Reuerendissimi i christo patris ⁊ dñi: dñi Hugonis ⁊c. Cardinalis/ postilla super Ecclesiasticum incipit. Expositio Capituli.i.

a O Omnis sapientia. id est filius omnia sapiēs et oia sciens: in quo sunt oēs thesauri sapiētię ⁊ scientię absconditi: Col.ij.a. Ut Ois sapiētia.i.pfecta sapientia.i.filius pfecte sciēs oia. Sīle Matth.iij.d. Sic em decet nos implere oēm iusticiam.i.pfectam. Vel/ Omnis sapiētia.i.filꝰ a quo est oīs sapiētia: b A dño deo ē.i.a deo patre p generationē: ꝙ ē ineffabilis. Unde Esa.liij.c. Generationem eiꝰ ꝙs enarrabit:

c Et cum illo fuit semp ⁊ est añ ęuū: id est ab ęterno. In q̄ notat coęternitas filij et patris/ęqualitas et cōsubstātialitas/ ⁊ distinctio psonalis: sicut ibi: In principio erat verbū: ⁊ verbum erat apud deū: ⁊ deus erat verbum. d Arenā maris ⁊ pluuię guttas et dies sęculi ꝙs dinumerauit: q.d. nemo. e Sapientiam dei/ quę est a deo patre.i. filium: ⁊ dignitate ⁊ ęternitate: g Quis inuestigauit: q.d. nullus. Argumentū est a maiori. q.d. si hęc quę sub certo numero/ pondere ⁊ mēsura condita sunt/ nemo potest dinumerare: multo minꝰ sapientiā/ quę est sine fine ⁊ sine p̄ncipio poterit comprehendere et inuestigare. Simile Sap.ix.d. Difficile ęstimamus quę in terra sunt: ⁊ quę in pspectu sunt inuenimus cum labore: quę in cęlis sūt quis inuestigabit: q.d. nullꝰ. Dñs apostolꝰ Roma.xj.d. O altitudo diuitiaꝝ sapiētię ⁊ scientię dei ⁊c. Ps. Mirabilis facta est scientia tua ex me: cōfortata est ⁊ nō potero ad eā. h Prior oim creata ē sapiētia.i. genita vel p̄destinata creari inquātū homo. Dñs Roma.j.a. Qui p̄destinatus est filius dei in virtute ſm spiritū sanctificationis. Vel/ creata ē sapientia/ ſm humanitatē: prior omniū.i. dignior ꝙ̄ creatura aliqua/ tamē creatura. Simile Job.j.d. Post me venit qui ante me factꝰ est: quia prior me erat. i Et intellectus prudentię: id est sapiētia prudens ⁊ intelligens: k Ab ęuo/ est. i. ab ęterno. Sic accipit Boetiꝰ ęuū p ęterno: Qui tempus ab ęuo ire iubes. Aliqñ aūt ęuū p tēpore accipit: sicut. ē. in p̄ncipio: Et cū illo fuit semp ⁊ est ante ęuū .i. ante omnia tempora. Est autē ęuū medium inter tempus et ęternitatē. Tempus em̄ est p̄sentialis status eorū quę sūt: ęuū aūt ē p̄sentialis status eorū quę sunt etiā in tempore ⁊ fuerunt ⁊ erunt in rpe ⁊ ante tempꝰ ⁊ post.

Moraliter Moraliter: d Arenā maris ⁊c. Per arenā maris intelligunt temporalia fluida/ sterilia/ ⁊ amara: q̄z cum labore acquirunt/ ⁊ cū timore possident/ ⁊ cū dolore deserunt. Per pluuiā/ intelligit fluxꝰ carnalis cōcupiscētię. Per guttas pluuię/ partiales cōcupiscentię. Per dies sęculi/ intelliguntur honores siue dignitates mūdi. Hmōi nemo cōsiderat: nec dinumerat/ aut discernit: et ideo diligūt homines temporalia: sequuntur concupiscentias/ ⁊ ambiunt dignitates. Unde. j. Joh.ij.c. Omne qđ est in mūdo/ aut est cōcupiscentia carnis aut p̄cupiscentia oculoꝝ aut supbia vitę. Per altitudinē cęli/ intelligit sublimitas p̄miorꝝ. Per latitudinē t̄rę/ intelligit tenuitas tēporalium gaudiorꝝ. Per ꝓfundum abyssi/ intelligit ꝓfūditas supplitiorꝝ. Et hmōi nemo metit: p̄mia cęli ꝓtēnūt: gaudia mūdi diligūt: supplicia iferni nō metuūt. Seq̄t:

l Fons sapientię: id est origo sapiētię: est/ m Verbū dei: id est filius: habitās/ n In excelsis: id est a dextris

Incipit liber Ecclesiasticus. Capitulū.i.

a O Omnis sapientia a dño deo ē/ et cū illo fuit ſp ⁊ ē añ ęuū. d Arenam maris ⁊ pluuię guttas ⁊ dies sęculi quis dinumerauit: Altitudinē cęli et latitudinem terrę ⁊ pfundū abyssi e ꝙs dimensus est: Sapiēntiā f dei p̄cedentē oia/ ꝙs inuestigauit: b Prior omnū creata

t est sapientia: et intellectus k prudentię ab ęuo. Fons sapientię verbum dei in excelsis: et ingressus illius mandata ęterna. Radix sapientię cui reuelata est: et astutias illius quis agnouit: Disciplina sapientię cui reuelata est et manifestata: et multiplicatione ingressus illius quis intellexit: Unus est altissimus creator omnipotēs et rex potēs ⁊ metuēdus nimis/ sedēns sup thronū illius

p̄decessit. Vel in excelsis.i. in angelis. q.d. origo oīs sapiētię a verbo dei p̄cedit. o Et ingressus illiꝰ.i. ipse ingrediens i mundū p incarnationē: dedit/ p Mādata ęterna: id est imobilia. Vel/ ęterna.i. ad ęternitatē ducētia. Unde Job. vj.g. Verba vitę ęternę habes. Vel sic. Mādata ęterna: id est mādata charitatis: quę nunq̄ excidet. j. Corinth.xiij.c. Sunt ingressus illiꝰ: id est introitus ad illā. Dñs Matth. xix.c. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. q Radix sapientię/ increatę.i. pater: r Cui reuelata est: q.d. nulli. Matth.xj.d. Nec̄ patrē nouit quis nisi filius: ⁊ cui voluerit filius reuelare. Unde Philippus dixit: Dñe ostende nobis patrē ⁊ sufficit nobis: Joh.xiij.a. Vel sic. q Radix sapiētię/ creatę: id est filiꝰ: r Cui reuelata ē: q.d. nulli. Dñs Matth. xj.d. Nemo nouit filiū nisi pat. Esa.liij.a. Brachiū dñi cui reuelatū est: s Et astutias illiꝰ ꝙs agnouit: q.d. nullꝰ ad plenū. Et dic/ astutias/ pluraliter: q̄z duplex ē astutia sapiētię. Una ē quā opat in sanctis. s. sagacitas vitādi ⁊ dep̄hēdēdi insidias diaboli. Et sic accipit Prouerb.j.a. Ut det paruulis astutia. Alia est astutia siue sagacitas: q̄ diabolū in cruce hamo diuinitatis sub esca hūanitatis opto cepit. Job.xl.c. In oculis eiꝰ q̄si hamo capiet eū. Sic accipit Prouer.xiij.c. Astutꝰ oīa agit p̄silio. t Disciplina sapiētię cui reuelata ē/ p sciētiā: u Et manifestata/ p experientiā. Vel/ reuelata/ p inspirationem: et manifestata/ p eruditionē. q.d. paucis ⁊ solis fidelibꝰ: q̄rū quibusdā inspirata ē fides passiōis: ⁊ quibusdā p̄dicata. Disciplina aūt sapiētię dr/ qua ipsa in passione disciplinata est p nobis. Dñs Esa.liij.b. Disciplina pacis nr̄ę super eū: ⁊ liuore eiꝰ sanati sumus. Ut/ v Disciplina sapientię.i. scia eterne sapiētię. v Cui reuelata ē/ q̄ ad diuinitatē: x Et manifestata/ q̄ ad hūanitatē. Vel/ Disciplina sapiētię.i. modꝰ ⁊ via addiscēdi sapiēter ⁊ inuestigādi ipsā sapiētiā: Cui reuelata ē p verbis/ ⁊ manifestata/ exemplis: Ut/ Disciplina sapiētię q̄ illos verbis reprehendit: ⁊ istos flagellis corrigit: Cui reuelata ē/ p doctrinā: Et manifestata/ p experientiā: Illi q̄ dicebat: Disciplina tua correxit me i finē: ⁊ disciplina tua ipsa me docebit. y Et multiplicationē ingressus illiꝰ ꝙs itelexit. i. multiplicatū ingressū illiꝰ: quoꝝ vnꝰ ē ingressus i vterę beatę virginis p incarnationē: secūdus ē in mūdū per apparitionē: tertius in infernū ob captiuoꝝ liberationē: quartꝰ est in cęlū p ascēsionē: quintus est in mentē hoīs p gr̄ę infusionē/ p illuminationē/ p inspirationē. z Unꝰ ē altissimꝰ creator omniū omipotēs .s. pater. c Et rex potēs. i. potenter regēs oīa. d Et metuēdus nimis. i. valde reuerēdꝰ. Ut metuēdꝰ nimis. i. valde iustus. e Sedēs sup thronū illiꝰ. i. sapientię. In q̄ notat coęternitas filij ⁊ auctoritas patris. Thronꝰ em̄ siue potestas iudiciaria dr esse filij: ⁊ a patre. Unde Joh. v.a. Pat nō iudicat quēq̄: sz omne iudiciū dedit filio: vt oēs honorificēt filiū sic honorificāt p̄rem. Qui nō ē ita intelligēdū/ q̄ sine p̄re iudicet filiꝰ: ⁊ q̄ filiꝰ apparebit i iudicio i forma hūana: in q̄ misterio iudicabit. Et q̄ iudicādi potestas dominātis est:

Pro. 17. Ps. 96. De patre De filio

Vel de filio exponit sic. z Unꝰ est altissimus/ filius. .s. vnus deus cum patre. a Creator omniū: quia omnia per ipsum facta sūt. b Omnipotens: id est oino potens omnia. c Et rex potens ⁊ metuendus nimis: id est valde: Qm̄ magnus dominꝰ ⁊ laudabilis nimis ⁊c. e Sedens sup thronum illius. .s. patris. i. habens iudiciariam

* potestatē a patre

a patre c festas dñantis ẽ: Ideo sequit: c Et dñans de⁹: qñ tunc
Ps.9. maxime apparebit/qñ malos male perdet. Ũñ Ps. Cogno/
scetur dñs iudicia faciens.
De filio c poreſtatẽ a patre. c Et dominans deus/vn⁹ cum pa/
tre: d Ipſe.i.de⁹ pater: e Creauit illã:id est sapien
tiã.i.incarnari fecit: f Spiritusancto.i. opere spiritus/
sancti: vel potius co/
operatione:quia tota
B trinitas opata est icar
natiõnẽ filij. g Et
vidit/de⁹ pater p ap
probationẽ. h Et
dinumerauit.i.ple
ne cõprehẽdit: i Et
mẽsus ẽ: q; inume/
rositatẽ charitatum
q̃b⁹ replet⁹ fuit christ⁹
hõ/solus de⁹ pat ple/
nissime comprehẽdit.
Al'sic. g Et vidit
.i.visibilẽ se reddidit.
Unde Baruch.iij.d.
Post hęc in terris vi/
sus est. h Et dinu/
merauit.i.numerabilez cũ alijs hominib⁹ fecit. Unde Esa.
lij.d.Et cum sceleratis reputatus est. i Et mẽsus est
id est mensurabilem fecit. Et sic ostenduntur tria mirabilia cir
ca incarnationem: Nam inuisibilis factus est visibilis:et in/
numerabilis factus est numerabilis: ĩmẽsus mẽsurab/ coarta/
tus infra vterũ virginalẽ. Unde Hiere.xxxj.d. Nouũ faciet
domin⁹ sup terrã/fęmina circũdabit virũ. k Et effudit
illã.s.sapientiã: l Sup omnia opa sua: q; omnia opa
dei/sapientiam dei sua pulchritudine manifestant:z in ordine
rerũ apparet ipsa sapiẽtia supfusa. m Et sup omnẽ car/
nẽ.i.sup omnẽ hominẽ coz carneũ habẽtẽ: Et de plenitudine
eius nos omnes accepim⁹: Et a capite in barbam aaron: z a
barba in oꝛã vestimenti ei⁹ fluxit vnguentũ. Ũñ Joheł.ij.g.
Et erit post hęc /effundam de spiritu meo sup omnẽ carnem.
n Scõm datũ suũ.i. ſm magnificẽtiã suã: vł ſm dispẽsa
tionẽ dñationis suę: o Prębet illã diligẽtib⁹ se: vnicui/
q; ſm capacitatẽ suã. Ũñ Matth.xxv.b. Tradidit illis bo/
na sua: vnicuiq; ſm ꝓpriã virtutẽ. Et dicit Glo.ibi: ſm ꝓpriã
capacitatẽ:q̃ capacitas ex magnificẽtia dei est ad vtilitatẽ no
stram. Ũñ.j.Corł.xij.a. Unicuiq; datur manifestatio spũs ad
Bab.1.a. vtilitatẽ ꝛc: p Timoꝛ dñi ꝛc. Qm̃ in malivolã aiaz nõ in/
troibit sapiẽtia: Ideo auctoꝛ cõmẽdata sapiẽtia: agit de timo
re/p quẽ purificat aĩa z mundat a peccatis. Timoꝛ eĩm domi/
ni expellit peccatũ.j. eodẽ.c. Sunt autẽ sex species timoris
Sex spẽs timoris dñi. Primus ẽ timoꝛ naturalis: quo hõ naturaliter timet moꝛtẽ
z omne sibi cõtrariũ. Secũdus est timoꝛ human⁹:q̃ timet hõ
volũtarie ex deliberatiõe pelli suę plus debito. Tertius est ti
moꝛ mũdanus: quo homo timet amissionẽ rerũ temporaliũ
vltra modũ. Quart⁹ ẽ timoꝛ seruilis:q̃ timet pęna inferni: quẽ
charitas foras mittit.j. Joh.j.iij.d. Quintus est timoꝛ initia
lis:quo vnũ oculũ habet ad pęnã:aliũ oculũ habet ad deum:
hoc est partim timoꝛe pęne:partim amoꝛe dei cessat a malo.
Ps.18. Sextus ẽ timoꝛ filialis: quo timet tm̃ offensio patris z sepa/
ratio ab eo: vt dicit Raban⁹. Et de quo dicit in Ps. Timoꝛ
dñi sanct⁹ pmanens in sęculũ sęculi. Et de h dr h: p Timoꝛ
domini.i. quo timet dñs.i.offensio eius vł separatio ab eo.
Vel/ p Timoꝛ dñi.i. qui est a domino. q Gloria et
gloriatio z lętitia z coꝛona exultatiõis.i.causa glorię
z gloriatiõis z lętitię z coꝛonę. Gloriã dicit coꝛdis mũdiciã:
quã timoꝛ operat ĩ pſenti.ij. Cozinth.j.c. Gloria nostra hęc
est:testimoniũ cõscientię nostrę. Gloriationem dicit glię ma/
Ps.113. nifestationẽ :q; ex eo q hõ timet/ ꝑsiderat magnitudinẽ dei
z resilit in ꝓpriam paruitatẽ: z sic humiliat⁹/dicit: Nõ nobis
domine non nobis ꝛc. Lętitiam dicit gaudiũ spei/ qđ habet
in pſenti. Coꝛonã exultationis/dicit coꝛonã glorię:quę habeł
in futuro. Hęc quattuoꝛ bona facit timoꝛ dñi. Item/ r Ti/
moꝛ domini.i. quo timeł dominus: vel qui est a domino:

s Delectabit coꝛ/ in pręsenti: t Et dabit/in futuro:
v Lętitiam/quo ad stolam animę: x Et gaudiũ/quo
ad stolam coꝛporis. y In longitudine dierum:id est
in ętern̄ũ. Unde.j.xl.d. Timoꝛ domini sicẽ paradisus bene/
dictionis. z Timenti:id est bis qui timent dominum/
filialiter: a Bene erit in extremis: id est in fine hu/
ius vitę. Unde Ps.
Oꝛ magna multitudo †Ps.30.
dulcedinis tuę domi/
ne quã abscondisti ti/
mentibus te. b Et
in die defunctiõis
suę benedicet/ be/
nedictiõe dexterę:qua †Ps.110.
dicet ei cum alijs: Ve Prouer.1.a.
nite benedicti patris et.9.c.
mei ꝛc. Matth.xxv.
c.Et dicit/in die de/
functiõis/ nõ in no/
cte : quia electi in die
moꝛiunt/ nõ in nocte:
quia ad lucem abscon/
ditam vadunt. Et tũc
primo lux oꝛit. id est
vera lux. Unde et dies moꝛtis eoꝛum dies natalicij eoꝛũ ap/
pellatur. Econuerso/ repꝛobi moꝛiuntur in nocte:quia ad te/
nebꝛas vadunt in nocte quę nunq̃ deficient. Unde Luc.xij
c.Stulte hac nocte aĩmã tuam repetunt a te ꝛc. c Qui/
bus autem apparuerit/sapiẽtia/in visu.i.per fidem:quę
videt per speculũ in ęnigmate.j. Cozinth.xiij.d. d Dili/
gunt eam in visione/ aperta: quia videbunt eam facie ad
faciẽ. e Et in agnitione magnaliũ suoꝛ.i.in ęterna
beatitudine: vbi videbunt magnalia sapiẽtię:et ipsam sapien/
tiam magnificã: z magnalia quę fecit: et numerũ electoꝛum
quos glorificauit:quos videbunt secũ:et multitudinẽ repꝛo/
boꝛum:quos damnauit/ quos videbũt in inferno: sicut dicit
Esa.vltł.g. Egredient z videbũt cadauera virozũ/qui ꝓua/
ricati sunt in me. Qui hic non videt sapientiã in visu fidei/nõ
videbit eã in futuro ĩ visione speciei:quia sine fide impossibi/ Heb.11.a.
le est placere deo. f Dilectio dei:id est qua deus diligit.
g Honorabilis sapiẽtia:id est causa honorabilis sapi/
entię:qua sapiũt res pꝛout sunt. Unde.j.Joh.ij.d. Unctio
docebit vos de omnibus. Quę dicitur honorabilis:quia fa/
cit honorabiles participes sui. Unde Threñ.iij.a.Filij sion
inclyti z amicti auro ꝓmo. h Initiũ sapiẽtię:id est cha/
ritatis: vel qua res sapiũt pꝛout sunt: Est/ i Timoꝛ do/
mini/ initialis intra sumptus/ vel finalis extra sumptus:qui
introducit charitatẽ/vt sera filum. k Et cum fidelibus
in vulua/matris ecclesię.i. in baptismo: l Cõcreat⁹ ẽ:
id est cum alijs virtutibus/ quib⁹ regenerant fideles creat⁹.
m Et cum electis fęmmis gradietur .i. sanctoꝛum
animabus / fęcundis bonis operibus in futuro sociabitur.
Vel /cum electis fęminis: id est cum alijs virtutibus
tanq̃ custos earum. Et dicuntur virtutes electę fęminę ab
effectu:quia electum z fęcundũ faciunt hominẽ: n Et cũ
iustis z fidelibus agnoscet:id est iustos z fideles comi/
tabitur in futuro agnosci faciet. Justis dicit/quo ad opera: fide
libus/quo ad fidem. Unde dicit eis: Euge serue bone z fide/
lis: Matth.xxv.b. o Timoꝛ domini scientie religi/
ositas:id est causa scientię religiosę:quę religat animũ ne ef/
fluat in peccatũ: z facit hoiem circũspectũ. Unde Eccs.vij.
c.Qui timet dominũ nihil negligit. p Custodiet/a ma/
lo: q Et iustificabit coꝛ/ in bono: vt faciat alij qđ sibi
vellet fieri : Matth.vij.b. Et non faciet alij quod sibi nollet
fieri. Tob.iiij.c. r Jocunditatem/spei in pręsenti: s
Atq; gaudium /rei in futuro /dabit. Vel totum in pꝛę/
senti: r Jocunditatem/ex declinatione mali. s Atq;
gaudium/ex opatione boni:quoꝛum vtrumq; facit timoꝛ.
Vel totũ ĩ futuro: r Jocũditatẽ/ q̃ ad stolã aĩę: s Atq;
gaudiũ/q̃ ad stolã coꝛpis. Ũñ.j.xv.b. Jocũditatẽ z exul/
tationẽ thesauriçabit sup illũ :z noie ęterno hęreditabit illum.

Timenti dominũ

a Timenti dñm/timore filiali: b Bene erit/in futuro. c Et in diebus cõsolatiõis/vel/cõsũmationis illius.i.in die mortis:quãdo magis necessaria est ꝛ iocũdior cõsolatio. d Benedicet/benedictiõe dexterę. Euge serue bone ꝛ fidelis: Matth.xxv.b. Hoc idem iam dixerat auctor ꝛ.b. Timenti dñm bñ erit in extremis:ꝛ i die defunctiõis suę bñdicet. Sꝛ repetit ad maiorem certitudinẽ: vel quia iustus in morte securus erit de duob⁹/:s.de stola corporis/ꝛ de stola aię. e Plenitudo sapiẽtię est timere deũ:id est timor dei operatur plenitudinẽ sapientię: id ẽ plenã sapientiã. Et vbi maior timor est: ibi maior sapientia:vt dicit Rabanus. Sed videt falsum: qz vna vetula maiorem timorem habet ꝙ aliquis magister:nõ tamẽ magis sapiẽs. Solutio. Sapiẽtia duo importat:sciẽtiã ꝛ saporẽ. Vetula quo ad saporem sapientior est:et ita intelligit Rabanus: vbi maior timor:ibi maior sapiẽtia. Pręter plenitudinẽ saporis quã operat timor est et alia plenitudo bonę opatiõis quã similiter operat timor:quia timor nunqꝙ est occisus. Vñ sequitur: f Et plenitudo a fructibus illius:id est a fructuosis operib⁹ timoris. Vl' meli⁹: e Plenitudo sapientię.i. saporis: est timere deum/in ꝓsenti: et plenitudo/glorię in futuro:a fructib⁹ illi⁹ erit.q.d.timor dei in ꝓsenti dat saporem:in futuro dabit gloriã. g Omnẽ domũ illius:id est sapiẽtię.i.fidelẽ animã:quę est domus sapientię: h Implebit/timor/a generatiõibus/suis:id est bonis operib⁹ quę generat. Vel/a generationibus:id est virtutib⁹:quę dicunt generatiões:qz vna generat aliã: vt dic̃ Glo.sup illud Matth.j.a.Abraã genuit Isaac. Vel/implebit/gloria/ a generatiõibus/ et post generatiões fm fructũ operũ. i Et receptacula:id est tres vires animę implebit: k A thesauris illius:id est sapiẽtię: q̃ sũt dona gratiarũ :quę sunt abscondita.i. ꝓciosa/vt thesauri. De quibus dr̃ Matth.vj.c.Thesaurizate vobis thesauros in cęlo. Et Job. xxxviij.c. Nũquid ingressus es thesauros niuis: aut thesauros grandinis aspexisti:Oz autẽ timor omnia receptacula animę impleat:patet Esa.xj.a.Et repleuit eũ spiritus timoris domini. Rationabilẽ veritate: cõcupiscibilem suauitate:irascibilẽ gloria ꝛ honore. l Corona sapientię timor domini.i.corona qua coronant sapientes/ꝓueniũt ex timore. Vel/timor domini corona est sapiẽtię: id est qua sapiẽtia nos coronat in ꝓsenti: qua corona restringunt capilli:id est fluxę cogitatiões mentis ꝛ vana desideria. m Replens pacẽ:id est cõferens plenã pacem. Pacem pectoris in ꝓsenti: et pacem ęternitatis in futuro. n Et salutis fructũ:id est fructũ replet:ex q̃ salus est.i.opera bona: De quib⁹ dicit Matth.iij.b. Facite dignos fructus pęnitentię. Job.ix.d. Verebar omnia opera mea. o Et vidit.i.approbauit de⁹ pater/ p Eã.i.sapientiã: p Et dinumerauit/omnia quę in ea sunt: vt virtutes/dona/opera. q Etracꝙ autẽ.i.timor ꝛ sapiẽtia: r Sunt dona dei. Vñ Jaco.j.c. Omne datum optimũ:ꝛ omne donũ ꝑfectũ ꝛc. s Scientiã ꝛ intellectũ prudentię sapiẽtia cõpertiet.i.filius q̃ sine mẽsura dona accepit/filijs suis dabit/scientiã virandi malũ:ꝛ intellectũ prudẽtię faciendi bonũ. t Et gloriã tenentiũ se exaltat:id ꝑseuerantiũ in bono. Et dicit exaltare gloriã in ꝓsenti:quia loquit de gloria pacatę cõsciẽtię. De qua dicit.ij. Corinth.j.c.Gloria nostra hęc est/testimoniũ cõscientię nostrę. Post quã dabit gloria ęterna:qz gratiã ꝛ gloriã dabit dñs. v Radix sapiẽtię est timere dñm. Timor dñi iitiũ sapiẽtię: Timor seruilis iitiũ extra sumptũ: Timor initialis intra sumptũ. Verũtñ dr̃ timor esse radix sapiẽtię ad similitudinẽ: Quia sicut radix initiũ est arboris: ita timor initiũ est sapientię. Item sicut radix in ꝓfundo terrę est: sic timor domini in ꝓfundo hũilitatis tenet hominẽ. Itẽ sicut radix amara est/ sed fructus arboris dulcis/sic patet in palma:sic timor amaritudinẽ pęnę habet:sed generat dulcedinẽ sapientię. Vñ.j. xxiij.b. Sicut palma exaltata sum i cades. Et q̃ timor dñi sit radix sapientię/probat. x Rami eius illi⁹ longęui .i. sententię scripturarũ/quas porrigem terrarũ euãgelica pãdit doctrina sũt ęternę:qz ęterna gaudia ꝓmittunt:et ęterna supplicia cõminant. Unde Matth.v.b. Donec trãseat cęlum ꝛ terra:iota vnũ aut vnus apex nõ ꝓteribit a lege. Lucę. xxj.f. Cęlũ ꝛ terra transibũt: verba autẽ mea nõ transibunt. y In thesauris sapiẽtię intellect⁹ ꝛ sciẽtię religiositas:id in nouo ꝛ veteri testamẽto: quę sunt thesauri sapiẽtię/ est intellect⁹ faciẽdi bonũ/ꝛ scientię religiositas.i. scientia religiosa vitandi malũ. Oz autẽ nouũ ꝛ vetus testamentũ dicant thesauri sapiẽtię siue filij:legit Matth.xiij.g. Dis scribadoctus in regno cęlorũ similis ẽ homi patrifamilias: q̃ ꝓfert de thesauro suo noua ꝛ vetera. Per hoc aũt q̃ dicit/i thesauris:inuit q̃ verba sacrę scripturę preciosa sũt. Vñ dicunt margaritę/ Matth.vij.a. Nolite sanctũ dare canib⁹:neq̃ mittatis margaritas añ porcos. Vl' thesauri sapiẽtię dicunt opes sapiẽtię ꝑciosę: De quib⁹ dr̃ Prouer.viij.b. Decũ sũt diuitię ꝛ gloria:opes supbę ꝛ iusticia. Et oĩa dona spũssancti in his thesauris.i.inꝫ istos thesauros sapiẽtię sũt : Intellect⁹ et sciẽtię religiositas.i. intellect⁹ cognoscẽdi res intrinsec⁹:ꝛ sciẽtia bñ cõuersãdi extrinsec⁹ religãs hoiez ne effluat i peccatis. z Execratio aũt pctorib⁹ sapiẽtia.i.kribilis ꝛ abominabilis sapiẽtia. Hues em̃ noctẽ lucẽ odiũt:ꝛ egri oculis odiosa est lux/q̃ sanis ẽ amabilis:ꝛ palato nõ sano pęna ẽ panis/qui sano ẽ suauis: vt dic̃ Aug⁹. a Timor dñi.i.q̃ timet dñs: vl' q̃ dat a dño: b Expellit peccatũ.i.vitia. Vl' expellit/ꝑ pęnitẽtiã mũdãdo a ꝓteritis ꝛ coercẽdo a futuris. Et b ꝓbat p ꝓtrariũ: c Nã q̃ sine timore ẽ nõ poterit iustificari:manẽs talis. Vñ Ps. Uiã pacis nõ cognouerũt:nõ ẽ timor dei añ oc'los eor. Hoc aũt reddit ꝓ causa. d Iracũdi em̃ aiositatis illi⁹.i.iracũdia aiosa/ducẽs animũ ad malũ ꝓpetrandũ: e Subuersio illi⁹ est.i. iracũdia. Vñ Prouer.xxvij.a. Grauę est saxũ ꝛ onerosa arena: ꝫ ira stulti vtroq̃ grauior. Job.v.a. Virũ stultũ interficit iracũdia:ꝛ paruulũ occidit inuidia. f Usq̃ ĩ tꝑus sustinebit patiẽs:ꝛ postea redditio iocũditatĩ.i.bõ ꝫe patiẽs patiẽter sustinet mõ tribulatiões: et post b tꝑus reddet ei iocũditas ętna ꝓ mercede. g Bon⁹ sensus usq̃ ad tꝑus absc̃det vba illi⁹.i.ꝫe sapiẽs tacet usq̃ ad tꝑus opportunũ. Vñ Raban⁹. Sapiẽtis hoĩs ẽ ꝫba tenere:ꝛ oĩa modeste pagere. Vl' sic g Bon⁹ sẽsus.i.bon⁹ sensat⁹/ b Absc̃det verba illi⁹.i.iracũdi recipiẽdo ea q̃s thesauꝛ. Vñ Ps. Obmutui ꝛ hũiliat⁹ sũ:ꝛ silui a bonis . Hũiliras em̃ siue mãsuetudo sacę ẽ in q̃ recipiunt ꝓtumelię/ꝛ custodiũt vt thesaur⁹ ꝑciosissim⁹ q̃ cęlũ pot cõpari. i Et labia mlti ꝛ enarrabũt sensũ illi⁹/sensati :q̃ absc̃dit ꝫba ꝓtumelię iracũdi/ patiẽter ꝛ hũiliter sustinẽdo. Sic mõ narrat patiẽtia dñi Esa.liij.c. Sicut ouis ad occisionẽ ducet:ꝛ q̃si agn⁹ corã tõdẽte se obmutescet.

Ps.83.

Ps.15.

Ps.38.

Jn thesauris sapiẽtię

a In thesauris sapiẽtię: id est inter gaças pciosas sapiẽtię:est/ b Significatio disciplinę:id est disciplina significans homini quid velit deus.s. correctionem vel taccusationem vl humilitatẽ: quę cõseruant thesauros sapientię.i. virtutes. Prouerb.xj.a. Ubi humilitas/ibi sapientia. Disciplina autem hic dicit ordinata morum correctio: Quę i quinqz maxime consistit.s. in modestia verborũ: in ordine gestuũ exteriorum:in maturitate incessus: in verecundia vultus: in humilitate habitus. c Execratio autẽ peccatoꝝ cultura dei:quã describit apostol⁹/Titũ ij.d. Ut abnegãtes impietatẽ & seculária desideria:sobrie & iuste & pie viuam⁹ in hoc sęculo. Sobrie.s.nobis: pie deo: iuste ꝓximo. Hęc cultura abominabilis est peccatoribus:quia ꝓhibet qꝫ ipsi cõcupiscunt.s.impietatẽ & seculária desideria: & iubet qꝫ ipsi odiũt:sobrietatẽ/pietatẽ/iusticiam. Prouer. xv.b. Non amat pestilens eum qui se corripit: nec ad sapientes gradit. d Fili cõcupiscẽs ꝛc. Ut tot bona confert sapientia:docet auctor quomõ potest haberi. Et ponit quattuor ꝓ quę habeꝫ. Primũ ẽ obseruãtia mãdatoꝝ:qꝫ tãgit hic:Cõserua iusticiã. Secũdũ ẽ/timor dei:qꝫ tãgit ibi:Sapiẽtia & disciplina timor dñi. Tertiũ est/fides. Quartũ/mansuetudo: quę tangunt:ibi: Et qꝫ beneplacitũ est illi/fides & mãsuetudo. Dicit ergo/ d Fili cõcupiscens.i.ore & corde cupiens: e Sapientiam/ eternã vel creatã: f Cõserua:id est corde & ope serua: g Iusticiã:id est quãcũqz virtutẽ. h Et deus ꝓhebit illa.s. sapientiã/tibi:cum hoc feceris: Nam in maliuolã animã nõ introibit sapiẽtia:nec habitabit in corpore subdito peccatis: Sap.i.a. Et Pś. Mandatis tuis intellexi. Et alibi. Intellectus bonus omnib⁹ facientibus eum. Et alibi. Bonitatẽ et disciplinã & scientiã doce me. Illã ꝓius:hęc postea. i Sapientia eñ & disciplina timor dñi:id est timor domini cõfert sapientiã de diuinis:& disciplinã de moribꝫ. k Et qꝫ beneplacitũ est illi/fides et mansuetudo.i.fides operans ꝑ dilectionẽ/quę bene placet deo:& sine qua impossibile est placere deo: Heb.xj.a. Et mansuetudo similiter quę bñ placet/sũt sapiẽtia & disciplina.i. cõferũt sapientiã & disciplinã. Unde Jaco.j.c. In mãsuetudine suscipite insitũ verbum. l Et adimplebit/de⁹.s. m Thesauros illꝫ.i. loca vbi gaçę sapiẽtię reponunt: ꝫ est/corda fidelium. n Nõ sis incredibilis timori dñi.i.crede ea quę timorẽ dñi incurrũt:hoc ẽ ne nimis ꝓsumas de miscõia dñi:qz iust⁹ ẽ i misericordia. Unde Prouerb.xxviij.c. Beat⁹ homo q semp est pauidus. o Et ne accesseris ad illũ duplici corde: Hoc ẽ/aliud habens in corde/aliud in ore: vt hypocritę. Unde Jaco.j.b. Uir duplex aĩa incõstans est in omnib⁹ vijs suis. Sap.j.a. In simplicitate cordis querite illũ. Prouer.xj.a. Simplicitas iustoꝝ diriget eos. p Ne fueris hypocrita in cõspectu hominũ:aliud corde gestans: aliud opere mõstrans. Unde Matth.vij.c. Attẽdite a falsis ꝓphetis ꝛc. Unde Leuitꝫ.xj.c.dicit: Ne comedetis cygnũ:q exteri⁹ i pluma bz albedinẽ/ & interi⁹ in carne nigredinẽ. q Et nõ scãdalizeris i labijs tuis. i. nõ ꝓferas vñ postea confundaris mẽtiendo/vl nimis loquendo/vl falsũ testimonium ferendo/ vel te iactãdo. r Attẽde in illis/ hypocritis/ne filijs effi/ciaris:vl ab eis decipiaris. Uel/ In illis/ labijs.i. ab alijs. s Ne forte cadas:male loquẽdo: vel hypocritas imitando. t Et adducas aię tuę inhonorationẽ.i. pudorẽ in die iudicij/cũ occulta cordiũ manifestabunt. Qꝫ exponit/ subdẽs: v Et revelet de⁹ absconsa tua.i.occultã cordis maliciã: q mõ hoib⁹ occultaꝫ hypocrisi palliata. Esa.xlvij. a. Revelabit ignominia tua:& videbit opprobriũ tuũ. x Et in medio synagogę elidat te/ in die iudicij: hoc est coram omnib⁹ in die iudicij cõgregat⁹ detrudat te in infernũ/ dicẽs: Ite maledicti i ignẽ eternũ: q ꝓparat⁹ est diabolo ꝛc. Matth.xxv. d. Sed ne crederet aliquis q iniuste damnarent/subiũgit causam: qz.s. peccauerũt in se et in deũ & in ꝓximũ. In se p malignitatẽ: i deũ p dolũ:in ꝓximũ p fallaciã. Quasi q diceret:ita elidet te dñs: y Quia accessisti maligne ad dñm: id est idigne ad sacramenta dñi tractãda. Uel/accessisti maligne.i.cũ malicia: z Ad dominũ.i.ad iudiciũ dñi: nõ reportata ei⁹ imagine siue repta. a Et cor tuũ plenũ est dolo/hypocrisis et duplicitatis. Matth.xxiij.c. Uę vob scribę et pharisęi hypocritę: q sitis estis sepulchris dealbatis:ꝫ a foris parẽt hoib⁹ speciosa:int⁹ ꝓo plena sunt oi spurcitia:sic et vos foris apparetis hoib⁹ iusti:int⁹ aũt pleni estis hypocrisi & iniquitate. b Et fallacia:qua ꝓximũ fallere moliris:qꝫ fit adulatione simulatiõe/deceptiõe.

Ar. tacere/ rationem

ctio moꝝ i cõsistit

4.c. omĩo

Cõsumaꝝ

apiẽtia per amoꝝ põ

Ar. tabscõdita

A Depe.dist.2.c. si eñ. & liberi

a In thẽsauris sapiẽtię significatio disciplinę: execratio autẽ peccatoꝝ cultura dei.
d Fili cõcupiscens sapiẽtiã:
e cõserua iusticiã:& dẽus ꝓhebit illam tibi. Sapientia eñ
k & disciplina timor domini:et qꝫ beneplacitũ est illi/fides
l & mansuetudo:& adimplebit
m thesauros illꝫ. Nõn sis incredibilis timori domini:et
o nẽ accesseris ad illũ duplici corde. Ne fueris hypocrita in cõspectu hominũ: & nõ
q scandalizeris in labijs tuis.
r Attende in illis ne forte cadas: & addũcas aię tuę ihonorationẽ:& reuelet de⁹ tabsconsa tua: et in medio synagogę elidat te:quoniã accessisti maligne ad dominũ: et cor tuum plenũ est dolo et fallacia.

Capi.II.

Fili accedẽs ad seruitutẽ dei: stã in iusticia et timore: et prepara animã tuam ad temptationem. Beprime cor tuũ et sustinẽ: et inclinã aurem tuam et excipe verba intellectus:

Fili accedẽs ꝛc. In ꝓcedenti capitulo cõmẽdauit auctor sapientiã:& postea ostendit p q̃ haberi põt sapiẽtia: vbi dic: Fili ꝛcupiscẽs sapiẽtiã ꝛc. Tertio ostẽdit impedimẽta q impediũt ad habendã sapiẽtiã: vbi dic: Nõ sis incredibilis timori dñi. In ꝫ aũt capitulo ostẽdit/primo qliter sapiẽtia habita cõseruet.s.p habitũ virtutũ. Inter q̃s videt pot⁹ rangere iusticiã & timorẽ & orationẽ: q̃ sunt tres custodes sapiẽtię/ ac omniũ virtutũ. Justicia eñ custodit opando bonũ:timor/declinãdo a malo: oratio/auxiliũ impetrãdo a domino. Dicit aũt auctor/loquẽs omnibus sub nomie filij. c Fili/cui debet cęlestis hęreditas iure hereditario. d Accedens/declinãdo a malo/& mentis desiderio: e Ad seruitutẽ dei:id est ad seruitiũ dei.i.ad sapientiã:q̃ facit nos seruire deo. f Sta/ cõstanter & pseueranter: g In iusticia/licita faciendo. h Et timore/ a malo declinãdo:hoc est cõstanter & pseueranter operare bonum:& declina a malo. i Et ꝓpara animã tuam/devote orando: k Ad temptationẽ.i. contra cõtemptationem. Quãto eñ quis magis vult mundũ fugere & ad deũ accedere:tanto acrius & subtil⁹ insurgit diabolus contra eũ: qꝫ diuina dispensatiõe permittit: vt dũ alia vitia superat et alijs reluctat/ non extollat in superbiã de victoria vitiorum. Unde dicit apostol⁹.q̃. Timoth.iij.c. Omnes qui pię volunt viuere in christo psecutionẽ patiunt. Sed quia patientia & humilitas adhuc sunt necessaria: Jdeo sequit: l Deprime cor tuũ/p humilitatẽ/ne altũ de te sapias. m Et sustine/ per patientiã: ne in tribulatione deficias. n Et inclina aurem tuã/per obedientiã: o Et excipe verba intellectus: id est verba quibus humanus intellectus instruit ad pugnandũ. Nemo em hoc agere nouit nisi diuinis instructus ꝓceptis. Jdeo filij israel volẽtes descẽdere in egyptũ peccauerũt:quia os dñi nõ interrogauerũt: vt dicit Esa.xxx.a. Sed quia pusillanimitate multi frangunt in tribulatiõibus/ ꝓoptantes finem laboris:vel etiam mortem/vt labor finiat: propt qꝫ amittit meritũ patiẽtię: Jdeo subdit:

Et ne festines

a Et ne festines in tẽpus obductionis.i.finis tribulationis vl̃ mortis/qñ obducunt.i.claudunt oculi. Hanc obductionis festinantiã habuit helias:cum ex fatigatiõe petijt aiẽ suę vt moreret.iij.Regl.xix.a. Hãc eandem habuit paul⁹:q̃ ex timore petijt amoueri stimulum carnis.ij. Corinth.xij.c.

b Sustine/patiẽter

Al.tempore

c Sustentationes dei.i. tribulationes imissas a deo:t per quas itur ad deũ. Quę dicunt sustentationes:qz sustẽtant nos ne cadamus p superbiã. Vñ Ps. †Ps.22. Virga tua et baculus tuus ipsa me cõsolata †Ps.59. sunt. Et alibi: Da mihi auxiliũ de tribulatione.

d Cõiungere deo/pformãdo volũtatẽ tuã volũtati diuinę: vt nõ solũ patienter sed ex amore t lętãter tribulationes sustineas. Vñ.j.Regũ.xviij.a. legit q̃ aĩa ionathę cõglutinata ẽ aiẽ dauid: qui patiẽter t pacifice sustinebat psecutionẽ saulis. e Et sustine vt crescat i nouissimo vita tua: hoc ẽ/patiẽter sustine tribulationes: vt sic augmẽtet tibi meritũ vitę ętnę. Quãto em̃ q̃s i psenti patiẽti⁹ sustinet tribulationes: tãto magis ei vitę ęternę cumulabit meritũ. Vñ dñs dixit discipulis suis: In patiẽtia vra possidebitis aias vras: Lucł.xxi.d. f Oñe qd̃ tibi applicitũ fuerit/ siue infirmitas/siue sanitas/siue cõtumelia/siue iniuria/siue molestia: g Accipe.i.ad te capę cũ grarũactiõe: qz si ẽ aduersitas/medicamentũ est:si psperitas/bñficiũ. Et ita p vtroq̃ debes gras agere. b Et in doloze sustine.i. molestias verberũ q̃ dolorẽ inferũt/sustine patiẽter. i Et i hũilitate tua patiẽtiã habe:ptumelias hũiliter sustinẽdo. Et reddit causã q̃re molestię t cõtumelię t iniurię patienter t hũiliter et mãsuete sint sustinẽde:qz sic purificãt/sicut ignis purificat metallũ. Et hoc ẽ: k Oñ in igne probat aurũ t argentũ.i.purgant. l homines vo receptibiles .i.qui digni sunt vt recipiant:pbantur/ m In camino hũiliationis.i.in tribulatiõe/q̃ hũiliat. Vñ.j.xxvij.a. Vasa figuli probat fornax:t homines iustos tẽptatio tribulationis. Sap.iij.b. Tanq̃ aurũ i fornace pbauit illos:t q̃si holocausti hostiũ accepit illos.i.acceptos habuit. Aug⁹. Qõ flagellũ grano/t qõ fornax auro/t lima ferro:hoc tribulatio iusto. n Crede deo tc̃. Honorat auctor ad patiẽtiã:nũc oñdit q̃d opat ad habendã patiẽtiã.s.fides t spes t timor. Qñ em̃ aliq̃s videt fide ęterna gaudia: et spe cõfidit in auxilio dei: et timore timet ęterna supplicia: libenter patit in p̃senti/vt ęterna supplicia possit vitare et adipisci gaudia ęterna. Unde dicit: Crede deo/,pmittenti gaudia ęterna pseuerantibus/ t cõminãti supplicia deficiẽtibus. o Et recuperabit te:id est ad statũ glorię de statu miserię liberabit. Sz quia fides sine operib⁹ mortua est: vt dicit Jaco.ij.d.sequit: p Et dirige viam tuam:id est intentionẽ/voluntatẽ t operationẽ cõuerte in deũ. Et talem fidem necessario sequit̃ spes siue cõfidentia: vnde sequit: q Et spera in illũ:qui nõ derelinquit sperãtes in se. Sed quia spes sine timore luxuriat in pręsumptionẽ: ideo subiungit: r Serua timozem illius.s. dei:non ad horã/sed tũgit: Unde sequit: s Et in illoze terasce: id est pmane vsq̃ in finem.j.xxvij.a. Si te non teneueris instanter in timore domini: cito subuerteł dom⁹ tua. t Metuentes dominũ sustinete misericordiam eius:id est flagella t correctionem domini:quę ex misericordia dat/volẽs parcere i futuro. Vł sic. t Metuentes dominũ/timore seruili: v Sustinete misericordiã ei⁹.i. patiẽter expectate misericordiã dñi liberantẽ vos. Ps. Bñ placitũ est dño sup timẽtes eum: t in eis q̃ sperãt sup misericordia ei⁹. Ps.146. x Et nõ deflectatis ab illo/dimittẽtes locũ vestę metu pęnę. y Ne cadatł/ab alto gratię in imũ siue ,pfundũ pcti. Eccs.x. a. Si spũs potestatẽ habẽtis ascẽderit sup te/locum tuũ ne dimiseris. z Qui timetł dñm credite illi/ ,pmittenti pręmiũ vitę ęternę ,p merito patiẽtię. Jaco.j.b. Beatus vir qui suffert tẽptationem tc̃. Lucł. xxij.c. Vos estis qui pmansistis mecũ i tẽptationibus meis tc̃. a Et nõ euacuabit mercedẽ vestrã: quę debeł patiẽtię vestrę. Matth.v.a. Beati qui psecutionẽ patiunt propter iusticiã tc̃. b Qui timetis dominũ sperate illũ/tanq̃ i remuneratorẽ t auxiliatorem. c Et in oblectationẽ veniet vobis misericordia/ dei.i. erit vob solatium in tribulatione: vt nõ deficiatis. Vñ Ps. Qui cõfidunt in dño sicut mõs sion nõ cõmouebit i ęternũ tc̃. Vł sic. Et i oblectationẽ veniet vobis misericordia.i.correctio dei ex misericordia impensa cõuertet in lętitiã. Qõ fit duob⁹ modis. Primo ex cõsideratione misericordię dei. Secũdo ex cõsideratione correctiõis/quę via ẽ ad gaudiũ ęternũ. Unde Actł.xiij.d. Per multas tribulatiões oportet nos intrare i regnũ cęlor. Matth.vij.b. Qm angusta porta t arta est via quę ducit ad vitã. d Qui timetis dñm diligite illũ/tanq̃ patrem filios corrigentẽ. e Et illuminabunt corda vestra/ lumine sapientię. Cum em̃ aliquis ex amore patrł: ipsa correctio sapit ei sapienł t suauił. Vñ.j.Regl.xiij.d.legitur q̃ ionathas sũmitatẽ v̄gę suę intinxit i fauo mellis: t conuertit manũ suã ad os suũ t illuminati sũt oculi eius. Ecce quattuor genera timorł.s.timorẽ pęne:q̃ ẽ seruorũ:ibi: Metuętes dominum/sustinete misericordiam eius. Et timorẽ sepationis:qui est incipientiũ:ibi: Qui timetis dñm credite illi. Et timorẽ offensę:qui est ,pficientiũ:ibi: Qui timetis dñm sperate in illũ. Quarto timorẽ reuerentię:q̃ est filiorũ siue pfectorũ:ibi: Qui timetis dominũ diligite illũ. Et inuitat hic auctor ad fidẽ/spem t charitatẽ: quibus vere colitur deus: vt dicit Raban⁹. f Respicite filij nationes hominũ: id est retro aspicite eos qui ante vos fuerunt. g Et scitote quoniã null⁹ sperauit in domino/ t cõfusus est.i.i tribulatiõe derelictus/t in spe sua frustratus. Unde Roma.v.a. Spes non cõfundit. b Permãsit in mandatis ei⁹:id est i custodia mandatorũ eius. i Et derelict⁹ ẽ.i.,puat⁹ adiutorio diuino. Vñ Eccs.viij.a. Qui custodit pręceptũ nõ experietł quicq̃ mali. Et Ps. Junior fui etenim senui: t non vidi iustũ derelictũ / simpliciter: licz ad tempus exponat eum dñs tribulationibus: sicut dñs per Ps. dicit: Ut q̃d dereliquisti me longe a salute mea. k Aut quis inuocauit illũ: id est intus ex corde vocauit fideliter t humiliter depcando: l Et despexit eũ/ non exaudiẽdo:q.d.nullus. Vñ Ps. Prope ẽ dñs oib⁹ inuocãtib⁹ eũ i veritate. Joheł.ij.g. Et ois q̃ inuocauerit nomẽ dñi saluꝰ erit. Et qm̃ misereri eorũ q̃ patiunt/soli⁹ misceię dei ẽ: subiũgit causã ,pter quã deꝰ nõ derelinqt/nec defraudat/nec despicit patiẽtes. m Qm̃ pi⁹ t misericors ẽ deꝰ.q.d. ideo nõ despicit deꝰ inuocãtes se: qm̃ pi⁹ t misericors ẽ deus. Pius/

Ps.124.

Distinctio timoris

Ps.36.

Ps.21.

Ps.144

deus. Pius/beneficia conferēdo: misericors a miseria libe/rando. Unde sequit: a Et remittit i die tribulatiōis pctā. i. qñ aīa tribulata doloze/gra illuminat. Uel/ In die tribulatiōis. i. i hilari patiētia cuiuslibet psecutiōis: q̄ mul tū placet deo. Uñ Jaco. j. a. Oē gaudiū existimate frēs mei cū in varias tēptatio/nes incideritis. b

a t remittit in die tribulatiōis
b pctā: et ptector est oīb⁹ exq̄/rentibus se in veritate. Ue
c d duplici corde: et lābijs scele
e stis: t mānib⁹ malefaciētib⁹:
f et pctōri terram ingredienti
g duabus vijs. Ue dissolutis
b corde: qui nō credunt deo:
t et ideo nō protegent ab eo.
k Ue his qui perdiderūt susti
l nentiā: et q̄ dereliquerūt vi
m as rectas: t diuerterūt in vi
n as prauas. Et quid facient cum inspicere cęperit dñs:
o p Qui timent dñm nō erūt increbibiles verbo illius: et

q qui diligunt illū pseruabūt
r verbum illius. Qui timent
s dñm inquirent q̄ bñplacita
t sunt ei: t qui diligūt illū re/
v plebuntur lege ipsius. Qui
x timent dñm przparabūt cor
y da sua: et in cōspectu illius
z sanctificabūt animas suas.
a b Qui timent dñm custodiūt
c d mandata eius: et patientiaz
e habebunt usq; ad inspec/
f tionem illius/ dicentes: Si
g pniaz nō egerim⁹: incidem⁹
b in manu⁹ dñi: t nō in manu⁹ hoim
i Secūz enī magnitudinē ipsi⁹ sic t misericōdia illi⁹ cū ipso est.

moze sepatiōis/ vl offēse vl reuerētie: p Nō erūt icredibi/les verbo illi⁹. i. credēt sacris scripturis. q Et q̄ diligūt illū pseruabūt verbū illi⁹. i. mādata illi⁹. Joh. xiij. c. Qui ha/bet mādata mea t seruat ea: ipse est q̄ diligit me. r Qui timēt dñm/timore illo q̄druplici: s Inquirēt q̄ bñpla/cita sūt ei. i. opa virtutū ad sanctificādū ea. Uñ Eccēs. vij. c. Qui ti/met dñm nihil negli/gat. t Et q̄ dili/gūt illū: nō verbo tm sed ope t veritate: v Replebūt lege ip/si⁹. i. implebūt legem. Roma. xiij. c. Plenitudo legis est dilectio. Uel/ Replebūt le/ge ipsi⁹. i. charitate q̄ est lex christi. Gal. vj. a. Alter alterius onera portate ꝛc. Uel Replebunt lege ipsius. i. scientia legis. Merito enī dilectiōis dat lumē cognitiōis. Uñ Pś. Intellectus bonus oīb⁹ facientib⁹ eū. Et alibi. In mandatis

Tr. tvia

Pś. 110.

Pś. 118.

tuis itellexi. i. ob obseruātiā mādatoꝝ itellexi. Uel/ Imple/būt lege ipsi⁹. i. bonis pmissis i lege his q̄ diligūt illū. i. deū.
x Qui timēt dñm/aliq̄ quattuor timoꝝ vel oī: y Przparabūt corda sua/mūdādo p confessionē: vel ozādo scīs cogitatiōib⁹. z Et i conspectu illi⁹/nō hoim. i. in secreto psciētię vbi solus deus videt: a Sctificabūt aīas suas. i. purificabūt/ t i bono pposito confirmabūt. Cor ad itellectū: aīa ad affectū refert. Illud p̄parat mūdis cogitatiōib⁹: ista sctificat mūdis affectiōib⁹. Illud p̄parat vt vas ad recipiendū vinū spūalis doctrię: ista sctificat ad recipiēdū oleū grę. j. Regl. vij. a. Przpate corda vestra dño: t seruite illi soli.
b Qui timēt dñm/timore filiali: c Custodiēt: cor/de/ore/ t ope: d Mādata illi⁹/oī custodia. Uni⁹ enī sine alijs nihil valet. Jaco. ij. b. Qui offendit i vno fact⁹ est oīm reus. e Et patiētiā habebūt/in aduersis viriliter sustinēdis. f Usq; ad inspectionē illi⁹. Actiue. i. usq; q̄ aspiciat miserādo. Unde Pś. Aspice in me t miserere mei. De boc respectu dicit Abacuk. j. a. Quare respicis cōtēptoꝝes? Uel passiue. i. in futuro qñ aspicitur in iudicio ab omnibus. A bonis ad gloriā eoꝝ: a malis ad pnā. Apoc. j. b. Uidebit eum oīs oculus: et qui eum pupugerūt ꝛc. Zach. xij. c. Aspicient ad me quem pcusserūt. g Dicētes: si pniten/tiā non egerim⁹/in psenti: b Incidem⁹ i manu⁹ dñi. i. christi: qui modo humilis latet: sed tunc apparebit dñs iudicia faciēs. Sed nūq̄d bonū est incidere i manu⁹ dñi? Uidet q̄ sic. ij. Reg'. vlt. c. Dixit dauid ad gad: Coarto/ꝝ nimis: sz meli⁹ est vt incidā i manu⁹ dñi. Rūsio. In psenti bonū est in/cidere i manu⁹ dñi. i. cōmittere se illi: qz ipse ē de⁹ misericordię nūc: In futuro aūt incidere i manu⁹ dñi. i. subire iudiciū/horrēdū ē: qz tūc erit de⁹ vltionū dñs. Unde Heb. x. f. Horrēdū est in/cidere in manus dei viuentis. Propter hoc dicit salomon Pro/uerb. xviij. c. Justus in principio accusatoꝝ ē sui. Sed q̄uis timendum sit incidere in manus domini: non tñ debemus desperare: ꝺ magis patiētes esse t longanimes: i Scōm enim magnitudinem ipsius: sic t misericordia illius cum ipso est: id est ꝺm q̄ decet magnitudinez illius: sic miseretur: vt nec totum puniat/nec totum dimittat. Supra. j. b. Scōm datum suum przbet illam diligentibus se: id est ꝺm q̄ ipsum dare decens est. Uel/ Scōm magnitudinē ipsius: sic t misericordia illius cum ipso est: id est multum est misericors. Unde dicit Jnterl. Scōm altitudinē cęli a terra corroborauit dñs misericordiā suā sup timētes se.

Pś. 118.

Pś. 95.

Pś. 102.

Filij sapię ꝛc. Supra hortat' eſt auctor ad sapiam: nūc oſtēdit fructū qui sequitur. Diuiſio capl̄i talis ē. Primo determinat de obediētia quā debem⁹ parētib⁹. In secūdo de supportatiōe parētū i ſenecture: ibi: Fili ſuſcipe ſenectā p̄ris tui. Tertio de pietate parentū: ibi: Elemoſyna p̄ris ñ erit i obliuiōe. Quarto de māſuetudine habēda: ibi: Fili in manſuetudine opa tua ꝓfice. Quinto de humilitate q̄ habēda eſt in dignitatib⁹: ibi: Quanto magnus ꝛc. Sexto de curioſitate intellect⁹ fugiēda: ibi: Altiora te ꝛc. Septimo de duritia cordis expellēda: ibi: Cor durū male habebit. Octauo de ſuꝑbia exprobrāda: ibi: Synagoge ſuꝑbor ꝛc. Ultimo de ſapia: ibi: Cor ſapiēt' intelliget ꝛc. Dicit g̃ ſic

a Filij ſapię. i. filij ſapiēt': ſt b Eccl'ia. i. congregatio. c Iuſtor: ſūt filij ſapiētię. i. filij ſapiētes: d Et natio illor obediētia ⁊ dilectio. i. hę ꝓtutes ſūt iuſtor natio. Tropice em̄ loq̄t auctor: ⁊ p ꝓtutes ſignificāt poſſeſſores ꝓtutū. Vl̄ ſic: d Natio illor. i. filij iuſtor. i. nati ex iuſt' ſpūalit: ſūt: e Obediētia ⁊ dilectio. i. diligētes ⁊ obediētes ſūt imitatores iuſtor. Oēs enī iuſti ſt obediētes ⁊ diligētes iuſticē. Et p̄ hoc inuitat ad imitationē iuſtor ſiue ad amorē iuſticię. Adhortat' aūt e Obediētia ⁊ dilectio ſt natio iuſtorū. i. naſcunt a iuſt' p doctrinā ẏbi ⁊ exēpli. Quia enī vita iuſtor circa has duas virtutes. i. obediētiā ⁊ charitatē maxime ẏſak: Per obediētiā abſcidētes ⁊ abnegātes ſeipſos: p charitatē ſe ⁊ ſua ꝓ dño relinquētes. Vñ dñs Mat. xvj. d. Si q̄s vult p⁹ me venire/abneget ſemetipſū ⁊ tollat crucē ſuā ⁊ ſeq̄t me. f Iudiciū p̄ris audite filij dilecti. i. decretū ſiue mādatū dei p̄ris: ex q̄ oīs p̄nitas i cęlo ⁊ in ẏra noīak: Eph. iij. c. Ex ipo enī ſūt oīa ⁊ p ipſū ꝓſeruanť: q̄ diligit oīa q̄ fecit vt in ipſo ꝓmaneāt a q̄ facta ſūt: cuius mādatū ē vt p̄ī ⁊ mr̄i ꝓpalis reuerētia exhibeat. Exo. xx. b. Honora p̄rem tuū et mr̄em tuā. Sed q̄ nō auditores legis iuſti ſūt apud deū/ſed factores: vt ḋr Roma. ij. b. Ḋ sequitur: i Et ſic facite: mādatū. ſ. p̄ris. k Vt ſalui ſitis. Jaco. j. d. Eſtote factores verbi ⁊ nō auditores tm̄/fallētes voſmetipſos ꝛc. q. d. nō ſufficit audire: ſz neceſſariū ē facere. Accipiť aūt ḃ nō ſolū de deo p̄re/ſz etiā de p̄re carnali ⁊ ſpūali: q̄bus obedire nos admonet ex amore per ḃ ẏ dicit/p̄ris/nō dūl. Serui enī ex timore obediūt ſed filij ex amore. Vñ Eph. vj. a. Filij obedite parētib⁹ vr̄is in dño. i. in his q̄ nō ſūt ꝺ dñm. Vñ q̄ nō eſt obediendū i his quę ꝓtra dñm indiſcrete p̄ciptūť: ideo dicit auctor: f Iudiciū p̄ris. i. diſcretū mandatū patris: q̄ ex ſolo amore p̄cepit. Et nō ſolū audite: īmo i Et ſic facite vt ſalui ſitis. Ad ḃ enī docet lex vt fiat/nō vt ſciať: et ad ḃ ḋz audiri ⁊ doceri vt ope impleať. Qui aliť facit/ſeipſū decipit. Jaco. j. d. Si quis auditor eſt verbi et nō factor/hic cōparabiť ꝛc. Vel poteſt intelligi de iudicio quo iudicabit de⁹ pater ſup oēs filios inobediētię. Unde monēs ad obedientiā dixit: f Iudicium patris. i. quo pater iudicabit auctoritate: vel q̄ ꝑ dedit filio. Joh. v. d. Pať nō iudicat quēq̄ ſed omne iudicium dedit filio: vt omnes ꝛc. g Audite/aure cordis: cui loquitur dñs inſpirando: ⁊ per ſcripturam ⁊ p creaturas. h Filij dilecti: id eſt qui debetis eſſe filij per imitationē: et ſic dilecti p bñficiorū exhibitionē. i Et ſic facite/conſiderata iudicij diſtrictiōe. k Vt ſalui ſitis. i. vt ſaluari mereamini. Act'. xvij. g. Statuit dñs diem in qua iudicaturus eſt orbem in equitate in viro in quo ſtatuit. Et poſſet aliquis q̄rere: quare ita honorandi ſunt parentes? Ḋ ipſe ſubdit cauſam: l Deus enim honorauit patrē in filijs. i. honorari voluit ⁊ p̄cepit. m Et iudicium matris exquirens firmauit in filios: id eſt firmiter cuſtodiri voluit a filijs: q̄ exquiret in futuro/vel puniēdo illos qui matrem ſuam carnalem/vel ſpiritualem: id eſt eccleſiam

a b c d e f g h i k l m n

Filij ſapiē/tię eccleſia iuſtor: et natio illor obedientia ⁊ dilectio. Judicium patris audite filij dilecti: et ſic facite vt ſalui ſitis. Deus enim honorauit patrem in filijs: ⁊ iudicium matris exquirens

Et. ſexaret

o p q r s t v x y z a

firmauit in filios. Qui diligit deum/exorabit pro peccatis: et continebit ſe ab illis: et in oratione dierum exaudiet: ⁊ ſicut q̄ theſaurizat: ita et q̄ honorificat matrez ſuā. Qui honorat p̄rez ſuū iocūdabit in filijs: ⁊ i die oratiōis ſue exaudiet.

Ca. III

Filij ſapiē/tię eccleſia iuſtor: et natio illor obedientia ⁊ dilectio. Judicium patris audite filij dilecti: et ſic facite vt ſalui ſitis. Deus enim honorauit patrem in filijs: ⁊ iudicium matris exquirens firmauit in filios. Qui diligit deum/exorabit pro peccatis: et continebit ſe ab illis: et in oratione dierum exaudiet: ⁊ ſicut q̄ theſaurizat: ita et q̄ honorificat matrez ſuā. Qui honorat p̄rez ſuū iocūdabit in filijs: ⁊ i die oratiōis ſue exaudiet.

Expoſi. Ca. III.

non honorant: vel remunerādo illos/qui ſeruauerunt mandatum. Vel ſic lege litteram: vt inuitet auctor ad honorem parentibus exhibendū per beneficia quę dom⁹ reddet illis q̄ parentes honorant: Ita/

f Judicium patris: id ē mādatum de patre honorando: ⁊ mercedē illorū qui honorē exhibent: s Audite filij dilecti ⁊ ſic facite/parentibus/ſcilicet: k Vt ſalui ſitis/per implētionem mandati. Et libenter debetis audire. l Deus enim honorauit patrem in filijs: id eſt honorem impenſum patri a filijs/reddet eis remunerando eos pro patribus quos honorauerunt: ⁊ in hoc honorat de⁹ parentes q̄ remunerat filios pro ipſis. m Et iudicium matris: id eſt mandatum de matre honorandа: n Exquirens: id eſt impleri volens. Vel Exquirens/iudicādo in illis qui non faciunt. o Firmauit in filios: id eſt in corde eorum naturaliter ſcripſit. Natura enim ipſa dictat matrem eſſe honorandā. Vel/Firmauit in filios: id confirmauit per beneficia exhibita illis: qui hoc mandatū cuſtodiunt. De hoc Tob. iij. a. Honorē habebis matri tuę omnibus diebus vitę eī: memor enī eſſe debes: quę ⁊ quanta paſſa ſit ꝓ̄ te in vtero. Sed q̄ obedientia aut honor parentum parum aut nihil prodeſt cum peccato: docet auctor qualiter poſſit homo a peccatis liberari: ſcilicet per dilectionem ⁊ orationem et cōtinentiā. Per orationem a peccato in deum: per continentiam a peccato in ſe: per dilectionē a peccato in proximum. Propter hoc ſubdit: p Qui diligit deum/amore gratuito: q Exorabit: id eſt corde orabit: non labijs tm̄. r Pro peccatis/proprijs: vt ſibi dimittantur. s Et/poſt dimiſſionem/continebit ſe ab illis: id eſt corde ⁊ opere abſtinebit ab illis: aliter non valeret dilectio vel oratio vel ipſa dimiſſio peccati. Quia q̄ baptizatur a mortuo et iterum tangit mortuum: quid prodeſt lauatio eī? q. d. nihil. j. xxxiij. d. Qui abſtinēs ē oīno a p̄cis dr̄ ꝓtinēs. Et ecōtrario q̄ peccat dr̄ incōtinēs: quia cū diabolo fornicať. Et nō ē hęc cōtinētia virt⁹ ſpecialis/ſ generalis ad omēs. Or autem per dilectionē dimittanť peccata: habem⁹ Luc'. vij. g. Dimittūť ei pcā mlta/qm̄ dilexit mlt̄ū. t Et in oratione dierū: id eſt q̄ fit ꝓ die⁹ ęternitatis: v Exaudieť: id ē efficaciter audieť. De his die⁹ dr̄ in Pſ. Cogitaui dies antiq̄s ⁊ annos ętnos in mente habui. Prouer. iij. b. Longitudo dierum in dextera eius. Vel oratio dierum dicitur oratio aſſidua. Et talis exaudiť a deo. Jaco. vlt'. d. Multum valet deprecatio iuſti aſſidua. Et. j. Theſſal'. v. d. Sine intermiſſione orate. Vel oratio dierum dicitur oratio quę fit vt homo diu viuat in hoc mūdo: id eſt vita gratię viuat: quę ⁊ ſi modica ſit tempore: longa reputabitur a deo. Sap'. iiij. c. Cōſummatus in breui expleuit tempora multa: placita enim erat deo anima illius. Vel/moraliter: Oratio dierū dicitur oratio ſuffulta virtutibus. Et talis auditur vel in eo q̄ ſperat vel i ęq̄lenti. j. xxxv. d. Oratio būliantis ſe nubes penetrabit: et donec ꝓpinquet nō ꝓſolabiť. Sz q̄ oēs filij adę ſunt auari: ideo p̄miū ſubiungit honorē exhibentib⁹ parētib⁹/dicēs: x Et ſicut à theſauriçat: ita ⁊ qui honorificat matrem ſuam/ſpiritualem vel carnalem reuerentiam exhibendo: neceſſaria miniſtrādo: mādata eius implendo. Talis enim cōgregat in cęlo theſauros ſpirituales. Matth'. vj. c. Theſauriçate vobis theſauros in cęlo. Et q̄ dignum eſt vt qui parentes ſuos honorat: honoretur a filijs ſuis: Ideo ſequitur: y Qui honorat patrem ſuū/carnalem vel ſpiritualem: z Jocundabitur in filijs/naturalibus vel diſcipulis vel bonis operib⁹. a Et in die oratiōis ſuę exaudieť: id extra ſiue ſuꝑ ſuū petitū audieť cū effectu: Sicut ẓacharias/Luc'. j. a. qui orauit ꝓ pace populi: et filiū impetrauit. Dies orationis ꝓprie dicit tꝑus vacuitatis a ſollicitudine

Pſ. 76.

Moraliter

cuitatis a sollicitudine tpali. Unde Matth.vj.a. Cum ora/
ueris intra in cubiculū tuū: ꝛ clauso ostio ora pr̄em tuū in ab
scondito. Uel dies orationis est temp⁹ tribulatiōis: quia tūc
marie ē orandū: Et tūc fit oro ex corde. Unū Ps. Ad dñs cū
Ps.119. tribularer clamaui: et exaudiuit me. a Suę/dic̄: qz mlti sūt
qui in oronib⁹ suis nō
merētur audiri. s. oēs
qui nolunt audire le/
gē. Prouer.xxviij.b.
Qui auertit aures ne
audiat legē oratio ei⁹
fiet execrabilis. Itez
quia multi sunt q̄ lon/
gitudinem vitę plus
q̄ diuitias amāt: ideo
longitudinem p̄mit/
tit honorantibus pa/
rētes: vt vel sic iuuet
B nos ad honorem pa/
Pro.20.b. rentum. Unde dicit:
Eccl.15.b. 7.c. b Qui honorat
patrez suū vita vi
uet longioze. Qui
enim honorat illum a
quo habet vitā/videtur q̄ naturalit̄ plongak vita eius. Unū
Eph.vj.a. Honora patrē tuū ꝛ matrē tuā: qđ ē mādatū p̄/
Mystice mū i p̄missiōe vt bñ sit tibi: ꝛ sis longeu⁹ sup terrā. Mystice
c Qui honorat p̄em suū/spūalē. i. deū vel mgrm
vel p̄latum: c Vita viuet longioze. i. vita gratię in
p̄senti/ꝛ vita glorię i futuro. j. Timoth.iiij.c. Pietas ad oīa
utilis est: promissionem habens vitę quę nunc est ꝛ futurę.
d Et qui obedit patri/carnali vel spirituali: e Refri
gerabit matrem/carnalem vel spiritualem. i. exultare faci/
et. f Qui timet dñm/filialiter: qui p̄cepit parentes
honorari: g Honorat parentes: et quasi dñis ser/
uiet his qui se genuerūt/carnalit̄ vel spūaliter. j. Cor̄.
iiij.d. Ego per euangelium vos genui. h Seruiet/inquā.
i In opere. i. i necessario⁹ exhibitiōe. k Et sermone:
id est dulci et modesta responsione. l Et omni patien/
tia. i. ēmini corrections eo⁹ sustētatiōe. Uel sic. h Ser
uiet his qui se genuerūt in opere. i. exemplo sanctę cō
uersationis. k Et sermone/sane exhortationis. l Et
Ps.91. omni patiētia. i. pfecta patiētia: quā habere debēt qui ali/
os docere volunt. Ps. Bene patientes erunt vt annūcient.
Prouerb.xix.b. Doctrina viri per patientiā noscit. m Ho
nora patrē tuū/carnalez vel spiritualē: n Ut supue/
niat tibi benedictio a deo. Benedictionē dicit a deo:
quia homo non est nisi minister. Est autem bñdictio dei du/
plex. s. benedictio dexterę: quę est collatio spūaliū: ꝛ sinistrę/
q̄ ē collatio tēporaliū. Priori bñdict⁹ est Iacob: id ē vir iust⁹:
secūda bñdict⁹ est esau. i. vir pilosus: id ē pctōr: Gen.xxvij.c.
Ps.72. Unde Ps. Ecce ipsi peccatores ꝛ abundantes in seculo ob/
tinuerūt diuitias. Justi aūt affliguntur. Sup quo admirādo
conqrit Heremias.xij.a. Quare via impio⁹ p̄sperat: bñ est
omnibus qui p̄uaricant et iniq̄ agunt: De priori benedictiōe
loquitur auctor hic. Unde sequit: o Et benedictio illi/
us in nouissimo manet: id est in vita ętterna. q. d. benedi/
ctio quā dat de⁹ p honorificētia parentū carnaliū vel spūa/
liū/in vita ętna maner. p Bñdictio patris: id est bona
dictio: id est oratio patris: q Firmat domos filiorū:
id est prosperitates vel familias: ad litterā. Cum enī antiqui
benedixerūt filijs suis: in ipsis benedixerūt ꝛ filijs eorum: vt
patet Gen.xlix. de Iacob. Et merito ꝛ oratione patrum p̄ser/
uantur filij: et filij filio⁹: p̄pter qđ multi seruati fuerunt in re/
gnū Iuda. iij. Reg̃. xj. f. Non auferā oē regnū de manu eius
sed ducē ponam eum cunctis diebus vitę suę p̄pter dauid ser
uum meum. r Maledictio autem matris: id est qua
mater maledicit. Mater dico carnalis vel spiritualis/p ex/
cōicationē. s Eradicat fundamenta/domorū et ci/
uitatū: ad litteraz: quia cum aliq̄s vel aliqua ciuitas excōica/
tur ab ecclesia: fundamenta eius eradicanť in p̄nam ei⁹. Si/

r maledictio autē matris ęra/
t dicat fundamenta. Ne glo/
v rieris in cōtumelia patris
x tui: nō⁹ est enim tibi gloria:
y sed confusio. Gloria enim
hominis ex honore patris
a sui: et dedecus filij pater si/
b ne honore. Fili suscipe sene
ctam patris tui: ꝛ non con/
5 tristes eum in vitā illius: et si
c defecerit sensu/vēniam da:
f et ne spernas eum in tua vir
s tute. Elemosyna enī patris

cut factum fuit de hiericho. Josue.vj.d. In tempore illo im/
precatus est Iosue dicens: maledictus vir coram dño qui su/
scitauerit ꝛ ędificauerit hiericho ciuitatē. Uel sic. p Be
nedictio patris: id est q̄ pater bñdicitur a dño: q Fir/
mat domos filiorū: id ē familias filiorū: quia cum de⁹
bñdixit p̄ib⁹ antiqs/
ī eis benedixit filijs et
filijs filio⁹. Gen̄. xxij.
d. In semine tuo bñ/
dicent oēs gētes. Uel
sic. p Bñdictio
p̄ris: q̄ benedicit a fi/
lijs: q Firmat do
mos filio⁹: qz meri
to bñdictiōis exhibitę
parentibus p̄firmant
ꝛ stabiliunt filij ī tem/
poralib⁹ ꝛ spūalib⁹. r
Maledictio aūt
matris/in qua male/
dicit a filijs mater: s
Eradicat fūdamē
ta: nō solū spūalia ſ
etiā tpalia. Sicut chā
irridens patrem: semen eius redactum est in seruitutez: Gen̄.
ix.d. Et absalon: quia expulit patrē suū/damnat⁹ mirabiliter
expirauit. ij. Reg̃. xvij.d. Caluitium heliseī pueri bethel ir/
riserunt: ꝛ a duobus vrsis q̄dragintaduo deuorati sunt. iij.
Reg̃. ij.d. Jn q̄ facto mystice significat q̄ iudęi in loco cal/
uarię christū irriserunt: et q̄dragesimo secūdo āno post ascē/
sionem a tito ꝛ vespasiano deuorati sunt. De hoc dicit Pro
uerb.xxx.c. Oculum qui subsannat patrem suum et despicit
partum matris suę: effodiāt eū corui de torrētibus: ꝛ come/
dant eū filij aq̄lę. t Ne glorieris ꝛc. Honuerat auctor
filios honorē exhibere parentibus. Sed multi sūt qui ꝫ no/
lunt/excusantes auariciaz suam sub aliqua specie sanctitatis:
vt iudęi/Marci.vij.b. Corban/qđ est donū qđcūq⁹ ex me ti
bi proderit: ideo monet vt saltem non glorietur in contume/
lijs parentum. Est autem contumelia iniuria verbo illata si/
ue vituperiū. Sicut iudęi dixerūt de dño: Jn beelzebub p̄n/
cipe dęmonio⁹ ei⁹cit dęmonia: Matth̄. xij.b. Uel contu/
melia patris dicitur macula vel defectus aliquis in patre: vt
nuditas ꝛ ebrietas in noe: Gen̄. ix.d. Jn neutra contumelia
debet filius gloriari: quia ignominia patris est confusio filij.
Et hoc est qđ dicit: r Ne glorieris i ꝛtumelia p̄ris tui:
carnalis vel spiritualis. x Non ē enim tibi gloria/cō/
tumelia patris: y Sed confusio: adducēs ignominiā.
Prouerb.xxiij.c. Audi patrē tuū q̄ te genuit: ꝛ ne cōtemnas
cū senuerit mater tua. Et vere nō ē tibi gloria: 5 Gloria
eni hois ex honore patris sui: Unū et iudęi gloriant se
esse filios abrae; Joh̄. viij.e. Pater nr̄ abrāā ē. Itē Joh̄. ix.
f. Nos discipuli moysi sum⁹. a Et dedec⁹ filij p̄ris sine
honore. i. pauptas siue vilitas p̄ris vertit ī dedec⁹ filij. Ut
sic. Dedec⁹ filij pat sine honore. i. p̄ris ihonoratio. Et
q̄n senē mlta circūueniūt icōmoda: tō ad hoc monet suppor/
tare parētes ī senectute eo⁹. Unū dic̄: b Fili suscipe sene/
ctā p̄ris tui. i. p̄ez ī senectute sustēta. c Et nō cōtristes
eū i vita illi⁹. i. q̄diu vixit. d Et si defecerit sensu. i. si p̄
nimia senectute despuerit. e Uenią da: qz ex vitio p̄sonę
nō ē ꝫ: ſ ex defectu naturę: senes eni naturalit̄ despiūt. f
Et nē spernas cū i tua ꝛtute. i. si fortl̄ es tu/debilē ꝛ infir/
mū n̄ debes despicere/ſ potl̄ supportare: sic ipi supportauerūt
te cū eras ipotēs ifātul⁹. Jn ꝫ g̃ debēt filij vicē reddere parē/
tib⁹: vt cū facti fuerit ipotētes p̄ senectute vel infirmitate aliq̄:
supportet eos sic ipsi supportauerūt eos cū erāt ipotētes p̄mę
ętatl̄ teneritudie. Unū Filij reddite vicē parētib⁹ vr̄is: qz ꝫ ē
acceptū coram deo. Ecce tria posuit in quib⁹ supportandi sūt
parētes: in senectute: in desipiētia: ī infirmitate. Et non solū
supportandi per cōpassionē: sed per necessariā⁹ administra/
tionem: quia inde magna consequitur merces. Unde sequit:
s Elemosyna enim patris: id est patri impensa vel p

patre mortuo pauperibus data: a Non erit in obliui/one/coram deo:id est sine remuneratione. Et hoc probat. b Nam pro peccato matris:id est pro elemosyna data matri ob remissionē peccatorū obtinendam: c Restituetur tibi bonum/in presenti ⁊ in futuro. Merito enim elemosynę/dantur nō solum eterna bona/sz etiaz temporalia multiplicantur. Malach. iij.c. Inferte omnem decimam in horreum meum vt sit cibus in domo mea:et proba/te me super hoc dicit dns: Si non aperuero vobis cataractas cęli: ⁊ effudero vobis benedictionez vsq; ad abundantiam. Et nota qō dic:restituet: Qui enim facit elemosynaz vl dat/accōmodat dño ad vsurā: Sicut dicitur Prouerb. xix.c. Fęneratur dño qui miseretur pauperis et vicissitudinē suā reddet el. d Et in iustitia:id est pro elemosyna data patri vel matri/quę debetur eis ex iustitia: e Edificabitur tibi:id est dabitur tibi locus in eterno edificio. Unde Ps. Dne quis habitabit in tabernaculo tuo:Qui ingredit sine macula ⁊c. Et non solum h bonū faciet elemosyna patris: f Sed in die tribulationis cōmemorabit tui:deus:vel pater tuus orans pro te. Et dicit/in die tribulatiōis/nō in nocte:qz iustorū tribulationes dicunt dies:quia illuminat ⁊ clariores efficiunt. Unde tobias de felle piscis recuperauit visū: Tob. xj.c. Vel diem tribulatiōis dicit die iudicij: vbi ⁊ fortis qsq; tribulabit pęnamore. Unde Soph. j.d. Vox diei dni amara:tribulabitur ibi fortis. In illa ẏo die cōmemorabit deus elemosynarū pauperibus impensarum. Matth. xxv.c. Esuriui ⁊ dedistis mihi manducare ⁊c. Et non solū hoc facit elemosyna:sed ⁊ peccata dimitti faciet. Unde sequit: g Et sicut in sereno:id est sole radiāte: h Glacies/soluit: i Soluentur tua peccata/per serenū gratię ⁊ calorem charitatis. Peccatū glaciei comparat:quia gelidā facit animam. Unde. ī. xliij.c. Frigidus ventus aquilo flauit ⁊ congelauit crystallus ab aquis. Gratia ẏo sereno comparat: qz serenam animaz ⁊ illuminatā facit ⁊ accēdit. Unde Esa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum ⁊ egenos vagosq; induc in domū tuam. Cum videris nudū operi eum: ⁊ carnem tuam ne despexeris. Tunc erumpet quasi mane lumen tuū:⁊ sanitas tua citius orietur. De hoc dicitur Daniel. iiij.e. Redime peccata tua elemosynis ⁊ iniquitates tuas misericordijs pauperum. Luc. xj.f. Date elemosynā ⁊ omnia mūda sunt vobis. k Qui malę famę est qui relinąt patrem/in necessitate. Ex quo eni deꝰ pręcepit honorari parentes:⁊ tot bona attribuunt eis qui honorāt eos: reuera infamis ē ⁊ impius qui negligit eos. l Et est maledictꝰ a deo q̄ exasperat/dicto vel facto: m Patrem/carnalem vel spiritualem. Maledictꝰ dicit/maledictione eterna. Un Leuit. xx.b. Qui maledixerit patri suo aut matri: morte moriatur. n Fili in māsuetudine ⁊c. In principio capti monuit ad obedientiam parentum:postea ad pietatem in parētes:⁊ tandē monuit non exasperare parentes. Et quoniā exasperationis causa maxime tollit per mansuetudinem ⁊ humilitatem: subdit ō illis dicēs: Fili in māsuetudie/mēt. o Opera tua perfice:non solum incipe:qō multi faciūt:sed pauci perficiūt: Est tñ māsuetudo virtus:qua quis ꝓuocatus opprobrijs nec patitur nec deducit nec irritat. p Et super hominū gloriam diligeris:id est plus q̄ mundana gloria:quā boies multum diligunt. Glo. Mansuetudo ⁊ humilitas gratiam :superbia ⁊ furor pariūt ruinā. q Quanto magnꝰ es/generis nobilitate/vel scięt̄ię sublimitate/vel honoris dignitate: r Humilia te in oibus.i.coram oibꝰ saluo iure gradꝰ. Uel/in oibus.i.pro oibus quę habes:qz nihil habes quod non accepisti. Magnus dicit:et nō maior: quia ois comparatio maioritat̄ scrupulum suspitiōis ⁊ pretentionis habet. Luc. xvij.c. Facta est pretentio inter eos quis eoꝝ videret̄ maior. s Et coram deo inuenies gram:quaz amisit pmus homo p superbiā. Jaco. iij.b. Deus superbis resistit: humilibus autem dat gratiā. Et bene debet te būiliare: t Qm magna/est/potentia dei soliꝰ. Ero. xv.a. Omnipotēs nomen eius. v Et ab humilibꝰ honorabitur. Unde Gen. xviij.d. Loquar ad dnm meū cū sim puluis ⁊ cinis. Greg. Hoc abraam nō dixisset nisi ex eius colloquio dei potentiā agnouisset. x Altiora te. Hic docet fugere curiositatē ingrēdo subtilia ⁊ inutilia. Un inuitat ad humilitatē intellect̄:quę appellat sobrietas intellect̄. Roma. xij.a. Nō plus sape q̄ oportet sapere:sed sape ad sobrietatē. Retrahit aūt nos a curiositate/pmo per altitudinē eoꝝ q̄ curiositatē solēt ingrere. Un dic: Altiora te.i. q̄ sūt sup intelligentiā tuā: y Que quęsieris/curiose. Prouerb. xxiij a. Ne erigas oculos ruos ad opes quas habere non potes. z Et fortiora te.i. q̄ trāscēdūt vires itelligētię tuę: a Ne scrutat̄ fueris:sicut Ps. dicit: Dne non est exaltatū cor meū:neq; elati sūt oculi mei:neq; ambulaui i magnis ⁊c. Eadē fere dicit fortiora q̄ diceret altiora. Altiora q̄ transcendūt intellectū:⁊ quāto magis itelligunt: tāto minꝰ apparēt. Un Ps. Accedet hō ad cor altū ⁊ exaltabit deꝰ. Fortiora ẏo dicit:q̄ scrutantiū oculos reuerberāt ⁊ ad inferiora retūdunt. Prouer. xxv.d. Perscrutator maiestat̄ opprimet a gloria. b Sed q̄ pręcepit tibi deꝰ/intelligere ⁊ facere: c Ulla cogita sp. Deut. vj.b. Hęc meditaberis sedēs i domo tua ⁊ ambulās i itinere/dormiēs atq; ꝓsurgēs:⁊ ligabis ea q̄si signū in manu tua erūtq; ⁊ mouebunt int̄ oculos tuos ⁊ scribes ea i limine ⁊ i ostijs domꝰ tuę. Et ita retrahit ab oibꝰ curiosis. Un adhuc: d Et i pluribꝰ opibꝰ eius ne fueris curiosus/ingrēdo q̄ nō ꝓsunt ad salutē. e Non ē eni tibi necessariū/ad salutē: f Ea q̄ abscōdita sūt tibi a dño ꝓter meritū fidei ⁊ exercitiū ingenij: g Uide re oculis tuis.i. scrutari ad vidēdū ⁊ intelligēdum plene. h In supuacuis rebꝰ.i. in eis q̄rū sciēt̄ia nō est vtilis: vt q̄re musca vel pulex tot pedes habeat ⁊ camelꝰ solū quattuor ⁊ homo tñ duos: i Moli scrutari multiplicit̄: id ē multum laborare ad intelligendū: vel multiplicē sensum inquirere:ex quo enim non sunt de fide vel de bonis moribus sufficit vnus sensus:et vltra quęrere est curiositas. k Et i pluribus operibus eius ne fueris curiosus. Hoc semel dixerat:sz ex repetitiōe peccatū curiositatis esse horrēdum admonet: vel pluralitatem rerū esse distinguendam insinuat/in quibꝰ non scitur curiositas hominū. Et vtrunq; verum est:qz peccatū esse ostendit curiositatē horrēdum:ex repetitione etiā duplicē materiā curiositatis ostēdit:scilicet exquisitionē verborum ⁊ extranę opinionis: ẏm q̄ dicit Aug⁹ in libro de fide christiana:quia ois scientia est de rebus aut de signis. Unde paulus dicit. j. Cor. ij.a. Et ego cum venissem ad vos fratres: veni non in sublimitate sermonis aut sapientię annuncians vobis testimonium christi.

Plurima enim sup

1. Cor. 4.d

Prouer. 2

Alt. tmagis

Ps. 65.

Ps. 130.

a Plurima enī sup sensum hoīm .i. trāscēdētia intel/lectum ⁊ rationē/quę sola fide capiūt: vt/q deus vnus ⁊ tri/nus/q deus homo et mater virgo/⁊ hmōi. b Ostēsa sūt tibi .i. reuelata credenti/vel occulta īspiratione/vel apta p̄/dicatione. Esa. xlv. a. Dabo tibi thesauros absc̄oditos ⁊ ar/cana secretoz̄: vt sci/as q̄z ego dn̄s. j. xliij. d. Multa absconditā sunt maiora his: pau/ca enī vidimus operū eius: oia autē dn̄s fe/cit: ⁊ pie agentib⁹ de/dit sapientiā. Quare autē in hmōi monue/rit nō eē curiosū ostē/dit: c Multos enī supplātauit .i. fidei fundamētū surri/puit: d Suspicio .i. sursū aspicio. i. nimis alta inuestigatio e Eoz/absc̄dito rū: Sicut manicheos: q̄ dicunt deū fecisse spūalia ⁊ diabolū corpalia oia. Et arrianos: q̄ diuidūt essentiā diuinā: sic̄ p̄so/nas. Et sabellianos: q̄ p̄fundūt ⁊ vniūt p̄sonas sicut essentiā. De q̄b⁹ p̄mie dicit Prouerb. xxv. d. Perscrutator maiesta/tis oppримet a gloria. Uel sic: c Multos enī supplāta uit .i. a veritate deiecit: et in errorem induxit. d Suspi/cio eoz̄ .i. vana opinio eoz̄. f Et in vanitate .i. in bis quibus nulla subest veritas/aut nulla utilitas. g Detinuit .i. diu tenuit. h Sensus illoz̄um/ inutiliter occupatos circa hmōi. Hiero⁹. Stultū ē sollicitū eē circa id q̄ sine pe/riculo ignorat. Sen̄. Si non q̄sissent superflua/inuenissent necessaria. Aug⁹. Tolle iniq̄tates ⁊ nulla erunt vana. Glo. Sobrius intellect⁹ in omnib⁹ optim⁹ est: quia reficit animaz nec grauat mentē. Unde Prouerb. xxv. c. Mel inueniſti co mede q̄d sufficit tibi: ne forte satiatus euomas illud: ⁊ p̄iures nomē dei tui. i Coz durum .i. in peccato obduratum: q̄d nec timore frangit nec amore emollit nec disciplinā suscipit nec correctionē: q̄d p̄mie oppositū est mansueto. k Male habebit i nouissimo .i. in die iudicij. l Et q̄ amat pla/culū/vl' piculū .i. †pctm̄ ad expiādū. m In illo .i. p̄ il/lud et cū illo: n Peribit .i. dānabit. Hic agit auctor vt di/ximus. ē. de peccato in sp̄m sanctū: sex eius species brevit sub/diuidēs ⁊ subtilit assignans. Prima est induratio mentiz. De qua dicit Roma. ij. a. Scōm duriciā tuam ⁊ impenitēs coz thesauriças tibi iram in die irę ⁊ reuelatiōis iusti iudicij dei. Hec autem duricia idem est q̄d obstinatio: quę sic̄ ibi descri/bitur. Obstinatio est induratę i malicia mentis pertinacia: per quā fit hō impenitēs. Et opponit hec species primę dispositi/tioni quę exigitur in confessione/ad hoc vt peccata dimittan/tur. s. propositum non peccandi decętero. De hac specie dicit: Coz durum ⁊c. Scda species est finalis impenitentia: q̄d duobus modis potest accipi. i. p̄suatio finalis penitentię vl' finale p̄positū non penitēdi. Utrūq; bene competit ei q̄d se/quitur: Male habebit in nouissimo. Hec opponitur se/cundę dispositioni quę requirit in penitēte/ad hoc vt pecca/ta dimittant. i. doloz de peccatis perpetratis. Et de his dua bus speciebus peccati dicit Hiere. v. a. Indurauerūt facies suas supra petram/ecce obstinatio: et noluerunt reuerti ad me/ecce finalis impenitētia. Et tn̄ dic̄ dn̄s Ezech. xj. d. Au/ferā coz lapideū de carne eoz̄: ⁊ dabo eis coz carneū vt am/bulent in p̄ceptis meis: ꝫ est p̄tra obstinationē/supra pax: et dabo eis coz vnū ⁊ spiritū nouum in viscerib⁹ eoz̄: hoc cō/tra finalē impenitētiā. Tertia species est fraternalis charita/tis inuidentia ex qua ē odiū alienę felicitatis ⁊ gaudiū vel de siderium alienę infelicitatis. Hec tangitur ibi: Qui amat piaculū in illo pibit. Hec species opponit tertię dispositi/tioni penitentię. s. placentię boni alterius. Nā quicūq; etsi sit mal⁹ i se: tn̄ ei debet placere bonū i altero. Quarta species ē ipugnatio agnitę veritatis: De q̄ p̄mie dī. Marci. iij. d. Qui blasphemauerit in sp̄m sanctū: nō habebit remissionē pecca/toz̄ in ęternum. Hęc species opponit quartę dispositioni pę/nitentię: id est noticię veritatis. Quinta species est desperatio: q̄ q̄s diffidit de bonitate dei: sicut cain ⁊ iudas: vt dicit Glo. sup Ro. ij. Hęc species opponit q̄ntę dispositioni pęnitentię: id est confidentię. Sexta species est p̄sumptio: quę nimis am/pliat misericordā dei et iusticiā diminuit: et desperatio ecōtrario. Hęc opponit timori: qui disponit ad remis/sionem peccatoz̄ ob tinēdā. De hac specie dī. j. xxxvij. a. Pęcsū/ptio neqssima: vñ crea ta es: Dic̄ g̃/ i Coz duz/p obstinationē: k Male habebit i nouissimo/ p̄ fi/ualem impenitentiaz.

Alt. †requiē
Alt. †praui/cordius
Alt. †prauū coz

b curiosus. Plurima enī sup/ sensum hominū ostensa sunt/ tibi. Multos enim supplan/tauit suspicio eoz̄um: ⁊ vá/nitate detinuit sensus illoz̄. Coz durū male habebit in/ nouissimo: ⁊ qui amat †pia/culū/ in illo peribit. Coz in/grediens duas vias non ha/bebit † successus: et † prauicoz/s in illis scandaliçabitur. Coz nequā grauabit in do/loribus: et peccatoz adijciet/ ad peccandum. Synagogę/ superbozū non erit sanitas: frutex enī peccati eradica/bitur in illis: et non intellige/tur. Coz sapientis intelliget

l Et q̄ amat piaculū .i. pctm̄: n Peribit i illo/ p̄ter inuidentiā. o Coz ingrediēs duas vias .i. miscēs falsa veris: vt ille qui impugnat agnitā veritatē. Vl' o Coz in/grediēs duas vias/ vnā itellectu ⁊ alterā affectu: vel no/lēs scire ea q̄ p̄cipit dn̄s sciri/⁊ volēs ea scire q̄ p̄hibet inq̄ri. p Nō habebit successus .i. non bene succedet ei: q̄z nec veritatem inueniet: nec meritum laborando acquirit. Uel/ o Coz ingrediēs duas vias: est coz hęreticoz̄: q̄ aliq̄ bene credūt ⁊ docent: ⁊ aliq̄ male. Et hi sūt caupones diabo/li: De q̄b⁹ dicit Esa. j. f. p̄m aliam litterā: Caupones tui mi/scent aquā vino. Un̄. ē. ij. c. Uę duplici coꝛde ⁊ labijs scele/stis: q̄z impugnāt veritatē p̄us agnitā. Item coz ingrediens duas vias/ē coz ambiēs duas p̄bēdas vel duas dignitates: Et isti non habebūt successus: q̄z i fine vix penitebūt. Unde Osee. x. a. Diuisū ē coz eoz̄/nūc interibūt. Sap. v. b. Quid p̄fuit nobis superbia ⁊ diuitiarū iactātia quid p̄tulit nobis: q Et prauicoz .s. i. habēs prauū coz. Vl' Prauicordi⁹ .i. habēs prauū coz. i. diffidēs. r In illis scādaliçabit .i. in duab⁹ vijs. i. offendet. Continet enī a iusticia iuste: q̄ a se expellit miscōiā. s Coz nequā. i. sine eq̄tate. i. p̄sūptuo/sū: q̄d oīno excludit iusticiam dei/nimis ampliās miscōiam: t Grauabit/in futuro: v In doloꝛib⁹/ supplicioꝛ: q̄z ꝫ graue fuit sarcina pctoꝛ: tūc enī sentiet iusticiā dei quā mō excludit. Un̄. j. v. b. oz. De p̄pitiatu pctoꝛ noli eē sine metu nec adijcias pctm̄ super pctm̄: ⁊ dicas: miseratio dei magna ē: multitudis pctoꝛ meoꝛ miserebit: miscōia enī ⁊ ira ab illo sępe p̄primat ⁊ in pctoꝛes respicit ira illi⁹. Seq̄t. x Et pec catoꝛ adijciet ad peccādū: Uel p̄ desperationē: sicut dī Prouerb. xviij. a. Impi⁹ cū venerit i p̄fundū vitioꝛ p̄tēnit: Vl' p̄ p̄sūptionē ñ cessās peccare: q̄z nimis p̄sumit ō miscōia dei. Sequit: y Synagoge supboꝛ: vel p̄sūptuosoz̄/ vel ambitioſoꝛ: z Nō erit sanitas/ spūalis/ et si coꝛpo/ralis. Forte ad malū eoꝛ: q̄z inde magꝭ supbiēt ⁊ ad peccādū pcliuiores fiēt. Un̄ Ps. Jn laboꝛe hoīm nō sūt ⁊ cū hoib⁹ nō flagellabūt: ō tenuit eos supbia. Quare aūt nō sit sanitas hui⁹ synagoge: subdit: a Frutex enī pcti .i. oīs excusa/tio pctm̄ palliās vel diminuēs: b Eradicabit i illis .i. auferet ab illis. s. supb: q̄z nō poterūt excusare pctm̄ suum vel palliare/ sic̄ frutex celat ferā. Uel aliter: a Frutex pcti .i. multitudo siue ꝫgeries pctoꝛ: b Eradicabit in illis .i. manifestabit radicit⁹: vñ p̄fūdet: ⁊ dicet: Quid nob⁹ p̄fuit ⁊c. Sap. v. b. Et dicet eis p̄ria p̄scia: Quę fructū habuisti tūc i illis i q̄b⁹ nūc erubescit? Ro. vj. d. Et signant dic̄: Eradi cabit: q̄z sic̄ arboꝛ eradicata nō emittit ramos/ ꝫ siccat in se: sic supbia maloꝛ i die iudicij radicit⁹ reuelata nō ampli⁹ emit tet ramos p̄sūptiōis vl' ābitiōis: ꝫ i seipso siccabit vt ꝑpetuo cōburat. Uel sic. a Frutex pcti .i. ipe pctoꝛ/ habēs ꝫge/riē pctoꝛ fixā in coꝛde: b Eradicabit in illi .i. cū illi ⁊ p illis ō terra viuētiū. c Et n̄ intelliget .i. non approbabit apud deū. Mat. vij. c. Nō noui vos. d Coz sapiēti: cui sapiūt res p̄m sapoꝛē p̄riū/ ⁊ amāt p̄m valoꝛē suū e Intel

Alt. †peccato in/ spiritū sanctū

ligetur/ab alijs: a In sapiẽtia. i. prudentia/doctrina. Per doctrinã enĩ iudicat qualiter doctori sapiant res/z quãti estimenk. Unde Judicũ.xiiij.b. In ore leonis iuentum est mel. b Et auris bona. i. boni auditores: c Audiet cum omni ꝓcupiscentia sapientiã. i. sapientis doctrinã. Auris bona dicit ḡ libenk audit bona/z prudenk discernit audita z obedienter operatur intellecta. d Sapiens cor/in lege dei. e Et intelligibile. i. cor mundũ habile ad intelligentiam spiritualium. f Abstiebit se a peccatis/factis vel faciẽdis. g Et in operibus iusticię successus habebit: qz bene succedet ei q̃ sapiens z intelligẽs est.

A b Ignem ardentem zc. Hic hortak ad opa misericordię: et maxime ad elemosynam cõparãs eam aḡ et peccatũ igni: quia sicut aqua mũdat sordes: ita elemosyna mũdat peccata. Unde Lucũ.xj.f. Date elemosynam z ecce oĩa mũda sũt vobis. Similiter aqua extinguit ignem/z elemosyna ꝓcupiscentiaz: a qua oritur omne peccatum: sicut dicit Aug⁹. super Cantũ. vij. Ignis vero peccatũ dicitur: quia sicut ignis omnia consumit z sola aqua extinguik: ita peccatũ omnia bona perdit: et sola gratia expellitur. Unde Job.xxxj.b. Ignis ẽ vsq̃ ad cõsumptionem deuorãs z oĩa eradicãs genimia. Dicit ergo: b Ignẽ ardẽtẽ extingit aqua: z elemosyna/ex charitate data: i Resistit peccatis/ne multiplicent aut crescãt. Ps.41. Peccatũ enĩ ad peccatũ attrahit: qz abyssus abyssũ iuocat. De hoc dr Tob.iiij.b. Elemosyna ab oĩ pctõ z a morte liberat. k Et de⁹ protector/vel/ ꝑspector est ei⁹/ cõtra pctã et dęmones: l Qui reddit gratiã. i. elemosynã: ḡ paupi debek/et gratis debet dari. Dat.x.a. Gratis accepistis gratis date. Uel l Qui reddit gratiã. i. q̃ reddit grates deo de bñficijs susceptis. Eph̃.v.d. Pro omnib⁹ semp gratias agentes. m Abeminit in posterũ. i. sibi prouidet in futuro. n Et in tempore casus. i. mortis/suę o Inueniet firmamentũ. i. stabile prẽmiũ.

Et. ꝑ. ꝓtector

Expo. Ca. IIII.

Eli elemosynam zc. In prẽcedẽti capitulo monuit auctor ad pietatẽ in parẽtes: hic monet ad pietatẽ in oẽs: ꝛm q̃ dñs dicit Lucũ.vj.e. Omni petenti te tribue. Et.ij.Corũ.ix.b. Potẽs est de⁹ omnẽ gratiã abũdare facere in vobis vt in oĩb⁹ sufficientiã habẽtes/ abũdetis in oẽ op⁹ bonũ. Sũt aũt multę species elemosynę: Mã q̃ necessaria dat indigẽti/elemosynã facẽ: z q̃ veniã dat peccãti elemosinã facẽ: z q̃ ex corde corrigit delinquẽtẽ: z q̃ erudit ignrãtẽ facto vel ꝓbo/elemosynã facẽ. Nec ẽ differẽda aliq̃ istarũ elemosynarũ si sit tribuẽti facultas. Sic scꝑtũ est Prouer.iij.d. Ne dicas amico tuo: vade z reuertere z cras dabo tibi cũ statim possis dare. Itẽ faciẽda est elemosyna hilariter: nõ ex tristicia aut ex necessitate. Hilarem enĩ datorem diligit deus. .ij.Corũ.ix.b. Unde legitur Lucũ.xxj.a. q̃ vidua paupcula plus omnib⁹ posuit in gaçophylaciũ: quia quãtitatẽ munerũ non pensat deus/sed deuotionẽ cordis. Dicit ergo: p Eli elemosynam pauperis. i. paupi debitã: q Ne dẽ fraudes/retinẽdo vel differẽdo vel minuẽdo vel obiurgando paupem vel cõmutãdo. Mã auferre res paupũ paupib⁹ sacrilegiũ est/dicit Hiero⁹. Esa.lviij.c. Frãge esurienti panez tuũ zc. Lucũ.xiiij.c. Cũ facis ꝓuiuiũ: voca debiles/claudos cęcos: z btus eris: qz nõ habẽt vnde tibi retribuere possint.

Et. ꝑ. tauertas

Et. ꝑ. cõminãdo

a in sapientia: et auris bona
c audiet cum omni concupi-
d scentia sapientiam. Sapiẽs
e cor et intelligibile abstinebit
f se a peccatis: et in operibus
g iusticię successus habebit.
b Ignem ardentem extinguit
i aq̃: et elemosyna resistit pec-
k catis: et deus ꝑspector est
l eis qui reddit gratiã. Me-
m minit in posterum et in tem-
n pore casus sui inueniet fir-
o mamentum. Capi. IIII

p Eli elemosynã pau-
q peris nẽ defraudes:
r et oculos tuos ne trãs-
s uertas a paupe. Animam
t esurientem nẽ desperaris: et
v non exasperes pauperem in
x inopia sua. Cor inopis ne
y afflixeris: et non protrahas
z datum angustiati. Rogatio-
a nem contribulati nẽ abijci-
b as: et non auertas faciẽ tuã
c ab egeno. Ab inope ne auer
d tas oculos tuos propt iram:
e et non relinquas querenti-
f bus tibi retro maledicere.
g Maledicentis enim tibi in
amaritudine animę/exaudi-
b etur precatio illius: exaudi-
et autem eum qui fecit illũ.

r Et oculos tuos ne trãsuertas a paupe: ne ei cõpatiaris vt mouear ad dandũ aliq̃d ei. Tob.iiij.b. Ne auertas faciẽ tuã ab vllo paupe: ita enĩ fiet vt nec a te auertat facies dñi. s Animã esurientẽ/verbum corpale vel spirituale. t Ne desperer/nolẽdo cõpati. q. d. si nõ habes q̃d possis dare/saltẽ cõpatiar⁹ ei: et sic tecum dedisti/q̃d plꝰ ẽ. Unũ Sen̄. Plꝰ ẽ dare se q̃ sua. Esa. lviij.c. Si effuderis esurienti aiaz tuã: z aiaz afflictã repleueris/orietur in tenebris lux tua. v Et nõ exasperes pauperẽ i inopia sua: obiurgãdo ipsũ. q. d. cũ mansuetudine z largitate da elemosynaz paupi: plꝰ enĩ recreatur ad dulce verbũ/q̃m ad elemosynę datum. Unũ.j.xviij.b. Mõne ardorẽ refrigerat ros: sic z ꝓbũ melꝰ q̃m datũ. Prouerb. xiiij.d. Qui calũniat paupez exprobrat factori ei⁹. Greg⁹. Mõ sũt pauperes tractandi vt serui: sed rogandi vt aduocati. Unũ Lucę. xvj.c. Facite vobis amicos de mãmona iniq̃tatis: vt cũ deficerit recipiẽt vos in ętna tabnacula. x Cor inopis ne afflixeris/differẽdo elemosynã. y Et nõ ꝓtrahas datũ .i. q̃d debes/tibi a deo datũ: z Angustiati. i. illi q̃ cũ angustia petit elemosynã vel mun⁹. Valet enĩ min⁹ elemosyna dilata. Sen̄. Quantũ mor̃ę addidisti/tantũ gratię subtraxisti. Job.xxxj.b. Si oculos viduę expectare feci. a Rogationem. i. bumilẽ petitionẽ: b Contribulati. i. paupers interi⁹ z exteri⁹ tribulati: vel cũ q̃ tu debes cõpatiendo tribulari. c Ne abijcias/denegando quod petit. d Et nõ auertas faciẽ tuã ab egeno/despiciẽdo eũ. Denegando abijcit q̃ nõ dat: auertit faciẽ qui non cõpatik. Greg⁹ Mũq̃ manus vacua est a munere/ cuius arca cordis plena ẽ bona volũtate. e Ab inope nõ auertas oculos tuos ꝓpt̃ iram. i. si iratus fueris pauperi ꝓpter aliquã iniuriam tibi illatam: non ideo subtrabas elemosynã: quia non solum homini/s deo datur elemosyna. Matth̃. xxv.d. Quod vni ex mĩnis meis fecistis: mihi fecistis. Prouerb. xxv.c. Si esurierit inimicus tu⁹ ciba illũ: si sitit potum da illi: prunas enĩ sup caput ei⁹ congregab⁹: q̃b⁹. s. accẽdit ad amorẽ tuũ. Patet aũt q̃ ñ supflue bis dic̃: Ne auertas faciẽ tuã ab iope. Quidã enĩ auertũt ex incõpassiõe: q̃dã ex ira: z vtrũq̃ malũ ẽ: iõ vtrunq̃ amouet ne fiat. f Et nõ relinq̃s grẽtib⁹ tibi retro maledicere. i. nõ des occasionẽ paupi maledicẽdi tibi: q̃d fac̃ q̃ facię suã spernẽdo paupez auertit ab eo. Et subiũgit cãm: g Maledicẽti enĩ tibi i amaritudine aię suę exaudiet ꝓcatio illi⁹. i. ad effectũ audiet. Sz videt q̃ nõ debeat exaudiri: qz peccat sic maledicẽdo: Mõ enĩ legit q̃ laçar⁹ diuiti maledixerit. Sz dicim⁹ q̃ b appellat maledictio ipsa paupis amaritudo cordis q̃ clamat ad dñz ꝫ diuites q̃ possẽt eis sꝰuenire z nolũt. Uñ nõ dic̃: maledicẽti tibi i ꝓbo vel i volũtate: s i amaritudie aię. Sic etiã Oz. j. xxxv.c. Mõne lachrymę viduę ad maxillã descẽdũt: z exclamatio ei⁹ sup deducẽtẽ eas? Sic sãguis abel clamat ꝫ cain: Gen̄. iiij.b. Abel interꝑt nihil h̃: et significat pauperẽ. Cain possessio: et significat diuites sic faciũt eas. Sic etiã elemosynę clamãt ꝓ illis q̃ faciũt eas. Act̃. x.a. Oratones z elemosynę tuę ascenderũt i memoriã in ꝓspectu dei. Sz ne diceret: ñ curo si exaudiak ꝓcatio paupis: qz ille q̃ exaudit nõ põt mihi aliq̃d facere: imo dic̃ ipse: qz dñs exaudiet illã. Et h̃ ẽ: b Exaudiet aũt eũ qui fecit illũ/q̃ põt vindicare cũ voluerit. Oz ꝺo

Plures spẽs elemosyne

Luc̃.16.c.

opa pietatis fiant

oga pietatʒ flat ꝙ hūſſlitatē ⁊ benignitatē/cōſequenť idicat ad illa dicēs: a Cōgregatiōi paupeꝝ affabilē te facito/ benigne ⁊ māſuete alloquēdo eos. Mā ſiē dič Glo. māſuetu/ do neminē ſpernit: hūilitas ſe oīb⁹ ſbūcit: decet aūt chriſtia/ nū ꝙlib⁹ ⁊ iferiozib⁹ affabilē eē ⁊ mitē/seniozib⁹ hūilē. Ūñ ſe quič: b Et ꝓſby/ tero humilia aiaz tuā: acqeſcēdo ei⁹ ꝓſi liꝭ ⁊ exhoztatiōib⁹ et mādatis obediēdo. c Et magnato. l. ꝑn/ cipi vel prelato: d Hūilia caput tuū reuerentiā exhibēdo. Leuiť. xix. f. Coram cano capite ꝓſurge: et honora pſonaz ſenis. Thren. iiij. c. Facies dñi diuiſit eos: nō ad det vt reſpiciat eos: fa cies ſacerdotū nō erubuerūt: neꝙ ſenū miſerti ſūt. Et monet ꝫ ad duplicē hūilitatē: iteriozē ⁊ exteriozē. Interioz clauſa ē exteriozi: et exterioz cuſtos ē iteriozis: ſič enī ignis ⁊ cinis ſic ſe habēt. Interiozē tangit vbi dicit: Preſbytero hūilia aīam tuā. Exteriozē tangit dicens: Et magnato hūilia caput tuū. e Declina pauꝑi ſine triſticia aurem tuā/ vt audias eū cū effectu. q. d. paupem clamantem exaudi: hilariť da qđ petit. Hilarē enī datorē diligit deus. ij. Coꝛ. ix. b. ꝫ. xxxv. b. In omni dato hilarē fac vultū tuū. f Et redde debitū tuū: pauperi elemoſynā ⁊ cōſolationē: magnato reuerentiā: ꝓſbytero honorē. Ūñ Roma. xiij. b. Reddite oībus debita: cui tributū/tributū: cui vectigal/vectigal: cui timorē/timorē: cui honorē honorē. g Et rnde pacifica i māſuetudi ne. Nam mollis rñſio frangit iram: Prouerb. xv. a. ij. Ti/ moth. ij. d. Seruū dñi nō opoꝛtet litigare: ſed māſuetū eē ad omnes: docibilē/patientē/cū modeſtia coꝛripientē. h Li/ bera eū qui iniuriā patiť de manu ſupbi. i. tyrāni vel diaboli. i Et nō acide. i. tędioſe vel indigne: k Feraſ in manu tua: hoc eſt: ne ſuſtineas moleſte laboꝛē quē ha/ bes in liberādo oppreſſos a tyrāno vel a diabolo. Job. xxix. c. Conterebā molas iniqui: ⁊ de dentib⁹ illi⁹ auferebā prędā. Prouerb. xxiiij. b. Erue eos qui ducunť ad moꝛtē/ ⁊ qui tra/ huntur ad interitū liberare ne ceſſes. Qđ aūt dicit: In ma/ nu tua/ ſupplendum eſt/ et non acide feras/ liberare eos in manu tua. i. per teipſū: qđ eſt ꝓtra multos: vel in virtu/ te tua. l In iudicādo eſto pupillis miſericoꝛs vt pater: q̄ ꝓ poſſe ſuo nō ſineret oppꝛimi filiū vel grauari. Sz contrariū videť dicere moyſes/ Exo. xxiij. a. Pauperis non miſereberis in iudicio. Sol. Ubi pauper habet iniuſtā cau/ ſam/ nō ei miſerendū q̄n iuſte iudicet: vbi ꝙ iuſtā habet cau/ ſam/ fouēdus eſt ⁊ defendēdus: Et hoc eſt opus miſericoꝛ/ dię. Unde Eſa. j. e. Quęrite iudiciū: ſubuenite oppreſſo: iudi cate pupillo: defēdite viduā: ⁊ venite ⁊ arguite me dicit dñs: ſupple niſi retribuero vobis. Sed heu hodie pōt dici eccleſię ſicut olim hieruſalē: Principes tui infideles/ ſocij furū: oēs diligūt munera/ ſequunť retributiōes: pupillo non iudicāt: et cauſa viduę non ingredič ad eos. Nō talis fuit Job. xxix. c. Pater eram pauperū: ⁊ cauſam quā neſciebā diligentiſſime inueſtigabā. m Et ꝓ viro matri illoꝝ. i. pupillorū eſto/ conſulēdo ⁊ defendēdo. n Et eris tu velut filius altiſſimi obediēs: q̄ ꝑī obediuit vſqꝫ ad moꝛtē: Phil. ij. a. Et mulierē in adulterio deꝑhēſā liberauit: Job. viij. b. o Et miſerebič tui/ in nouiſſimo i remiſſiōe pcī et remune/ ratiōe ꝓmij. p Magis q̄ mat: q̄ tenere diligit filiū: Sz de⁹ tenerius diligit aīas ꝓ quib⁹ factꝰ homo moꝛi voluit. Job. xv. b. Maioꝛē hac dilectionē nemo habet q̄ vt animā ſuā ponat qs ꝓ amicis ſuis. Quattuoꝛ aūt cauſas tāgit ꝫ au/ ctoꝛ q̄ debēt mouere ad ſubueniēdū pupillis et viduis. Pri/ mū ē ipſa miſerāda q̄ditio pupilloꝝ et viduaꝝ: qđ⁹ miſerādū eſt: quod tāgit ibi: In iudicando pupillis eſto miſeri/ coꝛs vt paꝛ. Quius enī cōditio clamoꝛ eſt ad ſubueniēdū: qui mouit iudicē iniquū. Luc. xviij. a. Unde ait: Et ſi deū non timeo ⁊ ſi hoīem nō reuereoꝛ: tñ qz mihi eſt moleſta hęc vidua/ vindicabo illā: ne i nouiſſimo veniēs ſuggillet me. Se cūdū ē aſſimilatio filij: q̄ talib⁹ libenť miſerek. Ūñ Pſ. Tibi derelict⁹ ē paup: ⁊ oꝛphano tu eꝛ adiutoꝛ. Et ꝫ tāgit ibi: Et eris tu velut filius altiſſimi: id ē ſimilis eris filio dei. Tertiū eſt bonū obediētię: qz talib⁹ ꝓcipit dñs ſub/ uenire. Eſa. j. e. Quę/ rite iudiciū ⁊c. Et hoc tāgit ibi: Obediēs. Quartū ē ꝓmiſſio mi ſericoꝛdię dei q̄ ꝓmit/ tit ſe miſereri his q̄ ta lib⁹ miſerēť. Matth. v. a. Beati miſericoꝛ/ des. Et hoc tangitur ibi: Et miſerebitur tui magis q̄ mater. Unde Eſa. xlix. d. Munq̄d pōt mu/ lier obliuiſci infantē ſuū/ vt nō miſereat filio vteri ſui: Et ſi illa oblita fuerit: ego tñ nō obliuiſcar tui/ dič dñs. Seq̄ť. q Sa pięcia filijs ſuis ⁊c. Supꝛa iuitauit auctoꝛ ad opa miſeri coꝛdię ſimplici admonitiōe verbi: hic inuitat ad eadē exēplo chriſti. Ūñ dič: q Sapia. i. chriſtꝰ dei virtꝰ ⁊ dei ſapięcia: j. Coꝛ. i. d. r Filijs ſuis. i. diſcipulis vel imitatoꝛib⁹ ſu/ is: s Vitā inſpirauit. i. vitā ſpūalē dedit/ vel inſpirādo dedit. Et ꝫ ideo dicit: qz cū dedit ſpiritū diſcipulis ſuis/ inſuf flauit ⁊ dixit: Accipite ſpūm ſcm̄: Joh. xx. e. Uerunt̄ eſt mu/ tiplex vita quā inſpirat deus. Prima ē vita naturę bñ inſtitu tę. De q̄ dicit Geñ. ij. b. Et inſpirauit in faciē eius ſpiraculū vitę. Eſt etiā vita naturę coꝛruptę. De q̄ Job. xiij. a. Hō na tus de muliere/ bꝛeui viuēs tpe. Et Sap. ij. a. Exiguū ⁊ cū tędio ē tps vitę nr̄ę. Hāc ñ iſpirauit dñs. Ipſe enī ſanabiles fecit natiōes oꝛbis tꝛaꝝ: Sap. j. d. Sz iuidia diaboli ⁊ ſtulti/ cia hoīs itrauit mozs i oꝛbē tꝛaꝝ: Ibidē. ij. d. Eſt ⁊ vita gra tię. De qua Pſ. Viuent coꝛda eoꝝ in ſęcula ſęculi. Hęc cō/ ſiſtit in cognitiōe dei: ſič dr̄ Joh. xvij. a. Hęc eſt vita ęterna ⁊c. De triplici q̄ vita pōt intelligi: Sapia filijs ſuis vitā inſpirauit. Prima in creatiōe hoīs: ſcōam i regeneratione baptiſmi: tertiā i glorificatiōe coꝛpis. Seq̄ť t Et ſuſcipit exp̄rētes ſe. i. ex coꝛde q̄rētes/ vel ex̄ mūdū iſtū q̄rētes: nō ſič q̄dā q̄ in tpalib⁹ q̄rūt deū ⁊ nō iueniūt. Sicut legit Oſee. v. b. In gregib⁹ ſuis ⁊ armēt/ ſuis vadūt ad q̄rēdū dñm ⁊ ñ inueniēt. Quid mirū: Quia iā aſcēdit i cęlū. Ūñ ibi q̄rēd⁹ ē oꝛone: ⁊ iueniēd⁹ ē in ꝓtēplatiōe: tenēd⁹ ē mētis hūiliatiōe. Cant. iij. b. Paululū cū ꝓtrāſiſſē eos/ inueni quē diligit aīa mea: tenui ⁊ nō dimittā. Hos aūt q̄ talit q̄rūt dñm/ ſuſcipit ipſe. i. ſurſū capit: vt i cęlis ſit tota ꝓuerſatio eoꝝ: Phil. iij. d Itē ſuſcipit ad ꝓtegēdū. Ūñ ſuſceptoꝛ et ꝓtectoꝛ dr̄ i Pſ. Itē ſuſcipit ad reficiēdū. Mat. xj. d. Uenite ad me oēs q̄ la/ boꝛatꝫ ⁊c. Itē ſuſcipit ad erudiēdū. Ūñ Pſ. Ad te dñe ꝓfu gi: doce me facere voluntatē tuam. Item ſuſcipit ad glificā/ dū. Pſ. Suſcipiēs māſuetos dñs. Primo ſuſcipit timidos vt dñs: ſcōo famelicos vt pať: tertio ignaroſ vt mgr̄: quarto miſeros vt deus. Hec ſolū ſuſcipit/ imo occurrit obuiā. Ūñ ſeq̄ť: v Et ꝓibit i via iuſticię/ q̄ſi lux/ ⁊ q̄ſi dux. Mich. ij. d. Aſcēdet pādēs iter añ eos. Joh. viij. b. Qui ſequiť me nō ambulat i tenebꝛis ſz hz lumē vitę. Uiā iuſticię vocat pę/ nitētiā ſiue opa bona: p q̄ hō de ſeipſo faē viā p quā venit ad deū. De q̄ dicit Pſ. Uiā ciuitatis habitaculi non iuenerūt. Pſ. 106. In hac via q̄uenit nos dñs/ comitať ⁊ ſubſeq̄ť. Pręuenit enī per gr̄az vt icipiam⁹: comitať p adiutoꝛiū/ ne deficiam⁹ ꝫ ꝓficiam⁹: ſubſeq̄ť dādo pſeuerātiā vt pueniam⁹ et coꝛonē: qz q̄ pſeuerauerit vſqꝫ in finē hic ſalu⁹ erit: Mat. x. c. et. xxiij. b. x Et q̄ illā diligit. ſ. ſapiaz: y Diligit vitā: qz ipa eſt vita. Joh. xiij. a. Ego ſū via/ ver̄itas ⁊ vita. Ille diligit ſapiaz q̄ mādata ei⁹ ſeruat et facit: ſicut dr̄ Joh. xiij. c. Qui habet mādata mea ⁊ ſuat ea: ille ē qui diligit me. z Et q̄ vigi/ lauerint/ pſeuerank: non ſolū vigilātia coꝛpis/ ꝫ etiā mētis.

a Ad illam. ſ. ſapiam inq̃rendam ⁊ exq̃rendã ⁊ acq̃rendã: b Cõplectẽt placorẽ ei⁹. i. corde ⁊ corpe vel intellectu et affectu amplectent placorẽ. ſ. placationẽ ſiue beniuolẽtiã ei⁹: a placo cas. i. gr̃az: q̃ habita placabũt deo ⁊ de⁹ eis. Vel ſic. Cõplectent placorẽ. i. †tẽtę vitę ſanitatẽ: qua habita penit⁹ erũt placati/nihil vltra deſiderãtes. Vl̃ complectent. i. intellectu ⁊ affectu amplectent intelligentię ſaporẽ: et tũc dicitur placor de placeo ceſ. Aliq̃ libri habẽt placatorẽ ei⁹. Et eſt ſenſus: q̃ vigilauerint ad illam. i. q̃ tota vigilantia mẽtis illi fuerint: cõplectent placatorẽ. i. ipſũ chr̃iſtũ: q̃ i cruce placauit nob⁹ p̃iem ⁊ nos p̃ii. Propt̃e q̃ dr̃ mediator dei et hoĩm. j. Timoth̃. ij. b. Vñ Eph̃. ij. c. Ipſe ẽ pax nr̃a q̃ fecit vtraq̃ vnũ: ⁊ mediũ parietẽ macerię ſoluẽs inimicitias in carne ſua. c Qui tenuerint illã/vere obediẽdo: corde/ore ⁊ ope obſequẽdo. d Vitã hereditabũt/ętnã. i. tãq̃ hereditatẽ poſſidebũt ſine oi calũnia aut inq̃eratione. e Et q̃ introibit bñdicet de⁹. i. ab illo ⁊ i illo i quẽ introibit/bñdicet deus. i. bon⁹ p̃dicabit vel laudabit. Alia lr̃a habet: Et q̃ introibit bñdicet de⁹. i. illũ i q̃ introibit ſapia bñdicet deus in p̃ſenti bñdictiõe ſiniſtr̃e: in futuro bñdictiõe dextr̃e. Intrat aũt ſapia i hoies p gr̃az/intellectũ illuminãdo et affectũ inflãmando. f Qui ſeruiũt ei. ſ. ſapię. i. chr̃iſto: g Obſequẽtes erũt ſctõ. i. p̃ii. Idẽ em̃ honor eſt p̃ris et filii. Qui honorificat p̃rem/honorificat et filiũ: Joh̃. v. d. h Et eos q̃ diligũt illã/ſapiaz. i Diligit deus/pat vel de⁹ trinitas. Prouerb̃. viij. b. Ego diligẽtes me diligo. Joh̃. xiiij. c. Qui diligit me diliget a p̃re meo ⁊ ego diligam eũ: Et p̃ſtat q̃ etiã ſpũſſctũs: q̃ eſt ipſa dilectio. Sed q̃ probatio dilectionis exhibitio eſt opis: ſequit̃: k Qui audit illã. i. p̃ſiliũ ei⁹ pficit: vt ẽ illud Matth̃. xix. c. Si vis pfect⁹ eſſe: vade ⁊ vẽnde oĩa q̃ poſſides ⁊ da pauprib⁹: et habeb̃ theſauros in cęlo: ⁊ ſeq̃re me. l Judicabit gẽtes. i. cũ dño iudicabit gentes. Vñ Sap̃. iij. b. Judicabũt ſancti natiões. Et Matth̃. xix. d. Amẽ dico vob̃: q̃ vos q̃ ſecuti eſtis me ⁊c. Vel etiã i p̃ſti iudicat: q̃ ſpũalis hõ oĩa diiudicat: ipſe aũt a nemine iudicat. j. Cor̃. ij. d. Vel de ſapia creata intelligit: k Qui audit illã iudicabit gẽtes. i. ad iudicãdũ p̃ſtitui debet. Prouerb̃. j. a. Intelligens gubernacula poſſidebit m Et qui intuet illã/ituitu verę fidei. n Permanebit p fidẽs. i. ſecurus ſtabit in die iudicij. Eſa. vij. b. Fm aliã litteram. Niſi crediderit̃is non p̃manebit̃is. Vel de p̃ſenti. m Qui intuetur illam/recta fide ⁊ intentione: n Permanebit/in tẽptatiõe/cõfidẽs. Prouerb̃. xxviij. a. Juſt⁹ quaſi leo cõfidit ⁊ abſq̃ terrore erit o Si crediderit ei: ſapientię: p̃manebit cũ eo i temptatiõe vel i die iudicij. q. d. a fide eſt: ſed itellige a fide per dilectionẽ operãte: Sal̃. v. b. p Et hereditabit illã/ſapientiã. i. inſepabilit̃ ei adhęrebit i gl̃ia p̃ cõfirmationẽ. q Et erũt i cõfirmatiõe creaturę illoꝝ. i. opera ſiue merita illoꝝ erunt confirmata in bono: quia non poterũt decętero amittere illa. Et dicunt̃ opera creaturę: quia p̃incipalit̃ ſunt a deo. Eſa. xxvj. c. Oĩa opera noſtra operatus es in nobis dñe. Phil̃. ij. b. Deus eſt qui operatur i nobis velle ⁊ perficere p̃ro bona volũtate. Et reuera permanebit. r Quoniã in temptatione ambulat/ſapięntia. ſ. s Cum eo: qui credit ei. t Et in p̃mis elegit eum. i. antecq̃ crederet vel opa faceret. Vel/In p̃cipuis. i. in p̃cipuis/vt ea habeat quę ſunt gaudia ęterna. Vl̃ In primis elegit eum. i. vt ſit inter p̃mos. i. int̃ patriarchas ⁊ apoſtolos. Et nota q̃ in ſerie iſta innuit auctor: q̃ q̃tuor modis erimus inſepabiles a deo: loco et aĩo. Loco vu-

a lauerint ad illã: cõplectẽt b ⁊placorẽ ei⁹. Qui tenuerint c illam/ vitã hereditabunt: d et quo introibit ⁊bñdicet de⁹us. Qui ſeruiunt ei obſequẽ e tes erunt ſancto: et eos qui f diligunt illam/diligit deus. g Qui audit illam ⁊iudicabit h gentes: et qui intuetur illam i p̃manebit cõfidẽs. Si crẽ k diderit ei hereditabit illam: l et erunt in p̃firmatione cream turę illorum: quoniã in tem n ptatione ambulat cum eo: et o in primis elegit eum. Timorem et metum et probationẽ p indũcet ſuper illũ: ⁊ cruciaq bit illum in tribulatione doc ctrinę ſuę/donec temptet eũ d in cogitationib⁹ illi⁹: et credat e aię illius. Et firmabit illũ et f iter adducet directũ ad illũ: plicite: quia cum eo erimus in iudicio cũ ſepabunt̃ grana a paleis et hędi ab agnis: qđ notat̃ ibi: Et qui intuet̃ illam p/manebit confidens. Itẽ erim⁹ cũ eo in cęlo empyreo. Joh̃. xvij. d. Pater quos dediſti mihi: volo vt vbi ego sũ: illi ſint mecũ vt videant claritatẽ ⁊c. Hoc aũt notat̃ ibi: Si crediderit ei permanebit in loco ſuo: vbi. ſ. chr̃iſt⁹ ẽ in dextera dei ſedẽs. Animo/cum p amorem ⁊ viſionem ei adhęrebim⁹: et erit vna volũtas noſtri ⁊ dei: et erim⁹ vnũ cum eo: Sicut dr̃ Joh̃. xvij. c. Sicut tu pater in me et ego in te/rogo vt et ipſi in nob⁹ ſint vnum. Et hoc notat̃ ibi: Et hereditabit illã: id eſt immobilit̃ q̃ſi hereditatem poſſidebũt eã. Quarta inſepabilitas eſt meriti a p̃mio. Dũ enim sum⁹ i mũdo pot̃ fieri ſepatio: ſed tũc neq̃q̃: qđ notat̃ ibi: Et erũt in confirmatione creaturę illorum. Et cum ſupra dixiſſet ſingulariter: Permanebit ⁊ hereditabit: modo dicit pluraliter: illorũ: et ipſa mutatio numeri ſignificat q̃ numerus ſingularis comprehenſiue tenetur ſiue collectiue. Sequit̃: v Timorem ⁊ metum ⁊c. Hic oſtendit auctor q̃ mala ⁊ tribulationes quę ſuſtinemus ſunt a deo. Et primo oſtendit timorem gehennę: quem incutit dñs vt retrahat a peccatis. Vñ dicit: v Timorẽ/offenſę: x Et metũ/gehẽnę. y Et probationem: id eſt tribulationẽ quę pbat homines: z Inducet/ſapientia ſcilicet: a Super illum: qui credit ei. Roma. v. a. Tribulatio patientiã operatur: patientia probationẽ. Vel ſic. v Timorẽ/de malis cõmiſſis. x Et metum/de bonis omiſſis. y Et probationẽ: id eſt tribulationẽ probantes: z Inducet/effectiue vel permiſſiue ſapientia. a Super illum. Sup̃ dicit: quia nec modicam temptationẽ poſſet homo diu per ſe ſuſtinere niſi iuuaretur a deo. j. Cor̃. x. c. Fidelis deus qui non patietur ⁊c. b Et cruciabit illũ in tribulatiõe doctrinę ſuę: id ẽ in doctrina tribulationis: vel in tribulatione erudiente vel docẽte. Eſa. xxviij. e. Sola vexatio tãtũmodo intellectũ dabit auditui. Hiere. vj. b. Fm aliã litterã: Per oñe flagellũ ⁊ dolorem erudieris hieruſalẽ. c Donec temptet eum i cogitationib⁹ illius: id eſt probet eum ⁊ cognoſcere faciat ipſa experiẽtia tẽptationis/an vere ſint cogitationes ſuę. Multi enim dum in pace ſunt/multa et indigna cogitant de ſe: q̃ cum temptant̃/aliter inueniunt̃: propter qđ dicit. j. xxviij. b. Qui nõ eſt temptatus quid ſcit: d Et credat animę illius: Repete: Et cruciabit illũ ſapiẽtia donec ipſe credat animę illius: id eſt animę dei. Non q̃ deus habeat animã ſicut nec manus: ſed dicitur anima dei voluntas dei: cui quiſe conformat illa volens quę ille vult: dicitur ſe credere illi. Vel ſic. b Et cruciabit illũ/ſapientia: c Donec/ipſa ſapientia: d Credat/ſe/animę illius: id eſt talem fecerit q̃ poſſit ſe credere illi: Hoc ẽ/donec fidelem ⁊ doctũ experientia fecerit. e Et firmabit illum. i. firmũ ⁊ inflexibilem ad peccatum facier. Sicut enim lutum ſolidatur in igne: ſic homo in tribulatione. j. xxvij. a. Vaſa figuli probat fornax: et homines iuſtos temptatio tribulationis. f Et iter adducet directũ ad illũ. Hypallage ẽ: id ẽ adducet ipſũ ad iter directũ: id ẽ directe adducẽs ad deũ. Hoc iter eſt tribulatio ⁊ pſecutio q̃ recte itur ad deũ. Act̃. xiiij. d. Per multas tribulationes oportet nos itrare i regnũ cęlor. Luc. vlt. d. Nõne oportuit chr̃iſtũ pati ⁊ ſic itrare i gl̃iam ſuã: Hoc iter dñs adducere dr̃ vl̃ nos ad ipm: q̃ nolẽtes ad mĩn⁹ fm ſenſum litatẽ recipim⁹ temptationes. Vñ petro dixit dñs: Joh̃. xxj. f. Cũ ſenuer̃ alius cinget te ⁊ ducet q̃ tu nõ vis. Sz q̃ dñs p⁹tẽpe ſtatẽ trãq̃llũ fac: ⁊ p⁹lachrymationẽ ⁊ fletũ exultationẽ ifũdit: vt dicit Tob̃. iij. d

al. ⁊iniolab

vt dicit Tob.iij.d. Jō subiūgit: a Et lętificabit illū: in futuro i suscipiendo ad gloriā: qñ dicet ei cū alijs: Uos estis
Luc.22.c. q̄ pmānstis mecū in tēptatiōib⁹ meis ⁊c. Uel/Lętificabit
illū/etiā i pūti p inhnā psolationē: sic dic Ps. Scom multitu
Ps.93. dinē dolor meor i corde meo: psolatiōes tuę lętificauert aiaz
meā. Et est eadē ma/
teria gaudij et dolo/
ris. Doloris inquātū
affligēs: gaudij vo in
q̄tū est via ad salutē.
Uñ cū bō psiderat q̄
tribulatio via ē ad cę/
lū: gaudet de ipsa tri/
bulatione. Propt̄ qō
dicit apls.ij. Corl xij
c. Libenł gloriabor i
infirmitatib⁹ meis: vt
habitet i me ꝑt⁹ chri
sti. i. patiētia. b Et
denudabit absco/
dita sua illi. s. tēptato. i. mysteria abscondita reuelabit: vel
Dan.9.c. quāta oporteat eū pati pro noie eius. Uel/Denudabit
absōdita sua illi. i. seipsū: q̄ modo ē absōdit⁹: qr nūc vi/
det p speculū i enigmate: tūc manifestabit apte. c Et the
sauriçabit sup illū sciaz ⁊ itellectū iusticię. i. dabit illi
sciaz interior ⁊ itellectū: vt sic iuste viuat: reddēs vnicuiq̄ qō
suū ē. d Si aūt oberrauerit/ille i tēptatione succūbēs: fi
dē/spem et charitatē derelinquēs. e Derelinq̄t eū dñs
protectiōe sua indignū. f Et tradet eū i man⁹ inimici
sui. i. ptātē diaboli. g Fili pserua tps. Supza cōmen/
dauit auctor donū sapię: nūc oūdit effectū ipsi⁹. Quicunq̄
eni seruat mādata sapię: cautus est et puidus in temporum
mutatiōe: nec deserit viā iusticię i tpe tribulatiōis: iō exhor/
tat obseruare tps. Oia eni tps habēt: ⁊ certł spacijs sub sole
trāseūt vniuersa: Eccs.iij.a. Et q̄ bñ fiūt i vno tpe male fiēt
i alio: et iō necessaria ē obseruatio tpis. Dic g̃: g Fili pser/
ua tps: vt donū p̄ciosū vł poti⁹ cōmodū: qr sic nō perit ca/
pillus de capite: ita nec momētū ō tpe: de q̄ nō oporteat red
dere rōnē. Uñ Threñ. j. e. Uocauit aduersū me tps vt cōte/
reret electos meos. Uel/Cōserua tps. i. oportunitatē oia
j.20.c. factēdi. Ex ore em̄ fatui reprobabit parabola: qr nō dicit eā
in tpe suo. Uel/Cōserua tpus. i. caue de tpe male agendo
vel ociosus existendo. Unde Eph̄.v.d. Uidete fratres quō
caute ambulet: non q̄si insipiētes sed vt sapiētes: redimētes
tps: qm̄ dies mali sūt. h Et deuita a malo/opere vel a
malo hoie vel a diabolo. Uel sic: g Cōserua tps. i. psi/
dera q̄le sit tps: qr ē tps belli: ⁊ ē temp⁹ pacis ⁊c. Eccs.iij.b.
h Et deuita a malo. i. vt nihil extra suū tps facias: quia
male fieret. Uel sic. g Cōserua tps/ne sis ociosus aliqñ.
q.d. fac bonū/et declina a malo: quia in his duobus consi/
stit pfecta iusticia. i Pro aia tua. i. p tua vita tpali pser/
uanda: k Mō pfūdar⁊ dicere verū. i. nō dimittas dice
re veritatē. Uel sic: i Pro aia/saluāda: k Mō pfū/
dar⁊ dicere verū. i. pfiteri fidē. q.d. si vis saluare aiaz tuā/
nihil pfusiōe obstāte dubites pfiteri ꝓitatē. Corde eni credit
ad iusticiā: ore aūt fit pfessio ad salutē: Ro.x.b. Uel sic: i
Pro aia tua. i. p salute aię tuę: k Mō pfūdaris di/
cere verū. i. nō erubescas pfiteri fidei ꝓitatē: Mā q̄ me eru/
buerit ⁊ meos sermōes: hūc fili⁹ hois erubescet cū venerit in
maiestate sua ⁊ pris ⁊ sctōr angelor: Luc.ix.d. Deinde red/
dit causā q̄re nō debem⁹ erubescere pfiteri fidei ꝓitatē/distin
guēs dupliceē pfusionē siue erubescētiā. Una bonā q̄ adducit
gliaz: qñ. s. q̄s psiderās pctā sua q̄ fecit pfundit in seipso ⁊ cō
pungit: nec tñ ꝑt erubescētiā dimittit pfiteri. Et de hac dici
tur Hiere.vj.d. Cōfusiōe nō sūt pfusi/erubescere nescierūt:
q̄obrem cadēt inł corruētes in tpe visitatiōis. Alterā malā
Ps.108. qñ. s. erubescit cōfiteri veritatē siue fidei siue pctōr suor et
tacet: et ꝑ adducit peccatū ⁊ ignominiā. De hac dic Ps. Op
rianł sicut diploide pfusione sua. Dicit g̃: Mō pfūdar⁊ di/
cere verū ,p aia tua: l Est eni pfusio adducens
a et lętificābit illum: et dēnu/
dabit ⁊ abscondita sua illi: et
c thēsauriçabit super illum sci
entiam et intellectum iusti/
d cię. Si aūtē oberrauerit dē/
f relinquet eum: et trādet eum
s in man⁹ inimici sui. Fili cōn
b serua temp⁹: et dēuita a ma/
i lo. Prō anima tua nō cōn/
k fundaris dicere verum. Est
l enim cōfusio adducēs pec
m catum: ⁊ est confusio addu/
n cens gratiaz et gloriam. Nē
o accipias faciē āduersus fa/
p ciem tuā: nēc aduersus ani/
q mam tuā mēdaciū. Nē reue
rearis proximū tuū in casu
r suo: nec rētineas verbum in
s tpe salutł. Mōn abscōdas
sapiam tuam in decore ei⁹.

l enim cōfusio adducēs pec/
catum: ⁊ est confusio addu/
cens gratiaz et gloriam. Nē
accipias faciē āduersus fa/
ciem tuā: nēc aduersus ani/
mam tuā mēdaciū. Nē reue
rearis proximū tuū in casu
suo: nec rētineas verbum in
tpe salutł. Mōn abscōdas
sapiam tuam in decore ei⁹.

m Et ē pfusio adducēs gr̃az ⁊ gl̃az: qñ. s. pfundit in
seipso de pctis suis: tū ꝑt b nō dimittit pfiteri. Hoc adducit
gr̃az i p̄senti: ⁊ gl̃az in futuro. Ipsa eni erubescētia maxima
ps pnię ē: vt dic Aug⁹. Sz qñ mlti p⁹ pfessionē pctōr itex
redeūt ad pctā: subdit
n Ne accipias fa
ciē. i. diaboli suggesti
onē: q̄ dicit facies: qr
sepe sb specie boni fit.
Ipse eni transfigurat
se in angelum luc⁊. ij.
Corl.xj.c. o Ad
uersus faciē tuā. i.
aduers⁹ imaginē dei:
ad quā fact⁹ es. Et bñ
dicit/aduersus: qr
ad b oib⁹ modis nitit
diabol⁹ vt imaginem
dei in nob corrūpat ⁊
Prouer.v.b. Ne des
alienis honorē tuū. i. imaginē dei ad quā fact⁹ ē bō: qō ē ma
xim⁹ honor tu⁹. Uel pōt b distingui triplex pfessio veritat⁊
fidei: ad quā q̄libet tenet tpe psecutiōis. Itē pfessio ꝓitatis
pscię: ad quā tenem̄ tpe iudicij: hāc ipedit maxie acceptio pso
nar. Itē ꝫ acceptionē psonar dic: n Ne accipias faciē
potēt⁊ vel parēt⁊ vł munera dant⁊ i iudicio. o Aduersus
faciē tuā. i. q̄ eēt ꝫ aiaz tuā. Uł Aduersus faciē tuā. i. i
pfusionē tuā ⁊ pudorē tuū: qō maxie ppendit i facie. Deut.
x.d. Nō accipias psonā nec munera. p Nec aduersus
aiaz tuā mēdaciū. i. falsū testimoniū: vł falsā expositionē
hereticor: vel falsā adulationē/vł falsā detractionē ō primo
tuo: q̄ oia sūt aduersus eū qui accipit. q Ne reuerearis
primū tuū in casu suo. i. cū ceciderit ,prim⁹ tu⁹ in culpā
aliquā: ne reuerear⁊ ꝫ ipsū dare sniam: eo q̄ ,prim⁹ ē/vel ip/
sū arguere vel increpare. Uel sic: Ne reuerearis primū
tuū in casu suo. i. in pauptate sua: q̄n verā sniam si re⁹ ē ꝫ
ipsū feras. Jn q̄ sepe peccāt iudices: sb q̄dā falsa specie pietat⁊
deferētes paupib⁹/puertūt iudiciū: qō ē ꝫ legē: Deut.xxiij.c.
Nō puertes iudiciū ⁊c. Itē Exo.xxiij.a. Paupis nō misere/
ber⁊ i iudicio. Itē in eodē. Nō declinab i iudiciū paupis. Uł
sic. Ne reuerear⁊ ,primū tuū in casu suo. i. in pctō suo
nō exhibeas ei reuerētiā pscientiēdo vł tacēdo: nō corripiēdo.
q.d. si peccauerit ,prim⁹ tu⁹/corripe eū. Uñ Mat.xviij.b. Si
peccauerit i te frat tu⁹ corripe eū ⁊c. Ubi Glo. Jta peccat q̄
videt fratrē suū peccare ⁊ tacet: sic ē q̄ pnitēti nō idulget. Et
inuit triplex causa: q̄re corrigēdus ē ,prim⁹ cū peccat. Pri/
ma ē: qr frater ē: qō tāgit p ,primū. Uñ Gal.vj.a. Frēs si p̃/
occupat⁹ ⁊c. Scōa causa ē: qr si corrigit tuū lucrū est: qō in/
mit in b qō dicit/tuū. Et de b ōr Matth̄.xviij.b. Si te au/
dierit lucrat⁹ es fratrē tuū. Tertia causa ē: qr releuare fratrē
a casu est op⁹ miscōię ad qō quilibet tenet. Uñ Exo.xxiij.a.
Si occurrer⁊ boui inimici tui vel asino errāti reduc eū. Jaco.
v.d. Scire debet qm̄ q̄ puerti fecerit peccatorē ab erroze vię
sue: saluabit animam eius a morte ⁊ operit multitudinē pec/
catop. r Nec retineas verbū in die salutis. s. corre/
ctionis vel excōicatiōis/q̄diu habeat hō tpus q̄ pōt puerti
et saluari. Uñ Esa.vj.b. Uę mihi qr tacui. Prouerb.xj.d.
Qui abscōdit frumēta/maledicet⁊ in ꝑplis: bñdictio aūt super
caput vendentiū. Et signant ōr: Nec retineas ꝓbū. Uerbū
eni exire desiderat sic granū semiatū in agro nisi vi retineat.
Uñ Roma.x.b. Prope est verbū in ore tuo ⁊ in corde tuo.
Hoc est verbū fidei q̄ ꝑdicamus. Et ē sumptū Deut. xxx.
c. vbi dicit sic: Juxta te est sermo valde in ore tuo. s Mō
abscōdas sapiaz i decore ei⁹. i. in ornatu verboꝝ. q.d.
nō magis quęras ornatū verborū q̄ꝫ fructum auditor. Nō
multi faciunt: de q̄b⁹ dicit.ij. Corl.ij.d. Non sumus sicut
plurimi adulterātes verbum dei. Uel sic: Non abscōdas
sapiaz tuā in decore ei⁹. i. nō abscōdas decorē sapię tuę
obscure inꝑterādo. Decor eni sapię ē facil⁊ apta doctrina.

Unde Prouerb.xv.a. Lingua sapientū ornat scientiā. Itē in eodē.xiiij.a. Doctrina prudētū facilis.ī.xxiiij.c. Qui eluc/cidant me vitam ęternam habebūt. Danieł.xij.b. Qui doc/ti sunt fulgebunt quasi splendor firmamenti: ꝛ qui ad iusticiā erudiūt multos/quasi stellę in ꝑpetuas ęternitates. Aug⁹ in lib. de doc. chri. Cauē

B dum est ne fugiant ab aio quę dicenda sunt dum attenditur vt ar/te dicantur. a In lingua enim sapi/entia dinoscit. q.d non est abscondēda sa pientia in ornatu ver/boꝝ/ sed potius reue/lāda: In ligua eni illi⁹ q̄ non abscondit: b Sapia dinosci tur/ ab auditoꝛib⁹ et retinetur: et sensus ꝛ scientia. Sapien/tia de cęlestibus: sensus de tempalibus: scientia de moꝛibus oꝛnandis. c Et doctrina in verbo sensati/dinoscit. Unde.ī.xx.d. Sapiens in verbis ꝓducet seipsum: ꝛ homo ꝓdens placebit magnatis. Sensatus dicit: qui de omnib⁹ sentit ꝑut sūt. d Et firmamentū in operib⁹ iusticię: id est cōfirmatio doctrinę est in opibus iusticię. Justicia eñ operum dat firmitatē ꝛ efficaciā doctrinę ꝛ auctoꝛitatē docē di. Unde Matth.v.c. Qui fecerit ꝛ docuerit/hic vocabitur magnus in regno cęloꝝ. Et in eodē. ē.b. Sic luceat lux ve/stra: id est doctrina vestra/coꝛam hoīb⁹ vt videant opa ve/stra bona. Cant̄.ij.d. Ostende mihi faciem tuam: sonet vox tua in aurib⁹ meis. Sed heu/ vox q̄dem vox iacob est: sed ma nus sunt esau: Geñ.xxvij.c. Et man⁹ moysi lepꝛosa est: Exo. iiij.b. Et facies coꝛnuta: Exo. xxxiiij.d. e Nō ꝓtradicas verbo veritatis vllo modo. i. nec defensione/nec excu/satione. Qui eni abscondit medico vulnera sua non potest sa/nari: qui vero ostēdit aliquādo sanat. Uñ Prouer.xxviij.b. Qui abscondit scelera sua non dirget: qui aūt cōfessus fuerit ꝛ dereliquerit misericoꝛdiā ꝓsequet. Uel sic. e Non ꝓtradicas verbo veritatī. i. christo: qui est verbū ꝛ veritas: f Ullo modo. i. nec coꝛde nec oꝛe nec ope. Itē ꝟbo vita/tis ꝓtradicit: q̄ sacrę scꝑturę vigoꝛē emollit: vel q̄ eā male ex/ponit: vel q̄ ei⁹ doctrinę opib⁹ ꝓtradicit. Esa.l.b. Deꝰ aperuit mihi aurē: ego aūt nō ꝓtradico: retroꝛsū non abij. g Et de mēdacio ieruditiōis tuę. i. ꝑ q̄ es ierudit⁹: h Cōfun/dere/salubꝛi ꝓfusiōe. Uel sic. De mēdacio ieruditiōis tuę. i. ꝑuę doctrinę et puersę expositiōis. Cōfūdere/i ꝑūti salubꝛit: vl/ ꝓfūdere. i. ꝓfūderis i futuro. i Nō cōfūdaꝛis ꝓfiteri pctā tua/sacerdoti tuo: q̄ pōt cōsulere ꝛ absol/uere: qꝛ ꝓfiteri pctā/ē gl̄ā dare deo. Sic dixit iosue ad achoꝛ Josue.vij.c. Fili mi da gloꝛiā dño deo israel ꝛ ꝓfitere ꝛ indi/ca mihi/q̄d feceris. k Et ne subijcias te oi hoi ꝑ pctō. i. ne assentias illi q̄ te allicit ad peccādū. Pꝛouer.j.b. Fili si te lactauerint pctoꝛes ne acq̄escas eis. Uel sic. Ne subijci/as te oi hoi ꝑ pctō. i. nō ꝓfitearis cuiq̄ hoi pctm̄ tuū: ꝙ solū illis q̄ ꝓsulere sciunt ꝛ absoluere possūt: Hoc est q̄ habēt sciētiā ꝛ auctoꝛitatē. Uñ.ī.xj.d. Non oēm hoīem inducas i domū tuam. l Noli resistere ꝓtra faciē potentis. i. noli resistere pꝛincipi qui posit⁹ est a deo vt malos coerceat et puniat. Unde Ro.xiij.a. Omnis anima ptātib⁹ sublimi/oꝛibus subiecta sit: Non est potestas nisi a deo: quę autē sūt a deo oꝛdinata sunt. Itaq̄ qui potestati resistit dei oꝛdina/tioni resistit: qui autē resistunt ipsi sibi damnationē acq̄rūt. Oꝛ autem non sit resistendū potestati siue pncipi/ostendit p simile/cū subiūgit: m Nec coneris contra impetū/ vel/ictum fluuij. q.d. sicut non est conandū contra ictum fluuij: ita non est resistendū potestati siue pncipi: qui gladiū poꝛtat vt feriat rebelles: id est malos. Et signanť compatur pnceps fluuio: Nā sicut fluuius non ascēdit montes: sed tm

m tra faciem potentis: nec co/ neris contra ictum † fluuij. n Pꝛō iusticia āgoniçare pꝛo o ānima tua: p et vsq̄ ad moꝛtē q certa pꝛo iūsticia: ꝛ dēus ex/ r pugnabit ꝓ te inimicos tuos. s Noli citaꝰ esse i lingua tua: t et iūtil⁹ ꝛ remissus i opib⁹ tu/ v is. Noli esse sicut leo i domo x tua: euertens domesticos tu/ y os: ꝛ oppmēs subiectos tibi. z a

† fluuius

Pꝛo iusticia/defen denda: o Agoni/ çare. i. agones sustine siue pugnā quantū ꝛ q̄lit̄ licet/sic ma/ chabei. p Pꝛo aia tua. q.d. ꝓ aīa tua saluāda pugnabis: Mā q̄ iusticiā defēdit: salutē aię suę acq̄rit: licet coꝛpaliť occi/dat. Sed multi sūt q̄ bñ incipiūt/ sed in ipso agone deficiūt: Jō suiūgit: q Et vsq̄ ad moꝛtē/coꝛpis. r Certa: si cut seruꝰ dei. s Pꝛo iusticia/defendēda: vt possis di/cere cū apl̄o: Bonū certamē certaui: fidē seruaui: cursū ꝓsū/maui: de reliq̄ reposita ē mihi coꝛona iusticię: quā reddet mi/hi dñs i illa die iustꝰ iudex. ij. Timoth.iiij.b. Et q̄ posset ali q̄s dicere: Nō possem ꝓ me iusticiā defēdere: subdit: t Et deꝰ expugnabit ꝓ te inimicos tuos/ visibiles ꝛ inuisi/biles: q̄ nō humana ꝟtute ꝑ diuina ope supank. Uñ dñs di/xit discipulis suis: qñ mittebat eos: Ego dabo vobis os ꝛ sa pientiā/cui non poterūt resistere ꝛ ꝓtradicere oēs aduersarij vīi: Luc̄.xxj.c. Exo.xiiij.d. Egyptios istos q̄s nūc videtis neq̄q̄ vltra videbit̄ vsq̄ i sempiternū: dñs pugnabit ꝓ vob ꝛ vos tacebit̄. Et cū dñs nos flagellat sic pugnat ꝓ nob ꝛ su/perat inimicos: q̄ mitꝛ videť: Uñ Sap.xij.d. Cū das nob disciplinā inimicos nr̄os multiplicik flagellas. Hęc sūt noua bella: de quibus dicit Judic̄.v.a. Noua bella elegit dñs.

u Noli citaꝰ eē in lingua tua. i. p̄ceps ꝛ pmptꝰ ad lo/ quēdū vel ꝓmittēdū. Unde Jaco.j.c. Sit oīs hō velox ad audiēdū: tardus aūt ad loquēdū. x Et inutilis ꝛ remis sus i opib⁹ tuis: nō faciēdo q̄ dicis vl̄ nō soluēdo q̄ ꝓ/mittis. q.d. pauca loq̄re: sed plurima ꝟba facito: plus est eni facere verbū q̄ dicere: Dicti enī dicūt sed pauci faciūt: mul/ti ꝓmittūt se bonos pastoꝛes foꝛe cū p̄ficiunt: sed postea vi/dentes lupū fugiūt ꝛ dimittūt oues: qꝛ nō pastoꝛes sed mer/cennarij sunt: sicut ꝺꝛ Joh.x.b. Mercēnariꝰ ꝛ q̄ non est pa/stoꝛ videt lupū ꝛc. De q̄ q̄dē reddere lentus eris: bilaris ꝓ/missoꝛ et audax abusio. Unde beatus Bern̄. Lingua magni loqua ꝛ manꝰ remissa. Pꝛouerb.xviij.b. Qui remissus est in ope suo: frat̄ est sua opa dissipāt̄. Sapiēt̄ igitur ē moderari sermones suos vt mīꝰ loquēs ꝛ ꝓmittēs: plꝰ faciat: Alit̄ et in cōsciētia toꝛquet̄ ꝛ ab alijs deridetur. Uñ Pꝛouerb.xiij. a. Qui custodit os suum: custodit ab angustijs animam suā: qui autem incōsideratꝰ est ad loquēdū sentiet mala. y No li esse sicut leo in domo tua euertens domesticos tuos: id est familiam domus tuę. a Et oppꝛimēs sub iectos tibi. Hoc ad litterā cuilibet dr: sed maxime pꝛelato eccl̄iastico: cui debet esse indiuidua būilitas ꝛ māsuetudo ac patiētia: Scōm q̄ dñs dixit discipulis suis q̄ ꝑ̄esse debēbat alijs: Discite a me ꝛc. Et. j. Thessal. v.c. Suscipite infirmos: Matth.xi.a patiētes estote ad oēs. Dic̄ g̃: y Noli eē sicut leo in do mo tua. Leo eñ rex ē aialiū et cristat⁹: ꝑ q̄ significat ꝑlatꝰ q̄ ex coꝛnib⁹ suis assumit sibi supbiā: sic ꝺꝛ Amos. vj.d. Nū q̄d i foꝛtitudie nr̄a assumpsim⁹ nob coꝛnua: z Euertēs domesticos tuos: ꝑ crudelitatē ꝛ auaricią. a Et op/ pꝛimens subiectos tibi: per potentiam ꝛ superbiam.

Et de hac oppꝛssiōe

Et de hac oppressione dicit Esa.x.a. Ve qui condunt leges iniquas: et scribentes iniustitias vt opprimãt in iudicio pauperes. Item in eodẽ.iij.c. dicit: Vos depasti estis vineã meã: et rapina pauperis in domo vestra: quare atteritis populũ meũ: et facies pauperum cõmolitis/dicit dñs. Ezech. xix.a. Quare mater tua leena inter leones cubauit: et i medio leunculorũ nutriuit catulos suos: et eduxit vnũ de leunculis suis: et leo factus est/et didicit capere p̃dã/hoiesq; comedere. a Nõ sit porrecta manus tua ad accipiẽdũ et ad dandũ collecta. Duo phibet ꝙ auaritiã comitant: libenter accipere/et iuite dare. Vñ Glo. Auaritiã vetat/misericordiã cõmendat: vt nõ rapiamus aliena: sed largiamur nr̃a. Beatꝰ enĩ est dare ꝙ accipere: Act̃.xx.g. Cõtra hmõi acceptionẽ dicit Job. xv.d. Ignis deuorabit tabernacula eoꝝ qui libenter munera accipiũt. Et qui sint illi/dicit Esa.j.f. Principes tui infideles socij furum: omes diligũt munera/sequunt retributiões. Hiere.vj.c. A mimo vsq; ad maximũ oẽs auaritiæ studẽt: et a pheta vsq; ad sacerdotẽ oẽs faciũt dolum.

Exposicio Capi. V.

Noli attẽdere ꝛc. Tria sunt de qbus hoies superbire solent. Diuitiæ/fortitudo/impunitas. Et ꝓtra ista tria inuehit in ꝑma parte isti⁹ capituli: deinde ad cõuersionẽ hortat: et mãsuetudinẽ et modestiã. Dic ergo. b Noli attendere ad possessiões iniq̃s. i. inique acq̃rendas/vl iniq̃ possidẽdas: qz q̃ amat diuitias/fructũ ñ capiet ex eis: Eccs. v.b. c Et ne dixeris/est mihi sufficiẽs vita. i. nõ ꝓmittas tibi longã vitam/cum nescias te victurũ per instans/dieẽs: iuuenis sũ: et ideo oportet me acq̃rere mꝝta/quibus sustenter in senectute mea. Cõtra huiusmodi dicit Job. xxvij.c. Si congregauerit q̃si terram argentũ et sicut lutũ pparauerit vestimẽta sua: pparabit quidẽ/sed iust⁹ vestiet illis. Et ita diues cũ dormierit nihil secũ auferet: aperiet oculos suos et nihil inueniet: apprehẽdet eum quasi aqua inopia: nocte opprimet eũ tempestas. Vel sic. Ne dixeris/est mihi sufficiens vita. i. sufficiẽs victꝰ vñ vita sustentet: sicut diues ille euãgelic⁹: q̃ dicebat Luc̃.xij.c. Quid faciã q̃ nõ habeo q̃ cõgregẽ fructꝰ meos: Et dixit: Hoc faciã: Destruã horrea mea et maiora faciã ea et illic congregabo oĩa q̃ nata sũt mihi et bona mea: et dicã aĩe meæ: Habes multa bona habes in ãnos plurimos: requiesce/comede/bibe/epulare. Dixit aũt illi deꝰ: Stulte hac nocte repetẽt aĩam tuã a te: q̃ aũt ꝑparasti cuj⁹ erũt: d Nihil enim proderit in tempe vindictæ. i. in die iudicij: qñ dñs vindicabit se et suos de ĩmicis suis. e Et obductionis. i. finis siue mortis: qñ sensus exteriores obdurãt siue claudunt. Vel/obductionis. i. sanationis/quo ad bonos: qui in die iudicij induti gloria ĩmortalitatis penitꝰ sanabunt. Sic accipit Hiere. viij.g. Nunq̃d resina non est in galaad: aut medicus nõ est ibi: Quare ergo non est obducta cicatrix filiæ populi mei: De hoc dicit Prouerb.xj.a. Mihil pderũt diuitiæ in die vltionis. Soph.j.d. Argentũ eoꝝ et aurũ eorũ non poterit liberare eos in die iræ dñi. Jaco.v.a. Agite nũc diuites: plorate vlulantes in miserijs vestris q̃ aduenient vobis: Diuitiæ vestræ putrefactæ sunt: et ideo erugo eorum erit vobis in testimoniũ et manducabit carnes vestras sicut ignis. Ideo dicturi sunt in fine: Quid profuit nobis supbia aut diuitiarũ iactantia quid ꝓtulit nobis: f Ne sequaris in fortitudine tua concupiscentiam cordis tui/malam. Unde.j.xviij.d. Post concupiscentias tuas non eas: et a voluntate tua auertere: si præstes animæ tuæ

Sap.5.b.

a Nõn sit porrecta manꝰ tua ad accipiẽdũ et ad dandum collecta. Ca. V

b n c Oli attẽdere ad possessiones iniq̃s: et ne dixerĩs/ẽ mihi sufficiẽs vita.

d Nihil enĩ pderit i tpe vindictæ et obductiõis. e Ne seq̃ris in fortitudie tua ꝛcupiscẽtiã g cordis tui: et ne dixerĩs: Quõ i potui: aut q̃s me subiiciet p̃ k ptẽr facta mea: Deꝰ enĩ vindicãs vindicabit. Ne dixerĩs: Peccaui: et q̃d mihi accidit triste: Altissimus enĩ est patiẽs redditor. † Be ꝓpitiatu peccatoꝝ noli eẽ sine † metu: nẽq; adijcias peccatum sup ptiõ: et nẽ dicas: Miseratio dei magna est: multitudinis peccatorum meorũ miserebitur. Misericordia enim et ira ab illo cito proximat: et i pẽccatores respicit ira illi⁹.

m n o p q r s t v x

Ne dixerĩs/corde vel opere ex arrogantia. h Quõ potui. i. potẽs fui facere: q̃ scz voluit: Sic dixit nabuchodonosor: Daniel.iiij. f. Monne hæc est babylon quã ædificaui i domũ regni in robore fortitudis meæ: i Aut q̃s me subijciet/sibi. k Mea peccata facta mea. i. ꝓpter peccãta mea. q. d. nullus potuit iudicare de me. Hoc inquã nõ dicas. l Deus enim vindicans vindicabit. Vindicãs in corpore/vindicabit in anima: sm q̃ dicitur Hiere. xvij.c. Induc super eos diẽ afflictiõis et duplici ꝓtritiõe ꝓtere eos. Vel/vindicãs/omissa bona: vindicabit/cõmissa mala. Vñ Ps. Deꝰ vltionũ dñs deus vltionũ. m Ne dixeris/peccaui: et quid mihi accidit triste: q. d. noli gloriari de impunitione peccatoꝝ: nec securitatẽ tibi super hoc præcare. n Altissimus enĩ est patiens redditor. Patiẽs p misericordiã in præsenti: redditor per iusticiam in futuro. Unde Deut. xxxij.c. Mea est vltio et ego retribuam. Greg⁹. Lentis passibus incedit iusticia dei: sed tarditatẽ eius grauitas recompensat. Dissimulat enim peccata hominũ ꝓpter pnitentiã: Sap. xj.d. Sed multi abutunt hac patientia dei: tempus q̃ datur eis ad pnitentiã/in voluptatibꝰ et desideriis suis consumentes. Unde Job. xxiij.d. Dedit ei deus locum pnitentiæ: et ille abutitur eo in superbia: Eccs. viij.b. Quia non profertur cito contra malos sentẽtia: absq; vllo timore filij hominũ perpetrant mala. o De ꝓpitiatu peccatoꝝ noli esse sine metu: id est licet dominꝰ fuerit tibi propitius dimittendo peccata tua: tñ semper time ne iterum cadas: vel ne plene satisfeceris: vel plene sint tibi dimissa. Unde Prouerb. xxviij.c. Beatus homo qui semper est pauidus. j. xxvij.a. Si non in timore domini tenueris te instanter cito subuertetur domus tua. p Nec adijcias peccatum/ꝑsumptionis: q Super peccatum/operis. q. d. Noli tibi promittere impunitatẽ peccatorum tuorum: qđ est peccare i spiritũ sanctum. Judic̃.x.b. Filij israel peccatis veteribꝰ iũgentes noua/fecerũt mala in cõspectu dñi et seruierũt idolis baalim ꝛc. Vel simpliciter: p Nec adijcias peccatũ/vnũ: q Super/alterũ: r Et ne dicas/in corde tuo: s Miseratio dei magna est: quia magna peccata nõ semel sed sæpe dimittit. De qua dicit Ps. Miserere mei deus sm magnã misericordiam tuã. t Multitudis pctõꝝ meoꝝ miserebit̃: q. d. non obliuiscet misereri deꝰ: nec ꝓtinebit in ira sua misericordias suas. Verũ ẽ: sed apponit q̃ tu coadiuues: q. d. q̃ creauit te sine te: nõ iustificabit te sine te: dicit Aug⁹. j. Cor̃. iij.b. Dei sumꝰ adiutores. Non igit̃ pecces sub hac stulta fiducia. v Misericordia enĩ et ira ab illo cito ꝓximat. Misericordia sup bonos: ira sup malos. Vñ sequit̃: x Et in pctõres respicit ira illi⁹. Et p̃ relinq̃t q̃ misericordia respicit sup iustos. Vñ Ps. Dis custodit oẽs diligẽtes se: et oẽs pctõres dispdet. Cito/dicit: id ẽ subito: q. d. dies dñi sic̃ fur in nocte ita veniet: cũ enĩ dixerint/pax et securitas tũc repẽtin⁹ eis supueniet iterit⁹. j. Thessal̃.v.a. Et cito: q. d. oẽ tps breue est respectu ẽternitatis: sicut dẽ in Ps. Ville ãi ante oculos tuos sicut dies hesterna quæ ꝓterijt. Deut̃. xxxij.c. Juxta ẽ dies ꝑditionis et ad esse festinãt tempa. Soph.j.d. Juxta est dies dñi magnus: iuxta

B

Al. † De ꝓpitiato pctõ Al. † timore j.21.a.

j.16.b.

Ps.93.

Ps.50.

Ps.76.

Ps.144.

Ps.89.

dies dñi magn⁹: iuxta est ⁊ velox nimis. Apoc. vltˢ. d. dicit: Qui testimoniū phibet istoꝛ: ecce venio cito. Cū igit ita sit:

a Mō tardes ꝙuerti ad dñm ꝙ pēnitētiā. b Et ne differas ꝙuerti. ſ. c De die i die: sicut cotꝛ⁹ q̄ ſp clamat: Cras, cras. Dē q̄ dicit Soph. ij. d. Vox cantātis in fenestra ⁊ cotꝛ⁹ in supliminari. Hui⁹ aūt moꝛa nō est sine periculo: ꝓpter qđ dñs nō ꝓmisit quēdā sepelire pr̄em suū, sed voluit vt statim seqꝛetur eū: Matth. viij. c

C Prouer. 10. a. et. 11. a. Alt. tnibil Alt. tribi

Qui ꝛo ⁊ naturam oīm aialiū, fętū. i. ꝓceptū siue ꝓpositū ꝙuersionis poꝛtāt i vtero mētis duob⁹ vel trib⁹ ānis. Cōtra quos dicit Luc. xxi. d. Aę pgnātib⁹ ⁊ nutrientib⁹ illis dieb⁹. Jō dicit Job. xij. e. Ambulate dū lucē habetis: ne tenebꝛę vos compꝛehendat. d Subito eni veniet ira illi⁹. i. dies moꝛt⁹ vel dies iudicij: vbi ira tus videbit malis: tō festināda esset ꝙersio ad deū. Vñ dns Matth. xxv. a. Vigilate itaq̄: qꝛ nescitis diem neq̄ hoꝛam. Luc. xij. e. Et vos estote parati: qꝛ q̄ hoꝛa nō putatis filius hominis veniet. e Et i tpe vindictę. i. i die iudicij: qñ iudicabit sedēs a dextris: f Pisp̄det te. i. diuersis ptib⁹ p̄det. ſ. coꝛpe ⁊ aīa: ⁊ diuersis pēnis: verme ꝓsciētię rodēte interi⁹ et igne gehēnali cōburēte exteri⁹. Esa. vltˢ. g. Vermis eoꝛ nō moꝛietˢ: ⁊ ignis eoꝛ nō extinguet. Erūt etiā ibi diuersę pēnę exteri⁹. Job. xxiij. c. Ad nimiū caloꝛē trāsiēt ab aq̄s niuiū. Matth. xiij. f. Ibi erit fletⁿ ⁊ stridoꝛ dentium. Et cū ita sit:

g Noli anxi⁹ eē i diuitijs iustˢ. i. iniuste acq̄rēdis vel iniuste retinēdis: h Mō eni ꝓdērūt i die obductionis. i. finis siue moꝛt⁹: i Et vindictę. i. districti iudicij: quia ꝓpter diuitias dies moꝛtis pōt differri: nō tū iudicial s snia auerti. Prouerb. vj. d. Zelus ⁊ furoꝛ viri non parcet in die vindictę: nec acq̄escet cuiuscūq̄ ꝓcib⁹: nō suscipiet ꝙ redēptiōe dona plurima. k Mō vētiles te in oēm vētū. i. nō credas te omi vēto doctrinę. Eph. iiij. c. Non sim⁹ paruuli fluctuātes ⁊ circūferamur oi vēto doctrinę. l Et non eas i omi via: qua vadūt fere omēs. ſ. i via lata ⁊ spaciosa q̄ ducit ad pditionē: Matth. vij. b. Vel sic. k Mō vētiles te i oēm vētū. i. nō ꝓsentias oi tēptatiōi vel suggestioni. j. Joh. iiij. a. Charissimi: nolite credere oi spūi: sꝫ ꝓbate spūs si ex deo sint. l Et nō eas i oi via: qꝛ nō ois via bona. Via eni cain mala ē. Unde Judas. d. Aę illis q̄ in via cain ambulauerint. Vel sic. k Mō vētiles te i oēm vētū. i. nō appetas diuitias tpales ⁊ laudes hoiꝫ q̄ cito trāseūt: nec replēt sic⁹ ventˢ / imo ñ pmūt ꝙ extollūt sicut ventˢ. Osee xij. a. Ephraim pascit ventū: et sequit̄ ęstū. Infra. xxxiij. a. Sicut q̄ apꝛehēdit umbrā ⁊ sequit̄ ventū: sic q̄ attēdit ad visa mēdacia. l Et nō eas i oi via. i. nō in via ad dexterā extollēdo in ꝓsperis: nec i via ad sinistrā succūbēdo i aduersis: ꝙ tm̄ i via media: qꝛ ⁊t⁹ i medio ē: ⁊ medio tutissim⁹ ibis. Et iudęis volēti⁹ dñm p̄cipitare: ipse trāsiēs p mediū illoꝛ ibat: Luc. iiij. e. Et post resurrectionē stetit i medio discipuloꝛ / et dixit: Pax vob: Job. xx. e. Hic dicit Glo. Ibi mutabilitatē rep̄hēdit: de qua ꝺꝛ: Stultus vt luna mutat. j. xxvij. b. Et Jaco. j. b. Vir duplex aīo incōstās ē in oīb⁹ vꝛis suis. In oēm ventū se vētilat / ⁊ i oēm viā vadit: qui luxum ſeculi seq̄t ⁊ timoꝛē dñi seruare se putat: et mūdo ⁊ christo q̄libet militare. Hiero⁹. Mimis delicat⁹ es miles / si vis ꝫ regnare cū mūdo: et in futuro gloriari cū christo. Mō est sic: Nemo eni potest duob⁹ dñis seruire: Matth. vj. c. m Sic eni / sequēdo oēm ventū / ⁊ eundo in omnē viam: n Hęrēticoꝛ: id est hęreticus: o Probatur: id ē manifestat. p In duplici lingua: id ē in doctrina mixta falsitate ⁊ veritate. Primo eni vera dicūt vt alliciāt: tandē falsa imiscent cauda

q gua. Estō firm⁹ i viā dñi: ⁊ i
r vēritate sensus tui et sciētia:
s et ꝓsequat te vbū pacis ⁊ iu
t sticię. Estō mānsuet⁹ ad audi
u endū verbū dei vt intelligas:
a et cū sapia ꝓferes rōnsū verꝫ.
b Si est tibi intellectus rēspō
c de proximo: sināutem mā
f nus tua sit sup os tuū: nē ca
piaris i vbo indisciplinato:

vt decipiant / sicut scoꝛpio. Unū Job. ij. b. Oīs hō. i. hęretic⁹ qui non sapit nisi humū: bonū vinū: id est verā doctrinā pr̄mū ponit sup mensam: et cum inebꝛiati fuerint auditoꝛes. ſ. tūc id qđ deterius est. Esa. j. f. fm aliam litterā. Caupones tui miscēt aquā vino. Et in duplici lingua: id est in duplicitate linguę: qꝛ aliud habent in coꝛde ⁊ aliud i oꝛe ⁊ aliud in opere: et tūc est lingua duplex ⁊ coꝛ duplex: ꝫ B añ non innuit. Dicitur aut ēt hęreticus peccatoꝛ antonomastice: qꝛ infidelitas maxim⁹ ꝓtuit. ſ. fidei: vt dicunt q̄dā: Vel quia ꝓuat optimū oꝛdinē ad deum: vel quia fundamentū oīm virtutū annihilat. Vel aliter. m Sic enim / sequēdo oēm ventū vanaꝛ laudū vel rerum temꝓoraliū: et eūdo i omnem viā: exultando nimis in ꝓsperis: dolendo nimis in aduersis / ⁊ acq̄rendo quocunq̄ modo / ꝙ fas ⁊ nefas: o Pro-batur / aliquis esse / pctōꝛ: id ē auarus ⁊ supbꝰ: Qui vteꝛq̄ peccatoꝛ simplicit dicit. Supbia eni initiū est omnis peccati. j. x. b. Et radix omniū maloꝛ cupiditas. j. Timoth. vj. b. p In duplici lingua. i. in mendacio duplex: Omis eni auarus ⁊ superbus mendaꝛ est. Non est igit eundū in omni via: sed tm̄ media: et illa tenēda est firmiter. Unde sequitur: q Esto firmus. i. constans: r In via dñi. i. qua venitur ad dñm: quę est regula catholicę fidei ⁊ obseruātia mandatoꝛū: semita aūt dñi est ꝛmpletio cōsilioꝛ. s Et esto firm⁹: in veritate sensus tui: id est in vero sensu sanę fidei: t Et sciētia / de moꝛib⁹. In his duob⁹ consistit tota christiana doctrina: in cognitiōe verę fidei ⁊ in compositiōe bonoꝛū moꝛū. Unde dictum est: vt eradicatis vitijs / ędificet et plantet fidem ⁊ ędificet moꝛes. v Et ꝓsequat te verbum pacis ⁊ iusticię. ſ. Venite benedicti patris mei ⁊c. Matth. xxv. c. Mō dicit verbū pacis: qꝛ ad ęternā pacē vocat. Et iusticię: qꝛ ꝓ meritis reddit a iusto iudice. Aliqui libri habent. Et ꝓsequat te verbū pacis ⁊ iusticię: id ē verbum p̄dicationis informās ad pacem temꝓis / pectoꝛis ⁊ ęternitatis: et iusticia semper sit in oꝛe tuo: non verbum ritę et discoꝛdię aut detractiōis vel adulatiōis. Unū Eph. iiij. g. Omnis sermo malus ex oꝛe vestro non procedat: sed si quis bonus est ad ędificationē fidei: vt det gratiam audientibus. Et nota congruū oꝛdinem. Primo monuit ad obseruantiaz mandatoꝛ / nō qualēcūq̄ sed firmā: deinde ad veritatē fidei et moꝛū oꝛdinationē: et tūc demū ad doctrinā ⁊ p̄dicationē. Deinde informat auditoꝛes dicēs: x Esto mansuetus: id est benignus ⁊ humilis: y Ad audiendū verbum dei: id est qđ de⁹ loquitur per doctoꝛes: et qđ de deo est: id ē sacram scripturam. z Et intelligas: id est intus legas spiritualem sensum. Littera eni occidit: spiritus autem viuificat. ij. Coꝛ. iij. b. Hanc intelligentiam meretur humilitas. Unde Ps. Valles abundabūt frumento: id est humiles spirituali intelligentia: quę reficit. Luc. x. d. Confiteoꝛ tibi dñe pat cęli ⁊c. Idē Matth. xj. d. Et Jaco. j. c. In mansuetudine suscipite insitū verbū qđ potest saluare animas vestras. a Et cum sapientia ꝓferes responsū verum: id est cū mānsuete audieris ⁊ intelleꝛeris: tūc poteris alios vere docere: aliter non. Unde sequitur: b Si est tibi intellectus: id est intelligentia scripturarū: c Responde ꝓximo / tuo: id est instrue ꝓximū tuum qui te interrogat: et petit doceri eoipso quo ignoꝛans est. d Sinautem: id est si non est tibi intellectus: e Manus tua sit super os tuum: id est tace: et taciturnitatem redime bono operei qđ significat in manu. f Ne capiaris in verbo indisciplinato: id est indisciplinate siue indiscrete ꝓlato.

Ps. 64.

Et confundaris in ꝓsenti

a Et cõfundaris/in p̃senti ꝓfusione erubescẽtię ꝛ in futuro confusione dãnationis ęterne. Hic dicit Glo. Sicut peccat q̃ scit/ꝛ non vult docere ꝓximũ suũ: sic q̃ nescit ꝛ vult docere ꝛ magister esse. Unde Jaco.iij.a. Nolite plures magistri fieri fratres mei/sciẽtes q̃ maius iudicium sumitis. Prouerb. xxix.c. Uidisti hominẽ velocẽ ad loquendũ: stultitia magis speranda est q̃ illius correctio. Jõ dr. j.xj.a. Priusq̃ audias ne rñdeas verbũ: et in medio seniox ne adijcias loqui. Itẽ. j. xvij. c. Ante iudiciũ para iusticiam tibi: et anteq̃ loquarꝛ disce. Sic faciũt boni q̃ salutem suam ꝛ aliox querunt/magis volunt exẽplo q̃ verbo docere. Unde Job.xxix.b. Principes cessabãt loqui ꝛ digitum suũ supponebãt ori suo. b Honor/ imortalitatꝛ quo ad corpus. c Et gloria/ęterne bẽitudinis quo ad aiam. d In sermõe sensati.i.in doctrina catholici doctoris.i. ad hoc est ois sermo eius. Uel sic. b Honor.i.exhibitio reuerentię: c Et gloria.i. laus ꝛ bñdictio ꝓxi. d In sermõe sensati.i.p doctrina sapiẽtꝛ. Unde.j.Timoth.v. c. Qui bene p̃sunt presbyteri duplici honore digni sunt: maxime autem qui laborat in ẽbo et doctrina. Uel b Honor in p̃senti: c Et gloria/in futuro. d In sermõe sensati.i.p ẽmone sensati. Sensat⁹ aũt dr doct⁹ bonis moꝛib⁹ et rationib⁹ fidei: qui bñ sentit de oibus. e Lingua.i.locutio. f Impudẽtis.i.heretici/vaniloqui/ falsi testis/detractoris/adulatoris: g Subuersio ẽ ipsi⁹.i.causa subuersionis ipsius.i.ętẽrne dãnationis. Prouerb.xviij.b. Os stulti contritio eius: ꝛ labia eius ruina anime eius. Idem in eodem.d. Uita ꝛ mors in manib⁹ linguę. h Nõ appelleris susurro i vita tua.i.detractor. Uel susurro ꝓprie dr: q̃ inꝛ amicos occulte seminat discordias: Quẽ dñs maxime odit ꝛ detestatꝛ. Unde Prouerb. vj.c. Sex sũt q̃ odit dñs: ꝛ septimũ detestatꝛ anima eius. s. eũ qui seminat inter fratres discordias. Roma.j.d. Susurrones ꝛ detractores deo odibiles. Ibi dicit Glo. inter amicos discordias seminantes. Leuitꝛ.xix.c. Nõ eris criminator nec susurro i populis. Criminator:i.detractor: susurro.i. discordię semiator. Et susurro ẽ heretic⁹ q̃ seminat errorẽ: ꝛ ita discordiã seminat inter deũ ꝛ homines quos decipit. i Et lingua tua ne capiarꝛ/a diabolo: q̃ multos capit per linguã. Oẽs. s. mẽdaces: quia os qd mentit occidit: Sap. j.c. Oẽs detractores/adulatores/piuros/falsos testes/malos aduocatos/fictos actores ꝛ p̃dicatores. Quia vt dicit in libro ꝓsperi: Bñ docere ꝛ male viuere nihil aliud est q̃ se sua lingua dãnare. Omnes turpiloquos/ vaniloquos/et bilingues. Ideo dicitur Jaco.iij.b. Lingua est ignis/vniuersitas iniq̃tatis: quia maculat totum corp⁹ et inflãmat rotam natiuitatis nostrę. k Et cõfundaris/in presenti: convictus ꝛ reprehẽsus coram hominib⁹: ꝛ in futuro damnatus corã angelis dei. l Super furem enim: id super susurronem: qui occulte seminat discordias inter amicos: ꝛ super hereticũ/qui occule seminat errorem ꝛ tendit laqueos decepționis: de quo dicitur Joh. x.b. Fur non venit nisi vt furetur ꝛ mactet ꝛ perdat: m Est confusio/ mala in p̃senti: n Et penitentia.i.pena tenax in futuro. Et sic super furem est confusio vel penuria ẽm quosdam: id est defectus omnis boni/et penitẽtia susurronis supple.q.d. maiorem penam ꝛ confusionem merek susurro q̃ fur: quia fur tm̃ res furatur: susurro pacem amici ꝛ famam boni nominis aufert: quę melior est omni temporali possessione. Unde.j.xlj. c. Curam habe de bono nomine: hoc enim magis permanebit tibi q̃ mille thesauri magni ꝛ preciosi. Si autem fur tenetur ad restitutionem rei furatę: quãto magis susurro ad restitutionem famę denigratę. o Et deuotatio pessima: id est anathematizatio vel suspensio vel separatio a, quolibet bono: est p Super bilinguẽ: q̃ modo vera/modo falsa loquik/modo bona/modo mala: Hic est proprie adulator vel hereticus. Aliqui libri habẽt: Et deuoratio pessima: id est ętna dãnatio. Alij habẽt/ denotatio pessima: id ẽ digiti ostẽsio cõfusione plena q Susurratori autẽ/est/odiũ dei/ꝛ inimicitia/hominũ/ꝛ cõtumelia: id est opprobrium. Et nota differentiam inter hęc tria vocabula. Odiũ cordis: inimicitia operis: cõtumelia oris. Odium ẽ mala volũtas: qua q̃s vult alij malum. Inimicitia est machinatio nocumẽti/quę ex odio procedit. Cõtumelia est turpis verborum infamatio. Uerũtamẽ cõtumelia q̃q̃ cõsistit in turpi facto. Turpis enĩ actio cõtra corp⁹ proprium est. Sic accipitur Ro.j.c. Tradidit illos deus in desideria cordis eorum in imundiciam vt contumelijs afficiant corpa sua in semetipsis. Ubi dicit Glo. Corpora sua naturaliter repugnantia quadam vi applicabãt/ et vitio aptiora faciebant. Aliq̃n vero consistit in solo turpi verbo: vt hic: Et Actꝛ.v.g. Ibant apli gaudentes ꝛc. Ibi dicit Glo. Ubi christus in causa est: ibi maledictio est optanda. Aliq̃n sumik cõmuniter ad vtrunq̃: vt Roma.j.d. Detractores deo odibiles ꝛ cõtumelioso. Ibi dic Glo. Cõtumelioli sũt: qui dictis vel factis cõtumelias ꝛ turpia inferũt. Sequik. r Justifica pusillũ ꝛ magnũ similik. q.d. non accipias ꝓsonas. Greg⁹. super Job in moralibus. Persona accipere est hominem non quia homo est sed propter aliquid qd̃ circa ipsũ est honorare. Deuk. xvj.d. Non accipies personam nec munera: quia munera excẽcãt oculos sapientum et mutant verba iustorũ. Juste qd̃ iustum est exequeris. Leuitꝛ.xix.g. Nolite facere iniquum aliquid in iudicio. Exo.xxiij.a. Non declinabis in iudiciũ pauperis. Sap̃. vj.b. Pusillum ꝛ magnũ ipse fecit ꝛ equaliter cura est ei de omnibus.

Noli fieri pro amico ꝛc. Expo. Capt. VI.

In fine capituli precedentis actum est de equalitate iudicij/qd̃ charitate debet ifozmari: vt nullo odio vl amicitia declinet a veritate: nũc ꝓtinuo subiũgit auctor vim verę charitatis quę amicum ab amicitia declinare non sinit. Unde.j.eodem.b. Amicus fidelis medicamentũ vitę et immortalitatis. Dicit ergo: s Noli fieri pro amico: id ẽ de amico: t Inimicus proximo/iniuste contra ipsum iudicando: vel aliquo alio modo iniuste contra ipsum faciendo. Uel sic: s Noli fieri pro amico: id est fauore amici tui: t Inimicus proximo/tuo: id ẽ alicui homini: quia omnis homo nomine proximi generaliter intelligitur: sicut dicit Aug⁹ super Lucꝛ.x.q.d. pro amore vni⁹ noli fieri inimicus alterius. Hoc enim non sustinet charitas: quę omnes diligit: ꝛ nihil odit nisi peccatum. Uel sic: s Noli fieri p amico/tuo carnali: Uerbigratia. Pro parentibus carnalibus qui amici sunt tm̃ passiue. t Inimicus proximo: id est christo. Sicut multi p̃lati: qui in prędiciũ christi nepotulos suos in ecclesia eius/non solum instituunt sed prefici unt. Contra quos dicitur Abacuk.ij.c. Uę qui ędificant sion in sanguinib⁹ ꝛ prẽparant vrbem i iniquitate. Non sic ille qui dicebat: Non congregabo conuenticula eorum de sanguinib⁹: nec memor ero nominũ eorum p labia mea. Causã aũt quare nõ debeat fieri inimicus ꝓximo subiũgit: v Im properium enim/verborum in iudicio: Esuriui ꝛ nõ dedistis mihi manducare: Matth̃.xxv.d. x Et contumeliã/verberum in inferno. y Malus/iudex vel quilibet alius finaliter malus: z Hereditabit: id est firmiter possidebit. Uel/ Hereditabit: id est sequacibus suis quasi hereditatem relinquit. a Et omnis peccator: id ẽ ꝓfect⁹ peccator: qui.s.

peccatoꝝ: qui. ſ. ex malicia ſciens et prudens/repugnat veri/
tati ⁊ impugnat: vt hereticus/ſupple hereditabit improperiū
et cōtumeliā. a Invidus/ſimiliter/et bilinguis. Dicit
ꝙttuor. Malus/peccatoꝝ/invidus/bilinguis. Malus/iudex
iniquus: omnis peccatoꝝ/hereticus: invidus/qui odit bonū
alterius: bilinguis/qui veris falsa miſcet. Vt
invidus/bilinguis: detractoꝝ accipit ⁊ adu/
latoꝝ. Omnes hi hereditabūt contumeliā ⁊
improperiū ſempit/
nū: qꝝ fūt hostes veri/
tatis. Etiā iniquꝰ iu/
dex impugnat verita/
tem iuſticie: hereticuſ
veritatē doctrinę: de/
tractoꝝ ⁊ adulatoꝝ ve
ritatez vitę: ⁊ veritas
ꝯdemnabit eos. Hęc
ſūt quattuoꝝ ſcelera ꝙ nimis hodie in eccleſia dei pullulaue/
runt. De quibus dicitur Amos. ij. a. Super tribus ſceleri/
bus iuda ⁊ ſuper quattuoꝝ non cōuertam eos: eo ꝙ abiecerꝝt
legem dñi ⁊ mādata eiꝰ non cuſtodierūt: deceperūt eos ido/
la ſua poſt quę abierūt. Quia ꝯo oia iſta a ſuꝑbia ducūt ori/
ginem: quę eſt initiū omnis peccati: vt dicit. j. x. b. Ideo cō/
ſequenter prohibet ſuperbiā dicens: b Nō te extollas
in cogitatione animę tuę/ſupbiendo de multa ſapiētia:
vel potentia vel opulentia. De his enī tribus ſolent homīes
ſuperbire. Unde Iere. ix. g. Non gloriet ſapiens in ſapien
tia ſua: nec fortis in fortitudine ſua: et non gloriet dives in di/
uitijs ſuis. c Velut taurus: qui ex pinguedine ⁊ forti/
tudine ſuꝑbit. Pinguedo ad ſcientiā et diuitias refert: forti/
tudo ad fortitudinem. De his tauris dicit dominus in Ps.
Ps. 21. Tauri pingues obſederunt me. Amos. iiij. a. Audite verbū
hoc vaccę pingues ꝙ eſtis in montibꝰ ſamarię: quę facitis ca/
lumniam egenis ⁊ confringitis paupes: quę dicitis dñis ve/
ſtris: afferte ⁊ bibemus. Vaccas vocat ꝓpter ſecunditatē: qꝝ
multos ſibi ſimiles generāt. d Ne forte elidatur vir/
tus tua: id eſt ſapientia ⁊ fortitudo ⁊ opulētia tua. e Per
ſtulticiam/electionis: Sępe enī amittit hęc hō merito ſu/
perbię vnde ſuꝑbit. Roma. j. c. Dicentes ſe eſſe ſapiētes ſtul
ti facti ſūt. f Et folia tua comedat: id eſt verba tua de/
ſtruat ſtultitia elationis ſiue iactātia. i. iutilia reddat. g Et
fructus tuos: id eſt opera tua. h Perdat: id eſt ꝑmio
ꝓuet. j. Cor. v. b. Modicum fermentū: id eſt iactātię ⁊ ela/
tionis: totam maſſam coꝛrumpit: id eſt totā congeriē operū
iutilem reddit. Iere. xj. c. Ad vocē loquelę grandis exarſit
ignis in ea. i Et relinquaris velut lignū aridū/ſine
viroꝛe virtutum. k In heremo: id eſt inter ſteriles actio/
nes maloꝝ. Superbia enī omnia bona animę deſtruit: ⁊ ani
mam quaſi deſertam relinqt. Unde Joel. ij. a. Ante faciez
eius ignis vorans et poſt eum flamma exurens quaſi hoꝛtꝰ
voluptatis: terra coꝛā eo et poſt eū ſolitudo deſerti. l Ani/
ma enim nequā: id eſt anima ſuperbi: qui non eſt quis: qꝝ
ab eo qui eſt/ſepatus eſt. m Disperdet/eū/qui ſe ha/
bet: id eſt poſſeſſoꝛem ſuū vel poti⁹ cuſtodē ſuū. Nequitia
enim ꝓpter quā ſimul coꝛpus perditur ī inferno/ab anima
eſt. n Et in gaudiū inimici dat illum: id eſt diabo/
li: non ꝙ diabolꝰ gaudeat vnq̄: ſed dicitur in gaudiū: quia in
hoc implet deſideriū eius. Vel gaudiū ꝓ irriſione ponit.
Sicut enī ſimię deridēt a ꝓtereūtibꝰ cum in alto ponuntur:
ſic ſuperbi qui ſūt ſimię dęmonū: ſicut dicitur Abacuk. j. c.
Ipſe de regibus triūphabit et tyranni ridiculi eius erūt. Et
Greg⁹. Tanto magis dęmones nos deridēt: quāto magis
nos obedientes ſibi vident. De ꝫ dicitur. j. xviij. d. Si pręſti
teris animę tuę concupiſcētias ſuas: faciet te venire in gaudi
um inimicis tuis. o Et deducet in ſortem impio/
rum: id eſt in ęternam damnationē: quā ſoꝛtiti ſunt ſibi par/
tē. Sap. ij. b. Hęc eſt pars noſtra/et hęc eſt ſors noſtra: Sic

ęterna gloria dicitur ſors bonoꝝ. De qua Ps. In manibus Ps. 30.
tuis ſortes meę. Utraq; dicitur ſors: ſicut ad modū ſortis ſi/
ne perſonarum acceptione datur ei qui dignus eſt hoc vel
illud. p Verbū dulce: id eſt dulcis allocutio q Mul/
tiplicat amicos: id eſt coꝛroboꝛat amicitiam inter amicos
et nouos acquirit. r
Et mitigat inimi/
cos: id eſt perſecuto/
res. Unde Prouerb.
xv. a. Mollis reſpon
ſio frangit iram: et ſer
mo durus ſuſcitat fu/
roꝛē. s Et lingua
eucharis: id eſt gra
tioſa. t In bono
homine abunda/
bit/bonis. Virꝰ au/
tem quę ſic regit lin/ Et. vide
guam/māſuetudo vo/ cat. Unde Prouerb.
xv. b. Vir iracundus prouocat rixas: qui patiens eſt mitigat
ſuſcitatas. Vel aliter: p Verbum dulce: id eſt prędica/
tio euangelij. q Multiplicat amicos/dei: id eſt fide/
les. r Et mitigat inimicos: id eſt perſecutoꝛes chriſti/
ani nominis. s Et lingua eucharis: id eſt lingua bo/
na/gratioſa et plena manſuetudine: t In bono homi/
ne: id eſt in bona opante ⁊ docente: v Abundabit/fru/
ctu multiplici. Talis enim qui facit bona quę docet ⁊ dulcit
loquitur: multum fructificat in auditoꝛibꝰ. Prouerb. xvj. c.
Qui ſapiēs eſt coꝛde appellabit prudēs: et ꝙ dulcis eſt eloqo
maioꝛa reperiet: Fons vitę eruditio poſſidentis. Itē in codē
x. c. Labia iuſti eruditi plurimos. Itē p Verbū dul/
ce: id eſt chriſtus: ꝙ eſt verbū patris: dulce ī ſe ⁊ dulce ī no/
bis: q Multiplicat amicos/ſibi: monendo/docendo/
beneficia exhibendo. r Et mitigat inimicos/dulciter
alloquendo: patienter illatas iniurias ſuſtinendo. s Et lin
gua eucharis i bono hoie: id ē in chriſto: v Abūda/
bit/doctrina vtili ⁊ fructuoſa. x Multi pacifici ſint ti/
bi: id eſt ſeruantes pacem. y Et conſiliarius ſit tibi
vnꝰ de mille. q. d. pax cū multis habēda eſt: imo cū omni/
bus ſi fieri poſſit. Sicut dicitur Roma. xij. d. Si fieri poteſt
qđ ex vobis eſt cū omnibꝰ pacem habentes. Sed nō cū mul/
tis cōſiliū: quia ſcḕtū eſt: Multi miſericoꝛdes vocant: virū Prouer.
aūt fidelē đs inueniet: Et mille numerꝰ eſt ꝓfectionis: Uñ p
hoc ꝙ dicit: Unꝰ de mille: innuit ꝙ paucis ⁊ talibꝰ q̄ ſint pfe/
cti in ꝓſilijs ſūt reuelanda ſecreta. z Si poſſides amicū
in tēptatiōe: id eſt i aduerſitate eiꝰ: b Poſſide illū. i.
ſi poſſidere deſideras: in tēptatiōe poſſide illū. q. d. ſi habes
aliquē amicū nō dimittas eū in tēpoꝛe aduerſitatis. Uel ſic.
z Si poſſides amicum. i. ſi poſſidere deſideraſ. a In
temptatione poſſide illum: id eſt ꝓbatum in aduerſi/
tate tua habe illum. q. d. ſi vis aliquem habere amicum fami
liarem diu ꝓba illum: et hoc maxime tempoꝛe neceſſitatis
quātūcūq; ſit tibi familiaris. Multi enī ſe ꝓfitent ī ꝓſperis
amicos eſſe/⁊ inimici iueniunt in aduerſis. Unde Infra. xij.
b. Non agnoſcetur in bonis amicus: ⁊ non abſcondet in ma/
lis inimicus. c Et ne facile credas ei teipſum: id eſt
ſecreta tua/donec ꝓius ꝓbaueris illum. Unde Seneca.
Omnia delibera cū amico/pri⁹ tñ de ipſo. j. xxxvij. b. A cō/
ſiliario malo ſerua animam tuam: ꝓius ſcito quę ſit illiꝰ ne/
ceſſitas: ⁊ qđ ipſe in aio ſuo cogitabit: ne forte mittat ſudē in
terram: id eſt terrenum conſilium det tibi: et dicat tibi: bona
eſt vita tua: et ſtet econtrario videre quid tibi eueniat. j. viij.
d. Non omni homini coꝛ tuum manifeſtes: ne forte inferat ti
bi gratiam falſam: et cōuitietur tibi. Quare autem non ſit cō
trahenda facile cum q̄cunq; familiaritas: ſubiungit: d Eſt
enim amicus ſm tempus ſuum: id eſt q̄diu durat tē/
pus cōmodi tempalis. e Et non permanebit/recum
vt amicus: f In tempoꝛe tribulationis: id eſt aduer
ſitatis ſiue paupertaſ. Prouerb. xix. a. Diuitię addūt ami/
cos pluri mos

cos plurimos: a paupe aũt et hi quos habuit sepank. a Est et amicus qui conuertit ad inimicitiã: id est qui cito irascitur et recedit ab amicitia. Scõm aliã litterã: Est amic⁹ qui conuertit ad amicitiã: id est qui leuis est ꝛ cõuertibilis est: nunc ad amicitiam nũc ad inimicitiã. b Et est q̃: id est ille: c Odiũ et iram/ quam habebat i corde occultã: d Et cõuitia denudabit: id est aliq̃ mala dicet de illo cui⁹ amicũ se simulabat si sciat/si nesciat finget. Et de tali amico dicitur Prouerb. xviij.a. Occasiones quẽrit q̃ vult recedere ab amico: ꝛ omni tẽpore erit execrabilis. e Est autem amicus socius mẽsę: cui⁹ deus venter est: et gloria in confusione: Phil. iij.d. f Et non pmanet in die necessitatis: id est pauptatis. Talis filius est lupo vel cani: qui tãdiu diligit cadauer: q̃diu carnes habet ꝛ nõ plus. Vñ Seneca. Vel muscę sequunt cadauera lupi: turba ista sequitur prędam non hominem. Eccs. v.c. Ubi multę sũt opes: multi sunt qui comedunt eas. Ecce triplicem falsum amicum ponit auctor. Primo amicum fortunę: qui cum fortuna venit et cũ fortuna recedit. De quo dicẽ poeta: Cũ fueris fęlix multos numerabis amicos. Tempora si fuerint nubila sol⁹ eris. Secundũ amicum inconstantię: qui fm temporis mutabilitatem mutatur. De quibus Thren. j.a. Omnes amici eius spreuerũt eam/ꝛ facti sunt ei inimici. Tertium amicũ mensę: qui causa ventris condolet ꝛ cõgaudet. De quo. j. xxxvij.a. Sodalis amico cõiocũdabit in oblectatiõib⁹: ꝛ i die tribulationis aduersarius erit: Sodalis amico condolet causa ventris: et contra hostem arripiet scutum. In hoc triplici amico non est confidendũ: sed in vero: de quo consequenꝫ ostendit qualiter possit cognosci. Difficile est enim inter multos falsos vnũ verum amicum cognoscere. Omnes enim dicunt se esse amicos cum sint solo nomine amici: vt dicitur. j. xxxvij. a. Signum autem verę amicitię est continuatio amoris in omni tempore. Unde Prouerb. xvij.c. Omni tempore diligit qui amicus est. Et de hoc dicit: g Amicus si pmãserit fixus: id est stabilis in amore ꝛ constãs i tẽpore tribulatiõis: b Erit tibi q̃si coęqualis: id ẽ paris tecũ voluntatis q̃si alter tu: idẽ volẽs/ idẽ nolẽs. Hec est vera amicitia: vt dicit Tullius: idem velle ꝛ idem nolle in rebus honestis. Item: Amicitia est diuinarũ humanarũq̃ rerum: cum beniuolentia ꝛ charitate consensio. i Et in domesticis tuis: id est in priuatis negocijs tuis: k Fiducialiter. i. fideliter: l Aget: id est quasi sua fidelit̃ pcurabit. m Si humiliauerit se contra te: id est coram te tibi in omnib⁹ bonis consentiens: n Et a facie tua abscondet se: non ostendens exterius totum affectum amoris quem habet interius: o Unanimẽ/cum eo/ habebis amiciciam bonam: id est firmam ꝛ stabilem. Alit̃ potest legi fm Glo. de falso amico. m Si humiliauerit se contra te: id ẽ exterius coram te ad te decipiendum: n Et a facie tua abscondet se/ per simulationẽ fingens se qualis non est. o Unanimẽ habebis amicitiã bonam: interrogatiue. q. d. non. Ubi enĩ cordium secreta adinuicem ignorant: non potest esse vera amicitia. Amicus enim dicitur amoris cõsors: vt dicit Glo. Cui sic animũ tuũ applica/ vt ex duob⁹ vnum fiat: cui te tanq̃ tibi cõmittas: a quo nihil timeas ꝛ nihil inhonestum petas. Non est enĩ amicitia vectigalis: ꝛ plena decoris. Unde Joh. xv.b. dixit dñs discipulis suis: Vos amici mei estis si feceritꝭ quę pręcipio vobis. Ecce dedit nobis dñs formã amicitię quã seq̃mur: vt faciamus amici volũtatem: aperiamus ei secreta ꝛ ipse nobis. Unde Joh. xv.b. Vos autem dixi amicos: quia omnia quęcunq̃ audiui a patre meo/ nota feci vobis. p Ab inimicis tuis/manifestis: q Separe/ vel separe/loco: aio vero semper amãdus ẽ: Quia dicẽ dñs Matth. v.g. Diligite ĩmicos vr̃os: benefacite his q̃ vos oderunt. r Et ab amicis tuis attende: id est ad cognoscẽdum veros amicos discretionẽ habe: qz p/fundum est cor hominis et inscrutabile: q̃s cognoscet illud: Hiere. xvij.b. Hęc autem discretio maxime necessaria est propt̃ hypocritas ꝛ hereticos: q̃ simulant qõ nõ sunt vt incautos decipiãt. Unde Matth. vij.c. Attendite a falsis prophetꝭ ꝛc̃. Et Roma. vltꝭ.c. Rogo autem vos fratres vt obseruetis eos qui dissensiones ꝛ offendicula faciunt. s Amicus fidelis protectio fortis: id est amic⁹ fortis fm deũ/fortꝭ ꝓtectio: quia non relinquit in aduersis: sed fortiter protegit ꝛ per consolationem ꝛ consilium et orationem si temptat̃/per suarum rerum cõmunicationẽ si inopia grauatur/per cordis compassionem si angustiat̃/ per sui ipsius expositionem si periculum animę timeatur. Et de tali amico dicitur. j. eodẽ. Amicus fidelis medicamentum vitę et immortalitatis. Et. j. xxij. d. A facie illius: id est amici nõ me abscondam: et si mala mihi euenerint propter illum sustinebo. Prouer. xij. d. Qui negligit damnũ propter amicum iustus est. t Qui autem inuenit illum: id est fidelem amicũ: v Inuenit thesaurum/quo vtatur tempore necessitatis. Amicitia enĩ omnia cõmunia facit: et per amicitiã possides omnia bona tam tempalia q̃ spũalia/ quę habet ille quẽ tu amas. Et qꝛbi est thesaurus tu⁹: ibi est ꝛ cor tuũ: vt dicit Matth. vj.c. ideo necesse est in corde vnius amici esse cor alteri⁹: ꝛ cõmunem habere voluntatem ꝛ cõmunes diuitias. Unde Cicero dixit amicitiã esse non posse nisi inter bonos: ꝛ liberã debere esse: ꝛ ad omnẽ fęlicitatem prouocare. x Amico fideli nulla est comparatio/ęquipantię. y Et non est digna ponderatio auri ꝛ argẽti contra bonitatẽ fidei illius. i. cõtra fidelitatẽ illius: qz fidelis amic⁹ sp iuuat etiã post mortem: q̃ nõ facit aurũ ꝛ argentũ. Fidelis amicus vitam ꝓseruat: tam tempalẽ q̃ spũalem: q̃ nõ aurę nec argentũ. Prophęte autẽ amicus fidelis est christus: qui tãtũ nos dilexit: vt animã suam daret pro nobis: et maiorẽ hac dilectionẽ nemo habet: Joh. xv.b. Huic amico nulla est compatio: qz qui de cęlo venit sup oẽs est: Joh. iij.d. Huic nec aurũ sapię nec argentũ eloquẽtię pũt cõpari. Unde Job. xxviij.c. Nõ dabit aurũ obrizũ p ea: nec appẽdet argẽtum in cõmutatiõe eius. z Amic⁹ fidel̃. i. animi custos: a Medicamẽtũ vitę et immortalitat̃. i. obseruatiuũ ꝛ effectiuũ vitę immortalis vt ꝓsiliar⁹/vt minister/vt adiutor. Propt̃ qõ dicit salomon Eccs. iij.c. Vę soli: qz si ceciderit nõ hz subleuatẽ se b Et q̃ metuũt dñm/filialit̃: c Inuenięt illũ/in pręsenti p spẽ: in futuro p speciẽ. Spes enĩ gignit̃ ex timore: sic̃ dicit Ps̃. Qui timẽt dñm sperauerũt in dño. Vel/ Inueniũt illũ. i. venĩut i illũ amor̃ desiderio: q̃ ortt̃ ex timore. Unde. j. xxv. b. Timor dei initiũ dilectiõis ei⁹: fidei aũt ũitiũ agglutinãdũ ẽ illi. d Qui timet dñm ęq̃. i. ęq̃ aio et recto: nõ vt fu⁹ et mercennari⁹ ꝛ vt filiꝰ: q̃ non timet nisi offensã aut sepationẽ. e Habebit amicitiã bonã/cũ dño. f Qm̃ fm illũ erit amicus illius. Ps. 113.

erit amicus illius: id ē sicut de⁹ diligit eū / t ipse deū. Uel sic. Qui timet dñm / timore filiali: Eque habebit amicitiā bonā. i. put equū ē amabīl a dño. Uel sic. Eque habebit amicitiā bonā: id est eqlīt amabit dñm: id est tantū timebit / quātū amabit. Uel / Eque habebit amicitiā bonā: id ē equalīt amabit t amabīl omni tē / pore / aduersitatī t p / speritatis: quia omni tempore diligit q̄ amicus ē: Prouer. xvij. c. Uel sic. Eque habebit amicitiā bonā: cū primo: id est aīor paritate / cum sint vt vnum in amore pfor / tes. Amicus enim dicitur quasi amoris cō / sors. Sm̄ fm illū. i. fm volūtatē illi⁹ / vel fm amorē illi⁹. i. dei: Erit amicus illius: id est fm q̄ diligit deum in illo diligit et proximum: quia est imago illius. j. Joh. v. a. Omnis qui diligit eum qui genuit: diligit eum qui nat⁹ est ex eo: per naturam vel per gratiam. a ¶Fili a iuuentute tua excipe doctrinam. i. mensuram aliorū cape: vel ex multī doctrinis meliorem elige. d ¶Et vsq̄ ad canos. i. vsq̄ ad senectutem: e ¶Inuenies sapientiā. q. d. a iuuētute incipe addiscere. Semper enī poteris discere etiā in senectute: sacra enī doctrina puteus altus est t ad pfundum quenīri non potest. Unde Eccs. viij. d. Est homo qui diebus t noctibus somnū non capit oculis: t intellexi q̄ omniū operū dei nullam possit inuenire homo rationē eor quę fiūt sub sole: et quanto plus laborauerit ad quęrendū: tanto minus inueniet eam. Uel sic. a ¶Fili a iuuētute tua / quę est ętas discīplinabilis: b ¶Excipe. i. corde cape: c ¶Doctrinam / bene viuendi. d ¶Et vsq̄ ad canos inuenies sapiētiam. i. in senectute fructū sapię cōsequeris. Un Glo. Qui i iuuētute studet sane doctrinę: in senectute dulces metet fructꝰ sapientię. De quibus dicitur Prouerb. iij. b. Primi t purissimi fructus eius. Unde Threñ. iij. b. Bonū est viro cū portauerit iugū dñi ab adolescētia sua. Exo. xvj. e. pręceptū est filijs israel vt mane colligerent manna: per qđ significat sacra scriptura. Et hoc est qđ dicit Eccs. xj. c. Mane semina semen tuū / t vespere nō cesset manus tua. Et Hiero⁹. Uirū est q̄ artem bene viuēdi in iuuētute non addiscim⁹ cum alias artes etiam mechanicas a iuuentute addiscam⁹. Nodū aūt addiscendi determinat auctor / et subiūgit: f ¶Quasi is q̄ arat t qui seminat accede ad eam / acquirendaz: id est cum studio t labore t cū spe pcipiendi fructū vnde reficiaris et viuas. Unde apls. j. Corī. ix. b. Debet in spe qui arat arare: et qui triturat in spe fructus pcipiēdi. Item qui arat t seminat primo extirpat ab agro spinas t tribulos: et euersa terra seminat semen suū: sic qui sacram scripturam excipere cupit: primo debet terram cordis sui diligenti inq̄sitione euertere et spinas vitiorū extirpare: et tunc demū poterit semen diuinę doctrinę excipere: t tandem fructū virtutum t glorię metere. Alioqn in maliuolā animam non introibit sapientia: nec habitabit in corpore subdito peccatis: Sap. j. a. Propt qđ dicit Hiere. xlij. a. Nouate vob nouale t nolite serere super spinas. Sed quia sunt quidā qui statim vt seminauerint volunt comedere fructum seminis: vt dicitur Esa. xxviij. b. Quasi tempozaneū ante maturitatem autūni: qđ cum aspexerit videś statim vt manu tenuerit vorabit illud: Jō subiūgit: g ¶Et sustine. i. patienī expecta. h ¶Bonos fructus illius. i. eterna bona quę illa pmittit: t per illam iuenīunt: sicut dicitur Joh. v. f. Scrutamini scripturas in quibus vos putatis vitam habere. Jaco. v. b. Patientes estote fratres vsq̄ ad aduentum dñi: ecce agricola expectat pretiosum fructum terrę patienter ferens: donec accipiat temporaneū et serotinū. Sz ne aliquis terreret ex nimia expectatione: Jdeo subdit: i ¶In opere enī ipsi⁹ exiguū laborabis: t cito edes de generatiōib⁹ illius. q. d. modicus est labor respectu fructus. Un Sap. iij. a. In paucis vexati in multis bene disponent. Roma. viij. d. Non sunt condigne passiones hui⁹ tempis ad futurā gloriā q̄ reuelabīl in nobis. Et nota q̄ dicit: In opere ipsi⁹ exiguū laborabis: Non enī solo studio lectiōis: sed t labore opis t instantia orationis acquirit sapientia. De oratione dicitur Jaco. j. a. Si quis vestrum indiget sapiētia / postulet a deo / qui dat omnibus affluenter t non improperat / et dabit ei. De ope ōr in Pś. Intellect⁹ bon⁹ oīb⁹ facientib⁹ eū. Et alibi: A mandatis tuis intellexi. Et filij isra / el prepręs manib⁹ manna colligebāt: Exo. xvj. d. Generatio autem sapiētię duplex est. Una in affectu: altera in intellectu. In affectu generat desideria sancta: in intellectu studia vera. Et de vtraq̄ generatione dicit Pś. Hec est generatio quęrentiū dñm. De his generationib⁹ edit qui t studia t desideria in bonū opus cōuertit: sed nondū satiatur: satiabitur autem cum apparuerit gloria eius / qui dator est sapiētię. Sequitur: k ¶Or aspera est nimiū sapiētia indoctis hominibus. q. d. tam bona / tam dulcis est sapientia t fructus eius optimi: et tñ nimis aspera est hoīb⁹ indoctis: qui nesciunt fructum t vtilitatem eius. Unde. s. j. c. Execratio peccatoribus sapientia. l ¶Et non permanebit in illa: id est in mandatis illius: m ¶Excors. i. homo sine corde: id ē impatiēs t dedit⁹ curis t sollicitudinib⁹ tpalib⁹ q̄ cor aufert. Un Osee. vij. c. Fact⁹ est ephraim q̄si columba seducta nō habēs cor. Itē in eodē. iiij. c. Fornicatio / vinū t ebrietas auferūt cor. n ¶Quasi lapidis virtus probatio erit in illis. i. i stultis. i. sic lapis si sursū pjcit statim pria ꝑtute. i. pderositate descēdit: ita idocti hoies aliqñ eleuati p sapiaz ad aliquā dignitatē / pria volūtate siue malicia ad pcta descēdūt t de pctis ad ifernū. Uel alit: Quasi lapidis virtus: ita probatio / sapię / erit. i. sic indocti ꝑtutē lapidis pciosi parū approbant / vel oīno vilipendūt / quia ignorant: ita et sapientiā. Propter qđ dicit dñs Matth. vij. a. Nolite sanctum dare canibus: neq̄ mittatis margaritas ante porcos. j. xxj. c. Cor fatui quasi vas confractū: omnem sapientiā non tenebit. Quia ꝑo aliquādo indocti recipiūt disciplinam / sed cito abijciunt: quia ad tempus credunt t in tempore temptationis recedunt: sicut dicitur Luc. viij. b. Jō subdit: o ¶Et non demorabunt pjcere illam: qz graue videtur eis obedire sapientię: Et hoc est: quia ignorant fructus ei⁹. Unde Prouerb. j. c. Stulti q̄ sibi noxia sunt cupiunt t imprudētes odibunt scientiam. Sapientiā autē pjcit / vel qui eā audire contēnit / vel mandata eius non facit. Unde Pś. Proicisti sermones meos retrorsum. Quare autē proijciāt indocti sapientiam / ostendit. p ¶Sapientia enī doctrinę: id est quę per doctrinā acquirit: vel quę per doctrinā cōmunicat. q ¶Scōm nomen eius. i. stulti. Stultus doctrinā sapientię reputat stulticiam: quia non intelligit neq̄ sapit ea quę dicunt. Unde. j. Corī. ij. d. Animalis homo non percipit ea quę spiritus dei sunt: stulticia enim est illi / t non potest intelligere: quia spiritualit examinat. Uel sic: p ¶Sapiētia enī doctrinę: id est doctrinalis sapiētia. q ¶Scōm nomen eius: id est fm nomen sapiētię: id est talis est / qualis etiā significatur per nomen. s. sapida scientia: quia dicit a sapore et a scientia. Et fm nomē ei⁹ est sapiētia: id est prudentia t veritas t virtus illuminās t inflāmans. Unde Pś. Pręceptū dñi lucidū illuminans oculos. Et Prouer. xxx. a. Omnis sermo dei ignitus clypeus est. Uel aliter: p ¶Sapientia enī doctrinę: id ē sapiētia docibilis. q ¶Scōm nomen eius: id est occulta sicut et nomen ei⁹. Quęstio enī fuit inter philosophos t adhuc est / qđ ē sapiēs / t quid est sapiētia: ita t ipsa sapiētia ignota est t occulta. Jgnota ē indoctis hoib⁹. Unde sequitur:

Pś. 118.

Pś. 118.

Pś. 71.

Pś. 16.

Pś. 18.

Pś. 49.

etis hoibus. Unde sequit: a Et nō multis est manifesta: sed solis auditorib⁹ ⁊ amatorib⁹ eius. Pauci enī sapiūt sapozem sapiētię: ⁊ pauci vident claritatē eius. Unde Job xxviij.c. Uñ sapiētia venit: ⁊ q̄s ē loc⁹ intelligētię: Abscondita enī est ab oculis oīm viuētiū: volucres quoq; cęli latet. b Quib⁹ autem agnita ē p experiētiam. i. qui fide ⁊ opere scrutant eā / ⁊ sapozem eius intus in affectu sentiūt: c Permanet vsq; ad cō/spectū dei: id ē vsq; ad apertam dei visionem. Dicit autem q̄s pmanere multis modis. Primo quādo tē ptatiōib⁹ nō succūbit. Unde Luc. xxij.c. Uos est⁊ q̄ pmānistis mecū in tēptatiōibus meis. Scdo q̄n aduersitatibus nō frāgitur. Sap. v.a. Stabūt iusti i magna cōstātia ⁊c. Tertio q̄n nō dissoluit siue mollescit psperitate tpali: sed sp ꝓficit de bono i melⁱ. j. xxvij.b. Nō sanct⁹ i sapiētia manet sicut sol: qui sp facit cursū suū q̄cquid agat vel dicat. Quarto q̄n ꝓtinuat opa sua bona vsq; i finē. Matth. x.c. Qui pseuerauerit vsq; in finē hic salu⁹ erit. Quinto q̄n in aggressu ⁊ pgressu arduoꝝ ꝓfidit de deo. j. Joh. iij. a. Dis q̄ in deo manet nō peccat. Ista sex bona fac sapiētia: Securitatē / firmitatē / ꝓstantiam / pseuerantiā / ꝓfidentiā: ⁊ ad vltimū apertā dei visionē. Isti sunt sex gradus q̄b⁹ ascendit ad thronū salomōis. iij. Reg. x.c. d Audi fili ⁊c. Ostēsa vtilitate sapiētię: et q̄re ab indoct⁹ pūcit: ꝓsequent admonet ad auditū sapiētię: nō solū exteriozē sed interiozem: q̄ est obediētia ⁊ intelligētia. Unde dicit: Audi fili / aure cozdis. e Et accipe ꝓsiliū intellect⁹. i. q̄d ꝓfert purū intellectū sine erroze. f Et ne abijcias ꝓsiliū meū: qui sum pater tuus: q̄ nō cōsulerē nisi bonū. g Inijce pedē tuū: id est affectū animę. h Jn cōpedes illⁱ⁹. i. in p̄cepta illⁱ⁹. q. d. gressū vitę tuę ꝓstringe p̄ceptis sapiētię. i Et in torques illⁱ⁹ collū tuū. i. tempa sermones tuos ꝑm regulam sapiētię. Collo formak sermo: et iō noīe colli ꝑmo significak. Torques est aureū ornamētū pectoris: et significat sapiētiā siue regulā duoꝝ testamentoꝝ. Uñ collū inijcere in torques sapiētię / mihil aliud est q̄s sermones suos sapiētia informare. k Subijce humerū tuū / et porta illā: ḃ est actus tuos suppone magisterio illⁱ⁹. k Subijce / p būilitatē. l Porta / per fortitudinē. Subijce / per obedientiā. Porta per patientiā. m Et ne acidieris vinculis eⁱ⁹. i. ne grauik ⁊ tędiose feras / sed cū hilaritate imple p̄cepta sapię. Dicit aūt acidia ab aceo aces. Uñ hō acid⁹. i. sine igne charitat⁹: q̄ leuis ē sup oīa. Et de talib⁹ dic dñs p Ps. Et in siti mea potauerūt me aceto. n Jn oi animo tuo accede ad illā. q. d. oēs cogitatiōes tuas / oia desideria i illā puerte. Uñ Glo. Corde nō corpe accedendū est ad sapiam: qz spūalis lex mēte inspicienda ē: sensus tñ corpis dirigēdi sūt rōne mētis. Uñ Gal. v. c. Spū ambulate ⁊ desideria carnis nō pficietis. Mā qui deuote meditak sapiam dei: quę de christo est vel quę christ⁹ est fuat mādata ei⁹ ⁊ corpis luxū restringit ne fluat i voluptatibus vitę p̄sentis sed viuat sub disciplina cęlesti. o Et i oi virtute tua ꝓserua. i. corde ⁊ ope serua: p Alias ei⁹. i. p̄cepta p q̄ venik ad ipsā ⁊ ipsa ad nos. Matth. xix.c. Uis ingredi ad vitā serua mandata. q Jnuestiga illā / studēdo / peritiozes interrogādo / orādo / opando. r Et manifestabitur tibi: qz q̄ petit accipit: ⁊ q̄ quęrit inuenit ⁊ pulsanti aperiet: Matth. vij. a. Prouerb. ij. a. Si quęsieris eā quasi pecuniā ⁊ sicut thesauros effoderis illā: tūc intelliges timoꝝ dñi et sciētiā dei inuenies. s Et ptinēs fact⁹. i. toto aīo tenens. i. q̄n tenuerit eā. t Ne derelinq̄s eā / peccando vel torpēdo. Uel / s Cōtinēs fact⁹. i. habens cōtinentiam. t Ne derelinq̄s eā / sapiam q̄ maxie seruak p cōtinētiam. Uñ Sap. vij. d. Emanatio q̄dā est claritatis oipotētis dei sincera: et iō nihil inq̄natū in illā incurrit. Causā aūt q̄re iuestigari debet sapia subiungit. v In nouissimis enī. i. post hāc vitā. x Jnuenies requiē in ea: id est / pk eā vel p eaz: qz sapia ē ptemplatio dei: ⁊ pceptio ꝟitatis: in q̄b⁹ cōsistit bītudo sctoꝝ. Prouerb. iij. a. Fili mi ne obliuiscaris legis meę: ⁊ p̄cepta mea custodiat coꝛ tuū longitudinez enī dierū ⁊ ānos vitę ⁊ pacē apponēt tibi. y Et quiescet tibi i oblectatione: licz modo cū laboze inuestigetur. Uñ Joh. xvj. d. Uos aūt ꝓtristabimi⁊ tristicia vra ꝟtek in gaudiū. z Et erūt tibi cōpedes ei⁹. i. p̄cepta ei⁹: q̄b⁹ ligak affect⁹ aię: a In ptectionē fortitudis. i. i fortē ptectionē. b Et bases seruitutis / vel ꝟtutis. i. i firmamētū ꝟtutū vt sustinere possis ꝟutiū diuinū et laborē i ꝟuędo. Et sic cōstrue. Et basis seruitutis / vl ꝟtutis. i. patiētia ⁊ obediētia: q̄ sic bases sustinēt totū pōd⁹ fabricę spūalis: erūt tibi i fortitudinis ptectionē. i. i fortē ptectionē. Patiētia enī ⁊ obediētia ptegūt fortik laborātes ad sapiaz. c Et torq̄s illⁱ⁹. i. cēpta doctria: d In stola glię / corpis ⁊ aię. e Decoꝛ enī vite ē i illa / i pūti p graz: i futuro p glām. f Et vincula illⁱ⁹. i. p̄cepta q̄b⁹ ligamur / ne p campos licētię discurram⁹ effrenes: sūt / g Alligatura salutis: qz extrahūt a pctō ⁊ trahūt ad salutē ętnaz. Hec enī sūt vincula q̄b⁹ extract⁹ ē hieremias de lacu: Hiere. xxxviij. d. h Stola glię. i. p stola glię. i Jndues eā / sapiaz. i. in futuro habebis p sapia stolā glię q̄ induerit. k Et cozonā ꝓgratulatiōis suppones tibi eā. s. sapiam: ḃ ē p sapia habebis cozonā cōgratulatiōis. Et nota tria ꝟba q̄ ḃ ponūt: decoꝛ / stola / cozona. Decoꝛ siue pulchritudo ꝓsistit i ptiū corpis debita q̄ntitate ⁊ ordie ⁊ coloze viuido: sic dicit Aug⁹. Sic ⁊ decoꝛ vitę hec tria hz: Debitā q̄ntitatē i integritate iusticię / q̄ ad p̄imū: debitū ordinē / q̄ ad deū i cultu pietatis: viuidū colorē i norma sobrietatis / q̄ ad teipsū: ⁊ ḃ ē decoꝛ vitę. Uñ Titū. ij. d. Abnegātes impietatē ⁊ secularia desideria / sobrie ⁊ iuste ⁊ pie viuam⁹ i ḃ seculo. Stola vt dic Jsidoꝛ: est matronale opimētū: q̄ opto capite ⁊ scapula a dextro latere i leuū humeꝝ mittik. Et ꝺr a stolon q̄ ē lōgū: ⁊ significat corpis imortalitatē / q̄ corp⁹ q̄si veste nobili induek: sic ꝺr. j. Cor. xv. g. Cozona ꝟo q̄ capiti imponik / significat glāz aię: q̄ est dignioꝛ ⁊ excellētioꝛ ps hois. Sz meli⁹ pōt dici vt mihi videk q⁹ stola significat tā corpis q̄s aię glāz subalē / q̄ ꝺr aurea: Cozona ꝓgratulatiōis ꝺr aureola / q̄ superaddik aureę ꝟginib⁹ ⁊ p̄dicatorib⁹ ⁊ martyrib⁹. Uñ ꝑ̄ie ꝺr ḃ: Cozonā ꝓgratulatiōis suppones tibi. Et dic ꝓgratulatiōis. i. simul gratulatiōis: qz gaudio siue gratulatiōi substantiali q̄ erit ex visione ⁊ dilectiōe dei addek: nō tñ augebit eā: qz se hz ad illā vt pūct⁹ ad lineā. l Fili si attēderis mihi ⁊c. Supza oñdit auctoꝛ fructum sapię multiplicē: deinde monuit ad auditū sapię: nūc oñdit q̄lit veniat ad illā. s. p humilē disciplinā ⁊ mētis mūdiciā ⁊ intētiōis puritatē. Uñ dic Glo. Necesse ē vt q̄ ve sapię q̄ christ⁹ ē agnitionē desiderat p̄us catholicis mgris būilik se subiciat / ⁊ oēs affect⁹ aię sue disciplinę eoꝛ: deinde intētionē cordis ab oi prauo desiderio auertēs ad audiendū ꝟbū dei adhibeat diligenk: caueatq; vt meditationē legis nō p ꝛenaꝝ rerū mercede: ⁊ p ipsi⁹ boni amoꝛe impendat vt verę sapię fruct⁹ capiat. Dicit q̄. Fili / cui paterna ꝟuak hereditas: q̄ doctrinę p̄is būilik subijci debes. m Si attēderis mihi / patri q̄ diligenk docere volo.

Ps. 68.

Ar. ⁊seruitutis
Ar. ⁊stolā
Ar. ⁊salutaris
Ar. ⁊Stolā
Ar. ⁊gratulationis

a Disces eam/ab alio. Unde ꝛ paulus missus est ad ana/niam: Actꝝ.ix.c.et visum recepit. Et in vitaspatrū legitur: ꝙ quidam patrū dubitabat super quodā: ꝛ orauit dñm vt re/uelaret ei:et sic fuit in oratione plurib⁹ dieb⁹/ꝛ nihil inuenit: Ad vltimū cogitauit vt iret ad patrem quēdā ꝛ gꝛeret ab eo dubitationē. Et dum iret/occurrit ei angel⁹ dicens: Non ꝓpt oratio/nem ꝛ ieiuniū tuū voluit tibi dñs reuela/re dubitationē tuam: nūc go/quia humilia/sti te vt ires ad fratres tuū ꝛ quęreres ab eo/missus sum vt dicā ti/bi/ꝛ redeas ꝛ dñs in/dicabit tibi qđ dubi/tas. Unde Lucꝝ.x.d. Confiteor tibi pater cęli et terrę ꝛc. b Et si accōmodaueris animū tuū.i.ad cō/modū dederis ipsi sa/pientię: c Sapiēs eris: potens ęstima/re de oībus rebus ꝛm valorem suū: ꝓ⁹ cognito vnoquoꝙ ꝛm saporem suū. d Si inclinaueꝝ aurē tuam/ꝙ bu/militatē ꝛ fidem/credēdo eis quę dicunt: e Excipies doctrinam.i.extra alios capies:et ex multis melioꝛē eliges. f Et si dilexeris audire/ab alio: g Sapiens eris. Hic bis dicit:Sapiēs eris:quia sapia duo dic̄:sapoꝛē quo gustus spiritualis imutat/in quo est cognitio expiētię:et sciē tiā/qua intellect⁹ illuminat:i qua accipit cognitio simplicis noticię. h In multitudine presbyterorū prudētiū sta.i.cōmoꝛare vt ab eis addiscas sapiaꝫ.Sed ꝓsbyter gręce:vt dic̄ Isidorus:latine senioꝛ interꝓtat:sed qꝛ multi senes sunt fatui:vt illi q̄ susannā ꝓdēnare voluerūt: Daniel.xiij.e. Jō addit/prudētiū. In multitudie autē dicit:qꝛ sciētia ab vno pōt disci/nō tñ pfecte moꝝ ordinatio:q̄ magis visu q̄ auditu addiscit. Sꝫ qꝛ posset cū illis eē coꝛpe/et coꝛde vagari ꝓ mūdū: Jō dicit: i Et sapię illoꝝ.i.doctrinę verbi ꝛ exēpli: k Ex coꝛde/intellectu ꝛ affectu: l Cōiungere/attrēdēdo qđ dicūt:ꝛ imitādo qđ faciūt. Hęc est ꝓiūctio veri discipuli ad magistrū. Forte modo nō oporꝛet ꝓiūgi:sufficit iūgi. Satis ē attrēdere dictis/ nō imitari facta. Unde Matth. xxiij.a. Super cathedram moysi ꝛc. Sed si aliqñ doctoꝛes aliqua dicunt vel faciunt quę non pertinent ad te:ad illa non oporꝛet ꝓiūgi: Et ideo sequit: m Vt oēm narrationē dei.i.de deo vel quę deus narrat ꝓ illos: n Possis audire/ab illis. o Et ꝓuerbia laudis.i. sentētię laudabiles ꝛ occultę: p Nō effugiāt a te.q.d.illa cōmēda memorię:illa enī effugiūt a nobis.i.extra nos fugiūt q̄ obliuiscimur. q Et si videris sensatū.i.sapiētem et doctum et moꝛibus oꝛnatum:qđ notat in verbo videris: r Euigila ad eum/imitandū ꝛ audiendū. Imitandū in factis:audiendum in scholis. s Et gradus ostiorum illi⁹ exterat pes tuus:hoc est:frequēt vade i domū suā vt interroges quę ignoras aut dubitas. In quo retūdit quoꝛūdā supbia q̄ nimis ꝓfidūt de ingenio ꝓꝓio/ita vt interrogare aliqđ dedignent:imo qđ peius est quę audiūt nō repetūt/sed noua circa excogitāt. Contra quos dꝛ Prouerb.iij.a. Ne sis sapiēs apud temetipsū. Et.ē.paꝛ. Ne imitaris prudētię tuę. Deb dicit.j.viij.b. Ne despicias narrationē ꝓsbyteroꝝ sapientū: et in ꝓuerbijs eoꝝ ꝓuersare:Ab ipsis enī disces sapiam et doctrinam intellectus. t Cogitatum habe in pręceptis dei:nō i vanis figmētis philosophoꝝ ꝛ curis carnis et mūdi. v Et in mandatis illius maxime:id est ꝓ⁹ q̄ in alia re: x Assiduus esto/meditādo die ac nocte et opere adimplēdo:aliꝫ insufficiēs est meditatio legis nisi cōsequat operatio. Unde Deut.vj.b.Erūt verba hęc q̄ ego ꝓ/cipio tibi hodie i coꝛde tuo/ꝛ narrabis ea filijs tuis ꝛ meditaberis sedens in domo tuo/et ambulans in itinere/dormiens atqꝝ ꝓsurgēs:ꝛ ligabis ea q̄si signū i manu tua. Pręcepta dicit/quo ad affirmatiua: mādara/q̄ ad negatiua. y Et ipse dabit tibi coꝛ.i.puri coꝛdis intelligentiā. z Et ꝛcupiscentia/salutaris: a Sapiētię.i.amoꝛ sapientię quo ad effectum: b Dabitur tibi/a deo. Hęc duo habebat qui dicebat: Quō dilexi legem tuā dñe ꝛc. †Ps.118.

t rat pes tuus. Cogitatum habe in pręceptis dei: et in v mandatis illius maxime ās/y siduus esto:et ipse dabit ti/z bi coꝛ:et cōcupiscentia sa/b pientię dabit tibi. c Ca. VII

d Noli facere mala: et e non te apprehendet. f Discede ab iniquo g ꝛ deficiet mala abs te. Non h semines mala in sulcis iniusticię:et nō metes ea in sep/k tuplū. l Noli querere ab ho/m mine ducatum: neqꝝ a rege

Exposition Capi.VII

A Noli facere ꝛc. Circa finem ꝓcedentis capituli monuit auctoꝛ cōmoꝛari in multitudine ꝓsbyteroꝝ prudentiū ꝛ ꝓfugi illoꝝ sapię: Huc hoꝛtatur fugere societatē maloꝝ: et maxime hereticoꝝ/ꝛ eoꝝ sentētię non ꝓfugi. Unde dicit: c Noli facere mala.i.pcā. d Et non te apphēdent:in pęnis. Ps. Jn opib⁹ manuū suarū comphensus est peccatoꝝ. Unde et alibi Ps. dicit: Cōuertet doloꝝ ei⁹ in caput ei⁹ ꝛ in ſticē ipsi⁹ iniqtas ei⁹ descēdet.i.pęna ꝓ iniqtate. Unde.j.xxvij.b. Leo venationi insidiatur semꝑ:sic pcā opantib⁹ iniqtatē. Prouerb.v.d. Iniqtates suę capiūt impiū. Et nota q nō opa exterioꝛa tm̄ ꝓbibet:sed voluntatē a qua q̄si a radice opa oꝛiunt: Sicut dicit dñs Joh.viij.b. Uade ꝛ ampl⁹ noli peccare. e Discede/loco ꝛ aio. f Ab iniq.i.hęretico/vel q̄libet alio pestilente:qꝛ qui tangit picē inq̄nabit ab ea:et qui cōmunicauerit superbo/induet supbiam.j.xiij.a. Nō tñ statim discedendū est a pcoꝛib⁹:sed ꝓius admonēdi sūt:et si nolūt coꝛrigi/tūc deinde dimitti possunt. Unde Titū.iij.c. Hęreticū hominē post ꝑmā ꝛ secundā coꝛrectionē deuita/ sciēs quia subuersus est qui eiusmodi est. Uel sic: c Noli facere mala: id est peccata: d Et nō te apprehendet.i.ad peccandū allicient. Peccatū enī qđ per pęnitentiā nō diluit/ suo pondere ad aliud trahit. Unde Ps. Jn operib⁹ manuū suarū comp/ Ps.9. hensus est pcoꝛ. Prouerb.v.d. Funiculis pcoꝝ suoꝝ constringit impius: e Discede ab iniquo.i.dęmone/ non ꝓsentiendo ei. g Et deficiet mala abs te.i.peccata vel pęnę debitę ꝑ pcis. h Nō semines mala in sulcis iniusticię.i.non facias opera mala nec doceas peruersa: q̄ sunt semina iniusticię. Sicut enī bona doctrina ꝛ bona opera sunt semina iusticię:sic mala doctrina ꝛ mala exempla sunt semina iniusticię. i Et nō metes ea.i. pęnas debitas eis. k In septuplū.i.perfecte:qđ fiet in gehēna:vbi perfecte punietur/qđ hic videtur dimissum. Sic accipitur septuplū Prouerb.vj.d.vbi dicit de fure: Deprehensus quoqꝝ reddet septuplum. Uel septuplū dicit:quia sicut boni habebunt septem bona in quibus cōsistit eoꝝ gloria:tria ex parte animę:quattuoꝛ ex parte coꝛporis:sic ꝛ mali in inferno septem dotes hoꝛribiles habebūt. Odium contra dilectionem/quātum ad concupiscibilē: cęcitatem siue tenebras siue ignoꝛantiam contra visionem dei/quo ad rationabilem : tristiciam contra gaudium/ quo ad irascibilem. Item contra claritatem coꝛporis habebunt obscuritatem:contra agilitatē ponderositatem/qua fixi erunt immobiles quasi lapis:cōtra impassibilitatem/passibilitatem omnimodam:contra formositatem et subtilitatem/deformitatem ꝛ densitatem. Sic accipitur septuplū Gen.iij.c.Septuplū vltio dabitur de cain: id est septempliciter:id est in septem punietur qui occiderit cain. l Noli querere ab homine ducatum:id est dignitatem per quā duꝛ fias aliorū. m Neqꝝ a rege/tpali: Cathedrā bonoꝛis

a Cathedram honoris: id est honorem cathedre: id est prelationis vel magisterij. Et ostenditur per hec duo verba: ducat⁹ et cathedra: quid requirat in eis q̄ psunt: id est ducat⁹ exempli/et doctrina verbi. Redarguit aūt ambitiosos in tribus. Primo: quia se ingerūt non vocati. Unde dicit: Noli querere. Heb. v.a. Nec⁹ enim quisq̄ sumit sibi honorem/sed q̄vocatur a deo tanq̄ aaron. Secūdo: quia carnaliter et a carnalibus promouent: non intuitu dei sed sanguinis. Unde dicit: Ab homine ducatus. In scriptura enī sepe nomine hominis accipitur carnalis. Unde. j. Corinth. iij.a. Cum sit inter vos ęlus et contentio: nonne carnales estis et et fm hominem ambulatis? Tertio: q̄ precibus armatis vel vi sepius promouent. Unde dicit: Nec⁹ a rege cathedram honoris: q̄ tñ modo sepissime fit et a multis. Aliquando etiam multi per hypocrisim suam promouētur: q̄ valde abominabile est apud deum. Unde subdit: b Nō te iustifices ante deū: id est non iustū simules vel tractes: sicut dic̄ pharisęus / Luc. xviij.b. Quia de⁹ videt corda. Uñ Luc. xij.a. Attendite a fermento pharisęorum q̄ est hypocrisis: Nihil enim opertum est q̄ non reueletur ꝛc̄. Vel sic: Non te iustifices: id est nō iustum reputes: sed peccatorē. c Quoniam agnitor cordis ipse est. Prouerb. xxj.a. Omnes vię hominū patent oculis eius: et spirituum ponderator est dominus. Hiere. xvij.b. Ego dñs scrutans cor et probans renes. d Et penes regē/tempalē: e Noli videri sapiens: id est non q̄eras ostendere sapientiam tuam: vt dignitatem consequaris. Duo sūt q̄ maxime requiruntur in prelato: scilicet vita et scientia: et in his duobus maxime optant lucere ambitiosi coram hominibus: ideo vtrunq̄ prohibet. Apparentiam vitę cum dicit: Nō te iustifices. Apparentiā scientię: cum dicit: Et penes regē. Et de h̄ dicit Rab. Nulla p̄sumptio pniciosior q̄ de propria iustitia aut scientia superbire. Cōtra primū dicit Eccls. vij.c. Non est hō iust⁹ in terra qui faciat bonū et nō peccet. Contra secundū dicitur Prouerb. xxvj.b. Vidisti hominem sapientem sibi videri: magis illo spem habebit stult⁹. f Noli q̄erere fieri iudex/aliorum: id est prelatus: hoc est: Noli appetere prelationem. g Nisi valeas virtute: id est vita et scientia ppria. h Irrūpere iniq̄tates: pus ppias et postea alienas. Job. vij.a. Qui sine pctō est: mittat in eam lapidem. Vel sic: g Nisi valeas virtute irrumpere iniquitates: id est nisi viriliter audeas resistere iniquis: et opponere te murū pro domo israel. i Ne forte extimescas faciem potentis: id ē vultuositatem tyranni per potentiam ecclesiam opprimentis. k Et ponas scandalum in agilitate tua: id est ne subditi scandalięntur in leuitate et incōstantia tua siue timiditate: quia non audes resistere tyrannidi principis tuos subditos opprimētis. Cum enim subditi vidēt prelatum suū timere aut fugere: de facili terrentur. Unde Zach. xiij.c. Percute pastorem et dispergentur oues gregis. Hiero⁹. Hunc scito vere esse christianum qui nec metuit nec concupiscit. Ecclī. iij.b. Ut adamantem et vt silicem posui faciem tuam: ne timeas eos neq̄ metuas a facie eorū. Adamas dur⁹ est et tñ attrectiue nature est: quia attrahit ferrum: et significat mansuetudinē prelatorum: qui debent esse duri et insensibiles ad contumelias propter deum: et tñ per mansuetudinem attrahere peccatores. In silice significatur duricia patiētię: quam iterū debet habere prelatus contra verba. l Non pecces in multitudine ciuitatis: id est coram multitudine vel fauore multitudinis: quia confusi sunt qui hominib⁹ placēt. Uñ Bal. j.

b Si adhuc hominibus placerem/christi seruus non essem. m Vel/ in multitudine: id est exemplo multitudinis: quia non minus ardebunt qui cum multis ardebunt. Exo. xxiij.a. Non sequeris turbam ad faciendū malum. n Nec te immittas in populū: id ē in populi voluntatem/consentiens ei in malo faciēdo: q̄ facientes et consentientes par pena constringit. Roma. j.d. Qui talia agunt digni sunt morte: non solum qui faciunt ea: sed qui cōsentiunt facientibus. Al. †corde

l Nō pecces i multitudine ciuitatis: nec te immittas i pplm: o neq̄ alliges duplicia pctā: q Nec enī i vno eris imunis. r Noli eē pusillanimis in tuo. Exorare et facē elemosynā ne despicias. Uñ dicas: in multitudie munerū meorū respiciet de⁹ et offerēte me

o Neq̄ alliges: .i. ad te liges. p Duplicia peccata: vt s. pecces i te: et peccātibus cōsentias: et peccato voluntatis pctm opis nō addas. s. v.b. Non adijcias peccatū super peccatū. o Nec enī in vno eris imunis. i. in nullo eris imunis: imo de omnibus reddes rationem. Matth. xij.c. De omni verbo ocioso q̄d locuti fuerint homines: reddent de eo rationem in die iudicij. Eccls. vlt̄. d. Cūcta q̄e fiunt adducet dominus in iudicium p omni errato siue bonum siue malū. Vel sic: Nec in vno eris imunis. i. si vnum tñ peccatum feceris non ideo eris imunis: quia omniū mandatorum factus es reus. Unde Jaco. ij.b. Quicūq̄ totam legem seruauerit: offendat autem in vno: factus est omniū reus: quia per vnū peccatum factum est inutile quicquid fecerit. Melius potest exponi fm tenorē litterę. q Nec enī in vno eris imunis: id est nec in peccato tuo: nec in peccato populi: sed pro omnib⁹ punieris. Unde Numeri. xxv.a. Tolle cunctos principes populi et suspende eos contra solem in patibulis: quia scilicet peccauerat populus. Ubi dicit beatus Greg⁹. Nec homines si attenderent: prelationes non ambirent. r Noli esse pusillanimis in animo tuo: q̄n audacię/et potentię neq̄tias repbēdas: et p tuo grege libere te exponas. Est aūt pusillanimitas vitiū p̄rium fortitudini: q̄ a Tullio et a Macrobio magnanimitas appellat: virt⁹ scilicet q̄ hō ardua intrepide aggredit. Ex pusillanimitate oritur tristicia seculi: vt dicit Glo. quę mortem operatur. ij. Cor. vij.c. Hoc vitium maxime in prelato est reprehensibile. Unde Deut. xx.b. Quis est homo formidolosus et corde pauido/vadat et reuertatur in domum suam ne pauere faciat corda fratrū suorū sicut ipse timore perterritus est. Si talis prohibet ire in prelium: quanto magis dux esse prelij prohibetur. Prouerb. xxviij.a. Fugit impius nemine persequente: iustus autem quasi leo confidens absq̄ terrore erit. Item in eodē. xij. c. Non cōtristabit iustū quicqd ei acciderit. Vel sic: r Noli esse pusillanimis in animo tuo: quin tribuas abundanter pauperibus: Juxta illud Tob. iij.b. Quomodo potueris esto misericors: si multum tibi fuerit: abundanter tribue. s Exorare/pro peccatis proprijs et gregis. t Et facere elemosynam ne despicias. Uirū est q̄ dicit: ne despicias: sed credo q̄ superbiaz quorundā suggillat: qui propria manu dare elemosynam pauperi nō dignantur: nec ad petendum veniam peccatorū humiliare se volunt. Contra primos dicitur Prouerb. vlt̄. c. de muliere forte: Manum suam aperuit inopi et palmas suas extendit ad pauperem. Contra secundos dicitur Luc. xj.a. Cum oratis dicite: Pat̄ noster. Et. j. Dimitte nobis debita nostra. Et eodē. vj.c. Exiit iesus in montem orare: et erat pernoctās in oratione dei. Sed quia sūt aliqui qui nimis confidunt de multitudine elemosynarum/non cessantes a peccatis: Ideo subdit: v Me dicas: in multitudine munerum meorum respiciet deus: id est me pro multitudine munerū. x Et offerēte me deo altissimo munera mea suscipiet. q. d. non putes munerib⁹ pctā tua redimere et deū placare/peccare nō cessans: vt cain. Non enī intētionē ex muneribus/sed munera

rsbus/sed munera ex intentiõe pensat deꝰ. Unde Gen. iiij.a. Respexit dñs ad abel et ad munera eiꝰ. Unde Luc.xvij.c. Cũ oia feceritis:dicite:serui iutiles sumꝰ:qđ facere debuimꝰ fecimꝰ. a Nõ irrideas hoiez i amaritudine aię/ suę.i.nõ i infortunio siue i aduersitate vl tẽptatiõe sua/etiã si sit inimicus tuus. Ũñ Prouerb.xxiiij.c. Si ceciderit inimicꝰ tuꝰ ne gaudeas: t i ruina eiꝰ ne lętet cor tuũ:ne forte videat dñs t displiceat ei.Et.j.xiij.a. Ne despicias hoiez auertẽ se a peccato neqꝫ improperes ei:memento qm̃ omnes in corruptione sumus. Ne spernas hoiem in sua senectute:etenim ex nobis senescũt. Noli de

B deo altissimo mũera mea su/
a scipiet. Nõ irrideas hoiem i
b amaritudie aię: est enim q̃ hu/
c miliat t exaltat circũspector
e deꝰ. Noli amare mẽdacium
aduersus fratrẽ tuũ: neqꝫ in
f amicũ similiter facias. Noli
g velle mẽtiri oẽ mẽdaciũ: assi
duitas enim illiꝰ nõ est bona.
b Noli vbosus esse i multitu/

i dine pbyterorꝫ: et nõ iteres
k vbũ in ore tua. Nõ oderis
l laboriosa opa: t rusticatio/
m nẽ ab altissimo creatã. Non
n tẽ reputes i mltitudie idisci/
o plinatorꝫ. Memẽto irę/qm̃
p q nõ tardabit. Humilia val/
r de spm̃ tuũ:qm̃ vindictã car/
s t nis impij ignis et vmis. Noli
v ꝓuaricari i amicũ pecunia

i ope tuo:in labore comedes panẽ tuũ. De
b die Inklin. Laborare t ociũ fugere/laudabile ẽ. Ũñ.ij. Thessal. iij.c. Obsecramꝰ vos i dño iesu christo vt cũ silẽtio operantes suũ panem mãducẽt. n Nõ te reputes in multitudine indisciplinatorum: id est nõ te associes multitudini inquietorꝫ inobedientiũ: quorum societas periculosa est. Prouerb.xiij.d. Qui cum sapientibus gradit/sapiens erit: amicus autem stultorum stultꝰ effi/cietur.j.Cor.xv.d. Corrumpunt mores bonos/colloquia mala. o Memẽto irę.i. vindictę futurę malis i die iudicij. p Qm̃ nõ tardabit. Jaco.v.b. Ecce iudex ante ianuam assistit. Deut.xxxij.c. Juxta ẽ dies pditiõis t adesse festinat tpa. Soph.j.c. Juxta ẽ dies dñi magnꝰ:iuxta velox nimis. De b dr.j.xiij.b. Memento qm̃ mors nõ tardabit. Socrates. Sũma philosophię cognitio ẽ assidua mortis cogitatio. q Humilia valde spm̃ tuũ:nõ oculos vel vocẽ tm̃. Est enim q̃ nequit se humiliat:t interioza eiꝰ plena sũt dolo.j.xix.d. Ũñ dñs Matth.xj.d. Discite a me: qz mitis sum t humil corde. Valde dic:qz tres sũt gradꝰ humilitatis: vt cõmunit dicit. Primꝰ est subdere se maiori:secũdꝰ subdere se eqli: tertiꝰ subdere se minori:q̃ ad hũc gradũ puenit valde hũiliat spm̃ suũ. Ad hũc gradũ vident oes ꝓlati obnoxij ee:propter illud dictũ dñi: Matth.xij.d. Sic decet nos adimplere oẽm iusticiã.i. pfectã humilitatẽ. Scõm beatũ bñdictũ tredecim sũt gradꝰ hũilitat. Primꝰ ẽ corde t corpe sp hũilitatẽ oñdere defixis i trã aspectib. Scõs/pauca t rõnabilia loq/t ñ clamosa voce. Tertiꝰ/ñ ee pmptũ et facilẽ i risu. Quartꝰ/taciturnitas vsqꝫ ad inrogationẽ. Quintꝰ/tenere qđ cõis hz monasterij regula. Sextꝰ/credere t pnũciare se oibꝰ viliorẽ. Septimꝰ ad oia idignũ t iutilẽ se ꝓferi t credere. Octauꝰ/nihil i pfessiõe celare. Nonꝰ/i duris obedientia. Decimꝰ/i asperis patientia. Undecimꝰ/oi patientia subdi oibꝰ. Duodecimꝰ/ꝓtia non amare volũtatẽ. Tertiusdecimꝰ/oi hoza timore dei se custodire ab oi pctõ. Qui ad hũc gradũ puenit valde humiliat spm̃ suũ. Et ó tali vere dr: Qui se humiliat exaltabit: Luc.xiij.c.et. xviij.c. Unde autẽ veniat timor sic humiliãs spiritũ/subdit: r Qm̃ vindicta carnis ipij.i.carnalis impij. s Ignis/exteri vrẽs. t Et vmis/psciẽtię interius mordens. Esa.vlt.g. Ignis eoꝝ nõ extinguet:t vmis eoꝝ nõ morietur. v Noli ꝓuaricari i amicũ pecunia differẽti.i.noli pvertere vel trãsgredi legem amicitię ꝓpter pecuniã: quę multipliciter differt ab amicitia:quę est thesaurus incompabilis. Unde.s. vj.b. Amico fideli nulla est compatio. Vel sic: Noli ꝓuaricari in amicũ pecunia differenti: id est facienti differentiam inter diuitem et pauperem/etiam inter amicos:quia libentius diuiti q̃ pauperi amicitiam copulamus. Vel sic. Noli ꝓuaricari in amicum pecunia differenti/contemnẽdo vel opprimẽdo ipsũ existentẽ pecunia differenti.i.licet differat a te pecunia maiore vel minore: nõ ideo iniuriam facias ei: vel opprimẽdo ipsum existentem pecunia differenti.i.ꝓ qua differtur habenti si ditior es: ꝫ vel furãdo ei res v Noli ꝓuaricari tc. Exponit etiã b ó illis q̃ relinquũt ecclesias et tm̃ per vicarios regunt: qui reuera ꝓuaricant in christũ qui totã ecclesiam sanguine suo cõpauit t lauit: sicut ór Apocl.j. Ũñ dic auctor: v Noli ꝓuaricari in amicũ ⁂ pecunia differẽti.i.

Alt. ꝓpecunia

Tres gradꝰ humilitatis

Tredecim gradus humilitatis

De clerici

Ps.74.

vel furādo ei res suas si paupioꝛ es: ⁊ ita dicit pecunia differti ab effectu: qꝛ facit differre habentē ⁊ nō habērē. Aliq̄ libꝛi habēt: Pecuniā differētē: ⁊ tūc plana est lr̄a. Aliꝭ habēt: Pecunia deferēti. i. p qua deferꝛ habēti: sicut dr̄. j. xiij. d. Diues locutꝰ est: ⁊ oēs tacuerūt: et verbū illi⁹ vsq̄ ad nubes ꝓducēt: pauꝑ locutus est/et dicūt: q̄s est hic: et si offenderit subuertēt illū: Ecce et differētia ⁊ deferētia.

differentē Al. deferēti

a Alecꝫ fratrē chariſſimū auro. i. ꝑt aurū q̄ habes: b

Al. dei

C Sprēueris: sed potius ꝓde pecuniā ꝑt fratrē ⁊ amicū. j. xxix. b. Prouer. xij. d. Qui negligit damnū ꝑt amicū iuſtꝰ est: Ergo a sensu ꝫrio: qui nō negligit/ iniuſtꝰ est. Vel sic: a

Al. toonantē j. 55. d.

Alecꝫ fratrē tuū/carnalē vl̄ spūalē: auro sprēueris. i. ꝑter defectū auri. i. qꝛ pauꝑ est. Dicit enī petrus Actſ. iij. a. Argentum ⁊ aurū non est mihi. c Moli discedere a muliere sensata. i. habente sensū dei in familia regēda. e Et bona. i. casta ⁊ ḋcta. d Sensata/sciētia. e Bona/vita: f Quā sortitꝰ es/lege mr̄imonij. g In timore dn̄i. i. cū reuerētia: nō causa luxuriādi sed generādi filios ad cultū dei. Sic Tob. viij. b. Dñe tu scis: qꝛ nō luxurię cā accipio sororē meā ꝓiugē: ſ sola posteritaſ dilectiōe: i q̄ bn̄dicaꝰ nomē tuū i secl̄a secl̄oꝝ. Et q̄re nō debeat discedere/subtūgit: b Ḃia enī verecūdię illi⁹: id est gratiosa verecūdia illi⁹: i Sup aurū. i. melioꝛ auro. Nō aūt verecūdia virtus tm̄/sed status ⁊ ꝑfectio ꝓtutū: quę maxime in muliere cōmendaꝰ. j. xxxij. b. Ante verecundiam p̄bit gr̄a. j. xxvj. c. Ḃia sup gr̄am mulier sancta ⁊ pudorata. Ad lr̄am ergo docet auctoꝛ ꝓiugiū esse seruandū: ſm q̄ dn̄s

Dystice

dicit Matth. xix. a. Q̄d deꝰ ꝓiunxit/hō nō sepet. Dystice aūt ꝓhibet nō discedere a societate eccleſię/qđ fit p hr̄esim: ⁊ pactum baptiſmale violare/qđ fit p qȯlibet mortale pctm̄. De hac muliere dicit. j. xxvj. a. Mulierſ bonę btūs vir: numerus enī annoꝝ illoꝝ duplex. Prouerb. v. d. Cerua charisſima ⁊ gratiſſimꝰ hinnulus: vbera eius inebriēt te oī tempore: ⁊ in amore illi⁹ delectare iugiter.

e clericī ✠ L. dilectionē

pecunia differēti. i. ꝑt dilationē pecunię: qđ dicit ꝓtra quoſdā sacerdotes: q̄ q̄n subditi differūt reddere reddit⁹ siue oblatiōes siue decimas suas: nolūt eis dare sacramēta: et sic peccant in amicū. i. in chriſtū q̄ semꝑ diligit ⁊ vere. Sequit.

a Alecꝫ fratrem tuum auro. i. amore auri: sprēueris. Fratrē dicit/vel ipſū subditū/vl̄ chriſtū qui frater noſter est: qđ os nūc ex oſſib⁹ meis est ⁊c. Gen. ij. d. c Moli discedere a muliere sensata ⁊ bona. i. noli dimittere eccleſiā tuā sensui tuo cōmiſſam vt fiat bona. f Quā sortitꝰ es i timore dn̄i. i. ſi eā sortitꝰ es timore dn̄i: nō ꝓcibꝰ aut ꝓmio aut cupiditate mediāte: tūc em̄ dimitti debet oīno. De hoc dr̄ Prouer. vij. c. Mō ē vir in domo sua: abiit via longiſſima et ſacculū pecunię secū tulit: i die plenę lunę reuerſurꝰ ē. Sequit

k Mon lędas seruū in veritate opantem. i. ſine fictione ⁊ fidelit⁊ vtilit⁊. Talis enī nō est lędendus. i. affligendus ꝓuitijs aut verbis⁹ aut mercedis dilatiōe vel defraudatione. Unde Leuit. xix. c. Mon morabit opus mercennarij tui apud te vsq̄ mane. l Alecꝫ mercēnarij dantem animā suam. i. vitam suam tuo seruitio exponentem. Illū inquā non lęseris conuitiādo vel mercedem suā retinendo. j. xxxij. d. Si lęseris eū iniuſte/in fugā cōuertēt: ⁊ si extollens diſcesſerit: q̄ gr̄as et in qua via queras illū nescis. m Serꝰ sensatus: id est sapiens: n Sit tibi dilectus q̄si anima tua. q. d. tantum dilige: quantū debes: et nihil ei facias/niſi q̄ velles animę tuę fieri. j. xxxij. d. Si est tibi seruꝰ fidelis sit tibi quaſi anima tua o Mon defraudes illū libertate/bñ opandi: qđ facit illi q̄ seruos baptiçari nō ꝓmittit/et ad frugē melioꝛis vitę trāsire: et q̄ ꝓcipit facere illicitū. Contra quos dicitur Col. iij. a. Dñi qđ iuſtum est et equum seruis ꝓstate. Vel sic. Mon defraudes illum libertate: id est noli eum oppr̄imere: sed libere permitte seruire: in his quę potest et decet: Sed cuꝫ diu seruierit libertati eum dona. Un̄ Exo. xxj. a. Si emeris seruum hebr̄eum: sex ānis seruiet tibi: in septimo liber egredietur gratis. p Alecꝫ inopem derelinquas illum: id est inopia oppr̄eſſum: ſed inopiam eius reuelare tenetur dominus eius.

Al. ſcura j. 30. b.

q Decoza tibi sūt: ad litterā: attende illis/in custodiendis ſine iniuria proximi. s Et si sit vtilia/tibi: ita q̄ nulli nociua: pseuerēt apud te. Dystice/dr̄ de ꝑlato. q Decoza tibi sit. i. ſimplices subditi: q̄ sicut pecoza p oia seruiūt et pastoꝛe indigēt vt pecoza. r Attende illis: id est ꝓuide illis pastū spiritualē verbi ⁊ exempli: ⁊ coꝛporalē. ſ. temporalis subsidij cum indigent. Unde petro dicitur ter: Pasce oues meas. De hoc dicitur Actſ. xx. f. Attēdite vobis ⁊ vniuerſo gregi in quo vos posuit spūſſanctus episcopos regere eccleſiam dei quā acquisiuit sanguine suo. De vigilantia boni pastoꝛis dicitur Gen. xxxj. e. Viginti annis fui tecum: oues tuę ⁊ capręꝫ tuę ſterileſ non fuerunt: arietes gregis tui non comedi: nec captum a beſtia ostendi tibi: ego omne damnū reddebam: quicquid periꝛbat furtim a me exigebas: die noctuq̄ vrebar ęſtu ⁊ gelu fugiebatq̄ somn⁹ ab oculis meis. Item. j. Regl̄. xvij. d. dicit dauid: Pascebat ꝓ⁹ tu⁹ greges p̄ris sui et veniebat leo vel vrſus et tollebat arietē de medio gregis: ⁊ ꝓsequebar eos et percutiebam eruebāq̄ de oꝛe eoꝝ. s Et si sunt vtilia perseuerent apud te: id est si sint vsui tuo apta: hoc est: si saluꝛiter tibi ⁊ illis possis ꝓuidere: tunc maneas cum eis: alioquin dimittenda sūt. t Filij tibi sūt/carnales vel spirituales: v Erudi illos/disciplina moꝛum ⁊ fidei: id est extra ruditatem pone. Omnis enim malus rudis. x Et cura/vel/curua illos/verberib⁹ vl̄ verbis. y A pueritia illoꝝ: quia tūc flexibiles sūt sicut ramūculus. De hoc dicit. j. xxx. a. Qui diligit filiū suū/assiduat illi flagella. Prouerb. xxij. c. Stulticia colligata est in coꝛde pueri: et virga disciplinę fugabit eaz. Item in eodem. xxiij. b. Moli subtrahere disciplinam a puero: si enim percuſſeris eum virga/ non moꝛietur. Tu virga percuties eum: et animaz eius de inferno liberabis. z Filię tibi sunt/carnales vel spirituales: a Serua coꝛpus illarum/in castitate vel i domo: vt nō paſſim vadant ad choꝛeas ⁊ iuuenibus coꝛrumpantur/ sicut dina Gen. xxxiij. a. j. xxvj. b. In filia nō aduerterte se firma custodiam: ne inuenta occaſione abutatur se. Et. xlij. b. Sup filiam luxurioſam firma custodiaz: ne quando faciat te veniꝛe in oppꝛobrium inimicis tuis. Qualiter aūt hoc possit fieri ostendit/cum subiungit: b Et non ostendas hilarem faciem tuam ad illas: quia inde sumunt fiduciam siue audaciā peccādi. Unde Job. xxix. d. Si quando ridebā ad eos non credebant ⁊ luꝛ vultus mei non cadebat in terrā. Sed quoniā non omnes volunt seruare virginitatem: admonet auctoꝛ vt tales mr̄imonio copulentur. Si enim castitatē virginalem aut vidualem non seruant: neceſſe habent matrimonio vti: sicut dicit apoſtolus. j. Corl̄. vij. a. Bonū est homini mulierem non tangere: ꝓpter foꝛnicationē aūt vnuſq̄ſq̄ ſuā habeat vxoꝛē: ⁊ vnaquęq̄ ſuū viꝛ habeat. c Trade filiā/mr̄imonio. Heli⁹ enī ē nubere q̄ vt. j. Corl̄. vij. b. d Et grāde op⁹ fecerſ. i. vtile. Vl̄ grādę: qꝛ magnę rei ſacramentū est

Dystice

eramẽtũ est mr̃imoniũ: sic ọ̃z Eph̃.v.g. Sacramẽtũ hẽ mag nũ: ego aũt dico ī christo ꝛ ecclia. a ¶Et hoi sẽsato da illã .i. prudẽti ꝛ strenuo qui prouideat ei. De hoc dicit Tullius: Malo filię meę virum qui egeat pecunia: q̃ pecuniam quę egeat viro. a ¶Mulier si est tibi ꝑm animam tuam: id est ad salutem animę tuę: quę scilicet non scandaliçat te.

b ¶Non proijcias illam: id est procul abijcias a domo tua et a corde tuo: timo to/to corde diligas illã. Eph̃.v.e. Viri diligi te vxores vestras/ sic
3.3.b. ꝛ christꝰ dilexit eccliã: et semetipsũ tradidit
B ꝑ ea vt eã sãctificaret.
c ¶Et odibili/muli/
Ar. ꝑnatus eri/ non credas te in toto corde tuo: id est nõ reueles secre/tũ: vt sanson vxori suę de thãnata: Judicꝫ. xiij.d ꝛ dalilę.xvj.d. Vñ Wichęę. vij.b. Ab ea q̃ dormit ī sinu tuo custodi claustra oris tui. d ¶Honora patrẽ tuũ/carna/lẽ vel spũalẽ: deũ sci/licet ꝛ prælatum ꝛ magistrũ obediendo et reuerentiã exhiben do. e ¶Et gemitus matris tuę: id est dolorũ quos ha/buit te pariendo: f ¶Ne obliuiscaris/affectu vel effectu. ē.iij.b. Elemosyna patris non erit in obliuione: nam ꝑ pec/cato matris restituetur tibi bonũ. Tob.iij.a. Memor eẽ de bes quę ꝛ quanta passa sit propter te pericula ī vtero suo/an gustias scilicet vsq̃ ad mortem. Joh̃.xvj.e. Mulier cũ pa/rit tristiciam habet ꝛc. g ¶Memento quoniam nisi ꝑ illos non fuisses: id est memẽto q̃ ex illis es substãtialit: nõ tñ ab illis auctoritate p̃ma/sed ministerio potiꝰ. Unde.ij. Machab.vij.d. dicit illa nobilis mater filijs suis. Nescio qualiter in vtero meo apparuistis: neq̃ enim spiritum ꝛ ani/mam ego donaui vobis ꝛ vitam: ꝛ singulorum membra non ego ipsa compegi: sed mundi creator qui formauit homis na tiuitatem. h ¶Et retribue illis/vicem/quõ ꝛ illi tibi. q.d. illi dederunt tibi vitam generando: ꝛ tu redde illis sustẽ/tando vitã illorũ. Unde.j. Timoth̃.v.a. Si q̃ aũt vidua fili/os ꝛ nepotes habet: discat primũ domũ suam regere: ꝛ mu/tuam vicem reddere parentibus. i ¶In tota anima tua time deũ: vt nihil audeas contra illum. In tota anima ti/met deum: qui nihil timet nisi deum et propt deũ. Matth̃. x.c. Nolite timere eos qui occidunt corpus: animam autem non possunt occidere: sed potius timete ꝛc. k ¶Et sacer/dotes illius sanctifica: id est prælatos ecclesiasticos ho/nora: vel sanctos esse reputa/reuerentiã exhibendo ꝛ eis non detrahendo. Exo.xxij.d. Dijs non detrahes ꝛ principi po/puli non maledices. j. Timoth̃.v.c. Qui bñ præsunt presby/teri duplici honore digni habeãtur. l ¶In oi virtute tua dilige eũ qui te fecit: id est in tota fortitudine tua: q̃ est in sustinendo grauia ꝛ aggrediendo ardua propter deũ. Deut̃. vj.a. Diliges dñm deum tuum ex toto corde tuo: et ex tota anima tua: et ex tota fortitudine tua. Augꝰ. Intellectu/sine erroꝛe: voluntate/ sine contrarietate: memoria/ sine obliuio/ne. Beatus Bernñ. Dulciter /prudenter/et fortit̃: et toto coꝛ de/oĉs cogitationes in eũ dirigẽdo: tota aĩa/oĩa desideria in eũ vel ad eũ referendo: tota fortitudine/oĩa opa ꝑpt ipsũ fa/ciẽdo. Hoc plene fiet in patria/partim ī via. Unde dicit Augꝰ q̃ hoc mãdatũ nõ implet ī via: q̃ quõ sit eũdũ ignoit. m ¶Et ministros eiꝰ nõ derelinq̃s: cũ eis cõuersari. Uel/nõ de/relinq̃s: id est nõ cõtemnas: Sicut illi qui p̃latis suis suas

a feceris: ꝛ hoi sensato da illã.
a ¶Mulier si est tibi ꝑm animã
b tuam: nõn proijcias illam:
c et odibili non credas te ī to/
d to corde tuo. ¶Honora patrẽ
e tuum: et gemitus matris tuę
f ne obliuiscaris. ¶Memento
quoniam nisi per illos non
b fuisses: et retribue illis quo/
i modo ꝛ illi tibi. In tota ani
k ma tua time deum: et sacer/
dotes illius sanctifica. In
l oĩ vitute tua dilige eũ qui
m te fecit: et ministros eius nõ
n derelinquas. ¶Honora deũ
o ex tota anima tua: et honori

p fica sacerdotes: et † ꝓpurga
q cũ brachijs. ¶Da illis pãrtẽ
sic mandatũ ẽ tibi primitiaꝝ
s ꝛ purgatiõis: et de negligẽ/
t tia tua pũrgate cuz paucis.
v Bãtũ brachioꝝ tuorũ: et sa
x crificiũ sanctificationis offe
y res dño: initia sanctorũz/ et
a pauꝑi porrige manũ tuã vt
b perficiat ꝓpitiatio ꝛ benedi
c ctio tua: grãtia dat̃ ī ꝓspec/
f tu ois viuẽt̃: et mortuo non
g prohibeas gratiã. Mõ desis
b plorantibus in ꝓsolatiõe: et
i cũ lugentib̃ ambula. Mõn
k te pigeat visitare infirmum:

ꝓscientias nolũt aperire per confessionẽ: sed alios eligunt vt minus erubescant: Similes iudę: de quo legitur Matth̃. xxvij.a. Videns iudas qui eum tradidit ꝙ damnatus esset: pnitentia ductus retulit triginta argenteos principib̃ sacer dotum dicens: Peccaui: tradens sanguinem iustum. At illi dixerunt: Quid ad nos: tu videris. q.d. Nos non habemus potestatem absoluẽdi te. Intellige de mor/tali. n ¶Honora Ar. ꝓpurga deum ex tota ani/ma tua: nihil deside/rando nisi ipsum: ni/hil ipsi pręponẽdo vt equiparando/ sed ip/sum oib̃. o ¶Et ho nozifica sacerdo/tes/ eis reuerentiam exhibendo ꝓpter ip sũ/et necessaria mini/strando: vt ministri dei eis peccata confiten/do. Glo. Dei amorez 13.q.2.c.in ecclesiastico et timorem se habere ostendit qui honorat et timet ministros eiꝰ. Uñ Luc̃. x.c. Qui vos audit me audit: ꝛ qui vos spernit/ me spnit. p ¶Et ꝓpur/ga te cũ brachijs/elemosynã tribuendo/ꝓprijs brachijs acquisitam. Prouerb̃.iij.b. Honora dñm de tua substantia. q ¶Da illis/sacerdotibus: r ¶Partem sicut manda/tum est tibi primitiarũ ꝛ purgationis: id est decima/rũ quę pro purgatione offerunt̃. Mandatũ decimarũ et pri mitiarũ habetis/Exo.xxij.g. Leuit̃.vlt̃.d. Nume.xviij.c. Malach.iij.c. s ¶Et de negligentia tua: id est de pec/catis ex negligẽtia cõmissis: t ¶Purga te cum paucis: id est per pauca: q̃ pauca sufficiunt ad deletionẽ talium pecca/torum respectu eorum quę fiunt ex certa scientia. Uel Cum paucis: id est paucis reuela: sm q̃ dicitur. j.xj.d. Nõ om/nem hominem inducas in domũ tuam. Uel/Cum paucis dicit: quia pauci sunt qui peccata negligentię purgare sciant. v ¶Datum brachioꝝ tuorum: id est acquisitum la/bore ꝓprio: x ¶Et sacrificiũ sanctificatiõis: id est q̃ sanctificeris: y ¶Offeres domino: id ẽ ministris dñi ꝑ/pter ipsum. z ¶Initia sanctorũ: id est initiatiões sancti/ficationis sũt hęc. s. decimę/p̃mitię/ datũ/sacrificiũ: et cętera q̃ dicta sũt. Et dicit Jnitia: q̃ hmõi munera non faciũt san/ctificationem: sed initiant. a ¶Et pauperi porrige ma/num tuam/elemosynam dando/vel corrigendo/vel consu/lendo: b ¶Vt perficiatur propitiatio: id est peccatorũ remissio: c ¶Et bñdictio tua: id ẽ gratiarũ vel bñficiorum collatio. d ¶Gratia. s. propter gratiam: e ¶Datus: id est donatiõis tuę. f ¶In conspectu omnis viuentis: qđ fiet in futuro: qñ gratia fiet gloria: et sic perficiet bñdictio et propitiatio. g ¶Et mortuo non prohibeas gratiaz/ sepulturę vel suffragiorum vel obsequiorum in sepeliẽdo. h ¶Mõ desis plorantibus in consolatione: hoc est consolare lugentes/compatiendo eis. Hoc enim est opus misericordię magis q̃ sepultura: vt dicit Glo. Unde.j. Thessal̃.v.c. Cõ/solamini pusillanimes. Esa.lxj.a. Spiritus dñi sup me eo q̃ vnxerit me: ad annũciandũ mansuetis misit me: vt mederer cõtritis corde: vt cõsolarer oẽs lugẽtes: ꝑ pdicationẽ ꝛ ꝓsola tionẽ: vt ponerẽ fortitudinẽ lugẽtib̃ sion. i ¶Et cũ lugen/tib̃ ambula/ad ꝓsolandũ eos vel ad cogitandũ de morte. Eccẽs.vij.a. Heliꝰ est ire ad domũ luctꝰ q̃ ad domũ ꝙiuiũ. Hiere.l.a. Ambulãtes et flentes ꝓgerabũt. k ¶Nõ te pige/at. i. tedeat. l ¶Visitare infirmũ/mente vel corpe. Jaco.j. d. Religio mũda ꝛ imaculata apũd deũ pręz hęc ẽ: visitare pu/pillos ꝛ viduas in

pillos et viduas in tribulatiõe eoꝝ. Job. v. d. Visitãs speciẽ tuam/non peccabis. q. d. nisi visitaueris peccabis. Unde Matth. xxv. d. Infirmus fui ⁊ non visitastis me. a ¶Ex his enim/quę dicta sunt/operibus misericordię: b ¶In dilectione/actiue et passiue: c ¶Firmaberis/p augmẽtũ et radicationẽ. Et ẽ argumẽtũ q̃ charitas crescit ex opib⁹ misericordię. Ergo ex eis fit: et opa ex habitu exeunt: g̃ misericordia est charitas. Sic posset probari q̃ omnis virtus est charitas: quia ex omnibus operibus virtutum crescit charitas. Sed dicim⁹ q̃ ℞ est ex cõsequenti et ratione cõcomitantię: quia scilicet vna virtus crescit ex operibus alterius. d ¶In oĩbus opib⁹ tuis memorare nouissima tua. i. mortẽ incertã/iudiciũ iustũ/gehennã interminabilẽ/gloriam ętnã. e ¶Et i ętern̄ũ nõ peccabis. i. nũq̃ peccabis. Similit Job. xiij. a. Nõ lauabis mihi pedes i ętern̄ũ: id ẽ nũq̃ lauabis. Vel/nõ peccabis i ętern̄ũ. i. pcñ dignũ morte ętna non facies. De hoc dicẽ btus Bern̄. Quid horribilius morte: q̃d terribilius iudicio: q̃d intolerabili⁹ gehenna põt cogitari: quid vltra metuet qui ad ista secur⁹ ẽ: Et ita validior est ad resistendum pctõ timor q̃ pudor et dolor. Vñ Greg⁹. Nihil adeo valet ad domãda carnis desideria/sicut cogitare q̃lis ipa erit mortua.

a ex his ẽni i dilectiõe firmã/
b ber̄. In oĩb⁹ opib⁹ tuis me/
c morare nouissima tua/ẽt in
ętn̄ũ nõ peccab. ¶Ca. VIII

f ¶Non litiges cũ hõie
g n potẽte: nẽ forte inci
b das i man⁹ illi⁹. Nõ

Non litiges ⁊c. In fine ¶Expositio Capi. VIII

Precedẽtis capituli monuit auctor ad declinationẽ peccati p recordationẽ finis: Sed quia inter oĩa pcta qõ magis infestat et facilius perpetrat/est peccatũ linguę: ideo de illo p̃sequit auctor exhortãs a litigio/maxime cũ trib⁹: id est cum potente/cum diuite/cũ linguato hoie: et ita hortat ad pacem. Contẽdere eni cum maiore est periculosum: cum pare ambiguũ: cũ minore inhonestũ. Cũ nullo ꝓtendendum vel litigandũ est: Seruũ eni dñi non oportet litigare. ij. Timoth. ij. d. sed magis pacem habere ad oẽs: ⁊ potius fraudẽ pati: sicut dicitur Ro. xij. d. Mam/vt dicit Aug⁹: nihil adeo diabolo assimilat q̃ litigare. Dicit ergo: f ¶Non litiges. i. verbis ꝓtendas ex ira/vel inuidia/vel supbia/vel auaricia: g ¶Cũ hoie potẽte. i. cũ pręlato habẽte ptãtẽ. Vel Cum potẽte. i. cũ hoie supbo. Vñ Prouerb. xxvj. a. Nõ rñdeas stulto iuxta stulticiã suam: ne efficiaris ei similis. Et quare h: h ¶Ne forte incidas i man⁹ illi⁹. i. i ptãtẽ ei⁹: sicut dictũ est. ℟. iij. d. Moli resistere ꝓtra factẽ potentẽ. Sz cõtrariũ videt ibidẽ: Pro iustitia agonizare vsq̃ ad mortẽ. Itẽ helias restitit achab regi israel. iij. Regl. xviij. c. Et Iohannes herodi: Marci. vj. c. Sol̃. Attẽdenda est causa litis. Pro iustitia ⁊ fide/piũ ẽ litigare: sed improprie dicit lis/sed certamẽ. Vñ. ij. Timoth. iiij. b. Bonũ certamen certaui ⁊c. Pro diuitijs tpalib⁹ congregandis certare/imptũ est ⁊ diabolicũ. Unde Luc. vj. c. Qui aufert tibi quę tua sunt ne repetas. Matth. v. f. Qui vult tecũ cõtendere in iudicio ⁊ tunicam tuam tollere/dimitte ei et palliũ. j. Cor. vj. b. Jam oino delictũ est in vobis: q̃ iudicia habetis inẽ vos: q̃re nõ magis iniuriã accipitis: quare nõ magis fraudẽ patimini? Lites g̃ et iurgia hic phibet/maxime cum potẽte/diuite/⁊ linguato: certamina iusta commendat/supra: et ita non est ꝓtrarietas.

¶Nõ ꝓtẽdas cũ viro. i. cũ hoie: k ¶Locuplete. i. cũ diuite plures loculos habẽte: q̃ talis mltos hz coadiutores: Mã diuitię addunt amicos plurimos: Prouer. xix. a. l ¶Ne forte ecõtra ostituat litẽ tibi/imponẽdo tibi crimẽ furti vel aliq̃d tale: de quo nõ possis ei rñdere: vel nimis ptrahẽdo causã: et tu nõ possis sustinere expẽsas. m ¶Multos eni pdidit aurũ ⁊ argentũ. i. mltis fuit occasio perditionis. Unde eni oriunt ꝓtentiones/iuidię ⁊ hmõi: q̃ cupiditas ẽ causa omniũ maloꝝ. i. Timoth. vj. b. n ¶Et vsq̃ ad coꝝ regum extendit/se aurũ ⁊ argentũ. i. vsq̃ ad amorẽ cordis.

k ꝓtẽdas cũ viro lõcuplete: nẽ
l forte ecõtra ꝓstituat litẽ tibi.
m Multos eni pdidit aurũ et
n argentũ: ẽt vsq̃ ad coꝝ regũ
o extẽdit ẽt conuertit. Nõn liti/
q ges cũ hoie linguato: ẽt non
r struas in ignem illius lignã.

o ¶Et conuertit/illud ad iniqtatem. j. xxxj. a. Multi dati sũt in auri casus: et facta est in specie ipsi⁹ pditio illoꝝ. p ¶Nõ litiges cum hoie linguato. i. garrulo: q̃ vir linguosus non dirigẽt in terra. Cõtra verbosos noli cõtendere verbis. Ps. 139. Cato

q ¶Et non struas in ignẽ. i. in furorem illius: r ¶Ligna. i. verba quę sunt ei materia incendij ⁊ furoris. j. xxviij. b. Scõm ligna siluę sic ignis ardescit: et ẽm virtutem hois/sic iracũdia illius erit. Prouerb. xxvj. c. Cũ defecerint ligna extinguetur ignis:

Mystice ⁊ tropologice: f ¶Non litiges cũ hoie potente: id est contra christum excusando vel attenuãdo peccatũ in confessione. Hiere. ij. f. Quid vultis mecum iudicio ꝓtendere? oẽs dereliqstis me/dicit dñs. Et. j. g. Quid niteris bonam ostendere viam tuam ad quęrendã dilectionẽ? q. d. non sic quęritur dilectio dei per excusationẽ peccati/sed potius p accusationẽ. Unde Ps. Reuela dño viam tuã ⁊ ipse faciet. Mystice Ps. 36.

f ¶Non litiges cũ homine potente: id est contra pręlatũ: Rebellando: sic leuitę cõtra moysen ⁊ aaron. Numeri. xvj. b. Multũ erigimini filij leui. Amos. vij. c. dixit amasias regi israel: Rebellauit contra te amos in medio dom⁹ israel: nõ potest terra sustinere oĩes sermones eius. Vel placitãdo. Prouerb. xxxj. a. Ne dederis substantiã tuã mulieribus ⁊ diuitias tuas ad delendos reges. Vel murmurãdo. Numeri. xvj. f. Murmurauit oĩs mltitudo cõtra moysen ⁊ aaron. Et nota q̃ non dicit: contra potentẽ/sed cum potente: propter hypocritas ⁊ adulatores: qui verborum superficie videntur arguere potentes: sed liniũt ⁊ cum ipsis et pro ipsis facĩt arguẽdo: scuta vendentes: vel oleum. b ¶Ne forte incidas in manus illi⁹: id est christi. Heb. x. f. Horrendum est incidere in manus dei viuentis. i ¶Non contendas cũ viro locuplete: id est cum viro iusto locuplete virtutib⁹. Prouerb. xxiiij. b. Ne insidieris et queras impietatem in domo iusti: neq̃ vastes requiem eius. Prouerb. xij. a. Est quasi pauper cum in multis diuitijs sit: Redemptio animę viri proprię diuitię. Vel/Locuplete/sciẽtia. Roma. xj. d. O altitudo diuitiarum sapientię ⁊ scientię dei. Esa. xxxiij. a. Diuitię salutis sapientia ⁊ scientia. Vel/Locuplete/pecunia: quia talis nihil iniquũ timet facere pro pecunia acquirẽda. Ps. Ecce peccatores ⁊ abundantes in seculo obtinuerũt diuitias. Ps. 72.

l ¶Ne forte econtra constituat litem tibi: id est faciat te citari coram alijs iudicibus. Esa. xxxiij. a. Ue qui prędaris: nõne ⁊ ipse prędaberis? m ¶Multos eni perdidit aurum/sapientię: ⁊ argentum/eloquentię: q̃ abutuntur non proferentes ad honorem dei/et vtilitatẽ proximi: sed ad gloriam propriam ⁊ cõmodũ temporale: ⁊ ideo non proderunt eis in die iudicij. Soph. j. d. Argentum eorũ et aurum eorum non poterit liberare eos in die irę domini.

n ¶Et vsq̃ ad coꝝ regum extendit/se illud aurum ⁊ argentum perditionis. o ¶Et conuertit/coꝝ regum: id est doctorũ: qui alios regere habent/ad iniquitatẽ/ad ambitionem/ad inuidiam. j. xxxj. a. Lignum offensiõis est aurum sacrificantium: vę illis qui sectantur illud: ⁊ omnis imprudens deperiet in illo. p ¶Non litiges cũ hoie linguato: id est cũ aduocato cuius lingua est arma eius et scutũ et sagitta et gladius acutus. Prouerb. xxx. b. Est generatio quę pro dentibus gladios habet ⁊ cõmandit molarib⁹ suis: vt comedat inopes de terra ⁊ pauperes ex hominibus. q ¶Et nõ struas i ignẽ illi⁹ ligna. i. cupiditatẽ illi⁹ nõ incẽdas dando ei salariũ. Utrũq̃ eni videt phibere/et cũ aduocato cõtẽdere/⁊ eũ ad ꝓtendendũ pducere: q̃ lingua fallax nõ amat veritatem: ⁊ os lubricum operatur ruinas: Prouer. xxvj. d. j. xxviij. b. Lingua tertia multos cõmouit et dispersit illos.

Non cõmunices homini

Cor. 4. c.

extinguetur ignis: et susurrone subtracto iurgia conqescunt.

a Non cõmunices homini indocto: id est non habeas cum eo familiaritatem vel cohabitationẽ aut societatem/ aut frequentem collocutionẽ. Unde. j. xxij. b. Cum stulto ne multum loquaris: ꝛ cum insensato ne abieris. b Ne male de progenie tua loquatur: ad litteram: sicut iudei de christo. Joh. vj. c. Nonne hic est iesus filius ioseph cui⁹ nos nouimus patrẽ ꝛ matrẽ: Ideo dicit Prouerb. xxiiij. c. Cũ detractoribus ne cõmiscearis: qm repẽte veniet interitus illoꝛum.

B

c Ne despicias hominẽ auertẽtẽ se a peccato/ ꝓpter penitentiam ꝛ satisfactionem. d Nec improperes ei/ qꝛ peccauit: vel si forte labatur ex fragilitate. Nõ enim dñs improperauit magdalenę: sed dicentib⁹ pharisęis: Nic si esset prophęta/ sciret vtiq; quę ꝛ qualis est mulier quę tangit eum: quia peccatrix est: sed dixit ad illam: Fides tua te saluam fecit/ vade in pace: Lucꝛ. vij. g. Nec pater filio ꝓdigo reuertenti improperauit peccata sua pręterita: sed procidẽs in collum eius/ recępit eum cum gaudio ꝛ fecit ei cõuiuium: Lucꝛ. xv. e. Nec etiam angeli improperant peccatorib⁹ et pęnitẽtib⁹ peccata p̃terita: sed pot⁹ faciũt illꝰ qꝺ scriptũ est Lucꝛ. xv. b. Gaudium est angelis dei sup vno peccatore pęnitentiam agente. Ideo dicit dñs Deut. xxiij. b. Non abominaberis idumęũ/ quia frater tuus est: nec ęgyptium/ quia aduena fuisti in terra eius: id ẽ peccator fuisti sicut ipse forte: vel certe si non fuisti/ esse potuisti: dicit Greg⁹: vel adhuc eẽ poteris. Unde dicit paulus/ Gal. vj. a. Fratres: si pręoccupatus fuerit homo in aliquo delicto: vos qui spirituales estis hmõi instruite in spiritu lenitatis: considerans teipsum ne ꝛ tu tempteris. Ecce potentes/ diuites/ verbosos cõiungit auctor: quia illa tria se concomitant: sicut patet in diuite epulone: Lucꝛ. xv. e.

15. q. 2. c. in ecclesiastico Al. ꝓnolum⁹

Mystice a Non cõmunices homini indocto: id est hęretico vel superbo. j. xiij. a. Qui tangit picem inquinabit ab ea: et qui cõmunicat superbo/ induet superbiam. b Ne male de ꝓgenie tua loquat: id ẽ de catholica ecclesia: vel de bonis operibus. c Ne despicias hominẽ auertẽtẽ se a peccato: nec improperes ei: etiam si labatur aliqñ ex fragilitate: quia non est homo qui faciat bonum ꝛ non peccet: Eccꝭ. vij. c. Et Prouerb. xxiiij. b. Septies cadet iustus et resurget. Unde etiaꝫ sequit: e Memento quoniam omnes in corruptiõe sumus: id est in carne corruptibili: quia corpus qꝺ corrumpit/ aggrauat animam: Sap. ix. c. Et ideo omnes possumus peccare: et ideo nullus debet aliũ despicere si aliquando peccet: dũmodo nõ sit pertinax ī peccato. Ideo dicitur. j. Corꝛ. x. c. Qui se existimat stare videat ne cadat. f Ne spernas hominẽ in sua senectute: corporali vel spirituali. g Etenim ex nobis: id est per corruptionẽ quã habẽt nobiscum cõmuniter: vel ex nobis: id est ex iuuenibus quales nos sumus/ Senescunt. Et quãto seniores fiunt: tanto magis honorandi et adiuuandi sunt. Leuitꝛ. xix. f. Coram cano capite consurge: ꝛ honora personam senis. h Noli de mortuo inimico tuo gaudere. i. illius qui tibi iniuriã aliquam irrogauit: vel qui te odit: i Sciens quoniã omnes morimur. Unde. ij. Regꝭ. xiij. c. Omnes morimur: ꝛ quasi aquę dilabimur in terram quę non reuertunt. Eccꝭ. vj. c. Nonne ad vnũ locum properant omnia: k Et in gaudium volumus venire/ de

n terorum sapientiũ: ẽt in prouerbijs eorum conuersare:
o Ab ipsis ẽnim discres sapiẽ
p tiam ẽt doctrinam intellec
q r tus: ẽt ꝛfruere mãgnatis sine
s querela. Nõ te prętereat
t narratio seniorum: ipsi ẽnim
didicerunt a patribus suis.
v Quoniam ab ipsis discres
x intellectũ: ẽt in tempore ne
cessitatis dabis responsum.
y Nõ incẽdas carbones pctõ
z ãũ rũ ãrguẽs eos: ꝛ nẽ incẽdar
b flãmã ignis pctõꝝ illorum.

morte inimicoꝝ. q. d. mirũ est hoc. Aliq habẽt: Et in gaudiũ nolumus venire: id est nolum⁹ vt inimici gaudeant de nobis. j. xvij. d. Si prędes animę tuę concupiscentias ei⁹/ faciet te in gaudium inimicis tuis. De hoc dicitur Prouerb. xvij. a. Qui in ruina lętatur alterius: non erit impunitus. Item in eodem. xxiiij. c. Cum ceciderit inimicus tu⁹ ne gaudeas: ꝛ in ruina ei⁹ ne exultet cor tuum. Job. xxxj. c. Si gauisus sum ad ruinã ei⁹ qui me oderat: ꝛ exultaui qꝺ inuenisset eum malum: l Ne de Al. ꝓcurare spicias narrationem: id est doctrinaz vel cõsiliũ: m Presbyterorũ sapientium: id est doctorũ. C

n Et in prouerbijs eorum cõuersare: id est ꝛm vitam et doctrinam eorũ viue. ꝝ. vj. d. In multitudine presbyterorum prudentium sta. o Ab ipsis enim discces sapientiã/ de diuinis: p Et doctrinam intellectus/ de moribꝰ: Uel/ sapiaz/ exẽpli: et doctrinã/ itellectus verbi. Tales enim et exemplo sanctę conuersationis docẽt sapientiam: ꝛ verbo exhortationis doctrinam intellect⁹. Dicuntur aũt ꝓuerbia quasi ꝓfunda verba difficilis doctrinę: narratio ꝺo dicit facilis doctrina. De b. ꝝ. vj. d. Sapię illoꝝ ex corde coniũgere: vt omnẽ narrationẽ dei possis audire: et ꝓuerbia laudis nõ effugiãt a te. Et nota qꝺ dicit: doctrinã intellect⁹. Multi enī doctrinã habẽt: qz multi sũt doctores: sed non oẽs habẽt doctrinã intellect⁹: qz non faciunt intelligi qꝺ dicunt: sed inuoluũt sententias sermonib⁹ extraneis. De quibus dicit dñs cõquerẽdo Job. xxxviij. a. Quis est iste involuens sentẽtias sermonib⁹ imperitis: q Et fruere magnatis sine querela. i. dilige et gratant honora ꝓlatos/ q̃ sũt sine querela: vt aaron. Sap. xviij. d. Properans hõ sine q̃rela depcari ꝓ pplis/ restitit irę/ ꝛ imposuit finẽ necessitati. Uel sic: q Seruire sine q̃rela: actiue ꝛ passiue: r Magnatꝭ. i. ita fuias eis: vt nec ipsi de te nec tu de eis ꝙq̃ri possis. Ulter⁹. Querulũ est seruoꝝ gen⁹: quãtũcũq; dederꝭ eis min⁹ ẽ. s Nõ te ptereat narratio senioꝝ. i. instructio senioꝝ/ q̃n effectũ habeat in te. Et ꝫ debet eẽ: t Ipsi enī didicerũt a ꝑib⁹ suis: iõ bñ ꝑñt docere. Et iõ audiendi sũt: v Quin ab ipsis discres intellectũ. i. intelligentiã scripturarũ. x Et in tpe necessitatꝭ dab rñsũ/ paratus satisfacere poscẽti rõnẽ de ea q̃ in te ẽ fide ꝛ spe. j. Pet. iij. c. Et nota qꝺ dic: Nõ te ptereat narratio seniorũ. Multos enī ptertt narratio doctoꝝ/ sicut aq̃ ptertt cribꝝ. Unde. j. xxj. c. Cor fatui q̃si vas cõfractũ: et oẽm sapiam nõ tenebit. Aggęi. j. b. Qui mercedes ꝙgregauit/ misit eas ī sacculũ ꝑtusũ. j. xxvij. a. Sicut in ꝓcussura cribꝝ puluis remanebit: sic apostia hois ī cogitatu illius. Talis enī nõ dabit responsũ in tempore necessitatis: sed nullum attendit tempus: et ideo reꝓbatur. j. xx. c. De ore fatui reꝓbabit parabola: non enī dicit illam in tempore suo. y Non incendas carbones peccatorum: id est non ꝓuoces ad iracundiam. z Arguens eos/ nimis aspere. Nec ꝓhibet auctor arguere peccatores: sed malum modum arguendi. Scriptum est enim Leuitꝭ. xix. d. Non oderis fratrem tuum in corde tuo: sed publice argue eum: si peccatũ publicũ est. Et. j. xvij. b. dñs. Nõdauit illis vnicuiq; de ꝓximo suo. Matth. xviij. b. Si peccauerit ī te frater tuus: corripe eum inter te ꝛ ipsum solũ. ij. Timoth. iiij. a. Argue/ obsecra/ increpa. a Et ne incendaris/ ad iram. b Flamma ignis peccatoꝝ illorum/ quos corrigis: dura et aspera eorum responsione:

hoc est si tibi ꝓuitient

hoc est: si tibi quitient illi quos corrigis/non ideo irascaris. Roma.xij.d. Noli vinci a malo: sed vince in bono malum. j. Cor.iij.c. Maledicimur et bñdicim⁹: psecutionē patimur et sustinem⁹ etc. Hoc ē enī māsuetudo siue patiētia: q̄ maxīe necessaria est prędicatori. Unde Pš. Bene patientes erunt vt annūcient. Prouerb. xix.b. Doctrina viri per patientiam noscitur. a Ne contra faciem stes contumelioſi: id est hereti ci vel detractori. Cō tumelioſus enim ē: q̄ velox est ad verba iniurię: vt dic Isidor⁹. b Ne sedeat q̄si insidiator ori tuo: id est verbis tuis: vt ꝑ ueniat qō ꝓ te possit dicere. Hęretici enim i scholis auscultāt q̄d pro se et quid contra nos possit dici. Detractores ꝯo semper quę runt vt possint vitupe

Pš.91.

Al. tolgnū B

a Nē contra faciem stes con/
b tumelioſi: nē sedeat q̄si insi/
c diator ori tuo. Noli fenera/
d re hominī fortiori te: q̄ si fę/
e nēraueris q̄asi perditū ha/
g be. Non spondeas sup vir/
b tutem tuam: q̄ si spōponde/
i ris q̄asi restituens cogita.
k Non iudices contra iudicē:
l q̄oniam ſm q̄ iustum ē iu/
m dicat. Cū audace nō eas
n in via: nē forte grauet mala
o sua in te: Ipse enim ſm vo/
p luntatem suam vadit: et si/
q mul cum stulticia illius pe/
r ries. Cū iracundo nō fa/
s cias rixas: et cū audace nō
t eas in desertum: q̄oniam
v quasi nihil ē ante illum san/
x guis: et vbi non est adiuto/
y rium elidet te. Cū fatuis
ȝ consilium non habeas: non
a enim poterunt diligere nisi
b quę eis placent. Coram ex/
c traneo nē facies consilium:
d nescis enī quid pariet. Non
f omni homini cor tuum ma/
g nifestes: nē forte inferat tibi

uenit: et ſimul cū ſtulticia illi⁹ pies. i. cū ſtulto illo pibis sequēs illius ſtulticiā. r Cū iracūdo nō facias rixā: ad lram: q̄ iracundus aut cito pcutit aut cōuitiat. j. xxviij.b. Hō iracundus incendit litem: et vir pcōr ꝑturbabit amicos. Dyſtice: r Cum iracūdo. i. hęretico vel iudęo blaſphemō: s Nō facias rixā. i. non disputes litigando: quia versuti sunt vt vulpes: et non disputatione rōnis capiunt: sed occulta eorū ꝓditione cōfundunt. Sic enim petrus simonē in pleno sermone confudit: vt legitur Act. viij.d. Gen. xiij.b. Facta est rixa inter pastores gregū abraam et loth. t Et cū audace. i. cū hęretico: v Non eas in desertū. i. secretū solitudinis: vbi sunt latrones. x Nē quasi nihil est ante illū sanguis. i. sanguinis effusio. i. nō timet occidere hominē. j. xj.d. A scintilla vna augęt ignis: et ab vno doloso augetur sanguis. y Et vbi nō est adiutorium. i. aliqs qui iuuet eū: ȝ Elidet te: sic cain abel: Gen. iiij.b. Ideo dicit Ecc̄s. iiij.c. Uę soli q̄ cū ceciderit nō habet ſubleuātē ſe: et ſi quiſpiā pręualuerit aduersus vnū/duo resistūt ei. a Cum fatuis ꝓsiliū nō habeas: sicut roboā cū iuuenib⁹ relicto ꝓsilio senū. iij. Regū. xij.b. b Nō eni poterūt diligere nisi q̄ eis placēt: et iō non ꝓsulunt vtilia sed placentia. Esa. xxx.c. Nolite aspicere nobis ea quę recta sunt: loqmini nobis placētia. Jō dictū est. š. vj.a. Pacifici multi sint tibi: ꝓsiliari⁹ sit tibi vnus de mille. i. cū multis habe pacem: sed cum paucis consiliū. c Coram extraneo: id est ignoto tibi: d Ne facies ꝓsiliū: id est aliqd qō vis esse secretū. Prouerb. xxv.b. Causam tuā tracta cum amico tuo et secretum extranei nō reueles. Vel sic: c Coram extraneo. i. cū hęretico extraneo a fide: d Ne facias ꝓsiliū. i. non disputes de diuinis sacramētis. j. xix.b. Amico et inimico tuo noli narrare sensum tuū. e Nescis eni q̄d pariet/vel/paret. i. nescis q̄liē verbū dei accipiat: vl q̄d ꝓtra te cogitet. j. xix.b. A facie verbi prurit fatu⁹/tanq̄ gemitus partus infantis. f Non omni homini cor tuū manifestes: s tali de quo confidas q̄ iuuare possit et sciat et velit. š. iij.d. Non confundaris confiteri peccata tua: et ne te subijcias omni homini ꝓ peccato. j. xj.d. Non omnes hominē inducas in domū tuam: multę eni sunt insidię dolosi. g Ne forte

Al. ꝑparet

Dyſtice

Al. ꝑdicatiōe

Dyſtice

Dyſtice

Dyſtice

Pš.1.

o Ne forte grauet mala sua in te. i. aggrauet malicia suā i te: vel te lędēdo: vel malicię suę ꝓsentire compellēdo. Prouerb. xxvij.a. Graue est saxū et onerosa est arena: s ira stulti vtroq̄ grauior. Itē in eodem. xiij.d. Qui cum sapientib⁹ gradit sapiens erit: amicus stultorū silis eis efficiet. p Ipse enī ſm voluntatē suā vadit: non dei: sicut equ⁹ et/frenis. j. xxx.b. Equ⁹ idomit⁹ euadet dur⁹: et filius remissus: id ē ꝓpię volūtati dimiſsus/euadet pręceps. Hęc est origo omniū malorū sequi ꝓpriā voluntatē: ꝓpter q̄d dicit. j. xvij.d. Post concupiſcentias tuas ne eas: et a volūtate tua auertere. q Et

inferat tibi gratiam falsam: id est vultus hilaritatē men/te aduersa. a Et conuitietur tibi/ retro te: Et ne forte ī corde suo sit illud Prouerb. xxvj. d. Quando submiserit vo/cem suam non credideris ei: quoniam septem nequitię sunt in corde illius. ij. xix. d. Est qui nequiter humiliat se: et interio/ra eius plena sunt dolo.

Non zeles mulierē ꝛc̄. Expo. Capituli. IX.

In pręcedenti capitulo actum est de pace: in isto agi/tur de castitate. Et bene post pacem agitur de casti/tate: quia sępe ex ocio pacꝭ sequitꝰ destructio castitatis. Pri/mo aūt agit de castitate corporali ꝛ amore illiꝰ vsq; ibi: Nō derelinquas amicū antiquum. Deinde agit de curialium im/pudicitia: qui vendūt dn̄m ꝓpter lucra. (A) In ꝑmo igitꝰ rephendēs nimiū amorē viri ī ꝓ/priam vxorē atq; ze/lotypiā. Dicit ergo: b Non zeles mu/lierē sinꝰ tui. i. nō ni/mis tenere vel temere diligas vxorē tuā q̄ dormit ī sinu tuo: sic sanson dalilā: Judic. xvj. e. Vel/ Nō zeles ꝛc̄. i. nō sis ze/lotypus sup vxore tua. Dicitꝰ aūt zelotypia nimiꝰ amor viri i vxorem/ ꝓpt qđ non pōt sustinerē vt alij misceantꝰ ei vel col/loquantur. Et sic zelotypus dicitꝰ nimius vel vehemēs ama/tor vxoris. De quo dicit Augꝰ: Vehemens amator vxoris adulter est. Aliquando zelotypia dicitꝰ idem qđ męchia: et ze/lotypus adulter. Aliquādo dicitꝰ zelotypia ipsa suspicio adul/terij: ꝛ zelotypus suspiciosus. Et sic sumitꝰ Numeri. v. b. Si spiritus zelotypię cōcitauerit quēq; virum aduersus vxorē suam ꝛc̄. (Mystice) Mystice: Mulier sinus tui est hereticus famili/aris/ vel detractor prauꝰ demulcens dulci eloquio vt emol/liat te a veritate. Hāc igitꝰ/ b Nō zeles mulierē. i. nō di/ligas ad ꝯsentiēdū ei/ vel ad imitādū. Vn̄ Prouer. v. a. Ne intenderis fallacię mulieris: Fauus enī distillans labia mere/tricis ꝛ nitidius oleo guttur eius: Nouissima autem illius amara quasi absinthiū. (Moraliter) Moraliter. Mulier sinus tui: ca/ro tua est: quę mollit herum: id est spiritū. Hanc b Nō ze/les: id est nimiū diligas vt facias eius ꝯcupiscētias: quia qui delicate mittit seruū suum a pueritia sua postea sentiet eū cō/tumacē: Prouer. xxix. c. De hoc dicitur Michęę. vij. b. Ab ea quę dormit ī sinu tuo: custodi claustra oris tui. Causā aūt quare nō sit zelāda vxor/ subiūgit: c Ne ostēdat super te maliciam doctrinę nequā: id est ne te alliciat blandi/mētis vel blāditijs ad pctm̄/ vł doceat furari vel fęnerari vel idola adorare: sic salomon vxores eiꝰ. iij. Reg. xj. a. Vn̄ di/citur Deutꝰ. vij. a. Non sociabis cum eis cōnubia: filiam tuā non dabis filio eius: nec filiam illiꝰ accipies filio tuo: quia se/ducet filium tuū ne sequatur me. d Nō des mulieri po/testatem animę tuę/ vt pręsit ꝛ dn̄etur. e Ne ingre/diatur in virtute tua: id est ne emolliat cor tuū vt aufe/rat virtutē tuā. f Et confundaris: sicut sanson q̄ dalilę virtutem suam aperuit: quę ingressa in eum rapuit et cōfusus est sanson oculis exorbatꝰ: Judic. xvj. e. Vn̄. ij. xxv. d. Mu/lier si ꝑmatū habeat/ contraria est viro suo: Cor humile ꝛ fa/cies tristis ꝛ plaga mortis/ mulier nequā. Et non solū mulie/ri non est danda potestas animę suę: sed nec fratri/ nec filio/ nec alicui amico. Vn̄. ij. xxxiij. c. Filio ꝛ mulieri: fratri ꝛ ami/co nō des potestatē sup te in vita tua: ꝛ nō dederis alij posses/sionem tuam: ne forte pęniteat te ꝛ depceris pro illis: Meli/us est enim vt filij tui te rogēt: q̄ te respicere in manus filio/rum tuorꝫ. Signanter autē dicit: Nō des mulieri pote/statē aię tuę: quia mulier est subiecta viro a pncipio: Gen. iij. c. Sub viri potestate eris ꝛ ipse dn̄abitur tui. g Ne re/spicias mulierē maliuolā: vel/ multiuolā/ sm̄ Rab. ne forte ꝯcupiscas eam. Non licet enī intueri qđ non licet cō/cupisci: dicit Gregꝰ. Qui viderit mulierem ad cōcupiscendū eā/ iam męchatus est eam in corde suo: Matth. v. d. Mul/tiuola mulier dicitꝰ: q2 multos vel multa vult: vel quia mul/tum volat: id est ad multa discurrit. Prouerb. vij. b. Garru/la ꝛ vaga ꝛ quietis impatiens: nec valens in domo consistere pedibus suis. h Ne forte incidas in laqueos illi/us: id est capiaris specie illiꝰ: Vt dauid a bersabee. ij. Reg. xj. a. Vel ne seducaris blanditijs illiꝰ et deceptionibꝰ. Eccs. vij. d. Inueni amariorem morte mulierem: quę laqueus est venatorū ꝛ sagena cor eius: ꝛ vincula sunt manus eiꝰ. (Mystice) My/stice: intelligitꝰ hoc ꝛ illud de heretico: qui ꝑ multos errores volat ꝛ seducit. (Moraliter) Moraliter/ de carne: q̄ mlta vult. Qui cor/pori seruit/ multis dn̄is seruit. Intelligitꝰ etiā de sęculari scię/tia/ ꝛ carnali volupta/te. Sequitur: i Cū saltatrice ne assi/duꝰ sis ꝛc̄. Hic ꝓ/hibet auctor assidui/tatem mulierum thea/traliū: q̄ miris corpo/ris gesticulationibus ꝛ vocis blādę modu/lationibꝰ multos de/cipiūt ꝛ capiunt. Vn̄ Matth. xiiij. a. legitꝰ ꝙ cum saltasset filia herodiadis placuit herodi/ ꝛ iussit decollari iohannē. Talis saltꝰ multos ꝓuocat ad luxuriā. Vn̄ Hiere. xxj. d. Succēdā ignē in saltū eiꝰ ꝛ de/uorabit oīa ī circūitu eiꝰ. Jō bene excusauit se sara/ Tob. iij. b. Tu scis dn̄e ꝙ nunq̄ ꝯcupiui virꝫ ꝛ mūdā suaui aīaꝫ meā ab omni concupiscentia: nūq̄ cum ludentibus miscui me: nec cum his qui in leuitate ambulant participem me ꝑbui. Ideꝫ dicit Hiere. xv. d. Non sedi in consilio ludentium. Verun/tn̄ est saltus bonus: scilicet bonę operationis. De quo dicitur ij. Reg. vj. d. Dauid autem percutiebat ī organis armiga/tis ꝛ saltabat totis viribus ante dn̄m. Et Matth. xj. b. Ce/cinimꝰ vobis et nō saltastis. Dicit q̄ i Cū saltatrice: id ē cū q̄libet muliere theatrali. k Ne assiduꝰ sis: libentꝰ re/spiciendo. l Nec audias illam: id est cantilenas eius. m Ne forte pereas in efficacia illius: id ē corporis gesticulatione: vel vocis modulatione efficaci ad perdendū te in anima. ij. xl. c. Tibię et psalterium suauem faciunt me/lodiam: et super vtraq; lingua suauis. Esa. xiij. d. Pilosi saltabunt ibi: et respondebunt ibi vlulę in ędibus suis et sire/nę in delubris voluptatis. Ideo dicitur. ij. xxviij. d. Sepi aures tuas spinis ꝛ noli audire linguam nequā. (Mystice) Mystice. Saltatrix est hereticus: qui ꝑ diuersos errores dissilit/ vt si etiam eloquentię suę amatorem aspexerit/ ad se trahat quasi meretrix. Vnde Prouerb. vij. c. Irretiuit eum multis ser/monibus ꝛ blanditijs labiorum suorum protraxit illū. (Moraliter) Mo/raliter. Saltatrix est anima peccatrix: quę vertit caput ad terram ꝛ anū ad cęlum: id est cor ad terrena et os ad cęlum. Hoc aūt magni cōtemptus ꝛ magnę derisionis signum est: scilicet ostendere anum alicui. Vnde ꝯqueritur dominꝰ Hie/re. ij. f. Verterūt ad me tergum et non faciem. Ezech. viij. f. Ecce in ostio templi domini inter vestibulum ꝛ altare quasi vigintiquinq; viri dorsa habentes contra templum domini. Item saltatrix ambulat super manus: sic anima cum de suis operibus gloriatur. Job. xxxj. c. Si osculatus sum manum meā ore meo: quę est iniq̄tas maxima: et negatio contra deū altissimū. Leuit. xj. d. Qđ aūt ambulat super manꝰ ex cun/ctis animātibus quę incedunt quadrupedia/ immūdum erit. Item saltatrix retro plicat se: et anima peccatrix anteriorū oblita ad posteriora se conuertit: id est ad mundi diuitias/ et carnis delitias. Hiere. vij. c. Abierūt in voluptatibus suis: et in prauitate cordis sui mali: factiq; sūt retrorsū ꝛ nō in an/te. Item saltatrix/ procax/ ebriosa/ leuis/ gracilis/ inuerecūda: et multa huiusmodi: quę conueniūt animę peccatrici. Vnde (Versus) versus. Garrula saltatrix/ gracilis/ leuis/ inuerecunda: Cur/ua retro/ caput ad terrā/ sursumq; pudenda Erigit/ et questū sequitur/ vix sobria/ nunq̄ Casta/ per hęc animę peccantis vita notatur. Sequitur: n Virginem ne conspi/cias: id est adolescentulam non respicias ad concupiscendā.

a gratiā falsā et cōuitietꝰ tibi.
b Non zeles Capi. IX mulierem sinus
c tui: nē ostendat su/per te maliciam doctrinę ne
d quā. Nōn des mulieri pote/
e statē aię tuę: nē ingrediatꝰ in
f virtute tua: et cōfundaris.
g Ne rēspicias mulierē ✝ ma/ (Al. ✝ multi)
h liuolā: ne forte incidas ī laq̄
k os illius. Cūm saltatrice nē
l assiduꝰ sis: nec audias illā:
m nē forte peas ī efficacia illiꝰ.
n Virginēm ne conspicias:

Ne forte scandalizeris

a ¶Ne forte scandaliçeris in decore illius: id est ne decor illi⁹ sit tibi occasio scandali siue ruine spiritualis: Sicut dr Hiere.ix.f. Ascendit mors p fenestras vras disperdere paruulos deforis/ iuuenes de platęis. Threñ.iij.f. Oculus meus depredatus est animā meā in cūctis filiabus vrbis meę. Et holofernes captus est in oculis per speciē iudith: sic̄ legitur Judith. xij.a. Jō dic̄ Job.xxxj.a. Pepigi fœdus cum oculis meis vt ne cogitarem quidē de virgine. De hoc dicitur. j. xxxij. d. Ne ponas scādalum animę tuę. Apoc'. ij. d. Habeo aduersū te pauca: quia habes illic tenentes doctrinaz baalam: q̄ docebat balach mittere scandalū coram filijs israel: id ē mulierculas ornatas:

Alt. nō

Alt. nō by tr alaz tuā

b

Dystice Nūe. xxv. a. ¶Dystice. Prohibet amor decoris eloquentię hęreticę: quo multi decipiuntur. Daniel'. xiij. f. Semen chanaan t non iuda/ species decepit te. Sequitur: b ¶Ne des fornicarijs animam tuam in vllo: id est meretricibus: ad litteram. Mullus enim sapiens daret filiam suam aut vxorem suam fornicarijs: quāto magis nec animā suā dare debet. In vllo/ dicit: quia tota anima debetur deo. Deut. vj. a. Diliges dñm deū tuum ex toto corde tuo ⁊c̄. In nullo igitur danda est anima alicui nisi deo: nec̄ cogitando/ nec̄ desiderādo/ nec̄ loquēdo/ nec̄ aliter operando. j. xlj. d. Erubescite a patre t a ma/

Dystice tre de fornicatione. ¶Dystice b ¶Non des fornicarijs: id est hęretic⁹ qui fornicant cum falsis dogmatib⁹: vel demonibus q̄ suggerūt fornicationē: c ¶Animā tuā/ consentiendo peccato vel erroꝛi. In hoc autem q̄ dicitur: non desnotatur libertas arbitrij. j. xix. a. Qui se iūgit fornicarijs erit nequā. j. Cor. vj. c. Corpus autē non fornicationi sed dño: Quāto magis ergo nec anima. d ¶Ne perdas te t animā tuā t hereditatē tuam. Ecce tria incōmoda que facit luxuria. Corpus perdit. j. Cor. vj. d. Qui fornicat in corpus suū/ peccat. Aiaz necat: opes ānihilat. Luc'. xv. c. Post multos dies congregatis omnib⁹/ adolescentior filius pegre profectus est ī regionē longinquā: t ibi dissipauit substantiā suam viuēdo luxurioſe. Prouerb. xxix. a. Qui nutrit scortū perdet substantiam. e ¶Noli circūspicere in vicis ciuitatis: quia impudic⁹ oculus/ impudici cordis est nūcius: dicit Aug⁹. Job. xxxj. a. Si ad ostium amici mei insidiatus sum. Prouerb. xvij. d. Oculi stultor ī finib⁹ terrę. f ¶Nec oberraueris in platęis illius/ discurrēs t vagus. j. xxj. d. Pes fatui facilis in domū proximi sui. Contra q̄ dr Prouerb. xxv. c. Subtrahe pedem tuum de domo proximi tui. Job. xxxj. a. Si ambulaui ī vanitate: t ī dolo festinauit pes meus: g ¶Auerte faciem tuam a muliere compta: ne capiaris ī specie illi⁹. Limosi enī sūt oculi nostri: t cito adhęret eis species mulieris. Vñ. j. xxv. d. Ne respicias ī mulieris speciē t nō cōcupiscas mulierē in specie. h ¶Et ne circumspicias speciem alienam: id est speciem mulieris alterius viri/ vel alteri⁹ quę nō est tua vxor: Quia/ i ¶Propter speciē mulieris multi perierunt: ī corpore t aīa. Ammon/ pter thamar. ij. Regl'. xiij. f. Salomon propt vxores suas. iij. Regl'. xj. a. Unde Prouerb. vij. d. Fortissimi q̄q̄ infecti sūt ab ea. k ¶Et ex hoc. s. malo respectu mulieris. l ¶Concupiscentia/ carnis/ quasi ignis exardescit. Sicut enim ignis ex abundantia lignorū crescit/ ex subtractione decrescit: ita luxuria ex operibus t collocutionib⁹ et ceteris occasionibus crescit: his subtractis/ paulatim decrescit. Et de hoc igne dicitur Job. xxxj. b. Ignis est vsq̄ ad consumptionem deuorans ⁊c̄. m ¶Omnis mulier q̄ est fornicaria/ quantęcunq̄ nobilitatis sit/ vel formosita/ tis. n ¶Quasi stercus in via conculcabitur/ pluri/ morū libidini se exponens. Et sicut stercus quanto plus calcatur: tanto amplius fetet: ita mulier quanto pluribus se exponit: tanto plus sordet. Et sicut stercus quanto recētior: tanto fetidior: ita est et de meretrice. Esa. lj. g. Posuisti vt terram corpus tuum: t quasi viam transeuntibus. Ecclē. xvj. c. Ad omne caput vię ędificasti signum prostituri/ onis tuę: et abominabilem fecisti decorem tuum: et diuisisti pedes tuos omni transeunti: et multiplicasti omnes fornicationes tuas. o ¶Speciem mulieris alie

Prouer. ii. c.

C

ne multi admirati/ male intuentes: p ¶Reprobi facti sunt/ coram deo t hominib⁹. Hiere. v. c. Equi amatores in fęminas t emissarij facti sūt: vnusquisq̄ ad vxorem proximi sui hinniebat. q ¶Colloquiū enī illi⁹. i. mulieris alienę: r ¶Quasi ignis exardescit. Cui⁹ materia sunt ipsa colloquia: nutus t respectus t tactus t oscula t hmōi. Suffiatoꝛ/ vetula mediatrix: vel ipsa dęmonis suggestio. Job. xlj. b. Halit⁹ ei⁹ prunas ardere facit: t flāma de ore ei⁹ egreditur. Vñ Hiere. vij. d. dicit. Filij colligunt ligna t patres succendunt ignē et mulieres cōspergunt adipem. s ¶Cum aliena muliere non sedeas oīno: id est moꝛeris. t ¶Nec accumbas cum ea super cubitum/ in lecto sic̄ solet fieri. Locus enim ipse sępe mittit ad illicita t malas excitat cogitationes. v ¶Et non alterceris cum illa in vino/ confabulādo t potando pariter. x ¶Ne forte declinet coꝛ tuum in illam: id est in cōcupiscentiam illius. y ¶Et sanguine tuo/ effuso: z ¶Labaris in perditione: tam coꝛporis q̄ aię. Uel/ y ¶Sanguine tuo. i. pcō tuo. z ¶Labaris in perditionē: id est in damnationem ęternam. Ideo dicit apl's Eph̄. v. d. Nolite inebriari vino in quo est luxuria. j. xix. a. Vinū et mulieres apostatare faciunt etiam sapientes. Exemplū de loth: Gen̄. xix. g. Et de salomone. iij. Regl'. xj. a. De sanſone: Judicl'. xvj. c. ¶Dystice/ exponitur hoc totū de doctrina hęretica: de seculari scientia/ et carnali voluptate: quę omnia per mulierem alienam signantur: quia emolliunt virum: id est spiritum t alienant a deo. Et de quolibet illoꝛ dicit Infra. xxv. c. Nequitia mulieris imutat faciem eius: et obcęcabit vultum suum tanq̄ vrsus. a ¶Ne derelinquas. Hęc est secunda pars hui⁹ capitulī. In p̄ma parte/ sicut patet/ phibet auctoꝛ ęcum stultum mulieris/ dominationem ei⁹: aspectum illicitū: theatri assiduitatē: intuitum virginis: foꝛnicatoꝛ societatē: vagationē siue discursum per vicos t platęas ciuitatis: nutus adulterinos/ colloquiū/ cōsessionem/ adulationē/ t potationem: Nunc vero reprehendens inconstantiam impudicam quoꝛundam qui dominos vel amicos suos propter lucrum aliquod vel aliquid hmōi mutant/ inuitat ad constantiam amicitię verę. Et ponit hic duplicem differentiā amicitię vel amicoꝛum. Nam et alius nouus/ t alius antiquus. Nouū comparat vino nono: antiquum/ vino veteri. Sicut enim vinum nouum dulcius est sed pungitiuū: ita nouus amicus feruet in amicitia: sicut patet in nouitijs religiosis. Item vinum nouum mixtum est cum fęce: ita nouus amicus non est adhuc in amicitia deputatus. Vinum vetus est clarius t suauius t odoꝛiferius t tutius seruatur: sic amicus pbatus. Et ideo nō est hic/ pro illo dimittend⁹. Dicit ergo:

Dystice

Ne derelinq̄s amicū

a Me derelinquas amicũ antiquũ/ tempe vel grate vel morum vetustate/pro nouo ⁊ nondũ cognito. b Nouus eni non erit similis illi. Maior enim fiducia est ex parte rei cognite ꝙ ignote. Derelinquit aũt amicus: qñ ei in tẽptatiõe vel tribulatiõe siue aduersitate q̃libet nõ subuenit.

Ps.21. Ũñ Ps. Deꝰ deꝰ meꝰ respice in me q̃re me dereliquisti. Derelinquit etiaz cũ amicitia omnino soluit vel inodiũ vertit vel remittit. Derelinquit etiaz cũ eo dimisso alius ꝓeligitur cui secreta cõmittunt. Et de hiis magis videt loq auctor:

a linquas amicũ antiquum:
b nouus enim non erit similis
c illi. Vinum nouum/ amic
d cus nouus. Veterascet: et
e cum suauitate bibes illud.
f Non celes gloriam et opes
s pctoris: Non eni scis q̃ futu
b ra sit illi⁹ subuersio. Non pla
i ceat tibi iuria iustoꝝ: sciens
qñ vsq; ad iferos nõ place/
k bit impius. Longe ⁊esto ab
hoie ptãte habẽte occidẽdi:
l et nõ suspicaberis timorem
m mortis. Et si accesseris ad illũ:
n noli aliqd cõmittere/ nẽ foꝛ
p te auferat vitaz tuã. Cõmu/
B
nis sit ⁊ gaudium
hypocrite adistar pũ/
ti. Ps. Vidi impiũ superaltatũ ⁊ elevatum sicut cedros libani: et transiui ⁊ ecce non erat. Ps.36.
b Non placeat tibi iniuria iniustorum. q.d. si non potes prohibere iniuriam iniustorum/ saltem displiceat tibi. i Sciens quoniaz vsq; ad inferos non placebit impius/ deo/ vel hoibus: id ẽ nullo tempe/ nullo loco placebit impi⁹/ nisi i inferno: vbi nullã poterit facere iniuriã: sed de ipso fiet iustitia. Et tũc ꝙ displicuit deo ⁊ sctis in culpa iusta: placebit in ꝑna iusta. Ũñ Ps Letabit iustus cum viderit vindictã. Esa. vltº. g. Egredient Ps.57. et videbũt cadauera viroꝝ qui ꝓuaricati sũt in me. k Longe esto ab homine potestatem habẽte occidendi: id est a tyranno loco ⁊ animo. q.d. non consentias tyrannidi potentum/ ne sis in consortio eorum vel de familia eorum. j. xiij. a. Ditiori te socius ne fueris: Quid comunicabit cacabꝰ ad ollam? Quando eni se collisserint confringet. Exemplum de seneca flebotomato. Vel sic. k Longe esto ab homine potestatem habẽte occidẽdi: id est ne sis nimis audax vt indiscrete te offeras periculo mortis. Non est enim ꝓuocandus tyrannus/ sed fugiẽdus: vbi fides vel charitas nõ periclitat. Unde Matth. x.c. Cum persecuti fuerint vos in vna ciuitate/ fugite in aliã. l Et nõ suspicaberis timorẽ mortis: id est nõ in suspitione colligas timorẽ mortis. q. d. talem te exhibe vt audeas mori cum necesse fuerit: et scias declinare mortem cum oportuerit. Mystice k Longe esto ab homine potestatem habente occidendi: id est a diabolo: qui nocere potest et non prodesse. Qui dicit homo: quia hominẽ vicit: sicut scipio dicitur aphricanus: qꝛ deuicit aphricam. Matth. xiij. d. Inimicꝰ homo hoc fecit. Longe esto ab isto homine per dissensum ⁊ humilitatem: l Et non suspicaberis timorem mortis: et tunc non timebis mortem ꝑternam. Item homo potestatem occidendi habens/ christus est. Matth. x.c. Eum timete qui potest animam ⁊ corpus perdere in gehennam. Ab hoc longe esto receptione dignitatis: nõ ingerendo te/ sicut ambitiosi ꝙ faciunt se ordinari ⁊ audiunt theologiam/ vt valeãt citius ꝓmoueri: accedentes ad altare dñi cũ igne alieno. i. ambitiõis: qd est cõtra legem/ Leuit. x.a. Arreptis nadab et abiu thuribulis imposuerũt ignem ⁊ incensum desup offerentes coram domino ignem alienum/ qd eis ꝓcepto nõ erat: egressusq; ignis a domino deuorauit eos: et mortui sunt coram domino. j. xiij. b. Aduocatus a potente discede: ex hoc enim magis te aduocabit. Et hoc docuit dñs: qz cũ eũ vellẽt facere regẽ fugit: Joh. vj. b. Sequit. m Et si accesseris ad illũ. s. potentem: n Noli aliquid committere/ mali: vnde habeat occasionẽ malignandi. o Ne forte auferat vitam tuam/ occasione illius qd feceris. De hoc Roma. xiij a. Principes non sunt timori boni operis sed mali. Vis non timere potestatẽ? Bonũ fac ⁊ habebis laudẽ ex eo. p Cõmunionẽ mortis scito: id est attende q̃ mors cõmuniter et indifferenꝫ oñes capit sine personarũ acceptione. ij. Regl xiij. c. Omnes morimur. Eccs. xij. d. Cuncta subiacent vanitati ⁊ omnia pergũt ad vnũ locũ. Vel sic: Cõmunionẽ mortis scito. i. cogita te

Mystice

Mystice

Moraliter

Moraliter

Proprietates vini noui

aut hẽres iniqui. De ꝓmo dicit Luc. xiij. c. Oĩs qui se exaltat humiliabitur. De secundo Matth. vj. c. Nolite vobis thesauriçare thesauros i terra. De vtroq; dicit in Ps. Noli Ps.36. emulari in malignantib⁹: neq; ꝯlaueris faciẽtes iniquitatez. Prouerb. xxiij. a. Ne emuleris viros malos: nec desideres esse cum eis. Seneca. Sũma via malox est q̃ viuit ad exemplũ.

g Non enim scis quę futura sit illius subuersio: id est qualis ⁊ quanta ⁊ qñ. Job. xx. a. Hoc scio a principio ex quo positus est homo super terram q̃ laus impiorũ breuis sit ⁊ gaudium Ar. tabella

ipso dimisso nõ ꝓponas ei nouũ. b Nouꝰ eni nõ erit similis illi/ i amore forte. Et forte melioꝛ erit: ꝙ qd certi⁹ ẽ magis est eligendũ. c Vinũ nouũ/ amicꝰ nouꝰ. i. similis amico nouo: quia sicut incertũ est de vino nouo quale erit: ita de amico nouo. d Veterascet/ vinũ nouũ: e Et cum suauitate bibes illud. i. suauꝰ est ad bibendũ. Sic amicꝰ nouꝰ cũ diu fuerit in amicitia suauioꝛ erit: ⁊ ꝓfidentiꝰ poteris ei cõmittere secreta tua. q.d. anteq; ꝓfirmes amicitiaz cũ illo diu ꝓoba illũ: qz ex mille vix vnꝰ inuenit amicꝰ. i. aĩ custos vel cordis consors. Vel sic continua. b Nouꝰ non erit similis illi: et tũ nõ ẽ cõtemnẽdꝰ. Quia/ d Veterascet/ amicus nouꝰ. e Et cũ suauitate bibes illud. i. suauioꝛ fiet/ ⁊ clarioꝛ ⁊ securioꝛ. Lucr. v. g. Nemo bibẽs vetus vinũ statim vult nouũ: dicit eni vetus melꝰ est. Moraliter c Vinũ nouũ/ nouiꝰ est: q̃ feruet vt mustũ in nouitate. Et certas ꝓprietates vini noui habet: quę notant his versibus. Feruet/ ferrat/ frãgit/ purgat/ odore Ebriat/ amittit dulcorem/ pungit/ opacũ est. Feruet charitate. Iere. xx. c. Factus est sermo dñi in corde meo q̃si ignis ęstuãs. Ferrat religione. Exo. xxix. b. Cinges baltheo aaron ⁊ liberos eius: et impones eis mitras: erũtq; sacerdotes mihi religiõe ꝓpetua. Frãgit corpꝰ observãtijs disciplinę regularis. Job. xxxij. d. En venit meꝰ q̃si mustũ absq; spiraculo qd lagũculas nouas dirũpit. Purgat q̃tidiana confessiõe. Cant. vij. c. Gutt̃ tuũ sicut vinũ optimũ dignũ dilecto meo ad potãdũ. Odore ebriat. i. fama ⁊ exẽplo sanctę ꝓuersationis. ij. Cor. ij. d. Christi bonus odoꝛ sumꝰ deo in his q̃ salui fiũt. Et ad hãc ebrietatẽ invitat sponsa Cant. v. a. Comedite amici ⁊ bibite ⁊ iebriamini charissimi. Amittit dulcorẽ carnis ⁊ mũdi gustu deuotionis.

Ps.67. Brecꝰ. Gustato spũ desipit oĩs caro. Ps. Parasti in dulce/
Ps.59. dine tua paupi deꝰ. Pũgit cõpũctiõe. Ps. Potasti nos vino cõpunctionis. Luc. x. f. Samaritanꝰ infudit vinũ ⁊ oleũ vulneribꝰ sauciati. Opacũ ẽ: qz fex vitę ꝑteritę adhuc ẽ mix/
Ps.74. tũ ꝓsciẽtię. Ps. In manu dñi vini meri plenꝰ mixto: et inclinauit exꝰ in hoc: verũtñ fex eiꝰ nõ est exinanita. Mystice. Amicus antiquꝰ est christus: q̃ dilexit ⁊ elegit nos ante mũdi constitutionẽ: Eph. j. a. Amicus nouꝰ: mũdus est. Amicꝰ quidem noie/ sed inimicꝰ re. De quo dicit. s. vj. a. Est amicꝰ ꝑm tempus suum: ⁊ non ꝑmanebit in die tribulationis: et est amicus qui ꝓuertit ad inimicitiã. Mõ est ergo derelinquendus amicus antiquus ꝓ nouo. Qd tũ faciunt omnes q̃ plus diligunt mũdum vel quę mundi sũt q̃ deũ. Quibus dicitur j. Joh. ij. b. Nolite diligere mũdũ neq; ea quę in mũdo sũt: si quis diligit mundum/ non est charitas patris in eo. Antiquum vinũ/ doctrina antiquoꝝ: nouũ vinũ/ noua doctrina ⁊ modernoꝛum. Mõ est illa dimittẽda ꝓ ista: quia sicut dicit Hiero⁹. Bos lassus altius figit pedem. Et poeta. Barbato crede magistro. Et. j. xxxiij. b. In multis expertꝰ cogitabit multa: ⁊ q̃ multa didicit enarrabit intellectũ. Seq̃t: f Mõ celes gloriam ⁊ opes peccatoris: id est non desideres honoꝛes huius mundi neq; diuitias: quia vir sine peccato possũt acquiri vel possideri. Aug⁹. Omnis diues aut iniquꝰ

Mystice

Moraliter

Proprietates vini noui

mortl scito.i.cogita te moriturꝫ:sic ⁊ alij moriũt. Et itẽ cogita: a ¶Qm i medio laqueoꝝ/mortis ⁊ pcti: b ¶Ingredierl/vbicũqꝫ vadas. c ¶Et sup dolẽtiũ arma ambulabis.i.sup dęmonũ suggestiões siue tẽptatiões virtlit resistẽdo ⁊ supando:si.s.cogitas te moriturꝫ. Seneca. Viue q̃si cras moriturꝰ:sic opare q̃si sp victurꝰ. Socratel.Sũma philosophię cognitio est assidua mortl cogitatio.Mota arma iustorũ sũt ⁊tutel.ij.Cor.vj.b.Per arma iustitię a dextrs ⁊ a sinistrs. Itẽ arma doctoꝝ/sciẽtia ⁊ patiẽtia. Cantl.lij.b.Ville clypei pẽdent ex ea: ois armatura fortiũ. Itẽ arma dolentiũ opa †pnię. Hieroꝰ.Cinis et cilicium sũt arma pnitẽtiũ. Itez arma iniq̃tatis: ocul⁹ vag⁹/lingua dissoluta/manꝰ ociosa et hmõi.Ro.vj.c. Nec exhibeatis mẽbra vra arma iniq̃tatis pctõ. Itẽ arma diaboli pctõrel vel peccata. Job.xl.c.Protegũt vmbręvmbra eiꝰ. Itẽ in eodẽ.xlj.a.Corpꝰ eiꝰ quasi scuta fusilia compactũ squamis se ꝓmentibꝰ. d ¶Scõm ☧tutẽ tuã.i.posibilitatẽ tuã. e ¶Caue te a ꝓximo tuo.i.carne tua. Vidęę.vij.b.Ab ea q̃ dormit in sinu tuo custodi claustra oris tui. f ¶Et cũ sapiẽtibꝰ ⁊ prudẽtibꝰ tracta:q̃d credẽdũ/et q̃d agẽdũ/q̃d sperãdũ/⁊ q̃d timẽdũ/q̃d fugiẽdũ/⁊ q̃d appetẽdũ.Sapiẽtel dicit ꝓtẽplatiuos/q̃ diuĩa sapiũt:prudẽtes dicit actiuos/q̃ tpalia disponũt. Job.v.d.Q̃ auditũ est mẽte ptracta. Prouerb.xiij.d.Qui cũ sapiẽtibꝰ gradit:sapiẽs erit. g Viri iusti sint tibi ꝯuiuę.i.cõmensales:ad ĩram. Vñ dñs Luc.xiij.c.dicit Cũ facis ꝓuiuiũ:voca paupes/debiles/⁊ claudos:⁊ btũs eris. Pś.Ambulãs in via imaculata hic mihi ministrabat.Tob.ij.a. Cũ esset dies festus dñi ⁊ factũ esset prãdiũ bonũ in domo tobię:dixit filio suo: Vade ⁊ adduc aliquos de tribu nra timẽtes deũ: vt epulent nobiscũ. h ¶Et in timore dei sit tibi gloriatio. i.de h gloriare/si times deũ:⁊ gloriare nõ in te sed in dño q̃ dat donũ timoris.ẽ.j.b. Timor dñi gloria ⁊ gloriatio:lętitia ⁊ corona.j.xxiij.d.Mihil melius q̃z timor dei:et nihil dulcius q̃z respicere in mãdatis dñi. i ¶Et i sensu sit tibi cogitatꝰ dei.i. sensate siue sapienł cogita de deo. Vel sic: In sensu sit tibi cogitatꝰ dei.i. vt recte sentias ỏ deo cogita ⁊ attẽde. Vel sic:In sensu sit tibi cogitatꝰ dei.i. vt sensus tuos bñ regas cogita ỏ deo:q̃ de oibꝰ exigit rationẽ/etiã de ỏbo ocioso:Matth.xij.c. k ¶Et ois enarratio tua in ꝓceptis altissimi.i.in ꝓceptis dei nihil doceas alios vel loq̃ris nisi q̃d deꝰ ꝓcipit. Pś.9. Vñ.ẽ.iij.c.Quę ꝓcepit tibi deus/cogita illa sp. Pś. Mirabo oĩa mirabilia tua.i.ois interrogatio mea erit ex mirabilibus tuis.Sed paucoꝝ vel nulloꝝ est h:ĩõ sic exponit a q̃busdam:Omnis enarratio tua in ꝓceptł altissimi.i.nulla ꝓtra.Simile.j.Corł.x.g.Siue mãducatis siue bibitis vł aliq̃d aliud facitis:oĩa in gloriã dei facite.Eph.iij.g.Ois sermo malꝰ ex ore vro nõ ꝓcedat:ꝫ si q̃s bonꝰ ad ędificationẽ fidei. l ¶In manu artificũ opa laudabunt.i.ipsi artifices i suis opibꝰ laudabunt:et nũc ⁊ in futuro:sicut dicit Prouerb.vltł.d.Laudent eam in portis opera eius. Nec etiã hoc dicit auctor q̃ artifices laudabunt/sed opera dei in manu artificũ:nõ enĩ ad h faciũt opa sua vt laudent/ꝫ vt deus glorificet. Unde Matth.v.b.Sic luceat lux vestra coraꝫ hominibꝰ:vt videant opera vestra bona: ⁊ glorificent patrẽ vestrum qui in ęlis est. m ¶Et princeps populi:id est prælatus vel doctor qui prędest populo: n ¶In sapientia sermonis sui:supple laudabił. Doctrina enĩ laudabilis est quã vita cõmendat. Vñ Job.xxix.d.Gloria mea semp inuabitur:⁊ arcus meus in manu mea instaurabił. Inde est q̃ terriꝰ q̃nquagenarius alijs pereuntibꝰ adduxit heliam. iij.Regł.j.d.quia prælati qui non operant sed prędicant: et q̃ prędicant ⁊ non operant pereunt:illi soli saluantur qui docẽt et prędicant ⁊ operant. o ¶In sensu ỏo senioꝝ:id est in sapientia doctoꝝ:exiguum/ p Verbum laudabił/supple. Illõ enĩ verbum laudabile est q̃ sapiẽtia gignit: id ẽ q̃ ex affectu ⁊ intellectu oritur Verbũ exiguũ/euãgelica doctrina et breuis ☧mo: De q̃ Esa.x.f.et Ro. ix.f.Verbũ abbreuiatũ faciet dñs sup trã. q ¶Terribilis est in ciuitate sua homo linguosus:id ẽ homo loquax et ꝓtentiosus odibilis est ⁊ abominabilis in mũdo/in claustris/in scholis/in capitulis:quoꝝ q̃libet dicit ciuitas: id est ciuium vnitas. De hoc dicit Pś. Vir linguosus nõ dirigetur in terra. r ¶Et temerarius in verbo suo:id est indiscretus reprehensoꝝ qui portat coꝝ i oze: vt dicitur.j.xxi.d. s ¶Odibilis erit/deo ⁊ hominibꝰ.Eccs.v.a.Ne temere quid loquaris:neq̃ coꝝ tuũ sit velox ad proferẽdũ sermonem coram deo. ¶Expositio Capituli.X.

Iudex sapiens tc. In prędcedenti capitulo docuit auctor sanctimoniã ⁊ modestiam potentes siue ꝑlatos qui alijs prędsunt:in hoc docet eos mansuetudinẽ:et bene prohibita luxuria et temeritate/prohibet duriciã siue asperitatem quę imitem facit:quia hęc tria ☧vitia:luxuria/temeritas/⁊ asperitas prælatorum maxime scandaliçant subditos ⁊ minuũt famã prælatorũ/quę maxime esset eis necessaria. Ponit autem decem ex quibꝰ infert mansuetudinẽ: Quoꝝ primũ est fama:secundũ est prudentia:tertiũ est gratitudo:quartũ/benignitas:q̃ntum/ humilitas:sextum/largitas:septimũ/memoria finis:octauũ/cõsideratio prędteritorũ qualiter.s.perierũt mali:nonũ/timor dñi:decimũ/patientia correctionis. Dicit ergo: t ¶Judex sapiẽs.i.qui sapit res ☧m sapozem suum ⁊ ęstimat ☧m valorem ꝓprium: v ¶Judicabit populum suum/nõ alienũ/ reddẽs bonis ⁊ malis ☧m merita sua. Prouer. xxix.b.Rex qui iudicat in veritate pauperes/ thronus eius in ęternum firmabitur. x ¶Et principatus sensati:id est sapientis. y ¶Terribił erit: id est reuerendꝰ vel venerabilis. Job.xxix.b.Videbant me iuuenes ⁊ absconsodebanł ⁊ senes assurgentes stabãt. Alia littera habet: Stabilis erit: ☧m q̃ dicił Prouer. xxix.b.Rex qui iudicat tc. Mystice autem exponit de christo. t ¶Judex sapiens:id est christus: cui pater dedit omne iudiciũ: Joh.v.d.Qui est dei virtus ⁊ dei sapientia.j.Corinth.j.d. v ¶Judicabit populum suum/in futuro:bonis prędmia: et malis supplicia reddens. x ¶Et principatus sensati: id est regni potestas filij: y ¶Et stabilis erit. Esa.ix.b. Luc.j.c.Et regni eiꝰ nõ erit vnis. Danieł.vij.d.Potestas eius potestas ętna. Vel/Terribilis erit/malis ꝫ Scõm iudicem populi:sic ⁊ ministri eius: et qualis rector est ciuitatis:tales ⁊ inhabitantes in ea. Probat auctor q̃ bonus debet esse qui prędest:quia moribus eius conformantur minores. Unde Poeta. Regis ad exemplum totus componitur orbis.Et mobile semper mutatur cum principe vulgus.Unde probabile argumentum q̃ prælatus est bonus cum familia est bona :et q̃ malus cum familia est mala.Unde Prouerb.xxix.b. Princeps qui libenter audit verba mendacij:omnes ministros habet impios.j.xj.d.In filijs suis agnoscitur vir. a ¶Rex insipiens perdet populũ suũ:vt roboã.iij.Regł.xij.d.Eccs.x.c. Uę tibi terra

a nionem mortis scito:quoni
b am in medio laqueoꝝ ingrę
c dieris: et super dolentiũ ar
d ma ambulabis.Scõm virtũ
e tem tuam cãue te a proximo
f tuo:et cum sapientibꝰ ⁊ pru
g dentibꝰ tracta. Viri iusti sint
h tibi conuiuę:et in timore dei
i sit tibi gloriatio: et i sensu sit
k tibi cogitatus dei: et omnis
enarratio tua in pręceptł al
l tissimi. In manu artificum
m opera laudabunt: et princ
n ceps populi in sapientia ser
o monis sui:in sensu ỏo senio
p q rum verbum. Terribilis est
in ciuitate sua homo linguo
r sus/et temerarius in verbo
s suo odibilis erit. ¶Capi.X
t v Iudex sapiens iudi
i cabit populum suũ:
x et principatus sen
y sati tribilis erit. Scõm iudi
cẽ ppli:sic ⁊ ministri eius: et
q̃lis rector est ciuitatł:tales
a ⁊ habitãtes i ea. Rex insipiẽs

*fmilesie
laudabił principes

Pś.139.

Mystice

A

Al. stabilis

cuius rex puer est. a Et ciuitates inhabitabunt per sensum prudentiū .j.xvj.a. Ab vno sensato inhabitabit patria:et a tribus impijs deseretur. b In manu dei.i. in dispositione dei: c Potestas terre: tam secularis q̄ ecclesiastica. Ro.xiij.a. Nō est potestas nisi a deo. Prouer. xxj.a. Sicut diuisiones aquarum: ita cor regis in manu dñi: q̄ cunq; voluerit inclinabit illud. d Et exe crabilis omis iniquitas gentium: id est gentiliter viuentium: vel idolatria et Ar. Ysuscitabis fornicatio/q̄ ꝓie sūt iniq̄tates gentiū. Unde Pš. Disperdet dominus de ciuitate omnes operantes iniquitatez. Ecc̄h.xxxiij.d. Leuit. 19.d. Immūdicia tua exe crabilis:quia mundare te voluit:z nō es mū data a sordibus tuis.

a perdet populum suum:et ciuitates inhabitabunt p sensum prudentium. Jn manu b dei potestas terre: et exe c crabilis omnis iniq̄tas gentiū:et vtilem rectorē in tem f pus suscitabit sup illam. g Jn manu dei potestas ho h minis:et super faciem scribe k imponet honorem suū. Om l mnis iniurię proximi ne memi m neris:et nihil agas in operi n bus iniurię. Odibilis cor o ram deo est z hominibus superbia:et execrabilis omnis iniquitas gentium. Regnum a gente in gentem transfertur propter iniusticias z iniurias z contumelias et diuersos dolos. Auaro autem nihil est scelestius. Quid sup bis tra z cinis? Nihil est inquio q̄ amare pecuniā. Hic ēni z alaz suā venalē habet: q̄m in vitā sua p̄iecit intimā sua. Dis potētat⁹ breuis vita. p q r s t v x y z a b

e Et vtilem rectorem:id est doctorem vel prelatum:q̄ habet vsum bonū/nō tm̄ scientiā vel ordinem p̄dicatorū:dicit Interlin. f In temp⁹ suscitabit/ deus.s. g Super illam/terram:id est ecclesiā. Et signanter dicit/suscitabit:qđ est a morte reuocare/siue de mortuo viuū facere. Nullus enim debet eligi in prelatum nisi qui mortuus ē peccato et parentibus z mūdo z sibi. Deut.xvlij.c. Prophetā de gente tua z de fratrib⁹ tuis sicut me suscitabit tibi dñs deꝰ tuꝰ. Uel/suscitabit dicit:q̄ nemo debet se ingerere. Heb. v.a. Nec quisq̄ sumit sibi honorem:sed qui vocatur a deo tanq̄ aaron. h In manu dei:id est in dispositione dei: i Potestas hominis:id est prelatoris vel rectoris cuiuslibet. k Et sup faciem scribe imponet honorem suum:id est scribam honore similem prefficiet eis:id ē Pš.44. doctorem sapientem in lege:vel christū: De quo Pš. Lingua mea calamus scribe velocit scribētis. Facies scribe:id ē christi in corde scribentis/dicit doctor vel predicator:q̄ fungitur vice illius. Unde.ij.Cor.v.d. Pro christo legatione fungimur. Uel sic: Super faciem scribe: id est in capite sacerdotis: l Imponet honorem suum:id est aureolā Pš.8. siue mitram sacerdotalem. Pš. Gloria z honore coronasti eum dñe. m Omnis iniurię proximi ne meminerī: ad vlciscendū. Leuit.xix.d. Non q̄ras vltionē: nec memor eris iniurię ciuiū tuoꝝ. De hac materia habes Deut.xxxij.e. Prouer.xx.c.et.xxv.c.ij. Regl.xvj.c.j.xxvlij.a. Ro.xij.d. n Et nihil agas in operibus iniurię:id est nulli iniuriam facias etiam nocenti tibi: sed differ vindictam propter iram.j.xxxij.d. Uir cōsilij non disperdet intelligentiā:alienꝰ et superbus non pertimescet timorem. o Odibilis coram deo est z hominibus superbia: vt patet in lucifero:qui propter superbiā cecidit de celo:Esa.xiiij.c.Et adam de paradiso:Reg̃.iij.d.Saul electus a regno.j.Regl.xv.f. Nabuchodonosor versus est in bestiā: Daniel.iiij.f.Antiochus male mortuꝰ ē.j.Machab.vj.b.Et herodes similit: Act.xij.d. De hoc Prouerb. xvj.a.Abominatio est dño omis arrogans.Unde Jaco.iiij.b.Et.j.Pet.v.b.Deus superbis resistit:humilib⁹ autem dat gratiam. Greg⁹. Superbia natione celestis/sublimiū mentes inhabitat: sub cinere z cilicio latitat:et puritatem z innocentiam hominū prorumpit: que a puritate z innocētia angelorum processit. p Et execrabilis omnis iniquitas gentium:id est gentiliter viuentium:que est idolatria maxima z luxuria. q Regnū a gente in gentē trāsferī,ppt iusticias z iniurias z ꝯtumelias z diuersos dolos:sicut testant oēs hist̄orie chaldeorum/ persarum/ greco⁊ū/romanorū. A iudeis enim propter superbiam eoꝝ regnū intelligentie sacre scripture translatum est ad gentes. Matth.xxj.d. Auferetur a vobis regnum dei:z dabitur genti facienti fructus eius. Et remouet auctor a prelato omne genus iniusticie. Tribus eni modis fit iniusticia:facto/verbo/corde. Jniuria facti est contumelia vel dolus cordis: Jniusticia ꝙ quasi genus premittitur. Deinde agitur de auaricia: pro qua vis regiminis maxime negligit:quia radix malorum oīm est cupiditas.j. Timoth.vj.b. Quasi g̃ diceret: ita mala est superbia q̄ tot mala facit: r Auaro autem nihil est scelestius: id est ad scelera pronius. Unde et auaricia idolatria vocatur: Eph.v. b. Dicitur autem auarus:q̄ nimis cupit nō desideranda: et retinet non retinenda/sive scientiam/ siue pecuniam/siue consilium/siue auxilium. Prouerb.xxix.a. Uir iustus eriget terram: vir auarus destruet eam. s Quid superbis terra z cinis:id est ex terra natus z in cinerem reuersurus? Gen.iij.d. Hic intermiscet auctor superbiā:q̄ nascit ex auaricia. Un̄ paulꝰ.j.Timoth.vj.d. Diuitib⁹ huius seculi ꝓcipe nō sublime sapere/& sape ad sobrietatē. t Nihil est iniquius:id est equitati naturali magis contrariū: v Quā amare pecuniam:id est i amādo plus debito:vl male acquirere vl male seruare.j.Timoth.vj.b.Qui volūt diuites fieri:incidūt in tēptationē et i laqos diaboli:vt patet in iuda proditore. x Hic enim.s.q̄ nimis amat pecuniā: Matth.27. id est auarus. y Et animam suam venalem habet:id est ad vendendū expositam:vt meretricem etiaz pro obolo. Joel.iij.a. Posuerūt puerum in prostibulo z puellam vendiderunt pro vino vt biberent. Item vt seruū captiuū. Hiere.ij.c. Munquid seruus est israel aut vernaculus? Quare ergo factus est in prędam:id est prędator vl prędat⁹. Item vt aduocatum. Michę.iij.d. Principes eius in munerib⁹ iudicabāt. De hac venditione dicitur Esa.l.a. Ecce in iniquitatib⁹ vestris venditi estis. De hoc dic̄ dñs Matth.xvj.d. Quid prodest hoī si totum mundum lucretur/animę vero sue detrimētū patiat? z Quoniam in vita sua proiecit:id est procul abiecit: a Intima sua: id est virtutes. Pš.Omnis gloria eius filię regis abintus in fimbrijs au- Pš.44. reis:intra viscera miscōię. Col.iij.b. Jnduite vos ergo sicut electi dei sancti z dilecti viscera miscōię. Item canonicos intimos. Prouerb.xj.c. Benefacit animę sue vir misericors: qui autem crudelis est etiā propinquos abijcit a se. Jtē frēs vterinos.j.Cor.v.d.Quid mihi de his qui foris sūt iudicare? Nonne de his qui intus sūt vos iudicatis? Item hominem interiorem.ij.Cor.iiij.d.Licet is qui deforis est noster homo corrumpatur:tm̄ is qui intus est renouatur de die in diem.Omnia hec intima proijcit auaricia:quia pro nihilo dat. b Omnis potentatus breuis vita: id est duratione/sed longus morte.q.d.sicut non est gloriādum in pecunia:ita nec de potentia:quia cito transit. Pš. Si aūt in Pš.89. potentatib⁹ octoginta anni z̄. Et Jaco.iiij.d. Quid est vita vestra? Vapor est ad modicū parens. Et hoc est propter nimiam sollicitudinem. Eccs. vij.d. Jnueni q̄ fecerit deus hominē rectum:et ipse infinitis miscuerit se quęstionib⁹. Uel propter crapulā.j.xxxvij.d. Propter crapulam multi obierunt: qui autem abstinēs est adijciet vitam. Uel propter iniquitatē. Prouerb.xxvij.a. Propt peccata terre multi principes eius. Uel ꝓpter frequentes iras.j.xxx.d. Zelus et ira/cūdia minuēt dies:et ante tempus senectam adducet cogitatus. Uersus. Uita/salus/requies/possessio/ doxa/voluntas.

Robur/honor/species

Robur/honor/species quęruntur/ꝛ alta ptās. a Lan/guor prolixior grauat medicū: qui apponit curam eius curationi. b Breuem languorē pęcidit me/dicus: id est recentem cito sanat. q. d. vetus morbus dif/ficile sanatur: nouus vero defacili: sic superbia aut aua/ricia inueterata vix aut nunq̄ sanat. Et ideo p̄cipijs obstā dū est: Mā sero me/dicina paratur: Cū mala per longas cōualuere moras. Est aūt languor multi/plex. Primꝰ ē natu/rę. s. fomes. Secūdꝰ corporis. s. cronica ęgritudo. Et de his dicitur Luc'. ix. a. Dedit eis potestatē super oīa dęmo/nia et vt languores curarent. Tertius est languor studij. s. curiositas. j. Timoth. vj. a. Superbus ꝛ nihil sciens: sed languens circa quęstiones ꝛ pugnas verborum. Quartus est languor tędij. Meemię. ij. a. Eram quasi languidꝰ ante faciem regis. Quintus est dolor vel pęna veteris peccati. Deut. vij. c. Auferet a te dñs omnem languorē/et infirmi/tates ęgypti pessimas quas nouisti non inferet tibi. Sex/tus est timor iudicij. j. xvij. c. Ante languorē adhibe me/dicinā: ꝛ ante iudicū interroga teipsū. Septimꝰ ē captiui/tatis. Osee. v. d. Vidit ephraim languorē suū ꝛ iudas vin/culū suū. Octauus ē amoris. Cant'. v. c. Adiuro vos filię hierusalē/si iueneritis dilectum meum vt annūcietis ei: qz amore langueo. Nonꝰ est languor paupertatis. Pś. Ocu/li mei languerunt pręinopia. Sequitur. c Sic et rex hodie est: ꝛ cras morietur. Non refertur hoc ad pro/ximū dictū: s supra de auaro. Quasi g̃ dicat: Sic̄ pecunia non potest vitam ꝓlongare: ita nec dignitas nec potestas: qz hodie est rex/ꝛ cras morietꝛ: et ita de neutro gloriandū est. Sed dices: non est curandū de morte: quia post mortē bene disponet de ipso diuite vel potente. Mō est hoc dicit auctor: d Cū enī morietꝛ homo/ab humo: e Hę/reditabit: id ē iure hęreditario ditabit: f Serpentes et bestias ꝛ vermes. Serpētes. i. dęmones/quo ad ani mam. Bestias: id est parentes/quo ad rem. Vermes ad lit teram/quo ad corpꝰ. Et est mirabilis ista diuisio: quia nul/lus daret partem suam pro alijs duabus. g Initium superbię hominis: id ē adam ꝛ euę: h Apostatare a deo: id est velle recedere a dominio etꝰ. i Quoniā ab eo qui fecit illum: id est a deo. k Recessit cor eius: id est hominis: non lingua vel corpus: sed cor totū. Hiere. xij. a. Prope esto ori eorū: ꝛ longe a renibus eorū. Esa. xxix. d. Appropinquat populꝰ iste ore suo ꝛ labijs su/is glorificat me: cor autem eorum longe est a me. Et hanc litteraꝫ ponit dñs Matth'. xv. a. vbi reprehendit phariseos de hypocrisi ꝛ superstitione. Et vere initium superbię ē apostatare: l Quoniam initiū omnis peccati est superbia. Sed quę causa ē ista: Pręterea videt sibi esse contrarius: Nam si initiū superbię est apostatare a deo: et apostasia peccatum est: non ergo omnis peccati initium est superbia. Itez si apostatare a deo est initium superbię: tunc apostasia erit primum peccatum hominis: non ergo superbia: cuius contrariū habetur in Glo. Item hic dicit Glo. Caueamus cupiditatem ꝛ superbiam: non duo mala sed vnum: a quo omnis malicia trahit initium: ergo super/bia ꝛ auaricia sunt vnū peccatum: ergo nō sunt nisi sex pec cata criminalia. Sol'. Notandum q̄ in superbia duo sunt: et similiter in omni peccato. s. auersio a deo: et cōuersio ad creaturam/voluntaria non naturalis: et est idem in ꝯsupbia auersio ꝛ cōuersio: sed differūt ratiōe sicut altū et ꝓfundū ꝛ semiplenū ꝛ semiuacuū. Supbia eñ est inordinatꝰ amor pręcipuę excellentię siue libidinosa volūtas dñandi. Dicūt ergo q̄ auersio a deo ē apostasia/et est initiū supbię inquā/tū ē cōuersio ad ꝓpriā excellētiā/ꝛ sic cū ē auersiōis a deo: Mā eo ipso q̄ appetit ꝓpriā excellētiā/auertit se a deo ꝛ nō alit'. Mō enī vult ꝓprie auertere se a deo nisi p cōsequens: qz vult p̄esse: et ideo nō subesse. Vñ q̄dā exponūt b de apo stasia angeli ꝛ superbia hominis: et ſm hoc planum est: qz apostasia angeli ini/tium est omnis ma/li: vt dicit Augꝰ: et ita initiū supbię ho/minis. Et hoc vide tur velle littera cum dicit: Initium sup/bię hois est aposta/tare a deo: id ē apo/stasia prima a deo: qm̄ initiū oīs pcti ē supbia angeli scilicz q̄ est idē qđ apostasia eius in substātia: sed differt i ratiōe. Mā apostasia dī volūtas nō subessendi: supbia voluntas p̄essendi. Et ſm hoc patet solutio ad duo prima. Aliꝫ pōt solui de apostasia ꝛ superbia hois. Superbia enī vt dictū est: idem est qđ voluntas pręessendi: apostasia volūtas nō subessendi: Verū est q̄ voluntas p̄essendi ꝓpter est app̄hen/sione ꝛ intentiōe: sed volūtas nō subessendi ꝓpter ē i assecu/tione: et ita vno modo apostasia ē initiū supbię cōsūmatę: sed alio modo superbia est initiū apostasię. Primo modo id est ſm priozitatem intentionis/dicit: quoniā initiū om/nis peccati est superbia. Secundo modo scilicet ſm priozi/tatem assecutionis: dicit: initium superbię est apostatare a deo: Et ſm hoc sic legit littera. g Initiū superbię/ consūmatę/ h Apostatare a deo: id est voluntas non subessendi: l Quia. i. ideo initiū oīs peccati est sup/bia: id est voluntas pręessendi. Initiū dico extra sumptū occasionale siue mediatū. Ad vltimū dicimus: q̄ supbia quandoq̄ large sumit/q̄ndoq̄ stricte. Large/cōtemptus siue inobediētia superioris: ꝛ sic est i oīm peccato/ ſm qđ dicit Amb'. Peccatū est priuatio legis diuinę ꝛ cęlestiū inobe/dientia mādatoꝝ. Stricte nimius appetitꝰ proprię excellē/tię. Similiter cupiditas large sumit inordinata voluntas habendi pecuniam vel honorem. Stricte sumit/vt dicit Augꝰ: inordinata volūtas habēdi pecuniā. Scōm q̄ large sumit supbia ꝛ cupiditas idē sunt: alio modo diuersa. Se/quitur. m Qui tenuerit illam/superbiā. s. n Ad/implebitur/in futuro: o Maledictis: id est ęterna maledictione: quia maledictus erit in corpore ꝛ aīa. Mat. xxv. d. Ite maledicti in ignē ęternū. Boni i pręsenti sustī/nent maledictionē pęnę sed nō ꝯpęnā. Vñ dictū ē Daniel. ix. b. Stillauit super nos maledictio ꝛ detestatio quę scrip/ta est i libro moysi. Ecech'. xxj. a. Et stilla ad sanctuarium: id est paruam pęnam cōminare. Hoc significatur Gen'. iij. c. vbi legitur q̄ homo vnam maledictionē accępit: mu/lier duas: serpens tres. Et deut. xxvij. c. legunt tredecim maledictiones trāsgressorū. De quib' dicit Deut. xxviij. b. Venient sup te omnes maledictiōes istę/in futuro. Tres propter transgressionem fidei trinitatis: decem ꝓpter trās/gressionem decalogi. Sequitur. p Et subuertet cū in finem: id est ęternaliter: id est causa subuersionis ęter/nę erit ei superbia. Et bene dicit/subuertet: id est subꝰ vertet. Nūc enī superbia per culpā erigit sursū: sed in fine deijciet subtus per pęnā. Esa. xiij. d. Conscendā super al/titudinem nubium: similis ero altissimo: ecce erectio culpę. Veruntū in infernū detraheris in profundum laci: ecce de iectio pęnę. q Propterea. s. superbiam ꝛ apostasiam: r Exhonorauit domuꝰ: id est extra ornatū ꝛ hono/rem constituit: s Conuentus malorum/scribarū ꝛ phariseorū ꝛ quorumlibet superborū. Vel: Exornauit: id est tollet ornamentum possessionū thesaurorum et seri/corum et huiusmodi. Unde. j. Machab'. iij. f. Contami/nauerūt illud gentes ꝛ demoliti sūt illud. t Et destru/xit eos vsq̄ in finem: id est totaliter per titū et vespa/

a Långuor plixior grauat me/
b dicum. Brēuem languorez
c p̄cidit medicus: Sic ēt rex
hodie est/ et cras morietur.
d Cūm enim morietur homo:
e hęrēditabit serpentes et be/
g stias et vermes. Initiūm su/
b perbię hominis åpostatare
i a deo: qūoniam ab eo qui fe
k cit illum rēcessit cor ei⁹: qūo/
m niam initium omnis pecca/
n ti est superbia. Qūi tenuerit
o illam ådimplebitur måledi/
p ctis: ēt subuertet eum i finē.
q r Pr̄opt̄ea t ēxhonorauit dñs
t quēnt⁹ malorū: ēt destruxit

uidē de re/ do amoris

Multiplex languor

Ar. texornauit

Ar. tplenā

stianū ꝛ eius auulsit/vel p dēmones dimissiue. a Sedes ducū superbor destruxit deꝰ: vt patet de saule/quē ppt superbiā deiecit. j. Reg. xv. k. Et nabuchodonosor: Daniel. iiij. f. b Et sedere fecit mites p eis. Loco eor: dauid loco saul: cyrū ꝛ darij loco nabuchodonosor. j. xj. a. Vulti potentes oppressi st valide ꝛ gl'iosi traditi sunt in manꝰ alterorū. De hoc habes Job. xij. d. et xxxiij. b. Eccs. x. b. Eccl. xxj. et. xxvj. Luc. j. e. Deposuit potentes ꝛc. c

C Radices gentium superbaruꝫ: id est templum ꝛ cerimonias iudeorū: bonores/ diuitias/ prātes: d Arefecit deus/ sānibilauit. e Et plātauit humiles ex ipsis gentibus: id est apostolos natos ex ipsis iudeis. f Terras gentium: id ē iudeos gētiliter viuentiū. g Euertit dñs/ per romanos. h Et pdidit eas vsq; ad fundamētū. i. ex toto. Sap. v. d. Ad heremū pducet oēz terrā iniqtas eorum ꝛ malignitas euertet sedes potentiū. i Arefecit ex ipsis/ aliquos. k Et disperdidit eos: hoc est in corpore et anima perdidit: vel in diuersis partibus spargit. l Et cessare fecē memoriā eorū a trā. Ps. Pereat memoria eorum cum sonitu. m Perdidit deus memoriam superbor: id est exaltationē nominis circa quod multum laborauerunt: sicut dicit Gen. xj. a. Venite ꝛ faciamus nobis ciuitatem ꝛ turrim: cuius culmen pertingat ad cęlum: ꝛ celebremus nomē nostrū. n Et reliquit memoriam humilitū sensu: id est corde: qui humiliter de seipsis sentiunt. Prouerb. x. b. Memoria iusti cum laudibus ꝛ nomen impiorū putrescet. o Non est creata hominiᵇ superbia: id est in hoibus vel cum hominiᵇ: quia vidit deus cuncta quę fecerat ꝛ erant valde bona. Et. j. Timoth. iiij. b. Omnis creatura dei bona ē. Sed superbia valde mala ē: Non est igit creata a deo: sed peruersa volūtate ab angelo vel i homie repta. Sap. j. c. Deus mortem non fecit: id causam mortis. p Mecp iracūdia nationi mulierū: id est iracūdia nō ē creata cū mulieribus: qz hō ex natura sui aīal māsuetū est. Moraliter notat auctor q̄ fortes ꝛ viriles hoies sępe iuadit superbia: molles ꝙ ꝛ effeminatos sępe molestat iracūdia. Eph. iiij. f. Sol non occidat super iracundiā vestram. q Semen hominū honorabit hoc qō timet deum: id est timētes deum honorabunt in fine: quia hi sūt generatio rectorum: de qua in Ps. Generatio rectorū benedicetur. Esa. vlt. a. Ad quem respiciam nisi ad paupculū ꝛ contritū spiritu: et tremētē sermones meos? r Semen autem hoc exhonorabit qō p̄terit mādata dñi: qñ. s. dicet eis: Esuriui ꝛ nō dediſti mihi māducare ꝛc. Mat. xxv. d. Vel i ipsa morte: qz nō veniēt ei obuiā angeli boni sicut iustis faciunt. Unde ꝛ eorum transitus/ obitus appellatur. s In medio fratrum rector illorū in honore. Ad litterā p̄mogenit⁹ vel prælatus/ q̄ se ꝛ subditos regit a subditis vel fratribus honorat. t Et qui timent deū: vt filij: v Erunt in oculis illiꝰ/ vel i beneplacito eiꝰ: id est bene placebunt ei: Sicut sūt oculi matris super filiū quocūq; vadat: quia vbi amor/ ibi oculus. Vel/ In oculis illius: id est in cogitatione eius. Et est hoc cōtra illos qui nolunt suas conscientias reuelare. Job. x. c. Cognosco oues meas: ꝛ cognoscunt me meę. x Gloria diuitū honoratorꝫ: id est iustorum qui sunt diuites virtutibus et honorati a deo. y Et pauperū spiritu timor dei est: id ē diuites virturibus ꝛ pauperes spiritu: hoc est iusti i solo dei timore gloriant. ē. j. b. Timor dñi gloria ꝛ gloriatio ꝛ corona. z

Mō despicere hominē iustū pauperem / rebus vel spiritu: supple ē gloria eorum. Hoc est contra superbos diuites/ pauperū cōtemptores. Job. xij. a. Deridet iusti simplicitas lampas cōtempta. Esa. xxxij. a. Cum desieris cōtemnere cōtēneris. Prouerb. xvij. a. Qui despicit pauperē/ exprobrat factori ei⁹. a Et nō magnificare virū potētē/ vel/ pctōrē diuitē: supple ē gloria eor. Hoc ē contra adulatores. Prouerb. xxiij. c. Qui dicunt impio iustus es/ maledicent eis ppli: et in terra nō lactes quenq; labijs tuis. Et de hoc dicit Jaco. ij. a. Fratres mei nolite in personarū acceptione habere fidem dñi nostri iesu christi glorię: Etenī si introierit in conuentū vestrum vir aureum anulum habens in veste candida: introierit autē ꝛ pauper in sordido habitu: ꝛ intendatis in eum qui indutus est veste p̄clara: ꝛ dixeritis ei: tu sede hic bene: pauperi autē dicatis: tu sta illic/ aut sede sub scabello pedum meorum: nonne iudicatis apud vosmetipsos/ ꝛ facti estis iudices cogitationū iniquarū? b Magnus est iudex ꝛc. Hic ostenditur q̄ nulla dignitas p̄ponit timori dñi. Licet enī potestas terrena magna sit ꝛ reuerenda: timētem tñ deum non p̄cellit. Unde. j. xxv. b. Oꝛ magnus est qui inuenit sapientiam ꝛ scientiā: sed non est super timentē deum: timor enī dñi omnib⁹ se supposuit. Et hoc est: b Magnus est iudex ꝛc. id est magnę auctoritatis ꝛ reuerentię. c Et potens est in honore: id est in executiōe iudicij: qō est honor eius. Juxta illud Ps. Honor regis iudicium diligit. Vel Potens est in honore/ p̄stando dignus nō in contumeliam. ij. Cor. x. c. Si amplius aliquid gloriar⁹ fuero de potestate nostra quā dedit nobis dñs in ędificationē vestram non erubescam. d Et/ cuius talis ē/ nō est maior illo qui timet deum/ virtute apud deum: licet superior sit potestate apud homines. Eccs. iij. d. Melior est puer pauper ꝛ sapiens rege sene ꝛ stulto qui nescit prouidere in posterū. e Seruo sensato liberi: id est filij natura: f Seruient: ad litterā. Sępe euenit hoc q̄ ignobilis genere/ nobilis tñ fide/ morib⁹ ꝛ scientia/ nobilibus p̄fertur. Prouerb. xvij. a. Seruus sapiens dñabit filijs stultis: et inter fratres hereditatem diuidet: vt patet i iepte: Judic. xj. b. Et in hieroboā. iij. Reg. xj. f. Ideo dicitur Prouerb. xj. d. Qui stulti⁹ est seruiet sapienti. Ecc. xxv. c. Maior seruiet minori. g Et vir prudens/ q̄ scit discernere ꝛ eligere inter bonū ꝛ malū. h Et disciplinat⁹/ verbo vel verbere: i Nō murmurabit corrept⁹: sic dauid corrept⁹ a nathan nō murmurauit/ sed dixit: peccaui dño. ij. Reg. xij. d. Et Job. xxxiij. d. Si respiciet de⁹ hoiem et dicet: peccaui ꝛ vere deliq; ꝛ vt erā dign⁹ non recepi. De hoc dr

Al. tōs

Moraliter

Ps. 1. b.

Ps. 111.

Al. tōm

Prouer. 17. a.

Al. potens B

Ps. 98.

non recepi. De hoc dicitur Prouerb. ix. b. Argue sapientē et diliget te: corripe stultū et odio habebit te. a Et inscius non honorabit/in futuro. Unde. j. Cor. xiij. g. Si ḡs ignorat/deū et quę dei sūt: ignorabit/i futuro a deo. Uel sic Et inscius non honorabit/honore prelationis in p̄/senti. Prouerb. j. a. Intelligens gubernacula possidebit.

a ĕt inscius non honorabitur.
b c Nōli te extollere in fācien-
d do opere tuo: ĕt noli cuncta
e f ri in tēpore angustię. Mē
s luor est qui operatur ĕt abun
b dat in omnibus ḡz qui glo
i riat et eget pane. Fili i mān-
suetudine serua animam tu-
k am: ĕt da illi honorē p̄m mē-
m ritum suum. Peccantem in
n animam suam quis iustifica
o bit? Et quis honorificabit

b Nolli te extollere in faciendo opere tuo. Dicarrogantiam prohibet: quia omnis arrogans abominatio apud deum: Prouerb. xvj. a. Mec solum excellentiaz p̄hibet: sed et voluntatē. Unde dic: Noli te extollere: licet alij te extollant. c In faciēdo opere tuo: id est cū ceteris: vel nondū facto. iij. Reg. xx. b. Nō glorietur accinctus ęque vt discinctus. Luc. xvij. c. Cū omnia bene fecerit̄s ꝛc. j. xj. a. In vestitu ne glorieris vnq̄z: nec in die honoris tui extollaris. Sed si hoc malum est: cur laudauit se Job. xxix. et xxxj. p totū: Et ecclias: Ysaie. xxxvij. a. Et paulus. ij. Cor. x. et. xij. Respōsio. Non ad iactantiā sed ad aliorum prouocationē vel sui consolationē. d Et noli cunctari. i. cessare a bono opere per pusillanimitatem vel aciditam: e In tempore angustię: id est in aduersitate: Tunc enī magis operandū est: quia virt⁹ i infirmitate perficitur. ij. Cor. xij. c. Unde. j. xxxij. c. Hora surgendi non te tristes. Uel/In tempore angustię: id est in vita presenti vsq̄z ad mortem. Eccs. ix. c. Odcūq̄z potest manus tua instanter operare. f Melior est q̄ operatur/bona et bene: g Et abundat in omnib⁹ necessarijs: h Q̄ qui gloriatur et eget pane: id ē melius est laborare et acquirere necessaria abundanter: q̄z iactare se de scientia vel de nobilitate et necessarijs indigere. Unde Prouerb. xij. b. Melior est pauper et sufficiens sibi q̄z gloriosus et indigens pane. Et postea sequitur: Qui operatur terram suam/satiabit panibus: qui autem sectat ociū stultissimus est. i Fili in māsuetudine serua animam tuam: id est humilit opera pietatis exerce. Unde ē. ij. c. Fili in māsuetudine opera tua perfice. Uel māsuetudinē et patientiā habe: quę est custodia animę: Luc. xxj. d. In patiētia vestra possidebitis animas vestras. k Et da illi honorem p̄m meritum suū: id est p̄m exigentiam meritorū suoz expecta retributionē. Uel sic: Da illi honorem: id est honorabilē vestitum et victum et habitaculum. l Scōm meritū suū: id est p̄m cōueniētiam ordinis/dignitatis/nobilitatis. m Peccantē in animā suam: id ē peccatis manifestis polluentē animā suā: n Quis sustinebit: id est iustificabit vel iustū putabit: o Et quis honorificabit: id est honore dignum putabit: p Exhonorantē animā suā: id est peccatis manifestis polluentē et infamantē et cozonā glorię auferētē: q. d. null⁹. q Paup/reb⁹ vel spiritu/ r Gloriat per disciplinam et timorem. i. lętatur in disciplina dñi et timore eius. Unde Ps̄. Lętati sumus pro diebus quibus nos humiliasti: annis quibus vidimus mala. ij. Cor. xij. c. Libenter gloriabor in infirmitatib⁹ meis vt inhabitet in me virtus christi. Uel sic: q Paup gloriat per disciplinam et timorem suum: id est humilis per disciplinā domini et timorē eius/gloria dignus ostēdit et gloriam p̄merē. Propt̄ q̄ dicit Job. vj. b. Qui cępit ipse me cōterat: soluat manū suam et succidat me: et hęc mihi sit consolatio

Ps. 89.

vt affligēs me dolore nō parcat et non ꝓtradicā sermonib⁹ iusti. s Et est hō qui honorificat propt̄ substantiā suā/spūalē vel tēporalē. Qui ꝓpt̄ substantiā tēporalē honorat: id est honorandū estimat hominē/acceptor est p̄sonarū: quia vt dicit Greg⁹: Accipere personam est hominē non quia est/sed propter aliquid q̄ circa ipsum est/ honorare: propter spiritualē vo substāti/am quę est virtutū et operum stabilitas honorādus ē. Prouerb. xij. d. Substātia hominis erit auri preciū. Prouer. iij. b. Honora dñm de tua substantia.

p ĕxhonorantem animam suam: q Pauper gloriatur per
r disciplinam et timorem suū.
s Et ĕst homo q̄ honorifica-
t tur propter substantiam su-
v am. Qui autem gloriatur in
x paupertate: quāto magis in
y substantia. Et qui gloriatur
in substantia/ paupertatem
z vereatur. Ca. XI
a Sapientiā humiliati
ĕxaltabit caput illi⁹:

t Qui autē gloriatur in paupertate/in tribulationibus/i necessitatib⁹: v Quanto magis i substātia: id est in spe vel in re ęternę retributionis. Roma. xij. c. Spe gaudentes/in tribulatione patientes. Uel sic: t Qui gloriatur in paupertate: quāto amplius in diuitijs. Ideo dic apostolus. j. Timoth. vj. d. Precipe diuitib⁹ hui⁹ sęculi nō sublime sapere: neq̄z sperare in incerto diuitiarum. x Et qui gloriat in substantia: id ē qui lętatur et confidit in abūdantia terrenorū: y Paupertatem vereatur: id est timeat ęternam vel temporalem: quia superbum sequit humilitas: Prouerb. xxix. d. Uel sic: x Qui gloriatur in substantia: id est lętatur in diuitijs. y Paupertatē vereat: vt sciat et abūdare et penuriam pati in om̄ib⁹ bene instructus: Phil. iij. c. Uel sic: x Qui gloriatur in substantia/spirituali vel scientię vel virtutum: y Paupertatē/rerum/ vereatur: id est honoret: quia paupertas custodia est humilitatis: et humilitas est custos omniū virtutum. Et/paupertatem vereatur: id est nuditatem virtutum timeat. Unde. j. Cor. x. c. Qui se existimat stare/videat ne cadat.

Sapientia humiliati ꝛc. Expo. Capi. XI.

In precedenti capitulo egit auctor de mansuetudine prepositorū: In hoc ostendit de patiētia et modestia et obediētia subditorum. Primo docet reuereri maiores. Secundo non contēnere minores. Tertio prohibet pompam vestium. Quarto non temere iudicare non pertinentes ad se. Quinto nihil mali cupere: et de hoc multum loquitur. Sexto memoriam mortis pręoculis habere monet. Septimo iubet cauere dolos hominū et dęmonū. Dicit ergo. z Sapientia humiliati: id est humilitantis se: id est de se humilia sentiētis: a Exaltabit caput illius/in futuro. Luc. xiiij. c. Qui se humiliat exaltabit. Uel sic: z Sapientia humiliati: id est sapiētia qua quis se humiliat renūcians mundo et seipsum contemnens ꝓpt̄ deū: a Exaltabit caput illius. i. christū qz fiet iudex cum dño. Matth. xix. d. Amē dico vobis: q̄ vos q̄ secuti estis me ꝛc. Uel sic: y Sapientia humiliati: id est hūilis sapiētia p̄dicatoris: a Exaltabit caput illius: id est christum: Multum enim exaltat christum humilis prędicatio. Unde Ps̄. Accedet homo ad coz altum: et exaltabitur deus. Ideo dicebat dñs discipulis suis: Discite a me: qz mitis sum et humilis corde: Matth. xj. d. Glo. dicit hic: Sapientia humiliati: id est fides operans p dilectionem: ergo sapientia est fides. Et dicit Greg⁹ super Job. j. q̄ sapiētia mētē de ęternoꝝ spe et certitudine reficit: ergo sapientia non est fides. Nō concedimus: sed dicitur fides: quia est ex fide operante per dilectionem: Talis enī fides purificat coz: vt dicitur Act. xv. b. Coz autem purificatum sapit res

Ps. 63.

ficatū sapit res ꝺm sapozē ꝓpriū qꝺ est sapiētia. Simile dicitur Job.xxviij.ꝺ. Ecce timoz ꝺñi: ipsa ē sapia. a Et in medio magnatoꝝ: ad litterā: in p̄sentia apostolozū / prophetarū ⁊ aliozū sanctoꝝ. b Cōsedere illū faciet: Et in iudicio. Sap.iij.b. Judicabūt nationes ⁊ ꝺñabunt pplis. Et in glia. Prouer. xxix.ꝺ. Humilē spū suscipiet glia. Mystice / exponitur de christo humiliato i natiuitate ⁊ passiōe: et exaltato in resurrectiōe ⁊ ascēsione. Phil.ij.a. Humiliauit semetipsū factꝰ obediēs vsqꝫ ad mortē ⁊c. Propt̄ qꝺ et deꝰ exaltauit illū ⁊c. Eph.ij.b. Resuscitauit eū et cōsedere fecit in celestibus. c Nō laudes virū in specie sua / exteriozi: id ē iuxta cozporis speciē / nō estimes q̄litatē mētis. ꝺ Nec spernas hominē in visu suo: id est ꝓt habitū / staturā vel formā vel in p̄sentia sua. i. Reg. xvj.b. Nō respicias vultū eiꝰ nec altitudinē staturę eiꝰ qm̄ abieci eū: nec iuxta intuitū hois ego iudico. Esa.xj.a. Nō ꝺm visionem oculoꝝ iudicabit. e Breuis in volatilibꝰ est apis. Probatio est: qm̄ nemo est laudandꝰ vel spernēꝺꝰ ꝺm speciē exteriozē. Apis enī contēptibilis est exteri⁊ tñ vtilis: Et hec est breuis cozpore nō valoze. f Et initiū dulcoris hz fructꝰ illiꝰ. i. dulcozē p̄cipuū. Un Judicl. xiij.ꝺ. Quid melle dulciꝰ? Mystice de christo: q̄ fuit apis / habens mel in oze: id ē in p̄mo aduētu dulcedinē in p̄dicatiōe. Matth. xj.ꝺ. Uenite ad me oēs q̄ laboratl ⁊ onerati estl. Joh.vij. f. Qui sitit veniat ad me ⁊ bibat. Sed in cauda: id est in secundo aduentu / habebit aculeū perfozantē et pungentē: cū dicet: Ite maledicti ⁊c. Matth.xxv.ꝺ. Breuis est. i. humilis. Esa.ix.b. Paruulus natus est nobis ⁊c. Fructus eius dulcis / humani generis redemptio / angelicę ruinę reparatio / ianuꝫ paradisi reseratio. j. xxiij.c. Flozes mei fructus honozis ⁊ honestatis. Itē de beata virgine: quę cōparatur api: quia breuis per humilitatē: fructus eius dulcis. Lucl. j.ꝺ. Benedictus fructus ventris tui. Item de beato iohāne baptista: qui breuis fuit sui reputatione. Joh.iij.ꝺ. Me oportet minui: illum autem crescere. Item Joh.j.c. Ego vox clamātis in deserto. Itē pungēs fuit aspere cozripiēs. Matth.iij.b. Progenies viperarum ⁊c. Et in volatilibus: id est in locustis edendis. Esca autem eiꝰ erat locustę ⁊ mel silueſtre. Eodem.a. Uel in volatilibus: id est inter heremitas: quozum primus post natiuitatem domini ipse fuit. Mar.j.a. Fuit iohannes in deserto baptiçans ⁊ prędicās baptismū pœnitētię. Et discipulos habuit iohānes: De q̄bus. j. xxvij.b. Volatilia ad sibi similia conueniunt. Comparatur etiam apis prędicatozi propter suas ꝓprietates. Est enim sedula: sic prędicator sedulus debet esse per solliciti̊dinem. Roma.xij.c. Sollicitudine non pigri: spū feruētes. Item parca est sibi ⁊ alīs larga: sic prędicator sibi debet esse parcꝰ ⁊ alīs largus. j. eodem.c. Est qui locupletat parce agendo. ij. Corl. vj.b. Sicut nullius egētes: multos autem locupletātes. Item breuis est: ⁊ prędicator humilis debet esse et modicus. Matth.xj.ꝺ. Discite a me / q̄ mitis sū ⁊ hūilis corde. Itē vocē habet maiozē cozpore suo: et p̄dicator vocem debet habere tam magnam q̄ ⁊ audiatur a mortuis in pcīs ⁊ in purgatozio. Esa.xl.b. Exalta in fortitudine vocem tuam: tu qui euāgeliças sion. Joh.v.ꝺ. Uenit hora ⁊ nunc est quando mortui audient vocem filij dei: et qui audierint viuent. Item mel habet in oze: sic prędicator dulcedinem debet habere in prędicatione. Cantl. iij.c. Fauus distillans labia tua / mel ⁊ lac sub lingua tua. Item in grege est oīno similis alīs: sic prędicator se debet alīs conformare cōdescendēdo. j. Corl. ix.ꝺ. Omnibꝰ omnia factus sum vt oēs saluos facerē. Item sub rege est: sic prędicator etsi regat alios / ipse regatur a christo. Pſ. Dñs regit me ⁊ nihil mihi deerit ⁊c. Item perit vncta oleo: sic prędicator si vngak oleo adulationis mozik spūalik. Pſ. Oleuz peccatozis non impinguet caput meū. Multi vngūt ⁊ vngūk hoc oleo. Osee.xij.a. Fœdus cum assyrijs iniit: ⁊ oleū in ęgypto ferebat. Item reuiuiscit aceto: sic prędicator recordatione passiōis christi ⁊ viuit ⁊ alios viuere facit. Ruth ij.c. Quando hora comedēdi fuerit / veni huc ⁊ comede panem et intinge buccellam tuam in aceto. Itē crure secat: sic prędicator i se p̄mo ⁊ postea in alīs quādo voluptatē quę in femore designatur resecat. Cantl.iij.c. Uniuscuiusqꝫ ensis super femur suū propter timozes nocturnos. j. Corl.ix.ꝺ. Castigo cozpus meum ⁊c. Item stimulū habet: sic prędicator stimulare debet pigros ⁊ excitare. j. xxxvij.c. Qui tenet aratrū et q̄ gloziat in iaculo: stimulo bouez agitat: id est pigros. Itē quādo vulnerat mozik: sic prędicator cū nimis acriter corripit scandaliçat ⁊ peccat ⁊ sic mozik. Prouer. xxx.ꝺ. Qui vehementer emūgit elicit sanguinē. Deut.xix.b. Si securis fugerit manū: ferrumqꝫ lapsum de manubrio amicū eiꝰ percusserit ⁊ occiderit: hic ad vnam suprꝺictarū vrbium confugiet ⁊ viuet. Item casta manens prolem facit: sic p̄dicator castꝰ debet esse: Matth.xix.b. Sunt eunuchi ⁊c. Et prolem bonozū operū vel peccatozū conversozū ad christum debet facere. j. Corl.iiij.ꝺ. In christo iesu per euāgelium ego vos genui. Esa.xlix.e. Adhuc dicent in auribus tuis filij sterilitatis tuę: angustus est mihi locus / fac spaciū mihi vt habitem. Item pedes habet cassos: sic prędicator propriā debet deponere voluntatem ⁊ propriū sensum / et solo sensu scripturę sacrę regi ⁊ domini voluntate. Num. iij.c. Omnes optimates eius confixi sunt in compedibus. Job.xxxvij.b. Nubes spargunt lumen suū ⁊ lustrant cuncta per circūitum quocūqꝫ eas voluntas gubernantis duxerit. Item flozes pascit non stercoza: sic prędicator spūalia ⁊ cęlestia pascit: nō tempalia vel terrena. Job.xxxix.a. de onagro: Circūspicit mōtes pascuę suę: ⁊ virentia quęqꝫ perq̄rit. Cantl.ij.b. Fulcite me flozib⁹: stipate me malis. Itē nascit ex cozio bouis: sic p̄dicator mactata in se superbia: q̄ fuit in sęculo taurꝰ / fiat apis i claustro: vt de saulo sctꝰ est paulꝰ: ꝓstratꝰ ē saulus ⁊ surrexit paulꝰ. Job.vltl.b. Sumite ex vob̄ septē tauros ⁊ septē arietes: ⁊ ite ad seruū meū iob: ⁊ offerte ꝓ vobis holocaustū. ē. vj.a. Nō te extollas i cogitatione tua sic taurꝰ. Itē serangulā domū suā: q̄ significat sex officinas q̄ sūt i religione: oratoriū / capitulū / clausttū / refectoriū / dormitoriū / infirmatoriū. Hęc sūt loca oratiōis / pfessiōis siue correctiōis / studij / refectiōis / somni / medicinę. Et de his dicit in Pſ. Oꝛ dilecta tabernacula tua dñe virtutū ⁊c. Et Mūeri.xxiij.a. Oꝛ pulchra tabernacula tua iacob ⁊ tentoria tua israel: Sic i cozde p̄dicatoꝛ debēt esse iste sex māsiones: oratoriū ⁊ claustrū. i. locꝰ orationis ⁊ studij / in rōnabili: refectoriū ⁊ dormitoriū. i. locus refectionis ⁊ somni / in cōcupiscibili: capitulū ⁊ infirmatoriū: id est locꝰ correctiōis ⁊ cōpassionis / in irascibili. Job.xiij. a. In domo p̄is mei māsiōes multę sūt. Itē fumū ⁊ feroꝛē ⁊ strepitū fugit: sic p̄dicator fugere debet fumū elatiōis / et fetozem luxurię / ⁊ strepitū mundi. Job.xxxix.a. dicitur de onagro: Tabernacula eius in terra salsuginis: cōtēnit multitudinē ciuitatis: vocem exactoris nō audit. Esa.xxxij.a. Erit vir sicut qui abscondit a vēto ⁊ celat se a tempestate: ⁊ sicut riui aquarū in siti. Item lapides fert ne vento rapiatur: sic p̄dicator pctā sua ⁊ aliena debet in cozde suo fortit portare: ne vento inanisglozię rapiatur / sicut nauis. Hiere. l.ꝺ. Tollite de via lapides ⁊ redigite i aceruos. Itē defuncto rege suo pugnat: ita prędicator ꝓ christo defuncto pugnat contra hostes ecclesię. Job.xxxix.c. Oꝛ de equo: Gloria narių eiꝰ terroꝛ: terrā vngula fodit: exultat audacter: in occursū pgit armatl: ptēnit pauoꝛē nec cedit gladio. Itē rapax est: sic

Mystice
De btā xp̄g ine
De btō iohāne baptista
Proprietates apis p̄dicatori conuenientes
Mystice de christo
Pſ.22.
Pſ.140.
Pſ.3.

a Et in medio magnatoꝝ
b Cōsedere illū faciet. Nō laudes virum i specie sua: nec
c
ꝺ spernas hominē i visu suo.
e Breuis i volatilibꝰ ē apis:
f ⁊ initiū dulcoꝛ hz fructꝰ illiꝰ.

par ē: sic ꝓdicator rapit sibi ⁊ alijs regnū cęlor. Mat.xj.b Regnū cęlor vim patitur ⁊c. Itē cedit alię api onerate: sic ꝓdicator iuuare debet oneratos pcris vl miserijs. Bal.vj.a. Alt alteri⁹ onera portate. Itē colit palmā q̄ sp viret: sic ꝓdicator semper viret fide ⁊ fortitudine. Judicū.iiij.a. Erat delbora prophetes vxor lapidoth: quę iudicabat populū in tempore illo: ⁊ sedebat sub palma: quę noie illius vocabatur inter rama ⁊ bethel. Item in frigore putrescit: sic prędicator aliquando ingruente aduersitate putrescit. Prouer. xx.a. Propter frigus piger arare noluit. Item apes pedibus se cōnectunt: sic ꝓdicatores affectibus. Act.iij.f. Multitudinis autē credentiū ⁊c. Item apis cellam inhabitat: sic ꝓdicatores cellā sacrę scripturę. Cant.ij.a. Introduxit me rex in cellam vinariam. Item quasi cincta est: sic ꝓdicator fide pectus/castitate renes cinctus est. Esa.xj.a. Erit iusticia cingulum lumboꝝ eius: ⁊ fides cinctoriū renū eius. Item melior fit rex aliorum. Prouerb.j.a. Intelligens gubernacula possidebit. Item calida est natura: ⁊ ꝓdicator calere debet igne charitatis. De quo Luce. xij.f. Ignem veni mittere in terram: ⁊ quid volo nisi vt accēdantur: Job.v.f. Erat iohannes lucerna ardēs ⁊ lucens. De

Versus boc solet dici in versib⁹. Sedula/parca/breuis/ vox maior corpore/mel dat: In grege/sub rege est/perit vncta/reuiuit aceto: Crure secat/stimulat/vitam cū vulnere ponit: Casta facit prolē/pede cassa ē/florida pascit: Mascit ex tauro/sex angula mœnia condit: Fumos/fetores/strepitum fugit/⁊ lapides fert In vento/ pugnat defūcto rege rapitq̄: Cedit portāti/palmā colit/ ē pigra bruma: Rex fit i examē q̄ pl⁹ valet ⁊ calet ois. Sequit: a Jn vestitu ne glorieri vnq̄. Non prohibet vestes/sed gloriā vestium ⁊ superfluitatem. j. Pet.iij.a. Sanctę mulieres sperātes in dño/nō in ornatu vestium/ornabant se. Luc.xvj.e. Diues induebat purpura ⁊ byssо. Ubi dicit Glo. Nisi vestium pretiositas in culpa esset/dñs mentionē de vestib⁹ diuitis non fecisset. Eccech. vij.f. Scandalū iniquitatis eorum factum est: ⁊ ornamentum monilium suorum in superbiā posuerūt. Greg⁹. Uestes pomposas mundus cuius sunt retinebit: abusione sua alios vanos seducturus: Uestis data est pro tegumento membro peccati: et est signū peccati primi parentis. Nō igitur glorieris de veste: sic nec de fomite peccati celebrato a primis parentib⁹ ꝑpter quē vestit⁹ est adinuent⁹. b Nec in die honoris tui: id est sublimationis temporalis vel spiritualis: c Extollaris/ per elationem: vt herodes: Act.xij.d. d Quoniā mirabilia opera altissimi soli⁹: et admiratione plena: vt q̄ prauos ⁊ adeo indignos prefecit: ⁊ honestos ⁊ bonos cōculcari ꝑmittit. Eccs.x.b. Est malum quod vidi sub sole ⁊ quasi per errorem a facie principis egrediens: positum stultum in dignitate sublimi et diuites sedere deorsum: Vidi seruos in equis ⁊ pncipes ambulantes quasi seruos super terram. Itez mirabilia sūt opera dei: quia nescit homo quare tribuat ei honores hui⁹ mundi vel diuitias vel scientias. Un Cantor bonę memorię flendo dicebat: Mirabile mihi videtur q̄ dominus dat honores ⁊ diuitias ei quē vult damnari. Itē mirabilia sūt: qz ipsi mali nō deturpāt sed augent pulchritudinē vniuersi. Unde Aug⁹. in lib. de vera religione. De peccatis animę vel pœnis non efficitur vt vniuersitas vlla deformitate turpetur. Est enim pulchritudo vniuersę creaturę per hec tria inculpabilis. s. damnatione peccatorum/ exercitatione iustorū/perfectione beator. Et non solum mirabilia sūt: e Et gloriosa ⁊ absconsa ⁊ inuisa opera illius. Gloriosa: id ē digna gloria siue laude. Gloria enī est frequens fama cum laude absconsa: quia nemo potest plene inuestigare causam eorum. Deut.xxxij.e. Nonne hec condita sunt apud me: ⁊ signata in thesauris meis: f Jnuisa/propter sensus humani paruitatem: quia sicut se habet oculus noctuę ad lucem solis: sic intellectus humanus ad manifestissima naturę. g Multi tyranni sederunt i throno: vt saul.j.Reg.xv. Et aman: Hester.iij. i Et insuspicabilis: q̄ nec sperabat: nec alius nec ipse cogitabat: k Portauit diadema: vt dauid.j.Re.xvj.c. Et mardoche⁹: Hester.viij.a. Uel sic: g Multi tyranni. i. multi ambitiosi: b Sederunt in throno: id ē sedere cupierunt vacante sede. Uel/ sederunt/iam ꝑsumptione. i Et insuspicabilis: id ē aliquis de quo nulla erat suspicio: k Portauit diadema. i. fuit electus. Aug⁹. Tyrannus est: qui violenta dñatione oppримit subditos. Chrysosto. Tyrann⁹ est: q̄ alienos seruos sibi cogit seruire. Utroq̄ modo ambitiosi recte dicunt tyranni: quia tm̄ dominationē quęrunt: ⁊ tyrannide trahunt ad se alios. Notandū autez q̄ quattuor de causis pręficiuntur tyranni. Una causa est vt domin⁹ laudetur in eorum humiliatione ⁊ populi oppressi ab eis/liberatione. Exo.ix.d. Idcirco posui te vt ostendam in te fortitudinē meam ⁊ narretur nomen meum in omni terra. Secūda est: vt sancti probentur. Beñ.xxv.c. Maior seruiet minori. Tertia causa ē: vt grauius ⁊ iustius puniant. Eccs.viij.b. Interdum dñatur homo homini in malum suum. Quarta est: vt recipiant mercedem bonorū quę fecerunt. Ezech.xxix.d. Merces non est reddita ei neq̄ exercitui ei⁹ de tyro ꝑ seruitute qua seruiuit mihi aduersus eam: Propterea hec dicit dñs deus: Ecce ego dabo nabuchodonosor regez babylonis in terra ęgypti ⁊c. Mis quattuor opa dei sūt mirabilia/gloriosa/absconsa/inuisa. Mirabilia. Job.vij.c. Unū op⁹ feci ⁊ omnes miramini. Gloriosa. Luc.xiij.d. Omis populus gaudebat in vniuersis quę gloriose fiebant ab eo. Absconsa. j. xvj.c. Plurima illi⁹ opera sunt i absconsis. Jnuisa. Marci.vij.d. Apprehendens eum iesus de turba seorsum misit digitos suos in auriculā ei⁹. Mirabile ē/qđ de malo bonū fac. Glorioſū/qđ martyrē inermē tyrannū vincere fac. Absconsum/qđ predestinatū est. Jnuisū/qđ gratuitū est. Sequit: l Multi potentes oppressi sunt valide: vt amā suspēsus: Hester.vij.d. Et sennacherib: Esa.xxxvij.g. Et iudei a tito ⁊ vespasiano. Amos.v.c. Deprędatione affert super potentem. m Et glorioſi: id est gloriantes in lege ⁊ templo dñi: n Traditi sunt in manus alterorum: id est romanorū. Uel generaliter/ m Glorioſi: id est omnes vanę gloriantes. n Traditi sunt i manus alterorū: id est dęmonū. Prouerb. xxv.a. Ne glorioſus appareas coram rege. Item Prouerb. v.b. Ne des alienis honorem tuum. o Neq̄ interroges ne vitupares quenq̄: ⁊ cum interrogaueris corripe iuste. Hic prohibet temerariū iudicium: quo multi iudicant de alijs solis rumoribus/nescientes causas ⁊ circumstantias peccati vel facti. Contra quos dicitur Beñ. xviij.c. Descendam ⁊ videbo vtrum clamorē qui venit ad me opere compleuerint. Act.xxv.d. Non ē cōsuetudo romanis damnare quenq̄: nisi qui accusatur presentes habeat accusatores. j.xix.a. Qui cito credit: leuis est corde. p Neq̄ audias ne respondeas verbū: id est aliorū causas nō pri⁹ dijudices q̄ dinoscas: vel nō pri⁹ doceas q̄ addiscas: nō pri⁹ sis canalis q̄ cōcha: nō pri⁹ sis discipul⁹ q̄ discipul⁹. Prouer. xviij.c. Qui pri⁹ rndet q̄ audiat: stultū se eē demōstrat. Un Prouer.xxix.c. Uidisti hominē velocē ad

k portauit diadema. Multi potētes oppressi sūt valide: m et glorioſi trāditi sūt i man⁹ n alterorū. Prouū q̄ interroges ne vitupes quenq̄: ⁊ cū interrogaueris corripe iuste. Pri p ūs q̄ audias ne rndeas vbū:

11.q.3.c.eorū 15.q.8.c.si Prouer.18.c.

minꝰ velocꝰ ad loquẽdũ: stultícia magis sperãda est ꝗ illi⁹ correctio. Ꝺ̃ dic̃ Jaco.j.c. Sit oĩs hõ velox ad audiẽdũ: tard⁹ aũt ad loquẽdũ.j.xviij.c.dr: Aliꝫ loq̃ris disce. a Et in medio seniorũ/sapientũ: b Ne adijcias loq̃: id est non multum vel audacter loq̃ris.s.vj.b. Moli verbo/sus esse in multitudi

ne presbyterorum. c De ea re quę te non molestat: Al. t certeris id est cuius amissio vel ignorantia de/bet esse causa mole/stię: d Ne certa ueris/contendẽdo sic esse/vl nimis cu/riose inquirendo. Hiero⁹. Stultũ est sollicitũ eẽ circa id qꝺ sine piculo iḡrat.s.iij.c. Jn plurib⁹ operibus dei ne fueris curiosus. e Et in iudicio pec/cantium: id est iudicium peruertentiũ: f Ne consi/stas: vt assessor. Uel non consistas: Satis enim con/sistit qui consentit. Danieł.xiij.e. Mundus ego sum a san/guine huius. Uel sic. e In iudicio peccantiũ ne cõ sistas: id est ne mozeris iudicare t punire peccantes cog/nita ꝓtate: qꝺ sępe facit̃ iudices causa cupiditatis. Eccs. viij.b. Quia non ꝓferł cito ꝓtra malos sentẽtia/absq; vllo timoze filij hominũ perpetrãt mala. g Ne in multis sint actus tui. Prohibiturus auariciã/prohibet curiosi/tatem quę comes est auaricię. Et potest legi de his qui si/mul audiunt diuersas facultates. Cõtra quos dicit Deut. xxij.b. Nõ arabis ĩ boue simul et asino: nec indueris vesti/mẽto qꝺ ex lana linoq; contextum est. Jdem potest legi de bis qui de scripturis multiplicandis aut possessionibus aliꝫ nimis solliciti sunt. Contra quos dicit Osee.x.a. Di/uisum est coꝛ eorum: nunc interibunt. Luc̃.x.g. Martha martha sollicita ea t turbaris erga plurima. Jtem de bis ꝙ dispensationẽ quęrunt vt habeant plures reddit⁹ et curã spiritualiũ et temporaliũ simul. Contra quos dicit.ij.Ti/moth.ij.a. Nemo militans deo implicat se ꝙcularib⁹ ne/gocijs. Matth.xxv.b. Euge serue bone et fidelis qꝛ super pauca fuisti fidelis: sup multa te constituã. Jdeo dicit Ps̃ Ps.26. Unam petij a dño hanc requiram. Greg⁹. super Ezech. Fluuius qui in multos riuos diuiditur: citius a suo alueo desiccatur. h Et si diues fueris: id est esse cupieris: i Nõ eris imunis a delicto: qꝛ aut male cupies/aut male retinebis.j.Timoth.vj.b. Qui volũt diuites fieri: in/cidũt ĩ tẽptationẽ t in laqueũ diaboli. k Si eni secut⁹ fueris/diuitias tempales/mente vel desiderio vel coꝛpo/rali discursu: l Non apprehendes: qꝛ vt dicit Greg⁹: gloria huius mundi vmbrę similis est: quia fugientẽ seqꝺ̃ et fugit sequẽtẽ. Aũ.j.xxxiij.a. Quasi ꝙ apphẽdit vmbrã et pfect̃ ventũ: sic ꝙ attendit ad visa mẽdacia. m Et nõ effugies/peccatũ vel factẽ iudicis: n Si pręcucur/reris: id ẽ festinanꝺ̃ cucurreris post diuitias. Abacuk.ij.b. Uę qui multiplicat non sua. Prouerb.xxviij.c. Qui festi/nat ditari nõ erit innocẽs. Uel sic. k Si secut⁹ fueris/diuitias tempales. l Non apprehendes/eternas. m Et nõ effugies/diuitias ęternas et etiã tempozales: n Si ꝯcucurreris/ad ęternas.q.d. si sequeris diuitias tempozales/amittis ęternas: si contẽtis tempales/ęternas habebis t tempozales. Aũ Rabanus ĩ oꝛiginali. Jn mul/lo bono deficient qui spirituali fruunt̃: nam cum diligimus dñm: in eo omnia bona repimus. Unus est qui querit̃ cum quo omnia bona reperiunt̃ t lucrum admirabile et compẽ dium singulare. Sap̃.vij.b. Uenerunt mihi omĩa bona pa/riter cum illa. o Est homo laborans. Prosequit̃ de cupiditate: et ostendit miserias t erumnas hominũ. Unde dicit: Est homo: id est ab humo: p Laborans/seip/sũ crucias pro diuitijs cõgregãdis. Eccs.x.c. Labor stul/torum affliget eos qui nesciunt in vrbem pergere: id est in

m hendes: m et non effugies si ꝯcucurreris. Est hõmo lą/borans et festinans et dõ/lens impijs: et tanto magis non t abundabit. Est hõmo marcidus egẽs recupera/tione: plus deficiens virtute et abũdãs pauptate: et ocu/lum: volunt enim pergere onerati. q Et festinans/ditari. Abacuk.c. Quasi aquila festinans ad comedendũ: oẽs ad prędam veniunt. Prouerb.xiij.b. Substantia festi/nata ipsa minuet. r Et dolens: qꝛ non põt tantũ acq̃/rere quãtũ vellet: id est tam cito: vl quia lacerat coꝛ ei⁹ spi/nis diuitiarũ. Con/tra Job.xxx.a. Esse sub sentib⁹ delitias cõputabant: Sicut phrenetic⁹ cũ icidit non sentit/imo gau/det. s Impius/in deum: quia res fi/liozum eius: id est pauperum: vel ma/le acq̃rit: vel iniuste detinet. Prouerb. Al. tabũdat xxviij.b. Qui coaceruat diuitias vsuris t fęnore liberali/in pauperes. i. contra paupes cõgregat eas. Jtem exponitur ꝺ de scholaribus ꝙ festinant t labozant vt sciant. o Est homo laborans/vigilando/scribendo/studendo tm vt sciat. Eccs.j.d. Dedi coꝛ meum vt scirem prudentiã t doc/trinam errozesq; t stulticiam: et agnoui qꝺ ĩ his esset labor et afflictio spiritus. Jtem in eodem.vj.c. Omis labor ho/minis in oze eius. Contra qꝺ dicitur eodem.v.d. Uocmi/hi visum est bonũ: vt comedat quis t bibat de laboze suo ꝙ laborauit sub sole: id ẽ cõuertat in suã vtilitatẽ qꝺ audit vel docet. q Et festinãs/audire multas lectiones t multos libzos cito trãscurrere: t in fine tantũ scit quantũ ꝓbus scie/bat vel forte minus. Prouerb.xx.c. Hereditas ad quã fe/stinatur in ꝓncipio: in nouissimo benedictione carebit. Uel festinans/esse vel vocari magister: qꝺ peius est. Jaco.iij a. Nolite plures magistri fieri fratres mei. Prouerb.xix.a. Qui festinus est pedib⁹ offẽdet. r Et dolens/q nõ ha/bet magnas lectiones de littera. Uel quia nõ põt cito fieri magister. Job.xxj.c. De⁹ seruabit filijs illius dolorẽ pa/tris. Uel quia non assequitur nomen vel statũ magistri sui. Ps̃. Surgite postq̃ sederitis qui manducat̃ panem dolo/ris. Ps.126. s Impius/in cultũ dei: quia ꝓp̃ studiũ curiositatẽ amittit missas t matutinas: vel tã festinanꝺ̃ dicit: vt nec at/tentionez nec deuotionẽ habeat. Unde tali dicit dñs Job. xxxviij.a. Cum me laudarent simul astra matutina: et iu/bilarent omnes filij dei: supple vbi eras: Eccs.viij.d. Est homo qui diebus t noctibus somnũ nõ capit oculis: et in/tellexi ꝙ omniũ operum dei nullam possit homo inuenire rationẽ coꝛ quę fiunt sub sole: t quanto plꝰ laborauerit ad querendũ: tanto minꝰ inueniet eã. Et hoc est qꝺ dicit ꝺ: o Est hõ laborans t festinans t dolẽs impi⁹: id est negligẽs cultũ dei: t Et/ꝙnto magis negligit: tãto magi/nõ abundabit/sciẽtia t virtute. Prouer.xj.a. Expecta/tio sollicitoꝛ peribit. Et.j.c. Jmpius facit op⁹ instabile. Et j.d. Alij diuidunt ꝓpria/et ditiozes fiunt: alij rapiũt nõ sua et semper in egestate sunt. v Est homo marcidus: id est ęger vel senex/sicut flos marcidus cũ viriditatẽ amit/tit. x Egẽs recuperatiõe/sanitatis vl tẽpozis amissi vel coꝛpozis refectione. Ꝺ̃.ij.b. Crede deo t recuperabit te. Uel sic: v Est hõ marcidus. i. piger t toꝛpẽs. Josue. xviij.a. Usq; ꝙ marcetis ignauia: x Egẽs recupatiõe amissi tẽpozis ꝓpter pigritiã/vel confortatione/exhoꝛta/tione/vituperatiõe seipsũ. y Plus deficiẽs virtute i. valde deficiẽs ꝓtute coꝛpis vl ai. z Et abũdãs paup/tate/virtutũ. a Et/tñ oculꝰ dei respexit illũ in bo/no: id ẽ ad bonũ illius. Uel sic legat̃ t melꝰ. v Est hõ marcid⁹. i. paup sine floze mũdi. Flos enĩ ꝺr marcid⁹/cũ viriditatẽ amittit. x Egẽs recupatiõe. i. egere se cogno scens deo: ꝙ recupabit oĩa. Phil̃.iij.d. Saluatorẽ expecta mus dñm Iesum christũ: qui reformabit coꝛpus humilitat̃ nostrę ꝛc. y Plus deficiẽs virtute/ꝙ egẽs recupera/tione diuitiarum: et plꝰ dolẽs de defectu virtutis ꝙ pecu/nię vel sanitatis. z Et abũdans paupertate: id est scl

ens compari

ens compati. Vel abundans/diuitijs spūalib⁹:paup/tate:id est merito paupertatis.ꝙ.Corinth.viij.a.Altissi/ma paupertas eorum abundauit in diuitias pauperta/tis eorum. Prouerb.xiij.a. Quasi pauper cum in multis diuitijs sit. a Et oculus dei respexit illum in bo/no. In bono di/cit: quoniā respicit oculus dei in malo pęnę. Exo.xiij. f. Respicies dñs su/per castra ęgyptio/rum per columnaꝫ ignis et nubis/inf/fecit exercitum eo/rum. Quādoqꝫ est in bono: vt hic: et Gen.iij.a.Respe/xit dñs ad abel ꝛ ad munera ei⁹:ad cain autem ꝛ ad munera ei⁹ non respexit. Et Luc.j.e. Respexit dñs būilitatē ancil/lę suę. Prim⁹ ocul⁹ iusticię ē:secūd⁹ mi/sericordię. b Et erexit eum ab humilitate ipsius: id est ab opp:essione infirmitatis ꝛ paupertat. c Et ex/altauit caput ei⁹/in presenti: vt patet in Job vltī.c. Et in futuro: vt patet in laçaro: Luc.xvj.e. d Et mirati sunt in illo multi:ꝙ tam subito de tanta miseria in tan/tam gloriam sublimatus est. Sap.v.a. Videntes turbabū/tur timore horribili ꝛ mirabunt i subitatione insperatę salu/tis. e Et honorauerūt deum/sic boni sublimati: id est laudauerunt/gratias agentes ꝛ de bonis ꝛ de malis ab eo receptis. Utraqꝫ enim sunt a deo: Uñ sequit: f Bo/na:id est prospera. g Et mala: id ē aduersa. h Vi/ta:naturę/gratię ꝛ glorię. i Et mors:naturę/gehēnę. k Paupertas/spūalis vel tempalis vita. l Et ho/nestas:id est opulentia tempalis vl spūalis: m A deo sunt/principali auctore. Contra. Sap.j.c. Deus mortem non fecit. Sol. Deus mortem non fecit:id est causam mor/tis:id est peccatum:qđ dicitur mors culpę. Item est du/plex malum:scilicet malum culpę:et hoc non est a deo:et malum pęnę:et illud est a deo. Esa.xlv.a. Ego dñs et non est alter deus formans lucem ꝛ creans tenebras/facięs pa/cem ꝛ creans malū. n Sapientia ꝛ disciplina ꝛ sci/entia legis apud deū: Et est idem in deo sapięntia/dis/ciplina/scientia/lex:scz diuina essentia. Quę sapięntia dicit: quia omnia sapit ꝛ falli nō potest. Disciplina:quia docet ꝛ disciplinat. Scientia:quia scit oīa ꝛ scire nos facit oīa: id ē aliqua. Lex quia regit ꝛ dirigit omnia. Et de hac lege dic̄ Aug⁹. Hęc ē lex incōmutabilis veritas:illa ꝙ omniū artiū lex recte dicitur ꝛ ars omnipotētis artificis. o Dilec/tio ꝛ vię bonoꝝ apud ipsum: id est deus diligit bo/nos ꝛ facit venire ad se. Uię autem bonorū sunt pęniten/tia ꝛ innocētia:extra quas nullus veniet ad ipsum. Hę sūt vię pulchrę:de qb⁹ Prouer. iij.c. Uię ei⁹ vię pulchrę:et oēs semitę ei⁹ pacificę. Et eodē.iij.d. Utas ꝙ a dextris sūt nouit dñs:peruersę autem sunt quę a sinistris sūt. p Er/ror ꝛ tenebrę peccatoribꝰ concreata sunt/ simul fa/cta:nō a deo creatore oīm:ꝑ a libero arbitrio pctōris.q.d. sapientia ꝛ disciplina ꝛ scięntia:dilectio ꝛ via continendi ad deum/est in hominibus non ab ipsis sed a deo:error circa viam:tenebrę dicit contra sapientiam. Hoc ideo dicit au/ctor:vt ostendat/quia aliter ꝛ aliter sūt a deo bona ꝛ mala. Bona quidem sunt a deo solo simplicit:id est ex mera gra/tia eius:mala vero:id est supplicia ab eo irato et prouoca/to peccatis nostris. Uñ Thren.iij.d. Se abiecit ꝛ misere/bitur:fm multitudinē misericordiarū suarum: Non enim humiliauit ex corde suo: et abiecit filios hoim. q Qui autem exultant in malis:id est in peccatis suis. r Consenescūt in malo:id ē vsqꝫ ad canos permanēt in malis:id est vsqꝫ ad mortē. Daniel.xiij.f. Inueterate diez malorum. Vel/Cōsenescunt in malo:id est astutiores sunt ad mala perpetrāda. Luc.xvj.b. Filij huius sęculi prudentiores sūt fi/lijs lucis in genera/tione sua. s Datio dei:id ē qđ dat de/us.s.gratia et glia: Al.thabebūt t Permanet in/ stis:qz mīl: Justi enim in perpetuum viuent:et apud do/minū ē merces eo/rum: Sap. v. c.j. Cor.xiij.c. Charitas nūqꝫ excidit. v Et profect⁹ illi⁹/ pauperis vl dei:id est multiplicatio bo/noꝝ operum et vir/tutum: x Suc/cessus habebit i ęternū:id est mul/tiplicis mercedis ꝛ ęternę remunerationis. Sap.iij.d. Bo/norum operum gloriosus est fructus. y Est qui locu/pletat parce agendo:id est auare ꝗgregādo. z Et hęc est pars mercedis illius/ non tota: a In eo ꝙ dicit:inueni requiem mihi/in luto diuitiarū:sicut porcus. Miere.xlviij.b. Fertilis fuit moab ab adolescētia sua:ꝛ requeuit in fecib⁹ suis. Luc.xij.c. Anima habes mul ta bona reposita in annos plurimos:requiesce/comede/bi be/epulare. Cōtra. Ps. Labores manuū tuarum mandu cabis. b Et nūc manducabo de bonis meis so/lus:id est propt me solū cōgregata. Eccs.iij.c. Uę soli: qz si ceciderit ꝛc̄. Job.xxxj.b. Si comedi buccellā meā so/lus ꝛc̄. c Et nescit ꝙ temp⁹ ꝑtereat illū/inutilit et dānabilit. Deut.xxxij.e. Juxta est dies pditionis. d Et mors/naturę vel gehennę: e Appropinquet. Un/de.j.xiij.b. Memor esto qm̄ mors non tardabit. f Et relinquat omnia alijs et moriatur.j.xiij.a. Qui aceruat animę suę iniuste/alijs congregat:ꝛ in bonis illius alius luxuriabit. Prouer.xiij.d. Custoditur iusto substan/tia peccatoris. Ps. Ne timueris cum diues factus fuerit homo ꝛc̄.j. Timoth.vj.b. Nihil intulimus in hunc mun/dum ꝛc̄. g Sta in testamento tuo: id est in manda/to dei:qđ tibi statutū est ad obseruandum: Exo.xx. Et in pacto baptismali:quod statuisti ꝛ promisisti seruare. Ps. Juraui ꝛ statui ꝛc̄. Uel religionis quod vouisti. Ps. Uo/uete ꝛ reddite. h Et in illo colloquere/ deo medi/tando et alijs prędicando. Michęę.v.b. Stabit et pascet in fortitudine dñi:non in sua. Non stat in testamento suo: qui pactū violat baptismale vel mandata dei transgredit: vel votū religionis suę nō custodit. Sal.iij.c. Homis cō/firmatū testamentū nemo spernit.i.null⁹ ꝙ sit hęres reno/uabit/aut superordinat. Ubi em̄ testamētū ē/mors necesse ē/ intercedat testatoris: Testamentū enī in mortuis confir/matū est:alioqn nondū valet dū viuit ꝙ testat⁹ est: Heb. ix.e. Jam multi claustrales non stant in testamento suo: nondum valet testamentum eorum:quia adhuc viuunt si/bi ꝛ mundo ꝛ parentibus. i Et in opere mandato/rum tuorū:id est tibi datorum: k Deterasce: id est pseuera vsqꝫ in finē. Mam qui pseuerauerit vsqꝫ i finē ꝟ sal uus erit: Mat.x.c.et.xxiij.b. Et nō ali⁹: qz vn⁹ sol⁹ acci/pit brauiū.j. Cor.ix.d. l Ne māseris i opib⁹ pec/catorū/ maculatione.i. peccantium prauitati ne consen/tias: vel si forte consenseris/opere non impleas: vel si fece/ris non permaneas:sed pęnitendo recedas. Michęę.vij. b. Ne lętaris inimica mea sup me qz cecidi:cōsurgā:cū se/dero in tenebris dñs

Ps.127. Ps.48. Ps.118. Ps.75.

dero in tenebris/dñs lux mea est. a Cõfide aũt in deo/ q̃ põt eripe ⁊ erigere lapsos. Hiere. xvij. b. Bñdict⁹ q̃ cõfi/ dit i dño. b Et mane i loco tuo. i. i deo q̃ ẽ loc⁹ tu⁹. Ul/ In loco tuo. i. fide et charitate. Eccs. x. a. Si spirit⁹ po/ testatem habentis ascenderit super te: locum tuũ ne dimi/ seris. c Facile est enim in oculꝭ dñi/vel/dei subi/ to: id est cito vel ex Al. ꝭ dñi ipzouiso: d Mo/ nestare paupe/ rem: id est adiuua/ re et liberare a mise/ ria et pressura pau/ pertatis vel infirmi tatis vel temptati/ onis aut cuiuscuq̃ tribulationis. e Al. nõ hz ꝭ mihi Benedictio dei id est remuneratio: j. 18. c. f In merce/ dẽ iusti festinat. Apoc. vltẽ. c. Ecce venio cito: et mer/ ces mea mecum est. Ecc. xv. a. Ego sum merces tua magna nimis. Uel sic: e Bñdictio dei: id est gratia/ ⁊ cętera bona q̃ tribuit in prẽsenti: quę sunt benedictio sinistrę: g Festinat: vt p/ ducat. f In mercedem iusti: id est ad gloriam quam tribuet in futuro iustis pro mercede laboris: quę est benedi ctio dexterę. Unde sensus est. Bñdictio sinistrę festinat ad benedictionem dexterę. Prouer. iij. d. Mansuetis dabit Ps. 83. gratiam: gloriã sapientes possidebũt. Ps. Gratiam ⁊ glo riã dabit domin⁹. h Et in honore veloci/ datiui ca/ sus/ processus illius fructificat: id est iusto veloci/ ter currenti ad bravium ęternę vocationis/ processus vi/ tę eius fructificat ad honorẽ illius. Merito eñ bonę vitę Ps. 8. honorabit a christo honore regni. Uñ Ps. Gloria ⁊ ho/ nore coronasti eũ dñe. Itẽ honore iudicij. Matth. xix. d. Amẽ dico vob q̃ vos q̃ secuti estis me ⁊c. Itẽ honore ad/ optiõis filior. Sap. v. a. Nos insensati/ vitã illor ęstima/ bam⁹ insaniã: ⁊ finem illorũ sine honore: quõ ergo cõputa/ ti sunt inter filios dei ⁊ inter sanctos sors illorum est. Item honore laudationis ipsius christi. Matth. xxv. c. Esuriui et dedistis mihi mãducare ⁊c. Uenite ergo bñdicti ⁊c. Itẽ honore angelico: qz parificabunt angelis. Matth. xxij. c. In resurrectione neq̃ nubent neq̃ nubent: sed sũt sicut an geli dei. Et nota q̃ dicit fructificat: qz vita iusti est arbor fructificans: cuius radix est fides: stipes est spes: rami cha ritas extensa ad omnes: folia sunt bona verba: fruct⁹ ope/ ra. Sequitur: i Ne dicas/ quid est mihi opus: id est quo indigeo. Hęc enī vox est superborũ diuitũ: qui in potentia et opulentia sua confidunt. k Et quę erunt mihi ex hoc: id est post hoc/ bona. Hęc est vox infi/ delium: qui dicunt animam perire cum corpore: nec bona nec mala esse post hanc vitã. De primis dicit Apoc. iij. c. Dicis quia diues sum ⁊ locupletat⁹ ⁊ nullius indigeo ⁊ ne/ scis quia miser es ⁊ miserabilis ⁊ pauper ⁊ cęcus ⁊ nudus. De alijs dicitur Sap. ij. a. Ex nihilo nati sumus ⁊ post hẽ erim⁹ tãq̃ non fuerim⁹. Prouer. xxiij. c. Ne emuleris/ im/ pios quoniã non habent futurorũ spem. l Ne dicas: sufficiens mihi sum/ in cõsilijs/ in sciẽtia/ in vita: et nul/ lius auxilio vel consilio vel oratione indigeo: m Et q̃d ex hoc pessimabor: id est quid mali ex hoc q̃ tot ⁊ tẽta cõgregaui sustinebo? Et q̃d ex hoc: id est post hẽ: n Pes/ simabor: id est cũ ita sufficiẽs sim quid ãmodo pati pos/ sum aduersi: j. xxxviij. b. Memento nouissimor ⁊ noli ob/ liuisci: neq̃ enim est cõuersio: ⁊ huic non proderis ⁊ teipm pessimabis. o In die bonorũ ne imemor sis ma/ lorum: id est i tempore ꝑsperitatis/ tam spiritualis q̃ tẽ/ poralis/ memento aduersitatis quę prẽcessit vel quę acci/ dere potest: Naturale enī est vt die seq̃tur nox: et econuer/ so. Unde sequit: p Et in die malorũ: id est aduersi/ tatis spũalis vel temporalis vel corporalis: q Ne im/ memor sis bonorũ: id est bñficiorũ dei: vel bonor eter/ nor/ q̃ ꝓmittit dñs diligẽtib⁹ se vel spe/ rãtib⁹ in se. Primũ dicit/ vt timeas: se/ cundum vt speres. B Al. ⁊ vna Al. ⁊ magne De hoc dicit Ben. viij. d. Frigus ⁊ ęst⁹ ęstas ⁊ hyems/ nox et dies non requie/ scẽt: id est infirmitas et sanitas/ tristicia ⁊ lętitia/ aduersitas et prosperitas. Qua/ re autem sic oporte at esse memorẽ bo/ norum ⁊ malor sub iungit: r Quo/ niam facile ẽ co/ ram deo in die obitus: id est mor/ tis vel aduersitatis: s Retribuere vnicuiq̃ ꝓm vi/ as suas: siue bonum siue malum. Hiere. xxxij. d. Aperti sunt oculi domini super omnes vias filiorum adam: vt reddat vnicuiq̃ ꝓm vias suas: id est ꝓm opa sua. t Alba/ licia horę obliuionem facit luxurię maximę: id ẽ brevis afflictio aduersitatis/ delet ⁊ purgat dolorem maxi/ mę voluptatis. Unde Prouerb. xx. d. Liuor vulneris ab/ sterget mala: et plagę in secretioribus ventris. Eccs. x. a. Locũ tuũ ne dimiseris: quia curatio cessare faciet peccata maxima. Et hoc ẽ q̃d dr. j. xxxj. a. Infirmitas grauis so/ briam facit animam. v Et in fine homis: id est in die iudicij: x Denudatio operum illius: id est inten/ tiõis operũ: q̃ vestita erat opib⁹ exterioꝛib⁹. j. Cor. iij. a. Nolite ante tempus iudicare quoadusq̃ veniat dñs q̃ et illumiabit abscõdita tenebrarũ et manifestabit cõsilia cor/ diũ: id ẽ secretas cogitatiões ⁊ volũtates. y Ne mortẽ ne laudes hominẽ. s. adulando. Prouerb. xxiij. d. Ne lactes quenq̃ labijs tuis: id est ne laudes hominẽ ante mor tẽ simplicit: quia adhuc est pugna: sed finis nõ pugna co/ ronat. Nescit etiam homo an amore vel odio dignus sit: vt dr Eccs. ix. a. Dicit Glo. Stultũ est laudare pugnantẽ quasi iam victorẽ: ille enim qui bene videtur agere/ nescimus si velit vel si possit perseuerare. Ueruntñ cũ boni laudantur/ non ipsi sed christus in eis laudat/ qui in eis viuit. Unde Bal. ij. d. Uiuo iam non ego ⁊c. Et subiungit cau/ sam. z Quoniam in filijs suis agnoscit vir: id ẽ in finalib⁹ et perfectis operib⁹: quę ex pura intentione ge/ nerat. Matth. vij. c. A fructibus eorum cognoscetis eos. a Non omnem hominẽ inducas in domũ tuã: id est non exponas omnia secreta domus tuę omnib⁹ in/ differenter: vt ecclesias. iij. Regl. xx. c. Et Esa. xxxix. a. b Multę enim sũt insidię dolosi: qui forte in spe/ cie peregrini hominis recipitur. Unde. s. viij. d. Coram extraneo ne facias consiliũ: nescis enī quid pariet. De hac auctoritate faciũt scutum quidam/ suam inhospitalitatem palliantes/ aduenas et peregrinos suspicantes latrones. Mystice/ dr prælato: c In domũ tuam: id est in ec/ clesiam tuam. b Nõ inducas omnem hominem: sed probatum moribus ⁊ scientia ⁊ pauperem. d Mul/ tę enim sunt insidię dolosi: id ẽ diaboli: qui sępe sub specie pietatis nepotibus ⁊ extraneis suggerit prębendas vel ecclesias dari. Dicit enī: Si quis suorũ ⁊ maxime do/ mesticorũ curã nõ habet/ fidẽ negauit ⁊ ẽ infideli deterior: j. Timoth. v. a. e Sicut enī eructũt/ fetorẽ: f Prę cordia fetentiũ/ vel/ fętãtiũ. i. sordẽtiũ vel pruriẽtiũ.

Et sicut perdix inducit

a Et sicut perdix inducitur in caueam: que est saga/cissima auis: et tñ decipitur. b Et vt capzea in laque/um: que acutissime videt/et velocissime currit: et tñ occupa/tur et capitur. c Sic et coz superbozum/fetozem spi/rat/et sepe decipitur: licet sibi sapiens videatur. Recte au/tem comparatur perdici t capzeę superbus. Perdix enim ex voce nomẽ habet: vt dicit Jsidozus: Sic superbus ex voci/bus adulantium nomen habet/siue famã sibi vsurpat. Jtem perdix aliena ova fouet t furatur: vt dicit Hiere.xvij.b. Fo/uit que non peperit. Sic superbus aliozum facta sepe sibi at/tribuit: vt patet i scho/laribus t magistris: q̃ sepe scripta aliozũ sur/ripiunt: et quasi nouũ opus publicant. Sed sicut in perdice/sic se/pe accidit in eis. Cum enim perdix pullos ȯ alienis ouis eduxerit: statim vt vocem vere genitricẽ audierint/re/linquũt perdicem t re/uertuntur ad verã ge/nitricem: sic auditoz es/ qui cũ audierint illũ q̃ scripta condidit/relic/to superbo magistro: qui se de scriptis hmõi falso iactabat: cõmendant illum/t istum vituperant. Jtem perdix est auis inmũdissima: t tñ a magnatis libenter comeditur: quia sup/bia natione celestis t̃. Jtem capzeę similis est superbꝰ. Ca/pzea enĩ habitat in mõtibꝰ: sic superbꝰ semp est in dignitati/bus mente t desiderio. Jtem capzea acute videt: t superbus se reputat sapientem. Jtem capzea velocissime currit: t sup/bus omnibꝰ se pzefert: vbicũq; vacat dignitas/pzimꝰ adest. Fetidus autem dicitur superbus: quia sicut fetens nunq̃ de alijs nisi fetida dicit et spurca. Et licet auctoz omne genus superbię hic comphẽdat: tñ duplicem superbiam hic specia/liter suggillat. Unam que surgit ex opinione scientię: quam beatus Bern̄. vocat superbiam altam: que per capzeam de/signatur. De qua dicitur. j. Corꝛ. viij. a. Scientia inflat. Et aliam que surgit ex diuitijs: quã beatus Bern̄. vocat super/biã imã: que per perdicem significat. De qua dicitur. j. Ti/moth. vj. d. Pzecipe diuitibus huius seculi non sublime sa/pere. Sequitur: d Et sicut pzospectoz videns casũ pzoximi sui: sic est coz superbi. e Bona enim/facta vel dicta aliena. f In mala conuertens: id est diminu/ens: vel mala intentione facta asserens: g Insidiatur: vt si male aliquid fiat vel dicatur/publicet t augmentat: bonũ ꝫo diminuet et peruertat. h Et/ita/in electis imponit maculam. i. intentionẽ eoꝝ puertens. Sicut iudei Matth̃. xij. b. Non ejcit hic demonia nisi in beelzebub. Pzospecto/rem vocat superbum: quia procul aspicit alios/se cunctis su/periozem estimans. Unde Job. xl. b. Disperge omnes sup/bos t respiciens omnem arrogantem humilia. i A scin/tilla vna augetur ignis: id est magnus ignis nascitur. k Et ab vno doloso: id est hereticꝰ vel falso fratre: l Augetur sanguis: id est hominum perditio vel pecca/tum: qd̃ sanguinis nomine designatur. Osee. iiij. a. Sanguis sanguinẽ tetigit: id est peccatũ peccato additũ est. m Ho/mo enim peccatoz: id est hereticus vel quilibet ex certa scientia peccans: n Sanguini insidiatur: id est vitę spirituali extinguendę: quia quasi nihil in conspectu eius san/guis: vt dicitur. ℟. viij. d. o Attende tibi a pestifero. i. caue tibi ab hereticꝰ vel detractoze: qui venenũ portat i oze vt serpẽs. p Fabzicat enim mala: id est cogitat qualiꝫ nocere tibi possit aut valeat. Job. xiij. a. Cũ deo disputare cupio: prius ostendẽs vos fabzicatozes mendacij et cultozes peruersozum dogmatum. Esa. xlv. c. Abierunt in confusio/nem fabzicatozes errozum. Et qualiter attendere moneat a tali pestifero subdit: q Ne forte educat super te sub/sannationem i perpetuũ: id est derisum demonũ q̃ sub/sannant peccatozes: vel christi/ qui in die iudicij impios sub/sannabit. Pzouerb. j. c. Ego quoq; i interitu vestro ridebo: et subsannabo cum vobis qd̃ timebatis aduenerit. r Ad/mitte ad te alienigenam: id est hereticum vel demonem vel quemliber peruersozem. s Et subuertet te in turbi/ne/erroris vel peccati vel iudicij. Et loquitur ironice. q. d. si admittis alienigenam: subuertet te verbo vel exemplo: ideo consoztiũ eius fuge. Cõtra Leuit. xix. g. Si habitauerit ad/uena in terra vestra t mozatus fuerit inter vos/ nõ expzobre/tis ei/sed sit inter vos quasi indigena t dili/getis eum quasi vos/metipsos. Jtẽ Deut. x. d. Amat deꝰ pere/grinum et dat ei vic/tum t vestitum: et vos ergo amate peregri/nos. Sol. Hic loquit auctoz de alienigena spirituali/hereticoꝰ vl̃ diabolo vl̃ peccato: q̃ alienãt a deo. Jbi agi/tur de alienis lꝛalibꝰ i quibꝰ debent exerce/ri opa miscdię. t Et abalienabit te: si ei cõsentias. v A vijs pzopzijs: q̃ pzie ducũt ad vitã vl̃ ad deũ. Uel/A vijs tuis: id ẽ q̃ tibi datę sunt t ostensę vt in eis ambules.

Exposicio Ca. XII

Si bene feceris t̃. Duo dicit auctoz in hoc capi/tulo. Pzimo docet discretionem esse seruandã in ele/mosynis faciendis/ostendens cui danda sit elemosy/na: iusto. s. et humili/bono t misericordi: et cui non: et que re/tributio faciẽti: et qd̃ incõmodũ facere negligentis: subostẽ/dens qñ t q̃liter agnosci possit verꝰ amicꝰ/qd̃ nimis diffici/le est: et quomodo ad falsos amicos nos habere debeamus. Dicit ergo: x Si benefeceris: id est benefacere volueris dando elemosynas tã cozporales q̃ spirituales: y Scito cui feceris. i. anteq̃ des/attẽde cui des. Tñ. i. eodẽ fm aliã trãslationẽ. Desudet elemosyna in manu tua: donec iuenias cui des: vel cui dare debes. Monet aũt auctoz attendere cui dandũ: et non solum hoc/sed et simplici animo dare debes. Unde Matth̃. vj. a. Attendite ne iusticiam vestram faciatis coram hominibus vt videamini ab eis. z Et erit gratia bonis tuis multa: et sic erit elemosyna tua grata deo: t ti bi bonozum abundantiam et dei gratiam conseruabit. Un/de. j. xvij. c. dr̃: Elemosyna viri quasi saccul⁹ cũ ipso: t grati/am hominis quasi pupillam conseruabit: t postea resurget t retribuet illis retributionem. a Benefac iusto/potius q̃ iniusto. Nullum enim excludit ab elemosyna: sed iustum pauperem pzeponendũ ostendit iniusto: alioquin omni pau/peri dandum est. Unde Luc. vj. e. Omni petenti te tribue. Et Seneca. Nulla perdenda sunt vt vnum bene detur. b Et inuenies/in futuro: c Retributionẽ magnã: quia pzo nũmo vitam eternam. Augꝰ. Da pauperi t accipe cęlum. Eccs. xj. a. Mitte panem tuum super trãseũtes aq̃s: et post multa tempoza inuenies illum. Uel sic. x Si be/ne feceris/pauperi: y Scito cui feceris: quia christo ꝫpk̃ quẽ dedisti. Usi Matth̃. xxv. d. Oz diu fecist! vni ex fra/tribꝰ meis minimis mihi fecisti. z Et erit gr̃a bonis tuis multa: quia illa sola elemosyna remunerabitur a deo que christo datur. a Benefac iusto: id est christo i mẽ/bris suis: b Et inuenies retributionẽ magnam/re/spectu illozum qui dãt elemosynas pzo laude hominũ: De quibus dicitur Matth̃. vj. a. Amen dico vobis/ receperunt mercedem suam. De alio ꝫo dicitur Matth̃. x. d. Qui reci/pit pzophetam in nomine pzophetę/mercedem pzophetę ac cipiet: et qui recipit iustũ in nomine iusti/mercedem iusti re/cipiet. d Et si nõ ab ipo/iusto paupe. e Certe a dño: q̃ dicit Mar. x. d. Quicũq; potũ dederit vni ex mimis istis calicem aquę frigidę

calicem aquę frigidę tm̃ in nomine discipuli: amen dico vobis/non perdet mercedē suam. a Non est ei bene qui assiduus est in malis: id est qui assidue peccat et peccata peccatis accumulat: quia et si exterius dilectus in carne et honorẽtur ab hominibus: torquetur tm̃ et cruciatur in conscientia: quia nullum malū erit impunitū. b Et elemosynā nō danti. i. dare valenti/sed nō volenti: supple non bene. c Qm̃ t altissim⁹ odio habet pctōres: nō homines. Sap̃. xj. d. Nihil odisti eox quę fecisti. Homines ipse facit non pctōres: et ideo hoīes diligit: sed pctōres odit. Unde Ps̃. Ps̃.5. Odisti oēs q̃ operaṁ iniq̃tatē. Est aũt duplex odiū dei. s. odium ęternę reprobatiōis. Malach. j. a. Dilexi iacob: esau autem odio habui. Et ē odiū tpalis aīaduersionis: quo tpaliť punit vel hoīem ꝓpter volūtati derelinq̃t: qō est maxima ira dei: vt dicit Aug⁹. De b dicit †Ps̃.30. Ps̃. Odisti obseruātes vanitates supuacue. Sed quę est causa: Mō bñ est elemosynā nō dāti: qm̃ t altissim⁹ odio habet pctōres. Respōsio. Non dare elemosynā pctm̃ est. Jaco. ij. c. Judicium sine miscōia fiet illis q̃ nō fecerūt miscōiā. Sequiť. d Et misert⁹ ē pnitētibus. i. de pctis cōmissis dolētib⁹ t dimittentib⁹: vt petro flenti: Luc'. xxij. g. Et magdalenę: Luc'. vij. g. Et matthęo sedēti ad telonęū: Marci. ij. b. Et mulieri i adulterio deprhēsę: Joh. viij. b. Dauid de adulterio pnitēti. ij. Reg'. xij. d. Ps̃.31. Jō dixit: Dixi ꝓfitebor aduersū me iniusticiā meā dño: et tu remisisti impietatē pcti mei. De h ór Prouer. xxviij. b. Qui abscondit scelera sua nō dirigeť: q̃ aũt ꝓfessus fuerit t relinq̃rit ea/miscōiam ꝓsequeť. e Da misericordi: t ne suscipias pctōrē. Cōtra. Luc'. vj. c. Oi petēti te tribue. Bal'. vj. c. Dū tpus habem⁹ operemur bonū ad oēs. Prouerb̃. xxv. c. Si esurierit inimic⁹ tuus ciba illū. Sol'. In hoie tria ꝓsiderāda sunt. Gra/natura/culpa. Propť prima duo subueniendū est hoī: ꝓpter tertiū nunq̃. Et h ē: Da misericordi. i. miserū cor habēti: t misericordia indigēti. f Et ne suscipias pctōrē. i. ꝓ pctō ne spernas si indiget. Un Glo. Qui indigēti elemosynā tribuit nec ꝓ delicto spernit: vere miscōiaz facit: natura enī respiciēda est nō psona. i. psonę cōditio. g Et/qz impijs/ꝓtra fidē: h Et pctōrib⁹/ cū fide: i Reddet vindictā/ dns: k Custodiēs eos i die vindictę. i. reseruās eos puniēdos in die iudicij. q. d. ꝓť pctm̃ nō est subtrahenda elemosyna pctōri cū indiget: qz dns puniet eum loco et tempore suo/cuius est punire pctōres. Ecclēh. ix. a. Sm aliam editionē: Mihi vindictā t ego retribuā. Hiere. xij. a. Congrega eos q̃si gregem ad vindictā. Job. xxj. d. In diem ꝑditiōis seruatur malus: t ad diem furoris ducet. ij. Pet. ij. b. Nouit dns pios de temptatiōe eripe: iniquos ꝓ in diem iudicij cruciādos reseruare. l Da bono/indigēti: m Et non recepis pctōrē/ad elemosynā/inquantum pctōr est. Verbi gra: Mō histrioni vl maledico. Ut dicit Hiero⁹: Histrionib⁹ dare/est dęmonib⁹ immolare. Vel sicut. g. Mō recęperis: id est ꝓpter peccatū ne sp̃reueris qñ elemosynam desiderat. Simile legiť Tob. iij. c. Panē tuū t vinū tuū super sepulturā iusti constitue: t noli ex eo māducare cū peccatoribus: id est pro eo q̃ peccatores sūt/noli cōmunicare: Sic faciunt illi qui nutriunt histriones/cum esuriant christi pauperes: qui autem dat indigenti peccatori: non quia peccator est sed quia homo est: non peccatorē sed iustum nutrit: quia culpam non diligit/sed naturam. Mystice/autem prohibet auctor hereticis cōmunicare societatē vel verbū doctrinę. Un Matth̃. xij. a. Nolite sanctum dare canibus. n Bene

a Mon est ei bene q̃ assidu⁹ est
b i mal: et elemosynā nō dāti:
c qūoniā t altissim⁹ odio ha-
d bet pctōres: et misert⁹ est pę-
e nitentib⁹. Bā misericordi: t
f g né suscipias pctōrem: et im-
h i pijs et pctōrib⁹ rèddet vin-
k dictam: cūstodiēs eos in die
l m vindictę. Bā bono et nō re-
n ceperis pctōrem. Bene fac
o humili: t nō dederis impio.
p Prohibe panes illi† dare:

B
Al.†dari

q nè i ipsis pōtētior te sit. Mā
s dūplicia mala iuenies i oib⁹
t bonis q̃cūq̃ feceri illi: qm̃ et
altissim⁹ odio habet pctōres:
et ipijs reddet vindictā. Mō
v r ag̃noscet in bonis amic⁹: et
nō abscōdet i malis inimic⁹.
y z In bōnis viri inimici illiūs:
a b i tristicia et i malicia illi⁹ āmi
c cus agnit⁹ ē. Mō crēdas inimi
d co tuo i ętnū. Sic ēnitatra-
e mentū eruginat neqũtia illi⁹.

fac humili: id est pauperi/humiliter petēti: o Et non dederis impio: id ē indigenti prępondus est iustus impio in necessitatis releuatione. Greg⁹. Oportet vt instanter detur quicqd vera humilitate requritur. p Prohibe panes illi dare/materiales vel spūales. Et subiungit causā: q Me in ipsis/panib⁹: r Potentior te sit: id est blasphemādo qō tu prędicas. Vel/Potentior: id est exercatior ex ipsa prędicatione tua. Hęretici enim tm̃ audiūt prędicationem vt ibi qualiter alios impugnēt vel ipsam doctrinā iuertant/concipiant. s Mā duplicia mala inuenies in oīnib⁹ bonis quęcunq̃ feceris illi: quia ipsū foues in errore suo: et ipse abūtitur dono tuo: et vtrūq̃ danti ascribitur. Al'/Duplicia mala: tua perdis: et aduersariū tuū cōtra te nutris t armas. t Quoniam t altissimus odio habet peccatores: t impijs reddet vindictam. Odit inquam in presenti/ non cōferendo gratiaz/detestādo vitia/diligendo naturaz: qō est perfecto odio odire. Unde sup illud Ps̃. Perfecto odio oderā illos: dicit Glo. Perfecto odio odisse est: vt nec propter vitia homines oderis/nec propter homines vitia diligas. v Non agnoscetur in bonis amicus: id est in prosperis: quia incertum est vtrum persona aut fortuna diligať. x Et non abscondetur in malis: id est in aduersis: inimicus. Facilius enim in aduersis probatur amicus t inimicus. Multi enī sunt amici solo nomine: et recedēte fortuna insultant cui prius adulabantur: vt semei dauid. ij. Regl. xvj. b. Unde Seneca. Ob hoc prędicpue diligenda est paupertas: quia facit te scire quis te vere dilexerit. Ille enim vere amicus est: qui omni tempe diligit: vt dicitur Prouerb̃. xvij. c. Falsus ꝓ amicus cum fortuna venit: et cū fortuna recedit. De q̃ vī ibidē. xix. a. Diuitię addūt amicos: a paupere autem et hi quos habuit separant. y In bonis viri: id est in successibus: z Inimici illius in tristicia/sunt. a Et in malicia illius: tempore aduersitatis: b Amicus agnitus est: quia si verus amicus ē non deserit/sed magis diligit. Si autem deserit/non erat verus amicus: sed amicus fortunę. De quo dicitur. j. xxvij. a. Sodalis amico cōiocundabiť i oblectatiōib⁹ t in tpe tribulationis aduersarius erit. c Non credas inimico tuo i ętternum: id est nunq̃ credas. Joh̃. xiij. a. Non lauabis mihi pedes in ętternum. Sed si verū dicit inimicus: nunq̃d credendū est ei? Respōsio. Si manifestū est verum/crediť vero non illi: quia in illo non est auctoritas credēdi/sicut est in amico: cui quādoq̃ creditur etiam si dubia dicat: Si autem dubium est verum qō dicit/examinādū est prius: et tūc iam nō illi sed veritati probatę creditur. Mystice c Non credas inimico tuo in ętternū: id ē nunq̃ acq̃escas hęretico vel diabolo: Trāsfigurat enī se qñq̃ i angelū lucis. ij. Cor'. xj. c. Eph̃. v. b. Nemo vos seducat inanib⁹ verbis. Causam autem quare non est credēdū inimico/subiūgit: d Sicut enim atramentum eruginat nequitia illius: vel sicut ęramentū/alia littera. Nota rubigo est vitium rodens ferrum vel segetes quasi rodigo: qō alio nomine erugo dicitur ab erodendo: non ab ęramento: vt dicit Jsidorus. Contrahitur aũt hoc vitiū maxime ab atramento: et propter hoc inducitur hęc similitudo. Et est sensus. Sicut atramentū eruginat. i. eruginē siue rubiginē inficit/ et corrūpit ferrū: Sic e Neqũtia illi⁹/qs attingere pōt. Vel sm aliā lram. d Sicut ęramentū eruginat. i. eruginē siue rubiginem contrahit: qua inficitur. Sic e Neqũtia illi⁹. i. aīa nequā illius inficiť rubigine

C
Al.† erunt Ps̃.138.

illo⁹ inficitur rubigine peccati vel infidelitatis. a ¶Et si humiliatus vadat curuus/abijce animũ tuũ.i. simulatione eius nõ acquiesce. b ¶Et custodi te ab illo: quia et si humiliat⁹ vadat exterius/plenus est dolo. Vñ.j.xix.d. Est q̃ nequiter se humiliat: ⁊ ĩterioza ei⁹ plena sũt dolo. Prouer. xxvj.d. Cum submiserit vocem suã ne credideris ei: quoniã septẽ nequitię sũt corde ei⁹. c ¶Nõ statuas illũ penes te: id est non habeas eum familiarem. d ¶Nec sedeat ad dexteram tuam: id est non habeas collateralẽ. Vel d ¶Nec sedeat ad dexteram tuam: id est in bonis tuis illum non ꝓficies tibi: sicut dicit christ⁹ sedere ad dexterã patris.i. esse ęqualis ei in omnibus suis. Et rationẽ hui⁹ subiungit: e ¶Ne cõuersus/ in se ꝓ amorem illicitũ. f ¶Stet in loco tuo: id ẽ velit sibi vsurpare locũ dignitatis tuę. Qõ plenius exponẽs/ subdit: g ¶Ne forte cõuersus in locũ tuũ inquirat cathedrã tuã: quę est locus dignitatis ⁊ magisterij. h ¶Et i nouissimo cognoscas ẏba mea/fuisse vera. i ¶Et i sermonib⁹ meis stimuleris/ doloze: qz nõ odisti: vel pęnitẽtiã nimis serã habuisti. Glo. Historice de falsis amicis agit/de quibus cauere debemus: mystice ẏo notat hęreticos qui nõ vere amici sũt: quoꝝ doctrina plena ẽ rubigine errozis ⁊ nequitię: quozum sermo serpit vt cancer. ij. Timoth. ij.c. Nõ ergo eis ꝑsentiamus: nec potestatẽ aliquã tribuam⁹ quam significat dextera: ne a loco nostro.i. a statu fidei rectę nos deũciãt. Nituntur enĩ cathedrã: id ẽ doctrinã nostrã maliciose ſbuertere. k ¶Quis miserebit incantatori a serpente ꝑcusso: id est hęretico: qui officiũ doctoris gerit: ⁊ se dicit medicũ animaꝝ/a diabolo circũuẽto: q. d. null⁹: qz insanabilis ẽ plaga ei⁹. Alia litta habet: Quis medebit incantatori: id est ꝓlato vel ꝓdicatori: qui a cozdibus hominũ debet extrahere diabolum: sicut incantator de cauernis extrahit serpentes verbis incantationis: vt dicit Isidor⁹. l ¶A serpente ꝑcusso: id est ab hęretico vel diabolo decepto: q. d. nullus: qz si sal infatuatũ fuerit: i q̃ saliet? Ad nihilũ valet vltra nisi vt mittat foras et ꝑculcet ab hoib⁹: Matth. v.b. m ¶Et oib⁹ q̃ appropiãt/ vl̃ appropinquãt/ꝙ cõsensũ vl̃ imitationẽ: n ¶Bestijs. i. hęreticis vl̃ dęmonib⁹ q̃ deuastant oĩa/quis medebit? o ¶Et qui comitat cum viro iniquo/cõsentiẽdo vel imitando ipsum: p ¶Et obuolut⁹ est in peccatis ei⁹: sicut mortuus in sudario: cui⁹ typum gerit laçarus: Job. xj.f. Vel sicut auis in laqueo: ⁊ ceruus in rẽti: quis medebit ei? q. d. difficile est talibus subuenire ad salutem. Adhuc ꝓsequit̃ de falso amico. q ¶Una hora.i. ad tempus vel ad horã: r ¶Tecum ꝑmanebit: dum.s. bene tibi fuerit/ simulabit se amicũ tuũ. s ¶Si autẽ declinaueris: id est a ꝓsperitate cecideris: t ¶Nõ supportabit te/subueniendo vel compatiendo: quia ẽ amicus solo nomie: vt dz. j. xxxvij. a. Vl̃ de hęretico. q ¶Una hora tecũ ꝑmanebit: id est ad horam dicet se esse fidelẽ. s ¶Si autẽ declinaueris/a via iustiçie/eum audiendo ⁊ cõsentiendo: t ¶Non supportabit: id est nõ adiuuabit/te: qz nec seipsum poterit iuuare. v ¶In labijs suis indulcat inimic⁹: id est lepore verboꝝ alliciet. x ¶Et i corde suo insidiat vt subuertat te in foueam/ errozis. Planũ est hoc tam de hęretico q̃ de falso amico. De quoꝝ vtroq̃ dicit Prouer. v.a. Fauus distillãs

a Et si hũmiliatus vadat cur-
b uus/abijce animũ tuũ/⁊ cũ-
c stodi te ab illo. Non stãtuas
d illũ penes te: nec sedeat ad
e dexterã tuam: ne conuersus
f g stet in loco tuo: ne fortẽ con-
b uersus in locum tuũ inqui-
b rat cathedrã tuã: ⁊ in nouissi
mo cognoscas verba mea: ⁊
i in sermonibus meis stimule-
k ris. Quis miserebit incãta
l tori a serpente ꝑcusso: ⁊ om-
m n nib⁹ qui appropiant bestijs
o et qui comitatur cum viro
p iniquo: ⁊ obuolut⁹ est in pec
q r catis eius: Una hora tectũ
s ꝑmanebit. Si autẽ declina-
t ueris nõ supportabit te. In
v labijs suis indulcat inimic⁹:
x ⁊ i corde suo insidiat vt sub-
y uertat te in foueã. In oculis
z ꝯ suis lachrymat inimic⁹: et si
a b inuenerit tẽpus non satiabit
c sanguie. Si incurrerint tibi
d mala: inuenies eũ illic prioze.
e In oculis suis lachrymat ini-
f mic⁹: ⁊ quasi aduuans suffo
g diet plãtas tuas. Caput suũ
b mouebit ⁊ ꝯplaudet manu:
i k ⁊ multa susurrans cõmutabit vultũ suũ ¶Ca. XIII.
l Qui tetigerit picẽ: inq̃-
m q nabit ab ea: et q̃ cõ-
n cauerit superbo induet

labia meretricis: ⁊ nitidius oleo guttur eius: nouissima aũt eius amara q̃si absinthiũ. Prouer. xj.b. Simulator ore decipit amicũ suum. y ¶In oculis tuis lachrymat inimicus: id est corã te. Vel ¶In oculis suis. i. superficialiter/nõ ex corde: z Lachrymat inimicus/ q̃si cõpatiens. a ¶Et si inuenerit temp⁹ .i. oportunitatẽ nocẽdi: b ¶Non satiabit sanguine: id est quasi esuriens sanguinem tuũ effundet. Sicut Ioab abner dolo interfecit i hebron i medio portę. ij. Regl. iij.e. Et amasan sub simulatione osculi. ij. Regũ xx.c. c ¶Si incurrerint tibi mala: id est aduersitas vel hostiũ incursus: d ¶Inuenies eũ illic prioze/ ad impugnandũ ct subuertẽdum te. e ¶In oculis suis lachrymat. i. superficialiter se compari simulat inimic⁹: f ¶Et quasi aduuans suffodiet plãtas tuas: id est stipulatis tuis foueã fodit vt corruas. Vel/suffodiet plantas tuas: id est sub specie amici corruere te faciet. g ¶Caput suum mouebit/insultando tibi cum ceciderís. h ¶Et plaudet manu/vel/plaudebit: antiqua grãmatica: gaudendo de casu tuo: sicut legit Threñ. ij.e. Plauserũt sup te manib⁹ suis: oẽs trãseũtes p viã: sibilauerũt ⁊ mouerũt caput sup filiã hierusalẽ. i ¶Et multa susurrãs. i. occulte detrahẽs tibi: k ¶Cõmutabit vultũ suũ. i. vultũ simulati amici mutabit in vultũ aperti amici. ¶Expo. Capi. XIII.

Qui tetigerit picem ⁊c. In ꝓcedẽti capitulo actũ est de discretione amicitię: In hoc capitulo agit̃ de discretione societatis. Multũ enim nocet mala societas: ⁊ multũ iuuat bona societas. Et primo ostendit q̃ malozum societas fugiẽda sit: quia multũ coinquinat: vbi dicit: Qui tetigerit ⁊c. Secũdo ostendit q̃ soli deo adhęrendũ est: ibi: Humiliare deo. Tertio ostendit societatem hęreticoꝝ specialiter vitandam: ibi: Attende ne seductus in stulticia humilieris. Quarto ostendit qualiter opoꝛtet se habere ad potentes: ibi: Aduocatus a potentioze ⁊c. Quinto ostendit q̃ dei ⁊ sanctorũ cõsortium appetendũ est: ibi: Omni vita tua dilige deum. Sexto ostendit q̃ non est societas diuitis ⁊ pauperis: vel iusti ⁊ peccatoris: ibi: Sicut cõmunicabit lupus agno. Septimo ⁊ vltimo ostẽdit/ quomodo mali possint a bonis agnosci: aliter enĩ nõ posset vitari eozum societas: ibi: Coꝛ hominis imutat faciẽ illius. Dicit ergo: l ¶Qui tetigerit picem ⁊c. ipso tactu: quia macula vel malus odoꝛ remanet i manu etiã electa pice. m ¶Et qui cõmunicauerit superbo/cõsentiendo vel cohabitando/ n ¶Induet superbiã/quasi vestimentũ: id est omnib⁹ membris/factis/dictis ⁊ gestibus/ superba denigrabit. Hęc est vestis pegrina: quę peregrinari facit a domino. De qua dicitur Sophonię .j.b. Visitabo super omnes qui induti sunt veste peregrina: ⁊ visitabo super omnem qui arroganter ingreditur super limen. Vestis ẏo domestica est iusticia: De qua dicitur Job. xxix.c. Justicia indutus sum ⁊ vestiui me sicut vestimento. Prouerb. vltj.c. Stragulatã vestem fecit sibi mulier fortis: byssus ⁊ purpura indumentũ eius. Sicut pix non est tangenda: sic malozum societas est fugienda/ maxime infirmis qui adhuc seducibiles sunt. Nimis enim difficile est esse in medio ignis/⁊ non comburi: imo miraculũ/ vt in tribus pueris: Daniel. iij.c. Unde Prouerb. vj.d. Nũquid potest homo abscondere ignem in

sinu suo/vt vestimenta illius nō ardeant: aut ambulare supra
pzunas vt nō comburāt plantę eius. j. Corinth. xv. e. Corrum
punt mores bonos colloquia mala. a Pondus/ calpę
vel pęnę: b Sup se tollit qui honestiori se: id est di-
tiori se: c Cōmunicat/ se participando vel cōsentiendo vl
imitando eum d Et
ideo/ ditiori te ne so-
cius fueris: te parti-
ficando ei in expensis
vel in contractib⁹ vel
in verbis. e Quid
cōmunicabit ca-
cabus ad ollam:
q.d. nō est cōueniens
eorum coniunctio.
f Quando enī se
colliserint/ cacabus
et olla: f Confrin-
get/ olla/ quę fictilis
est & fragilis/ a cacabo
ęneo & forti: Sic pau-
per supple a diuite op-
primit & conterit. Vñ
sequit: g Diues
iniuste egit/ contra
pauperem: h Et
frem ebit. i. indignabi
tur pauper. i Daup
autē/ lęsus a diuite: k Tacebit/ nō audens respondere
ne magis lędat: vel quia nō habet vocem in cōsistorio. Pro-
uerb. xvij. d. Pauper cū obsecratiōibus loquit/ & diues effa-
bit rigide. l Si largit⁹ fueris/ diuiti munera: m Aſ-
sumet te: id est honorabit te/ iuxta se te vocando. n Et si
nō habueris/ quid ei largiaris: o Derelinquet te:
id est non assumet te: vel amouebit te ab officio siue a loco in
quo te ꝓpter munera collocauerat. Prouerb. xix. a. Multi
colunt ꝑsonam potentis/ & amici sunt dona tribuētis: fratres
hominis pauperis oderunt eum: insuper et amici procul re-
Uersus cesserūt ab eo. Si nihil attuleris ibis homere foras. p Si
habes/ diuitias & possessiones: q Conuiuet tecum: id
Al. †colcabit est tamdiu habitabit & †cōuiuabit tecū. r Et euacuabit
te/ emergens & multa pollicens. s Et ipse nō dolebit
super te/ cum euacuat⁹ fueris: id est nō compatiet tibi. Si-
cut principes ꝓpositos suos ꝓmo blande & familiariter emer
gunt: & postea capiunt violenter: tandē eiciunt a ꝓpositura
miserum & excoriatū. t Si necessarius illi fueris/ in
aliquo: v Supplantabit te: id est alliciet & decipiet blā-
diens: & tantū faciens laborare vt nō possis stare sup plātas:
vl mercedē tuā retinēdo. x Et subridens: id est simula-
te arridens tibi: y Spem dabit/ ꝓmittendo multa & ma
gna fallaciter: Sic saul/ dauid. j. Regū. xviij. d. Dixit saul ad
dauid: Ecce filia mea maior merob / ipsam dabo tibi vxorē:
tātūmodo esto vir fortis & ꝓliare ꝓlia dñi. Saul aūt reputa-
bat/ dicens: Non sit man⁹ mea in eū: sed sit super eū manus
philistinorū. z Narrans tibi omnia bona: quę con-
tulit seruientib⁹ sibi: Vel si tu seruis/ ꝓmittet tibi/ a Et
dicet: quid opus est tibi: quasi velit idē dare qđ deest:
b Et cōfundet te in cibis suis: id est in cōuiuijs quę tu
ei facis. i. depauperabit te: vel exenijs quę tibi mittet/ decl-
piet te: c Donec te exinaniat: id est depauperet te:
d Bis et ter: id sępe/ ꝯdiu habes. s. quid ei des vel cōmo
des. Vel/ bis et ter/ dicit: id est quinquies: quia quinq; mo-
dis euacuant pauperes a diuitibus. Nocent enim diuites pau
peribus aperte et occulte. Aperte duobus modis: vel sua
auferendo/ qđ est violentia: aut quod meruerūt/ non redden-
do/ qđ ē imisericordia: Et ita bis exinaniūt aperte. Item oc-
culte nocent ꝓ verba duplicia/ qđ est fallacia: Et ꝓ facta duo-
bus modis: vel ipso paupere ꝑsente & ignorante: vt quando
in oculis eius male ponderant vel mensurant/ quod est fraus:
vl ipso absente & in ipsis cōfidente/ qđ est proditio: Et ita ter

a dicēt: quid opus est tibi: et
b cōfundēt te in cibis suis/ do-
c nec te exinaniat bis ēt ter: et
d in nouissimo †deridēbit te.
e Postea videſ derēliquet te:
f et caput suū mouebit ad te.
g Hūliare deo & expecta ma-
h nus ei⁹. Attende ne seduct⁹
i stultitia hūliēris. Noli eē
k hūlis i sapiētiā tua: & ne hūi-
l liāt⁹ i stultitiā sedūcarī. Ad-
m uocat⁹ a potentioze discēde:
n ex b ēm magī te aduocabit.
o Ne impzob⁹ sis nē ipingarī:
p & nē lōge sis ab eo/ ne eās in
q obliuionē. Merētineas ex eq̄
r exinaniūt occulte. Vñ quinq; filias auaritię tāgit hic auctor:
s Violentiā/ imisericordiā/ fallaciam/ fraudem/ ꝑditionem: cū
t dicit/ bis et ter: quibus diuites auari nocent pauperibus.
u Nec solū hoc facit diues pauperi: sed post depauperationē
x deridet eum: qđ pius est. Unde sequitur. e Et in nouis-
simo: id est post eua-
cuationem tuam. f
Deridebit te: id est
deridēdo dicet q̄ gu-
losus es/ & stultus: q̄
oīa cōsumpsisti. Job. Al. †deridet
xij. a. Deridetur iusti
simplicitas &c. g Po
stea videſ/ te attenua
tū siue bonis denuda-
tū. h Derelinquet
te. i. ptemnet te: nec ꝛ
uitabit te: nec assumet
te ad negocia sua: nec
mittet tibi fercula vt
pius. i Et caput
suum mouebit ad
te/ irridendum. Mo-
tio ēm capitis signū
est irrisionis. Unde
Ps. Posuisti nos in †Ps. 43.
similitudinē gentiū: cōmotionem capitis ī
populis. Esa. xxxvij. d. Despexit te/ & subsannauit te virgo fi-
lia sion: post te mouit caput filia hierusalē. k Humilia-
re deo &c. Secūda pars capituli/ vbi dehortata familiari-
tate malorū: id est superborū diuitū: hortatur ad societatē &
familiaritatem dei. Vñ dic: k Humiliare deo: id est hu
militatē exhibe deo: nihil de te ꝑsumendo/ oibus ꝓpter deū
te subijciendo. j. Pet. ij. c. Subiecti estote omni humanę cre
turę propter deū. l Et expecta man⁹ eius: dexte-
ram: qua dabit stolam animę: Et sinistram: qua dabit sto-
lam corporis. Vl Expecta manus eius: quarū vna eri-
get a miserijs mūdi: & altera sublimabit ad gaudia cęli: quia
qui se humiliat exaltabitur: Luc. xviij. c. m Attende &c.
Tertia pars capli vbi ostēdit societatē hęreticorū ꝑ specialiter
esse fugiendam. m Attende ne seductus in stul-
titia: id est erronea doctrina hęreticorum vel philosophō-
rum: n Humilieris: id est confundaris in ꝑsenti conui-
ctus de hęresi: et in futuro omnibus manifestus. o No-
li esse humilis: id est pusillanimis vel nimium simplex:
p In sapiētia tua: id est in defensiōe fidei et ꝑdicatione:
q.d. si sapientiā habes/ viriliter resiste hęretico: & prędica fi-
dem. q Et ne humiliatus in stulticiam: id est dele-
ctus in errorem: r Seducaris: id est seorsum ducaris a
via quę ducit ad vitam. s Aduocatus &c. Quarta
pars/ vbi ostendit qualiť se oportet habere ad potentes: do-
cens fugiendum esse ab eis. Aliquando tamē accedendum:
ne omnino venias in obliuionē eorum. Et hoc est: s Ad-
uocatus a potentioze/ ad cōuiuandum cum eo: vel ad
aliquod officium vel honorem: t Discede: id est contra-
he te excusando: non statim eundo vel ingerendo: vt multi fa
ciunt. v Ex hoc enim magis te aduocabit/ si
prius tamē ex corde vocauit te. Multi ēm solo ore vocant/
non ex corde: & libentius audiunt excusationē inuitati q̄ con-
cessionē. Prouerb. xv. b. Melius est vocari ad olera cū cha-
ritate q̄ ad vitulum saginatum cum odio. x Ne impro-
bus sis/ impudenter te ingerendo: & multa conuiua quę-
rendo: y Ne impingaris: id est foras expellaris. Pro-
uerb. xxv. c. Subtrahe pedem tuū de domo ꝓximi tui: ne
qñ satiatus oderit te. z Et ne longe sis ab eo. i. absis:
a diuite nimis te elōgādo. a Ne eas i obliuionē: di-
ues ēm facile obliuiscit qs nō videt pauperes. b Ne reti-
as ex equo loqui cū illo: id est ꝑ bis paribus: q̄ tm & ta- Al. †paupere
liter loquendo vt ille. q.d. noli de †paupere loqui cum diuite: sed audi tacens.

sed audi tacens. a Ne credas multis verbis illi⁹.i. nõ adhibeas fidem omnib⁹ quę dicit tibi. Multa eñ ꝓmittit quę nõ soluit: ꝛ multa dicit ad temptandũ te ꝛ inuestigada secreta tua. Unde sequit. b Ex multa eñ loquela temptabit te: id est multa loquet ad temptandũ te. c Et subridẽs .i. falso ridens: d Interrogabit te de abscõditis tuis: vt eis cognitis decipiat te vl̃ im properet tibi. e Immitis animi⁹ illi⁹.i. crudelis: f Et cõseruabit vba tua: id est obseruabit insidiando si in aliquo reprehendere possit. Ps. Obseruabit peccator iustũ: ꝛ stridebit super eũ dentib⁹ suis. Job. xv.c. Si ꝛmonẽ meũ seruauerint / et vestrũ seruabũt. g Et nõ parcet de malicia ꝛ de vinculis. i. si aliquid reprehensibile inuenerit / nõ parcet quin maliciose incarceret te ꝛ puniat. b Caue tibi / a stulta locutiõe. i Et attende diligẽter auditui tuo / actiue ꝛ passiue. i. his quę ipse audit a te: et his q̃ tu audis ab ipso. q. d. attende quid loquaris / ꝛ q̃d audias: vt nec dicas non dicẽda: nec audias nõ audienda. De ꝓmo dr: Prouer. xxj. d. Qui custodit os suũ / custodit animã suam. De secũdo dicit / Prouerb. iij. d. Remoue a te os prauũ: ꝛ labia detrahentia sint procul a te. De vtroq; dr. j. xxviij. d. Sepi aures tuas spinis: ꝛ noli audire linguam nequã: ꝛ ostia ori tuo facito ostia. Et causam subiũgit auctor: k Quoniã cũ subuersione tua ambulas. i. cum periculo subuersiõis tuę / vel ex verbis tuis / vel ex verbis illius. l Audiens vo illa: id est vba diuitis: m Quasi insomnis: vna dictio: quasi diligẽs ꝛ attendẽs: n Elide. i. discerne qualia sunt q̃ dicit. o Et vigilabis. i. cautus eris / ne decipiaris. Vel / in somnis / pot eẽ ozatio. Et ẽ sensus: l Audiẽs vo illa q̃si i somnis vide. i. sicut nõ curas de bis quę in somnis videris: ita nõ cures de bis q̃ a diuite audieris: o Et vigilabis. i. vigilãs eris. i. sapiens. Alia lra habet: Et vigilabit. Et tũc ẽ sensus: l Audiẽs vo illa q̃si i somnis / dicta. s. obscure: n Elide. i. caue tibi. o Et qz vigilabit. i. isidiabit tibi / vt nõ itelligas q̃ dic / decipiat te. Sicut loquebat dauid vrię. ij. Regl. xj. b. Uade i domũ tuã ꝛ laua pedes tuos. Ecce posuit quidã auctor: q̃ oportet habere ad ꝰ vt bñ te habeas ad diuites siue potẽtes. Primo vt ñ sis improb⁹. Secũdo vt nõ sis oino alien⁹. Tertio vt nõ loq̃ris cũ eo expiri. Quarto vt caueas q̃ loq̃t tibi. Quinto vt caueas q̃ ei loq̃ris. Seq̃t. p Oi vita ꝛc̃. Quinta pars capituli: vbi ostendit q̃ dei ꝛ sanctoꝝ societas ac familiaritas debet appeti ꝛ amari. Uñ dic̃: Omi vita tua ꝛc̃. i. omi vita tua / siue ꝓspa siue aduersa: q Dilige deũ / ꝓpter se tm̃. Et hoc dicit auctor: qz quidã sunt qui diligũt deũ dum bene eis est: tẽpore vo tẽptatiõis vl̃ aduersitat̃ murmurãt ꝛ maledicũt deũ: vt iudęi i deserto. De q̃b⁹ Ps. Cõfitebit tibi cũ bñ feceris ei. Et Lucl. viij. b. Ad tẽpus credũt: ꝛ in tpe temptatiõis recedũt. Alij ecõuerso: tpe ꝓsperitatis obliuiscunt deũ: ꝛ in tpe aduersitatis ozant ꝛ requirũt eũ. De quib⁹ dr Esa. xxvj. c. Dñe i angustia requrũt te. Propt̃ ꝰ dixit ioseph pincernę: Memẽto mei cũ bñ tibi fuerit: Gen. xl. c. Qui aũt vere diligit deũ / oi tpe diligit. Uñ Prouer. xvij. c. Oi tpe diligit q̃ amic⁹ ẽ. Et ꝰ ẽ q̃ dic̃: Oi vita tua dilige deũ. Vl̃ p Oi vita tua. i. toto cozde / vñ vita: ꝛ tota alia / vñ regnũ vitę: ꝛ tota virtute / vñ ꝓuersatio bone vitę. Et ꝰ est q̃ dr / Deut. vj. a. et Matth. xxij. d. Diliges dñm deũ tuũ ꝛc̃. r Et invoca illũ. i. int⁹ cozde voca illũ ꝓ intentã ꝛ devotã ozatiõnẽ. s In salute tua / tpali vł eterna. Quę cõsistit i trib⁹: In amotiõe mali: ꝛ collatione boni: ꝛ cõfirmatiõe eiusdẽ. Amotio ꝥo mali triplicis. i. ꝓsentis / ꝓteriti / ꝛ futuri. Collatio boni triplicis. i. boni glozię / naturę / ꝛ gratię. Et hęc sũt sex petitiões ozonis dñicę: septimũ est ꝓfirmatio boni collati ꝛ mali amoti. Uerbi gra. Amotio mali futuri petitur: ibi: Libera nos a malo. Amotio mali ꝓsẽtis: ibi: Et ne nos iducas i tẽptationẽ. Amotio mali ꝓteriti: ibi: Dimitte nobis debita nostra: sic̃ et nos dimittimus debitozib⁹ nr̃is. Collatio boni nature petit: ibi: Panem nostrũ q̃tidianũ da nobis hodie. Collatio boni gratię: ibi: Fiat volũtas tua sicut in cęlo et i terra. Collatio boni glozię: ibi: Adueniat regnũ tuũ. Cõfirmatio omniũ: ibi: Sanctificet nomẽ tuũ. Qz dr: Pater nr̃ q̃ es i cęlis: captatio ẽ benuolẽtię. Qz aũt deũ diligere debeam⁹ / ostẽdit: qz oñe simile diligit suũ simile: et nos similes sum⁹ deo: facti eñ sum⁹ ad imaginẽ ꝛ similitudinẽ suã. Et hoc est qđ sequit: t Omne aial diligit simile sibi / naturaliter. v Sic ꝛ omis homo ꝓximũ sibi. i. similẽ sibi cõditiõe diligit naturalit. Un Augustin⁹ in libro soliloquiozꝝ. Homies amo / nõ ex eo q̃ aialia: sed qz homies sunt. i. qz rõnales aias habent quas amo: etiã in latronib⁹. Hic dicit Glo. Hoc ad superiora respicit: vt diuitũ ꝛ potentũ societatẽ declines / ꝛ ei cõiũgaris qui studio ꝛ religione tibi cõsors est. Hęc est eñ firma amicitia quam similitudo virtutũ sociat. Et ita paup pauꝑis societatẽ debet q̃rere / nõ diuitis. Et hoc adhuc ostendit ꝓ sile: x Omnis / caro ad simile sibi cõiunget. i. omne sensibile diligit suũ simile. y Et ois homo / re ꝛ nomie hõ: z Simili sui sociabit / ꝓ amore. Unde. j. xxvij. b. Volatilia ad sibi similia ꝓuenũt. Rusticus agricolã / miles fera bella gerentẽ; Aersus Rector̃ dubię nauita puppis amat. a Sicut cõmunicabit lupus agno aliq̃n: sic peccator iusto. q. d. si cut incõuentes ẽ ꝛ periculosa lupi ꝛ agni societas: sic peccatoris ꝛ iusti. Nã sicut lupus agnũ: sic peccator iustũ devorat. Nõ dũ eñ venit temp⁹ illud: de quo dicit Esa. lxv. d. Lupus et agnus pascent simul: leo ꝛ bos paleas comedent. b Quę cõmunicatio sancto homini ad canẽ. i. peccatorẽ / ad vomitum reuertẽtem: ꝛ pcã deposita itex comedentẽ: q. d. nulla. c Aut q̃ ps bona diuiti ad paupẽ. i. q̃ cõmunicatio siue ꝓticipatio: q. d. nulla. Uñ. ij. Corl. vj. c. Quę pticipatio iusticię cũ iniquitate: aut q̃ societas lucl ad tenebras: Aut q̃ cõuentio christi ad belial: Aut q̃ ps fideli cũ infideli: d Uenatio leonis onager in heremo. i. onager asin⁹ silvestris habitans in heremo / est cibus leonis venatiõe quę situs: e Sic pascua sũt diuitũ pauperes: id est sic diuites devorant pauperes et bona eorum. Unde conquerit domin⁹ / Esa. iij. c. Quare atteritis populũ meũ ꝛ facies pauperum cõmolitis: Mich. iij. a. Audite principes iacob ꝛ duces domus israel: Nũquid vestrũ est iudiciũ / qui odio habetis bonũ ꝛ diligitis malũ: qui violenter tollitis pelles eorum desup eos. Ecce lupo / cani / leoni cõparavit auctor diuitem: ꝛ pauperem agno / homini sancto et onagro. In lupo rapacitas ꝛ fames auaricię designat / quę est in diuitibus hui⁹ mundi: in agno vo innocentia ꝛ mansuetudo / quę est in pauperibus christi. Lucl. x. a. Ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos. In cane significat detractio ꝛ immundicia siue loquacitas ꝛ gulositas / quę sũt i diuitibus: vt patet in diuite epulone: Lucl. xvj. c. In homie sancto puritas ꝛ mũdicia vitę quę sũt in pauperib⁹ christi. Apocl. xxij. c. Beati qui lauant

Sexta pars vbi oñdit q̃ nõ ẽ so cietas diuitis ꝛ pauꝑis vel iusti et iniusti.

F 2 stolas suas

stolas suas in sanguine agni/ vt sit potestas eox in ligno vitę
t pportas intrent ciuitatē: b ad paupes. Foris aūt canes et
venefici et impudici. In leone significaf supbia t crudelitas/
q̄ sūt i diuitib⁹ huj⁹ mūdi: i onagro humilitas t castitas sigf/
q̄ sūt i pauperib⁹ christi. Ūñ Job.xxxix.a. Quis dimisit ona/
grum libꝝ: et vincula
ej⁹ qs dissoluit: Qui
dedit ei in solitudine
domū: et tabernacula
ej⁹ i terra salsuginis.
Cōtemnit multitudi/
nē ciuitatis: et clamo/
rem exactoris non au
dit. Sequif. a Et
sicut abominatio
est superbo humi
litas. i. vilitas/ pau/
pertas/abiectio: q̄ sūt
custos t nutrix aię vl̄
humilitatf. b Sic
t execratio diuitf
pauper: b est: sic su/
perbus abominaf hu
miles t humilitatē: sic
diues execraf paupe/
res t paupertatē. Abominabile dicif: qō cordi contrariū est
ita vt vomitū ,puocet: sic humilitas cōtraria est cordi super/
bo/ita vt eam euomat t repellat a se quasi vile cadauer: Exe/
crabile ꝟo dicif qō indignum est/honore putatur. Sap.ij.c.
Circūueniamus iustum quoniā inutilis est nobis: t contra/
rius operibus nostris: Grauis est etiā nobis ad videndum:
quouiā dissimilis est alīs vita illius. c Diues cōmo/
tus: id est iratus et turbatus aliquo casu vel infortunio:
d Confirmaf ab amicis suis: id est cōsolaf ab his qui
dicunt se esse amicos/dūmodo maneat diues. e Humi/
lis autē: id est pauper: f Cum ceciderit/ in aduersita/
te vel tribulatione aliqua: g Expellef/a familiaritate:
b Et a notis: id est etiā a domesticis: vt iob ab vxore
sua t familia sua. Unde Job.xix.b. Noti mei quasi alieni re/
cesserunt a me: dereliquerūt me ꝓpinqui mei: t qui me noue/
rant obliti sunt mei. Prouerb.xix.a. Fratres hominis pau/
peris oderunt eum: insuper et amici eius recesserunt ab eo.
i Diuiti decepto: id est damnificato vl̄ errāti in aliquo.
k Multi recuperatores: id est damni restitutores: vel
errōris defensores. l Locutus est supba/ diues super/
bus: m Et iustificauerūt illū: id est iuste locutū dixe/
rūt audiētes: quia laudaf peccatoꝛ i desideriis animę suę ꝛc.
n Humilis: id est pauper: o Deceptus est: id est
damnificatus: vl̄ errās in aliquo: p Insuper t arguif:
q. d. nullus est qui restituat ei damnū vel defendat errorem
eius: imo arguif: quia dicunt stultus est: et quia nescis custo/
dire tua/omne bonū te fugit: t huiusmodi. q Locut⁹ est
sensate/ pauper: id est sapiēter: r Et non est datus ei
loc⁹/loquēdi vel audiendi: qz: Rara in tenui facundia pau/
no. s Diues locutus est/siue bona siue mala: t Et
omnes tacuerūt/ob reuerentiā eius. v Et verbum
illius vsq; ad nubes ꝓducent/homies mūdi: id est ex/
tollūt t magnificāt verbū illi⁹ q̄si cęleste t angelicū: dicētes:
Optime dixit/nunq̄ sic locutus ē hō. Sic legif Act.xij.d.
de herode. Herodes vestitus veste regali sedit p tribunali
et concionabaf ad eos: populus autē acclamabat dei voces
non hominis. x Pauper locutus est: t dicunt/ ho/
mines mūdi: y Quis est hic: despectiue. Simile. j. Re
gū.x.b. Quę nā res accidit filio cis: Mūquid saul inter pro/
phetas: Et q̄s est pater eius: z Et si offenderit/aliquē
audientiū/dicendo qō non placet ei: vel defendēdo qō dixit:
a Subuertent illum: id est sub pedibus suis vertunt cō
culcando eum: vel si ceciderit in syllaba/ cadet in causa. Sed
ne crederet aliquis q̄ ideo omnis diues cōtemnendus esset/
ostendit/q̄ nō omnis qui habet diuitias malus est vel cōtem

Ps.9.

Junenalis satyra.7.

nēdus. Ūñ dicit: b Bona est substantia. i. possessio
rem pozalis homini: c Cui non est peccatū in con/
scientia: id est quę nō est contra conscientiā acquisita vel re/
tenta vel dispensata. d Et nequissima paupertas in
oze impij: id est auari: qui paupertatē quasi rem execrabi/
lem t detestabilē ma/
lam dicit. Mystice: Mystice
b Bona est sub/
stantia/naturę: id est
bona naturalia/vl̄ gra
tię: id est bona gratui/
ta: vel glozię: id ē bo/
na ęterna: vel scriptu/
rę. i. sapiētia/medita/
tione/oratione/locuti/
one/operatione: cōgre
gata illi: c Cui nō
est peccatū in con
scientia: id est homi/
ni iusto: qui nihil mali
sibi pscius est. d Et A
nequissima paup
tas: id ē doctrina hę/
reticoꝝ pauperem fa
cit: quia priuat veris
diuitijs: De quib⁹ dicif/ Prouerb.xiij.b. Redemptio ani/
mę viri diuitię illius. e In oze impij: id est hęretici/do/
centis vel prędicantis. Vel/ paupertas/ spiritus/ est ne/
quissima in oze impij. i. mali t auari doctoris Cōmenda
tio eīn paupertatis spiritualis in oze auari doctoris detesta/
bilis efficit. Unde. j. xv.c. Non est speciosa laus in oze pec/
catoris. f Coꝛ hominis ꝛc. Septima pars capituli vbi
ostēdit p quid possit agnosci mali: a quoꝝm societate docuit
supza esse cauendum/dicens: q̄ in facie hominis legif mentis
qualitas. Nam nimis difficile est crimen nō prodere vultu. Ouidius. i metamoꝛ
Unde facies dicif vultus: quia voluntatē cordis nunciat ex/
tra. Unde: In facie legif secreta mētis volūtas. Dicit ergo:
f Coꝛ bois imutat faciem illius. i. sm cordis muta/
tionē mutaf facies. Tanta eīn coꝛporis et aię harmonia est/
q̄ sm aię mutationē necesse sit mutari coꝛporis q̄litatē. Ūñ
j. xix. d. Ex visu cognoscif vir: et ab occursu faciei cognoscif
sensatus. Amicꝰ coꝛporis: t risus dentium t ingressus homi
nis enunciāt de illo. Prouerb.xv.b. Coꝛ gaudens exhilarat
faciem: t in męroze animi deūcif spiritus. Et hoc est quod se/
quif: g Siue in bono: id est i lęto t iocūdo: h Siue
in malo: id est in tristi t mesto. Utrobiq̄ enim legif q̄litas
cordis in specie faciei. Unde Marcialis coquus: Est speculum
mentis facies oculiq̄ reuelant Quales sūt intus mēs anim⁹
q̄ mei. i Uestigiū cordis boni: id est bonam cogita/
tionem t bonam affectionē. k Et faciem bonam: id est
bonā operationē: t bonam locutionē: t honestam cōuersati/
onem. l Difficile inuenies et cum laboꝛe/ simul in
eodem: Non q̄ nō sint in aliquo: sed quia in paucis. Nam
Rara auis in tris nigroq̄ simillima cygno. q. d. auctoꝛ: di/ Junenalis satyra.6.
xi q̄ sm coꝛ bois imutaf facies ei⁹: non tamē semp cōsonat
facies cordi: quia multi sub ouina pelle coꝛ lupinū gerunt: Et
ꝓpter illos dicif: Uestigiū cordis ꝛc.

m Eatus vir qui nō est
b lapsus ꝟbo ex oze suo:

Expo. Ca. XIIII.

Hoc capitulū in quinq̄ parti/
tum est. Primo agit auctoꝛ de quattuoꝛ quę faciūt
beatitudinē vię. i. hominē beatū in via. s. modestia sermonis:
lętitia mentis: stabilitas in aduersis: t spes. Secūdo agit de
auaricia: ibi: Uiro cupido t tenaci. Tertio agit de largi/
tate: ibi: Fili si habes benefactecū. Quarto de homis
natiuitate: ibi: Omnis caro sicut fęnum. Quinto de ho
minis felicitate: ibi: Beatus vir qui in sapientia mo/
rabif. Premittēs ergo signum maximū pfectionis dicit:
m Beatus vir qui non est lapsus verbo ex oze
suo. Hoc est eīn ꝓcipuū signū pfectionis. Ūñ Jaco.iij.a.
Si quis in ꝟbo nō offendit hic pfectus est vir. Qui hāc per/
fectionem habuerit

fectionem habuerit (.j. Regl.iij.d. Creuit samuel ⁊ domin⁹ erat cum eo: ⁊ non cecidit ex omnibus verbis eius in terrā. Et Job labijs suis neq; stultū quid cōtra deū locut⁹ est) ⁊ talis dī beatus signo vel spe. Labit aūt q̄s verbo: cū aliq̄d inde.i.d. cōsiderate/vel ociose/vel detractorie/vel adulatorie/vel mendacit loquit: qđ vitare difficile est: et ideo pfectus est: qui nō est lapsus verbo ex ore suo. Ex quo labit: qui cor suum habet i ore: sicut dicit.j.xxj.d. In ore fatuorū cor eorū.

a Et nō est stimulatus in tristicia: vel in cōscientia/delicti: id est quē non remordet vel tristificat cōscientia p delicto alio. Al.alij quo.q.d.ille ē beat⁹ q̄ habet modestiam lingue ⁊ lęticiam cōscientię: quę est gloria nostra: vt dicit.ij.Corinth.j.c. Unde sequit:

a et nō̄ est stimulat⁹ i tristicia
b delicti. Felix qui nō habuit
c animi sui tristiciā: ⁊ nō̄ excidit a spe sua. Uiro cupido ⁊
f tenaci sine rōne est substā
g tia: ⁊ hōmini luuido ad quid
b aurum: Qui acerᵇuat ex animo suo iniuste/alijs congrē
i k gat: ⁊ in bonis illi⁹ ali⁹ lūxu
m riabit. Qui sibi nequam est:
n o cui alio bonus erit: Et nō̄
p iocundabitur in bonis suis.

b Felix qui non habuit animi sui tristiciā: id est qui non est p tristiciam vel per accidiam in desperationē lapsus. c Et non excidit a spe sua/bona.i. a bonis operib⁹ p q̄bus sperant ęterna p̄mia. A quib⁹ excidit q̄s p̄sumendo/desperādo/pseuerantiam interrūpendo. Hęc tristicia mala est: de qua dicit j.xxx.d. Tristiciam longe expelle a te: multos enim occidit tristicia: ⁊ non est utilitas in illa. Et hoc est tertiū qđ diximus opari beatitudinē vię.s. stabilitas siue cōstantia in aduersis. Et quartū est spes: quod tangit cum dicit: Et non excidit a spe sua. q.d. ille beatus est: qui cōstantiam et spem retinet firmiter in aduersis. Sequit. d Uiro cupido ⁊c. Secūda pars capituli vbi agit de auaricia quā detestando dicit esse pestem excruciantē auarum: nec cōsequat fructū laboris sui: sic dicit Eccs.v.b. Qui amat diuitias fructū nō capiet ex eis. Dicit ergo: d Uiro cupido/vt acquirat: e Et tenaci/vt acquisita retineat. f Sine ratiōe est substātia/acquisita ⁊ retenta: id est vbi cupidus ⁊ tenax sine ratione acquirit: ⁊ sine ratione retinet acquisita/est contra rationem. Ratio em̄ bene disposita dictat ideo cōcessa temporalia/vt indigentibus dispenset. Propter qđ scriptum est:

Ps.111. Dispersit dedit pauperib⁹: iusticia ei⁹ manet in seculū seculi. Non dic miscōia sed iusticia: q.d. eleemosynā erogare pauperi: potius est reddere suum q̄ dare alienū. g Et homini luuido ad quid aurum/concedit vel dimittit: cum nō̄ possit ex eo emere sapientiā: sicut dicit Prouerb.xvij.c. Quid pdest stulto habere diuitias/cum sapientiā emere nō̄ possit: Nec etiā eo uti possit: sicut dicit Eccs.vj.a. Est aliud malū qđ vidi sub sole: ⁊ quidē frequēs apud homines: vir cui dedit de⁹ diuitias ⁊ substantiā ⁊ honorem: et nihil deest animę suę ex omnib⁹ quę desiderat: nec tribuit ei potestatē deus vt comedat ex eo: sed homo extraneus vorabit illud. Ad quid igit aut dat auaro: Respōdeo: Ut illud videat. Eccs.v.c. Quid pdest possessori nisi q̄ cernit diuitias oculis suis. Itē vt se coinquiner: animā suam damnet. Habacuk.ij.b. Uę qui multiplicat nō̄ sua ⁊ cōgregat cōtra se densum lutum. Item vt idolum sibi faciat. Osee.viij.a. Argentū suum ⁊ aurū suū fecerunt sibi idola vt interirent. Item vt satiatus euomat illud. Job.xx.b. Diuitias quas deuorauit euomet: ⁊ de ventre eius extrahet eas deus. Item vt ferat testimoniū contra seipsū/⁊ comedat carnes ei⁹. Jaco.v.a. Aur ⁊ argētū vestr eruginauit: ⁊ erugo eorum erit vobis in testimoniū: ⁊ mādducabit carnes vestras sicut ignis. Item ad damnationē suam nisi bene dispēset. Matth.xvj.d. Quid pdest homini si vniuersum mundū lucret: animę vo suę detrimentū patiat: Itē ne in eo cōfidat. Baruch.iij.b. Ubi sunt p̄ncipes qui argentū thesaurizant: ⁊ aurū in quo cōfidunt homines: Propt hęc omnia dicit.j.xxxj.a. Multi dati sunt in auri casus: et facta

q Qui sibi inuidet nihil ēst illo nequi⁹: et hęc rēddito est
s malicię illi⁹. Et si bēnefece
t rit ignōranter/⁊ non vōlens
v facit: et in nouissimo manife
y stat malicią suam. Hequam
z est oculus †inuidi/⁊ auērtēs
a faciem suam/⁊ dēspiciēs ani
b mā suam. Insatiābilis ocu
c lus cupidi i partē iniq̄tatis:
d non satiābit donec consume
e met arēfaciens animā suam.

q Qui sibi inuidet nihil ēst illo nequi⁹: et hęc rēddito est malicię illi⁹. Et si bēnefecerit ignōranter/⁊ non vōlens facit: et in nouissimo manifestat malicią suā. i. auaricią facto vl̄ dicto vl̄ vultu dolorē effundit de expēsis q̄s fecit: vel nimis auare viuēdo vt restituat acerū⁹: vel nimis cupide acq̄rendo. z Hequā est ocul⁹ inuidi/omib⁹ habētib⁹ diuitias inuidens. Oculus: mens vel intētio cordis: quibus p̄bet ministeriū cupiditati. Ubi ⁊ auaricia cōcupiscētia oculor dicit.j. Joh.ij.c. Uel sic: Hequā est ocul⁹ inuidi.i. auari. a Et auertēs faciē suā.i. q̄ auertit faciē suā a paupe/ne i eū faciat misericordiā. b Et despiciēs animā suā: ⁊ ideo nequā: q̄ despicit animā suā in ꝺ q̄ nō̄ facit miscōiā vt miscōiā ꝓsequat. Prouer. xxviij.d. Qui despicit depcantē sustinebit penuriā. Ul̄ sic: z Hequā ē ocul⁹ inuidi: q̄ dolet de bono alterius. a Et auertēs faciē suā/a bono alteri⁹: qđ nō̄ pōt videre sine magno dolore. b Et despiciēs aiaz suā/ꝓtinue affligēs eā. Sen. Uellē vt oēs inuidi oculos haberēt i oēs ciuitates: vt oīm felicitatib⁹ torq̄rēt. c Insatiabilis ocul⁹ cupidi in ptē iiq̄tat.s. i. ptē iniq̄ inequalitat: vt .s. ipse supabūdet ⁊ alij egeāt. Hęc ē iiq̄tas. i. iniq̄ iequalitas: de q̄ Luc.xvj.c. Facite vob amicos de māmona iniq̄tat. d Nō̄ satiabit donec cōsumet iniusticiā. i. donec impleat iiustā auaricią suā. Qđ nūq̄ erit. Eccs.v.b. Auar⁹ nō̄ ip̄lebit pecunia. Prouer. xiij.d. Justus comedit ⁊ replet animā suā: vēter aūt impior insaturabilis. e Arefaciēs animā suā. i. sine humore

vt auar⁹ dolēs si de bonis ꝓpr̄is vtat: sbtrahēs sibi necessaria: r Nihil est illo nequi⁹: quia inuidia est fera pessima q̄ deuorauit Ioseph: Gen.xxxvij.g. s Et hęc reddi tio est malicię illi⁹/auari vel inuidi: q̄ vt nūq̄ vitiū subiectū suū torquet in p̄senti: Nam putredo ossiū inuidia: Prouerb.xiiij.d. Et auaricia intima cordis in terrā p̄jcit.s.x.b. t Et si benefecerit/aliq̄n alios inuitādo: v Ignorāter. i. indiscrete/facit: ꝓ vno p̄parās q̄ sufficit trib⁹. x Et nō̄ volens. i. nō̄ ex mera volūtate: sed ex erubescētia vel ex timore. Et hic est mod⁹ auari: vt nomē auaricię fugiat q̄nq̄ ad horā ꝓdigalitatē incurrit. y Et in nouissimo manifestat malicią suā. i. auaricią facto vl̄ dicto vl̄ vultu dolorē effundit de expēsis q̄s fecit: vel nimis auare viuēdo vt restituat acerū⁹: vel nimis cupide acq̄rendo. z Hequā est ocul⁹ inuidi/omib⁹ habētib⁹ diuitias inuidens. Oculus: mens vel intētio cordis: quibus p̄bet ministeriū cupiditati. Ubi ⁊ auaricia cōcupiscētia oculor dicit.j. Joh.ij.c. Uel sic: Hequā est ocul⁹ inuidi.i. auari. a Et auertēs faciē suā.i. q̄ auertit faciē suā a paupe/ne i eū faciat misericordiā. b Et despiciēs animā suā: ⁊ ideo nequā: q̄ despicit animā suā in ꝺ q̄ nō̄ facit miscōiā vt miscōiā ꝓsequat. Prouer. xxviij.d. Qui despicit depcantē sustinebit penuriā. Ul̄ sic: z Hequā ē ocul⁹ inuidi: q̄ dolet de bono alterius. a Et auertēs faciē suā/a bono alteri⁹: qđ nō̄ pōt videre sine magno dolore. b Et despiciēs aiaz suā/ꝓtinue affligēs eā. Sen. Uellē vt oēs inuidi oculos haberēt i oēs ciuitates: vt oīm felicitatib⁹ torq̄rēt. c Insatiabilis ocul⁹ cupidi in ptē iiq̄tat.s. i. ptē iniq̄ inequalitat: vt .s. ipse supabūdet ⁊ alij egeāt. Hęc ē iiq̄tas. i. iniq̄ iequalitas: de q̄ Luc.xvj.c. Facite vob amicos de māmona iniq̄tat. d Nō̄ satiabit donec cōsumet iniusticiā. i. donec impleat iiustā auaricią suā. Qđ nūq̄ erit. Eccs.v.b. Auar⁹ nō̄ ip̄lebit pecunia. Prouer. xiij.d. Justus comedit ⁊ replet animā suā: vēter aūt impior insaturabilis. e Arefaciēs animā suā. i. sine humore

Mouer.27.c. Eccs.1.b.

B

Al. †liuidi

gratię/aridā faciēs ardore cupiditatis/desiccās ꝛ ꝑparās ad incendiū ęternū: sicut rusticꝰ desiccat ligna vt melꝰ ardeant. Esa.xxxiij.b. Spūs vester vt ignis vorabit vos: et erūt ꝓpli q̄si de incēdio cinis/spinę ꝯgregate igni ꝯburent. a ¶Oculꝰ malus. i. mens auari: b ¶Ad mala/faciēda cogitat. s. quō possit mꝫtas diuitias acq̄rere: q̄d ē malū si/bi ꝛ malū ꝓximi. ꝓs †Ps.9. Sedet ī insidijs cū diuitibus in occulto ꝛc. c ¶Et nō satiabiť: q̄z nō habet fundū q̄si saccꝰ ꝓtusus. d ¶Pane indigēs/materiali vel spūali. i. refectione gr̄ę/doctrinę/glorię. ¶Hoc enim triplici pane vescunť filij dei. Alr. †tardabit Ūñ et quidā petebat eos ab amico/ Luc. xj.a. Amice cōmoda mihi tres panes ꝛc e ¶Et ī tristicia erit sup mēsam suā: q̄z vidēt se ꝛ sua comedi. Jn aliena mensa nō tristať: q̄z nihil expendit. Cōtra q̄d dī. j. xxxv.b. Jn omni dato hilarē fac vultū tuū. Vel q̄ dicit: in tristicia erit: referť ad futurū: q̄n ꝓpria consumeť egestate: vl̄ nō aggregabiť sctis gaudētibꝰ ꝛ epulātibꝰ i gl̄ia. Esa.lxv.b. Ecce ꝓpter mei comedēt ꝛ vos esurietis: ecce serui mei bibēt ꝛ vos sitietis: ꝛ ecce serui mei lętabunť ꝛ vos cōfundemi. f ¶Fili si habes. Tertia ps capituli/ vbi dānata auaricia/hortať ad largitatis virtutē auaricię oppositā. Sicut em̄ auarꝰ sibi nequā est ꝛ nl̄i bonꝰ. i. misericors: sic ecōuerso largꝰ sibi iustꝰ est/tribuēs sibi rōnabiliť necessaria: ꝛ indigētibꝰ bonꝰ. i. misericors. Et hē q̄d hortať hꝫ auctor: f ¶Fili si habes/diuitias: g ¶Būfac tecū. i. necessaria vitę tibi impēde. Ūñ. j. xxx.d. Miserere aię tuę placēs deo. h ¶Et deo dignas oblatiōes offer: paupibꝰ ꝓpter deū erogādo ꝓm eoꝝ egestatē ꝛ tuā facultatē. Tob.iij.b. Quō potuerť ita esto misericors: si multū tibi fuerit/abūdāter tribue: si exiguū tibi fuerit/etiā exiguū libenť impertiri stude. Et q̄z ad miscōiā multū excitat memoria mortꝫ: seq̄ť: i ¶Memor esto q̄m mors non tardat: post quā nemo poterit vtiliť opari. Ūñ Joh. ix.a. Opamī dū dies ē: venit em̄ nox q̄n nō licet opari. Eccs. ix.c. Quōcūq; pōt manus tua/instāter opare: quia nec opus nec rō nec sapiētia nec scīa erūt apud inferos: q̄ tu ꝓperas. j. xxxviij.c. Memor esto iudicij mei: sic erit ꝛ tuū: mihi heri ꝛ tibi hodie. k ¶Et testamentū inferoꝝ. i. ꝓfissio vl̄ hęreditas infernalis: vl̄ pactū desceūs ad limbū vl̄ infernū: q̄d dimiserit adā filijs suis q̄si testamētū ętnū. l ¶Quia demōstratū ē tibi/ꝑ sacrā scīpturā. Esa.xxx.g. Pręparata ē ab heri tophet: a rege ꝑparata ꝓfūda et dilatata. Job .xxx.c. Scio quia morti trades me: vbi cōstituta ē domꝰ omī viuēti. Et ne aliqs crederet q̄ testamētū infernale termīabile sit: sic est testamentū huiꝰ mūdi/dicit auctor q̄ nō: m ¶Testamētū em̄ huiꝰ mūdi. i. hęreditas mūdana/q̄ testamēto delegať: vel fęlicitas ętrena/quā mūdus suis filijs polliceť: n ¶Aborte morieť. i. cito deficiet. q. d. pęna inferni quā deꝰ cōminať sp durabit: sed ꝓspitas tpalis quā mūdꝰ suis filijs duraturā polliceť mēdaciť cito deficiet. Ūñ Prouer. xx.c. Hęreditas ad quā festinať ī ꝓncipio: i nouissimo bñdictiōe carebit. Greg⁹. Homētaneū ē q̄d delectat: ęternū q̄d cruciat. o ¶Ante mortē. i. dū tps ē bñ opandi. p Bñ fac amico tuo. i. christo: q̄ dic̄ Joh. xv.b. Vos amici mei estꝭ. Cañ. v.d. Talis ē dilectꝰ meꝰ ꝛ ipse ē amicꝰ meꝰ. Vl̄ pauperi ꝓpter ipsū. Lucꝭ. xvj.c. Facite vob amicos de māmona iniqtatis. q ¶Et ꝓm vires tuas. i. ꝓm facultatē suā: r ¶Exporrigēs. i. extra te porrigēs manū tuā/ꝛ extēdens: s ¶Da pauperi/bilariter/velociť/abūdanť/frequēter. ¶Hilarit: q̄z hilarē datorē diligit deꝰ. ij. Corꝭ. ix.b. Ūñ. j. xxxv.b. Jn omī dato hilarē fac vultū tuū. Velociť: q̄z q̄ cito dat bis dat. Seneca. Quātū addis morę/tm̄ sꝰtrahis gr̄ę. Ūñ Prouer. iij.d. Ne dicas amico tuo/vade ꝛ reuertere/ cras dabo tibi/cū statim possis dare. Abūdāter. ij. Corꝭ. viij.c. Vestra abūdātia illoꝝ inopiā supleat: vt ꝛ illoꝝ abūdātia vię iopię sit supplemētū vt fit ęqualitas. Frequēter. Lucꝭ. vj.e. Omī petēti te tribue. Eccs ix.b. Oleū de capite tuo non deficiat. Per Alr. †boni die C gēs: suggillat quosdā supbos: q̄ manu ꝓpria dare elemosynā erubescūt. Quibꝰ dic̄ dñs/ Matth. xij.b. Extende manū tuā. Et q̄sdā carnales: q̄ elemosynā suā tm̄ parētibꝰ carnalibus largiunť. Cōtra q̄s dī/Lucꝭ. vj.e. Oī petenti te tribue. Et Esa. viij.c. Frāge esuriēti panē tuū. t ¶Nō defrauderis a die bono/differēdo ꝓfiteri vl̄ pęnitere vl̄ bñfacere ī oī tpe ꝓsēti: q̄d dī dies bonꝰ: q̄z vtile ē ad merēdū vitā ęternā. ij. Corꝭ. vj.a. Ecce nūc tps acceptabile: ecce nūc dies saluꝭ. Unde Bal. vj.c. Dū tps habem⁹ operemur bonū ad oms. Vel sic. ¶Nō defrauderis a die bono. i. nō euacues tibi meritū boni opis gl̄iando: q̄d ē osculari manū suā: ꝛ iniqtas maxima: ꝛ negatio apud deū: Job. xxxj.c. Vel sic. ¶Nō defrauderis a die bono. i. festīuo/q̄n in illo ꝑcipue bona facias et a malis caueas. Exo. xx.b. Memēto vt diē sabbati sanctifices. Glo. sic. ¶Nō defrauderis a die bono. i. a die ętnitatis: q̄ ē dies bonoꝝ. v ¶Et/nō vt illū inuenias/particula boni diei nō te ꝑtereat/torpētē ꝛ ociosū. Illū em̄ tps ꝑterit: quē ociosū dimittit. q. d. nulla sit hora vacua a bono ope. Grauis em̄ est iactura tpis: q̄z recupari nō pōt. Et sic nō pit capillꝰ de capite: sic nō pit momētū de tpe/ q̄n oporteat rōnem reddere q̄liť sit expēsū. Jō apls dic̄ Eph. v.d. Videte fres quō caute ābuleť ꝛc. x ¶Mōne alijs relinq̄s dolores ꝛ labores tuos. i. diuitias q̄s cū labore et dolore cōgregasti: q. d. melꝰ ē ea dare paupibꝰ ꝓpť deū q̄z relinq̄re ignotis successoribꝰ. y ¶In diuisiōe sortis da ꝛ accipe. i. ī diuisiōe hęreditať patrę cū fratribꝰ tuis/da illis ꝓtē suā/ꝛ accipe ꝓtē tuā. Vel sic. y ¶In diuisiōe sortis. i. ī diuidēdo ꝛ distribuēdo bona tua q̄ sortiťꝰ es/ z ¶Da/paupibꝰ elemosynā: a ¶Et accipe/coronā ętnā: Lucꝭ. vj.f. Date ꝛ dabiť vob. Vl̄ sic. y ¶In diuisiōe sortis. i. gr̄ę vel scię quā a deo sortiťꝰ es: Jux illo/ Prouer. xvj.d. Sortes mittuť ī sinū. i. gr̄a ī mētē: ē a dño tēperāť: q̄z dat ꝓ fructibꝰ put vult. z ¶Da ꝛ accipe: da vsū ꝛ accipe ꝓmiū: da doctrinā ꝛ accipe coronā. Vel da victū tpalē ꝓdicatori: et accipe ab eo victū spūalē in rōne dati ꝛ accepti. Ūñ Bal. vj.b. Cōicet aūt his q̄ catheçizať ꝓbo: ei q̄ se catheçizat in oibꝰ bonis. Phil. iij.c. Mla ecclia cōicauit mecū in rōne dati ꝛ accepti nisi vos soli. b ¶Et iustifica aiaz tuā. i. mūda ꝓ pęnitētia ꝛ ꝓfessionē. c ¶Ān obitū tuū opare iusticiā. i. dū viuis/fac opa iusticię. d ¶Qm̄ nō ē apud inferos iuenire cibū. i. opa iusticię q̄bꝰ aia reficiť/vl̄ refectionē gr̄ę/vl̄ sapię/vl̄ ꝓsolatiōis ętnę. Ūñ Ecclus. ix.c. Quōcūq; pōt manꝰ tua/instāter opare: q̄z nec opus nec rō ꝛc. De hoc cibo dicit/ Joh. vj.c. Opamini non cibū qui pit: sed q̄ pmanet in ęternū. e ¶Ois caro sicut fęnū veterascet. i. ois homo cito deficiet: sicut fęnū cito siccať. Esa. xl.b. Ois caro fęnū ꝛ ois gloria eiꝰ q̄si flos fęni. f ¶Et sicut foliū fructificās in arboꝛe viridi. i. fructū tegēs: vl̄ fructificās. i. crescēs: sic est ois caro. i. hō. Ūñ Glo. Sicut fęnū in ꝛra vel foliū in arboꝛe nascit/crescit/viresciť/siccať/deficit: ita caro nr̄a nascit ex ꝓgenie parentū: crescit ī infantia ꝛ puericia: et florescit in adolescētia: maturescit in iuuētute: arescit in senectute: deficit in morte. g ¶Alia generank ꝛ alia deficiunť. i. dū q̄dā nascunť/quędā

naſcunt/quędã moꝛiunt: ꝛ dum qđędã creſcũt/ alia decidũt.
a Sic generatio carnis ꝛ ſanguis. i. generatio hoim ꝛ
aialũ: b Alia finit ꝛ alia naſcit. Unꝰ Eccs. j. a. Genera
tio ꝓterit ꝛ generatio aduenit. Generatio carnis: dꝛ ad diffe/
rentiã generatiõis ſpũalis: q̃ nõ finit ſ ꝑmanet i ꝓternũ. De
Pſ.iii. q̃ dic Pſ. Generatio rectoꝛũ benedicet. c
Oĩne opꝰ coꝛrup/tibile tẽdẽs: ꝛ ducẽs ad coꝛruptionẽ. i. oĩne malũ: d In fine deficiet. i. deficere fa ciet remuneratiõnẽ vi tę ꝓternę. e Et qui illud opaꝝ ibit cũ illo/i infernũ. Dic vi dek potꝰ: Et opꝰ ibit cũ operãte: Juꝛ illud
B Apocl. xiiij. c. Opa eꝝ illoꝛ ſequũt illoſ. ,tabſcõdit Sol. Quia ꝓpter opa ibit hõ in infernũ/ dꝛ
At illã hic. Qui illõ opaꝝ ibit cũ illo: qz ꝯo opa exꝝ li bero arbitrio ſt/dꝛ Apocl. xiiij. c. Opa illoꝛ ſequũt illos. Et ita ſimul ardebũt i inferno ꝛ opꝰ ꝛ opifex eꝝ. Unꝰ j. xxvij. a. Cõterek cũ delinquẽte delictũ. Sap. xiiij. b. Qõ factũ ẽ/cum illo q̃ fecit/tozmẽta patiek. f Et oĩne opꝰ electũ. i. oĩne opus ſtruct: qõ ẽ opꝰ electoꝛ ꝓtũ: g Juſtificabit. i. iuſtũ eẽ mõſtrabit qñ mercedẽ iuſticię recipiet. b Et q̃ opaꝝ il/lud bonoꝛabit in illo. i. ꝑ illo. Honoꝛ aũt iſte ibẽ q̃ filij dei noiabunt: ꝛ erũt etiã hęredes regni. Unꝰ Sap. v. a. Ecce quõ cõputati ſt inꝰ filios dei: ꝛ inꝰ ſcõs ſoꝛs illoꝛ ẽ. i Bea/tus vir. Quita ꝓs capꝝ vbi agit de eo qõ ꝓſumat felicitatẽ hois in via. i. de meditatiõe legis et ſapię aſſidua. Unꝰ dicit: Beatꝰ vir: hic vt viatoꝛ: i futuro vt ꝓmiſſoꝛ: hic vt viatoꝛ nõ ſolũ ſpe ſ ꝛ q̃dã rei ꝓguſtatiõe. k Qui i ſapiẽtia/cęli/q̃ deſurſũ ẽ: nõ mudi/ q̃ ꝛrena ẽ: vꝰ carnis/q̃ aialis ẽ: vꝰ diaboli q̃ diabolica ẽ. l Honoꝛabit/ legis meditatiõe ꝛ tpis ipletio/ne. m Et q̃ i iuſticia meditabitur/ad faciẽdã eam nõ ſolũ docẽdã: Nõ em̃ q̃ iuſticiã docet iuſtꝰ ẽ: ſ q̃ iuſticiã facit. Eſt aũt iuſticia: vt dic Alcuinꝰ: aĩ nobilitas/vnicuiq; tribu/ens ꝓpꝛiã dignitatẽ: ſupioꝛi reuerẽtiã/ pari cõcoꝛdiã/ minoꝛi diſciplinã/deo obediẽtiã/tibi ſanctimoniã/ inimicis patiẽtiã/ miſeris cõpaſſionẽ opoſam. n Et i ſenſu cogitabit. i. in intellectũ mẽtis: o Circũſpectionẽ dei. i. q̃ deꝰ circũſpi/cit oĩa/etiã abſcõdita coꝛdis. Unꝰ Pꝛouerb. xvj. a. Oẽs vię hoim patẽt ocłis dñi. Qui ſ cogitat/ne ceſſario trahit a pec/
,ert⁹ de ꝑſol. cato/ꝛ aĩaꝝ ad bonũ. Unꝰ Boeꝰ: Magna indicta ẽ nob̃ ne/
,pſa. 6. ceſſitas bñ agẽdi q̃ cũcta gerimus ante oculos iudicis cũcta cernẽtis. Heb. iiij. d. Nõ eſt vlla creatura inuiſibilis i cõſpe/ctu eiꝰ: oĩa aũt nuda ꝛ apta ſunt oculis eiꝰ ad quẽ nob̃ ſermo.
p Qui excogitat vias illiꝰ i coꝛde ſuo. i. ꝓcepta eiꝰ/ opa eius/iudicia eius: q̃bꝰ omnibus imus ad ipſum ꝛ ipſe ad nos. Nos ad ipſum: faciẽdo/operando: ipſe ad nos amãdo/ flagellando. q Et in abſconſis illiꝰ: id eſt in cęleſtibus ſacramẽtis: r Intelligẽs. i. intellectꝰ dono inꝰ legẽs: qui altioꝛa penetrat: vt dicit Gręgꝰ. s Vadẽs poſt illũ/imi tãdo ꝑ vitã. t Quaſi iueſtigatoꝛ/ꝑ fidẽ: donec veniat ad aptã viſionẽ. v Et in vijs illiꝰ ꝓſiſtẽs. i. ſtãs coꝛde ꝛ opę. x Qui reſpicit ꝑ feneſtras illiꝰ. i. ꝑ nouũ ꝛ vetus teſtamẽtũ: q̃ ſunt feneſtrę ꝑ q̃s reſpexit nos dñs illuminãdo; ꝑ quas nos debemꝰ illũ reſpicere credẽdo. Qui igit reſpicit oculis mẽtis ꝑ feneſtras illiꝰ/credẽdo oibꝰ q̃ ibi dicunt/beatꝰ eſt. y Et i ianuis illiꝰ audiẽs/aure coꝛdis. i. in fide trini tatis/vel i eccłia militãti q̃ eſt ianua eccłię triũphãtis: vel in ianuis audit: q̃ ꝓdicatoꝛibꝰ chriſti obedit. Uꝰ feneſtrę ſapiẽtię ſũt q̃nq; vulnera ieſu chriſti: De q̃bꝰ dꝛ/Eſa. lx. b. Qui ſt iſti q̃ vt nubes volãt ꝛ q̃ſi colũbę ad feneſtras ſuas. Per iſtas fe neſtras intromiſit radios ſuos ſol iuſticię chriſtꝰ deus noſter in domũ eccleſię. Per has feneſtras q̃ reſpicit. i. qui ſurſum aſpicit/audiet i ianuis ſpõſi i die iudicij ꝛ in die mortis illã ſo cũdã vocẽ ſpoſi: Uenite bñdicti ꝛc. Matth. xxv. c. Itẽ btũs eſt: z Qui reꝛeſcit/in ſpe vꝰ q̃dete pectoꝛis: a Juxꝛ do/mũ illiꝰ. i. iuxꝛ ſacrã ſcripturã: in q̃ tegit domꝰ ꝛ celat eccle/ſia ſupficię litterę. b Et i parietib⁹ illiꝰ. i. in duob⁹ teſta/mẽtis: c Figẽs pa lũ. i. ſcribẽdi ꝛ addiſcẽ di ſtudiũ. q. d. ille bea/tus ẽ q̃ diligẽt ſtudet in ſacra ſcriptura. Unꝰ Pſ. Beatus vir q̃ nõ ,Pſ. i. abiit ꝛc: ſed i lege dñi volũtas eiꝰ ꝛc. Uꝰ do mꝰ ſapiẽtię eccłia mi litãs: De q̃ dꝛ in Pſ. ,Pſ. 83. Beati q̃ habitãt i do/mo tua dñe. Parieteſ eiꝰ duo ꝓpłi ꝑuerſi ad fidẽ ꝑiucti in vno an/gulari lapide chriſto ieſu: Eph. ij. c. Palꝰ ẽ chriſtꝰ fixꝰ in medio eccleſię: vbi ꝑditi in/ueniunt: De quo dici/tur Eſa. xxij. g. Figã illũ paxillũ in loco fideli/ꝛ erit i ſolium glię domꝰ ꝑris ſui: ꝛ ſuſpẽdã ſup eũ omnẽ glã domꝰ ꝑris eiꝰ: vaſoꝝ diuerſa genera. De hac q̃ domo ſic exponit: z Qui reꝛeſcit iuxta domũ illiꝰ. i. q̃ viuit i pace iuxta ꝓcepta et inſtitutiões eccłię: b In parietib⁹ illiꝰ. i. in duob⁹ ꝓpłis: vel i duob⁹ generib⁹ hoim/q̃ ſunt in eccłia. i. ꝓnitẽtes ꝛ inno cẽtes. c Figẽs palũ. i. crucẽ vel crucifixũ firma fide cre dens: Jlle inq̃ beatꝰ ẽ beatitudine vię. Itẽ domꝰ ſapiẽtię eſt eccłia triũphãs: De q̃ dꝛ in Pſ. Lętatꝰ ſũ in his q̃ dicta ſũt ,Pſ. 121. mihi in domũ dñi ibim̃. Parietes eiꝰ ſunt duo choꝛi. i. choꝛus angeloꝝ: ꝛ choꝛꝰ hoim electoꝝ. Palꝰ iſte chriſtꝰ: q̃ ẽ li/gnũ vitę i medio ꝑadiſi: Apocl. ij. b. Et de hac domo ſic ex/ponit: z Qui reꝛeſcit iuxta domũ illiꝰ. i. q̃ credit fir/miter ꝛ ꝓcẽplat ſuauiter gaudia ꝑadiſi. b Et i parietib⁹ illiꝰ figẽs palũ. i. angeloꝝ ꝛ hoim firmamẽtũ ponẽs/dicit: ille beatꝰ ẽ. De q̃libet iſtaꝝ triũ domoꝝ/dicit Pꝛouer. ix. a. Sapiẽtia ędificauit ſibi domũ: excidit colũnas ſeptẽ. i. ſeptẽ artes/ſeptẽ ſacramẽta/ſeptẽ dona. d Statuet caſulã ſuã i. domũculam ſuam: nõ palatioꝝ vꝰ turrium ędificia: e Ad manꝰ illiꝰ. i. ad imitationẽ ſapię. i. chriſti: qui ꝛ nec domum habuit vbi caput reclinaret/niſi ꝑginis vterũ/ꝑſepe iumẽto/rũ/cruc̃ patibulũ/ſepulchꝝ mutuatũ. f Et reꝛeſcẽt i ca ſula illiꝰ. i. i domo ſapię: g Bona ꝑ ęuũ. i. electi i ęknũ. Uel caſulã ſuã/dicit mũdã ꝛ hũlẽ ꝓſciaz: in q̃ bñ quieſcit vir iuſtꝰ: ad manꝰ illius. i. ſm donũ ꝛ opationẽ ſapię: et talis be/aꝰ eſt. Scõm Glo. ꝑ caſulã accipit infula/ꝑ quã intelligit ſa/cerdotij dignitatẽ vel docẽdi auctꝛatẽ quã hz: ad manꝰ illiꝰ. i. opa ſua iuxꝛ opa ſapię. q. d. ille bonꝰ ſacerdos ẽ ꝛ bonꝰ doctoꝛ: q̃ ꝛbo ꝛ exẽplo inſtruit eccłiã: ſic chriſtꝰ. Et talis/ b Statu/et filios ſuos. i. ſubditos vꝰ diſcipłos: i Sub tegmie illiꝰ. i. ſub documẽtis ſapientię vel ſub ꝓtectiõe ſapię: vꝰ mã datoꝝ cuſtodia q̃ ꝓtegit ꝫ hoſtes ſpũales. k Et ſub ra/mis illiꝰ. i. ſub documẽtis ſapiẽtię: l Horabit/meditãdo/ faciẽdo. m Proteget ſub tegmie illiꝰ. i. ſb̃ ꝓtectiõe illiꝰ .i. ſub miſcdia ſapię ꝓtegẽte. n A feruoꝛe. i. a furoꝛe ini/micoꝝ vel a furoꝛe vitioꝛum: vꝰ a diſtrictiõe futuri iudicij. o Et i glia eiꝰ reꝛeſcet. i. vitã ętnã ꝑ ſapientiã habebit. Unꝰ Pſ. Beati q̃ hitant i domo tua dñe ꝛc. Hoc erit bonũ the/ ,Pſ. 83. ma i feſto bti Aug⁹. vꝰ Dionyſij; vꝰ Hilarij. z Qui reꝛeſ/cit/in domo ſapię. i. in ſacra ſcriptura meditatiõe ꝛc. qđ fecit Aug⁹ q̃ aſſidu⁹ fuit i meditatiõe ſacrę ſcꝑturę vbi erat tota req es ſua. b Et i parietib⁹ illiꝰ. i. i duob⁹ teſtamẽtꝭ exponẽdis ꝛ itelligẽdis. c Figẽs palũ. i. diligẽs ſtudiũ. d Statuet ca ſulã ſuã/ad manꝰ illiꝰ/ſapię: qꝛ dignitatẽ ſacerdotij ſui ꝓfir mauit/opãdo iuxꝛ exẽpla ꝛ documẽta chriſti f Et requieſ/cẽt i caſula illiꝰ bona/eiꝰ/ ꝑ ęuũ. i. ipſe mõ reꝛeſcit i glia quã ꝓmeruit ꝑ admiſtratiõe ſui ſacerdotij. h Et ſtatuit fi/lios ſuos ſub tegmine

lios suos sub tegmine illi⁹ .i. canonicos sub certa regula viuẽdi collocauit: q̃ ptegit eos ꝫ hostes ꝛc. ¶ Expo. Ca. XV

Qui timet deũ faciet bona. Hoc capitulũ diuidit in q̃tuor ptes. Primo ostendit p q̃ puenit ad sapiẽtiã .i. p timorẽ ꝛ iusticiã. Secũdo ostendit q̃ bona facit sapientibus q̃ eã apphendũt:

A Qui timet deũ faciet bona. Ca. XV.

Alt. †bona Cibabit illum ꝛc. Tertio ostendit q̃ sunt q̃ nõ ventũt ad sapiẽtiã .i. stulti ꝛ mẽdaces: p q̃s etiã nõ debet aliꝫ pdicari: ibi: Hoies stulti nõ apphendent eã ꝛc. Quarto ꝛ vltio ostendit q̃ pecca ta hoĩm nõ sũt iputãda deo q̃ fecẽ illos: 6 ipsis hoib⁹: q̃ tales facti sũt q̃ possũt ꝛ bñ et male facere pro libera volũtate: ibi: Nõ dixeris p deũ abest.

Alt. †cibauit

B

Alt. †illum

Alt. †stolã

Dicit q̃: a Qui timet deũ / vt filius: b Faciet illud .i. humiliter opus. Sic ecõtra: p illo itelligit supbia. Ps. Dñe de⁹ me⁹ si feci illo .i. supbiã. Ecõtra sic legit: ꝛ q̃dã libri habẽt: a Qui timet deũ / vt filꝰ / b Faciet bona: nõ tñ vitabit mala. c Et q̃ cõtinẽs ẽ iusticiꝫ .i. sil cũ aliꝫ ꝥrutib⁹ tenẽs iusticiã corde ꝛ ore ꝛ ope: d Apphẽdet illã .s. sapiẽtiã .i. firmiter tenebit affectu ꝛ itellectu. Can. iij. b. Inueni quẽ diligit aia mea: tenui eũ nec dimittã. Vñ Apphẽdet illã .s. iusticiã .i. fructũ iusticiꝫ / vitã eternã. e Et obuiabit illi .i. i morte: f Quasi mr̃ honorificata / a filiꝫ .s. q. d. sic mr̃ honorificata a filiꝫ suis blãde suscipit eos: ita iusticia vl sapiẽtia blãde suscipiet i morte iustũ. Vñ iacob dixit: Rndebit mihi cras iusticia mea: Gen. xxx. e. Dr̃ aũt iusticia vl sapia mat: q̃ nutrit iustos sic filios. Vel obuiabit illi: in ꝑsenti p gliã ꝓficiẽ: q̃ sequit opa iusticiꝫ. Et obuiabit / inq̃ / q̃si mr̃ honorificata / mltitudine bonoꝝ operũ. Iust⁹ em̃ honorat iusticiã: q̃ opa iusticiꝫ mltiplicat. g Et q̃si mlier a ỽginitate / mũda: h Suscipiet illũ / vt spõsum / vel vt filiũ. Et dr̃ iusticia mulier ꝓter fecũditatẽ opeꝝ: ỽgo ꝓpt integritatẽ intẽtiõis ꝛ mũdiciã mẽtis quã ꝑstat. Vl legat sic: e Et obuiabit illi / sapia remunerãdo: f Quasi mr̃ honorificata / a filiꝫ .i. erudita doctrina ỽbi ꝛ exẽpli. g Et q̃si mlier a ỽginitate / nõ recedens: h Suscipiet illũ .i. sursũ capiet in ꝑsenti p ꝓtẽplatiõnẽ secretoꝝ: i futuro p fruitionẽ ẽtnoꝝ. Et recte sapia dr̃ / q̃si mulier virgo: q̃ mollit ꝛ calefacit vix: ꝛ tñ remanet ỽgo. Thi iij. Regũ. j. a. Erat puella pulchra nimis / dormiebatq̃ cum rege ꝛ mistrabat ei: rex ỽo nõ cognouit eã .i. non corrupit eã. i Cibabit illum pane vitę et intellectus .i. corpore christi: q̃ ẽ panis vitę: Joh. vj. e. Et doctrina verbi dei q̃ dat intellectũ credentib⁹ / in ꝑsenti: ꝛ in futuro / pane angeloꝝ cibabit illũ .i. ipsa dei fruitiõe. De q̃ pane dr̃ Luc. xiij. d. Beat⁹ q̃ mãducabit panẽ i regno dei. k Et aq̃ sapiẽtię salutarĩ potabit illũ .i. gr̃a spũssancti: q̃ sitim ꝛ itima cordis vitioꝝ extinguit: ꝛ sordes pctoꝝ lauat: ꝛ salutẽ ẽtnã cõfert. De q̃ dr̃ Joh. iiij. b. Qui biberit ex aq̃ hac quã ego dabo ei: fiet in eo fõs aq̃ viuę salientis i vitã ẽtnã: vl salire facientẽ. l Et firmabit̃ illo / pane .s. vl deo. m Et nõ flectet̃ .i. nõ cedet pssecutiõi / vel tẽptatiõi / vel hęreticę prauitati: confortatus in illo pane. Hic ẽ em̃ panis de q̃ scriptũ ẽ: Et panis cor hominis cõfirmet. n Et cõtinebit illũ .i. in vnitate ecclię cũ aliꝫ fidelib⁹ tenebit. o Et nõ cõfundet̃ / ꝓfusione illa vltima: de q̃ dicit Hiere. xvij. c. Cõfundant̃ q̃ me psequũt: ꝛ nõ cõfundar ego. Ps. Qui expectãt te nõ ꝓfundent̃. Vel / nõ cõfundet̃ .i. nõ frustrabit a spe ꝛ desiderio suo: q̃ spes nõ ꝓfudit: Ro. v. a. ij. b. Nullꝰ spauit i dño ꝛ cõfusus ẽ. p Et exaltabit illũ apud ꝓrios suos .i. angelos ꝛ homines: hic ꝛ in futuro: Hic loco et merito: q̃ facit eũ regnare et ꝑesse. Vñ

Ps. 7.

Ps. 103.

Ps. 24.

Prouer. viij. b. Per me reges regnãt: ꝛ legũ cõditores iusta decernunt. In futuro loco ꝛ ꝑmio. Matth. xix. d. Amẽ dico vobis: q̃ vos q̃ ꝛc. Itẽ Matth. xxv. b. Euge serue bone ꝛ fidelis ꝛc. q Et i medio ecclię / sine psonaꝝ acceptiõe: vt ignũ vitę i medio paduũ: r Aperiet os eiꝰ: vt magna ꝛ p / funda et apta loquat: Sic dr̃ Matth. v. a. Alt. †inducit Apiens iesus os suũ / docebat eos ꝛc. Ps. Alt. †eternitas †Ps. 77. Aperiã in pabolis os meũ: loq̃r ꝓpositiões ab initio. s Et adiplebit / sapiẽtia .s. ꝛ Eũ / qui timet deũ. v Spũ sapię ꝛ intellectꝰ: altero q̃ intelligat: alio q̃ sapiat: altero luceat: altero ardeat / vt sit lucerna ardẽs et lucens. Ardere em̃ paꝝ est / lucere vanũ ẽ: ardere ꝛ lucere pfectũ ẽ. Et iõ scptũ est: Alt. †qui Erat iohãnes lucerna ardẽs et lucens: Joh v. f. x Et stola / vel / stolã glię .i. dignitatẽ sacerdotij vl ministerij i ꝑsenti: in futuro stola corpis ꝛ aię. y Induit / vel vestiet illum / veste duplici. Prouer. xxi. c. Oẽs domestici eiꝰ vestiti sũt duplicib⁹. z Jocũditatẽ / pacẽ pectoris i ꝑsenti: a Et exultationẽ / pacẽ eternitatis / i futuro. b Thesauriçabit sup illũ .i. abũde dedit illi vt aliꝫ imptiri possit. Thi Ps. Suscipiant montes pacem populo: et colles iusticiam. Ps. 71. Et alibi: Fiat pax in virtute tua ꝛc. Ps. 121. c Et nomine ętternitatis / vel / eterno hereditabit illum vt filius dei sit / ꝛ dicatur in ęternum. Matth. v. a. Beati pacifici quoniaꝫ filij dei vocabunt̃. Esa. lvj. b. Dabo eis in domo mea ꝛ in muris meis locũ: ꝛ nomẽ meli⁹ a filiꝫ ꝛ filiab⁹ nomẽ sempiternũ dabo eis qđ nõ pibit. d Hoies stulti .i. sapiẽtes mũdi q̃ stulti sunt apud deũ: vel hęretici / iudęi / pagani: e Nõ apphẽdent illã .s. sapiẽtiã i ꝑsenti: qz i maliuolã aiaz nõ introibit sapia: nec hitabit i corpe subdito pctis. Sap. j. a. f Et homines sensati / q̃ sensũ habẽt q̃ sentiãt suauitatẽ padisi: ꝛ fetorẽ inferni: g Obuiabũt illi .i. sapiẽ. obediẽdo Vel / obuiabũt illi / illã honorifice suscipiẽdo. Et q̃ sic obuiat ei i vita: ipsa obuiabit ei i morte suscipiẽdo i gliã. Vñ ꝫ eodẽ. Et obuiabit illi q̃si mr̃ honorificata. Et hẽ q̃ dr̃ Joh. xij. d. Qui mihi mistrauerit .i. q̃ me honorificat honorificabit eũ pat meꝰ q̃ ẽ i cęlis. h Hoies stulti / vt ꝑus: nõ videbũt eã / i ꝑsenti p fidẽ: ꝛ iõ nec i futuro p speciẽ. i Lõge em̃ abest a supbia ꝛ dolo .i. a supbis ꝛ dolosis: qz spũssanctꝰ disciplię effugiet ficũ: Sap. j. b. Jaco. iij. b. Deꝰ supbis resistit: hũilib⁹ aũt dat gratiã. Prouer. xj. a. Vbi fuerit supbia: ibi erit ꝓtumelia: vbi aũt hũilitas ibi ꝛ sapia. k Viri mẽdaces .i. hęretici: ꝛ q̃cũq̃ veritatẽ ꝓtẽnũt: De q̃b⁹ dr̃ i Ps. Perdes oẽs q̃ loquũt mãdaciũ. l Nõ erũt illi⁹ memores: qz nõ illigũt eã: ꝛ iõ cito a memoria eoꝝ recedit. s. j. c. Execratio peccatorib⁹ sapia. m Et viri veraces .i. viri catholici ꝛ omis amatores veritat̃. n Inuenient̃ i illa / stabiles credẽdo meditãdo / opãdo. o Et successũ habebũt .i. pfectũ ỽtutũ ꝛ meritoꝝ i ꝑsenti. p Usq̃ ad ispectionẽ dei: Actiue .i. vsq̃ dũ aspiciat deũ. Vñ Ps. Ybũt de ỽtute i ỽtutẽ: donec videbũt deũ deoꝝ i sion. Vel passiue: Usq̃ ad inspectionẽ dei .i. vsq̃ dũ aspiciãt a deo / i ꝑsenti p gratiã liberatiõis: ꝛ i futuro p gliã aptę manifestatiõis. q Nõ ẽ speciosa laus: Alt. †narratio ꝑdicatiõis vl †tribulatiõis .i. deo placita vel homib⁹ gratiosa. r In ore peccatoris: id est hęretici: cuius os pollutum est: vel cuiuslibet notorij. Unde. j. xxj. c. Narratio fatui q̃si sarcina in via. Item. xxvij. b. Narratio peccãtium odiosa. Ideo dicitur in Ps. Peccatori dixit deus: quare tu enarras iusticias meas ꝛc. Ps. 49. s Quia non est a domino missus: vt ꝑdicet talis: et ideo nõ habet auctoritatem ꝑdicãdi. Unde Ro. x. c. Quo modo ꝑdicabũt nisi mittantur: Nec est cõtrariũ qđ dicit

contrariū qđ dicit aplus Phil'.j.c. Siue p ȳitatē siue p occasionē annūciet christ⁹/ et in h gaudeo/ & et gaudebo: qz non gaudebat de ope p̄dicātiū: & de p̄fectu audiētiū. Et vere nō ē a deo miss⁹: a (Oñ a deo p̄fecta est sapiētia.i.sacra doctrina a deo ē ędita: et iō q illā nō hz/nō ē miss⁹ a deo. Vñ/ Sapiētia p̄fecta ē a deo.i.fili⁹ a p̄e genit⁹. Vñ. ē.j.a. Dis sapia a dño deo est: et cū illo fuit sp: et ē ante ęuū. Itē ꝑbat q nō ē speciosa laus i ore peccatoꝛ. b(Sapiētię eñ.i.viro sapiēti: c(Astabit laus/p̄dicatiōis in p̄senti ad p̄rimi ędificationē: i futuro ad ei⁹ glificationē et testificationē. d(Et i ore fideli/ a fide et fidelitate: e(Abūdabit.i.fructū abundāt facier. f(Et dñatoꝛ.i.dñs: g(Dabit eā/laudē vel sapiētiā: h(Illi.i.fideli. Ps. Dñs dabit ȳbū euāgelicātib⁹ ȳtute mlta. Matth.xxv.c. Habēti dabit et abū dabit. De h dī Esa.lv.c. Quō descēdit imber et nix de cęlo: et illuc vltra nō reuertit/ & inebriat trā et infūdit eā et germinare eā facit/ et dat semē serēti/ et panē comedēti: sic erit ȳbū meū qđ egrediet de ore meo: nō reuertetur ad me vacuū: sz faciet q/cūq; volui: et p̄spabit in his ad q̄ miſi illud. Et h est qđ dī h: In ore fideli abūdabit. i(Nō dixeris/excusando te: et pctm tuū in deū refundēdo: vt p̄mi parētes: k(Deꝛ deū abest/sapiētia a me: et dño facięte et volēte. q.d. nō imp̄tates deo & tibi imputa si sapia abest: ñ eñ deo impurāda sūt pcā tua/q̄ fecit te potētē: sz tibi q̄ fact⁹ es potēs peccare. Et h ꝑbat p sequēs tia. l(Qui eñ odit.i.pctā: m(Ne fecerī: et sic nō aberit: sz aderit tibi sapia. Vñ. ē.j.d. Fili ꝛcupiscēs sapiētiā serua mādata: et de⁹ p̄bebit illā tibi. n(Nō dicas/ille me iplanabit/vel/ iplanauit.i.cōtra planū et ęquū/ tortuosū et malū me fecit. Vel/iplanauit.i.oia bona a me amouit q̄si planādo me: sic tabulę iplanant/ qñ lr̄ę delent cū cauda stili. Vel/iplanauit.i. suauit tractādo me in planū erroꝛis strauit: sm qđ dī: Iste implanat caput illi⁹. Vel/iplanauit.i.i plano me posuit/ vt currerē p cāpos licentię q̄cūq; vellē: Sic Ps.80. dicit Ps. Omisi eos sm desideria coꝛdis eoꝝ: ibūt i adinuētiōib⁹ suis. Vl'/iplanauit.i. dolauit.i. planū me fecit sine ȳtutib⁹/ne p̄ficere possē/nec resistere pctis. Hęc expositio magis ꝑpria ē: qz implanare ē dolare. Et reuera nō iplanauit te de⁹ vt faceres mala: o(Nō eñ necessarij sūt ei hoies impij. Vñ Job.xxij.a. Nūquid de⁹ indiget mēdacio vō vt p eo loquaris dolos? Sed neq; etiā iusti hoies sūt ei necessarij: qz cū sit dñs oīm bonoꝝ nr̄oꝝ/nō indiget. Vñ Job.xxij. a. Quid p̄dest deo si iust⁹ fueris: aut qđ confers si imaculata fuerit vita tua? Sz etsi deo ꝑm se non sunt necessarij impij: sūt tñ necessarij coꝛpi ei⁹ qđ ē eccl'ia. Mā qđ lima ferro/qđ flagellū grano/ qđ fornax auro: hoc ē impi⁹ iusto: vt dic̄ Aug⁹. Beñ. xxv.a. Maioꝛ seruiet minoꝛi. Diogenes. Dis hō necessariū hz/ aut valde amicū/ aut valde inimicū ad sui custodiā. De hac matia plen⁹ dictū ē: Prouer.xvij.a. ibi: Seru⁹ sapiēs dñabit filijs stultoꝝ. p (Oñe execramētū erroꝛ.i. omnē erroꝛē execrabilē: q(Odit dñs: et q deū timēt et diligūt/sīl': Vñ seq̄t: Et nō erit amabile timētibus deū. Oꝛ aūt aliq̄ odiat de⁹/habem⁹ Prouer.vj.b. Sex sūt q̄ odit dñs. Et.j.xxv.a. Tres spēs odiuit aīa mea. Cōtra. Sap.xj. d. Nihil odisti eoꝝ q̄ fecisti. Solo. Mala odit et illa nō fecit: bona fecit/ et illa diligit. Per h aūt qđ dic̄/execrabilis/innuit q multiplex est erroꝛ. Est eñ erroꝛ circa scientiā.i. hois falsa opinio. Hic nō ē execrabilis vl' odibilis deo: vt ꝓpt illū dānet hoiez. Et ē itez ali⁹ erroꝛ circa fidē/q̄ ē infidelitas: et h ē execrabilis et odibilis deo. De q̄ dī Esa.xix.c. Dñs miscuit i medio ei⁹ spūm vertiginis: et errare fecerūt ęgyptū i oī opę suo. Est igit triplex erroꝛ. s. erroꝛ falsę opinionis: erroꝛ infidelitatis: erroꝛ p/uersitatis. Vñ Boet⁹. Ad vez lumē naturalis ducit rōtio: et ab eodē multiplex error abducit. Itē ꝑbat q nō sūt iputāda deo pcā hoīm: qz tales facti sūt ab eo/q̄ possint vitare pcā si velint/et bona facere si vellēt. Et h ē qđ seq̄t: s(De⁹ ab initio: id est cito post initium. s. sexto die: t (Constituit hominem.i. bonis naturalib⁹ stabiliuit sīl' et in gratuitis/sm vnā opinionē. v(Et relīqt illū in manu ꝓsilij sui.i. in potestate siue lībrate arbitrij vt posset peccare et nō peccare si vellet. Cōsiliū aūt siue liberū arbitriū est potestas discernendi qđ bonū/qđ malū: q̄ ē in rōne. Vñ Boet⁹/ Oñe qđ rōne vti pōt naturalit hz id iudiciū q̄ discernat q̄ fugiēda sūt et optāda/ dinoscat. Itē liber arbitriū ē potestas iclinādi se ad iudicādū libera: Iudiciū eñ nō cogit seq̄ qđ iudicatū ē: & dictat vt ꝓsulit. Vñ btūs Petr⁹ i itinerario suo sic diffinit: Libertas arbitrij ē sēsus aię habēs ȳtutē iclinādi se ad q̄ voluerit. In h q̄ dic̄ sensus/tangit p̄ma ptās. In hoc q̄ dicit virtutē/tāgit secūdā. Et h est qđ dic̄ Aug⁹: Liber arbitriū ē facultas rōnis et volūtatis.i. libera potestas discernēdi et eligēdi. In h qđ dī: (Relīqt illū i manu ꝓsilij/innuit coactionis remotio a libero arbitrio. Vñ Aug⁹. Volūtas ē amini mo⁹ liberi sui hoie non ficto. x(Adiecit/de⁹/ mādata et p̄cepta sua/ ne comederet de ligno scię bon⁹ et malī: et q̄ de alijs comederet. Vel mādata nature scripta in coꝛde: p̄cepta disciplinę data i sermone/dicēs: y(Si volueris mādata conseruare.i. affectu et effectu seruare: vel cum adiutoꝛio gratię seruare: s(Cōseruabūt te.i. iter⁹ et exter⁹ seruabūt te ab insidijs dęmonū et a peccato. Itē repete: Et si volueris/ a(In ꝑpetuū.i. pseueranter: b(Fidē placitā seruare/coꝛde et ope: qz fides sine opib⁹ moꝛtua est: Jaco.ij.d. Dicit aūt fides placita/fides opans per dilectionē. De qua dī Heb.xj.a. Sine fide ip̄ossibile ē placere deo. c(Appo sui tibi aquā et ignē.i. refrigeriū vitę ętnę: et tribulationē gehēnę. d(Ad qđ volueris porrige manū tuā.i. volūtate tua opare vt ardeas/vl' vt refrigeriū habeas. e(Ante hoiem vita et moꝛs/ posite sūt. Vita glię: et moꝛs gehēnę. f(Bonū et malū. Bonū ad vitā: malū ad moꝛtē. g(Qđ placuerit ei dabit illi.i. si placuerit ei bonū/dabit ei vitā ętnā: si placuerit ei malū dabit ei moꝛt. Vñ patet q̄ ex libero arbitrio ē vt hō peccet et dānet. Vñ Deut.xxx.d. Cōsidera q̄ hodie ꝓposuerim in cōspectu tuo vitā et bonū: et ecōtrario moꝛtē et malū. Idem.xxj.c. Ecce ego do coꝛā vob⁹ viā vitę et viā moꝛtis. Sz ne crederet aliqs deū ignipient fecisse hoiez cū potuisset eū facisse meliorē: Jō seq̄t: h(Qñ mita sapia dei.q.d. talē fec⁹ de⁹ hoiem: qz voluit et sciuit et potuit. i(Et vidēs oēs.s. ꝓditiōes et merita oīm: k(Sine intermissiōe .i. sīl' et ꝓtinue. Vñ Prouer.xvj.a. Oñs vię hoīm patēt oculis ei⁹. Boet⁹ Oñe futurū diuin⁹ p̄currit intuit⁹: et ad p̄sentia ꝓpię cognitiōis retoꝛq̄t ac reuocat: nec aliēnat nūc h nūc illō p̄noscēdi vices: sz vno ictu oēs mutatiōes manēs p̄uenit. l(Oculi dñi ad timētes eū: sicut oculi mris ad filiū suū. Vñ Ps. Oculi dñi sup metuētes eū ꝛc. m(Et ipse agñscit omnē opā hois.i. intētionē operū. Prouer.xv.a. In oi loco oculi dñi ꝓtēplant bonos et malos. n(Mem̄i mādauit ipie agere. Vñ aliqđ mādauit qđ ipie actū ē: vt nabuchodonoſoꝛ mādauit vt cogeret iudęoſ: et ipse male illō fecit: qz nō sic vt mādauit dñs/fecit. Esa.x.b. Vę assur: ȳga furoꝛ mei et baculꝰ ipse ē: i manu ei⁹ idignatio mea: ad gentē fallacē mittā eū: et ꝑ ꝑm furoꝛis mei mādabo illi vt auferat spolia et diuidat p̄dā. Ipe aūt nō sic arbitrabit: et coꝛ ei⁹ nō sic ęstiabit.

Boet⁹ de ꝓsol. li.5. ꝓsa.2.

Ps.67.

Ps.80.

Ps.32.

a Et nemini dedit spaciū peccādi.i.ad peccādū:licz dederit spaciū in q̄ peccak. Vñ nulla ē potēcia ad peccandū: et aliq̄ ē q̄ peccak. b Nō enī cōcupiscit multitudinē filioz infideliū z inutiliū.i.eoz q̄ imitank patres suos i infidelitate z i inutilitate. Infidelitate/q̄ ad deū:inutilitate/q̄ ad p̄imū. Uel/infidelū:qz nō habēt fidē in corde:inutiliū: qz nō habēt fidē i ope.

Expo. Ca.XVI.

AQ Eiocunderis zc. In h̄ capitulo p̄mo ostēdit nō esse lętādū de multitudine filiozū nisi fuerit boni. Secūdo oñdit se eē talē cui credēdū sit:ibi: Multa alia vidit oculus me⁹. Tertio oñdit iusticiā dei ꝫ malos ducit vlciscentē:ibi: In synagoga peccātiū exardebit ignis. Quarto oñdit miscōiq̄ hoīm vtilitatē: nam ꝑm miscōiā vnicuiq̄ ꝓparak locus in gl̄ia:ibi: Dis miscōia zc. Quinto oñdit deū oīa videre/ꝫ illos q̄ putāt deū nō videre pctā:ibi: Nō dicas:a deo abscōdar. Sexto z vltio monet auditorē ad disciplinā z obdiētiā:ibi: Audi me fili zc. Dicē g̃:

a z nēmini dedit spaciū peccā
b di: Nō enī cōcupiscit multitudinē filiozū infideliū et inutilium

(Ca.XVI.

c Ne iocūderis in filijs
d Q impijs si mūltiplicēt:
e nec oblēcteris sup ipsos si nō est timoz dei i illis.
f Nō crēdas vitę illoz̄:et nē
g respexeris in laboz̄es illoz̄.
b Melioz ē enī vn⁹ timēs deū
i q̄ mille filij impij. Et vtilē ē
k mori sine filijs: q̄ relinquere
m filios impios. Ab vno sen
n sato inhabitābit patria:et
o p
q
r trib⁹ impijs deserek. Multa

c Ne iocūderis i filijs impijs i.iobedientib⁹ vl̄ imisericozdib⁹ vl̄ deū nō colētib⁹. d Si mltiplicēt.i.qz mlti sūt. Mā quāto plures sūt/tāto pei⁹. Sap.iiij.a. Multigena impioz mltitudo nō erit vtilis. Esa. ix.a. Multiplicasti gentē nō magnificasti lęticiā. e Nec oblecterl sup ipsos si nō ē timoz dei i illl/finalis vl̄ iutialis: vl̄ ad mi⁹ seruilis/q̄ ē initiū sapię. Tales erāt filij beli: sic dī j.Regl.ij.c. Pozro filij beli /filij belial:nescientes dñm. De talib⁹ filijs poti⁹ ē dolēdū q̄ gaudendū. Vñ Prouer.x.a. Fili⁹ sapiēs lętificat patrē: fili⁹ vo stulk⁹ męsticia ē matris sue. Nec solū gl̄iari solēt hoies de filijs:qz multi sūt: sed qz longeui:ideo subdit: f Nō credas vitę illoz̄.i.ne credas q̄diu viuāt/q̄ z i senectute cozrigank:ꝫ poti⁹ in pueritia sunt cozrigēdi. Vñ.ꝫ.vij.c. Filij tibi sunt/ erudi illos a puericia illozū. g Et ne respexeris i laboz̄es illoz̄/q̄n cozrigas: licet eozū laboz̄es tibi vtiles videank. Vñ Matth.xvij.b. Si oculꝰ tuus scādalizat te:erue eū z p̄ice abs te. Uel/Ne respexeris i laboz̄es illoz̄.i. ne spes laboz̄es illoz̄ emēdari in posterū: Inutiles enī sunt z sine fructu. Vñ Sap.iiij.b. Fructꝰ illoz̄ inutiles z acerbi ad māducādū. Eccs.x.c. Labor stultoz affliget eos. Causā aūt q̄re nō sit lętandū i talib⁹ filijs/subdit: h Melioz ē enī vn⁹ timēs deū/timoze filiali: i q̄ mille filij impij/in parētes vl̄ i deū. Timēs ꝑ vnitate ponit:qz nihil timēdū ē nisi de⁹:q̄ vn⁹ ē:sic dī Marci. x.c. Impios sub millenario ponit: ꝓpter pluralitatē z diuisiōnē eoz:sicut dicit in Pꝫ. Cadēt a latere tuo mille. k Et vtile ē mori sine filijs.i. minus malū vl̄ vtili⁹: m Q Mystice relinq̄re filios impios/q̄ nocent sibi z alijs. Mystice: k Utile ē.i. vtili⁹ est: l Mori sine filijs.i.p̄uatū sine magisterio/vel opibus: m Q relinq̄re filios impios.i. p̄uos discipulos/vel mala opa. Et q̄ melioz sit vn⁹ bon⁹ mille impijs/ostēdit: n Ab vno sensato.i. ab vno p̄ncipe Ar. t̄pstolabit sapiēti z bono: o Inhabitabit patria.i. t̄pzeliabit mltis cōfluētib⁹ ad t̄rā ei⁹ ꝓpter sapientiā z bonitatē ei⁹:sic legit de eęcchia/q̄ regnāte discessit de isrl̄ ꝓfugerūt ad eū. Et de dauid dī.j.Regl.xxij.a. Cōuenerūt ad eū oēs q̄ erāt i angustia ꝓstituti z oppssi ęre alieno z amaro aio: z factꝰ est p̄nceps eozū.

Mystice Mystice: n Ab vno sensato.i. ꝑlato: o Inhabitabit patria.i.eccl̄ia mltis fidelib⁹/bonis canonicl. p Et a trib⁹ ipijs.i. ꝓpter tres ipios: q Deseret.i.deserta fiet:

talia vidit oculꝰ me⁹: z fortiora audiuit auris mea.
s Jn synagoga peccātiū ex
t ardebit ignis: z i gente incre
a dibili exardescet ira. Nō ex
b orauerūt p pctis suis antiq̄
gigantes qui destructi sunt
c cōfidentes suę virtuti: z nō
pepercit pegrinationi illoz̄:
d e sed p̄cussit eos/ et execrāt⁹
f est illos pz̄ supbiā vbi il
g lozū: Nō misertus est illis/
h l gentē tōtam perdēs/z extōllentē se i peccatl suis. Et sic
k sexcēta milia peditū q̄ ogre
l gāti sūt i duricia cordis sui:

dī.j.l.d. Quas gētes odit aia mea: et tertia nō ē gēs quā oderi.i. odio meo dignā reputaueri. Seir.i.tyrāni: philistijm.i. hęretici: tertia gens/ falsi frēs. Oēs enī impij ꝑ ternario ponūt ꝓpt tria genera pctoz̄ ad q̄ oīa alia reducunk: q̄ sūt cōcupiscētia carnis/pcupiscentia oculoz̄ z superbia vitę.i. Job. ij.c. Ut aūt melꝰ credak sibi in his/subdit: r B Multa alia vidit oculꝰ me⁹.i.mens z intellect⁹.q.d.mlta ex ptus sū: z mltoties vidi impletū q̄d dixi:et ideo credendū ē mihi i his. s Et fortiora his/vl̄ hoz̄.i.difficiliora z sbtiliora bis: t Audiuit auris mea/iteriora q̄ idē ē i suba q̄d oculꝰ iteriora: vt dic Aug⁹.s.intellect⁹. Sz dī oculꝰ incptū ituek ꝑm se:aurl dī incptū recipit a doctore. De h̄ dī.j.xxxiij.b. Multa vidi enarrādo z plmaq̄ hoz̄ ꝓsuetudines:aliq̄tiēs vsq̄ ad mortē pclitat⁹ sū hoz̄ causa: z liberat⁹ sū gr̄a dei. v Jn synagoga.i.i irrōnabili cōgregatiōe: x Peccātiū/i deū/vl̄ i se vl̄ i p̄imū: y Exardebit ignis/diuine vltionis/siue ignis gehēne:qz p̄mo exarsit ignis culpę. Unde Job.xx.d. Deuorabit eū ignis qui nō succēdit. De h̄ dicit Pꝫ. Exarsit ignis in synagoga eoz Pꝫ.105. zc. z Et in gente incredibili:actiue z passiue.i.q̄ non credit veritati: z cui nō pōt credi: a Exardescet ira/diuine indignatiōis siue aiaduersiōis:q̄ q̄si indignās aiaduertit in pctōres i futuro. De h̄ dicit ꝓpha: Dñs in ira sua cōturbabit eos. Pꝫ.1. b Nō exoraverūt p peccatl suis antiq̄ gigantes qui destructi sūt.i. diuisi z confusi in ędificatione turris babel: Gen.xj.b. Et p eos significāt omēs treni z supbi/pfidētes suę virtuti.i.i sua fortitudine corpali. Vñ Pꝫ. Cōfusi sunt qm̄ de⁹ spzeuit eos. Aug⁹.i lib.de doctrina Pꝫ.52. christiana. Supbię signū est illa turris erecta in cęlū: vbi homines impij nō solū aias:sed etiā voces dissonas habere meruerūt:Quid igit merenk p̄lati q̄ de patrimonio crucifixi turres z palatia cōstruūt parētib⁹ suis:Gigātes aūt fabulose dicunk ds terra geniti ꝓpter molē corpis: vt dicit Jsidoꝰ in capitulo de portentis. c Et nō pepercit pegrinationi illoz̄.i.ipsis:qz pegrini erāt a deo: Ul̄qz venerāt ab oriēte vt dicit Gen.xj.a. Uel q̄uis pegrini erāt in hoc mūdo:sicut oēs hoiesl.ij.Corl.v.b. Dū sum⁹ i corpe pegrinamur a dño. d Sed pcussit eos/ nō corpis pcussione:sed linguaꝝ cōfusione z locoꝝ dispsiōe. e Et execrat⁹ ē illos.i.execrabiles illos eē reddidit. f Pzę supbia vbi illoz̄:q̄ dixerūt: Uenite faciam⁹ nobis ciuitatē z turrim cuius culmē ptingat vsq̄ ad cęlū: z celebrem⁹ nomē nostrū. g Nō misert⁹ est illis: q̄n puniret z ꝓfundēdo linguas eoz̄. Ū sic puniēdo misert⁹ est:qz cū irat⁹ fuerit de⁹ miscōię recordabit: Habacuk iij.a. h Gentem totā perdēs.i.dispdens z dispergēs. i Et extollentē se in peccatis suis.i. quia extollebat se in peccādo. k Et sicut sexcenta milia peditū/perdidit/supple: l Qui cōgregati sunt in duricia cordis sui/in deserto murmurantes contra moysen z cōtra dominū. Unde Numeri.xiij.d. Omnes homies qui viderunt maiestatem meam et signa quę feci in ęgypto et in solitudine z tēptauerūt me iā p decē vices/nec obedierunt voci meę:

nō videbūt terrā

non videbunt terrã pro qua iurauí patribus eorũ: nec quisq̃ ex illis qui detraxerunt mihi intuebit illam.q.d.auctor:sicut perdidit dominꝰ superbos iudeos/ita q̃ nullus intrauit terrã promissionis:ita execrat̃ t perdet oẽs impios vt nullus itret in cęlestẽ patriã. a Et si vnꝰ fuisset cerui cat̃.i.superbꝰ t rebellis: b Nirũ si fuisset imunis/a pęna.q.d.nõ fuisset imunis a pęna Diuina eñ iusticia ꝯtatẽ seruat:nec vni nec pluribus parcit. Nullũ eñ peccatũ dimittit impunitũ: quia aut homo punit aut deus: vt dicit Glo. Similiter nec aliquod bonũ irremuneratũ. c Misericordia enim et ira cum illo. Misericordia sup timentes: ira sup cõtemptores. Sed ne crederet aliqs q̃ ira sua mitigari non posset: Ideo subdit:

a et si vnꝰ fuisset cerui catꝰ/
b mirũm si fuisset imunis. Mi
c sericordia enim t ira cum il/
d lo:potẽs ẽ exoratio:et effũ/
e dens iram:scom misericor/
f diam suam: sic correctio il/
g lius† homis ꝑm opera sua
h †iudicat. Non effugiet in rá/
i pinã peccatoꝝ: et non retar/
k dabit sufferentia misericoꝝ/
l diam faciẽtis. Omnis mise/
m ricordia faciet locum vni/
n cuiq̃ ꝑm meritum operum
o suorũ: et ꝑm intellectũ pere/
p grinationis ipsius. Non di/
q cas: A deo abscondar/et ex
r summo quis mei memora/
s bit: In populo magno non
t agnoscar: Quę est eñ ani/
v ma mea in tam imensa crea/
x tura: Ecce cęlum t cęli cęlo
y rum:abyssus t vniuersa ter/
z ra t quę in eis sunt in cõspe/
a ctu illi⁹ cõmouebunt: mon
b tes simul et colles et fundã/
c menta terrę: et cũ cõspexerit
d illa deꝰ tremore concutient.
e Et i oib⁹ his insensatũ ẽ cor:

estis corde vt abscõdatis a dño ꝺ̃siliũ:q̃ sunt i tenebris opa et dicũt:quis videt nos: t q̃s nouit nos: De h̃ habes Iere. xvj.c.Ezech.viij.e.et.ix.d. Itẽ Iere.xxiij.d.et Job.xxj.b. et .j.xxiij.c.Vl sic lege. Ex sũmo q̃s mei memorabit: q.d.ex eo q̃ deꝰ sũmis ordinãdis intẽdit/nõ curat de me t cęteris iferioribꝰ. Ita dicũt stulti sic deũ occupatũ circa cęlestia vt non curet infima. Vñ Ezech .ix.d Ciuitas repleta ẽauer siõe:dixerunt enim:dereliqt deꝰ trã t dñs nõ videt. Itẽ Job.xxij.b. An cogitas q̃ deꝰ ex celsioꝝ cęlo sit: et sup stellaꝝ ꝓticẽ sblimet: Et dicis:Quid eñ nouit deꝰ: Et q̃si p caligiñẽ iudicat:t nubes latibulũ eiꝰ:nec trã cõsiderat:t circa cardines cęli pambulat. r In pplo magno non agnoscar/ in die iudicij.q.d.inẽ tot t tantos latebo:t sic euadã Cõtra qõ dr. Prouer.xv.a.Oculi dñi cõtẽplant bonos t malos. Job.xij.c. Ipse nouit t decipientẽ t eũ q̃ decepit. y Quę ẽ eñ aia mea i tã imẽsa creatura:t i respectu tã imensę creaturę .i.mũdi:respectu cuiꝰ vna aia nullꝰ quãtitatis/eẽ videt/aut valoris.Et iõ putat hõ stultꝰ q̃ possit latere deũ:aut deũ nõ curare de ipso.Sz qz h̃ sentire est erroꝝ:iõ sbdit: z Ecce cęlũ t cęli cęlox/abyssus t vniuersa trã t q̃ i eis sũt i ꝓspectu illi⁹ cõmouebũt i vniuersali trẽmoru añ diẽ iudicij. f Mõtes sil t colles et fũdamẽta trę:ad lras:qz tota superficies trę ꝓburet: t tã tũ ascẽdet flãma ignis:quãtũ ascẽderũt aq̃ diluuij. Cęlũ vocat h̃ cęlũ aereũ:de q̃ Matth.xiij.a. Volucres cęli comederũt illud. Cęlũ cęlox cęteros supiores.i.igneũ t ęthereũ t sidereũ:q̃ a mario igne q̃ ꝑcedit facię iudicis soluent: vt dr.ꝑ. Pet.vlt.c. Mystice: z Cęlũ t cęli cęlox.i.minores t maiores angeli: De qb⁹ Ps. Laudate eũ cęli cęlox. a Et abyssus.i.infernꝰ t dęmones infernales. b Et vniuersa tra.i.vniuersi homes nati de tra. c Et q̃ i eis sũt.i.i cęlo t abysso t in tra. d In ꝓspectu illi⁹.i.dei/i iudicio existẽtis. e Cõmouebunt/troze iudicij. Job.xxvj.c.Colũnę cęli ꝓtremiscũt t pauebũt aduentũ eiꝰ. Luc.xxj.e. Virtutes cęlox mouebunt. f Mõtes sil t colles.i.supbi miores t maiores. g Et fundamẽta trę.i.auari i tra fũdati. Oẽs hi cõmouebunt in die iudicij. Vñ. Jobel.iij.c. Dñs de sion rugiet:t de hierlm dabit vocẽ suã:t mouebũt cęli t tra. Iere.iij.f. Vidi mõtes t ecce mouebant:t oẽs colles ꝓturbati sunt: deserta erit oĩs tra:t cęli desup. Mozalit: z Cęlũ/ ꝑdicatores. Ps. Cęli enarrãt gliã dei. Cęli cęlox/sũt plati q̃ ꝑsunt eis. a Abyssus/pctõres sine cãdore gratię. b Vniuersa tra/homes trent. f Mõtes t colles.i.ꝓncipes maiores t minores. g Et fũdamẽta trę.i.cardinales sup q̃s fundata ẽ tra.i.eccliа:sic dr.i.Regl.ij.b. Dñi sũt cardines trę: t posuit sup eos orbẽ. Oẽs isti cõmouebunk i die iudicij:imo terroze pterriti. Vñ Esa.xxix.b.Cõfestim a dño exercituũ visitabit i tonitruo t i cõmotiõe terrę t voce magna turbinis t tẽpestatis. Aggei.ij.b. Adhucvnũ modicum ẽ t ego mouebo cęlũ t trã t mare t aridã t mouebo oẽs gẽtes. h Et cũ conspexerit illa deꝰ/i die iudicij. i Tremoze/vel timoze cõcutient. Vñ Ps. Qui respicit terrã t facit eã tremere. k Et in omnibꝰ his/quę dicta sũt. l Insensatum est cor/ supbox:quia nõ tremit cũ alijs: neq̃ habet sensum fidei:cum dicat deũ nõ videre: vel nõ curare hęc infima. Sed qui hoc putant decepti sũt:quia t ipse videt nõ solum exterioza hominũ:sed etiã interioza cordis: t nemo videt aut intelligit cogitatiões vel opa eiꝰ. Vñ sequit.

Et omne cor

Ps.5.b. Ps.24. Ps.9. Ps.148. Ps.103.

Dystice

Mozaliter

C

a Et oñe coꝛ/ tã bonoꝝ q̃ malo-ꝝ: b Intelligit ab illo. .i. Regl. xvj.b. Homo videt ea q̃ parẽt :deꝰ aũt intueꝫ coꝛ. Hiere. xvij.b. Ego dñs scrutãs coꝛ et ꝓbans renes. c Et vias illiꝰ.ſ.dei.i.opa vl̃ cõſilia eiꝰ: d Quis intelligit: q.d. nullꝰ. Vñ Roma. xj.d. O altitudo diuitiaꝝ ſapiẽtię et ſcię dei ꝛc̃. Eſa. xl.c. Quis adiuuit ſpiritũ domini: aut quis ꝑſiliariꝰ eius fuit: Hiere. xxiij.d. Quis aſſuit conſilio dñi: ꝛ vidit et audiuit ſermonẽ eiꝰ ꝛ e Et procellã: id ẽ ſeueritatẽ iudicij: ſupple q̃s intelligit: q.d. † Pſ.89. nullus. Pſ. Quis nouit poteſtatem ire tuę ꝛc̃. f Quã. i. quia Hr. tomnũ illam: g Nec oculus videbit hois/ in p̃ſenti. Et eſt argumentũ q̃ nemo poteſt in p̃ſenti cõprehendere magnitudinẽ pœnę ęternę/aut terroꝛẽ iudicij. Vñ Malach. iij.a. Quis poterit cogitare diẽ aduẽtꝰ eiꝰ: aut q̃s ſtabit ad videndũ eũ: Vel ſic. e Et procellã quã nec oculꝰ videbit hois. i. videre poterit i futuro ſine timoꝛe: d Quis intelligit: q.d. nullus. De hac ꝓcel/ Pſ.10. la dicit in Pſ. Spiritus procellarũ pars calicis eoꝛũ. Hiere. xxx.d. Furoꝛ egrediens procella ruens in capite impioꝛũ. Et in Canonica Judę.d. Quibꝰ procella tenebraꝝ i ęternũ ẽ ſeruata. Et nemo intelligit vias eius: b Mã plurima opera illiꝰ ſunt in abſconſis. i. abſconſa ſua. Unde. j. xxxiij.d. Pauca vidimus operũ eius. Et poſſet aliquis dicere: Non eſt curandũ ſi ſint abſconſa: quia cũ apparuerint/ facilꝰ ſuſtinebunt. Nõ eſt hoc verũ dicit auctoꝛ: Unde ſubdit: i Sed opera iuſticię eius: id eſt diſtrictionẽ iudicij iuſti eius: et ſupplicia illata ab eo: k Quis enũciabit/ aut q̃s ſuſtinebit: q.d. tam grauia erunt q̃ vix poterunt ab aliquo ſuſtineri. Sophꝫ. j.d. Tribulabit ibi fortis. Malach. iij.a. Quis ſtabit ad videndũ eum: Eſa. xxxiij.b. Quis poterit de vobis habitare cum igne deuoꝛãte: aut quis habitabit ex vobis cũ ardoꝛibus ſempiternis: l Longe eñ eſt teſtamentũ: id eſt ſcientia ꝛ obſeruantia legis: m A quibuſdam: ab illis. ſ. qui habent eã in codice deaurato ꝛ lucenti: ſed in coꝛde intelligenti ꝛ compatienti non habent eam. Vel in oꝛe habẽt ad deſideriũ: ſed in manu ad faciendũ non habent. Vñ Eſa. Matth.15.a. xxix.d. Populus hic labijs me honoꝛat: coꝛ autẽ eius longe eſt a me. Hiere. xij.a. Prope es tu oꝛi eoꝛum: longe autem a renibus eoꝛum. Vel/ l Longe eſt teſtamentũ. i. pmiſſio vitę ęternę: m A quibuſdã: id eſt a peccatoꝛibus. Vñ Pſ.118. Pſ. Longe a peccatoꝛibus ſalus. Lucꝫ. xvj.g. Inter nos et vos chaos magnũ firmatũ ẽ. n Et interrogatio hominũ. Actiue: vel ſciẽtia q̃ oꝛit ex interrogatiõe: o In cõſummatiõe ẽ. i. oſtendit in opis cõſummatiõe vl̃ executiõe. Vl̃ paſſiue: Interrogatio hominũ: id eſt quia homines interrogabunt de operibus ſuis a deo/ vel a ꝓpꝛia cõſcientia: In cõſummatione eſt: id eſt in moꝛte vel in die iudicij. Pſ.10. Sap. j.c. Cogitatiõib⁹ impij iterrogatio erit. Pſ Dñs iterrogat iuſtum ꝛ impiũ. Et quid interrogat / dicitur Matth. xxv.d. Eſuriui ꝛc̃. Et Eſa. v.a. Quid eſt q̃ vltra debui facere vineę meę ꝛ non feci: Item Matth. xxij.c. Cuiꝰ eſt ima/go hęc ꝛ ſuſcriptio: p Qui minoꝛat coꝛde: id eſt coꝛdis magnanimitate ꝑ puſillanimitatẽ/ vel coꝛdis deuotione per tepiditatem/ vel coꝛdis audacia ꝑ timiditatem/ vel coꝛdis tranquillitate per auariciã/ aut coꝛdis mundicia ꝑ luxuriam: q Cogitat inania: id eſt vana ꝛ falſa. Oſee. vij.c. Factꝰ eſt ephꝛaim quaſi colũba ſeducta nõ habens coꝛ. Pſ. Qua/ Pſ.2. re fremuerũt gentes: et populi meditati ſunt inania. r Et vir impꝛudens: id eſt nõ ꝓuidens futurũ iudiciũ: nec ſibi ꝓuidens in futurum. s Et errans/ in via fidei vel moꝛ: t Cogitat ſtulta: id eſt q̃ poſſit impune peccare: vel q pœna inferni finem habeat/ vl̃ q̃ anima non ſit poſt moꝛtem: ꝛ hmõi. Pꝛouerb. xxviij.a. Viri mali non cogitant iudiciũ. In canonica Judę.d. Uę illis qui i via cain abierũt ꝛ erroꝛe balaam mercede effuſi ſunt. v Audi me fili ꝛc̃. Auctoꝛ hic vtik transitu/ inuitans ad dilectionẽ ſapientię/ dicẽs:

Audi me fili: aure coꝛdis. x Et diſce diſciplinã ſenſus: non verboꝝ cõpoſitionẽ/ ſed fidei veritatem qua ſis diſcipulꝰ chriſti. Et nota q̃ dicit: audi me/ nõ ꝓba mea tm̃. q.d. facta mea q̃ meliꝰ loquũt q̃ verba/ audi ꝛ vide. Pꝛouerb. viij.d. Filij audite me: beati qui cuſtodiunt vias meas.

y Et i ꝓbis meis attẽde i coꝛde tuo .i. affectu ꝛ intellectu

a et omnẽ coꝛ intẽlligit ab illo
b c ꝛ vias illius q̃s intelligit:
d e Et procẽllã q̃ nec oculꝰ
f g b videbit hois: Nam plũrima
opera illius ſunt in abſcon/
i ſis: ſed opẽra iuſticię eiꝰ q̃s
k enũciabit/ aut quis ſuſtine/
l bit: Longẽ enim eſt teſtamẽ/
m n tum a q̃ibuſdã: ꝛ interrõga
o tio hominũ in cõſummãtiõe
p eſt. Qui minoꝛat coꝛde cogi
q r tãt inania: ꝛ vir impꝛudes
s et errans cogitãt ſtulta. Au/
t v di mẽ fili ꝛ diſcẽ diſciplinam
y ſenſus: et in vẽrbis meis at/
z tende in coꝛde tuo: et dicãm
in ęquitate diſciplinã: ꝛ ſcru
a tãboꝛ enarrare ſapientiam:
b c et in vẽrbis meis attẽnde in
d e coꝛde tuo: ꝛ dicõ in ęq̃itate
f ſpiritꝰ: virtũtes quas poſuit
deus in opera ſua ab initio:

interiꝰ fꝝ̃es fructũ in foliꝫ/ nõ folia i fructibꝰ. Pꝛouer. xv.b. Coꝛ ſapiẽtꝭ fꝝ̃it ſapiẽtiã vl̃ doctrinã: q̃ doceat ꝛ doceat. Itẽ xix.b. Qui tm̃ ꝓba ſectat nihil habebit. z Et dicã in ęq̃tate diſciplinã. i. i ęq̃tate ꝓſiſtentẽ: ꝑ ẽ ſm captũ audiẽtiũ. Vl̃ ęquã diſciplinã: ꝑ ẽ nec nimis laxã nec nimis altã. Pꝛouerb. viij.a. Juſti ſunt omnes ſermones mei: nec eſt in eis aliquid pꝛauũ neq̃ puerſum: recti ſunt intelligẽtibus ꝛ ęqui inuenientib⁹ ſcientiã. Vel/ Dicam in ęquitate: id eſt ęqualiter ſine ꝓſonarum acceptione diſciplinam: nulli parcendo: nulli adulando vel detrahendo. Sap. vij.b. Sine fictione didici: ꝛ ſine inuidia cõmunico. a Et ſcrutaboꝛ enarrare ſapientiã: id eſt cum diligentia enarrabo aliqs ſapientiam/ nõ ũnꝑmeditatus vel impꝛouiſus. b Et in verbis meis: interius ſenſum ꝛ veritatem: c Attende in coꝛde tuo: non in aure tm̃ ſonum verboꝝ. Repetitio autẽ eſt ſignum amoꝛis ꝛ diligentię/ quo ad docẽtem: ꝛ vtilitatis/ quo ad audientem. d Et dico: id eſt dicere diſpono: e In ęq̃tate ſpũs ꝓtutes ãs poſuit deꝰ i opa ſua. i. dona gꝝ̃ q̃ donauit apl̃is: q̃s i ꝓncipio naſcẽtꝭ eccl̃ie elegit.

Et in veritate

Et in veritate

Alit ꝑm Rabanũ ab illo loco: v Audi me fili. Inſtruit auctoꝛ myſtice de inſtitutione eccleſię gentiũ ꝛ reprobatione iudeoꝝ. Vñ/ qꝛ gratuita fuit illa inſtitutio: primo inuitat nos ad audiendũ/ dicẽs: v Audi me fili. i. quicũq̃ vis eſſe filiꝰ. x Et diſce diſciplinã ſenſus. i. diſciplinã fidei/ quã docuit ipſe chriſtus et apl̃i. y Et in verbis meis attẽde in coꝛde tuo. i. intellectũ myſticũ verboꝝ meoꝝ interiꝰ latentẽ coꝛde pcipe. z Et dicã i ęq̃tate diſciplinã. i. doctrinã chriſti et apl̃oꝝ docentẽ ęquitatẽ. a Et ſcrutaboꝛ enarrare ſapiaz/ chriſti: q̃ mũdũ illumiauit/ piſcatoꝛes elegit/ diabolũ ſupauit/ moꝛtẽ moꝛiẽdo deſtruxit/ ꝛ hmõi. b Et in ꝓbis meis attẽde i coꝛde tuo. Repetitio ſignũ eſt diligẽtię doctoꝛ. vl̃ duplicis attẽtiõis: vni⁹ affectꝰ/ alteriꝰ intellectꝰ: q̃ vtraq̃ neceſſaria ẽ auditoꝛi. d Et dico. i. dicere ꝓpono e In ęq̃tate ſpũs ꝓtutes ãs poſuit deꝰ i opa ſua. i. dona gꝝ̃ q̃ donauit apl̃is: q̃s i ꝓncipio naſcẽtꝭ eccl̃ie elegit.

a Et in veritate enũcio.i. enũciare dispono: b Scientiã eius.i. opa eius q̃ sciẽter ⁊ sapiẽter fecit. Vel/scientiã eius.i. scientiã a deo datã vel de deo/enũciare dispono i veritate/sine admixtione falsitatis vel vanitatis: et in veritate vite/iusticie/⁊ doctrine. c Et i iudicio dei.i. i luce discretionis qua deꝰ cũcta cõdidit: vt dr Beñ.j. a. Vidit deꝰ lucẽ q̃ eẽt bona/⁊ diuisit lucem a tenebris. Ubi dic magister Hugo de sãcto victore: Voluit ꝓius diuidere q̃ vidisset: Adducit eñ opꝰ i iudiciũ. Cõtra ꝓcipitãtes sentẽtiã/dicit hoc. d Opa ipsius ab initio.i. ꝑmo opa ei⁹ enũciare dispono. e Et ab institutione ipsoꝝ.i. opeꝝ: vel hominũ: f Distinxit ptes illorũ.i. mẽbra diuersa vel potẽtias eis distincte aptauit. g Et initia ipsoꝝ.i. initiales possessiões suas. h In gẽtib⁹ suis/distinxit/supple: vt trib⁹ filijs noe tres ptes mũdi: sem/asiã: chã/aphricã: iaphet/europã: ꝑm alimoniã. i Ordinauit i ẽternũ opa illoꝝ.i. ita disposuit opa sua: vt i ẽternũ.i. sine fine stare possent. Vel sic disposuit naturas hoim vt nunq̃ deficerẽt si vellẽt: k Nec esurierũt/i ꝑmo statu: in q̃ si mãsissent/ nunq̃ esurirẽt fame affligẽte eos: licz esurie naturali apeterẽt cibos: qz habebãt corpa aialia.i. alimonia indigẽtia. l Nec laborauerũt.i. laboze nõ indiguerũt: qz tellus p se oia dabat: ⁊ daret si nõ peccasset hõ. Vñ post peccatũ dictũ est ei: In sudore vult⁹ tui vesceris pane tuo: Beñ.iij.d. Et q̃ legit Beñ.ij.c. Posuit deꝰ hoiem in paradisum voluptatis vt opareꝰ et custodiret illud: opa illa essent ad delectationẽ/non ad necessitatẽ ⁊ sine laboze animi. m Et non destiterũt ab opib⁹ suis.i. tales ꝓditi sũt/vt nũq̃ desisterẽt ab opib⁹ suis tpe debito ⁊ determinato a deo.i. a generatione filioꝝ: de qua dictũ ẽ eis: Crescite ⁊ multiplicami: Beñ.j.d. Et a laude dei ⁊ a dilectiõe ꝓximi: ⁊ hmoi q̃ sũt ꝓpie opa hoim: a quib⁹ nunq̃ cessarent homies/ si nõ peccasset adã: sicut sol ⁊ cetere stelle nõ cessant a suis opib⁹. n Unusq̃sq̃ ꝓximũ sibi/ꝓditiõis ꝓinquitate: o Nõ angustiauerit/iniuriã irrogãdo/vl̃ sua auferẽdo: qz oia essent cõia: p Usq̃ i ꝙuum: id est nunq̃: qz si ꝓduraſſet hõ q̃lis cõditus fuit: nec ipse aliũ/ nec ali⁹ ipsũ angustiarer: sed trãsferretur viuus i paradisũ gl̃ie: vbi nulla coangustatio vel angustia põt esse: qz loquent̃ i latitudine charitat̃: ⁊ i deo quẽ totũ singuli possidebũt: sic legit Ecech.xlvij.c. Possidebitis aũt eã singuli eque vt frat̃ suus. Quia ꝙo hec hereditas p fidẽ habet̃/monet ad fidẽ/dicens: q Nõ sis incredibilis.i. incredul⁹: r Verbo illius: qõ p me loquit̃. Matth.x.c. Nõ eñ vos estis q̃ loq̃mini: sed spũs patris vr̃i q̃ loquit̃ i vob.j. Thessal.ij.c. Cũ accepisse/tis a nob ꝙbũ dei: accepistis illud nõ vt ꝙbũ hoim: sed sicut vere ꝙbũ dei. s Post hec.i. post ꝑma opa facta: t De⁹ in terrã respexit.i. in hoiem factũ de tra. v Et implenit illã bonis suis.i. donis gratuitis. x Aiã autẽ ois vitalis.i. omne viuẽs: vel aiã homis q̃ omi vita viuit.i. vegetabili/sensibili/rõnabili. y Denũciauit ante faciẽ ipsi⁹: .i. se ei manifestauit: ⁊ ꝓfiteꝰ ipsa sua existẽtia ac si ei oia denũaret. z Et ipsa iterũ reuersio illorũ/que ꝓdixerat.i. aiaꝝ et corpoꝝ/denũciat ei q̃ ipse sit deꝰ: qz ad eũ oia reuertunt̃/iudicãda/glorificãda vel puniẽda. Vel sic expone: z Et ipsa/sapiẽtia.s. iterũ reuersio illorũ/est.i. ad ipsam oia reuertunt̃: sic ab ea oia ꝓdierũt. Ipsa eñ est alpha et ω principiũ et finis. Apoc.j.b. et vlt.c.

Mystice ✻ a Et in veritate enũcio.i. enũciare ꝓpono: b Scientiã ei⁹.i. quã ipse docuit/ q̃ est sciẽtia salut̃: De qua dicit Luc.j.g. Ad dandã scientiã salutis ⁊c. c Et/ita enũciare ꝓpono/ in iudicio dei opa ipsius ab initio.i. opa que fecit: in ꝓncipio ordinẽtis ecclesie sapienter ⁊ discrete/ licz stulta putarent̃ a malis. e Et ab institutiõe hoim ipsoꝝ.i. apl̃oꝝ: q̃ veri homies fuerũt/⁊ noie ⁊ re. f Distinxit ptes illoꝝ.i. singulis singulas mũdi ptes designauit. g Et initia ipsoꝝ i gentib⁹ suis.i. ꝑma ꝓdicatio eoꝝ fuit iudeis. Vñ dictũ ẽ eis ꝑmo: In viã gẽtiũne abieritis: Matth.x.a. i Ordinauit vel/ornauit in ẽternũ opa illoꝝ.i. opa apl̃oꝝ in ẽternũ mansura ornauit splendore miraculoꝝ. Unde Marci.vlt.a. Prædicauerũt vbiq̃ dño cooperante ⁊ sermonẽ ꝓfirmãte/sequẽtib⁹ signis. k Nec esurierũt.i. esurie corpis non reputauerũt: Actꝫ .iij. .g. Neq̃ enim quisq̃ erat esuriens inꝰ eos. l Nec laborauerũt.i. corporis laborem nõ reputauerũt: imo cũ gaudio labores ⁊ dolores ⁊ cõtumelias ⁊ iniurias ꝓpter dominũ susceperunt. Actꝫ.v.g. Ibant apli ⁊c. m Et non destiterunt ab opib⁹ suis.i. a ꝓdicatiõe verbi dei: neq̃ ꝓꝑ dolorẽ aut famẽ aut sitim: nec ꝓpter scribaꝝ ⁊ phariseoꝝ phibitionẽ. Actꝫ.v.c. immo dixerũt: Obedire oportet deo magꝫ q̃ hoib⁹. n Unusq̃sq̃ ꝓximũ sibi nõ angustiauerit usq̃ in ꝙuũ.i. nunq̃ aliq̃s eoꝝ aliquẽ boiez molestauit: ⁊ benigne semp oẽs admonebãt ad fidẽ. q Nõ sis incredibilis verbo illi⁹: qui sic optatus est vt audisti. s Post hec.i. post apl̃oꝝ vocationẽ ⁊ eoꝝ ꝓdicationẽ iudeis ⁊ phariseoꝝ phibitionẽ: t De⁹ in terrã respexit/oculo misericordie.i. in gentilitatẽ q̃ erat tra deserta ⁊ inuia. v Et implenit illã bonis suis.i. doctrina apl̃oꝝ.i. ꝥutibus ac miraculis. x Anima aũt ois vitalis.i. iudei et gentiles p fidẽ christi iustificati/ viuẽtes in christo: q̃ ꝑus erãt mortui peccato: y Denunciauit ante faciẽ ipsi⁹.i. laudes ⁊ cantica corã dño cantauerũt/ ei⁹ bñficia confitẽtes. Vñ Actꝫ.xj.c. Tacuerũt oẽs ⁊ glorificauerũt deũ dicẽtes: Ergo ⁊ gentib⁹ pœnitentiã dedit deus ad vitã. z Et ipsa iterũ reuersio illorũ.i. quidã illoꝝ reuersi sunt iterũ ad vomitũ. Vel ꝑm aliã litterã. z Et ipsa iterũ subuersio illorũ.i. apl̃oꝝ.i. gentilitas cõuersa fuit postea subuersio apl̃oꝝ: qz eos morti tradiderũt gẽtiles/nõ ꝓuersi. Vel sic: Et ipsa sapiẽtia.s. reuersio illoꝝ/ẽ: qz ipsi apli post ꝓdicationẽ suã reuersi sũt ad christũ/attribuẽtes ei ꝥutẽ ⁊ fructũ suę ꝓdicatiõis. Vñ Luc.x.c. Reuersi sũt septuagintaduo cũ gaudio dicẽtes: Dñe etiã dęmonia sb̃jciunt̃ nob i noie tuo. Et hoc est qõ dicit̃/ Job.xxxviij.d. Mũquid mittes fulgura ⁊ ibũt: ⁊ reuerẽtia/ dicent tibi: assumus: Expo. Ca.XVII.

O Deus creauit de tra hoiez ⁊c. In b capl̃o agit de hois dignitate ex pte factoris: ⁊ de vilitate eiusdẽ ex pte materię: qz de tra q̃dẽ ẽ/aut de nihilo. De tra q̃ ad corpꝰ: de nihilo q̃ ad aiam. Hoc ẽ ei⁹ vilitas. Dignitas ꝙo ei⁹ ẽ: qz dei gen⁹ est: sic dicit apl̃us Actꝫ.xvij.g. Diuidit aũt b capl̃m in duas ptes. Primo agit de creatiõe homis et magnificẽtia ei p miserẽdiã impensa. Secũdo exhortat̃ auctor ad pœnitẽtiã p multas rões. Dicit g̃: a De⁹ creauit.i. fecit/nõ angeli: vt fabulant̃ q̃dã iudei male intelligẽtes illõ Beñ j.d. Faciam⁹ hoiez ⁊c. b De tra/nõ de cęlo/nõ de suba sua: vt mẽtiũt̃ quidã hęretici. c Hoiem/q̃ ad corpꝰ. Ideo autẽ de vilissimo elemẽtoꝝ factũ ẽ corpꝰ hois: vt esset hũilioꝝ et lõ solidioꝝ: ⁊ vt ꝓuictio aię ad corpꝰ eẽt mirabilioꝝ/⁊ q̃dã mõvia ad credẽdã vnionẽ diuinitat̃ ⁊ h ũanitat̃. d Et scõm imaginẽ suã fecit illũ: qz creauit q̃ ad aiaz/q̃ ẽ imago dei: nõ solũ patris aut filij aut solũ gr̃ę spũssancti: ⁊ totꝰ trinitat̃. Est aũt triplex imago creata: sic dr in Glo. sup illõ: Signatũ ẽ sup nos lumẽ vult⁹ tui dñe. s. imago creatiõis/ratio: imago recreationis/gr̃a p quã reformat̃ imago creatiõis: et imago similitudinis/p quã assimilatur deo trinitas creata. s. memoria/ intelligẽtia/volũtas: Memoria ꝑi/volũtas spũsancto: ⁊ intelligẽtia filio. Ps. 4.

ligētia filio. Appropriat hęc trinitas imagini trinitatis increate, ꝑt tria. Primo: qz sic ex ꝑe filij / et ex ꝑe et filio ꝓcedit spūssanctus: ita ex memoria ē intelligētia: et ex memoria et intelligētia ē volūtas. Secūdo: qz tres ꝑsonę nō sunt maius aliquid ꝙ ꝗlibet illarum: ita hę tres non sunt maius aliquid ꝙ quęlibet illarū: Nā ꝗlibet triū totas tres capit: vt dicit Aug⁹. i libro de trinitate. Tertio: qz sicut tres ꝑsonę / sunt vna essentia: vt dicit Rabanus hic in Glo. et Aug⁹. in libro de trinitate. Trinitas igit̄ increata imago ē hominis et exemplar: et homo est imago trinitatis. i. imitago. Et hęc duo / exemplar et imitaginē cōplectit̄ auctor noie imaginis cū dic̄: Scōm imaginem suā fecit illū. i. ꝑm exēplar sui: et ad imitationē sui. Et ita ē hō imago dei. i. ad imaginē. Filius dei ē imago: ꝙ nō ad imaginē. Cętere creaturę sūt ad imaginē: sed nō imago dei. Angel⁹ ꝙo etsi sit imago et ad imaginē dei sic̄ hō: nō tn̄ ita plene sic̄ hō: qz totū exemplar nō rep̄sentat in se sic̄ hō: sicut alibi mōstratū ē. a Et iterū cōuertit illū in ipsam. i. hominē in terrā. Vñ Gen. iij. d. Puluis es et in puluerē reuerteris. Vel alit̄: Cōuertit illū in ipsam. i. adā in agrū damascenū vnde assumptus fuerat / reduxit. Vl̄ / cōuertit illū i ipsā. i. ꝙuertendū ꝓdixit. Gen. iij. d. Puluis es et in puluerē reuerteris. b Et ꝑm se. i. ꝓ se / nō ministerio angelox: et ꝓpter se / non ꝓpter merita aliquox: c Vestiuit illū virtute. i. creauit illū sensu et ratiōe pollētē. Vel sic: b Et ꝑm se. i. ad sui similitudinē: c Vestiuit illū virtute. i. immortalitate et iustitia naturali. Esa. lxj. d. Induit me vestimēto salutis et indumēto iustitię. d Numerū dierū et tempⁿ dedit illi. i. ꝓfixit certū numerū diebus adę Al̄. ꝓternū Al̄. ꝓteretur et cuiuslibet homis quibus viueret i ēra: et postea raperet i cęlū / sine omi morte si nō peccasset adā. Sed qz peccauit / diffiniuit quāto tpe viueret et postea morerē. Et ita numerus dierū respicit ad statū innocētię: tempus statū culpę respicit. Vel totū pōt referri ad statū culpę: qz tūc deus dedit numerū dierū. i. paucitatē dierū: et tempⁿ. i. mutabilitatē: q si nō peccasset haberet semp dies innumerabiles et immutabilitatē: qz nō trāsiret cū tēpore trāseūte. Vl̄ totū pōt inferri ad statū innocētię: Dedit illi numerū dierū. i. dies numerabiles. i. numero dignos. i. dies bonos. e Et tēpⁿ dedit illi / vt esset dñs tpis: et omne tēpus seruiet ei sine molestia et in tpe. f Et dedit illi potestatē eox ꝙ sunt sup terrā. i. dñationē. Vñ Gen. j. d. Crescite et multiplicami et replete terrā et subiūcite eā: et dñamini piscibus maris et volatilibus cęli: et vniuersis aiantibus ꝙ mouent̄ sup terrā. Ps̄. Omia subiecisti sub pedibus eius oues et boues: vniuersa insup et pecora cāpi. g Posuit timorē illi⁹ sup omnē carnē. i. sup oia aialia terrę et volucres cęli et pisces maris. Vñ Gen. ix. a. Terror vester ac tremor sit sup cūcta animātia trę: et sup oēs volucres cęli cū vniuersis ꝙ mouent̄ sup terrā: oēs pisces maris in manu vestra traditi sunt. Vl̄ / ꝓposuit timorē illi⁹ sup omnē carnē. i. animā timore armauit sup oēs mot⁹ carnales et cōcupiscentias. h Et dominat⁹ est / homo. i. et in ꝑmo statu. i Bestiarū / terrę et maris: k Et volatiliū / cęli. Mystice / dęmonū et vitioꝝ. Unde Gen. iij. b. Sub te erit appetitus eius: et tu dñaberis illi⁹. Hęc de creatione homis et potestate eius dicta sunt: Nunc de formatione mulieris subiungit / dicens: m Ex ipso. i. de costa viri dormientis: l Creauit. i. formauit: n Adiutoriū sibi simile sibi. i. mulierē eiusdē speciei: ꝙ iuuaret eū ad ꝓlis generationē. Nō enī hō ꝑ se posset generare sine muliere. Vñ Gen. ij. c. Nō est bonū hominē esse solū: faciamus ei adiutoriū simile sibi. o Cōsiliū et linguā et

a suā fecit illū. Et iterū cōuertit illū i ipsam: et ꝑm se vestiuit illū virtute. Numerū dierū et tēpⁿ dedit illi: et dedit illi potestatē eorū ꝙ sunt sup terrā. Posuit timorē illi⁹ sup omnē carnē: et dominat⁹ est bestiax et volatiliū. Creauit ex ipso adiutoriū simile sibi: cōsiliū et linguā et oculos et aures et cor dedit illis excogitādi: et disciplinā intellectⁿ

b c d e f g h i k l m n o p q r s t v

x repleuit illos. Creauit et illis y sciētiā spūs / et sensū impleuit z cor illox: et mala et bona ostēdit illis. a Posuit oculū ipsorum sup corda illorum ostēdere illis magnalia operum b suorum: vt nōmē sanctificac tionis collaudent et gloriari d in mirabilibus illius / vt magnalia enarrent operū eius. e Addidit illis disciplinam: et f legem vitę hęreditauit illos.

oculos et aures et cor dedit illis: id est homi et mulieri. r Excogitandi. i. ad excogitanda bona et mala: cęlestia et terrena: et disciplina intellectⁿ repleuit eos. o Cōsiliū / dedit. i. potentiā discernēdi et eligēdi / qō est liberū arbitriū. p Et linguā / seruientē libero arbitrio. i. potentiā loquendi. q Et oculos. i. potētiā videndi. r Et aures. i. potentiam audiēdi. s Et cor excogitādi: id est potentia cogitādi. v Et disciplina intellectⁿ repleuit illos. i. fide: ꝙ disciplina intellectⁿ dr: qz capti uat illū i obsequiū christi: sicut legit. ij. Cor. x. b. Vl̄ disciplina intellectⁿ dicit prudētia spūs: ꝙ est ars ꝗdā bñ viuēdi: et pficit intellectū i duob⁹. i. in distinctiōe et electiōe. Vl̄ disciplina intellectⁿ dr timor: qm disciplinat et reprimit intellectū ne i nimis alta ascēdat. Vñ Aug⁹ in li. de doctrina christiana. Vñ oīa opa timore dei ad cogitandū et volūtatē / qd nob apperētū fugiēdūq; ꝓficiat. Et b ꝓcordat ei qō dr Esa. xj. a. Repleuit eū spūs timoris dñi. Moraliter o Consiliū et dedit / hoibus. Cōsiliū ꝓfessiōis: linguā ꝑdicatiōis. oculos ptēplationis: aures obediētię: cor itelligētię. v Et disciplina intellectⁿ repleuit illos. i. miseria et tribulatiōe: ꝙ sola tribuit itellectū. Vñ Esa. xxviij. e. Sola vexatio tm̄modo dabit itellectū auditui. i. obediēti. Sedet. r Creauit et illi sciaz spūs. i. sciaz spūaliū. i. ꝙ regit et pficit spūs. De ꝙ dr Ro. viij. b. Prudētia carnis / mors: prudētia aūt spūs / vita et pax. Et qz b scia eligit aspa et ꝓria carni: Iō dic̄ Eccs. j. d. Qui addit sciaz addit et dolorē. y Et sēsu ipleuit cor illox. i. cognitiōe siue scia rex sēsibiliū. De⁹ em naturas et ꝓtrū herbax et aialiū / lapidū et hmōi sēsibiliū docuit eos: vt patet Gen. ij. c. z Et mala et bona oñdit illi. i. dedit noticiā boni et mali. i. potētiā eligēdi qō vellēt. Vñ. s. xv. d. Apposui tibi aquā et ignē: ad qō voluerī porrige manū tuā. a Posuit oculū ipox sup corda illox oñdere illis magnalia opex suox. i. dedit illis mētē rōnalē: ꝙ e oculus aię q intelligerēt et cogitatiōes suas et ꝙ sup ipsā sūt magnalia dei: b Et nomē sanctificatiōis collaudēt. i. filiū ꝑ quē pat nos sanctificauit et lauit a peccatis nris i sanguie suo: Apoc. j. b. De q dr Hiere. xiij. b. Et nomē sanctū tuū inuocatū est sup nos. Vulti laudant et cōmēdant nomē potētię / q appetūt dñationē. Alij laudant nomē sapiētię: q appetūt sciētiā et desiderāt vocari magi. Sed pauci laudāt nomē sanctificatiōis. i. sine terra / et vocari paupes: Et tn̄ dicit Ps̄. Cōfitemi memorię sctificatiōis eius. Leuit. xix. a. Sancti estote qm̄ ego sanctus sum. Et oñdit eis magnalia sua / c Gliari. i. ad gliandū: d In mirabilibus illi⁹ / nō in se. Mirabilia eius sūt q de⁹ hō ē: mat ꝙo: sūmus humilis: immēsus paruus: ętern⁹ tpalis: imortalis mortalis: creator creatura: q etiā martyres tot et tāta tormēta viriliter sustinebāt. Ps̄. Cātate dño canticū nouū qz mirabilia fecit. Et alibi: Mirabilia testimonia tua. i. miraculosa. Gal. vj. a. Absit mihi gliari nisi in cruce dñi nri iesu christi. Itē oñdit eis: e Ut magnalia enarrēt opera eius. Magnū fuit creare mūdū: qz dixit et facta sūt: Sz magnū valde fuit recreare: qz nō ꝑmone ꝙ morte ꝓpria recreauit. Hester. xv. d. Valde mirabilis es dñe. f Addidit illis disciplinā. i. ꝓceptū disciplinę: ad litterā: qñ dixit: De ligno scię boni et mali ne comederes: Gen. ij. c. g Et legē vitę hereditauit illos. i. ꝓceptū comedēdi de ligno vitę / tpe suo dedit illis q vitā hereditarēt. i. insepabiliter possiderēt. Vel / legē vitę / vocat illud ꝓceptum: Crescite et multiplicamini: quo vita hominū continuat. Et qz lex ista inobilis est: iō dic̄ hereditauit illos. Vel / legem vitę: id est naturalem legem quę est pars et regula viuendi qua

Ecclī. 2. c.

Ps̄. 8.

Moralit.

Ps̄. 97.

Ps̄. 97.

Ps̄. 118.

Ps̄. 32.

Gen. 1. d.

viuendi/qua hereditauit illos: quia īmobiliter scripsit eam in cordibus eorum. Vñ Hiere.xxxj.f. Dabo legē meā in visceribus eorum: & in corde eorum scribam eam. Huius legis duo sunt p̄cepta. Primū est/ q̄ non facias alij quod tibi non vis fieri: Tob.iij.c. Secūdū ē: Quęcūq; vultis vt faciāt vobis homines & vos eadē facite illis: Matth.vij.b. Ad aūt emolimentū haberent si seruassent legem istam hominē: subdit: a Testamentū ęternū: id est p̄missionem vitę ęternę: b Constituit cum illis. Nō dicit illis: sed/cū illis: quia in libertate & potestate eorum dimisit seruare vel non seruare. Vel melius: quia legem naturalē violauerat homo: ideo subiungit de lege scripta veteri vel noua: vl̄ potius de vtraq; dicens: a Testamentū ęternū: id est legem tam nouam q̄ veterem p̄mittentem ęterna: b Cōstituit cum illis: id est cōstanter seruari statuit: & tamē spōtanee. Exo.xxv.a. Ab omni hoie qui offert vltrone⁹ accipietis eas. c Et iustitiā & iudicia sua ostendit illis. Justitiā dicit p̄cepta moralia/ in quib⁹ consistit iusticia: Judicia dicit legalia: quę oportuit seruari ad temp⁹: vt est: Oculū p̄o oculo: dentem p dente/ & huiusmodi. Vel iusticiam dicit iudiciorū executionem. q. d. dominus dedit eis iudicia fm quę iudicarent se et alios & potestatem exequēdi. d Et magnalia honoris eius vidit oculus eorum: id est magna opera & miracula: quibus dignus est honore/ quę fecit in ęgypto: et in mari rubro: & in deserto: & in iordane: & in terra p̄missionis. e Et honorem vocis audierunt aures illorum: id est vocem buccinę terribilē: p̄opter quā moti fuerunt ad honorandum deū: vt legitur Exo.xix.c. Vel/ honorem vocis/ appellat honorabilia mandata: quę dominus mandauit eis per moysen: Exod.xx. quę obseruata merentur honorem ęternū: & deum honorari faciūt. Vel/ honorem vocis/ dicit collocutiones dei: quib⁹ loquebat ad eos p angelos: p̄opter quos populus honorabilis habebat. Vel/ honorem vocis/ dicit spiritualem intelligentiā quam dedit quibusdā eorum: alijs v̄o solam litterę vilitatem. f Et dixit illis/ per moysen/ vel p inspirationē: g Attendite ab omni iniquo: id est attente cauete vobis ab omni iniquitate: vel a diabolo: vel a homie iniquo/ ne vos decipiat. Matth.vij.c. Attendite a falsis p̄phetis. h Et mādauit illis vnicuiq; de proximo/ diligendo. Leuit.xix.d. Diliges amicū tuum sicut teipsum. Joh.xiij.d. Mandatū nouū do vobis vt diligatis inuicem. Vel/ de primo/ corrigendo. Leuit.xix.d. Nō oderis fratrē tuū sed publice argue eum. Matth.xviij.b. Si peccauerit in te frater tuus: id est te sciente &c. i Vię illorum: id est cogitationes & intentiones & affectiones & operationes: k Coram ipso sunt semper: quia omnia nuda sunt & aperta oculis eius: Heb.iij.d. Unde Prouerb.xvj.a. Omnes vię hominū patent oculis eius. l Non sunt abscōsę ab oculis ipsius/ ad puniendū si mali fuerint: vel ad remunerandū si boni fuerint. Vñ Ps.i. Ps. Nouit dominus viam iustorum: et iter impiorū peribit. Prouerb.xv.a. In omni loco oculi domini cōtemplant bonos & malos. m In vnāquamq; gentem p̄posuit rectorem: id est reges in omni p̄uincia: vel angelos qui deputant ad custodiam p̄uinciarū: vt legit Daniel.x.c. Unde Deut.xxxij.a. Statuit terminos gētiū iux numerū filioꝝ dei: Sic hz alia ęditio. Nostra hz: Constituit terminos populoꝝ iuxta numerū filiorum israel. Vel/ rectorem: id est doctores vel p̄latos. Unde patet q̄ contra statutum dei faciunt abbates & episcopi/ qui eximūt se a iurisdicione suorum superiorū: qui volunt esse filij belial & absq; iugo. n Et pars dei israel facta est manifesta: id est ab alijs discreta: q̄ alię gentes colebant idola: israel v̄o vnū deū. Unde Deut. xxxij.b. Pars autem domini populus eius: iacob funiculus hereditatis eius. o Et omnia opera illorum/ exteriora & interioria vl̄ doctrina & operatio. p Velut sol in conspectu dei. i. sicut sol mundum illuminat: & tamē respectu dei nihil habet luminis: sic opera et doctrina iustorū mūdum illuminat: Matth.v.b. Vos est lux mundi: et tamen cōparatione dei nihil sunt. Unde Esa.lxiij. b. Facti sumus vt immūdus omnes nos: vniuersę iusticię nostrę quasi pann⁹ menstruatę. Job.xxv.b. Ecce luna non splendet: & stellę non sunt mūdę in cōspectu eius: quāto magis homo putredo & filius hominis vermis: Notā autē stabilitas iustoꝝ in hoc q̄ dic: sicut sol: q̄ vnifozmis ē/ & vnifozmiter mouet. Vñ.j.xxvij.b. Homo sanctus in sapientia manet sicut sol. q Et oculi eius sine intermissione inspicientes i vijs eorum: siue bonis siue malis. Unde Job.xxxiij.c. Oculi domini super vias hominū: & omnes gressus eorū cōsiderant. r Nō sunt absconsa testamenta: id est p̄missiones testamentorū: vel doctrina testamentorū: s Per iniquitatem: id est p̄pter iniquitatē/ eorū. q. d. iniquitates illorū non impedierūt p̄missiones dei quin redderet vt p̄misit: nec impedierunt doctrinam testamentorū/ quin p apostolos p̄dicaret fides christi. ij. Timoth.ij.b. Verbū dei non est alligatum. Item Act.iiij.d. Non possumus quę vidimus et audiuim⁹ non loqui. t Et omnes iniquitates eorum/ qui resistunt verbo dei. v In cōspectu dei/ ad puniendū tempore suo. Unde Matth.x.c. Nihil opertū quod non reuelet. Ps. Vultus autē domini sup facientes mala: vt perdat de terra memoriā eorum. Ps.33. x Elemosyna viri. Secūda pars capituli: in qua monet ad p̄nitentiā: fm quā redire potest homo ad rectitudinē in qua creatus est. P̄nitētię v̄o tres sunt partes: contritio cordis/ p̄fessio oris/ satisfactio operis. Et p̄mo agit de satisfactione: deinde de alijs. Satisfactionis aūt tres sūt ptes. s. elemosyna/ oratio/ ieiuniū. Inť quas elemosyna p̄imū obtinet locum. Unde primo agit de illa/ dicens: x Elemosyna viri/ corporalis vel spiritualis: y Quasi saccul⁹ cū ipso: non cōtra/ vt elemosyna hypocrite: non post ipsum/ vt elemosyna eorum qui post mortē suam faciunt dare quod viuentes nolunt dare. Ipse plenus pecunia ad quē in necessitate recurrit. Sic ad opera misericordię fit recursus in necessitate: hoc est in die mortis/ vel i die iudicij. Unde Apoc.xiij.c. Opera enim illorum sequunt illos. Ambrosius. Sola misericordia comes est defunctorū. Vñ quidā: Quas dederis solas semp habebis opes. Jdeo dicit dom⁹/ Luc.xij.d. Vendite quę possideris & date elemosynā: & facite vobis sacculos qui nō veterascunt thesaurum indeficientē in cęlis. z Et gratiā hominis quasi pupillam cōseruabit/ elemosyna: vel dīs p̄pter elemosynam. Facit eñ eum pseuerare in bonis operibus & gratiā custodit: & facit hominē gratiosum/ & deo & angelis & hominib⁹. Tob. iij.b. Elemosyna ab omni peccato & morte liberat & non patiet animā ire in tenebras: Fiducia magna erit cora summo deo elemosyna omnib⁹ facientibus eam. a Et postea resurget/ cum homine resurgente in iudicio/ tanq̄ granū seminatū quod mozit: & postea renascit cum fructu multiplicato. ij. Corinth.ix.b. Qui parce seminat/ parce et metet: & q̄ seminat in bñdictiōibus

t. vobis

Exo.21.c.

C j.29.c.

Ar. circa

nat in benedictiõibus de benedictiõibus ꝛ metet. a Et retribuet.i.retribui faciet: b Illis/qui fecerũt eam: c Retributionem/vite ꝛterne. d Unicuiq; in caput ipsoꝝ.i.in mẽtem q̃ cozonabit cozona glozie. Uñ Jobel.iij.b. Cõuertã retributionẽ vestrã i caput vestrũ.i. fm intentionẽ suã. Habet aũt elemosyna retributionẽ multiplicẽ. Primo: quia a debito absoluit. Uñ ꝟ.iij.a. Declina pauperi sine tristicia aurẽ tuam / et redde debitũ tuum. Secundo/a peccato liberat. Tob. iij.b. Elemosyna ab oi pcto ꝛ a morte liberat. Tertio/aiam mũdat. Luc.xj.f. Date elemosynã et ecce oia mũda sũt vobis. Quarto/amicos multiplicat. Luc.xvj.b. Facite vob amicos de mãmona iniqtatis. Quinto/inimicos expugnat. j.xxix.c. Sup scutũ porẽtis ꝛ sup lanceã aduersꝝ ilmicũ tuũ pugnabit. Sexto/locũ ꝑparat in cẽlo. Prouer.xvij.c. Donũ hois dilatat viã eiꝰ: et añ ꝓncipes spaciũ ei facit. Septimo/gratiã ꝓseruat: vt hic facit. j.xxix.c.idẽ. Octauo/abũdantiã bonoꝝ tpaliũ ꝑstat. Prouerb.iij.b. Honoza dñm de tua substantia: ꝛ de ꝓmitijs oĩm frugũ tuaꝝ da paupibus: ꝛ implebunt horrea tua saturitate. Mono/locũditatẽ mentis inducit etiã i ꝓsenti. Unde sequit: e Et cõuertet i inferiozes ptes terre/elemosyna.ſ. vel deus.i.ad occultas cozdis cogitatiões se ꝓuertet cõferẽdo lẽticiã. Al' sic/ e Cõuertet/se dñs i die iudicij: f In inferiozes ptes trę.i.iudicabit secreta volũtatũ ꝛ intẽtionũ. Al' e Cõuertet se i inferiozes ptes trę.i.malos dabit pene etne/detrudẽs eos i infernũ q̃ ẽ ib tra: vt dic̃ Aug'. Uñ Ps. Ps.62. Introibũt in inferioza terre: ptes vulpiũ erũt. Et alibi. Con Ps.9. uertant pctozes in infernũ. Aliqui legũt sic: e Et cõuertet/se elemosyna.ſ. f In inferiozes ptes trę.i.ad dãnatos. Et ẽ argumẽtũ fm eos q̃ dicũt q̃ suffragia eccl'ie prosũt damnatꝰ/ vt pena sit tolerabilioz ad tẽpus. Et huiꝰ opinionis fuit auctoz ꝓpositiuꝰ. Cui videt cõsentire Aug':q̃ dic̃: Ad hoc valent suffragia vt plena sit remissio: aut tolerabilioz sit damnatio. Al' Inferiozes ptes trę appellat peccatozes: qui sũt in purgatozio/ vl' adhuc in mũdo: quibꝰ ꝓsunt elemosyne: damnati aũt sũt infime ptes terre/ quibꝰ nihil ꝓsũt suffragia: qõ magꝭ credo. Seq̃t. g Penitentibꝰ aũt dedit dñs: h Uiã iustitie: que habet tres dictas.ſ. cozdis cõtritionẽ: oris cõfessionẽ: opis satisfactionẽ. Unde Exo.iij.ſ. Jbimꝰ viã triũ dierũ. Et dicit viã iustitie: qz soli iusti vadũt p eã. Uñ Sap̃.x.b. Justũ deduxit dñs p vias rectas. i Et cõfirmauit deficientes.i.impotẽtes ꝛ infirmos: k Sustinere .i. ad sustinendũ labozes huius vite / dando coꝛ sine murmuratiõe: os sine ꝓtradictiõe: manũ sine rebellione. Et q̃ hec tria habet/fortis est i labore vie. Uñ Esa.xl.g. Qui sperant in dño murabũt fortitudinẽ: assumẽt pennas sicut aquile: current ꝛ nõ laborabũt: ambulabũt ꝛ nõ deficiẽt. Hãc aũt virtutẽ nõ habet homo a se sed a deo. Uñ Esa.xl. ante illud: Qui dat lasso virtutẽ: ꝛ his q̃ nõ sũt fortitudinẽ ꝛ robur multiplicat. Sequit: l Et destinauit illis.i. dare ꝓmisit: m Sortẽ veritatis.i.ꝓmia etne btitudinis: q̃ solis veracibus sũt ꝓmissa: ꝛ a veritate soluta.i.a christo: qui est via/veritas ꝛ vita: Joh.xiiij.a. Et cũ talis sit: n Conuertere ad dñm.i.cozde ꝛ †oze vertere ad dñm / diligendũ / honozãdũ / imitandũ. Uñ Hiere.iij.a. Si reuerteris isrl' ait dñs/ad me cõuertere . Joel'.ij.c. Cõuertimini ad me in toto cozde vestro. o Et relinque peccata tua.i. retro te linque tanq̃ sarcinã impedientẽ/curre in via iustitie. Debet autem sarcina hec relinq̃ p cõtritionẽ: relinq̃ p satisfactionẽ: ꝛ tũc demũ misericozdia inuenit. Uñ Prouer.xxviij.b. Qui absc̃dit scelera sua non diriget: qui autem cõfessus fuerit ꝛ relinquit ea miſericozdiã cõsequet. p Precare añ facie dñi/nõ bominũ.i. in conspectu dei.i. in secreto cozdis vbi videt deus. Matth.vj.a. Cũ oratis non eritis sicut hypocrite: qui amãt in synagogis ꝛ i angulis platearũ stantes orare vt videanť ab hominib': Amẽ dico vobis/receperũt mercedẽ suã. Tu aũt cũ oraueris intra in cubiculũ tuũ: ꝛ clauso ostio ora patrẽ tuum in abscõdito: ꝛ pater tuus q̃ videt in abscondito reddet tibi. Al.tdei Sed qz nõ valet oratio cũ peccato ꝛ cum sollicitudine tpali oboluta. Seq̃t. q Et minue offendicula.i. peccata: vl' mũdi sollicitudines/q̃ impediunt oratiõnẽ. Uñ j. Corl.ix.d. Qui i agone cõtendit/ab oibꝰ se abstinet: etiã a licitis .ij. Timoth.ij.a. Nemo militans deo implicat se ꝛecularibus negocijs. Heb.xij.a. Deponentes omne pondus ꝛ circũstans nos peccatũ/p patientiã curramꝰ ad ꝓpositũ nobis certamẽ. Hiere.iiij.a. Si abstuleris offendicula tua a facie mea/nõ cõmoueberis. r Reuertere ad dominũ: id est retro vertere ad dominũ: q̃ te sequit fugientẽ ꝛ clamat: Reuertere reuertere sunamitis: reuertere reuertere vt intueamur te: Cant̃.vj.d. Esa.xxx.c. Erunt ocli tui videtes q̃ceptozẽ tuũ: ꝛ aures tuę audiẽt ꝛbũ monẽtis/post tergũ. Hęc ẽ via ambulate i ea: ꝛ nõ declinetis neq; ad dexterã

Reuertere { A malo transgressionis. (neq; ad sinistrã.
A malo omissionis.
Ad bonũ satisfactionis.
Ad bonũ superogationis.

Reuertere { In adolescentia per cõtritionem.
In iuuentute per cõfessionem.
In senectute per satisfactionem.
In senio per superogationem.

Reuertere { Ab ozẽte supbie p cõsiderationẽ natiuitatis.
Ab occidẽte accidie p meditationẽ mortis.
A meridie mũdane cupiditatis p desideriũ pẽe.
Ab aquilone infidelitatis p timozẽ gehenne.

Reuertere { Ancilla ad dominã suã: Gen̄.xvj.c. Reuertere agar ad dñam tuã ꝛ hũiliare sub manu illꝰ.
Fili ꝓdige ad patrẽ tuũ. Luc̃.xv.d. Surgã ꝛ ibo ad patrẽ meũ ꝛ dicã ei: peccaui.
Meretrix adultera ad sponsũ tuũ. Hiere.iij.a. Fornicata es cũ amatozibꝰ mltis: tñ reuertere.

Ę ger ad medicũ. Osee.vj.a. Uenite ꝛ reuertamur ad dominũ/quia ipse cępit ꝛ sanabit nos.

s Et auertere ab iniustitia tua/ detestando factam/ cauendo faciendam. Ecclesiast.xviij.f. Cũ auerterit se impius ab impietate sua quam operatus est: et fecerit iudiciũ ꝛ iustitiam: ipse animã suam viuificabit. t Et nimis: id est vehementer: v Odito execrationẽ: id est peccatũ execrabile: ꝛ homines reddens execrabiles. Uel/ execrationẽ: id est excõmunicationẽ actiue ꝛ passiue. ſ.xv.c. Oĩe execramentũ erroꝛis odit dominꝰ: ꝛ non erit amabile. x Et cognosce iustitias.i.iusta ꝓcepta. y Et iudicia dei/ data populo israelitico/ ad recte et pacifice viuendũ. Exod. xx.et.xxj.et.xxij.et.xxiij.et.xxxiij. Justitias dicit iustorum liberationes: iudicia/malozum punitiones. Illas agnosce laudando eum: istas cognosce timendo tibi. Uel/ Cognosce iustitias/dei: quibus iustificatus est christus in passiõe. Et iudicia/dei: quibus iudicatꝰ est a iudeis ꝛ pilato. Hęc cogita/hęc cognosce/hęc stude: hic em̄ est liber vite. Hic studuerat paulꝰ. j. Corinth.ij.a. Nõ iudicaui me scire aliud inter vos nisi christũ ihesũ et hũc crucifixũ. Ab ħ loco sũptũ est qđ cãtat eccl'ia: Iste cognouit iustitiã ꝛ vidit mirabilia magna: ꝛ exozauit altissimũ: ꝛ inuẽtus ẽ in numero sanctozũ. Sequit: z Et sta/quasi pugil fortis ad pugnandum. a In sorte ꝓpositionis ꝛ orationis altissimi dei: hoc est /pseuera in ꝓposito

ra i ꝓposito tuo ⁊ i oratiõe dei/ꝑ mercede hereditatis eterne tibi ꝓposita quasi sorte. Unde .ś. xliij.c. Jn diuisiõe sortis da ⁊ accipe. Ecch.ij.a. Sta sup pedes tuos ⁊ loquar tecũ. Sed multi habent spinas in pedibus: id est diuitias in affectibus: et iõ stare nõ possunt. Sors ꝓpositionis ẽ vita actiua: q̃ ꝓcul posita videtur a deo. Sors oratiõis est vita cõtemplatiua i qua vacak deo. Jn vtraq; ꝓcipitur stare doctor/ꝑlatus et q̃dicator: sicut dic̃ Gregor⁹: qõ significak ꝙ panes ꝓpositionis quibus superponebak thus oratiõis: Leuit. xxiij.a.

B

dil.1.§.B ite a mor/.c.voluil/ .ſi.

a ¶ In partes vade seculi sancti cum viuis ⁊ dantib⁹ confessionẽ deo. Non demoreris in erroꝛe impioꝛũ: Ante mortẽ confitere: A mortuo quasi nihil perit cõfessio. Cõfitẽberis viuens: viuus ⁊ sanus cõfitèberis ⁊ laudãbis deũ/⁊ gloriãberis i miserationib⁹ illi⁹. Oꝛ magna misericordia ꝓdomini ⁊ ꝓpitiatio illius cõuertentib⁹ ad se.

a ¶ In partẽs vade ſeculi ſanc/ b cti cum viũis ⁊ dãtib⁹ con/ d feſſionẽ deo. Non dẽmoze/ e ris in erroze impioꝛũ: Antẽ f moꝛtẽ confitere: A mꝛtuo s quãſi nihil perit cõfeſſio. Cõ b fitẽberis viuens: viũus ⁊ ſa/ l nũs cõfitèberis ⁊ laudãbis m deũ/⁊ gloriãberis i miſera/ n tionib⁹ illi⁹. Oꝛ mãgna mi/ o ſericordia ꝓdomini ⁊ ꝓpitiã/ p tio illius cõuẽrtentib⁹ ad ſe. q

Ecclesiasticus

Ps. 38.

Ps. 85.

Ps. 6.

Ps. Oꝛ magna mꝛtitudo dulcedinis tue dñe quã abscõdisti timentib⁹ te. Memo igit dicat: Maioꝛ ẽ iniquitas mea q̃ vt veniã merear: cum cain: Gen. iiij.b. Sed conuertak ad domiñ ⁊ miserebit eius: id est cũ adiutoꝛio eius vertat se ad dominũ ⁊ miserebit. r ¶ Nec enim omnia possunt esse in hominib⁹: vt ꝙ se solo libero arbitrio cõuertantur ad dominũ quãdo volunt. Sicut enim vita coꝛpalis non est ab homine: ⁊ tamẽ mors potest esse ab eo solo: ita vita spiritualis nõ est ab homine ſz a deo: ⁊ tamẽ mors spũalis est ab eo. Un Ecc̃s. viij.b. Nõ est in hoĩs potestate ꝓhibere spiritũ: nec habet potestatem in die moꝛtis. Vel sic: Jdeo necessaria est hoĩb⁹ misericordia dei: Nec

r Nec ẽm omnia possunt esse
s in †hominibus: quõniã non
est immortalis filius homi/
t nis/⁊ i †vanitatẽ malicię pla
v cuerunt. Quid lũcidius so/
x le: ẽt hic deficiet. Aũt quid
y nequius†excogitauit caro ⁊
a sanguis: ex hõc arguetur.
b Virtutẽm altitudinis cęli
c ipsẽ conspicit: ẽt omnes ho/
d mines terra ⁊ cinis.

†Al. †omĩbus

†Al. †vanitate

†Al. †q̃ qꝫ

Capitulũ. XVIII.

ẽm omnia/dona/ possũt esse in omnibus: Jn hac em vita diuisiones gratiarũ sunt. j. Coꝛinth. xij.a. Et vnum dominũ ali⁹/⁊ aliud donũ ali⁹ habet. Un̄. j. Coꝛinth. vij.b. Unusquisq; ꝓꝑiũ donum habet ex deo: alius quidẽ sic: alius ꝯo sic. Et reuera nõdum omnia sunt in omnib⁹: s ¶ Quoniã non est imoꝛtalis filius hominis. i. homo adhuc quilibet sicut in futuro: per quod innuitur ꝙ quando erit immoꝛtalis/omnia erũt in omnib⁹. Un̄ Matth. xxiij.d. Sup omnia bona sua cõstituet eum. t ¶ Et in vanitatẽ malicię/tendentes ⁊ ducentes hominẽ: v ¶ Placuerũt/ ipsi hoĩ Vl̃ Malicię: id est pœnales sollicitudines mũdi hui⁹: Placuerũt/homi: Jn vanitatẽ. i. ꝓpter vanitatem cõmitãtem ꝓpter quã ambiunt q̃lationes. Hoc nõ accipit malicia Matth. vj.d. Sufficit diei malicia sua: id est pœna sua. x ¶ Quid lucidius sole: Hic ostẽdit auctoꝛ vanitatẽ et mutabilitatem hominis per mutabilitatẽ superioꝛũ/de quib⁹ min⁹ videret. Et hoc est/ x ¶ Quid lucidius sole: q.d. nihil. y ¶ Et hic deficiet: q̃ multo foꝛti⁹ hõ ꝙ ẽ puluis ⁊ cinis. Cõtra. Esa. xxx.f. Erit lux lunę sic̃ lux solis: ⁊ lux solis septẽplicit erit. Ergo durabit/ ⁊ non deficiet sol. Sol̃. Sol durabit fm substãtiã: deficiet a cursu/ab officio/ab vtilitate. Un̄ Esa. lx.d. Nõ erit tibi amplius sol ad lucẽdũ ꝓ die: nec splẽdoꝛ lunę illuminabit te: s erit tibi dñs i lucẽ sẽpiterna. Apoc̃. xxj.g. Ciuitas nõ eget sole neq; luna vt luceãt i ea: Nã claritas dei illuminabit eam: ⁊ lucerna eius agnus est. Jtẽ Habacuk. iij.c. Sol ⁊ luna steterũt in habitaculo suo: id est stabũt. Jtẽ deficiet sol comparatione maioꝛũ luminũ. Matth. xiij.f. Fulgebunt iusti sicut sol. Ergo christus multo plus. Jtem ipsa imutatio solis in melius/appellak defectus eius siue moꝛs. Unde Aug⁹. In omni re quę mutari potest/ defectus siue moꝛs est ipsa mutatio in melius. z ¶ Aut quid nequius excogitauit caro ⁊ sanguis: Quid est nequi⁹ q̃ praua cogitatio hominis ex carnis ⁊ sanguinis coꝛruptiõe veniens ⁊ peccatũ inde ꝓcedẽs: q.d. nihil. Sic accipit caro ⁊ sanguis Matth. xvj.c. Caro ⁊ sanguis non reuelauit tibi. j. Coꝛ. xv.f. Caro et sanguis regnũ dei possidere non possunt. Roma. viij.b. Qui in carne sunt/deo placere non possunt. Et reuera hoc nequã ẽ: quia/ a ¶ Ex hoc arguet: hic ab homie/vel in futuro a deo: qui singulas prauas cogitatiões arguet: q̃s homo non arguerit in p̃senti. b ¶ Virtutẽ altitudinis cęli. i. ꝓfectionem ⁊ foꝛtitudinẽ angeloꝛũ cęlestiũ ⁊ cęteraꝛũ creaturaꝛũ cęlestiũ: c ¶ Ipse cõspicit. i. approbat vnum/quodq; in suo oꝛdine. d ¶ Et omnes homines/ supplẽt/ terra et cinis. Terra in cõditione: cinis in resolutione. Gen. iij.d. Puluis es ⁊ in puluerẽ reuerteris. Vel/ terra et cinis. i. fragilis cõditionis. Gen. xviij.d. Loquar ad dñm meũ cum sim puluis et cinis

Qui viuit in ęternū ꝛc. Expo. Ea.XVIII. Precedēs capitulū incipit ab homīs creatiōe: istud vero inchoat/a mūdi institutione. Diuiditur autem hoc capitulū in sex pticulas. In ꝑma agit de mūdi creatiōe. In secūda docet magl ēē insistēdū laudi ꝫ inuestigatiōi dei. In tertia hortatur ad opa miscōię:ibi: Adi

A seratio hominis. Quarto agit de pēnitētia:ibi: Ante iudiciū. Quinto agit de oratione/ satisfactiōe/ meditatiōe:ibi: Non ipediaris ꝛc. Sexto docet pugnare contra cōcupiscētias:ibi: Post cōcupiscentias tuas ꝛc. Dicit ergo: a Qui viuit.i. de⁹ qui viuit: ad differentiā falsorū deorū.i.idolorū. b In ęternū: ad differentiā deorū ad/optiuorū.i.hominū ꝛ angelor. c Creauit.i. ex nihilo fecit: ad differentiā artificū qui ex materia opant. d Omia: cōtra manicheos: qui dicūt visibilia esse a malo deo: ꝛ inuisibilia sola esse a bono deo. e Simul/i materia/quo ad corporalia: vel in exemplo ꝛ similitudine/quo ad spūalia. Vñ Glo. Rex substātia simul creata est: sed nō simul per species formata: ꝛ qō simul extitit ꝓ substantiā materię/nō sic apparuit ꝓ speciē formę. Vl simul.i.causa vna vl aliqō simile. Job.xl. b. Ecce behemoth quē feci tecū.i.sicut te. f Deus solus iustificabit.i. in cōparatiōe omniū alior solus iust⁹ videbit. Vñ Ps. Nō iustificabit in ꝓspectu tuo ois viuēs. Job.iij. d. Nūquid hō cōparatiōe dei iustificabit? Itē in eodē.xxv. a. Nūquid iustificari pōt homo cōparat⁹ deo? Lucl.xviij. d. Nemo bon⁹ nisi solus de⁹. g Et manet inuict⁹ rex in ęternū: qz omnib⁹ potētior/oīb⁹ sapiētior est. Job.x.b. Deus cui⁹ ire nemo resistere pōt: sub quo curuant q portant orbē. h Quis sufficiet enarrare opa illi⁹.s.creatiōis/ dispositiōis†ꝛpagatiōis/recreatiōis/glorificatiōis: q.d. nullus. Unde.ē.xvj.c. Plurima eius opa sunt in absc̄sis. Job xxvj.d. Cū vix paruā stillā sermonis ei⁹ audierim⁹/ qs potest tonitruū magnitudinis ei⁹ ituer̄? Ps. Narrabo oīa mirabilia tua.i.nulla narrabo nisi mirabilia. Sic Joh.xv.b. Quę cūq audiui a p̄re meo nota feci vob.i.nulla nota feci vob nisi ꝫ audiui a p̄re meo. Vl narrari p̄nt opa dei: ꝫ nō enarrari.i. plene extra alijs narrari. Vñ Esa.liij.c. Generationē eius qs enarrabit? Et q null⁹ possit enarrare/patet: i Quis enī inuestigabit magnalia ei⁹.i.magna ꝛ mirabilia opa dei: vt ē.vniuersi creatio/ordinatio/gubernatio/filij ī carnatio/passio/resurrectio/ascēsio/iudiciū: q.d. null⁹. Job.ix.b. Qui facit magna ꝛ inscrutabilia quor nō est numer⁹. Roma.xj.d. O altitudo diuitiar ꝓ sapiētię ꝛ sciētię dei: qꝫ incōprehēsibilia sunt iudicia ei⁹ ꝛ inuestigabiles vię eius. k Virtutē aūt magnitudinis eius.i.omnipotētię: l Quis enūciabit.i.extra alijs nūciabit: q.d. nullus/nisi fili⁹. Vñ Matth. xj.d. Neq patrē nouit quis nisi filius: ꝛ cui voluerit fili⁹ revelare. m Aut qs adijciet enarrare misericordiā eius: qz patiēter expectat peccatores: ꝛ clemēter suscipit pęnitētes? Vel/misericordiā eius/dicit/incarnatiōis/passiōnis/resurrectiōis/ascensiōis mysteriū: quo toti mūdo miser/tus ē.q.d.null⁹. Unde Johes baptista: Nō sum dignus ꝓcumbēs soluere corrigā calciamēti ei⁹. Marci.j.a. n Nō est minuere/misericordiā dei/dic ꝓ desperationē: vt cain et iudas. o Neq adijcere/ꝓ ꝫsumptionē: vt Origenes: q post mille annos oīb⁹ etiā dęmonibus veniā ꝓmittebat: vt dicunt. p Nec est inuenire magnalia dei: quare vnū saluet/ alium reprobet: vnum affliget/ alterum extollet: Propter qō maxime apostol⁹ exclamat: O altitudo diuitiarū ꝛc. Roma.xj.d. Vel sic: n Non est minuere neq adijcere.i.nihil ē addendū vl subtrahendū sacrę scripturę: ꝓfecte em̄ tradita ē sine diminutiōe ꝛ superfluitate. p Nec ta/

a Qui viuit Ca.XVIII.
b in ęternū creauit om/
c nia simul. Dē⁹ sol⁹ iu/
f stificabit: ꝛ manēt inuict⁹ rex
g ī ęternū. Quis sufficiet enar/
b rare opa illi⁹? Quis eīm inue/
i stigabit magnalia ei⁹? Virtū/
k tem autē magnitudinis eius
l m quis enūciabit? Aut qs adij/
ciet enarrare misericordiam
n o eius? Non est minuere nec
p adijcere: nec est inuenire ma
q gnalia dei. Cum cōsummā/
r s uerit homo: tunc incipiet: et
t cū quieuerit operabit. Quid
x est hō: ꝛ quę est grātia illius?
mala. Addit enim qui consilia ꝓceptis adimplendo adiungit. Addit etiā qui obscure dicta interpretando fideliter exponit. De vtraq additione intelligit qō dicit Ps. Adūciam super omnem laudem tuam. Item addit: qui sensum de corde suo scripturę addit: vel qui falso exponendo scripturam emollit. Et hęc additio mala est. Unde Iere.xxiij.c. Visiones mendacē ꝛ diuinationem fraudulentā ꝛ seductionem cordis sui ꝓphetant vobis. Ezech.xiij.a. Uę ꝓphetis insipiētibus qui sequunt spiritū suum ꝛ nihil vident. De hac additione agitur hic. Item diminuit/qui superflua rescindit: Et hęc diminutio bona est. Item diminuit/ qui veritatem occultat vel peruertit: vel qui manū ori suo nō apponit. Hęc diminutio mala est: Et de hac agitur hic. Sequit: q Cum consummauerit homo/mandata dei pie operādo: r Tunc incipiet/mysteria scripturę intelligere. Vñ Ps. Mandatis.i.ab impletione mandatorū dei/intellexi. Vel/Cum cōsummauerit homo/ opus suum: tunc incipiet/ aliud. Verbi causa. Cum perfecta fuerit messis sequit vindemia: et post vindemiā sequit seminandi labor. Unde Leuitl. xxvj. a. Apprehendet messium tritura vindemiā: ꝛ vindemia occupabit sementē. Vel sic: q Cōsummauerit homo: id est cū cōsummat⁹ et ꝓfect⁹ fuerit homo: r Tunc incipiet: id est se esse in inchoatione reputabit: ꝛ qsi nihil ęgerit/agere illa incipit. Unde Gregor⁹. Nescit mens per torporem reterascere/quę semper studet per desiderium inchoare. Unde Ps. Et dixi nūc cępi. Et alibi. Tota die cōtristatus ingrediebar. Itē Iere.iij.f. Post me ingredi nō cessabis. Et hoc est qō dr Gen.j.a. Factū ē vespere/cōsummationis: et mane inchoatiōis/dies vnus: id est vita vna. s Et cum quieuerit/a mūdanis curis: t Operabit/opus dei. Eccl. iij.g. Qui audit audiat: et qui quiescit quiescat.q.d. qui vult sapientiā audire/quiescat a curis mūdanis. Unde.j.xxxviij. c. Tempore vacuitatis scribe sapientiā: et qui minorat accipiet eam.ij. Timoth.ij.a. Nemo militans deo implicat se negocijs sęcularibus. Lucl.ix.g. Nemo mittens manum suam ad aratrum et respiciens retro aptus est regno dei. Ps.76. Ps.37. Ps.38. Ps.8.

Mystice: q Cū cōsummauerit homo.i.christus per passionem: r Tunc incipiet/per resurrectionē. s Et cum quieuerit/ in sepulchro: t Operabit/ resurgēdo/ascendēdo/ spiritūsanctū mittēdo: de limbo animas liberando. v Quid ē hō: Dignissima creaturarū/imago dei: et tamē mutabilis. Quid igitur mirū si alia mutant? Vel Quid est homo: id est ꝙ vilis res est homo. Job.xxv.b. Homo putredo: ꝛ filius hominis vermis. Ps. Universa vanitas ois homo viuēs. Ul v Quid est homo? Primo sperma putridū: postea vas stercor: tandē esca vermiū. x Et quę.i. quāta: y Est gratia illi⁹/vt assumat a verbo: abluat a peccato: redimat a supplicio: liberetur a limbo: sublimet in cęlo: Unde Ps. Quid est hō q memor es eius: aut filius hominis Ps.8.

Mystice/de christo: v Quid ē homo: de⁹: ꝛ Et ꝙ ē gra illi⁹: Incarnatio/passio/resurrectio/ascēsio/spiritus/ sancti missio. Mystice

B aut filius hominis quoniã visitas eum: a Et quid est bonũ illi⁹: Natura. b Et quid nequã illi⁹: Volun/tas. Et quid: id est quãtum/ bonum illi⁹ a se: Mullũ. Et quid nequã illius: Multũ.

Mystice ✠ sancti missio. a Et ad bonũ illius: Gloria. b Et

a b et quid est bonum: aut quid
c nequã illi⁹: Numerus die/
d rum hominũ vt multũ cen/
e tum anni: quasi gutte aque
f maris deputati sunt. Et si/
g cut calculus arene: sic exi/
h gui anni i die eui. Propter
i hoc patiens est deus i illis:
k t effundet super eos miseri/
l cordiã suam. Vidit presump/
m tionẽ cordis eorũ quo/
n niã mala est: t cognouit sub/

o uersionem illorum quoniã
p nequã est. Ideo adimpleuit
propitiationẽ suam in illis: et
q ostendit illis viã equitatis.
r s Miseratio homis circa pri
t mũ suum: misericordia autẽ
v †dñi super omnẽ carnẽ. Qui
x misericordiã habet †docet/et
y erudit quasi pastor gregem
z suum: misereatur excipiens
a doctrinam miserationis: et
b qui†festinat i iudicijs eius.

nũc exurgam dicit dominus. Exo. iij.b. Vidi afflictionem populi mei qui est egypto t clamorẽ eius audiui: ppter duriciam eorum qui presunt operibus: et sciens dolorem eius descendi vt liberem eum de manibus egyptiorum. j. Joh. iij.b. Misit de⁹ filiũ suũ propitiationem p peccatis nostris.

Adimpleuit dicit: quia tunc fuit adimpleta omis lex et prophetia. Vñ Bal. iij. a. Vbi venit plenitudo tẽporis misit de⁹ filium suum natum ex muliere: factũ sub lege: vt eos qui sub lege erãt redimeret. q Et ostẽdit illis viam equitatis: que nec ad dexteram inclinat per nimiã omissionẽ: neq; ad sinistram per nimiam austeritatem: sed per medium equitatis recte tẽdit ad patriã. Sap. x.b. Justũ deduxit domin⁹ p vias rectas: t ostẽdit illi regnũ dei. Prouer. iij.b. Viã sapiẽtie monstrabo tibi: et ducã te p semitas equitatis. Esa. xxx.e. Hec est via ambulate in ea: et nõ declinetis neq; ad dexteram neq; ad sinistram.

Bal. †et docte erudit

Bal. †festinat

Bẽ. 6.a. Pš. 89. dicit Glo. omnia mutabilia esse ostendit: Vñ sequit. c Numerus dierum hominũ: id est quibus

Al. ta mare

B viuũt homines in hac vita mortali: d Et multũ centũ anni. Ut multũ dic: q; aliquãdo plus: vt moyses centum et viginti: Deut. vlt.c. Vel quia post. lxx. annos incipit deficere penit⁹ vita hominũ. Unde Pš. Anni nostri sicut aranea meditabunt:

Pš. 89. dies annoꝝ nostroꝝ in ipsis septuaginta anni. Si aũt in potentatib⁹ octoginta anni: t ampli⁹ eorũ laboꝝ t doloꝝ. Dies eñ t nox sunt quasi duę bestię: que radicem arboris vitę hominis incessãter corrodũt. Unde Beñ. viij.d. Nox t dies nõ requiescent. e Quasi gutte aque maris deputati sunt. i. breues t modici/t quasi nihil respectu eternitatis: sicut gutta vna respectu maris nihil est. Tria autẽ tangit que vitam humanã comitanꝝ insepabiliter: breuitas/instabilitas/amaritudo. Breuitas: vbi dic: Quasi gutte. Unde Job xiij.a. Breues dies hominis sunt. Instabilitas: vbi dicit: Aque. Amaritudo: vbi dicit: Maris. De his tribus dicit Job. xiij.a. Homo natus de muliere breui viuens tempore replet multis miseriis: q; quasi flos egredit t cõterit: et fugit velut vmbra: t nunq; in eodem statu pmanet. Et Beñ. xlvij. b. Dies pegrinationis vite mee centum triginta annoꝝ sunt parui t mali. f Et sicut calculus arene/qui modicus est et sterilis et amar⁹. g Sic exigui anni in die eui: id est respectu eternitatis. Sap. ij.a. Exiguũ t cum tedio est tempus vitę nostrę. h Propter hoc: id est ppter pecnalitatẽ t mutabilitatẽ t fragilitatem hominũ: i Patiẽs est deus in illis/hominibus vel diebus/expectans eos ad pnitentiã. Unde Sap. xj.d. Misereris omniũ: quoniã omnia potes: t dissimulas peccata hominũ propter pnitentiã. Beñ. vj.a. Non pmanebit spirit⁹ meus in homine: quia caro est: id est fragilis. ℨ. v.b. Altissimus est patiens redditor. Sed cum diu expectauerit tandem feriet. Esa. xlij.c. Tacui semp silui/patiẽs fui/sicut parturiens loquar. k Et effundet super eos misericordiã suam: id est abundanter et super merita hominũ gratiã suam tribuet in illis. Esa. xliij. a. Effundam spiritũ meũ super semen tuum: t benedictionẽ meã super stirpẽ tuã. l Vidit/oculo misericordie: vel videri fecit: m Presumptionem cordis eorũ qñ mala est. Unde. j. xxxvij. a. O presumptio nequissima vnde creata es cooperire aridam nequiciam/ ex fomite/ ex voluntate/ex diaboli suggestione. Et quia sic vidit deus vel videri fecit: ideo misertus est: n Et cognouit subuersionẽ: id est malã voluntatẽ: que est causa subuersionis/illorũ: o Quoniã nequã est: nõ equa mala voluntas que dicitur subuersio: quia sicut vas subuersum operit lucernam t effundit liquorẽ dissimilẽ: sic mala volũtas lucẽ sapie operit: t liquorem gratie effundit. Unde Prouer. xv.b. Cor stultorum dissimile erit. j. xxj. c. Cor fatui quasi vas confractũ et omnẽ sapientiã non tenebit. Et qz ita vidit t cognouit: p Ideo adimpleuit propitiationẽ suam in illis/hominib⁹/peccata condonãdo/gratiã conferendo/ filium ppium incarnan/

Pš. 11. do. Unde Pš. Propter miseriã inopum t gemitũ pauperũ

r Miseratio homis circa primũ suũ. q. d. i hac via debet hõ sequi dñm: vt sicut ille misericordiã suã effundit sup oẽs: ita t homo. Unde Luc. vj.f. Estote misericordes sicut t pater vester celestis misericors est. Et hoc est: Miseratio homis circa primũ suũ. i. debet esse circa omnẽ: qui nomine primi intelligit: vt dicit Aug⁹. sup Luc. x. Et quare hoc: t Misericordia aũt dñi: id est quia misericordia domini: v Sup omnẽ carnem. i. super omnẽ hominẽ bonũ t malũ/magnũ t paruũ. Joel. iij.g. Effundã spiritũ meũ sup omnẽ carnẽ. Matth. v.g. Qui solem suũ oriri facit sup bonos t malos: t pluit sup iustos t iniustos. Pš. Homines t iumẽta saluabis dñe: quẽadmodũ multiplicasti misericordiã tuã de⁹. Vel aliter. Multi sunt qui libẽter dant cõsanguineis suis/vel vicinis suis/vel beneficis: paupibus aũt vel pegrinis nõ libẽter. Hos suggillat hic auctor dicẽs: r Miseratio hois/humũ sapiẽtis: s Circa primũ suũ: cõsanguineũ/ vicinũ/beneficũ suũ: ppt carnẽ/ ppt laudẽ/ ppt cupiditatẽ. Bal. vj.c. Operemur bonũ ad oẽs. ℨ. iij.d. Nõ sit manus tua collecta ad dandũ. Matth. xij.a. Extende manũ tuam. Luc. xiiij.c. Cum facis cõuiuiũ aut cenã noli vocare amicos tuos. i. beneficos: neq; fratres tuos: neq; cognatos: neq; vicinos. t Misericordia autẽ dñi sup omnẽ carnẽ. q. d. arta est miseratio hominis: sed misericordia dei longa est t extensa ad omnes. Differt autẽ miseratio t misericordia: sicut fons t riuulus. Misericordia eñ quasi fons est in affectu: miseratio quasi riuulus in effectu. x Qui misericordiam habet/in affectu: y Docet t erudit/in effectu. q. d. vbi est fons misericordie/ necesse est vt erumpat foris riuulus miserationis. Unde Phil. ij.a. Si qua cõsolatio in christo: si qð solatiũ charitatis: si qua societas spũs: si qua viscera miserationis/ implete gaudium meũ. Ideo bene dicit: x Qui misericordiã habet/ in corde: y Docet/ore maiores: z Et erudit/ope minores. a Quasi pastor gregẽ suũ/nõ alienũ. Quasi pastor dic: nõ q̃si past⁹: vt archidiaconi: q; sunt pasti/non pastores. Vñ minat Eccech. xxxiij.a. Ue pastoribus q; pascebãt semetipsos: nõne greges a pastoribus pascũt: Ita solebat ee. Job. j.c. Boues arabant tc. Sz mõ a gregib⁹ pastores pascunt. b Misereat excipiens doctrinã miserationis. i. theologiã: q̃ docet misereri. Vl ibi icipit ihus: b Misereat excipiet tc. q. d. studeat theolog⁹ ope adimplere qð docet ihone/ vl qð audit a doctore. Apoc. vlt. d. Qui audit dicat veni. c Et qui festinãt i iudicijs ei⁹. i. q; desiderãt ex causa iudicia ei⁹. i. dei. i.

qui volunt esse magistri ⁊ doctores vel ꝓlati vel ꝓdicatores vel iudices: misereant ꝑmo sui: et tūc demū iudices fiāt: hoc est/primo intendāt misericordię: ⁊ post studeāt doctrinę. Uñ j. Timoth. iiij. d. Attēde tibi ⁊ doctrinę. Uel sic. Qui festi
nāt ī iudicijs ei⁹. i. q̄ desiderāt diē iudicij/misereant mō. i.
vacēt opib⁹ misericor/
dię: q̄ sola miscēdia co
mes est defunctor̄: vt
dicit Amb. Et de sola
miscēdia erit descꝛiptio
iudicij: vt patet Mat
thei. xxv. c. a Fili
in bonis. i. in bū da/
tis: b Nō des grā/
lā. i. causā grelę: hoc
est: si q̄d alicui bñfece/
ris / noli exꝛobrare
bñficiū / vel murmu/
rādo dare. Phil. ij. b.
Oia facite sine mur/
muratiōib⁹ ⁊ hęsitati/
onib⁹: vt sitis sine q̄re
la. Et. j. xix. b. Ne ite/
res verbū nequā ⁊ du
rū. c Et in omi dato /tuo/ne des tristiciā verbi ma/
li: id est nō cōtristes accipientē malo verbo: ne cōuitio vēn/
das q̄ opere donas. Uñ. ē. iij. a. Cōgregationi pauperum
affabilē te facito. Et. j. xxxv. b. Bono aīo redde gloriā deo: ⁊
nō minuas ꝑmittas manuū tuar̄. d Nōne ardorē refri/
gerabit ros: q. d. sicut enim ros de cęlo veniens solis ar/
dorē expellit a segetib⁹: e Sic ⁊ verbū dulce et benignū
refrigerabit pauperē: f Melι⁹ q̄ datū/ solū: vl' cū turgio
datū. Uñ Prouer. xvij. a. Melior ē buccella sicca cū gaudio
q̄ plena dom⁹ victimis cū turgio. Itē Prouer. xv. b. Melι⁹
ē vocari ad olera cū charitate: q̄ ad vitulū saginatū cū odio.
g Nōne ecce verbū/benignū: h Sup datū bonū. i.
melius dato: Vl'/sup datū/ est verbū quasi cōdimentū sup
cibū. i Sed vtraq̄. i. verbū dulce ⁊ datum: k Cum
homie iustificato. i. homo iustus dat vtrūq̄: alioquin nō
esset iustus. l Stultus acriter imꝛoperabit. i. cum
turgio dat: ⁊ post datū imꝛoperat. Uñ. j. xx. b. Exigua da/
bit ⁊ multa imꝛoperabit: ⁊ aptio oris illi⁹ inflāmatio ē. Hoc
aūt malū ē et ꝓhibeā. j. xlj. d. Cū dederis ne ip̄roperes. Ita
enī facit dñs. Jaco. j. a. Qui dat oīb⁹ affluenā ⁊ non imꝛo/
perat. m Et datus indisciplinati. i. dātis cum turgio:
n Tabescere facit oculos/recipiētis ꝑ pudorē. Uel/ta
bescere. i. in lachrymas resoluere ꝑ dolorē. Uñ. j. xx. b. Da/
tus ĩsipiētis nō erit vtilis tibi. o Uñ iudiciū. i. anteq̄ ve
niat iudiciū futurū/ vl' iudiciū mortis: p Para iustitiā ti
bi. i. opa iustitię/ ⁊ opa miscēdię: quę rñdeant ꝓ te in iudicio.
Ps. 9. Parauit ī iudicio thꝛonū suū dñs: dic̄ Ps. ⁊ tu ꝓpara rñsio/
nes: q̄ dñs parat ꝑ te allegatiōes ⁊ accusatiōes. Ꝓꝛopt̄ h aūt
dic̄: Para iustitiā: ⁊ nō para miscēdiā: q̄ tūc erit foꝛ iustitię/
nō aūt foꝛ miscēdię. De iudicio mort/ dī. j. xlj. a. O mors bo/
nū ē iudiciū tuū hoī indigēti: ⁊ q̄ minorat virib⁹ defecto ętate
⁊ cui de oīb⁹ cura ē ⁊ īcredibili q̄ pdit sapiaz mūdi. ſ. Vl' sic: o
Uñ iudiciū. i. anteq̄ officiū iudicādi acciꝑas: h ē magiste/
riū vl' ꝓlationē vl' officiū ꝓdicatiōis: p Para iustitiā tibi:
Supꝛiorib⁹ obediēdo: q̄ q̄ nō nouit eē discipul⁹/nescit eē ma/
gister: ⁊ q̄ nō didicit subesse/nūq̄ sciet ꝓesse. Teipsū discipli/
nādo ꝑus cū apl'o. j. Corꝛ. ix. d. Castigo coꝛp⁹ meū ⁊ ī seruitu
tē redigo: ne cū alijs ꝓdicauerim: ipse repꝛob⁹ efficiar. Inferi
oꝛib⁹ ꝓdescēdendo. j. xxxij. a. Rectorē te posuerūt/esto ī illis
q̄si vn⁹ ex illis. Cū igit̄ q̄s vocat vt iudex/ꝓfozmet alīs/videat
ꝑus si h̄ habeat: alioq̄n nō recipiat. Uñ. j. xxxvij. d. Fili ī vi/
ta tua tempta aīaz tuā: ⁊ si fuerit nequā/nō des illi potestatē:
nō em̄ oīa omib⁹ expediūt. q Et anteq̄ loq̄ris/docēdo:
r Disce/q̄d ⁊ q̄lit̄ docere debeas: vt ꝑus sis cōcha q̄ canalis.
Prouer. xvij. c. Qui ꝑus rñdet q̄ audiat: stultū se esse demō
strat. ē. xj. a. Prius q̄ audias ne rñdeas verbum. Uel sic: q
Anteq̄ loq̄ris. i. anteq̄ te oporteat rñdere rōnē in die iu/
dicij/de omib⁹ q̄ fecisti/q̄ dixisti/q̄ cogitasti: r Disce/q̄ter
rñdeas. Tūc em̄ nō erit vtilis aduocat⁹/sed q̄libet ꝓ se loq̄t.
s Uñ lāguorē. i. ante diē iudicij quādo licet opari: t Ad/
hibe medicinā/ pęnitētię vulneribꝰ pctoꝛ tuoꝛ. Uel/ Uñ
languorē/mort/: adhibe medicinā/ bonę opatiōis. Ut
Uñ languorē. i. añ
q̄ moꝛb⁹ peccati fiat
cronic⁹ ꝓ ꝙsuetudinē:
Adhibe medicinā
cōtritiōis/ꝑfessiōis/sa
tisfactiōis. Nam sero †Quidā⁹ medico am
medicina parat ꝛc. ē.
x. b. Languoꝛ ꝓlixioꝛ
grauat medicum: bꝛe/
uē lāguorē p̄cidit me/
dic⁹. Ibi q̄re de hoc. Luc. 18. a
v Et uñ iudiciū/fu 1. Thessal.
turū: vl' iudiciū mort/. Al. †vere
x Intꝛoga teipsū: ꝑscrutādo opa tua q̄/
lia sint: vtrū ꝛ vl' ꝓ te.
Thꝛen. iij. e. Scrute/
mur vias nr̄as ⁊ q̄ra/
mus ⁊ reuertamur ad
dñm. Job. vij. c. Loq̄r ī tribulatiōe spūs mei: ꝓfabulabor cū
amaritudine aīe mee. Vl' sic: v Uñ iudiciū. i. anteq̄ alios
iudices: x Intꝛoga teipsū/ꝑus iudicādo. Uñ. j. Corꝛ. xj.
g. Si nosipsos dꝛudicarem⁹ ꝛc. Matth. vij. a. Quid aūt vi/
des festucā ī oculo ffis tui: ⁊ trabē ī oculo tuo nō vides: y
Et ī ꝙspectu dei iuenies ꝓpitiationē. i. pctoꝛ remissi/
onē h: ⁊ ī futuro habebis eū iudicē ꝓpitiū/q̄n dicet tibi: Euge
serue bone ⁊ fidelis ꝛc. Matth. xxv. b. z Uñ lāguorē/moꝛ
tis. i. anteq̄ infirmitas fiat languoꝛ: a Mulia te/ꝑ pęni/
tētiā. q. d. medicinā quā dixi adhibendā ē būilitas pęnitētię:
q̄ conficit ex his q̄ sequunt. b Et in tpe infirmitatis. i.
temptatiōis vel peccati: c Ostēde ꝙuersationē tuā. i.
vitā tuā sacerdoti ꝑ cōfessionē: q̄ est medicus spūalis. Uñ. ē.
xvij. d. Ante moꝛtē cōfitere. Luc̄. xvij. c. Ite ostendite vos
sacerdotib⁹. d Nō impediaris/curis ęculi: e Oꝛare
semp/voce: vl' pię mēt/ affectu: vl' bona opando. j. Thessal.
v. c. Sine intermissiōe oꝛate. Ibi Glo. Hunc̄ definit oꝛare
q̄ nō definit iust⁹ esse. Vl'/semp. i. in hoꝛis ⁊ tpib⁹ cōstitutis.
Luc̄. xviij. a. Oportet semp oꝛare. Eph̄. vj. c. Oꝛātes omī
tpe in spū ⁊ in ipso vigilātes. Itē/Nō impediaris oꝛare
semp/Amoꝛe parentū. Matth. xviij. b. Si pes tu⁹ scādali/
zat te ꝛc. Vl' crapula. Luc. xxj. g. Attēdite vob ne forte gra/
uent̄ coꝛda vīa crapula ⁊ ebrietate ⁊ curis hui⁹ vitę. Uel dis/
fidētia impetrādi. Luc̄. xj. b. Dis q̄ petit accipit. Uel socie/
tate etiā sancta. Christ⁹ discessit a discipulis vt oꝛaret solus:
Matth. xxvj. d. f Et non veteris. i. non credas vetari
siue pꝛohiberi: g Usq̄ ad moꝛtem iustificari: id est
continuare opera iustitię: sicut nec christus dimisit pꝛopter
Iohānē pꝛohibentem eū: sicut legit Matth. iij. d. Johānes
pꝛohibebat eum. Respōdens aūt Iesus dixit ei: Sine modo:
sic em̄ decet nos adimplere oēm iustitiā. g Qm̄ merces
dei. i. quā de⁹ dat. ſ. vitā ętnā: h Manet i ętnū. j. xxxvj.
c. Da mercedē dñe sustinētib⁹ te. Vl'/merces/ dei/ē ipse de⁹.
Ben. xv. a. Ego ꝓtector tu⁹/et merces tua magna nimis. k
Ante oꝛonē ꝑpa aiam tuā. i. ira vl' odiū vl' rācoꝛē si ha/
bes erga aliquē/dimittēdo. Uñ Glo. Cū stas ad oꝛādū/pi/
mitte si q̄d habes aduers⁹ aliquē. Uñ Matth. v. d. Si offers
mun⁹ tuū añ altare: ⁊ ibi recoꝛdat⁹ fuer⁹/q̄ fr̄ tu⁹ hz aliq̄d ad/
uersū te: relinq̄ ibi mun⁹ tuū añ altare: ⁊ vade ꝑus recōciliari
fratri tuo: ⁊ tūc veniēs offeres mun⁹ tuū. Uel/ꝑpara aiam
tuā. i. coꝛ tuū colligēdo/locutiōes supfluas fugiendo. l Et
noli esse q̄si hō q̄ tēptat deū/ꝑ duplicitatē/bñ oꝛando et
male agēdo: vel labijs oꝛādo ⁊ coꝛde ꝑ mundū vagādo. Uñ
Deut. vj. c. et Matth. iij. b. Nō tēptabis dñm deū tuū. Itē
tēptat deū: q̄ cū possit aliq̄d facere/piculose omittit. Itē Ju/
dith. viij. b. arguit eos q̄ deo terminū ipposuerūt/dicēs: Qui
est⁹ vos q̄ tēptat deū: m Demēto irę. i. vindictę pctoꝛ:

Jn die cōsūmatiōis

a In die consummatiõis.i.in die iudicij: qõ bonis erit consummatio: sed malis cõsumptio. b Et temp⁹ retributiõis.i. opa digna retributione. c In cõuersiõe/ ad dñm: vel/in cõuersatione/bona/ facies.q.d. memor esto iudicij futuri:ꝛ bona opa facies in p̃senti. Vñ.j.xxxj.a. Cogitatus p̃scię auertit sensum. Glo. ab omni cõcupiscẽtia.ij. Corꝛ. v.b. Oẽs nos manifestari oportet añ tribunal christi: vt recipiat vnusq̃sq; put gessit in corpe suo/siue bonũ siue malũ. d Demẽto pauptat⁹/pteritę/ in q̃ nat⁹es: p̃sentis/in q̃ p̃stitut⁹ es: futurę/ i qua futur⁹es post hãc vitã. e In tpe abũdãtię/tpalis vel spiritualis.ẽ.xj.c. In die bonor ne imemor sis malorũ. Lucꝛ. xvj.c. Facite vobis amicos de mãmona iniq̃tat⁹.j. Timoth.vj.d. Pręcipe diuitib⁹ hui⁹ sęculi bñ agere: diuites fieri in bonis opibus/ facile tribuere/ cõicare/ thesauriçare sibi bonũ fundamẽtũ in futurũ vt app̃hendãt vitã ęternã. f Et necessitatẽ pauptatis in die diuitiarũ.i. in abũdãtiã tua memẽto necessitatis pauperũ vt eis subueniãs. Vl̃/in die diuitiar⁹/spũaliũ/ memẽto necessitatẽ pauptatis q̃ est ī inferno: vt nõ intres in illã. g A mane vsq; ad vesperã imutabit tp̃us.q.d.cito mutat fortuna:et ideo necessariũ est p̃dicta facere. Vl̃/a mane/natiuitatis: vsq; ad vesperã/mortꝭ. Vl̃/a mane/iuuẽtutis: vsq; ad vesperã/senectutis. Esa.xxxviij.c. De mane vsq; ad vespã. h Et hęc oĩa citata i oculis dei.i.cito trãseũtia: vl̃ citata ad iudiciũ:ad qõ nos citat dñs p ipsã rerũ mutabilitatẽ/p flagella/p bñficia/p scripturã/p inspiratiõnẽ/p mortẽ:ꝛ hęc ẽ citatio pemptoria. Eccẽs.xj.d. Cũcta q̃ fiũt addu cet de⁹ i iudiciũ. i Nõ sapiẽs in oĩb⁹ metuit/ne deũ offendat. Prouer.xxviij.b. Beat⁹ hõ q̃ semp ẽ pauid⁹. Job ix.d. Verebar oĩa opa mea.j.xxv.b. Beat⁹ hõ cui donatũ ẽ habere timorẽ dei. k Et in dieb⁹ delictor.i.in vita p̃senti q̃ plena est delictis. Vl̃ in dieb⁹ delictor.i.i vita p̃senti/in q̃ tm̃ possunt purgari peccata: l Attẽdet ab inertia/q̃ ẽ pigritudo carnis arte viuẽdi. Prouer.vj.a. Vade ad formicã o piger. Geñ.xviij.a. Festinauit abraam ad sarã ꝛc. Ibi Glo. Origeñ. Sara accelerat/abraã currit:puer festinat: nõ ẽ piger i domo sapiẽtis. m Dis astut⁹.i.prudẽs ꝛ diligẽs i lege dei: n Agnoscit sapiaz.i.approbat. Vl̃ agnoscit sapiaz.i.christũ q̃ i lege p̃tinet. Prouer.xiij.b. Astut⁹ p̃siderat gress⁹ suos. o Et iueniẽti eã.i.sapiaz: p Dabit/ipsa sapia: q Cõfessionẽ/pcti vl̃ laudis. Cõfessio igit donũ dei ẽ:si nõ habes p̃fessionẽ/nõdũ iueniſti sapiaz:si nõ iueniſti/nõ q̃siſti. Sap.vj.b. Inuenit ab his q̃ q̃rũt eã. Vl̃ si q̃siuisti/ nõ vbi ẽ q̃siuisti: Nõ em̃ iuenit i tra suauit viuẽtiũ: Job.xxviij.b. Regina austri venit i iudeã a finib⁹ trę q̃rere sapiaz:ꝛ videre sapientẽ salomonẽ: Matth.xij.d. r Sensati i vbis.i.q̃ veritatẽ intelligũt p̃bor:ꝛ dulcedinẽ sentiũt. s Et ipsi sapiẽter egerũt:vt ꝛ p̃bor exemplo alios istruãt. Act.j.a. Cepit iesus facere ꝛ docere. ij. Corꝛ.x.c. Quales sumus p̃bo p epistolas absentes:tales ꝛ p̃sentes i facto. t Et itellexerũt veritatẽ.i. verã pmissionẽ: v Et iustitiã.i. iudicij executionẽ:qua reddet vnicuiq; ꝑm opa sua. Vl̃ veritatẽ ꝛ iustitiã.i. verã iustitiã: q̃ ẽ vera p̃paratio sedis dei: vt dicit Ps. x Et implorauerũt.i.implorãdo oĩonib⁹ et bonis opib⁹ impetrauerũt: y Prouerbia ꝛ iudicia.i.intelligẽtiã occultor.j.xxxix.a. Occulta puerbior exquiret sapiẽs: ꝛ in abscõsis parabolar cõuersabit. z Post cõcupiscentias tuas/malas: a Non eas/ p opus aut con-

Ps.88.

sensũ.ẽ.v.a. Non seq̃ris in fortitudine tua cordis tui cõcupiscentias. Roma.vij.b. Non cõcupisces. Ibi Glo. Augꝭ. Nõ cõcupiscere oĩno/perfecti ẽ:nõ ire post cõcupiscẽtias/ luctatoris. Quidã p̃cedunt cõcupiscentias: vt illi q̃ puocant et p̃curant. Quidam comitant:qui in cogitationibus illicitis cõmorant. Quidã sequunt:qui cõsentiunt vel cooperant.ij. Regũ.iij.c. Phaltiel seq̃batur michol plorans. Phaltiel interpretat euadẽs a deo:michol aq̃ ois.i.ois voluptas cõmunis. b Et a volũtate tua auertere: id est ne sequaris voluntatẽ tuã: sed pot⁹ abĩce a te si vis sequi dñm. Lucꝛ.ix.c. Si quis vult post me venire/abneget se/ipsũ. Esa.lviij.d. Si glorificaueris eũ dum nõ facis vias tuas: et non inuenitur voluntas tua:tunc delectaberis sup dominũ. c Si p̃stes animę tuę.i.animalitati siue sensualitati tuę: d Cõcupiscentias eius:quę sunt tres:cõcupiscẽtia carnis:cõcupiscentia oculorũ ꝛ superbia vitę.j. Joh.ij.c. Oĩe qõ ẽ in mũdo/pcupiscẽtia carnis ẽ ꝛc. e Faciet te i gaudiũ inimicis tuis.i.dęmonib⁹: non q̃ dęmones aliquãdo gaudeãt:sed gaudiũ eorum dicit impletio desiderij eorum: ꝛ derisio eorũ qua irrident homines cũ peccare fecerint. Ps. Qui tribulant me exultabũt si motus fuero. Abacuck.j.c. Ipse de regib⁹ triũphabit: ꝛ tyranni ridiculi eius erũt. Judicꝭ. xvj.e. Sanson excecatus positus est in ludibriũ philisteis. f Ne oblecteris in turbis/sociorũ vel famulorũ/vel discipulorũ/vel nepotum/ aut filiorũ. Amos.vj.a. Vę vobis qui opulenti estis in sion: et cõfiditis in monte samarię:optimates capita populorũ ingredientes pompatice domũ domini. Job.xxj.a. Semen eorũ pmanet coram eis: propinquorũ turba ꝛ nepotum in cõspectu eorum. Legitur Matth.ix.c. q̃ dominꝰ eiecit turbam anteq; suscitaret puellam. g Nec in modicis.i.in paucis:supple/oblecteris. q.d. nec etiã in multitudine/ nec in paucitate sociorũ ac famulorũ oblecteris:sed in bonitate. b Assidua enim est cõmissio illorum.i.frequẽter resecant: quia vnus aliũ exemplo ꝛ verbo trahit ad peccatũ.ẽ.xij.a. Non est ei bonum qui assiduus est in malis. Vel sic: g In modicis: id est in peccatis venialibus nõ oblecteris. b Assidua enim est cõmissio illorũ.i.peccatorũ: quorũ cõtemptus potest esse mortalis: vel multitudo occasio ruinę. Vñ Gregorius. Vitasti grandia caue ne obruar⁹ arena.j.xxix.a. Qui modica spernit paulatim decidet: i Ne fueris mediocris:id est tepidus ꝛ piger: k In cõtentione ex fęnore/in labore fęnerãdi.i.talenti cõmissi multiplicãdo:qõ oportet reddere cũ vsura: Matth.xxv.b. Lucꝛ.xix.b. Vl̃ sic. Ne fueꝛ mediocris i cõtentiõe ex fęnore.i.nõ sis lent⁹ i cõtentiõe quã sequit fęn⁹ habẽdũ in patria. Lucꝛ.xij.e. Cõtendite intrare p angustã portã.j. Corꝛ.ix.d. Ois q̃ in agone cõtẽdit ab omnib⁹ se abstinet. Vl̃ sic. l Ne fueris mediocris:sed strenu⁹ ꝛ hilarꝭ ꝛ alios supans: k In cõtentiõe ex fęnore.i.erogatiõe elemosynę:qõ ẽ dño fęnerare. Prouer.xix.c. Fęnerat dño qui miserꝭ pauꝑis. l Et nõ est tibi nihil in sęculo.i.magnũ emolimentũ cõsequeris ex tali multiplicatiõe/siue ex tali cõtentiõe ꝛ tali fęnore. Marci.x.d. Nemo ẽ q̃ reliquerit domũ aut fratres aut agros ꝓpt̃ me: q̃ nõ accipiet cẽties tantũ nũc i tpe h̃:ꝛ i futuro sęc̃lo vitã ęternã. Vl̃ anthypophora ẽ. Quasi ne te excuses p̃ inopiã:qz si nõ habes pecuniã siue possessionẽ quã dare possis: habes volũtatẽ q̃ cõpati potes: qõ plus ẽ: Et ita/nõ est tibi nihil.i.ẽ tibi aliq̃d

qō potes dare, Gregoriꝰ. Nō est manꝰ vacua a munere: cuiꝰ arca cordis plena est bona volūtate. a Eris eīn inuidꝰ animę tuę/si piger fueris. i. volens eam occidere fame cum non labores vt viuat. Expo. Ca. XIX.

Operariꝰ ebriosus ꝛc. Hoc capitulum totum est contra maledicos. Quia ꝓ maledicta iaculant in epulationibus ꝛ potationibus: ideo primo vituperat ebrietatē et lenocinia. Secūdo ꝓhibet cito credere malum de alio: ibi: Qui cito credit. Tertio vetat audita mala repetere: ibi: Ne iteres verbū. Quarto iubet corripere iuxta formā dñi/Matth. xviij. b. Si peccauerit in te frater tuꝰ ꝛc. ibi: Corripe amicū tuū. Quinto iubet indulgere peccanti: ibi: Et da locū timori altissimi. Sexto iubet discernere veros iustos: ꝛ mēdacit corripientes: ibi: Et nō est sapia neātię disciplina. Dicē g: b Operariꝰ ebriosus. i. assuetus inebriare se: c Nō locupletabit/ temporalibus diuitijs neq; spiritualibus/ licet operarius: multo fortiꝰ ocio vacans/non locupletabit si fuerit ebriosus. Prouerb. xxj. c. Qui diligit epulas i egestate erit: ꝛ qui amat vinū ꝛ pinguia nō ditabit. Ephē. v. d. Nolite inebriari vino: in quo est luxuria. d Et ꝙ spernit modica. i. pctā venialia: Verbi cā: Verbū ociosū/risū/potationes/comessationes: ꝛ cętera huiusmodi/ dicit Glo. e Paulatim decidet: id est casui vicinak. Vel decidet a feruore. Vñ Gregoriꝰ. Vitasti grandia caue ne obruaris arena. Et alibi: Si curare parua negligimus/insensibiliter seducti audacter maiora ppetramus. Vel sic. d Et qui spernit modica. i. minima instituta regularis vitę: Verbi cā: Silentiū/inclinationes: ꝛ hmōi. e Paulatim decidet/in cōceptū maiorū: vel in peccatū mortale. Vita enim claustralis est sicut nauis: in qua si minima defeciant. i. stupa/clauus/ꝛ cera: ꝛ huiusmodi: paulatim subintrat aqua: ꝛ demergit in ꝓfundum. Unde Matth. v. c. Qui soluerit vnū de mandatis minimis ꝛ docuerit sic homīes: minimus vocabit in regno cęlorū. i. in ecclesia. f Vinum ꝛ mulieres. i. ebrietas: vel potius ebriositas/ fornicatio. g Apostatare faciūt. i. iugum dñi abijcere: h Sapientes/ multa sciētes: vt patet in noe/Gen. ix. c. et in loth/Gen. xix. g. qui ambo semel inebriati deliquerunt. Et salomon. iij. Regl. xj. a. q̄ ꝓpt mulieres idola i senectute adorauit. Et adā ne molestaret suas delitias/pomū veritū manducauit: Gen. iij. b. De hoc Osee. iiij. c. Fornicatio et vinū ꝛ ebrietas auferunt cor. Prouerb. xx. a. Luxuriosa res vinum ꝛ tumultuosa ebrietas. i Et arguūt. i. dignos argutiōe faciūt: sēsatos ꝓpus etiā si semel ceciderint in hoc. k Et ą se iungit fornicarijs/ mulieribꝰ ꝓ cōuictū: q̄ ex conuictu formant mores. l Erit nequā: id est non ęquus: vel nō quis: vel nescius quē. i. spiritum. j. Corinth. v. c. Ne cōmisceamini fornicarijs. Itē. ij. Corinth. vj. c. Nolite iugū ducere cum infidelibus. m Putredo ꝛ vermes hereditabunt illum/ qui se iungit fornicarijs. i. inseparabilit possidebūt. Putredinē dicit fetorē gehēnę: vermes corrosiones damnatę conscięntię. Ꝟ. x. c. Cum morit homo hereditabit serpentes et bestias et vermes. Esa. xliij. c. Subter te sternet tinea: ꝛ opimentū tuū erunt vermes. n Et extollet in exemplū maius: id ē suspendet in altum: ad litteram: ꝓpter furtum vl homicidiū/ q̄ causa fornicationis sępe cōmittit vt alij corrigant. Prꝛpter hoc etiā patibula ponunt in alto loco: vt ab omnibꝰ videant. Et vxor loth versa est in statuam salis: id est in cōdimentū: Gen. xix. e. Et hoc est q̄ dicit/ Prouer. xix. d. Pestilente flagellato stultꝰ sapientior erit. Job. xvij. b. Posuit me q̄si in prouerbiū vulgi: ꝛ in exemplū sū coram eis. Mau. dij. b.

Contumelijs afficiam te: et ponam te in exemplum. Ecech. v. d. Eris opprobriū ꝛ blasphemia/ exemplū ꝛ stupor in gentibus. Vel sic. Extollet in exemplū maius. i. fiet exemplū maiorū peccatorū/ cū ita grauiter puniunt ꝓ fornicatione: quę etsi est maioris infamię: tamē est aliquādo minoris culpę. o Et tollet de numero/sanctorū/ anima eius: q̄ immunda et polluta: sctī aūt mūdi ꝛ clari ꝛ digni numero. Ecech. xiij. b. Erit manꝰ mea sup ꝓphetas qui vident vana et diuinant mendacia: in consilio populi mei nō erunt: et in scriptura domus israel non scribentur. al. ꝛcorrep Meemię. vij. f. Vi q̄/ et vermes hereditabūt illū: n et extollet in exemplū maius: o ꝛ tollētur de numero anima p eius. Qui credit cito/ leuis r corde est ꝛ minorabit: et qui s delinquit in animā suam/ in- t sup habebit. Qui gaudet iu- v quitate denotabit: et q̄ odit z ꝛcorrectionem minuet vita: sierunt scripturam genealogię suę et nō inuenerunt: et electi sunt de sacerdotio. p Qui credit cito: id est subito sine deliberatiōe: qui vl quis vel ad quid loquak vel sine inspiratione quę tamen lege priuata non ducitur: q Leuis est corde: id est ex vitio leuitatis cordis ē q̄ homo subito credit. Contra. j. Corinth. xiij. b. Charitas omnia credit. Itē centurio cōmendak/quia cito credidit: Matth. viij. b. Item Act. ij. a. Factꝰ est repente de cęlo sonus. Ibi Glo. Nescit tarda rerum molimina spiritussancti gratia. Solutio. Aliud est ipsa promptitudo bonę volūtatis ad omne bonum: aliud leuitas animi. Cum dicitur: Charitas omnia credit/ describitur perfectio bonę voluntatis prompte ad omne bonum: hic describit leuitas animi parata etiā ad mala. Ad secundū dicim⁹: q̄ facilitas siue velocitas credendi cū discretiōe vl inspiratiōe bona est: ꝛ hęc cōmendata fuit in centurione: Facilitas credendi sine deliberatione mala est: et hęc vituperatur hic. Unde. j. Joh. iij. a. Nolite credere omni spiritui: sed ꝓbate spiritus si ex deo sint. Judith. viij. d. Nō facere dispositum ꝓbate si ex deo est. Matth. xxiij. b. Si dixerint vobis: ecce in deserto est/ nolite exire: ecce in penetralibus/ nolite credere. Sequit. r Et minorabit/ sensu et virtute/ fama ꝛ substantia. Et hoc: quia voluit magnificari. j. xliij. a. Luna signum est diei festi: luminare quod minuit in cōsummatione. Vel/ p Qui credit cito/ adulatoribus bene de se dicentibus: vel detractoribus mala de alijs narrantibꝰ: vel hęreticis falsa dicentibus: vel philosophis aut poetis vana scribentibus: q Leuis corde est ꝛ minorabit/ intellectu veritatis: Veritas enim vanitati et falsitati contraria est. s Et qui delinquit in animā suam: id est in seipsum vel in spiritū suum qui est anima humanę animę. t Insuper habebit: id est ꝓ superfluo/ et inter stultos reputabit. ē. x. d. Peccantem in animā suam quis iustificabit: Vel sic. s Qui delinquit in animā suam: id est qui derelinquit in anima sua iacula diaboli: t Insuper habebit: id est in superficie erumpente sanie infirmus ꝛ peccator manifestabit ꝛ putredo interius. v Qui gaudet iniquitate: id est in perpetratiōe iniquitatis suę vl alienę: x Denotabit: id est notabilis fiet his per characterē: id est cauterium sicut fur. ē. v. d. Denotatio pessima super bilinguem. Vel/ denotabit: id est de nota in qua scriptus erat delebit: vt non scribak in grossa littera. Sicut enim in curia romana litterę primo scribunt in nota: ꝛ postea cum approbatę fuerint/ in grossa littera ꝛ bullantur: Sic in cęlesti curia primo scribit quilibet in notula per gratiā: postea ꝓ si approbatus fuerit/ scribitur in grossa littera per gloriam et bullatur bulla summi pontificis quę non poterit a litteris separari. y y Et qui odit correctionem: id est qui non vult corrigi: z Minuet vita/ triplici: naturę/ gratię/ glorię. Prꝛuerb. xxix. a. Uiro q̄ corripientē dura ceruice cōtemnit/ repentinus ei supueniet interitus: ꝛ eum sanitas nō sequet. j. xxxj. d. Qui defraudat vitam/ mors: id est mortale peccatum.

Et qui odit loquaciatē

s Et qui odit loquacitatē/in se ꝛ alīs loquī q̄ nō pr̄o/
sunt vel audire: b Extinguit maliciam/ detractionis.
Prouer.xxv.d. Uent⁹ aquilo dissipat pluuias: ꝛ facies tristis
linguā detrahentē. Ps̄. Gladi⁹ acutus in labīs eoꝝ: q̄m q̄s
Ps.58. audiuit: q.d. si non esset auditor/ non inueniret detractor. j.
xxvij.d. Moli audire
linguam nequā: et ozi
tuo facito ostia: et se/
B ras auribus tuis. Itē
ibidem.b. Si expue/
ris super illam/ extin/
S.10.d. guet: id est si vilipen/
deris linguam nequā
cessabit a detractione.
c Qui peccat in
animā suam: ita q̄
nō in alios/ polluen/
do eam prauis cogita
tionibus et desiderīs
malis ꝛ operibus ini/
quis: d Pœnite/
bit: id ē pœna eum te/
nebit in futuro/ nisi hic pœnituerit. e Et qui iocundat
in malicia: id est qui lętatur cum malefecerit: f Deno/
tabit: id est de nota libri vitę delebit: quādo ei dicet et alijs
impijs: Discedite a me maledicti in ignem ęternū: q̄ paratus
est diabolo ꝛ angelis ei⁹: Matth.xxv.d. Vl̄ Denotabit:
Ps.51. id est notabilis digito monstrabit. Ps̄. Sup eū ridebunt et
dicēt: Ecce homo qui nō posuit deū adiutorē suum. g Ne
iteres verbū durum: id est nequā ꝛ cōtumeliosum verbū
si semel dixisti alicui/ nō repetas: vl̄ quod malicioſe cōcepisti
pessimo facto ne replices. Prouerb.xvij.b. Qui celat deli/
ctum quęrit amicitias: qui altero sermone repetit separat fę/
deratos. Uel sic. Ne iteres verbū durum ꝛ nequam:
id est post confessionē nō cōmittas quā oporteat iterum cō/
fiteri: vel si malū de aliquo audiuisti/ nec repetas alīs referē/
do.j.eodem: Audisti verbum aduersus ꝛc. Et.j.xlij.a. Non
duplices sermonē auditus. Uel sic. Ne iteres verbū du/
rum et nequam. i. nō defendas q̄ male dixisti vl̄ male fe/
cisti: sicut adam et eua. Unde.s̄.vij.a. Non alliges duplicia
peccata. b Et non minoraberis/ fama vel gratia vel
amissione capitis: id est christi: qui est caput viri. j. Corinth.
xj.a. Uel amissione pedū: id est sanctoꝝ affectionum. j.xxxij.
d. Qui credit deo attēdit mandatis: ꝛ q̄ cōfidit in illo nō mi/
noraꝰ erit. i Amico ꝛ inimico: id est catholico ꝛ hęre/
tico: k Moli narrare sensum tuū: id est pandere oc/
culta. Uel sic. Amico ꝛ inimico noli narrare sensum
tuum. i. cuilibet passim non referes vel reueles secretum siue
consiliū tuum. Unde.s̄.vj.a. Multi pacifici sint tibi: ꝛ cōsi/
liarius sit tibi vnus de mille. Uel amicus et inimicus simul:
est carnalis amic⁹: q̄ amat tua/ sed odit te. Uellet em̄ q̄ esses
mortuus vt haberet tua. Mich.vij.b. Inimici hominis do/
mestici eius. Tali noli reuelare consiliū tuū. j.xxxvij.a. Moli
consiliari cū socero tuo et a ęlantibus te absconde consiliū.
Mich.vij.a. Moli credere amico: et noli cōfidere in duce.
l Et si est tibi delictū/occultum: m Moli denuda/
re: id est publicare ꝛ p̄dicare: sicut legit Esa.lij.b. Peccatū
suum quasi sodoma p̄dicauerunt/nec absconderūt. Et.ij. Re
gū.xvj.d. legit: Ingressus ē absalon ad p̄cubinas patris sui
coꝝ vniuerso israel. Uel Et si ē tibi delictū/occultū/noli
denudare/ cuilibet passim: sed paucis: ꝛ talibus q̄ possint ꝛ
sciant consulere et absoluere. s̄. xj.d. Non omnē hominē in/
ducas in domū tuā. Confessori aūt oīa hmōi sūt reuelanda.
Esa.xlvij.a. Denuda turpitudinē tuam: discooperi humerū
tuū: reuela crura: transi flumina. Prouerb.xxviij.b. Qui ab/
scondit scelera sua nō diriget: qui autē confessus fuerit ꝛ reli/
querit ea/ misericordiā consequet. Ul̄ cōfessoribus dicit hoc:
l Et si est tibi delictum/cognitū vel cōmissum per con/
fessionem: m Moli denudare: id est reuelare. Prouerb.

a et qui odit loquacitatē extin
c guit maliciā. Qui peccat in
d animā suam/ pœnitebit: ꝛ qui
f iocundat in malicia denota
g bit. Ne iteres verbū durum
b ꝛ nequā/ ꝛ nō minoraberis.
i k Amico ꝛ inimico nōli narra
l re sensū tuū: ꝛ si est tibi deli/
m ctū nōli denudare. Audiet
o em̄ te ꝛ custodiet te: et q̄si de/
q fendens peccatū odiet te: et

r s sic ad̄erit tibi semper. Audi/
t sti verbū aduersus primum
v x tuū/ cōmoriat in te: fidens
quoniā non te dirumpet. A
y z facie verbi parturit fatuus
tanq̄ gemit⁹ part⁹ infantis.
a Sagitta ifixa femoꝛi canis:
b sic verbū i coꝛde stulti. Coꝛ/
c ripe amicū ne forte nō intel/
d lexerit: et dicat/ nō feci: aūt si
f fecerit/ ne iterꝝ addat facere.

xj.b. Qui ambulat fraudulenter reuelat arcana. Causam au/
tem quare passim non est reuelandum secretum cuilibet: sub/
iungit: n Audiet enim te/ inimicus: o Et custodiet
te: id est obseruabit te insidiando. p Et quasi defen/
dens peccatū/ tuū adulatorie vel insidiose/ donec totū au/
diat. q Odiet te:
id est ex odio peccatū
nutriet in te. j.xxxvij.
b. A consiliario malo
fuа animā tuā: ne foꝛ
te mittat sudem in ter/
ra: ꝛ dicat tibi: bona ē
via tua: et stet ecōtra/
rio videre quid tibi e/
ueniat. r Et sic ad/ Ar. ꝛcarnis
erit tibi semp/ insidi/
ando oꝛe amic⁹/ ꝛ coꝛ
de inimicus. Numeri Ar. nō hꝫ non
xxxij.g. Qui reman/
serint erunt vobis q̄si
claui i oculis ꝛ lanceę
in lateribus: ꝛ aduer/
sabunt vobis in terra habitatiōis vestrę. s Audisti ver
bum/ detractionis vel infamię: t Aduersus primū
tuū: id est quēlibet hominē: v Cōmoriat in te: id est q̄s
cito concipit apud te/ moriat in coꝛde tuo/ vt fœtus abooꝛtiu⁹:
vt nec tu retineas/ nec alīs referas. x Fidens quoniā
non te dirumpet: vt vinum vtrem: sicut legit de heliu:
Job.xxxij.d. Plenus sum sermonibus: et coartat me spirit⁹
vteri mei: En venter meus quasi mustū absq̄ spiraculo/ q̄d
lagunculas nouas dirumpit. Prouerb.xv.a. Os fatuoꝝ
ebullit stulticiā. Prohibet aūt hic auctoꝛ/ secūdū gen⁹ detra/
ctionis. Distinguit em̄ triplex genus super illud. Ps̄. De/ Ps̄.100.
trahentem secreto primo suo ꝛc. Primū est malum libenter Triplex genus
dicere de alio. Secundū est/ audita mala cum augmento re/ detractionis
ferre. Tertiū est/ libenter audire. y A facie verbi: id est
ab auditione vel cogitatione alicuius nouelli: z Parturit fatuus tanq̄ gemitus partus infantis: id est sicut
mulier parturiens cum doloꝛe emittit partū: ita detractoꝛ
dicit se cum doloꝛe referre q̄d audiuit. Ait enim: Doleo q̄d
dico: sed non possum cōtinere. a Sagitta infixa femo
ri canis: sic verbū in coꝛde stulti: id est sicut canis in/
fixam sagittā femoꝛi suo conꝫcit extrahere/ nec quiescit do/
nec eā extraxerit: sic stultus nō quiescit donec euomuerit q̄d
audiuit vl̄ cogitauit malum de aliquo. Itē canis infixam sa/
gittam femoꝛi suo moꝛdet: sic stultus verbum quod audiuit
mente ꝛtractat. Sagitta volat/ vulnerat ꝛ transit: sed vulnus
manet: sic malū illatū a detractoꝛe. Un̄ Hiere.ix.c. Sagitta
vulnerās lingua eoꝝ. Detractoꝛ aūt canis dicit: quia oīb⁹
blatrat: quia īmudus. s̄. xij.c. Quę cōmunicatio sancto ho/
mini ad canē: Aliqui libri habent: a Sagitta infixa fe
moꝛi carnis/ quę cito sentit doloꝛem: b Sic verbū
in coꝛde stulti/ doloꝛem incutit donec eiectum fuerit.
c Coꝛripe amicū ne forte intellexerit/ te scire ꝛ tacen/
do fauere. d Et dicat/ non feci/ malum. s. quia si esset
malum vtiq̄ me repꝛehenderet. Et nota q̄ dicit: Coꝛripe
amicū. Debet enim peccatoꝛ dulciter coꝛripi et amicabili/
ter: sicut dicit.ij. Thessal'.iij.d. Nolite quasi inimicū ęstima/
re illum sed coꝛripite vt fratrem. Matth.xviij.b. Si pecca/
uerit in te frater tuus: vade ꝛ coꝛripe eum inter te ꝛ ipsum so/
lum. Aliqui libri habent sic: c Coꝛripe amicum ne
forte non intellexerit/ esse peccatū q̄d facit: vel non esse
tantū quātum est. d Et dicat/ excusando se: nō feci pec/
catum. s. Prouer.xxx.c. Talis est via mulieris adulterę quę
comedit et tergens os suum/ dicit: Non sum operata ma/
lū. e Aut si fecerit: id est se fecisse cognouerit/ coꝛripe
eū. f Ne iterum addat facere/ illud idem quod fecit.
Prouerb. xxvj.b. Sicut canis qui reuertitur ad vomitum
suum: sic imprudens qui iterat stulticiam suam. Sequitur.

a Corripe primū/ peccantē coram te. b Ne forte nō dixerit/ malū qđ ei imponit. c Et si dixerit/ corripe eum. d Ne forte iteret/ putans non esse malū quod dixerit: vl nō esse peccatū quātū ē. e Corripe amicū. i. amicabiliter vt tuum amicū. f Sępe eñ fit cōmissio. i. facile peccat. Prouer. xxiij. b. Septies i die cadit iust⁹ et resurgit. Eccēs. vij. c. Non est iustus in terra q̄ faciat bonū ⁊ nō peccet. Jacob. iij. a. In multis offendim⁹ oēs. Ideo q̄ p̄sunt leniter debent corrigere peccatores/ maxie i p̄ncipio. Bal. vj. a. Fres: ⁊ si p̄occupatus fuerit hō in aliquo delicto/ vos qui spūales estis hmōi instruite in spū lenitat⁊: cōsiderās teipsum ne ⁊ tu tempter⁊. g Et nō oi vbo credas adulantis tibi. Pro/ uerb. j. b. Fili si te lacrauerint peccatores: ne acquiescas eis. Vl accusantis aliū tibi. ē. xj. d. Bona i mala cōuertēs insidiat: ⁊ in electis imponet maculā. Vl sic. Nō omni verbo credas. i. non semp iudices fm verba: sed pus q̄ iudices diligēter inquire veritatē. Job. xxix. c. Causam quā nesciebā diligentissime inuestigabā. Quare autē non sit credendum/ subdit: h Est qui labitur lingua sua/ dicens non dicenda simpliciter vel ignominiā: i Sed nō ex animo. i. nō ex certa sciētia siue ex malicia. k Quis est eñ qui nō deliquerit in lingua sua: vel tacēdo quādo loquēdum esset: vel multis alijs modis quibus peccat in lingua/ adulādo/ detrahēdo/ mentiēdo/ falsū testimoniū ferēdo/ deridēdo/ clamādo: rurpia/ vana/ ociosa/ p̄niciosa loquēdo/ iactādo/ increpādo cātādo legēdo/ comedēdo: ꝓt q̄ ⁊ multa alia dic̄/ Jaco. iij. b. Linguam nullus hominū domare potest: ē eñ inquietū malum/ plena veneno mortifero. j. xxij. d. Quis dabit ori meo custodiā: ⁊ super labia mea signaculū certū: vt non cadam in ipsis: ⁊ lingua mea perdat me: l Corripe primū/ peccantē: m Antеq̄ cōmineris/ p̄nā. Multo fort⁹ anteq̄ peutias gladio/ vel cōuitio/ vel anathemate. Ecce q̄ pulchrū ordinē sequit auctor. Primo castigat intellect⁹: ibi: Corripe amicū/ ne forte nō intelexerit. Secūdo man⁹: ibi: Aut si fecerit. Tertio os: ibi: Corripe primū/ ne forte nō dixerit. Quarto frequētia lapsus: ibi: Corripe amicū/ sępe eñ fit cōmissio. Quinto p̄cipit ordo euāgelicus corripiendi: ibi: Anteq̄ cōmineris. Sequit. n Et da locū timori altissimi. i. vindictę dei: quę valde timēda est. Ro. xij. d. Mihi vindictā ⁊ ego retribuā. Sūptū de Eçech. ix. a. fm aliā editionē. Deut. xxxij. e. Mea est vltio ⁊ ego retribuā. Ps. De⁹ vltionū dns. Sed multi hāc auctem volūt auferre deo: q̄ de oib⁹ iurijs suis se volūt vindicare. j. xxxvij. a. Qui vindicari vult/ inueniet vindictā a dño. Quare aūt dari debeat locꝰ timori dñi/ subdit: o Quia ois sapientia timor dei. i. a timore dei. Vñ. ē. j. b. Initiū sapiētię timor dñi. Dic aūt d⁊ sapiētia timor: ꝓpter inseparabilē comitantiā timoris ⁊ sapiētię. Sic̄ Job. xxviij. d. Ecce timor dñi ipsa ē sapia. p Et in illa/ sapiētia: timere deū/ discit vt vinoscit: dic̄ Glo. Rab. supplet/ discit hō. q. d. timor dei iitiū ⁊ custos ē sapię: sapiētia ꝙ magistra timoris: Docet eñ q̄s timēd⁹ ē/ et q̄s amād⁹. q Et in oi sapiētia dispositio legis. i. lex dñi dispositа ⁊ ordinata est sapiēter: vel in lege dñi est ois sapiētia. i. pfecta sapiētia. r Et nō est sapiētia nequicię disciplina. i. sapiētia nō docet vt aliquid nequiter fiat. Jacob. iij. d. Quę desursum est sapiētia: primū quidem pudica

a Corripe primū/ ne forte nō
b dixerit: et si dixerit/ ne forte
c iteret. Corripe amicū: sępe
s eñ fit cōmissio: et nōn omni
b verbo credas. Est qui labit
i lingua sua: sed nō ex animo.
k Quis est eñ qui nō delique
l rit i lingua sua: Corripe pri
m mū antеq̄ cōmineris: et dā
o locum timori altissimi: quia
omnis sapiētia timor dei. Et
p q in illa timere deū: ⁊ i oi sapiē
r tia dispositio legi. Et nō est
sapiētia nequitię disciplina:
s et nōn est cogitatus bonus
t v peccatoꝝ prudētia. Est prū

x dentię nequitia: ⁊ i ipsa exe/
y z cratio: ⁊ est insipiens qui mi/
a b nuit sapiētia. Melior est hō
c qui minuit sapiētia ⁊ defici/
d e ens sensu in timore q̄ qui
f abūdat sensu/ et trāsgredit
g legem altissimi. Est sollertia
h i certa ⁊ ipsa iniqua: et est qui
k emittit verbū certū enarrās
l veritatem. Est qui nequiter
m humiliat se: et interioza eius
n o plena sunt dolo: ⁊ est iustus
p q q̄ se nimiū submittit a multa
r humilitate: et est iustus q̄ in/
s t clinat faciem: et fingit non
v videre se quod ignoratū est.

dentię nequitia: ⁊ i ipsa exe/ cratio: ⁊ est insipiens qui minuit sapiētia. Melior est hō qui minuit sapiētia ⁊ deficiens sensu in timore q̄ qui abūdat sensu/ et trāsgredit legem altissimi. Est sollertia certa ⁊ ipsa iniqua: et est qui emittit verbū certū enarrās veritatem. Est qui nequiter humiliat se: et interioza eius plena sunt dolo: ⁊ est iustus q̄ se nimiū submittit a multa humilitate: et est iustus q̄ inclinat faciem: et fingit non videre se quod ignoratū est. prudētia. Est prudētia carnis vel seculi/ quā habet ⁊ exercent pctores. v Est prudētię nequitia. i. prudētia nequā: vl abusus prudētię. Ro. viij. b. Prudētia carnis inimica est deo: legi eñ dei nō est subiecta. x Et in ipsa execratio. i. ipsa nequitia prudentię/ siue prudentia nequā execrabilis est. ē. xvij. c. Mimis odito execrationē. y Et est insipiēs. i. simplex modicū sciens. z Qui minuit sapiētia. i. subtili cognitiōe mysteriorū: sed non obseruātia mādatorꝝ: vt beat⁹ martin⁹ minus sapiēs fuit i hmōi sapiētia hieronymo/ nō tñ min⁹ bon⁹. Vel sic. y Est insipiēs/ mūdo. z Qui minuit/ diuitijs ⁊ huiliat: a Sapiētia. i. p sapiētiā/ relinques oia ꝓpt ipsā. j. Corl. iij. d. Si q̄s inter vos videt sapiēs esse in h̄ sęculo: stultus fiat vt sit sapiēs. b Melior est hō q̄ minuit sapiētia. i. subtilitate quęstionū ⁊ sciētia mysteriorꝝ. c Et deficiēs sensu. i. intelligentia scripturarū: d In timore. i. babēs dei timorē: e Et qui abūdat sensu. i. sciētia ⁊ intelligētia scripturaꝝ: f Et trāsgredit legē altissimi. q. d. melior est bona vita sine sciētia/ q̄ sciētia magna sine bona vita. Prouer. xij. b. Melior est paup ⁊ sufficiēs sibi q̄ gloriosus ⁊ indigens pane frutū. g Est sollertia certa. i. astutia ad deficiendū ex certo ꝓposito. h Et ipsa iniqua/ ē: vt i hereticis/ ⁊ in hariolis/ ⁊ hypocritis: magis autē in antichristo qui caput ē eoꝝ. i Et est q̄ emittit verbū certū. i. verꝰ prędicatoꝝ: qui verbū qđ p̄dicat/ rōnibus ⁊ auctoritatibus ⁊ operib⁹ ędificat. k Enarrās veritatē/ iusticię/ doctrinę vitę. Propt qđ dicit Eçech. xxj. c. Triplicē gladius interfectoꝝ. l Est q̄ nequiter hūiliat se/ exteri⁹. i. m Et interioza ei⁹. i. intentio ⁊ desideriū: n Plena sūt dolo. i. nequitia simulata ⁊ hypocrisi. Ut Ioab. ij. Regl. xx. c. Et hismael: Hiere. xli. b. Et hęretici omnes ⁊ hypocritę: de quib⁹ Matth. vij. c. Attendite a falsis prophetis qui veniunt ad vos ⁊c. o Et est iustus/ puratiuus siue fictus: p Qui se nimium submittit a multa humilitate/ interioꝛ vt veram mentiatur humilitatem. ē. xij. c. Et si humiliatus vadat curruus: abūce animū tuū: ⁊ custodi te ab illo. Prouer. xxvj. d. Qñ submiserit vocē suā ne credideris ei: qñ septem nequitię sunt in cozde illius. Glo. exponit de vero iusto sic: o Et ē iust⁹/ ver⁹. i. christ⁹. Ps. Just⁹ dns ⁊ iusticias dilexit. p Qui se nimiū. i. valde: q Submittit a multa hūilitate. Phil. ij. a. Semetipsū exinanuit formā serui accipiēs. r Et ē iust⁹/ noieten⁹/ hypocrita. ſ. s Qui inclinat faciē/ exteriozem quasi simpler. t Et fingit nō videre se. i. se nescire cū sciat: v Qđ ignoratū est/ ab alijs. Ex hypocrisi eñ dicit: nō sū maioꝛ patrib⁹ meis: malens videri vel dici humilis q̄ sciēs: q̄ maiozē laudē inde cōsequit. Vel sic: r Et est iust⁹/ magister theolog⁹: s Qui inclinat faciē/ sup quaternū in pulpito: t Et fingit se non videre. i. se nō respicere i q̄terno añ se posito. v Qđ ignoratū est. i. illō qđ dic̄ q̄si ignoratū alij. q. d. qđ dico nō video in q̄terno: ⁊ iuenī ⁊ cozde teneo. Arrogātia ē h̄. Vñ Job. xv. b. dic̄ elipha: Quid nosti qđ ignozem⁹: qđ itelligis qđ nesciam⁹: Et si ab imbecillitate

Ps. 93.

Ps. 10.

a Et si ab imbecillitate virilū .i. ex infirmitate vl̄ paupertate vel loci vel tp̄is importunitate: b Cetet peccare: id est malicia cōcepta ope adimplere. c Si inuenerit tēpus .i. opportunitatē: d Malefaciendi/malefacit .j. xx.c. Est qui vetat p̄ inopia peccare: t in requie sua stimulabit. Job. xxxix. c. Cū fuerit temp⁹ in altum alas erigit struthio .s. per quam significatur hypocrita. e Ex visu .i. ex vultu visibili: vel ex signis visibilibus: f Cognoscit vir .i. affect⁹ interior viri. g Et ab occursu faciei .i. a facie exteriori occurrēte oculis hoim: h Cognoscit sensat⁹ .i. discernit ab insensato. ꝫ.xiij.d. Cor homis imutat faciē eius/siue in bono siue in malo. Prouer. xvij.a. In facie prudētis lucet sapientia. Eccls. viij.a. Sapiētia hoīs lucet i vultu ei⁹. Aug⁹. Impudic⁹ oculus impudici cordis ē nūci⁹. Heu q̄ difficile ē crimē nō pdere vultu i Amict⁹ corpis .i. habit⁹ ꝓprius t seruor. k Et risus dentū .i. inordinat⁹ risus/quo dentes apparēt. l Et ingressus homis enūciāt de illo .i. ex nūciāt q̄lis sit exteri⁹. Frequēter em̄ ex habitu corpis cognoscit habit⁹ mēt/ vl̄ cordis. Vñ adā post pctm̄ vestit⁹ fuit pellib⁹ /i signū mortalitat/: Gen̄.iij.d. Et christ⁹ chlamyde coccinea i signū itegrę siue itrinsecę charitat/: Matth.xxxvij.c. Et.iij. Regl.xiij.a. Dixit hieroboā vxori sue: Cōmuta habitū tuū ne cognoscaris. Sz ꝓtra h̄ videt .ē.xj.a. Nō laudes virū i specie sua: nec spernas hoiem i visu suo. Sol. Ibi vocat auctor speciē corpis venustatē: ꝓpter quā nō est hō laudādus: q⁹ fallax gr̄a: t vana ē pulchritudo: Prouer. vlt.d. Hic autem p̄ actus exteriores docet cognoscere affectū interiorē. Quales em̄ fruct⁹ apparēt/talis ē t arbor. Matth. vij.c. Nō pōt arbor bona fructus malos facere. m Est correctio mēdax: q̄ nō ē ex cōpassiōe charitatis illi⁹ q̄ corrigit: nec ab emēdatiōe illius q̄ corrigit: sed ex ira vl̄ ad ostētationē fictę charitat/. n In ira ꝓtumelioſi .i. ꝓtumelias ex ira p̄ correctiōe inferentis. Prouer. xiij.a. In ore stulti ꝓga supbię .i. superba correctio. E contrario virga aaron amygdala ꝓfert: Numeri. xvij.c. o Et ē iudiciū qđ nō ꝓbat esse bonū. Verbi gr̄a. Temerariū t p̄sumptuosū t suspicionosū t indiscretū: De quib⁹ dī Matth. vij.a. Nolite iudicare. Vel iudicium appellat correctio/ q̄ nō est bona: qñ est sine discretiōe t cōpassiōe. Leuit/. xix.g. Nolite facere iniquū aliq̄d i iudicio/i regula/i pōdere/i mēsura. p Et ē tacēs/ad litterā/ꝓ tp̄e: q Et ipse ē prudēs: q⁹ opportunitatē loquēdi t tacēdi attēdit .j. xx.a. Est tacens scīes temp⁹ .i. opportunitatē apti tp̄is. Prouer. xvij.d. Stult⁹ si tacuerit sapiens reputabit. Vel sic/ Est tacēs .i. sine loquacitate cū lenitate corripiens. Et ipse ē prudēs. Prouer. x.c. In multiloqo peccatū nō deerit: qui aūt moderat labia sua sapientissim⁹ est.

Quam bonū ē arguere ꝛc. Expo. Ca. XX.

In hoc capitulo agit de moderatiōe sermonis ꝓ rōtū: t discretiōe donationis pariter. Et monet auctor ad modestiā t discretionē sermonis/in iudicādo/in ordinādo/ in ozādo/i p̄dicādo t corrigēdo Vñ dic̄: r Q bonū ē arguere/delinquētē/modeste t mānsuete. ij. Timoth. iij.a. Argue/increpa obsecra. s Q irasci: supple q̄ bonū ē/ irasci vitijs t pctis/irasci p̄ celū: De q̄ Ps. Irascimi t nolite peccare. Chrysost. Justa ira mat ē disciplinę. Itaq; nō peccat q̄ sic pctis irascit. Sed ecōtra vbi irat⁹ fuerit/peccat. Vel sic: r

Ps. 4.

Q bonū est arguere .i. melio⁹ ē arguere peccatorē modeste: s Q irasci .i. q̄ acerbe increpare: vl̄ q̄ odire pctōres. Leuit/. xix.d. Nō oderis fratrē tuū i corde tuo: & publice argue eū .j. Timoth. v.d. Peccātē coram oib⁹ argue. t Et ꝑfitētē/pctā sua: vl̄ laudes dei: v In ozōne/cordis/oris/operis: x Nō phibere/bonū est. Prouer. iij.d. Noli phibere bñ facere eū q̄ pōt: si vales t ipse bñ fac. Ozātē phibet/q̄ indetat/q̄ curā/ secularib⁹ eū ipliciat/qui ad peccādū inuitat. y Cōcupiscētia spadonis .i. spata violenter castrati: z Deuirginauit iuuencula/sine fructu soboli⁹. a Sic q̄ facit p vim .i. p violētiā .i. b Iudiciū iiquū: .i. indiscretā correctionē. Vel ad lr̄as: Iniquū iudiciū .q. d. sic̄ spado maculat virginē et corrūpit: sed nō generat prolē: ita iniqu⁹ iudex maculat iusticiā t corrūpit normā correptionis sine oī fructu emūdatiōis. Moraliter/Spado cleric⁹ est: q̄ debet esse castrat⁹ ꝓpter regnū cęlor. Sed hui⁹ cōcupiscētia deuirginat iuuencula: ad litterā .i. ecclesiā vel animā .j. xxx.c. Portās mercedes iniq̄tatis: videns oculis t ingemiscēs: sicut spado cōplectens virginē t suspirās. c Q bonū est correptū .i. eū q̄ corrept⁹ ē de peccato: d Manifestare pēnitētiā .i. cordis pēnitudinē/p corpis satisfactionē: vt sic̄ fuit exemplū mali peccādo: sic sit exemplū boni satisfaciēdo. Prouer. xv.d. Auris quę audit increpationes vitę/in medio sapientiū cōmorabit. e Sic em̄ .i. pēnitētiā manifestādo: f Effugies volūtariū pctm̄ .i. actuale pctm̄: q⁹ originale pctm̄ inuolūtariū est. Vl̄ pctm̄ volūtatis/nō solū opis & t locutiōis. Hiere. xxxj.c. Castigasti me dñe t erudit⁹ sū. g Est tacēs ꝛc. Adhuc ꝓsequit auctor de moderatiōe linguę: t exponēs quā taciturnitatē laudet: t quā nō. Est em̄ taciturnitas ignorātię: q̄ nō est laudabilis: Et ē taciturnitas prudētię: q̄ ꝓsiderat tp̄us loquēdi t tacendi. Et de hac dic̄: g Est tacēs/loco t tpe suo. b Qui iuenit sapiēs: q⁹ loq̄t q̄n debet. Est em̄ tacēdi t loquēdi tp̄us: Eccls. iij.b. Prouer. x.c. Qui moderat labia sua prudēs ē. i Et ē odibilis/deo t hoīb⁹: k Qui ꝓcarē ad loquēdū .i. p̄ceps vl̄ ꝓteru⁹. Prouer. xxj.d. Vir impi⁹ ꝓcacit obfirmat vultū suū: q̄ aūt rect⁹ ē corrigit viā suā. l Est aūt tacēs nō hñs sēsū loq̄lę .i. nescīes loq̄: vl̄ nō itelligēs cū arguit. Hoc tacere malū ē: & p̄mū bonū ē. Vñ Job. xiij.a Utinā taceretis vt putaremi sapiētes. Prouer. xvij.d. Si tacuerit stult⁹ sapiēs reputabit. m Et ē tacēs scīes tp̄us .i. opportunitatē/ n Apti tp̄is/ad loquēdū. Eccls. viij.a. Tp̄us t rōnsionē cor sapiēt/ itelligit: oī negocio tp̄us ē t opportūitat. o Nō sapiēs tacebit vsq; ad tp̄us/loquēdi: t tūc loq̄t. Sic̄ em̄ sp loq̄ malū ē: ita sp tacere ē malū. Vñ Glo. Frēnāda est lingua/nō isolubilit ligāda. Et h̄ ē q̄d dī .j. xxviij.d. Verbis tuis facito statherā: t frenos ori tuo rectos. p Lasciu⁹ aūt .i. garrul⁹: q Et ipudēs/q̄ nō ꝓpudet futura: neq; q̄d vel cuiloquat: r Nō seruabit tp̄s/ad loquēdū. s Qui multus vtit v̄bis/supflue:/ t Lędet aiaz suā/aliq̄ genere pcti. Prouer. x.c. In multiloqo nō deerit pctm̄. Itē i eodē. xiij c. Ubi verba sūt plurima ibi egestas frequēter/sensus .s. v Et q̄ potestatem .i. magisteriū vel p̄latiōis dignitatē: x Sibi assumit iuste .i. igerēdo se sine canonica electiōe: vl̄ sine merito vitę t scię: y Odiet/a deo/et hoīb⁹. Heb. v.a. Neq; q̄s sibi assumit honorē & q̄ vocat a deo tāq; aarō. ꝫ. vij.a. Moli ḡrere fieri iudex nisi valeas ꝓrute irrūpe iiqtates.

Est ꝓcessio

Moraliter

Ar. seruabit

uldus. 2. ctamorpḥ.

a Est ꝓcessio in malis/de peccato i peccatū: ⁊ de ꝑna in ꝑnā: b Uiro indisciplinato. i. abȝicienti disciplinā: ꝙ est ordinata morū correctio. ij. Timoth. iij. d. Mali homines ⁊ seductores ꝓficiēt in pei⁹ errātes ⁊ in errorē mittētes. Hoc de ꝓcessione peccatoꝝ. Sed de ꝓcessione ꝑnaꝝ dicit/ Job xxiij. c. Ad nimiū calorē trāsiet ab aqs niuiū: ⁊ vsq; ad ineros peccatū illi⁹. Est autē triplex ꝓcessio ⁊ diaboli. Prima est supboꝝ: quā ducit behemoth. Job. xlj. d. Ipse ē rex sup vniuersos filios superbię. Secūda ē auarorū: quā ducit leuiathan. i. additamentū. Tertia ē luxuria/ quā ducit diabol⁹: qz duos vno dolo cōtūdit.

Habet aūt vnuq̄sq; ꝙ est in hac ꝓcessiōe triplicē habitū sibi congruū/ qualem decet habere in tali festo. Est autē triplex ꝓcessio christi generalis. Prima ē in purificatiōe cū cereis. Secūda ē in ramis palmaꝝ cū oliuis. Tertia ē in ascēsiōe cū vexillis. In prima sunt ꝑnitētes: in secūda misericordes: in tertia cōtemplātes. c Et est inuētio/nouoꝝ pctōꝝ: vel deformatiōis vestiū: vl̄ iutiliū cantilenaꝝ: vl̄ extraneoꝝ verboꝝ: d In detrimētū/ aię. Ps. Ibūt in adinuētiōib⁹ suis. Esa. lij. b. Adinuentiones eoꝝ ꝓ deū. e Est datū qđ nō est vtile: vt qđ fiat ꝓ humana laude. Gregor⁹. Uecordia est magna agere/ et laudi inhiare: ⁊ vnde cęlum mereri poterat/ inde minimū trāsitorij ꝓmonis ꝗrere. Ul̄ ē datū qđ nō ē vtile: vt qđ dat histrionib⁹. Hieronym⁹. Res pauperū nō pauperib⁹ dare/ ps sacrilegij est. Itē qđ dat de vsura: vel de furto: vl̄ de rapina. j. xxxiij. d. Qui offert sacrificiū de substātia pauperū: q̄si qui victimat filiū in cōspectu patris sui. Itē qđ dat cum iurgio vel ex tristicia. ꝝ. xviij. b. In omi dato ne des tristiciā verbi mali. Item qđ datur in peccato mortali. j. xxxiij. c. Dona iniquorū nō ꝓbat altissim⁹. f Et est datū cui⁹ retributio duplex. s. stola corporis ⁊ animę. Esa. lxj. c. In terra sua duplicia possidebūt. Uel/ duplex. s. in ꝑsenti victoria vitioꝝ: in futuro honor societat⁊ sanctoꝝ. Prouerb. xxij. b. Uictoriā ⁊ honorē acquirit ꝙ dat munera. Uel/ duplex/ in ꝑsenti venia peccatoꝝ/ et augmentum gratię: ꝓlongatio vitę ⁊ multiplicatio substātię. Matth. xix. d. Omis qui reliquerit domū vl̄ frēs ⁊c. ꝓpter nomē meū/ centuplū accipiet ⁊ vitā ętnā possidebit. j. Timoth. iij. c. Pietas vtilis est ad oīa: ꝓmissionē habēs vitę ꝙ nūc est ⁊ futurę. g Est ꝓpter gloriā/ vitę ętern⁊: b Minoratio. i. būiliatio. Prouerb. xxix. d. Humilē spū suscipiet gl̄ia. Ul̄ sic: g Est ꝓpt gloriā/ mūdi: b Minoratio/ virtutū/ deiectio i infernū. Prouer. xxix. d. Superbū sequit būilitas. Uel sic ad litterā: g Est ꝓpter gloriā/ ętern⁊: b Minoratio/ qua fit semp minor. i Et est qui ab būilitate leuabit caput. i. post/ vel ꝓpter humilitatē exaltabit. ꝝ. xj. a. Sapiētia būiliati exaltabit caput illi⁹. Luc. xiij. c. Qui se būiliat exaltabit. k Est ꝙ multa redimat modico p̄cio. i. multa peccata modica elemosyna. Luc. xj. f. Date elemosynā: et ecce oīa mūda sūt vobis. Daniel. iij. e. Redime pctā tua elemosynis: ⁊ iniq̄tates tuas misericordijs pauperū. Uel multa tēpora/ modica pęnitētia. Eph. v. d. Redimētes tempus qm dies mali sūt. Uel bona ętna ꝙ m⁹ta sūt/ modica tribulatiōis patiētia. ij. Cor. iij. d. Id qđ i ꝑsenti ē momētaneū ⁊ leue tribulatiōis nr̄ę/ supra modū in sublimitate ęternū glorię pond⁹ opat in nobis. Uel merita ꝑterita ⁊ bona gratuita ꝑ peccatū amissa: modica cōtritiōe ⁊ cōfessiōe ⁊ satisfactiōe. Mystice/ christ⁹ oīs electos redemit modico p̄cio. i. būilitate passiōis sue: qđ modicū ē: nō valore/ sed virtute/ sed quātitate ⁊ temporis brevitate. Ps. De torrente in via bibit. l Et restituens ea in septuplū: qm̄ loco vitioꝝ subroget septēnariū gratiaꝝ: vt vbi abūdauit delictum superabūdet ⁊ gra. Ro. v. d. Ul̄ i septuplū. i. pfecte. Simile Prouer. vj. d. Deprehēsus reddet septuplū. Uel/ in septuplū: qz tres vires aię et q̄ttuor corpis elemēta renouabūt: ⁊ septē dotes dabūt. j. xxxv. b. In bono oculo adinuētionē facito manuū tuarū: qm̄ dñs retribuēs ē: ⁊ septies tātū retribuet tibi. m Sapiēs i verbis/ pdicatiōis/ vl̄ doctrinę/ vel correctiōis/ vel consolationis/ aut cōsilij: n Seipsum amabilē facit/ deo/ angelis et hominib⁹. Unde. ꝝ. vj. a. Uerbū dulce multiplicat amicos. Prouerb. xvj. c. Qui dulcis est eloquio maiora reperiet. Ecōtrario linguosus odibilem se facit. Unde ꝝ. ix. d. Terribilis est in ciuitate sua homo linguos⁹: ⁊ temerari⁹ i ꝙbo suo odibilis erit. Ps. Ut̄ linguos⁹ nō dirigēt in ira. o Gratię aūt impioꝝ/ vl̄ fatuoꝝ effudent. i. dona eoꝝ ifructuosa erūt: vl̄ nullę grates i donis eoꝝ erūt. Ul̄/ effudent. i. oīno fūdēt extra: qz nihil retinēt: ꝙ totī se effūdūt/ dicēdo quicq̄d sciūt. Prouerb. xxix. b. Totū spūm pfert stult⁹. Mystice: o Gratię impioꝝ/ vl̄ fatuoꝝ effudent. i. dogmata hęreticoꝝ q̄si venenū effūdēt. p Dat⁹ ispiētī. i. vsurarij ꝙ dat cā lucri: q Nō erit vtilis tibi/ licz ad tpūs videat vtilis. Ul̄ p Dat⁹ insipiētis/ ꝙ dat cū fauoris humani: q Nō erit vtilis tibi: qz data ꝓperat. r Oculi em̄ illi⁹ septēplices sūt. i. intētio ei⁹ multiplex ē: ⁊ ad varia emolimēta intēdēs: ⁊ septuplo diē datū suū maius q̄ sit. Zach. v. c. Hic ē oculus i vniuersa ⁊ra. i. auar⁹. s Exigua dabit ⁊ multa ꝓperabit. ꝝ. xviij. c. Stult⁹ acriter ꝓperabit: ⁊ datus indisciplinati rabescere facit oculos. Mystice/ hęretic⁹ exigua veritatis iudicia dat: ⁊ multa impropria errorū effundit. t Et aptio oris illi⁹ inflamatio est: id est sermo impropriū illius/ multos ad malū incendit. j. xlj. d. Cū dederis ne improperes. Jaco. iij. b. Ecce quāt⁹ ignis q̄ magnā siluā icēdit: ⁊ lingua nr̄a ignis ē vniuersitas iniq̄tatis. v Hodie fenerat q̄s: id est accōmodat. x Et cras expetit: id est reperit cōmodum impoꝝtune. y Et odibilis est homo hmōi. Impoꝝtuna em̄ retributio: non solum gratiā cōmodi annihilat/ sed odiū generat. Mozaliter/ qui laborant/ vigilant/ ieiunant/ elemosynas dant ꝓ deo/ fenerant ei. Prouerb. xix. c. Fenerat dño qui miserē pauperis. Et hoꝝ quidā in ꝑsenti retributionē expectāt: Et de illis dicit: v Hodie fenerat quis/ dño. s. ⁊ Et cras expetit/ mercedē: id est in ꝑsenti. De quibus dr̄ Matth. vj. a. Amen dico vob: receperūt mercedem suā. Et Seneca. Beneficij a te dati nunq̄ memor esto: tibi aūt collati nūq̄ immemor. y Et odibilis ē homo hmōi/ deo et angelis ⁊ homib⁹: qz quęrit terrenā mercedē a rege cęlesti: et anteq̄ laborē compleuerit/ vult ꝓsolui. Jaco. v. b. Ecce agricola expectat p̄ciosum fructum terrę: patienter ferens donec accipiat temporaneū ⁊ serotinū. Patientes igit̄ estote ⁊ vos confirmate corda vestra: quoniā aduentus domini appropinquabit. z Fatuo/ qui dat non dandū/ vel nō dat vbi et q̄ dandum: a Nō erit amicus: qz nescit nutrire amicitiā: ⁊ qđ dono mereꝝ/ modo dādi ꝓdit. b Et nō erit gra i bonis illi⁹. i. in būificijs: qz fatue facit. Mystice z Fatuo. i. hypocritę: q̄ vult in ꝑsenti habere p̄miū laboris sui. a Non erit amicus/ in futuro. b Et nō erit gratia in bonis illius. i. retributio apud deū: qui nouit cordis intētionē. Ul̄ in bono/ z Fatuo. i. christo: qui ꝓ inimicis voluit mori: vnde fatuus reputat⁹ a mūdo. Ps. Ibi beniamin adolescentulus in mētis excessu. i. in passiōe. a Non erit amicus. Ps. Amici mei aduersum me appropinquauerūt ⁊ steterūt. Job. xix. b. Noti mei quasi alieni recesserūt a me. b Et nō erit gra i bonis illi⁹. i. in būificijs q̄ mūdo cōtulit/ q̄ ꝓ mūdo sustinuit. Joh. x. f. Multa bona opa ostidi vobis ex patre meo: ꝓpter qđ

Al. ꝓpter peccati

Al. ꝓpter Dei

Al. ꝓpter

Ps. 80.

Al. laudis

Mystice

Ps. 109.

Mystice

Mystice

Mystice

Mystice

Mystice

Mystice

Mystice

Mystice

Mozalit

Ps. 139.

Ps. 67.

Ps. 37.

meo/ꝓpter qꝺ illoꝝ me lapidatis. Hiere.xij.b. Reliqui domũ meã: dimisi hereditatẽ meã: dedi dilectã aiaz meã in manus inimicoꝝ meoꝝ: facta est mihi hereditas mea quasi leo ī silua: dedit cõtra me vocẽ. Dich.ij.b. Mõne verba mea bona sunt cum eo qui graditur recte: et ecõtrario populꝰ meus

a Qui enim edũt panẽ illiꝰ/ fatui: falsę linguę sunt. Quotiens
b ꝛ quãti irridebunt eum? Me
c qꝫ enim quod habendũ erat
d directo sensu distribuit: simi
e liter ẽt quod nõ erat haben
f dum. Lapsus falsę linguę q̃
g si qui in pauimento cadens:
h sic casus malorũ festinanter
i veniẽt. Homo acharis qua
k si fabula vana: et in oꝛe in
l disciplinatorũ assidua erit.
m Exoꝛe fatui reprobabit pa
n ro
o rabola: non enim dicit illam

indem. Mihil nobis rectum videatur nisi quod didicimus: et post multũ silẽtiũ de discipulis efficiamur magistri. q Est qui vetatur p̃ inopia/ rerum vel virium: r peccare: id est peccatũ conceptũ ad effectũ perducere. s Et in requie sua: id est incessant a peccato operis: t Stimulabit: id est anxiabitur: quia affectum nõ potest perducere ad effectum. Esa.lvij.d. Mõ ẽ pax impijs dicit dominus. v Est qui perdet animã suã ꝓ confusione: id est timoze rẽpozalis cõfusionis. Quidam em̃ ne cõfundant ruboze celãt peccata sua in cõfessione. Unde. s liij.d. Non confundaris confiteri peccata tua. x Et ab imprudentia psonę: id est ꝓpter imprudẽtiã psonę. i. p̃lati qui habet potestatẽ ligãdi et soluendi: sed nõ scientiã: y Perdet eam. Matth. xv.b. Cęcus si cęco ducatum prębeat: ambo in foueã cadunt. Uel sic: v Est qui perdet animã suam p̃ confusione: quia erubescit confiteri fidem nominis christiani. Luc. ix.c. Qui me erubuerit ꝛ meos sermones/ hũc filiꝰ hominis erubescet cum venerit in maiestate sua. x Et ab imprudentia psonę: id est quia imprudenter personam potentis timet. y Perdet eã. Matth.x.c. Nolite timere eos qui occidunt coꝛpus. Esaię.lj.d. Quis tu vt timeas ab homine mortali: ꝛ a filio hominis qui quasi fęnũ arescit? z Perssonę autẽ acceptione perdet se: id est psonatus: Exigit enim hominẽ virtuosum ꝛ prudẽtem. Unde.j.xxj.c. Os prudentis quęrit in ecclesia: ꝛ verba illius cogitabunt in coꝛdibus suis. a Est qui pręcõfusione/ erubescentię vitanda: b Promittit amico/ ꝛ non soluit: c Et lucratus est eum inimicũ gratis: id est ꝓ nihilo: vel sine iniuria damni illati. Eccs.v.a. Displicet deo infidelis ꝛ stulta promissio. Et bene dicit stulta: Stultũ enim est ꝓmittere: quia si non reddis/ mendax es: ꝛ inimicũ tibi feciſti. Si reddis/ non accipit vt datum: sed vt debitum. Mystice: a Est qui pręconfusione/ mortis vel paupertatis vel erubescentię: b Promittit amico: id est christo vouens aliquid et non soluẽs: c Et lucratus est eum inimicũ gratis: id est voluntarię: quia voluntariũ fuit votum facere: sed necessariũ reddere. Unde Ps. Uouete ꝛ reddite: id est si vouistis/ reddite. j.xxix.c. Repromissio nequissima mꝫtos perdidit diligẽtes. d Opprobriũ nequã in homine mendaciũ: id est libido et consuetudo mentiendi/ quocũqꝫ genere mendacij. Prouerb.xvij.b. Non decent stultũ verba composita: nec principẽ labium mentiens. Osee.xij.a. Ephraim pascit ventum et sequitur ęstum: tota die mendacium ꝛ vastitatem multiplicat. e Et in oꝛe indisciplinatoꝝ: id est inobedientiũ: qui nolũt seruare disciplinam silentij: f Assidue erit: id est frequẽter. s. vij.b. Noli velle mentiri omne mendaciũ: assiduitas enim illius non est bona. j.xxiij.b. Indisciplinatę loquelę non assuescat os tuũ: est em̃ in illa verbũ peccati. Jaco. j.d. Si quis putat se religiosum esse non refrẽnãs linguam suam: sed seducẽs coꝛ suũ: huius vana est religio. g Potioꝝ/ est/ fur: id est minus malus: h Qꝫ assiduitas viri mendacis: id est qꝫ vir assidue mentiens. Fur em̃ potest restituere qꝺ abstulit. s. pecuniã: mendax aũt nõ potest restituere qꝺ retulit/ pacem coꝛdis sui ꝛ famã ꝓximi. s. v.d. Sup furẽ est cõfusio ꝛ pẽnitẽtia/ ꝛ denotatio pessima sup bilinguẽ. Prouerb.vj.d. Nõ est grandis culpa cum quis furatus fuerit: Furat enim vt esurientẽ impleat animã.

Perditionẽ autẽ

Ps.40.

Ps.75.

Mt. †imp rudẽti persona

D

a Perditionē aūt.i.eternā damnationē: b Ambo.i. fur ⁊ mēdax: c Hereditabūt.i. imobiliter.i. hereditate possidebūt/nisi hic i psenti vita pnituerint. Numeri.xxiij. d. Principiū gentiū amalech.i.lingens sanguinē:cui⁹ extrema pdent. d Mores hoim mēdaciū/ exsuetudine. e Sine honore/sūt in psēti: Sz erūt i futuro: f Et confusio illoꝝ cū ipsis sine intermissiōe: qz i eternū pfundent. Prouerb.xix.b. Qui loquit mēdacia pibit.

Al.⁊ pducet Mystice

Mystice. Fur est iudeus qui furat verū sensū de littera: Mendax est hereticꝰ/peior iudeo vl gētili.ij. Pet ij.d. Heliꝰ est viā veritatis non agnoscere ꝙ post agnitionē retrorsum puerti. Dicit ergo: Potior ē fur ꝙ aliid uitas viri mendacis.i.minus malꝰ est iudeus ꝙ hereticꝰ. a Perditionē aūt ambo hereditabūt. s.x.b. Cū morieꝝ hō hereditabit serpētes ⁊ bestias ⁊ vermes. d Mores hoim mendaciū.i.hereticorū ⁊ hypocritarū/etiā qui exteriꝰ mores habent compositos: e Sine honore/celestis gratię. f Et cōfusio illoꝝ cū ipsis sine intermissiōe. Sap. iij.d. Sine honore erit nouissima senectus illoꝝ: et si celeri⁹ defuncti fuerint/non habebunt spem: nec in die agnitiōis allocutionē:Qđ erit eis maxima cōfusio. g Sapiēs i verbis/doctrine exhortatiōis/correctiōis/cōsilij/pfessiōis/orationis: h Producit seipsū.i. pcul ducit/ in psenti p famā:i futuro p gloriā. Vel/producit.i.dilatat se p doctrinā pficiēdo sibi ⁊ alijs. Sicut enim lamina auri malleo dilatat: sic sapiens doctor lingua sua ꝙsi malleo dilatat. Hiere.xxiij. f. Nūquid nō verba mea sunt ꝙsi ignis dicit dns: ⁊ ꝙsi malleus cōterens petram? Itē/Sapiēs in verbis.i.qui sapore sentit verboꝝ: pducit seipsum.i.extēdit p carnis macerationē ⁊ bonā opationē. s.xviij.d. Sensati in verbis ⁊ ipsi sapiēter egerūt:⁊ intellexerūt veritatē ⁊ iusticiā. i Et hō pudēs.i. discipulus obedies: k Placebit magnatis.i.sanctis doctoriꝫ:qui sūt magni vita ⁊ sciētia ⁊ doctrina. Vel homo pudēs.i.bonū a malo eliciens: placebit magnatis.i.angelis ⁊ aplis ⁊ ceteris sanctis q̄ sunt iam magnificati i gl̄ia. Prouer.xxij.b. Qui diligit mūdiciā cordis ꝓpē gratiā labioꝝ suoꝝ habebit amicū regē. l Qui operat trā suā:ad trāz.i.q̄ excolit: m Inaltabit aceruū frugū.i.altū aceruū faciet frugū. Prouer.xij.b. Qui opat trā Mystice suā satiabit panib⁹. Mystice: l Qui opat trā suā.i. corpꝰ suū vomere pnitētię/extirpādo nociua ⁊ iserēdo utilia: m Inaltabit aceruū frugū.i.virtutū ⁊ bonoꝝ operū. Hiere.iiij.a. Innouate vob nouale ⁊ nolite serere sup spinas. Osee.x.d. Seminate vobis in iusticia:⁊ metite in ore miseri cordię:⁊ innouate vobis nouale. Prouer.xxiiij.d. Prepara foris opus tuū:⁊ diligēter exerce agrū tuū.ij. Corinth.ix.c. Qui administrat semē seminānti:⁊ panē ad māducandū pstabit:⁊ multiplicabit semen vestrū:et augebit incremēta frugū iusticię vestrę. n Et qui opat iusticiā.i.qui facit opera iusticię.i.corde/ore/⁊ opere. o Ipse exaltabit/in futuro.

Ps.14. Ps. Dne qs habitabit i tabernaculo tuo:aut qs requiescet in mōte sancto tuo? Qui ingredit sine macula ⁊ opat iusticiā. Prouer.xxij.b. Victoriā ⁊ honorē acquiret q̄ dat munera. p Qui vo placet magnatis.i.sanctis: q Effugiet iniquitatē.i. omnē peccatū. Vl/ Iniquitatē/iudicij:quę maxime cōmittit p acceptionē munerū. Vñ subdit: r Exenia ⁊ dona excęcant oculos iudicū/ interiores: vt nō videāt veritatē. s Et quasi mut⁹ in ore auertit correctiones eoꝝ.i.sicut mutus in ore canis ꝓiectus obmutescere facit eū:sic exenia ⁊ dona obmutescere faciūt iudices ne iudicēt veritatē. Unt⁹ sicut dicit Strab⁹ sup Exo.viij. est quoddā genꝰ ranarū: qđ dicit calamitum : qđ ꝓiectum i ore canis latrātis statim obmutescere eū facit: Sic exenia.i. dona quę de lōginquo afferūt:a xenos/qđ ē pegrinū:⁊ dona alia obmutescere faciunt iudices/doctores platos/⁊ pdicatores. Esa.lvj.d. Speculatores eiꝰ ceci oēs:nescierūt vniuersi canes muti nō valētes latrare. Daniel.v.e. Munera tua sint tibi cū. Ben.xliij.d. A filo sbtegminis vsq̄ ad corrigiā calige non accipiā ex oib⁹ q̄ tua sūt. Esa. xxxiij.c. Qui excutit manꝰ suas ab oi munere. Job.xv.d. Ignis devorabit tabernacula eoꝝ q̄ munera libēter accipiūt. De b in/

a/ Esa.lvi.d. Specula/ al.⁊ coꝛ. 1.41.c.

A

uenies/ Exod.xxiij.a. Deut.xvj.d.j. Regl.xij.a. Esa.v.f.

t Sapiētia abscōsa/tempore exponendi. v Et thesaurus inuisus.i. cuilibet incognit⁹:sicut illi thesauri q̄ sūt vltra montem in occasū/quos serpētes custodiūt. x Quę utilitas i utriscq̄: q.d.nulla. Seneca. Nullꝰ boni sine socio iocūda ē possessio. Prouer.xj.d. Qui abscōdit frumēta in tempore/maledicet in populis. Hiere.xlviij.b. Maledictus qui phibet gladiū suū a sanguīe. Luc.xj.d. Nemo accendit lucernā ꝛc. Bonꝰ incōparabilit ē sapiētię thesaurꝰ:q̄ distributꝰ recipit incremētū. Chrysost. Cor si nō pduerit mēbris spiritū velocit extinguet. Fons si genuerit aq̄s apud semetipsū putrescit. Jdeo dr Prouerb.v.c. Deriuent fōtes tui foras:⁊ in platęis aquas tuas diuide. y Melior est q̄ celat insipiētiā suā.i.ne pferēs ea peccet z Qui hō q̄ abscōdit sapientiā suā.i.qui pdicando et docēdo posset pdesse. Qui em celat insipientiā suam:quo ad hoc sapienter agit. Prouer.xvij.d. Stultus si tacuerit sapiens reputabit. Sapiēs ꝙ qui abscōdit sapientiā suā:quo ad hoc insipiēter agit:qz sapientia distributa recipit incrementum: et propterea iniuste agit cum ꝓximo ⁊ cū deo: cuiꝰ pecuniā abscōdit quā acceperat erogandā. Luc.xix.d. Serue nequā ꝛre non dedisti pecuniā meā ad mensā ꝛc. Expo. Ca.XXI.

Ili peccasti ꝛc. In hoc capitulo docet auctor fugere circūstantias peccatoꝝ. Et primo docet fugere circūstantias oīm peccatoꝝ in genere. Secūdo supbię:ibi: Obiurgatio. Tertio auaricię:ibi: Qui ędificat domū. Quarto luxurię:ibi: Qui fatui. Quinto temeritatis:ibi: Narratio fatui. Dicit g̃: a Fili peccasti:quia nō est hō qui faciat bonū ⁊ nō peccet: Eccl̃s.vij.c. b Nō adijcias ultra/adq̄ciēdo pctm̃ vl iterādo:s de ꝓteritis age pnitētiā:⁊ a futuri caue. s.iij.a. Qui diligit deū exorabit p pctis ⁊ cōtinebit se ab illis. Peccata lapides sūt: ⁊ lapis sup lapidē sine cemēto nō facit murū/sz maceriā vl aceruū:q̄ quāto altior fuerit: tanto citiꝰ et piculosiꝰ ruit: sic est de peccatis. Et de hac maceria dr Esa.v.b. Diruā maceriā eiꝰ. Prouer. xxiij.d. Operuerāt superficiē eiꝰ spinę:⁊ maceria lapidū eiꝰ destructa erat. Eph.ij.c. Ipse ē pax nr̃a:q̄ fecit vtraq̄ vnū:⁊ mediū parietē macerię soluēs. c Sz de ꝓstinis deprecare/ dei miscōiā. d Ut tibi dimittant. Matth.vj.b. Dimitte nobis debita nr̃a. s.xvij.c. Relinq̄ peccata tua:pcare ante faciē dñi:⁊ minue offendicula. e Quasi a facie colubri fuge peccata:qz melius ē ea fugiēdo vitare ꝙ resistēdo vincī. Sūt aūt quędā peccata q̄ trā fugiēdo vincunt: vt peccata carnis. Vñ. j. Cor. vj.d. Fugite fornicationē. Et loth dixerūt angeli q̄ venerūt sodomā: Salua animā tuā:noli respicere post tergū tuū: nec stes in omi circa regione: sed in monte saluū te fac: Ben.xix.d. Vñ q̄dā. Melio magis fugies pctm̃ ꝙ colubrū/ si tibi

q̄ colubrū: Si tibi charior est vita aię q̄ corpis: fuge nō solū morsum: sed tactū /imo t accessum: parū est serpentē nō sentire/piculosum est vel habere vicariū. a Et si accesseris ad illa/cōsentiendo suggestionib⁹ diaboli: b Suscipiēt te/in infernū: sicut leo prędā suscipit in spelunca sua. Eccs.x. b. Qui dissipat sepem mordebit eū coluber.

c Dentes leonis/ qui terēdi sunt: qz oia vorāt: d Dentes eius.i.colubri vl' diaboli. e Interficientes aias hoim.i. peccare faciētes: q̄ est pma mors: quā sequit secūda mors gehēne. Diabolus leoni cōparat ppter vorācitatē siue crudelitatē. j. Petri.v.b. Aduersari⁹ vester diabol⁹ tanq̄ leo rugiēs circuit quęrēs quē devoret. Colubro siue serpenti ppter astutiā. Ecc̄. xij.a. Serpens erat astutior cūctis aiantib⁹. Dentes ei⁹ sunt hęretici/detractores/suggestiōes/aias hominū interficiētes: De quib⁹ dr Job.xlj.a. Per gyrū dentiū ei⁹ fortitudo. Joheł.j. b. Gens ascēdet sup terrā meā: fortis t inumerabilis: dentes eius vt dentes leonis: t molares ei⁹ vt catuli leonis. Danieł. vij.b. Ecce bestia alia similis vrso in pte stetit: t tres ordines erant in ore eius t in dentibus.i.tres principes: f Quasi rhomphęa bis acuta omnis iniquitas: qz corpori t aię nocet in p̄senti t i futuro: vtrūq̄ damnabitur p iniq̄tate. Apoc'.ij.d. Hęc dic̄ qui habet rhomphęā ex vtraq̄ pte acutā. Vl' iniquitas/ rhomphęa bis acuta dr: qz secat a dextris t a sinistris.i.in p̄speris et aduersis: g Plagę illi⁹.i. plagę infernales quā infert iniquitas: b Nō est sanitas/ post hanc vitā: qz est intermīabilis. Hiere.xxx.b. Insanabilis fractura tua: pessima plaga tua. Itē Hiere.xv.d. Quare factus est dolor meus perpetuus: t plaga mea desperabilis: Naum.iij.d. Nō est obscura cōtritio tua: pessima plaga tua. Itē plaga insanabilis iniquitatis in p̄senti est triplex. Ebemētia cōcupiscentię: inueterata cōsuetudo: iactantia peccati. Et de hac triplici plaga dicit Esa.j.b. Vulnus t liuor t plaga tumens: nō est circūligata neq̄ cura medicamine: nec fota oleo. Hiere.xviij.c. Cōtrita est virgo filia populi mei: plaga pessima vehemēter. i Obiurgatio.i. cōuitiū/rixa/cōtentio/lites: k Et iniurię.i. rapinę/furta/vsura/violētię: l Annullabūt substantiā/ corporalē t spūalē ipsi⁹ obiurgantis t iniuriātis. Justū em̄ est vt qui verbo t ope alios adnihilat: t ipse adnihilet. Esa.xxxiij.a. Vę qui p̄daris: nōne t ipse p̄daberis: Hab. Minimę res cōcordia crescūt: maxię discordia dilabunt. m Et dom⁹ q̄ nimis locuples ē annullabit superbia: ad lr̄az: vt patet in saule q̄ ppt superbiā puatus est honore regni.j. Regł.xv.f. Et nabuchodonosor: Hystice Danieł.iij.f. Hystice: m Dom⁹/ ecclesia siue claustrū: n Que nimis locuples est/diuitijs tpalibus: o Annullabit superbia. Apocł.xviij.c. Vę vę vę ciuitas illa magna babylon: ciuitas illa fortis/qm̄ vna hora venit iudicium Horaliter tuū. Horaliter: m Dom⁹ q̄ nimis locuples ē.i.mēs superbi q̄ de bonis q̄ habet vl' quę putat se habere: annullabit superbia. Prouer.j.d. Prosperitas stultor perdet eos. p Sic t substantia superbi/spūalis t corporalis: q Eradicabit/ ppter superbiā. s.r.b. Sedes ducū superbor destruxit de⁹. Prouer.xv.c. Domū superbor demolietˇ dñs. Esa.xxiij. b. Dñs exercituū cogitauit hoc vt detraheret superbiā oīs gl̄ię t ad ignominiā deduceret vniuersos inclytos terrę. r De Ps.10. pcatio pauperis ex ore/cordis p̄uenies: ipsū desideriū s Usq̄ ad aures/dei/ puenict. Unde Ps. Desiderium cordis eor audiuit auris tua. j.xxxv.c. Nō accipiet dñs p̄sonam in paupere: t depcationē lęsi exaudiet: Jaco.v.b. Ecce merces operario⁹ vestrorū qui messuerūt regiones vestras q̄ fraudata est a vobis clamat: et clamor eorum in auribus domini sabaoth introiuit. t Et iudiciū festinato.i. cito vel subito: v Aduenier illi/pauperi.i.ad cōmodū illius veniet. Prouerb.xxij.d. Meq̄ cōteras egenū in porta: quia dñs iudicabit causas eius: t cōfiget eos qui cōfixerūt animā eius. Deut.vij.b. Reddēs dominus odientibus se statim: ita vt disperdat eos t vltra nō differat: p̄tinus eis restituens quod merenť.

a et si accēsseris ad illa/sūscipient te. Dētes leonis dentes ei⁹ interficiētes aias hoim.
f Quasi rhomphęa bis acuta
g omnis iniquitas: plagę illius non est sanitas. Obiurgatio et iniurię annullabūt substātiā: t dom⁹ q̄ nimis
o locuples ē annullabit superbia: sic substātiā supbi erādicabit. Depcatio pauperis ex
s ore vsq̄ ad aures pueniet: t
t iudicium festinato aduēniet
x illi. Qui ōdit correptionem
y vestigiū est pctoris: t qui timet deū puertet ad cor suū.
a Motus a lōge potēs lingua
b audaci: t sensatus scit labi se
d ab ipso. Qui ędificat domū
e suā ipēdijs aliēnis: q̄si q̄ cōl
f ligit lapides suos in hyeme.
g Stupa cōllecta synagoga

x Qui odit correptionē/ p peccat/ vel excessibus/aut negligētijs suis: y Vestigiū est peccatoris .i. comitator siue imago diaboli: qui incorrigibilis est. Prouerb.xv.b. Nō amat pestilens eum qui corripit: nec ad sapientes gradiť. Et eodem.j.d. Qui abn̄cit disciplinā/ despicit animā suam: qui autē acquiescit increpatiōibus/possessor est cordis. z Et qui timet deū conuertet ad cor suū: vt ad speculū: in quo speculeť legem dei naturaliter scriptā. Esa.xlvj.c. Redite p̄uaricatores ad cor. Vel/ ad cor suū/ quęrendum vel inueniendū. ij. Regł. vij.d. Inuenit seruus tuus cor suū: vt oraret te ore hac. Vel ad cōpescendum. j. xxx.d. Contine t congrega cor tuum in sanctitate eius. Vel ad custodiendū. Hiere.v.e. Audi populę stulte qui non habes cor. Prouerb.xiij.d. Omni custodia serua cor tuū: qz tē. ne declines tē. a Motus a longe potēs lingua audaci: id est vir loquax audacter loquēs malū de alijs/notus est etiā remotis p̄cibus sola fama. Quidā enim ppter virtutes suas famosi sunt t noti: vt paulus/ petrus/laurentius/nicolaus: t huiusmodi. Quidā ppter vitia: vt thersites/dari⁹/ herodes/ iudas proditor. b Et sensatus: id est sapiens fide t moꝛib⁹ edoct⁹: c Scit labi se ab ipso/linguoso audaci: id est p̄cauere a direptione illius: t declinare societatem eius. s. viij.d. Cum audace non eas in desertum. d Qui ędificat domum suam impendijs: id est sumptibus: e Alienis: id est mutuatis vel furatis vel raptis vel male aliter acquisitis. f Quasi qui colligit lapides suos in hyeme. q.d. sicut stulte agit qui colligit lapides suos in hyeme ad ędificandum/ eo q̄ cito ruit tale ędificium: quia cementum congelatum nō colligit lapides: ita stulte facit qui furatur aut rapit vt ędificet. Amos.iij.d. Percutiam domū hyemalem. Horaliter: domus vniuscuiusq̄ est ppria cō- Horaliter scientia: quā ędificat impendijs alienis t lapidibus collectis in hyeme: q̄ de male acquisitis: hoc ē de furto/vsura/rapina/ elemosynas facit: et talis stultus est sicut qui colligit lapides ad ędificandum in hyeme. j.xxxiij.c. Dona iniquorum non probat altissimus: nec respicit in oblationes iniquorum: nec in multitudine sacrificiorum eorum propitiabitur peccatis. Hiere.xxij.d. Vę qui ędificat domum suam in iniusticia. g Stupa collecta synagoga peccantiū: id est congregatio peccatorum similis est collectioni stuparum. Stupa em̄ vilis est: t peccator vilior. Hiere.ij.g. Ō vilis facta es nimis iterans vias tuas. Item stupa cito accendit: sic peccator accendit igne cōcupiscentię: t cito accendeť igne gehēne. s.xvj.a. In synagoga peccantiū exardebit ignis. Danieł. iij.e. Nō cessabāt ministri regis succendere fornacē napta et stupa. Fornax/infern⁹: rex/diabol⁹: ministri ei⁹/pctōres: napta/luxuria (: Napta gen⁹ fomiť est apud persas q̄ maxie nutriunť incēdia: alij dicūt eē ossa oliuar q̄ p̄ijciunť cū amurca arefacta): stupa curar plixitas. Itē stupa fragilis ē t cito rūpit. Unde Judicł.xvj.b. Qui rupit vincula quasi q̄s rumperet filū de stupa. Esa.j.g. Erit fortitudo vestra vt fauilla

stupę. a ¶Et cōsummatio illoꝝ flāma ignis/infernalis. Et bene dicit: cōsummatio/nō cōsumptio: qz hic incipit vzere flamma ignis: z ibi cōsummabit per pęnā quę cōtinue comburet. ℈. vij. b. ¶Vindicta carnis impij ignis et vermis. Et Esa vltſ. g. Vermis eoꝝ nō morietꝫ: z ignis eoꝝ non extinguetꝫ. b ¶Tria peccantium complantata lapidibus: id est vita malorum dura et aspera: Al. ffine plena doloꝝib⁹ z peccantiū duris operib⁹. Unde Baruch. iij. e. Delicati mei ambulauerūt vias asperas: ducti ſt vt grex direptus ab inimicſ. Sap. v. b. Lassati sumus i via iniquitatꝫ z perditiōis: et ambulauimus vias difficiles. Prouerb. xv. c. Iter pigrorum quasi sepes spinarū.

a peccantium: et cōsummatio
b illoꝝ flamma ignis. Tria
peccantiū cōplantata lapi-
c dibus: et in ffinē illoꝝ inferi
d z tenebrę z pęnę. Qui cūsto-
e dierit iusticiā ꝓtinebit sensū
f ei⁹: cōsummatio timoris dei/
g b sapiētia z sensus. Non ēru-
i diet qui nō ē sapiens in bo-
k no. Est autē insipientia quę
l abundat in malo: et nō est
m sensus vbi ēst amaritudo.
n o Scientia sapientis tāqꝫ in-
p undatio abundabit: z cōsi-

c ¶Et in finē illorum inferi et tenebrę z pęnę. Inferi/superbis: q̄ male petierūt sublimitatē: Tenebrę/auaris: q̄ male petierūt mundi claritatē: Pęnę/luxuriosis: qui male dilexerūt carnis voluptatē. Hoc erit eis in finē: id est post mortem: vel finaliter/id est ęternaliter. ℈. ix. c. Usqꝫ ad inferos nō placebit impius. i. ibi placebit in pęna q̄ displicuit i culpa. d ¶Qui custodierit iusticiā/ad deū/ad se/ad ꝓximū: corde/ore/z opere: e ¶Cōtinebit sensū eius: id est cum alijs virtutibus sentiet et tenebit sensum iusticię. Notat intellectū veri z affectū boni: quorum vtrumqꝫ confert custodia iusticię. ℈. xv. a. Qui continens est iusticię apprehendet illam. Prouerb. xxvij. c. Qui seruat ficum comedet fructus ei⁹: z qui custos est domini sui glorificabit. f ¶Cōsummatio timoris dei: id est finis consūmati timoris dei: est. g Sapiētia z sensus: id est fruitio z cognitio dei. j. xxv. b. Timor domini initiū dilectiōis eius. h ¶Nō eruditeꝫ: id est extra iocunditatē virtutum ponet: i ¶Qui non est sapiēs in bono: id est cui bona non sapiūt. Sap. j. a. In malivolā animā non introibit sapientia. k ¶Est autē insipiētia quę abundat in malo/homine. Hęc ē sapientia mūdi: quę stultitia est apud deum. j. Corinth. iij. d. Uel/in malo: id est ad malū. Hiere. iij. f. Sapientes sunt vt faciant mala. l ¶Et non est sensus: id est veri boni sapor: m ¶Ubi est amaritudo/peccati vel conscientię remordentis. Iustus em̄ infectus febre iniquitatis z amaritudine terrenoꝝ/nō potest sentire dulcedinem ęternoꝝ. Osee xij. d. Ephraim in amaritudinibus suis ꝓuocauit me ad iracundiā. Actſ. vij. d. In felle amaritudinis z obligatione iniquitatis video te esse. n ¶Scientia sapientis: id est christi vel boni doctoris: o ¶Tanqꝫ inundatio abundabit/doctrina et virtutibus: et gaudijs ęternis. Prouer. xij. c. Lex sapientis fons vitę. Item in eodem. xvj. c. Fons vitę eruditio sapientis. Uel sic. n ¶Scientia sapientis: id est doctoris vel p̄dicatoris: qui sapit res ꝑm qō sunt: o ¶Tāqꝫ inundatio/maris/abūdabit/ dolore z amaritudine et labore: Juxta illud Eccēs. j. d. Qui addit scientiā addit z dolorē. Deut. xxxij. c. Inūdatiōes maris q̄si lac sugent. p ¶Et cōsiliū illi⁹/sapiētis. ſ. q ¶Sic fons vitę ꝑmanet. i. sic̄ fons viu⁹ q̄ ſp scaturit z nūqꝫ siccatur. Fons viu⁹ in ęstate frigidas bz aqs/i hyeme calidas: ſp scaturit z emanat riuulū: et in se reuertit vt iterū fluat: Sic doctrina boni magistri cōtra ęstum amoris male accendētis refrigeriū p̄stat: et contra frigus timoris male būiliantis calorem ministrat: z ex ea riuulos eruditionis z correctionis emittēs in seipsum reuertit: qz facit quod p̄dicat faciendum: z cauet quod docet cauendum.

Prouerb. xx. a. Sicut aqua ꝓfunda: sic cōsiliū in corde viri. j. xxix. c. Benedictio illius q̄si fluui⁹ inundabit. Joh. iij. b. Qui biberit aquā quā ego dabo: fiet in eo fons aquę salientis in vitam ęternam. r ¶Cor fatui: id est insipientis: s ¶Quasi vas cōfractum z omnē sapientiā non tenebit: id est sicut vas cōfractum non retinet liquorem purum: Verbi causa: Vinum/vel oleum/vel aquā: Ita cor insipiētis nō retinet vinū verę doctrinę: nec oleum gratię: nec aquam sapientię: q̄ ei infundit a deo z a doctore: Fęces tamē et lutum z huiusmodi retinet. Uñ. j. xxvij. a. Sicut i percussura cribri remanebit pulvis: sic aporia hominis in cogitatu illius. Hiere. xxij. g. Munquid nō vas fictile et cōtritū vir iste iecho-

q lium illius sicut fons vitę p/
r s manet. Cōfratui quasi vas
confractum: et omnē sapien/
t tiam nō tenebit. Verbum sa
v piens quodcunqꝫ audierit
x y ſcius laudabit/ et ſadij/
z ciet: ſaudiuit luxuriosus et
a b displicebit illi et prōijciet il/
c lud post tergum suū. Narra
d tio fatui quasi sarcina i via.
e Nam in labijs sensati inue/
f niet gratia. Os prudentis
g quęrit in ecclesia: z verba il/
b li⁹ cōgitabūt i cordib⁹ suis.

C
j. 33. a.

Al. tver
Al. tad
Al. tauc
inicius

Al. ſdoc

nias: Jechonias interpretatꝫ/sibi fecit: vel ꝑparans dño. t ¶Verbū sapiens quodcūqꝫ audierit/vtraqꝫ aure: v ¶Sci⁹. i. scies z intelligēs: x ¶Laudabit/corde/ore z opere: et loquentem beatificās z deum benedicens. y ¶Et adijcet/verbo audito operis executionem: vl apertam expositionem/si aliquid obscurum dixerit: Loquens hęc contra ęmulos: quorum officium et intentio ē aliena dicta corripere. Et nota q̄ scius non est modo in vsu: z res nominis in paucis est: sed sciolus diminutiuū eius in vsu est: quia diminuta est i nobis scientia veritatis. Osee. iij. a. Non est scientia dei in terra. z ¶Audiuit luxuriosus: id ē voluptatis amator verbum doctrinę vel p̄dicationis. a ¶Et displicebit illi: qz non cōsonat eius sensui. Unde Prouerb. xvij. a. Nō recipit stultus verba prudētię nisi ea dixeris quę versantur in corde eius. b ¶Et prōijciet illud post tergum suum: nō curans intelligere: z cōtemnens implere. Pſ. Proiecisti sermones meos retrorsū. Zach. vij. c. Auerterunt scapulā recedentes: z aures suas aggrauauerūt ne audirēt: z cor suū posuerūt vt adamantē ne audirent legem z intelligerēt. ℈. vj. c. Or̄ aspera est nimiū sapiētia indoctis hominib⁹: z non ꝑmanebit in illa excors: z non demorabuntur prōijcere illam. c ¶Narratio fatui: id est insipientis doctrina vel p̄dicatio: d ¶Quasi sarcina in via: id est grauis z onerosa audiētibus. Grauat aūt p̄dicatio auditores: Uel quia vita p̄dicatoris displicet. ℈. xv. c. Non est speciosa laus in ore pctōris. Et Pſ. Pctōri aūt dixit deus: q̄re tu. Uel qz nimis aspera. Prouerb. xxvij. a. Graue ē saxū z onerosa arena: sed ira stulti vtroqꝫ grauior. Uel qz mendax. Prouerb. xij. a. Verbū mendax iustus detestabit. Item quia dura. Prouerb. xv. a. Sermo durus suscitat furorē. Item quia indiscreta vel impia. j. xxij. b. Arenam z salem z massam ferri facilius est ferre q̄m hominē imprudentē z fatuum z impiū. e ¶Nam in labijs sensati inueniet gratia: id est doctrina et p̄dicatio sapientis ē gloriosa. Prouerb. xij. c. Doctrina bona dabit gratiā. Eccēs. x. c. Verba oris sapientis gratia: z labia insipientis p̄cipitabunt eum. Luc. iij. d. Pirabank in verbis gratię quę ꝓcedebant de ore illius z dicebant tu. f ¶Os prudentis quęrit in ecclesia: id est doctor vel p̄dicator prudens. Non enim decens est stultū vel impiū exercere officiū doctoris aut p̄dicatoris. Prouerb. xxvj. b. Indecēs est i ore stultoꝝ parabola. Hiere. xv. d. Si sepueris ꝓciosum a vili quasi os meū eris. g ¶Et verba illius/prudētis. h ¶Cogitabūt in cordib⁹ suis/ devoti auditores vt intelligant z opę impleant. Nō em̄ auditores legis iusti sunt apud deū:

Pſ. 49.

Grauat ꝓ
tio audito

Pſ. 49.

sed factores

sed factores legis iustificabuntur: Roma .ij.b. a Tanꝯ domus exterminata: sic fatuo sapientia ⁊ scientia. Sapientia de spiritualibus: scientia de temporalibus: id est sicut homines domum exterminatã fugiunt: sic cor fatui sapientiã et scientiã refugit ⁊ abhorret. Vl̃ potꝰ sapientia et scientia refugit cor fatui tanꝯ domũ exterminatam. Sap. j. b. Spiritussanctꝰ discipline effugiet fictum. Sic domꝰ exterminata pluuias nõ phibet: fures non arcet: cornicibus patet: ventis quatitur: ruinam minat: a nullo inhabitat: nullꝰ thesaurꝰ ibi relinquit: sic cor fatui ad pluuias temptationũ prauũ ẽ: fures. i. demones nõ arcet. Job. xx. d. Vadẽt et venĩẽt sup eos horribiles. Vento supbie quatitur: paulatim ruit ī infernũ: habitatore spiritusãcto caret: nullius thesauri spiritualis locꝰ est. b Insensati. i. insipientis: c Inenarrabilia ẏba/sũt. i. indigna narrari ꝓpter vanitatẽ qua plena sunt: vel supstitionem aut errorem in quã inducũt: vel propter indignitatem dicentis. Vel/inenarrabilia: id est impossibilia ⁊ difficilia narrari ꝓpter multitudinem. Job xvj. a. Nũquid habebũt finẽ ẏba ventosa? Aliqui sic exponunt litteram: a Tanꝯ domus exterminata: sic fatuo sapiẽtia/⁊ scientia insensati sunt verba inenarrabilia: id est causa verborum inenarrabiliũ. d Compedes in pedibus stulto doctrina/ veritatis: quia ligat affectus ⁊ cogitationes ne procedant vsq; ad cõsensum. Unde. ē. vj. c. Jnjce pedem tuum in compedes illius. e Et quasi vincula manuũ super manũ dexterã: stulti/ligans ne dissoluat ad opera mala. Super manũ dexteram dicit: quia dextera operamur. q. d. auctor: doctrina sapientię refrenat cor stultorum a malis cogitationibus et affectionibus: ⁊ manus a malis operib⁹. Certũ est em̃ q; homo compeditus currere non potest per campos licentię: nec etiã equitare super equũ suppede/nisi forte vt fęmine cum timore cadendi. Jtem sonitum facit cum vadit: et pondus portat in pedibus: vel ligatus manibus operari non potest: nec alios pcutere: nec sepsum defendere. Hęc omnia facit doctrina. j. xlv. b. Circumpedes et femoralia et humerale posuit ei: et cinxit illũ tintinnabulis aureis plurimis in gyro/ dare sonitũ in incessu suo. Hoc enim ꝓceptum dedit ei de affectione pietatis: de obseruãtia castitatꝫ: de labore opatiõis: de studio ꝓdicatiõis: f Fatuꝰ ī risu exaltat vocẽ suã/cachinnũ facietdo ꝓ risu: in q̃ maxia stulticia hois et inepta lęticia cordis ostendit. ē. xix. d. Amictus corporis ⁊ risus dentiũ: ⁊ ingressus hominis enunciant de illo. Eccĩ. vij. a. Sicut sonitus spinarum sub olla ardentiũ: sic risus stulti. g Vir autem sapiens vir tacite ridebit: id est raro ridebit. Et rũc modeste. Job. xxix. d. Si quãdo ridebã ad eos nõ credebãt mihi. Ubi dicit Gregorius. Prelatus se debet taliter habere ad subditos: vt ridens timeri/ ⁊ iratus possit amari: ne nimia lęticia vilem/et immoderata seueritas reddat odiosum. Unde Prouerb. xix. b. Sicut fremitus leonis: ita ⁊ ira regis: Et sicut super herbam: sic hilaritas eius. Nota dominus ter flet/ uisse legit. Super ciuitatis hierusalem destructione: Luc. xix. f. Super lazari resuscitatiõe: Joh. xj. c. Jn cruce: Heb. v. b. Risisse autẽ non legit. Jn quo notat q; hic non est tempus ridẽdi/ ⁊ flẽdi bonis: ⁊ in futuro erit eis tẽpꝰ ridẽdi. Uñ Eccĩ. iij. a. Est tẽpꝰ flẽdi ⁊ ẽ tempꝰ ridẽdi. Prouerb. vltj. d. Ridebit in die nouissimo. Job. viij. d. Deus non proiiciet simplicem: nec porriget manũ malignis donec impleat risu os tuũ ⁊ labia tua iubilo. Ecõtrario malis est modo tempꝰ ridendi: sed postea erit eis tempꝰ in morte ęternitatis flendi. Prouer. xiij. b. Risus doloꝛe miscebit: ⁊ extrema gaudij luctus occupat. Matth. xxiij. d. Jbi erit fletꝰ ⁊ stridor dentium. h Ornamentũ aureum prudenti doctrina: id est doctrina viri prudẽtis est ei quasi ornamentũ aureum: id est chara ⁊ pciosa ⁊ ornans eum. i Et quasi brachiale in brachio dextro: id est ornamentum brachij dextri: q. d. prudens sapientiã siue doctrinam habet quasi ornamentum pectoris et operis: quia sapientia et cogitationes regit: et opera disponit. Brachiale siue armilla totum brachium circũdat: Sic tota vita et opera doctoris atq; ꝓdicatoris debet sapientia siue doctrina circumdari: vt quod docet faciat: ⁊ qõ facit doceat: et vt semp teneat manũ ad os/conflans aurũ bonę operationis cum argento sanę ꝓdicatiõis: Et sic fiet doctrina eius ornamentũ aureũ: et brachiale argenteũ. Hoc est qõ dr. j. xxvij. d. Aurum tuum et argentum tuũ confla. j. xxxij. a. Gemmula carbũculi in ornamento auri. k Pes fatui facilis in domũ ꝓximi: id est fatuus libenter ⁊ sine causa ingredit in domum proximi sui: Quod malum est. Unde Prouerb. xxv. c. Subtrahe pedem tuum a domo proximi tui. Aꝺ Hoc aliter: k Pes fatui: id est cogitatio stulti: l Facilis in domũ proximi. i. libenter explorat ꝓscientiã ꝓximi vl̃ alieni: et suam raro aut nunq̃ ingredit. Prouerb. xxvij. a. Sicut auis transmigrans de nido suo: sic vir qui relinquit locum suum. Jtem in eodem. b. Domũ fratris tui ne ingrediaris in die afflictionis tuę. j. xxx. a. Qui diligit filium suum: id est cor suũ vel spiritũ suum: assiduat illi flagella: vt lętetur in nouissimo suo: ⁊ non palpet ꝓximorum ostia. m Et homo peritus confundet: id est erubescet: n A persona potentis: id est collocutione vel familiaritate illius. ē. xiij. b. Aduocatus a potentioꝛe discede: ex hoc enim magis te aduocabit. Jtem/ k Pes fatui facilis in domũ ꝓximi: id est pes curialis libenter intrat curiam principis: Sed/ m Homo peritꝰ cõfundet a persona potentis. i. erubescit ire ad curiã principis. Uñ. j. xlj. d. Erubescite a ꝓsidente ⁊ a potente de mendacio/et a iudice ⁊ a principe de delicto. Petrus in curia caiphę principis negauit dominũ: vt testantur omnes euangeliste. Uñ. ē. ix. c. dicit: Longe esto ab homine potestatẽ habente occidẽdi te. o Stultus a fenestra respiciet in domum/ si non possit intrare. r Vir autem eruditus foris stabit/ expectans humiliter donec ei aperiat ostium. Job. xxxj. a. Si ad ostium amici mei insidiatus sum/scortũ sit alteri vxor mea. Aꝺ Hystice: o Stultus: id est hęreticus: vel stultus clericus: p Respicit in domũ: id est in sacram scripturam. q A fenestra: id est per foramina subtilitatis: per quem locum ingrediatur in domũ. r Vir autẽ eruditus: id est quisq; catholicus: vl̃ sapiens clericus virtute fortis: ⁊ scientia eruditꝰ: s Stabit foris/ expectans humiliter donec dominus ei ostium ecclesię aperiat: aut per se aut per alium. Alioquin qui nõ intrat per ostium/et ascendit aliunde/fur est ⁊ latro: et nõ venit nisi vt furet/⁊ mactet/⁊ perdat. Furet aliquã subtilitatem fingendo: mactet seipsum studendo: perdat auditores decipiendo. Hiere. xxiij. d. Nolite audire verba ꝓphetarũ qui prophetãt vobis et decipiũt vos: visionẽ em̃ cordis sui loquũt/ nõ de ore dñi. Eodem. j. f. Propterea: ecce ego ad ꝓphetas ait dominus: qui furant verba mea vnusquisq; a ꝓximo suo. Nolebat aũt apostolus intrare in domũ sapię p fenestrã: sed per ostiũ. Unde Col. iij. a. Orantes pro nobis vt deus aperiat nobis ostium sermonis ad loquẽdum mysterium christi. Qui per fenestram respicit in domũ/lumen solis ⁊ sibi ⁊ eis qui sunt in domo aufert vel minuit ad minus: ita qui subtilitatibus vacat ⁊ sibi ⁊ alijs qui eum audiunt lumen veritatis aufert. Sed contra hoc videt esse illud Cant. ij. c. Ecce ipse stat post parietẽ

B

Job. 10. b.

stat post parietē nostrū respiciens p fenestrā: prospiciens per cancellos. Responsio. Ipse est intus lux illuminās: t faciens respicere foras. Unde Beñ. viij.a. Cum transissent quadraginta dies aperuit noe fenestrā arcę quā fecerat. a Stulticia hominis/est/auscultare per ostiū: id est inuestigare foramina subtilik. Ün Prouerb.xxv.d. Qui pscrutator est maiestatis oppzimek a gloria.

b Et prudens: id est ꝓdicator catholic⁹ vel sapiens scholaris:

c Grauabik contumelia/ hęreticorū pscrutantiū subtilitatē scripturę/ vel quorūlibet curiosor. Sed cōtra/ Prouer .xij.c. Non cōtristabit iustū q̄cūq; ei acciderit. Responsio. Est grauamē ꝑassionis: t est grauamē passionis. Primū turbat: secūdum cōturbat. Primū cōmune est iustis t iniustis: pfectis t imperfectis. Unde.ij.Corinth.j.b. Supra modū grauati sumus: ita vt tęderet nos etiam viuere. Secundum proprium est iniustis t impfectis. De ꝑmo agitur hic: de secūdo in Prouerbijs. d Labia imprudentiū stulta narrabunt: quia de stulto corde hariunt qđ loquunk. Matth.xij.c. Ex abundantia cordis os loquik. Esa.xxxij.b. Stultus fatua loquek. ℟.eodem.c. Narratio fatui quasi sarcina i via. Prouer.xvj.c. Doctrina stultor fatuitas. e Verba autē prudentiū stathera pōderabunt.i.regula fidei: vl latere discretionis: ne quid nimis/ vel quid minus vl indecens aliquid dicatur. ℟. xxviij.d. Verbis tuis facito statheram. Et Prouerb.xvij.d. Qui moderak sermones suos doct⁹ t prudēs est. f In ore fatuorū cor illorum.i. in ornatu verborū est tota intentio eorum. g Et in corde sapientiū os illorum: id est locutio sapientiū est suffulta sentētijs veritatis: nō suffula fuco verborū. ℟. Corinth.ij.a. Veni nō in sublimitate sermonis aut sapientię/ annūcians vobis testimoniū christi. Vel sic: f In ore fatuorū cor illorum: id est fatuorum verba ꝓtius sunt ad linguam q̄ ad limā: q. sūt ꝓcipites ad loquēdum: nec attēdūt qđ loquank/ sed vt loquank: q̄ cito cogitatio ē i corde/ tā cito loquūt vl ē locutio i ore. Prouer. xxix.b. Totū spiritū suū pfert stultus. g Et in corde sapientiū os illorū: id est sapientes ꝑus cogitant t delibe/rant qđ loqui debeāt q̄ loquank. Prouer.xvj.c. Cor sapiētis erudit os eius: t labijs eius addet gratiam. Ps. Os iusti meditabik sapientiā: t lingua ei⁹ loquek iudiciū. h Dū maledicit impi⁹ diabolū.i. cū maledictū t cōdemnatū dicit nihilomin⁹ imitak eum: i Maledicit ipse animā suā. damnatā t maledictā oñdit. Mā si diabol⁹ maledict⁹ ē/ qz malus: t q̄ imitak eū i malicia/ maledict⁹ ē: qz mal⁹. Et iō talis cū diabolū malū siue maledictū dic̄/ seipsū maledictū ostendit. Ro.ij.a. Inexcusabilis es o hō oīs q̄ iudicas: in q̄ em̄ aliū iudicas teipsū cōdēnas: Eadem em̄ agis q̄ iudicas. Vel sic. h Dū maledicit impi⁹ diabolū.i. maledicto ꝑcurit optās ei malū: i Maledicit ipse aiaz suā.i. culpę t pęnę t maledicto subijcit: qz peccat. Cū em̄ diabol⁹ sit creatura dei /nō est optandū ei malū. Uñ nec scī audent maledicere diabolū: ꝓm qđ legik in Canonica Judę.c. Cū michael archangel⁹ cū diabolo disputās altercarek de corpe moysi/ nō est ausus inferre iudiciū blasphemię: s dixit: imper tibi de⁹. Et Zach.iij. a. Increpet in te dñs satban. Maledicere ꝑo diabolū nō est peccatū: vt dic̄ Glo. Uñ Judic̄.v.c. Maledicite ire meroz: dixit angelus dñi: maledicite habitatoribus eius. Vl maledicere diabolū est pctm̄ suum ei imputare. k Susurro.i. occult⁹ detractor: qui est q̄si vermis terrę: vel occult⁹ seminator discordię: l Coinq̄nabit animā suā/ cū ore suo: qđ verbis malis polluit/ animā maculabit et in dictis t factis suis

l surro coinq̄nabit animā suā:
m t in m omnib⁹ odiek/ t qui per-
o manserit odiosus erit: tacit⁹
p t sensatus honorabik.

Capitulū.xxii.

q Ra lapide luteo tra-
r pidabik piger: t oēs
s loquent sup taspernationem illius. t De sterco-
v re boum lapidat⁹ est piger:

m Et in omnib⁹ odiek/ homib⁹ t angelis t deo. n Et q̄ permanserit/ in erroze eius: odiosus erit. Prouer.vj.c. Sex sunt q̄ odit dñs: t septimū detestak aīa eius: Eum q̄ seminat discordias ink frēs. Ro.j.d. Susurrōes/ detractores deo odibiles. ℟.v.d. Non appelleris susurro in vita tua. Ibi reqre. o Tacitus t sensat⁹.i. moderat⁹ i verbis t discretus: p honorabik/ a deo t hoib⁹. Prouer.xvij. d. Preciosi spūs vir erudit⁹: stultus ꝑo si tacuerit sapiēs reputabik. Itē Prouer.xx. a. Honor ē homi qui sepat se a cōtentiōib⁹. Eccs.ix.d. Verba sapientiū audiunk i silētio plus q̄ clamor ꝓncipis inter stultos.

A al. lapida

al. taspernatione

Expo. Ca.XXII

In lapide luteo tc̄. In ꝓcedenti capitulo docuit auctor fugere circūstātias pctōr: In h̄ docet qđ ꝓcipik.j. Timoth.iiij.b.f. exercitiū pietatis i emēdādis moribus alior. Ponit aūt ꝑmo tria genera hoīm corripiēdorum.i. pigros/ filios indisciplinatos/ filias fatuas t audaces. Secūdo docet flere cū flentib⁹: ibi: Musica i luctu. Tertio docet impios vel incorrigibiles nō docere vel defendere: ibi: Cū stulto ne multū loq̄ris. Quarto docet blāde corrigere: vt correptio non declinet in cōuitia: sed sup oīa seruek amicitia: ibi: Pungēs oculū. Dicit g̃: q In lapide luto.i. p obstinatiōe pcti qđ luteū est t imundū: r Lapidabik.i. grauiter punick vel durik corripiek: s Piger.i. pedibus eger/ q̄. ꝓpter pigritiā nō vult opari. Prouer.xij.a. Vult t nō vult piger. Itē Prouer.xx.a. Propk frig⁹ piger arare noluit. Vel sic. q In lapide luteo.i. in lege dura t lutea ꝓpk cerimonialia: r Lapidabik piger.i. pctōr: qz lex peccatores q̄cipiebat lapidari. Exo.xix.b. Omis q̄ tetigerit montē morte moziek: man⁹ non tanget illū: sed lapidib⁹ oppzimek. Vl sic. q In lapide luteo.i. in correptiōe molli t blāda: r Lapidabik piger.i. torpēs a bono ope: licz malū nō faciat: qz man⁹ in manu non erit innocēs malus: Prouer.xj.c. t Et oēs loquent sup aspnationē illi⁹/ qua deū t scip sum t homies spernit: vel q̄ aspnādus ē ab omnib⁹: hoc ē oēs boni corripiēt eū/ aspnātes ei⁹ pigritiā sil t malicia. Abdias j.a. Contemptibilis es valde: supbia cordis tui extulit te.ij. Corl.ij.b. Sufficit illi q̄ eiusmodi ē obiurgio hęc q̄ fit a pluribus: ita vt ecōtrario magl donetis t cōsolemi. Vl sic. Oēs loquent sup aspnationē illi⁹. i. de ei⁹ pigritia aspnāda. Aliqui libri habēt: Sup aspnatione illi⁹. Et est sensus: Oēs loquent sup aspnatione illi⁹/ q̄ aspirat ad ociū t torporē/ t nō ad op⁹ t laborē: h̄ est/ oēs loquēt ad h̄ q nō spirat ad eęlū scādere p laborē: t volare p cōtemplationē ad qđ fact⁹ ē. Job.v.c. Homo nat⁹ ad laborē t auis ad volandū. v De stercore boū lapidat⁹ ē piger. Boues sunt p̄dicatores: q̄ iugū dñi iugiter portāt: currū ecclesię trahūt: terrā cordiū pctōr vomere linguę suę scindūt: spinas t tribulos vitior euellūt: semia verbi dei serūt: duob⁹ comib⁹.i. scia duor testamētor/ vel vita t scia decorank: De quib⁹ dr Job.j.c. Boues arabant et asinę pascebank iuxta eos. Deut.xxv.a. et.j.Corinth.ix.b. Non alligabis os bouis triturātis. Prouerb.xiiij.a. Ubi nō sūt boues ꝑsepe vacuū ē: vbi aūt apparēt plurimę segetes/ ibi manifesta ē fortitudo bouis. Stercora boū sunt verba increpatoria t exhortatoria/ quib⁹ stercorat et fęcundat ecclia cordiū peccator: De quib⁹ dicit Lucl.xiij. b. Sñe dimitte illā t hoc anno vsq̄dū fodiā circa illā t mittā stercora: et siquidē fecerit fructū: sin autē in futuro succides illā. Beatus Beñ. Quis ignorat esse fimū verbū increpatoriū: qz si nō excuset necessitas min⁹ deceat, pferētē. Hoc fimo alios impinguari/ alios indurari.i. lapidari videm⁹. O piger nōne bouin⁹ fimus

nõne bouinus firmus ſpargitur in agro tuo/vnde ḡ habet lapides: Et igit̄ ſenſus: ☞De ſtercore boũ.i.fructuoſa ꝛ vtili p̄dicatione p̄dicatorũ: lapidabit̄.i.indurabitur: piger.i. torpens/ pedib⁹ ꝑger. Jtē ſtercora boũ ſunt tpalia: ḡ p̄dicatores verbi dei quaſi ſtercora abijciũt ꝛ cõculcant: quib⁹ tobias excecat⁹ eſt: vt legit̄ Tob.ij.b. De qb⁹ dr Thren.iij.a. Qui nutriebant̄ in croceis amplexati ſunt ſtercora. Phil.iij.b. Omia detrimentũ feci et arbitror vt ſtercora vt chriſtũ lucrifaciã. Beatus Bern̄. Ue miſero q̄ dũ ſtercorat̄ putat vitari.i.omari. Eſt ḡ ſẽſus: De ſtercore boũ.i.p amore tẽ pozaliũ: lapidabit .i.increpabit̄: piger.i.ꝓpter pigritiã ſuã. Luc̄ vj.d. Ue vob diuitib⁹ q̄ habetis hic cõſolationem veſtrã. Jaco.v.a. Agite nũc diuites plozate vlulãtes i miſerijs vñis ḡ aduenient̄ vob. Jtē ☞De ſtercore boũ.i.p imũdicia pctõꝝ: lapidabit̄.i. grauiter puniet̄: piger.i.ꝓpter pigritiã ſuã nõ vult exire de luto ſtercozum vitiozũ: ſed p̄mittit ſe putreſcere. Johel.j.d. Cõputruerũt iumẽta i ſtercore ſuo. Prouer.vj.b. Uſq̄quo piger dormis: qñ cõſurges a ſomno tuo: a ¶Et omis qui tetigerit eũ/cõicando eius pigritię: vel cõſentiendo ei⁹ malicię. b ¶Excutiet man⁹/ſuas: vt p̄ſciat feditatẽ ḡ adhęſit ei ex tactu. Et loquit̄ metaphorice. Qui em̄ tãgit lutũ vel ſterc⁹/fedat man⁹: et neceſſe habet excutere vt p̄ſciat qõ adhęſit ei de luto. ſ.xiij.a. Qui tangit picem inquinabit̄ ab ea. Multi tangẽtes ſtercora tpaliũ/putant ſe tangere reliquias. Et tales neceſſe habẽt excutere man⁹ ſi volũt beati fieri. Eſa. xxxiij.c. Btũs q̄ excutit man⁹ ſuas ab oi munere. Jtē ☞Qis qui tetigerit eũ/cozripiendo: excutiet man⁹/ſuas: ꝓpter punctionẽ ſpinarũ/quas tetigit: vel ꝓpter vſtionem ignis. ij. Regũ.xxiij.a. Preuaricatores quaſi ſpinę euellent̄ vniuerſi ḡ nõ tollunt̄ manib⁹: Sed ſi quis eas tangere voluerit armabit̄ ferro ꝛ ligno lanceato/ igneq̄ ſuccenſe conburent̄ vſq̄ ad nihilũ. c ¶Cõfuſio patrꝭ eſt/carnalis vl̄ ſpũalis: d ☞De filio indiſciplinato.i. filius indiſciplinat⁹ cõfundit patrẽ ſuũ: ꝛ pater cõfundi debet ſi nõ diſciplinat filiũ. Prouerb.x. a. Filius ſapiens letificat patrẽ: filius ẏo ſtultus mẽſticia eſt matris ſue. e ¶Filia aũt fatua.i.indiſciplinata vel vaga ꝛ diſſoluta: f ¶In deminoratiõe fiet/honozis ſui et parentũ. Propter qõ dicit̄.j.xlij.b. Sup filiã luxurioſam cõfirma cuſtodiã: neq̃ te faciat venire in opprobriũ inimicis tuis.

Doraliter ☞Doraliter: Filia fatua eſt erronea cõſcientia: que ſemp minozat̄ in bono.ſ.xix.a. Qui cito credit leuis eſt corde et minozabit̄. Jtē filia ẽ vis anim̄/quelibet ſcientia/regula/ſecta/ pfeſſio quelibet.ſ.vij.c. Filię tibi ſunt ſerua corpus illarum. g ¶Filia prudens hereditas/eſt/viro ſuo.i.loco hęreditatis: q̄ vir ſapiens plus diligit prudentẽ vxozem ſine hęreditate/cũ fatuam cum magna hereditate. Vel/Filia prudẽs/eſt/hereditas viro ſuo.i.ſic vir delectat̄ in ſua hęreditate ꝛ eam tenet vſq̄ ad mortẽ: ita delectat̄ in prudẽti vxore ꝛ eam nõ dimittit niſi per mortẽ: qua ſoluit̄ ꝛ diuidit̄/ꝛ ab hereditate/ꝛ ab vxore.j.Corinth.vij.g. Mulier alligata eſt legi quãto tempore vir ei⁹ viuit: q̄ ſi dormierit vir ei⁹/ libe-

Doraliter rata eſt a lege. ☞Doraliter: g ¶Filia prudens/eſt anima fidelis: que eſt/ h ¶Hereditas viro ſuo.i.chriſto: q̄

Pſ.15. excolit vt homo hereditatẽ. Pſ. Hereditas mea p̄clara eſt mihi. Et q̄ talis filia hereditas ſit viro ſuo/probat quaſi per contrariũ: i ¶Nam que cõfundit/virũ ſuũ/faciens eũ erubeſcere ſtulticia ſua: k ¶In contumeliam fit genitoris: q̄ eã male erudiuit in domo ſua. Et quãdo remittit in domũ ſuam a viro ei⁹: qđ eſt patri ei⁹ magna cõtumelia. Prouerb.xxix.c. Puer qui dimittit ſuę voluntati confundit matrem ſuam. Jdeo dicit̄.j.xxvj.b. Jn filia nõ aduertẽte ſe: firma cuſtodiã/ne inuenta occaſione aburat̄ ſe. l ¶Patrẽ ꝛ virũ confundit audax/filia.i.temeraria vel effrenis. ☞Moraliter: n ¶Audax/filia: caro vel mala voluntas audax ad peccandũ: l ¶Cõfundit patrẽ.i.affectũ: m ¶Et virum.i. intellectũ. o ¶Et ab impijs nõ minozabit̄.i.a ſimilibus nõ vituperabit̄: vel impios ſupabit in ſcelerib⁹ ſuis: vel a vitijs imputatis nõ ceſſabit. p ¶Ab vtriſq̄ autem.i.a patre ꝛ viro: q ¶Jnhonorabit̄.i. vituperabit̄. r ¶Muſica in luctu ipoꝛtuna narratio. Sicut dicit̄ Glo. hic arguit quoſdã p̄dicatozes: qui in ſuis ſermonibus deberent facere ſtimulum timoris vel deuotionis ad luctũ: ꝛ ipſi fabricant fabulas ad riſum. Unde Eccl̄ⁱ. xxxij.g. Sedent cozam te pop⁹ meus: ꝛ audiunt ſermones tuos ꝛ non faciunt eos: quia in canticũ oris ſui vertunt illos. Eccs.x.d. Jn riſu faciunt panem et vinum. Jtem arguit carmina ꝛ cantilenas exequiarũ: que olim in figura fiebãt.ij. Paral̄.xxxv.d. Omnes cantozes ꝛ cantatrices vſq̄ in p̄ſentẽ diem lamẽtationes ſup iosiã replicant. Jtem arguit illos qui in cozrigendo tempus ꝛ locum nõ obſeruant. Unde dicit: s ¶Jmpoꝛtuna narratio.i. cozrectio vel p̄dicatio in tempoze non ſuo: Eſt/ r ¶Muſica in luctu: id eſt melodia in tempoze luctus. Modo eſt tempus et locus lugendi: et ideo non †mimice vel rhythmice p̄dican- †Al. tmetrice dum eſt/ ſed cũ fletu ꝛ gemitu. Eſa.xl.a. Loquimi ad coz hieruſalẽ. Thren.ix.e. Deducant oculi noſtri lachrymas: et palpebre noſtre defluant aquis: quia vox lamentationis audita eſt de ſion: id eſt de p̄dicatore. t ¶Flagella et doctrina in omni tempoze ſapiẽtia: id eſt diſciplina flagelli ꝛ doctrina verbi in omni tempoze/ tam aduerſitatis cũ p̄ſperitatis ſunt cauſa ſapientię. Prouerb.xxix.c. Uirga atq̄ cozrectio tribuit ſapientiã. Eſa. xxviij.e. Sola vexatio tm̃modo dabit intellectũ auditui. Et Tob.xj.c. legit̄ q̄ felle poſito ſuper oculos recuperauit viſum tobię. Uel ſic. t ¶Flagella id eſt cõminationes pene eterne: v ¶Et doctrina: id eſt p̄miſſio glorie eterne. x ¶Jn omni tempoze ſapiẽtia ſunt: id eſt cauſa ſapientię audientibus. Unde circa hec duo maxime debet verſari oꝛis doctrina ꝛ p̄dicatio. Un̄ Matth. xiij.g. Omnis ſcribadoctus de theſauro ſuo pfert noua et vetera. Et Luc̄.x.f. ſamaritanus vulneri⁹ ſauciati infundit vinum ſimul ꝛ oleum. y ¶Qui docet fatuum: id eſt incozrigibilẽ cui male ſapit cozrectio: z ¶Quaſi qui conglutinat teſtã: id eſt perdit operã ꝛ impenſam/ ꝛ ſeipſum inſipientẽ oſtendit. Prouer.ix.b. Qui erudit deriſozem ipſe ſibi iniuriam facit. Jtem in eodẽ.xxiij.b. Jn auribus inſipiẽtiũ ne loquaris: q̄ deſpicient doctrinã eloquij tui. a ¶Qui narrat verbũ nõ audienti.i.non attendenti: b ¶Quaſi qui excitat dormientẽ de graui ſomno: qui moleſte accipit ꝛ cito ad ſomnũ recurrit: ſic fatuus cum cozrigit̄ graviter audit: ꝛ cito ad ſtulticiã ſuam redit. j.xxxij.a. Ubi non eſt auditus/non effundas ſermonem tuum. j.xxv.b. Beatus qui narrat iuſticiam auri audienti. c ¶Cum dormiente loquit̄ qui narrat ſtulto ſapientiã: quia ſicut dormiẽs non audit q̄ ei dicit̄: ita nec ſtultus. Et cõparat̄ ſtultus dormienti: quia ſicut in dormiente ligati ſũt ſenſus exteriozes p ſomnũ: ita in ſtulto p ſomnum negligentię ꝛ per ſomnũ culpe ligant̄ ſenſus interiozes vt nihil tielligat. Abacuk.ij.d. Qui dic̄ ligno expergiſcere: ꝛ lapidi tacẽti ſurge. d ¶Et in fine narrationis dicit: quis eſt hic: qui me arguit indiſcrete: id eſt increpat iniuſte: vel monet viam relinquere: vel p̄ſumit me docere: Exo.ij.c. Quis te conſtituit p̃ncipẽ ac iudicẽ

sup nos? Beñ.xix.b. Ingressus es vt aduena: nūquid vt iu/
dices.ē. xiij.d. Pauper locutus est: et dicunt: quis est hic?
a Supra mortuū ꝛc. Hic hortat auctor ad compassionē.
Et tangit breuiter tria genera hominū. Bonū mortuū mor/
te naturę: fatuum viuentem vita naturę: malū mortuū morte
culpę. Omnibus cō/
patiendum est et con/
dolendū: quia ipsa na/
B j.38.b. tura hoc docet. Unde
Al. †defecit dicit: a Supra
mortuū/morte natu
rę: b Plora: id est
plorare pmitteris/nō
desperādo tamē de re
surrectiōe: sic dicit.j.
Al. †olebus Thessal.iij.c. Ut nō
cōtristemini sicut ꝛ cę
teri qui spem non ha/
bent. c Defecit
enim lux eius.i. vi/
E.12.c. ta corporalis. Sic ac/
cipitur lux/Job.iij.d.
Quare misero data ē
lux: et vita his qui in
amaritudine animę sunt? d Et supra fatuū plora/mul/
to plus: e Deficit enim sensu/spirituali.i. prudentia q̄
bonū eligit ꝛ malum fugitur. f Modicū plora supra
mortuū: hoc est ex cōpassione naturali/ non ex desperatiōe
incōsolabili: quoniā requieuit a laboribus et miserijs huius
vitę. Apoc.xiij.c. Amodo iam dicit spiritus: vt requiescat a
laboribus suis. Et ideo potius congaudendū esset ei: quia de
labore ad requiē: de luctu ad gaudium transiuit. E contrario
nascenti in mundū condolendū est et compatiendū: qz ingre/
dit miserias ꝛ erumnas multas. Unde domin⁹ de morte la/
çari non plorauit: quinpoti⁹ dixit: Lazarus mortu⁹ est ꝛ gau
deo propter vos. In resurrectione ꝺō plorauit: quia iam re/
Moraliter quiescentem ad miserias reuocabat: Joh.xj. Moraliter:
a Supra mortuū/in peccatis: b Plora/cōdolendo.
Nec ē pmissio vt prius: sed p̄ceptum. j.xxxviij.b. Fili i mor
tuū prodtic lachrymas: ꝛ quasi dira passus incipe plorare. ē.
viij.d. Mortuo non ꝓhibeas gratiā: non desis plorantibus
in cōsolatione: ꝛ cum lugentibus ambula. c Deficit enim
lux eius: id est vita animę suę: De qua Eph.v.b. Fuistis
aliquādo tenebrę: nunc autē lux in dño. d Et supra fa/
tuum plora: deficit enim sensu: id est intelligentia. De
his duobus plorandum est. i. de defectu gratię: ꝛ de defectu
intellectus. Nam per gratiā viuit affectus: et ꝑ intelligentiā
viuit intellectus. Uñ tūc plene mortua est aīa/cum deficit et
gratia ꝛ intelligētia. Sed qz debet esse luctus cōsolabilis: qz
de nemine desperandū est dū est in via: Ideo addit: f Mo
dicū plora supra mortuū. Hiere.xxxj.c. Quiescat vox
tua a ploratu: et oculi tui a lachrymis: qz est merces ori tuo/
ait dñs: et reuertent de terra inimici: ꝛ est spes in nouissimis
tuis. j.xxxviij.b. Fac luctū ꝟm meritū eius vno die vel duo/
bus ꝓpter detractionē. g Nā requieuit/a bono ope: et
a laude dei. h Requissimi em̄ nequissima vita sup
mortē fatui: Et peior est vita fatui/q̄ mors eius. j.xxx.c.
Melior est mors q̄ vita amara: ꝛ requies ęterna q̄ languor
pseuerās. Vita fatui nequā in cōsensu peccati: nequior ī ope:
neq̄ssima in ꝓsuetudine. Ītē nequā est in ope: nequior ī defen
sione: neq̄ssima in gloriatiōe. i Luctus mortui septem
dies. i. mortui lugēdi sūt septē dieb⁹. Et tangit morē sui tpis
auctor. Ante legē ꝟo maior erat affectio ad amicos: et maior
luct⁹ ī morte eor. Uñ ꝛ Iacob mortuū/plorauerūt iudei q̄dra/
ginta dieb⁹: ꝛ egyptij septuaginta dieb⁹: Beñ.vlt.c.a. Moysē
ꝟo plorauerūt triginta dieb⁹ tm̄: Deut.vlt.c. Ō minor ē af/
fectio: vir vna hora plorat amic⁹ mortu⁹. k Fatui aūt ꝛ
impij oēs dies vite illor/lugēdi sūt: qz oēs mali sūt. Illi⁹
Moraliter ob ignorātiā: isti⁹ ꝓpt malitiā. Moralit/aūt septē dies/sunt
septē ętes mundane ꝓspitatis. i. scia sęcularis/fama ꝓpria/
sanitas corpalis/voluptas carnalis/abūdantia tpalis/securi/
tas mūdialis/gloria singular⁹. De quib⁹ Job.xxj.b. Ducūt
in bonis dies suos: ꝛ in pūcto ad inferna descēdit. Pš. Dies Pš.101.
mei sic vmbra declinauerūt. Hiere.xx.d. Maledicta dies i
qua natus sum: dies in q̄ pepit me mater mea nō sit bñdicta.
l Cū stulto ne multū loquaris. q.d. etsi stult⁹ sp sit lugen/
dus: nō tñ corripiēd⁹:
maxīe si sit obstinat⁹.
ē. viij.a. Me litiges
cum homīe linguato.
Prouer.xxix.b. Ur
sapiens si cū stulto cō Al. ꝓcce/
tenderit siue iracat si/ diaberis
ue rideat non inueniet Prouer.2
requiē. m Et cū in
sensato ne abieris: Al. ꝓpora
in vias errorū: Al⁹ ad
litterā. ē. viij.d. Cum
audace nō eas in via. C
Prouerb.xiij.d. Qui
cū sapiētib⁹ gradit sa/
piēs erit: amic⁹ stultor⁹
similis efficiet. n Serua te ab illo/cedendo
non respōdendo:
o Ut nō molestiā habeas/ꝺportunitat⁹ illi⁹: sic de iona/
tha ꝓcipit alexāder. j. Machab.x. f. dicēs Nec quisq̄ molest⁹
sit ei de vlla ratiōe. Sal. vj.d. De cęco nemo mihi molest⁹ sit.
p Et nō coinquinaberis i peccato illi⁹/cōsentiēdo: vl
nō corrigēdo. ē. xiij.a. Qui tetigerit picē inquinabit ab ea. j.
Cor. xv.c. Corrūpūt mores bonos colloq̄a praua. q De/
flecte ab illo. i. recede ab eo: sic abraam a loth: Beñ.xiij.d.
Et iacob ab esau: Beñ.xxxiij.d. r Et inuenies requiē:
sic illi: nō corpore q̄dē/sed spiritu. Matth.xj.d. Discite a me
qz mitis sū ꝛ hūilis corde: ꝛ inuenietis requiē aīab⁹ vestris.
s Et nō accidieris i stulticia illi⁹. i. nō cōtrahes acci/
diā siue torporē ex stulticia illi⁹. Multi em̄ ꝓtrahūt tediū bo
nę vitę ex cōiūctu stultor. ē. vj.c. Porta illā. i. sapiētiā: ꝛ nō
accidieris ī vinculis illi⁹. Et sic nō accidieris i stulticia
illi⁹/corrigēda vel declināda. ē. iij.b. Libera eū q̄ iniuriā pa
tit de manu superbi: ꝛ nō acide feras in manu tua. t Super
plumbū q̄d grauabit. i. graui⁹ iudicabit: v Et qō il/
li aliud nomē q̄ fatu⁹: q.d. plūbū graue est: ꝛ fatu⁹ gra/
uior. Plumbū em̄ portari pōt/licz cū grauamīe: sed stultus
sustineri nō pōt. Prouer.xxvij.a. Graue ē saxū ꝛ onerosa are
na: sed ira stulti vtroq̄ grauior. x Arenā ꝛ salē ꝛ massā
ferri facili⁹ est ferre q̄ hoiem imprudentē ꝛ fatuū ꝛ
impiū. i. multitudinē leuiū pcōr/q̄ p arenā designant: ꝛ fa/
tuā sapiētiā phor/q̄ p salē exprimit: ꝛ durā gētiliū psecutionē/
q̄ pmassā ferri accipit: facili⁹ ē sustinere q̄ hereticū ꝺprudentē
q̄ sine discretiōe venialia sic arenā bibit pcā: ꝛ fatuū q̄ phor
sapientiā q̄si sapidā amplexabit: ꝛ impiū q̄ dei cultū ꝛ scīpturā sacrā dehonestat puertēdo: ꝺprudentē sibi/fatuū/ꝓprio/im/
piū deo. y Sic lozamentū ligneū ꝛc. Rab. cōtinuat
hoc dicēs: Exit auctor de grauitate fugienda: ꝛ incipit agere
de grauitate optāda ꝫ leuitatē fatui/subiūgēs firmitatē sapiē
tis/ cōpans eū lozamento firmit collocato. Est aūt lozamētū
cōgeries lignor firmit sibi cōpaginator ī fundamēto ędificij
Dyrtice vl etiā sup fūdamentū/dictū a lozo. Dyrtice/ Per ligna lo/
ramēti significant fideles: q̄ dant fructū in tpe suo. Edificiū ē
eccl̄ia: fūdamētū fides christi: de q̄. j. Cor. iij.c. Fūdamentū
aliud nemo pōt ponere ꝑter id qō positū ē: qō ē christ⁹ ihesus.
Uincula sūt charitas ꝛ doctrina aplica. Sic igit lozamētū lig
neū firmit colligatū nō dissoluit: sic ędificiū eccl̄ię ī fūdamēto
fidei firmit colligatū ꝛ charitate ꝛ doctrina aplica cōpagina/
tū idissolubile ē. Matth. vij.d. Ois q̄ audit ꝟba mea hec ꝛ fac
ea assimilabit viro sapiēti q̄ ędificauit domū suā sup petrā: ꝛ de/
scēdit pluuia ꝛ venerūt flumia: ꝛ flauerūt venti ꝛ irruerūt ī do/
mū illā ꝛ nō cecidit: fūdata em̄ erat sup firmā petrā. Et h est
qō dic: Sic lozamētū ligneū colligatū fundamēto
ędificij nō dissoluet/ex facili: ꝫ Sic ꝛ cor cōfirmatū
in cogitatiōe consilij/nō dissoluet/ex facili. Hoc est/sicut
ędificiū stabile est

ędificiū stabile est et firmū/nec cito soluit a vento vel pluuia: sic cor roboratū deliberatis ⁊ consultis cogitatiōibus defa/cili non mouet a temptationū ꝓcellis: dūmodo sint cogita/tiones colligatę in fundamento fidei: ⁊ compaginatę vinculo charitatis. Eph.iiij.a. Supportātes inuicem in charitate: solliciti seruare vnita/tem spiritꝰ in vinculo pacis. a Cogita/tus sensati: id est sa/pentis: b In omni tempore/ aduer/sitatis .i. et prosperi/tatis. c Vel etiam/ d Metu/cuiuslibet tribulatiōis: e Nō deprauabit/ decli/nādo ad malū ⁊ omit/tendo bonū/ etiā nutu mortis. Prouerb.xx/viij.a. Justus q̄si leo cōfidens absq; terro/re erit. Item in eodē xxj.a. Cogitatiōes robusti semp in abūdantia. Mullū bellū intrinsecum vel extrinsecum deprauare potest cor illius ho/minis qui mādata domini custodit iuxta diuinoꝝ librorꝝ con/silium. f Sicut paleę in excelsis: id est in alto loco po/sitę. g Et cementa: id est sabulū siue arena: h Sine impensa posita .i. sine admixtione calcis: i Contra fa/ciem venti .i. contra impetum venti: k Non pmane/bunt: quia cito dispergunt. l Sic et cor timidū: quia timet paupertatē vel mortē. m In cogitatione stulti/ non fundatū in charitate ⁊ veritate. n Contra impetū ti/morꝝ .i. temptatiōis timidę: o Non resistit/ sed cedit. Prouer.xxviij.a. Fugit impiꝰ nemine pſequēte. Cōparant autē mali paleis multis rationibus. Primo sicut palea cum grano est donec fiat ventilatio areę: ita mali cum bonis sunt donec mundet̄ area ecclesię. Matth.iij.c. Ipse vos baptiça bit in spūsancto ⁊ igne: cuiꝰ ventilabrū in manu sua: ⁊ p mun/dabit aream suā: ⁊ congregabit triticū in horreum suum: pa/leas autē comburet igni inextinguibili. Dirat autē Hiero/nymus de hmōi cōmixtiōe. ij. Corinth. vj.c. Quę cōuentio ⁊c. Quid paleis ad triticū dic̄ dominꝰ ⁊c. Item palea cibꝰ ē ignis: et peccatores cibꝰ sūt ignis infernalis. Augustinꝰ. Si paleā sequeris/palea efficieris: Caue g̃ ne ab igne inextingui bili cōburaris. Item palea omni vento agitat: sic mali omni vento circūferunt. Ab oriente/vento adulationis. Sol enim oriens .i. pſperitas adulatores adducit. Exo.x.d. Mane fa/cto vētus vrēs leuauit locustas g̃ ascenderūt super vniuersā terrā ęgypti. Item ab occidente/vento detractiōis. Aduersi/tas em̄ adulatores expellit: sed detractores adducit. Exo.x. a. Orauit moyses dominum/ qui flare fecit ventū vehemē/tissimū ab occidente: ⁊ acceptā locustā ꝓiecit in mare rubrū. Item a meridie/ vento elationis. Item a septētrione/vento de/sperationis. p Sicut ornatus arenosus .i. linitio facta de arena: q In pariete limpido/plano ⁊ polito: supple nō hęret: r Sic ⁊ cor trepidū i cogitatiōe stulti: nō adhęret. Hoc ē: sic arena nō adhęret lapideo parieti: & statim defluit: sic cor stulti nulli cogitationi boni adhęret/ vl̄ cogita/tio cordis/ sed fluit vna post aliā/ sic̄ puluis. Ecceh. xxiij.c. Dedi sanguinē eiꝰ sup petrā limpidissimā ne opirer. Vel pōt suspēsiue legi/hoc mō: p Sicut ornatꝰ arenosus: id est puluis vel linitio arenosa. q In pariete limpido .i. po/lito ⁊ exteriꝰ/non hęret: r Sic ⁊ cor trepidū in cogi/tatiōe stulti .i. trepidās i fatuis cogitatiōibꝰ. s Omi tpe nō metuet .i. nunq̄ metuit .i. sicut arena nō adhęret parieti limpido: sic timor dei nō adhęret cordi stulti timido/timore būano vl̄ mūdano nō diuino. Aliq̄ libri habēt/ metuet sine nō: sed verius cū nō: vtrūq; tñ verū est: qz ⁊ metuit et nō me/tuit: sed aliud ⁊ aliud. t Sic ⁊ qui i ꝓceptis dei pma/net semp/nullo tpe metuit: supple būano vel mūdano timo/re. Vel est similitudo ꝓ contrariū: sicut dī Luc̄. xvj.f. Fili recępi/sti bona in vita tua/ et lazarus silr mala. Et est sensus: Sicut stultus nullo tpe metuit: sic ⁊ qui in ꝓceptis dei ꝑmanet .i. in custodia ꝓceptoꝝ dei/semp metuit supple. Vñ Prouer.xx/viij.b. Beatus hō q̄ semp est pauidus: qui vo mētis est durę corruet i malū. v Pungēs oculū/cordis stimulo timorꝭ vel amoris: x De/ducit lachrymas/ cōpunctiōis/vel deuo tionis/vel cōpassiōis. Cōpunctiōis/ ꝑ pec/catꝭ .ꝓnis: deuotiōis ꝑ christi bñficijs: cō/passionis/ ꝑ ꝓximoꝝ miserijs. Primas la/chrymas deducit sti/mulꝰ timorꝭ. Secūdas ⁊ tertias stimulꝰ amo/ris: Timor em̄ ⁊ amor sunt duo calcaria: quibus equus domini .i. iustus q̄libet a lateri/bus pungit vt velociꝰ currat. y Et q̄ pungit cor/ suū vel auditoꝝ stimulo ex/hortatiōis/increpatiōis/eruditiōis: z Profert sensum: id est intelligentiā scripturarū. Vel/ pfert sensum .i. ejcit a corde malū sensū: quo sapiebāt et mūdana vt infundat ei bo/nus sensus: quo sapiūt spūalia: sicut vas ꝑmo euacuat malo liquore: vt bono impleat. Unde Threñ.ij.f. Effunde sicut aquā cor tuū ante cōspectū dñi: leua ad eum manus tuas. j. Regl.j.c. Ofne qō inebriari pōt nō bibi: sed effudi aiaz meā in cōspectu dñi. Multi vngūt corda auditorū blādimētis: et pauci pungunt acutis gladijs verbi dei. Eccs.xij.d. Verba sapientiū sicut stimuli: ⁊ q̄si claui in altū defixi. Hiere.xlviij. b. Maledictus q̄ facit opus dei fraudulēter: ⁊ maledictꝰ qui phibet gladiū suū a sanguīe. Prouer.xxvij. Meliora sūt vulnera diligentis q̄ fraudulēta oscula odientis. Nō potest autē cor gladio pungi nisi caro prius vulneret ⁊ sanguis fun/datur .i. carnalis affectus omnino euacuet. Propter qō dicit moyses/ Exo.xxxij.f. Ponat vir gladiū sup femur suū: Ite ⁊ redite de porta vsq; ad portam per mediū castroꝝ: ⁊ occidat vnusquisq; fratrē suū ⁊ amicū ⁊ primū suū. a Mittēs la/pidē in volatilia dejciet illa .i. dispget: b Sic ⁊ qui cōuitiat amico dissoluit amicitiā .i. sicut iactu lapi/dis grex auiū dissipat: sic verbo conuitij vis amicitię violat. Moraliter: Lapidē mittit in volatilia: qui durā ⁊ indiscre/tā increpationē iacit i cōtemplatiuos. Talis em̄ dejciet eos a volatu cōtemplatiōis: sic illi q̄ indiscrete rep̄hendere solēt vl̄ studētes vel cōtemplātes. Item lapidē mittit in volatilia q̄ du/rā ⁊ indiscretā pnitētiā iniūgit iuuenibꝰ: q̄ sunt leues ⁊ mobi/les sic auis. Item lapidē mittit i volatilia: q̄ durā excōicatiōis sentētiā ꝓfert i vniuersitatē clericoꝝ. Et talis dejcit eos a vo latu ⁊ dispdit ab inuicē. Hiere.l.a. Grex pditus factꝰ ē pꝓpꝰ meꝰ: pastores eoꝝ seduxerūt eos. c Ad amicū etsi ꝑdu/xeris gladiū/materialē: ad litterā. e Nō despes/ de re/cōciliatiōe eiꝰ. f Est em̄ regressus .i. recōciliatio: g Ad amicū/etiā pꝰ bella crudelia. h Si aperit os triste/ali q̄d amarū rūdendū vel dure corripiēdū: i Nō timeas/ & despando Mystice. c Ad amicū .i. ad christū/vel ad mēbrū eius. Mystice d Etsi ꝑduxeris gladiū/ mali exempli/ vel duri verbi: quibus christꝰ in mēbris suis occidit: vel lędit̄ ad minꝰ: vl̄ certe molestat. e Nō despes/de eiꝰ recōciliatiōe. f Est em̄ regressus ad amicū/ꝑ pnitētiā. Hiere.iij.a. Vulgo dicit: Si dimiserit vir vxorē suā: ⁊ recedēs ab eo duxerit vi/rū alterū: nūquid reuertet̄ ad eā vltra: Nūq̄d nō polluta erit et cōtaminata mulier illa: Tu aūt fornicata es cū amatoribꝰ mul/tis: tñ reuertere ad me dicit dñs. Item in eodē. xviij.b. Si pę/nitentiā egerit gēs ista sup malo suo qō locutꝰ sū aduersus eā: agā ⁊ ego pnitētiā sup malo qō cogitaui vt facerē ei. Ecceh xviij.f. Quacūq; hora ⁊c. h Si aperit os triste/cōmi/nādo gehennā; i Nō timeas/ seruiliter: sed filialiter: qz pat

Al. ffatui

Mali cōpa/rant paleis

Al. ffed et qui

Al. ffpducet

Moraliter

B

desperādo de recōciliatiōe. a Est em̄ recordatio pstinę amicitię: ꝛ ideo poterit recōciliari. b Exceptō cōuitio ꝛ improperio ꝛ superbia. i. supba dominatiōe: e Et mysterij reuelatiōe: ꝛ plaga dolosa. i. ꝑditione et simulata detractiōe. Per ista quicq penitus fugat amicus: nec defacili reconciliatur.

Distat autē inter conuitiū et improperiū: qz conuitiū est/qñ aliquis alij obijcit aliqđ turpe: qō tñ nō ē peccatum vel culpa eius: Verbi gr̄a: Cū dicit eū rusticū/vel leprosum/vel seruū/ vel filiū sacerdotis/aut vsurarij/ aut aliqđ hmōi. Improperiū aūt ē cū crimē obijcit: Verbi gratia: Cū qs vocat aliū latronē vel vsurariū: vel aliud pctm̄ cōmissū improperat. g In his oīb⁹ effugiet amic⁹/nō reditur⁹ ad pstinū gradū amicicię/etiā post recōciliationē. Unde. s. xij. b. Sm aliā ꝛdictionē: Amico recōciliato nō credas in ęternū.

Mystice ✠ est qui cōminat. Job. xiij. c. Et si occiderit me in ipsum sperabo. a Est em̄ recordatio/apud eū hūanę fragilitatis/ꝛ callidi ac violēti aduersarij rēptatiōis/atq imaginis suę quā nobis indidit/atq suę ingenitę pietatis q̄ nos redemit: et ꝑpter hoc facilius reconciliat. Ben. viij. a. Recordatus est dñs noe: cūctorūq animātiū ꝛ oīm iumentorū q̄ cū eo erāt in arca: ꝛ adduxit spm̄ sup terrā: ꝛ iminutę sunt aquę. b Exceptō cōuitio. i. blasphemia/ q̄ est peccatū in spm̄sanctū: Matth. xij. c. Qui dixerit cōtra spm̄sanctū verbū/nō remittet ei/neq in hoc seculo neq ī futuro. c Et improperio. i. impugnatiōe fidei charitat. ī. xxxj. d. Verba improperij ne dicas primo: ꝛ ne pmas illū ī repetēdo. d Et superbia. i. ꝑsumptione. ī. xxxvij. a. O ꝑsumptio nequissima vnde creata es coopire aridā nequitiā. e Et mysterij reuelatiōe. i. desperatiōe: cui⁹ cōfessio inutilis est: vt patet in iuda: Matth. xxvij. a. Peccaui/tradēs sanguinē iustū. Et in cain: Ben. iij. b. Maior ē iniq̄tas mea q̄ vt ventā merear. f Et plaga dolosa. i. finali impnitēcia siue obstinatiōe. ī. xxvij. d. Plaga dolosa dolosi diuidit vulnera. i. vir vnq̄ permittit sanari siue solidari. Hiere. xxx. b. Insanabilis ē fractura tua: pessima plaga tua. Itē ī eodē. xv. d. Plaga tua desperabilis/renuit curari. g In his oīb⁹ effugiet amic⁹. i. christ⁹. ī. xxvij. c. Sic q̄ dimittit auē de manu iua: sic q̄ reliquisti primū tuū: ꝛ nō eū capies: non illum seq̄ris/qm̄ lōge abest: effugit em̄ q̄si caprea de laqueo: qm̄ vulnerata ē aia ei⁹: vltra eum nō poteris colligare. Sequit: b Fidē posside cū amico in pauptate illi⁹: immo tūc magis: qz tūc magis indiget: Aliter esses solo nomine amic⁹. k Et et in bonis illi⁹ lętęris/tpalibus ꝛ ętęrnis. s. vj. a. Si possides amicū/in tēptatiōe posside illum. l In tpe tribulatiōis illi⁹/amici. m Permane illi fidelis/nō recedendo ab eo/ sed affectu ꝛ effectu cōpatiendo. n Et ꝛ in hereditate illi⁹/ętęrna: o Cohęres sis. ij. Cor. ī. b. Sicut socij passionū estis: sic eritis ꝛ cōsolationū. Mystice: b Fidem posside cū amico. i. cum christo: i In pauptate illi⁹. i. in miserēdo paupib⁹. Matth. xxv. d. Dū diu vni ex minimis his fratrib⁹ meis fecistis/ mihi fecistis. Job. vj. c. Qui tollit ab amico suo miserationē/timorē dñi derelinquit. k Et ꝛ i bonis illi⁹ lętęris/in gloria: q̄ sunt bona pauperū. Matth. v. a. Beati pauperes spū: qm̄ ipsoꝝ est regnū cęlorū. l In tpe tribulationis illi⁹. i. christi/ qui sępe tribulat in mēbris: m Permane illi fidelis/tribulatos iuuādo: nec ꝑ tribulatiōe christū dimittēdo. Luc. xxij. c. Vos estis q̄ pmānsistis mecū in tēptatiōib⁹ meis. n Et ꝛ i hereditate illi⁹ cohęres sis. Ro. viij. c. Si filij ꝛ hęredes: hęredes quidē dei: cohęredes aūt christi: si tñ cōpatimur vt ꝛ glorificemur. ij. Timoth. ij. b. Si cōmorꝛui sumus ꝛ cōuiuem⁹: si sustinebim⁹ ꝛ cōregnabim⁹. p Aq̄ ignē camini. i. ante incēdiū ignis. q Clapoꝛ ꝛ fum⁹ ignis in altū. i. euapoꝛat fum⁹ in altū qñ sufflat. t Sic ꝛ aq̄ sanguinē. i. sanguis effusionē: v Maledicta ꝛ cōtumelię ꝛ minę. i. sic fumus ꝑcedit ignis incēdiū: sic mala ꝙba ꝑcedūt homicidiū. ī. xxvij. b. Effusio sanguinis in rixa superbꝝ ꝛ maledictio illoꝝ auditus grauis. Aliter: p Ante ignē camini. i. charitatē pnię. q Clapoꝛ/lachrymarū: r Et fum⁹ ignis/. i. oratiōis siue cōpūctiōis. s Inaltat. i. vsq̄ ad cęlū leuatur. Leuit. xvj. c. Mauricēs sacerdos manu cōpositum thymiama in incēsum/vltra velū intrabit in sancta vt positis sup ignē aromatib⁹ nebula eoꝝ ꝛ vapoꝛ opiat oraculū. t Sic et/ꝑ cōtrariū: aq̄ sanguinē. i. ante actū peccati. q Clapoꝛ/diabolicę suggestiōis. r Et fum⁹/iniquę cogitationis. v Et cōtumelię/iniquę vel noxię delectationis x Et minę/ querię assensionis. ō. iij. d. Qui amat piaculum vel periculum pibit in illo. y Amicū salutare nō cōfundaris/maxie post recōciliationē ne aliqđ rācoris videat in corde manifeste. Sed ō. iiij. Reg. iij. e. Si occurrerit tibi hō nō salutes eū: ꝛ si salutauerit te nō rūdeas ei. Et Luc. x. a. Neminē p viā salutaueritis. Ps. Mō dixerūt qui ꝑteribāt/bñdictio dñi sup vos. Solutio. Attēdenda est causa dictoꝝ: vt dicit Hilari⁹: ꝛ nulla erit ꝓtrarietas. Salutare viatorē in via cū mora vel ex curiositate nō est bonū/ne impediat ab itinere suo vel a fructu ꝑdicatiōis: Salutare ꝙo ex amicitia: vel ad ꝓsolandū/bonū est: ita vt meli⁹ nō impediat. Itē salutare ē salutē optare: Mō ē sal⁹ optāda ī via/sed ī domo. i. in termio vię. Un̄ Luc. x. a. cū dixisset: Neminē p viā salutaueritis: statim adiūxit: In quācūq domū intraueritis ꝑmū dicite: Pax huic domui. b A facie illi⁹ nō te abscōdas/auertēdo faciē tuā vl̄ declinādo a via ne illi obuies: qō ē signū odij ꝛ rancoris. c Et si mala. i. damna rerū: vl̄ tribulatiōes ꝛ vexatiōes: d Tibi euenerint ꝑ illū. i. ꝑt illū: e Sustine/patiēter. Prouer. xij. d. Qui negligit dānū ꝑt amicū iust⁹ ē. i. verus amic⁹: Hoc em̄ requrit ius amicitię. f Qis q̄ audiet/tibi malū eueniſſe ꝑ illū: ꝛ te sustinuisse patiēter: g Cauebit se ab eo. i. ab offensiōe illi⁹: et a tua silr. Multi em̄ sūt q̄ ꝑt se nō timent: ꝑt amicos. Jō dr Eccl̄s iij. c. Meli⁹ ē duos esse sil̄ q̄ vnū: habēt em̄ emolimentū sociatis suę: ꝛ si vnus ceciderit ab altero fulciet. Mystice: y Amicū. i. christum: z Salutare. i. honorare vl̄ orare: a Nō cōfundaris. i. ꝑ cōfusiōe nō ꝓhibearis. Et/ b A facie illi⁹ nō te abscōdas/celādo peccata tua vicario eius. Job. xxxj. d. Si abscōdi q̄si hō peccatū meū: ꝛ celaui in sinu meo iniq̄tatē meā: c Et si mala tibi euenerit ꝑ illū. i. ꝑt illū: e Sustine/patiēter/libēter/lętanter. Matth. v. a. Beati estis cū maledixerit vob hoies: ꝛ psecuti vos fuerint oīne malū aduersus vos mētiētes ꝑt me: Gaudete ꝛ exultate qm̄ merces vra copiosa est in cęl̄. ī. xxix. b. Perde pecuniā ꝑter fratrē ꝛ amicū: ꝛ nō abscōdas illā sub lapide ī ꝑditionē. f Qis q̄ audiet/te ita lętant ꝑt christū/tot ꝛ tāta sustinere: g Cauebit se ab eo. i. ab ei⁹ offensiōe exēplo tuo. Esa. ij. d. Quiescite ab hoie cui⁹ spūs ī narrib⁹ ei⁹: qz excelsus reputat⁹ ē ipse. h Quis dabit ozi meo custodiā. Sub inrogatiōe ozat custodiā linguę sibi dari: in q̄ frequēter et facile cadit hō. Un̄ Prouer. x. c. In multiloquio nō deerit pctm̄. Prouer. xxv. d. Sic verbs patēs ꝛ absq murozū ambitu: ita vir q̄ i loquēdo nō pōt ꝓhibere spm̄ suū. q. d. auctor: null⁹ pt dare mihi custodiā linguę nisi tu dñe. Un̄ Ps. Pone dñe custodiā ozi meo ꝛc. Prouer. xvj. a. Hois est ꝓparare aiaz: ꝛ dñi est gubernare linguā. Et ō est: h Quis dabit ozi meo custodiā ꝛc. discreti silētij. i Et sup labia mea signaculū certū/vel certus

Al. ꝓcordatio

Al. ꝓfunda
Al. ꝓme abscōdā
Al. ꝓubi
Al. ꝓstinet

Ps. 140.

Ps. 118.

Mystice

Ps. 140.

culū certū/vl certis tpib⁹ t locis determiatis possint api/ri t claudi: Nō em̄ sp t vbiq; loquēdū vl tacendū. Eccls.iij. b. Est tpus tacēdi t ē tpus loquēdi. Silr t loc⁹. Mūeri.xix. c. Vas qđ nō hz opculū imūdū erit. a Ut nō cadā in ipsis.i.p ipsa q̄si p foramē latū t aptū.ſ.xx.c. Lapſ⁹ falsę lin/guę q̄si q in paulūmēto cadens.i.dure. Jō dī Prouerb.xxj.d. Qui custodit os suum t lin/guā suā/custodit ab an/gustijs aiaz suā.j.xx/viij.d. Uerbis tuis fa/cito statherā: t frenos ori tuo rectos. b Et lingua mea ydat me.i. dignū ętna pdi/tione faciat: vt diuitē epulonē: Luc.xvj.f. Et mltos alios silr p/didit lingua eorum.j. xxviij.c. Multi ceci/derūt i ore gladij/sed nō sic q̄si q interierūt per linguā suā. Illos interfecit gladi⁹ alien⁹ t in corpe: istos occidit ꝓprius gladi⁹ t in aia. Prouer.xviij.d. Mors t vita i manib⁹ linguę.

Domine pat⁹ ꝛc. Legit Expo. Ca.XXIII.

d Ecclē.j.d. q aialia ibāt t reuertebant: in q̄ moralit dr signat/q doctores t p̄dicatores cū alijs p̄dicaue/rint atq; eos docuerint: debēt ad seipsos circūspecta medita/tione redire: t sollicite p̄cauere ne i eis inueniat qđ in alijs re/p̄hendūt: et q ipsi habeāt qđ alios debere hīe p̄dicāt: sic dī cit iacob/ Gen.xxx.d. postq̄ longo tpe pauerat oues laban: Bndixit tibi de⁹ ad aduentū meū: iustū ē igit vt aliqñ ꝓuideā domui meę. Jdeo auctor iste/ in p̄cedenti capitulo oñderat q̄liter doctores t p̄dicatores mores t vitā alioꝝ debēt ordi/nare et informare/ docet in h capitulo ipsos ad se redire post alioꝝ istructionē/me cū alijs p̄dicauerint/ipsi reprobi iuenīāt .j.Corſ.ix.d. sic dī Ro.ij.c. Qui p̄dicas nō furandū furaris. Primo igit docet orare/me crimia q̄ i alijs reprehendūt/ī ipsis repiant. Et ē hęc deprcatio p̄ncipalit cōtra qnq; .i. ignorātiā supbiā/luxuriā/auariciā/gulā. Secūdo docet loqui sine iura/mēto: vt magis credat⁹ persatiōi q̄s execratiōi: vt exēplo ma gistri discāt discipli nō iurare: ibi: Doctrinā orī audite fi lij. Tertio docet castitatē amplecti: t libidinē detestari: ibi: Noli fornicario ꝛc. Dicūt aūt alīq; q oro q̄ p̄mittit i hoc capitulo/salomōis sit: ad īraz: cōtra tres hostes ei⁹. i. adad idu/mēū t raçon t hieroboā: de quibus legit.ij.Regl.xj. Sed qz dixim⁹/ salomonē nō esse auctorē hui⁹ libri: ideo ꝑ p̄termit tim⁹. Dicit g̃: c Dñe/cui debet timor. d Pater/cui debet bonor: Malach.j.b. e Et dñator vitę męę/ cui debet amor. f Dñe/vniuersoꝝ creatiōe. g Pat/iustoꝝ recrea/tiōe. e Et dñator vitę męę. i. oīm viuētiū gubernatiōe. f Me derelinq̄s me/ infirmū t insciū: g In cogitatu t cōsilio illoꝝ. i. dęmonū q̄ g̃rūt aiaz meā vt auferāt eam. Hiere.xviij.d. Tu aūt dñe scis oīe cōsiliū eoꝝ in mortē. b Nec sinas me cadere/merito pctōꝝ meoꝝ. i In illa exprobratiōe/notabili t terribili: Matth.xxv.d. Esurui t nō dedistis mihi māducare. Esa.xiiij.c. Quō cecidisti de cę/lo lucifer: q̄ mane oriebaris: corruisti in terram q̄ vulnerabas gētes. Siue imprperiū/oprobriū p̄lati t doctoris t p̄dica/toris. Hiere.xx.c. Cōfūdent vehement: qz nō intellexerūt op/probriū sempiternū: qđ nunq̄ delebit. k Quis suppo/nit i cogitatu meo flagella/correctiōis t disciplinę rep/mētia ipsū cogitatū/ne ꝓcedat vsq; ad ꝓsensū: l Et i cor/de meo doctrinā sapię: qua dirigant cogitatiōes t affe/ctiōes i deū. Job.vj.b. Hęc sit ꝓsolatio mea/ vt affligēs me dolore nō parcat: vl nō parcāt ipse cogitatiōes q̄n remordeāt et torq̄ant me. m Ut ignorātiōib⁹ eoꝝ/cogitat⁹ t cor/dis: hoc est in peccatis cogitationū t affectionū ignorāter fa/ctis: n Nō parcat mihi/ de⁹ q̄n puniat statim: o Et nō appareāt delicta illoꝝ. i. cogitationū t affectionū p oris ꝓsumptionē. Vel/illoꝝ. i. dęmonū suggerentiū. p Me accrescant/vel/adincrescāt ignorātię męę. i. peccata mea ignorant facta: q̄ accrescūt ꝓcedēdo de cogitatiōe i dele ctationē: t adincrescūt ꝓgrediēdo de delectatiōe i cōsensū. q Et mltiplicent/ delicta mea. i. omissio/nes t negligentię męę augeant. r Et pec/cata mea abūdēt/ multiplicatiōe vel cō/suetudine. s Et in/cidā i ꝓspectu ad/uersarioꝝ meoꝝ. i. dęmonū: in q̄rū con/spectu cadit qui pctīs cogitatiōis ope cōsū/mat. t Et gaude/at inimic⁹ meus. i. diabol⁹ de casu meo/non q diabolus vnq̄ gaudeat: s gaudere dī cū ei⁹ desiderū adim/plet. Unde Ps. Nō supgaudeāt mihi q̄ aduersant mihi. Et alibi. Qui tribulāt me exultabūt si mot⁹ fuero. In ſma igit desiderat auctor cogi/tatui suo dari a deo flagella disciplinę: t cordi suo doctrinam sapię: ne p ignorātiā mltiplicent delicta t pctā: t corruat i ma⁹ dęmonū. ꝛ. xxij. a. Flagella t doctrina i oī tpe sapia. Et no/tād⁹ ē ordo t ꝓcess⁹ iste malorꝝ. Ex suggestiōe em̄ orit cogita/tio: ex cogi tatiōe affectio: ex affectione delectatio: ex delecta/tiōe cōsens⁹: ex ꝓsēsu op⁹: ex ope ꝓsuetudo: ex ꝓsuetudine ne/cessitas: ex necessitate desperatio: ex desperatiōe defēsio: ex defē/siōe gl̄riatio de pctō: ex gl̄riatiōe dānatio. Et hec ē catena dya/boli: q̄ trahit pctōres p⁹ se i infernū. v Dñe pr̄/vt.ſ. x Et de⁹ vitę męę/dator t ꝓseruator. Nec dī/de⁹ mortl męę: qz nō ē de⁹ mortuoꝝ/s viuoꝝ: Matth.xxij.d. y Me derelin/q̄s me/exponēdo/vl gr̄az tuā retinēdo. z In cogitatu il/loꝝ. i. dęmonū/vl maloꝝ hoīm. Repetitio oīonis itimę af/fectiōis signū ē. i. timoꝛ t amoris. a Extollētiā oculoꝝ meoꝝ ne dederꝛ mihi. i. supbiā nō ꝓmittas me retinere in corde meo/q̄ cito apparet in oculis. Esa.ij.c. Oculi sublimis hoīs hūiliati sṫ. Prouer.vj.c. Sex sūt q̄ odit de⁹: t septimū detestat aia ei⁹: Oculos sublimes ꝛc. Ul sic: Extollentiā oculoꝝ meoꝝ ne dederis mihi. i. nō des mihi vū elat⁹ videar t magn⁹ i oculis meis. Esa.v.e. Uę q̄ sapientes estꝛ in oculis vr̄is: t coram vobismetipsos prudentes. j. Regl.xv.d. Mō/ne cū ees parvul⁹ i oculis tuis: caput i tribub⁹ isr̄l fact⁹ es: b Et ne desiderū/prauū/averte a me. Prouer.xxj.d. Desiderū occidit pigr. c Aufer a me vētris ꝓcupiscē/tias: q̄ multę sūt t imūde. Prouer.xxj.c. Qui amat vinū t pinguia nō ditabit. d Et cōcubit⁹ cōcupiscētię. i. volu/ptates luxurię: e Me apphēdāt me: nō dicit: ne stimulēt me: s ne apprehēdāt me vel illaq̄nt/ vt apparitores diaboli. s vij.a. Noli facere mala t te nō apphendet. f Et aio irre/uerēti. i. sine timore peccati/nec deū nec hoīem reuerēti. g Et infrunito. i. indiscreto t insipido. Dicit em̄ infrunit⁹ ab in qđ ē sine: t frumē frumis: qđ ē supior ps palati: q̄ sapor ci/boꝝ discernit: sic dī Cassiod. sup illō Ps. A fructu frumēti vini t olei sui mltiplicati sūt. Et ifrunit⁹ dī q̄si sine frunio. Est aūt frunū puluis corticis querc⁹ cōtriti/q̄ coria deficcantur: qui gallice dicit tān: et de frunire tanneur: t artifices illi fruni/ones. Et ita anim⁹ infrunitus est: qui nō est deficcat⁹ ab hu/more carnalis concupiscentię. Uel infrunitus dicit quasi sine fręno/vel sine fronte/vel sine froneſi. Unde versus. Infruniti viri si vis p quinq; notare: Frons froneſis frumen frunio frę/na dabunt. Est ergo sensus: f Animo irreuerēti. i. rene/rētiā non habēti. g Et infrunito. i. insipido sine frumine discretiōis: t fluido sine frunio castitatis: et effronti sine frōte verecūdię: et effręni sine fręno temperātię: et impudenti sine froneſi prudētię: b Me tradas me. i. ne tradi ꝑmittas.

a Doctrinã oris: id est disciplinã verborũ: b Audite filij: id est discite ⁊ seruate. Uel/ a Doctrinã oris: id est sacrę scripturę quę est os domini: Josue. ix. c. et Esa. xxx. a. b Audite filij. q. d. hęc doctrina filiox est: alię sunt seruo/rum. Item/ a Doctrinã oris: id est doctoris vl̃ p̃dica/toris: q̃ est os domini:

Biere. xv. d. b Audite filij: ſz nequaq̃ doctrinã opis facite. Matth. xxiij. a. Sup cathedrã ⁊c. Et videt loqui cõtra quosdam q̃ sine doctore volunt addiscere theologiã.

B Alr. tillo

c Et qui custodierit illam/ in corde et ope: d Nõ peri/et labijs suis/ aliud docendo et contrariũ faciendo. Unde in li/bro Prosperi. Bene docere ⁊ male viuere/ nihil aliud est q̃ se sua lingua damnare. Uel/ Non periet labijs suis/ falsa docendo/ ⁊ male dicendo/ vel iurando/ vel detrahendo/ vel adulando/ vel turpiter loquẽdo. e Nec scandalizabit in operi/bus nequissimis. i. in peccatis aliorum: quę sunt mala in cogitatione: petora in locutione: pessima siue nequissima in operatiõe. Ps. Pax multa diligẽtibus legem tuam: ⁊ nõ est illis scandalũ. Multi tamẽ offendunt ad festucã: q̃ est peius est/ ad opera pietatis. Ul'actiue: Non scandalizabit in opib⁹ nequissimis. i. nõ faciet opa nequissima i opatione: quę sunt scandalũ aliorũ/ maxime pusillorũ. Matth. xviij. a. Quicũq̃ scandalizauerit vnũ de pusillis istis ⁊c. Prouerb. xv. c. Uia iustor ãbsq̃ offendiculo. f In vanitate sua: id est in desiderio voluptatis suę: vel potius in triplici vanita/te: id est curiositatis/ voluptatis/ cupiditatis: g Apphen/dit/ a diabolo/ vel a morte. h Peccator. i. luxuriosus: i Et superbus ⁊ maledictus: id est auarus malo pęnę et culpę addictus: k Scandalizabit in illis/ labijs. s. vl' opib⁹ nequissimis. Eccl. xvij. g. Projcite a vob omẽs iniq̃tates vestras: ⁊ nõ erit vobis iniquitas vestra in ruinã.

l Jurationi nõ assuescat os tuũ. Glo. Uetat iuramẽ/tum ne fiat piurium. Unde Matth. v. f. Nolite iurare neq̃ p cęlum neq̃ p terram. Tamẽ non videt hic auctor ꝓhibere iuramentũ: sed assuefactionẽ siue assiduitatẽ iurãdi. Uñ sup illum locũ/ Matth. v. f. Ego autẽ dico: omnino non iurare: dicit Glo. q̃ malũ est/ ꝓhibet. s. appetitũ iurandi ⁊ assiduita/tem: iurare etiã per creaturam ponendo spem in eam: iurare falsũ: iurare p vero/ aut p leui causa: q̃ autẽ licitũ est hoc p/misit. s. iurare in necessitate: q̃ ꝯo vtile est consuluit omnino non iurare. In quib⁹ autẽ liceat iurare/ potest his verbis re/

Uersus tineri: Pax ⁊ fama fides reuerentia cautio damni: Defectus veri tibi dant iurare licenter. Quibus autẽ non liceat iurare/ patet sic: Occia iurãdi feruor iurando nocebũt: Illicitũ factũ mos neglectus dolus error. Unde. j. xxvij. b. Loquela mul/tum iurans horripilationẽ capiti statuet: ⁊ irreuerẽtia ipsius obturatio aurium. Dicit autem omne iuramentũ tres habe/re comites/ veritatem/ iudiciũ/ ⁊ iusticiam: vt dicit Hieronymus super illud Hiere. iiij. a. Et iurabis: viuit domin⁹ in ve/ritate ⁊ in iudicio ⁊ in iustitia. Ueritatem dico rei/ vel ad mi/nus cõscientię: iudiciũ. i. discretionẽ: iusticiam: id est iustam causam iurandi. m Multi enim casus in illa/ iurati/one vel assiduitate. n Nominatio vo dei non sit as/sidua i ore tuo/ i iurãdo: sed orãdo legẽdo psallẽdo p̃dicã/do sit continua. Contra. Deut. vj. c. Per nomen eius iura/bis. Solutio. Non ꝓhibet iurare: sed assiduitatem. o Et nominibus sanctorũ non admiscearis/ assuescendo

a Doctrinã oris audite filij: b et qui custodierit illam nõn c periet labijs suis: nec scan/dalizabit in operib⁹ nequissi/ f mis. In vanitate sua appre/ g hendit peccator: ⁊ superbus k et maledict⁹ scandalizabit i l illis. Iurãtioi nõ assuescat m os tuũ: multi enim casus in n illa. Nomunatio vo dei non o sit assidua in ore tuo: ⁊ nõmi/nibus sanctorũ nõ admisce/ p aris/ quonia nõ eris imunis q ab eis. Sicut eñ seruus in/ r terrogatus assidue a liuore s nõ minuit: sic ois iurãs ⁊ no t minãs in toto a peccato nõ v purgabit. Uir multũ iurans x implebit iniq̃tate: ⁊ nõ discẽ y det a domo illi⁹ plaga. Et si z fruſtrauerit frem/ dẽlictũ illi⁹ a sup ipsum erit: ⁊ si dissimula/ b uerit/ dẽlinquit duplicit̃: ⁊ si c i vacuũ iurauerit ñ iustifica/ d bit. Replebit eñ retributioe e dom⁹ illi⁹. Est ⁊ alia loquela f tecõtrario i morte: ñ inueniat g in hereditate iacob. Et ẽni a h misericordib⁹ oia hęc auferẽ/ i tur: ⁊ i dẽlict̃ nõ volutabũt: k

r Assidue: id est frequẽter: s A liuore nõ minuitur. i. a crimine liuoris: id est inuidię: vel a nequitia ꝓpter liuorem ver/beris. t Sic om/nis iurãs et nomi/nans nomẽ dei ⁊ san/ctorũ iurãdo: v In toto a peccato nõ purgabit: vel por⁹ polluet: vel fruſtra iu/rando/ vel irreuerẽter/ vel indiscrete/ vel leui causa. Sap. xiij. d. Non eñ iurantiũ est virtus: sed peccantiũ pęna perambulat semper in iustorum pręuaricationem. x Uir multũ iurans: id est assuetus iurare. Uel/ multũ iu/rans/ mendaciter vel inutiliter. y Implebit iniquita/te. Unde. j. xxvij. b. Loquela multũ iurans horripilationem capiti statuet. z Et non discedet a domo illius: id est a corpore vel a mente: a Plaga/ vindictę. ij. Regl. iij. f. Nec deficiat de domo Ioab fluxum seminis patiens: et lepr̃osus ⁊ tenẽs fusum. b Et si fruſtrauerit fratrem: id est decęperit vl' circũuenerit iurãdo dolose/ vl' falso. c Delictum illius sup ipsum erit: id est pęna p delicto decę/ptionis eius. Prouerb. xij. d. Non inueniet fraudulẽtus lu/crum: ⁊ substantia hominis erit auri prećiũ. d Et si dis/simulauerit/ manifestare veritatem iurando. e Deliq/uit dupliciter. Primo: quia p simulationẽ celat verita/tem. Secũdo: quia p falsitatem simularã alios mittit in erro/rem. Unde Augustin⁹. Simulata equitas/ nõ ẽ equitas: sed duplex iniquitas. Prouer. xj. b. Simulator ore decipit ami/cum suũ. f Et si in vacuũ iurauerit: id est sine causa: g Non iustificabit: id est non iuste iurabit/ imo iniuste. h Replebit enim retributione: id est pęna respõdenti peccato: i Domus illius: id est corpus vel cõscientia: q̃ erit i inferno: vbi nec ignis extinguet: nec vermis morietur. Esa. vlt. g. k Est ⁊ alia loquela ⁊c. Hic ꝓhibet auctor piuria/ blasphemias/ turpiloquia/ imprioperia: q̃ sunt loquelę impior. Justi eñ vnã habent loquelã. s. simplicẽ veritatis affectionẽ: de qua Esa. xj. a. Erat ẽra labij vni⁹ et sermonũ eorũdem. Sed q̃ vbiq̃ fore erigit turris babel: ideo multi/plicatę sunt linguę: ⁊ paucissimi retinent linguã hebr̃ã. Una loquela est lingua blasphema: de q̃ dicit: Est ⁊ alia loq̃la/ a loquela iuramẽti. l Ecõtrario. i. ꝓtraria loq̃lę iuramẽti: q̃ in iuramẽto inuocat̃ de⁹ testis: in blasphemia ꝯo diabol⁹. Et talis loq̃la ẽ/ m In morte/ loquẽtis: b ẽ pctm̃ i spm̃san/ctũ. Matth. xij. c. Spũs blasphemię nõ remittet. j. Joh. v. d. Est peccatũ ad mortẽ: nõ p illo dico vt roget q̃s. n Nõ inueniat in hereditate iacob/ blasphemia vel blasphe/mus. i. in ecclesia militãte/ vitia supplãtante. Numeri. xxiij. c. Nõ est idolũ in iacob: nec inueniet simulacrũ in isrl̃. o Et/eni a misericordib⁹. i. ab electis q̃ sibi ⁊ alijs misericordes sunt: p Hia hęc/ plurilũ/ blasphemia/ auferent. Pro/uerb. xj. c. Benefacit animę suę vir misericors. Itẽ Prouer. xix. c. Homo indigens misericors ẽ: Compatit eñ miseris: q̃ ipse miser est. q Et i delictis nõ volutabunt. i. nõ pmanebũt nec inuoluẽt se in volutabro voluptatis: sicut sus in luto. ij. Pet. ij. d. Canis reuersus ad vomitũ ⁊ sus lota ⁊c.

Indisciplinosę loquelę

a ¶Indisciplinose loquele:id est indocte ⁊ incōsideratę:
b ¶Non assuescat os tuū.i. modestiā ⁊ disciplinā custodi:
maxime i ꝟbis. Col.iij.a. Sermo vester semp in gra sale sit
condit⁹. Eph.iiij.g. Omis sermo malus ex ore vestro nō p/
cedat/sed siquis bon⁹ est ad edificationē.ē.xx.d. Oprobriū
nequā in homie mēda
ciū:⁊ in ore indisципli/
natorū assidue erit. c
¶Est eīn in illa ver
bū peccati.i. piurij
vel detractionis / vel
adulatiōis/aut scurri/
litatis: vl aliqd hmōi.
Prouer.x.c. In mul/
tiloquio nō deerit pec
catū. d ¶Memēto
patris tē. Prohibi
ta verbositate:instru/
it de reuerētia parēti/
bus exhibenda: q̄ fre/
quēter impedit p ma/
lā linguā. Unde dicit:
¶Memēto patris ⁊
matris tuę/tā carna
liū q̄ spūaliū: vt eos
bonores mō debito.
Exō.xx.b. ¶Honora
patrē tuū ⁊ matrē tuā.
Prouerb.xix.d. Qui
affligit patrem ⁊ fugit
matrez/ignominiosus
erit ⁊ infelix. e ¶In
medio eīn magna
toꝝ.i.angeloꝝ/ arch/
angeloꝝ/apl'oꝝ/patriarcharū/ꝓphetaꝝ/ p̄latorū. f ¶Cōsi/
stis/ vallat⁹ vndiq̄ doctrinis ⁊ exēplis eorū: sic sacerdos in
missa:sic scholaris i cella iter libros. g ¶Ne forte obliui/
scat te de⁹ in cōspectu illoꝝ/ i die iudicij:qñ oīb⁹ sanct̄
vidētib⁹/dicet malis: Munc̄ noui vos:discedite a me q̄ opa/
mini iniquitatez: Matth.vij.c. h ¶Et assiduitate tua:
id est assidua iniquitate: i ¶Infatuatus imꝓperiū
patiaris/eternę damnationis: quia fine caret. Iere.xx.c.
Confundent vehemēter:qz nō intellexerūt oꝓprobriū sempi/
ternū quod nunc̄ delebit. k ¶Et maluisses nō nasci:
id est/non natus fuisse q̄ illud oꝓprobriū pati. Matth.xxvj.
b.Bonū erat ei si natus nō fuisset. l ¶Et die natiuitatis
tuę maledicas:ad lr̄az: vl die ꝓsperitat̄ vel pcti q̄ nat⁹
es mūdo vl diabolo. Job.iij.a. Pereat dies in q̄ nat⁹ sum:et
nox in q̄ dictū est: cōcept⁹ ē homo. Iere.xx.d. Maledicta
dies in qua natus sū: dies i qua peperit me mater mea nō sit
benedicta. Ecōtrario/ pharao/ antiochus/herodes celebra/
uerunt dies natiuitatis suę.i.temporalis sublimatiōis. Gen.
xl.d.ij. Machab.vj.b. Marci.vj.c. m ¶Homo assue/
tus i verbis imꝓperij: vt nabal.j.Regl.xxv.b. Et se/
mei.ij.Regl.xvj.b. n ¶In omnib⁹ diebus suis non
erudiet: quia spernit omnes docentes vel corripientes se.
Prouer.xxix.c. Uidisti hominē velocem ad loquēdum:stul
ticia magis speranda est q̄ illius correctio. o ¶Duo ge/
nera/peccatorū.s. gula ⁊ garrulitas: p ¶Abundant in
peccatis.i.inter peccata grauiora sunt. q ¶Et tertiū: id
est luxuria:que nascit ex duobus: r ¶Adducit iram ⁊ p/
ditionem. Job.xxxj.b. Ignis est vsq̄ ad consumptionem
deuorans:⁊ oia eradicans genimina. s ¶Anima calida:
id est mens auari que semp ardet cōcupiscentia terrenoꝝm:
t ¶Quasi ignis ardens non extinguet donec ali/
quid deglutiat:id est aude recipiat ⁊ cito reponat i arca:
De hoc dicit Prouer.xxx.c. Tria sunt insaturabilia ⁊ quar
tum qd̄ nunq̄ dicit sufficit: Infernus et os vuluę ⁊ terra que
nō satiat aqua: Ignis ꝺo nunq̄ dicit sufficit. Hic maledict⁹
⁊ infernalis ignis nulla aqua extingui potest:neq̄ aqua tribu
lationis neq̄ aqua sapientię in clericis/etiam theologis:quia
aqua crassa est pmixta sterquilinio diuitiarum temporalium.
Ezech.xxxij.c. Flumina eorū quasi oleum adducam/ait do/
minus. Et ideo aqua eorum magis incendit ignem cupidita/
tis. Sap.xvj.c. Ꝺō mirabile erat/in aqua que omnia extin/
guit pl⁹ ignis valebat.
Uel sic ad litterā: s
¶Anima calida:id ē
astuta ⁊ prudēs in fre/
nis. t ¶Quasi ignis
ardens nō extin/
guet/ ab ardore cupi
ditatis: v ¶Donec
aliqd deglutiat: Esa.29.c.
Nec etiā tūc extinguit:
s ad horā forte cōpe/
lit:⁊ postmodū magꝭ
ardet.ē.xiij.b. Insa/
tiabilis est oculus cu/
pidi in parte iniquita/ Al. tintelligit
tis: ⁊ non satiabit̄ do/
nec ꝓsumet iniusticiā:
id est iniustā vitā suā
vsq̄ ad mortē. x ¶Et
homo nequā:id est
superbus/nulli equā vel
equus. y ¶In ore
carnis suę.i. in ela/
tione cordis carnalis
tumens. z ¶Non de
sinet / inferre contu/
meliam: a ¶Donec
incēdat ignē/odij ⁊
inimicitię.ē.xx.b. Ap/
tio oris illius inflāmatio est. b ¶Domini fornicario: id
est fornicationi assueto. c ¶Dis panis.i.omnis voluptas:
dulcis. Prouerb.ix.d. Aque furtiue dulciores sūt:⁊ panis
absconditus suauioꝝ. d ¶Nō fatigabit. Rab. Nō cessa
bit: transgredięs/ mādata dei: e ¶Usq̄ ad finem/vi/
tę suę. Alia littera habet: Donec moriat in lecto suo.
Raban⁹. Donec ꝉtale peccatū opere ꝓficiat. f ¶Omnis
homo q̄ trāsgredit lectū suū/adulterādo: g ¶Cōtem
nens in animā suā: id est per cōtemptū peccās in animā
suam:⁊ vili precio dās: id est modica voluptate. Prouerb.
vj.d. Preciū scorti vix ē vni⁹ panis. h ¶Et dicēs:quis
me videt:q.d.null⁹ videt me. i ¶Tenebrę circūdant
me/interiores ⁊ exteriores: k ¶Et parietes cooperiunt
me ⁊ nemo circūspicit me:et iō secure possū implere li/
bidinē meā: l ¶Quē vereor:q.d.nullū vereor/etiā si vide
rit me. m ¶Delictoꝝ meoꝝ nō memorabit altissim⁹.
Mich.ē.xvj.b. Ex sūmo q̄s mei memorabit:⁊ n ¶Et nō intel
lexit/ille miser: o ¶Qm̄ oia videt oculus illi⁹. Prouerb.
xvj.a. Oēs vie hoim patēt oculis ei⁹. Et de h Job.xxiij.c.
Oculus adulteri obseruat caliginē/dicēs:nō me videbit ocul⁹:
et cooperiet vultū suū. Et Esa.xlvij.c. Fiducia habuisti in ma
licia tua:⁊ dixisti:nō est q̄ videat me. Causam aūt q̄re nō in/
tellexit auarus vel luxuriosus deum omnia videre/subiūgit:
p ¶Qm̄ expellit a se timorem dei: qui est plenitudo sa/
pientię.ē.j.c. q ¶Hmōi homis timor.i. humanus vel
mūdanus: qui nō potest esse simul cum timore dei. r ¶Et
oculi hoim timētes illū/adulterū.i.q̄ homies vidētes ⁊
sciētes peccatū illi⁹ timent eū:⁊ timor mundan⁹ vel hūanus
quē ipse adulter habet expellunt ab eo timorē dei. s ¶Et
id est/non cognouit qm̄ oculi dn̄i multo plus luci/
diores sunt sup solē.i.incōparabiliter. t ¶Circūspi/
ciētes.i. vndiq̄ aspiciētes: v ¶Uias hominū.i.
cogitatiōes ⁊ affectiōes ⁊ opa. x ¶Et ꝓfundum abyssi.i.
cor peccatoris sine byssо/vl sine base. Iere.xvij.b. Profū/
dū est cor homis ⁊ inscrutabile:et q̄s cognoscet illud:⁊ y ¶Et
hoim corda intuētes in abscōditas ptes.i.angulos
cōscientiaꝝ q̄ sūt

cōscientiarū qui sunt hominibus absconditi. a Domino eñ deo anteq̄ crearent omnia sunt agnita: sic et post pfectū respicit omnia. q.d. omnia cognoscit æqualiter/siue futura siue p̄terita. Omnia eñ nuda et aperta sunt oculis eius. Heb.iiij.d. Et hac materia habes Prouer.v.d. Respicit dñs vias hominis: z oēs gressus illi⁹ ꝓsiderat. Itē.xvj.a. Oēs vie hoim ꝛc. Itē xxiiij.b. Qui inspector est cordis: ipse intelligit z seruatorem

Al. †vindicabit aiē tuę nihil fallit. Esa. xlviij.b. Ego p̄m⁹ z ego nouissimus. Ro.

Al. †sperabit iij.c. Vocat ea q̄ non sunt/tanq̄ ea que sūt.

b Hic/stultus adulter: c In plateis

Al. †peccabit ciuitatis iudicabit: id est publice punietur. Unde z adulteri in quibusdā partib⁹ fustigant p plateas ciuitatis nudi. Hystice: b Hic/adulc: c In plateis ciuitat⁹ iudicabit. i. p lataꝫ viā et spaciosā voluptatis ad iudiciū venit: vbi publice puniet. d Quasi equinus pullus fugabit: et vbi nō sperauit apprehendet: id est sicut pullus sumēdus de equiria fugit ne capiat: et tamē tandē capit z ligat et infrenat: ita iste licz fugiat in p̄senti pēnas et molestias/ad vltimū capiet. Zach.xiiij.c. Erit ruina equi z muli z cameli z asini z omniū iumentorū. e Et erit dedecus omnibus/maxime suis. Prouerb.xix.b. Dolor patris filius stultus. Ita etiā infamat tota religio p vno: z totus clerus p vno clerico. Hiere.x.d. Comederūt iacob et consumpserunt eum: z decus eius dissipauerūt: f Eo q̄ non intellexerit: id est intelligere neglexerit: g Timorem domini

Ps.118. qui frenat voluptatē. Ps̄. Cōfige timore tuo carnes meas. b Sic z mulier omnis relinquēs virū suū/peccabit sicut vir. Vir tamen magis peccat alijs paribus: quia robustior z discretior esse debet: Unde z caput mulieris dicit vir. j. Corinth.xj.a. Multa tamē peccata cōmittit adultera mulier que enumerat auctor/dicens: i Et statuēs hereditatem ex alieno matrimonio: id est filium suscep̄tū de altero viro/participē facit hereditatis p̄p̄ij viri ac si esset filius ei⁹: Et hoc est furū. k Primo eñ in lege altissimi incredibilis fuit: que dicit: Non mechaberis: Exod. xx.b. l Et secūdo virum suū dereliquit/relinquens eū p adultero/abutens corpore suo/cum nō habeat potestatem eius/sed vir. j. Corinth.vij.a. m Tertio in adulterio fornicata est: id est polluta. n Et ex alio viro: id est ex adulterio: o Filios statuit sibi: id est viro suo. Et ita peccat ī quattuor: Adulterās in deū/legē illi⁹ infringēdo: in virū/corpus suū ei auferendo: z seipsā adulterio polluēdo: in filios p̄prios coheredē illegitimū eis faciendo: et ita exheredando. p Hec in ecclesiā adducet. i. in congregationē hominū: vt ei⁹ peccatū ab omib⁹ reprobet: z ipsa ab omnib⁹ cōfundat. Esa.lvij.a. Accedite huc filij auguratricis semen adulterę z fornicarij. Vel tangit morē iudeorum: qui suspectā de adulterio adducebāt ad synagogā: vt dr̄ Numeri v.b. Si spiritꝰ ꝯlotypię ꝯcitauerit virū cōtra vxorē suā/que vel pollura est/ vl̄ falsa suspitione impetit: adducet eam ad sacerdotem z offeret oblationem p̄ illa. q Et in filios ei⁹ respiciet: sicut in filios aquile et corui: id est de eis fiet dis-

Hystice cussio: z si illegitimi inuēti fuerint/exheredabunt. Hystice/Anima peccatrix adultera est: p Hec in ecclesiā adducet. i. ī cōgregationē hominū ī die iudicij. q Et in filios ei⁹ respiciet. i. ad opera ei⁹: vt fm ea iudicet. Apoc. xiiij.c.

Opera enim illorum sequūt illos. r Non tradent filij eius radices: id est diu non viuent: sicut arbor que non est firmiter radicata. Esa.v.f. Radix eorum quasi fauilla erit: et germen eorū q̄si puluis. Sap.iij.d. Filij adulterorum inconsummatione erunt: z ab iniquo thoro semen exterminabitur.

a Dñō eñ deo anteq̄ crearent omnia sunt agnita: sic et post perfectū respicit omnia. b Hic in plateis ciuitatis c iudicabitur: quasi pullus equinus fugabit: z vbi non d †sperauit apprehendet. Et erit e dedecus omnib⁹: eo q̄ non f intellexerit timorē domini. g Sic et mulier ois relinquēs h virū suū †: et statuēs hereditatē ex alieno matrimonio. i Primo eñ in lege altissimi k incredibilis fuit: z secūdo virum l suū dereliquit: tertio in m †adulterio fornicata ē: et ex n alio viro filios statuit sibi. o Hec ī ecclesiā adducet et in p filios eius respiciet. Nō trā- q dent filij eius radices: et rā- r mi eius nō dabunt fructū. s Derelinquent in maledictū t memoriā illius: z dedec⁹ illi⁹ v nō delebit. Et agnoscent q x derelicti sunt/qñ nihil mē- y li⁹ q̄ timor dei: et nihil dul- z cius q̄ respicere in mādatis a dñi. Hūa magna ē seq̄ dñm:

Item in eodē.iiij.a. Adulterinę plantationes non dabunt radices altas: nec stabile firmamentū collocabūt. Job.xxvij.c. Si multiplicati fuerint filij ei⁹/ in gladio erūt: z nepotes eius non saturabunt pane. Ubi Gregor⁹. Panē doctrinę quem habere nolūt ad comestionē: habere non valent ad refectionem. s Et rami eius: id est filij filiorum: t Non dabunt fructum/ p̄olis: vel boni opis. Sap.iij.b. Cōterent

Al. †adulc

rami incōsummati: z fructus illorum inutiles z acerbi ad māducandum z ad nihilum apti. v Derelinquēt in maledictum: id est in opprobriū z detestationem: x Memoriā illius: id est matris suę: quia non timuit deū vt non adulteraret. y Et dedecus illius: id est matris adultere: z Non delebitur. Contra. j. xlj.b. Nomen impiorū delebit. Solutio. Delebit de libro vitę: sed non delebit opprobrium eorum a memoria eorum. Prouerb.vj.d. Opprobrium illius: id est adulteri/non delebit. Hiere.xxiij.g. Dabo vos in opprobriū sempiternū: et in ignominiā sempiternam que nunq̄ obliuiōe delebit. a Et agnoscent/filij adultere: b Qui derelicti sunt/ a deo in infernum. Tunc enim pēna oculos eorū aperiet/quos culpa clauserat. Agnoscent inq̄/ c Quoniā nihil melius q̄ timor dei. Cōtra. j. Corinth.xiij.d. Manent tria hec: fides/spes/charitas: maior autem horum est charitas. Item timor est initium sapientię: ergo sapientia melior est. Solutio. Nihil melius q̄ timor dei: nihil vtili⁹ incipienti/nihil cautius p̄ficienti/nihil tutius puenienti. Unde Judith vltī.c. Qui timent te magni erunt apud te. Et.j.xxv.b. Timor domini omnib⁹ se suppo- nit. d Et nihil dulcius/palato spirituali: e Q̄ respicere in mandatis domini/ ad faciendū ea. Sed nūquid dulcius est respicere in ipsum christum: in quē z ipsi angeli desiderant p̄spicere. j. Pet. j. c. Reuera dulcius christū respicere q̄ in mandatis eius: sed ad hoc non respicit comparatio auctoris: sed ad mundi dulcedines: quibus omnib⁹ dulcius est respicere in mādatis dei. Unū Ps̄. Oī dulcia faucib⁹ meis eloquia tua sup mel oꝛi meo. Prouerb.xvj.c. Fauus mellis labia composita. Unde dic Hieronym⁹: Ama sacras litteras/ et carnis delitias non amabis. Sicut enim dulce est oculis carnalibus videre lumen solis: ita dulce est/ immo dulcius oculis spiritualibus videre mandata dei: quia mandatū lucerna est: z lex lux: Prouerb.vj.c. Eccs.xj.c. Dulce lumen z delectabile est oculis viuere solē. Qui nō habet hoc lumē/ī tenebris ambulat: qui ꝓ habet pōt sequi deū. Unde sequit: f Gloria magna est sequi dñm. i. imitari eum operib⁹ virtutum. Job.xxiij.c. Uestigia eius secut⁹ est pes meus. i. vnitatē/ veritatē/ bonitatem: q̄ sūt vestigia trinitatis relucētia in creaturis. Eph.v.a. Estote imitatores dei sic filij charissimi: z ambulate in dilectiōe sicut z christ⁹ dilexit nos. Joh. vltī.g. dr̄ petro: Seq̄re me/nō mea: seq̄re/nō p̄cede/ vl̄ recede. Sequunt aūt eū quidā vno pede tm̄. s. pēnitētes: alq̄ vtroq̄. s. innocētes. Apoc. xiiij.a. Hi sequūt agnū quocūq̄ ierit. Unde Joh.x.a. Bon⁹ pastor cū, p̄rias oues emiserit ante eas vadit.

Ps.118

eas vadit/ꝛ oues illum sequunt: quia sciunt vocem eius: alienum aũt nõ sequunt sed fugiunt ab eo: quia nõ nouerũt vocẽ alienorũ. Quare autẽ sit gloria magna sequi dñm/ ostendit.
a Longitudo enim dierũ assumet ab eo/ab his qui sequunt eũ. i. eternitas: ad quã ducit eos qui sequũt eũ. Prouerb. iij. a. Preceptа mea cor tuũ custodiat: longitudinẽ enim dierꝫ ꝛ annos vitę ꝛ pacẽ apponẽt tibi. Expo. Ca. XXIIII

Sapientia laudabit animã suã ꝛc. Hęc est secũda ps libri: i qua q̃si hymnus vel canticũ sapiẽtię decãtat. Quę bene sequit ad p̃cedens capitulũ/in quo oris victia p̃hibent. Tũc enim pure ꝛ digne pñt cantari cantica cũ fuerint purgata labia decantantis. Vñ et esaię et hieremię anteꝯ mitterent p̃dicare labia purgata fuerunt: Esa. vj. b. Hiere. j. b. Sũt aũt huiꝰ capituli septẽ ptes. Primo ponit auctor nouẽ bona q̃ facit sapiẽtia. Secũdo cõmẽdat sapia ab auctore: ibi: Ego ex ore altissimi. Tertio cõmẽdat ex ope obediẽtię ꝛ inhabitatiõe nobili: ibi: Tũc p̃cepit ꝛ dixit mihi ꝛc. Quarto cõmendat ex incõparabili decore ꝛ suauitate: ibi: Quasi cedrus exaltata sũ ꝛc. Quinto ex nobili ꝛ vtili generatiõe: ibi: Ego mat pulchre dilectionis. Sexto ex boni mltiplicis affluẽtia: ibi: Posuit dauid puero suo ꝛc. Septimo ex perpetuitate et largitate: ibi: Ego sapiẽtia effudi flumia ꝛc. Sunt aũt huius cantici septẽ sollẽnes expositiões: q̃ sũt septẽ colũnę domꝰ sapiẽtię: De qbꝰ dr Prouer. ix. a. Sapiẽtia ędificauit sib domũ excidit colũnas septẽ. Prima expositio est de sacra scriptura et infusa vniuersaliter: hoc est de theologia ꝛ ancillis eiꝰ. Secũda de sapiẽtia genita ꝛ hũana. i. de christo: q̃ est dei virtus et dei sapiẽtia. j. Cor. j. d. Tertia ẽ de beata virgine. Quarta de ecclesia. Quinta de fideli aĩa. Sexta de angelica natura. Septima de salomone. Nos igit p̃mo p̃sequemur sapientiã scriptã. Dicit ergo. b Sapiẽtia/sacrę scripturę: c Laudabit animã suã. i. spũalẽ intelligentiã: q̃ est in littera/sic anima in corpe. Sicut enim corpus sine aĩa mortuũ est et feridũ: sic littera sola sine spũali intelligentia mortua/ imo causa mortis est. ij. Cor. iij. b. Littera occidit: spũs aũt viuificat. Vel sic. b Sapiẽtia laudabit. i. laudabilem faciet: d Animã suã. i. aĩaz i q̃ ẽ: p̃m amorẽ ꝛ cognitionẽ. Sap. ix. d. Per sapientiã sanati sunt quicũq; placuerũt tibi dñe a p̃incipio. Prouerb. viij. b. Melior est sapiẽtia cũctis opibus p̃ciosissimis ꝛc. e Et in dño honorabit. i. i christo: vl in viro iusto qui sibi ꝛ suis dñat. f Et in medio populi sui/ꝛ sapientiũ: g Gloriabit: id est gloriosa mõstrabit: b Et in ecclesijs altissimi aperiet os suũ: id est os sapiẽtis ad p̃dicandũ et laudandũ deũ. k Et in cõspectu vtutis illi⁹ gl̃iabit. i. ex p̃sentia vtut/ suę. i. humilitatis et patientię gloriosa monstrabit. Prouerb. xix. b. Doctrina viri per patientiã dinoscit: et gloria eius est iniqua p̃tergredi. l Et in medio populi sui exaltabit. i. in medio sapientium: qui eam exaltant/disputando/p̃dicando/studendo/bene viuendo. m Et in plenitudine sancta admirabit: id est mirabilis videbit: id est in christo vbi plene fuit: de cuiꝰ plenitudine nos omnes accepimus. Joh. j. b. Ps. Mirabilis facta est sciẽtia tua ex me. Vel/ In plenitudine sancta admirabitur: id est in plenitudine bonorũ operũ mirabilis p̃dicabit. Illi⁹ enim sapientiã admirabunt homines qui bonis operibus

Allegorice vel mystice e christo Mystice de christo: Et p̃mo oñdit auctor opa eiꝰ post carnis assumptionẽ. Secũdo opera eius ante incarnationẽ: ꝛ de exitu eius a patre: ibi: Ego ex ore altissimi p̃diui. Tertio ostẽdit quę p̃cepta receperit christus a patre: ibi: Tunc p̃cepit ꝛ dixit mihi. Quarto/quõ ecclesiam cõfirmauit: ibi: Et sic in sion firmata sum. Quinto agit de diuersis

a longitudo enim dierũ assumet ab eo.

Capitulũ. XXIIII.

A Al. loco b c d e f Sapiẽtia laudabit ãnimã suã: et i dño honorabit: ꝛ i médio g populi sui gl̃iabit: ꝛ in h eccl̃esijs altissimi apiet os suũ: i et in cõspectu virtutis illius k gl̃iabit: et in médio popu- l li sui exãltabitur: et in plẽ- m n tudine sancta admirãbitur: o

generibus sanctoꝝ: ꝛ donis eorum: ibi: Quasi cedrus exaltata sũ. Sexto monet sapientia trãsire ad se: ibi: Trãsite ad me omnes. Septimo cõmendat christum sub typo fluuiorũ: quem supra cõmendauerat sub typo arborũ: ibi: Qui implet. Dicit ergo: b Sapientia. i. christus dei virtus ꝛ dei sapientia. j. Corinth. j. d. c Laudabit animã suam. i. laudabilẽ demonstrabit p doctrinã ꝛ opera sua. Matth. xj. d. Discite a me ꝛc. e Et i dño honorabit: id est cum patre ꝛ spiritu vt dꝰ adorabit. f Et in medio populi sui: id est in medio credentium: g Gloriabit. i. glorificabit: qz in ostensione miraculorũ ad laudem dei ꝓuocabit credentes. Unde Luc. vij. c. Accepit omnes timor et magnificabant deum/dicentes: quia ꝓpheta magnus surrexit in nobis. h Et in ecclesijs altissimi: id est in congregatiõibus fidelium: i Aperiet os suũ/ ad docẽdũ. Matth. v. a. Aperiẽs iesus os suũ/docebat eos ꝛc. k Et in conspectu virtutis illius gloriabit: id est in ostensione potẽtię altissimi: ꝛ in miraculis glorificabit. Unde Luc. xviij. g. Omnis plebs vt vidit dedit laudem deo. l Et in medio populi sui: id est christiani: m Exaltabit. Unde Ps. Exaltate dominũ deũ nostrũ: ꝛ adorate scabellum pedum eius quoniã sanctũ est. Uel/ l In medio populi sui: id est populi iudaici: de quo natꝰ est ꝑm carnẽ: m Exaltabitur/ in cruce. Et de hac exaltatione dicitur Joh. xij. e. Ego si exaltatus fuero a terra: omnia trahã ad meipsum. n Et in plenitudine sancta: id est in plenitudine sanctitatis et bonitatis: o Admirabitur/ passiue. Omnes enim mirabant sanctitatem ꝛ bonitatem illius: vel in plenitudine sanctorũ admirabilis erit. Unde Ps. Mirabilis deus in sanctis suis: et glorioſus in maiestate ❧ sua. Et in multitudine b Sapientia: id est christus: c Laudabit: id est laude dignam efficit: d Animã suam: id est animã beatę virginis: quę specialiter sua fuit: ꝛ eius animę intimius ꝛ vnitius copulata. Qui enim adhęrerit deo/ vnꝰ spiritus ẽ cũ eo. j. Corinth. vj. d. Unde dicit Simeon/ Luc. ij. e. Et tuã ipsiꝰ aĩaz ptransibit gladiꝰ. Tuã ipsiꝰ aĩaz/dicẽs: vnã ipsorũ aĩaz nsinuauit. Uel/ laudauit animã. i. laudare fecit. Luc. j. e. Magnificat aĩa mea dominũ. Sed videt q̃ caro eiꝰ magis deberet laudare ꝛ laudari q̃ anima: quia de carne virginis sumpsit filius dei carnem: non de anima/animã. Sed dicendum q̃ ꝑfectior est ꝛ fructuosior spiritualis cõceptio christi in anima q̃ corporalis in carne: Sine illa enim hęc inutilis foret. Animam igit virginis laudauit dñs ꝓ bonis naturalibus/et bonis gratuitis: pro carnis gubernatione: pro celsium contemplatione/ et eius capacitate. e Et in dño honorabit: id est a domino: id est angeli salutatione in vomini cõceptione: in eius portatione: in eius partu: in eius lactatione. Luc. xj. d. Beatus venter qui te portauit ꝛ vbera quę suxisti. f Et in medio populi sui gloriabitur/ in christi natiuitate apud bethleem/ vbi erat tribus eius: vbi angeli cantauerũt: Gloria in excelsis deo: vbi omnes qui audierunt mirati sunt: Et de his quę dicta erant a pastoribus ad ipsos: Luc. ij. b. Uel in assumptione. h Et in ecclesijs altissimi aperiet os suum. s. in purificatione: quãdo in templo filium ꝛ hostias p̃sentauit/simeoni: Tunc enim os suũ aperuit/in oratione/in laude/in gratiarũactione. k Et in cõspectu vtut/ illi⁹ gloriabit. i. viso miraculo/mutatiõis aq̃ i vinũ: Joh. ij. b. l Et i medio ppli sui exaltabit: qñ mlier dixit dño: Beat⁹ vẽter q̃ te portauit ꝛc. Luc. xj. d. n Et i plenitudine sctã admirabit/i passiõe qñ oĩa completa fuerũt/mirabilis fuit: qz imperterrita: qz filio suo pendẽti in cruce astitit: ꝛ i ipsa sola fides illibata pmãsit.

De btã ṽgine.

❧ Et in multitudine

qui bonis operib⁹ suffulciunt. a Et i multitudine electoꝝ habebit laudem. Electi quidē laudāt sapientiā: reprobi ꝯo vitupant eā. ℟. j. c. Execratio peccatoꝝ sapiētia. b Et inter bñdictos a deo: c Bñdicet: id est bona dicetur: vel bene et recte p̄dicabit: d Dicens: Ego ex ore altissimi ꝛc. Nota octo posuit auctor de sapientia: sed vnū bis ponit. Laudabit/honorabit/gloriabit/apert os/exaltabit/admirabit/habebit laudē ꝛ benedicet. Et hęc septem ponit Joh̄. in Apoc. vij. d. quasi ordine retrogrado. Bñdictio et claritas et sapia et gratiarūactio/honor et virtus et fortitudo deo nr̄o i sęcula sęculoꝝ. Fortitudo causa est laudis: ꝯtus ꝯo cā honoris: honor ꝯo cā gl̄iatiōis: gratiarūactio causa est aptionis oris: sapiētia ꝯo causa est exaltationis: claritas causa est admiratiōis: bñdictio ꝯo activa causa est ꝛ laudis ꝛ bñdictiōis passiuę: nā q̄ bñdicit bñdici meretur. Sequit. d Ego ex ore altissimi p̄diui/ad doctores et sapientes imediate. Verbi gr̄a. Ad moysen/salomonē/dauid ꝛ cęteros: ꝛ per ipsos ad minores. Ecc̄s. vltc̄. d. Verba sapientiū sicut stimuli: et quasi claui in altum defixi: quę per magistroꝝ consiliū data sunt a pastore vno. Joh̄. j. b. Lex per moysen data est. e Primogenita ante omnē creaturam: id est dignior omni creatura. Sap̄. vij. d. Neminē diligit deus nisi eū qui cū sapiētia inhabitat: Hęc em̄ speciosior est sole: ꝛ sup omnē dispositionē stellarū/luci comparata ꝑ inuenit. f Ego feci in celis. i. in cęlestibus angelis: g Ut oriret/eis/lumē indeficiēs. i. cognitio ideficiēs. Angeli em̄ mīta discernūt p̄ p̄dicationē eccl̄ię. Eph̄. iij. c. Ut innotescat p̄ncipatib⁹ ꝛ potestatib⁹ i cęlestib⁹ p ecclesiā mīltifoꝝ/mis sapiētia dei. k Et sicut nebula texi omnē carnē: id est sicut nebula tegit omnē terram et abscōdit lucē solis: sic ego figuris ꝛ ęnigmatibus abscondi mystica intelligentiā hominibus carnalib⁹: qui nō habent oculos aquilinos/vt vltra nubē solem aspiciant. Ps̄. Tenebrosa aqua i nubibus aeris: id est obscura est scriptura in lege ꝛ ꝓphetis. Job. xxviij. c. Abscondita est sapientia ab oculis omniū viuentium: volucres quoq; cęli latet: id est angelos/vl' cōtemplatiuos viros. m Ego in altissimis habitaui. i. i viris sanctis ꝛ i patriarchis ꝛ ꝓphetis ꝛ ap̄lis ꝛ expositoꝝ sanctis: q̄ fuerunt alti cōuersatione: altiores cōtemplatiōe: altissimi desiderij extensione. Vel certe

Ps. 17.

Mystice de christo

* sua. a Et in multitudine electorum habebit laudem: id est ab electis qui multi sunt laudabitur. Unde

Ps. 116.

Ps̄. Laudate dominū omnes gētes: laudate eū omnes populi. b Et inter benedictos. i. inter sanctos q̄ iam recęperūt benedictionē dexterę. c Benedicet. i. bonus super

Ro. 9. a.

omnes dicet. Ap̄lus: Qui ē sup omnis deꝰ benedictus in sęcula. d Ego ex ore altissimi prodiui. i. de substātia patris: ꝛ a patre substātialiter exiui: vt verbū eius. e Primogenita ante omnē creaturā: nō tempore sed ęternitate/sed dignitate. Loquit enim de ęterna generatione filij. Exo. iij. f. Primogenit⁹ meus israel. Vel/primogenita. i. ante quē ꝛ post quē nullus alius genitus est ab eo. Ps̄. Se-

Ps. 61.

mel locutus est deus. Job. xxxiij. b. Semel loquitur deus:

Ps. 44.

et secundo idipsum nō repetit. Ps̄. Eructauit cor meum verbum bonum. f Ego feci in celis. i. supra cęlos/existens in cęlo. ſ. sanctę trinitatis. i. in sinu patris. g Et oriret/in terra: h Lumē/rationis ꝛ intelligētię: i Indeficiēs/ex se. Vel sic. f Ego feci in cęlis vt oriret/in terra: de beata virgine: h Lumē. i. filius qui dicit/Joh̄. viij. b. Ego sum lux mūdi. i Indeficiēs/p̄m deitatē. Vel sic ordina litterā: f Ego feci vt in cęlis. i. vt in angelis ꝛ i sanctis: g Oriret lumē/gratię ꝛ intelligētię. k Et sicut nebula texi omnē carnē. i. carnem meam/q̄ data est ꝑ omni carne: id est ꝑ omni homine/texi nebula paupertatis/infirmitatis/mortalitatis. Al' sic: k Et sicut nebula: id est carne assumpta: l Texi omnē carnē: id est ab omni homie carnali/lumē deitatis abscondi. Carnales enim lumen deitatis sub nebula humanitatis non viderūt. Ps̄. Posuisti tenebras latibulū tuū. iij. Regū. viij. b. Dominus dixit vt habitaret in nebula. Esa. xix. a. Ecce dominus ascendet super nubem leuē ꝛ ingrediet ęgyptū. Et de hac dicit. j. xlij. c. Medicina omniū in festinatione nebulę. Diuisa nebula apparet sol: diuisa carne christi in morte/apparuit sol deitatis in resurrectione. Nebula terrā fęcūdat: ꝛ caro christi ecclesiā. Descē sus nebulę signum est serenitatis: ꝛ incarnatio christi causa fuit illuminationis fidei/et ęternę claritatis. Nebula ardorē solis mitescit: ꝛ caro christi irā patris cōpescit. Sequit. m Ego in altissimis habitaui: id est in equalitate patris et spūssancti/sup omnem creaturā: quo voluit ascēdere

Ps. 17.

Al. †terrā

Al. †altis

* lucifer: sed

* a Et in multitudine electorum habebit laudem/in resurrectione et in ascensione: quādo inter apostolos p̄dicatrix et consolatrix eorum p̄mansit: Act̄. j. b. b Et inter benedictos benedicet/i sua assumptione: quādo sup omnes choros angelorū benedicta collocata est. Vide ꝙ ꝙ dns beatā virginem laudat et honorat: populꝰ glorificat: eccl̄ia exaltat: angelica virtus glorificat: multitudo sanctorū in eius speculatiōe pascitur: electi omnes suę salutis causam gratiarūactione ꝓsequunt: benedicti patres supra se et ꝓ se esse lętantur. Et notant hic octo p̄uilegia eiꝰ: Et in deo honorabit/quia humilis: et in medio populi sui gloriabit/qz residēs solitaria: et in ecclesijs altissimi aperiet os suum/quia tacens: et in cōspectu virtutis illi⁹ gloriabit/qz strenua: et in medio populi sui exaltabit/quia pia: et in plenitudine sancta admirabitur/quia mater ꝛ virgo: et in multitudine electorum habebit laudem/quia p̄udens: et inter benedictos benedicet/quia mitis ꝛ pauper: d Dicēs: Ego ex ore altissimi prodiui. Et omnis creatura ex ore altissimi p̄odijt: qz ipse dixit ꝛ facta sūt: ipse mandauit ꝛ creata sunt vniuersa: cur ergo ꝑ laude ꝙginis ponit qđ omnib⁹ ē cōmune? Responsio. Quia ipsa est p̄incipiū christi qui est os patris: et quia de ipsa specialiter dixit tota trinitas/Gen̄. ij. c. Non est bonū hominē esse solum: faciamus ei adiutoriū simile sibi. e Primogenita ante omnē creaturam: id est dignior omni creatura pura. f Ego feci in cęlis vt oriretur lumen indeficiens: id est genui christum: qui est in cęlis lumen indeficiens. Apoc̄. xxj. g. Claritas dei illuminat eam: ꝛ lucerna eius agnus est. Joh̄. viij. b. Ego sum lux mundi. Multi etiam sancti sunt in cęlis intercessiōe eius: qui nunqꝫ ibi fuissent nisi per eam: quorum corpora fulgent vt sol: Matth̄. xiij. f. k Et sicut nebula texi omnē carnē/ab ardore irę dei. Et cōparat nebulę beata virgo ꝓpter nouē: q̄ i his versib⁹ notant: Trāslucēs tenuis rorās ifrigidat obumbrat: Fęcūdat mediat sine vētꝰ exit ab vndis. Trāslucēs est: qz radios solis recipit q̄si fenestra crystallina in arca noe: Gen̄. vj. c. Tenuis per humilitatē: Cant̄. iij. c. Virgula fumi. Rorans per charitatem: Esa. xxvj. d. Ros lucis rostruꝰ. Infrigidat exemplo castitatis. Idiere. vj. d. Interrogate de semitis antiquis quę sit via bona ꝛ ambulate in ea: ꝛ inuenietis refrigerium animabus vestris. Obumbrabat contra ardorē solis: id est temptatiōis vel ꝓsecutionis Ps̄. Per diē sol nō vret te nec luna per noctem. Fęcundat ecclesiā. Osee xiij. c. Ero quasi ros: et israel germinabit sicut lilium. Mediat inter deum et homies/quasi aduocata. iij. Regum. ij. d. Pete mater mi: nec enim fas est vt auertam faciem tuam. Sine ventis est: id est sine pompa et sine temptatione inanis glorię. Exit ab vndis mūdanę tempestatis: et exire facit confidentes in se. Unde ꝛ maria stella maris dicit. Et de hac nebula dicit/Job. xxvj. c. Qui tenet vultum solij sui: et expandit super illud nebulam suam. m Ego in altissimis habitaui. i. in mandatis charitatis/i consiliis ꝓfectionis/in cō-

Ps. 51.

Versus

Ps. 110

* templationib⁹ sup-

sione. Vel certe alti fuerunt: quia supra totus mundū fuerūt: altiores/quia supra seipsos fuerūt: altissimi/ quia cum deo in cęlestibus habitant. Phil. iij. d. Nostra cōuersatio in cęlis ē.
a Et thronus meus. id ē iudiciū et magisterium meum:
b In colūna nubis: id ē ꝑclatis t magistris: qui sunt recti/ plani/erecti/ stabiles/ fortes/patiētes: vt columna. Gal. ij. b. Jacobus t cephas t iohannes qui videbant columnę esse ecclesię/ dextras dederūt mihi et barnabę socie/tatis. Nubis autē/nō lapidis columna dicitur: quia nō debēt esse duri sed mansuete pluere doctrinis/ cozuscare miraculis/ tonare minis.
a b c d e f g h t thronus meus in cōlumna nubis. Gyrum cęli circuiui sola: et profundū abyssi penetraui: et in fluctibus maris
i l m n o p ambulaui: t in ōi tra steti. Et in omi pplo t in oi gēte primatū habui: t ōim excellētiū t humiliū cōrda virtute calcaui.
c Gyrū cęli: id est motū planetarū t cursum siderum:
d Circuiui/ per astronomiā inuestigando:
e Sola: id est solitaria sine curis temporalib⁹: quę multum retrahūt ab huiusmodi inuestigatiōe. Unde. j. xxxviij. c. Sapientiam scribe in tempore vacuitatis.
f Et profundum abyssi penetraui/ mensurādo p geometriā.
b Et in fluctibus maris ambulaui: id est ambulare docui p astrologiā t naturalē scientiā quę astronomię subalternāt.
k Et in omni terra steti/ per artē calculandi. i. per arithmeticā t musicam: quę omniū calculationē ac proportionem docent.
l Et in omni populo t in omni gēte primatū habui/ p rheroticā t moralē scientiā.
n Et omnium excellentiū t humiliū corda virtute calcaui/ disputādo t cōuincēdo p logicā t physicā.

Et in his oibus
dyffice & christo
lucifer: sed cecidit in profundū lacū: Esa. xliij. d.
a Et thronus meus: id est filius ꝑm deitatem:
b In colūna nubis: id est in christo hoie/ vel in beata virgine/ vel in ecclesia militante. j. Timoth. iij. d. Scias quō oporteat te in domo dei conuersari/ quę est ecclesia dei viui/ columna t firmamentum veritatis. Colūna recta ē/ t domū sustentat.
ps. 24. Ps. Dulcis t rectus dns. De nube pcedunt tonitrua/ cozuscatio/ t pluuia: Sic de christo terror iudicij/ cozuscatio miracloz/ t pluuia doctrinę.
c Gyrum cęli circuiui sola. Immo tota trinitas. Solutio. Hoc dicit: qz omnia creata sunt in sapientia: quę attribuitur filio. Et fit exclusio essentialis: sicut Matth. xj. d. Nemo nouit patrem nisi filius. De hoc dicit Esa. xl. e. Qui sedet sup gyrum terrę t habitatores eius sunt quasi locuste: qui extendit velut nihili cęlos.
f Et profundum abyssi: id est omnia quę sub terra sunt:
g Penetraui/ intelligētia t potētia. Job. xxxviij. b. Nūquid ingressus es profundū maris t in nouissimis abyssi deambulasti: q. d. nō: sed ego solus. Unde t hic sequit:
h Et in fluctibus maris ambulaui/ etiam ꝑm humanitatē. Matth. xiiij. c. Quarta vigilia noctis venit ad eos ambulans supra mare. Job. ix. a. Qui extendit cęlos solus t graditur super fluctus maris.
k Et in omni terra steti. i. in tra viuentiū t in tra mortuoz: t ī cęlo t ī inferno t ī mūdo.
ps. 138. Ps. Si ascendero in cęlum tu illic es: si descendero ad infernum ades.
l Et in omni populo t in omni gente. i. in oi rationali creatura:
m Primatū habui. i. potestatem siue dominationē:
n Et omniū excellentiū t humiliū: id est iudęoz̄ t gentiliū/ vel nobiliū t ignobiliū/ vel angelozū t hoim:
o Corda/ nō res vel corpora:
p Virtute calcaui: malos deiiciēdo: bonis ꝓtul vestigia imprimēdo. Deut. xxxij. d. Negabūt te inimici tui: t tu eoz̄ colla calcab.

Et in his oibus
ā ꝑgine.
c ꝑclationib⁹ supercęlestiū: inter choros angelozū: in consortio apostolozū: in montana/ vbi mansit tribus mensibus
ps. 8. Ps. cum helisabet coguata sua: Luc. j. e. Ps. Exaltata est magnificentia tua super cęlos: id est super angelos.
a Et thronus meus in columna nubis: id est potestas mea stabilis est/ vt columna: t toti mundo vtilis/ vt nubes: quę solis ardozem temperat et terram irrozat et fecundat. Hęc est enim colūna nubis q̄ precessit et protexit filios israel per desertū/ ita stabilis vt nec ab ipsis peccatoribus recederet: Sic beata virgo multos in peccato ꝓtegit: Ipsa em̄ est aduocata peccatoz̄. Itē colūna illa mobilis statione sua loca castroz̄ monstrabat: vt legit Numeri. ix. d. Ita beata ꝑgo signata ē i exercitu christiano. Ubi Cantl. vj. d. Quę est ista quę prodit quasi auroza consurgēs/ pulchra vt luna/ electa vt sol: terribilis vt castroz̄ acies ordinata. Itē scit beata virgo vbi locus est apt⁹ quieti exercitus christiani: vbi. s. ñ sūt leones nec serpentes nec vermes: sed fontes et prata t arbores. Si ergo vadis ad tabernam vel ad lupanar/ non te ducit ista columna: sed ibi ē scorpio et dipsas et serpens flatu adurens: Deut. viij. c. Vel sic:
a Thron⁹ meus in colūna nubis: id est sedes mea in cęlo est iuxta christum hominem. Ipsa enim virgo/ est bersabee: id est puteus satietatis: vel puteus septem: de quo dicit. iij. Regū. ij. d. Positus est thronus matri regis quę sedit ad dexteram eius.
c Gyrum cęli circūiui sola: id est christū: qui est gyrus mirabilis continens oīa. Hiere. xxxj. d. Creauit dns nouū super terrā: fęmina circūdabit virum. Itē cęlū/ ecclesia: gyrus cęli/ perfectio ecclesię. Hāc circūit beata virgo cōtinendo/ cōfouendo/ conseruando.
f Et profundum abyssi penetraui: id est ꝓfunditatem scripturę. Gen. j. a. Tenebrę erant sup facię ꝫ vl abyssi. i. i errore scripturę vl litterę/ nō in fūdo mysterioꝝ/ vbi lux ē pmaxima: vbi beata virgo super oīs profundius vidit. Item profundum abyssi est cor peccatoris obscurum/ profundum/ inuestigabile. Hiere. xvij. b. Profundum est cor hominis t inscrutabile. Huius abyssi profundū penetrauit beata virgo gladio amoris/ cum p peccatoribus exorauit.
b Et in fluctibus maris: id est inter aduersa mundi: t amaritudines paupertatis:
i Ambulaui/ non delecta/ sed semper ꝓficiens:
k Et in omni terra steti/ quasi sol fixus ad omnes expandens radios pietatis. Mota in mari ambulat beata virgo/ t in terra stat: cur non in mari nauigat t in terra equitat? Responsio. Quia ipsa est nauis huius maris: per quā omnes peruenīt ad portum salutis. Gen. vj. c. Fac tibi arcam de lignis leuigatis. Item ipsa est castellum quod in terra stat quasi refugium omniū. Luc. x. g. Intrauit iesus in quoddā castellum: id est in virginis vterum. Item in omni terra stat beata virgo: id est stationem habet: quia vbiq; terrarū ecclesias habet. Esa. lx. c. Gens t regnū qō nō seruierit tibi peribit. In omī terra dicit: qz est terra quę terit: t est terra quę gerit: t est terra q̄ querit. In omī terra stat beata virgo/ t stetit. In ꝑma p laudabilē cōuersationē: in secūda p virginitat⁹ amorē: in tertia p iugē ꝓtemplationē.
Et in omni populo t in omni gente primatum habui: id est ecclesias archiepiscopales vbi potestates sūt: de quibus Mich. v. b. Suscitabimus sup eum septē pastores t octo ꝑmates homines/ qui pascent terram assur in gladio.
n Et omniū excellentiū/ vl/ sublimiū t humiliū corda virtute calcaui. i. reges et ꝑncipes mihi/ vel pot⁹ filio meo subiugaui ꝑcibus t meritis meis. Vel aliter:
l In omni populo et in omni gēte primatus habui: id est inter omnes sanctos t omnes angelos principatū obtinui: vt sicut ad primatum recurritur pro omni grauamine et afflictione. Unde beatus Bern. Ille solus btā virgo laudes tuas fileat: qui te inuocatam in suis necessitatibus non senserit affuisse.
n Et omnium excellentium t humiliū corda virtute calcaui/ gressibus pię visitatiōis: quibus visitat ipsa beata virgo amicos t familiares suos: t omnes qui in corde suo christum habent per fidem t amorem/ libenter visitat beata virgo: quę est mater quę nō visitat libenter filium suum/ sine magno comitatu cęlestium bonorum. Ubi Philo dicit de ipsa/ Sap. vij. b. Venerunt mihi omnia bona cum illa: et innumerabilis honestas p manus illius. De gressib⁹ illius quibus visitat orantes se/ beata virgo/ dicitur Cantl. vij. a. Quā pulchri sunt gressus tui in calciamentis filia
c principis. Esa. lx.

a Et in his omnibus/artibus siue scientijs: b Requiē quęsiui.i.finē studij ꝛ laboris:ꝛ nō inueni. c Et.i.sed/in hęreditate domini: id est in theologia: d Morabor: non tm̄ studendo:sed docendo/prędicando/fm̄ eius regulam viuendo. e Tunc/quādo quęrebā requiem vbi non erat:

f Prędęcpit ꝛ dixit mihi creator oim̄/illud quod sequit̄: In

Ar. ꝛeius

iacob inhabita ꝛc. Sed interponit: h

a Et i his ōib⁹ requiē ḡsiui/et
b in hereditate ꝛ dñi morabor.
c Tunc p̄cępit ꝛ dixit mihi cre
d ator oim:ꝛ q̄ creauit me rę̄qe
e uit i tabernaculo meo/ et di/
f xit mihi: In iacob inhabita:
g et i israel hęreditare: et i elę̄/
h ctis meis mittę radices. Ab
i initiō ꝛ añ sęcula creata sū:
k ꝛ vsq̄ ad futurū sęclm̄ nō
l

Et qui creauit me requieuit in tabernaculo meo: id est in me quę sū sicut tabernaculum eius. Tabernaculum quidem testimonij. Exo. xxviij.g. Aaron et filij eius quando ingrediuntur tabernaculum testimonij vtantur fęminalibus lineis. l Et dixit mihi: In iacob inhabita.i. in pęnitētibus qui supplantant vitia. n Et in israel hereditare: id est i cōtemplatiuis. o Et in electis meis mitte radices: id est in doctorib⁹ ꝛ p̄latis: quos p̄ alijs elegit sibi dñs ad dispēsandā sapientiā alijs. Unde ꝛ in eis non solū debent folia vel rami/sed ꝛ radices altius figi. Folia dico verba:ramos opera:radices amorem ꝛ cognitionē:quaꝝ altera figit in ꝛa affect⁹:altera in terrritorio intellectus. q Ab initio.i. a filio qui est initiū omniū creaturarū. Vl̄ Ab initio/mūdi. r Et ante sęcula.i. añ omne tempus: s Creata sū.i.p̄uisa creari. Simile.ij. Timoth.j.c. Gratia data ē nobis in christo iesu ante tēpora sęcularia:nūc aūt manifestata p illuminationē saluatoris nr̄i. Eph.j.a. Elegit nos i christo añ mūdi cōstitutionē. Sequit̄: t Et vsq̄ ad futurū sęculū nō desinam: exclusiue vel inclusiue potest legi. Exclusiue quidē:q̄ in futuro sęculo non erit necessaria doctrina: q̄ omnes erunt docibiles dei: Joh. vj.e. Unde Hiere.xxxj.f. Nō docebit vltra vir fratrem suū: ꝛ vir p̄ximū suū/dicens:cognosce dominū:oēs em̄ cognoscent me a minimo vsq̄ maximū/ait domin⁹. Inclusiue aūt:

ℭ quia sapiętia fm̄

Mystice ✻ de christo

a Et in his omnibus/prędictis.i.cęlis/mari/terra/nebula/carne. Vel in his oīb⁹.i.gētib⁹ ex q̄b⁹ ē eccl̄ia p̄gregata: b Requiē quęsiui: q̄ nō bello subiugaui: nisi forte p̄dicatio ꝛ doctrina bella dicant̄: q̄b⁹ expugnauit tā iudęos q̄ gētiles. Esa.xxx.g. In tympanis ꝛ citharis ꝛ i bellis p̄ceptis expugnabit eos. c Et i hereditate dñi morabor.q.d.in oīb⁹ requiē quęsiui: ℭ in sola hereditate dñi inueni/in gētibus

Ps. 2.

quę crediderunt apostolis. Ps. Dabo tibi gentes hereditatem tuā. Esa.xix.d. Hereditas mea israel.i.popul⁹ christian⁹ fide videns deū. Vel a In omīb⁹/hominib⁹ ꝛ mulieribus: b Requiē quęsiui: sed in hereditate domini morabor:id est in beata virgine:in cui⁹ ventre nouē mensibus requieuit:cuius mentē deitate repleuit. e Tunc:id est ex tempore incarnationis: f Prędęcpit/ pater vel deus trinitas mihi homini/vt docerem ꝛ p̄dicarem salutem gentibus et iudęis. Esa.lxj.a. Spirit⁹ domini sup̄ me/eo q̄ vnxerit me:ad annūciandū mansuetis misit me. Joh.xiij.d. Diligo patrē et sicut mandatum dedit mihi pater sic facio. h Et qui creauit me/hominem.s.deus: i Requieuit/per vnionem: k In tabernaculo meo: id est in corpore et anima mea: in qua plenitudo deitatis habitauit corporaliter: id est solide: Col.ij.b. l Et dixit mihi/ homī nato: m In iacob inhabita et in israel hereditare: id est in iudęa cōuersare:ꝛ iudęis p̄dica:qui sunt nati ex iacob:qui ꝛ israel dictus est:Gen.xxxij.f. Hinc est quod ipse dixit Matth.xv.c. Nō sū missus nisi ad oues quę perierūt domus israel. Vl̄ sic: m In iacob inhabita:id ē i iudęis. n Et in israel hereditare:id est i gentibus cōuersis:quas sic̄ hereditatē p̄/

Ps. 2.

priā possedit. Ps. Dabo tibi gētes hereditatē tuā:et possessionē tuā terminos terrę. o Et in electis meis:id est in p̄destinatis: p Mitte radices/fidei vel sapiętię.i.amorem ꝛ timorē. Job.xxix.c. Radix mea apta est secus aquas.

Ecclī.j.c. Radix sapiętię ē timere deū. q Ab initio ꝛ añ sęcula creata sum/homo.i. p̄uisa creari.q.d. ego sum verus homo/ꝛ tamē ab eterno. Joh.viij.g. Antęq̄ abraā fieret ego sum. t Et vsq̄ ad futurū sęculū nō desinā: id est nunq̄. Apoc̄l.j.b. Ego sū alpha et ω p̄ncipiū ꝛ finis.

✻ Et in habi/

c ✻ p̄ncipis. Esa.lx.b. Domū maiestat̄ meę glorificabo. Et ite.j. c. Locum pedum meorū glorificabo. Gloriā et pulchritudinem istorum gressuum sentiunt soli excellentes ꝛ

De bt̄ B

humiles. Excellentes in cōuersatiōe:sed humiles reputatione. a Et in his omīb⁹ requiē quęsiui: odiens ꝛ fugiens lites/inquietudinē et tumultū. Unde sponsus p ipsa cęlans dic̄/Cant̄.ij.b.iij.b.viij.a. Adiuro vos filię hierusalē p capreas ceruosq̄ camporū:ne suscitetis neq̄ euigilare faciatis dilectā donec ipsa velit. Quęrit autē beata virgo requiē: non quidē requiē pigri quę est ocium vel ignauia:sed duplicē requiem:actiuorū.s.de qua dicit: Esa.xxviij.c. Hęc requies mea/reficite lassum. Et cōtemplatiuorum: de qua dicit Job xxxvj.c. Requies mensę tuę erit plena pinguedine. Dēsam dicit triplicē/ lectionē/ orōnē/meditationē. Pinguedinē dicit deuotionē/exultationē/lachrymaꝝ vel cordis effusionē. Hac requie solebat olim abūdare thalamus beatę virginis.i.claustra sibi specialit̄ deputata: vbi mō tumultus ꝛ causarū lites fugitet audiunt̄. Unde timēdū est ne exierit inde beata virgo quęrēs sibi requiē: ꝛ beatus i cui⁹ domo requiē inuenerit:nā ibi manebit. Cōstat q̄ nō sine filio suo:nec fili⁹ sine patre:nec pater sine spūsancto. c Et in hereditate dñi morabor.i.i illis q̄ sūt hęreditas dñi: quos dñs excolit ꝛ custodit vt hęreditatē suā. Qui sūt illi:-Cōtemplatiui. Unī Esa.xix.d. Hęreditas mea israł. e Tūc p̄cępit ꝛ dixit mihi/q̄n̄.s.requiē ḡrebā: g Creator oim/creaturaꝝ: h Et q̄ creauit me/singulare templuz sibi: i Reqeuit/nouē mēsib⁹ ꝛ sex diebus: k In tabernaculo meo.i.in vtero meo. Sap. vij.a. In ventre matris figurat⁹ sū caro: decē mensiū tpe.i. nouē ꝛ pte decimi. De h tabernaculo dr̄ Esa.xxxiij.d. Oculi tui videbūt hierl̄m ciuitatē opulentā tabernaculū q̄ neq̄q̄ trāsferri poterit. Apoc̄l.xxj.a. Ecce tabnaculū dei cū hoib⁹ ꝛ habitabit cū eis. Sed q̄ posset dñs p̄cepisse et p nūciū:sequit̄: l Et dixit mihi/ore ꝓprio: m In iacob inhabita.i.i p̄sideratiōe ꝛ i imitatiōe vitę ei⁹: n Et in israł hereditare.i.i imitatiōe ill⁹ inmobilit̄ p̄seuera. Vl̄ alit̄: m In iacob inhabita.i.in p̄l'o quē dilexi. Malach̄.j.a. Jacob dilexi.q.d.cū iustis sit habitatio tua. n Et in israł hereditare.i.i claustris:vbi iacob luctat̄ cū angelo:ꝛ vincēs israł appellat̄:ꝛ scalā vidit dormiens: ꝛ castra dei obuiā habet sępe: Gen.xxxij. Unde ꝛ angel⁹ dixit ioseph q̄ fugerat in ęgyptū: Surge ꝛ accipe puerū ꝛ matrē ei⁹ ꝛ vade in terrā israł: defuncti em̄ sunt q̄ q̄rebāt animā pueri: Matth.ij.d. o Et i electis meis.i.in bonis cęlestib⁹/q̄ solis electis seruāt. p Mitte radices/ cordis.i. intentionē et desiderium. Anagogice in his trib⁹/iacob/israel/electis/ significant bona glorię. Per iacob qui cū duab⁹ turmis regressus ē de mesopotamia in terrā p̄missiōis/ significat gaudiū gratę societatis. Per israł gaudiū visionis dei. Per electos/gaudiū euasionis pęnarū infernaliū. In his radices cordis mittendi sunt vt crescant et nunq̄ deficiat arbor sanctę cōuersatiōis. q Ab initio.i. ab eterno: s Creata sum.i. p̄uisa creari quodā p̄uilegiato modo. Vel/ Ab initio/ creatiōis mūdi:creata sum.i. p̄figurata creari p creationē lucis:de qua factū est corp⁹ solis: vt dicunt quidā. Vel/ Ab initio/ temporis gratię: creata sum.i. generata sum. Vel/ q Ab initio.i.a deo. r Et ante sęcula.i.ab eterno: s Creata sum/in p̄sciętia dei. t Et vsq̄ ad futurum sęculū/q̄d est sęculū beatorum: v Non desinā/miseris subuenire:humiles introducere:

✻ p peccatoribus

quia sapiẽtia ꝑfm essentiã suam manebit. a Et in habitatione sctã. i. ecclesia militãte: b Coram ipso ministraui/ panẽ vitę et intellectus: et potũ sapiẽtię salutaris: piscem fidei: ouum spei: panẽ charitatis: fercula moꝝ: et exenia cõtẽplatiuoꝝ. d Et sic. i. ꝑ tale ministeriũ frequenẽ exhibitum: e In sion: id est in viris specula/tiuis: firmata sum. Sapientia enĩ nisi sit in vsu/ cito elabitur: et quanto plus minis/tratur: tanto alĩ⁹ cõ/firmatur. g Et i ciuitate sanctifica. i. in eccl'ia militãte: vel ĩ mẽte purificata: b Similiꝫ requieui: sicut in sion. i Et in hierusalẽ. i. doctoꝝib⁹ ꝛ ꝓlatis: q̃ iam vidẽt pacẽ ꝛternitat⁹. k Potestas mea. i. auctoꝝitas docẽdi ꝛ iudicãdi. l Et radicaui. i. radices posui: amorem. ſ. et cognitionẽ: etiã ꝛ timorem: quia radix sapiẽtię timere deũ. m In populo hoꝛnificato. i. in doctoꝝib⁹ ꝛ ꝓlat⁹: qui honoꝛe magisteriꝝ et ꝓlationis sunt honoꝛificati. n Et in partes dei mei. i. in credẽtes qui sunt pars dñi. o Hereditas illius/ sapientię vel dei. p Et in plenitudine sanctoꝝ detẽtio mea. i. ink plenos sctitate detineoꝝ ꝛ nõ elaboꝝ ab eis: sicẽ elapsa sum a salomone ꝓpter mulieres suas: ꝛ a multis alĩs. r Quasi cedrus exaltata sum in libano: id est sicut cedrus crescit ĩ altum in libano qui est mõs phœnicis: sic ego ℔ cresco in altum ꝛ

a desinaꝝ: ẽt in habitatiõe sanc/ b tõꝝ cõrã ipso ministrãui. Et c sic ĩ sion firmãta sũ ꝛ ĩ ciuita/ d te sctificata similiꝫ rẽqeui: ẽt e i hierusalẽ pũtestas mea. Et f

radicaui ĩ ppl'õ honoꝛifica/ g to: ẽt i ꝓtes dei mei hœrẽditas h illius: ẽt in plenitudine san/ i ctoꝝ dẽtẽtio mea. Q̃uasi ce/ k drus exaltata sum i libano:

l m n o p q r

me ꝓ terra ne dissiparẽ eam/ ꝛ nõ inueni. Uel/ In plenitudine sctõꝝ detẽtio mea. i. ad hoc detent⁹ sum a iudeis et crucifixus vt plena sanctitas sit in eis. Joh. xvij. c. Ego ꝓ eis sanctifico meipsum: vt sint ꝛ ipsi sanctificati in veritate. r Quasi cedrus exaltata sum in libano ꝛc. Vultos septenarios ponit auctoꝛ in commendatione sapientię: id est ✠ christi et ✠ ꝓ peccatoꝝib⁹ oꝛare. Unde sequit: De btã ℣gine

a In habitatione sancta: id est sancte conuersando: b Coram ipso ministraui: vt dictũ est/ miseris subueniẽdo/ humiles sublimãdo/ ꝓ peccatoꝝib⁹ exoꝛãdo: qõ misteriũ valde placet deo. Uñ. j. xxvj. a. Vulier fortis oblectat virũ suũ ꝛ ãnos vitę illi⁹ ĩ pace ꝛplebit. Ꝓuer. xxxj. d. Cõsiderauit semitas dom⁹ suę: ꝛ panẽ ociosa nõ comedit. d Et sic. i. talit ministrãdo: e In sion. i. ĩ specula ꝓtemplationis: f Firmata sum: id est ꝓfirmata. Per ministeriũ enĩ actiuę ꝓfirmat anima iusta in arce ꝓtemplatiuę. Uñ ꝛ iacob per luctam cũ angelo meruit israel appellari: Gen. xxxij. f. Uñ auctoꝛitas. Non erit israelita q̃ nõ fuerit iacobita. g Et i ciuitate sctificata. i. in vita actiua: b Similiꝫ rẽqeui: sicut in ꝓtẽplatiua. i. a pctõ cessaui: vel requiẽ ꝛternã quęsiui: vel christum rẽqescere feci. Esa. xxviij. c. Hęc rẽqes mea/ reficite lassum. Rẽqescit etiã ĩ bonis actiuis in bona opatione et oꝛatione ꝓ mentis lętitiã: sicut in cõtemplatiuis in ꝓtemplatiõe. Uñ Ps. Lux oꝛta est iusto ꝛ rectis coꝛde lętitia. i Et i hierusalẽ/ supna: k Ptãs mea/ videndi/ audiẽdi/ gustãdi/ sentiẽdi: quę ℔ nullaten⁹ cõꝓhendi possũt. Hęc ptãs dak post requiẽ actiuę ꝛ cõtẽplatiuę. Primo enĩ dictũ est: In habitatiõe sctã cozã ipso ministraui: deinde: Et sic i sion firmata sum: postea: Et i ciuitate sctificata similiꝫ rẽqeui. Et nũc demũ addit: Et in hierusalẽ potestas mea/ impandi ꝛ faciẽdi qõ volo/ ꝛ quos volo ĩtroducẽdi. Regina quidẽ est illius ciuitatis: ꝛ filius eius rex. Jtẽ si tu es hierusalem. i. videns ꝛ inq̃rens pacez: ipsa beata virgo habet in te imperium ꝛ ptãtem: quia in p̃cepto ei⁹ obtempas/ et q̃cquid p̃ceperit illa. Joh. ij. a. Qdcũq; dixerit vobis facite. l Et radicaui. i. radices posui. i. plãtaria ℣tutũ inseui: m In pp'lo honoꝛificato. i. in pp'lo timẽte deũ. ℣. j. c. Radix sapię timere deũ. Jtẽ. ℣. x. c. Semẽ hominũ honoꝛabit⁹/ hoc q̃ timet deum. Job. xxix. c. Radix mea apta ẽ iuxta aquas. i. pp'los. n Et in ꝓtes dei mei. i. dei q̃ est me⁹ fili⁹: o Hereditas illius. i. regnũ cęloꝝ. q. d. illi q̃ sũt ꝓtes filij mei: habebũt regni hœreditatẽ. Uñ. ℣. xvij. c. In ꝓtes vade seculi scĩ: cũ viuis ꝛ dantib⁹ ꝓfessionẽ. Uel sic: n Et in ꝓtes dei mei. i. in mãsiones regni cęlestis: o Hereditas illi⁹/ tendit. i. popul⁹ honoꝛificatus qui est eius hœreditas. Deut. xxxij. a. Pars dñi populus eius: iacob funiculus hœreditatis eius. p Et in plenitudine sanctoꝝ: id est ink plene sctos. q Detentio mea/ passiue: id est inter tales detineoꝛ ꝛ quiesco: q̃/bus nihil sanctitatis deest. De quibus dicit Ps. Et dies pleni iuenienẽ in eis. Hypocritę autẽ sunt vacui veritate: ℣ pleni vanitate: apud tales non detinẽt mak veritatis: Tyranni pleni sunt crudelitate: ℣ vacui pietate: nec apꝺ tales detineri potest mater pietatis. Superbi pleni sunt vento: sed vacui humilitate: Luxuriosi pleni sunt luto: sed vacui castitate: Auari pleni sunt loculis: sed vacui charitate: nec apud tales detineri potest aliquatenus beata virgo/ exemplar humilitatis/ decus castitatis/ fons charitatis. Uel sic: p Et in plenitudine sanctoꝝ detentio mea/ actiue: id est ego detineo sanctos in plenitudine sua/ ne minuak: detineo christum/ ne eis peccantib⁹ irascak: detineo dęmones/ ne noceãt: detineo ℣tutes/ ne fugiãt: detineo merita/ ne pereãt. Singularis est ipsa in tali detentione. Esa. lxiij. c. Nõ est q̃ inuocet nomẽ meũ/ qui cõsurgat ꝛ teneat me. r Quasi cedrus exaltata sum i libano. Quę ꝓus se compauerat ciuitati

J ✠ vt esset

Ps. 70. Ps. 138. Ps. 62. Ps. 96. Ps. 72.

¶ cresco in altū: ꝛ ꝓficio i cozde mūdo ꝛ candido. Et compat se cedro sapiētia: Mā sic̄ resina cedri liniti libri nō tinea nec vetustate deficiūt: sic sācti sapiētia delibuti nec tinea voluptatꝫ nec vetustate cupiditatꝫ tabescūt. Ut Luc̄.xij.c. Sint lūbi vestri p̄cincti ꝛ lucernę ardētes in manib⁹ vīs. a ¶Et q̄si cypressus in monte sion: id est sicut cypressus exaltatur: id est crescit in altum i monte sion/qui est in hierusalē: sic ego dei sapientia exaltor in contemplatiuis. Unde Eccl̄ēb.j.c. Eleuatꝫ aialib⁹ eleuabāt paritꝫ et rotę sequētes ea. Cypressus medicinalis est ꝛ venusta frondibus: sic sapiētia decorem habet in verbis et etiā medicinā. Eccl̄ēb.xlvij.c. Erūt fructus eius in cibū: et folia in medicinā. Unde legit Eccl̄ēb.j.c. ꝙ spūs vitę erat in rotis. b ¶Quasi palma exaltata sum in cades: id est sicut palma crescit in altum in cades: sic ego sapia ꝓficio et cresco in altum in sanctis. Cades enim interpretat̄ sancta vel mutata vel trāslata. Palma centenaria facit fructū: et in modum palmę humanę ramos habet/ et corōnat victores: ¶ sic sapientia annosa

Ar. ſempreſſus vel cyparissus

a ¶Et q̄si cypressus i mōte sion.
b ¶Quasi palma exaltata sū in

De christo ✻ christi ꝛ membrorū eius. Primo ponit septē arbores in designatione septez donoꝝ quibus christus repletus fuit in ipso instanti cōceptionis suę: Esa.xj.a. Ponit etiam septem loca arboꝝ in designatione diuersoꝝ statuū ecclesię vel sanctorū. Sed locū vltimę arboris nō ponit.s.cinnamomi: per quam significat donū timoris: ad designādū ꝙ timor nō habet ꝓprium locū: sed cum oīb⁹ alijs locum habet. Et ideo de solo timore dicit Esaias: Et repleuit eū spūs timoris dñi. Cedr⁹ alta est/imputribilis/odorifera/et serpentes fugat: et significat donū sapiētię: qō vsqz ad altitudinē deitatis attingit nec putrescit: odorem paradisi sentit: motus carnales expellit. Cypressus ꝓcera ē ꝛ venusta ꝛ medicinalis: et significat donū intellectus: qō vsqz ad ꝓtemplationē cęlestiū ꝛ spūalium se extendit/mūdam efficiens animā ꝛ venustā. Palma alta ē et annosa: ꝛ ideo significat donū consilij: qō i antiqs est. Unde Job.xij.b. In antiqs est sapiētia: ꝛ i multo tempore ꝓdentia. Rosa qz rubet/significat donū fortitudinis: cuius spēs est patientia martyrū. Oliua/quia pinguis est: significat donum pietatis. Platanus iuxta aquā/quia habet folia ad modum scutorū: significat donū scientię: cuius est defendere fidem: ꝛ bene ꝓuersari in medio ꝓrauę ꝛ puersę nationis. Cinnamomū/qz rugosum est ꝛ humile ꝛ cinerei coloris ē: significat donū timoris: qō i memoria mortis maxime humiliat ad pœnitentiam faciendam. Locus cedri libanus est: locus cypressi sion. Per ꝟ duo loca significat vita contemplatiuoꝝ: Mā in libano nascitur thus deuotionis: q̄ est sapiētia. Sion/interpretatur specula: quę est intellectus. Cades/interpretat̄ mutata: Hiericho/interpretat̄ odor. Et per hęc duo loca significatur vita actiuoꝝ: qui sunt in mutatiōe curarū: sed odore bonę conuersationis fragrant/per campos ꝛ platęas significatur idem: id est vita siue status actiuozum/in quibus viget maxime consilium ꝛ fortitudo ꝛ scientia ꝛ pietas: sicut in contemplatiuis sapientia ꝛ intellectus. Cinnamomū locum non habet: quia timor omnibus se superposuit. j. xxv.b. Secundo ponit auctor septem aromata gumosa/in figura septem beatitudinū. Hoc est: Balsamū/myrrham/stozacem/galbanum/vngulam/guttā/et thus. Octauo ponit balsamum: qō et primo positum est: quia vltima beatitudo redit ad caput: Matth̄.v.a. Tertio duas arbores: id ē terebinthū ꝛ vitem: quę significant duas vitas: id est contemplatiuam ꝛ actiuam quę donis ꝛ beatitudinib⁹ perficiuntur. Quarto ponit septē flumina in designatione septem virtutum: quattuor cardinalium et triū theologicoꝝ. Sex/ꝓpꝛijs nominib⁹ exprimit: septimū nominat pluribus nominibus: per quę charitas designatur: quę nihil ꝓprijū habet: sed omnia cōmunia: Unde ꝛ vocatur aquęductus. Quinto loco ponit auctor septem promissiones in figura septem petitionū: Rigabo/inebriabo/enarrabo/penetrabo/inspiciam/illuminabo/effundā: Qō vero sequitur: Et relinquam et non desinam: hoc est amen: id est sine fine.

Item septem status ecclesię.
- Primus ante diluuiū.
- Secundus vsqz ad circūcisionem.
- Tertius ad legis dationem.
- Quartus ad regum vnctionē.
- Quintus ad translmigrationem.
- Sextus ad christi natiuitatem.
- Septimus ad extremi iudicij examinationem.

Loquit autē sapiētia: id est christus de se/nunc ſm deitatem: nūc ſm humanitatem: nūc ſm mēbra sua. Dicit ḡ: Quasi cedrus exaltata sū in libano. i. ꝓtēplatiuis deuotꝫ. a ¶Et quasi cypressus i monte sion. i. in ꝓtemplatiuis speculatiuis. b ¶Quasi palma exaltata sū in cades: .i. in cruce/in resurrectione/i ascensione: vel in bonis actiuis.

✻ Et quasi plantatio ✻ vt esset ciuiū fiducia: nūc se compat horto vel viridario vt sit spes ꝛ lętitia claustralium. Cantꝫ. iij.c. Hortus conclusus sozor mea. Hic ē nem⁹ abraę: de q̄ Gen̄.xxj.d. Abraam plātauit nem⁹ in bersabee. i. in maria ꝟgine: et inuocauit ibi nomē dei ętni. i. inuocari fecit. Nec solus abraā ℔ nemus plātauit in maria ꝟgine: imo totus chorus angelorꝝ ꝛ chorꝰ pīlarcharum ꝛ prophetarū: ꝓphetādo/erudiēdo/obsequēdo. Cedro se cōparat p̄mo virgo maria: quia cedrus libani materia fuit tēpli: et btā virgo corporis christi: qō ē secundū templū. Joh.ij.d. Soluite templū hoc tē. Item cedrus sine ſmib⁹ ē: qz imputribilis ē: et btā virgo sine ſme comitis vel cōsciētię fuit post ꝓceptū dñi. Item cedr⁹ semp viret: ita btā virgo semp viruit per ꝟginalitatis viriditatem. Item cedrus odore suo fugat serpentes: et beata virgo dęmones. Item cedrus magnas ꝛ altas habet radices: et btā virgo similit altas et magnas radices habuit ex q̄b⁹ orta ē: abraā/ iesse/ dauid. Ut Esa.xj.a. Egrediet ꝟga de radice iesse. Itē cedrus fuat libros a tineis: et btā virgo sacrā scripturā seruat ne corrūpatur ab hęreticꝫ. Itē cedrus odorifera est: et odor humilitatis beatę ꝟginis totā respersit ecclesiā: imo vsqz ad cęlū veniens deduxit in terris filiū dei. Cantꝫ. j.d. Cū esset rex i accubitu suo: nardus mea dedit odorē suū. Item cedrus alta sup oēs arbores ē: et btā ꝟgo sup oēs mulieres ē. Prouer. vltꝫ.d. Multę filię congregauerūt diuitias: tu supgressa es vniuersas. Itē cedrus in libano orit̄ ꝛ crescit: ita ꝛ btā ꝟgo in triplici cādore virginitatꝫ duplicis innocētię. Item pes crucis dñicę fuit de cedro: ꝛ beata virgo quasi fixa semp astitit pedi crucis. Joh. xix.c. Stabat aūt iuxta crucē iesu mater eius mariaꝛ sozor matris eius. Sūt igitur nouē ꝓphetates ꝓpter quas btā virgo cedro compat: quę notant duob⁹ versib⁹. Materies templi/sine ſme/virens/fugat hydros: Radix magna/libros seruans/odor/alta/crucis pes. Decima ē ꝙ in libano crescit. Et ꝓpter has dic̄: Quasi cedrus exaltata sū in libano. i. i mūdo/i cęlo/i ordine cisterciēsiū: qz oēs abbatię illⁱ ordinis sūt fūdatę i honore illⁱ. Sequit: a ¶Et q̄si cypressus in mōte sion. i. in ecclesia. Cypressus ꝓsolidat hernioſos: qb⁹ viscera descendūt inferius: sic monita et exēpla beatę ꝟginis ꝓsolidāt nos: ne p auariciā viscera nr̄a ꝑuciam⁹ i terrā. ē. x.b. Nihil iniquius q̄ꝫ amare pecuniā: hic enī et animā suā venalem habet: qm̄ in terrā ꝑiecit intima sua. Itē cypressus mollis est: et btā virgo mitis/et ad miscōiam flexibilis: Uñ sicut de cypresso fiunt tabulę ad scribendum: mensę ad manducandum/lecti ad dormiendū/manubria cultellorꝝ ad tenendū: ita beata virgo nobis in diuersis necessitatib⁹ auxiliatur: ꝛ liber est et refectio ꝛ quies ꝛ mediatrix ad filiū. Itē cypressus odorifera est sicut cedrus: et beata virgo: sic̄ ꝓꝛ. Itē cypressus recta est: et beata virgo recta/ imo rectissima per dilectionē. Cāt̄ꝫ. j.b. Recti diligūt te. Itē cypressus durū habet fructū: ꝛ fructꝰ beatę virginis. i. christ⁹/durus cib⁹ est indigne sumētib⁹. j. Cor̄. xj.f. Quicūq; īdigne accipit. Et Joh. vj.f. Durꝰ ē hic sermo. b ¶Quasi palma exaltata sum i cades: .i. in ecclesia: vel ſpecialiter in corde tēplariorꝝ: quoꝝ ecclesię oēs fūdatę sūt ad honorē eiꝰ. Cades enī iterpretat̄ translata vl̄ sancta/ vel tollēs mare: qō bene cōuenit tēplarijs: q tollunt

✻ et transferunt vltra

¶ sic sapientia annosa fructificat. Sap. iiij. b. Cani sunt sensus hominis. Job. xij. b. In antiquis est sapientia: et in multo tē poze pzudentia. Palmas habet: quia bonum operari docet: et post agonem pzesentis vitę victozes cozonandos denunciat. ij. Timoth. ij. a. Qui certat in agone non cozonabitur qui nisi legitime certa

a cades: ēt q̄si plātatio roſe in
b hiericho. Q̄uaſi oliua ſpeci-
c osa i cāpis: ēt q̄si platan⁹ ex-

tauerit. Apoc'. iij. d. Qui vicerit dabo ei sedere mecum in throno. j. xxv. a. Cozona senum in multa pertia. Sed certe hec cozona non habebitur nisi in cades: id est i sanctitate vitę. Sequitur. a ¶Et quasi plantatio roſe i hiericho: id est sicut roſe plantatę in hiericho/pulchre florēt et redolent suauiter: sic ego sapientia plantata i odoze virtutum/z defectu mūdi/ flozeo z redoleo per doctrinam z bonam famam. Hiericho enim interpzetatur / odoz eius siue luna. ij. Cor. ij. d. Bonus odoz christi sumus deo in bis qui salui fiunt. b ¶Quasi oliua speciosa in campis id est sicut oliua speciosa crescit in campis cultis z frugibus aptis: sic ego sapientia cresco z speciosa fio in mentib⁹ bene cultis: z frugibus bonozum operū plenis. Oliua signum pacis est z misericozdię/z pinguis ē: sed cantarides: id est muscę lucentes z fetentes libenter comedunt flozem eius: sic sapientia pacifica est z misericozdia plena/pinguis deuotione. Jaco. iij. d. Quę desursum est sapientia: primū quidē pudica ē: deinde pacifica: plena misericozdia z fructib⁹ bonis: Sz maledicte muscę inanisglozię huius oliuę pinguedinem maculant. Eccē. x. a. Muscę mozientes perdunt suauitatem vnguenti. Dicit autem Rabanus: q̄ olea ē arboz: oliua/ fruct⁹: succus/ oleū/ grece oleon. Sed hic oliua pzo arboze ponitur: sicut in Ps. Ego sicut oliua fructifera i domo dei. Sequit: c ¶Et quasi platanus exaltata sum iuxta aquam in platęis: id est sicut platanus bene crescit i loco humido: sic ego sapientia in cozde gratioso. Platanus a latudine foliozum sic vocata est: Platos enī grece/latum dicit latine: z habet mollia folia/ scutis similia: vñ q̄t habet folia/ tot habet scuta: sic sapiētia: q̄t habet verba/tot habet scuta ꝯ hereticos/ꝯ pecca tozes/ꝯ temptationes. Cant'. iiij. b. Sicut turris dauid collū tuū: quę ędificata est ꝓpugnaculis: mille clypei pendēt ex ea: omis armatura fortiū. Platęę sūt cozda iustozū/lata charitate: De quib⁹ dicit Tob. xiij. d. Omnes platęę hierusalē sternent auro: z per vicos ei⁹ alleluia cantabūt. Aqua in platea ē gratia in cozde lato z plano. Et in tali crescit sapientia z fructificat. Unde Ps. Et erit tanq̄ lignum q̄d plantatum est secus decursus aquarum quod fructum suum dabit in tempore suo. Hiere. xvij. b. Erit quasi lignum quod transplantatur super aquas: quod ad humozem mittit radices suas. f ¶Sic cinnamomū z balsamū aromatiçās odozē dedi. i. sic cinnamomū redolētiā habet cū frangitur z vinū pigmētat: sic ego sapiētia cū frangoz fideli expositione/odorem saluriferum emitto: et vinū pēnitentię siue compunctionis suaue facio.

Ps. 51.

Ps. 1.

christo ✠ a ¶Et quasi plantatio roſe in hiericho: id est in mozte dei in martyribus. b ¶Quasi oliua speciosa in campis: non in montibus: id est in iustis z humilibus. Cant'. ij. a. Ego flos cāpi z liliū ꝓvalliū. Osee. xiij'. c. Et erit ꝯsi oliua gl'ia ei⁹: et odoz ei⁹ vt libani. c ¶Et ꝯsi platan⁹ exaltata sū iuxta aquā/doctrinę vł grę: e ¶In platęis/charitatis. Prouerb. j. c. Sapia foris pdicat: i platęis dat vocē suā. f ¶Sicut cinnamomū z balsamū aromatiçās odozē dedi. in pēnitentib⁹. Magdalena enī christū fragrātē fecit:

✠ Luc'. vij. f. et Job. xij. a.

bta ꝑgine ✠ et transferuntur vltra mare: vt sancti fiant. Palma vero cenaria facit fructum: qui rubicundus est: sic beata virgo licet ętate temporis iuuenis: tñ in figuris z prophetijs annosa: fructum tulit benedictum et dulcē: sed in cruce rubicundum. Cant'. vij. c. Dixi/ascendam in palmam z apzehendam fructus eus. a ¶Et quasi plantatio roſe in hiericho: q̄d interpzetat luna: id est i ecclesia. Unde Apoc'. xij. a. Signum magnum apparuit in cęlo: mulier amicta sole: et luna sub pedibus eius. Comparat autez se roſe beata virgo: quia roſa pulchra ē/immo pulcherrima flozū: sic beata virgo pulcherrima mulierū. Cant'. v. d. Quo abijt dilect⁹ tuus o pulcherrima mulierum. Et respondet salomon Prouerb. xij. c. Abijt via longissima: sacculum pecunię secum tulit: in die plenę lunę reuersurus in domū suam zc. Item roſa rubea est in colore/ꝫ candida in natura. Cant'. iiij. a. Sicut fragmen malipunici: ita genę tuę absq̄ eo q̄ intrinsec⁹ later. Itē redolet roſa: ita et beata virgo famę suę odoze totam pigmentat ecclesiā. Cant'. iiij. c. Odoz vestimētozū tuozū/sicut odoz thur'. Itē roſa frigida est: et beata virgo exemplo suę castitatis refrigerium prestat contra estum libidinis. Hiere. xviij. c. Numq̄d de petra deficiet nix libani: id est de firma mente refrigerium virginis? Cant'. iiij. c. Fons hozto zum puteus aquarum viuentium quę fluunt impetu de libano: id est de candoze sanctę virginis. Item roſa stiptica ē: id est restrictozia fluxus capitis: quem in se bene restrinxit beata virgo: et in nobis per exemplū. Quater enī tñ legitur in euangelijs fuisse locuta. Angelo: Luc'. j. et Helisabet. Filio: Luc'. ij. g. Ministris in nuptijs: Job. ij. a. Itē de spinis nascit roſa nō spinosa: z beata virgo de iudęis incredulis non incredula. Unde sicut spina roſam genuit: ita iudęa martā. Item roſa i vere post hyemem apparet: sic gloria beatę virginis in pzesenti vita nō apparuit: sed post/assumptionem. Unde Cant'. j. b. Nigra sū sed formosa. Nigra in mūdo: formosa in cęlo. Item roſa modica in statura: et beata virgo humilis. Luc'. j. c. Respexit humilitatē ancillę suę. Item roſa grana crocea habet intra folia: quę significant charitatem virginis quā gessit in cozde/i verbo/in opere. Sequitur: b ¶Quasi oliua speciosa i campis: supple exaltata sum per misericozdiā z pietatem. Pietas enim trahebat eam: quando cocepto saluatoze abijt in mōtana cū festinatione: vt seruiret helisabet in partu eius: Luc'. j. d. Et pietas aperuit os eius: quando dixit filio suo i nuptijs: Fili: Uinū nō habent: Job. ij. a. Oliua cana est: z beata virgo pzudēs. Sap. iiij. b. Cani sunt sensus hominis. Et. j. xxvj. c. Mulier sensata z tacita nō est imutatio animę eruditę. Itē oliua suam comā seruat viu: et beata virgo spē/ charitatem z fidem nunq̄ dimisit. Item oliua fructum facit in frigoze pniguē: z beata virgo in hyeme peperit saluatozē. Item oliua cantarides nutrit: id est muscas fetentes z lucentes: et beata virgo multos canonicos nutrit lucentes scientia: sed fetentes vita: lucētes vestibus: sed fetentes moribus: cū econtrario doceat Aug⁹ in regula eozuz: Non affectetis vestibus placere sed moribus. Exemplū in vitaspatrū de iuuene pzopter quē obturauit angelus suas nares in sepultura moztui peregrini. Item oliua amara est in radice: sed dulcis in fructu: et beata virgo peccati originalis amaritudinē habuit in sua conceptione: pzopter q̄d etiā ecclesia nō celebrat eius conceptionem: qui autem celebrant/respectum habent ad eius sanctificationē in vtero matris suę: summam autem delectationē habuit in christi natiuitate. Item folia oliuę sanant cancrum oris: et verba beatę virginis detractionem et adulationem z turpiloquiū curant. De hac nascit oleum ad infirmos/oleum gratię/oleum ad cathecuminos/oleum sapientię/oleū ad inungendum reges z sacerdotes/oleum lęticię. Unde Cant'. j. a. de oleo huius oliuę dicitur: Oleum effusum nomē tuum. Hiere. xj. c. Oliuā vberē/pulchrā/fructiferam/speciosam vocauit dōs nomen tuum. c ¶Et ꝯsi platanus exaltata sum iuxta aquam in platęis/ ciuitatum vel ecclesiarum. Juxta aquam dicit: nō in aqua: q̄ conīugata fuit/ꝫ nō vsa ꝓiugio. Uel sic: Quasi platanus exaltata sum/a terrenis ad cęlestia: d ¶Juxta aquam. i. iuxta filij sui doctrinā: quā iugiter audiebat: z gratiā ei⁹ qui plen⁹ erat. e ¶In platęis/hierusalē ciuitat' supnę. f ¶Sicut cinnamomū z balsamū aromatiçās odozē de/

Hoc nō tenet ab ecclesia

De sacra. vnc. .c. vnico.

✠ di/pietatis et

nis suaue facio. Vſi.liij.Regl.ħ.d. legitur: q̄ sal heliseī aq̄s sanauit ⁊ potabiles fecit. Et in eodem.liij.g. Farina apposita olle/amaritudinē dulcorauit. Balsamū ꝯo odorē habet ⁊ cor pora mortuor̄ a putrefactiōe ꝓseruat: et significat ꝓseuerātiā quam sapia mōstrat. Bar.x.c.et.xxiij.b. Qui ꝓseuerauerit vsq̄ ī finē ħ salu⁹ erit:

Vel significat ipsam sapientiā q̄ odorē habet ⁊ a putredine ꝓseruat. Est aūt cinnamomus arbor sic dicta q̄si cannamom⁹: q̄ cuius cortex ad modū cannę ē rotūdus: ⁊ cū frāgit spiramētū visibile emittit ad modū nebulę vel puluerl. Alia lra ponit aspaltū ꝑ cinnamomo. Et ē aspaltū arbor modica odorifera/rubea vel rufi coloris: spinas habēs cādidas: de cuius radice fit vnguētū. Balsam⁹ similit ē arbor odorifera: Et in oīb⁹ sapiētia designat: q̄ ⁊ pigmēta suauitatis ⁊ vnguēta sanitat̄ mistrat.

a Quasi myrrha electa dedi
b suauitatē odorē: ēt q̄si storax
c ⁊ galban⁹ ⁊ vngula ⁊ gutta:

d ⁊ quasi liban⁹ nō incēsus euapo
e rauī habitatiōnē meā: ēt q̄si
f balsamū nō mixtū odor me⁹.

Sequit: a Quasi myrrha electa dedi suauitatem odoris: per sponeanē carnis mortificationem quā doceo. Col.iij.a. Mortificate mēbra vra q̄ sūt sup terrā. Myrrha ꝯo arbor ē in arabia: q̄nq̄ cubit⁹ habēs/similis albę spinę: cuius gutta viridis ē ⁊ amara/et myrrha dicit: et q̄ sponte emanat p̄ciosior est ⁊ electa dicit: quę ꝯo p incisionē corticis manat/vilior ē ⁊ minoris efficacię. b Et q̄si storax: q̄ vtilis est ꝓra pulmonis vulnera: sic sapia ꝓra locutiōis petā. Est aūt storax arbor arabię: de cuius ħgis fluit lachryma munda et albida: q̄ solis caloꝛe siccata fit vnguētū/qđ etiā dicit storax. c Et galban⁹/⁊ vngula/⁊ gutta. Galbanus arbor ē syrię aromatica: cuius suc⁹ galbanū dicit: vtile ꝫ morbū caducū: sic sapia remediū p̄stat ꝓra cupiditatē/ p quaꝫ cadit homo in terrā. Vngula species est aromatica: humano vngui similis. Vñ et Exo.xxx.d.dr̄ onycha. Onyx aūt grece dicit vnguis latine. Valet aūt vngula ꝓra manuū scabiē: sic sapiētia ꝓra rapacitatē. Lucl.iij.c. Meminē ꝓcuriatis: neq̄ calūniā faciatis: estote ꝓtenti stipēdijs vīs. Gutta/arbor est: quę ⁊ aromatica dicit: q̄ lachrymā stillat in arenis. Cui⁹ duo sūt genera. Unū qđ ē simile thuri masculo: qđ dicit stracon: et maxime approbat. Et aliud qđ ē pingue ⁊ arenosū: qđ pyrama dicit. Curat vtraq̄ omnes duritias: sic sapiētia omnē mētis duritiā curat. Ezech.xj.d. Auferā cor lapideū de carne eor̄: ⁊ dabo eis cor carneū. d Et q̄si liban⁹ nō incēsus vapozaui habitationē meā. Hic liban⁹ mons est: hic liban⁹ arbor ē: hic liban⁹ thus ē. Unde Cantl.iiij.b. vbi nos habem⁹: Vadam ad montem myrrhę ⁊ ad collem thuris: alia littera habet: ad collem libani. Hic ponit liban⁹ masculine ꝓ arbore: vnde dicit quasi liban⁹ nō incēsus: quādo deberet dici: quasi libanus nō incēsa. Sed per hoc mittit nos auctor ad sensum spūalem. Est autē libanus similis lauro in cortice ⁊ solijs: q̄ in autūno emanat thus album incīso cortice: qđ integre palmea recipitur: in vere aūt emanat non incīso cortice thus: qđ caloꝛe ꝓgelatū ipsi cortici adhęreat candidum: qđ masculū dicit ⁊ ab arbore cultello radit: ⁊ hęc ē prima vindemia thuris: in hyeme vero fit secūda vindemia thuris: qđ incīso cortice emanat ab arbore rubeū ꝓxi nō comparabile. Juuat autē thus visum ⁊ memoriā: sic sapiētia ingeniū siue intelligentiā capacē ⁊ memoriā tenacem perficit ⁊ confortat: quę duo faciūt litteratū. Et est intelligētia q̄si vas in q̄ recipit sapientia manās a christo q̄si ex arbore libani: et memoria q̄si vas in quo recipit sapiētia et cōseruat. Et hęc sunt duę tabulę: in quibus scripta est lex: intelligentia capax et memoria tenax. Est ergo sensus: Quasi libanus non incīsus euapozaui: id est emittit thus: sic ego/euapozaui: id est emanaui in habitatione mea intelligentia capaci ⁊ memoria tenaci/thus odoriferum deuotionis: qđ et intelligētiā et memoriā reficit ⁊ confortat. Uel/Euapozaui: id est calefeci. e Et quasi balsamū non mixtum odor meus: id est sicut balsamū non mixtum odorem reddit eximiū: sic sapientia non mixta hypocrisi/ vel auaricię/ vel superbię/ vel luxurię/odorem bonę famę longe lateq̄ emittit. ij.Cor̄.

Ar.t vape

ij.d. Bonus odor christi sumus deo in his qui salui fiunt et in his qui pereunt. Est autem balsamus arbor in iudea: rutę similis in foliis/sed albioribus/semper manentibus: et more vineę colit: amīniculo sustentat vt vitis/myrto similis: ⁊ viti similior: coma ꝫ virēs/duob⁹ cubit̄ eminēs. Arbor balsam⁹ vel balsamū ꝺr: lignū xylobalsamum: sucus opobalsamū: fructus siue semē carpobalsamū: cui⁹ cortex vinculis ferreis astrict⁹ emittit guttas eximij odoris. Incidit autē arbor lapideis vel osseis cultellis: quia ferri tactus noxius est ei: et per incisionē emanās lachrymā pannis laneis excipitur: paucę vero ⁊ p̄cipuę lachrymę in cornu excipiuntur: semen autem vini gustum habet/coloꝛe rufū. Gratia p̄ma ⁊ p̄cipua lachrymę: secūda semini: tertia cortici debetur: mīma ligno. Huius arboris gutta cum melle vl cum oleo cyprino adulterat̄/ et dicitur balsamū mixtū: purum ꝯo/dicitur balsamū nō mixtū. Cognoscitur aūt purū a nō puro. Purū enī sine melle/si cū lacte coagulauerit. Sine oleo si instillata aqua vel permixta facile resoluatur: vel perfusum aqua facile resoluit: vestem laneā nō maculat/aquis nō supernatat: ardente sole in manu sustineri nō potest: quando vero cum melle mixtum est: tunc aqua perfusum non facile resoluitur. Hęc oīa ī sapia diligēs lector poterit iuenire. Seq̄t

Ego q̄si terebinthus

✠ Luc.vij.f. et Joh.xij.a. a Quasi myrrha electa dedi suauitatem odoris: in mortificantib⁹ carnē suam. b Et quasi storax/⁊ galban⁹/⁊ vngula/⁊ gutta: exalata sum supple in modestis/in māsuetis/in castis/in largis. Storax enī vitiū pulmonis curat: id est loquacitatęz: galbanū curat apostema iracūdię: et vngula scabiez luxurię curat: gutta chiragram auaricię. d Et quasi liban⁹ nō incēsus euapozaui habitationē meam. i. sicut liban⁹ euapozando resinam ipsum locum odoriferū facit: ita sapientia habitationē suam. i. ecclesiam vel mentem humanā fragrantem reddit. Item christus balsamo comparat̄: quia cōseruat a putredine: et q̄ omni re p̄ciosius est: et quia nulli liquori miscibile est nisi melli vel oleo. i. humanę naturę: quę supereminet alijs creaturis. Uel comparat̄ storaci: quia reumata curat ⁊ tussim. i. cogitatiōes ⁊ curas supfluas. Uel comparatur galbano: quia arteticā malarū affectionū sanat: Et vngulę: q̄ facit cādidas facies ꝓscientiarū: Et guttę: q̄ pellit oēs inflaturas ⁊ tumores superbię. Item christus fuit cedrus in conceptione. i. magnus ⁊ paruus. Cypressus in natiuitate. i. altus ⁊ flexus. Palma ī ꝑdicatione. i. succisus ⁊ dulcis. Rosa in passione. i. humilis et rubēs. Oliua in resurrectione. i. lenis ⁊ lucens. Platanus in ascensione/ asperitatē p̄secutionis non timens. Cinnamomū in pentecoste/late odorē spargēs.

De vngula

Sequit: e Et quasi balsamū nō mixtū: alij liquori: f Odor me⁹. i. ꝑdicatio mea: q̄ sine mixtura vanitat̄ ⁊ falsitat̄ ⁊ simulatiōis fuit. Humanitas etiā assumpta a deitate

✠ mixta nō fuit deitati

✠ dī/pietat̄ ⁊ hūilitat̄: q̄ ī cinamomo significat ⁊ balsamo.

De btā ꝙ

a Quasi myrrha electa dedi suauitatē odoris: per voluntariā paupratē ⁊ carnis macerationē. b Et q̄si storax/⁊ galban⁹/⁊ vngula/⁊ gutta: et q̄si liban⁹ non incīsus euapozaui habitationē meam: et q̄si balsamū nō mixtū odor me⁹. Ecce septē gumi aromaticis se compat btā virgo: ꝙ q̄ significant septē ħtutes speciales: q̄bus exaltata fuit: et exaltant quotidie q̄ imitant eā. Per balsamū qđ charū est ⁊ calidū/significat feruoꝛ charitat̄. Per myrrhā electam: voluntaria pauptas. Per storacem: qđ lippitudinē oculoꝛ sanat/significat virtus discretiōis. Per galbanū: qđ apostemata sanat: significat humilitas. Per vngulam/quę candida est: ⁊ scabiem purgat: significatur virt⁹ ab stinentię. Per guttam: quę arteticum sanat/significat virtus strenuitat̄. Per libanū nō incīsū: cādoꝛ ꝫginitat̄. Per balsamū non mixtū: qđ scōo repetit p̄seuerantię ħtus. Sequit:

✠ Ego q̄si terebinthus

a Ego quasi terebinthus extendi ramos meos. Terebinthus arbor ē: cui⁹ resina charissima est: et nascitur in syria z ī macedonia. In syria maior est/flores habēt racemosos/sicut oliuę z folia densa: emittēs aīalia q̄si culices: de cuius cortice resina abundanter emanat. In macedonia ꝓ breuis ē arbor ista/ꝫ fructuosa. Sunt autem duo genera terebinthi: masculus ſ. et fœmina. Masculus infructuosus ē. Fœmię ꝓ duo sunt genera. Alterum fructum habet rubeū/lentū magnitudine: alterum habet fructum pallidum/fabę magnitudine z odore iocundo. Valet autem terebinthus contra morbum auriū: sic sapientia inobedientię malū purgat. Est igitur sensus. a Ego quasi terebinthus extēdi ramos meos: id est auctoritates z distinctiones z sentētias scripturę multiplici intelligētia atq; multiplici expositiõe. Unde Danieł. xij. b. Pertrāsibunt plurimi et multiplex erit scientia. b Et rami mei honoris z gratię: id est sūt honorabiles z gratiosi: vel honoris z gratię collatiui z in p̄senti z in futuro. c Ego q̄si vitis fructificaui suauitatē odoris: id est sicut vitis aquam cōuertit in vinū: qđ lętificat cor hominis: z germinat virgines: Zach. ix. d. sic ego sapientia quasi vitis fructificani suauitatē odoris: id est fructum facio suauem z odoriferū collationem gratiarū/salutem animarū/regimen ecclesiarū. De quo dicitur Joh. xv. c. Ego posui vos vt eatis z fructū afferatis: et fructus vester maneat. Luc. viij. c. Qđ autem in terram bonam: hi sunt qui in corde bono z optimo audiētes verbum retinent z afferunt fructum in patiētia. d Et flores mei: id est eloquia mea: sunt/ e Fructus honoris z honestatis: id est dant honorem vel odorem bonę fame: et honestatem bonę vitę: vel odorem paradisi sentire faciunt: et honestatē sanctę p̄uersationis docent. f Ego mater pulchrę dilectionis: id est gratuitę: qua gratis diligitur deus et proximus. g Et timoris/filialis/ initialis/et seruilis. b Et agnitionis/spūalis. i Et sanctę spei: id est firmę z salutaris. k In me gratia omnis vitę z veritatis/prędicat vel docetur. q. d. ego doceo gratis viā veritatis: vł doceo gratiam homini bonā a deo factam: quę est via veniendi ad veritatem. n In me omnis spes vitę z virtutis: id est virtuose vitę: id est vitę gratię z glorię docetur et prędicat. p Transite ad me/ audiendam et discernendā et faciendā: q Omnes qui ocupiscitis me: non apparentiā/non diuitias/nō honores: sed me. Exo. iij. a. Trāsibo z videbo visionē hāc magnā q̄re nō cōburat rub⁹. s Et a generatiōib⁹ meis adimplemi. i. ꝓtuti bus/quarū ego mat. Vel generatiões sapię sūt terreno ꝓtē ptus/cęlestiū appetitus/agnitio veritatis/dilectio bonitatis.

Spiritus eni meus mixta non fuit deitati/ sed in vnitate p̄sonę saluata vtraq; natura in sua puritate. a Ego quasi terebinth⁹ extēdi ramos meos: id est brachia ī cruce q̄ terebinth⁹ dicit: id est quercus nigra: quę arbor breuis ē sed medicinal. Geñ. xxxv. a. Dederunt omnes iacob deos alienos quos habebāt et inaures quę erant in auribꝰ eorum: at ille infodit eos subt terebinthum quę est post vrbem sichen. b Et rami mei honoris z gratię/collatiui: gratię ī p̄senti/z honoris in futuro. Osee vlt. c. Ero quasi ros z israel germinabit quasi lilium/z erumpet radix eiꝰ vt libani: ibūt rami eiꝰ: id est candidi z perfecti. c Ego quasi vitis fructificaui suauitatē odoris: id est suauē euangelij ꝓdicationē. Joh. xv. a. Ego sū vitis vera. d Et flores mei. i. decor honestę p̄uersatiōis z fragrātia bonę opatiōis vł opinionis: sūt/ e Fructus odoris/vel/ honoris et honestatis: q; satiant et reficiunt eos/ qui christum ab eo recipiunt: flores christi fructus sunt/sic ficus: quę sola inter arbores fructus habet pro floribus. Unde Matth. xxiiij. c. Ab arbore fici discite parabolā. Vel fructus potest esse genitiui casus. Et est sensus. d Flores mei fructꝰ: id est q̄ ꝓcedūt z pturiūt ex se fructum vitę ętern̄e: hoc est/opera z doctrina sunt honoris z honestatis collatiui. Et de his floribus dicitur Cant. ij. b. Fulcite me floribus. Item in eodē. viij. d. Videamus si floruit vinea: si flores fructus parturiunt. Sic christus habet flores rosarum in martyribus. Flores liliorum in virginibus. Flores violarū in cōfessoribus: quoꝝ fructus sūt gaudia ętern̄a. De quibꝰ dicit j. xxxix. b. Florete flores q̄si liliū: date odorē z frōdete in gratiam. Item in seipso habuit liliū virginitat⁹/ rosam charitatis/violam humilitat⁹. Un Cant. ij. a. Ego flos campi z lilium cōuallium. f Ego mater pulchrę dilectiōis. i. charitatis. g Et timoris/filialis. b Et agnitionis/spūalis et fidei. i Et sāctę spei: q̄ ē de ętnis bonis. k In me gr̄a oīs/operatiōis coopatiōis z ꝓsūmatiōis: l Vitę/triplic⁹: naturę/gr̄ę/gl̄ię. m Et veritat⁹/triplic⁹ similit⁹: vitę/doctrinę/et iusticię. j. Cor. xv. a. Gr̄a dei sū id qđ sū: et gr̄a dei in me vacua nō fuit: sed abūdanti⁹ illis oīb⁹ laborani: nō aūt ego ꝫ gratia dei mecū. n In me oīs spes vitę/ glorię: o Et virtut⁹/per quā habeł vita. Joh. xiij. a. Ego sū via veritas z vita. Act. xvij. f. In quo viuim⁹ mouemur z sum⁹. p Trāsite ad me: nō ad mea. q Oēs q̄ ocupiscit⁹ me: vt panē/quo saturamini. Joh. vj. c. Ego sum panis vitę. Et vinū q̄ inebriamini. Joh. xv. a. Ego sū vitis vera. Ut lucē qua illuminamini. Joh. viij. b. Ego sū lux mūdi: q̄ sequit me nō ambulat ī tenebris: sed habebit lumē vitę. Ut medicū quo curemini. Matth. ix. b. Nō ē opus valēt⁹ medico sed male habentib⁹. Ut patrē a q̄ reficiemini. Matth. xj. d. Venite ad me oēs q̄ laboratis z onerati estis: z ego reficiā vos. s Et a generationib⁹ meis. i. p̄dicatiõe eoꝝ quos genui. j. Cor. iij. d. In christo iesu per euangelium ego vos genui. t Adimplemini/ spiritu timoris et amoris.

Spiritus eni meus

a Ego quasi terebinth⁹ extēdi ramos meos: id ē exēpla operū ad vmbrā refrigerij factēdā ꝓtra ęstū libidinis. b Et rami mei honoris z gratię: collatiui gratię in p̄senti: z honoris in futuro. c Ego q̄si vitis fructificaui suauitatē odoris: id est suauē odorē sanctę p̄uersationis cū iocūditate mētis: quę in vino siue in vite significat⁹. d Et flores mei fructꝰ odoris: vel/ honoris/alia lr̄a/et honestatis. Flores beatę v̄ginis sūt v̄rtutes eiꝰ: viola humilitat⁹/rosa charitat⁹/liliū virginitat⁹. Et hę sūt fructꝰ honoris z honestat⁹ imitantib⁹ eā: qz tales illiꝰ virtutib⁹ reficiunt. f Ego mater pulchrę dilectiōis: id est christi: q̄ est pulchra dilectio. j. Joh. iij. c. Deus charitas est ꝛc. Vel sic: Ego mater pulchrę dilectionis. i. gratuitę: q̄ pulchra dicitur ad differentiā carnal⁹ vel mercimonialis quę turpis est. g Et timoris/filialis: b Et agnitionis/spūalis. i Et sanctę spei: quę nihil sperat nisi sanctum. k In me gratia omnis/operans/cooperās/cōsūmans. l Vitę/actiuę z contēplatiuę: vel vitę/innocentię et pęnitētię. m Et veritat⁹/triplic⁹: vitę/doctrinę z iusticię. Luc. j. c. Aue gr̄a plena. Prouerb. xj. c. Mulier gratiosa inueniet gloriā. n In me oīs spes vitę/glorię. o Et v̄rtut⁹ vię. Et iō sequit: p Trāsite ad me/omia quę mūdi sunt transiliendo: sicut ceruus ad fontem properans. q Omnes: non quidam/non pauci: sed omnes/ r Qui ocupiscitis me/honorare. s Et a generationib⁹ meis adimplemini: id ē operib⁹ meis. q. d. qui volūt me honorare studeāt me imitari. Hęc ē eni vera veneratio/ ipsi⁹ imitatio.

 Spūs eni me⁹

a Spiritus enim meus. i. spūalis intellect⁹: b Super mel/
Ps. 118. inanis glorię: vel inflatione scię/dulcis. Unde Ps. Quā dul/
cia faucibus meis eloquia tua. c Et hereditas mea. i.
merces mea vltima. d Super mel/dulcedinis tēpalis. e Et
fauū/carnalis voluptat⁹. Uel sic. c Et hereditas mea:
id ē theologia: qua fi/
lijs suis sapiētia luce/
at: d Super mel/in/
anis philosophię. e
Et fauū/secular⁹ sci
entię: vbi mixta sunt
mella elationis ⁊ cera
Job. 6. d. ambitionis. f Me/
moria mea in ge/
neratione sęculo/
rum/durabit. Deut.
xxxij. a. Cōcrescat vt pluuia doctrina mea: fluat vt ros eloq/
um meū. b Qui edūt me: sibi incorpando intellectu et
affectu: i Adhuc esuriēt/me: q⁹ quāto pfundi⁹ sentitur
sapia: tāto ardenti⁹ cupiscit. k Et q̄ bibūt me: sitim mū/
danę ⁊ carnal⁹ cupiscētię i se extinguēdo. l Adhuc sitiēt:
q⁹ nō oīno extingui pōt p̄ sitis maledicta in p̄senti. Uel/ad/
huc sitiēt/me: q⁹ quāto pl⁹ scit hō: tanto magis sitit ⁊ desi/
derat ampli⁹ scire. Unde Eccūs. j. b. Nō satiat oculus visu: nec
auris auditu. Cōtra. Joh. iiij. b. Qui biberit de aq̄ hac quā
ego dabo ei: non sitiet in ęternū. Sol. Duplex ē sitis: defec/
tus ⁊ desiderij. De siti defectus loquit dūs: Joh. iiij. De
siti desiderij/agit hic. Edit aūt sapiētia/vbi difficilis est: bi/
bit ꝺo vbi facilis est. Ibi est panis/q⁹ pfirmat: et p̄ est aq̄/q⁹
refrigerat. m Qui audit me/aure obediētię/⁊ intelligē/
tię: que sūt aures cordis. n Nō pfundet/mala pfusione.
o Et q̄ operant in me. i. est fm documēta mea. p Nō
peccabūt/dū sequunt regulā meā. q Qui elucidant
me/fidelit⁹/facilit⁹/vtilit⁹ exponēdo. r Uitā ęternā habe
bunt. Daniel. xij. b. Qui docti fuerint fulgebūt q̄si splēdor
firmamēti: ⁊ q̄ ad iustitiā erudiūt multos q̄si stellę in perpe/
tuas ęternitates. s Hęc oīa: que dicta sunt. t Liber
vitę/cōtinet ⁊ docet. i. sacra scptura: que docet bene viuere.

ℭ Unde Ecclī. xvj. d. Dōr

De christo ✻ a Spūs eni me⁹. i. spūs gratię: qui cōmunis est patris ⁊
filij: b Sup mel dulcis. i. sup omne mūdanū vel carna
le desiderium. Uel spūs christi dicitur prędicatio euangelij.
Joh. vj. g. Uerba q̄ ego loquor vobis/spūs ⁊ vita sūt. Uel
Ps. 50. spūs est gratia inspirata. Ps. Spiritū rectum innoua in vi/
scēribus meis. Et hic vterq; spūs dulcis est super mel sęcula
Ps. 118. ris scientię/vel inanis philosophię. Ps. Quā dulcia faucibus
meis eloquia tua sup mel ori meo. c Et hereditas mea:
id est regni iocūditas: quā soli filij hereditabūt. d Super
mel ⁊ fauū. i. incōpabilit⁹ omni voluptate p̄senti dulcior: q⁹
1. Cor. 2. c. nec ocul⁹ vidit/nec auris audiuit/nec i cor hois ascēdit: q̄ p̄
Ps. 126. parauit de⁹ diligētib⁹ se: Esa. lxiij. b. Ps. Cū dederit dilectis
suis somnū: ecce hereditas dūi filij merces fruct⁹ ventris. f
Memoria mea. i. sacramentū eucharistię: vel documentū
sacrę scpturę. g In generatiōe sęculorū. Bar. xxiij.
c. Cęlū ⁊ terra trāsibūt: ꝺba aūt mea nō trāsibūt. Prouer.
x. b. Memoria iusti cū laudib⁹. j. xlix. a. Memoria iosię i cō
positiōe odoris facta ē. Esa. xxvj. b. Nomē tuū ⁊ memoriale
tuū i desiderio aię. Osee. xiij. c. Memoriale ei⁹ sic vinū liba/
ni. Būs dic/sic: q⁹ species vini ibi ē/nō ꝺitas. h Qui edūt
me/in via: i Adhuc esuriēt: q⁹ nō ē h⁹ facietas: ⁊ modica
Ps. 16. p̄gustatio: Satiabor aūt cū apparuerit gl'ia tua. Sz ō. Joh.
iiij. b. Qui biberit ꝺ aq̄ hac quā ego dabo ei/nō sitiet i ęternū.
Item in eodē. vj. d. Qui venit ad me nō esuriet: ⁊ qui credit
in me: nō sitiet i ęternū. Sol. Duplex ē fames/et duplex sit⁹.
Una defect⁹: altera affect⁹ siue desiderij. Prima malor ē: se/
cūda bonor. De pma loqt dūs in iohāne: de secūda loqt h̄.
Edere aūt christū aut bibere/ē i eo delectari: Jn q̄ q̄ pl⁹ de/
lectat: pl⁹ desiderat delectari: ibi simul st fames ⁊ satietas: ⁊
tō fames sine defectu ⁊ satietas sine fastidio. Et h̄ ē: h Qui
edūt me/adhuc esuriēt: et q̄ bibūt me/adhuc sitiēt.

Edit etiā et sacramēt⁹lit⁹ i altari: edit ⁊ spūalit⁹ fide. Credere
eni i ipsū ē edere eū. Unde Aug⁹. Ut q̄d paras dentē ⁊ ventrē:
crede ⁊ māducasti. Sic edere ⁊ bibere ipsū nō satiat ⁊ magis
famē ⁊ sitim excitat. Unde ⁊ de hoc verū est: Qui edūt me/
adhuc esuriēt ⁊c. Seqt: m Qui audit me. i. doctri/
nam meā/obediendo.
n Non pfundet/
mala pfusione: sed co/
ronabit⁹ corona gl'ię.
Regl. x. b. Beati
viri tui/⁊ beati qui tui
bi q̄ stant coram te sp
et audiūt sapiam tuā.
Luc. xj. d. Beati qui
audiūt verbū dei/⁊ cu
stodiūt illud. o Et
qui operant in me/manēte fide/spe et charitate. p Non
peccabūt/mortalit⁹ tales existētes. Unde j. Joh. iij. a. Dis
q̄ in deo manet/nō peccat. Uel/ o Qui operant in me:
id est ꝓpter me: p Nō peccabūt/sic faciēdo. q Qui
elucidāt me: non se/nō platonē: aptę ⁊ distincte p̄dicādo:
docendo ꝺbo ⁊ exēplo: r Uitā ęternā habebūt: cū q̄/
dā excellētia dignitat⁹. Unde Daniel. xij. b. Qui docti fuerint
fulgebunt quasi splendor firmamēti: ⁊ q̄ ad iusticiam erudi/
unt multos q̄si stellę i perpetuas ęternitates. s Hęc oīa:
que dicta sunt. i. arbores/loca/aromata/flumina: est/ t Li/
ber vitę. i. christi. De quo Esa. viij. a. Sume tibi libr grā/
dem: et scribe in eo stilo hois. Et Ps. Et in libro tuo oēs scri Ps. 138.
bentur. Hunc librum elucidat qui christum prędicat: hunc li
brum audit qui christum imitatur. Uel sic: r Hęc om/
nia/continet: s Liber vitę: id est liber sacrę scripturę.

✻ Et testamentū altissimi

✻ a Spūs eni me⁹ sup mel dulcis. i. in ea spūalis De bta ꝑ
delectatio excedit oēm terrenā delectationē. c Et here/
ditas mea. i. gloria ęterna. d Super mel ⁊ fauū. i. super
omnē dulcedinē tempalem. Unde btūs Bern. Adeo dulcis est
spiritus vt nec eius dulcedini ꝓualere queat ipsa amarissima
mortis amaritudo. Quid ergo non temperet illa dulcedo:
que mortē facit dulcissimā: que resistere poterit asperitas vn
ctioni que mortē facit suauissimā? f Memoria mea in
generatiōe sęculor/manet. i. q̄diu p̄sens sęculū durabit: Eccūs. 1. d.
i quo generatio ꝓterit ⁊ generatio aduenit. j. xlix. a. Memo/
ria iosię in cōpositiōe odoris facta ē opus pigmētarij: i om/
ni ore quasi mel indulcorabit⁹ eius memoria: et vt musica in
cōuiuio vini. Quāto magis memoria beatę virginis. Quā/
ta bona conferat iugis memoria beatę virginis multa exem/
pla manifestāt. De theophilo conuerso sup cui⁹ tumulo in/
uenta est arbor folia pulcherrima habens: in quibus scriptū
erat litteris aureis: Aue maria. h Qui edunt me: quer/
satione me imitādo: et sibi incorpando: i Adhuc esuri/
ent: id ē magis desiderabūt me edere. k Et q̄ bibūt me:
exēplo meo estum ⁊ sitim libidinis extinguēdo in se. l Ad
huc sitient/potum meū. Ipsa eni est fons signat⁹/puteus
aquarū viuentiū: Cant. iiij. a. m Qui audit me. i. q̄ cre/
dit meo ꝓsilio. Joh. ij. a. Odcūq; dixerit vob facite. n Nō
pfundet/mala pfusione: qua soli impij pfundent. Hiere.
xvij. c. Cōfundant qui me psequunt ⁊c. Uel q̄ salutās me au
dit me resalutantē: et non pfundet: id est non erubescet:
q⁹ resalutatur. Non eni quēlibet resalutat beata virgo: sed q̄
eā digne salutat. o Et q̄ operant in me. i. q̄ colunt me:
p Nō peccabūt. i. pctō non peribūt: vt patet i theophi/
lo. Beata ꝺgo q̄si vinea est: in q̄ tot vites sūt/quot virtutes.
Et q̄dā colūt siue opant in ea humilitatē/ alij ꝺginitatē/alij
pietatē: et sic de alijs. q Qui elucidāt me: vitā meam
ꝺbo ⁊ exēplo p̄dicādo: r Uitā ęternā habebūt: ad lit/
terā: vel vitā ꝓplatiuā: q̄ perpetua ē. Uel/vitā ętnam. i.
durā. Lapides eni dicunt ęterni. i. duri. i. q̄ beatā mariā p̄di/
cat: vitā debet ducere durā sic ipsa. s Hęc oīa liber vi/
tę. i. bor omniū q̄ dixim⁹ similitudinē ⁊ rationē ꝓtinet in se
beata virgo: q̄ est liber vitę: liber grandis. Esa. viij. a. Liber

✻ generatiōis: Matth.

¶ Unde Gen.xvj.d.dicit/ pute⁹ viuētis ⁊ videntī. a Et testamētū altissimi.i.nouū testamētū ⁊ vetus/ptinet suple i quo ē/agnitio veritatī.q.d.liber vitę ptinēs hęc oia/nō ē lra testamēti:¶ agnitio ṽitatis. c Legē mādauit moy/ses i p̄ceptis iusticiaꝝ.i.legē dedit moyses i q̄ sūt p̄cepta iusticiaꝝ.i.iuste viuē/di:sibi/deo/⁊ prīmo. d Et hereditatē.i. terram ꝓmissiōis. e Domui iacob:id ē successorib⁹ siue filijs iacob dedit dñs. f Et israel ꝓmissio/nes:de aduētu chri/sti:de redēptiōe humani generī:de ęterna hereditate habēda. g Posuit dauid puero suo: id est ꝓposuit vel ꝓmisit: i Excitare regē ex ipso fortissimū.i.salomonē vel chri/stū:q̄ de semine ei⁹ fuit. k Et i throno honoris.i.in sede regali: l Sedentē i sempiternū. Hoc nō videt ꝓuenire salomoni:et iō Glo.tm̄ exponit de christo. De quo dī Esa. ix.b.Sup soliū dauid ⁊ sup regnū ei⁹ sedebit: vt ꝓfirmet illō ⁊ corroboret i iudicio ⁊ iustīcia amodo ⁊ vsq; in sempiternū. Sed pōt exponi: In sempiternū.i.in toto tpe vitę suę:q; non fuit amot⁹ a regno sic̄ saul:nec amisit partē regni sic̄ fili⁹ eius roboam. m Qui implet ⁊c. Quattuor flumina ex vno fonte ꝓdeuntia assimilat sapiētię. Mā sicut illa flumina abūdant aq̄s/gemmis/auro/ligno aloes:ita sapientia multa ptinet p̄ciosa respondētia illis. Iordanē etiā q̄ntū fluuiū cō/parat sapiētię: Mā per iordanē baptism⁹ figurat:quē sapien tia p̄dicat necessario transeūdū ad hoc vt pueniat in terrā p/missiōis: Marci.vltī.d. Joh.iij.c. Phison interp̄tat cater/ua vel oris mutatio:quia magnis fluminib⁹ replet:et colo/rem suū in diuersis locis cōmutat:q̄ ganges alio noīe dicit a gangaro rege indię quā p̄terfluit. Et h̄ totū sapiētię cōue/nit elegant:Oia enī flumina scientiarū ipsi influūt: ⁊ ad ipsā audiēdā ex oī parte mūdi cateruatim ruūt clerici. Ipsa mu/tat os:q; q̄ dic̄ h̄ historice:exponit alibi allegorice vel tro/pologicę. Tigris flumē ē velocissimū:q̄ h̄m iosephū dicit diligat:q̄ sonat acutū vl̄ angustū:⁊ vadit ꝓtra assyrios. Et hoc itex bñ ꝓuenit sapię:q; velocit̄ currit: Heb.iij.c.Hiu⁹. Matth.vij.b.Q̄ angusta. Luc.xiij.e.Cōtēdite. Jaco.iij. b.De⁹. Quia velox est acuta ⁊ angusta et ꝓtra superbos etiaꝫ vehit.Euphrates frugifer vel fructuosus interp̄tat. Hoc ite rū sapiētię ꝓuenit:q; fructifera est ⁊ fructuosa. De cui⁹ fructi bus alibi dictū est: Prouerb.iij.b. Primi ⁊ puritissimi fruct⁹ eius.Geon q̄ ⁊ nilus dicit/interp̄tat hiatus terrę: vel terre⁹: q; turbid⁹ ē:⁊ circūit ęthiopiā:q̄ iterp̄tat caligo vel tenebrę. Et h̄ iterū ꝓuenit sapiētię:q̄ turbida est.i.obscura/vbi ininak supplicia ętna. Et circūit pctōres monēdo/krēdo/ꝓmittēdo. Dicit q̄: m Qui implet.s.de⁹:de q̄ locut⁹ ē.s. n Qua/si phison sapiētiā:q̄ decē flumia in se recipit/h̄m Isidor. Et trib⁹ modis mutat in colore:q; alibi clar⁹/alibi obscur⁹/ alibi turbid⁹ ē. In quātitate etiā mutat:q; alibi magn⁹:alibi paru⁹:alibi diffusus ē i sapore.i.in sensu. Etiā mutat i q̄lita/te:q; alibi frigid⁹/alibi calid⁹ est. Hoc totū reperies in sapia.

¶ Et sicut tigris in die⁹ christo ⁊c

a Et testamentū altissimi: nouū ⁊ vetus. b Et agnitio veritatis. Hęc tria idem sunt: Liber vitę/ testamētū altissimi/agnitio veritatī. Liber vitę: quia vitam ꝓmittit ęternam facientib⁹ eum. Ezech.xx.b. Dedi eis p̄cepta mea:⁊ iudicia mea q̄ faciens homo viuat in eis. Testamentū altissimi:quia signatū sigillis septem: Apoc̄.v.a. Et ꝓfirmatum morte testatoris. Heb.ix.c. Ubi testamētū est/mors necesse ē intercedat testatoris:testamentū enī in mortuis cōfirmatū est. Agnitio veritatis dicit:quia sola facit cognoscere ṽitatē: et inter scripturas sola cōtinet veritatē. c Legē mādauit moyses in p̄ceptis iusticiarū.i.p̄cepit iuste viue/re/peccata cauere/deo seruire/primū diligere. Deut.xxxiij. a. Legem p̄cepit nobis moyses:hereditatē multitudinis ia/cob. d Et hereditatē domui iacob/ꝓmisit.i.luctanti/

¶ misiones. Posuit dauid i puero suo excitare regem ex k ipso fortissimū et in throno l honoris sedētē i sempiternū. m Qui implet q̄si phisō sapiaꝫ:

bus. f Et israel ꝓmissiōes/de aduētu christi/de redē/ ptione generis humani. Esa.xxxiij.d. Ecce ego mittā in fū/ damētis sion lapidē angularē/ꝓbatū/pciosū in fūdamēto ꝓ/ batū fundatū. Deut.xviij.c. Prophetā de gente tua ⁊ frib⁹ tuis sicut me suscitabit tibi dñs de⁹ tu⁹. ij. Regī.vij.d. Nūc ergo dñe deus/tu es de⁹:et verba tua erūt vera. g Posuit id ē ꝓposuit/ vel ꝓmisit: h Dauid puero suo excitare re/gem ex ipso fortis/simū: ⁊ in throno honoris sedētē in sempiternū.i.christū. ij. Regī.xxiij.a. Dixit vir cui ꝓstitu/tum est de christo dei iacob egregius psaltes israel.j. Para/ lip.xvij.b. Cū impleuerī dies tuos/vt vadas ad pr̄es tuos: suscitabo semē tuū post te:q̄ erit de filijs tuis et stabilīā re/gnū ei⁹:ipse ędificabit mihi domū:⁊ firmabo solīū ei⁹ in sem piternū. Ps. Jurauit dñs dauid veritatē ⁊ nō frustrabit eū de fructu ventris tui ponā sup sedē tuā. m Qui implet q̄si phison sapiam.i.mūdū sapia euāgelicę p̄dicationis. Ps.131.

B

¶ Et sicut tigris in generationis: Matth.j.a.i.apotheca gr̄arū. Pelles ꝙo de q̄bus liber iste fact⁹ est:sunt antiqui patres: Abraā/ iesse/ dauid:quos computat matthęus. Tres autem reges ocho/ zias/ioas/amasias:ibi non ponuntur:licet essent de genera/ tione eius:quia mali erant:⁊ malę pelles in tam p̄cioso libro nō debent poni. In h̄ libro tot sunt litterę q̄t virtutes:et qui nō habet virtutes/nescit litteras:⁊ nescit legere in hoc libro. Esa.xxix.d. Dabit liber nescienti litteras: diceturq; ei lege: et rūdebit:nescio litteras. a Et testamentū altissimi/ ē liber vitę.i.beata ṽgo. Testamētū est vltima volūtas defū cti in scripta redacta:sigillis in subscriptione testiū cōfirma/ ta. Ultima christi volūtas fuit/q̄ pendēs in cruce mariā ma/ trē suā iohānī vt matrē:⁊ iohānē mr̄i suę vt filiū cōmēdauit. Hęc volūtas scripto redacta fuit: Joh.xix.e. Testes:centu/ rio/maria/iohānes/āgeli:ipse luciferq; cruci assistebat. Sigil la septē sūt ibi q̄ habes Apoc̄.v.a. b Et agnitio ṽitatī: q; ipsa plenarie aḡuit ṽitatē:⁊ nos aḡcere fac. c Legē mā dauit moyses i p̄ceptī. Joh.j.b. Lex p moysen data ē. In p̄ceptī iusticiaꝝ/dicit:nō miscēdiaꝝ:q; trāsgressores absq; vlla miscēdia puniebat. Heb.x.e. Irritā faciēs quis le/ gē moysi sine vlla miseratiōe duob⁹ vel trib⁹ testib⁹ morīt. d Et hereditatē domui iacob/ nō esau. f Et israel ꝓmissiōes/vitę ęternę: vl̄ christi nascituri de virgine:q̄ est hęreditas iacob ⁊ ꝓmissio israel:liber vitę/testamētū altissi/ mi/agnitio ṽitatis: Arca noe:Gen.vj.c. Arca fęderis: Exo. xxv.a. Urna aurea: Exo.xvj.g. Rubus ardens/nō cōbust⁹: Exo.iij.a. Virga aaron ficca ⁊ florida: Mūeri.xvij.c. Uell⁹ gedeōis: Judic.vj.g. Templū salomōis.iij. Regī.vj. Fūda dauid.j. Regī.xvij.e. De q̄ sęcł: g Posuit dauid pue/ ro suo excitare regē ex iō fortissimū.i. ꝓmisit dauid q̄ christ⁹ nasceret ex ipso. Ps. De fructu vētr̄ tui ponā sup sedē tuā. k Et i throno honorī sedētē in sempiternū. ij. Regī.xxiij.a. Dixit vir cui ꝓstitutū ē de christo dei iacob. Luc.j.c. Et regni ei⁹ nō erit finis. m Qui iplet q̄si phisō sapiam.i.ṽginē sapiētē donis gr̄arū:q̄ significant p aquas phison. Aquę enī phison ortū habēt a paradiso:et in arenis eius gēmę p̄ciosę inueniunt:et dona gr̄arū a christo oriunt: pro quarū operibus p̄mia ęterna donant. Phison interp̄tat os papillę:q̄ semp videt esse clausum:et tū lac emittit:sic os beatę virginis quod semp clausum fuit per seram silentij: et tū quandocūq; loquebat dulce verbum emittebat. Sap. viij.c. Nō habet amaritudinē ꝙuersatio illi⁹. Rustici barba/ ti non hauriunt de papilla/sed pueri:sic consolationis vel vi/ sitationis dulcedinem non recipiunt a beata virgine nisi pue ri a puritate. De quib⁹ Esa. viij.d. Ecce ego ⁊ pueri mei q̄s dedit mihi dñs. Jtē phison circūit trā euilath:et beata ṽgo circūit dolentes cōsolādo eos. Ihū ⁊ maria.i.maris stella dī.

 ¶ Et sicut tigris

a Et sicut tigris in diebus nouoꝝ/seminũ: Tũc enĩ inũdat ille fluuius: qui ꝛ tigris appellatur ꝓpter velocitatem.
b Qui adimplet ãsi euphrates sensum. i. sapientiã: Sicut eufrates replet aquis: sic sapientia sensu multiplici.
c Qui multiplicat/sensum siue sapientiã: d Quasi iordanis in tẽpore messis/ multiplicat aquas suas: tunc enĩ excrescit iordanis Josue. 3. d. ita ꝙ inundat super ripas aluei sui ꝓpter niuiũ resolutionẽ: vt dicitur Josue. iij. d. Jordanis autem a duob⁹ fontibus noiatur: ioꝛ et dan: quibus fœderatis colligit ꝛ nascitur sub libano: et diuidit arabiam ꝛ iudeam: et iuxta hiericho influit mari mortuo. Hiero⁹. aliter dicit sup Regũ. j. ꝙ dan ẽ vicul⁹ in tribu dan iuxꝛ quẽ oꝛit iordanis/vñ ꝛ nomẽ habet.
f Qui mittit disciplinã/verboꝝ et verberũ: g Sicut lucẽ: qꝛ ei⁹ disciplina tam verboꝝ ꝙ verberũ illuminat bonos. h Et assistens. i. in se permanens. i Quasi geon in die vindemię. i. sicut geon in tempoꝛe vindemiarũ repletur aquis: ita deus sapiẽtia replet sensib⁹ ꝛ diuersis sententijs. Dicit autẽ geon a ge qđ est terra: quia secum trahit limũ: ꝓpter quẽ ꝛ fœcũdus est: vnde ꝛ nilus dicit. l Qui perficit ꝓzim⁹ scire ipsã/sapiẽtiã. i. q̃ pfecte scire facit sapientiã. Ꝓzim⁹ dicit: quia liberũ arbitriũ cooperat deo ꝑncipaliter agenti. Unde. ij. Coꝛ. iij. b. Non ꝙ simus sufficiẽtes cogitare aliquid a nobis quasi a nobis: sed sufficiẽtia nostra ex deo est. m Et infirmioꝛ nõ inuestigabit eã: id est qui infirmũ habet ingeniũ vel patientia aut gratia caret quę est sanitas animę. Unde. j. xxx. c. Salus animę in sanitate. o A mari enim abundabit cogitatio ei⁹: ꝛ consilium illius in abysso magna: id est ꝓfundioꝛ
est sapientia ad
De christo ⁂ a Et sicut tigris in diebus nouoꝝ/seminũ/ b Qui adimplet ãsi euphrates sensũ. i. sicut euphrates aqs replet alueum/ꝛ terraꝫ adiacentẽ infũdit ꝛ fœcũdat. c Qui multiplicat/ecclesiã numero credentiũ/vel doctrina multiplicitate sensuũ: d Quasi iordanis/ multiplicat aqs suas: e In tempe messis. i. in tempoꝛe gratię. Job. iij. c. Leuate oculos vestros ꝛ videte regiones/ quia albę sunt iam ad messẽ. f Qui mittit disciplinã/ per apostolos: id est doctrinam duram. s. contemnere suauia/ diligere molestia/ contẽnere diuitias/ diligere paupꝛtatem/ fugere honoꝛes/ quęrere vilitatem. Et tũ/ g Sicut lucem/ fugantem tenebras culpę ꝛ ignoꝛantię: h Et assistens/ suis ĩ tribulationibus eoꝛum. i Quasi geon: q̃ ꝛ nilus dicit: k In die vindemię. i. in tempoꝛe ꝓsecutionis: quando in toꝛculari tribulationis ꝓssi martyres/ in cellaria dñi reponunt. Thren. j. f. Toꝛcular calcauit dñs virgini filię iuda. Apoc. xiij. d. Misit angelus falcem acutam ꝛ vindemiauit vineam terrę. l Qui ꝑficit ꝓzimus scire ipsam/ sapientiã: id est christum: id est perfecte ꝓzimus facit scire. Multi enĩ ante christum docuerũ: moyses/ ꝓphetę: sed solus christus ꝑfecte docuit: quia seipsum ꝑsonalem demonstrauit: quẽ lex et ꝓphetę obscure ꝑdixerãt esse venturũ. m Et infirmioꝛ/ ipso christo. i. homo infirm⁹: n Nõ inuestigabit eã/ sapiẽtiã. i. christũ/ vt ꝓfecte cõꝓhendat. Matth. xj. d. Nemo nouit filiũ nisi pat. o A mari enĩ abũdabit cogitatio ei⁹. i. sicut impossibile ẽ mẽti humanę cogitare guttas maris vel bibere totũ mare: sic impossibile est ꝛ longe ampli⁹ intellectu capę magnalia dei. Job. xxxvj. d. Ecce de⁹ magn⁹ vincẽs sciẽtiã nr̃am: numer⁹ anno⁊ ei⁹ inęstimabilis. Eccs. viij. d. Intellexi ꝙ omniũ operũ dei nullã possit hõ iuenire rationẽ eoꝛ q̃ fiũt sub sole: et quãto plus laboꝛauerit ad quęrẽdũ: tanto min⁹ inueniet. Esa. lv. c. Sicut exaltati sunt cęli a terra: ita exaltatę sunt cogitatiões meę a cogitatiõibus vẽis ꝛc.
⁂ Et consiliũ illius
De btã ꝙgine ⁂ a Et sic tigris i dieb⁹ nouoꝝ/seminũ: vl̃ messis boꝛ

b lucẽ: et assistẽs quasi geon in
k die vindemię. Qui ꝑficit ꝓzi
m mus scire ipsã: et ifirmioꝛ nõ
n inuestigabit eam. A mari enĩ
p abundabit cogitatio eius:

deaceę. q. d. sicut tigris in diebus nouoꝝ seminũ implet aquis alueũ: sic domin⁹ beatam virginẽ impleuit aquis gratiarum. Luc. j. c. Aue gratia plena. Tigris nutrit pisces homines deuoꝛãtes: vt legitur Tob. vj. a. Et beata virgo nutrit ad lr̃am in ecclesijs suis raptoꝛes et deuoꝛatoꝛes pauperũ. Esa. lij. b. Populum meum exactoꝛes sui spoliauerũt: ꝛ mulieres dñatę sunt eis. Et. j. c. Uos depasti estis vineã meã et rapina paupꝛ ĩ domo vꝛa. Tigris itꝛpꝛtat velox vl̃ sagitta: et vadit cõtra assyrios: et beata virgo quasi sagitta dñi/ destruxit supbos. iij. Regl. xij. c. Sagitta salutis dñi: ꝛ sagitta salutis ꝓtra syriam. Misi beata virgo sagitta esset non diceret sponsus/ Cant. iij. c. Uulnerasti coꝛ meũ in vno oculoꝛ tuoꝛ: et in vno crine colli tui. b Qui adimplet ãsi euphrates sensũ/ beatę ꝙginis spũalib⁹ sensatis. i. coloꝛibus/ odoꝛibus/ sapoꝛibus spũalibus. Coloꝛes spirituales sunt: fides passionis: coloꝛ rubeus/ castitas mentis: coloꝛ albus/ odoꝛ spũalis/ virtus discretionis: sapoꝛ spũalis/ donũ sapiẽtię/ virtus charitatis. His repleta fuit btã virgo abundanter. Unde et euphrates interꝓtatꝛ abundantia. Esa. xxx. c. Dabitur pluuia semini tuo: vbicunq; seminaueris in terra: ꝛ panis frugũ terrę erit vberrimus ꝛ pinguis. c Qui multiplicat q̃/si iordanis in tempoꝛe messis: id est sicut iordanis in tempoꝛe messis mꝛtiplicat aquas suas: vt dicitur Josue. iij. d. ita christus tempoꝛe gratię multiplicat aquas gratiarũ in ꝙgine: ꝛ in oĩbus cultoꝛib⁹ ei⁹ mꝛtiplicat quotidie. Per iordanem transiuit populus israeliticus in terram ꝓmissionis: et adhuc populus christianus per beatam virginem transit in terrã cõsolationis: quę est terra viuentium: ipsa enĩ ẽ poꝛta paradisi. f Qui mittit disciplinam sicut lucem: quę illuminat omnem hominem venientem in hunc mundũ. Joh. 1. a. j. l. d. Lux dei vestigium eius est. h Et assistens quasi geon in tempoꝛe vindemię. Ad litterã/ quãdo sol trãsit per virginem: geon qui et nilus dicitur omnes exitus suos reuocat: et cum ingressus fuerit libꝛam sol: tunc nilus totus intra ripas suas colligitur: nec perfundit terrã: qꝛ in tempoꝛe vindemię est: et ideo dicitur assistens: id est non effluens: sic beata virgo in tempoꝛe vindemię: id est in die iudicij assistet filio suo: nec inundabit vel perfundet coꝛda arida peccatoꝛũ aquis gratiarũ. l Qui perficit ꝓzimus scire ipsam: id est beatam virginem perfecte scire facit omnia. Ꝓzimus autem dicit: quia aliqua innotescũt beatę virgini ꝑ angelos. Uerbigratia: Cũ oꝛãtes dicim⁹: Aue maria gꝛa plena: angeli nostri offerũt ei ꝓeces nostras: vt legit Tob. xij. c. Sed valde ꝓbabile ꝛ credibile: quia ꝓius ꝙ filiũ/ qui omnia scit anteq̃ fiant/ petitiones nostrę innotescant beatę virgini q̃ per angelum. Amos. iij. b. Non faciet dominus verbum nisi reuelauerit seruis suis ꝓphetis: Quid igitur putas de matre sua: quę est magna ꝓphetissa: Esa. viij. a. Accessi ad ꝓphetissam: et concepit et peperit filium. m Et infirmioꝛ: id est infirmus mente: n Non inuestigabit eam: id est gratiam ꝛ gloꝛiam. o A mari enim id est plus q̃ mare: p Abundabit cogitatio ei⁹: quã cogitat de pace ꝛ salute nr̃a. j. l. a. Jn diebus ipsi⁹ emanauerunt putei aquarum: ꝛ quasi mare adimpleti sunt supꝛa modum. Uel/ Cogitatio eius: id est de ea: maioꝛ enĩ ꝛ melioꝛ est ꝛ excelsioꝛ cum cogitatione. Quis enim sufficiat cogitare ꝓfunditatem humilitatis eius/ vt mater dei saluꝛatur ab angelo: et ꝛespondet: Ecce ancilla domini: Luc. j. d. Quis ęstimare valeat immensitatem pietatis eius: Filium crucifigi videt: nec reclamat/ nec reuocat: sciens per moꝛtem filij salutem generis humani operaꝛi. Quis compꝛehẽdere possit excellentiam charitatis: A filio increpat: Quid mihi ꝛ tibi est mulier: Et tũ defectum vini miserans consuluit ministris: Quęcũq; dixerit vobis/ facite. Joh. ij. a. Uñ sequit b:
⁂ Et consiliũ illius

est sapientia ad intuestigandū ꝛ mare. b Ego sapiētia effudi flumina/doctrinarū: quibus fecundat ꝛ potat tota ecclesia. c Ego quasi trames aque immense defluo/per vniuersum orbem. f Ego quasi fluui⁹ doceo: ꝛ araxes ōr: a rapacitate sua sic dict⁹. Ñ cū alexāder transgressur⁹ super eū pontē fabricasset: statim dūdādo euertit. Int̄ pretat aūt doctr me/dicamentū generatio/nis: qō ꝛ sapientie cō/uenit: q̄ oī generatio/ni medicamenta salutis ostēdit. g Et sicut aqueductus exiui de pa/diso. i. a chri/sto vel a deo. ē. j. a. Omis sapiētia a dño deo est. b Dixi: rigabo hortum plantationū. i. ecclesiam: quā planta/uit dñs. k Et inebriabo partus mei fructū: id ē bona opera que parit sapientia per doctrinā. m Et ecce factus est mihi trames abūdans. i. abūdans cursus doctrine. Trames enī est vbi cursus aque magꝫ abūdat. n Et fluuius meus: id est doctrina mea: o Propinquabit ad mare/inferni vel pēnitentie: qz illum minatur: hanc horat. p Qui doctrinam quasi antelucanū illumino oib⁹: id est luminosam doctrinam omnib⁹ p̄beo: que fugat tenebras: sicut antelucanū: id est auroza. t Et enarrabo illam vsq; in longinquum: id est vsq; ad finem mūdi: qz nunq; cessabit

a Et consiliū illius in abyssō magna/ sacre scripture. Unde Ps. Judicia tua abyssus multa. Roma. xj. d. Quis cognouit sensum dñi: aut quis consiliari⁹ eius fuit? b Ego sapientia effudi flumina/euāgelice p̄dicationis per vniuersum mūdum. Sicut enī de vno fonte ꝓcedunt quattuor flumina paradisi: sic a christo quattuor euāgelia: que totā ecclesiam infundūt ꝛ fecundant. Et notat hic largitas sapiētie siue christi: qui dicit se non tm̄ dedisse aquas doctrine: sed effudisse. Et nō guttas/sed integra flumia. Ezech. xxxij. c. Pulsimas reddā aquas eor: ꝛ flumina eor quasi oleum addu/cam: ait dñs deus. Esa. xlviij. d. Utinam attendisses ad mādata mea: facta fuisset quasi flumē pax tua ꝛ iusticia tua sicut gurgites maris. Item Esa. xlvj. d. Ecce declinabo sup eam quasi fluuiū pacis/ꝛ quasi torrentē inūdantem gloriam gentiū quā sugetis. d Ego quasi trames aque immense defluo/vel/ de fluuio/ in corda humiliū q̄ nullū obicē oponūt. Esa. xlj. d. Egeni ꝛ pauperes querūt aquas ꝛ non sunt/lingua eorum siti aruit: ego dñs exaudiam eos: aperiā in supmis collibus flumina: et in medio camporum fontes. f Ego quasi fluuius dicit: id est abundans medicina omniū. Dicit enī interpretat medicamētū generationis. j. xliij. c. Medicina omniū in festinatione nebule. g Et sic aqueduct⁹ exiui de paradiso: id ē a sinu patris. Job. xvj. f. Exiui a patre ꝛ veni in mundum. Ps. A summo celo egressio eius. h Dixi: rigabo hortū plātationū: id ē ecclesiā: quā ipse dñs plantauit doctrina sua: ꝛ rigauit sanguine proprio: pastinauit predicatione apostolorum. Item rigauit sanguine martyrum: et putauit doctrina ꝛ eruditione sanctorū: ꝛ circūsepsit custodia angelor. Esa. v. a. Vinea facta est dilecto meo: in cornu filio olei: ꝛ sepiuit illam et lapides elegit ex ea. Gen. ij. b. Plantauerat dñs de⁹ paradisum voluptatis a principio: in quo posuit hoiem quē formauerat. k Et inebriabo part⁹ mei fructū. i. fideles pinguedine charitat. Specialit aūt clericos ꝛ prelatos q̄s ecclesia peperit christo. Hicre. xxxj. c. Inebriabo aias sacerdotū pinguedine: et populus meus bonis meis adimplebit. Cant. v. a. Comedite amici ꝛ bibite: ꝛ inebriamini charissimi. m Et ecce fact⁹ ē mihi trames abūdās. i. via recta p vniuersū orbem: nō modica sed copiosa/ꝛ abundans multitudine conuersor. Esa. xxxiij. d. Locus fluuior riui latissimi ꝛ patētes. Esa. lx. a. Leua ī circūitu oculos tuos ꝛ vide: oēs isti cōgregati venerūt tibi ꝛc. n Et fluui⁹ me⁹. i. p̄dicatio mea vel fides vel charitas: o Propinquauit ad mare. i. gentilitatē vel pctōres: nō vt amaresceret sed vt maris saporem mutaret. Ezech. xlvij. b. Aq̄ iste itrabūt mare ꝛ exibūt ꝛ sana bunt aq̄. Mat. ix. b. Nō veni vocare iustos sed pctōres. p Qui doctrinā q̄si antelucanū illumino oib⁹. i. modicū p fidē in futuro erit clara meridies. Unde Esa. lviij. c. Erūpet q̄si mane lumē tuū: et ecce sanitas tua citi⁹ orietur. Et postea sequit: Orietur ī tenebris lux tua ꝛ tenebre tue erunt sicut meridies. Antelucanū ē quarta vigilia noctis p̄cedens diē. Prima vigilia intempestū: secunda conticiniū: tertia gallicinū: quarta antelucanū. Et iō doctrina christi compat antelucano: qz antelucanū/finis est noctis ꝛ initiū diei. Matth. xiij. c. Quarta vigilia noctis venit ad eos iesus ambulans super mare.

Alt. nō hz ecce

Alt. tapproplis/quauit

t Et enarrabo illam vsq; in longinquū: id est longo tempore: vel in omni terra. Esa. lx. a. Filij tui delonge venient ꝛ filie tue

De btā ꝑgine

a Et consiliū illi⁹ in abyssō magna. i. p̄fundū est: ꝛ de p̄fundo charitatis p̄uenientis p̄siliū eius. Hiere. xxiij. d. In nouissimis diebus intelligetis consiliū meum: qō modo despicitis: sicut dicit Prouerb. j. c. Despexistis omne consilium meū. b Ego sapia: id est per sapiētiā: c Effudi flumina/gratiarū in terra ecclesie. d Ego quasi trames aque īmēse/venietis: e De fluuio/dulci: nō de mari amaro. q. d. ego sum recta via p quā aq̄ gr̄e fluūt in ecclesiā. f Ego q̄si fluui⁹ dicit: qō interp̄tat medicamētū generatiōis. Eua enī percussit ꝛ vulnerauit gen⁹ humanū: et btā virgo sanauit. j. xliij. c. Medicina omniū ī festinatione nebule. g Et sicut aqueduct⁹ exiui de paradiso. i. ab ecclesia militāte p mortē corpis directa in celum/ illuc ducēs aq̄s miseriarū ꝛ tribulationū tot⁹ generꝫ humani: ipsas filio exponēdo: ꝛ p ipsis orando. Uel/exiui de paradiso. i. a christo p creationē ꝛ recreationē/ aq̄s deitatꝫ būano generi afferēs. Cōparat aūt btā ꝥgo aqueductui: qz longa. i. lōganimis fide ꝛ patiētia: qz integra/p oīmodā castitatē: qz occulta p sollicitudinē: qz fusilis per pietatē: qz vehit aq̄s nr̄as ad deū: ꝛ aquas dei ad nos: vt dixim⁹. Per istū aq̄ductū tm̄ influunt aque gr̄arū in ciuitatē ecclesie: quā diabolus incidere conat: cū auxiliū beate ꝥginis nobis auferre conat. Judith. vij. b. Holofernes dū circūit per gyr: reperit q⁹ fons qui influebat aqueductum illor a pte australi extra ciuitatē dirigeret: et incidi p̄cepit aqueductum illorum: quod fit p̄cipue quando contra mundiciam peccamus. b Dixi: rigabo/roze celesti: i Hortū plātationū. i. mētes nouitiorū vel omniū religiosor. k Et inebriabo/vino letitie spūalis. l Part⁹ mei fructū. i. filios. i. imitatores filij mei ī būilitate/i māsuetudie/ī charitate. Cāt. viij. a. Dabo tibi poculū ex vino cōdito ꝛ mustū malor ḡnator meor. Hiere. xxxj. c. Cōsolabor eos ꝛ letificabo a dolore suo: et inebriabo aias sacerdotū pīguedie. m Et ecce fact⁹ ē mihi trames abūdās. i. via recta plena hoib⁹: q̄ ad lr̄as ī solēnitatib⁹ ꝛ i miracul btē ꝥgis vel et⁹ meritꝫ ꝛ orōnib⁹ recto tramite vadūt ad eā in celū. Ul trames ꝥgis ē claustrū cisterciē siū abūdāt oib⁹ victualib⁹ ꝛ virtꝫ religiosis: ꝛ armis spūalib⁹. n Et fluui⁹ meus. i. p̄dicatio mea ad me fluēs: o Propinquauit ad mare/pnīe. Eccl. j. b. Oia flumia intrant in mare. p Qui doctrinā/mor ꝛ fidei: q Quasi antelucanū qō pellit tenebras. r Illumio/orōnib⁹ ꝛ p̄dicatiōib⁹ meis. s Oib⁹ q̄ ꝓpiquāt ad mare. Ad lit⁹ enī iuxt mare citi⁹ apparet auroza cū existentib⁹ inter mōtes supbie ꝛ opulētie. Sap. xvi. d. Oportet p̄uenire solē ad bñdictionē tuā ꝛ ad ortū lucte adorare. t Et enarrabo illā vsq; in longiquū: tā tēporis cū loco: qz vsq; ad finē seculi: ꝛ in oēs partes mūdi doctrina beate virginis enarrat: sed non oēs obediunt. Esa. liij. a. Quis credidit auditui nostro. ē. eodem. b. Usq; ad futurū seculū non desinā.

mūdi: quia nunq̄ cessabit doctrina sapiētię. a Penetrabo oēs inferiores ptes terrę. i. vsq̄ ad extrema mūdi. i. vsq̄ infirmos peccatores. Penetrabo dicit: q̄ viu⁹ ē sermo dei et efficax: ⁊ penetrabilior omni gladio ācipiti: Hebr. iiij. c. c Et inspiciā oēs dormiētes/i delitūs ⁊ in delictis suis. d Et illuminabo omnes sperantes in dño: quia tales recipiunt lumē doctrinę. Multi vo occludunt ei fenestras suas ⁊ expellunt a se. f Adhuc doctrinā q̄si ꝓphetiam effundā. i. certā et euidētē ꝓphetiā: ꝓphetia em̄ interpretat videōs. g Et relinquā illam quęrentibus sapientiam: quasi hereditatē. i Et non desinam/effundere illā doctrinā: k In ꝓgenies illoꝝ vsq̄ in ęuū sanctū: id ē vsq̄ in sęculū futurū. m Videte q̄m non solū mihi laborauī: sed omnibus exquirentibus veritatem/vitę doctrinę/iusticię. Verba sunt auctoris. xxxiij. c. Respicite quoniā nō solum mihi laborauī: ⁊ omnibus exquirentib⁹ disciplinā. Sic omnis christianus nō sibi sed omnib⁹ debet laborare: scribēdo/docendo/militando: etiā inimicis subueniēdo. Meq̄ enī oculus tu⁹ sibi soli videt sed omnibus membris: ⁊ auris nō sibi soli audit: sed toti corpori. Tu ergo fac simile.

illam vsq̄ in longinquum.
a Penetrabo omnes inferio
b res partes terrę: et inspiciā
c oēs dormiētes: et illumina/
d bo oēs sperātes in dño. Ad
e hūc doctrinā quasi ꝓphetiā
f effundā: ⁊ relinquā illā qui/
g rentib⁹ sapiam: et nō desinā
h in ꝓgenies illoꝝ vsq̄ i ęuū
i sctm̄. Videte q̄m nō⁊ solū
k mihi laborauī: sed omnibus
l exquirentibus veritatem.

De beā

Al. tioli. i. 33. c.

De christo

Job. 6. c.

venient: et filię tuę ꝺ latere surgent. Ecclesiastici. xlj. g. In tempora longa iste prophetat. a Penetrabo omnes inferiores partes terrę: id est corda carnalium perscrutabor. Hebr. iiij. c. Viuus ē sermo dei ⁊ efficax: ⁊ penetrabilior omni gladio ancipiti. Vel/Penetrabo omnes inferiores partes terrę: in descensu ad inferos. Job. xxxvij. b. Nūquid apertę tibi sunt portę mortis: et ostia tenebrosa vidisti: c Et inspiciā omnes dormiētes/i morte vl̄ i peccato. j. Regū. xxiij. d. Etiā si i terrā se obstruxerit pscrutabor eū. d Et illuminabo/luce fidei ⁊ doctrinę: e Oēs sperantes in dño. Eph. v. d. Surge qui dormis: ⁊ exurge a mortuis ⁊ illuminabit te christus. f Adhuc doctrinā quasi prophetiā effundam: id est abundanter: vl̄ extra sensum litteralē fundā. Doctrina quasi ꝓphetia ē: quādo obscura est vel parabolica: Prophetę enī in figuris ⁊ in parabolis fere omnia locuti sunt. Sic ⁊ dñs locutus ē in parabolis. Matth. xiij. e. Sine parabolis non loquebat eis: vt adimpleret q̄ dictū ē per ꝓphetā: Aperiā i parabolis os meum eructuabo abscondita a constitutione mundi. Vel ad litteram q̄si ꝓphetiā doctrinā effudit dñs: quia post ascensiones eius multi ꝓphetauerūt: Ut Johānes: i Apoc. Et filię philippi: Act. xxj. b. De quib⁹ dicit Joel. ij. g. Erit post hc: effundā de spū meo sup oēm carnē ⁊ ꝓphetabūt filij vr̄i ⁊ filię vestrę. g Et reliquā illā/in scriptis: h Quęrētib⁹ sapiam/creatā ⁊ increatā. i Et nō desinā i ꝓgenies illoꝝ: vt arbor fructū facere: ⁊ vt flumē fluere aquā gratię ⁊ doctrinę. l Vsq̄ in ęuū sctm̄. i. vsq̄ in aliud sęculū: q̄n oēs erūt docibiles dei. Nec indigebūt doctrina. Luc. j. e. Et misericordia eius a ꝓgenie in ꝓgenies timentib⁹ eum. Apoc. xxj. a. Ostendit mihi fluuiū aquę viuę splendidū tanq̄ crystallum procedentem de sede dei. m Videte q̄m nō solū mihi laborauī/in mūdo: sed oīb⁹ exquirentib⁹ veritatē/vitę iusticię/⁊ doctrinę. Hęc est vox christi in die iudicij: et ē cōclusio huius capituli: q̄ nemo debet sibi soli laborare: neq̄ etiam viuere. j. Cor. x g. Ego p oīa oīb⁹ placeo: nō quęrēs q̄d mihi vtile est: ⁊ q̄d multi: vt salui fiāt. Itē nota: Christ⁹ exiuit de paradiso/per incarnationē: rigauit hortum/tradēs baptismū: inebriauit/miracula faciēdo: factus est trames/in prędicando: prospiciēs ad mare/patiendo/moriendo: doctrinam quasi antelucanū illuminauit/resurgendo: enarrauit in longinquū/apostolos mittēdo: penetrauit inferiora terrę/ad inferos descendendo: illuminauit sperantes/ascendendo: effudit doctrinā vt ꝓphetiā/in pentecoste spūsctō mittēdo. ⁊ turū sęculū non desinā. a Penetrabo/radios luminis: vel gladio compūctiōis: b Omēs inferiores partes: id est corda peccatorū. Ad litterā cinia sunt loca in mūdo quę infima siue inferiora dicunt: id est cloaca/infernus/medium siue cētrū terrę. Cloaca est cor auari: id est receptaculū omnium stercorum ⁊ sordium imundoꝝ: id est terrenorum diuitiarum: quę Phil. iij. b. stercora dicuntur ab apostolo. Eccli. xxxj. f. Consolata sunt in terra infima: id est in cloaca: oīa ligna voluptatis: id est auari/auidi: qui delectant odore stercoꝝ. Infernus est cor iuuidi/vel ambitiosi: plenum omni genere tormētoꝝ. Prouerb. xxvij. c. Infernus ⁊ perditio nunq̄ replent. Centrum terrę q̄ maxime distat a cęlo: est cor superbi: De quo Esa. xliij. c. Proiectus es de sepulchro tuo quasi stirps inutilis: sicut pollutus ⁊ obuolut⁹ cum his qui interfecti sunt gladio: ⁊ descenderunt in ꝓfundū laci. Hęc omnia penetrat beata virgo radio luminis/vel gladio compūctiōis: quam eis impetrat aliquādo. c Et inspiciam omnes dormiētes: somno cōtēplatiōis/eos promouendo: vel somno mortis qui in purgatorio sunt/⁊ qui in cęlo/⁊ qui in inferno: illos adiuuādo: istis ꝓgratulādo: sup oēs iusticię dei congaudēdo. Itez dormiētes somno pigritię ad tempalia. Eph. v. d. Surge q̄ dormis: et exurge a mortuis. d Et illuminabo omnes sperātes in dño: nō in auro in quo confidunt hoies: Baruch. iij. b. Non in homine. Hiere. xvij. b. Benedictus vir qui confidit in dño: et erit dñs fiducia eius. f Adhuc doctrina q̄si ꝓphetiā effundam/per ꝓdicatores ⁊ doctores. i. certe ⁊ sine falsitate/vt ꝓphetę: vel per se effūdit beata virgo doctrinā quasi ꝓphetia: q̄n nobis impetrat noticiā futuroꝝ. g Et relinquā illā quęrentib⁹ sapiam: id est christū vel noticiā de diuinis. i Et non desinam/effundere doctrinam: k In ꝓgenies illoꝝ. i. sperātiū in dño. l Vsq̄ in ęuū sctm̄: id ē vsq̄ pueniāt in ętnā glīaz: vbi nō indigebūt doctrina: q̄z facie ad faciē videbūt oīa i ipo speculo diuinę sapię. m Videte/in scripturis/in exēplis/in miraculis meis: n Quōm nō solū mihi laborauī: sed toti ecclię. Talis em̄ ē labor charitat⁊. j. Cor. xiij. b. Charitas nō ārit q̄ sua sūt. Idē dicit. xxxiij. c. o Sed oīb⁹ exārentib⁹ veritatē: vitę/doctrinę/iusticię: nō vanitatē/nō voluptatē/nō dignitatē. Vel veritatē. i. christū. Joh. xiij. a. Ego sū via/veritas ⁊ vita. j. Cor. x. f. Nemo q̄ suū est ārat. Expo. Ca. XXV.

In trib⁹ placitū ē ⁊c. In ꝑcedenti capitulo actū ē de sācta muliere. i. beata virgine vel sapia dei: In ꝑ capitulo agit de nō scrā. i. synagoga/vel hęretica prauitate. Et ꝑmo agit de cōcordia q̄ est vna bona mulier. Scōo de discordia q̄ ē valde mala ⁊ odiosa mulier: ibi: Ois plaga tristicia cordis ⁊c. Dic q̄. p In trib⁹ placitū ē spūi meo. i. tria placēt spiritui meo/⁊ multo plura: sed hęc specialit⁊: q Quę sc̄ ꝓbata. i. approbata: corā deo ⁊ hoib⁹. r Cōcordia fratrū/carnaliū vl̄ spūaliū. Quę in trib⁹ consistit: i vnifozmi habitu/victu/et sensu. Prouer. xvij. c. Frater qui iuuat a fratre/q̄si ciuitas firma. s Et amor ꝓximoꝝ: loco/sanguine/ꝓfessiōe/natura. t Et vir et mulier sibi consentientes/in bono. Mystice. Vir/superior ratio: mulier/inferior. Hi si i timore dei et dilectione sibi consenserint: quicquid petierint fiet eis. Unde Matth. xviij. c. Dico vobis q̄ si duo ex vobis cōsenserint de omni re quam petierint fiet eis a patre meo qui i celis est.

Tres species. i.

a Tres species: id est tria genera hominū peccatorū m.
b Odiuit anima mea: id est ratio vel voluntas: vel potius rationalis voluntas mea. c Et aggrauor valde animę illoꝝ: qua mihi contraria sentiūt ⁊ cupiunt. d Pauperem superbū: ad litterā: qz eo nihil intolerabilius. e Et diuitem mēdacē: qui non soluit promissa cū possit: et qui bonis sibi a deo concessis abutitur. f Et senem fatuū ⁊ insēsatum: qui propter tēpus deberet eē sapiēs: quia in antiquis est sapientia: et in multo tēpore prudentia: Job xij.b. Mystice Mystice/hec tria ad diabolū referūtur: qui pauper ē virtutibus ⁊ omni bono: et tū superbus. Job xlj.d. Ipse est rex super vniuersos filios superbię. Ipse ē diues per missione/et mendax solutione. Joh.viij.f. Cum loquit̄ mendacium/ex propꝛio loquit̄: quia mendax est ⁊ pat̄ eius. Ipse ē senex. Job.xl.c. Ipse ē principiū viarū dñi. Et tū fatuus: quia ad sui damnationē suadet alijs malum. Item mystice Pauper superbus/caro lasciuiēs indigēs alimentis/indumētis/elemēt': hic dirimit concordiā fratrū. Diues mēdax/mūdus est: diues quidem est: quia omnia temꝑalia sua sunt. Et mendax: quia pellere promittit egestatē ⁊ ipse auget. Osee.xij.a. Ephraim pascit ventum ⁊ sequit̄ ęstum: tota die mendaciū ⁊ vastitatē multiplicat: hic destruit vētū vel amorē ꝓximorū. Senex fatuus est diabolus: senex/quia primus inter creaturas dei ē. Fatuus: quia bona quę habuit nō seruauit: vl' quia bona male sapiunt ei. Hic ꝑturbat sensū viri ⁊ mulieris. Hic dr̄ fatu⁹ simul ⁊ insensat⁹: intellectu insensat⁹/ī affectu fatu⁹. Itē pauper superbus/diues mēdax/ senex fatu⁹: ē hypocrita. Pauper in veritate/diues in ostensione/senex in exteriori ꝑuersatiōe/superbus mente/mendax ficta simulatione/ fatuus ⁊ insensatus sui ⁊ aliorū decꝑtiōe. g Que in iuuentute tua nō congregasti: quō i senectute tua inuenies: Mullo modo. Rab. Qui i iuuētute nō discit sapiam: i senectute nō habet fructū eius. Unde Prouerb.x.a. Egestatem operata est man⁹ remissa: manus autem fortiū parat diuitias. Item Prouerb.xx.a. Propt̄ frigus piger arare noluit: mendicabit ergo ęstate et non dabit̄ ei. Ideo dicit̄. ē.vj.b. Fili a iuuētute tua excipe doctrinā: et vsq; ad canos inuenies sapientiā. h Qđ speciosum canicies iudiciū. i. q̄ decens ⁊ q̄ honestū est canū caput hꝫe discretionem. i Et ꝑsbyteris cognoscere ꝓsiliū: q̄ speciosum est supple: id est scire consulere alijs. Rab. Audiāt p̄sbyteri ⁊ ecclesiarū prepositi: quia nō licet eis ignorare legis sciētiā ⁊ sapiaz. k Qđ speciosa veteranis sapiētia ⁊ gloriosus intellect⁹ ⁊ consiliū: id est q̄ speciosos ⁊ q̄ gloriosos efficit sapientia ⁊ intellectus ⁊ consiliū veteranos: ad litterā. Sicut enī bene sedet gēma in auro: sic sapiētia in capite cano. Job xij.b. In antiquis ē sapiētia ⁊ i multo tempe prudētia. Unde ⁊ sequit̄: l Corona senū multa peritia. i. abūdās sciētia est causa coronę glorię senibus: vel etiam exaltatiōis ⁊ honoris in p̄senti: fm q̄ dicit̄ Prouerb.j.a. Intelligens gubernacula possidebit. m Et gloria illoꝝ. i. causa glorię illoꝝ: n Timor dei. i. timor quo timetur deus vt de⁹: vel qui datur a deo. Ecce quinq; dona spūssancti tangit hic auctor: Sapientiā/intellectū/consiliū/scientiā/ ⁊ timorē. Alia duo. s. fortitudinē ⁊ pietatē nō exprimit: fortasse donū fortitudinis comꝑhēdit sub glorioso intellectu: nō est em̄ gloriosus intellectus sed valde ingloriosus: quē nō roborat animi ⁊ operū fortitudo. Un̄ dic̄ Interl'. Intellect⁹ bon⁹ oībus facientib⁹ eū.

Ps.110.

o dei. Mouem insuspicabilia
p q cordis mágnificauit: et decim
r mū dicam i lingua hoibus:
s Homo q̄ iocundat in filijs:
t v viuēns et vidēs subuersio
x nē inimicoꝝ suoꝝ. Beat⁹ q̄
habitat cū muliere sensata:
y et q̄ lingua sua nō ē lapsus:
z et q̄ non seruiuit idignis se.
a Beat⁹ q̄ iuenit amicū verū:
b et qui enarrat iusticiam auri
c audiēti. Oꝝ mágn⁹ q̄ inuenit
f g sapiaz ⁊ sciáz: ꝫ ñ ē sup timē

"Pietatem similit̄ cōprehendit sub multa peritia: Sciētia est nō ē multa siue abūdas peritia/cui nō ē pietas sociata. Unde ergo auctor dicere q̄ decens est vt senex septem donoꝝ vsibus studeat emicare: vt possit dici veraciter illud Esa.iij.a. In die illa: id est in tpe senectutis/apprehendent septem mulieres virum vnū qui i iuuētute fuit dispersus i multa. o Mouem insuspicabilia cordis: id est quę ad cor pertinent: vel q̄ cor non potest suspicari: quę sunt ab omni suspitione falsitat' aliena. p Magnificauit: id est magna iudicauit. q Et decimū dicam in lingua. i. aperte: rhonumb⁹: rationem habentibus. Primū est pietas: quę facit lętanter operari bonū. Unde Ps. Jocūdus homo q̄ miserek ⁊ cōmodat. Secūdū est ęlus: q̄ fit victoria vitiorū. Tertiū est castigatio carnis: q̄ pacē facit inter rationē ⁊ sensualitatē/quę iugē habēt discordiā. Gal'.v.c. Caro ꝓcupiscit aduersus spiritū: ⁊ spirit⁹ aduersus carnē. Sz debet caro castigari vt subiciak spiritui: et fiat pax. Un̄ Gen̄.iij.c. dic̄ dñs mulieri: Sub viri potestate eris: ⁊ ipe dñabit̄ tui. Quartum ē modestia sermonis. Quintū est magnanimitas: q̄ quis magna facere vel pati audet/vt nō seruiat diabolo vel pctō. Sextū est fidelis amicitia: q̄ in solo amore cōsistit. Septimū est prudētia siue discretio doctrinę: qua q̄s ꝓsiderat ⁊ attēdit q̄d cui loquak. Octauū ē sapientia ꝓemplādi. Monū est sciētia operandi. Hec sunt nouem insuspicabilia: id est ab omni mala suspitione aliena. Decimū autem qđ lingua dicek est timor dei: qui decimū dicitur: id est perfectio aliorum. Nouenarius enim imperfectus numer⁹ est: donec ad denariū venerit: vnde sic̄ vnitas addita nouenario perficit ipm vt fiat denari⁹: sic timor addit⁹ p̄dictis nouē insuspicabilib⁹ pficit ipa ⁊ custodit ⁊ ꝓmouet. Dicit g̃: o Mouē insuspicabilia cordis magnificauit: ⁊ decimū dicā in lingua hoibus: quę sunt: s Dō qui iocūdak in filijs. i. in bonis opib⁹: ecce pietas. t Viuēs/ vita scripturę: q̄ est fides: vt dicit Abacuk.ij.a. Just⁹ i fide sua viuet. v Et vidēs subuersionē inimicoꝝ suoꝝ. i. dęmonū vel vitioꝝ: ecce celus adiūct⁹ fidei: q̄ hmoi victoriā opak. x Bt̄us q̄ habitat cū muliere sensata. i. disciplinata: ecce carnis castigatio: q̄ pacē spūs opak. y Et q̄ lingua sua nō est lapsus/i pcti foueā: ecce modestia. Jacob.iij.a. Qui nō offēdit in ꝙbo: hic ꝑfect⁹ est vir. z Et q̄ nō seruiuit indignis se. i. dęmoib⁹/ vl' vitijs: q̄b⁹ seru⁹ efficit̄ q̄s cū peccat. Joh. viij.d. Qui facit pctm̄: seru⁹ est pcti. ij. Pet.ij.d. A q̄ q̄s superat⁹ ē huj⁹ ⁊ seru⁹ ē: ecce magnanimitas. a Bt̄us q̄ inuenit amicū verū. i. christū: qui ē ver⁹ amic⁹: qz oi tpe diligit: Prouer.xvij.c. Qui dixit Joh.xv.b. Seru⁹ nescit qđ faciat dñs ei⁹: vos autē dixi amicos: qz oīa q̄ audiui a patre meo nota feci vob: Ecce fidelis amicus. b Et q̄ enarrat iusticiā. i. ꝙbū dei iustū ⁊ rectū: c Auri audiēti. i. discipulo obediēti: q̄ auris dicit̄/ q̄si tot⁹ obediēs: qz in oībus et per oīa debet obedire q̄ nō sūt ꝫ deū. Unde dr̄ Mat.xiij.f. Qui hz aures audiēdi audiat. Ubi triplex audit⁹ innuit̄ qui debet esse ni qliber discipulo: Audit⁹ intētiōis/ audit⁹ intelligentię/auditus obedientię: Ecce prudētia siue discretio doctrinę. d Qđ magn⁹/apud deum est: e Qui inuenit sapiaz/ꝓtēplādi diuina: ⁊ i eis delectādi: f Et sciaz/operādi: q̄ fac irrepḧensibilit̄ ꝑuersari i medio prauę ⁊ puersę nationis: ecce octauū ⁊ nonū. s. sapia ꝓtēplatiōis ⁊ scia opatiōis. g Sed nō est sup timētē deū. i. ꝑmissa nō ꝑualēt sup timorē dei. Quia timor

mozē dei. Quia: a ¶Timor dei sup oīa se supposuit: q̄si custos i specula/ne latrūculi syrię.i. mor⁹ elatiōis ꝛ ianu/glozię subintrēt: et q̄si repessoztū super tectū dom⁹ ne vent⁹ fauozis popular⁊ extollat i area. Vñ Ecc̄s.vij.c. Qui timet deū nihil negligit. S.j.b. Timor dñi sciētię religiositas: reli/gās os ꝛ coz ꝛ manū.

Ar non bz † se
Ar non bz tbō

Job. ix.d. Verebar oīa opera mea sciens q̄ nō parceres delin/quēti. S.xxiij.d. Nihil melius q̄ timere deū. Omnib⁹ igitur operi bus ꝛ virtutib⁹ ꝛ do/nis necessarius est ti/mor. Et iō Esa.xj.a. inter dona vltimo po nit timorē q̄si finem. Vñ Prouerb.xxij.a

a tem dñz. Timor dei sup oīa
b †se supposuit. Beat⁹ †homo
cui donatū est habere timo/
g rem dei. Qui tenet illū: cui
e assimilabit? Timor dei initi/
f um dilectionis eius: fidēi au
tem initium agglutinādū est
g ei. Dis plāga tristiciā cozdis

Finis modestię timoz dñi. Timor dei i claustro vł castro ani mę est ianitoz vel abbas: sine licentia cuius nullus intrat/nul/lus exit. b ¶Btūs homo cui donatū est hīe timorē dei: quia in timoze dei omīa dona possidenť.j.xl.d. Timor dñi sic̄ padisus bīdictionis. Prouerb.xxviij.b. Btūs hō q̄ semp est pauidus: q̄ autem mentis ē durę cozruet in malum. c ¶Qui tenet illū.i. timorē dei penes se vt custodē sui fide lissimū: et ianitorē castri sui sapiētissimū: d ¶Cui assimila bit: Rūsio. Regi cozonato. Vñ.S.j.c. Cozona sapię timoz dñi. e ¶Timor dei initiū dilectiōis ei⁹. Planū est b̄ de timore seruili: q̄ ipse ē initiū charitat⁊ extra sumptū: Nā sicut seta filū/sic timoz seruilis introducit charitatē: vt dicit Aug⁹. vtēs illa auctozitate. j. Joh. iij.d. Charitas pfecta fo ras mittit timorē. Itē planū est de timore initiali: q̄ ipse est initiū charitat⁊ intra sumptū. Sz b̄ nihil ad ꝓpositū. Agit enī hic auctoz de timore filiali: ostēdēs q̄ timori nihil pręponit: Quō aūt b̄ timor sit initiū charitat⁊ nō sat⁊ elucet. Sz dici/mus q̄ hui⁹ timoris duę sunt ptes. s. timor sepatiōis/ꝛ timor offensę. Timor sepatiōis: quāto magis timet separi a deo quē diligit: tanto magis cauet sibi a pctō. Et timor offensę: quā/to magis timet offendere deū: tāto ampli⁹ expellit pctm̄ ꝛ re liq̄as pctī q̄b⁹ remot⁊ dulci⁹ sapit ei de⁹: ꝛ quāto dulci⁹ sapit ei de⁹: tāto ampli⁹ diligit. Et ita quātū ad illā maiozitatē dile ctiōis: timor filialis ē initiū charitat⁊. f ¶Fidei aūt initiū agglutinādū ē ei. i. fides q̄ ē initiū. i. pma ꝓtutū/associāda ē timori. Per fidē enī cognoscit illō q̄ timēdū ē ꝛ diligēdū. Vñ timor sine fide nō ē initiū dilectiōis. g ¶Dis plaga. i. pfectaꝛ ꝓsūmata plaga: h ¶Tristicia cozdis ē. i. infidelitaſ quę ē causa tristicię. Vñ Blo. Nō est maioz gra q̄ vera lęti/cia mentis: et nō est maioz plaga q̄ tristicia fraudulēti cozdis in idolatria vel hereſi: q̄z in eius neq̄tia omīs malicia ē. Vel sic: g ¶Omis plaga. i. oñe pctm̄ causalit: h ¶Tristicia cozdis ē. i. vermis ꝓscięntię/coz rodēs interius: ꝛ tristiciā fa/ciens. i ¶Et dis malicia. i. pfecta malicia. k ¶Neq̄tia mulieris/male: ad litterā. Vel/ ¶mulieris. i. carnis siue sen sualitatis: q̄ oīa mala suggerit. Vel sic: i ¶Dis malicia: id est omne malū: k ¶Neq̄tia mulieris/ originalis ē: q̄z ex pctō mulieris ꝑmę habuit originē oē malū. l ¶Et oēm plagā ꝛ nō plagā videbit cozdis ꝛc̄. Tribus modis exponit hoc. Primo sic. Nō sapiēs/ l ¶Oēm plagā cor/dis ꝛ nō plagā cozdis videbit. i. cognoscet q̄d sit pla/ga cozdis ꝛ q̄d nō. Pctm̄ plaga ē cozdis: infirmitas ꝑo pla/ga ē corpis nō cozdis: imo q̄nq̄ sanitas. Vñ. j. xxxj.a. Bza/uis infirmitas sobziā reddit aīam. n ¶Et oēm neq̄tiā et nō neq̄tiā mulieris. i. sensualitatis vel animę mollis ꝛ ef/fęminatę: videbit sapiēs. i. cognoscet q̄d est neq̄tia sensualita/tis ꝛ q̄d nō. p ¶Et oēm obductū ꝛ nō obductū odiē/tiū/videbit. i. discernet inter obductū ꝛ nō obductū odiētiū. Obductū dicit hypocrisim vł adulationē: que vulnera pctō rū obducit ꝛ saniem intro includit. r ¶Et oēm vindictā et nō vindictā inimicoꝝ/videbit vel sciet de q̄b⁹ inimi/cis sumēda ē hęc vindicta ꝛ de q̄bus non: ꝛ q̄n sumēda est ꝛ quando non. Secūdo exponit sic. Homo malicios⁹ ꝛ insi/piens quē innuit auctoz per hoc q̄ nullū noīat. l ¶Omnē Ar tdz plagā cozdis/sui/videbit: id ē itelliget ꝛ cognoscet. m ¶Et nō videbit plagā cozdis/sui: ad correctionē ꝛ eme/dationē. q. d. homo malicios⁹ plagam cozdis sui intelligit: ꝑ non corrigit: videt ad cognoscendū/sed non videt ad corrigendū. Unde Glo. dic̄: Vi/det plagaz cozdis sui qui iniuriam suę pra/uitat⁊ intelligit: sed nō videt: quia per pęnitē tiam non corrigit se. n ¶Et iterū videbit/ omnē nequitiam mulieris: id est sen/sualitat⁊ vel prauę vo luntatis vel animę mollis ꝛ effęminatę. o ¶Et non vide/bit nequitiā mulieris: ita q̄ mulieris bis sumať/sicut su/pra cozdis. q. d. homo malicios⁹ videt neq̄tiam suam ꝛ non videt. Videt quia intelligit: sed non videt: quia non corrigit. p ¶Et omnē obductū odientiū: id est detectionē ꝛ de/structionem impiorum odientiū deum videbit: q ¶Et nō obductū odientiū/videbit: hoc est: videbit pęnaz impio rum vt intelligat: sed non videbit vt caueat. r ¶Et omnē vindictam ꝛ non vindictam inimicoꝝ: id est domo/nū vel quozūlibet iniquoꝝ: hoc est: intelligit vindictā iudiciꝝ in malos: ꝛ tñ non intelligit vt fugiat illam vel vt corrigat se. Tertio modo exponitur de stulto homine: qui damna tem/poralia vel corpalia videt ꝛ intelligit ꝛ fugit quantū potest: ꝑ damna spiritualia nec videt nec intelligit nec metuit. Dicit er go: l ¶Omnē plagam/corporalem vel temporalem: id est damnū corporis vel possessiōis/videbit. m ¶Et non pla gam videbit cozdis: id est iniuriaz suę prauitatis: Et iō periculose ęgrotat qui talis est: quia cuz ignorať morbus/nō querit medic⁹. Plaga corpis statim videtur/vnde cito cur/ritur ad medicū. Plaga cozdis que multo grauioz est/ nō vi detur nec sentit: vnde nec querit medicus. Hiere. viij.g. Nū quid resina non est in galaad: aut medicus non est ibi: quare ergo non est obducta cicatrix filię populi mei: n ¶Et oēm neq̄tiā/aliarū mulierū videbit/ o ¶Et nō neq̄tiam mulieris/ ¶prię videbit vir vxoris. Credit enim se habere vnā de trib⁹: ꝛ nō sunt i tota ciuitate/nisi tres bonę mulieres. Vel sic: n ¶Omnē neq̄tiā/aliozū videbit. o ¶Et nō neq̄tiā mulieris/ ¶prię. i. vxoris suę videbit: hoc ē: cito percipit homo maliciam qua aliquis extraneus molit ei ma/lum: sed maliciam vxoris suę machinant⁊ ei malum non cito percipit. Unde dicit Wichęę. vij.b. Ab ea que dormit in si/nu tuo custodi claustra oris tui. Quia vt dic̄ auctoritaſ: Nul la pestis efficacioz ad nocēdū q̄ familiaris inimicus. Exēplū de sanſone. p ¶Et omnē obductū odientiū. i. simu/lationū ꝛ fraudulentiū eoꝝ qui odiūt eū/videbit. q ¶Et non obductū/vxoris suę odient⁊ eum/videbit. Vel obdu/ctus noīe accipitur moz: quia tunc obducunť ꝛ clauduntur sensus corpales. Vñ. S. v.b. Nihil ꝓderūt in tempe vindictę et obductiōis. i. mortis. Est igit sensus. p ¶Oēm obduc/tū odientiū. i. mortē alioꝝ malorꝝ videbit. q ¶Et nō ob/ductū/suū videbit. Videt stult⁹ q̄tidie alios mori in pctis su is: ꝛ de morte sua nō cogitat: imo faē sicut poet⁹: q̄ cū videt alios duci ad macellū ꝛ occidi/pax grunit ꝛ statim oblit⁹ come dit furfur suū ꝛ inuoluit se in lutū vt ꝓpus. r ¶Et oēm vin dictā/videbit/ꝛ nō vindictā/ſuūpsi⁹ videbit. Hoc est: videt q̄ de⁹ iuste vindicat se de alīs inimicis suis: et nō videt vindictā aliq̄n de se sumēdā. Et b̄ est/q̄ magł ꝑsi/derat ꝛ attēdit festucā quę ē in oculo fratris sui: ꝑ trabē quę est in oculo suo: sic̄ ör Matth. vij.a. Vel sic. r ¶Oēm vin dictā/quę in p̄senti inferť a deo vel ab hoīe/videbit. s ¶Et nō vindictā inimicoꝝ. i. q̄ inferť inimicł in futuro: illam inquā nō videt: vel vindictā quę inferť sibi vel suis videt et reputat: sed illam q̄

reputat: sed illã ḡ inferk ī inímicos suos nō videt nec reputat sufficere. Sequik:

a Non est caput nequius sup ca/
put colubri: qz in capite colubri est totū venenū ei⁹. Col/
Al. †fauces ligit eñ in †caput vt nocēdo effūdat. b Et nō est ira su
per irã mulieris. i. nō est ira tã mala/ tã nociua vt ira mu/
lieris. Coluber sibilat vt noceat: z mlier cã/
tat/blandik vt occidat. Prouer. v.a. Ne intē
deris fallacię mulier[: Fauꝰ eñ distillãs la/
Ecclesiast. 21.c. bia meretricis: z niti/
dius oleo guttur eiꝰ: nouissima autē illius
Al. †obcecabit amara q̄si absinthiū.
Itē vt dictū est/colu/
Al. nō bz †le ber venenū colligit in
caput: sic mlier ozna/
tum meretriciū vene/
nosum nimis portat ī
capite: vt supza natu/
rã basiliſci etiã p̄mo vidētes se interficiat. Prouer. vij. b. Cō
sidero vęcordē iuuenē qui transit p̄ platęas: Et ecce mulier
occurrit illi meretricio habitu p̄parata ad decipiendas aias.
Mystice Mystice: Coluber est diabolꝰ/q̄si colens vmbras. i. pecca/
Al. †prima tozes. Job. xl. c. Sub vmbra dozmit. Caput colubri ē †pza/
ua suggestio dęmonis. Geñ. iij. c. Ponã inimicitias inter te
et mulierē: ipsa conteret caput tuū. Mulier/hic ē sensualitas
siue caro: ira mulieris/cōcupiscentia carnis: nequã est sugge/
stio dęmonis: Sed nequioz ē cōcupiscētia carnis: qz corpus
z animã polluit. j. Corꝰ. vj. d. Omne peccatū qōcūq; fecerit
hō extra corpus est: qui aũt fornicak in corpus suum peccat.
c Cōmozari leoni z draconi placebit: cū habitare
cū muliere nequã Qz non ponit/magis/qō tñ necesse est
intelligi ad pfectionē sentētię/significat q̄ aliq̄n cōtingit habi
tare cū leone z dracone sine piculo: sed cū muliere nequã nū/
q̄ cōtingit. Itē si leo vl draco noceāt/nō nocēt nisi corpori:
mulier nequã substantiã annihilat/corpus polluit/vocē acer/
bat/vires diminuit/oculos ozbat/ z animã qō peius ē necat.
Versus Uñ versus: Fęmia corpus opes animã vim lumina vocē
Polluit/adnihilat necat eripit ozbat acerbat. Compak autē
mulier leoni ꝓpter calozē/ꝓpter iracūdiã/ꝓpter libidinē. Dra
coni: qz plequik elephantes. i. castitates hominū. Leo aperte
nocet: draco occulte nocet: mulier nequã et aperte et occulte.
Mystice Mystice: Per leonem significatur p̄inceps crudelis: per
draconem/hęreticus: per mulierem nequã/carnis voluptas:
scientia sęcularis: mūdi vanitas: mala societas. Leo substan/
tiam aufert: hęreticus fidē: hęc mulier pdit z substantiã z fidē
z mozes. Uñ min⁹ malū est habitare cū illis q̄ cū ista. Unde
Prouer. xxj. c. Melꝰ ē habitare in kra deserta q̄ cū muliere
rixosa z iracūda. d Nequitia mulieris imutat faciē
eius. i. ex nequitia mulier scit imutare faciē suam vnguētis z
cultu vano: vt videak pulchra/cum sit turpissima. Unde poe
dius de re/ lo amoris ta: Auferimur cultu/ gẽmis auroq; tegunk Oia/ ps minima
ipsa puella sui. iiij. Regꝰ. ix. f. Pozro iezabel introitu hieu au
dito depinxit oculos suos stibio: z ornauit caput suū: z respe
xit p̄ fenestrã/ingredientē hieu. Hiere. iiij. g. Cū vestieris te
coccino: z ornaueris te monili aureo: z pinxeris stibio oculos
tuos: frustra cōponeris. e Et obcęcauit vultum suū
tanq̄ vrsus: q̄ habet corrigiã largã sup nasum: ita mulier
peplū quo celat turpitudinē suã. Nota vrsus crudelis ē z de/
bilis in capite: fortis in renibꝰ/ictibꝰ impinguak: pellui calida
excęcak: Sic mulier mala crudelis ē sibi/viro z filiis. Sibi: qz
pdit se: viro/quia cū eo recipit adulterū: filiis/ qz exhęredat
eos. Uñ. ē. ix. b. Ne des fornicariis aiaz tuã in vllo: ne pdas
te z hęreditatē tuã. Itē mulier debilis ē in capite. i. in ratiõe:
fortis i renibꝰ. i. in faciēda voluptate: ictibꝰ disciplinę impin/
guak in aia: calore luxurię q̄si pelui excęcak. f Et q̄si sac/
cū ostēdet se in medio ꝓrimozū. i. ita se teget peplo et
aliis ornamētis: vt nihil possit de ea videri nisi saccus p̄cio/
sus plenus luto: hoc est/de substãtia eius nihil potest videri:
k rauit mōdicū. Breuis ois
malicia sup malicią mulierꝭ:
m n †sors pęccatozū †cādat sup
o illã. Sic ąscēsus arenosus
p in pedibꝰ veterani: sic mūlier
q linguata hōmi quieto. Ne
r respicias in mulieris speciē
s z nōn cōcupiscas mulierem
t in specie. Mulieris ira z ir/
v reuerentia confusio magna.

sed tñ saccus. i. ornamentū exterꝰ videk. j. Pet. iij. a. Mu/
lieres subdite sint viris suis: quaꝝ nō sit extrinsecus capilla/
tura/aut circūdatio auri/aut indumēti vestimentoꝝ cultꝰ: sed
qui abscōditꝰ est cordis hō in incorruptibilitate quieti z mo/
desti spūs: qui est in cōspectu dei locuplex. Uł sic: e Ob
cęcauit vultū suū
tanq̄ vrsus. i. mul/
tis ornamētis tegit se
corã extraneis. f Et
q̄si saccū oñdet se Al. †mors
i medio ꝓrimoꝝ. i. Al. †cadet
in vili habitu erit ī do
mo sua inter domesti/
cos suos. Quare hoc:
nisi qz pulchra vult vi
deri et magis placere
extraneis q̄ viro z do
mesticis suis? g In/
gemuit vir eiꝰ/ꝑpk
lumptuositatē vestiū
eius. b Et audi/
ens/famã eius: i Suspirauit/p̄ dolore: k Modi/
cū: qz tinuitus audit infamiã eius. Uel sic: g Ingemuit Al. †vltimus
vir eius/egrotans: b Et audiens/ipsa gemitum viri:
i Suspirauit modicum/superficialiter nō ex corde vt vi/
deak dolere de infirmitate viri/ cum tamen gaudeat et vellet
tam esse moztuū: et forte iã aliū in mẽte desponsauit. l Bre/
uis ois malicia sup malicią mulieris. i. respectu mali/
cię malę mulieris: qz quę semel oderit/vir aut nunq̄ diliget
decętero. j. xlij. c. Melior est iniqtas viri q̄ mulier bñfaci/
ens. Et/breuis/est/ois malicia sup malicią mulieris:
id est plura mala fiũt ꝓpter luxuriã q̄ ꝓpter aliud peccatū.
Mystice: l Breuis ꝛc. Parua est ois malicia ad com Mystice
parationē idolatrię z p̄auitatis hęreticę: qz nō peccat p fra/
gilitatē carnis: sed p superbiã mētis. m Sors peccato
rū. i. pęna infernalis debita peccatoribus: de qua Ps. dicit: Ps. 33.
Sors peccatoꝝ pessima. Uel/Sors peccatoꝝ/est gehē/
na: q̄ dicit sors peccatoꝝ: sicut vita ęterna dr sors iustoꝝ: qz
sine acceptiõe psonaꝝ reddik vł dak vt sors. n Cadat sup
illã/mulierē malã. i. subito veniet iterit⁹ sic dolor. j. Thessal.
v. a. Cū dixerint pax z securitas: tũc repentinꝰ eis supueniet
interitꝰ sic dolor i vtero habẽtis z nō effugiẽt. o Sic ąscē/
sus arenosus i pedibꝰ veterani: sic mulier lingua/
ta. i. garrula: q Homi quieto. i. amanti quietē: hoc est/
sicut arena instabilis z fluida retardat veterem hominē ascē/
dentē: ita mulier garrula et instabilis retardat hominē a pse/
ctu boni. Uel/ o Sic ąscensus arenosus/inobediens
est/pedibꝰ veterani: p Sic mlier linguata/inobe/
diẽs ē/hoi quieto. Item ąscēsus arenosus sępe ruere facit
veteranum ascendentē: sic mulier linguata hominē quietum.
Notak autem hic triplex grauitas. Graue est enim ascende/
re: Grauius est quando ascensus est lubricus siue arenosus:
Grauissimū est quãdo ascensoz est debilis et infirmus: vt se/
nex. Sic mulier garrula grauis ē in se: grauioz hoi volẽti eã
corrigere: sed grauissima ē homi volenti quiescere. Incessan/
ter enim retrahit a quiete: sicut arena veteranum volentem
ascẽdere/retrahit ab ascensu. r Ne respicias in mulie/
ris speciem: quia vt dicit Gręgoriꝰ: Non licet intueri qō
non licet cōcupisci. s Et non cōcupiscas mulierem
in specie: id est ꝓpter speciē tñ: Multis enim species mu/
lieris extitit occasio damnationis. ē. ix. b. Propter speciem
enim mulieris multi perierũt: et ex hoc cōcupiscẽtia q̄si ignis
exardescet. Ibi inuenies de hac materia satis. Mystice: r Mystice
Ne respicias i mulieris speciē: id est hęretica doctri/
nam/fuco verborũ adornatam. s Et nō concupis/
cas mulierē in specie. i. nō cōsentias hęretico ꝓpter ver
borũ compositionē. Prouer. vj. c. Non cōcupiscat pulchri/
tudinē mulieris alienę coz tuum/ne capiaris nutibus illius.
t Mulieris ira z irreuerētia. Ira cōtra virũ: irreue/
rentia contra deũ: v Confusio magna/est: id est causa
cōfusionis ętern̄ę: quę magna dr: quia corã omibꝰ erit/et fine

carebit. a Mulier si primatū habeat.i.dominiū vel magisteriū. b Cōtraria est viro suo: quia non vult qđ ipse vult. Unde ad litterā ostendit q̄ noxius est p̄matus mulieris: q̄ debet subiici t nō p̄poni. Dictū ē em̄ illi: Sub viri potestate eris: t ipse dñabit tui: Gen.iij.c. Unde.j.Timoth ij.d. Mulier i silētio discat cum omi subiectione: Docere autem mulieri nō pmitto: neq̄ dominari in virū.

Mystice. a Mulier/ista/est synagoga hereticoz̄:q̄/ b Si p̄matū habeat cōtraria est viro suo: id est christo vel doctori catholico querse sētiēdo t prava docēdo. Moraliter. a Mulier/ē sensualitas siue caro: vir ei⁹ ratio siue spūs. Mulier ista si dominatū habeat in domo aīe: b Cōtraria ē viro suo.i.rationi siue spūi.Gal.vj.c. Caro cōcupiscit aduersus spiritū tc. ē.ix.a. Nō des mulieri potestatē animę tuę/ne ingrediat in virtute tua et p̄fundaris. c Coz humile.i.dejectū vili cogitatiōe t prauo desiderio: d Et facies tristis/sine lętitia spūali: e Et plaga mortis/corpis t animę fame: f Mulier nequā:ad litterā. Hęc tria incōmoda facit mala mulier. Coz dejicit:faciem tristificat:mortē corpis t animę famē irrogat. Et etiā ipsa coz habet humile.i. abiectū t vile/inquinatū illecebris voluptatis:t faciē tristem simulate vt decipiat: et plagam mortis ęternę infert. ē.ix.b. Omnis mulier q̄ ē foznicaria q̄si sterc⁹ in via ab omnib⁹ cōculcabit p̄tereuntibus. g Manus debiles t genua dissoluta/mulier q̄ nō beatificat virū suū:id est adultera quę semp virum suū vituperat t aduleruz laudat/ habet man⁹ debiles ad opandū:t genua dissoluta.i.diuisa ad foznicandum. Eccl̄.xvj.c. Diuisisti pedes tuos omi transeunti: t multiplicasti foznicatiōes tuas. Uel sic: g Man⁹ debiles: id est opa debilia: b Et genua dissoluta:id est gressus instabiles: habet/ i Mulier quę nō beatificat virum suū. anima quę nō obedit christo/vl p̄dicatori/vel p̄lato suo. Ei.xxxv.a. Cōfortate manus dissolutas t genua debilia roborate. Heb.xij.d. Remissas man⁹ t soluta genua erigite. k Amuliere initiū factū est peccati.i. ab eua/q̄ deo inobediens fuit: Gen.iij.b. m Et pillā omes mozimur.i.ab illa causam necessario moriēdi cōtraximus. ij.Regl.xiij.c. Oēs mozimur: t q̄si aquę q̄ nō reuertunt in terrā dilabimur. Ro.v.b. Per vnū hominē peccatū in hunc Dystice mundū intrauit:t p pctm̄ moz̄s. Ul sic/ k Amuliere:id est a sensualitate siue a carne: l Initiū factū est peccati:id est p̄mi motus sunt ab ea: m Et pillā omnes morimur/spūaliter/cum ei cōsentimus. n Non des aquę tuę/quā tibi vis seruare: vt est aqua cisternę: o Exitum nec modicū:q̄ per modicū foramen tota euacuarek cisterna. q Nec mulier nequā veniam.i. libertatē/ p̄deundi/extra domū. Dina enim licentiā p̄deundi habuit: ideo t virginitatem amisit: t causa stragis magnę fuit: Gen. xxxiij.a.j.xxvj.b. In filia nō auertente se/firma custodiam: ne inuenta occasione abutak se. Dystice: n Non des aquę tuę.i.doctrinę tuę: o Exitū/a limite veritatis t rectitudinis: p Nec modicū/deuiando a tramite recte doctrinę. Quę i trib⁹ cōsistit: In suggillatiōe vitioz̄:i plātatiōe fidei:t ędificatiōe moz̄. Propk qđ Hieremias q̄ mittebat Hiere.i.b. ad p̄dicādū excusādo se/ ter dic: A/a/a.q.d.nescio vitia suggillare: nescio fidē plātare: nescio mozes ędificare. q Nec/ des/mulieri nequā.i.sensualitati: vl puę volūtati: r Aemā p̄deūdi/in op⁹. Eccl̄.ē.xvij.d. Post cōcupiscētias tuas nō eas:t a volūtate tua auertere. s Si nō ambulauerit ad

a Mulier si primatū habeat:
b cōtraria est viro suo. Coz hu
c mule/ et faciēs tristis/t plāga
d mortis/mulier nequā. Mā
e nus debiles t gēnua dissolu
f ta: mulier quę nō beatificat
g virū suum. A mulière initiū
h factū est peccati: t p̄r illam
i oēs mozimur. Nō des aquę
k tuę ēritum nec mōdicū: nec
l mulieri nequā vēniā p̄deū-

s di. Si non ambulauerit ad
t manū tuā:cōfundēt te in cō-
v spectu inimicoz. A cārnib⁹
x tuis abscide illā: nē semper
z tē abutak. Ca.xxvi.

a Mulieris bonę beā-
b tus vir:numerus ei⁹
c annozum illozū dū-
d plex. Mulier fortis oblē-
e ctat virum suum: et annos
f vitę illius in pace implebit.

manū tuā.i.ad volūtatē tuā.i.si tibi sōdita nō fuerit:t tu nō rexeris eā. t Cōfūdet te i cōspectu inimicoz.i. dęmonū vl infidelium: b ē: dānabit aiaz: denigrabit famā: diripiet substantiā:faciet te i derisū. Prouer.xvij.d. Qui tenet adulterā stult⁹ ē t insipiēs.j.xlij.b. Sup filiā luxuriosā firma custodiā: neq̄ faciet te i opprobriū venire inimici. v A carnib⁹ tuis abscide illā.i.ope iniquitatis: nec des operam voluptati tpe afflictionis. x Ne semp.i.oi tpe: z Abutak te/ trahens ad carnis voluptatē tpe cōtinendi. Eccl̄s.iij.a. Est tēpus amplexādi: t tempus longe fieri ab amplexibus. Joel.ij.d. Egrediak sponsus de cubili suo:et spōsa de thalamo suo.

Expo. Ca.XXVI.

Mulieris bonę tc. In capitulo p̄cedēti actū est de muliere mala: In ḃ agit de muliere bona t mala. Diuidit aūt ḃ capitulū i septē ptes. In p̄ma cōmendak bona mulier. In secūda agit de muliere celotypa:ibi: A trib⁹ tc. In tertia de mliere ebriosa:ibi: Mulier ebriosa. In quarta de muliere foznicaria: ibi: Foznicatio mulieris. In quīta de filia stulta custodiēda:ibi: In filia auertente. In sexta extollit bonā mulierē:ibi: Gra mlieris sedulę. In septima agit auctor de auaricia t de inopia q̄ a mala mliere oziunk:ibi: In duob⁹ contristatū est coz meū tc. Dicit ergo: a Mulieris bonę.i. benignę t pię t castę t modestę: b Beat⁹ vir.i. felix Talis em̄ vir/sp iocūd⁹ ē: t rex in domo sua. Prouerb. .xij.a. Mulier sapiēs coz̄ona est viro suo. c Numerus ei⁹ ānoz̄ illoz̄.i. viri t mulieris: d Duplex:ad litterā. Diuti⁹ em̄ viuūt vir t mulier bona merito pietatis: q̄ p̄missionē habet vitę/q̄ nūc est t futurę.j. Timoth.iij.c. Et p̄t lętitiā quā habēt pariter cōcordātes. Anim⁹ em̄ gaudēs floridam facit ętatem. Prouer.xvij.d. Econtra tristicia minuit vitam.j.xxx.d. Multos occidit tristicia t non est utilitas in illa:zelus t iracundia minuent dies:t ante temp⁹ senectā cogitat⁹ adducet. e Mulier fortis.i. titillatiōes carnis et suggestiōes dęmonis fortiter elidens: f Oblectat virū suū.i.lętificat: g Et annos vitę illi⁹ in pace implebit.i.ad finem cum pacis plenitudine adducet. Mystice: Dystice e Mulier/bona t fortis/beata p̄go/pia t casta t benigna t modesta. Pia in ope:benigna in corde:modesta i sermone: casta in corpore t in mēte:fortis i labor̄ t tribulationū firmata p̄essiōe: De q̄ Prouer.xj.c. Mulier gratiosa inueniet gloriā. Hęc sine dubio virū suū ioseph/et beatificauit t lętificauit. Prouer.xij.a. Mulier sapiēs corona est viro suo. Item mulier bona t fortis/ecclesia:bona in actiuis:fortis in cōtemplatiuis.ē.vij.b. Noli discedere a mliere sensata t bona quā fortitus es in timore dei. Hęc beatificat t lętificat virū suū: id est christū/p̄dicando/opando/laudes cantādo/gras referēdo. Item mulier bona t fortis parochia tua/vel religio tua. Prouerb.v.d. Lętare iuuenis cū mūere adolescētię tuę. Sz dic̄ salomō p̄tra mutatores eccl̄ie vl desertores p̄bendis Prouerb.xviij.d. Qui expellit mulierē bonā/expellit bonū. Item mulier bona t fortis ē aīa iusti:bona i actione boni: fortis in tolerātia mali. Prouer.xix.b. A dño est p̄parat⁹ vir⁹ prudens. Uir eius/intellect⁹ verus. Joh.iij.c. Uoca virū tuū. Item mulier bona t fortis est sanctimōialis bona: vt vinū deuota: vt fons casta: vt pgamenū obediens: Fortis vt castrū. Cantl.iij.b. Sicut turris dauid collū tuū q̄ ędificata ē cum p̄pugnaculis. Ut miles.ij. Wachab.vij.d. Fgmineę cogitatiōi masculinū ūmittēs animū. Ut mors. Cañ.viij. Fort⁹ ē vt mors dilectio. Uir ei⁹ christ⁹. Osee.ij.d. Despōsaui te mihi in fide.ij.Cor.x.a

in fide.ij. Corſ.xj.a. Deſpõdi em̃ vos vni viro virginẽ caſtã exhibere chriſto. a Pars bona mulier bona.i.mlier fidẽ cõiugij ſeruãs ẽ bona ps cõiugij: t vir ẽ alia ps. Beñ.ij.d. Myſtice Erũt duo i carne vna. Eph.vj.g.idẽ. Myſtice. a Pars bona.i.hereditas dei: b Mulier bona.i.eccłia. Deut.xxxij.a. Pars dñi populꝰ eiꝰ. c In pte bona timentiũ deũ.i.aſcripta i ſorte timẽtiũ deũ. d Dabit viro pro factis bonis.i.in remuneratiõe bonoꝝ operũ dabitur viro bona vxor. Non em̃ eſt modica retributio bona vxor. Prouer.xix.b. Domꝰ t diuitię dant a parẽtibꝰ: a dño aũt ꝓprie vxor prudẽs. Uel ſic: c In pte bona timentiũ deũ.i.i eterna vita q̃ eſt ps timẽtiũ deũ: d Dabit.i. r.infidelꝭ retribuet: e Viro p factis bonis/ſue mulieris: Bona em̃ ꝓiugũ cõia ſũt: ſ pcã ꝓpria.i. Corſ.vij.c. Sanctificat vir infidelis p mulierem fidelem: et ſanctificat mulier infidelis p virũ fidelem. f Diuitis autem et pauperis cor bonũ .i.eſt: et in oi tpe vultꝰ illoꝝ hilaris. Uñ Prouer.xv.b. Secura mẽs q̃ſi iuge cõuiuiũ. Itẽ Prouer.xij.c. Nõ cõtriſtabit iuſtũ qcq̃d ei acciderit. Eccłs.ix.b. Oleũ de capite tuo nõ deficiat.i.gaudiũ de mẽte. Phil.iij.a. Gaudete in dño ſemp. g A tribꝰ tumuit cor meũ.i. tria timorẽ incutiũt cordi meo. h Et i quarto facies mea metuit.q.d.tria ſũt mihi timẽda: ſed q̃rtũ magꝭ. Hoc notat ꝑ modũ loquẽdi: Ubicũq; ita loquit/ſignificat quartũ grauiſſimũ eẽ. Deinde ſbiũgit illa quattuoꝝ. i Delaturã ciuitatis.i.,pditionẽ. Delatoꝝ em̃ ,pditoꝝ dicit.ij. Machab.iiij.a. Simon autem ꝑdictꝰ pecuniaꝝ t patrię delatoꝝ male loq̃bat de onia.j.xxxviij.b. Propt delaturã amare fer luctũ illꝰ vno die. k Et collectionẽ ppli.i.cõſpirationẽ ꝺ dñm ſuũ. Quã ꝓhibet ſalomoni Prouer.vltꝯ.a.mater ſua: Ne dederis ſubſtantiam tuã mulieribꝰ t diuitias tuas ad delẽdos reges. l Et calumniã mẽdacẽ.i. falſam accuſationẽ: q̃ ſepe fit ꝺ diuites ſbditos a dñis ſuis. Uñ Oſee.v.c. Calũniã patiẽs ẽ ephraĩ fractꝰ iudicio. m Sup mortẽ/corpis: n Dia/ꝑdicta/grauia/ſunt. Uñ.j.xxx.c. Melioꝝ eſt moꝛs q̃ vita amara. Deinde ſubiũgit q̃rtũ: qđ eſt grauiſſimũ/dicẽs: o Doloꝝ cordis t luctus.i. cauſa doloris cordis t luctꝰ: p Mulier ẽlotypa.i.ſuſpitioſa/actiue et paſſiue.i.q̃ male ſuſpicat de viro: vel de q̃ vir male ſuſpicat. Eccłs.vij.d. Inueni amariorẽ morte mulierẽ: q̃ laqueꝰ venatoꝝ eſt. In his ꝓphetauit auctor diſſipationẽ eccłiaſticę veritatis: q̃ fit ex q̃ttuoꝝ. Primũ ẽ falſitas fratrũ q̃ ſũt in eccłia noĩe/nõ numĩe: numero/nõ merito: de quibꝰ ſcriptũ eſt: Confitent̃ ſe noſſe deũ/factis aũt negant: cũ ſint abominati et incredibiles: Ecce delatura ciuitatis. Secũdũ eſt pſecutio gentiliũ t hęreticorũ: Et ꝟ eſt collectio ppli. Tertiũ ẽ blaſphemia iudęoꝝ: Et ꝟ ẽ calũnia mẽdax. Quartũ qđ ẽ grauiſſimũ/ẽ diſſẽſio ſchiſmatꝭ: de q̃.ij. Theſſal.ij.a. Ne q̃s vos ſeducat vllo mõ: qm̃ niſi venerit diſſẽſio ꝓmũ t reuelatꝰ fuerit hõ pcti: ſupple nõ veniet dies dñi. q In muliere ẽlotypa flagellũ linguę.i.detractiõis vel cõtumelię. r Oibꝰ cõicans.i.nulli parcẽs a detractiõe vel ꝓtumelia. Sap.j.c. A detractiõe pcite linguę: qm̃ ſermo obſcurꝰ in vacuũ nõ ibit. Job.v.d. A flagello linguę abſcõderis. s Sic boũ iugũ qđ mouet/vel trahit vel portat a bobꝰ: t Ita t mulier nequã: hoc eſt: ſic vir põt moueri iugũ boũ inſiſ ꝓiũctoꝝ: ita mulier nequã vir põt moueri a ſuo ꝓpoſito. Uel/ s Sic boũ iugũ qđ mouet/ t illuc ꝓpt boũ ineq̃litatẽ: t Ita t mulier nequã.i. ſicut iugũ boũ ineq̃liũ cito diſſoluit/qz vnꝰ altero fortioꝝ: ita cõiugiũ cito deſtruit cũ muliere nequam. v Qui tenet illã/ſecũ in domo: x Quaſi q̃ apphẽdit ſcorpionẽ: q̃ capite blãdit/t pũgit cauda: nec lędit/vt dꝰ /niſi tangat: ſ cũ tãgit erigit aculeũ t fundit venenũ: Sic mlier: ad litterã: ornatu capitꝭ t verboꝝ blãditijs allicit: ſed in fine turpit et lętaliter vulnerat corꝑ t aiaz. vno ictu. Prouer.v.a Fauus diſtillãs labia meretricis: et nitidius oleo guttur eiꝰ: et nouiſſima illꝰ amara q̃ſi j.42.b. abſinthiũ. y Mulier ebrioſa ira magna.i. cauſa ẽ irę magnę viro ſuo: t parẽtibꝰ ſuis. Mã ſi ebrioſa eſt t meretrix neceſſario. Unde Chryſo. Mulier ſi comeſatrix eſt/meretrix eſt. Item omnia ſecreta viri ſui reuelat. Prouer.xxxj.a. Nullum ſecretũ eſt vbi regnat ebrietas. Item ſemper litigat cum viro ſuo. Prouer.xx.a. Luxurioſa res vinum t tumultuoſa ebrietas. z Et contumelia et turpido illius non tegetur .i.non latebit/imo patebit oibꝰ: Ebrietas em̃ apta recludit. a Fornicatio mlieris i extollẽtia oculoꝝ: t i palpebris illꝰ agnoſcet: qbꝰ vncti luxurioſi fiũt. Aug⁹. Impudicꝰ oculꝰ impudici cordis ẽ nũciꝰ. ē.xix.d. Ex viſu cogſcit vir. Prouer.vj.b. Nõ apoſtata vir iutilis/gradit ore puerſo/annuit oculis/terit pede. Eſa.iij.c. Pro eo q̃ filię ſion eleuatę ſũt t ambulauerũt extẽto collo t nutibꝰ oculoꝝ ibãt: decaluabit dominꝰ vertice filiarũ ſion. b In filia nõ auertẽte ſe/a ,pcis.i. nõ intelligẽte ,pcos: c Firma cuſtodia: vt nõ habeãt liberũ exitũ.q.d. nõ mõ vxorẽ: ſ filiã cuſtodi.ē.vij.c. Filię tibi ſũt /ſerua corꝑ tuum. d Me inuẽta occaſiõe abutat ſe/fornicãdo. Threñ.iij.c. Adoleſcẽtibꝰ ipudice abuſi ſũt: t pueri i ligno corruerũt. e Ab omni irreuerentia oculis/illius.ſ.filię tuę: f Caue/ne habeat oculos irreuerẽtes.i.vagos t excelſos. Mullũ em̃ peiꝰ ſignũ eſt i puellis q̃ extollẽtia t vagacitas oculoꝝ. j.xxxj.b. Nequiꝰ oculo qđ creatũ ẽ: Hiere.iij.b. Frons meretricis facta ẽ tibi/erubeſcere noluiſti. Prouer.vj.c. Sex ſũt q̃ odit dñs: oculos ſblimes ꝛc. Uel: e Ab oi irreuerẽtia oculis/tuis/caue: ſ ẽ ne irreuerẽt reſpicias eã. g Et ne mireris ſi te neglexerit/talis filia. Poſtq̃ em̃ fuerit fornicata nõ vereꝭ patrẽ nec matrẽ. ē.xxij.a. Patrẽ t virũ ꝓfundit audax filia. h Sicut viator ſitiens ad fontẽ os apiet ꝛc. Auctoꝝ ſ turpitudinẽ rei ꝓboꝝ venuſtate palliat. Unit em̃ dicere q̃ filia fatua ſe exponit omni ĩmũdicię: vt cõpleat ardorẽ luxurię ſuę: ſicut viator ſitiẽs bibit de omi aqua quã inuenit/licz ĩmunda vt refrigeret ſitim ſuam: ſicut dicit Eccłi.xvj.c. Ad omne caput vię ędificaſti ſignũ ,ſtituti/onis tuę: t abominabilẽ feciſti decorẽ tuum: t diuiſiſti pedes tuos oi trãſeunti. Et hoc eſt qđ dꝰ hic: h Sicut viator ſitiens ad fontẽ os aperiet/vt bibat: i Et ab omi aq̃ ,prima bibet: licz ſit ĩmunda/,pter nimię ſitis ardorẽ: ita filia fatua ĩmundicię ſuę libidinẽ/ etiã cũ ,primo.i. cum affini vel cõſanguineo expellere deſiderat. Prouer.ix.d. Aquę furtiuę dulciores ſũt. Leuitꝭ.xviij.a. Quis homo ad ,primã ſanguinis ſui nõ accedat. k Et ,tra omnẽ palũ ſedebit/viator ,pter vmbrã: ita filia fatua ad omnẽ arborẽ ponit tentoriũ luxurię ſuę. Hiere.ij.d. In omni colle ſublimi t ſub omni ligno frondoſo tu ,ſternabaris meretrix. l Et cõtra omnẽ ſagittam aperiet pharetram.i.omni homini ſe exponit. Littera turpis ẽ. m Donec deficiat.i.vſq; ad

patio eccle ce veritat quattuoꝛ

Titũ.j.d.

Ab.j.42.b.

Ar. ꝛcõtegeꝭ

Ar. ꝛaduertẽte

Ar. ꝛoculoꝛ eiꝰ

mortē:lassari potest/ satiari nequaq̄. Osee.iij.b. Comedēt
t non saturabunt:fornicati sūt t nō cessauerūt. a Gratia
mulieris sedulę.i.diligentis t deuotę. b Delectabit
virū suū:ad litterā:nō carnali voluptate:sed magis spūali.
Vñ dr Prouerb.xij.a. Mulier diligēs corona est viro suo.
c Et ossa illi⁹ im/
pinguabit.i. dulcis
ei videbit:sicut medul
la ossiū. Al' c Ossa
illi⁹.i. virtutes et vires
Al. datus illi⁹: d Impīguabit/ lętitia et roborę.
Thema est de sancta
Cecilia: de qua legit:
Cecilia famula tua q̄si
ouis tibi argumētosa
deseruit. Hęc gr̄a de/
lectabit virū suum: qz
cōuertit ad christū. e
Al. nos bz tdei Et ossa illi⁹ impin
guabit.i. vires t vir
tutes:qz oleo t chrismate eum inungi fecit. e Disciplina
illi⁹/mlieris sedulę: f Datū dei ē. Prouer.xix.b. Dom⁹
t diuitię dant a parētib⁹:a dño aūt ꝓprie vxor prudēs. Dis/
ciplina aūt est:vt dic̄ Tulli⁹:ordinata mox correctio. Et hęc
misericordia a deo est:qz oīe datū optimū/t oīe donū pfe/
ctū desursū est descēdēs a patre luminū, Jaco.j.c. g Mu/
lier sensata/sapiens t discreta: h Et tacita.i. in locuti/
onemodesta. i Non est imutatio/ in mel⁹: k Eru
ditę animę.i.viro prudenti.q.d.vir prudens nō potest cō/
mutare i melⁱ⁹ vxorē sensatā et tacitā. Vel sic: Mulier sen/
sata t tacita nō est imutatio aię eruditę.i. nō imutat
animū viri eruditi ꝓuocando vel offendendo. Specialissime
De bta ẏgine aūt cōuenit ḃ beatę ẏgini:q̄ dr mlier antonomastice. Joh.ij.
a. Quid mihi & tibi ē mulier. Quę sensata fuit/quęrēdo modū
fiendi qđ audiebat: Quō fiet istud: Luc̄.j.d. Sensatioz cō/
sentiēdo t respōdendo audito mō: Ecce ancilla dñi: fiat mihi
ꝟm verbū tuum. Sensatissima fuit postea/deum laudando et
magnificādo/t gratias referēdo de suscepto beneficio: Ma/
gnificat aīa mea dñm tc̄. Luc̄.j.d. Tacita fuit:qz nō nisi q̄n/
quies legit locuta fuisse. Ad angelū iterrogādo t respōdēdo:
Luc̄.j.d. Ad filiū/increpādo: Quare fecisti nob sic: Luc̄.ij.g.
Jtē ad filiū in nuptijs ꝓ defectu vini rogādo: Vinū nō ha/
bēt: Joh.ij.a. Ad heliçabet: Luc̄.j.d. Salutauit heliçabet.
Jtē ad ministros cōsiliū dando: Quęcūq; vobis dixerit fa/
cite: Joh.ij.a. Et specialissime sibi ꝓueniūt q̄ dicūt his ẏsib⁹:
Versus Cōpatiēs verecūda ferax speciosa pudica: Subdita clausa ti/
mēs hūilis pia sedula prudēs. Hęc sūt duodecim stellę corō/
nę eius: De quib⁹ dr/ Apoc̄.xij.a. Signū magnū apparuit i
cęlo:mulier amicta sole t luna sub pedib⁹ ei⁹:t in capite ei⁹ co/
rona stellarū duodecim. l Gratia sup gratiā mlier san
cta.i.mūda t firma: n Et pudorata.i. verecūda. Gra
eñ est mūdicia sup quā est verecundia.q.d.duplex gratia est
mulier sancta t verecūda:Et ideo t sibi t viro acquirit grām
ęternam sup gratiam in prędicti. Joh.j.b. Gratiā ꝓ gratia.
Mystice Mystice: l Gratia sup gratiā.i.sup oēs gratiosas:gra
tiosa est: m Mulier sancta t pudorata.i.beata ẏgo:q̄
gratiā habuit virginitatis:et super hāc/gratiā fęcūditatis:qđ
fuit ei singularissimū. Vñ Prouer.vlt̄.d. Multę filię cōgre
gauerūt diuitias:tu supgressa es vniuersas. Prouerb.xj.c.
Mulier gratiosa inueniet gloriā. o Dis aūt pōderatio:
cuiuscūq; rei tpalis.i.oīs res tēpalis quanticūq; ponderis.i.
valoris sit: p Nō ē digna cōtinētis animę:id est ad
comparationē animę cōtinentis. Et non dicit: Nō est digna
corporis cōtinentis:sed animę cōtinētis. Cōtinentia eñ cor/
poris sine ꝓtinētia mētis ē quasi lampas ornata sine oleo:si/
cut habuerunt virgines fatuę: quę veniente sponso cęperunt
oleum mēdicare:et dictū est eis: Jte potius ad vendentes et
emite vobis. Et postea dictū est eisdē a sponso: Nescio vos:
Matth.xxv.a. Heb.xij.d. Pacem sequimini cum omnib⁹ t
sanctimoniā:sine qua nemo videbit deum. Sap.iij.a. O q̄
pulchra est casta generatio cū claritate. Jnde ē q̄ votū cōti/
nentię nō habet dispensationē: quia nō habet cōpensationē.
q Sicut sol oriēs i mūdo in altissimis dei/gyrās in
ęstate circa meridiē: r Sic t mulieris bonę species:
pię t castę t pudora/
tę. s In ornamē
tū dom⁹ eius.i.fa/
milię suę.i. sicut sol in
meridie illumīat mun/
dū: sic virtuosa muli/ B
er illumīat domū suā.
t Lucerna splen/
dens sup candela
brū sanctū: vt est in
ecclia sctā: v Et spe
cies faciei.i.cōposi/
tio exteriozis cōuersa/
tiōis: x Sup ęta/
tem stabilē.i.addita
maturitati/q̄ est ętas
stabilis.q.d.sicut lucerna splendens posita super candelabrū
illuminat t ornat ecclesiam:sic speciosa t matura mulier illu/
minat domū suam. y Columnę aureę sup bases ar/
genteas:t pedes firmi super plantas stabilis mu/
lieris.i.sicut colūnę aureę collocatę sup bases argēteas non
mouent ad impulsū venti t templi fabricā sustinent/speciosę
sunt t prciosę: ita bona mulier stabilis est/ non discurrens:fa/
milię suę onus t grauamia portat t subleuat: speciosa ē deo
t prciosa viro. Speciosa est:quia mūda. Preciosa:quia ma/
gno prcio empta.i.prcioso sanguine quasi agni imaculati et in/
cōtaminati christi.j. Pet.j.d. a Fundamēta ętęrna
super petrā solidam:et mandata dei in corde mu/
lieris sanctę: Hoc est/sicut fundamēta posita sup firmam
petrā imobilia sunt: sic mandata dei a corde mulieris sanctę
imobilia sunt:ita fixa sunt ibi per amorem et circūspectionē.
Luc̄.ij.e. Erat anna ꝓphetissa filia phanuel: quę nō discē/
debat de templo/ieiunijs et orationibus siue obsecratiōibus
seruiēs die ac nocte. Mystice/de beata ẏgine: q Sic sol Mystice
oriens tc̄. Et compar his quattuor.i.soli/lucernę/colūnę/
fundamēto. Soli compar: quia sicut sol toti mundo lumen
p̄stat:ita btā ẏgo toti ecclię gratiā p̄stat t impetrat. Collar
sol/ t est miserabilis mūdus:tollar beata ẏgo/t est miserabi/
lis ecclesia. Cant̄.vj.d. Quę ē ista quę progredit quasi au/
rora cōsurgens: pulchra vt luna electa vt sol. Quasi aurora
fuit in natiuitate sua:vt luna in cōceptione dñi: vt sol in nati/
uitate domini:terribilis vt castrorū acies ordinata/in purifi/
catione. Comparat lucernę: qz sicut lucerna lucem habet in
testa:ita beata ẏgo lucē verā hz intra sua viscera: sed nō ab/
scōdit eā/sed in aperto posuit/vt ab hoib⁹ videret: Luce.xj.
e. Nemo accēdit lucernā t ī abscōdito ponit neq; sb modio/s
sup candelabrū: vt qui ingrediunt lumen videant. Columnę
aureę comparat ꝓpter rectitudinē: ꝓpter stabilitatē: ꝓpter
fūdamentū ecclię. Fūdamēto comparat ꝓpt humilitatē/ꝓpt
cōpassionē: ꝓpt secreti siue solitudinis amorē. Dic̄ ḡ: q Sic
sol oriēs i mūdo in altissimis dei: sic mulieris bo/
nę species.i.beatę virginis. s In ornamentū dom⁹
eius.i.ecclię/ religiōis/cōscientię t scripturę. t Lucer/
na splendens sup candelabrū sanctū:id est eccliā:
v Et species faciei sup ętatē stabilem.i. cōuersatio
sancta cū maturitate mentis. y Colūnę aureę sup ba/
ses argēteas: t pedes firmi.i.affect⁹ sancti: z Sup
plantas stabilis mulieris/ quę affectu t cōpassione nos
firmiter sustentat. a Fundamēta ęterna super petrā
solidā.i.fidenter/t firmissima. b Et mādata dei i cor/
de mulieris sanctę.i. abscondita t fixa per amorē t ope/
rationē. Luc̄.ij.c. Maria autē ꝓseruabat oīa verba hęc cō
ferens in corde suo. c In duobus cōtristatus est cor
meū/potissime: d Et in tertio iracūdia mihi adue/
nit.i.ira grauis:nō quidē vitij sed ęli:quę cōtra peccata
destruēda inflāmat

destrueda inflāmak. Cōputat illa tria: a Vir bellator: id est fortis z patiēs multa p christo: b Deficiēs/a statu rectitudinis: c Per inopiā/mētis.i.pusillanimitatē: Ecce pmū. d Et vir sensat⁹.i.sciētia z sensu seminat⁹: e Cō tempt⁹/a seipso p negligentiā/ vel ab alijs ꝓpter malā vitā: Ecce secūdū. f Et ą trāsgredit a iusticia ad peccatū .i.ą sepe patit recidiuū. Hoc ē tertiū grauissimū. Ūñ sequit: h Deus parauit eū ad rhompheā.i.ad pnā eternā. Vel alit: a Vir bellator/cōtra mūdū/ptra carnē/ cōtra diabolū.i.iust⁹. Vel cōtra hereticos: cōtra tyrannos:cōtra fratres falsos.i.sapiēs prędicatos. b Deficiēs per inopiā/ pauptatis: ad litterā:

a mihi aduenit. Vir bellator
b deficiēs pēr inopiā/z vir sēn
c satus cōtēmpt⁹/et ą trāsgre/
d dit a iusticia ad pctm: de⁹ pā
e f g h i k l uit eum ad rhompheā. Due species difficiles et piculose
m mihi apparuerunt. Difficile exuit negocians a negligen/
n tia: z nō iustificabit caupo a
o p peccatis labioꝝ.

Capitulū. XXVII.

q Propter inopiā multi
r

Hoc est pmū de quo irascit auctor. Secundū est: d Vir sensat⁹ cōtemptus/a mūdo. Eccs. x.b. Est malū qđ vidi sub sole: z q̄si p errorē egredies a facie pncipis: positū stultū in dignitate sublimi: z diuites diuitijs virtutū/sedere deorsū: vidi seruos in eqs z pncipes ambulātes q̄si seruos sup terrā. f Et ą trāsgredit a iusticia/quā cōcepit in corde: g Ad pctm/qđ volūtas suadet i carne: Ecce ttiū. h De parauit eū ad rhompheā/pnę: qz ipse pus se pauit ad rhompheā culpę. i Due species/hominū vl' officiorū: k Difficiles/ad explendū. l Et piculose/ad peccatū/ mihi apparuerūt. Et postea ponit ea: m Difficile exuit negocias a negligētia/mēdacij vel piurij. Vel/a negligēta.i.a cōtemptu/vel neglectu dei z primi. Perpetrat em piurij ꝫ deū: z dolū ꝫ primū. n Et nō iustificabit.i.nō erit imunis: o Caupo/vini venditor: p A pctis labioꝝ.i.turpiloquio/execramēto/ piurio/ mēdacio. q.d.ista duo genera hoim: negociatores z caupōes/difficile babēt officiū vl' negociū: z qđ vix sine piculo aię pōt expleri.

Dystice

Dystice: k Due species.i.due speciose res: k Difficiles z piculose mihi apparuerūt.i. platio z magisteriū: q̄ absqꝫ difficultate z piculo expleri nō possūt. m Difficile exuit negocias a negligētia.i.platus cui tradita sūt q̄nqꝫ talēta vt i eis negocietē. Luc̄. xix.b. Negociami dū venio. Primū talentū ē negociū vl' officiū instructionis: secūdū officiū coertiōis: tertiū officiū institutiōis: quartū officiū interpellatiōis: quintū officiū sacramētatiōis. n Et nō iustificabit caupo.i.magister caute potās. p A pctis labioꝝ: qz vix est aliqs qui discernat qđ/z cui/z q̄n/et quō doceat. Propter qđ dr/Jaco.iij.a. Nolite plures magistri fieri fratres/scientes q̄m maius iudiciū sumitis.

Propter inopiā cē. Di/ Expo. La.XXVII. ctū est in fine p̄cedētis capituli de negociatore z caupone.i.de plato z doctore: qz vix possūt vitare peccatū: de quibus adhuc in ꝟ capitulo agit interpolate: nūc de hoc: nūc de illo. Primo loquit ꝫ auaritiā negociatoris/cū dicit: Propt inopiā multi deliq̄rūt. Secūdo loquit ꝫ vitia cauponis: ibi: Sicut rusticatio. Tertio reuertit ad nūdinas negociatoꝝ: ad q̄s q̄si volucres cōuolāt mercatores: ibi: Volatilia ad sibi. Quarto redit iterū ad cauponē: z phibet risū dissolutū/iurationē/rixā/z hmōi: ibi: In medio sensatoꝝ. Quito phibet reuelare cōfessiōes: ibi: Qui denudat arcana. Sexto loquit ꝫ dolū vtriusqꝫ cōiter: ibi: Annuēs oculo fabricat iniqua. Dic̄ g̃: q Propt inopiā/corpalē vel spūalē: r Multi deliq̄rūt/furādo/rapiēdo/piurādo. Prouer. xxx.b. Hēdicitatē z diuitias ne dederis mihi cē. ne egestate cōpulsus furer z piurē nomē dei mei. Cōtra. ē. xx.c. Est q̄ p̄ inopia vetat peccare. Solutio.i. pctm

cōceptū ope adimplere. Prouer. vj.d. Qui adulter ē ꝓpter cordis inopiā/pdet aiaz suā. Chrys. Superbia nō ē nisi ex pusillanimitate. s Et ą q̄rit locupletari/in mūdo: t Auertit oculū/interiorē a deo: exteriorē a paupe. ē. xj.b. Si diues fueris nō eris imunis a delicto. j. Timoth. vj.b. Qui volūt diuites fieri incidūt in tēptationē z i laqueū diaboli. Prouerb. iiij.d. Oculi tui recta videāt: z palpebre tuę p̄cedāt gressus tuos. v Sicut i medio cōpaginis lapidū pal⁹ figit: sic int̄ medium vendition̄ls z emptiōis angustiabit pctis/ tam vendēs q̄ emēs: Hoc est: sic palus int̄ lapides muri vel aceruī fixus vndiqꝫ oppimit lapidib⁹: sic mercator/tam emptor q̄ venditor vndiqꝫ pctis oppimit. Un⁹ iurat q nō dabit ꝓ tāto: alt iurat q nō dabit nisi tantū. Un⁹ iurat q valet cētū: alt iurat q nō valet sexaginta. Esa. xxiij.a. Sic emēs/sic ille q̄ vendit. Raban⁹. Act⁹ pessim⁹/nō res honesta damnat. Ille negociator abominand⁹ē q̄ p̄ moderatā ambitionē merces suas pl⁹ onerat piurio q̄ pcio. Leo papa. Difficile ē int̄ vendētis z emētes cōmerciū nō inquenire pctā. Ezech. xxvij.c. Carthaginēses negociatores tui (loquit ad tyrū) a multitudine cūctarū diuitiarū/argēto/ferro/stāno/plūboqꝫ repleuerūt nūdinas tuas: z thubal z mosoch ipsi institores tui. Carthaginenses/ scrutātes vel ꝓsūmati seu ciues solēnes/aut vrbanę meditantes. Thubal/duct⁹ ad luctū: vel cōuersus ad vniuersa: vel deserēs vel desert⁹. Mosoch/captura vel capies pcio incolat⁹. Vl' mystice/exponit de simoniacis: vbi tā emptor q̄ venditor peccatis oppimit. Ezech. vij.d. Qui emit nō lętet: z q̄ vendit nō lugeat. Daniel. xiij.b. Angustię mihi sunt vndiqꝫ. Ita dic̄ ambitiosus z cupid⁹: ex vna pte angit amor ꝓbēdę: ex altera pte timor gehēnę. Exteri⁹ angit honoris cupiditas: interi⁹ mordet ꝓscientię anxietas. x Cōterek.i. damnabit in inferno: y Cū derelinquēte delictū.i. reat⁹ siue macula: qz act⁹ peccati cessabit: s reat⁹ manebit q̄si rubigo aię: faciēs ipsā cremabilē a gehēna. ē. xiij.c. Oñe opus corruptibile in fine deficiet: z q̄ opak illud ibit cū illo. Sap̄. xiij.b. Similit odio sūt deo impi⁹ z impietas ei⁹: Eteni qđ factū est cū illo q̄ fecit tormenta patiet. ij. Paral. vlt. Me simul pdas me cū iniqtatib⁹ meis. Si g̃ vis hoc euadere/time deū. Ūñ sequit: z Si nō in timore dñi/q̄ ē custos ꝟtutū: a Tenueris te instāter. i. pseuerāter z fortit: b Cito. i. subito: c Subuertet dom⁹ tua/pax ꝓscięti ę vel virtutū ędificiū vbi q̄escere debes vt i domo tua. Prouer. xix.d. Timor dñi ad vitā: z in plenitudine cōmorabit absqꝫ visitatiōe pessimi. d Sicut in pcussura/ vel/ ptusura cribri. i. in cribro ptuso. i. pforato: e Remanebit puluis/grossus. i. palęa vel quisq̄lię z lapides: f Sic aporia. i. pauptas: g Hominis/auari remanet: h In cogitatu illi⁹: qz quātūcūqꝫ habeat/ semp cogitat z vertit i corde suo pauptatē quā timet. Rab. Auaro deesse videt qđ habet sic qđ nō habet/ dū timet amittere qđ possidet. Eccs. v.b. Auar⁹ nō implebit pecunia. Quare: Aggei. j.b. Qui merces cōgregauit misit eas i saccū ptusū. Alit: d Sic i pcussura cribri remanebit puluis/q̄n cōcussū fuerit huc atqꝫ illuc: f Sic aporia hois. i. pond⁹ pcti qđ aporiat hoiem ꝟtutū diuitiāꝫ: remanet/ h In cogitatu illi⁹. i. i corde vl' ꝓscia illi⁹. Loqt spiritalit: vbi causa: g̃storis palatij vel officialis plati. Mā pecunia quā iniuste acq̄rit dñi sui ē: s pctm sibi remanet sic puluis cribro/grano exeūte. Jō aūt cor hmōi hoim cōpak cribro: qz nō nisi sordes remanēt vl' retinet. Jtē cribꝫ si in aq̄ ponit/

Dystice

statim implet aquaꝫ cū extrahit/statim euacuat: Sic cor multorū dum audiūt p̄dicationem vel lectionem/plenū est aquacōpunctionis vel deuotionis: sed domum cū redierint auditorum memoriā perdiderūt. Unde.s.xxj.c. Cor fatui quasi vas confractū: ꝛ omnē sapientiā non tenebit. Item timor et temptatio cribrum dicit: quia sicut cribrum grana sepat a paleis: sic timor/sic temptatio sordidas cogitationes separat a mūdis. Unde Glo. dicit hic: Sic cribr grana a paleis secernit: ita timor dei sordidas cogitationes a corde expellit. Et de temptatiōe dicit/Luc. xxij.c. Petre: ecce sathanas expetiuit vos vt cribraret sicut triticū. a Uasa figuli probat fornax: b ꝛ homines iustos temptatio c tribulatiōis. Sicut rusticatio de ligno ostendit fructū d illius: sic verbū ex cogitatu e ꝛ cordis hominis. Antē sermonē non laudes virū: hec enim temptatio est hominū. Si sequaris iusticiā apprehendes illā: ꝛ indues eā si poderē honoris: ꝛ inhabitabis cū ea/ꝛ pteget te i sempiternū/et i die agnitiōis inuenies firmamētū. Volatilia ad sibi sibi cōueniūt: et veritas ad eos q̄ opant illā reuertet. Leo venatiōi insidiat semp: sic peccata opantib⁹ iniqtate. Job.xxix.c. Justicia indut⁹ sū: et vestiui me sic vestimento. Eph.vj.c. State succincti lumbos vestros in veritate: et induti lorica iusticie. Lorica enī vndiq; tegit corp⁹. Item poderis ē vestis talaris: vt dr Exod.xxviij.et significat finalē pseuerātiā iusticie. Gen.xxxvij.c. Fecit iacob/ioseph tunicā polymitā vel talarē. Apoc.j.c. Uidi similē filio hois vestitū podere. Item poderis ē vestis pōtificl. Sap.xviij.d. In veste poderis quā habebat aaron tot⁹ erat orbis terrar. Pō. Sacerdotes tui induant iusticiā. Jō dī hic: Poderis honoris. n Et inhabitabis cū ea.i.ipsa habitabit tecū/in corde/in ore/in opere pseueranter. o Et pteget te in sempiternū/a morte eterna. Prouerb.xj.a. Nō proderūt diuitie in die vltionis: iusticia autem liberabit a morte. Item Prouerb.xv.a. In abundanti iusticia virtus maxima est. p Et in die agnitiōis: id est in die iudicij: quādo illuminabunt abscondita tenebrarū/ꝛ reuelabunt consilia cordiū. j.Cor.iij.a. Quādo ipse dominus agnoscet suos quos hic videtur ignorare: q Inuenies firmamentū: id est firmū iusticie pmiū: vel firmam de salute fiduciam. Econtra dicit de iniustis/Sap.iij.d. Nō habebūt spē: nec in die agnitiōis allocutionē illā. s. Uenite benedicti ꝛc. r Volatilia ad sibi similia cōueniūt: mercatores in nundinis: qui dicunt volatilia: quia velociter currunt ad nundinas. Uel/ r Volatilia. i. cōtemplatiui viri: s Ad sibi similia cōueniūt/ad claustrales in claustro localiter/ad sanctos in celo mētaliter. Phil. iij.d. Cōuersatio nostra in celis est. Mystice: r Volatilia. i. sanctorū animę quotidie morientiū/pennatę donis ꝛ virtutibus: s Ad sibi similia cōueniūt/in celo. i. ad angelos: quib⁹ quotidie sociant. Gen.xv.b. Abraā aues nō diuisit. t Et veritas/vitę/iusticie/doctrine: v Ad eos qui opant illā: nō tm dicūt: r Reuertet. i. pmiū p illa dabit i futuro opantib⁹ illā. Eph.iij.d. Veritatem facientes in charitate crescamus in illo. Mystice: t Veritas. i. christ⁹: qui ē via/veritas ꝛ vita: Joh.xiij.a. v Ad eos qui operant. i. qui faciūt opera eius: r Reuertet/in fine mūdi: vt eos assumat secū in gloria/et in corpore/et in anima. Luc.xij.e. Et vos similes hominib⁹ expectātib⁹ dominū suū quādo reuertat ad nuptias. y Leo venationi. i. alijs feris q̄ sunt eius venatio: a Insidiat semp. Unde.s.xiij.c. Uenatio leonis onager in deserto. b Sic peccata opantib⁹ iniquitatē. i. iniquā volūtatem ad opus ducētibus insidiant: vt in laqueū mortis p̄cipitent. Mystice: y Leo. i. diabolus/crudelis vt leo. j. Pet. v.b. Aduersari⁹ vester diabolus/tanq̄ leo rugiēs q̄rens quē deuoret. z Uenatiōi. i. religiosis: q̄ sunt eius⁹ delitię. Habacuk.j.d. Incrassata est ps eius: ꝛ cibus eius electus. a Insidiat semper/nocte ꝛ die: vt patet in beato Antonio. b Sic peccata. i. dęmones q̄ p̄sunt peccatis: c Opantibus iniqtatē/insidiant: vt in peccato capiāt ꝛ secū rapiāt in infernū. Thren.j.e. Uigilauit iugū iniquitatū meaꝝ i manu ei⁹: ꝛ cōuolutę sūt ꝛ impositę collo meo: q̄si catena ferrea:

qua peccator trahit

De pe. dis. 2. c. si enim

Al. ꝛcor B

Al. ꝛcollaudes

plentes. Si enim gloriatur homo cum laudatur: vel si dolet cum vituperat/ patet q̄ stultus est. Prouer.xxvij.c. Quomodo probatur in cōflatorio argentum ꝛ in fornace aurum: sic probat homo ore laudantium. Uel sic: Hęc enī temptatio est hominū. i. laudare alios: vel p̄cipitare sententiā de alijs. k Si sequaris iusticiam/corde/ore/opere: l Apprehendes illam: id est fructū vel perfectionē illius. m Et indues quasi poderē honoris/illam: nō quasi scapulare: id est ex omī parte iusticiā habebit: ad deū/ad se/ad pximū: in cogitatiōe/in locutione/in operatione. Job.xxix.c. Justicia indut⁹ sū: et vestiui me sic vestimento. Eph.vj.c. State succincti lumbos vestros in veritate: et induti lorica iusticie. Lorica enī vndiq; tegit corp⁹. Item poderis ē vestis talaris: vt dr Exod.xxviij.et significat finalē pseuerātiā iusticie. Gen.xxxvij.c. Fecit iacob/ioseph tunicā polymitā vel talarē. Apoc.j.c. Uidi similē filio hois vestitū podere. Item poderis ē vestis pōtificl. Sap.xviij.d. In veste poderis quā habebat aaron tot⁹ erat orbis terrar. Pō. Sacerdotes tui induant iusticiā. Jō dī hic: Poderis honoris. n Et inhabitabis cū ea.i.ipsa habitabit tecū/in corde/in ore/in opere pseueranter. o Et pteget te in sempiternū/a morte eterna. Prouerb.xj.a. Nō proderūt diuitie in die vltionis: iusticia autem liberabit a morte. Item Prouerb.xv.a. In abundanti iusticia virtus maxima est. p Et in die agnitiōis: id est in die iudicij: quādo illuminabunt abscondita tenebrarū/ꝛ reuelabunt consilia cordiū. j.Cor.iij.a. Quādo ipse dominus agnoscet suos quos hic videtur ignorare: q Inuenies firmamentū: id est firmū iusticie pmiū: vel firmam de salute fiduciam. Econtra dicit de iniustis/Sap.iij.d. Nō habebūt spē: nec in die agnitiōis allocutionē illā. s. Uenite benedicti ꝛc. r Volatilia ad sibi similia cōueniūt: mercatores in nundinis: qui dicunt volatilia: quia velociter currunt ad nundinas. Uel/ r Volatilia. i. cōtemplatiui viri: s Ad sibi similia cōueniūt/ad claustrales in claustro localiter/ad sanctos in celo mētaliter. Phil. iij.d. Cōuersatio nostra in celis est. Mystice: r Volatilia. i. sanctorū animę quotidie morientiū/pennatę donis ꝛ virtutibus: s Ad sibi similia cōueniūt/in celo. i. ad angelos: quib⁹ quotidie sociant. Gen.xv.b. Abraā aues nō diuisit. t Et veritas/vitę/iusticie/doctrine: v Ad eos qui opant illā: nō tm dicūt: r Reuertet. i. pmiū p illa dabit i futuro opantib⁹ illā. Eph.iij.d. Veritatem facientes in charitate crescamus in illo. Mystice: t Veritas. i. christ⁹: qui ē via/veritas ꝛ vita: Joh.xiij.a. v Ad eos qui operant. i. qui faciūt opera eius: r Reuertet/in fine mūdi: vt eos assumat secū in gloria/et in corpore/et in anima. Luc.xij.e. Et vos similes hominib⁹ expectātib⁹ dominū suū quādo reuertat ad nuptias. y Leo venationi. i. alijs feris q̄ sunt eius venatio: a Insidiat semp. Unde.s.xiij.c. Uenatio leonis onager in deserto. b Sic peccata opantib⁹ iniquitatē. i. iniquā volūtatem ad opus ducētibus insidiant: vt in laqueū mortis p̄cipitent. Mystice: y Leo. i. diabolus/crudelis vt leo. j. Pet. v.b. Aduersari⁹ vester diabolus/tanq̄ leo rugiēs q̄rens quē deuoret. z Uenatiōi. i. religiosis: q̄ sunt eius⁹ delitię. Habacuk.j.d. Incrassata est ps eius: ꝛ cibus eius electus. a Insidiat semper/nocte ꝛ die: vt patet in beato Antonio. b Sic peccata. i. dęmones q̄ p̄sunt peccatis: c Opantibus iniqtatē/insidiant: vt in peccato capiāt ꝛ secū rapiāt in infernū. Thren.j.e. Uigilauit iugū iniquitatū meaꝝ i manu ei⁹: ꝛ cōuolutę sūt ꝛ impositę collo meo: q̄si catena ferrea:

qua peccator trahit

Mystice

Mystice

Mystice

Mystice

Matth.15.

Ps.131.

Deut.13.c.

qua peccator trahit in infernum. a Homo sanctus.i. mūdus ⁊ firmus: b In sapiētia manet.i. in cōtemplatiōe ęternę veritatis. c Sicut sol/vnifozmiter: licz leo vel peccatū ei insidiet: ⁊ quicqd ei acciderit nō auertit eū a cōtemplatiōe ⁊ amoze ęternę veritatis. Prouer.xij.c. Nō cōtristabit iustū quicqd ei ac/

r.tiensatus ciderit. d Mā stultus/ q̄ ęternis tpalia ꝓponit in amoze suo:

gl.ī mutat c Sicut luna mutat/de cogitatione in cogitationē: de desiderio i desideriū: de peccato in peccatū. Prouer.xv.b. Cor stultoz dissipe erit. Mystice: a Nō sctūs.i. chriſt⁹ q̄ ē sol iusticię: Malach.vlt.a. b In sapiētia manet sicut sol.i. vnifozmit: quia nunq̄ creuit/nūq̄ decreuit/ab ęterno oīa sciuit sciētia increata/ab ipso instanti creatiōis aię suę oīa sciuit scientia creata. d Mā stultus.i. antichriſtus: De quo Zach.xj.d. Adhuc sume tibi vasa pastoris stulti.i. antichriſti. e Sicut luna mutat/q̄ lucet inferi⁹: ⁊ nō supi⁹.i. antichriſt⁹ in terrenis lucebit/nō in cęlestibus. Itē de nocte lucet non de die: ita antichriſt⁹ peccatoribꝰ lucebit/ nō iustis. Itē luna quāto magis accedit ad solē: tanto magis decreſcit: Ita adueniente christo vel appropinquāte ad iudiciū destruit oīno antichriſt⁹. ij. Thessal.ij.b. Reuelabit ille iniquus: quē dñs iesus interficiet spū oris sui: ⁊ destruet illustratione aduētus sui. Mozaliter

Mozaliter: a Hō sanctus.i. ꝑfectus religiosus: b In sapiētia/refectiōis ꝓprię/ ⁊ instructiōis alienę: c Manet sicut sol.i. imutabiliter quicqd dicat vel fiat ei/nō amittit dulcedinē cōtēplatiōis/nec lumē instructionis. d Mā stultus/ꝑfect⁹: e Sicut luna mutat: ſm dicta alioz: vl̄ facta subditoz. Luna sępe eclipſat et lumē mēdicat: sic stult⁹ ꝑfect⁹ sępe turbat: ⁊ laudes etiā hoīm quęrit. f In medio insensatoz serua verbū tpi/oportuno ⁊ apto ad loquendū: Incōsiderata em̄ locutio sępe nocet infirmis. Un̄.ē.xx.a. Homo sapiens tacebit vsq̄ ad temp⁹. g In medio aūt cogitantiū/legē dei: h Assiduus esto.i. cōsortio sapiētiū: q̄ nō tm̄ legē dei cogitant: sed ⁊ dicunt ⁊ faciūt. ē. vj. d. In multitudine ꝑsbyteroz prudētiū sta ⁊ sapiētię illoz ex corde ꝓtūgere: vt omnē narrationē dei possis audire. Per hoc q̄ dicit auctor: In medio insensatorū serua verbū tēpoz: i medio aūt cogitantiū/ legē dei/assiduus esto: innuit q̄ bonū est assidue cogitare legē dei: sed nō assidue loqui. Est em̄ temp⁹ loquēdi ⁊ temp⁹ tacēdi: Eccē.iij.b. i Narratio peccantiū.i. doctrina vl̄ ꝑdicatio male viuētiū: k Odiosa/fuit ⁊ ē ⁊ erit. Ideo nō ponit temp⁹ vt ad omne referat. Nec dicit cui odiosa: vt intelligat omnib⁹: deo/angelis/⁊ homib⁹. ē. xv.c. Nō est speciosa laus in oze peccatoris: imo grauis ⁊ onerosa. Unde. ē. xxj.c. Narratio fatui quasi sarcina in via. Gregoz⁹. Cui⁹ vita despicit/ restat vt eius ꝑdicatio cōtemnat. l Et risus illoꝝ.i. gaudiū quo gaudēt de sciētia vel diuitijs suis. m In delictis peccati.i. in omissionibus ⁊ in peccato fit. Unde Eccē.q.a. Risum reputaui errorē: et gaudio dixi: q̄d frustra deciperis: Uel sic: l Risus illoz.i. de eis: ē/ m In delictis peccati: q̄ homies irridēt eos ⁊ scādaliçant in ꝑditione eoz/ꝓpter vitā ipsoz: ⁊ ita delinquēt in peccatū illoꝝ. n Loquela multū iurans.i. frequēs iuratio: o Hozripilationē capiti statuet.i. mēti ipsi⁹ iurātis/ vel audientiū. p Et irreuerētia ipsi⁹/iurātis: q̄ nec deū nec homies reueret. q Obturatio auriū/audiētiū ē. Causa[illegible] hozripilatio typ⁹ ē quartanę: q̄ est longa ⁊ grauis infirmitas: sicut rigoz tertianę/ et frigus quotidianę. Notat q̄

auctoz in illo verbo/q̄ iurās frequēter ⁊ irreuerenter diutur/na pęna punieť: ⁊ p hozridas ⁊ rigidas cogitatiōes/ quę per pilos designant: vt dicat hozripilatio hozroz pilozū. Ideo dr. ē. xxij.b. Iurationi non assuescat os tuū: multi em̄ casus i illa. r Effusio sanguis.i. homicidiū: s In rixa sui perboz.i. ex rixa su perboz ꝓuenięs. Mā inter supbos semp iurgia sunt: Prouer.xij. b. vnde fiunt homicidia. t Et maledictio illoz/ qua rixātes adinuicem sibi detrahunt ⁊ maledicūt: ⁊ cōcoꝛdes alijs male dicunt. v Audit⁹ grauis.i. grauis est ad audiendū. Aliter. r Effusio sanguinis.i. impzoperatio ⁊ vilificatio generis: s In rixa supbozū: Unus em̄ alij impzoperat vilitatē generi. t Et maledictio illozū audit⁹ grauis.i. digna grauī audito q̄ audiūt: Ite maledicti ⁊c. Matth.xxv.d. x Qui denudat arcana amici.i. q̄ reuelat secreta sibi ab amico cōmissa in cōfessione/ vel in cōsilio: y Fidē ꝑdit.i. fidelē amicitiā illi⁹ q̄ secreta sua sibi cōmiserat vt amico: ſm quod ē. xxij. d. dicit: Fidem posside cuz amico Uel fidē ꝑdit: id est credulitatē: quia indignū se facit: vt aliqō secretū sibi credat. Prouer.xj.b. Qui ambulat fraudulēter reuelat arcana: q̄ aūt fidelis ē celat amici cōmissū. z Et nō inueniet amicū: quē amisit ꝓpter reuelationē secretoz ei⁹. a Ad aiuz suū.i. ſm aiuz suū: b ē: nō pōt ei recōciliari. Proditio em̄ secretoz marię dissoluit amicitiā: ⁊ vix inuenit recōciliationē. Un̄. ē. xxij. d. Est recordatio ad amicū excepto quitio ⁊ ꝑiperio ⁊ supbia et mysterij reuelatiōe. Mystice: x Qui denudat arcana amici .i. chriſti. i. secreta scripturę idignis. y Fidē perdit/i eis. i. destruit: ⁊ i seipso: q̄z peccat faciēs cōtra illud ꝓceptū dei: Nolite sanctū dare canib⁹: Matth.vij.a. Tob.xij.b. Sacramentū regi abscōdere bonū ē. z Et nō inueniet amicū.i. aliquē audiētiū: a Ad aiuz suū: q̄z null⁹ assēnt ei. Itē/ x Qui denudat arcana amici.i. suggestiōes ⁊ cōsilia diaboli: q̄ se multa ꝓmittēdo ꝓmittit amicū: y Fidem ꝑdit: eo q̄ ampli⁹ nō vult ei aliqō secretū cōmittere. z Et nō inueniet/eū.i. diabolū: a Amicū ad animū suū: q̄ pius dicebat se amicū ei⁹ in suggestiōib⁹ suis. De q̄. ē. vj. b. Est amicus qui conuertit ad inimicitiā. b Dilige pximū/tibi ex cōditione naturę.i. omnē hominē affectu ⁊ effectu. c Et cōiūgere fide/ fidelitate/ cū illo.i. esto ei fidelis amicus: subueniendo cū indiget/secreta eius celando. d Q̄ si denudaueris absconsa illius: id est secreta siue cōsilia: e Non psequeris post eum: id est non pfecte assequeris eius amicitiā. f Sicut em̄ homo qui perdit amicū suū/ex toto in mozte: g Sic qui perdit amicitiā ꝓximi sui/ per ꝓditionē et detectionē secretoz eius. q. d. sicut moꝛs aufert amicū irreuocabilē: sic proditio secretozū aufert amicitiā irreuocabilit. h Et sic q̄ dimittit auē/auolare/ de manu sua: sic q̄ reliquisti ꝓximū tuū. i. amisisti eius amicitiā p culpā tuā. i Et nō eū capies: sic nec ille auē: ꝟ est ei⁹ amicitiā nō recupabis. k Nō illū sequēris: q̄ minꝰ ē q̄ cape. l Quā lōge abest/a te: nō spacio ꝟ aio. m Effugit em̄ q̄si capzea de laqo: q̄ postq̄ euaserit nunq̄ redit ad ipsū. Prouer.vj.a. Eruere q̄si damula de manu: ⁊ q̄si auis de insidijs aucupis. n Quā vulnerata ē aia ei⁹.i. anim⁹ eius lęsus ē ꝓpter sui secreti ꝓditionē. o Ultra eū nō poteris colligare.i. cōnectere recū vinculo amicitię. Uel/colligare. s. vulnus quod ei inflixisti prodendo secreta eius nō poteris decętero: quia insanabile est vulnus hmōi.

b Sz maledicti ē cōcordatio. i. pax mala ꝺba fiet reconcordatio reconciliatiōis amiciti ę: nō pp̄ ꝓditionē secretoꝝ. Vñ. s. xxij. c. Si ꝓduxerit gladiū ꝺbi duri nō despes: ē em̄ regressus ad amicū. c Denudare aūt amici mysteria. i. secreta: d Despatio est aię infelicis. i. inducit despationē de reconciliatione amicitię.

Pr. †et

Prouer. xx. c. Et qui revelat mysteria ⁊ ambulat fraudulēter ⁊ dilatat labia sua ne ꝓmiscearis. e Annuēs oculo ⁊c. Describit

Prouer. 10. b.

h ꝓditionē q̄ nō solū ꝺbis ꝺ etiā nutib⁹ oculoꝝ secreta revelat: et

Pr. ꝺduleabit

postea iurat q̄ nunq̄ dixerit alicui. Fit aūt

B

ꝺ annutio ocli ob multa: qñq̄ in derisionez:

Pr. †suis

qñq̄ ī ꝓditionē: qñq̄ ī deceptionē. Equoca em̄ ē annutio oculi: ⁊ cū ille cui fit accipit in vna significatiōe/annuēs dic̄: q̄ annuebat

Prouer. 26. d. Eccs. 10. b.

ꝓtrariū. De quolibet istoꝝ dī hic: e Annuēs oculo fabricat iniq̄. i. fabricat sive machinat dolos. Prouer. vj. b. Hō apostata vir inutilis gradit ore guerso: annuit oculis: terit pede. Jrē. v. b. Qui annuit oculo dabit dolorē. i. punietꝫ. ī. xj. d. Attende tibi a pestifero: fabricat em̄ mala. f Et nemo eū abijciet. i. repbēdet. Delicatas em̄

Ps. 9.

habemus aures ad audiendū malū: q: laudat pctōr in desideriis aię sue: ⁊ iniquꝰ bndicit. Nemo em̄ hodie implet illud ꝓceptū dñi: Si peccaverit in te frater tuꝰ ⁊c. Matth. xviij. b. g In cōspectu oculoꝝ tuoꝝ. i. corā te: h Cōculcabit os suū. i. cōprimet ad tacendū. Vel/Cōdulcabit/alia lra. i. dulcia ⁊ bona loquet corā te: ⁊ ī corde suo cogitabit dolos. s. xij. d. Jn labijs suis indulcat inimic⁹: ⁊ ī corde suo insidiat vt subuertat te ī foueā. i Et sup sermōes tuos admirabit: q̄si laudās. s. xlij. d. Diues locut⁹ ē ⁊ oēs tacuerūt: et verbū illi⁹ vsq̄ ad nubes ꝓducent. k Nouissime aūt ē puertet os suū/ad maledicendū ei: quē ꝓus laudabat ꝓsentē. Mich. iij. b. Prędicāt pacē: ⁊ siqs nō dederit in ore eoꝝ quippiā/sanctificāt sup eū plīū. l Et in ỽbis tuis dabit scādalū. Multi em̄ scādalizabunt ī eū q̄ mala loquit de illo q̄ videt sibi eē familiaris. m Multa audiui/mala: n Et nō coeq̄ui ei. i. ꝓditori. o Et dñs odiet illū/speciali. q. d. grauissimū malū ē ꝓditio: ⁊ huius signū ē: q: dñs odit eū. Prouer. vj. b. Sex sūt q̄ odit dñs. Unū ē cor machinās cogitatiōes pessimas. p Qui in altū. i. in deū vel plātū: q Jactit lapidē/detractiōis vel maledictiōis/vel cōuitū vl stultę reprēsiōis. r Sup caput ei⁹ cadet. i. i eū vindicta ꝓueniet. Eccs. x. d. Jn secreto cubiculi tui ne maledixeris ꝓncipi: q: auef cęli porrabūt vocē tuā. s Et plaga dolosa dolosi. i. detractoris vel ꝓditoris. t Diuidet vulnera/pctōr suoꝝ. i. augebit sive mltiplicabit. Vl/diuidet/dic̄: q: vnā ptē pgnę dabit aię: ⁊ alterā corpi: q: duplici cōtritiōe cōteret: ⁊ erit sic̄ diplois ꝓfusio ei⁹. v Et q̄ foueā/ꝓditiōis: x Fodit/alīs: y Incidet i eā/pm⁹. Dis em̄ dolosus ꝓmo

Ps. 7.

sibi nocet. Ps. Lacū aperit ⁊ effodit eū ⁊ incidit i foueā quā fecit. z Et q̄ statuit lapidē. i. scādalū: a Proxio suo offendet i eo/prim⁹ re⁹ ęterni tormēti. b Et q̄ laqueū/deceptiōis: c Alio. i. alī/ d Ponit/ad decipiēdū: e Pe/ribit in illo. i. ꝓpter illud. Vel/in illo: ad litterā: sic̄ golias ꝓprio gladio decapitat⁹ ē. j. Reg. xvij. f. Et aman suspēsus ē in patibulo q̄ ꝑauerat mardocheo. Hester. vij. d. Prouer. xxvj. d. fere idē dī: Qui fodit foueā incidet in eā: ⁊ q̄ voluit lapidē revertet ad eū. Sil̄r idē dī/Eccs. x. b. Qui fodit foueā incidet ī eā: ⁊ q̄ dissipat sepē mordebit eū coluber. f Faciēti nequissimū cōsiliū/vel/cōciliū/ꝑ ꝓximū suū: s Sup ipsū deuoluet/vl hic vl in futuro. Exēplū de achitophel. ij. Reg. xvij. f. Esa. xix. b. Sap ītes ꝓsiliarij pharaonis deruūt ꝓsiliū insipiēs. b Et ñ agnoscet/ī pñti pnitēdo ⁊ ꝓfitēdo. i Vñ aduenier illi/ī futuro. Esa. xlvij. c. Veniet sup te malū ⁊ nescies ortū ei⁹: ⁊ irruet sup te calamitas quā nō

k fodit incidet in eam: et q̄ stat/ l tuit lapidē ꝓximō suo offen/ m det ī eō: ⁊ qui laqueum †alio n pōnit/peribit in illo. Faciēti o nequissimū †cōsiliū sup ipsū p deuoluet: et nō agnoscet vñ q aduēniet illi. Illusiō ⁊ ꝓr/ r perū supbox: ⁊ vindictā sic s leo insidiabit illi. Laqueo pi t būt q̄ oblectant casu iustoꝝ: v dolor autem consumet illos x anteq̄ moriant. Jrā et furor y vtrāq̄ execrabilia sūt: et vir z pctōr cōtinens erit illoꝝ.

Qui vin Ca. XXVIII.

q Vindicari vult a dño iue/ poterl exptare. k Illusio et ipꝛoperiū supboꝝ. i. q̄ supbi illudūt hoib⁹ hūilib⁹. i. pauplb⁹ et ipꝛoperāt eis vilitatē/pauptatē: vel q̄ dñs deridebit supbos: ⁊ ipꝛoperabit bona q̄ fecit ꝓ eis. l Et vindicta/dei ꝓ bis: m Sic leo ī sidiabit illi/ꝓditori sive doloso. Prouer. .iij. d. Ipse deludet illusores. Ps. Qui habitāt in cęlis irridebit eos. Esa. xxxiij. a. Cū desieris contemnere contēneris. n Laqueo/ekne ꝓditiōis: o Peribunt qui oblectant casu iu/

Pr. †talij

Pr. †cōsilijs

† Ps. 2.

Al. †oes Deut. 32. c. Ro. 14. d.

stoꝝ/corꝑali sive spūali. Prouer. xvij. a. Qui in ruina lętat alteri⁹: nō erit impunit⁹. Et de hoc. s. viij. b. Noli de inimico mortuo gaudere. Ibi quere de ℞. p Dolor aūt cōsumet illos anteq̄ moriant. Exemplū de iozā. ij. Paral. xxj. d. q lōga ꝓsupⁿ tabe ita vt egereret etiā viscera sua: lāguore pariꝫ ⁊ vita caruit. Exēplū de antiocho. ij. Machab. ix. b. Exemplū de herode agrippa: Act. xij. d. q Jra/p vitiū r Et furor/perturbās animum. s Vtrāq̄ execrabilia sunt apud deū ⁊ homines. t Et vir pctōr. i. assuetus peccare: v Cōtinēs erit illoꝝ/quasi vasculū et habitaculū. Prouer. xxvij. a. Jra nō habet misericordiā: nec furor erūpens.

Vi vindicari vult ⁊c. Expo. Ca. XXVIII.

q Jn ℞ toto capitulo agit auctor de iracūdia ⁊ iimicitia. Et ponit tres ptes iracūdię ⁊ iimicitię. Prima/gerere vltionē sive se velle vindicare. Secūda/mouere lites quas ira sp vel comitat vel generat. Tertia/cōtumelijs ⁊ detractiōib⁹ deseruire. De ꝑma agit vbi dic̄: Qui vindicari vult ⁊c. De secūda: ibi: Abstine te a lite. De tertia: ibi: Susurro ⁊ bilinguis ⁊c. Remedia igit dans ꝓ hanc triplicē plagā iracūdię/dicit: r Qui vidicari vult/ de illatis iniurijs: y A dño inueniet vindictā/q̄ iudicabit ī equitate ꝑ mānuetis ire: Esa. xj. a. q. d. nemo debet sibi vsurpare vltionē: s debet dño reservare: cui⁹ soli⁹ ē ℞ facere sine culpa. Deb. x. f. Mihi vindictā: ⁊ ego retribuā. Deut. xxxij. e. Mea ē vltio. Nec vult dñs alicui homi vel angelo hāc potestatē cōicare. Esa. xlij. b. Ego dñs: h nomē meū: glīā meā alteri nō dabo. Est aūt vltio triplex. Quędā ē ex ira: Et hęc est mala ⁊ ꝓhibita tā in lege ꝙ in euāgelio. Leuit. xix. d. Nō grās vltionē: nec memor eris iniurię ciuiū tuoꝝ. Ro. xij. d. Nō vosmetipsos defendētes charissimi: sed date locū irę. Secūda ē ex hūana infirmitate: Et hęc ꝓmissa est tā in lege ꝙ in euangelio: cū moderamie tū inculpatę tutelę. Luc. xvij. a. Vindica me de aduersario meo. Tertia ē ex celo iusticię: Et h ē bona. Mie/re. xvij. c. Cōfūdant q̄ me psequnt ⁊c. Apoc. vj. c. Usq̄quo dñe sanct⁹ et ver⁹ nō iudicas ⁊ nō vindicas sanguinē nostrū. Prima volūtas ē reꝓbāda: secūda miserāda: tertia cōmendāda. Sz pfect⁹ ē nō q̄rere vindictā: s ꝓ iniuriātib⁹ orare: et ipsis bñfacere. Matth. v. f. Dictū ē antiq̄s: oculū ꝓ oculo: dentē ꝓ dente: ego aūt dico vobis/ nō resistere malo: s siqs te pcusserit in dexteram maxillā/ꝓbe ei ⁊ alterā. Et postea subdit: Diligite inimicos vr̄os: bñfacite his q̄ vos oderunt. Deb. xij. f. Accessist̄ ad montē sion ⁊ ciuitatē dei viuēt⁹: ⁊ tentamēti noui mediatorē iesū ⁊ sanguis aspsionē melio⁹ loquētē ꝙ abel. Hā sanguis abel clamat vindictā. Deu. iiij. b. Dor sā

Triplex vltio

guinis abel

guis abel fratris tui clamat ad me de terra. Sanguis xpo iesu clamat miscoiã. Lucl. xxiij.e. Pat dimitte illis: qz nesciũt qd faciũt. Innuẽs ibi auctor hãc pfectionẽ dic: Qui vindicari vult. q.d. nõ oẽs volũt: A dño iueniet vindictã: q oẽs iniurias vindicat sine culpa loco et tpe suo: a Et peccata illi. i. iniuriantis: b

a Seruãs/dñs ad pẽ/
b nitendũ: c Serua/
c bit/ad puniẽdũ/ si nõ
d pẽnituerit hic. ē. v.b.
e Altissim⁹ patiẽs red/
f ditor est. Job. xxj.d.
g In die pditiõis serua
h bit mal⁹. Esa. xlij.c.
i Cacui/sp silui/ patiẽs
k fui: sic parturiẽs loqr.
l d Relinq. i. dimitte
m iniuriam z rancorem.
n e Proximo tuo no/
o cẽti te. i. tibi. Hec di/
p cit: qui nocuit tibi: sed
q nocenti/pẽsentialit: z
r quãdo solet ira vltio/
s nis magis feruescere.
t Matth. vj.b. Si non
v dimiserit⁊ homib⁹ nec
x pat vr̃ dimittet vobis
y pcã via. f Et tũc
z depcãti/ p peccat⁊
a tuis dimittẽdis: g

niet vindictã: et pẽccata illi⁹
serũãs ꝓuabit. Relinq ꝓximo
tuo nocẽti te: z tũc deꝑcãnti
tibi peccãta soluẽt. Hõ hõi
reseruat irã: z ã deo q̃rit mẽ/
delã. In hominẽ sibi similẽ
nõ habet miscdiã: z de pẽcca
tis suis deꝑcat. Ipse dũ ca/
ro sit reseruat irã z ꝓpitiãtio/
nẽ petit a deo. Quis exora/
bit ꝓ delictis illi⁹? Memẽto
nouissimoꝝ: et dẽsine inimi/
cari. †Btitudo eĩ et mors
iminẽt i mãdatis ei⁹. Mẽ/
morare timorẽ dei: z nõ irãſ/
caris ꝓximo. Memorare te/
stamentũ altissimi: et dẽspice
ignorãtiã ꝓximi. Abstinẽ te
a lite: z minues peccata. Hõ

b eñ irãcũdus incẽndit litẽ: et
i vir pẽccator turbãbit amꝫ
cos: et i mẽdio pacẽ habẽtũ
m imittit inimicitiã. Sicõm eñ
n ligna siluę/sic ignis exardeſ/
o cit: z ꝑm virtutẽ hõminis/sic
p irãcũdia illi⁹ erit: z ꝑm sũbstã
q tiã suã exaltabit irã suã. Cer/
r tãmẽ festinatũ icẽndit ignẽ:
s z lis fẽstinãs effũndit sangui
t nem: et lingũa testificãs ad/
v dũcit mortẽ. Si sufflãueris
x quãſi ignis exardebit: z si ex/
y pueris super illã extingũẽt:
z Utrãq ex oreꝫ proficiscunt.
a Sũsurro et bilingũis mãle/
b dictus: multos eñ turbauit
c pacẽ habẽtes. Lingũa tertia
d multos cõmouit et dispersit

Cũ defecerint ligna/extinguet ignis: z susurrõe sẽtracto iurgia cõquiescũt: Sicut carbones ad prunas z ligna ad ignẽ: sic hõ iracũd⁹ suscitat rixas. t Certamẽ festinatũ. i. cito ꝓrumpẽs ad opprobria z quãtia: v Incẽdit ignẽ/racũdię z su/
x rozis. x Et lis festinãs. i. festinãter de verbis ꝓrũpẽs ad verba. y Effundit sanguinẽ: ad litterã: vel/effundet sanguinẽ i. pcm̃ suũ oñder. z Et lingua testificãs. i. tu Al. tminãs
rãs de vindicta sumẽda. Obtestãs: alia lr̃a. q.d. maledict⁹ sis/si nõ pcusserꝫ me: p deũ ego interficiã te. a Adducit
b mortẽ: qz fatu⁹ qõ male iurauit/pei⁹ vult adimplere. b Si sufflaueris. i. si ex flatu supbię ꝫ iracũdũ ẏba ꝓtuleris: c
c Quasi ignis exardebit/q̃ crescit z accẽdit ex flatu. d Et
d si expueris sup illã/linguã testificantẽ vl̃ obtestãtẽ. i. mol/
e lit z blãde rñderis ei: e Extinguet ignis/iracũdię. q.d. i/
f moderata locutio excitat irã: moderata extinguit. Prouer. xv.
g a. Respõsio mollis frãgit irã: sermo dur⁹ suscitat furorẽ. Eo/
h dẽ. xviij.d. Mors z vita i manib⁹ linguę. f Utrãq. i. mors
i z vita. g Ex ore pficiscunt. Jaco. iij.c. Ex ipso ore ꝓce/
k dit bñdictio z maledictio. Ex ore moderato/vita: ex ore imo/
l derato mors: vt patet i nabal z abigail vroze ei⁹. j. Regl. xx/
m v. Ille ẏbis duris excitauit ꝫ se irã dauid/ vñ mortẽ incurrit:
n illa ẏbis suauib⁹ mitigauit iratũ/ vñ z sblimari ꝓmeruit. Sic
o roboã verbis magnificis ꝫ se ꝓlĩn excitauit. iij. Regl. xij. d.
p Sic gedeõ ẏbis suauib⁹ z hũilib⁹ ephraim iratũ pacificauit:
q Judicl. viij. a. h Susurro. i. latẽter discordias seminãs.
r i Et biliguis. i. aliud cozã/aliud clã loquẽs: sic serpẽs q̃ hz
s linguã bifurcatã. Uel/bilinguis. i. qñq verũ/ qñq falluꝫ
t dicẽs: k Maledict⁹. i. maledictiõe dign⁹: illa. s. Ite male/
v dicti i ignẽ ẽtnũ. Matth. xxv. d. Et ãre maledict⁹: l Mul/
x tos eñ turbauit pacẽ habẽtes/discordias seminãdo. m
y Lingua tertia. i. lingua hęretica: q̃ veteri nec nouo testamẽto
z cõcordat: vt ꝓma lingua sit veterꝫ testamẽti: secũda nouꝫ: tertia
a hęretici. n Multos/catholicos i vnitate fidei cõcordãtes/
b o Cõmouit/a loco suo. i. a fidei ẏtate. p Et dispsit illos
c de gente/christiana: In gentem/hęreticã: vel de regione
d ℣ in regionẽ.
e Aliter: m Lingua tertia. i. lingua aduocati q̃ est tertia ab Aliter
f actore z reo. n Multos cõmouit/milites/rusticos/cleri/
g cos/monachos ad lites z bella. p Et dispsit illos de gẽ/
h te i gentẽ/p appellatiões/p varias occasiões: vl̃ depauperatos
i ℟ ℣ mendicos et vagos.

†Tabitudo

†testamẽti

B

Ps. 118.

Ps. 89.

2ũda pars

i regionē. a Ciuitates muratas diuitū.i.iustoꝝ ꝑscias firmas:ꝛ virtutū vallo munitas: b Destruxit/ducēdo i errorē. c Et domos magnatoꝝ.i.mētes fidelū: d Effodit/fundamētū fidei subtrahendo. e Virtutes populoꝝ/credentiū: f Concidit/vinculū charitatis soluēdo. g Et gentes fortes/in fide vel opere: b Dissoluit/a capite christo. i Lingua tertia:id est lingua hęretica: k Mulieres viratas.i.animas viriles et fortes. Vel iuratas.i. firmas et securas/ac si iuratū esset. l Eiecit/ab vnitate ecclesię catholicę. m Et ꝓuauit illas laboribus suis:id est fructu laboꝝ quo ꝓus digne fuerant: vł quē ꝓmereri poterant si mansissent in fide. n Qui respicit illā/liguā.i. audiēdo ꝑsēsit: o Nō habebit requiē/ęternā. Vel n Qui respicit illā.i.q attēdit illi: o Nō habebit requiē/pectoris:icipit em̄ vacillare i fide. p Nec habebit amicū/christū: q In q̄ requiescat/nunc spe :tandem re.

illos de gente in gentem. Ciuitates muratas diuitum destruxit: ꝛ domos magnatoꝝ effodit: Virtutes populoꝝ concidit:ꝛ gentes fortes dissoluit. Lingua tertia mulieres viratas eiecit:ꝛ ꝓuauit illas laboribus suis. Qui respicit illā nō habebit requiē: nec habebit amicū in q̄ requiescat. Flagelli plaga liuorem facit: plaga autē linguę cōminuet ossa. Multi cecidērūt in ore gladij: sed non sicut qui interierūt p linguā suā. Beat⁹ qui tectus est a

Aliter ✻ mēdicos ꝛ vagos fecit/ a Ciuitates muratas diuitū destruxit/temporaliter ꝛ spiritualiter.i. ecclesias ꝛ claustra religioꝝ diuitū diuitijs tpalib⁹ et spiritualibus. c Et domos magnatoꝝ/abbatū/ episcopoꝝ/principū: d Effodit: quia thesauros absconditos effodi fecit ad causas peragendas. Unde .s. xxj.a. Obiurgatio et iniurię/annullabunt substantiā:ꝛ domus quę nimis est locuplex annullabit superbia: quia nō vult succumbere in causa. e Virtutes populoꝝ concidit.i.studiū ꝛ robur discentiū diuisit ꝛ dissipauit. g Et gentes fortes/i fide ꝛ ꝓtēplatiōe: b Dissoluit/ ab opere dei /et a claustro. i Lingua tertia.i. lingua vetulę stupri mediatrix:quę est tertia inter puellam et iuuenē: k Mulieres viratas.i.habentes viros vel vires: l Eiecit/a domo sua/a lecto viri/a statu virtutū. m Et ꝓuauit illas laboribus suis/ spūalibus et tpalibus quos ꝓus habuerūt. n Qui respicit illā.i.qui attendit verbis ꝛ ꝓmissionib⁹ illi⁹: o Nō habebit requiē/pectoris/vel ęternitatis. p Nec habebit amicū in q̄ requiescat.s.virū suū:in q̄ ꝓus quiescebat amādo. r Flagelli plaga liuorē facit/ in corpe sine sanguis effusione. s Plaga ꝗ̄t linguę/tertię/vel cōtumelioſę/vel detractorię: t Cōminuet ossa.i.virtutes vel mētis fortitudinē.q.d.peior ē plaga linguę q̄ flagelli:qz flagellū corpis ossa lędit:sz lingua ossa aię cōminuit:et tñ lingua misera nō hz os aliqđ. Uñ ysus.Uerbū lingua parēs os terit osse carēs. Nec solū peior ē plaga linguę q̄ plaga flagelli:imo ꝛ peior q̄ plaga gladij. Uñ sequit. v Multi ceciderūt i ore gladij.i. cęsione vel deuoratiōe gladij. x Sed nō sic.i.nō tā graviter: y Quasi q̄ interierūt p linguā suā: qz lingua nō solū corp⁹/sed animā occidit:gladi⁹ ꝛo solū corp⁹. Unde. ix.c. Sagitta vulnerās lingua eoꝝ:dolū locuta est: i ore suo pacē cū amico loquit:ꝛ in corde suo ponit ei insidias. z Beatus q̄ tect⁹ est/clypeo patiētię/galea sapiētię: a Alingua nequā/ hęretica/detractoria/cōtumelioſa/ lingua adiuocati/lingua vetulę. b Qui in iracūdia illi⁹ nō trāsiuit/i peccatū:hoc est:ille beat⁹ est q̄ ꝓter ꝛba linguę nequā nō est mot⁹ ad peccatū. c Et q̄ nō attraxit iugū illi⁹.i. q̄ linguę nequā se non subdidit p timorē. Ille em̄ iugū linguę portat ꝛ trahit: q̄ cōtumelias timet/ vł laudes ḡrit. Uñ beatus Bern̄. Jugū linguę trahit:q̄ fm linguas boim opat aut

vsuit. Homōi iugū nō trahebat apl⁹.j. Cor.ix̄j.a. Nihil p minimo ē vt a vobis iudicer aut ab hūano die. d Et i vinculis ei⁹ nō est ligat⁹.i.in peccatis illius assuetus. Quot em̄ peccata linguę:tot sunt vincula eius:verbi gratia:adulatio/detractio/cōtētio/murmuratio/ociosa locutio/maledictū/ piurių/mēdacių/vani loquiū/turpiloquiū:ꝛ cętera hmōi q̄b⁹ miri ligati trahunt ad infernū. Nec⁹ defacili solui possūt hęc vincula postq̄ in cōsuetudinē deducta fuerit: Uñ sequit: e Jugū em̄ illi⁹/ linguę nequā: f Jugū ferreū est.i. dux ꝛ idomabile. Ferrū em̄ oi metallo dur⁹ est ꝛ oia domat/ ꝛ a nullo domat:sic lingua nequā. Jaco.iij. b. Omis natura bestiarū ꝛ volucrū ꝛ serpentiū domant a natura hūana:liguā aūt null⁹ hoim̄ pōt domare. g Et vinculū illi⁹ vinculū ęreū est.i.durabile ꝛ tinnulū sicut ęs. Distat autē inter iugū ꝛ vinculū linguę: Nā iugū dr timor malę linguę: vinculū cōsuetudo male loquēdi. Jugū trahit q̄ malā linguā metuit: viculis alligat q̄ vitio liguę subiacet. Uir iust⁹ neutrū habet:qz nec male loq nouit de alijs:nec q̄ de se male loquāt alij metuit. Unde ē qđ dic salomon/ Prouer.xiij.d. Remoue a te os prauū:et detrabētia labia ꝓcul sint a te. h Labors illi⁹ mors neąssima.i.pęna quę ꝓ ista infligit in inferno grauissima ē. Vel/ Mors illi⁹ mors neąssima.i.vitiū illi⁹ nequissimū ē. i Et vtilis pot⁹ infern⁹ q̄ illa.i.ꝗuis pęna grauissima minor est q̄ plaga linguę. Sic accipit infernus in Ps. Eruisti aiaz meā ex inferno inferiori.i.ex ꝓfunda tribulatiōe. Vel ad litterā:infern⁹ vtilior ē q̄ lingua nequā.i. minus nocēs. Infern⁹ em̄ nō nocet nisi malis:lingua viro nequā nocet bōis ꝛ malis. Pręterea sic carcer vtilis ē i ciuitate ad puniēdū noxios ꝛ ad terrēdū alios:ita infern⁹ viris iustis et patientib⁹ vtilis ē:ꝛ ꝓter intentionē ei⁹ est. Et ideo vtilior ē infern⁹ q̄ lingua nequā. k Perseuerātia illi⁹/liguę.i.pti/nacia ꝓcacitatis illi⁹: l Nō ꝓmanebit.i.nō diu durabit i hac vita:qz ois iniqtas opilabit os suū. Vł sic: k Perseuerātia illi⁹ nō ꝓmanebit/ in viro iusto:ꝛ ē:licz iust⁹ aliqñ cadat vitio linguę/nō ꝑseuerat i illo casu:sed statim resurgit. m Sed obtinebit: ꝓcacitas linguę nequā: n Vias iniustoꝝ.i.vitā vel opa iniustoꝝ tenebunt finaliter vsq̄ ad mortē. o In flāma sua nō cōburet iustos/lingua nequā. Quid mirū:? Justi armati sūt clypeo fidei ꝛ patiētię: in q̄ recipiūt oēs ictus linguę inflāmatę. Eph̄.vj.c. In omibus sumētes scutū fidei:i q̄ possitis oia tela nequissimi ignea extinguere. Malos ꝛo cōburit. Jaco.iij.b. Ecce quāt⁹ ignis q̄ magnā siluā incēdit:ꝛ lingua nra ignis ē. p Qui dereliquūt dñm/ꝑ impatiētiā: q Incidēt i illā/vt in foueā vel puteū bituminis. Incidere aūt i linguā nequā dr: vł q̄ nequit loquit: vł q̄ impatiēs ē ad ipsā. r Et exardebit/flāma linguę: s In illis/q̄ in eā inciderint.i.erit causa ardoris eoꝝ i inferno. Nā q̄ hic ardēt i malicia/i ęternū crucia/ bunt i inferni flāma. t Et nō extinguet:qz i inferno nō iuenit cū q̄ ei⁹ flāma possit extingui:qđ manifestū ē p ꝓuitē: q̄ guttā aq̄ suę liguę petęt infūdi de digito laçart:nec potuit impetrare: Luc̄.xvj.f. v Et imittet i illos/flāma liguę qui i eā ciderūt. x Quasi leo/deuorās eos. y Et q̄si pard⁹ lędet illos/lingua nequā. Cōparat aūt leoni:qz nulli parcit:pardo:qz varijs ꝛ diuersis modis nocet. Osee.xiij.c. Ego ero eis q̄si lęena ꝛ q̄si pard⁹ i via assyrioꝝ. Unde.xiij.d. Si mutare pōt ęthiops pellē suā:aut pard⁹ varietates suas.

Ps. 106.

Ps. 85.

Sepi aures tuas

a Sepi aures tuas ꝛc. Docuit non loqui mala: modo docet nō audire mala. Utrūq; em̄ malū est. Vñ dicit: Sepi aures tuas spinis. i. aculeis timoris dei ne audiāt vanitatem/ varias cantilenas. Vel/ Sepi aures tuas spinis. i. verbis durę reprehensiōis. b Et noli audire linguam nequā: id est adulationiā vel detractoriā. Qui em̄ duriter reprehēderet adulatores et detractores cum adulant vl detrahunt/ silerēt cōfusi. Prouer. xxv. d. Ventus aquilo dissipat pluuias: et facies tristis linguam detrahentē. Non em̄ libēter opponit adulator vel detractor lingua sua ad spinas: Et ideo si vis vitare detractores ⁊ adulatores/ fac auribꝰ tuis sepē spinarū. i. duratū reprehensionū: De q̄ dic̄/ Eccl̄s. v. b. Qui dissipat sepē mordebit eū coluber. Esa. lviij. d. Suscitabis fū damēta generatiōis ⁊ generatiōis: ⁊ vocaberꝭ ędificator sepiū: auertens semitas iniq̄tatis. Mau. ig. d. Paruuli tui q̄si locuste locustaꝝ/ q̄ consident in sepibꝰ in die frigoris: sol ortus est ⁊ auolauerūt. Bene dicit q locuste in die frigoris cōsident/ ⁊ orto sole auolant: qz adulatores ⁊ detractores tristes facti nō cantāt/ sed hilariter audienti. Mystice: a Sepi aures tuas spinis/ quibꝰ coronatꝰ fuit dñs. i. memoria dñice passionis. b Et noli audire linguā nequā. i. blasphemā ⁊ cōtumeliolam. c Et ori tuo facito ostia/ discreti silentij: vt q̄nq; claudat: q̄nq; aptat ad loquēdū p loco ⁊ tpe. q. d. nō semp sit os tuū clausum/ nec semp aptū. Vñ Pś. Pone dñe custodiā ori meo ⁊ ostiū circūstantię labijs meis. Mūeri xix. c. Vas q̄ non habet opculū nec ligaturā desup imundū erit. d Et seras auribꝰ tuis/ facito: vt aliq̄n apiri possint ad audiendū: aliq̄n claudi ne audiant sanguinē. Esa. xxxiij. c. Qui obturat aures suas ne audiat sanguinem: et claudit oculos suos ne videat malum: iste in excelsis habitabit. ꝫ. xxij. d. dictū est de hoc. e Aurū tuū et argentū tuū cōfla. i. sapientiā ⁊ eloquētiā simul iunge: vt nō sit sapia muta: nec sit eloquētia stulta. Itē aurū tuū ⁊ argētū tuū cōflare est bonā opationē sanę doctrinę sociare. Et tūc fit species electri. i. elegans ⁊ fructuosa doctrina. Act̄. j. a. Cępit ihesus facere ⁊ docere. Matth̄. v. c. Qui fecerit ⁊ docuerit/ hic magnus vocabit i regno cęlox. Prouer. xxv. a. Auser rubiginē de argento: ⁊ egredietur vas doctrinę purissimū. f Et verbis tuis facito statheram/ discretiōis: vt nihil idiscretū loqris: vt pus veniat sermo tuꝰ ad limā q̄ ad linguā. ꝫ. xxj. d. Verba prudētiū stathera pōderabunt. g Et frenos ori tuo rectos. i. rectū moderamē psilij/ modestię ⁊ abstinētię: cōtra adulationē/ detractionē/ maledictū/ p̄cipitationē atq; castrimargiā. Job. xxx. b. Posuit frenū ori meo. Gregoriꝰ. Boni viri freno cōsilij refrenāt p̄cipitationē ꝓbi. Hoc frenū apponit apls̄ ori nostro/ vbi dicit: Omis sermo malus nō procedat ex ore vō: sed si qs bonꝰ ē ad edificationē fidei: vt det gratiā audiētibꝰ: Eph̄. iiij. g. h Et attēde/ qualit̄ vel qd aut cui loquaris. i Ne forte labaris i lingua. i. in verbo male placito. k Et cadas/ casu spūali ⁊ periculoso: l In cōspectu inimicoꝝ. i. dęmonū vl̄ emuloꝝ: m Insidiātium tibi. i. ad te capiendū. n Et sit casus tuꝰ insanabilis in morte/ ętern̄a. ꝫ. xx. c. Lapsus falsę linguę q̄si q̄ in pauimēto cadens. Casus iustoꝝ et maxime p̄latoꝝ ⁊ p̄dicatoꝝ et doctoꝝ periculosus ē ꝑ ex̄plū. Vñ Prouer. xxv. d. Fōs turbatꝰ pede ⁊ vena corrupta/ iustꝰ cadēs coram impio.

Qui facit misericordiā ꝛc. Expo. Ca. XXIX. Sicut dicit Daniel. iij. e. iniq̄tas misericordijs peruerū redimit ⁊ vitat: Et ideo: qz auctor in p̄dicto capitulo de casu linguę nequā dixerat/ q ē insanabilis i morte: ne qs desp̄atiōe piret: subiūgit de misericordia/ p quā resurgit a casu et vitat. Diuidit autem totum capitulū in quattuor partes. In p̄mo hortat ad mutuū faciendū paupib⁹ tpe necessitatis: licet mlti male restituāt mutuatū: sicut ipse auctor ostēdit i littera. In secūda hortat ad elemosynā faciendā: qō maiꝰ est q̄ mutuū dare: ibi: Cōclude elemosynā ꝛc. In tertia hortat ad fideiussionē faciēdā p̄mo ad cauēdā ingratitudinē ⁊ stultā p̄missionē: ibi: Vir bonꝰ fidē facit p̄mo. In q̄rta ⁊ vltima agit auctor de parcitate victus: ⁊ vestitꝰ seruāda: ⁊ de fraudulentia hospitū p̄cauēda: ibi: Initiū vite hois. Dicit g̃: o Qui facit misericordiā fenerat p̄mo suo. Hypallage ē: id est: p Qui fenerat. i. q accōmodat pecuniā: vel rem aliam necessariā p̄mo indigēti: o Facit misericordiā. i. opꝰ misericordię. Sic em̄ datū: ita ⁊ mutuū opus misericordię est cū fit gratis ⁊ p̄ter deum. Vñ Lucl̄. vj. e. Benefacite/ et mutuū date/ nihil inde spantes: et erit merces vestra multa. Melius legit sine hypallage: o Qui facit misericordiā: id est aliqō opus misericordię: Visito/ poto/ cibo/ redimo/ colligo/ condo: tego. i. vestio: colligo/ in hospitio: condo. i. in sepulchro. p Fenerat p̄mo suo. i. christo: multo plus acceptur⁹: p numo/ regnū: p tecto/ cęlū: p pane vno/ sacietatē refectiōis ętnę: p vnica tunica/ gloriam imortalitatis: p vna sepultura mortui/ requiē ętern̄a. Prouer. xix. c. Fenerat dño qui miserētur pauperis ⁊ vicissitudinē suā reddet ei. q Et qui ꝑualet manu. i. munificētia largitatis: r Mandata seruat/ de misericordia faciēda excellentiꝰ/ q̄ ille qui dat mutuo: plus em̄ est dare q̄ cōmodare. Lucl̄. vj. b. Extende manū tuā. Lucl̄. vj. f. Date et dabit vobis. Lucl̄. xj. f. Qō superest date elemosynā. ⁊ ecce oia mūda sunt vobis. Heb. xij. d. Remissas manꝰ ⁊ soluta genua erigite. Prouer. x. a. Egestatē operata est manus remissa: manꝰ aūt fortiū diuitias parat. Ideo dictū ē. ꝫ. iij. d. Nō sit porrecta manꝰ tua ad accipiēdū: ⁊ ad dādū collecta. Ibi p totū capitulū de hac misericordia satis dictū ē. s Fenerare. i. gratis cōmoda: t Proximo tuo. i. omi homini. v In tpe necessitatis illiꝰ: hoc ē ad necessitatē eius relenandā/ nō ad voluptatē explendā. Pś. Jocūdus hō q miserēt ⁊ cōmodat. x Et iterū redde p̄mo i tpe suo. i. secūdo ⁊ tertio redde paupi. i. cōmoda q̄d ei debes i tpe necessitatis suę. Paupi em̄ necessitatis debeꝭ elemosyna dari vl̄ mutui. Vñ. ꝫ. iij. a. Declina paupi aurē tuā sine tristicia: ⁊ redde debitū tuū. Et tū hoc debitū gratia ē cū gratis reddit. Unde. ꝫ. iij. d. Qui reddit gratiā meminit in posterū debitorē. Elemosyna eadem ratiōe qua dicit fenus/ dicit ⁊ semen: quia cū multiplici lucro reddit. q̄. Corꝭ. ix. b. Qui parce seminat ꝛc. Uel aliter pōt legi vt fiat sermo ad debitorem. Alternatim em̄ monet auctor: nūc diuites ad mutuandū pauperibus: nūc pauperes ad restituendū diuitibus q̄d possunt. Unde cū dixisset diuiti: Fenerare p̄mo tuo i tpe necessitatis illiꝰ: alloquēs debitorē adiūxit: x Et iterū/ tu debitor: y Redde p̄mo: qui tibi cōmodauit: z In tpe suo. i. in tpe statuto: vl̄ cū potes. Mystice: s Fenerare p̄mo tuo. i. christo. i. eiꝰ filijs. i. pauplbꝰ misericordiā impēdendo. x Et iterū redde p̄mo. i. christo: z In tpe suo. i. i tpe grę/ dū tpus ē opādi. Christꝰ q̄ ⁊ debitor ⁊ creditor nr̄ est. Debitor quidē nr̄ ē oim/ q̄ p ipso dedimus. Lucl̄. x. f. Curā illiꝰ habe: ⁊ qcūq; superogaueris ego cū rediero reddā tibi. Itē creditor nr̄ est: qz mutuauit nobis corpꝰ ⁊ aīaz: ⁊ oia q̄ habemꝰ. Sap. xv. d. Qui spm̄ mutuatꝰ est is finxit illos. Lucl̄. vij. f. Duo debitores erāt cuidā feneratori. s Fenerare/ q̄/ p̄mo. i. christo: v In tempore necessitatis illius. i. mō: qz indiget in mēbris suis. x Et iterum redde proximo: quia ipse mutuauit tibi: z In tempore suo: id est cum locus ⁊ oportunitas fuerit.

Cōfirma verbū.

m diāntiū tibi: ⁊ sit cāsus tuus insanabilis in morte.

o Vi facit Ca. XXIX

p q misericordiā/ fenerat

q proximo suo: et qui

r ꝑualet manu/ mandata seruat. Fenerare p̄mo tuo in

s t tēpore necessitatis illiꝰ: ⁊ item

v x y z redde p̄mo in tēpore suo.

A

Pś. 140.

Pś. 111.

Mystice

Mystice

a Cōfirma verbū: operis executiōe/diligēti examinati/one/veteris ac noui testamēti auctoritate. b Et fidelit age cum illo.i. fac quod dic̄: et crede quod audis. Uel monet debitorē vt fidem seruet creditori suo. Unde dicit: O tu debitor: a Cōfirma verbū.i.firmiter serua qō ꝓmiseris.

b Et fidelit age cū illo.i. cū creditore tuo. c Et i omi tpe inuenies qō tibi necessariū est.i. libenter accōmodabit tibi creditor/cū verū ei dixeris:ꝙ pauꝑ veri siue fideles iueniū/tur hodie. Prouerb. xx.a. Multi homies misericordes vocantur: virū autē fidelem qs inueniet: d Multi quasi inuentionem estimauerūt fenus.i.cōmodatum siue mutuatū sibi. e Et ꝙstiterūt molestiā his q̄ se adiuuerūt/mutuando qō necessariū erat gratis sine vsura. In hoc sūt fere oēs/t maxime nobiles:omne mutuū inuentionem putant. Dicb. vij.a. Princeps postulat:t iudex in reddēdo est. f Donec accipiāt osculant manum dantis:id est adulant t blandiuntur creditorib⁹ suis quousq̄ mutuauerint eis. g Et in ꝓmissionibus humiliant vocem suam: id est humiliter ꝓmittunt se reddere omnia/tempore diffinito. h Et in tempore redditionis.i.in tempore quo ꝓmisit se reddere: i Postulabit tempus.i.dilationē et inducias: k Et loquet verba tedij t murmurationū/cōtra creditorē. l Et temp⁹ causabit: id est temporis caristiā t angustiā/vel aeris intēperantiā. m Si autem potuerit reddere:id est si potens fuerit ad reddendum: n Aduersabit/partem retinendo: vel dicendo cōmodatū non fuisse bonum: argentum non purū:denarios falsos: bladū putridū. Uel sic m Si aūt potuerit reddere/aduersabitur:solidi vix reddet dimidiū.i. vix reddet medietatē summe sibi accōmodate. p Et computabit illud/mutuū vel partē mutui: q Quasi inuentionē: quia retinet/et non vult reddere. r Sin autē: id est si non poterit retinere totū/ vel partem mutui: s Fraudabit illum pecunia sua:quia falsam pecuniā si potest reddet ei. t Et possidebit illum.s.creditor debitorē: v Inimicū gratis:id est sine culpa sua. x Et cōuitia t maledicta reddet illi:id est creditori. y Et ꝓ honore t beneficio/reddet illi cōtumeliā. Et ita videt auctor dissuadere a mutuo. Unde vulgo dicit: Si cōmodaui/non recepi:si recepi/nō totū: si totū/nō tale:si tale/de amico inimicū. Sap. xvj.d. Ingrati spes tanq̄ glacies hybernalis tabescet/t disperiet tanq̄ aqua superuacua. z Multi non causa nequitię:id est auaricię: a Nō fenerati sunt:id est nolūt alijs cōmodare: b Sed fraudari gratis:id est sine culpa sua: c Timuerūt:et ꝓpter huiusmodi timorē misericordiā mutui excluserunt/timentes decipi/ nolūt misereri:cum tamē scriptū sit:Omni petenti te tribue: Lucł. vj.e. Non est plena charitas quā retardat cupiditas. Unde .j. Joh. iiij.c. Qui viderit fratrē suū necessitatē habere:t clauserit viscera sua ab eo:quomō charitas dei manet in illo:Unde t hic sequit: d Uerūtamē sup humilem:id est super pauperē: e Animo fortior esto/contra temptatiōes de non reddendo: vel contra timorē de non recupando:vt fiat sermo/tam creditori q̄ debitori. Ps. Be/atus qui intelligit sup egenū t pauperem. f Et pro elemosyna non trahas illum/pauperē.i. non protrahas: sed cito indigenti da/vel cōmoda.s. iiij.a. Cor inopis ne afflixeris: et non ꝓtrahas datum angustianti. Prouerb. iij.d. Ne dicas amico tuo vade et reuertere/et cras dabo tibi cum statim possis dare. Uł sic lege: f Pro elemosyna/mutui qō fecisti pauperi: g Nō trahas illū/in causā si videris impotentē soluere. h Propt mandatū/dni. Esa. lviij.c. Frange esurienti panem tuum. Et Luc. vj.f. Date t dabit vobis. i Assume pauperē/ad pascendū/non diuitem. k Et propter inopiā eius non dimittas eū vacuū/munere tuo.q.d. subueni ei: qz inops est: nō quia seruus vel cōsanguine⁹ tuus. Uel sic: Propt inopiā eius nō dimittas eum vacuū/cōmodo tuo.i.q̄uis videas eum inopē t impotentē soluere: non ideo dimittas cōmodare. Facile em̄ est in oculis domini subito honestare pauperē: s. xj.c. Unde. s. iiij.a. dicit: Rogationē cōtribulati ne abijcias: t nō auertas faciem tuā ab egeno.i. ab eo qui est egen⁹. l Perde pecuniā ꝓpter fratrē t amicū.i. ꝓpt pauꝑe sustinendū/ q̄ frater t amic⁹ tuus est. Uel ꝓpter christū qui frater tuus t amicus tu⁹ est. Frater:qz hō eiusdē nature. Gen. xlv.b. Ego sum ait ioseph frater vester quē vendistis i egyptū. Amic⁹ :qz amat oī tpe affectu t effectu. Etiā amat: Cant. v.d. Talis est dilect⁹ meus: t ipse ē amicus me⁹ filię hierlm. Perde pecuniā/dicit: ꝑm opinionē cupidi t auari:q̄ dare paupi pdere reputat. Uł/perde/ tpaliter/vt iueni/as eternaliter. Eccs. xj.a. Mitte panem tuū sup transeūtes aquas: qz post multa tpa illū inuenies. Uel/perde pecuniā: sicut agricola pdit semē cum seminat in bona terra. De qua pditione dicit Job. xij.d. Qui amat animā suā pdet eā. m Et nō abscōdas illā/pecuniā.s. n Sub lapide: ad litterā/ retro focū:sicut fecit quidā t scripsit/ hic sūt:t ali⁹ accepit t scripsit/hic nō sunt. Matth. vj.c. Nolite thesauri/çare vobis thesauros in tra. Uel/sub lapide.i.sub duricia cordis auari t īmisericordis.s. xx.d. Sapiētia abscōdita et thesaur⁹ inuisus:q̄ vtilitas ī vtriq̄:- o In pditionē/pecunię vel aię tuę. Sepe'em̄ q̄ sic abscondit pecuniā suā/ pdit eā simul t aiam. Lucł. xij.c. dixit diues: Cōgregabo oia q̄ nata sunt mihi t bona mea:t dicā aię meę: aia habes multa bona posita ī annos plurimos/reqesce/comede/bibe/epulare. Dixit autē illi deus: Stulte hac nocte repetēt a te animā tuā:et hęc quę cōgregasti cui⁹ erūt:- p Pone thesaurū tuū/tā spūalem q̄ corpalē: q In ꝓceptis altissimi.i. in vsus pauperū siue in opib⁹ misericordię:ꝑm qō ꝓcepit altissim⁹. Manus em̄ paupeꝝ sūt gaçophylacia christi: vbi tute seruat oīs thesaur⁹. Lucł. xij.d. Uendite q̄ possidetis t date elemosynā: facite vobis sacculos q̄ nō veterascunt/ thesaurū indeficientē in celis. r Et ꝓderit tibi magis q̄ aurū/absconditū. s Conclude elemosynā in sinu paupis: id est da occulte. Matth. vj.a. Cū facis elemosynam noli ante te tuba canere/ sicut hypocritę faciunt: id est causa vanęglorię. Te autē faciēte elemosynā nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua.i.illi qui sunt a sinistris/ nesciāt elemosynā quā das a dextris t ꝑ eternis. Prouerb. xxj.b. Munus absconditū extinguit iras:t donū

Ps. 40.

guit iras: & donū in sinu indignationē maximā. a Et hęc
p te exorabit ab omni malo: id est paup cui dabis ele-
mosynā orabit vt tibi omnia peccata dimittant. Tob. iiij. b.
Elemosyna ab oi peccato & a morte liberat: & non patit aiam
ire in tenebris. b Elemosyna viri quasi sacculus
cum ipso: id est res
siue thesaurus reposi-
tus in sacculo: ad quē
recurrit in necessitate.
c Et gratiā homi-
nis quasi pupillā cōseruabit: id est
bene et fideliter/ sicut
palpebra ꝓseruat pu-
pillam oculi. Idē/ et
p eadem verba habe-
mus. ē. xvij. c. d
Et postea resur-
get/ in die iudicij: si-
cut granum seminatū
resurgit in tēpore suo.
e Et retribuet: id
est retribui faciet: f
Illis: id est faciētib⁹
elemosynā. g Re-
tributionē/ ęternā.
h Uniciqz in ca
put illorum: id est
in mentē siue ꝑm intentionē suam. Jobel. vltc. a. Cito velo-
citer reddam vicissitudinē vobis super caput vestrū. Et. j. b.
Cōuertā retributionem vestrā in caput vestrū. i Super
scutum potentis & sup lanceam aduersus inimicū
tuum: id est diabolū: k Dugnabit/ pro te: Hoc est:
plus valet elemosyna cōtra inimici iacula/ & arma corpora-
lia: quia hęc dubiā/ illa ęternā parit victoriam: vt absorbeat
mors in victoria. j. Corinth. xv. g. Scutum est ad protegen-
dū: lancea ad impugnādum: Sic elemosyna & ꝓtegit contra
iacula diaboli: et impugnat ac debilitat vires illius. De hac
materia satis est dictū. ē. iij. b. et. iiij. a. et. xij. a. et. xvij. c. l
Uir bonus. i. quicūqz iustus: m Fidē facit primo
suo: id est fideiubet ꝑ ꝓximo suo indigēti. Hoc em̄ op⁹ mi
sericordię est/ sic datuum & mutuū. o Et qui perdide-
rit/ fidem erga ꝓximū/ non credens intantū ꝓximo vt velit
fidē prębere ꝑ ipso: p Confusionē derelinquet sibi:
id est peccatum: vnde confundet in futuro nisi pęnituerit.

Mystice: l Uir bonus: id est christ⁹: Luc. xviij. d.
Nemo bonus nisi solus deus. m Fidem facit primo
suo. i. infundit in baptismo/ vel in cōtritione. o Et ą per-
diderit/ hanc fidem: p Confusionē derelinquet sibi/
ęternā. Hiere. xx. c. Non intellexerūt opprobriū sempiternū
quod nunqz delebit. Item mystice de ꝑlato: l Uir bon⁹/
sibi & alijs: id est bonus ꝑlatus: m Fidem. i. fideiussionē:
n Facit primo suo. i. christo ꝓ subditis/ quādo curam
eoꝝ suscipit. o Et qui pdiderit/ vnam de animab⁹ sibi
cōmissis. p Cofusionē/ sempiternā/ derelinquet sibi.
Unde. iij. Regl. xx. g. Et cū fugisset vir vnus/ adduxit eum
quidā ad me & ait: Custodi illum/ qui si lapsus fuerit/ erit ani-
ma tua ꝑ anima illi⁹: aut talentū argenti appendes. Prouer.
vj. a. et. xj. c. xx. c. xxvij. b. de hac materia. q Gratiā fide-
iussoris ne obliuiscaris: ad lras: q̄si ingrat⁹ vel nolēs li-
berare eū. s Dedit em̄ pro te animā suā. i. res suas
q̄b⁹ sustentat aia. i. vitā suā obligauit ꝑ te. v Repromis-
sorē. i. fideiussorē: x Fugit peccator/ i ope. y Et im-
mūd⁹/ corde: q̄si trāsiuit termin⁹ solutiōis. z Bona ver-
ba repromissoris. i. fideiussoris: a Sibi ascribit
peccatoꝝ. i. malus creditoꝝ: ad litterā. Putat em̄ q ꝓpter
ꝓbitatē aut nobilitatē suā debeat ei⁹ fideiussor fieri. b Et
ingrat⁹ sensu. i. sciēter. c Derelinqt liberantē se: id
est ꝑmittit fideiussorē suū incurrere. Mystice: q Gratiā
fideiussoris. i. doctoris vel ꝑlati: r Ne obliuiscaris/

a & hęc pro te exorabit ab omi
b malo. Elemosyna viri quasi
c sacculꝰ cū ipso: et grātiā ho-
minis quasi pupillā cōseruа
d bit: & postea resurget & rētri-
e f g h buet illis retributionē vni-
i ciqz in caput illoꝝ. Super
scutū potētis & sup lanceam
k aduersus inimicū tuum pu-
l m gnabit. Uir bonꝰ fidem facit
n o primo suo: & q pdiderit ꝓfu
p q sionē derelinquet sibi. Gra-
r tiā fideiussoris ne obliuisca-
s t v x ris: dedit em̄ ꝑ te aiam suā.
z Repromissorē fugit pctor et
imūdus. Bona ꝓ verba repro-

a missoris sibi ascribit pctor: &
b ingrat⁹ sensu derelinqt libe-
d rantē se. Uir repromittit de
e primo suo: & cū pdiderit re-
f uerentiā derelinquet ab eo.
g Repromissio neqssima mul-
h tos pdidit ꝓ diligētes: & cōmo-
i uit illos quasi fluct⁹ maris.
k Uiros potētes gyrans mi-
m grare fecit: & vagati sunt i gen
n tib⁹ alienis. Pctor trāsgrē-
diens mādatū dñi incidet in
o repromissionē nequā: & q cō
p nat mlta agere: icidet i iudi-
q r cū. Recupa primū ꝑm vtu-
s tē tuā: & attende tibi ne icidas.

catorē vl christū: & Fugit pctor & imūdus. i. hęretic⁹ &
falsus christianus. Uel/ & Peccatoꝝ/ q ad peccata spūalia.
y Et immūd⁹/ q ad pcta carnalia: qz nō vult sanari medi-
cina medici. z Bona ꝓba repromissoris. i. pdicatiōes
ꝑ vitia factas: a Sibi ascribit pctor. i. ꝓpter se ꝑ se pu
tat dictas. Uñ. ē. xj. d. Bona in mala cōuertēs insidiat: & in
electis imponet maculā. b Et ingrat⁹ sensu/ quē dedit ei
dñs: c Derelinqt liberantē se. i. volentē liberare a dia-
bolo quātū in se ē. Luc. vj. e. Ipse benign⁹ ē sup ingratos &
malos. d Uir repromittit de primo suo/ custodiēdo.
Luc. xiij. b. Fodiā circa illā & mittā stercora. e Et cū pdi
derit reuerētiā. i. verecūdiā/ vltimorē dei. f Derelin-
quet ab eo/ ꝑlat⁹ a subdito: vel subditus a ꝑlato/ si inuenit
maius bñficiū. g Repromissio neqssima. i. receptio cu-
rę p symoniā vel p hypocrisim/ aut p mēdaciū/ aut ꝓpter lu-
crū tpale: h Multos pdidit diligētes/ nō deū/ nō ani-
mas: sed diuitias vel honores. i Et cōmouit illos q̄si
fluctus maris/ p lites & cōtentiōes/ aut p remorsū ꝓsciētię.
Esa. lvij. d. Cor impij q̄si mare feruēs qđ q̄escere nō pōt: &
redūdāt fluct⁹ ei⁹ i cōculcationē & lutū: & nō ē pax impijs/ dic
dñs de⁹. k Uiros potētes. i. magnos ꝑlatos. l Gyrās
migrare fecit/ vsqz romā/ mōtes & alpes. m Et vagati
sunt i gentib⁹ alienis. Multi em̄ ꝑlati sępe trāseūt mō-
tes & alpes ꝓpter honores & ꝑlatiōes: qui ꝓpter deū nollēt ire
vsqz ad sanctū dionysiū. Hiere. l. a. Grex pditus fact⁹ ē ꝓphe
me⁹: pastores eoꝝ seduxerūt eos: fecerūtqz vagari i mōtib⁹:
de monte in collē trāsierūt: obliti sunt cubilis sui. n Pctor
transgrediēs mādatū dñi icidet in repromissionē
nequā/ qz cū sit curat⁹ ꝑmittit se alios curaturū. Luc. iiij.
d. Utiqz dicet⁹ mihi: medice cura teipsū. Ul/ Pctor trans-
grediēs mādatū dñi icidet i repromissioꝝ nequā. i.
in maledictionē ęternā: quā dñs ꝓmisit trāsgressoribꝰ māda-
toꝝ eⁱ⁹. Deut. xxvij. d. Maledict⁹ q nō ꝑmanet i sermonib⁹
legis huiꝰ: nec eos ope ꝑficit. o Et ą conat mlta agere/
sil/ vl sup vires suas: p Incidet/ ad litterā: i iudiciū/ litiū:
vel ętern̄e dānatiōis. Un. ē. xj. b. Fili ne i multis sint actus
tui. Exo. xviij. c. dixit ietro ad moysen: Ultra vires tuas est
negociū: solus illud nō poteris sustinere &c. q Recupera
primū tuū/ largiendo quib⁹ indiget si paup factus est. r
Scōm vtutē tuā. i. ꝑm facultatē tuā. s Et attende tibi
ne incidas/ in paupertatē/ vel in peccatū/ vel in manus do-
mini. Heb. x. f. Horrendū est incidere in manꝰ dei viuentis.

Initiū vitę bonis

Dystice

Dystice

Dystice

Ar. †dirigētes

Ar. †ꝑmissionē

B

5.17.c.

a Initiū vitę homis. Rab. Frugalitatē ⁊ hospitalitatē et honestatē docet auctor hic. i. vt tempantes simus in victu ⁊ vestitu: honesti in moribꝰ: largi i suscipiēdis fratribꝰ. Et in ꝓncipio reꝓhendit luxuriā cibi ⁊ potus: superfluitatē vestium: excessū turriū ⁊ palatiorꝫ: Non em̄ in ꝓncipio mūdi hęc erāt in vsu: sed pomis arbo

j.39.d. rum ⁊ oleribus herba rum viuebāt antiqui: et deus post peccatū ꝓmis parētibus tunicas pelliccas fecit. Et Hieronymꝰ. Vile oluscūlū et panis hebrarius cibꝰ erat. Et hoc est qđ dic̄: a Initiū vitę homis: id est initialis siue ꝓmitiua sustentatio hominis fuit aqua ⁊ panis. Immo lac: quia ꝑus lacte puer nutritur ꝙz aq̄ vel pane. Itē ꝓmꝰ hō nec lacte nec pane

Ecc.2.d. nec aqua ꝓmo vsus est: sed pomis. Vñ ⁊ dictū ē ei: De omi ligno paradisi comede. Solutio. Initiū vitę hominis. i. sustētialis ⁊ ꝓncipalis sustentatio hominis est aqua et panis post peccatū. Unde post peccatū dictū est homi: In sudore vultus tui vesceris pane tuo: Gen. iij. d. d Et vestimentū/ sine ornatu. e Et dom⁹ ꝓtegens. i. ꝓtegere sufficiēs: f Turpitudinē/ egestiōis. Ad litterā: in ꝓncipio faciēbāt cauernas in terra vel in arboribꝰ: in quibus habitabāt ad requisita naturę. Et hęc cauerna dicit hic dom⁹ ꝓtegens turpitudinē. Deut. xxiij. b. Habebis locū extra castra ad quē exibis ad requisita naturę gestās paxillū in baltheo ⁊c. Vel/ dom⁹ ꝓtegens turpitudinē/ dz̄ tentoria ⁊ pastophoria ⁊ cauernę ⁊ spelūcę monstrū: in quibꝰ antiq̄ habitabāt: sicut legit Hieb. xj. g. In solitudinibꝰ errantes: ⁊ in mōtibus ⁊ in spelūcis ⁊ in cauernis terrę. Nūc ꝙo fiūt caruernę sub terra ad vina frigidius cōseruanda: turres iam ⁊ palatia ad habitandū. Hiere. xxij. d. Ędificans ꝙ dicit: ędificabo mihi domū latā ⁊ cęnacula spacīosa: qui aprit sibi fenestras: ⁊ facit laquearia cedrina: pigitęz

Mystice sinopide. Glo. i. sanguie ihesu christi. Mystice: a Initiū vitę homis/ spūalis: b Aqua/ baptismi: c Et panis/ eucharistię: d Et vestimētū/ virtutis: e Et domus ꝓtegens turpitudinē/ in cōuersatione sancta. g Melior est victꝰ paupis sub tegmie asserū/ domus ꝓprię: i Et epulę splēdidę in pegre. i. in ꝑegrinatiōe: Vl̄ vna dictio. i. valde pegre. k Sine domicilio/ ꝓprio. q. d. melꝰ est tenuē victū sub vili tugurio cū securitate sumere/ ꝙz splēdidas epulas in terris ḡrere. Vñ Ecc̄s. iij. b. Melior est pugillus cū requie ꝙz plena vtraq̄z manus cū dolore ⁊ afflictione animi. Prouerb. xvij. a. Melior est buccella sicca cum gaudio ꝙz plena domus victimis cum turgio.

Mystice Mystice: g Melior est victus paupis ⁊c. Melior est sensus spū. alis sub vili fra: ꝙz ambitiosę phoꝫ delitię: quę i libris varijs cōtinent. Prouerb. xv. b. Melius est vocari ad

Moraliter olera cū charitate ꝙz ad vitulū saginatū cū odio. Moralit̄: g Melior est victꝰ paupis. i. grossa ꝓdicatio vel doctrina q̄ viuūt pauꝑes ⁊ simplices: b Sub tegmine asserū. i. sub verbis impolitis ⁊ rudibꝰ: i Et epulę splendidę in pegre sine domicilio. i. ꝙz iniquę phię ⁊ sermones lucētes ⁊ copositi sine ędificatiōe: hoc est: melius est ꝓdicare vel docere grossā ⁊ vtilē theologiā: ꝙz tullij vl̄ platōis elegātiā. Prouer. xxvij. d. Sufficiat tibi lac capraꝝ i cibos tuos: et i necessaria dom⁹ tuę/ ⁊ i victū ancillis tuis. l Minimū ꝑ magno placeat tibi. i. sufficiat tibi qđ habes/ licz modicū sit: ne superflue ḡras qđ adipisci nō vales. Vñ Ecc̄s. vij. a. Quid necesse est homi maiora se quęrere cū ignoret quid conducat sibi in vita sua numero dierum pegrinationis sue: Vel sic: l Minimū. i. paupertas vel modica prębenda:

m Mꝛo magno. i. pro cęlo habendo: n Placeat tibi. Tob. v. d. Sufficiebat nobis paupertas nra: vt diuitias cōputaremus hoc ꝙ videbamus filiū nostrū. o Et imꝓperiū ꝑegrinationis non audies. i. quod audiūt ꝑegrini qñ aliqua petūt/ qñ dicitur eis: trutanni/ alieni/ gens: qđ in lege ꝓhibitū ē. Unde Leuit. xix. g. Si habitauerit aduena i tra vestra: ⁊ morat⁹ fuerit inť vos: non exprobretis ei: sed sit inter vos quasi indigena. p Vita nequā hospitādi de domo i domū: vt scurra vagus. Unde Lucl. x. b. Nolite trāsire de domo in domū. q Et vbi hospitabit nō fiducialiter aget: id est nō erit securus: et quicq̄z faciat/ siue dormiat siue vigilet cum timore facit. Mimis em̄ difficile est securitatē inter ignotos/ et maxime hospites inuenire. j. xxxvj. d. Cui credit ꝙ nō habet nidū? et deflectens vbiq̄z obscurauerit ąsi succinct⁹ latro exiliēs de ciuitate i ciuitatē. r Nec aperiet os. i. nō audebit loq̄/ vl̄ cōtradicere hospiti/ vl̄ familię dom⁹. Moraliter: p Vita nequā hospitādi de domo Moralit
un domū. i. de facultate i facultatē: de libro i libr̄. Quelibet em̄ facultas vna dom⁹ est: Quilibet etiā liber theologię vna dom⁹ ē. Vñ suggillat hic auctor mītos ꝙ impfecte ⁊ insufficienť ⁊ malo mō addiscūt: mō ad domū aristotelis: mō ad domū hippocratis: mō ad domū iustiniani: mō ad domū gratiani: mō ad domū moysi: mō ad domū pauli ⁊ petri vl̄ christi currūt: ⁊ i nulla habitāt. Et talis/ q Nō fiducialiter aget: nō em̄ sic inuenit sapientia. r Nec aperiet os/ ad loquēdum vel docendū vel p̄dicandū. Quomo autē sapiētia quęri debeat/ et inueniri queat: dicit/ Prouerb. ij. a. Si quęsieris eā quasi pecuniā/ et sicut thesauros effoderis illā: tunc intelliges timorē domini: ⁊ scientiā dei inuenies. Sequitur:

s Hospitabit/ in domo aliena. t Et pascet et portabit ingratos: ad litterā: familiā dom⁹: v Et adhuc amara audiet/ lites ancillarū/ vagitus puerorū/ computū fraudulentū. x Transi hospes ⁊c. fm Glo. vox est auctoris vel christi/ dicentis hospitātibus hmōi: x Transi hospes/ redi ad domū ꝓpriā: y Et ozna mēsam/ tuā: 5 Et quę in manu habes. i. de bis quę possides: ⁊ labore tuo acquiris: a Liba ceteros. i. te ⁊ filios ⁊ familiam tuā. Melius pōt legi vt sit vox hospitis recipiētis: qui dicit aduenientī: x Transi hospes. i. intra domū meā ⁊ vade vltra in thalamū illum: y Et ozna mēsam/ cibis ⁊ potibus ⁊ diuersis ferculis. 5 Et q̄ in manu habes ciba ceteros. i. de bis q̄ habes da cibū ceteris. i. familię dom⁹. Si nō dicit ꝑ verbo/ dicit tū facto: qz qñ ille comedit in mēsa sua venit tota familia/ vnꝰ post aliū. i. aliqđ factur⁹ vel dicturus.

b Exi a facie honoris amicoꝝ meoꝝ. i. amicoꝝ meorū honorabiliū. Hoc sępe dicit posit prādiū: vel qñ supuenit ditior hospes/ tūc cōpellit exire de thalamo honoris: tūc dī illi illud/ Lucl. xiij. b. Da huic locū. c Necessitudine dom⁹ męę. i. ꝓt necessitatē dom⁹ męę. d Hospitio mihi fact⁹ est frat̄. i. ita familiaris vt frat̄. q. d. ꝓter familiaritatē cōfidēter tibi dico vt cedas mihi illi: ⁊ sis in eo vt frat̄. e Grauia hęc/ q̄ dicta sūt: f Homi habēti sensū/ rōnis. Et sil'r guia sē: g Corręptio dom⁹. i. familia dom⁹ obiurgās ⁊ maledicēs: h Et imꝓperiū feneratoris. i. hospitis q̄ vltra debitū vēdidit sua. Vl̄/ g Correctio dom⁹. i. depauꝑatio dom⁹: h Et imꝓperiū fenerator̄. i. ad frās: hęc ꝓma sunt. Prouer. xxij. a. Diues pauꝑibus imperat: et qui mutuum accipit seruus est fenerantis.

Qui diligit filiū

Qui diligit filiū suū ꝛc. Hoc capitulū diuidit in quinq; partes. Primo agit de correctiõe filioꝝ. Secũdo de sanitate tã corpali q̃ spũali/cunctis diuitijs p̃ferenda: ibi: Melior est pauꝑ sanus. Tertio de pnicio/sa taciturnitate sapiẽtis: ibi: Bona abscõdita ꝛc. Quarto de tristicia fugiẽda ꝛ iocũditate tenenda: ibi: Tristiciam nõ des aiẽ tuę. Quinto de cõtentiõe ꝛ inuidia fugienda: et hilaritate ac liberalitate p̃dicatoꝝ sectãda: ibi: Zelus ꝛ iracũdia. Dicit ergo: a Qui diligit filiũ suũ/tã carnalem q̃ spũalem vera dilectiõe: b Assiduat illi flagella: a puericia et q̃diu iuuenis est: c Ut lętetur in nouissimo suo/tã pater q̃ filius: qñ. s. iã nõ erit filius subvirga patris. d Et nõ palpet pximorũ ostia: sicut scurra vel fornicator: vel sic fur. Exemplũ de filio illo qui comedit nasum patris sui/cum ducebat ad patibulũ: quia nõ correxerat eum. ℈. xxj. d. Pes fatui facilis in domũ pximi sui. De hoc dr Prouerb. iij. b. Quẽ diligit deus corripit. Idem/Heb. xij. b. Et Prouer. xiij. d. Qui parcit virgę odit filium suũ: qui aũt diligit/instanter erudit illũ. Item Prouerb. xxij. c. Stultitia colligata est in corde pueri: ꝛ virga disciplinę fugabit illã. Item Prouerb. xxiij. b. Noli subtrahere a puero disciplinã: si enim pcusseris eum virga non morietur. Tu virga percutis eum: et aiam ei⁹ de inferno liberabis. Item Prouer. xxix. c. Virga atq; correctio tribuit sapientiã: puer aũt q̃ dimittit voluntati suę confundit matrẽ suam. ℈. vij. c. Filij tibi sunt eruditi illos: ꝛ curua illos a puericia eorum. e Qui docet filium suũ/siue carnalem siue spiritualẽ/sanam ꝛ vtilem ac honestam scientiã: f Laudabit in illo. Prouerb. x. a. Filius sapiens lętificat patrem suum. g Et in medio domesticorũ in illo gloriabit: ad litteram. Prouerb. x. a. Gloria patris filius sapiens. Vel/ g In medio domesticorũ. i. angelorũ ꝛ sanctorũ qui sunt domestici dei: h In illo gloriabit/in futuro. Prouerb. xvij. a. Corona senũ filij filioꝝ: ꝛ gloria filioꝝ patres eorũ. j. Thessal. ij. d. Vos enim estis gloria nostra ꝛ gaudium. i Qui docet filium suũ/siue carnalem siue spiritualẽ: k In ęlũ/inuidię/mittit inimicũ/occasionaliter: quia se ꝛ filiũ suũ facit inuidiosũ/vnde inuidus efficit inimicus. l Et in medio amicorũ gloriabit in illo: id est de illo filio bene docto. m Mortuus est pater ei⁹: id est filij sapiẽtis: n Et quasi non est mortuus: quia vixit in filio doctrina eius ꝛ cõuersatio. o Similẽ enim reliquit sibi post se: qui eũ factis ꝛ dictis repręsẽtat. Prouerb. xiij. d. Bonus reliquit hęredes filios suos ꝛ nepotes. p In vita sua vidit/pater filiũ suũ bene doctũ: q Et lętatus est in illo. i. de illo: r In obitu suo nõ ẽ contristat⁹/de malo successore. s Nec cõfusus est corã inimicis/corpalib⁹ siue spũalib⁹. Gen. xlvj. d. Dixit pater ad Ioseph: Jã lętus moriar: qz vidi faciẽ tuã ꝛ supstitẽ te relinquo. Prouer. xxiij. c. Exultat gaudio pat iusti: q̃ sapiẽtẽ genuit/lętabit in eo. t Reliqt enim defensorẽ dom⁹. i. familię/cõsciẽtię/ecclię. v Cõtra inimicos/dęmones/hęreticos ꝛ tyrãnos. x Et amicis/deo ꝛ angelis/sctis/oib⁹ christianis. y Reddẽtẽ gratiã/p accepto bñficio doctrinę/boni exẽpli/laudis. Ecñ. iij. Regl. ij. b. dixit dauid salomoni: Sz ꝛ filijs berzellai galaaditę reddes gratiã. z Pro aiab⁹ filioꝝ/saluãdis: a Colligabit vulnera sua/ pat vel filius bonus. q. d. exponet se morti p salute filioꝝ. Colligabit dic. i. sil'ligabit: vt notenꝫ passio ꝛ cõpassio sil'inesse i illo. ij. Corl. xj. g. Quis infirmatur ꝛ ego nõ infirmor? Jrẽ. ij. Cor'. xij. e. Ego libẽtissime ipendã: ꝛ supimpẽdar egoipse p animabus vris. b Et supra nẽ vocẽ/familię dolentis vel plangentis vel lugentis. c Turbabuntur viscera eius/cõpassione pietatis. ij. Corl. vij. d. Viscera ei⁹ abũdanti⁹ in vob sũt. d Equ⁹ indomit⁹ euadet. i. ex via vadet: e Durus. i. dure portãs vl irrefrenabilis p̃ duricią oris: vel dur⁹ ad calcaria. f Et filius remissus. i. indisciplinatus vel sue volũtati dimissus: g Euadet ꝓceps/extra viã iusticię: hoc est: sicut equ⁹ indomit⁹ ꝛ dur⁹ in ꝓcipitiũ vadit: et se et sessorẽ interficit: sic filius indisciplinat⁹ in peccatũ init/ꝛ se ꝛ aiaz suã duplici morte occidit. Cõpat autẽ equo indomito filius stultus/ꝓpter lasciuiã/ꝓpter superbiã/ꝓpter feruorẽ/ꝓpter duritiã. Hiere. v. c. Equi amatores in fęmias ꝛ emissarij facti sũt. h Lacta filiũ tuũ. i. si lactaueris tredicẽdo/mollit nutriẽdo. i Et pauentẽ te faciet. i. aio trepidantẽ. Ille enim pauid⁹ ẽ: vt dicit Jsi⁹. quẽ fugat trepidatio mẽtis: q̃ videt filiũ errare ꝛ vellet tangere nõ audet ꝓpt nimij amor/ remissionẽ. Jõ dic̃ salomõ Prouer. xxiij. d. Ne lactes quẽq; labijs tuis. Jrẽ. xvj. d. Vit iniqu⁹ lactat amicũ suũ: ꝛ ducit eũ p viã nõ bonã. k Lude cũ eo ꝛ cõtristabit te. Prouer. xix. b. Dolor pris filij⁹ stult⁹. Ecñ. ℈. vij. c. dictũ ẽ: Filię tibi sũt serua corp⁹ illaꝝ: ꝛ nõ ostẽdas facie tuã hilarẽ ad illas. Hiere. xv. d. Nõ sedi i cõcilio ludẽtiũ: ꝛ gloriatus sũ a facie man⁹ tuę. Poeta Mimia familiaritas parit cõtẽptũ. Jdeo dic̃ Job. xxix. b. Videbãt me iuuenes ꝛ abscondebant. l Nõ corrideas illi. i. cũ illo ridẽte ñ rideas. m Ne cõdoleas. i. cũ illo dolẽte nõ doleas. n Et in nouissimo. i. i puericiozi ętate illi⁹: o Obstupescẽt dẽtes tui/ si b fecerl. i. dolebis: ꝛ iutilis erit correctio vel increpatio tua. Dẽtes enim stupidi inutiles sũt ad masticãdũ: ꝛ dolorẽ habẽt. Hiere. xxxj. c. et Ezech. xviij. a. ponit hęc auctas in parte: Patres comedebãt vuã aceruã: ꝛ dẽtes filiozũ obstupescũt. Vel sic lege: l Nõ corrideas illi. i. nõ arrideas illi. Ecñ. ℈ xxj. c. Sapiens vir tacite ridebit. Job. xxix. d. Si qñ ridebã ad eos/ñ credebãt. Et q̃re? m Ne cõdoleas/postea cũ viderl eũ ꝓpt risũ ꝛ molliciẽ tuã dissolutũ ꝛ stultũ. n Et in nouissimo. i. i die iudicij: o Obstupescẽt dentes tui: vt nec te valeas excusare. j. Regl. iij. c. Heli: qz nõ corripuit filios suos pdẽnat⁹ est. p Nõ des illi potestatẽ/tui vl turozũ: vl sui vel suozũ. q In iuuẽtute sua/ne aburat illa: sic ille q̃ dixit pri suo: Lucl. xv. c. Pat/ da mihi prẽ substãtię q̃ me cõtigit ꝛc. r Et ne despicias cogitat⁹ illi⁹. i. nõ negligas illũ corrigere ꝛ verberare/ etiã p malis cogitatiõibus cũ tibi innotuerint. Prouer. xxij. c. Stultitia colligata ẽ i corde pueri: ꝛ ꝛga disciplinę fugabit illã. s Curua cerui/cem. i. disciplinãdo hũilia eũ ne supbiat: t In iuuentute: qz dum arbor vl planta tenera ẽ põt curuari q̃cũq; volueris: cũ aũt induruerit potius frangit q̃ curuet. Ecñ. ℈. vij. c. Filij tibi sunt eruditi illos: et incurua illos a puericia illorũ. t Et tunde latera eius dum infans est/ nõ caput ne stultus fiat: sed latera vt castus fiat. j. xlij. a. Seruo pessimo latus sanguinare: super mulierẽ nequam bonum est signum.

Ne forte induret

a Ne forte induret. i. crescat & durus fiat: b Et nō credat tibi/ volēti corrigere. c Et erit tibi dolor animę. i. magnus dolor ptingens vsq; ad interiora aię. d Doce filiū tuū/ verbis & exemplis. e Et opare in illo/ flagellis & monitiōibus: sicut cultor in vinea vl' in agro. f Ne in turpitudinē illi⁹ offendas. i. ne in turpi vita illius scandalū patiaris. ē. xxij. a. Cō fusio pris ē de filio indisciplinato. Ecclī. vij. b. Filius cōtumeliā facit pri. g Melior est pauper sanus. Hęc est secūda ps capituli in q̄ ostendit q̄ sanitas cunctis diuitijs p̄ferenda est/ & etiā eligenda. Unde dicit: g Melior est/ licz non dicak: h Paup/ tcēsu vel spiritu. i Sanus/ mēte & corpore. k Et fortis/ ad agendum & patiendū. l Uiribus/ mētis & corporis. m Et diues/ censu vel spiritu: n Imbecillis/ ad agendū & patiendū. o Et flagellatus malicia. i. mali sciētia qua nullū flagellū grauius est. Prouer. x. d. Fortitudo simplicis via dñi: & pauor his qui opank malū. Prouer. xij. b. Melior est paup sufficiēs sibi q̄ gloriosus & indigens pane. Item Prouer. xix. a. Melior ē paup q̄ ambulat i simplicitate sua q̄ diues torquēs labia sua. Item Prouer. xxviij. a. Melior est paup ambulās i simplicitate sua q̄ diues prauis itinerib⁹. p Sal⁹ aię in sanctitate iusticię. i. i firmitate gr̄ę iustificātį animā. Prouer. xiij. d. Uita carnū sanitas cordis. q Et melior oi auro & argēto: ad litterā: q̄ sanitas iusticię liberabit aiaz a morte ęterna: aurū ꝙ & argentū nihil pderūt in die iudicij/ imo plus nocebūt. Prouer. xj. a. Non pderūt diuitię in die vltionis: iusticia autē liberabit a morte. Unde dicēt diuites i die iudicij vl' i inferno: Quid pfuit superbia/ aut diuitiarū iactātia q̄d cōtulit nobis? Sap. v. b. Vl' melior/ est/ oi auro/ sapię: & argēto/ eloquētię. Prouer. iij. b. Melior ē acquisitio ei⁹ negociatiōe auri & argēti. r Et corp⁹ validū/ ad labores honestos melius est: s Q̄ census imensus. i. quātūuis magnus. Ecce ordo. Primo anima: secūdo corpus: tertio census. Sed multi hunc ordinem pertuertūt: q̄ censum corpori p̄ponūt & corpus aię. t Nō est census sup̄ censum salutis corpis. i. nullus census q̄ualet salute corporis: multo fortius nec salute animę quę est iusticia: & tamē auari plus censum q̄ iusticiam vel animā diligunt. ē. x. b. Nihil iniqui⁹ q̄ amare pecuniam: hic em̄ & animā suam vēnalē habet: quoniā in vita sua p̄iecit intima sua. v Et nō est oblectamentū sup̄ cordis gaudiū/ fortiter laborātis in p̄ceptis dei. Nam etsi corpus attenuak labore/ anima reficik & impinguak charitatis ac iocūditatis pinguedine. Prouerb. xj. d. Anima quę benedicit impinguabik. Multo fortiꝰ quę bene facit. Et q̄ inebriat ipse quoq; inebriabik. Hiere. xxxj. c. Conuertā luctū eorū in gaudiū & consolabor eos: & lętificabo a dolore suo: & inebriabo animā sacerdotū pinguedine. ij. Corinth. iiij. d. Licet is qui deforis est noster homo corrumpak: tamen is qui intus est renouak de die in diem. Hoc gaudiū pars est beatitudinis: & inchoak hic sed in futuro cōsūmak. Esa. lxvj. d. Gaudete cū hierlm gaudio vniuersi qui lugebatis sup eā. x Melior est mors/ naturalis/ y Q̄ vita amara. i. plena miserię & laboris: q̄ inhil aliud ē talis vita q̄ mors diuturna. Eccls. iiij. a. Laudaui magis mortuos q̄ viuentes: et feliciorem vtroq; iudicaui qui nōdum natus est. Uel sic: x Melior est mors/ naturę vel gratię: qua quis morik mūdo vl' peccato: y Q̄ vita amara: id est peccatis plena: quę amaricare cor faciunt: et ad amaritudinē ętern̄ tendunt. Ps. Preciosa in cōspectu

a ne forte induret & nō crēdat b tibi: et erit tibi dolor animę. c Doce filium tuū et opare in d illo/ ne in turpitudinē illius e offendas. Melior est pauper f sanus & fortis viribus: q̄ di g uites imbecillis & flagellatus h malicia. Salus animę i sanctitate iusticię: et melior omi k auro & argento: & corpus va l lidū q̄ census imensus. Nō m est census sup̄ census salutis corpis. n Et nō est oblectamentū sup̄ cordis gaudiū. o Melior ē mors q̄ vita amara: & requies ętern̄ q̄ languor p pseuerās. Bona abscondita in ore clauso q̄si appositiones epularum circūpositę sepulchro. Quid proderit libatio idolo: Hęc enim mānducabit nec odorabitur: Sic q̄ effu-

est cēnsus sup̄ censum salutis corporis: & nō ē oblectamentū sup̄ cordis gaudiū. Melior ē mors q̄ vita amara: & requies ętern̄ q̄ languor pseuerās. Bona abscōdita in ore clauso q̄si appositiones epularum circūpositę sepulchro. Quid proderit libatio idolo: Hęc enim mānducabit nec odorabitur: Sic q̄ effu-

Ut. tobi. 5.20.d. 7.41.c.

Ut. mensu

nem in mente. b Bona abscondita in ore clauso: id est in homine habente os clausum. c Quasi appositiones epularum circūpositę sepulchro: id est sicut epulę appositę mortuis in sepulchris inutiles sunt: ita scientia et sapientia abscondite inutiles sunt. Et tangit morem antiquorum/ qui olim sepulchris epulas apponebant/ credentes q̄ mortui inde comederent et melius haberent: Quod erat error: sicut de bel: de quo dic̄ Daniel. xiij. a. Nonne magn⁹ deus bel qui tanta comedit: Et ita innuit auctor q̄ sicut illi peccant qui sepulchris epulas apponunt: ita peccant qui scientiam clausam tenent. Unde Prouer. xj. d. Qui abscondit frumenta in tempore famis/ maledicetur in populis. Sed videtur q̄ apponere epulas in sepulchris non sit malū: Tob. iij. c. Panem tuū & vinum tuū super sepulturā iusti constitue. Sed dicimus q̄ tobias non credidit q̄ animę mortuorum inde comederent: sed hoc iussit vt inde comederēt pauperes & ozarent p animab⁹ ibi sepultorū. De hoc. ē. xx. d. Sapientia abscōdita & thesaur⁹ inuisus: quę vtilitas in vtrisq;?

d Quid proderit libatio idolo? q. d. nihil. g Hęc enim manducabit nec odorabik: q̄ etsi os habeat et nares/ nō tamē comedit aut odorat. Mystice: d Quid proderit/ libanti: id est homini idolatrę: e Libatio: id est immolatio siue oblatio facta: idolo? Nihil/ immo nocebit. Est autē triplex idolum mysticū: cui fere totus mundus immolat. Baal/ beelphegor/ & chamos. Baal interpretak superior: hoc adorāt omnes superbi. Beelphegor interpretak vetustas deuorans: aut os pellis: ipse est priapus siue simulacrum ignominię: hoc adorant/ huic immolant omnes luxuriosi. Chamos interpretak congregans: hoc adorant et huic immolant omnes auari. Omne autē q̄d est in mūdo/ aut est cōcupiscentia carnis/ aut cōcupiscentia oculorū/ aut superbia vitę. j. Joh. ij. c. Et ita totus mūdus idolatra est. Hiere. xj. c. Scōm numerū ciuitatū tuarum erant dij tui iuda. Moraliter: d Quid pderit libatio: id est dominici corporis consecratio. f Idolo: id est p̄lato malo: qui speciē prelati habet & non veritatē: De quo Zach. xj. d. O pastor et idolū derelinquēs gregem. Hiere. xj. c. Quid est q̄ dilect⁹ me⁹?: id est p̄latus in domo facit scelera multa? Nūquid carnes sanctę auferent a te malitias tuas? Non tunc ei proderit libatio/ imo nocebit: q̄ quicūq; corpus dñi indigne accipit/ iudiciū sibi manducat et bibit. j. Corinth. xj. f. Plus dicitur hic: quia/ g Nec manducabit/ quidem vtiliter illud: sed perniciose. h Nec odorabitur. i. odorem suauitatis nō sentiet. Sequitur: i Sic qui effugak a dño. i. elongak a domino in p̄senti: & in die iudicij fugabik in infernum.

Mystice

Mystice

Triplex i

Moraliter

Mystice malo plat

Et portans mercedes

Mystice/ exponik de malo p̄lato: i Sic qui effugak a domino. i. cōtemnik & reprobak malus p̄latus: quē circūlo-

quik sic. Et portans

a Et portãs mercedes iniquitatis: videns oculis et ingemiscens .i. idolatra qui mercedem iniquitatis portat: id est pœnam p iniquitate: videns oculis/ q̃ lapis vel lignum est qđ adorat: et ingemiscit: id est int⁹ gemit: quia cõscientia mordet eum: d Sicut spado complectẽs virginem et suspirans: qz nõ potest facere voluntatẽ vel voluptatẽ suã: hoc est: sicut cõplexus virginis inutilis est/ imo nociuus spadoni: sic adoratio idoli iutilis z nociua ẽ idolatris. Alij legũt hoc de illo q̃ abscondit scientiã suam quã posset vtiliter publicare: De quo dictũ est. s. Bona abscondita in ore clauso ꝛc. Et est sensus: a Sic q̃ effugat a dño/ seruus piger q̃ abscondit pecuniã dñi sui. a Et portans mercedes iniquitatis. i. talentum sibi iniquo z nolenti multiplicare debitũ vel creditũ. b Videns oculis z ingemiscẽs. i. intelligens quid esset faciendũ: et inde ex accidia ingemiscẽs. d Sicut spado cõplectens virginem/ inutiliter: f Et suspirans: qz generare non potest: hoc est: sicut spado inutilit cõplectit virginẽ: sic ser⁹ piger inutiliter habet scientiã.

a gãt a dño: z portans mercedes
b des iniq̃tatis: Videns ocu/
c d lis et ingemiscẽs: sicut spa/
f g do cõplectẽs virginẽ z su/
B g spirãs. Tristiciã nõn des aie
i tue: z nõn affligas temetipsũ
k in cõsilio tuo. Jocũditas cor/
l dis hec est vita homis z the/
m saurus sine defectiõe sancti/
n o tatis: z exultatio viri est lon/
p geuitas. Miserere aie tue
q r placens deo z cõtine z cõ/
s t grega cor tuum in sanctitate
v r eius: et tristiciã longe expel/

r Et cõtine/ cõtra luxuriã: s Et cõgrega/ cõtra auariciam: t Cor tuũ/ non solũ corpus: v In sanctitate eius: id est dei vel cordis: contra hypocrisim: quę tñ exterius sanctitatẽ habet. x Et tristiciã/ sęculi: longe expelle a te/ mundũ/ z quę mũdi sũt cõtemnẽdo. y Multos eñ occidit tristicia: non solũ spiritualiter sed et corporaliter. ĩ. xxxviij. b. A tristicia festinat mors: z cooperit virtutẽ. z Et nõ est vtilitas in illa/ Liptote. Minus dicit z plus significat Rab. Non põt esse vtilitas vbi bonorũ operũ est sterilitas.

y le a te: Multos eñ occidit
z tristicia: et nõn est vtilitas in
a illa. Zelus z iracũdia minu/
b ent dies: et antẽ temp⁹ sene/
c ctã addũcet cogitat⁹. Splẽ/
f g didũm cor bõnum in epulis
b est: epule eñ illius diligen/
i ter fiunt. Ca. XXXI.
k V Igiliã honestatis ta/
l m bẽfaciet carnes: et cõ/
n gitatus illius auferet
o somnum. Cogitãtus prescientie auertit sensũ: z infirmitãs grauis sobriã facit aiaz.

a Zelus/ inuidię: b Et iracũdia/ immoderata: c Minuent dies/ vitę p/sentis: ad litterã. Vel dies/ vitę eternę/ quã auferũt. Prouer. xvij. d. Spirit⁹ tristis exicat ossa. d Et ante tẽpus/ determinatũ a natura: e Senectã adducet cogitat⁹/ maxime de temporalib⁹. Boetius. Fundunt vertice cani. f Splendidum cor: id est lętum z iocundũ. g Bonũ in epulis est/ quas dat vel accipit. q. d. cum quis dat vel accipit cibum bilariter/ bonum facit conuiuiũ. b Epulę enim illius/ quas dat pauperibus: i Diligenter fiunt: id est studioso affectu. Hieremię. xlviij. b. Maledict⁹ qui opus dei facit negligẽter.

Ps. 96. Iuxta illud: Lux orta est iusto ꝛc. Hęc est vita homi/nis. i. signũ vitę spiritualis. Prouer. xv. b. Cor gaudẽs exhilarat faciem z in mœrore animi deiicit spiritus. Et parum post. Secura mens quasi iuge conuiuiũ. m Et thesaurus sine defectione sanctitatis. i. firmitatis et puritatis. n Et exultatio: id est extra saltatio bonę operatiõis. o Viri est longęuitas/ per causam. i. futurę vitę/ z etiam plentis. Prouerb. xvij. d. Animus gaudens ętatem floridã facit. p Miserere anime tue/ nõ alienę: sicut multi faciũt: qui bonum qđ alijs exhibẽt sibi magis indigẽtibus denegant. Prouerb. xj. c. Benefacit animę suę vir misericors: qui autẽ crudelis est etiã ꝓpinquos abijcit. Et quid mirũ cũ seipsum abijciat: Unde. s. xiij. a. Qui sibi nequam est cui bonus: Vel dicit: Miserere anime tue: non carni tuę: cui multi sb̃ specie pietatis aut discretiõis miserent. q Placẽs deo: id est vt placeas deo iuste et cõtinenter viuendo.

V Igilia honestatis ꝛc. Expo. Ca. XXXI. Hoc capitulũ diuidit in tres partes. In prima agit de sobrietate animę: quam tria operantur: honesta vigilia: infirmitas corporis: labor sanctus. In secunda agit de malo z bono diuite: ibi: Qui aurum diligit ꝛc. In tertia de sobietate cibi z potus: ibi: Supra mẽsam magnã ꝛc. Dicit ergo: k Vigilia honestatis/ circa rem honestam: l Tabefaciet carnes: id est cõsumet carnales voluptates z carnalia desideria. Job. xix. c. Pelli meę consumptis carnibus adhęsit os meũ. Est aũt vigilia studentiũ. Marci. xiij. d. Vigilate videte et orate. Vigilate in cella: videte in libris: orate in ecclesia. Item est vigilia laborantium. ĩ. xxxviij. c. Omnis faber et architectus qui noctẽ tanq̃ diẽ transigit: cor suũ dabit in similitudinẽ picturę: et vigilia sua pficit opus suũ. Item vigilia contemplantiũ. j. Pet. iij. b. Estote prudentes sobrij z vigilate in orationibus. Hac triplici vigilia vigilabant pastores: de quibus dicit Luc. ij. b. Erant pastores in regione eadem vigilantes z custodientes vigilias noctis super gregẽ suũ: et ecce angelus domini stetit iuxta illos: z claritas dei circũfulsit illos. m Et cogitatus illi⁹. i. de illa vigilia. s. honestatis. n Auferet somnũ/ pigritię vel negligentię: z etiã culpę. o Cogitatus ꝓscientię: id est ꝓdestinatiõis z reprobatiõis: p Auertit sensum: id est cogitationẽ z appetitum ab omni cõpiscentia mala: hoc ẽ: qui cogitat prœmia bonorũ/ et supplicia malorũ/ nesciens an sit ꝓdestinatus vl̃ reprobat⁹ abstinet a peccatis. Vel sic: o Cogitatus prescientię/ dei: id est q̃ deus scit z videt omnia/ etiã anteq̃ fiant: p Auertit sensum/ a malo. Boetius: Magna nobis indicta est necessitas bene agendi: quia omnia agimus ante oculos iudicis cuncta cernentis. Prouerb. xv. a. Oculi domini in omni loco contemplantur bonos et malos. q Et infirmitas grauis/ corporis: r Sobriam facit animã. i. quę prius fuit ebria vino babylonis reducit ad sobrietatem. ij. Corinth. xij. c. Virtus in infirmitate perficit. Ps. Multiplicatę sunt infirmitates eorum postea acceleruerunt. s. xj. d. Malicia vni⁹ horę oblivionẽ facit luxurię maxime. Eccs. x. a. Luratio cessare faciet

cessare faciet peccata maxima. a Laborauit diues/vir/
tutibus/cui satis est qđ habet: b In cōgregatiōe sub/
stantię/substantialis.i. bonorū operū: vel pmiū eterni: Iux
Ps.38. illud Ps̄. Et substantia mea apud te est. c Et in requie
sua.i.quā bene viuēdo compauit: d Replebit bonis
suis.i. pmio bonorū
operū: qđ nunc semi/
plene habeb̄ p spem:
sed tūc plene habebit
p speciē:quia cum ve/
nerit qđ perfectū est:
euacuabit qđ exptē:
j. Corinth.xiij. e
B.8.a. Laborauit paup/
sciētia vel virtute. f
In diminutiōe vi
ctus/,pter diminuti/
onē victus: vel in con
sumptiōe sui vict⁹: vt
fili⁹ prodig⁹ q̄ substā/
tiā suā viuendo luxu/
riose cōsūpsit: t post/
ea laborauit fame/cu/
stodiendo porcos ali/
enos: Luc̄. xv.c. g
Et in fine inops
fit.i.sine ope: vel sine opibus spūalib⁹: q; post hāc vitā/nec
habebit opes virtutū/nec opem sanctor. b Qui aurū/
materiale.i.diuitias tēporales: i Diligit/auare: k Nō
iustificabit.i. inter iustos nō cōputabit: vel nō fiet de iniu/
sto iustus. Vix em̄ inuenit qui male acquisita velit restituere.
Eccs. v.b. Qui amat diuitias/fructū nō capiet ex eis. l Et
q̄ insequit cōsumptionē.i. luxuriā t ebrietatē: vel hmōi
peccata q̄ corp⁹ t substantiā cōsumunt: m Replebit ex
Ps.102 ea:id est pena debita ei. Ps̄. De fructu operū suor satiabit
terra.i.alia terrena. n Multi dati sunt in auri casus
.i.multi ceciderūt in peccatū vel i infernū,pter aurū. o Et
facta est in specie ipsi⁹:id est in imagine de ipo fabricato:
p Perditio illorū/ tā tēporalis q̄ eterna.ē. viij.a. Mul/
tos pdidit aurū t argentū. Crasso dixerūt parthi: Aurū siti/
1.q.1.c.q̄ dđā §.Crassus sti: aurū bibe.j. Machab.vj. legitur de antiocho q̄ pambu/
labat supiores ptes syrię vt pecuniā cōgregaret: t male mor
tuus est. Et heliodor⁹ egregie verberat⁹ vsq̄ ad mortē:q; tē
pli grariū spoliabat.q̄. Machab.iij.c. Et.j.Timoth.vj.b.
Qui volūt diuites fieri incidūt in temptationē t in laqueum
diaboli. q Liguū offensionis.i.idolū in quo offendūt
idolatrę: r Est aurū sacrificantiū.i.auarorū:qui aias
suas sacrificāt diabolo. Dicit autē aurū auarorū idolū: quia
auari illud q̄si deū colūt t amant. Unde Eph̄. v.b. Auaricia
qđ ē idolor seruitus. Vel/aurū sacrificantiū.i.diuitię sa/
cerdotū:sūt lignū offensiōis:q; i eo multi offendūt: sicut
adā t eua i ligno vetito offenderūt. Osee.iij.c. Popul⁹ me⁹
in ligno suo interrogauit.q.d. de auro q̄siuit/ nō de animarū
salute. s Ue illis qui sectant illud/mēte t corpe dis/
currendo post illud. Abacuk.ij.c. Ue qui cōgregat auaricia
malā domui suę. t Et ois imprudēs/ q̄ nescit discerne/
re int veras t falsas diuitias. Vl̄/imprudēs.i. improuidēs
sibi in futurū: v Deperiet i illo.i.in amore illi⁹. x Be/
atus/ē/diues/virtutib⁹/et bonis operib⁹/vel etiā substātia
rerū: y Qui inuētus est/in morte vel in vita: z Sine
macula/mortalis peccati: vt Iob/abrahā. Sed nūc pauci vel
nulli tales.i. diuites sine macula. ē. xj.b. Si fueris diues non
eris imunis a peccato. Matth̄. xix.c. Facili⁹ est camelū per
foramē acus trāsire/q̄ diuitē intrare in regnū cęlor. Diffici/
le ē hīe diuitias t nō amare t virtuosum. Et ideo dic̄: Bea/
tus/est/diues q̄ inuēt⁹ est sine macula/mortalis pecca
ti. a Et q̄ post aurū nō abiit/mēte vel corpe: vt auari
qui vbiq̄ terrax/imo t sub terra sequunt aurū. Matth̄. vj.c.
Ubi ē thesaur⁹ tuus:ibi t cor tuū. ē. xj.b. Si secut⁹ fueris di/
uitias nō apprehēdes:t nō effugies si p̄cucurreris. b Nec

a Laborauit diues in congrē/
b c gatiōe subsātię: et in rēquie
d sua replēbit bonis suis. La/
e f borauit pauper in diminū/
g tione victus:t in fine inops
h fit. Qui aurū diligit non iu/
i stificabit:t qui insequit con/
m sumptionē replebitur ex ea.
n Multi dati sūnt i auri casus:
o p t facta ē in specie ipsi⁹ pditiō
q illorū. Lignū offensionis est
r s aurū sacrificātiū: vę illis qui
t sectant illud:t ois iprudens
v x depēriet i illo. Beat⁹ diues
y z qui inuentus est sine macu/

sperauit in pecunia/seculari vel temporali. c Et the/
sauris/pecunię/vel sciētię/vel possessionū/vel libror. Pro/
uerb. xj.d. Qui confidit in diuitijs suis corruet. Esa. xxx.b.
Portantes sup humeros iumētorū diuitias suas:sup gibbū
camelorū thesauros suos ad populū qui pdesse non poterit.
Job. xxxj.c. Si puta/
ui aurum robur meū:
et obrizo dixi/fiducia
mea: d Quis est
hic et laudabim⁹
eum.i. dignum laude
nunciabim⁹. e Fe/ At.t Qu
cit enim mirabilia
in vita sua: q; mū/
di pompā vicit: mali/
gni astutiā cauit: appe
titus ,prij cōcupiscen
tiā supauit. Uñ Rab.
Uere martyrij genus
ē volūtaria pauptas.
Quid em̄ mirabili⁹:
aut qđ martyrū gra/ At.t Gre
ui⁹ q̄ inter epulas eū
rire:inter vestes alge/
re: pauptate pmi: iter
diuitias quas ostēdit
mūdus:quas offert malignus: quas desiderat noster appeti/
tus. Dirabile est ignē tangi t non uri:spinas colligere t non
pungi:lapides supportare t nō lędi: Et diuitię ignis sūt t spi/
nę t lapides. f Qui/vel/ quis ,pbatus est in illo/au/
ro vel deo:et pfectus inuētus est: Caritatē notat hic q̄: Ps.14.
sicut ibi: Quis est homo qui vult vitā: diligit dies videre bo/
nos. Probat autē quis in auro:quādo ad tactū eius nō ma/
culat:nec ad visum sollicitat ad appetēdum: Sic ille ,pbatus
ē t pfectus:qui nec habendū cōcupiscit:nec habitū male re/
tinet/aut dispēsat. Rarus ē talis. Luc̄. xij.e. Quis putas est
fidelis dispensator t prudens. j. Corinth. iiij.a. Jam quęrit
inter dispensatores vt fidelis quis inueniat. g Et erit illi
gloria eterna:q; cōtempsit hic gloriā mundi. b Qui
potuit trāsgredi/p̄ceptū dei p liberū arbitriū sibi datū.
i Et nō est trāsgressus/nō timore sed amore. k Et
facere mala/impune quo ad mundū: l Et non fecit:
sicut dauid qui potuit ꝑcutere pſecutorē suū saul t noluit. j.
Regl. xxiiij.b. m Nō stabilita sūt.i.cōfirmata: n Bo
na illi⁹.i.opa t virtutes. o In dño/q̄si in fundamēto fir/
mo. Eph̄. ij.d. In quo ois ędificatio cōstructa crescit in tem/
plū sanctū i dño. p Et elemosynas illi⁹/corporales t spūa
les: q Enarrabit ois ecclesia sanctor: sicut mō nar/
rat de beato Martino/q̄ diuisit palliū suū paupi. Et de be/
ato Nicolao/ q̄ puellarū stuprū cōpescuit auro suo. Hoc tñ
solet expōi a magris ō christo ꝑm regulā Ticonij: b Qui
potuit trāsgredi/in mēbris suis: i Et nō est trāsgres/
sus/in se capite. k Et facere mala/in mēbris suis: l Et
nō fecit/in se. Sed valde impropr⁹ modus loquēdi: Non
em̄ cōcedendū est: q̄ christ⁹ peccat i illo. Sequit: r Su/
pra mēsam magnā sedisti/ad epulandū. s Nō apias
sup illā faucē tuā por/ad loquēdū vl̄ ad māducādū. Dē
sa magna dr/ vbi magna fercula parata sūt: vl̄ vbi magni cō/
uiuę sūt: vel vbi magnus domin⁹ ē mensę: sicut mensa regis.
Est autē triplex mensa: de qua potest hoc exponi: mensa na/
turę: mensa scripturę: mensa eucharistię. Prima magna: se/
cūda maior: tertia maxima. Et tertia mensa est glorię: de qua
dicit Luc̄. xiiij. d. Beatus qui manducabit panem in regno
dei. De hoc dicit
Mystice: Mensa magna/sacra scriptura. Esa. xxj.b. Po/ Mystice
ne mensam /contemplare in specula. r Supra mensam
magnam sedisti/vt audias vel doceas: s Non ape/
rias super illam faucem tuam prior: id est anteq̄ di/
diceris ne doceas/ne ꝑus sit canalis q̄ concha. ē. xj.a. Pr⁹
q̄ audias ne respondeas verbum: t in medio seniorū ne adꝰ/
clas loqui.

vel. De hoc dicit Prouer.xxiij.a. Quãdo sederis vt comedas coram principe: diligẽter attente quę sunt posita ante faciem tuã: ꝛ statue cultrũ in gutture tuo. a Non dicas simulta sunt/ vna dictio. i. simulata siue ficta: b Quę super illã sunt. q. d. n on dicas simulatione largitatis apponi vel parari q̃ ponunt in mẽsa. Vel duę dictiões. a Nõ dicas si multa sũt/ fercula: b Quę super illã sũt: q̃ superflua sũt. Multi em̃ sũt q̃ quęlibet multa/ dicũt superflua: Sic discipuli: de quib⁹ dicit / Matth. xxvj.a. Cum esset Iesus in domo simonis leprosi accessit ad eũ mulier habens alabastrũ vnguẽti pretiosi: et effudit super caput ipsius recũbentis: Videntes autẽ discipuli indignati sunt dicẽtes: Ut quid pditio hęc: c Memẽto quoniã malus est oculꝰ nequã. i. oculus inuidi. ℣. xiij. b. Nequã est oculus inuidi: quia corpus totũ tenebrosum facit. Luc. xj. e. Si oculus tuꝰ nequã fuerit totũ corpꝰ tuũ tenebrosũ erit. Oculus interpretatur: corpꝰ cõgeries operũ. Oculus doctor vel pdicator: corpus plebs siue populꝰ. Prouer. xxx. c. Oculũ qui subsannat patrẽ: ꝛ despicit partũ matris sue/ suffodiant eum corui de torrente.

Mystice ✻ cias loqui. a Nõ dicas simulta sunt: id est ficta. b Quę sup illã sunt: sicut multi qui dicũt ea quę nõ placent eis: ad terrorem dicta/ nõ ad veritatẽ. c Memento quoniã malus est oculꝰ nequã/ hęretici: vel cuiuslibet male exponẽtis scripturã: ꝛ arcum sacre scripture ꝛ rigorem eneruant remittẽtis. d Nequiꝰ oculo/ nequã: e Quid creatũ ẽ: Nihil: cũ lingua mala/ valde nequã ẽ. Jaco. iij. b. Lingua nostra ignis est/ vniuersitas iniquitatis. f Ideo quia nequã est inuidus: g Ab omni facie sua. i. tota facie sua/ lachrymabit: b Cũ viderit/ bona aliox. Ñ Pbus. Utinã in omi ciuitate haberẽt inuidi oculos ꝛ aures: vt de bonis omniũ torquerent. Vel de hęretico ꝛ male exponente scripturã/ exponit. f Ideo/ qz male intelligit scripturam: g Ab omni facie: id est ab omni qualitate peccati. Vel ab omni facie. i. corã omib⁹: lachrymabit/ in die iudicij: b Cũ viderit/ iudice reuelãte ea quę modo latẽt. i Me extẽdas manũ tuã prior/ ad escam vel potũ/ vel ad benedicendũ/ vel ad dandũ quę super mẽsam sunt: maxie cũ tu nõ sis dñs mẽsę: vel ad ferendũ: vel ad iurandũ: vel ad inuitandũ: vel ad scribendũ. Glo. Ne p̃sumpte aliq̃d agas. k Et inuidia: id est imperperio alicuiꝰ inuidi hoc videntis: l Cõtaminatꝰ. i. cõuitiatus: m Erubescas/ de quitio tibi dicto: n Nec cõprimaris i cõuiuio vino. Mystice Eph. v.d. Nolite inebriari vino in q̃ est luxuria. Mystice: n Nec cõprimaris i cõuiuio. i. in studio: o Time/ sapiẽtię: quia non plus sapere q̃ oportet sapere: sed sape ad sobrietatẽ: Ro. xij. a. Prouerb. xxv. d. Perscrutator maiestatis comprimet a gloria. p Intellige q̃ sunt primi tui. i. qd debeas primo tuo: q Exte ipso: Illud em̃ debes ei qđ credis tibi deberi ab alijs posito in statu illius. Si ergo nõ vis cõpelli ad bibendũ: nõ doceas alios. Hester. j. b. Nec erat qui nolentes cogeret ad bibẽdum: sed sicut rex statuerat pponens mensis singulos de principibus suis: vt sumeret vnusquisq̃ quod vellet. Tob. iij. c. Qđ ab alio oderis fieri: vide tu ne alteri aliquãdo facias. Matth. vij. b. Quęcũq̃ multis vt faciant vobis homines: ꝛ vos eadem facite illis. r Utere quasi homo frugi: id est quasi homo temperatus: non quasi vrsus aut lupus: s His quę tibi apponunt/ nõ quęrens alia: neq̃ lautioza/ vt voluptiosi: neq̃ vilioza/ vt hypocrite. j. xxxvij. d. Noli auidus esse in omni epulatione: ꝛ non te effundas super omnẽ escã. Vel/ p Intellige quę sunt primi tui ex ipso: id est ex tua ingilitate cogita fragilitatem aliorũ vt eis compatiaris. Ideo enim permisit dominus petrum futurum pastorem totꝰ ecclesię cadere: vt in casu suo disceret quomodo alijs misereri deberet. Job. v. d. Visitãs speciem tuam non peccabis. r Utere quasi homo frugi: id est quasi sobrius ꝛ discretus: s His quę tibi apponũt/ in mẽsa sacre scripture: non quęras nodum in scirpo. Prouerb. xxv. c. Vel inuenisti comede qđ sufficiat tibi: ne forte satiatus euomas illud. t Et nõ cũ mãducas multũ. i. nimiũ: vel multa fercula: vel diu: v Odio habebis/ a conuiuis: ꝛ maxime a scurris ꝛ a pauperibus: quorum sunt reliquię mensę. x Cessa prior/ loqui vel comedere: y Causa disciplinę. i. vt des alijs exemplum non comedendi nimis diu. Hoc est contra multos scholares/ mystice: qui nunq̃ volũt cessare a comestiõe scripturę: sed semp comedere volunt ꝛ nunq̃ pascũt. ij. Timoth. iij. b. Semp discentes ꝛ nunq̃ ad scientiã veritatis puenientes. z Et noli nimius esse/ in cõuiuijs/ in disputatiõibus/ in lectiõibus/ in sermonib⁹/ in iusticijs/ ꝛ in omni re: quia omne qđ caret mensura/ malũ est. Eccs. vij. c. Noli esse multũ iustus. a Ne forte offendas/ alios in tua nimietate. b Et si in medio multorũ sedisti/ in mensa: c Prior illis/ maxime maiorib⁹ te: d Ne extendas manũ tuam/ ad cibum vel potum. e Nec prior poscas bibere: Loquit̃ in morẽ quarũdam regionũ: vbi non apponit vinum in mensa: nisi cum querit̃/ in cyphis. f Qui sufficiens est homini erudito. i. extra ruditatem peccati posito: g Vinũ exiguũ. j. Timoth. v. d. Modico vtere vino ꝓpter stomachũ tuũ. Cato. Hoc bibe qđ possis/ si tu vis viuere sanꝰ. Ab adã vsq̃ ad noe nemo bibit vinũ. Item viuebant homines diu. Noe primꝰ plantauit vineam: ꝛ primus inebriatus fuit: Geñ. ix. c. Prohibet autem in scriptura dari vinum quattuor generibꝰ hominũ. Primo regibꝰ. Prouerb. xxxj. a. O lamuel noli dare vinũ regibus. Item sacerdotibꝰ ingressuris ad ministeriũ templi. Leuit. x. b. Vinum ꝛ omne qđ inebriari potest nõ bibetis tu ꝛ filij tui/ quãdo intrabitis tabernaculum testimonij/ ne moriamini. Item naçareis. Numeri. vj. a. Vir siue mulier cum fecerint votum vt sanctificent: ꝛ se voluerint domino consecrare/ a vino ꝛ omni quod inebriare potest abstinebunt. Item claustralibus. Hiere. xxxv. b. Jonadab filius rechab pater nosterꝰ p̃cepit nobis/ dicens: Non bibetis vinũ vos ꝛ filij vestri vsq̃ in sempiternũ. b Et in dormiendo: ad litteram: non labozabis ab illo ꝛ non senties laborem/ ex indigestione. Eccs. v. c. Saturitas diuitis nõ sinit eum dormire. Hieronymus. Cibus simplex modicus minꝰ onerosus ẽ: diues epulis distentus/ curis anxius/ aut vix aut nunq̃ somno fouetur. Rabanꝰ. Tenuis victus tam animę q̃ corpori vtilis ẽ: supfluus vero econtra. Luc. xxj. g. Attẽdite vobis ne forte grauent corda vestra in crapula aut ebrietate ꝛ curis huius mũdi. l Vigilia. i. suauis somni priuatio/ siue mentis inquietudo: k Et cholera. i. colica vel vomica passio: vel vitę curtatio. Cholera em̃ et vomitꝰ causa est breuitatis vitę. Unde. j. xxxvij. d. Auiditas apprompsit vsq̃ ad cholerã ꝛc. l Et tortura. i. torsiões vẽtri.

Vinũ quattuor generibus hominũ ꝓhibetur

Al. tolore

a Viro infrunito: id est guloso sine frumine discretionis: vel ebrioso sine frunto: quia nunq̃ ab humore vini siccat: vel intemperato sine freno tempantię: vel inverecũdo sine fronte verecundię: vel insipienti sine froneſi sapientię. Vñ.g.xxiij. a. Animo irreverenti ⁊ infrunito ne tradas me. b Somn⁹ sanitatis: id est somnus salubris/ẽ/ c In homine parco: id est modesto ⁊ temperato. Eccs.v.c. Dulcis est somnus opanti siue parũ siue multũ comedat. Semp tamẽ salubrior est somnus in parco victu. Vñ se/qt ibi i Eccliaste: Saturitas diuitũ nõ sinit eũ dormire. d Dormiet vsq̃ in mane tẽporis/ad lram. Vel vsq̃ mane/ resurrectionis. e Et aia illius cũ ipso. i. cũ corpore ill⁹: f Delectabit/i somno cõtemplatiõis: quo quiescit in mũdo: ⁊ quiescit in christo. g Et si coactus fueris in edendo multũ/a propria cõcupiscentia: vel ab homine aliquo: vel infirmitate: vel causa alia: i Surge e medio/cõuiuantiũ tecũ. k Et vome/ex corsum: vt alij nõ videãt: Vin⁹ em̃ malũ est hoc q̃ vomere sup mensã. l Et refrigerabit: id est alleviabit/te. Nam vomitus/ad litterã: stomachũ purgat: ⁊ minuit cholerã. m Et nõ adduces corpori tuo infirmitatẽ: q̃ ex nimio cibo generat. Ec.j. xxxvij. d In multis escis erit infirmitas: ⁊ auiditas appropinquabit ad choleram. Esa.xxviij.b. Omnes mẽsę repletę sũt vomitu sordiũq̃ ita vt non esset vltra locus. Vel aliter: g Si coactus fueris/a ppria cõcupiscentia: quę sola cogere potest: Juxta illud Jaco.j.b. Unusquisq̃ temptat a p/pria cõcupiscentia abstractus ⁊ illectus. h In edendo multũ/cibum carnalis voluptatis: i Surge e medio/p contritionẽ: k Et vome/p confessionẽ: l Et refrigerabit te/ab ęstu malę cõcupiscẽtię. Eph.v.d. Surge q̃ dormis ⁊ exurge a mortuis: ⁊ illuminabit te christ⁹. m Et nõ adduces corpori tuo infirmitatẽ/ pęnę eternę: sed secũdę stolę.j.xxxvij.d. Propt crapulam multi obierunt: qui autẽ abstinens est adiciet vitam. n Audi me fili et ne spernas me. i. doctrinã meã: qz etsi turpe ẽ qõ docui/tamẽ vtile: aliquin nõ docerẽ filiũ. Simile/ Esa.xlix.a. Audite filij iacob: audite israel patrẽ vestrũ. Et Prouerb.iij.a. Audite filij sapiẽtiã pris vestri. o Et in nouissimo. i. tandẽ/ vl' in alia vita: p Invenies vba mea. i. fructũ ex eis pcipies/si seruaueris ea. Matth.xxiij.c. Verba mea nõ trãsibũt. q In oib⁹ operib⁹ tuis/bonis/esto velox: nõ pcrastinans sic cozu⁹. Soph.ij.d. Vox cantãtis in fenestra: cozu⁹ in supliminari. ſ.v.b. Nõ tardes cõuerti ad dominũ: nec differas de die in diem. Sed contra. Sine consilio nihil facias. j. xxxij.d. Item Prouerb.iij.d. Oculi tui recta videãt: ⁊ palpebrę tuę pcedant gressus tuos. Itẽ/Lucł.xiij.f. Quis ex vobis turrim edificare/nõne pus sedes computat sũptus qui necessarij sũt si habeat ad pficiendũ: Solutio. Est velocitas strenuitatis: ⁊ velocitas pcipitationis. Prima bona. est: qz vitiũ tarditatis excludit. Secũda mala est: quia in pcipitiũ ducit. De prima agit hic. Unde. j. xxxiij.c. In omnib⁹ operibus tuis pcellens esto. Prouerb.vj.b. Si impiger fueris veniet vt fons messis tua: ⁊ egestas lõge fugiet a te. Prouer. xxij.d. Vidisti virũ velocẽ in opere suo: cozã regibus stabit: nec erit añ ignobiles. Eccs.ix.c. Quodcũq̃ facere põt man⁹ tua instanter operare. Contra secundã velocitatẽ loquũt alię auctoritates. Dic ergo: q In omib⁹ operib⁹ tuis esto velox: id est strenuus/non mozosus. r Et omnis infirmitas/tędij vel accidię vel impedimentũ aliud: s Non occurret tibi/velociter opanti. Exo.xv.d. Si audieris vocem dñi dei tui: languozẽ quẽ posui i egypto nõ inducã sup te .i. induci nõ pmittã. Prouer.xiij.b. Curres nõ habebis offẽdiculũ. t Splendidũ in panib⁹: id est hilarẽ ⁊ docibilem in panibus erogandis pauperib⁹: x Benedicẽt labia multorũ: id est bona dicẽt de eo: ⁊ bona optabũt ei. j. xxxv. b. In omni dato hilarem fac vultũ tuũ. ij. Corinth.ix.b. Hilarẽ datorem diligit deus. Mystice: t Splẽdidum/ virtutibus. v In panib⁹/sacrę scripturę dispẽsandis: x Benedicent labia multorũ/in psenti et in futuro. y Et testimoniũ veritatis illi⁹. i. quã ille pdicat. Vel/veritatł illius. i. ꝑę honestatis illius. z Fidele. i. credibile: Illi em̃ pdicationi credit: cui vita attestat. Joh.x.g. Si mihi non vultis credere/operib⁹ credite. Prouerb.xij.c. Labiũ veritatis firmũ erit in perpetuũ. Mystice/de christo: t Splendidũ in panibus/ Joh. vj.b. et Matth.xiij.b. x Benedicent labia multorum: ad litteram: quia dixerunt: Hic est vere ꝓphęta qui venturus est in mundũ: Joh.vj.b. y Et testimoniũ veritatis illius fidele. Joh.x.c. Opera quę ego facio: hęc testimoniũ phibẽt de me. Itẽ Joh.v.f. Ego habeo testimoniũ maius iohãne: Opera em̃ q̃ dedit mihi pater vt pficiam ea: ipsa opera quę ego facio testimoniũ phibent de me. a In nequissimo pane. i. ex nequissimo cozde dato. i. tristi ⁊ auaro: b Murmurabit ciuitas: ad litterã: contra auarũ ⁊ tristem datorẽ. c Et testimoniũ nequitię. i. de neqtia/ill⁹/auari: d Clerũ est: qz sic dicit: ita ẽ. Mystice: a In nequissimo pane/ doctrinę/vel pdicationis iniquę: b Murmurabit ciuitas: id est ecclesia. c Et testimoniũ nequitię ill⁹/ falsi doctoris: d Clerum est: id est auctoritas testificãs nequitiã illius esse puniendã/vera est. Prouerb.xix.b. Falsus testis nõ erit impunitus. Matth.v.c. Qui soluerit vnum de mandatis istis minimis ⁊ docuerit sic homies: minim⁹ vocabit in regno cęlorũ. Panis mendacij nequã est. Prouerb.xx.c. Suauis est homini panis mendacij: et postea implebit os eius calculo. Panis detractiõis nequioz est. Job.xx.b. Panis eius i vtero illius vertetur in fel aspidum intrinsecus. Panis hęreticos nequissimus est. Esa.lxv.d. Serpenti pulvis panis eius. De hoc pane ⁊ i hoc pane murmurat ciuitas ecclesię. Lucł.xij. a. Attendite a fermẽto phariseoꝝ. Joh.vij.b. Murmur multũ erat i turba de eo. Sequit: e Diligẽtes in vino. i. intentos calicib⁹ epotãdis: f Moli ꝓuocare/ad potandũ: Nimis em̃ sine ꝓuocatiõe bibũt. Vel/Moli ꝓuocare/ad irã cõtendendo cũ eis: qz facile irascunt ⁊ sese pcutiũt. Ebri⁹ em̃ ꝓmo est hilaris: secũdo sibi diues videt: tertio loquit: qrto furit. Vñ versus. Cũ venit risus/tũc paup cornua sumit: Et ven⁹ in vinis: ignis in igne fuit. Prouer. xxiij.d. Cui vę/ cui⁹ patri vę/cui rixę/cui foueę/cui sine causa vulnera: cui suffossio oculoꝝ: nõne his q̃ cõmorant in vino: ⁊ studẽt calicib⁹ epotãdis: g Adtos em̃ exterminauit. i. occidit: h Vinũ. i. ebrietas vini: q̃ sensũ minuit/irã excitat/libidinẽ inflãmat/ animi secreta revelat/rationẽ sepelit/fortitudinẽ eneruat/aiaz rugat. j. xxxvij.d. Multi ꝓpter crapulã obierũt. Osee.iiij.c. Fornicatio ⁊ vinũ ⁊ ebrietas auferũt cor. Prouerb.xx.a. et xxiij.c. de hoc. i Ignis ꝓbat ferrum durũ. i. mollit ⁊ candescere facit. k Sic vinũ corda superboꝝ arguet i ebrietate potatũ. i. extra mensurã. i. sicut ignis ferrũ mollit ⁊ inflãmat: sic vinũ extra mẽsurã potatũ corda dura inflãmat ad luxuriã

Dozaliter

Mystice

Mystice

Mystice de christo

inflam mat ad luxuriã/ t ad quodcũq facin⁹ impellit: vt patet in loth: qui post ebrietatem cõmisit incestum: Geñ. xix. g.

a Equa vita hominibus vinum in sobrietate: id est vinũ in mensura potarum: equam: id est salubrẽ vitam facit. Unde .s. in eodẽ. c. Q sufficiens est homini erudito exiguũ vinũ. Acuit em̃ ingeniũ: lętificat mentẽ: et robozat cozp⁹. b Si bibas illud moderate: id est cum debita mensura: c Eris sobrius: id est acutioz ad inuestigandum. Uinum modice sumptũ acuit ingeniũ. De vino spirituali planũ est. Roma. xij. a. Mõ plus sapere q̃ opoz tet sapere: sed sape ad sobrietatẽ. d Que est vita que minuitur vino: id est q̃ vilis t q̃ infęlix ẽ: Et loquit de vita nature: nã vita gratię t glozię omnino perdit. e Quid defraudat vitam/nature/gratię/glozię: f Mozs/nature/culpe/ miserię. Uel ebrietas instar mortis/hominẽ stultum et instabilẽ t insensibilem facit. Uel diabolus: Apoc. vj. b. Ecce equus pallidus: t qui sedebat sup eum nomẽ illi mozs. Item peccatũ. Sap. j. c. Deus mortẽ non fecit: id est peccatum. Pś. Uiri sanguinũ et dolosi nõ dimidiabũt dies suos. Itẽ poculũ veneni. i. false et hęretice doctrinę. Apoc. xvij. b. Mulier erat circũdata purpura t coccino t inaurata auro t lapide pciosо t margaritis: habens poculũ aureum in manu sua plenum abominatiõe t imunditia fornicationis eius. Uel Mozs: id est voluptas. j. Timoth. v. a. Uidua que in delitijs est viuens mortua est. g Uinum in iocũditate: id est ad iocunditatem: b Creatũ est non in ebrietate: id est ad ebrietatẽ: ab initio: licet noe qui primo plantauit vineam/inebriatus fuerit. Pś. Uinum lętificat coz hominis: moderate sumptũ. Prouer. vltj. a. Date siceram męrentibus: t vinũ his qui amaro sunt animo/vt bibant t obliuiscañ egestatis sue: t doloris sui nõ recozdenť ampli⁹. Similiter ceteri terreni fructus creati sunt ad alimentũ hominis non ad detrimentũ. Unde sic sumẽda sunt alimẽta quasi medicamẽta: t qui aliter sumit/male sumit. j. Timoth. vj. b. Habentes alimenta t quibus tegamur his contenti simus. i Exultatio aię t cozdis/vinum moderate sũptũ/vl potatum. i. est causa lętię affectus t intellectus. Nam nomine animę affectus: nomie cozdis intelligit intellect⁹. Act. iij. f. Multitudinis credentiũ erat coz vnũ t aia vna. Hec duo lętificat sobrius potus vini: Nam t intellectus acutioz reddit: t affectus pmptioz t paratioz ad omne bonũ. k Sanitas est animę t cozpozi sobrius potus/vini p causam. Nam ex sobrio potu vini naturalis vigoz cozpozis reparat: t in anima bonę cogitationes/t sancta desideria generant. Zach. ix. d. Uinum germinans virgines: non meretrices. l Uinum multũ potatum/ vel in multa quantitate: vel in multa fozitudine: m Irritationẽ: id est euacuationẽ sensus/vel ꝓuocationẽ ad iracundiã: n Et irã: id est motũ ad vindictam vel ad conuitia. o Et ruinas multas facit/tã cozpozales q̃ spirituales. Prouerb. xxiij. d. Cui rixe/cui foueę/cui sine causa vulnera: cui suffossio oculozũ: nõne his qui cõmozank in vino: t studeñt calicibus epotandis: p Amaritudo animę vinum multũ potatum: id est vinum multũ fozte: vel in multa quãtitate potatum/facit amaritudinẽ peccati vel pęnitentię in anima siue in cõscientia. Prouerb. xxiij. d. Ne intuearis vinum quãdo flauescit: cum splenduerit in vitro colоz eius: ingreditur blande et in nouissimo mozdebit vt coluber: et sicut regulus venena diffundet. q Ebrietatis animositas imprudentis offensio: actiue t passiue: id est audacia siue temeritas que surgunt ex ebrietate offendit et offendit alios. Offensio imprudentis dicit: quia nullus nisi stultus offenditur ex verbis ebrij. Nec etiã respondet ei aliquis nisi stultus. Prouer. xx. a. Honoz est homini qui separat se a cõtentionibus: omnes autẽ stulti miscenť cõtumelijs. Prouerb. xxvj. a. Ne respondeas stulto iuxta stulticiam eius: ne efficaris simlis illi. r Mi-

a Equa vita hominib⁹/vinum
b in sobrietate: si bibas illud
c moderate eris sobri⁹. Que ẽ
e vita q̃ minuit vino: Quid
f defraudat vitam: Mozs.
g h Uinũ i iocũditate creatũ
est non in ebrietate ab ini-
i tio. Exultatio aię et cozdis
vinũ moderate potatũ. Sa-
k nitas est animę t cozpozi: so-
l brius potus. Uinum multũ
m potatũ/ irritationẽ et irã̃ et
o ruinas multas facit. Amaritudo aię vinũ multũ potatũ.
q Ebrietatis animositas imprudẽtis offensio: minoras vir-
r tutem t faciens vulnera. In
s cõuiuio vini nõ arguas pri-
t mũ: t non despicias eum in
v iocũditate illius. Uerba im-
x properij nõ dicas illi: et non
y premas illũ in repetendo.

nozans virtutem/ animę t cozpozis: s Et faciens vulnera/ animę et cozpozi. Osee. iij. c. Fornicatio et vinũ et ebrietas auferũt coz. Mozati⁹. Quid nõ ebrietas designat: operta recludit: Spes iubet eẽ ratas: ad pręlia trudit inermẽ: Sollicitis animis onus eximit/ac docet artes: Fęcũdi calices quẽ nõ fecere disertũ. Prouerb. xx. a. Luxuriosa res vinum et tumultuosa ebrietas: quicũq̃ in his delectať non erit sapiens. t In cõuiuio vini nõ arguas proximũ: id est cum bene potatus est in conuiuio non arguas eum de loquacitate: non improperes ei ebritatẽ. Nam calefactus vino cito irascerek/ et quasi furiosus pcuteret. s. viij. d. Cum iracundo non facias iter̃: t cum audace non eas in desertũ. Prouerb. xxij. d. Noli esse amicus homini iracundo: neq̃ ambules cum viro furioso. Et ita fecit abigail: noluit arguere nabal super stulticia sua: quia ebrius erat vsq̃ in crastinum. j. Reg. xxv. v Et non despicias eum in iocunditate illius: id est in ebrietate improperando conuitia sua: vel irridendo eum: sicuti cham irrisit noe patrem suum: Geñ. ix. d. Et iudei christum inebriatum in cruce. x Uerba improperij non dicas illi/ tunc quando tegendus est/non reuelandus. Prouer. xvij. c. Qui celat delictum quęrit amicitias. Unde sem et iaphet amici facti sunt noe t benedicti: quia cooperuerũt eum. Chã autẽ maledictus t seruituti addictus in filio suo: quia ostenderat pudenda patris sui. y Et non premas illum in repetendo/tunc debita tua. Totum istud capitulũ mystice t moraliter põt exponi de multiplici vino: t multiplici ebrietate. Est enim multiplex vinum t multiplex ebrietas. Est vinum charitatis siue amoris. Cant. ij. a. Introduxit me rex in cellam vinariam: et ordinauit in me charitatem. Item est vinum compunctiõis. Pś. Potasti nos vino compunctionis. Item est vinũ lęticię spiritualis. Pś. Uinũ lętificat coz hominis. Item est vinũ legalis austeritatis. Cant. j. a. Melliora sunt vbera tua vino. Item est vinum durę increpationis. Luc. x. f. Appropians autẽ samaritanus alligauit vulnera eius: infundens oleum t vinũ. Item est vinum deuotionis: in quod sępe vertit aqua cõtritionis vl tribulationis: sed non nisi in nuptijs in domo architriclini: Joh. ij. b. Item est vinum doctrinę spiritualis. Zach. ix. d. Quid est bonũ eius et quid pulchrum eius nisi frumentum electorum: et vinum germinans virgines: Item est vinum humanę redemptiõis: scz sanguis dñi: qđ cũ lacte bibi debet. i. cũ pietate cõsciętię. Esa. lv. a. Uenite emite absq̃ argẽto t absq̃ vlla cõmutatiõe vinũ t lac. Cant. v. a. Bibi vinũ meũ cũ lacte meo. Itẽ est vinũ carnalis voluptatis. Prouer. xx. a. Luxuriosa res ẽ vinum. Item est vinũ temporalis iocũditatis. Eph. v. d. Nolite inebriari vino in quo est luxuria. Item est vinum infidelitatis: quod ꝓpinant hęretici. Deut. xxxij. c. Fel draconũ vinum eorum. Primo vino inebriatus est christus in cruce. Unde t ad potum illius inuitat sponsa/Cant. v. a. Comedite amici t bibite t inebriamini charissimi. Ultimo inebriabiť antichristus t omnes satellites eius. Apoc. xviij. a. De vino irę fornicationis eius biberunt omnes gentes: et reges terrę cum illa fornicati sunt.

Matth. 27. f.

Mltiplex vinũ

Pś. 59.

Pś. 103.

Rectorem te posue/rūt tē. In p̄cedēti capitulo egit auctor de sobrieta/te: quę maxime necessaria est p̄latis: Unde hic agit de officio p̄lationis. Diuidit autē hoc capitulū in quattuor partes. In p̄ma docet p̄latum habere humilitatē in se: t sol/licitudinē circa subdi/tos. In secūda docet diligentiā p̄dicandi et modū: quę iterum ne/cessaria sunt p̄latis: ibi: Loquere ma/ior natu. In tertia instruit subditos circa silentiū t patientiā ad audiendum verbū p̄/dicationis: ibi: Audi tacens. In quarta docet tam p̄latos q̄m subditos nihil agere sine consilio: ibi: Fili sine consilio ni hil facias tē. Dicit ergo: a Rectorem te posuerūt. Rectorē non dominatorē: non mercennarīū/sed pastorē: nō carnificem/sed tutorem: non tyrannum/sed dispensatorē: non dominū/sed ministrū. j. Pet. v. a. Pascite q̄ in vobis est gre gem dei/ p̄uidentes non coacte sed spontanee p̄m deū: neq̄ turpis lucri gratia/ sed voluntarie: neq̄ vt dominātes in cle/ris. Matth. xx. d. Quicūq̄ voluerit inter vos maior fieri sit minister vester: Et quicūq̄ voluerit inter vos primus esse: erit vester seruus: Sicut filius hominis non venit ministrari sed ministrare. j. Corinth. iij. a. Sic nos existimet homo vt ministros christi: et dispensatores mysteriorū dei. a Te/non tuas diuitias/non tuam nobilitatē/ non tuam p̄genlem: sed/te: id est tuā p̄sonā. Hodie tamē vno facto episcopo/epi/scopat tota parentela. Unde t nomē suum amittit tota p̄ge/nies: t qui p̄ius dicebat filius fabri vel roberti/dicit nepos episcopi. Esa. lxvj. c. Nūquid parturiet terra in die vna: aut pariet gens simul? Verba sūt christi vl' ecclesię admirātis de tot nepotulis vno partu natis. Uñ Esa. xlix. f. Quis genuit mihi istos? Ego sterilis t nō pariēs trāsmigrata t captiua: et istos q̄s enutriuit? Ego destituta t sola: (Thren. j. a. Quō sedet sola ciuitas plena populo: facta ē q̄si vidua domina gē/tiū.) et isti vbi erāt? a Dolsuerūt: vt deponi posset si res postulat aut tēpus. Vl' posuerūt: id est electū canonice: nō receperūt datū coacte/vel ingerentē se inuerecunde. Heb. v. a. Nec quisq̄ sumit sibi honorem: sed qui vocat a deo tanq̄ aaron. Cōtra ingerētes se/exemplū ē Numeri. xvj. e. de cho ritis: quos terra viuos absorbuit: qui volebant se ingerere in sacerdotiū. Itē. ij. Paral. xxvj. d. de ocia rege qui se ingerēs in ministeriū templi/lepra p̄cussus est. b Moli extolli: id est extra alios tolli: vel contra statum tuum tolli. Neq̄ dicit: Non extollaris: sed/noli extolli: vt non solū extollentiā ex/teriorem: sed etiā interiorē ostenderet in p̄latis esse reprimen/dam. c Esto in illis/ non supra illos in throno potesta/tis: nec extra illos i cameris p̄uatis: sed int illos i dormitorio/ in refectorio/i oratorio. d Quasi vn⁹ ex ipsis/ita vestit⁹/ita p̄curat⁹. Hoc ē cōtra abbates t priores comedētes in ca/meris/derelinquētes gregē. Zach. xj. d. O pastor t idolū de/relinquēs gregē. Joh. x. c. Mercēnarī⁹ fugit: q̄r mercennarī⁹ est. e Curā illorū habe/verbo t exemplo instruendo/infir/mis cōpatiendo/t necessaria p̄uidendo/dissolutos corrigen/do. Luc. x. f. Samaritanus sauciato/alligauit vulnera eius t curam eius egit: et altera die p̄tulit duos de/narios: t dedit stabulario t ait: Curam illius habe. i. populi tibi cōmissi. Ideo dicit hic: Curam illorū habe/non alio/rum/non tui tm̄. Sed quomō curam habebit de alijs qui se/ipsum curare nescit. j. Timoth. iij. b. Si quis domui suę p̄esse nescit/quomō ecclesię dei diligentiā habebit? f Et sic: id est curam gerendo de subditis: g Cōsidera/ christi affe/ctionē ad ipsos/qui p̄ eis sanguinē suū fudit: Et ideo de sin/gulis rationem exiget a te. Hiere. xxxij. c. Adhuc trāsibunt greges ad manū numerātis/ait dñs. Itē/cōsidera/tui con/

Rectorem (xxxii. tē posuerūt/noli extol/li: esto i illis quasi vn⁹ ex ipsis. Curam illorū habe et sic considera: t omni cura tua explicita recumbe: vt le/ctēris propter illos et ornā/mentum gratię accipias co/

a
b
c
d
e
f
g
m

ronam: et dignitatem cōse/quaris cōrrogationis. Lo/quere maior natu: decet em̄ te: primum verbum diligen/tis scientiā: et nō impedias musicā. Ubi audit⁹ nō ē: nō effundas sermonē: t ipportu/ne noli extolli i sapiētia tua.

n
o
p
q
r
s
t
v
x

Al. t explicato

ditionē t gregis infirmitatē/vt cōpati scias. Bal. vj. a. Con/sideras teipsum/ ne et tu tempteris. Job. v. d. Uisitas speciē tuam nō peccabis. Item cōsidera dęmonū astutias: hęreti/corū versutias: hostiū insidias cōtra te t gregem tuum/qua/liter possis euadere. Act. xx. f. Attēdite vobis t vniuerso gre/gi. b Et omni cu/ra tua/alia/explici/ta. i. amota t postpo/sita: i Recumbe/ super illos vt gallina super pullos suos. ij. Timoth. ij. a. Memo militās deo: implicat se negocijs secularib⁹. Al. t digna Al. t cōgru gationis

Vel sic: b Et omi cura tua explicita: id est cōsūmata circa p̄uisionem subditor: i Recūbe/ad mēsam lectiōis vl' cōtemplatiōis t cogitat⁹/tui/vl' corporalis refectiōis. Uñ. j. Paral. xvj. d. cū p̄curasset dauid vniuersā multitudinē isr'/reuersus ē vt benediceret do/mui suę. k Ut leteris/t hic t in futuro: l Propt illos/quos bene docuisti: q̄r p̄fectus subditorū gloria ē p̄latorum: dic Gregor⁹. m Et ornamentū gratię accipias co/ronam: id est p̄miū eternę remuneratiōis: qđ dabit victo/ribus mūdi/carnis/diaboli. Et hoc ē aurea: n Et digni/tatem cōsequaris corrogationis/siue/congregati/onis: qđ idem est. i. aureolā p eis/quos cōgregasti in eccle/sia ad seruiendum deo. Aurea est substantiale p̄mium: qđ debet omib⁹ fidelibus: qđ dicit corona t ornamentū gratię. Corona: q̄r fine t principio caret vt corona: vel quia reddit victoribus. Ornamentū gratię dicit: vel q̄r p̄ merito gratię dat: p̄m illud Joh. j. b. Gratiā: p gratia. vl' gratia coronat: quia ignis culus sion/fit camin⁹ in hierusalē: Esa. xxxj. d. Gra/tia fit gloria. Aureola p̄o non est de substātia p̄mij: sed est quędam dignitas p̄uilegiata: quę dat martyrib⁹/virginib⁹/ p̄dicatoribus. Prouerb. xvij. a. Corona senū filij filiorū: et gloria filior̄ patres eor̄. Hęc duo significata sunt/Exo. xxv. c. per coronā mēsę t aureolam suppositam coronę. Sequit: o Loquere maior natu: decet em̄ te: primum verbum diligentis scientiā: id est sapientis. Loquit p̄m morem antiquū. Cōsuetudo em̄ fuit/tres continue p̄dicare/vnū post alium. Et qui maior erat natu/primo loquebat. j. Cor. xiiij. f. Prophetę aūt duo aut tres dicant: t cęteri dijudicēt. Al. t gratia decorat

Vel sic: o Loquere/ p̄dicando/docendo: p Maior natu: id est p̄uectus ętate: maturus scientia: senex vita. Christus em̄ tricenarius cępit p̄dicare: et ecechiel tricenarius p/phetare: t ioseph tricenarius factus est p̄posit⁹ ęgypti. Hoc est cōtra iuuenes p̄latos. Deut. xv. d. Nō opaberis i primo/genito bouis. Esa. iij. a. Dabo pueros p̄ncipes eor̄. q Decet enim te primū/iste qui est p̄mus/ętate/vita/scientia. Luc. x. c. Ezech. i. a Heb. 4. i. f.

r Uerbū diligentis scientiā: id est dei qui diligit scien/tiā. j. Regl. ij. a. Deus scientiar̄ domin⁹ ē. s Et nō im/pedias musicā: id est consonantiā t melodiam: quę debet esse inter cor t os p̄dicatoris. i. vitam t linguā doctoris. Mā cū vita nō discordat voci/dulcis est symphonia. Hanc sym/phoniā impedit: q̄ aliter p̄dicat/ t aliter viuit: vel qui p̄ inani fauore canorā eloquētiam p̄dicatiōis effundit. t Ubi au/ditus nō est. i. auditor qui p̄ficiat: v Non effundas sermonē: Vinū em̄ p̄ciosū ē sermo dei. Uñ qui loquit nō audiēti vl' nō p̄ficiēti: q̄si q̄ effūdit vinū p̄ciosū i terrā. Pro/uerb. xxiij. b. In auribus insipientiū ne loq̄ris: q̄r despiciet doctrinā eloquij tui. s. xxij. a. Qui narrat verbū nō audiēti: q̄si qui excitat dormientē de graui somno. x Et importune noli extolli in sapiētia tua. In sapiētia sua extollit: q̄ si/bi sapiēs videt. Esa. v. e. Uę qui sapientes estis in oculis vr̄is. Roma. xij. d. Nolite sapientes esse apud vosmetipsos. Item in sapientia sua extollit: qui de sua scientia sibi complacendo gloriat. Hiere. ix. g. Non gloriet sapiens in sapientia sua. Importune aūt dicit: quia est opportuna c[on]tollentia: quę fit p̄ sanctam superbiā

sanctam superbiam: maxime contra hereticos falsa p̃dicantes. Unde ℨ.xiij.b. Moli humilis esse in sapiẽtia tua: vt iam supatus. a ¶Sẽmula carbunculi/ intransitiue: id est gemma que est carbũculus: Est/ b ¶In oznamento auri: id est ad oznamẽtũ auri. Carbũculus eñ inclusus auro in anulo/ plus est ad decozem auri q̃ ecõuerso: q; plus splendozis ℨ virtutis habet q̃ aurũ. Uel/ a ¶Sẽmula carbũculi/ decẽs ẽ: b ¶In oznamento auri. i. in oznamento aureo: id est in anulo. c ¶Et comparatio musicoꝝ: id est consonantia siue melodia instrumẽtoꝝ: d ¶In cõuiuio vini/ decẽs est ℨ cõuentes/ fm̃ iudiciũ carnaliũ. Quos reprehendit Esa.v. c. Cithara ℨ lyra ℨ tympanũ ℨ tibia ℨ vinũ i cõuiuijs vestris: ℨ op9 domini nõ respicitis. Amos.vj.a. Uę vobis qui opulenti estis i sion: Qui comeditis agnũ de grege: ℨ vitulos de medio armẽti: qui canitis ad vocẽ psalteriũ. Uel sic: a ¶Sẽmula carbũculi i oznamẽto auri: ℨ cõparatio musicoꝝ in cõuiuio vini/ supple cõparant vel assimilant: quia sicut carbũculus oznat aurũ: ita cõsonantia instrumentoꝝ oznat cõuiuiũ ℨ iocũdius facit. Uel sicut splẽdoz carbũculi p̃fertur splendozi auri: ita iocũditas melodię instrumentoꝝ p̃fertur iocũditati potantiũ ℨ comesozum. Dystice: a ¶Sẽmula carbũculi/ hũilitas charitatis. Carbũculus enim quasi carbo ignit9 dicit/ omnes gemmas splendoze pręcellens: Qui etiã in tenebris lucet: vnde significat charitatẽ: que excellentioz est ceteris virtutibus. b ¶In oznamẽto auri. Aurũ est sapiẽtia: q̃ oznat charitate ℨ hũilitate. c ¶Cõparatio musicoꝝ/ est concoꝝs ℨ cõsona doctrina p̃dicatorum. Cõuiuiũ vini/ est refectio verbi dei. Est igit̃ sensus: Sicut charitas ℨ humilitas oznant sapientiã: (Unde hanc duplicẽ virtutẽ dñs aplis specialissime seruandã cõmendauit: Job.xiij.) Sic cõsonantia cozdis/ ozis/ ℨ operis oznat et decozat p̃dicationẽ verbi dei. Et sicut charitas p̃fert sapientię: sic bona vita doctrinę: Nam cui9 vita despicit: restat vt eius p̃dicatio cõtemnat: sicut dicit Gregoriꝰ. e ¶Sicut in fabricatiõe auri: id est in auro fabricato. i. in anulo aureo: f ¶Signũ est smaragdi. i. impssa est smaragdus signans ℨ oznãs eum: g ¶Sic numerus musicoꝝ. i. multitudo p̃dicatoꝝ cõsone ℨ suauiter resonantiũ. b ¶In iocũdo ℨ moderato vino: id est in cõmoda et moderata p̃dicatione verbi diuini. Hoc est: sicut smaragdus oznat anulũ et p̃ualet auro: sic cõsona vita doctoꝝ oznat p̃dicationẽ eozum: ℨ p̃ualet vita doctrinę: Nã plus docent/ ℨ monent efficacius exempla q̃ verba. Dystice/ Per smaragdũ que viridis est/ significat fides operãs p dilectionẽ: q̃ oznat sapientiã ℨ doctrinã: sicut charitas ℨ humilitas. Exo.xxviij.c. legit̃ q in p̃mo versu erat smaragdus: in secũdo carbũculus: Hic ecõuerso p̃mo ponitur carbũculus: secundo smaragdus. Rñsio. Dicimus q in smaragdo significat fides cõfessoꝝ: in carbũculo charitas martyrũ: Unde in smaragdo nomen leui scriptũ erat: in carbũculo nomen iudę. Quia igit̃ fides p̃ior est charitate: p̃ior est smaragdus carbunculo: et ideo p̃ior est in Exoð. Quia ꝙ p̃us fuerũt martyres q̃ cõfessores: p̃ior ẽ carbũculus q̃ smaragd9: vt hic dr. f ¶Audi tacẽs/ a murmure cozdis/ a strepitu vocis/ a cõcupiscentia mundi. In hoc enim triplici silẽtio percipit̃ doctrina veritat̃. Uñ ℨ pythagoras docuit discipulos suos per quinquẽniũ tacere: ℨ tunc demũ loqui. Unde Eccs.iij.b. Est tempus tacendi: ℨ tempus loquẽdi. Supꝝ.v.d. Si ẽ tibi intellect9 respõde p̃imo tuo: sin autem/ sit manus tua super os tuum. Tacere autem dicit/ qui nec multa loquit̃: nec superflua cõcupiscit: nec murmurat/ nec sibilat in scholis. Judic̃.v.c. Quare habitas inter duos terminos/ vt audias sibilos gregum: Sap.j.c. Custodite vos a murmuratione que nihil p̃dest. Esaię.xxxij.d. Cultus iusticię silentium. Unde ℨ chusi: qui interpretat silẽtium/ dissipauit consiliũ archito phel/ qui interpretat frater meus viuens. ij. Regl.xvij. Igitur audi tacens: non dicit/ quid vel quis: vt omnia intelligas tam bona q̃ mala: dũmodo in tuo silentio/ nec fidei/ nec moribus ecclesię derogek. Sap. j.c. Auris celi audit omnia. k ¶Et p̃o reuerentia/ tua: quã silenter audiendo exhibes: non solum doctoꝝ/ sed etiam verbo dei: l ¶Accedet tibi bona gratia/ coram deo: cuius verbum honoras audiendo: et coram doctoribus quos reuereris silendo. m ¶Adolescens: id est iuuenis ętate et scientia: n ¶Loquere in tua causa/ nõ aliena: o ¶Uix: id est verecunde ℨ cum tremoze ℨ raro: p ¶Cum necesse fuerit: id est vtile ℨ ineuitabile. Adolescẽs est qui adolescit: id est crescit. Et si hic non debet loqui: quid ergo qui deficit et decrescit: Rabanus. Oportet magistrum loqui et docere: discipulũ aũt tacere et audire. q ¶Si bis interrogat9 fueris: id est iterato vel intente: vel inter multos rogatus loqui: r ¶Habeat caput: id est finem: s ¶Responsum tuum: id est breue sit ℨ sensatũ. Uam in capite sunt omnes sensus. Al' habeat caput: id est auctoritatẽ principij: Cõtra illos qui sine †themate incipiũt sermones suos. Psꝝ. De medio petrarũ dabunt voces: id est de duobus testamentis: non ab antiphonis vel responsoꝝ̃s. Cantic̃.v.c. Caput eius aurum optimũ. t ¶In multis esto quasi inscius: id est inter multos/ maxime inter sapientes non p̃tendas te multũ scire: Contra sophistas: qui volũt videri sapientes: ℨ in nullo inscij se haberi. j.xxxvij.c. Qui sophistice loquitur odibilis erit: et in omnibus defraudabitur. v ¶Et audi tacens simul ℨ quęrens: sicut domin9/ Luc̃.ij.g. Inuenerũt illũ in templo sedentem in medio doctoꝝ audientem et interrogantẽ eos. Sed qui quęrit/ loquit̃: quomõ ergo dic̃: et audi tacens simul ℨ quęrens: Respõsio. Tacens. i. p̃sumptione docẽdi/ vel loquacitate inutili: ℨ quęrens nescita ℨ vtilia. x ¶Et loqui in medio magnatoꝝ: id est sapientum vel seniorũ: y ¶Non p̃sumas/ ex te: z ¶Et vbi sunt senes/ sensu/ non multũ loquaris. ℨ.vij.b. Moli verbosus esse in multitudine p̃sbyterorũ. a ¶Ante grandinem pręibit cozuscatio: ad litteram. Nubes enim vi ventoꝝ agitatę et collise adinuicem cozuscationes ℨ tonitrua ℨ fulgura et grandines generant. c ¶Et ante verecũdiam/ de peccatis: id est de collocutione maiozum: d ¶Pręibit gratia/ que illuminat mentem ad cognoscendum suam turpitudinem: et aliozum magnitudinẽ vnde nascitur verecundia. Dystice: a ¶Ante grandinem/ herodianę persecutionis/ in necem puerozum: b ¶Pręibit cozuscatio/ illuminationis ℨ adozationis magoꝝ. Item/ a ¶Ante grandinem/ extremę examinationis: b ¶Pręibit coruscatio/ euãgelicę p̃dicationis/ per enoch ℨ heliam. Item/ a ¶Ante grandinem/ dominicę crucifixionis: b ¶Pręibit cozuscatio/ miraculoꝝ et vsus p̃dicationis. Doraliter: a ¶Ante grandinem/ excõmunicationis: b ¶Pręibit cozuscatio/ trinę admonitiõis. Titum.iij.c. Hęreticum hominem post vnam ℨ secundam correctionem deuita: sciens quia subuersus est q̃ eiusmodi ẽ ℨc. c ¶Et ante verecundiam/ cõfessionis: d ¶Pręibit gr̃a/ cõtritionis.

causa vix cum nẽcesse fuerit. q Si bis interrogat9 fueris: habeat caput rẽspõsũ tuũ. In multis esto q̃si insci9: et audi tacẽs sil̃ ℨ gr̃es. † Et loq̃ i mẽdio magnatoꝝ nõ p̃sumãs: ℨ vbi sũt senes nõ mltũ loq̃r. Añ grandinẽ p̃ibit cõruscatio: ℨ añ vérecũdiã p̃ibit gr̃ã:

Al. † In medio magnatoꝝ loq̃

Al. † auctoritate Psꝝ.103.

a Et p reuerētia confessionis quā reuerenter facis t verecūde: b Accedet tibi bona gratia remissio peccatorū augmētū ꝑcurū roboratio virtū. ē. vij. b. Gratia verecūdię mlieris sensatę sup aurū. Ecce ordo iustificatiōis: Ex grādine cozuscatio. i. ex timoze cognitio: ex cognitiōe sollicitudo: ex sollicitudine contritio: ex contritione cōfessio: ex cōfessione verecūdia: ex verecūdia reuerentia: ex reuerentia gratia bona. i. iustificatio: et ex hoc glozia. c Et hoza surgendi ad matutinas: vel ad opꝰ aliud: d Non tetrices: id est non tardes tricādo capillos: vt puellę. Vl est vna dictio. Et est sensus: d Tetrices: id est nō exasperes te opere tuo. Tetricus em̄ asper est: t tetricare exasperare. Unde Ouidius. Te trices de moze puellę. Uel sic: c Hoza surgēdi de lecto vel de cella ad hozas vel ad signa alia: d Nō te trices: id est extrices te: primo extendēdo vnum brachiū: postea aliud: deinde fricando oculos: postea quęrendo vel cogitando quę hoza est: sicut piger: Prouerb. vj. b. Usqz quo piger dozmis? Quādo cōsurges e somno tuo? Paululū dozmies: paululū dozmitabis: paululū cōseres manus tuas vt dozmias. ē. xxxj. c. In omibus operibꝰ tuis esto velox: et omnis infirmitas nō occurret tibi. Alia littera habet: c Hoza surgēdi a somno peccati: d Non te tristes. i. non sis tristis: quia opoztet surgere ad labozes pnitētię ex somno peccati. Semp est hoza surgendi: qz bzeuis ē hoza viuēdi. Roma. xiij. d. Hoza ē iā nos de somno surgere Pš. Surgite postq̄z sederitis q̄ māducatis panē laboziꝰ. Cant. vij. d. Surgamꝰ ad vineas. e Pręcurre aūt p̄ior i domū tuā. i. i domū cōscientię tuę circūspecta cōsideratione. g Et illic aduoca te cogitationes tuas intra te t ad te colligendo. Vel aduocare deponens fm̄ antiquā grāmaticā. i. aduocatus esto cōtra teipsum: hic sit tibi fozū. h Et illic lude oi tempoze. i. ludū tuū aspice: hic sit tibi theatrum. i Et age conceptiones tuas: id est cogitatiōes t affectiones tuas. i. agita circūspiciendo diligenter quales sint: hic sint tibi scholę: hic disputa: hic aduoca: hic lude. q. d. cuiuscūq̄z modi homo sis omne genus officinę habes in domo tua. Si miles es ibi est armamentū domus saltus: in qua sunt clypei t hastę: et cętera armoꝝ genera salomonis. Cant. iiij. b. Sicut turris dauid collū tuū ḡ ędificata ē cū ꝓpugnaculis: Mille clypei pendēt ex ea: omnis armatura foztium. Si clericus es scholę sūt tibi templum ibi. j. Corinth. vj. d. An nescitis quoniā membra vestra templū sunt spiritussancti? Si rusticus es ibi est ager et vinea tua. Prouerb. xxiiij. d. Per agrum hominis pigri transiui et per vineam viri stulti: et ecce totum repleuerant vrticę. Si monachus es claustrū habes pulcherrimum et regulam certam viuendi. Matth. vij. b. Quęcūq̄z vultis vt faciant vobis homines: t vos eadem facite illis. Quare ergo non habitas in domo tua? Forte quia mimꝰ es et placet tibi magis aliena domus q̄z tua. Unde. ē. xxj. d. Pes fatui facilis in domū ꝓximi sui. Uel mulier garrula t vaga nō valens in domo consistere: Prouerb. vij. c. Hanc domū sacratissimā t deo dicatam quidā faciunt foztm̄ rerum vęnalium siue domū negociationis. Job. ij. c. Nolite facere domū patris mei domum negociationis. Alij faciunt spelunca latronum. Matth. xxj. b. Domus mea domus oztionis vocabit: vos autē fecistis eam spelunca latronum. Alij faciunt domū lupanaris siue prostibulū meretricum. ij. Machab. iiij. b. Iusus est iason sub ipsa arce. i. sub ratione cōcupiscibili gymnasium constituere t optimos quosq̄z ephebozum in lupanaribꝰ po-

Al. ttetrices
Al. tte tristes
Al. taduocare

a et p reuerentia accedet tibi
b bona gratia. Et hora surge-
c di non tē trices. Pręcurre
d aūt p̄ior i domū tuā: et illic
e taduoca te t illic ludē: t age
f cōceptiones tuas: t nō i delic-
g tis et verbo superbo. Sup
h bis omibus benedicito do-

nere. De hac domo dic̄ dauid: Domine dilexi decoꝛē domꝰ tuę. Sap̄. viij. c. Intrans in domum meam conquiescam cū illa. Igitur e Pręcurre p̄ioꝛ ne aduersarius pręueniat te: f In domū tuam nō alienam. g Et illic aduoca te: id est allega contra te. Tu sis reus t aduocat: conscientia sit accusatoꝛ: t ratio iudex: t timoꝛ carnifex. h Et illic lude cum domino: qui ibidem tecum ludit sua mirabilia ostendendo tibi gaudium et lętitiam infundendo. Prouer. viij. d. Quando appendebat fundamenta terrę cum eo eram cuncta componens: et delectabar per singulos dies ludēs coram eo omi tēpoꝛe: t ludēs in oꝛbe trarū. i Et age cōceptiōes tuas: id est bona facienda pręcogitando concipe: vel quę concepisti bona opere perfice. Multi multa bona facienda concęperūt: sed adhuc facere differunt. ē. v. b. Non tardes conuerti ad dominū: et ne differas de die in diem: subito enim veniet ira illius t. Luc. xxj. d. Uę pręgnantibus t nutrientibus t. k Et nō i delictis t verbo superbo age cōceptiones tuas: id est q̄ cōcepisti facere: facias sine peccato t sine iactantia. Tob. iiij. c. Superbiā in tuo sensu nunq̄z aut in tuo verbo dominari ꝑmittas. l Super his omnibus benedicito dominū qui fecit te cum feceris ea. m Et inebriantē te ab omibꝰ bonis suis: nō vno tm̄. Luc. xij. f. Super omnia bona constituet eum. Hęc inebriatio erit in patria: quādo ioseph: id est christus fratres suos in meridie secum comedere faciet. Gen̄. xliij. g. Biberūt t inebriati sunt coram eo. Pš. Inebriabunt ab vbertate domus tuę: et toꝛrente voluptatis tuę potabis eos n Qui timet deū vt filius: o Excipiet doctrinam eius: id est extra alios capiet. Timoꝛ enim filialis vult cauere offensam dei: Quod non potest fieri sine doctrina eius. Deut. xxxij. a. Omnes sancti in manu illius sunt: et qui appropinquant pedibus eius accipient de doctrina illius. Pš. A mandatis tuis intelexi. p Et qui vigilauerint mente t coꝛpoꝛe: q Ad illum timoꝛem domini habendum. Uel ad illum domi-
m minū q̄ fecit te: et inebriantē
te ab omibꝰ bonis suis. Qui
n timet deum excipiet doctri-
o nam eius: et qui vigilaue-
p rint ad illum inueniēt bene-
q dictionē. Qui quęrit legem
r replebit ab ea: et q̄ insidiō-
s se agit scandalizabit ab ea.

num honoꝛandum: r Inuenient benedictionem sinistrę in p̄senti: t dextere in futuro. Cant. ij. b. et. viij. a. Lęua eius sub capite meo: t dextera illius amplexabit me. Sap̄. vj. c. Qui de luce vigilauerit ad illam non laboꝛabit: assidentem enim illam foꝛibus suis inueniet. s Qui quęrit legem: id est intellectū legis ad faciendum eam. t Replebitur ab ea in futuro omnibus bonis. Pš. Replebimur in bonis domus tuę. Satiabimur cum apparuerit gloria tua. Modus ꝯo quęrendi legem necessarius est. Non enim tm̄ quęrendo: sed audiendo studendo oꝛando operando: fideliter diligenter humiliter pseueranter. Luc. xj. b. Omnis qui petit accipit: t qui quęrit inuenit: t pulsanti aperietur. Prouerb. ij. a. Si quęsieris eā quasi pecuniam: t sicut thesauros effoderis illam: tunc intelliges timoꝛem domini: t scientiam dei inuenies. Et nota q̄ dicit: Qui quęrit legem non leges. Una enim est lex: de qua scriptum est: Lex domini immaculata conuertens animas. Et Deut. xxxij. a. In dextera illius ignea est lex. v Et qui insidiose agit vt hęreticus: qui peruertit legem infideliter exponendo: vel doctoꝛ fictus nimis emolliendo: vel nimis philosophice disputando: x Scandalizabit ab ea: actiue t passiue offendit et offenditur: quia per viam planam sanę doctrinę nescit ire: quia ponit offendicula sua admiscendo inutiliter alias facultates: vel puerse exponendo scripturā. Osee vlt. d. Rectę vię domini iusti ambulabūt in eis: ꝓuaricatoꝛes ꝯo coꝛruēt in eis.

Pš. 25.
Pš. 118.
Pš. 35.
Pš. 64.
Pš. 16.
Pš. 18.

Qui timent deū

a Qui timent deū/filialiter: b Inueniēt iudiciū.i. iustū ꝓmiū recipient: hoc est/iuste iudicabunt. Simile/Sap. vj.b. Qui custodierint iusticiā iuste iudicabunt. Argumētū q̄ de condigno meremur vitam ꝙternā. c Et iusticias.i. opa iusticię: d Quasi lumē accēdēt/sibi ꝛ alijs. Esa. lviij.c. Frange esurienti panē tuū ꝛc. tūc erumpet q̄si mane lumē tuū/ꝛ sanitas tua citius orief. e Pec/cator homo.i.malicio/sus et assuetus in peccat/: f Vitabit correctionem/ salubrē. Prouerb. xv.b. Mō amat pestilēs eū qui se corripit: nec ad sapientes graditur. g Et scōm voluntatem suam inue/niet cōparationē: id ē aliquē sibi similē in eo sup quo corripit ꝙ quē se excuset. Esa. x.b. Nūquid nō ꝓncipes mei simul reges/sunt? Nūquid non vt carchamis: sic calanno: ꝛ vt arphat: sic emath? Nunquid nō vt damasc⁹: sic samaria? Seneca. Sūma malox est/q̄ vitiā ad exemplū.ij. Machab.iiij.c. Per oia his cōsimiles eē cupiebant quos hostes ꝛ pemptores habuerāt. Osee.xij.c. Si i galaad idolū: ergo frustra erāt in galgal. q.d. etsi maiores hoc faciāt: nūquid ideo nō peccāt minores? imo/ſz tamē min⁹. Matth.xv.b. Si cecus cęco ducatū p̄stet/ambo in foueā cadūt. h Vir cōsilij/q̄sitor/auditor/amator/ electo/dator/facto: i Nō disperdet/ cōtemnēdo/repugnādo/ cōtristādo/nō agēdo: k Intelligentiā/cōsilij sui q̄siti vl̄ dati: sed qō sibi consulit faciet: ꝛ qō ipse consuluit alijs faciendū/similit faciet. Job.xx.a. Doctrinā qua me arguis audiā ꝛ spūs intelligētię meę rūdebit mihi. Sed multi petūt cōsiliū: ꝛ cū audierint qō nō sibi placet/tristes recedūt: ꝛ peiores q̄ ꝓus. Matth.xix.b. Magister bone quid faciā vt habeā vitā ꝙternā? Et respōdit dūs: Si vis ad vitā ꝙternā ingredi serua mādata. Dixit ille: Quę? Jesus aūt dixit: Nō homicidiū facies ꝛc. Dicit illi adolescēs: Omia hęc custodiui a iuuentute mea: quid adhuc mihi deest? Ait illi Iesus: Si vis pfect⁹ esse/vade ꝛ vende oia q̄ habes ꝛ da paupibus: ꝛ habebis thesaurū in cęlo: ꝛ veni seq̄re me. Cū aūt audisset adolescēs verba hęc/abijt tristis: Erat em̄ habens multas possessiōes. Jesus autē dixit discipulis suis: Amē amē dico vobis: q̄ diues difficile intrabit in regnum celorum. Moyses acquieuit cōsilio ietro/ licet minor esset: Exo.xviij.d. Et dominus refecturus turbas consuluit discipulos suos. Joh.vj.a. Cum subleuasset oculos iesus ꝛ vidisset q̄ multitudo maxima venit ad eū/ dixit ad philippū: Unde emem⁹ panes vt māducent hi? Cōtra quosdā est hoc: qui nimis confidunt in sapiētia sua. Prouerb.iij.a. Ne innitaris ꝓrudētię tuę. j. Machab.ij.g. Ecce simon frater vester scio q̄ vir consilij est/ ipsum audite semp: ꝛ ipse erit vobis pater. l Alienus ꝛ superbus non pti/mescit timorē dñi.i. dominiū timēdū ꝙterna supplicia cōminantē. Sic̄ Gen.xxxj.g. Jurauit iacob p timorē p̄ris sui isaac.i.p dominū qui est timēdus bonis. Alien⁹ ꝛ superb⁹ dī: q̄ ex supbia alienat se a cōsilio bono. Job.xj.c. Vir van⁹ in superbiā erigitur. m Etiā postq̄ fecit/aliquid bonū: n Cum eo.i.cum viro cōsilij.i.sicut ille faceret: o Sine cōsilio ꝛ suis insectationib⁹ arguet.i. ꝓ eo q̄ sine cōsilio sapiētis fecit/ꝓpriā secutus sententiā/ arguet: hoc est: licz supbus aliquid faciat sicut sapiens faceret si esset illud facturus: tamē arguet: quia sine consilio fecit illud/secutus ꝓ ꝓriū sensum. Unde sequit: p Fili sine consilio/sapientis/vel sacrę scripturę: q Nihil facias. Unde Prouer. iij.d. Palpebrę.i. discretio ꝛ consiliū p̄cedant gressus tuos: r Et post factum non pœnitebis: id est ꝓ facto tuo nō tenebis pœnam. Prouerb.xj.b. Ubi nō est gubernator populus corruet: salus autē vbi multa consilia. Item/ Prouerb.xiij.b. Qui agunt oia cum consilio regunt sapiētia. Uerūtamē non ab omnib⁹ quęrendū est consilium: quia non a iuuenibus: vt roboam.iij. Regl.xij.a. Nec a multis. Unde.ē.vj.a. Multi pacifici sint tibi: cōsiliarius autē sit tibi vn⁹ de mille. Nec de amicis carnalibus: vt.j.xxxvij.a. Noli ꝓsiliari cū socero tuo: ꝛ a cęlātib⁹ te absconde cōsilium. s Ne in via ruiuę nō eas: id est in via hęreticę ꝓuitatis/ vel cuiuscūq; ꝙti q̄ qō ruit hō in peccatum. t Et nō offendes in lapides.i.non scandalizeris i scelera alior̄ quę sūt dura vt lapides: et viā morū ac fidei impediūt. ē.xxj.b. Via peccantiū complānata ē lapidibus. v Nec credas te vię laboriosę: id est vię peccati: quę laboriosa est: quia ardua in superbis: lutosa in luxuriosis: spinosa in auaris: petrosa in iracūdis: tortuosa in dolosis. Pē. Contritio et infelicitas in vijs eorum. Sap.v.b. Lassati sumus in via iniquitatis ꝛ pditionis: ꝛ ambulauimus vias difficiles. Item/ Nec te credas vię laboriosę: id est nimio scrutinio inutilium ꝛ subtilium quęstionū: quę plus habent laboris ꝛ vanitatis q̄ vtilitatis. ē.iij.c. Altiora te ne quęsieris: ꝛ fortiora te ne scrutatus fueris. x Ne ponas animę tuę scandalū/aliquod ꝓdictorum: ne cadas in via ꝛ corruas in infernum. y Et a filijs tuis caue: id est ne eis secreta reueles. Mich.vij.b. Filius contumeliā facit patri: ꝛ filia cōsurget aduersus matrē suam. z Et a domesticis tuis attende/ne te decipiant adulando: vel tua subtrahendo. Matth.x.d. et Mich.vij.b. Inimici hominis domestici eius. a In omni opere tuo crede ex fide animę tuę: id est omni operi tuo sustine fundamentum fidei: non oris sed animę: quę per dilectionē operat. Roma. x.b. Corde creditur ad iusticiā: ore autē confessio fit ad salutē. b Hęc ē em̄ cōsūmatio mādator̄: id est fides operās ꝓ dilectionem: Charitas em̄ est finis p̄cepti.j.Timoth.j.a. c Qui credit deo.i.cōminatiōib⁹ ꝛ ꝓmissis dei. d Attendit mādatis/eius vt impleat. e Et qui confidit in illo: id est in deo: f Non minorab⁹ erit: id est nō minus recipiet q̄ sperauit/sed plus. Uel/nō minorab⁹ erit.i. non minorabit a merito ꝛ a ꝓmio. ē.xix.b. Ne iteres verbū durum ꝛ nō minoraberis. Pē. Qui confidunt in domino sicut mons sion nō cōmouebit ꝛc Niere. xvij.b. Benedictus vir qui confidit in domino: ꝛ erit dūs fiducia eius.

Timenti deū ꝛc. In p̄ce/denti capitulo egit auctor de officio ꝓlatorum: Hic agit de obsequio subditorū. Ad illos enim ꝓtinet sapiēter p̄cipere: ad istos humilit obedire. Diuidit aūt h̄ capitulū in quattuor partes. Primo docet auctor q̄ cōseruāt hominē in temptatiōibus. s. timor ꝛ sapientia. Secūdo ostēdit quę deficiunt ipsum. s. leuitas ꝛ fatuitas: ibi: Precordia fatui. Tertio monet omēs/nulli alij dare super se potestatē: ibi: Audite me magnati. Quarto ostendit quę debeant subditis: ibi: Cibaria et virga ꝛ onus asino ꝛc. Dicit ergo: g Timeti deū/filialiter: h Nō occurret mala/ęterna. Non etiam tēporalia occurret ei. i. nō cōtra eum current: sed cū eo et ꝓ eo: quia nō impediunt vel retardant cursum eius ad patriā: sed iuuant ꝛ accelerant. Job.v.c. In sex tribulationib⁹ liberabit te: et in septima nō tāget te malū.

Sed in temptatiōe

Alt. ꝛcorreptionē

nō bz dñi

flectiōib⁹

Alt. ꝛcōseruatio

Alt. ꝛminorabit

Pē. 13.

Pē. 124.

a Sed in temptatiõe/tã interiori q̃ exteriori: b De⁹ illum cõseruabit. Notatur societas gratię ꝛ liberi arbitrij a casu. j. Corinth. x. c. Fidelis ē de⁹ q̃ nõ p̃mittit vos tẽptari sup̃ id qõ potestis: ꝑ faciet cũ tẽptatiõe ꝓuentũ. ij. Pet. ij. b. Nouit de⁹ pios de tẽptatiõe eripere. c Et liberabit a malis/culpę/miserię et gehẽne. d Sapiẽs: cui sapiũt res put sũt: e Nõ odit mandata ꝛ iusticias: id est mãdata iusticię naturalis. Matth. vij. b. Quodcũq; vultis vt faciant vobis homines: et vos eadem facite illis. Tob. iij. c. Quod ab alio oderis tibi fieri: vide tu ne alicui quãdo alij facias. f Et nõ illidetur. Illusionibus dęmonũ aut carnis/aut mũdi nõ obruet: g Quasi in ꝓcella/fluctuũ maris nõ obruit: sicut nauis. q. d. nauis quę habet bonum rectorem nõ obruitur in ꝓcella: ita iustus non obruit tẽptationũ/aut tribulationũ turbine. Prouerb. xij. c. Non cõtristabit iustũ quicquid ei acciderit. b Homo sensatus: id est sapiens: i Credit legi dei/cõminãti vel ꝓmittenti/nõ sibi blandienti. k Et lex illi fidelis: id est verax in ꝓmissis ꝛ cõminatiõibus. l Qui interrogationẽ manifestat/aperte et distincte respondendo ad interrogationẽ sibi factã: m Parabit verbũ/p̃meditãdo verba cõgrua responsioni. n Et sic: id est p̃meditando: o Deprecatus/dominũ vt aperiat illi intelligentiã quęstionis: p Exaudietur/a domino. Jaco. j. a. Si quis vestrum indiget sapientia: postulet a deo qui dat omnibus affluenter. q Et cõseruabit disciplinã/domini: siue ꝓbozũ/corde/ore/et opere. r Et tunc: id est post meditationẽ/orationẽ/operationẽ: s Respondebit/satisfaciẽdo interroganti. Hęc igit tria necessaria sunt omi doctori: p̃meditatio/oratio/operatio. Unde. j. Pet. iij. c. Dominũ christũ sanctificate i cordibus vestris: parati semp ad satisfactionẽ omni poscẽti vos rationem. t Pręcordia fatui. i. interiores cogitatiões ꝛ affectiões: v Quasi rota carri/quę semp murmurat ꝛ nunq̃ i eodẽ statu p̃manet: ꝛ lutũ calcat: ꝛ qñ posteri⁹ eleuat anteri⁹ cadit. Ps. Deus me⁹ pone illos vt rotã: ꝛ sic stipulã ante faciẽ venti. x Et quasi axis versatilis cogitat⁹ illius: id est circa cor cogitationes voluunt: sicut rota circa axem. Prouer. xxvj. c. Sicut ostium vertit in cardine suo: ita piger in lectulo suo. ē. xxvij. b. Stultus vt luna mutatur. y Equus emissarius: sic ꝛ amicus subsamnator: id est derisor vel adulator. z Sub omni supꝛasedente hinnit/deridendo vel adulando: hoc est/sicut equus emissarius lasciuus ꝛ luxuriosus ad omnẽ equam hinnit/non discernens sessorem suum: ita derisor ꝛ adulator absq; discretione irridet omnes bonos ꝛ malos ꝛ omnib⁹ adulat. Hiere. v. c. Equi amatores in fęminas/et emissarij facti sunt: vnusquisq; ad vxorem ꝓximi sui hinniebat. a Quare dies diem superat ꝛc. Hic ostẽdit auctor omnia seruare ordinẽ naturalem/ꝑter hominẽ stultum: qui nullũ seruat ordinem. Unde dicit: a Quare dies/festiualis: b Diẽ superat/byemalẽ in caliditate/ꝛ quãtitate/ꝛ claritate. Et intellige de die artificiali. c Et iterum lux/vnius sideris: e Lucem/alterius sideris. d Lux/solis: e Lucẽ/lunę. j. Corinth. xv. f. Alia ē claritas solis: alia claritas lunę: ꝛ alia claritas stellarum: Stella enim differt a stella in claritate. f Et ann⁹/solaris: g Annũ/lunarem vndecim diebus: h Et sol solem: non alium: sed seipsum superat in calore et in mora.

a sed in tẽptatione dẽus illũ
b cõseruabit: ꝛ liberabit a ma-
c lis. Sapiẽs nõ odit mãdata
d ꝛ iusticias: ꝛ nõ illidet quasi
e in ꝓcella nauis. Homo sen-
f satus credit legi dei: ꝛ lex illi
g fidelis. Qui interrogationẽ
h manifestat parabit verbum:
i et sic deprecãtus exãudiet ꝛ
k cõseruabit disciplinã/ ꝛ tũc
l respondebit. Precordia fa-
m tui quasi rota carri: ꝛ quasi
n axis versatilis cogitatus il-
o lius. Equus emissarius: sic
p et amicus subsamnator sub
q omni supꝛasedente hinnit.
r Quare dies diem superat/ꝛ
s iterũ lux lucẽ: ꝛ ánnus ánnũ
t ꝛ sol solẽ: Ad dñi scientia se-
u parati sunt: factò sole et ñcę-
x ptũ cũstodiẽte ꝓ dei sapiẽtiã
y diuidunt. Et imutauit tem-
z pora ꝛ dies festos ipsorum:
a et in illis dies festos celebra
b uerunt ad horã. Ex ipsis ex-
c altauit ꝛ magnificauit deus:

Nũc enim calidior/nunc minus calidius sentitur: nunc plus mozak in nostro hemisperio/nũc minus. Vel sol solẽ superat ꝑm duplicem cursum suum: naturalem videlicet ꝛ violentum. Maior enim est cursus eius diurnus violentus/quo cũ firmamento trahitur/ꝑm quosdam: q̃ cursus eius naturalis/quo cõtra firmamentũ nititur. i Ad domini scientia separati sunt/dies: id est domini dispositiõe distincti sũt dies. k Facto sole. i. accedente vl recedẽte a nobis. l Et ñcęptum/sibi datũ vel inditum de officio suo vniformiter pagendo: m Custodiente/sole. i. n Ordei dei sapiẽtiã diuidunt/dies: id ē distinguunt: quia iste maior/ille minor: iste calidior/ille frigidior. Solus homo ñcęptũ sibi datum/non seruat. Hiere. xxxj. f. Hęc dicit dominus: qui dat solem in lumine diei: ordinem lunę et stellarum in lumine noctis. o Et imutauit/domin⁹ vel sol: p Tempora: id est temporũ qualitates. Nũc enim clarum est/nunc obscurum: nunc calor/nunc frigus. q Et dies festos ipsorum/temporũ. Olim enim festus dies erat septim⁹ dies: id est sabbatũ: nũc octau⁹. i. dominica: olim neomenia/pentecoste/ꝛ hmõi: nũc ꝓ illis festa sanctorũ. r Et in illis/tẽporib⁹/ s Dies festos celebrauerũt ad horã. i. ad aduentũ christi. Et tũc apparente veritate cessauerũt vmbrę.

Mystice: a Dies: id est nouũ testamentũ: b Diem superat: id est vetus testamentũ consiliorum additione: et ꝓmissorũ solutione: obscurorũ explanatione. Matth. v. b. Nõ veni soluere legem: sed adimplere. Vl lux: id est christ⁹. Job. viij. b. Ego sũ lux mũdi. Et lux apostoli: Matth. v. b. Vos estis lux mũdi. Lux ergo lucẽ superat: id est christ⁹ apostolos: naturaliũ bonitate/gratuitorum firmitate/vtrozũq; vtilitate. Item est annus glorię siue ęternitatis: De quo Ps. Cogitaui dies antiquos ꝛ annos ęternos in mẽte habui. Est et annus gratię siue benignitatis. Ergo annus annum superat: quia maior est gloria in ꝓmio q̃ gratia i merito. Sol ꝺo christus est. Malach. vltꝯ. a. Vobis timentibus deũ orietur sol iusticię. Est autẽ sol ꝑm vtramq; naturam. Igitur sol solem superat: quia christus ꝑm deitatem seipso maior est ꝑm humanitatẽ. Hoc sole facto: id est de virgine nato: et ñcęptum custodiente: id est patri vsq; ad mortem obediente: mutata sũt tẽpora. Tempus legis/in tẽpus gratię. Lex eñ per moysen data est: gratia ꝛ veritas per iesum christũ facta est: Joh. j. b. Tempus ꝓmissionis in tempus solutionis. Bal. iij. a. Ubi venit plenitudo tẽporis misit de⁹ filiũ suũ vnigenitũ factũ de muliere/factũ sub lege. Dies festi etiã mutati sunt. In lege eñ dies septim⁹/mensis septim⁹/annus septimus festiu⁹ ꝛ celebris habebat: Nũc aũt octau⁹ ob reuerẽtiã dominicę resurrectiõis: qui octaua die resurrexit: ꝛ nos octaua ętate resurgem⁹ in gloriã. Unde patres ꝛ doctores veteris testamẽti p̃ septenariũ: ꝛ patres ꝛ doctores noui testamenti p octonariũ designant. Unde Mich. v. b. Suscitabimus sup eum septẽ pastores/ꝛ octo ꝓmates hominũ. Eccl. xj. a. Da partes septem necnõ ꝛ octo. r Et in illis/temporib⁹/ s Dies festos celebrauerũt ad horã/hominũ vsq; ad aduentum christi: ꝛ tunc cessauerũt. Unde Esaię j. d. Sabbatũ ꝛ festiuitates alias non feram. t Ex ipsis/diebus: v Exaltauit ꝛ magnificauit deus/aliquos festiuos ꝛ celebres cõstituendo. Vel/ t Ex ipsis/sideribus: v Exaltauit et magnificauit deus/illa altius in cęlo ponendo/ꝛ alia maiora

Ps. 74.

ponendo/ et alia maiora faciendo. Geñ.j.b. Fecit deus duo luminaria magna: luminare maius ꝛ luminare minus ꝛ stellas. Vel/ ex ipsis/ hominib⁹: exaltauit et magnificauit deus/ in ꝓsenti per gratiã: in futuro per gloriã: aliquos humiliauit in gehennã: omnibus iustã mercedẽ retribuẽs. a Et ex ipsis/ sideribus: b Posuit in numerũ dierũ et annos. i. in distinctionẽ dierũ ꝛ annorũ. Mã ꝑm cursũ solis ꝛ lunę distinguñt dies ꝛ mẽses ꝛ anni: ꝛ ꝑm cursũ aliox sidex q̃dã mẽses ꝛ q̃dã anni. Geñ.j.b. Dixit de⁹: fiãt luminaria in firmamẽto cęli: ꝛ diuidãt diẽ ac noctẽ: ꝛ sint i signa ꝛ tẽpora ꝛ dies ꝛ annos. Est igit summa q⁹ deus i lege pręcepit obseruantiã dierũ ꝛ mensiũ et annorũ ꝑm cursum solis ꝛ lunę. Unde sabbatũ ꝛ neomenia ꝛ pascha ꝛ pẽtecoste: mẽsis septimus/ annꝰ septimꝰ ꝛ quinquagesimꝰ celebres erãt: vt oia seruarẽt rationẽ ꝛ ordinẽ ñ mutarẽt. Post dispositionẽ ꝯo sidex et tẽporũ fecit de⁹ hoiez/ cui ꝛ ordinẽ seruãdũ iꝯdixit: Et ꝺ est q̃ sublungit: c Et oĩs homies/ tã nobiles q̃ ignobiles: d De solo ꝛ ex terra/ plasmauit. i. de limo terrę et in illam resoluet: e

gr.nõ hꝫ annos

Vl.tobis

l.tverit

a et ex ipsis posuit in numerũ
b dierũ ꝛ tãnos: ꝛ oĩes hoies
c de solo et ex tra vñ creat⁹ ẽ
d adã. In multitudine disci-
e plinę ꝺñi sepauit eos: ꝛ imu-
f tauit vias eorum. Et ex ipsis
g benedixit ꝛ exaltauit: ꝛ ex ip-
h sis sanctificauit/ et ad se ap-
i plicauit: ꝛ ex ipsis maledixit
k ꝛ humiliauit: ꝛ ꝯuertit illos
l ad separatiões ipsoꝝ. Quã-
m si lutũ figuli in manu ipsius/
n plasmare illud et disponere.
o Omnes vię eius ꝑm dispo-
p sitionẽ eius: sic hõmo in ma-
q nu illius qui se fecit: ꝛ reddet
r illi ꝑm iudiciũ suum. Cõtra
s malũ bonum est: ꝛ cõntra vi
t tam mors: sic ꝛ cõntra virum
v iustum peccator. Et sic intue-
x rę in omnia opera altissimi.
y Duo ꝯcontra duo: et vnum
z cõntra vnum. Et ego nouis-
& simus eũigilaui et quasi qui
colligit racinos post vinde-
miatores. In benedictione
dei et ipse sperauit: et quasi
qui vindemiat repleui torcu
lar. ꝯRespicite quoniã non
mihi soli laborauit: sed et om
nibus exquirentibus disci-
ab plinam. Audite me magnati

Ut.tet.

C

Ut.tracemos

Ut.ꝯRespiciẽs ꝫ.24.d.

Unde creatus est adã. i. plasmatus. j. xl.b. Oĩa quę de terra sunt/ in terrã pariter cõuertent. Eccs.iij.d. Oĩa de terra facta sunt: ꝛ in terrã parit reuertunt. f In multitudine disciplinę ꝺñi/ tã ꝓbox q̃ verberũ: g Sepauit eos. i. distinxit: alios ꝓlatos: alios doctores: alios discipulos cõstituẽs: alios ꝓ sua iniqtate cõdemnãs. j. Cor. xij.d. Quosdã posuit de⁹ in eccłia: ꝑmo apłos: secũdo ꝓphas: tertio doctores: deinde ꝓtutes ꝛc. h Et imutauit vias eoꝝ/ quoꝝdã in meli⁹ faciẽdo: quoꝝdã in deteri⁹ ꝑmittẽdo: ꝛ ita verbũ sequi posituꝫ teneꝫ ęquiuoce: qõ frequẽter fit in sacra scriptura.

ꝫ3.nũ. Ps. Inclina cor meũ de⁹ in testimonia tua et nõ in auariciã. Amos. iij.b. Si erit malũ in ciuitate qõ nõ fecerit deus: Augustin⁹. Aut sinendo vt fiãt/ aut faciẽdo vt sint. i Et ex ipsis/ hominib⁹: quosdã: k Bñdixit/ in ꝓsenti bñdictiõe ministrę: ꝛ in futuro bñdictiõe dexterę. l Et exaltauit/ in ꝙsenti ꝑ gratiã ꝛ honorẽ ꝛ miraculoꝝ operationẽ: in futuro ꝑ gloriã ꝛ oĩmodę miserię liberationẽ. m Et ex ipsis sanctificauit/ in vtero vel in baptismo: n Et ad se applicauit/ in morte. Ro. viij.f. Quos ꝓdestinauit/ hos ꝛ vocauit: ꝛ quos vocauit/ hos ꝛ iustificauit: quos aũt iustificauit/ illos ꝛ magnificauit. o Et ex ipsis maledixit. i. reprobauit: p Et hũiliauit. i. ad hũiliandũ afflixit. q Et cõuertit illos. i. malos: r Ad sepationẽ ipsoꝝ. i. cõuerti ꝑmisit ad peccatũ/ quo mali sepant a deo ꝛ a bonis/ si nõ loco saltem aio ꝛ merito. Ro. ix.d. De⁹ cui⁹ vult miserek: ꝛ quẽ vult indurat. s Quasi lutũ figuli in manu ipsi⁹/ plasmare illud. i. fozmare in vas aliqꝺ. t Et disponere/ in figura. v Et oĩs vię eius. i. varię figuratiões luti. x Scom dispositionẽ ei⁹. i. figuli: y Sic hõ in manu illi⁹ qui se fecit. i. dei: Hoc est: sicut figul⁹ de massa luti quã tenet in manu pôt ꝙ volũtate sua facere quale voluerit vas turpe vl pulchrũ/ magnũ vel paruũ/ quadratũ vel rotundum: sic ꝺñs de massa hũanę ꝙditiõis pôt fozmare quales voluerit homines sine iniuria ꝛ cõtradictiõe alicuꝰ. Esa. xlv.b. Nũqtid dicet lutũ figulo suo/ quid facis: ꝛ opus tuũ absq; manib⁹ est: Item/ Esa. lxiij.c. Et nũc ꝺñe pater noster es tu: nos ꝓ lutũ

ꝛ fictoz noster: ꝛ opa manuũ tuaꝝ oĩs nos: Ro. ix.d. O hõ tu quis es: qui respõdeas deo: Nũquid dicẽ figmentũ ei q̃ se finxit: quid me feciśti sic: An nõ habet potestatẽ figul⁹ luti ex eadẽ massa facere aliud quidẽ vas in honorẽ: aliud ꝓ in cõtumeliã: z Et reddet/ deus: a illi/ homi: b Scom iudiciũ suũ. i. dei vl hois: ꝺ ẽ ꝑm qõ hõ seipsũ iudicauerit: vel ꝑm qõ deus ordinauit/ reddet ei. c Cõtra malũ/ culpę: d Bonũ est/ gratię. Vel/ c Cõtra malũ/ pęnę: d Bonũ est/ glorię. e Et ꝯtra vitã/ naturę/ gratię/ glorię: f Mors/ naturę/ culpę/ miserię siue gehennę. g Sic ꝛ cõtra virũ iustũ/ christũ/ vel quẽlibet: h Peccatoz/ diabolus/ antichrist⁹: vel q̃libet mal⁹. i Et sic intuere in oĩa opa altissimi. i. si intueaꝛis in omnib⁹ opibus dei inueniesꝫ quãdam qualitatem: sed a deo mirabiliter ordinatã. Nõ em de⁹ est cõditoz mali: qui fecit oĩa valde bona: Geñ.j.d. Nec etiã mortẽ fecit: nec lętat in pditione viuoꝝ: Sap.j.c. Maturę bonę a deo sunt: vitia ꝓ a deo nõ sũt: tamẽ ordinatio oĩs sive bonoꝝ siue maloꝝ a deo est: Ro. xiij.a. Et ex ordinatiõe maloꝝ ad bona: maioꝝ ẽ vniuersitaꝫ pulchritudo: sic peccatoz iusto: ꝛ impi⁹ pio viuit ꝛ seruit. Geñ.xxv.c. Maioꝝ seruiet minoꝝi. Augustin⁹. Sic lima ferro/ qõ flagellũ grano/ qõ foꝛnax auro: hoc tribulatio iusto. k Duo/ mala: l Contra duo/ bona. Vl/ k Duo/ elementa/ l Cõtra duo/ alia: ꝙt cõtrarias ꝙlitates. m Et vnũ/ malũ: n Cõtra vnũ/ bonum. o Et ego nouissimus ꝛc. q. d. sicut ostendi omnia seruare suũ ordinẽ: ita ꝛ ego seruaui ordinẽ: quia vltim⁹ inter scriptoꝛes sacrę scꝑturę scripsi: quasi labꝛuscas colligẽs post vindemiatoꝛes. Et in ꝺ vitat auctoꝛ arrogantiã/ nec tamẽ tacet veritatẽ. Dicit ergo o Et ego nouissim⁹. i. inter scriptoꝛes vltim⁹: p Euigilaui. i. operam dedi ad scribendũ. q Et quasi q̃ colligit acinos. i. modicos racemos: vel grana racemoꝝ: r Post vindemiatoꝛes/ colligẽtes vuas: s In benedictiõe dei: id est in magna abundantia collata a deo. t Et ipse sperauí/ aliquid colligere post ipsos. v Et quasi qui vindemiat repleui torcular: id est sicut cęteri scriptoꝛes fructum scientię pꝛotuli/ licz dispariter. q. d. non sum par antiquis patribus: qui ante me scripserunt: tamẽ sperans de domino scripsi et ego aliqua licz pauca. Eccl. vij.a. Uę mihi: quia factus sum sicut qui colligit in autũno racemos vindemię: id est tempoꝛe gratię. Posset hoc satis cõuenienter aptari beato Johanni euangelistę: qui inter euangelistas nouissimus ędidit euangeliũ suũ. Et q̃si acinũ collegit: quãdo resurrectionem lazari recitauit. xj. capitulo. Aliũ collegit: quãdo historiam samaritanę narrauit. iiij. capitulo. Aliũ collegit: quãdo de pꝛobatica piscina disseruit. v. capitulo. Et ita quot ab alĳs omissa scꝑsit: tot acinos collegit. x Respicies/ vel/ respicite/ vt vos similiter faciatis. y Quoniã non mihi soli laborauí/ studẽdo/ meditando/ scribendo: z Sed ꝛ omnib⁹ exquirentibus: id est extra se ꝛ coꝛde quęrẽtibus: a Disciplinã/ quę est ordinata moꝛũ coꝛrectio. ꝫ. xxiij.d. Uidete quoniã nõ solũ mihi laborauí: sed oĩb⁹ exquirẽtib⁹ veritatẽ. a Audite me. q. d ex quo fideliter omĩb⁹ laboꝛaui: Ergo/ audite me magnati: id est qui magni estis vel esse cupitis in vita/ in sciẽtia

tis:in vita/in sclētia/in dignitate. a Et omnes populi et rectores ecclesię auribus/ cordis/percipite: id est perfecte capite doctrinam meā: Quam subiungit/ dicens: b Filio ꝛ mulieri ꝛc̄. Ad litterā/docet patres vt filios suos regāt:ꝛ cū disciplina nutriāt/donec veniāt ad pfectā ętatē. Docet etiā rectores ecclesię: vt dignitatē suā vsq; ad finē laudabiliter teneant/bñ viuēdo/bñ docēdo: vt ita discipulos bñ nutritos dignos hęredes sui laboris post se relinquāt. Dicit ergo: b Filio/tam carnali q̄ spirituali. c Et mulieri: id est vroti tam carnali q̄ spūali. d Fratri/tam carnali q̄ spirituali. e Et amico/fortunę. f Non des potestatē sup te in vita tua.i.non vincat te carnalis affectio: vt quē q̄ pmittas tibi dñari: Sic̄ legit̄ iij. Esdre.iiij.c.de rege/cui mlier ita dña bat:vt cū ridebat ipsa ꝛ ipse rideret:ꝛ cū tristi erat/tristabat ꝛ ipse: et cū volebat pcutiebat eū i facie. Pręlat⁹ potestatē sup se oībus dat:qui male viuit ꝛ male mīnistrat. Prouerb.v.b. Non des alienis honorem tuū. g Et non dederis alij possessionē tuam.i.ius siue dñiū possessiōis tuę. Videt q̄ auctor hic doceat ꝫ doctrinā dñi/ Matth.xix.c.Si vis pfect⁹ eē vade ꝛ vende oīa q̄ habes ꝛ da paupibus.Solutio. Dicūt quidā q̄ auctor hic loquit̄ infirmis: qđ patet p hoc qđ sequit̄: Ne forte pęniteat te: Dñs autem in matthęo loquit̄ pfectis:qđ patet p hoc qđ dicit: Si vis pfect⁹ esse. Et vtrobiq; dat ꝫsiliū nō pręceptū. Veli⁹ pōt dici: ꝛ q̄ hic loquit̄ auctor omnib⁹ tā pfectis q̄ impfectis:quib⁹ dare alq̄s potestatē vel possessionē suā ꝓhibet: nō tū vęndere.Qui em̄ ꝓpter christū oīa dat paupib⁹/nihil dat: sed carissime vendit: obolū dat p regno cęlor. Vñ Aug⁹. in psona dñi loquēs ait: Uęnale habeo.Et quid:Regnū cęlor.Quib⁹ emit:Pauptate/regnū: vilitate/ gloria:doloze/gaudiū:laboze/requies:morte/vita. Itē qui dat paupibus/semiat in terra fertilissima. Osee.x.d. Semiate vobis in iusticia:ꝛ metite i oze misc̄ię. Itē cōmodat ad vsurā ipsi dño. Prouer.xix.c.Fęnerat dño q̄ miseret paupis. Nihil igit̄ dat q̄ pauperib⁹ erogat: sed q̄ p terreno cōm odo sua dat/vl̄ p fauoze hūano:ille grat̄ dat.i. p nihilo verissime.Ergo dic̄: g Et nō dederis alij possessionē tuā/ne forte pęniteat te/ ita dedisse: h Et decęperis p illis/q̄ dedisti rebabēdis. i Dū adhuc supes ꝛ aspiras.i.dū viuis. k Nō imutabit te ois caro.i. carnalis affectus: vt des alij potestatē siue possessionē tuā. l Melius est em̄ vt filij tui/te rogent/ pro aliqua re habēda: m quā te respicere/ p̄ inopia: n In man⁹ filior tuor. ij. Cor̄.viij.c. Nō vt alijs sit remissio/vobis aūt tribulatio. Itē.ij. Cor̄.xij.e. Nō debent filij parentib⁹ thesaurizare:ſz parentes filijs:qđ fit q̄n subditi plura bona faciūt q̄ ꝓlati. o In omib⁹ operibus tuis p̄cellens esto.i.oīa p̄cellēter age. Et hoc dicit̄ maxime ad ꝓlatos: qui sicut dignitate: ita morū honestate ꝛ sapiētię ꝓfunditate p̄cellere debēt. Vñ Leuit̄.viij.c.pręcipit̄ vt in partem sacerdotis cedat pectusculum ꝛ armus dexter. Et Joh.vlt̄.d.requirit̄ a petro:Simon iohānis diligis me plus his:ꝛ Cant̄.iij.c. En lectulum salomonis sexaginta fortes ambiūt ex fortissimis israel: omnes tenentes gladios/ ꝛ ad bella doctissimi.j. Regū.x.d. Stetit saul in medio populi:ꝛ altior fuit vniuerso populo ab humero ꝛ sursum. p Ne dederis maculā in gloriā tuam: id est ne macules cōscientiam tuam peccato aliquo. Nam gloria nostra hęc est/ testimoniū conscientię nostrę.ij. Corinth̄.j.c. Uel dare maculā in gloriā suam/ est/ bonā famā vitę ꝓteritę peccatis sequētibus maculare: Sic̄ dicit̄.j. xlvij.c. de salomone: Potestatem habuisti in corpore tuo: dedisti maculā in gloria tua. q In die cōsūmationis dierum vitę tuę:id est morte iminente/quādo iam vita cō summata est. r Et in tempore exitus tui/de mundo siue de corpore: s Distribue:id est pluribus tribue. t Hereditatem tuam/in elemosynā. Prouerb.xij.b. Honora dñm de tuis substātia. Sed nūquid expectāda est hora mortis de elemosyna faciēda:- Sed infirmis loquit̄:q̄ etiā in morte nō audent distribuere hęreditatē suā pauperibus:ꝫ totū parentib⁹ dimittunt. Uel sic lege et melius: r In tempore exitus tui: id est in tempore mortis: s Distribue/ hęredib⁹ tuis: t hęreditatē tuam/ꝛ nō ante. Et hoc concordat ei meli⁹ quod supra dixit: Ne dederis alij possessionem tuā. Stultum enim est se filijs suis vel subditis subūcere. v Libaria et virga ꝛc̄. Hic describit auctor qualis debet esse seruorum nutritura et disciplina: vt.s. habeant victum ꝛ vestitum: nec vacent ocio:in quibus nō natura despicienda est:sed improbitas coercenda. Vere aūt serui sunt: qui vitijs seruiunt:liberi vo sunt qui iusticię obediunt. Unde Job.viij.d. Omnis qui facit peccatū seruus est peccati. Item Job.viij.e. Si filius vos liberauerit/vere liberi eritis. Dicit ergo: v Libaria ꝛ virga et onus asino/debenť. Libaria/ne deficiat: virga/ne laciuiat:onus/vt proficiat. x Panis ꝛ disciplina ꝛ opus seruo. Panis/ne succumbat: disciplina/ne erret:opus/ne insolescat. Et verum est hoc/tam de seruo corporali q̄ de seruo spirituali: Utriq; enim debeť panis sustentationis:non altilia. Disciplina instructionis:opus satisfactionis/aut superogationis. Mozaliter: Tam seruus q̄ asinus noster est nostra caro:cui debeť cibus ad sustentationem nature: virga disciplinę ad repressionē lasciuię:opus ꝛ onus ad perfectionē pęnitentię. Prouerb.xxvj.a. Flagellū equo ꝛ chamus asino:ꝛ virga in dorso imprudentiū. Item/ Prouerb.xxix.c. Uirga atq; correctio tribuit sapientiā:puer autem qui dimittit voluntati suę confundit matrē suam. Et.j. Qui delicate a pueritia sua nutrit seruum suum: postea sentiet eum contumacē. y Operatur in disciplina:id est sub disciplina positus: z Et quērit requiescere/ post laborem/non rebellare.q.d. si disciplinatus fuerit seruus: et ꝫm quod disciplinatus fuerit operabit ꝛ non eriget se: vel rebellabit tunc contra te:quia disciplina ꝛ labor operis eius superbiā castigabunt. a Laxa manus illi.q.d. si laxaueris illi manus ab opere vel laboze: b Et quērit libertatem:non tm̄ requiem secum fecit post disciplinā et opus: Et ideo bonū est semper seruum sub disciplina ꝛ in opere custodire. c Jugum/vt in tauro: d Et lorum/vt in equo: e Curuant collum durum/tauri vel equi: g Et seruū/maliuolū: h Inclinant:id est humiliāt: i Operationes assidue/ salua nature quiete. Mozaliter: c Jugum: id est pondus pęnitentię. d Et lorum: id est rigor disciplinę: e Curuant:id est humiliāt: f Collum:id est elationem superbię. g Et seruum:id est carnem vitijs seruire cogentem: h Inclinant/ ad obedientiam spiritus: i Operationes assidue: id est disciplinę/ vigilię/ abstinentię. Unde .ē. xxxj. a. Uigilia bonestat is tabefaciet carnes: id est carnales concupiscentias.

Mozaliter

Mozaliter

Seruo maliuolo

a Seruo maliuolo. i. rebelli dño suo: debenť/ b Tormẽta/vel/toztura/flagellox: ne ceruicẽ erigat. c Et cõpedes/vinculoz̃ ne effugiat. d Mitte illũ in opationẽ ne vacet/ocio. e Multam enĩ maliciam docuit ociosítas: id est multoz̃ malox̃ fuit occasio. Diabol⁹ enĩ animã ociosam facile indinat ad vanitatem cogitationũ: de vanitate cogitationum ad voluptatem affectionum: et tandem ad cõsensum z operationẽ. Unde Matth. xij. d. Cum spiritus imundus exierit ab homie ambulat per loca arida/quęrens requiẽ et non inuenit: tunc dicit/ reuertar in domũ meam vnde exiui; et veniens inuenit eam vacãtẽ/scopis mũdatã z ornatã: tũc vadit et assumit septez spũs secũ neqozes se z ĩtrãtes habitãt ibi. Et iõ dic̃ Hiero⁹. Semper aliqd opis facito/ne diabol⁹ te ĩueniat ociosũ. Dauid enĩ vacãs ocio incurrit ĩ adulteriũ bersabee. ij. Regl. xj. a. Quęritur: egisthus quare sit factus adulter: Jn promptu causa est: desidiosus erat. Ezech. xvj. f. Hęc fuit iniqtas sozoris tuę sodomę: superbia/saturitas panis z vini z ocium ipsius. Prouerb. xxviij. c. Qui operatur terram suam saturabitur panibus: qui autem sectať ocium replebiť egestate. f Jn opera cõstitue eum: id est seruũ. g Sic enĩ condecet illũ: quia ser⁹ est. h Qđ si nõ obaudierit: id est obedierit: i Curua illũ cõpedib⁹: id ẽ liga illũ in vinculis ne fugiat verberat⁹. k Et non amplifices super omnem carnem: id est non exaltes eum pręficiendo alĩs hominib⁹: sicut salomon/hieroboam pręfecit inultis: et tandem inuenit eum rebellem. ij. Regl. xj. l Verum sine iudicio: id est sine discretione z deliberatiõe. m Nihil facias graue/contra seruũ tuũ: licet malus sit. Unde. ẽ. xxxij. d. Fili sine consilio nihil facias. n Si est tibi seru⁹ fidelis: id est fideliter tua congregãs: fideliter conseruans: fideliter dispensans: o Sit tibi quasi anima tua: id est ama eum z serua eum sicut vitam tuam. ẽ. vij. c. Seru⁹ sensatus sit tibi dilectus quasi anima tua. p Quasi fratrẽ sic eum tracta: id est cogita q̃ fili⁹ dei est sicut tu: ideoq̃ si malus/ feriẽd⁹ est: tñ quia frater/ diligẽdus. Matth. xxiij. a. Omnes vos fratres estis: vnus est pater vester qui in cęlis est. q Quoniã in sanguine animę: id est ad sustẽtationem vitę tuę: vel pecunia multo laboze animę acquisita vel in peccato animę tuę: r Cõparasti eum: id emisti. Argumentũ q̃ emere hominẽ in seruũ peccatũ est: tñ apls videtur permittere. j. Corl. vij. d. Seruus vocatus es: non sit tibi curę: sed si pores fieri liber magis vtere. Col. iij. d. Serui obedite per oĩa dñis carnalibus. s Si lęseris eũ iniuste/nimis affligẽdo: vel duriter obiurgãdo: vel vitę necessaria subtrahẽdo. t Jn fugã quertenť: sicut auis de laqueo. v Et si extollẽs. i. aliquid de rebus tuis tollẽs. x Discesserit/a te. y Quẽ quęras. i. q̃lem: vel in q̃ habitu: z Et i q̃ via q̃ras illũ nescis: qz forte mutauit nomẽ suũ z habitum.

Expositio Capi. XXXIIII

Vana spes zc. Quattuoz docet auctoz in ẽ capło. Primo docet nõ eẽ credẽdũ somnijs/augurijs/z diuinatiõib⁹: sed pon⁹ legi dei q̃ sine mẽdacio pfũmať. Uñ Esa. vij. d. Et cũ dixerint ad vos: quęrite a phytonib⁹ et a diuinis q̃ stridẽt ĩ incãtationib⁹ suis: nũq̃d nõ ppls a deo suo reqret visionẽ p viuis z moztuis: ad legẽ magis. Leuitl. xix. f. Nõ augurabimini nec obseruabitl somnia zc. Scõdo docet q̃bus credendũ est. s. exptis z tẽptatis. Tales enĩ vere scĩũt/expientia temptationis z tribulationis. Matura magistra ẽ. Esa. xxviij. e. Sola vexatio tñmodo dabit intellectũ auditui: ibi: Qui nõ est tẽptať q̃d scit. Tertio/docet ti mere deũ: ponẽs laudes z vtilitates timoris: ibi: Spũs timentiũ deũ. Quarto/docet nõ facere elemosynas de iniusta possessiõe ibi: Jm molantis ex iniq̃. Horalit autez docet non pfidere in diuitijs tpalib⁹: q̃ sic somnia vana sť z vacua veritate. Fiũt aũt sex modis imaginatiões somnioz sicut dic̃ Hzeg⁹. in dial. Aliqñ ventris plenitudine: aliqñ vętris z capitis exinanitione: aliqñ demonis illusiõe: aliqñ dei reuelatiõe: aliqñ cogitatione simul z illusiõe: aliqñ cogitatione simul z reuelatiõe. Duo pma genera somnioz oẽs expimẽto cognouim⁹: cętera in scripturis inuenim⁹. De tertio enĩ dz hic: Multos errare fecerũt somnia. De quarto dicit Gen. xxxvij. b. Audite somniũ qđ vidi: dixit ioseph fratribus suis. Et Matth. ij. d. Defuncto herode: ecce angelus dñi apparuit in somnis ioseph. De qnto dicit Eccs. v. b Ubi multa sunt somnia: multę sunt vanitates. Et. ẽ. parũ. a. d. Somniũ tuũ z visiões capitl tui in cubili tuo hmõi sunt: qđ postea disserens daniel ỏ radice cogitatiõis inchoauit dicens: Tu rex in stratu tuo cępisti cogitare zc. Nõ est q̃ credẽ dũ somnijs: quia quo impulsu fiant/nõ facile lucet: tñ sancti illusiones z reuelationes quodã intimo sopoze discernũt: vt sciant qđ a bono spiritu percipiãt: vel qđ ab illusione patiantur: vt dicit Hzeg⁹. Dicit q̃: a Vana spes. i. mendax et vacua: b Et mẽdaciũ viro insensato: qui non habet sensum discernẽdi in quo sperandũ sit/z in quo nõ: et q̃ sperãda sint z q̃ nõ: Hoc est: illi⁹ spes mẽdax est z vana qui sperat in trãsitozijs. Uñ Sap. iij. c. Uacua est spes illox z labozes sine fructu. Jmpij spes tanq̃ lanugo est q̃ a vẽto tollitť. Itẽ illi⁹ spes vana ẽ z vacua: q̃ sine meritis sperat puenire ad regnũ: Nã vera spes certa expectatio futurę btitudinis ex gra z meritl pueniẽs. Sap. xvj. d. Ingrati spes tanq̃ hyberna/lis glacies tabescet z disperiet tanq̃ aqua supuacua. c Et somnia. i. phãtasticę rones z somnioz visiões: d Extollũt/i supbiã: e Jmpzudẽtes: q̃ nesciũt discernere inť somnia illusionũ z reuelationũ. Uel/ c Somnia. i. bonozes/et diuitię z delitię tempales. d Extollũt. i. extra se tollũt: e Jmpzudẽtes: q̃ nesciũt discernere inť vitatẽ et somniũ: et somniũ veritatẽ dicũt z falsos bonozes/ falsas diuitias/ falsas delitias: veros honozes/ veras diuitias/ veras delitias opinanť. Prouerb. xiij. a. Est q̃si diues cum nihil habeat. Esa. xxix. c. Somniat esuriẽs z comedit: cum aũt fuerit expgefactus/ vacua est aĩa ei⁹. Uñ Pš. Dormierũt somnũ suũ z nihil ĩuenerũt oẽs viri diuitiarũ ĩ manib⁹ suis. f Quasi q̃ apprehẽdit. i. apprehẽdere intẽdit: g Umbrã/ q̃ vana est/z fugit sequẽtẽ: z sequiť fugientẽ. h Et psequiť. i. assecq̃ pfecte nitiť: i Uentũ/q̃ nec videri/nec teneri/nec apprehẽdi põt: qz tenuissim⁹ z leuissim⁹ ẽ. k Sic z q̃ attẽdit. i. desiderijs z attẽtionẽ reddit: l Ad visa mẽdacia: id est ad bona tpalia: q̃ recte z vmbza z veni⁹ z visa mẽdacia dicunť. Umbza q̃dẽ: qz imaginẽ bonitatl habẽt/sed nõ veritatẽ. Itẽ vmbza vespe longioz ẽ: sic amoz tpaliũ sole gręę occidẽte crescit. Uñ Hiere. vj. a. Uę nob: qz declinauit dies: qz longiozes factę sũt vmbrę vesperi. Itẽ vmbza sequiť fugientẽ z fugit sequẽtẽ: sic tpalia. ẽ. xj. b. Si secut⁹ fueris nõ apphẽdes z nõ effugies si p̃cucurrerl. Uent⁹ aũt dicũť tpalia:

Ab quia boies sicut

Ser modis fiũt somnia

Pš. 75.

Sap. 5. c.

quia hoīes sicut nubes agitāt/tumultū faciūt ⁊ inflant. Osee xij.a. Ephraim pascit ventū ⁊ sequit̄ estū. Visa mēdacia dicunt/visa quidē: qz in eis stat oculus amatoris cū deberet p ea trāsire ad visionē creatoris: vt essent via non finis. Unde Aug⁹. Ue illis dñe q̄ diligūt nutus tuos ꝑ te. Mendacia ꝓ vicunt: quia satietatem ꝓmittunt ⁊ fa-

a mendacia. Scōm hōc visio
b somnioꝝ. Antē faciē hoīs si
c militūdo alterius hoīs. Ab
d imūndo q̄d mūdabit̄: Et ā
f mēdace quid verū dicetur:
g h Diuinatio erroris ēt augu-
i ria mēdacia ⁊ somnia male-
k facientiū/vanitas ē. Et sicut
l parturiēt̄ cōr tuū phantasias
m patit̄: nisi āb altissimo fuerit
n emissa visitatio: nē dederis i
o p illis cōr tuū. Multos enim
q errare fecerūt somnia: ēt ex-

mē pariunt: qz: Quo plus fūt potę plus fi- ●⁊Ouidius .i.fastorū
tiūt aquę. Eccē.v.b. Auarus non implebi tur pecunia. Prouer. x.a. Qui nititꝫ mēdacijs: hic pascit vētos: idē aūt ipse seq̄t̄ aues volantes. Hiere.vij. b. Appēdēt mēdaciū ⁊ noluēt reuerti.

⁊ Pš.4. B Pš. Filij hoim vsq; quo gr̄ui corde: vt q̄d diligitis vanitatē ⁊ q̄rritis mēdacium.

ciderūt sperātes in illis. Si-
r né mēdacio ꝓsumabit̄ ver-
s bū ⁊legis: ēt sapiētia i oze fi-
t u delis ⁊cōplānabit̄. Qui non
x est temptat⁹ q̄id scit: Uir in
y z multi exptus cogitabit mul
a b ta: ēt q̄ multa didicit ēnarra-
c d bit intellectū. Qui nō est ex-
e pert⁹ pauca ⁊recogn̄scit. Qui
f aūt i multi ⁊fatu⁹ ē: multiplica
g b bit malicią. Qui tēptat⁹ nō ē
i k qualia scit: Qui ⁊implanta-
l tus est: ābundabit nequitia.

eis. p Multos enī errare fecerī somnia. i. falsū ꝓ vo credere. q Et excide- Al. ⁊regio
rūt: a vitate/a gr̄a vl' al. ⁊cōplaci
a vita vel a spe: spe- rātes i illis/somnijs. Sic cuidaz olim acci-
dit: q̄ dū vehemēt attēderet somnijs/somniauit se diu victurū: Al. ⁊cogno
cunq; multa bona vi- Al. ⁊factus
tę suę in annos pluri- Al. ⁊implar
mos cōgregasset/ repente moztuus est: et oēs diuitias suas reliquit intactas. Sicut etiam legitur de diui-

Scōm hoc visio somnioꝝ. i. similia sunt apprehēsio vmbrę: et psecutio venti: et visio somnioꝝ: Nā in oibus ē vanitas/⁊ nulla veritas: Et ꝑbat. s. b Ante faciē hoīs/somniātis vel dormientis. c Similitudo alter⁹ hoīs/apparet. i. diaboli: q̄ transfigurat se in speciē hoīs vel mulieris vt deludat dormientes. Vñ Matth. xiij. d. Inimicus hō hoc fecit. d Ab imūdo q̄d mūdabit̄. i. a diabolo q̄d mūdum prouenit: e Et a mēdace. i. a diabolo: qui est mēdax ⁊ pater mendacij: Job. viij. f. f Quid verū dicetur: Dicit Rab. q̄ diabolus nōnunq̄ solet multa vera ꝓdicere/vt ad extremum valeat animā aliq̄ falsitate laqueare. Item ab imūdo ꝓdicatore quid mūdabit̄: Nihil. Greg⁹. Nō valet sordes tergere man⁹ q̄ lutū tenet. Ro. ij.c. Qui ꝓdicas nō furādū furaris: e Et a mēdace/doctore: f Quid verū dicet̄: Illō q̄ nō faciūt. Mat. xxiij. a. Dicūt enī q̄ nō faciūt. g Diuinatio erroris. i. ducēs i errorē. h Et auguria mēdacia ⁊ somnia malefaciētiū ē vanitas. i. q̄libet istoꝝ q̄tuor: diuinatio/augurijs/mēdacijs/somnijs malefaciētijs. Diuinatio erroris dicit mēdax futuroꝝ ꝓdictio: quę est in pseudo ꝓphetis: q̄ non spū dei illuminati/sed spū ꝓprio agitati: futura mendacit̄ prędicūt. Vñ Hiere. xxiij. d. Nō mittebā ꝓphetas ⁊ ipsi currebāt: non loquebar ad eos: ⁊ ipsi ꝓphetabant. Est etiā diuinatio erroris ī dęmonib⁹: q̄ in obsessis aliq̄/q̄q; in phytonib⁹ mendacit̄ futura ꝓdicūt. Et hęc diuinatio: vanitas est: quia ei nulla subest veritas. Augurium est maleficiū: quo q̄s se simulat ī garritu vel ī volatu auiū perpendere futura: et hoc vanitas est. Mēdaciū pōt dici maleficiū haruspicū: q̄i in fibris aīaliū circa aras se simulāt futura ꝓspicere: vel astronomoꝝ q̄ ī astris futura ꝓsiderāt: et hoc vanitas ē. Somniū malefaciētiū ē q̄d ex illusiōe dęmonū fit: et ꝑ vanitas est. Ola hęc ꝓhibita sunt in lege. Leuit̄. xix. f. Nō augurabimini: nec obseruabit̄ somnia. Nume. xxiij. d. Nō est augurū ī iacob: nec diuinatio ī israel. Deut. xviij. b. Nō iueniat̄ in te q̄ lustret filiū suū aut filiā ducēs ꝓ ignē: aut qui hariolos scisciteꝫ: aut obseruet somnia atq; augurią: nec sit malefic⁹ neq; icantator: nec phytones cōsulat nec diuinos et querat a moztuis veritatē. i Et sicut parturiēt̄ cor tuū phātasias patit̄ nisi ab altissimo fuerit emissa visitatio. Phātasię parturiētū dicunt phātasticę visiōes quas patiunt mulieres in partu ex humoribus⁹ resolutis ⁊ fumis ascendentib⁹ ad cerebrum/sicut accidit febricitantib⁹ de acuta: sic cor illius qui credit augurijs ⁊ diuinatiōibus ⁊ mēdacijs ⁊ somnijs: Sed cū gratia dei cordi infundit̄ quę mētem illuminat/hęc phantasmata fugat: qz simul esse non possūt error et ꝓpheta. Et hoc ē q̄d dicit: l Sicut parturiēt̄/ mulieris: id est in partu vel ad partum laborantis/cor patit̄ phantasias: Ita/ k Cor tuū: q̄ credis augurib⁹ ⁊ diuinis:

l Phantasias patitur: id est a phantasmatib⁹ imutat et trahitur in errorem. m Nisi ab altissimo fuerit emissa visitatio: id est gratia illuminās ⁊ discernens et etiam somniū ⁊ visionē. Vñ rogat Pš. Visita nos de⁹ in salutari tuo. Pš.105.
n Ne dederī i illis/diuinatiōib⁹: o Cor tuū: vt credas

te ampliante horrea sua: Luc̄. xij. c. Et cum omia congregasset: nocte subito moztuus est. Eccē. v.b. Ubi multa sunt somnia: plurimę vanitates. r Sine mendacio consūmabitur verbum legis. q.d. falsa sunt ⁊ vana auguria et somnia: et ideo non est illis credendū: sed omnia quę in lege sunt/tam noua q̄m vetera/vera sunt: et idcirco credendum est legi dei. Unde. s. xxv.d. Nō sis incredibilis verbo illi⁹. Itē s. xxxiij. a. Homo sensatus credit legi dei: et lex illi fidelis.
s Et sapientia in oze fidelis/doctoris. t Complanabitur: id est plane ⁊ aperte docebit̄. Fidelis autem doctor dicitur: qui in doctrina sua quęrit tm̄ dei honorem: et ꝓximi edificationem. Et ideo doctrina fidelis in duobus consistit. In increpatione vitiorum: et relatione secretorum. Unde Beda super Exodū. Qui sermonez facit ad populū: non solū increpādis reatib⁹: nec solū referādis sentētijs scripturarum debet instare secretis: ne tm̄ de peccatorū correctione disputans/minus audiatur: vel mysteriorum tm̄ secreta referans/minus ꝓsit. Temperet ergo ex vtroq; sermonem: vt secretorum cęlestiū pandat suauitatem: ⁊ morū cor rectionem quasi bis tinctū coccū in habitu suo demonstret.
v Qui non est temptatus: id est tribulatione ꝓbatus et exercitatus: x Quid scit: q.d. parum aut nihil: quia sola vexatio dat intellectum auditui: Esa. xxviij. e. y Uir i multis expertus: id est exercitatus ⁊ eruditus. z Cogitabit multa/ad eruditionē aliorum. Experientia enī optima magistra est. a Et qui multa didicit/ab alio: vel experimento: b Enarrabit/alijs: c Intellectum: id est doctrinam intelligibilem. Unde. ij. Cor̄. i. a. Benedictus deus qui consolatur nos in omni tribulatiōe nostra vt possimus et ipsi consolari eos qui in omni pressura sunt per exhortationem qua exhortamur ⁊ ipsi a deo. d Qui nō est expertus/ tribulationem: vel in multis exercitatus:
e Paucā recognoscit: id est realiter: id est vere cognoscit. f Qui aūt in multis fatuus est: id est inexpertus vel inscius. g Multiplicabit maliciam: quia cū ad multa intendat: et ad nulla cor applicat/in omnibus errat. Ideo dictum est. s. xj. b. Fili ne in multis sint actus tui. Glo. sic exponit: f Qui in multis fatuus est: id est mente mutabilis: actione instabilis: fide non firmus: g Multiplicabit maliciam: id est varios hęreticorū sequetur errores: et multis seruiet impietatibus ⁊ peccatis. h Qui temptatus non est: id est tribulationib⁹ exercitatus ⁊ examinatus: i Qualia scit: q. d. et si aliqua vidit/nescit vere qualia sunt. Multa enī bona vident inexpertis: quę ab expertis mala iudicantur. k Qui implātatus est: id est in scripturis ⁊ moribus infundar⁹. Vel/ Qui implātatus est: id est inconstans ⁊ mutabilis: l Abūdabit nequitia:

id est de cogitatiōe

id est de cogitatione corruit in delectationē: de delectatione in consensum/de consensu in opus: de opere in ꝓsuetudinē: de ꝓsuetudine in desperationē. Unde.s.ij.c. Uę his qui pdiderūt sustinentiam: et qui dereliquerūt vias rectas t diuerterūt i vias prauas. Ex serie ipsa litterę patet q̄ soli iusti temptari dicuntur: qui p iusticia sustinent tribulationes/ siue ex carne/ siue ex mundo/ siue a dęmone. Aduersus hęc tria regna sancti cōtinuam pugnā habent. Ūn Heb.xj.f. Sancti per fidem vicerunt regna. Job.vij.a. Militia est vita hois super terram. Ut aūt facilius credat auctori: dicit se in multis expertū: et ideo dignū fide. a Multa vidi i.intelleri: b Enarrādo.i. per enarrationē alioꝝ. c Et plurimas verboꝝ ꝓsuetudines.i. diuersos modos loquendi: quibꝰ ꝓsueuerūt loqui doctores in diuersis facultatibꝰ t in diuersis terris. d Aliquotiens vsq̄ ad mortem/corpis: e Periclitatꝰ sum.i. fatigatus et periculo mortis expositꝰ: f Mozū causa.i. vt addiscerē hęc. Sic narrat Hieroꝰ de platone: q̄ athenis magister extiterat et potens: cuiꝰ doctrinā academię gymnasia ꝓsonabant: t tū peregrinꝰ t discipulus factus/malens aliena verecūde discere q̄ sua impudenť ingerere. Unde Jaco.iij.a. Nolite plures magistri fieri fratres mei. g Et liberatꝰ sū gr̄a dei: non sapięcia vel fortitudine ꝓpria. Pš. Clamauerūt iusti et dns exaudiuit eos: et ex oībꝰ tribulatiōibꝰ eoꝝ liberauit eos. ij.Pet.ij.b. Nouit deꝰ pios de temptatiōe eripe. h Spiritus timentiū deū querit.i. timens deū spūali timore querit a deo vel ab ecclesia.i. approbat a deo: vel quęritur q̄ rarus est: vel queritur.i. conquritur de seipso. Pš. Quare tristis es aīa mea t quare ꝓturbas me. Et de deo. Deus deꝰ meus respice in me: q̄re me dereliquisti. i Et in respectu illiꝰ.i. dei/actiue.i. si respiciat deū oculo fidei: vel passiue id est si respiciat a deo oculo misericordię. k Bñdicet/ spūs timentiū eterna bñdictione. Pš. Oculi dñi sup iustos. Uel/ i Jn respectu illiꝰ bñdicet.i. bonꝰ dicet.i. bonꝰ efficet: et eterna bñdictiōe dignꝰ. Et ē iste respectꝰ miscōię gr̄ę collatio. Joh.j.f. Intuitꝰ eū iesus dixit ei: tu es simon filiꝰ iohānā. Luc.xxij.g. Cōuersꝰ dns respexit petr̄: t recordatꝰ ē petrꝰ ꝙbi dñi. l Spes eiꝰ illoꝝ.i. timētiū deū. m In saluantē illos.i. in deū/nō in mūdū. Pš. Sic oculi ancillę i manibꝰ dnę sug: ita oculi nr̄i ad dn̄z deū nr̄m donec miserēat nostri. n Et oculi dei in diligētes se. Pš. Oculi dñi sup iustos. Et alibi. Jn via hac q̄ gradieris firmabo sup te oculos meos. Etiā in malos sunt oculi dñi: q: tā bonos q̄s malos respicit dns. Prouerb.xv.a. Jn omni loco oculi dñi ꝓtemplant bonos t malos. Sed bonos ad remunerandū in glozia: malos ad puniendum in gehenna. o Qui timet dñm/filiali timore: p Nihil trepidabit/timore humano vel mūdano vel timore passiōe: licet timore ꝓpassione sīue naturali mortē timeat. Prouerb.xxviij.a. Justus q̄si leo confidens/absq̄ terrore erit. Jtē.xxx.d. Leo fortissimꝰ aīalium ad nullius pauebit occursum. Hinc dicit dns discipulis/ Matth.x.c. Nolite timere eos q̄ occidūt corpus. Et Luc̄. xij.a. Nolite timere pusillus grex. q Et non pauebit q̄n ipse: id ē deus: r Est spes eius: id est timentis deum. De quo subdit: s Timentis deum/filiali vel initiali timore: t Beata est anima eius/ in brītudine vię: tandez beatitudine patrię. ē.j.b. Timor dñi glozia t gloziatio t lętitia t corona exultationis. Jtem.ē.xxv.b. Beatꝰ cui datum est timere deum. v Ad quem respicit/deus nisi ad trementē se. Esa.lxvj.a. Ad quem respiciaz nisi ad pauperculū et humilē t cōtritū spiritu t trementē sermones meos:

Jtem/ad quē respicit/time ns deum: nisi ad deū: x Et quis est fortitudo eius: nisi deus. ij. Reg̃. xxij.a. Dñs petra mea t robur meū. y Oculi dñi: id est miserationes dñi. z Super timētes eū: sicut oculi matris sup filiū suum: vt si forte ceciderit/statim eleuet eū: vel a casu p̄cauear. Et post subiungit auctor vndecim bona q̄ facit dñs timentibꝰ se/ dicens: a Protector potentię: id est protector potens ē dñs timentiū se/ protegens eos potenter ab omni aduersitate. Ul/ Protector potentię: id est protegens potentiam quaz dedit timētibus se: ad bene agendum/ad declinandū a malo. Unde Pš. Protector no ster aspice deus. Uel/ Protector potentię: id est contra potentiam malignoꝝ spirituū. b Firmamentū virtutis: id est firmans t confortans virtutem collatā timentibus se: vel dans firmamētū virtuti. Multorum enī virtus debilis est: q: nō habet firmamētū. Pš. Dñs firmamentū meū. c Tegimen ardoris: id est contra ardorem cōcupiscētię et diabolicę inflāmationis. Nō enim cessat diabolus suffla/re t incendere prunas concupiscētię ī nobis. Unde Job.xlj. b. Halitus eiꝰ prunas ardere facit: t flāma de ore eiꝰ egredit: id est inflāmans suggestio: q̄ nos oēs incēderet nisi dns p̄staret tegimen ardoris. Esa.iij.b. Sup oēm gloziā ꝓtectio et tabernaculū et vmbraculū diet ab ęstu: et securitatē t absconsionē a turbine t a pluuia. Tria ponit. Ab ęstu inflātis suggestiōis diaboli: a turbine mūdi: a pluuia.i. tribulatiōe carnis. d Et vmbraculū meridiani.i. refrigeriū ꝺ ęstū ꝓsecutionis vrentis t feruentis/sic̄ sol feruet in meridie. Ūn Pš. Jn sole: id est in feruente ꝓsecutione/posuit tabernaculū suū: id ē corpus suū. Uel/ Umbraculū meridiani: id est refrigerium contra incentiua libidinis. Et videtur auctor tangere quattuor genera temptationū: quę tangit Pš. ibi: Nō timebis a timore nocturno t̄c. Primū temptationis genus: leue/sed occultum: qō dicitur timor nocturnus. Contra hoc est protector potentię. Secundū genus temptatiōis leue/ꝫ apertum: et dicitur sagitta volās in die. Cōtra hoc est firmamentū virtutis. Tertium genus temptatiōis est graue t occultum: qō dicitur negociū perambulans in tenebris. Contra hoc est tegimē ardoris. Quartū genus temptationis dz graue t apertum: qō dicitur incursus t dęmonū meridianū. Cōtra hoc est vmbraculū meridiani. Et ita patet q̄ dns auctor est in omni temptatiōe. Unde.ij. Pet.ij.b. Nouit dns pios de temptatione eripere. Et Pš. Cum ipso sum in tribulatione eripiam eum. e Deprecatio offensionis: id est deprecabilis super offensiōe peccatoꝝ: vel deprecās patrem pro offensiōe hoim. Ipse eni est aduocatꝰ humani generis apud patrē: vt dz.j. Joh.ij.a. Aduocatū habemꝰ apꝺ patrē iesū christū iustū. Glo. sic exponit: e Deprecatio offensiōis: id ē ꝓpitiatio ꝓ pctis nr̄is. Ūn.j. Joh.ij.a. Ipse ē ꝓpitiatio ꝓ pctis nr̄is. Daniel.ix.b. Tibi dño deo nr̄o misericordia t ꝓpitiatio. f Et adiutoriū casus: id est iuuās per gratiā: et prędcauēs a casu peccati vel inferni: vel eleuans a casu/si forte ceciderint timentes eum. Unde Pš. Adiutor in opportunitatibꝰ in tribulatione. Prouer.xxiij.b. Septies cadit iustus t resurgit. g Exaltans aiam/ī creatione: quia creat eam ad imaginē t similitudinē suā. Jn recreatione/reformādo imaginem t restituēdo similitudinē. Jn ꝓgressu vitę/perducendo ad perfectionē virtutum. Exaltans aiam/timentiū se attentius per cōtemptum ad cęlestia per desiderium. j. Reg̃. ij.b. De stercore eleuat pauperem: vt sedeat cum principibꝰ: et solium glozię teneat. h Et illuminans oculos/mentis ad cognoscēdū deū/se/et prozimū. Deū/ne

Al. ꝙdē

In plogo bibliē ca.i.

Pš.33.

Pš.41. Pš.21.

Pš.122.

Pš.33. Pš.31.

Al. ꝙqui

Pš.85.

Pš.17.

Pš.90.

Quattuor genera tēptationū

Pš.90.

Pš.18.

Pš.9.

ximũ. Deũ/ne desperet. Se/ne supbiat. Proximũ/ne lędat.

Ps.12. Ps. Illumina oculos meos ne vnq̃ obdormiam in mor/te. a Dans sanitatem/ impassibilitatis. b Et vi/tam/ imortalitatis. c Et benedictionẽ/ęternę heredi/tatis. De q̃ Mat.xxv.c. Venite bñdicti. Vel sic: a Dãs sanitatem/ naturę:

14.q.5.c. Imolãs Deut.15.b

quia sanabiles fecit na/tiones: Sap. j.d. b Et vitam/gratię. c Et benedictionẽ/

† Ps.132. glorię: quia illic man/dauit dñs benedictio nem & vitam vsq; i sę culum. Ecce vndecim bona quę facit dñs ti/mentib⁹ se: Et duode cimũ est fortitudo: de

14.q.5.c. scriptũ

Al. † oblatiões quo ꝑdixerat: Quis est fortitudo eius. q.d. ipse est fortitudo ei⁹. Et notãd⁹ ẽ ordo & pcess⁹. Fortitudo ẽ dñs: q; dat fortitudinẽ: & nõ tm̃ dat: sed etiã ptegit. i. ꝓseruat & ꝓfirmat. Vñ cũ dixisset: Quis ẽ fortitudo ei⁹/ subiũxit statim: Protector potẽtię: firmamẽtũ virtutũ. Itẽ iu/uat cõtra temptationes et suggestiones hostis: Nam sequi/tur: Tegimẽ ardoris: & vmbraculũ meridiani. Itẽ orat ꝓ nobis: et releuat a casu: Unde sequitur: Deprecatio offensionis & adiutorũ casus. Item dat gratiam bonę ꝑuersationis: et lumen ꝓemptationis: Unde sequitur: Exaltans animam: & illuminãs oculos. Item dat sanitatem ꝓscientię: et vitam gratię: et benedictionẽ glorię: si cut dictum est. d Immolantis ex iniquo/ lucro: vt ẽ vsura/ furtum/ rapina: et huiusmodi: e Oblatio est ma/culata/ coram deo: non q̃ ipsum oblatum sit maculatũ: sed actio offerentis/ peccatum est: quia rem alienam quasi suam dat: & facit se impotentem restituere. Sed contra. Luc. xvj. c. Facite vobis amicos de mãmona iniquitatis. Sol. Iniquum tribus modis dicitur. Iniquũ enim est iuste acquisi/tum. Item iniuste retentum. Item vtroq; modo. De ꝓmo iniquo potest fieri elemosyna/ siue oblatio: vt de meretricio. De secũdo et tertio nõ: verbi gra: de vsura et furto & hmõi. Unde q̃ dicitur Luc. xvj. intelligit de iniquo ꝑmo modo: q̃ autem hic dicitur/ intelligit de iniquo secũdo modo & ter/tio. Uerũtñ sciendũ est q̃ vno modo potest fieri oblatio siue elemosyna grata deo/ de quolibet iniquo. s. per restitutionẽ. Sed contra hoc q̃ dictum est. s. q̃ de meretricio potest fieri oblatio: videt dici cõtrariũ Deut. xxiij. c. Non offeres mer/cedem prostibuli. Sed dicim⁹ q̃ moyses hoc dicit in suggil/latiõe peccati: & ne per oblationẽ huiusmodi crederet ille vel illa satisfeciſſe. f Et non sunt beneplacitę subsanna tiones iniustorũ: id est oblationes de alieno: quib⁹ videt offerẽs deũ deridere offerẽdo q̃ nõ est suũ: et ꝑ hoc volens eũ placare: cũ dicat Prouer. iij. b. Honora dñm de tua substã/tia. Et Esa. lviij. c. Frãge esurienti panẽ tuũ: nõ alienũ. Ideo dicit salomon Prouer. xv. b. Uictimę impioꝝ abominabiles dño. Itẽ Prouer. xxj. d. Hostię impioꝝ abominabiles sũt q̃ offerũt ex scelere. g Dñs sol⁹/ supple adest q̃si adiutor fide/lis. h Sustinẽtib⁹. i. expectãtib⁹. i Se/ deum. s. k In via veritatis & iusticię. i. in vera fide: q̃ ẽ via ☧itatis: & in vera pœnitentia quę est via iusticię. Esa. xxxj. a. Uę qui des/cẽdunt in ęgyptũ ad auxilium in equis sperantes. l Do/na iniquorum: id est de iniquo data: m Non ꝓ/bat altissimus: sed reꝓbat. n Nec respicit in ob/lationibus iniquorũ: id est non suscipit oblationes ab iniquis: Sicut dicit de cain. Gen. iiij. a. Et non respexit de/us ad cain nec ad munera eius. o Nec in multitudi/

Al. †iustorũ ne sacrificiorum/ talium: id est ministrorũ qui offerunt: nec tm̃ peccata dimittunt: p Eorum ꝓpitiabit pec/catis: vt per hęc sacrificia deleantur. Dona/ dicit: quę pau/peribus erogantur. Oblationes: quę altari vel ministris ec/clesię offerũtur. Sacrificia: quę dño immolantur. Nullũ isto/rum si fiat i peccato mortali vel ex iniquo/ valet ad salutẽ: vel pctoꝝ remissionẽ. Esa. j. c. Quo mihi multitudinẽ victimarũ vestrarũ dicit dñs: plen⁹ sũ. q Qui offert sacrificiũ ex substantia paupe rũ: quasi qui vic/timat filium in cõ/spectu patris sui: id est abominabile est huiusmodi sacrificiũ. Unde Glo. Valde de testabile est sacrificiũ q̃d ozbati patris dolo ri cõparat. Sed sub/stantia pauperum est quicquid superabun/dat: ergo peccat qui illud offert. Rñsio. Lo/quit de rapto vel de furto. Unde sic debet itelligi. Qui offert: tẽplo vel mĩstris: r Sacrificiũ ex substãtia paupeꝝ: rapta vel furata. s Quasi q̃ victimat filiũ in ꝓspectu ꝑis sui: q; offendit deum: sustẽrationẽ pauperũ auferendo eis. Rabanus. Quidã quanta largiuntur respiciũt: sed quã/ta rapiũt nõ attendunt: et ideo quę largiunt in sacco pertuso reponũt. Prouerb. vj. d. Zel⁹ & furor viri non parcet in die vindictę: nec acquiescet cuiusq; precibus: nec suscipiet ꝓ re/demptione dona plurima. t Panis egentium: id est est cibus qualiscunq;. v Uita pauperis est: id est su/stentatio vitę. x Qui defraudat illum/ pauperem au/ferendo sua: vel retinendo mercedem laboris eius: y ho/mo sanguinis est: id ẽ homicida: quia subtrahit ei victũ. Unde Aug⁹. Pasce fame morientem: si nõ paueris/ occidi/sti. Multo fortius qui victum subtrahit. Leuit. xix. c. Non morabitur opus mercennarij tui apud te vsq; mane. Deut. xxiiij. c. Non negabis mercedem indigentis & pauperis fra/tris tui: sed eadem die reddes ei ꝓcium laboris sui ante so/lis occasum: quia pauper est/ et ex eo sustẽtat animam suam: ne et clamet contra te ad dñm: et reputetur tibi in peccatum. Nota quattuor peccata quę ꝓpter enormitatẽ dicunt cla/mare ad deum. Homicidiũ. Gen. iiij. b. Ecce vox sanguinis fratris tui abel clamat ad me de terra. Job. xvj. d. Terra ne operias sanguinem meum: nec inueniat locum latẽdi clamor meus. Ite oppressio pauperum. Exo. ij. d. Ingemiscentes fi/lij israel vociferati sunt: ascenditq; clamor eorũ ad dñm ab operibus. j. xxxv. c. Nonne lachrymę viduę ad maxillam descendunt & exclamatio eius super deducentem eas: Item peccatum sodomiticum. Gen. xviij. c. Clamor sodomorum et gomorrẽorum multiplicatus est: et peccatum eorum ag/grauatum est nimis: descendam & videbo vtrum clamorem q̃ venit ad me opere compleuerint. Item detentio vel defrau/datio mercedis mecennariorũ. Jaco. v. a. Ecce merces ope/rariorum vestrorum qui messuerunt regiones vestras quę fraudata est a vobis/ clamat: & clamor eorum in aures dñi sa baoth introiuit. Sequitur: z Qui aufert in sudore panem: id est substantiaz in sudore acquisitam: a Quasi qui occidit ꝓximũ suum: quia aufert ei victum suũ. b Qui effundit sanguinem: id est homicida. c Et qui fraudem facit mercennario: mercedem eius reti/nendo: d Fratres sunt: id est similes in scelere. Unde Glo. Maximum peccatum est: id est magnum: q̃ homici/dio comparatur. e Unus edificans: id est pauper sibi necessaria vitę laboze acquirẽs. f Et vnus destruens: id est raptor substantiam illius auferens: g Quid ꝓ/dest illis nisi labor: Tñ ꝓdest paupi si patiẽter sustine/at rapinam bonorum suorum: sed raptori nõ ꝓdest labor suus: immo nocet. Aliter potest intelligi et melius. Posset eni aliquis dicere: Licet non ꝓsit oblatio offerenti de alieno: ꝓ

dest tñ videntibus:

Quattuor ꝓ clamãtia ad

dest tñ vidētibus/qui inde ędificantur: prodest ꝛ pauperib⁹ qui inde sustentant: et ideo non oīno reprobanda est huius/modi oblatio. Et ostendit auctor p simile: q̄ hoc nihil est: qz si vnus ędificaret ędificiū aliq̄d: et alius secūda die destrue/ret q̄cq̄d ipse ędificasset p̄ma die: vtq̄ laborare/ret iste ędifican/do/ille destruendo: et si ita semp faceret/ nihil vtilitatis reportarent: quia nihil operis staret nisi labor ędificandi ꝛ destruēdi. Eodem modo est in oblatione de alieno: offerens enim alienum est vnus ędificans. s. proximū videntem: et ipse idem est vn⁹ destruens pauperem. s. cui aufert substantiam suam. Et hoc est: Vn⁹ ędificans: id est raptor offerens alienū. Et vnus destruens: id est raptor rapiens alienū: Quid prodest illis: id est offerenti et rapienti alienum: Nisi labor/quem habet et offerendo et rapiendo. Vel sic: Vnus ędificans. i. vn⁹ diues de vsura vel de rapina potēs et abbatias ędificans. Et vnus destruens: id est pauper contra deum de paupertate vel infirmitate murmurās: Quid prodest illis nisi labor: q.d. vtriusq̄ labor inutilis est et pēnalis. Mystice. Vnus ędificans/verbo. Et vnus destruens/exemplo. Quid prodest illis: id est illi bene loquenti ꝛ male viuēti. Nisi labor/in vtroq̄: et labor pēnę ęternę quē sibi merentur. Unde in libro Prosperi. Bene loqui ꝛ male viuere: nihil aliō ē q̄ se sua voce dānare. a Et⁹ orans: id est diues offerens alienum p̄ facto suo deū benedicens: b Et vnus maledicens: id est pauper spoliatus querimoniā suam contra raptorem ad deum dirigēs. c Cuius vocem exaudiet dominꝰ: id est ad effectum exaudiet: Certum est q̄ vocem pauperis spoliati. Unde ꝰ.liij.a. Non relinquas quērentibus tibi retro maledicere: maledicentis enim tibi in amaritudine animę exaudietur deprecatio illi⁹. Et. j. xxxv.c. Deprecationē lęsi exaudiet dñs. d Qui baptizatur a mortuo: id est qui mūdat a peccato aqua compūctionis. e Et iterum tangit mortuum/iterum rediēs ad pcm̄/vt canis ad vomitū: f Quid proficit lauatio illi⁹: Nihil: quia sequēs culpa ꝓpriētiā perdit. Iere. ij. g. Oꝛ vilis facta es nimis iterās vias tuas. Prouer. xxvj. b. Sicut canis qui reuertitur ad vomitū suū: sic imprudens qui iterat stulticiam suam. Raban⁹. Post lauacrū mūdus esse negligit: qui post lachrymas vitę innocētiā nō custodit. Vñ Esa. j. e. Lauamini mūdi estote. g Sic homo qui ieiunat in peccatis suis: id est pro peccatis suis. h Et iterum eadem faciēs/vel alia. i Quid proficit humiliando se: per ieunia ꝛ vigilias: ꝛ ceteras abstinentias: cum non abstineat a peccatis: quę est vera abstinentia. Esa. lviij. b. Munquid tale est ieiuniū q̄ō elegi p diem/affligere hominē animā suam: Mūquid contorquere q̄si circulum caput suum ꝛ saccum ꝛ cinerē spargere: Munquid istud vocaui ieiunium et diem acceptabilem dño: Nonne h̄ est magis ieiuniū q̄ō elegi: Dissolue colligatiōes impietatꝫ. k Orationem illius quis exaudiet: q.d. deꝰ nō exaudiet illam: quia nubes peccati interposita est: quę non sinit eā transire ad deum. Thren. iij. e. Opposuisti nubē tibi: ne trāseat oratio.

Expositio Capituli. XXXV

Qui conseruat verbum ꝛc. Hoc capitulum in tres partes diuisū ē. In p̄ma parte hortat auctor ad opa misericordię p quę lex implet. In secūda dehortat ab iniustitia ꝛ iniuria proximi: ibi: Noli offerre munera. In tertia hortatur ad orationē: quę est quasi custos aliox duo/rum. Unde Ps. Diuerte a malo ꝛ fac bonum: inquire pacē: ibi: Qui adorat deū ꝛc. Dicit ergo: l Qui ꝓseruat: id ē corde simul ꝛ ope seruat: m Verbum: id est mandatum charitatis/siue legē: quia ex mandato charitatis tota lex dependet: Mat. xxij. d. Unde Ro. xiij. c. Qui diligit proximū legē impleuit n Multiplicat orationem: q̄ orat corde/ore/et opere. Vel/ Multiplicat orationem: quia multos p se facit orare: totā scilicet ecclesiā: ꝛ specialiter quibus suffragatur. Vel/ Multiplicat orationez: id est multā vim confert orationi suę. Illa enim oratio efficax ē: quę bonis operibus adiuuat. Unde Tob. xij. b. Bona est oratio cum ieiunijs ꝛ elemosynis. Et hęc tria cōmendat dominus Matth. vj. o Sacrificium salutare: id ē salutis effectiuū: p Est attendere mandatis: id est attente implere mandata dei/mozalia: nam cerimonialia in onus data sunt ad tempus. Miche. vj. e. Holocaustomata vestra nō sūt accepta: victimę vestrę nō placuerūt mihi. q Et discedere ab omni iniquitate. q.d. solum sacrificium in duobus consistit: in adimpletione madatorū: et declinatiōe prohibitionū: siue in opatione boni ꝛ declinatiōe mali. r Et propitiationē litare sacrificijs: id est cor cōtritum ꝛ humiliatum. s Super iniusticias: id ē pro iniusticijs. Hoc inquā est salutare sacrificium. Unde Ps. Sacrificiū deo spiritus contribulat⁹ cor contritū ꝛ humiliatū deꝰ nō despiciet. t Et deprecatio p peccatis/p̄teritis dimittendis vel pro futuris p̄cauēdis est salutare sacrificiū. Item/ v Recedere ab iniusticia/mente et ope: sine quo vana est deprecatio: est salutare sacrificiū. Esa. j. e. Quiescite agere peruerse: discite bene agere. Sed nūquid idē est discedere ab iniq̄tate ꝛ recedere ab iiusticia: Cur igit vni dicto subiūgit alterū: Responsio. Differt iniquitas et iniusticia: Nam iniquitas dicit respectu dei: iniusticia respectu ꝓximi: peccatū vero etiā respectu sui. Unde Ps. Peccauim⁹ cū p̄ib⁹ nr̄is: iuste ꝑgim⁹: iniq̄tatē fecim⁹. Peccauim⁹ i nos: iuste ꝑgim⁹ i ꝓximos: iniq̄tatē fecim⁹ in deū. x Retribuet gr̄am. i. gratū mun⁹ deo exhibet: y Qui offert similaginē. i. eucharistiā de similagine factā q̄ ad speciē: q̄ est farina delicata. Vel/ Similaginē. i. subtilē pcōz cognitionē. Vel/ Similaginē. i. ꝓscientię puritatē. Leuit. ij. a. Anima cū obtulerit oblationē sacrificij/simila erit ei⁹ oblatio: fūdetq̄ sup eā oleum et ponet thus. Tria dicit: Similā/oleū/thus. Similā purę ꝓscientię/ad seipsū. Oleū misericordię/ad ꝓximū. Thus deuotionis/ad deū. z Et q̄ facit misericordiā. i. op⁹ misericordię. a Offert sacrificiū: Nā qō pauper dat/deo offert. Mat. xxv. d. Oꝛ diu fecist vni ex frib⁹ meis mīmis: mihi fecist. b Bñ placitū est dño recedere ab iniq̄tate: mēte/ ꝛ ope: qō facit timor dñi. Job. xxviij. d. Ecce timor dñi ipse ē sapia: et recedere a malo intelligētia. i. timor dñi facit recedere a malo: qō est initiū sapię ꝛ intelligētię. c Et deꝑcatio p pctis: dimittēdis vl p̄cauēdis/ē bñplacitū deo. Itē/ recedere ab iiusticia. i. ab iniuria ꝓximi/bñplacitū ē dño. Quidā sic exponūt: Deꝑcatio p pctis ē recedere ab iiusticia: q̄ q̄ orat vt sibi pcta dimittant/si vere orat. i. ex corde/fugat pcta. d Nō appareb añ ꝓspectū dñi. i. i cōscientia vt sol⁹ deꝰ respicit vacuꝰ oleo charitat⁹: sic fatuę ꝯgines: Mat. xxv. Vl Nō appareb añ cōspectū dñi/in die iudicij. e Lacuus/fructu bonoꝝ operꝝ. f Hęc enī oia/q̄ dicta sūt. s. recedere ab oīi iniq̄tate; facere misericordiā/offerre sacrificiū ꝛc.

a Propter dei mandatū/adimplēdū: b Fiunt.i. fieri debēt.i. dñs hęc oīa mādauit fieri. c Oblatio iusti .i.elemosyna ō iusto laboze oblata deo: d Impinguat oleo exultatiōis. e Altare.i.mentē ipsi⁹ offerētis: quę est altare dñi: in quo iugiter offerr deo sacrificiū acceptum spūs cōtribulat⁹. Item/ c

Oblatio iusti: id ē opus iusticię oblatū deo: d Impinguat altare/ fidei.i. robo/rat fidem. Mā fides si ne opib⁹ mortua ē. Ja co.ij.d. f Et odor suauitatis: ex tali ob latiōe: g In ꝓspe ctu altissimi.i.in se/creto cordis vbi solus altissim⁹ ꝓspicit. Ba gna enī suauitatis dul cedo oritī corde recte et iuste operātis. Uñ Ps. Lux orta ē iusto ꝛ rectis corde lętitia. Et alibi: In custodiē/dis illi⁹ retributio mul/ta. Uel sic: c Ob/latio iusti/est/odor suauitat⁹ i ꝓspec/tu altissimi.i.placēs et accepta cozā deo. Simile Gen. viij.d. Edificauit noe al/tare dño tollēsq; de cūctis pecoꝛib⁹ ꝛ volucrib⁹ mūdis obtu/lit holocausta sup altare: odoratusq; ē dñs odorem suauita/tis.i.placuit ei. Et acceptū fuit illud sacrificiū: Uñ hic sequ: b Sacrificiū iusti.i.mun⁹ bonoꝛ operū. i Acceptū est/cozā deo. k Et memoriā eius: iusti vl sacrificij ei⁹: l Nō obliuiscēt dñs: imo semp recognoscet eū vt filiū ꝓpriū. Ps. In memoria ęterna erūt iusti. Prouer. x.b. De/moria iusti cū laudib⁹. m Bono animo.i. bona volun/tate ꝛ recta intentione. n Gloriā redde deo.i. laudes et gratiārū actiones et opa bona/ vñ deus glorificēt: hoc enim debem⁹ deo. Uñ Matth. v.b. Sic luceat lux vra cozā hoi/bus vt videant opa vra bona: et glorificēt patrem vrm q̄ in cę/lis est. Uel m Bono animo.i. cozde simplici ꝛ deuoto: n Redde gloriā deo.i. peccati cōfessionē q̄ est glia deo. Uñ Josue. vij.c. dixit ad achoꝛ: Fili mi/da gloriā dño deo isrl: et cōfitere atq; indica mihi q̄d fecerī. o Et nō minu/as ꝓmittas manuū tuaꝝ.i. q̄s manib⁹ ꝓpꝛijs laboꝛasti.i. nō min⁹ debito offeras. Ul' Nō minuas.i. de peioꝛib⁹ nō offeras: sic cain: Gen. iiij.a. Uel/ Nō minuas ꝓmittas manuū tuaꝝ.i. oblatiōes ꝛ elemosynas cū tristicia vl' mur mure/ vel tarde vl' cū moza dādo. Exo. xxij.d. Decimas ꝛ ꝓ/mittas nō tardabis offerre. Primitias ꝛ decimas offert deo mysticas: q̄ initiū ꝛ ꝓfectionē bonoꝝ opeꝝ deo attribuit: ꝓpt q̄ etiā caput et cauda ꝓcipiunt in sacrificio igne cōburi. p

Primitias/etiā/manuū suarū/minuit: q̄ de opib⁹ bonis laudes humanas vel cōmodū tpale q̄rit: quę ętno ꝓmio po/terāt remunerari. q In omni dato: cordis/oris/ꝛ opis: r Hilarē fac vultū tuū.i. hilarit da quicquid dabis. ij. Cor. ix.b. Unusq̄sq; ꝓut destinauit i corde suo nō ex tristicia aut necessitate: Hilarē enī datoꝛē diligit de⁹. s Et i exul/tatiōe: cordis/oris/et opis: t Sctifica decimas tuas .i. sanctiores fac ad fruēdū de meliori/et hilarit.i. ad dei glo/riā offerēdo. v Da altissimo ꝟm donatū ei⁹.i. ꝟm q̄ decet esse datū ei⁹: vel ꝟm q̄ tibi dedit: si multū dedit: multū da: si exiguū dedit/exiguū da. Mā ꝟm q̄ dedit h/acceptū est donū ei⁹: dūmō bona volūtate ꝛ recta itētiōe tribuat. Uñ ō vidua paupcla q̄ minuta duo misit i gaçophylatiū: dixit dñs Luc. xxj.a. Amē dico vob: q̄ hec vidua paup pl⁹ q̄s oēs misit. Tob. iij.b. Quō potuerī ita esto misericoꝛs: si multū tibi fue/rit abūdanter tribue. Eccl. xlij.b. Fili si habes/ bñ fac tecū: ꝛ deo

a nia ꝓpter mandata dei fi/ant. Oblatio iusti ipinguat b altare: et odor suauitatis ē in c cōspectu altissimi. Sacrifi/cium iusti acceptū est: et me/ d moriam eius nō obliuisce/ e tur domin⁹. Bono animo f gloriam redde deo et nō mi/ g nuas primitias manuū tua/ h rum. In omni dato hilarem i fac vultum tuū: ꝛ in exulta/ k tione sanctifica decimas tu/ l as. Da altissimo ꝟm donā/ m tum ei⁹: et in bono oculo ad/ n inuentionem facito manuū o tuarum: quoniam dñs retri/ p buēs est: et septies tātū red/ q det tibi. Noli offerre mune/ r ra praua: nō eni suscipiet s illa. Et noli inspicere sacrifi/ t cium iniustum/ quoniā dñs v iudex est et non est apud il/ x lum gloria persone. Nō ac/ y cipiet dñs personam in pau/ z perē/ et deprecationē lęsi ex/ & audiet. Nō despiciet pre/ ces pupilli: nec viduā si ef/fundat loquelam gemitus. Nonne lachrymę viduę ad maxillam descendunt: et ex/clamatio eius super deducē/tem eas? A maxilla eni ascē/dūt vsq; ad cęlū: et dñs ex/ auditor nō delectabit in ill.

Al. ꝟmādatū

2. Cor. 9.b.

Ps. 96. Tobie. 4.b. Al. ꝟdatū Ps. 18.

Ps. 111.

dignas oblatiōes offer. Ul' sic: Da altissimo ꝟm donatū ei⁹.i. sic̄ se ꝛ sua dedit tibi: ita te et tua da ipsi. Esa. ix.b. Filius dat⁹ ē nob. Prouer. xxiij.c. Fili da mihi cor tuū. Multi sūt q̄ dant sua deo/ & se dant diabolo. p Et i bono oculo ad/ inuētionē facito manuū tuarū.i. bona et recta intētiōe ꝓfice bona q̄ excogi/tasti ad laudē dei. y

Uñ dñs retribu/ens est. Eccs. xj.a. Mitte panē tuū sup trāseūtes aq̄s: ꝛ p⁹ mul ta tpa inuenies illū. z

Et septies tantū reddet tibi.i. ꝓfectā remunerationez: tres dotes aię ꝛ q̄ttuoꝛ coꝛ pis. Septēnarius em q̄ septē dona spūsci demōstrat/ pfect⁹ ē: et q̄ iteriorē ꝛ exteriorē hois substātiā/ cōpre/hēdit i ternario aiam in quaternario coꝛ/pus. a Noli offer/re munera praua: id ē male adepta/ma/le retenta/ vel malo fi/ne. b Nō eni su/scipiet illa/ deus.i. nō habebit accepta. Deut. xxiij.c. Nō offeres mercedē ꝓsti/buli. Uel sic: a Noli offerre munera praua.i. peiora de tuis: sic̄ cain. b Nō eni suscipiet illa.i. nō placebūt illi. Malach. j.d. Maledict⁹ dolosus q̄ habet in grege suo masculū ꝛ votū faciens imolat debile dño. c Et noli in/spicere.i. approbare. d Sacrificiū iniustū. i. de iniu/sto vel iniuste oblatū. e Uñ dñs/q̄ oīa videt: ꝛ oīa pōt: f Judex est/iust⁹: reddēs vnicuiq; ꝟm opa sua: Et etiā te/stis fidelis. Hiere. xxix.f. Ego sum iudex ꝛ testis dicit dñs. g Et nō est apud illū gloria psonę.i. nobilitas gene/ris: vel fortitudo aut pulchritudo coꝛpis vel diuitię vel q̄/cunq; aliud ꝓpter q̄ glorioси videnī hoies apud mūdū. Hęc eni apud deū nō faciūt glorioсū: sed magī ꝟtutes. Uñ Rab. Apud deū nō est quātitas munerī nec psona potentis aspicit: sed discretio ꝛ humilitas cordis. Hiere. ix.g. Nō glo/rietur sapiēs in sapia sua: et nō glorietur fortis in fortitudine sua: et nō glorietur diues i diuitijs suis. Sequit: b Nō accipi et dñs psonā/ diuitī vel potēti: i In paupem.i. ꝓtra paupem: q̄ iust⁹ dñs et iusticias dilexit: ęqtatē vidit vultus eius. Act. x.c. In veritate cōperi q̄ nō est psona acceptor de⁹. Ro. ij.b. Nō est psonarū acceptio apud deū. Prouer. xviij.a. Accipe psonā impij in iudicio non est bonū. Leuit. xix.c. Nō ꝓsideres psonā pauꝑis: nec honoꝛes vultū poten/tis. k Et deprecationē lęsi/ pauꝑis factā ꝓtra diuitē vel potentē: l Exaudiet dñs. Uñ. s. xxj.a. Deprecatio pau/per⁹ ex oze vsq; ad aures pueniet ꝛ iudiciū festinato aduenie/t illi. m Nō despiciet preces pupilli/ de vltione sumē/da. n Nec viduā/ oppressam. o Si effundat loq̄/lam gemitus/ꝓtra oppressoꝛes ei⁹. p Nōne lachry/mę viduę/ oppresse: q Ad maxillā descendūt/ actu: sed ascēdūt effectu in cęlū. r Et exclamatio ei⁹.i. viduę oppresse ꝓgrent⁹ de oppressoꝛe: s Sup deducētē eas/i q̄ oppressoꝛ q̄ ꝟpt oppressionē facit lachrymari viduā ꝛ pupil/los q̄s oppꝛimit: t A maxilla eni ascendūt vsq; ad cęlū.i. de⁹ q̄ est in cęlis videt eas ad vindicādū. v Et dñs exauditoꝛ q̄rimonię illi⁹. x Nō delectabit in illis/ lachrymis: imo ꝓuocabit ad vindictā cōtra oppressoꝛē. Hec vidua mystice ē eccl'ia: quā oppꝛimūt hęretici ei⁹ fidē coꝛrū/pendo: tyranni substantiā eius diripiēdo: falsi fratres moꝛes eius peruertēdo. Plura non habet eccl'ia nisi fidem/res/ꝛ moꝛes: et ita oīno oppꝛimitur. Job. xxiij.a. Abstulerūt ꝓ

pignoze bouē viduę.

Ps. 10.

pignore bonē vsquę. a Qui adorat deū: corde/ore/ et opere. b In oblectatiōe suscipiet/a deo.i.in ęterna bi/tudine suscipiet a deo eius oratio. Vñ Ps. Delectare i dño Ps.36. et dabit tibi petitiōes cordis tui. Vel sic: a Qui adorat deū/sicut debet in spū t veritate: Joh.iiij.d. b In ob/lectatiōe/quā habet orando: c Susci/pietur. i. sursum ra/pietur per ptemplati/onē t extasim d Et depcatio illi⁹ vsq; ad nubes ꝓpinq̄/bit.i.vsq; ad deū qui nob occultat⁹ est. Vel Vsq; ad nubes p/pinq̄bit. i. effectum habebit in nubes/ in/de pluuiā educendo: vt helias: Jaco. vltī. d. Vel vsq; ad sctos q̄ dicunt nubes. Esa.lx. b. Qui sūt isti q̄ vt nu/bes volant. e Ora/tio humiliantis se nubes penetrabit: id ē peccata dissoluit. Vel ad litteram: nu/bes penetrabit: q̄ cataractas ęli aperiet vt pluat. f Et do/nec ꝓpinq̄t: ad deū. i. donec ad effectū mancipet a deo. g Nō ꝓsolabit/animas. h Et nō discedet/ ab ora/tione: i Donec altissim⁹ aspiciat/oculo miscōię. i. do/nec impleat petitionē eius. k Et dñs non elongabit: auxiliū suū ab illo: vel nō ꝓlongabit exauditionē: hoc est/ci/to exaudiet. l Sed iudicabit iustos: id est ꝓ iustis. m Et faciet iudiciū. i. sententiā suā executioni mādabit. n Et fortissim⁹. i. deus. o Nō habebit in illis/quos nūc tolerat expectādo ad pnitentiā: p Patientiā/ultra iudiciū: sed tūc reddet eis ꝑm merita. Esa.xlij.c. Tacui/sem/per silui/patiens fui: vt parturiēs loquar ꝯtra hęreticos/fal/sos fratres. q At cōtribulet dorsū illoꝝ. i. vitā poste/riorem eoꝝ qui supra dorsum iustoꝝ fabricauerūt: quę nō so lum tribulāda dicit sed ꝯtribulāda: q̄ corpus cū aīa tribula/tur. r Et gentib⁹. i. gentiliter viuentibus: s Reddet vindictā. i. pnā quā meruerūt. t Donec tollat/ꝺ me dio: v Plenitudinē supboꝝ. i. omnē multitudinē sup/borum: quę totū mūdū replet/plene eradicet. Et ꝑ erit in fi/ne mūdi. Esa.ij.c. Dies dñi sup omnē superbum: t super om/nem arrogantē. Matth.iij.c. Post me venturus est fortior me: cuius ventilabrū in manu sua: t permūdabit aream suā. x Et sceptra iniquoꝝ. i. potestates tyrannoꝝ. i. tyrānos potentes: y Contribulet. i. cum alijs reprobis/corpe et anima tribulet: z Donec reddat hoibus/ tam bonis q̄ malis: a Scōm actus suos. ij. Cor. v.b. Oēs nos manifestari oportet ante tribunal christi vt recipiat vnus/quisq; ꝓpria corpis ꝓut gessit/siue bonū siue malū. b Et ꝑm opa adę. i. ꝑm peccatū originale qō ab adam cōtrahi/mus oēs. Et est argumētū q̄ originale redit. Rūsio. Nō re/dit originale/sed punit cum quolibet tam iusto q̄ iniusto i ip sa morte/quę oib⁹ infligit propt peccatū adę. Roma. v.j.b. Per vnū hoiez pctm̄ i hūc mūdū intrauit: et p pctm̄ mors. Vel sic expone. b Et/reddet/ꝑm opa adę. i. ꝑm pctā q̄b⁹ imitant hoies adā/t alios ancessores suos. Simile Exo.xx. a. Ego sū de⁹ ęlotes vindicās pctā patrū in filios. i. pctā in q̄bus filij imitant pres suos. c Et ꝑm ꝓsūptionē illi⁹: reddet. i. ꝑm ꝯemptū t supbiā qua imitant illū: hoc est/oēs ꝓsumptuosos punit ꝑm mēsurā pręsūptiōis suę. d Do/nec iudicet iudiciū plebis suę: ꝓ illis t ꝯtra supbos q̄ eos oppressērūt sententiā dādo. e Et oblectabit iustos misēdia sua. Glo. i. vita ęterna misericordię datura. Et vi/

a Qui adorat deū/i ōblecta/
b c tione sūscipiet: et depcatio il
lius vsq; ad nubes ꝓpinq̄/
e bit. Oratio humiliāti se nu/
f bes penetrabit/t dōnec ꝓ
g h pinquet nōn ꝓsolabit: et nō
i discedet dōnec altissim⁹ aspi
k ciat. Et dñs nōn elongabit
l m sed iudicabit iustos et faciet
n o iudiciū: et fortissim⁹ nōn ha/
p bebit in illis pātientiam vt
q cōntribulet dorsum illorum
r s et gentib⁹ rēddet vindictā:
t v dōnec tollat plēnitudinē su
x perboꝝ: et sceptra iniquo/
y z rum cōtribulet: dōnec red/
a dat homib⁹ ꝑm actus suos:
b c et ꝑm opera adę: et ꝑm ꝓsū/

o ptionē illi⁹: dōnec iudicet iu
e diciū plębis suę: et oblecta/
bit iustos misericordia sua.
f Spēciosa misericordia dei i
g tempore tribulationis: quā/
b si nubes pluuię in tempore
siccitatis. Ca. XXXVI
i Iserere nostri deus
k m oim et respice nos:
l et ostende nobis lu/
m cem miserationū tuaꝝ: et im/
n mitte timorem tuū sup gen/
tes quę nō exquisierūt te: vt
o p cognoscant quia non est de/
q r us nisi tū: vt enarrent mag/
s nalia tua. Alleua manum
t tuam sūper gentes alienas:
v vt videant potentiam tuā.

dēt q̄ iuste: q̄ nulli adulto dabit sine meritis. Unde. ij. Ti/moth.iiij.b. Reposita ē mihi corona iusticię: quā reddet mi/hi dñs i illa die iust⁹ iudex. Rūsio. Et iuste t misericorditer. Juste: q̄ ꝓ meritis: misericordit: quia sup meritū. Ro. viij. d. Nō sūt cōdignę passiones hui⁹ tēpis ad futurā gloriā q̄ re/uelabit in nob. Misericordit etiā rōne radi cis: quę misericordit datur ante omne meri tum. f Speciosa misēdia dei in tpe tribulatiōis. i. i die iuditij: vbi tribulabit fortē: Soph.j.c. Vel i tempe tēptatiōis vł pśecutiōis. g Qua si nubes pluuię. i. generās pluuiam. b In tpe siccitatis. i. sicut grata est t vtilis pluuia tpe siccitatis: sic grata est et vtilis dei misēdia liberās vł ꝓfortans tempe tribu lationis.

Expo. Ca. XXXVI

Iserere nri
m deus omni
um tē. Hic
interserit auctor istru/ctioni orationem: sicut. ꝟ. xxiij. in quo docet q̄ alternāda sūt opera actiuę et cōtemplatiuę. Unde iacob aliquādo cum lia/ aliquādo cum rachel dormiebat. Jnstructio ad actiuā: ora/tio vero ad contemplatiuā pertinet. In hoc autem capitulo manifeste ꝓphetat auctor de christi incarnatione et gentiū il/luminatione. Diuidit autē hoc capitulū in q̄tuor partes. In prima agit de duplici aduentu christi. In secūda agit ad litteram de gula: mystice vero de prava doctrina: quę post aduētū christi in ecclia pullulauit: ibi: Omnē escā mādu/cabit. In tertia agit de luxuria. i. mystice de stultitia eoꝝ q̄ indifferent oēm doctrinā suscipiūt: ib: Oēm masculū su/scipiet. In q̄rta agit de bona muliere ad litterā: mystice de eccla gētiū: ibi: Species mulieri exhilarat faciē viri sui. Dicit g̃: i Miserere nri de⁹ oim/pctā dimittendo. k Et respice nos/oculo miscōię/gratiā cōferēdo. l Et ostende nobis lucē miserationū tuaꝝ. i. da nob auxiliū de tribulatiōe: in q̄ manifeste apparēt miserationes tuę. Vel Ostēde nobis lucē miserationū tuaꝝ. i. christū i car/ne manifesta/i q̄ luceāt nob miserationes tuę. Idē orabat Ps. Ps.84. Ostēde nob dñe miscōiam tuā: t salutare tuū da nob. Erit aūt auctor ꝓsonā generalis iusti: qō paret p hoc q̄ dicit: nri t nob. Et ꝑmo orat ꝓ se deū/vt se defendat: deinde vt inimicū repmat salubrit: ita vt deū cognōscat t idola relinq̄t. Ūñ dicit: m Et imitte timorē tuū/in q̄ timearis a tuis. n Sup gentes q̄ nō exāsierūt te. i. extra alia quęsierūt. Cū enī idolatrę essēt/ deos ink oia/non deū sup oia colebāt. o Ut cognoscant/illuminati fide: p Quia non est deus/ naturaliter: q Nisi tu: quia oēs dij gentium dęmonia: Ps.95. dñs autem ęlos fecit. Piere. x.b. Dij qui ęlos t terras nō fecerunt pereant de terra/et de his quę sub ęlo sūt. Ad hoc autē cognoscant: r Et enarrēt/alijs/magnalia tua: incarnationem tuam/passionem/resurrectionem/ascensionē/ spiritussancti missionem/miraculoꝝ operationem: et cętera beneficia tua magna t magnifica opa tua. s Alleua ma/num tuam: id est potentiā tuam: t Super gentes alienas/eoꝝ superbiam t maliciam reprimendo vel mi/racula operando. v Ut videant potentiam tuam: id est flagella potentię tuę sentiant: et miracula virtutis tuę videant: quib⁹ visis correcti cōuertant ad deū/et idola relin/quāt. Deprimit manū suā dñs/cū nō flagellat malos: vel qñ tē facit miracula: Alleuat/cū flagellat vel cū miracula opat.

a Sicut enī in conspectu eorum sanctificat⁹ es in nobis. i. sanctus ostensus/in ęgypto/in mari rubro/in deserto/in iordane/in terra promissionis: multa miracula faciendo ipsis gentibus videntibus: b Sic in conspectu nostro magnificaberis in illis/ conuersis ad fidem/exprcssa est ꝓpheta de vocatione gētiū. c Ut cognoscāt te/ cognitiōe verę fidei: vnum et verū deum: sicut et nos cognouim⁹. Loqt auctor in psona omnium fidelium desiderātium gentiū quersionem. d Qm̄ non est deus/ alⁱ⁹. e Dręter te dñe. Esa. xliij. a. Ego p/mus et ego nouissimus et absq; me non est deus. Item Esa. xlv. a. Ego dñs et non est alter deus. f Innoua signa: id est per christū fac miracula tempore gratię: quę per eundem feciſti tempe legis et prophetarū. g Et imuta mirabilia: id est/in melⁱ⁹ muta: vt rota in rota esse manifestet/et in vmbra ꝟitas/et in signo res aperta legatur: et sic idē de⁹ veteris et nouę legis esse credatur. Vel sic: f Innoua signa et imuta mirabilia: vt. s. illa quę significāt venturę/significent prēteritum vel prēsentem: et qui creditur venturus/nasciturus/ moriturus/ resurrecturⁱ⁹/ ascensurus/ spiritūsancrum missurus/genus humanū redempturus: credat iam natus/passus/ mortuus/surrexisse/ascendisse/spiritūsanctū misisse/genⁱ⁹ humanū redemisse: Hęc mutatio dexterę excelsi. Vel sic: f Innoua signa et imuta mirabilia: id ē mutatione mirabili et admirabili fac noua signa et inueterata renoua. Primo enī mirabiliē de solo viro facta est mulier: nūc ꝺo mirabilius de sola muliere factus est vir. Unde Hiere. xxxj. d. Nouū faciet dñs super terram: fęmina circūdabit virum. Gen. 1. d. Mirabiliē fecit deus hominē ad imaginē et similitudinē suā: mirabilius factus est ad imaginē et similitudinē hois. Mirabiliter virga aaron arida fronduit et fructum fecit: mirabilius virgo manens integra filium peperit. Mirabiliē serpens in palo vulneratos sanauit: mirabilius christus in cruce omnes credētes curauit. Mirabiliter helias filium viduę suscitauit. iij. Regl. xvij. d. Mirabiliⁱ⁹ deus pater filium a mortuis revocauit. Mirabiliē sanson philisteos moriēdo prostrauit: mirabilius christus moriēs mortem ipsam et dęmones superauit. Mirabiliē ionas ex vtero cete exiliit: mirabilius christⁱ⁹ ab inferis resurrexit. Mirabiliē helias in curru igneo in paradisum ascendit: mirabilius christus imortalis factus ī cęlum ascendit. Ibi helisęus heliam ascendentē querebaē: hic apostolorum cętus christum ascendentē mirabaē. Ibi helias ascendens dimisit pallium: hic christus ad dexterā patris/ misit spiritūsanctū. Hęc est signoꝝ innouatio et mirabiliū imutatio. Impleta est ergo petitio iesu filij sirach. Innouata sūt signa: imutata sūt mirabilia. Ecce noua facio oia dicit dñs: Apoc. xxj. b. Pro huiusmodi psallit ꝓpheta: Cantate dño canticū nouū: quia mirabilia fecit. Item per mulierem peccatum ortū habuit: et ita mulier signū fuit peccati: Innouatū est signum: quia per mulierem eliminatū est peccatū: et facta est mulier signū ꝟtutis. Unde Judith. xiij. d. Una mulier hebręa fecit confusionē ī domo regis nabuchodonosoꝛ. Et inuēta est mulier quā quęrebat salomon: Prouerb. vltⁱ. b. Mulierem fortē quis inueniet procul et de vltimis finibus preciū eius. Ultimos fines dicit angelos et homines. Angeli enī in terra viuentiū: homies in terra morientiū quersanē. Et ipsa accępit ab angelis vel cū angelis virginitatē: cū hominibus fecunditatē: et hoc est precium eius. Per virginitatē cuasit illā maledictionē: In doloꝛe paries. Per fecunditatē aliā: Maledicta sterilis q̄ nō parit. Sic crux signū fuit pgnę/nō gnū glię. Un apⁱ⁹. Mihi autē absit gl̄iari ꝛc. Gal. vj. d. Immutata sūt ergo mirabilia: et ĩnouata signa. b Glorifica manum: id est filium glorioſum in carne manifesta: vel dignum gloria demonstra. Esa. xlv. b. Rorate cęli desuper ꝛc. Esa. lxiij. a. Utinā dirumperes cęlos et descenderes. Huius manus quicq; sunt digiti: immo ipsa est quilibet q̄nq; digitorū. Pollex qui roratur in oleo: id est pollens/et pręoibus vnctus oleo gratiarum. Unde Ps. Unxit te deus deus tuus oleo lętię. Pollex super omnes digitos est/et omnib⁹ fortioꝛ: sic christus super omnes homines est. Joh. iij. d. Qui de cęlo venit sup omnes ē. Et fortioꝛ oībus. Job. ix. c. Si fortitudo quęritur robustissimus. Itē ipse est index: quia prędicando viam salutis indicauit: et per se et p apostolos. Un p Michęā. vj. c. dicit: Judicabo tibi homo quid sit bonū. Item ipse est medius: quia mediatoꝛ dei et hominū: in se reconcilians ima sūmis. Unde Joh. j. d. Medius vestrum stetit quem vos nescitis. Deut. v. a. Ego sequester et medius fui inter deum et vos. Itē medicⁱ⁹ fuit: quia infirmos curauit. Matth. iij. d. Circūibat tesus toram galilęam docens in synagogis eorum et prędicans euangeliū regni: et sanans oēm languoꝛē et omnē infirmitatē in populo. j. xxxviij. a. Honoꝛa medicū ꝓpter necessitatē. Itē fuit auricularis in surdoꝛ auriū apertione: qn̄ mittēs digitū in auriculam surdi/sanauit eū: Marc. vij. d. Christⁱ⁹ igitur pollex fuit pollens charismatū plenitudine. Index in prędicatione. Medⁱ⁹ ī generis humani recōciliatiōe. Medicⁱ⁹ in infirmoꝛ curatione. Auricularis in surdoꝛ auriū apertione. Propt̄ō dicit Ecclesiasticⁱ⁹: b Glorifica manū. i. ostende digitos istos: i Et brachium dextre: id est filiū: quo pater potestates aereas debellauit et captiuū populū liberauit. Unde Ps. Qui eduxit israel de medio eorum in manu potenti et brachio excelso. Esa. liij. a. Brachiū dñi cui revelatum est. Jn brachio fit minutio sanguinis pro sanitate totius coꝛporis: sic deus pater in brachio dextro sibi minuit p sanitate totius coꝛpis ecclesię. k Excita furorem/diaboli vel populi iudaici cōtra christum/non malicią impiendo/sed signa et miracula faciēdo: et incredulos conuertendo: propter qō furiebant et diabolus et iudęi contra dñm. Unde de pharaone dicit dñs Exo. ix. d. Idcirco posui te vt ostenderem in te fortitudinē meam. Et Roma. ix. d. Jn hoc ipsū excitaui te vt ostenderem in te virtutē meam. l Et effunde iram/diabolū et iudęos contra dñm desęuire amplius et amplius pmittēdo. Hęc est enī maxima ira dei q̄ peccati frena relaxat. Unde Ezech. xvj. e. Auferet celus meus a te: et quiescam nec irascar amplius ꝛc. m Extolle aduersarium. i. extolli pmitte ī supbiam diabolū vel populū iudaicū: n Et afflige inimicū. i. diabolū: dęmones de coꝛpibⁱ⁹ expellēdo: ī quo maxime diabolⁱ⁹ toꝛquebaē. Un Mat. viij. d. Quid nobis et tibi iesu

a Sicūt enim in cōspectu eorum sanctificat⁹ es in nobis:
b sic in cōspectu nostro mag
c nificaberīs in illis: vt cōgnoscant te sicut et nos cognoui
d mus: qm̄ nōn est deus prę
f ter te dñe. Innóua signa: et
b immuta mirabilia: Glōrifica manum: et brachium dex
i trum: Excitā furorē et effun
k de iram. Extōlle aduersa
l rium / et afflige inimicum.

B

Aliter. k Excita furorem/tuū contra diabolū/eius malitiam cōpescēdo. Quasi dormire videtur de⁹: quādo pmittit diabolū desęuire in suos. Matth. viij. c. Ecce motⁱ⁹ magnus factus est in mari: ita vt nauicula operiēt fluctib⁹: ipse ꝺo dormiebat: et accesserūt ad eum discipuli eius et suscitauerūt eum dicentes: Dñe salua nos perimus. Ps. Et excitat⁹ est tanq̄ dormiēs dñs: tanq̄ potens crapulat⁹ a vino. Itē: Excita potentiam tuā dñe et veni vt saluos facias nos. l Et effunde iram/in iudęos incredulos grauiē puniēdo. Ps. Effūde irā tuā in gentes q̄ te nō nouerūt: et in regna q̄ nomē tuū nō inuocauerūt. m Extolle aduersariū. i. eleua de sordibus peccatoꝛū populū gentilē: q̄ vsq; ad aduentū christi deo aduersarius fuit. n Et afflige inimicū. i. populum iudaicū: qui non vult credere nec pnitere. Festina tēpus: id ē cito adimple pmissū. Vel sic: m Extolle aduersarium: id est antichristum extolli permitte supra oīne qō dicitur deus: aut qō colitur: ita vt in tēplo dei sedeat ostē dēs se tanq̄ ipse sit de⁹. ij. Thessal. ij. a. n Et afflige inimicum. i. antichristū quem postea dñs iesus interficiet spū oris sui. ij. Thessal. ij.

Aliter

Ps. 44.

Ps. 76.

Ps. 135.

Ps. 77.

Ps. 79.

Ps. 78.

Quid nobis ⁊ tibi iesu fili dei: Cur veniſti huc ante tempus torquere nos: a Feſtina tempus/gratię/ tempus plenitudinis: vt veniat chriſtus populũ ſuum liberare. b Et memento finis.i.memento q̃ finis mũdi prope eſt: ⁊ iam cito mitte filium.j. Joh.ij.c. Filioli mei nouiſſima hora. j. Corꝫ.x.c. Scripta ſũt hęc ad correctionẽ veſtrã in q̃s fines ſęcl̃orum deuenerũt.

Liter ✻ oris ſui.ij. Theſſal.ij b. a Feſtina tp̃us vltimę pſecutiõis.i.feſtinant fac tranſire ne deficiãt electi i tribulatiõe: q̃ reuera nimia erit. Matth.xxiiij.b. Orate ne fuga veſtra fiat hyeme vel ſabbato: erit enĩ tribulatio magna qualis nunq̃ fuit ab initio mundi vſq̃ modo neq̃ fiet: ⁊ niſi breuiati fuiſſẽt dies illi: non fieret ſalua omnis caro: ſed propter electos breuiabuntur dies illi. Et ita exaudita eſt oratio auctoris: a Feſtina tempus: ⁊ memẽto finis.i.electorum tuorũ qui erunt i fine mundi. c Vt enarrent mirabilia tua/facta in aduentu chriſti: deum hominẽ: virginẽ matrem: imortalẽ mortuum/cęcum videntẽ/claudum ambulantẽ: et hmõi. d In ira flammę.i.in igne gehennę: e Deuorẽt qui ſaluantur/in tempalib⁹.i.qui vult hic ſaluare ſe/ pdetur in inferno. Luc.ix.c. Qui voluerit animã ſuam ſaluã facere/ perdet eã. Joh.xij.d. Qui amat animã ſuã pdet eã. f Et qui peſſimant plębem tuam.i. de plębe tua peſſime eſtimãt: vel plębem tuam verbo vel exemplo corrumpũt vel male tractant: g Inueniant perditionẽ/ęternam. h Conte re caput principũ ⁊ inimicorum.i. diabolũ regem tyrannorum inimicorũ chriſti ⁊ eccleſię. Eſa. iij.c. Ipſa conteret caput tuũ: ⁊ tu inſidiaberis calcaneo eius. i Dicentiũ: nõ eſt alius pręter nos: q̃ ſe tm̃ reputant dños in mundo ⁊ nõ deũ. Sic pharao/Exo.v.a. Quis eſt dñs vt audiã vocẽ eius ⁊ iſrl̃ dimittã: Neſcio dñm et iſrl̃ nõ dimittã. Eſa.v.c. Nũqd habitabitis vos ſoli in medio trę: k Congrega/in vnitate fidei: l Omnes tribus iacob.i. fideles de gentibus ſignatos per iacob: vel omnes pęnitẽtes vitia ſupplantãtes: vel reliquias iudęorum in fine. Eſa.x.c. Si fuerit populus tuus iſrael quaſi arena maris: reliquię conuertent̃ ex eo. m Et cognoſcant quia nõ eſt deus niſi tu/creator omniũ. n Et enarrẽt/alijs nondũ conuerſis: o Magnalia tua.i.opera tua magna: mortuorũ ſuſcitationẽ/cęcorum illuminationem/prędicationẽ/fatigationẽ/mortis paſſionẽ/reſurrectionẽ/aſcẽſionẽ: et cętera hmõi. p Et hereditabis eos: id eſt firmiter poſſidebis vt hereditatẽ: vel dabis te eis vt hereditatem: q Sicut ab initio.i. ſicut antiquos patres poſſediſti pacifice. r Miſerere ꝛc. Expleta oratiõe cõtra pctores/ ⁊ caput eorum diabolũ vel antichriſtũ: orat auctor in pſona generalis iuſti, p ſtatu eccleſię ⁊ ſalute fideliũ dicẽs: r Miſerere plębi tuę.i.eccl̃ię tuę: quã vocat auctor plębẽ ꝓp multitudinẽ et humilitatẽ. t Sup quã/tuendam: v Inuocatũ eſt nomẽ tuũ: quia a chriſto dicti ſũt chriſtiani. Vel ſic: t Super quã.i.pro qua tuẽda. v Inuocatũ eſt nomẽ tuũ.i.auxiliũ tuũ. Nam quando eccleſia in tribulatione eſt: inuocat ſtatim nomen dñi dicens: Adiuua nos deus ſalutaris noſter. Piere.xiij.b. Tu ĩ nobis es dñe ⁊ nomẽ ſanctũ tuũ inuocatũ ẽ ſup nos: ne derelinq̃s nos dñe de⁹ nr̃. x Et/itex miſerere/iſrael.i.fidelis populi deum cõtẽplantis. y Quẽ coęquaſti.i.per fidem vniſti vt cohęredem feciſti: z Primogenito tuo.i.chriſto: q̃ eſt ꝓmogenitus mortuorum ⁊ ꝓnceps regũ terrę: Apoc.j.b. Vel

Pſ.78.

ſic: r Miſerere/veniam pręſtãdo. s Plębi tuę.i.populo iudaico. t Sup quã inuocatũ eſt nomẽ tuũ.i. auxiliũ tuũ nõ falſorum deorum. x Et/miſerere/iſrael.i.gẽtilis ppli ad fidẽ cõuerſi. y Quẽ coęquaſti.i.cõparaſti vel aſſociaſti: z Primogenito tuo.i.ꝑpło iudaico q̃ ꝓmo credidit. Exo. iiij.f. Hęc dicit dñs: filius meus ꝓmogenitus iſrl̃. a Miſerere ciuitati ſcti/ficatiõiſ tuę.i.eccl̃ię qua ſcꝛificaſti.i.lauaſti.i.purificaſti in ſanguine tuo/ ⁊ cęteris ſacramentꝭ. Vel ſctificatiõiſ tuę.i.i q̃ ſcꝛificaris.i.ſanctificaris p cultũ ſanctũ et deuotionẽ. Et q̃ ſit illa ciuitas oſtẽdit cũ ſubdit: b Hieruſalem ciuitati reſęi tuę.i. in qua requieſcis approbando fidez et opa eius. Eſa.xxviij. c. Hęc reſęs mea/reſicite laſſum. ſ. xxiij.b. Alĩ.nõ bz tõſie

c

Et in ciuitate ſcꝛificata ſibi reſęui.i. vnifozmit. c Replesion.i.eccleſiã bona cęleſtia ꝓtẽplantẽ: d Virtutib⁹ tuis ienarrabilib⁹.i.angelis ad cuſtodiẽdũ eã i pace: vel miraculis ad cozroborãdũ eã i fide: vl̃ donis gratuitis ad ꝓficiẽdũ in virtute: vel noticia triplici ſcripturarũ ad intelligẽdũ diuina. Dia ꝟ inenarrabilia dicunt̃: q̃ ab hoie non poſſũt narrari. Roma.xj.d. O altitudo diuitiarũ ſapiẽtię ⁊ ſcięntię dei. e Et gloria tua.i.laude tua: vel noticia tui: qui eſt gloria tua: ſicut dicit i Pſ. Exurge gloria mea. Vel miraculoꝝ ꝓ/ſentia reple: f Populũ tuũ/vt credatur ei ⁊ in te per eũ. g Da teſtimoniũ.i.p icarnationẽ: manifeſta filiũ: quẽ remuneratorẽ bonoꝝ ⁊ punitorẽ maloꝝ teſtant̃ ⁊ ſcꝑturę ⁊ creaturę. Vel/Da teſtimoniũ/ vitatis tuę/p miracula vel p martyres. Martyr enĩ interꝑtat teſtꝭ. h Quia ab initio creaturę/mũdi: i Tuę ſũt.i.tuę volũtati ſubiectę: ad faciendũ de eis quicq̃d volueris. Eph.ij.b. Ipſius factura ſumus creati in chriſto ieſu in opibus bonis. k Et ſuſcita pcatiões quas locuti ſunt in noie tuo.i. in fide noiis tui: l Prophetę priores.i.adimple petitiones ⁊ deſideria ꝓphetarũ expectantium ⁊ deſiderantiũ ⁊ rogãtiũ chriſti aduentum. Exo.iiij.d. Mitte dñe quẽ miſſurus es. Numer.xiiij.d. Heu quis victurus eſt quando iſta faciet dñs: Eſa.xvj.a. Emitte agnũ dñe dñatorem terrę: de petra deſerti ad montẽ filię ſion. Item Eſa.lxiij.a. Vtinam dirumperes cęlos ⁊ deſcẽderes. Pſ. Inclina cęlos tuos ⁊ deſcende. Cantꝭ.j.a. Oſculet̃ me oſculo oris ſui. Et ſimeon: quando veniet: putas videbo: putas durabo: o ſi me inueniet illa natiuitas. Et ꝟ deſideria recitat dñs Luc.x.d. Beati oculi qui vident quę vos videtis: dico enĩ vobis: quia multi ꝓphetę ⁊ reges voluerũt videre q̃ vos videtis ⁊ non viderũt. m Da mercedẽ dñe ſuſtinẽtib⁹ te.i.expectãtib⁹ aduentũ chriſti. Eſa.viij.d. Expectabo dñm q̃ abſcondit faciẽ ſuam a domo iacob: ⁊ ꝑſtolaboꝝ eũ. Michęę.vij.b. Expectabo deũ ſaluatorẽ meũ. n Et prophetę tui: q̃ ꝟ ꝓmiſerũt. Eſa. vij.c. Ecce virgo ꝯcipiet ꝛc. Piere.xxxj.d. Nouũ faciet dominus ꝛc. Abacuk.ij.a. Si morã fecerit expecta eũ: q̃ veniẽs veniet ⁊ nõ tardabit. Aggei.ij.b. Veniet deſideratus cũctis gentib⁹. Et multi: o Fideles.i. veraces. p Impleant/impleta eoꝝ ꝓmiſſiõe. q Et exaudi oꝛones ſeruorũ tuoꝝ.i.imple deſideria ſctoꝝ aduentũ chriſti expectãtiũ et deſiderantiũ. Vel/Oꝛones/dicit petitiões oꝛonis dñi/cę: Scꝛificet̃ nomẽ tuũ: adueniat regnũ tuũ ꝛc. r Ex dom benedictionẽ aaron: id eſt benedictionem purificatam in benedictione aaron: qua dñs benedixit ei: vel ipſe benedixit populum iudaicũ: s Da populo tuo: id ẽ credenti

Pſ.143.

in te. Hec est virga de radice iesse: cuius flos ⁊ fructus fuit christus: prefigurata in virga aaron que fronduit et floruit et fructū fecit. Da pplo tuo/in te credenti et tibi seruienti. a Et dirige nos/sperantes in te. b In viā iusticie: qua venitur ad te: quā nemo vadit nisi dirigatur ad te. Prouerb. xvj. b. Cor hoīs disponit viam suam: sed dñi est dirigere gressus eius. Hiere. x. d. Scio dñe: quia non est homis via eius: nec viri est vt ābulet ⁊ dirigat gressus suos. c Et sciant oēs q̄ habitant terrā. i. oēs gentes: d Quia tu es deus ɔspector seculorū. i. cogitator preteritorum ⁊ futurorum sicut presentiū. Unde. s. xxiij. d. Dño deo antequā crearent oia cognita sūt: sic ⁊ post pfectum respicit oia. e Omnē escam mā ducabit vent: id ē mādūcando recipiet. f Et/tñ/ est cibus cibo melior. q. d.

Al. ⁊ vt
Al. nō hz ⁊ deus
Al. non habet fere: nec ferre
Al. ⁊ sensatū
B

a b Et dirige nos in viam iusti-
c cie: ⁊ sciant omnes qui ha-
d bitāt terram: quia tu es deus cōspector seculorum. Omnem
e escam mā ducabit ven-
f ter: ⁊ est cibus cibo melior.
g Fauces cōtingūt cibū fere:
h et cor insensatū verba mendacia.
i k Cor prauū dabit tri-
l m sticiam: ⁊ homo peritus re-
n o sistet illi. Omnem masculū
p q excipiet mulier: ⁊ ē filia me-
r s lior filio. Species mulieris
t v exhilarat faciē viri sui: ⁊ sup
x oēs ɔcupiscētiā hois superdu-
y cet desideriū. Si est lingua
z a curationis: est ⁊ mitigationis ⁊
b misericordie: nō ē vir illius
c d sm filios hoim. Qui possi-
e det mulierē bonam: inchoat
f possessionē: adiutoriū sm il-
g h lum est ⁊ colūna vt requies.

venter omnē escam manducabit. i. manducando recipiet: sed gutt comedentl inter escas discernit: erūt em oia mūda mūdis. Mystice e Omnē escam mādūcabit venter. i. omnē doctrinā mens admittit. f Et est cibus cibo melior. i. doctrina vna/doctrina alia verior ⁊ vtilior. Job. xij. b. Aurl verba diiudicat et fauces comedētis saporē g Fauces ɔtingūt cibū fere. i. carnes ferarū. s. aprorum/ceruorū/damularū: ⁊ hmōi. h Et cor isensatū verba mēdacia recipit vel ɔtingit. i. sicut fauces pro delitijs comedūt carnes ferinas: sic cor insensatū verba mēdacia quasi delitias recipit vel cogitat. Prouerb. xx. c. Suauis est hoi panis mēdacij. Alia littera habet: g Fauces ɔtingūt cibū ferre: id est ad ferendū in ore et masticandū diu cū quadā suauitate saporis: sic/ h Et cor sēsatū/diu seruat ⁊ retinet meditādo verba mēdacia: vt tādem euomat ea alijs referēdo. i Cor prauū. i. intellectus erroneus: ⁊ affectus puersus. k Dabit tristiciam/corrodētis cōsciētie ⁊ indeficiētis pene. Vel i Cor prauū/hereticorum praua machinās. k Dabit tristiciam. i. pdicationes erroris: que ē ecclesie causa tristicie. l Et homo peritus/in iure diuino: m Resistet/scuto fidei ⁊ gladio verbi dei. n Illi: id est heretice prauitati. Vel/ l Homo peritus/in sui ⁊ dei cognitiōe. m Resistet illi: id est prauo cordi. o Omnem masculū excipiet mulier/parturiens vel concipiēs cum magno gaudio licet tristiciam habeat pariēdo. Joh. xvj. e. Mulier cū parit tristiciā hz/qz venit hora eius: cū aūt peperit puerū iā nō meminit pssure ppt gaudiū: qz natus ē hō in mūdū. q Et/tñ/ē filia melior filio/qñqz. Mystice o Omnē masculū/siue subtilē siue rudem. i. sermonē omnē diuinū omni bono fecundantē. p Excipiet mulier. i. ecclesia/vel fidelis aīa. q Et est filia. i. rudis et simplex doctrina: r Melior filio. i. subtili sermone. Unde Judic. iij. legit q sangar vomere vno interfecit sexcētos philisteos: ⁊ ioch pro gladio vnū solum. Item Judic. xv. c. Sanson in mādibula asini mille philisteos occidit. Talis eni sermo ⁊ rudis ⁊ impolitus vsqz ad cor penetrat: politus pro sermo aures pascit. Jō dicit Esa. xl. a. Loqmini ad cor hierusalem et aduocate eam. Vel sic: o Omnē masculū: id est omnē predicatorem auditorum animas impgnantem. p Excipiet mulier: id ē anima mollis ⁊ effeminata. Unde alius dicit: ego sum pauli: alius/ego sum cephe: alius/ego sum apollo. j. Cor. iij. a. q Et est filia: id est christi gratia: r Melior filio: id est quolibet ministro. Vel/ q Filia: id est anima ɔtemplatiua r Melior est filio: id est viro actiuo. Cōtra. j. xlij. c. Melior est iniquitas viri q̄ mulier benefaciēs. Sol. Hic melior: id ē pluribus vtilior: ibi melior: id est iocundior. Unde Gen. xxix. Lia fecundior: sed rachel pulchrior. s Species mulieris: que in duobus cōsistit: in colore viuido: in mēbrorum compositiōe. t Exhilarat faciem viri sui: id est letificat virum suum. v Et super omnē concupiscentiam hominis: id ē quā habebat homo: x Superducet desiderium/illius: id est ad se ducet: id est inter omnia ɔcupiscibilia species mulier̄ magis trahit desideriū viri. Unde. s. ix. b. Propter speciem mulieris multi perierunt: et ex hoc concupiscētia quasi ignis exardescit. Mystice s Species mulieris: id ē ecclesie/vel fidelis anime: que in duobus consistit: id est in fidei viuacitate: ⁊ morum honestate. t Exhilarat faciem viri sui: id est christi vel prelati: qui de profectu subditorum gaudet. v Et super omnem concupiscentiam hominis superducet desiderium: id est super omne concupiscibile placet. Unde Prouerb. viij. d. Delitie mee esse cum filijs hominum. Cant. ij. d. dicit sponsus ad sponsam: Ostende mihi faciem tuam: sonet vox tua in auribus meis: Vox enim tua dulcis: et facies tua decora. y Si est lingua curationis/ corrigendo. z Est et mitigationis/ consolando. a Et misericordie/compatiendo: id est esse debet. Non enim debet esse satyrica tota predicatio: id est tota de reprehensione: neqz poetica: id est tota de cōsolatione: sed mixta: id est blande corripiens ⁊ iuste blandiens. Unde Ezech. xlj. c. Duas facies habebat cherub: faciem hominis iuxta palmam ex vna parte: ⁊ faciem leonis iuxta palmam ex alia parte expressam per omnem domum in circuitu. Luc. x. f. Appropians samaritanus alligauit vulnera sauciati infundens vinum et oleum. Vinum quidem mordacis correctionis: et oleum blande cōsolationis. Et in arca federis fuerunt simul virga et manna. b Non est vir illius/ predicte mulieris: c Scdm filios hominū: id est similis fortune alijs hominibus: qui sepe ppter malas vxores rixantur ⁊ irascuntur: ipse vero quietus manet cum vxore quieta. Mystice/de ecclesia. b Non est vir illius. i. christus: c Scdm filios hominū: id est similis filijs hominū: quia verax ē: et omnis homo mendax. Et filius hominis: alij oēs filij hominū. Sine peccato cocepts/natus ⁊ cōuersatus: ceteri omnes in peccato concepti. Esa. liij. c. Qui peccatum non fecit nec inuentus est in ore eius dolus. j. xliiij. d. Non est inuentus similis illi in gloria qui conseruaret legem excelsi. d Qui possidet mulierem bonam: id est benignā in corde/modestam in sermone/piam in opere/ castam mente et corpore: e Inchoat possessionem/hinc incipit esse diues. Magnus enim thesaurus est bona vxor. Prouer. xij. a. Mulier diligens corona est viro suo. Mystice d Qui possidet mulierem bonam: id est voluntatē rationi consonā: siue carnem spiritui subditam: e Inchoat possessionem: id est incipit habere per gratiam qd habiturus est per gloriam. j. Joh. iij. a. Charissimi: nūc filij dei sumus ⁊ nondum apparuit quid erimus. s. xxvj. a. Mulieris bone beatus vir. f Adiutoriū sm illum est/ bona vxor: et sm voluntatem illius. Gen. ij. c. Non est bonum hominem esse solum: faciamus ei adiutorium simile sibi: Ad litterā et mystice. Litteralis enim vxor adiutoriū est viro suo in procreatione filiorum: Et ecclesia similiter christo in cōuersiōe peccatorum. j. Cor. iij. b. Dei adiutores sumus. g Et colūna. i. firmamentū infirmitatl. h Ut requies/laborl: id ē bona vxor firmamētū est viro suo ɔtra infirmitatē: sicut est eidē requies post laborem. Et ecclesia similit christo ē colūna supportando infirmos et

Mystice
Mystice
Al. filie
Mystice
Al. ⁊ Sic
Mystice
Ps. 115.
Mystice

suppoztādo ifirmos/z requies recreādo lassos. Esa.xxviij.c. Hec requies mea refticite lassū: et hec refrigeriū ē meū. Pś. Hec requies mea in seculum seculi: hic habitabo qm elegi eam. a Ubi non est sepes.i.murus fidei: qui sanctoz pdicationē fundat. b Diripiet/a dęmonib⁹: c Possessio/virtutū z meritoz. Eccs.x.b. Qui dissipat sepem mozdebit eum coluber. Uel/ a Ubi nō est sepes.i.custodia angelozū vel plātoz. b Diripiet/ ab hęreticis/ a tyrannis/a dęmonib⁹: c Possessio/tpalis vel spiritualis. De hac sępe dicitur Esa.v.b. Ostendam vobis qđ ego faciam vineę meę: auferam sepem eius z erit in direptionē. d Et vbi nō est mulier/ bona: e Ingemiscit egens.i. paup mendicās: qz non inuenit qui ei det elemosynā: Mulieres enim naturalit misericordiozes sunt q̄z viri. Un Thren.iij.b. Manꝰ mulierū misericordiū coxerūt filios suos: facti sunt cibus earum.

Pś.131. a Ubi non ē sepes diripiētur possessio: et vbi non est mulier igēmiscit egēs. † Cui crēdit qui non habet nidū? Et deflectens vbicunq; obscurauerit: quasi succinctus latro exiliens de ciuitate in ciuitatem. Ca.XXXVII

A Omnis amicus dicet et ego amicitiam copulaui: sed ē amicus solo noie amicus. Nonne tristicia inest vsq; ad mortem? Sodalis autem et amicus ad inimicitiā conuertent/ et dolet causa ventris: et contra hostē accipiet scutum. Non obliuiscaris amici tui i animo tuo: et non imemoz sis illiꝰ in operibus tuis. Noli psiliari cū socero tuo: et a celantibꝰ te

† Qui. † Cuis

Ab.6.b.

Pś.83.

Mystice/ d Ubi nō est mulier: id ē spūssancti gra: vel sapientū doctrina: e Ingemiscit egēs/pane spuali: f Qui/egēs.s. g Credit/ei: b Qui nō habet nidū/ fidei vel tranquille: in quo fideles catholici requiescūt. De q nido dicit Job.xxix.c. In nidulo meo moziar: z sicut palma multiplicabo dies. Pś. Passer inuenit sibi domum et turtur nidū vbi reponat pullos suos. Alia littera. f Quis credit/ei.s. qui non habet nidū/fidei.i.hęretico.q.d. infelix et nihil est qui credit hęretico. Aliqui libri habent. f Cui credit/ ille.s. b Qui nō habet nidū.i.certam māsionē vt scurra: q.d. nullꝰ. i Et deflectēs/a via vitat: k Ubi cunq; obscurauerit.i.obscuritas errozis vel temptatiōis eū turberit. l Quasi succinctꝰ latro/ad iugulādū alios: m Exiliēs de ciuitate/dei. n In ciuitatē/diaboli: vl de vno erroze in aliū errozē circulatus oñi vento doctrinę: Eph.iiij.c.

Expositio Capi.XXXVII

O Mnis amicus zc̄. In ħ capitulo agit auctoz de ficta z dolosa amicitia vel societate. Diuidit autē in quattuoz partes. Primo inuehit contra dolosos ac fictos amicos. Secūdo oñdit cū quibus non est ineundum consiliū z cū quibꝰ sit: ibi: Noli cōsiliari cū socero tuo. Tertio de sophista z sapiēte agit: ibi: Qui sophistice loquitur zc̄. Quarto moralē ponit instructionē/ dehortans de ambitiōe z crapula: ibi: Fili in vita tua tempta aiaz tuam zc̄. Dicit g̃: o Omnis amicꝰ/ et verus z falsus: p Dicet z ego amicitiā copulaui.i.se verū amicū pfiterur. q Sed ē amicus solo noie amicus/et nō re. Tulliꝰ. Uera amicitia i solo amoze psistit. Amoz aūt oia cora facit. Ille ꝟo verus amicꝰ ē: qui oia bona sua alīs cōmunicat/z mala alioz facit sua. Qui alit amat/ fictꝰ ē amicꝰ z nomineten⁹. Supꝝ. vj. et. xij. de falso amico dictū ē satis: et ideo nihil de ħ hic. r Nōne tristicia inest vsq; ad mortē/ in falsa amicitia: q̄ credit eē vera: q.d. magnū malū est z valde dolendū: q vbi fides sperat/ inuenit malignitas: vbi speratur amicitia/ inuenit peruersitas. s Sodalis autem/ socius mense. t Et amicus/fictus siue putatiuus siue fortunę. v Ad inimicitiā conuertent/de facili vel modica occasiōe. ē. vj. b. Est amicus q̄ puertit ad inimicitiā: z ē amicꝰ q̄ odiū z rixā z pultia denudabit. Itē. ē. xij. d. In oculis tuis lachrymabit inimicus: et si inuenerit tps nō satiabit sanguine. x O psūptio neąssima. i. simulata siue palliata hypocrisis: q̄ fingis amicitiā esse vbi nō est. y Inde creata es coopire aridā neątiā. i. malicią quę aiam facit aridā sine pinguedine charitatꝪ. z Et dolositatē illius/neątię vel simulatiōis: qz dolosus z se z alios decipit. Hirak auctoz vñ habeat oztū hypocrisis q̄ maliciā palliat: z inimicū facē amicū. a Sodalis/socięs. b Amico/ actiue. c Cōiocūdabit i oblectationibꝰ. i. in negocio voluptatis: vel in tempe psperitatis. d Et in die tribulatiōis. i. in tpe aduersitatꝪ e Aduersarius erit: illi cui pr̄ se fingebat amicū Un Poeta. Donec eris felix multos numerabis amicos: Tempora si fuerint nubila solus eris. Prouerb. xix.a. Diuitię addūt amicos plurimos: a paupe eni z hi qs habuit sepantur. Greg⁹. In psperis ignozat ꝙ psona vel psperitas diligat. Et hoc ē qđ dicit. ē. xij. b. Nō agnoscet in bonis amicus. Sen. Ob hoc pcipue diligēda ē paupꝪtas: qz facit scire quis tenere diligat. f Sodalis amico conꝰ dolet causa vētris. i. causa comestionis. g Et contra hostē/amici sui: h Accipiet scutū. i. arma defensionis tpe psperitatꝪ p gula non p amicitia: verus autē amicus toto coꝛde et ope diligit nō verbo tm̄. Un. j. Joh. iij. d. Non diligam⁹ verbo neq; lingua: sz ope z veritate. i Nō obliuiscaꝛis amici tui. i. illiꝰ q̄ amat te. k In aio tuo. i. in oꝛone tua. Oratio eni est pius affectꝰ animi in deū directus p bonis ęternis adipiscēdis. l Et non imemoꝛ sis illiꝰ in opibꝰ tuis. i. in elemosynis tuis. Uel sic: l Non obliuiscaris amici tui. i. illiꝰ q̄ dicit se amicū tuū: k In aio tuo. i. attēde z cōsidera in aio tuo q̄lis sit q̄ se dic̄ amicū tuū añq; te credas illi. l Et nō imemoꝛ sis illiꝰ i opibꝰ tuis. i. diligenť attēde q̄lť tractet z ꝓcuret opera tua anteq; amicū appelles. j. Joh. iij. a. Charissimi: nolite omni spiritui credere: sed ꝓbate spūs/si ex deo sunt. Matth. vij. c. A fructibꝰ eoꝝ cognoscetꝭ eos. Greg⁹. Probatio dilectiōis/exhibitio est opis. m Noli ꝓsiliari. Secūda pars capituli: in qua p̀mo oñdit cū quibꝰ amicis nō sūt tractāda ꝓsilia. Et ponit nouē psonas cū quibꝰ nō ē habēdū ꝓsiliū dicēs: Noli ꝓsiliari cū socero tuo. i. cū pr̄e vel q̄libet cōsanguineo vxoꝛis tuę: maxime de ipsa castigāda vel vestiēda. q.d. nō oībus ꝓsulēdus est socer: qz sępe carnalis affectꝰ impar rationi. Hiere. ix. b. Unusq;q; a ꝓximo suo se custodiat: z in omni fratre suo non habeat fiduciā. Michęę. vij. b. Noli credere amico: z noli ꝓfidere i duce: Ab ea q̄ dormit in sinu tuo custodi claustra oꝛis tui. Moralit/per socerū qui ex parte fęminea affinis ē/ intelligit oīs hō fęmineū z mutabilē habens animū: cum quo nō est ꝓsiliandū: qz cito coꝛrūpi pōt ab aduersario hō hmōi z reuelat cōsilia. Un. ē. vj. a. Multi pacifici sint tibi: et consiliaꝛi⁹ sit tibi vnus de mille. i. aliquis de ꝓfectis. Moralit/socer tuus carnalis affectꝰ: pater vxoꝛis tuę: id est cōcupiscētię tuę. Istiꝰ cōsilio nō ē credendū: nec cū eo cōsiliū ptractandū de pęnitētia vel de aliq̄ bono faciēdo. Qđ manifeste docuit Iacob/Gen. xxxj. c. qui ig̃rāte laban socero suo cū filiꝭs z vxoꝛib⁹ atq; pecoꝛib⁹ suis recessit de mesopotamia i terra chanaan. Legit Judic. xix. b. q̄ leuita q̄dā credidit socero suo vt cū eo trib⁹ dieb⁹ maneret/in via amisit vxoꝛē suā a gabaonitis oppꝛessā: vnde postea strages magna ppli secuta ē. Jō dicit auctoꝛ. m Noli cōsiliari cū socero tuo: id est consiliū ab eo quęrere: nec tuum consiliū ei reuelare. n Et a celantibus te: id est tibi inuidentibus vel nimis ardenter diligentibus: vt est vxoꝛ z filij z familia: Absconde ꝓsilium:

Ouidi⁹. i. tristium

Al. † malitiā

Al. † tempoze

Moraliter

a Absconde consiliū: q̄ nō cōsulūt tales nisi q̄ placere ḡrūt vel credunt illi qui consulit eos: b Dis consiliari⁹ prodit: id est ꝓponit consiliū suū. q.d. diuersi diuersa senti/unt. e Sed est consiliari⁹ in semetipso: id est manēs fixus ⁊ stabilis ⁊ fidelis. q.d. non oībus credēdū est: quia nō omnes stabiles ⁊ fideles inueniunt in consiliis suis. Ille consiliarius ver⁹ est: qui sibi et alijs consulit facere q̄ deo placet: q̄ est vnicū cōsiliū inūsū a spūsancto De q̄ dns per Ps. Consiliū meum cogitauerūt repellere. Vel sic b Omnis cōsiliari⁹/fere: c Prodit: id est revelat: d Consiliū: id est secretum sibi cōmissū. Vel/ c Prodit consiliū: id ē ꝑ/digiose dat cōsilium. e Sz/tñ/est ꝓsiliarius in semetipso: id est verus ⁊ imutabilis/licet rarus. f A consiliario malo: qui contra salutē animę cōsulit: g Serua animā tuam. i. consensū animę tuę.

B

Ps. 61

Ar. tvia

a ābsconde consilium. Omis
b cōsiliarius prōdit cōsiliū:
c sēd est consiliarius in semet/
d ipso. A cōsiliario malo sēr/
e ua aiam tuā. Prius scito q̄
f sit illius necessitas: et quid
ipse in animo suo cogitabit.
g Nē forte mittat sudem i ter/
h rā: et dicat tibi: bona ē vita
i tua: et stet econtrario vide/
k re quid tibi eueniat. Cum vi
l ro irreligioso trācta de san/
m ctitate: et cum iniusto de iu/
n sticia: et cum muliere de his
o quę emulatur. Cum timido
p de bello: cum negociatore d
q traiectione. Cum emptore d
r venditiōe: cum viro liuido
s dē gratijs agēdis. Cum im/
t pio de pietate: cum inhone/

sto de honestate. Cum ope/
v rario agrario dē oīi opere:
x cum opario ānuali de cōn/
y sūmatione āni: cum seruo pi
z gro de multa opatiōe. Nō
a attēdas his i ōmni consilio.
b Sed cū viro sctō assiduus
c esto: quēcūq̄ cognouerī ob
d seruantē timorē dei: cui⁹ aia
e est fm animā tuā. Quicūq̄
f titubauerit i tenebris nō cō/
g dolebit tibi. Et cor boni ꝓsi/
h lij statue tecū. Nō ē eni tibi
i aliud plus illo. Animā viri
k sancti enūciat aliquādo ve/
l ra: q̄ septē circūspectores se
m dentes i excelso ād speculā/
n dum. Et in his ōmnib⁹ dē/
o precare altissimum: vt diri/
p gat in veritate viam tuam.

do vel ineūdo: et nunq̄ consulet/non ex timore sed ex timidi/tate t Cū negociatore de traiectiōe. i. de mercū trās/portatione ad forum: et cōsulit q̄ non ꝓportent: vellet enim q̄ nullus alius haberet ibi merces nisi ipse/vt carius venderet. Est autem traiectio ⁊ ipsa trāsportatio mercū et ipsa pecunia data ꝑ transpor/tatione. v Cū emptore de venditi/one. i. de ꝓcio rei vēdendę: Emptor enim semp minuit precium quod venditor auget. Prouer. xx. c. Malū ē/malū ē dicē ois emptor: ⁊ cum recesserit gloriabit. x Cū viro liuido. i. inuido: vel ingrato: y De gratijs agendis: et dicet q̄ non sūt agē/dę gratię. z Cum impio de pietate: quę cōsistit in tribus. In cultu sanctor/i reuerentia parentum/in subuentiōe miserorū. a Cū inhonesto d honestate/mor. b Cum opario agrario: qui ē bestialis et siluestr̄/⁊ nihil scit nisi de agricultura. c De omni opere/alio: vel de militia ⁊ studio: ⁊ dicet ociū esse. d Cū opario ānuali. i. in ꝓducto ad annū: e De ꝓsūmatiōe anni. i. de opere ꝓsūmādo in anno: et dicit nō posse perfici in āno: q̄ in mēse deberet pfici vel fieri. f Cū seruo pigro/ad opandū: de multa opatione. q.d. stultum est de hmōi rebus siue negocijs quę dicta sūt ꝓsiliari cū dictis hoibus: sic stultū est cum omnib⁹ hīe cōsiliū. Et ideo seq̄t: g Non attēdas his/supradict̄. h In omni cōsilio. i. noli de omnib⁹ consiliari cū illis: quia nesciūt ⁊ iō vilipendūt. i Sed viro sancto assiduus esto: q̄ ex cōuictu formant mores. Ps. Cū sctō sanct⁹ eris. k Quē cunq̄ cognoueris obseruantē timorē dei/filialē: qui ab omni malo reuocat: ⁊ ad bonū impellit: nam timere facit offensam ⁊ querere beniuolentiam. l Cuius aia est fm animā tuam. i. qui est fm cor tuū: vt tua volūtas sit ipsi⁹ volūtas: et ecōuerso. Hęc est eni vera amicitia vnio volūtatum. m Quicūq̄ titubauerit/in fide vel in iure dubi⁹: n In tenebris nō ꝓdolebit tibi. i. nō cōpatiet tibi lapso in tenebris vitioꝝ: vel quia infidelis est: vel q̄ inscius est iuris ⁊ nescit consulere. o Et cor boni ꝓsilij. i. ꝓsiliarū habentē celū ⁊ sciētiā. p Statue tecū/vt fm ei⁹ cōsiliū oīno faciās. q.d. cōsiliariū elige fidelē: celū habētē ⁊ sapiētē. Tob. iij. c. Cōsiliū sp a sapiente reqūrē. q Nō est eni tibi plus illo. i. nihil melius huic habere potes fideli consiliario. r Anima viri sancti ānūciat aliq̄n vera: q̄/id est plusq̄: s Septē circūspectores sedentes i excelso. i. in cathedra magistrali. t Ad speculandū/subtilia scripturarū. q.d. verioza ⁊ melioza consilia dat aliq̄n vnus simplex idiota sanctę et honestę vitę: q̄ septem magni magistri oīm liberaliū artiū sciētia ꝓditi. Luc. x. d. et Matth. xj. d. Cōfiteor tibi dñe pr̄ celi ⁊ terrę: q̄ absc̄ōdisti h a sapiētibus ⁊ reuelasti ea paruulis. Esa. xix. b. Sapientes ꝓsiliarij pharaonis dederūt ꝓsiliū insipiēs. v Et i his oīb⁹/ꝓsiliandis vel intelligēdis aut pagēdis: x Deprecare altissimū vt dirigat in veritate viā tuā. Oīone eni intelligētia occultor ⁊ consiliū dubior ⁊ virtus faciēdor impetrat. Jaco. j. a. Si quis vestrū indiget sapiētia postulet a deo: qui dat oībus affluenter. Exemplū de salomone. iij. Regl. iij. b.

a Ante omnia opera verbū verax p̄cedat te: id ē cogitatio pura ⁊ discreta/ sm̄ quā locutio ⁊ actio exterior disponit. Ex abundantia enī cordis os loquitur: Matth̄.xij.c. Prouerb̄.iiij.d. Oculi tui recta videant: ⁊ palpebre tue p̄cedant gressus tuos. Ps̄. Os iusti meditabit̄ sapientiā: ⁊ lingua eius loquetur iudicium. Vel sic: a Ante omnia opa verbum verax p̄cedat te: id est verbum verę orationis ⁊ purę confessiōis. b Et ante omnē actum consilium stabile: id est cōsiliū sapientū/ vel sacrę scripturę: qđ ē p̄siliū īmutabile. Tob.iiij.d. Oi tempore būdic deū: et pete ab eo vt vias tuas dirigat: ⁊ omnia consilia tua in ipso p̄maneant. Prouerb̄. xiij.c. Astutus omnia agit cum consilio. ℈. xxxij.d. Fili sine consilio nihil facias: et post factum non pœnitebis. c Verbum nequā: id ē malū consiliū: d Immutabit cor/ tam illius qui consulit: q̄ illius qui consulitur in deterius peruertēdo. e Ex quo/ corde. ſ. f Quattuor partes: id est quattuor sibi adinuicem p̄traria: g Oriuntur: vt de fonte riuuli: vel ō radice ramusculi. h Bonū ⁊ malum/ consiliū vel cōsensus vel cogitatio vel opus: Matth̄.xv.b. De corde exeunt cogitationes malę/ homicidia/ adulteria/ fornicationes/ furta/ falsa testimonia/ blasphemię. i Vita/ gratię et glorię: k Et mors/ culpę ⁊ pœne/ siue gehēne. Prouer.iiij.d. Oñi custodia serua cor tuū. Ex ipso enim p̄cedit vita ⁊ mors: sed mors ex solo corde oritur: vita p̄o ex corde ⁊ gratia dei adiuuante. j. Cor̄.xv.b. Non autem ego sed gratia dei mecum. Duo vltima duobus p̄mis respondēt: Bono/ vita: malo/ mors. Ro.vj.d. Stipendia peccati mors: gratia autē dei vita ęterna. l Et dñatrix illorum/ quattuor: id ē boni ⁊ mali: vitę ⁊ mortis: m Est assidua lingua/ qua pandunt̄ secreta cordis. Prouerb̄. xviij.d. Mors ⁊ vita in manib⁹ linguę. Assidua dicit: quia lingua semper declinat in illam partem cui fuit assueta. Jaco.iij.c. In lingua benedicim⁹ deum patrem: et in ipsa maledicimus hoīes qui ad imaginem dei facti sunt: ex ipso ore p̄cedit benedictio ⁊ maledictio. n Vir peritus/ in iure diuino: o Multos erudiuit/ in vita ⁊ scientia. p Et anime suę suauis est: id est p̄fitius in hoc q̄ multos erudit: quia inde mercedem ęternaz recipiet. Danieł.xij.b. Qui docti fuerint fulgebūt quasi splendor firmamēti: ⁊ qui ad iusticiam eruditunt multos/ quasi stellę in ꝑpetuas ęternitates. Vel sic: n Vir peritus: id est multa expert⁹. o Multos erudiuit. Unde. ℈. xxxiij.b. Vir in multis expertus cogitabit multa: ⁊ q̄ didicit enarrabit intellectū. Et quia multi sunt sibi nequā ⁊ īmisericordes/ alios reficiētes: ⁊ ipsi fame morientes: Ideo sequitur: p Et anime suę suauis est: id est causa suauitatis ęternę: quia bona quę docet facere facit p̄ior: et cibo quo pascit alios/ p̄mo pascit. ℈. xliij.a. Qui sibi nequā/ cui alīs bonus erit: ⁊ nō locūdabit in bonis suis. Roma.ij.c. Quid aliū doces: teipsum non doces. q Qui sophistice loquitur: id est ad ostentationē ⁊ deceptionē. Hęc enim duo querit sophista: apparere sapiēs: et decipere sociū: r Odibilis est/ deo et hoīb⁹: quia spūssanctus disciplinę effugiet fictum: Sap̄.j.b. Vel/ q Qui sophistice loquitur: id est rixose ⁊ ꝑtentiose in disputatione: maxime i theologia q̄ est disciplina pacis: r Odibilis est. ℈. xx.a. Est tacens qui inuenit sapiēs: et est odibilis qui p̄vocax est ad loquendū. Item. ℈. xix.a. Qui odit loquacitatē extinguit malicia. s In omni re defraudabit: actiue et passiue. Ideo enī defraudat: quia alios defraudare intendit. Esa.xxxij.b. Fraudulēti vasa pessima sunt: ipse enim cogitationes p̄cinnabit ad perdendos mites in sermone mendacij. t Non est enī illi. ſ. loquēti sophistice: v Data a dño gra/ loquēdi vel disputādi ad talē finē. x Omni enī sapientia. i. cognitiōe veritatis ⁊ sapore bonitatis: y Defraudatus est: q̄ fraudulentus est: Et in malivolam animā non introibit sapiētia: Sap̄. j.a. ℨ Est sapiēs anime suę. i. ad cōmodum anime suę. a Et fructꝰ sensus: id ē sapiētię: b Illius laudabilis: q̄ que deo placent mentis tractat: et qđ ꝓfert ore/ opere demōstrat. c Vir sapiēs/ sapientia celi. d Plebem suam: non aliena: e Erudit/ verbo ⁊ exēplo. f Et fructꝰ sensus illi⁹. i. doctrina et opa. g Laudabiles sūt. i. digna laude: vel/ Fideles. i. digni fide. Prouerb̄.xij.b. Novit iustus animas iumentoꝝ suoꝝ. Item Prouerb̄.xxvij.d. Diligenter agnosce vultum pecoris tui: tuosq̄ greges p̄sidera. h Vir sapiens implebit benedictionib⁹/ dexterę ⁊ sinistrę. Benedictiōe dexterę implebitur i futuro: q̄n ei dicet cū alijs: Venite benedicti ꝛc. Mat. xxv.c. Benedictiōe sinistrę implebit in p̄senti. i. gratia dei: et laude hominū. Prouer.xj.d. Anima quę benedicit impingua/ bitur: et q̄ inebriat ipse quoq̄ inebriabit. Eccl̄j.xxxj.c. Splēdidum in panib⁹ benedicent labia multoꝝ: et testamentū veritatis illi⁹ fidele. i Et videtes illū. i. laudabilē ꝓuersationē illi⁹. k Laudabūt/ deū: q̄ talē doctorē dedit ecclię suę. Vel/ i Videtes/ opa ei⁹: k Illū laudabūt. i. laude dignū p̄dicabūt. Vel sic: i Videtes illū/ remuneratū in gloria. k Laudabūt/ dicētes: Euge serue bone ⁊ fidelis: q̄ in pauca fuisti fidelis: sup̄ multa te p̄stituā: intra in gaudiū dñi tui: Matth̄.xxv.b. l Vita viri in numero dierū. i. breuis ē. ℈. xviij.a. Numer⁹ dieꝝ hoīm vt multū centū ānī: q̄si gutte aquę maris deputati sūt. Job.xiiij.a. Breues dies hoīs sūt. m Dies aūt israel. i. iusti vera fide vel cōtēplatiōe dñi videntes: n Innumerabiles sūt: q̄ sine fine cū dño gaudebit. Un̄ Ps̄. Dies ei⁹ sup̄ dies regi adijcies: ānos ei⁹ vsq̄ in diē generatiōis ⁊ generatiōis. q. d. dies iacob luctant̄ terminū habebūt: sed dies isrł ꝓtēplāt̄ facie ad faciē interminabiles erūt. o Sapiēs i ppło hereditabit honorē. i. p̄lat⁹ vel p̄dicator sapientē regēs ⁊ instruēs p̄plm sibi commissū/ acq̄rit sibi honorē ⁊ in p̄senti ⁊ i futuro intermiabilem. j. Timoth̄.v.c. Qui bñ p̄sūt p̄sbyteri/ duplici honore digni sūt. p Et nomē illi⁹. i. fama siue memoria: q Erit viuēs i ęternū: scriptū i libro vitę. Un̄. j. xliij.c. Corpa sctoꝝ i pace sepulta sūt: ⁊ nomē eoꝝ viuet i generatiōes ⁊ generatiōes. Prouer.x.b. Memoria iusti cū laudib⁹: ⁊ nomē impioꝝ putrescet. Luc̄.x.c. Gaudete q̄ noīa vra scripta sūt i cęlis. r Fili i vita tua tēpta aiaz tuā. i. explēdo ꝓba volūtatē ⁊ fortitudinē aię tuę. Multi enī credūt se hāe volūtatē patā ad oīa bona faciēda: et fortitudinē ad oīa mala sustinēda ꝓpt̄ christū: q̄ forte in ipsa ꝓbatiōe exp̄imēti deficerēt/ ⁊ seipsos oīno q̄ntū alios ęstimēt inuenirēt. Un̄ p⁹ tēptatione abrae de filio suo isaac īmolādo: tūc demū dictū ē ei: Nūc cognoui. i. cognoscere feci q̄ timeas deū: Gen̄.xxij.c. Ideo dic̄ apł̄s. j. Thessal̄.v.d. Omnia ꝓbate. s Et si fuerit nequā. i. nō equa: ſ. supba ⁊ puersa: t Nō des illi ptātem/ explēdi cōcupiscentias suas. Un̄. ℈. xviij.d. Si p̄stes aię tuę cōcupiscentias suas/ faciet te in gaudiū inimici tuis. Vel t Nō des illi ptātē. i. p̄lationis dignitatē: quia qui seipsū regere nescit: male regeret alios.

Ps. 36.

Ps. 60.

B

al. † laudabiles

nescit:male regeret alios.j. Timoth.iij.b. Si qs domui suę ꝑesse nescit:quō vel ecclię dei dignitatē habebit vł diligētiā?

a Mon enī omnia omnib⁹ expediunt:etiam licita et bona in genere. Alij enim competit et expedit vita solitaria: alij vita socialis:alij vita ꝓtemplatiua:alij vita actiua:alij vita claustralis:alij vita secularis:alij prelatio:alij subiectio: et cętera hmōi. Similit ꝑm diuisiōes gratiarū. Unde.j. Cor. vj.c. Omnia mihi licent:sed non omīa expediunt. b Et non omni animę omne genus/ voluntatis/vel actiōis/vel viuendi: c placet: nec etiam placere debet. Quid enī si villico militia t militi villicio placeret:oia cōfusa male fierent:et tīsic est in multis locis: q pauc⁹ vel nullis placet officium suum qō sciūt vł possūt facere: sed cupiūt alienū. d Moli auidus esse in omni epulatione. Ad litteram/parsimoniā cōmendat t crapulam vitu perat. Mystice vero admonet in tempalib⁹ ꝓcupiscendis et scientia acqrenda hīe temperantiā. Unde Prouerb.xxv.c. Mel inueniſti comede qō sufficiat tibi:ne forte satiatus euomas illud. Job.xx.b. Diuitias quas deuorauit euomet:t de ventre eius extrahet eas deus. e Et non te effundas/ p nimiū/studiū/aut libidinē comedēdi: f Super omnem escam:id est super aliam escam/quęcūq vel qualiscūq sit illa. g In multis enī escis:id est in varietate vel nimietate escarum: h Erit infirmitas/comedēdo. Unde Eccs. v.c. Saturitas diuitis non sinit eum dormire. i Et auiditas:id est ꝫmoderatus appetit⁹ comedēdi ante horam vł plus debito: k Appropinquabit vsq ad cholerā: id est cholericā passionem: vel crudi humoris supfluitatem. Ecc.xxxj.c. Uigilia t cholera t tortura viro ifrunito. Seneca. Fastidientis stomachi ē plurima degustare: q̄ vbi multa sūt et varia/animū inquinant. Mā/ l Propter crapulam:id est nimiam ciborū repletionē: m Multi obierūt.i. perierunt corpore t anima. n Qui autem abstinēs est/ virtuose: o Adijciet vitā/nature/gratię t glorię. Quicq enim bona naturalit facit abstinentia. Spiritum roborat.ij. Cor.iij.d. Licet is qui deforis est noster hō corrumpat:tīs qui int⁹ est roborat vel renouat de die in diem. Itē carnis lasciuiam domat. Item vitaz prolongat:preces sanctificat: Uersus sensum subtiliat. Unde versus. Abstineas/ foztis fit spiritus et caro casta: Uitaq longa/preces sanctę/fit sensus acutus.

11.Cor.6.c. et.10.f.

b Onoza medicū tē. Expo. Ca. XXXVIII.

b In hoc capitulo agitur per totum de medicina spirituali:qua peccata curant: ꝓpter quā medicus est honorandus. Diuiditur autem in tres partes. In prima agit de confessione:qua morbus medico reuelatur. In secūda de oratione:qua oratur medicus/vt omnia vulnera sanet: ibi: Fili in tua infirmitate. In tertia de prędicatione verbi dei:quo pctā sanant: ſm q dicit Pś. Misit verbū suū et sanauit eos tē.ibi: Qui tenet aratrū tē. Dicit g: p Honoza/precibus t muneribus: q Medicum/corporalem et spiritualē. r Propter necessitatē/corporis t animę: id est propter infirmitatē. s Eteni illū creauit altissimus:ad aliorū vtilitatē. Et est ꝫ argumētū q medicis licet vti religiosis. Un et esaias emplastrū caricarū alligauit eęchię: Esa.xxxviij.d. Sed obijcitur de beata agatha:quę dixit beato petro: Medicinam carnalē corpori meo nunq exhibui. Rusio. Priuilegia paucor non faciunt legem cōmunem. Contra infirmitates corporis apponūt medici medicamenta diuersa:cibos/por⁹/emplastra/vnguenta/: Similiter faciunt medici spirituales:et quāto precios⁹ est anima cor-

Pś.106.

poze:tanto medicus spiritualis magis honorandus est medico corporali. v A deo est enim omnis medela: tam spūalis tam corporalis. x Et a rege/ terreno vel celesti: y Accipiet/medicus. z Donationem:id est remunerationem pro medela sua. Sed nūquid ars medicādi gratia dei est.j. Cor.xij.b. Alij gratia sanitatū. Glo. id est gratia curandi infirmos. Ergo vsus huius artis spūalis est: ergo nō potest vendi. Peccant ergo medici qui vendūt operas suas. Sol⁹. Non vendit medicus vsum artis: sed locat laborem suum sicut vinitor in vinea.

Pars

Capi.XXXVIII

Onoza medicū p/ ptēr necessitatē:ēte/ nim illum creauit altissim⁹. v A deo est enim omnis me/ dela:et a rege accipiet dona tionem. Disciplinā medici exaltabit caput illi⁹:t in spē ctu magnator collaudabit. Altissimus de terra creauit f medicinam: et vir prudens

a Disciplina medici/corporalis vel spiritualis: b Exaltabit caput illius: in mundo vel in celo. c Et in conspectu magnatorum: id est principū terrenorū vel sanctorū vel angelorum: d Collaudabitur/ ab hominib⁹ quos curauit: vel a deo. e Altissimus de terra creauit medicinam:id est herbas t radices t fructus medicinosos ad salutem hominū. f Et vir prudens: prudentia spiritus: ſ Mō abhorrebit illā

Mystice/de christo:qui est verus medicus aīaꝝ:qui pīxidem apportauit:in qua fuerunt duo electuaria.i. sanguis nostrę redemptiōis:t aqua nostrę ablutiōis: vnde ꝓfert pignēta t vnguēta.i. ecclastica sacramēta ad curationē totī ecclię. Mystice

Dicit ergo: p Honoza/honore latrię: q Medicū: id est christum. r Propter necessitatem.i. infirmitatem humanā:quā assumpsit/t quā sanauit. Esa.liij.b. Uere languores nr̄os ipse tulit: t dolores nostros ipse portauit. Aug⁹. Magnus venit in mūdū medic⁹:qz magnus vbiq iacebat ęgrotus. De ꝫ medico dicit Luc.iij.d. Utiq dicetis mihi hanc similitudinē: Medice cura teipsum. Hiere. viij.g Munqd resina nō est in galaad:t medicus nō est ibi: Quare ergo nō est obducta cicatrix filię populi mei: s Eteni illū/talē. t Creauit altissim⁹.i. de⁹ trinitas. v A deo est eni ois medela.i. perfecta medela:qua christus vt bonus medicus totū mūdū curauit:quātū in se fuit. Luc. xij. g. Ecce ejcio demonia t sanitates ꝓficio hodie t cras t tertia die ꝓsumor. Osee. vj.a. Uenite t reuertamur ad dīm:qz ipse cępit t sanabit nos/ꝓcutiet t curabit nos. x Et a rege.i. a deo patre vel a tota trinitate: y Accipiet:inquātum medicus:siue inquantū hō: z Donationē.i. remunerationē. Phil.ij.a. Humiliauit semetipsū/fact⁹ est obediens vsq ad mortē:mortē autē crucis: ꝓpter qō t deus exaltauit illum:t donauit illi nomen qō est super omne nomen tē.

a Disciplina medici.i. doctrina christi/ vel obedientia christi:qua patri q̄si discipulus obediuit: b Exaltabit caput illius.i. ipsum:q̄ est caput ecclesię. Un.s.xj.a. Sapientia humiliari exaltabit caput illi⁹:t in medio magnator consedere illum faciet. Uel/ a Disciplina medici:qua pro nobis disciplinat⁹ fuit:sicut dicit Esa. liij.b. Disciplina pacis nr̄ę sup eū/fuit. b Exaltabit caput illi⁹/in mundo t in cęlo:quia per ipsam meruit sibi acceleratione resurrectionis:t glorificationē sui nois:t iudiciariā ptātem. c Et in cōspectu magnator.i. angelor/aplor/oīm electorū. d Collaudabit. Glo.a dño.i. a deo pre. Uel/ c In conspectu magnatorum:id est coram principibus t regibus: d Collaudabitur/a prędicatoribus. Act.ix.c. Uas electionis mihi est iste vt portet nomen meum coram regib⁹ t gentib⁹ t filijs israel. e Altissim⁹ de terra creauit medicinā:id ē de⁹ pater/ vel de⁹ trinitas de virgine carnem christi formauit. Pś. Dns dabit benignitatē t terra nostra dabit fructum suum. f Et vir prudēs.i. catholicus:

Pś.84.

ſ Mon abhorrebit illā

a Non abhorrebit illã/medicinã: licet de terra creatã.
b Nõne a ligno. Ostẽdit q medicina virtutem sanandi
infirmitates habet: Et tangit hist oriã Exo. xv. d. vbi legit
q moyses lignũ sibi ostensum misit in aquas marath/et dul
corate sunt. Si igitur lignum hanc virtutem habuit/t etiam
hmõi medicinalia vir
tutem habent sanãdi
infirmitates. Et hoc ẽ:
Nõne a ligno/ostẽ
so moysi: ad litteram:
c Indulcata ẽ aq̃
amara/de marath:
Sed quia posset aliq̃s
dicere: Verũ ẽ q her
bę medicinales virtu
tem habent sanãdi in
firmitates: sed hoies
ignorant illas: Jdeo
ostendit q de⁹ q̃ crea
uit herbas medicina
les/noticiã illarũ dẽdit hoib⁹. Et hoc ẽ: d Ad agnitio
nẽ hominũ virtus illorũ. i. herbarum/ligno⁹ peruenit
supple. e Et dedit scientiã/medicãdi/vel p̃dictor noti
ciam: g hoibus altissim⁹/honorari in mirabilib⁹
suis. i. vt honorarent facientes mirabiles sanitates: vel ipsi
honorant deum/cognoscẽtes mirabilia eius: id est miras vir
tutes herbarum/lapidũ et verbor: quibus vtunt medici ad
sanandũ infirmos. i Jn his/mirabilib⁹. i. p hęc mirabilia:
k Curans/de⁹ vl medic⁹: l Mitigabit dolorẽ/infir
mãtiũ: m Et vnguẽtarius. i. medic⁹ vel apothecari⁹: n
Faciet pigmẽta suauitatis. i. suauit redolẽtia: t dolorẽ
morbi mitigãtia. Pigmẽtũ enĩ ꝓficit ex specieb⁹ aromaticis
et sanatiuis. i. ex spicanardi/ ex gariophilis/ ex cinnamomo/
ex mace. i. muscata nuce/t melle p decoctionẽ depurato/t vi
no optimo: quę omnia vt dicunt medici t redolentia sunt et
sanatiua. o Et vnctiões cõficiet sanitatis. i. vnguẽta
sanatiua/cõtra morbos varios. p Et no ꝓsumabunt:
id est non ꝓsumenk: id est nõ deficient: q Opera eius. i.
medicationes vsq̃ in finem mũdi: qñ perfecta sanitas erit in
omnib⁹ electis: et desperata infirmitas reprobis: et ideo tũc
nõ erit necessaria ars medicãdi. Vel aliter. Jta medic⁹ faciet
pigmẽta t vnguẽta. p Et/tñ/nõ ꝓsumabunt. i. non ꝓfi
cientur per eũ: q Opera eius. i. medicinę eius: q̃ per se
nõ põt medicus aliquẽ morbũ curare quãtũcũq̃ sapiẽs: nec
infirm⁹ aliq̃s pfecte potest curari q̃diu viuit in h̃ mortali cor
pore. r Pax enĩ dei super faciem terrę. i. in cęlo: qđ
supemĩnet faciei terrę. q. d. nõ est pax neq̃ sanitas ĩ terra. Et
q̃ posset aliq̃s dicere: ex quo ita deus disposuit vt hoies sup
terram semp essent infirmi: t nunq̃ pfecte sani: non est occur
rendũ infirmitati hominũ quę a deo ordinata est: Jõ subdit
auctor. s Fili i tua infirmitate/corpali vel spirituali:
t Nõ despicias teipsũ/medicinã ꝓtemnẽdo vel de salu
te desperãdo. v Sed ora dñm: et ipse curabit te/ab
omi infirmitate corpali t spũali. Sed q̃ per pctm̃ reddit ora
tio inefficax: ideo subdit: y Auerte a delicto. i. declina
a malo. a Et dirige man⁹/ ad opa bona. i. fac bonum.
b Et ab oi delicto/cordis/oris/t opis. c A Nũda cor
tuũ: per ꝓfessionẽ. Sed q̃ oro t ꝓfessio iuuant elemosynax
largitione: ideo subiungit auctor: d Da suauitatem et
memoriã similaginis. i. elemosynã de simila/ facientem
dñm suauẽ t memorẽ tui. Vel/Da suauitatẽ/ dulcis respõ
sionis t ꝓsolationis pauperi. e Et memoriam simila
ginis: id est similagineam elemosynam memorãdam: id est
dignam memoria. Est autem similago farina purgatissima.
Jn quo suggillari videnk quidã: q̃ de pane furfureo vel gros
so tñ elemosynas debere fieri dicũt. Prouerb. iij. b. Hono
ra dñm ꝺ tua substãtia: t de p̃mitijs frugũ tuax da pauprb⁹.
Et impingua
ꝯtice ✻ a Non abhorrebit illam: Cõtra iudęos t quosdã he
reticos: qui abhorrent dei filium veram carnem assumpsis
se. b Nonne a ligno/crucis dominicę: c Jndulca
ta ẽ aqua amara. i. legis mosaicę duritia t amaritudo eu
iusq̃ tribulatiõis aut pęnitẽtię: Hemoria enĩ crucis dñice
omnem amaritudinẽ cuiusq̃ pęnitẽtię indulcorat. d Ad
agnitionẽ hominũ/fidelium: e Virtus illorũ/homi
num puenit: id est christus: qui est virtus t fortitudo sperã
tium in se: qui per car
nis assumptionẽ mũ
do innotuit. f Et
dedit hominibus
scientiam/fidei t ex
perientię. Experti enĩ
sũt/q̃ sine medico chri
sto non erat eis salus.
h Honorari i mi
rabilib⁹ suis: id est
vt honorarętur i ope
ribus suis mirabilib⁹.
Mirabile enim opus
fuit creatio mũdi: mi
rabilius fuit recreatio
mundi: mirabilissimum erit glorificatio mundi. Unde Pś. Ps. 138.
Mirabilia opa tua domine: et anima mea cognoscet nimis.
i Jn his/mirabilibus: k Curans/genus humanum:
l Mitigabit dolorem/infirmantium/expectantium/ad
inferos descendentiũ. Hoc enim triplici doloꝛe affligebat to
tum gen⁹ humanũ. Et quia ęgrotabat t medicum expecta
bat: et quia ad inferos moriens descendebat: m Unguẽ
tarius: id est christ⁹: n Faciet pigmẽta suauitatis:
id est sacramẽta nouę legis. o Et vnctiones conficiet
sanitatis: id est dona spũssancti. Sacramenta ecclesiastica
vel euangelica/pigmenta vocank: q̃ redolẽt. Suauitatis: q̃
suauia sũt. Dona spũssancti/dicunk vnctiões sanitatis: quia
illis vngitur anima t sanatur a septem vulneribus peccatorũ.
Timor enĩ sanat superbiã: pietas inuidiã: sciẽtia irã: fortitu
do accidiã: cõsiliũ auaritiã: intellect⁹ gulam: sapientia luxu
riam. Cant. j. a. Melioza sunt vbera tua vino: fragrãtia vn
guentis optimis. Jbi dicit Glo. Unguenta sunt dona spũs
sancti: quę inuisibilit animam reficiũt. p Et non cõsum
mabunt: id est non cessabunt: q Opera eius: id eũ pi
gmenta t vnguẽta hmõi vsq̃ ad finẽ mũdi: qñ mortale hoc
induet ĩmortalitatẽ: et corruptibile hoc induet incorruptio
nem. j. Cor. xv. g. Tunc enĩ absorpta erit mors in victoria.
r Pax enĩ dei super faciẽ terrę: id est super ecclesiam.
Joh. xiiij. d. Pacem relinquo vobis: pacem meam do vob.
j. Paral. xij. c. Tui sum⁹ o dauid t tecum filij isai: pax pax
tibi: et pax adiutorib⁹ tuis: te enĩ adiuuat dñs deus tu⁹. Nõ
esset pax i ecclesia si christ⁹ auferret pigmẽta t vnguẽta sua:
per quę omnes impinguantur et expurgantur. Unde dicit
sponsa: Jn odore vnguentor tuorum curremus: Cant. j. a.
s Fili in tua infirmitate/spũali quę a te solo est: t Nõ
despicias teipsum: id est non desperes/vel pęnitere non
differas: v Sed ora dñm: corde/ore/t opere. x Et
ipse curabit te/ab infirmitate peccati. q. d. assidue ora pro
peccatis tuis. Multũ enĩ valet deprecatio iusti assidua: Jaco.
vltĩ. d. Pluuiam enĩ extrahit e cęlo: id est gratiam a christo.
Sed q̃ deus neminẽ curat nisi ꝓpositũ non peccãdi habeat:
Jdeo subditur: y Auerte/mentem. z A delicto: mul
to fortius a peccato. a Et dirige manus/ad bona ope
ra: id est declina a malo/et fac bonũ. b Et ab omni deli Ps. 36.
cto/mortali t venali/ omissionis t trãsgressionis: c A Nũ
da cor tuũ/confessione/lachrymarũ effusione. Esa. j. c. La
uamini/mundi estote. Pauci autem sunt vel forte nulli qui a
venialibus possint mundare cor suum. Unde Prouerb. xx.
b. Quis potest dicere: mundum est cor meum: purus sum a
pctõ: Quoniã vero ad hmõi mũdationem cordis potissime
valet oblatio eucharistię: vt dicit Glo. Jdeo seqũt: d Da
suauitatem t memoriam similaginis: id est in memo
riã dñicę passionis/offer panẽ t vinũ sacratissimũ in odorem
suauitatis. Luc. xxij. b. Hoc facite in meã cõmemorationẽ.
Osee. xiiij. c. Memoriale ei⁹ sicut vinũ libani. Sed qñ hęc
oblatio nõ debet fieri nisi i charitate t deuotiõe: Jõ subdit:
✻ Et impingua oblationẽ

a Et impingua oblationē. i. elemosynā pinguedine de/uotiōis ⁊ hilaritat⁊. i. hilarit ⁊ deuote da elemosynā. ꝙ. xxxv. b. In oi dato hilarē fac vultū tuū. Uel/ Impingua ob/lationē. i. de pinguib⁹ nō de macilētis fac elemosynā. Ma/lach. j. d. Maledict⁹ d oloſus q̄ habet in grege ſuo maſculū et votum faciēs offert debile dño. Sz qz ſūt aliq̄ qui adeo in oīo/ne ⁊ pfeſſiōe ⁊ elemo/ſynarū largitione cō/fidunt: vt medicinam contemnent: ideo ad/dit: b Et da locū medico: tam corpa/li q̄ ſpuali/ obediēdo ei. d Eteni illum: medicū: dñs crea/uit/ad ſalutē infirmo/rū. Licet enī ſolo ver/bo curare poſſet oēm morbū: tñ voluit p⁹ boies curare boies: vt īnt eos mutua cha/ritas firmaret. e Et nō diſcedat a te: offenſus ꝓpt inobediētiā tuā. f Quia opa ei⁹ ſūt neceſſaria/ifirmis/vt ſani fiāt: et ſanis ne ęgri fiat. Pluralit dicit/opa: qz triplex ē mod⁹ curatiōis: vt dicit Iſido⁹. ſ. p chirurgiā/quę ē mēbroꝝ inciſo: et p pharmaciā/quę eſt medicamētoꝝ curatio: et p dietā/q̄ eſt legis ⁊ vitę cō/ſeruatio. Sed qñ ſūt aliq̄ qui medicos ꝓtemnūt: qz ſani ſūt: oſtēdit auctor q̄ nunq̄ ſunt ꝓtēnendi: qz cū tpe variat hoim qualitas. Et hoc eſt qđ ſubdit: g Eſt eni tps. i. eſſe pōt: b Q̄ñ in manib⁹ eoꝝ. i. medicoꝝ. i Incurras: id ē opa eoꝝ indigeas grauat⁹ infirmitate. k Ipſi ño/medici ſpuales ⁊ corpales: l Dñm deꝓcabunt vt dirigat requiē eoꝝ. Lopam qua requiē ꝓcurāt infirmis. Uel/ Di/rigat. i. erigat: m Requiē eoꝝ. i. infirmoꝝ. n Et ſa/nitatē/corpalē ⁊ ſpualē. Ul' dirigat/dñs. i. erigat infirmis: o Dꝛopt̄ ꝙuerſationē eoꝝ/medicoꝝ. i. ꝓpter operā et curam ⁊ viſitationem medicoꝝ cōferat dñs ſanitatem in/firmis. Uel/ Dꝛopt̄ ꝙuerſationem eoꝝ. i. merito vitę bonę eoꝝ. q. d. nō ſolū oīonib⁹/ſ merito bonę ꝙuerſatiōis de/bet medicus impetrare ſanitatē infirmis.

Dyſtice ✻ a Et impingua oblationē/ pinguedine charitat⁊ ⁊ de/uotiōis. De q̄ dicit dñs p Iere. xxxj. c. Inebriabo aiam ſa/
Ps. 19. cerdotū pinguedine. Ps. Memoꝛ ſit oīs ſacrificij ⁊ holo/cauſtū tuū pingue fiat. Unc ē qđ in lege p̄cipit vt ſimila q̄ offert oleo ꝙſpergat ⁊ thure. Leuit. ij. a. Dia cum obtulerit oblationē ſacrificij dño/ſimila erit eius oblatio: fundetq̄ ſup eam oleū ⁊ ponet thus. b Et da locū/in te: c Obedi/co/quē recipis in ſacramēto: q̄ ⁊ medic⁹ ⁊ medicina eſt aię. d Eteni illū dñs creauit/ad ſalutē oīm. Ad ꝙ enī carnē aſſumpſit ⁊ ī mūdū venit dei fili⁹ vt oib⁹ mederet. Eſa. lxj. a. Spūs dñi ſuper me: eo q̄ vnxit me: ad annūciandū man/ſuetis miſit me vt mederer ꝓtritis corde. Ars medēdi ē euā/geliū: pixides ei⁹/ſūt ſeptē eccleſiaſtica ſacramēta: vnguen/ta ſunt ꝓtutes ⁊ dona: electuaria ſūt miracula ⁊ exēpla. Sed qñ medicus ſepe recedit ab infirmo ſine curatiōe ꝓpt̄ inobe/dientiā ei⁹: iō monēs ad obedientiā auctoꝝ/ſubiūgit: e Et nō diſcedat a te/nō curato ꝓpt̄ iobediētiā tuā. Uel cū re/ceperis eū in ſacramēto: nō diſcedat a te/ſine effectu ꝓpt̄ recidiuū. q. d. poſtq̄ dederis ei locum in te/nō expelle eū per peccati recidiuū. ij. Paral. xxj. b. Hec dicit dñs: vos reliqui/ſtis me: et ego reliqui vos in manu ſeſach. i. diaboli. Seſach interꝓetat⁊/manus ſacci: vel ſaccus byſſinus. Quare aūt la/borandū ſit ne diſcedat/ſubiungit: f Quia opera eius ſūt neceſſaria/toti mundo: ad vitam naturę/ad vitā gra/tię/ad vitam glorię. Opera creatiōis neceſſaria ſunt ad vitā naturę: opera iuſtificatiōis ad vitā gr̄ę: opa repationis ad vi/tā glię. g Eſt eni tps. q. d. debes dare locū medico ⁊ opa eius neceſſaria reputare: Eſt eni tps q̄ñ in manib⁹ eoꝝ incurras. ſ. in die mortis/in die iudicij. Heb. x. k. Horren/dum eſt incidere in man⁹ dei viuētis. Et cū ſupius de medi/co ſingularit fuerit locut⁹: nunc pluralit dicit: in manibus eoꝝ: qz ſub illo medico ſūmo ſunt multi medici: apli/docto/res/ꝓdicatores: q̄ ſm ei⁹ doctrinā medicant infirmis: et ſe/pe oīone impetrāt ſa/lutē infirmis. Uñ ſeq/tur: k Ipſi ño do minū deꝓcabunt vt dirigat requiē eoꝝ ⁊ ſanitatē/ſe/rat. i. cōfert eis ſalutē: in q̄ eſt reqes eoꝝ. o Dꝛopt̄ ꝙuerſatio/nē eoꝝ. i. vt bñ ꝙuer/ſent i medio ꝓauę et ꝙuerſę nationis hui⁹. q. d. ad ꝙ medici deꝓ/cant dñm: vt cōferat ſanitatē infirmis/vt ip/ſi medici reqeſcant: et infirmi bñ ꝙuerſent. Et poſtea oſtēdit au/ctoꝝ q̄ ſt illi q̄ incidūt in man⁹ medici: q̄. ſ. peccare nō formidāt. Et ꝙ eſt qđ ſequit: p Qui delinq̄t in ꝙſpectu ei⁹ q̄ fec illū: icidet i ma/nus medici. i. q̄ peccat mortalit vel i mēte vbi ſol⁹ de⁹ vi/det/indiget auxilio medici. Scōm lr̄am videt q̄ medic⁹ talis debeat eſſe vt poſſit efficacit ozare ꝓ egro. Sequit. q Fi/li i mortuū ⁊c. Rectus ordo ē: poſt infirmitates ⁊ curatio/nes ęgroꝝ/addit auctoꝝ de exequijs mortuoꝝ: vtrūq̄ enim opus miſcōię ē: ⁊ viſitatio infirmoꝝ/⁊ exequię mortuoꝝ. Di cit q̄: q Fili i mortuū ꝓduc lachrymas. i. ꝓ mortuo ploꝛa: modeſte tū nō incōſolabilit. Uñ. j. Theſſal. iij. c. Mo/lum⁹ vos ignoꝛare fratres de dormiētib⁹ vt non ꝓtriſtemini ſicut ⁊ cęteri q̄ ſpem nō habēt. ꝙ. vij. d. Nō deſis plozantib⁹ in conſolatione: ⁊ cū lugentib⁹ ambula. Itē. ꝙ. xxij. b. Modi cū ploꝛa ſuper mortuū. Iere. ix. a. Quis dabit capiti meo aquā ⁊ oculis meis fontē lachꝛymarū: ⁊ plozabo die ac noc/te interfectos filię populi mei. Iſidoꝛ. Nec ſicci ſint oculi tui amiſſo amico nec fluāt: Lachꝛymādū eſt/nō plozandum. Eodē animo mortē amici ferat q̄s quo ſuā expectat. Uñ ſe/quit: r Et q̄ſi dira paſſus/vel/dura/ flagella: inci/pe plozare. i. ſine fictione: ⁊ rñ modeſte ploꝛa. s Et ſm iudiciū ꝓtege coꝛp⁹ illi⁹. i. diſcrete ⁊ ſm honeſtā cōſue/tudinē patrię: ⁊ ſm dignitatē ei⁹ ⁊ ꝓꝛo modulo facultat⁊ tuę. t Et nō deſpicias ſepulturā illi⁹. i. honeſtatē ſepultu/rę. Honeſtas enī ſepulturę/cū ſine ſupfluitate ⁊ ſupſtitiōe ē: opus ē miſcōię. Uñ ⁊ de dño legit Joh. xix. g. q̄ Ioſeph ⁊ ni/codem⁹ acceꝑt coꝛp⁹ Ieſu ⁊ ligaueꝛūt cū lintheis ⁊ aroma/tib⁹ ſic mos ē iudeis ſepelire. v Dꝛopt̄ delaturā aūt. i. ꝓpt̄ accuſationē. x Amare fer luctū illi⁹ vno die. i. mo/dico tpe: h eſt: ne accuſēt alij q̄ſi inhumanū: iō lugēdū ē tibi. Ul' ſm Rab. v Dꝛopt̄ delaturā. i. ꝓpt̄ ſeparationē a p/ximo tuo q̄ defert ad ſepulturā: x Amare fer luctū illi⁹ vno die. i. modico tpe: ne nimia triſticia afferat interitū. y Et ꝓſolare/teipſū/et amicos defūcti: z Dꝛopt̄ iuſti/ciam. i. qz iuſticia dei h exigit vt homo moꝛtal⁹: cui ꝓſentien/dū ē oīno. Uel/ Dꝛopt̄ iuſticiā/defūcti: qz reddet ei ſm merita ei⁹. Alia lr̄a habet: ꝓpt̄ triſticiā. i. ne abſoꝛbearis nimia triſticia. a Et fac luctū ſm meritū ei⁹ vno die vel duob⁹. Itē pl⁹ vel min⁹. c Dꝛopt̄ detractionē. i. ne tibi detrahat. b Scōm meritū ei⁹: qz ſm q̄ iuſtioꝛ fu/it/min⁹ lugendū ē. Uel/ Scōm meritū ei⁹. i. ſm qđ pl⁹ vel min⁹ bñ fecerit tibi. Quare aūt moderādus ſit luct⁹/ſubdit: d Triſticia eni/nimia vel ſeculi: e Feſtinat moꝛs/coꝛpis ⁊ aię. ꝙ. xxx. d. Multos occidit triſticia: ⁊ nō eſt vtili/tas ī illa. Pꝛouer. xvij. d. Spūs triſtis exiccat oſſa. q̄. Coꝛ. vij. c. Triſticia ſeculi moꝛtem operatur. f Et cooperit virtutē. i. enarrat foꝛtitudinē bene agendi. g Et triſticia coꝛdis flectit ceruicē. i. debilitat mentē. h In abdu/ctione. i. in ꝓſolationis

Triplex curatio

ctione.i.in ꝓsolationis refutatione/ vel amici subtractione. a Permanet tristicia.i.pfecte manet. Et ĩo malũ ẽ refutare ꝓsolationẽ/et abducere a se amicũ. Et ẽ ꝓsolatio carnalis cui⁹ refutatio delectatiõnẽ mẽti vl cordis ꝓmeret. Vñ Ps. Renuit ꝓsolari aĩa mea: memor fui dei ⁊ delectat⁹ sũ. Beatus Hern̄. Delicata ẽ diuina ꝓsolatio: et nõ concedit admittẽtib⁹ alienam. Job.xvj.a. Cõsolatores onerosi omnes vos estis. b Et substantia inopis.i. paupis. c Scõm cor ei⁹: qz si virile cor habet: ⁊ fortε diues iudicandus est quãtũcũq; videat inops. Prouerb.xiij. a. Est q̃si diues cũ nihil habeat: ⁊ est q̃si paup cũ in multis diuitijs sit. d Ne dederis i tristicia cor tuũ: vt dñet in te tristicia. e Sed repelle eã a te/per sacrarũ scripturarum inspectionẽ/per bonor̄ viror̄ collocutionẽ/p diuinę misericordię ꝓtemplationẽ. f Et memẽto nouissimor̄.i. mortis ⁊ extremi iudicij. g Et noli obliuisci/ illa nouissima. Reuocat enĩ a pctõ hmõi memoria. Vñ.s.vij.d. Memorare nouissima tua ⁊ in ẽternũ non peccabis. Itẽ.xxviij. a. Memẽto nouissimor̄ ⁊ desine inimicari. Vel sic. e Repelle eã a te.i.tristiciã de morte amici. f Et memẽto nouissimor̄/tuorum.i.memorare q tu similiter morieris. g Et noli obliuisci/nouissimor̄ tuor̄. h Hec enĩ est conuersio.i.ad vitã ꝑsentẽ reuersio. i Et huic.i. amico mortuo ꝓ quo tristaris: k Nihil ꝑderis/tristando. l Et teipsũ pessimabis/nimio dolore affectus: ideo moderãdus est dolor de morte amici. Et ꝟm hoc documẽtũ fecit dauid.ij.Regl.xij.f. qui audita morte filij sui ait: Cũ adhuc puer viueret/ieiunaui ⁊ fleui: dicebam enĩ: quis scit si forte eũ donet mihi dñs et viuat infans: nũc aũt quia mortuus est: quare ieiuno? Nunq̃d potero eũ reuocare ampli⁹? Ego vadam magis ad eum: ille ꝙ non reuertet ad me: et cõsolatus est dauid. Deinde i ꝓsona mortuor̄ ponit auctor exhortationẽ bonorũ operum: vt viuẽtes sibi ꝓparent viaticum dum licitũ est eis: q̃ morient vt illi: nec licebit illis tũc operari ad meritũ. Et hoc est. m Memor esto/ o tu ois homo qui adhuc viuis: n Iudicij mei: id est mortis meę: q̃ iudicium dicit: quia qualis erit homo in morte: talis apparebit ante iudicem/vt recipiat ꝟm opera sua: siue bona siue mala. Unde Eccs.xj.b. Si ceciderit lignũ ad austr̄ aut ad aquilonem: in quocũq; loco ceciderit ibi erit. Igitur memorari debes iudicij mei: o Sic enĩ erit ⁊ tuũ: quia non est hõ q̃ viuat et non videat mortem. Omnes nudi veniunt in hunc mundũ/⁊ nudi exeunt de hoc mũdo. Et hęc lex cõmunis est omnibus. Sap.vij.a. Unus introitus est omnib⁹ ad vitam: et similis exitus. j. Timoth.vj.b. Nihil intulim⁹ in hũc mũdum/ haud dubiũ: quia nec auferre quid possum⁹. Job.j.d. Nudus egressus sum de vtero matris meę: ⁊ nudus reuertar illuc. p Mihi heri ⁊ tibi hodie: id est meum iudiciũ iam pręterijt: ⁊ tuũ iam iminet. Hodie dicit ⁊ non cras: q̃ ipsum pręsens tempus vitę nostrę via est ad mortem: viuendo enim morimur. Unde bñ dixit mulier thecuites. ij. Regl. xiiij.c. Oĩes morimur ⁊c. Et Aug⁹. Dis promittit remissionẽ: sed nulli ꝓmittit crastinũ diem. q In requie mortui: id est in morte quę quiescere facit a curis mũdi. s Requiescere fac memoriã eius: Simplex relatio est: id est tui et cuiuslibet mortalis homis ⁊ iam morituri. q.d. assidue cogita ⁊ mone alios cogitare de morte altor̄ qui iã mortui sũt. Hã sic dic̃ plato: Sũma philosophię cognitio ẽ assidua mortis cogitatio. Vel sic: q In requie: id est ob requiẽ: r Mortui requiescere fac memoriã eius/in cordib⁹ vtuorum: hoc est: fac vt viui habeant memoriã mortuorum in suis orationibus: vt sic requiem consequi mereantur. Et ideo ꝓ mortuis cantat ecclesia: Requiem ẽternã dona eis dñe: Et anniuersaria mortuorũ facit. Vel sic: q In requie mortui: id est in trãsitu ad requiem: s Requiescere fac memoriam eius: id est mone eum dum adhuc viuit ad pẽnitentiam ⁊ confessionẽ: vt post mortem requiescat in pace/eius memoria viuat ĩ ẽternũ: Juxta illud: In memoria ẽtna erit iust⁹. Vel sic et melius. q In requie mortui requiescere fac memoriã ei⁹. i. mone eũ dũ adhuc viuit: id est fac vt mortalis hõ dũ viuit memoriã suã figat ĩ requie mortuorum ⁊ abstrahat a laboze et cura mundanor̄. t Et consolare illũ in exitu spiritus sui/a corpore: de vita ẽterna habenda ⁊ venia obtinenda. Tunc indiget homo consolatione: quia tunc acri⁹ tẽptat diabolus de desperatione. Sed quoniã cõsolari hominem morientes ⁊ eorum memoriã facere requiescere ĩ requie mortuorum tm̃ sapientum est: ideo consequenť agit de sapiẽtia/docens quãdo ⁊ quomodo debeat addiscere: Non enĩ qõlibet tempus aptum est ad discendum sapientiam diuinam: sed tm̃ tempus pacis ⁊ quietis: quando anima separata a curis temporalibus sibi ⁊ soli deo vacat. Dicit ergo: v Sapientiam/diuinã: x Scribe/ĩ tabulis cordis tui. y In tempore vacuitatis: id est quietis ⁊ pacis: abstractus a curis secularib⁹. Ps. Vacate ⁊ videte. Ezech.iij.g. Qui audit audiat: et qui quiescit quiescat. Osee.ij.c. Adducam eam in solitudinẽ ⁊ loquar ad cor eius. Hinc est q̃ Iohannes apocalypsim scripsit in pathmos insula. z Et qui minoratur actu: id ẽ qui subtrahit se ab actib⁹ exteriorib⁹: a Sapientiam percipiet: id ẽ perfecte capiet: q̃ vt dicit Glo. Pluribus intentus minor est ad singula sensus. Unde.s.xj. b. Fili ne in multis sint actus tui. Et in Ezech. xlvj.a. legit: Porta atrij interioris quę respicit ad orientẽ erit clausa sex diebus in quibus opus fit: die autem sabbati aperietur. Et Matth.xij.a. Discipuli in sabbato vellebant spicas. Deinde ostendit exponẽdo qõ dixerat: a Sapientiã percipiet: quia sapientia replebit: si vacat ab actibus exterioribus: id est omnem sapientiam poterit addiscere. Vel Sapientia replebit: quia sapore omniũ rerum implebit affectus in cognitiõe intellectus. Deinde de artificibus diuersarum scientiarum agit dicens: d Qui tenet aratrum: id est caudam aratri: cui adiunctus est vomer/quo terra scinditur. e Et qui gloziatur in iaculo: id ẽ qui tenet virgulam cui ineſt aculeus. f Stimulo: id est virgula pungente ⁊ aculeata:

Mystice v Sapientiam scribe ⁊c. Duo sunt ordines in ecclesia generales. Unus contemplatiuor̄: alius actiuorũ. Utroſq; docet auctor. Et primo contemplatiuos dicẽs: v Sapientiam: scientiã de diuinis. x Scribe: id est vsu ⁊ experientia disce et firmiter retine. y In tempore vacuitatis: id est ĩ ocio sancto. Prouerb.iij.a. Describe eã in tabulis cordis tui ⁊ inuenies gratiam coram deo et hominibus. Tabulę cordis sunt intellectus ⁊ affectus: vt intelligentia capax ⁊ memoria tenax. Hiere.xxxj.f. Dabo legem meam in visceribus eorum: et in corde eorum scribã eã. z Et qui minoratur actu: id est qui se subtrahit actib⁹ exterioribus. a Sapientiam: id est saporem scientię. b Percipiet: id est perfecte capiet. c Quia sapientia replebitur/in futuro perfecte: et in pręsenti ꝓ modulo vię. Ps. Satiaboz cũ apparuerit gl̃ia tua. Nume.xxiiij.c. Videbo eum sed non modo: intuebor illum sed non prope. d Qui tenet aratrũ. i. doctoris vel p̃dicatoris officiũ. e Et q̃ gloziat̃ ĩ iaculo/diuini v̄bi q̃ penetrãt corda pct̃or̄: vt sanguis pcti eliciat̃ a corde p̃ fozamẽ pfessiõis. f Stimulo sacrę excitationis.

Mystice

Ps.118.

Ps.88.

Ps.111.

Ps.45.

Ps.16.

gente ⁊ aculeata: a Boues agitat/ad trahendū. Illum qui tenet iaculum dicit gloziari: quia eius est sibilare/et quadam ꝓpria cantilena boues delinire: et huiusmodi cantilenā vocat glozationē. c Et conuersat/vterq; ⁊ arator ⁊ stimulator: d In operibus eoꝝ: id boū. q. d. totum studium suum ponunt circa opera boum: et ab aliis operib⁹ vacāt/vt sapientiam illam percipiāt. e Et enarratio eius. i. bubulci. f In filijs taurorum: id est de bobus et vaccis. Sicut enī naura de nauibus libenter loquit: et figulus de vasis/assignās differētias eoꝝ: sic bubulcus libenter loquit de bobus: et de his est tota narratio eius quādo est cum aliis rusticis: et quilibet de officio suo libenter loquit. Vel sic: e Enarratio eius. s. q̄ boues agitat: est/ f In filijs taurorum: q; dum boues pungit/noīat illos quēlibet nomie suo. Et postea de alio qui tenet aratrum/subdit: g Cor suū dabit adversandos sulcos: id est diligentiā apponet ad faciendū rectos ⁊ ꝓfundos sulcos versando terrā hinc et inde. h Et vigilia ei⁹: id est vtriusq; bubulci: i In sagina vaccarum: id ē vt saginentur ⁊ impinguent vaccę quę pariunt boues. Quāto enī vaccę pinguiores sūt: tāto pariūt boues fortiores. Omne genus bouis tangit auctor: vaccas/tauros/vitulos/et boues: circa quos studiū bubulcoꝝ ē: In quo docet q̄ quilibet artifex circa oīa q̄ pertinēt ad officiū suū: et circa illa solū debet esse sollicit⁹ ⁊ studiosus. Sed quoniā vsus aratri dependet a fabro ⁊ ferrario ⁊ lignario qui fabricat aratrū/ subiūgit de ipso dicens: k Sic oīs faber/tam lignari⁹ q̄ ferrari⁹ dabit supple cor suū ad opus suū bene faciēdū/sicut bubulc⁹. l Et architect⁹. i. ꝓnceps artificij vel ędificij. m Qui noctem tanq̄ diem transigit: id est insomnē ducit sicut diem ꝓpter operis instantiā. De nocte enī cogitat ⁊ disponit architectus totum opus qđ in die perficit. p Qui sculpit signacula sculptilia: id est imagines sculptas significātes aliquid: supple hic dabit cor suū ad perficiendum opus suū/sicut bubulcus ⁊ faber ⁊ architectus. q Et assiduitas eius: id est assiduū studium pictoris: r Variat picturam: id est varias picturas facit ⁊ diuersas. s Cor suū dabit in similitudinē picturę: id est diligentiā adhibebit vt iuxta exemplar depingat imaginē suā. Vel/similitudinē/dicit illud/ad qđ repsentādū fit pictura: de quo pictor sedule cogitat/vt talē imaginē pingat q̄le ē illud. t Et vigilia sua. i. studio ⁊ diligentia sua: v Perficit op⁹. i. perfectum facit ⁊ perfecte. x Sic: id est ita diligenter vt arator/perficiet opus suū/ y Faber ferrarius: id est qui ferrum fabricat. z Sedens iuxta incudem/ dum ferrū calefacit in igne. a Et ꝓsiderans opus ferri. i. q̄le

a bŏues ăgitat: ĕt ꝯuersať in
b ŏpib⁹ eoꝝ: ĕt enarratio ei⁹ i fi
c lijs tāuroꝝ. Cor̄ suū dabit ad
d vĺsādos sulcos: ĕt vigilia ei⁹
e i ſagina vaccaꝝ. Sic oīs fab̄
f ĕt architect⁹/ q̄ nŏctē tānq̄
g tem ab eo tulit par boum ⁊ mactauit illud: et in aratro boum coxit carnes: et vedit populo et comederunt. Job. j. c. Boues arabant et asinę pascebantur iuxta illos. c Et conuersatur in operibus eoꝝ: id est boum: et conuersatio eius per opa eoꝝ manifesta. Prouer. xiij. a. Vbi plurimę segetes ibi manifesta ē fortitudo bouis. e Et enarratio: id est predicatio eius: f In filijs taurorū: id est circa filios: id est imitatores superborum/ vt eos būliet. g Cor suū dabit ad versandos sulcos: id est vt exaret corda peccatorum/ ⁊ vitia extirpet/ et virtutes plantet vomere sanctę predicationis. Ihere. iij. a. Mouate vobis nouale ⁊ nolite serere super spinas. Judic. j. d. legit q̄ sagar vno vomere interfecit sexcentos philisteos. h Et vigilia eius in sagina vaccarū: id est in impinguatione lasciuiētiū animārū. Ad hoc enī debet peruigilare predicator: vt animę macilentę sagnientur et impinguentur pinguedine charitatis. k Sic omnis faber ⁊ architectus: id est prelatus actiuus ⁊ contemplatiuus: m Qui noctem/ aduersitatis: n Tanq̄ diem/ prosperitatis: o Transigit/semper in bono statu pmanens: nec aduersitate dejectus: nec prosperitate elatus. Unde Pś. Et nox sicut dies illuminabit: sicut tenebrę eius: ita et lumen eius. Prelatus faber dicitur ⁊ architectus. Faber: quia corda ferrea igne deuotionis/ ⁊ flatu p̄dicationis emollit. Architectus: quia corda sic emollita in ędificio sanctę ecclesię quasi lapidem politum ⁊ quadratum ponit. j. Cor̄. iij. b. Dei agricultura estis: dei ędificatio estis: ẏm gratiam dei quę data est mihi/ vt sapiens architectus fundamentum posui. Ubi dicit Glo. Agricultura dei sumus: dum vitia extirpant. Ędificatio/impositiōe ẏrut̄. Vel agricultura dei sum⁹ dum colit nos ad fructū. Edificatio: quia colit nos ⁊ i nobis habitat. p Qui sculpit signacula sculptilia: id ē subditos instruit ⁊ informat diuersis formis: quosdaꝫ sculpit ad imaginem moysi per mansuetudinē: alios ad imaginem dauid per humilitatem: alios ad imaginem iob per patientiā: et sic de alijs. Debēt aūt p̄lati esse ⁊ sculpti ⁊ sculptores: subditi ẏo tm̄ sculpti. Esa. lxij. c. Ponam iaspidē in ꝓpugnacula tua: et portas tuas in lapides sculptos. Cant̄. viij. b. Pone me sic̄ signaculum super cor tuum: vt signaculum sup brachium tuum. q Et assiduitas eius: id est assidua p̄lati instructio: r Variat picturā. i. varias picturas vl̄ virtutes in corde subditoꝝ depingit: non tm̄ calamo linguę: sed etiam digito boni exempli. Unde. iij. Regl. vj. d. Omnes parietes templi per circūitum sculpit salomon varijs celaturis et torno: et fecit in eis cherubin ⁊ palmas ⁊ picturas varias. s Cor suum dabit in similitudinē picturę: id est cōformabit se prelatus subditis/quos depingit ⁊ sculpit. Sculpit quidem per ordinationē affectionū ⁊ cogitationū: depingit per exempla virtutum. ℨ. xxxij. a. Rectorem te posuerūt: esto in illis quasi vnus ex illis. Cor suum dat prelatus in similitudinem picturę: cum virtutes quas depingit i subditis predicando/habet in corde suo. Cor suū dederat dns in similitudinem picturę: cum dicebat: Discite a me quia mitis sum et humilis corde: Matth. xj. d. t Et vigilia sua/nō vicaria: v Perficit op⁹/suū. s. subditoꝝ instructionē/sacramētoꝝ dispensationē/improbozū fugationē. Un̄ Luc. ij. b. dr̄ de pastoribus q̄ custodiebant vigilias noctis sup gregem suū. x Sic: id est similiter vt prelat⁹/sollicitus est/ y Faber ferrarius. Glo. id est ordo predicantium: qui spiritualia arma fabricat: quibus homo protegitur ⁊ aduersari⁹ impugnatur. z Sedens iuxta incudē: id est iuxta durū ꝓsentis vitę laborē. a Et considerans opus ferri: id est cogitans quale opus possit de ferro facere. Ferrum dicit cor peccatoris/durum/nigrum/et ponderosum: qđ prelatus

Pś. 138.

Dyrtice ✻ lo/sacrę excitationis: a Boues: id est senes et petulātes: b Agitat/ad bene currendū ⁊ segnitiē fugiēdū. Eccs. vltz. d. Verba sapientū sicut stimuli: ⁊ quasi claui in altum defixi. Et nota q̄ dicit: tenet aratrū. Aratrū qđē tenet: q̄ qđ prędicat op⁹/ope adīplet. Et talis efficacit̄ boues agitat. Osee. x. c. Arabit iudas/cōfringet sibi sulcos iacob. Job. xxxix. b. Nunqđ alligabis rhinocerotā ad arādū loro tuo: aut cōfringet sulcos vl̄ glebas vallių post te? Luc. ix. g. Nemo mittēs manū ad aratrū ⁊ respiciēs retro: apt⁹ ē regno celoꝝ. Nō sic apls Phil. iij. c. Quę retro sūt obliuiscēs. Un̄/ Qui tenet/ manu bonę operationis: aratrū/ p̄lationis: et q̄ gloriat in iaculo/tribulationis: de q̄ dr̄. j. Cor̄. xij. b. Dat⁹ ē mihi stimul⁹ carnis ꝛc. Talis bn̄ agitat boues stimulo suę conuersationis: id est alios p̄latos ad agendū similia: ⁊ etiā subditos. Et ℨ est qđ dr̄. iij. Regl. xix. d. Profect⁹ helias reperit helisęū filiū saphat arantē in duodecim iugis boū: et ipse in duodecim iugis boum arantib⁹ vnus erat. Et infra. Reuersus au-

✻ vel prędicator ꝓsiderat:

opus de ferro faciat. a Vapor ignis: id est fumus et calor de fornace euaporans: b Vrit carnes eius: id est fabri ferrarij: et tu nihilominꝰ accēdit igne a quo vtik: ita diligēs: Vñ sequit: d Et in caloze fornacis/accēdēdo et fouendo p appositionē carbonū et aspersionē aq̄ et sufflatiōe folliū. e Cōcertatur. i. pcertat. f Vox mallei inouat aurem eius: id est imutat et delectat ꝓpter consonam varietatem sonozum ex pcussionibꝰ malleorū q̄uenientium. b Et cōtra similitudinē vasis oculus eius: id ē considerat apud se vel exemplar exteriꝰ/ vt iuxta illud vas suū faciat. i Coz suū dabit in consūmationē operū: id est vt opꝰ suū perficiat et consūmet diligenꝫ cogitabit. l Et vigilia sua: id est vigili studio et diligentia: m Ornabit imperfectionē: id ē materiā quę impfecta ē/ducit ad perfectionē ornādo eā varietate formarū. o Sic figulꝰ sedens ad opus suū/pficiendū: q Cōuertēs pedibꝰ suis rotā: cuiꝰ reuolutiōe formāt vas. r Qui in solitudine sp positus est ꝓpter opꝰ suū/faciēdū. Ad litterā eni iuxta ne/moza solitarij manet figuli: vbi trā mollē inueniūt et lignoꝝ abūdātiā ad coquēdū vasa. v Et inumera est ois opatio eius: id ē multiplex in numero et figura. x In brachio suo formabit lutū. i. ꝓtis manibꝰ figurabit lutū in vas q̄le voluerit. a Et ante pedes suos curuabit virtutē suā. i. fortit et vtuose curuabit se mouēdo rotā ad formādū vas. Et tangit duos modos q̄bꝰ figulꝰ facit vasa: manu et rota. Hiere. xviij. a. Descēdi in domū figuli et ipse faciebat opꝰ suū sup rotā. c Coz suū dabit vt ꝓsūmet linitionē. i. vasoꝝ picturationē. Figulꝰ eni vase facto supinducit quādā colorum varietatem. e Et vigilia sua mūdabit fornacem: a cineribꝰ et lapillis et alijs cōsimilibꝰ nocumentis.

Omēs hi artifices vel p̄dicatoꝛ ꝓsiderat/ vt caloze spūs emollitū et malleis īcre- *stice
patiōis et eruditiōis ꝓritū/faciat vas ī honorē. ij. Timoth. ij. c. Job. xxviij. a. Ferrū de tra tollit: et lapis solut caloze in ꝫs vertit. Prouer. xxv. a. Auser rubiginē de argēto et egre/diet vas purissimū. a Vapor ignis. i. memoria ignis īfernalis vl tribulatio et plecutio mūdi: q̄ sic vapor cito trāsit. b Vrit carnes. i. carnales affectiōes. c Eius. s. fabri ferra/rij. i. p̄dicatorꝭ/vt purificet. Ps. Trāsiuimꝰ p ignē et aquā et induxisti nos ī refrigeriū. Esa. liij. b. Ad pūctū ī modico de/reliq̄ te: et ī miseratiōibꝰ magnis cōgregabo te. Judicꝭ. vj. b. Angelꝰ virga tetigit carnes: et ascēdit ignis de petra et carnes ꝓsūpsit. d Et in caloze fornacis. i. in olla tribulatiōis: e Cōcertat: vt vincat et coroneť. De h certamie dic apls. ij. Timoth. iiij. b. Bonū certamē certaui: fidē seruaui: cursū ꝓsūmaui: in reliq̄ reposita ē mihi corona iusticię: quā reddet mihi dns ī illa die iustꝰ iudex. Et qz tēptatiōis et tribulatiōis vexatio dat itellectū auditui: sic dī Esa. xxviij. e. Jō seq̄t: f Vox mallei. i. suggestio dēmōis: g Innouat aurē eius: dū noua suggerit: in q̄ et ipsū erudit. Nā q̄ nō ē temptatꝰ q̄d scit: s. xxxiij. b. Vel/ f Vox mallei inouat aurē eius. i. cōminatio tyrāni incutit ei terroꝝ nouoꝝ tormētoꝝ. Vel/ f Vox mallei. i. tuba futuri iudicij: g Innouat aurē eius. Vñ Hiero. Siue bibā/siue comedā/siue q̄d aliud faciā: sp videť aurib meis īsonare illa tuba trībilis: O vos oēs mortui q̄ iacetꝭ ī sepuchris surgite et occurrite ad iudiciū saluatoris. Vel/ f Vox mallei. i. sonꝰ verbi diuini: g Innouat aurē eius. i. auditū eius interiorē. Hiere. xxiij. f. Nōne verba mea q̄si ignis et q̄si malleꝰ cōterēs petrā: h Et ꝫsilitudinē vasis oculi eius: qz p̄dicator sp ꝓsideret aliquē vir sctm quē ponit in exēplū: vt ad eius silitudinē vas similit faciat. i Coz suū dabit. i. diligēt animū suū applicabit. k In cō/

sūmationē operis. i. vt ꝓsūmat opa sua. Quę tria sūt: Extirpare vitia/plantare fidē/edificare mores hoīm. Circa hec tria ē totū officiū p̄dicatoris. Vñ Hiere. j. b. Cōstitui te hodie sup gētes et sup regna vt euellas et destruas et disperdas et dissipes et edifices et plātes. l Et vigilia sua ornabit/ faber ferrariꝰ. i. p̄dicator: n Impfectionē/suā et aliorū q̄bꝰ p̄dicat. o Sic. i. similit sollicitꝰ ē et diligens/ p Figulꝰ sedēs ad opꝰ suū: id ē p̄dicator vel ꝓlatus q̄escēs a curis exteriorib vt de lutosis pctōribꝰ vasa faciat ī honorē. q Cōuertēs pedibus suis rotā. i. ꝓuertibilē ostē dens rotā fortunę actibꝰ suis vel ꝓculcatiōibꝰ suis. Vel/ Cōuertēs rotā pedibꝰ suis. i. reuoluēs rotā vitā suā in affectionibꝰ et cogitatiōibꝰ suis. r Qui in solitudine/quietę cōscientię. Vel/ In sollicitudine/cōmissi officij adimplēdi: s Posit est sp/die ac nocte/ęstate et hyeme: t Opꝰ opꝰ suū/exequendū et ꝓsūmandū. Hāc sollicitudinē habebat paulꝰ. ij. Cor. xi. e. Ministri christi sūt et ego: vt minꝰ sapiens dico: plꝰ ego/in laboribꝰ plurimis: in carceribꝰ abūdanti. Et postea. f. Pręter illa q̄ extrinsecꝰ sūt instātia mea q̄tidiana/sollicitudo omniū ecclesiarū. De solitudine dicit Job. iij. b. Nūc dormiēs silerē et somno meo requiescerē cū regibꝰ et ꝓsulibꝰ trę q̄ edificāt sibi solitudines. Itē Job. xxxix. a. Cui dedi in solitudine domū. v Et innumera est ois opatio eius: qz innumerabilia sūt bona q̄ facit vnꝰ bonꝰ p̄dicator. x In brachio suo. i. ī fortitudine vtutis vel exēplo operis: y Formabit. i. formosū faciet: z Lutū. i. pctōres imūdū. a Et ante pedes suos. i. debiles et infirmos q̄ eū portant tēpalia mīstrādo: b Curuabit virtutē suā. i. tēpabit rigorē iusticię. Matū. iij. c. Intra ī lutū et calca et subiges tene laterē. c Coz suū dabit. i. diligētiā adhibebit. d Vt cōsūmet linitionē. i. māsuetā et lenē p̄dicationē. Ad nō faciūt mīti: qz cū errores eoꝝ ꝑmo lenit corripiūt: in fine nimis exasperāt eos/ duriꝰ loquēdo. Quibꝰ dī Gal. vj. a. Fratres si p̄occupatꝰ fuerit hō ī aliq̄ delicto: vos q̄ spūales estis hmōi instruite ī spū lenitatis. iij. Regꝭ. xix. b. Ecce dns trānsit/ et spūs grādis et fortis subuertēs mōtes et cōterēs petras añ dnm: Nō in spū dns: et pꝰ spm cōmotio. Nō ī cōmotiōe dns: et pꝰ cōmotionē ignis. Nō in igne dns: et pꝰ ignē sibilꝰ aure tenuis/ibi dns. e Et vigilia sua mūdabit fornacē. i. coꝛpꝰ ꝓtiū ī quo ardet ignis fomitis: De q̄ dicit Ps. Vox dni inscidēt flāmā ignis. Hāc fornacē mūdabat apls/ cū diceret: Castigo coꝛpꝰ meū/et ī seruitutē redigo: ne cū aliis p̄dicauerim ipse reprobꝰ efficiar. j. Cor. ix. d. Vel fornacē dicit coꝛ suū: i q̄ dꝫ ardere ignis charitatis. Quā fornacē mūdare debet et accēdere p̄dicatoꝛ: qz q̄ nō ardet nō īcēdit. Vel fornacē dic tribulationē pnię: quā mūdare debet p̄dicator ab oī puluere murmuratiōis et vanęglorię. Itē fornacē dic coꝛ pctōꝝ igne luxurię et cupiditatis et ceterorꝝ vitiorū accensū. Hāc fornacē mūdat p̄dicatoꝛ: qñ aq̄ sanctę p̄dicationis ignē diabolicū extinguit ī eis: et ignē charitatis accēdit. Notādū q̄ q̄ter posuit auctoꝛ: Dabit coꝛ suū: et q̄ter: vigilia sua: in q̄ notauit q̄ circa q̄ttuoꝛ debet pręlatꝰ sollicite īuigilare. Primo ad extirpāda vitia sbditorꝝ. Et de hoc dī: Coꝛ suū dabit ad versandos sulcos et vigilia eius in sagina vaccarū. Scdo ad informationē morꝝ. Et de h dī: Coꝛ suū dabit ī similitudinē picturę: et vigilia sua pficiet opꝰ. Tertio ad exhortationē pnię et bonorꝝ opū. Et de h dī: Coꝛ suū dabit ī ꝓsūmationē operꝝ et vigilia sua ornabit impfectionē. Quarto ad muniędos subditos q̄ tēptationē. Et de h dī: Coꝛ suū dabit vt ꝓsūmat linitionē: et vigilia sua mūdabit fornacē. Ad litterā aūt q̄ttuoꝛ sūt vigilię noctis. Cōticiniū/ītempestū/gallicinū/antelucanū. In pma vigilāt oēs: in secūda adolescētes: in tertia iuuenes: in q̄rta senes.

Prelatꝰ in q̄tuoꝛ debet vigilare

Quattuoꝛ sūt vigilie noctis

Ar. ſollicitudine

Ps. 28.

a Omnes hi artifices ꝓbati. ſ. ſcribę aratores fabri architecti ſculptores pictores figuli. b In manib⁹ ſuis ſperauerũt. i. vſu artis ſuę: et laboze manuũ ſuarũ victũ ſibi acq̃rũt. Pſ.127. De qb⁹ dicit Pſ. Labozes manuũ tuarũ q3 manducabis: beatus es ⁊ bene tibi erit. c Et vnuſq̃ſq3 in arte ſua ſapiens eſt: contentus illa ſapiẽtia et illa vtens. Sed q̃m nemo debet eẽ ſapiẽs ſibi ſoli: ſed toti eccleſię dei: ſ̃ō ſubdit auctoz: d Sine his oib⁹ ꝑdicti artifices: e Nō ędificabit ciuitas: q3 opibus hoꝛũ eget hoim cõgregatio: Scribis ꝓpter eruditionẽ: aratoꝛibus ꝓpter vitę ſuſtentationẽ: fabris ꝓpt instrumẽtoꝝ ⁊ vtenſiliũ fabricationẽ: architecti ꝓpter domoꝝ ędificationẽ: ſculptoꝛib⁹ ⁊ pictoꝛib⁹ ꝓpter imaginũ ⁊ picturarũ ſignificationẽ ⁊ neceſſarioꝝ venu ſtatẽ: figulis ꝓpter vaſoꝛũ cõpoſitionẽ. Nec ſolũ ſine his nõ ędificabit ciuitas: ſed neq3 ſine his poteſt inhabitari: nam ſine aratoꝛe deficerẽt victualia: ſine fabꝛo ⁊ architecto coꝛruerẽt ędificia: Et hoc eſt qđ ſequit: f Et nõ inhabitabunt/ hoies ſimul ſine his. g Nec ĩambulabũt/ de ciuitate in ciuitatẽ ſine his. Nam ſine aratoꝛib⁹ et ſine fabꝛis qui faciũt inſtrumẽta nõ eſſẽt vię vel ſemitę aperte ad ambulandũ. h Et i eccleſiã nõ tranſiẽt/ hoies ſine his. Nã ſi ſcribę tempoꝝ varietates nõ determiaſſẽt ⁊ feſta diſtinxiſſẽt/ neſciꝛẽt hoies venire ad eccleſiã. k Sup ſellã iudicis nõ ſedebũt/ hoies ſine ꝑdictoꝝ artificũ ſollicitudine: nã ſi ñ eſſẽt ſcribę qui docerẽt legem: nemo poſſet fieri iudeꝛ: ſi non eẽnt architecti ⁊ fabꝛi non eſſet ſella vel cathedra in q̃ deberẽt ſedere iudices/ quãdo ſentẽtias ꝓferũt. m Et teſtamẽtũ iudicij nõ intelligent/ hoies ſine his. i. pgnas in lege diſtincras ſm delictoꝝ varietates: qđ docẽt ſcribę. o Necꝫ palam faciẽt diſciplinã ⁊ iudiciũ. i. p̃cepta ⁊ iudicia legis/ ſine his non poterũt manifeſta eſſe hoib⁹. q Et i parabolis nõ inuenient/ ſine his. i. intelligẽtia parabolarũ: Nã ſi nõ eſſẽt ſcribę: nemo ſciret exponere parabolas legis. De opib⁹ etiã illoꝝũ ſumptę ſũt parabolę multę in lege ⁊ in euãgelio: q̃ ſine illis intelligi nõ poſſũt. s Sed creaturã ꝯfirmabũt. i. vaſa ⁊ vtẽſilia foꝛtiſſima faciẽt arte ſua. Aliq̃ libꝛi habẽt: Sz creaturã nõ ꝯfirmabũt/ hoies ſine ꝑdictis. q. d. nulla creatura firma fieret ſine illis. Aliꝫ. Sz creaturã ęui cõfirmabũt/ ꝑdicti artifices. i. hoiem q̃ dr creatura ęui: q3 medi⁹ ẽ inꝰ oino ęknũ ⁊ icoꝛruptibile et oino tpale ⁊ coꝛruptibile: ſic̃ ęuũ mediũ ẽ inꝰ ęknitatẽ ⁊ tp̃us: et q3 ptici/ piũ habet cũ creatura ęui. v Et deꝑcatio illoꝝ/ ꝑdictoꝛũ artificũ. x In opatiõe artis. i. deꝑrecant ꝑdicti artinces pro ope artis ſuę vt bñ fiat. In quo notat auctoꝛ diligẽtiam ⁊ ſtudiũ eoꝝ circa opus ſuũ: qñ dicit: y Accõmodantes aiam ſuã. i. exponẽtes laboꝛi pro opere artis ſuę bñfaciẽdo. z Et conq̃rentes. i. ſimul quęrẽtes: a In lege altiſſimi. i. de legis dei adimpletiõe. q. d. licet prędicti artifices ita ſolliciti ſunt circa artis ſuę opationẽ: tñ oẽs quę/ rũt qualit̃ legẽ dei poterũt adimplere: ſine quo nõ eſt ſalus: et inutilis oĩs ſollicitudo. In quo inſtruimur q̃ ꝑ nullo offi/ cio quãtũcũq3 neceſſario debet hõ negligere p̃cepta legis et cętera neceſſaria ad ſalutẽ. Hęc euãgelij ꝓma ſt̃ ⁊ ꝓncipalia. Vñ Mat. vj. d. Primũ quęrite regnũ dei ⁊ iuſticiam eⁱ: ⁊ oĩa adijcientur vobis.

Moraliter ✻ In q̃rta ſenes. ✻ Moraliť. Prima vigilia eſt ꝓtinẽtia a pctõ: hęc ẽ oim. Et de hac dr. ē. xxxj. a. Vigilia honeſtat̃ rabefaciet carnes. Scõa eſt laboꝛ ⁊ ſollicitudo pnię. De hac dicit Apoc. xvj. c. Btus q̃ vigilat ⁊ cuſtodit veſtimẽta ſua ne nudꝰ ambulet: ⁊ videãt turpitudinẽ eⁱ⁹. Prouer. xx. b. Noli dilige re ſomnũ: ne te egeſtaſ oꝛꝑimat. Tertia ẽ foꝛtitudo patiẽtię ꝫ inſultꝰ tẽptationũ: hęc ẽ iuuenũ. De hac dr. j. Corſ. xvj. c. Vigilate ⁊ ſtate in fide. Quarta ẽ circũſpectio prudẽtię: hęc ẽ ſenũ. De hac dr. j. Pet. iij. b. Eſtote prudẽtes ſobꝛij ⁊ vigilate in oꝛonib⁹. Et Pſ. Vigilaui ⁊ factꝰ ſũ ſic̃ paſſer ſolitarius i tecto. Seq̃t: a Oẽs ecclię doctoꝛes. b In manib⁹ ſuis ſperauerũt. i. in exẽplis opeꝝ: nõ tm̃ i ꝛbis vel i ętꝛnis: vt multi faciũt: q̃ plus ꝓfidũt i ętꝛnis ſuis ad docẽdũ alios q̃ i opib⁹ ſuis. De qb⁹ Eccl. xxvij. c. Vox q̃dem vox Iacob eſt: ſz manꝰ/ manꝰ ſũt eſau. c Et vnuſq̃ſq3 in arte ſua ſapiens ẽ/ ſ̃tũſpũs diſtributiõe: q̃ diuidit ſingul̃ put vult. j. Corſ. xij. b. d Sine his oib⁹/ doctoꝛibus/ ꝑdicatoꝛib⁹ et ꝓph̃ar. e Nõ ędificabit ciuitas. i. eccleſia ex lapidibus viuis. i. aĩab⁹ ſcris. j. Pet. ij. a. Ipſi tanq̃ lapides viui ſup ędificamini domos ſpũales. f Et nõ inhabitabũt/ fideles in eccleſia ſine his. g Nec ĩambulabũt/ ſine his de ꝛtute in ꝛtutẽ. h Et in eccleſiã/ triũphãtẽ: i Nõ trãſient/ ab eccleſia militãte ſine his. Ipſi enĩ ſũt poꝛtę per quas intrat̃ i eccleſiã triũphãtẽ. Eſa. liij. c. Ponã iaſpidem ꝓpugnacula tua: ⁊ poꝛtas tuas in lapides ſculptos. k Super ſellã iudicĩ. i. ſup cathedram magiſterij vel p̃lationis: l Nõ ſedebũt/ aliq̃ digne ſine his. Vel/ k Sup ſellã iudicĩ. i. ſup tribunal chriſti: l Nõ ſedebũt/ aliq̃ ſine his: q. d. ſine officio vł doctꝛia p̃dicatoꝝ nullꝰ iudicabit cũ dño: cũ quo iudicabũt pfecti. Mat. xix. d. Vos q̃ ſecuti eſtĩ me: i regeneratiõe cũ ſederit filꝰ hois in ſede maieſtat̃ ſuę: ſedebitis ⁊ vos ſup ſedes duodecim: iudicãtes duodecim tribus Iſrael. m Et teſtamẽtũ iudicij. i. pactũ pęnę p̃ꝛaratę i lege/ vel remuneratiõis bonis faciẽdę: n Nõ intelligent aliq̃ ſine his. o Necꝫ palam faciẽt diſciplinã. i. coꝛrectionẽ: qua in p̃ſenti dñs coꝛrigit filios. p Et iudiciũ/ quo in futuro ſeruos maliuolos iudicabit. q Et in parabolis/ exponendis vel intelligẽdis: quę valde vtiles ſunt ad coꝛripiendũ: vt patet in ꝑabola ouiculę: q̃ vſus ẽ nathan ad dauid. ij. Regſ. xij. a. r Nõ inuenient/ ſine his. q. d. niſi fuiſſent p̃dicti doctoꝛes nõ loq̃rent̃ hoies ꝑabolice: ſed apte: vt dicit Glo. Necꝫ intelligerẽt ꝑabolas legĩ ⁊ euãgelĩ. s Sed creaturã ęui. i. hoiem creatũ in ęuo: t Cõfirmabũt/ vel/ cõſũmabũt/ in bono p̃dicti doctoꝛes. v Et deꝑcatio illoꝝ/ p̃dictoꝛũ: x In operatione artis. i. vt bene opent̃ in arte ſua. y Accõmodantes aias ſuas. i. moꝛti exponẽtes ꝓ frib⁹ ſuis moꝛe boni paſtoꝛĩ z Et q̃ꝛẽtes i lege altiſſimi. i. meditãtes die ac nocte in lege dñi adimplẽda. Vel/ Cõq̃rẽtes. i. acq̃rẽtes deo pcõꝛes. a In lege altiſſimi. i. ꝓ legẽ altiſſimi quã docẽt ꝛbo ⁊ exẽplo.

Sapientiã oim antiquoꝝ/ Expo. Ea. xxxix rũ ⁊c. In vltima parte p̃cedẽtĩ capituli actũ eſt de p̃dicatoꝛib⁹ ſapię: in ꝟ aũt agit̃ de adeptione ⁊ laudibus ſapię. Diuidit aũt ꝟ capitulũ in quattuoꝝ ptes. In ꝓma agit̃ de modo adipiſcẽdi ſapiam ꝓ ſtudiũ ⁊ oꝛonẽ. In ſecũda de laudib⁹ ſapiẽtię: ibi: Collaudabũt multi ſapiẽtiã ⁊c. In tertia ꝺ fructu ſiue ꝓfectu ſapiẽtię: ibi: In ꝛbo eius ſtetit aq̃ ⁊c. In q̃rta de vindicta maloꝝ ⁊ remuneratiõe bonoꝝ: ibi: Bona bonis creata ſt̃ ab initio ⁊c. Dicẽ ergo: b Sapiaz oim antiq̃rũ ⁊c. i. doctrinã ꝓphetarũ et ꝓtiarcharũ. Vel/ Sapiaz oim antiq̃ꝝ ⁊c. i. ſapoꝛẽ et cognitionẽ cęleſtiũ quã antiq̃ pleni⁹ habuerũt. c Exq̃ret. i. extra alia q̃ret. d Sapiẽs. i. vir eccleſiaſticꝰ. e Et in ꝓphetis/ itelligẽdis. f Vacabit. i. operã dabit aliꝭ curis euacuatis. g Narrationẽ. i. doctrinã: h Miroꝝ nominatoꝝũ. i. aploꝝ et euãgeliſtarũ: q̃rũ noĩa ſcpta ſũt in libꝛo vitę: vt dicit Luc. x. c. i Cõſeruabit ſapiẽs: coꝛde oꝛe et ope. ē. viij. b. Ne deſpicias narrationẽ pſbyteroꝝ ſapientiũ et in ꝓuerbijs illoꝝ conuerſare. k Et in verſutias parabolarũ. i.

tias pabolaꝝ.i.i occultas ꝛ obscuras subtilitates. a Simul introibit/diligent pscrutando pfozata supficie figurali. b Occita puerbioꝝ.i.sensū mysticū aut moralē: c Exāret.i.ex cozde āret. d Et i absc̄ōditis.i.in occultis allegoriis. e Parabolarū.i.in figuratarū locutionū intelligendis. f Cōuersabit/studēdo et meditādo. g In medio magnatoꝝ.i.catholicoꝝ doctoꝝ vl̄ angeloꝝ. h Ministrabit/sapiēs diuina officia: vbi credimus angelos interesse. i Et i ꝯspectu p̄ncipis.i.christi dīatozis vniuersę terrę. k Apparebit.i.ipsi/nō boibus placere affectabit suis factis ꝛ dictis. l In terrā alienigenarū gētū.i.alienaꝝ a deo: m Trāsiet/sapiēs p̄dicādo: sicut fecerūt apli q̄ relicta iudea trāsierūt ad gētes. Act̄.xiij.g. Vob oportebat primū loqui verbū dei: sed qm̄ repellitis illud ꝛ indignos vos iudicatis vitę ętę: ecce uertimur ad gētes. n Bona eni ꝛ mala: id ē pspa ꝛ aduersa. o In oib⁹ tēptabit.i.explebit: vl̄ q̄ sūt obedientes ꝛ q̄ inobedientes bo dei/in oib⁹ gentib⁹ cōprobabit/oib⁹ p̄dicando. p Coꝝ suū tradet/sapiēs. q Ad vigilādū diluculo/p deside rū ꝛ intētionē. r Ad dīm/bonozādū. s Qui fecit illū/sapiētē. t Et in ꝯspectu.i.in būplacito: v Altissimi: q̄ dirigit oīa opa nr̄a. x Deprecabit/p pctis p̄pr̄is ꝛ aliorū dimittēdis. y Aperiet os suū/interi⁹ ꝛ exterius. z In oꝛone/p bonis adipiscēdis. a Et p delictis suis/amonēdis: deprecabit. Et merito os suū aperiet: b Si eni dīs magnus.i. immēsus: c Voluerit/ volūtate beneplaciti. d Spū intelligētię replebit illū: vt sciat q̄n ꝛ vbi ꝛ quō diuina eloq̄a pferat. e Et ipse/sapiēs sic replet⁹ f Tāq̄ imbres.i.abūdant ꝛ vtilit. g Dirriget eloq̄a sapię suę: sup arida cozda hominū: vt ꝛ sapida fiant ꝛ fecūda. Esa.xliij. a. Effundā aquas sup sitientē ꝛ fluēta sup aridā. h Et i oꝛone ꝯfitebit dño/laudes et gr̄arū actiōes. i Et ipse/dīs/ diriget ꝯsiliū ei⁹/vt bonū velit. k Et disciplinā: vt recte querlet. l Et in absc̄ōditis suis ꝯsiliabit.i.interna aspiratione consiliū dabit dominus sapienti. Ps̄. Audiā quid loquat̄ in me dīs. Job.iij.c. Vozo ad me dictū est verbum absconditū: ꝛ q̄si furtiue suscepit auris mea venas susurrū ei⁹. m Ipse/sapiēs sic instruct⁹ a dño: n Pālā faciet disciplinā doctrinę suę.i.q̄ doct⁹ est a dño/alios docebit ꝟbo et exēplo. o Et i lege testamēti dīi/exponēda ꝛ implēda gloziabit. Hęc eni ē gl̄ia sapiētū/implere legē dīi ꝛ docere. Prouer.xxv.a. Gloria dei ē celare ꝟbū: et gl̄ia regū inuestigare sermonē. Tob.xij.b. Sacramētū regis absc̄ōdere bonū ē: opa aūt dei reuelare honorificū est. p Collaudabūt multi: id est simul cozde ꝛ oze laudabūt: q Sapientiā ei⁹.i.doctrinā sapiētię eius.i.dei vel sapiētis sic instructi a deo. r Et vsq̄ in sęculū nō delebit.i.vsq̄ ad finē sęculi non cessabit hęc doctrina. Tūc aūt cessabit: quia oēs erim⁹ docibiles dei. Prouer.xij.c. Labiū veritatis firmū erit in ppetuū. Matth. v.b. Amē dico vobis: donec transeat cęlū ꝛ terra iota vnū aut vn⁹ apex nō p̄teribit a lege donec oīa fiāt. s Nō recedet/a cozdibus hominū: t Memoria eius.i.operū et doctrinę eius: v Et nomen eius.s.fama cōuersatiōis ei⁹. x Requiret/in exemplū imitationis. y A generatiōe in generationem: id est longe post mortem eius. Ps̄. In memoria ęterna erit iustus. Prouerb.x.b. Memoria iusti cū laudibus. j.xlix.a. Memoria iosię i cōpositiōe odoris facta ē opus pigmentarij. z Sapientiā ei⁹: id est sapientē doctrinā ei⁹: a Enarrabūt gentes/ad aliorum instructionem. b Et laudem eius enūciabit ecclesia: id est vitaꝫ ꝛ doctrinam eius laudabilem p̄dicabit alijs: sicut modo p̄dicat vitas petri ꝛ pauli et cęteroꝝ apl̄oꝝ vel sanctoꝝ. c Si permanserit nomen ei⁹: id ipse sapiēs nominabilis si diu viuerit. d Derelinquet/ post se: e Plus q̄ mille: id multos lucrabitur dño verbo p̄dicationis ꝛ exemplo conuersationis. f Et si requieuerit/a labore p̄sentis vitę: id est si citius moꝛtuus fuerit: g Proderit illi/mortis acceleratio: quia ad vitam ętern̄am transibit. Sap̄.iiij.b. Justus si morte p̄occupatus fuerit/in refrigerio erit. Jō dubitabat apl's q̄d mallet: mori an viuere. Phil.j.d. Coartoꝛ ex duobus desideriū habens dissolui ꝛ esse cum christo: multo magis melius/permanere autem in carne necessarium p̄opter vos. h Adhuc consiliabor: id est discernendo inquiram apud me. i Ut enarrem/vtilia auditoribus: im/p̄meditata eni loqui stultū ē. k At furoꝛe eni repletus sum: id est feruoꝛe spūssancti: quo ęstuās non possum cohibere spiritū a laudibus dei. Unde cū hieremias dixisset: Factus est sermo dīi in opꝛobriū mihi et in derisū tota die: ꝛ dixi: nō recoꝛdaboꝛ eius neq̄ loquar vltra in noīe ei⁹: statim subiūxit: Et factus ē in coꝛde meo q̄si ignis exęstuās claūsus q̄ in ossib⁹ meis ꝛ defeci ferre nō sustinēs: Hiere.xx.b. l Et i voce.i. manifeste. m Dicit/feruoꝛ spūssancti: id ē dicere facit. Act̄. iij.d. Non possum⁹ quę vidim⁹ ꝛ audiuim⁹ non loqui. Job xxxij.d. Uenter meus q̄si mustū absq̄ spiraculo q̄ lagunculas nouas dirūpit. Marc̄.iij.c. dicit: cū iesus instanter p̄dicaret: exierūt sui tenere eū: Dicebāt eni q̄m in furoꝛē versus ē: hoc est q̄ dicere facit feruoꝛ spūs. n Obaudite me: id ē intente audite. o Fruct⁹ diuini/sancti fructificātes deo. p Et quasi roſe plantate sup riuos aquarū fructificate: id est robustos ꝛ odoꝛiferos martyrū fruct⁹ ꝛ charitatis facite/iuxta fluenta scripturaꝝ plātati ꝛ gr̄arū riuulis irrigati. Rosa rubea ē ꝛ odoꝛifera: ꝛ ex spina nascit. Aq̄ ꝟo est doctrina vl̄ gratia baptismi. Roſe igit̄ sup riuos aquarū plātati fructificant: cum iusti gr̄a baptismali loti/iuxta doctrinam christi carnem suam varijs punctionib⁹ moꝛtificant vel martyrio p/pter amoꝛē christi se exponunt. q Quasi libanus: id est quasi thus libani. r Odoꝛem suauitatis habete: Odoꝛem deuotionis vel martyrij: quia p̄ciosa est in conspectu domini moꝛs sanctoꝝ eius: plus q̄ odoꝛ thuris. s Floꝛete flores: id est virgines quę floꝛetis interius per sanctū p̄positum: floꝛete exterius per effectum in exemplum fidelium. t Quasi lilium date odoꝛem/ bonę conscientię deo: et bonę famę p̄ximo. v Et frondete in gratiam: id est p̄ducite frondes bonoꝛum operum/vt grate sitis et deo et hominibus. x Et collaudate canticum: id ē simul oze et opere annūciate canticum laudis diuinę. y Et benedicite.i.bonū dicite.

cite.i.bonū dicite. a Dñm in opib⁹ suis/creatiōis et recreatiōis:qb⁹ bonitatē suā nob oñdit. b Date noi ei⁹.i.ipsi noia/bili. c Magnificētiā/operū vioꝝ.i.ſi magna facit/ei totū attribuite. Uel vm Bio. Bñ ꝙuersantes ei⁹ potētiā ꝓdicate ⁊ ꝓbis et factſ. Uñ Bat.v.b. Sic luceāt opa vīa coꝝ hoīb⁹ vt glificent ꝑem vīm q̄ in cęlis ē. d

Et ꝓfitemi/pctā ⁊ laudes: e Illi.i.ad honorē ⁊ ad glīaz illi⁹. f In voce labioꝝ vioꝝ/nō vicarioꝝ.i.i ꝓfessiōe ⁊ ꝑdicatiōe. Ps. Voce mea ad dñm clamaui. Osee.vīj. b. Reddem⁹ vitulos labiorū nr̄oꝝ. g In cāticl labioꝝ.i.i cāticl q̄ ex mētis hilaritate ꝓcedūt. h Et citharſ.i. mortificatiōe carnis ⁊ opib⁹ bonis. q.d.et ꝓbis ⁊ factſ laudate dñm. i Et sic dicetis i ꝓfessiōe: Cōfitemī dño i cithara ⁊c. Est autē cithara/vt dic̄ Rab.ligni vētrſ i imo ꝓcauitas q̄ sursū chordarū fila trāsmittit:⁊ ꝓcussa digitis dulcissime sonat. Dicta cithara quasi iteratione cīta/percussa et significat opa terrena ꝓ cęlestibus facta:vt est pascere esurientē/vestire nudū:et cętera hmōi quę amoze dei fiūt. Psalteriū vero decachordū/aluū supⁿ hz/de supioꝝ⁹ ad iferioza fila decem trāsmittēs:p qō significant p̄cepta decalogi:q̄ de supnis ad modū psalteriū ad nos veniunt. k Opa dñi vniuersa.i.coꝛpalia ⁊ spūalia: l Bona valde. Singula sūt bona/sz vniuersa valde bona. Beñ.i.d. Uidit deꝰ cūcta q̄ fecerat ⁊ erāt valde bona. m In ꝟbo eñ eius.i.dei: n Stetit aq̄/cū dixit: Cōgregent aq̄ quę sub cęlo sūt i locū vnū. Ps. Congregās sicut in vtrē aq̄s mar. Al' q̄ filij isrl trāsierūt mare rubꝝ sicco vestigio: Exo.xiiij.e. Uel qñ trāsiert iordanē: Josue.iij.d. Uel aq̄ diluuij: Beñ.viij.a. Apystice m In verbo ei⁹ stetit aq̄.i.i natura filij firma fuit hūana natura/nō fluxibilis per vanitates sicut in nob. Uel/In ꝟbo ei⁹ stetit aq̄.i.tribulatio populi sui:et quando placuerit ei cessabit tribulatio ecclesię suę. o Sic ꝓgeries/lapidum in muro. Hoc etiam verū fuit ad lr̄am i trāsitu iordanis. Josue.iij.d. Steterūt aq̄ descendētes i loco vno ⁊ adinstar montis ītumescētes apparebāt ꝓcul ab vrbe. p Et i fm̄oe oris illi⁹ sic exceptoria aq̄rū.i. ad p̄ceptū ei⁹ recepte sūt i mr̄ice terrę/vel i alueis:q̄ aq̄s recipiūt ⁊ continēt ne trāsgrediant ₹os suos. Jtē os dei/p̄dicatoꝝ. Hie.xv.d. Si sepaueris p̄ciosū a vili q̄si os meū eris. Jtē aq̄/doctrina vel gr̄a. Job xij.c. Sed ꝓtinuerit aq̄s oia siccabunt:et si emiserit eas subuertēt terrā. q Qñ in p̄cepto ipsi⁹.s.dei: r Placor fit.i.pax ecclesię. Uel/ q In p̄cepto ipsius.i.p̄is: r Placator fit/fili⁹.i.pacificās hoīez deo ⁊ deū hoī. Uñ i natiuitate ei⁹: Glia in excelsis deo ⁊c.angeli cāt̄auerūt: Luc.ij.b. s Et nō est minoratio i salute illi⁹.i.nō ē impfectio i saluatiōe facta p ipm: ꝟ est pfectā dat salutē/ñ ad mediū saluat de⁹:totū suscepit hoīez ⁊ totū saluat ⁊ totū glificabit. t Opa oīs carnis.i.oīs hoīs q̄ ꝟ caro/qz fragil'. Beñ.vj.a. Nō ꝓmanebit spūs me⁹ i hoīe qz caro est. v Coꝝā illo.i.sūt ei nota/etiā anteq̄ fierent. Prouerb. xvj.a. Oēs vię hoīm patēt ocul' ei⁹. x Et nō est q̄cq̄ abscōditū ab ocul' ei⁹. Prouer.xv.a. In oī loco oculi dñi ꝓtēplant bonos ⁊ malos.ij. Paral'.xvj.c. Oculi dñi ꝓtēplant vniuersā terrā. Job. xxxiij.c. Oculi ei⁹ sup vias hoīm:⁊ oēs gressus ei⁹ ꝓsiderat. y A seculo vsq̄ i seculū respicit.i.p̄terita ⁊ futura p̄sentialit cognoscit. ē. xxiij.d. Dño deo anteq̄ crearēt oia sūt agnita:sic ⁊ post pfectū respicit oia. z Et nihil ē mirabile i ꝓspectu ei⁹: qz nihil nouū vel magnū in cōspectu ei⁹ vñ admiratio fiat. a Nō est dicere q̄d ē hoc:aut q̄d ē illud.i.nō expedit oia p̄scrutari curiose. Multa aūt sūt q̄ nihil ꝓdest scire. Aug⁹. Curiosus ē q̄ magna cupiditate noscēdi ea requirit q̄ nihil ad se attinēt. ē.iij.c. In supuacuis reb⁹ noli scrutari mltiplicit:⁊ i plurib⁹ ei⁹ opib⁹ ñ fueris curios⁹. Job.xxxvj.c. Quis potit scrutari vias ei⁹: aut qs audet dicere:opat⁹ es ignorātē: b Dia eni in tpe suo q̄rēt.i. manifestabunt:qñ.s.dñs illuminabit abscōdita tenebrarum et manifestabit cōsilia cordiū.j.Corſ.iiij.d. Uel/Dia tpe suo querent.i.de oib⁹ rō querēt. Eccs.vltſ.d. Cūcta q̄ fūt adducet dñs in iudicium: Etiā mīmū verbum. Mat.xij.c. De oī verbo ocioso ⁊c. c Bñ dictio illius quasi fluui⁹ inundabit.i. int⁹ ⁊ vltra merita vndabit.i. abundabit. Job. iij.b. Aq̄ quā ego dabo ei i eo fiet fons aq̄ viuę saliēt̄ i vītā ętnā. Jtez Job. vij.f. Qui credit i me sic dic̄ scptura:flumina de vētre ei⁹ fluēt aq̄ viuę. d Et quō cataclysmus aridā iebriauit.i.abundant opuit: e Sicira ipsius/dei: f Bēres q̄ nō exāsierūt eū.i.ex corde nō quesierūt eū/vel legē ei⁹ ad faciendū: g Hereditabit.i.ęternalit quasi hereditarie cruciabit. Cataclysm⁹ est diluuium generale: dictum a cata quod est contra vel scōm:et clima climatis:quia cōmunit omnia climata mundi operuit. Est aūt multiplex diluuiū. Primū culpę:qō inūdauit ab adā vsq̄ ad christū. De q̄ dr̄ Osee.iiij.a. Maledictū ⁊ mendaciū et homicidiū ⁊ furtū ⁊ adulteriū inūdauerūt. Hęc sūt flumina babylonis. Secūdū est diluuiū vidictę. Beñ.vij.c. Factū est diluuiū q̄dragīta dieb⁹ ⁊ q̄dragīta noctib⁹ sup terrā. Tertium est diluuiū pęnę. Threñ.iij.f. Inūdauerūt aq̄ sup caput meū et dixi perij. Quartū est ꝓcupiscētię. Ps. Ueruntñ in diluuio aq̄ multę. Et alibi. Sup me trāsierūt irę tuę:⁊ oēs fluct⁹ tuos iduxisti sup me. Quitū ē diluuiū gr̄ę. Hoc inūdauit sup ripas naturę ⁊ rōnis:qñ ꝟgo pepit deū ⁊ hoīez:qñ imortal' mortu⁹ ē: tūc iebriata ē tra: vñ ⁊ tremuit/⁊ mortuos suos euomuit. Infernus q̄s inebriat⁹ fuit:qñ mozderi ⁊ spoliari se ꝑmisit. Oia etiā elemēta iebriata fuerūt:qz a suo officio cessauerūt:sol obscurat⁹: lapides scissi sūt:monumēta apta sūt. Ipse etiā dñs adeo iebriatus fuit vt nuditatē nō erubesceret. Beñ. ix.c. Hoe plātauit vineā ⁊c. Sextū ē diluuiū gl̄ię:q̄ inebriabunt oēs electi. Ps. Inebriabunt ab vbertate dom⁹ tuę. h Quō.i.sic. i Cōuertit aq̄s in siccitatē/cessāte diluuio: k Et siccata est tra. Beñ. viij.c. Uēse secūdo septimo et vicesimo die mēsis arefacta ē terra. l Et vię illi⁹/terrę.s. m Ejus illoꝝ/fluuioꝝ vel hominū. n Directę sūt/aquis diluuij iminūt. o Sic pctōrib⁹ offēsiōes.i.petā q̄b⁹ deū offēdūt. p In ira ei⁹.s.dei.i. sic cessāte diluuio fluuij itra suos alueos ꝓtinuo defluxerūt:⁊ hoīes p semitas terrę siccatę libere transierūt:sic cessante gr̄a dei ex ira pctōres de pctō in pctm coꝛruert. Uel sic l Et vię illi⁹.i.iudicia dei: n Directę sūt i vijs illorū.i.hoīm.i.fm vias coꝝ.i.fm opa hoīm dei iudicia hēt. Uñ sequit: o Sic pctōrib⁹ offēsiōes.i.ruinę i pęnā. p In ira ei⁹.i.i vindicta dei. Alit pōt legi ⁊ melius: ꝟ mō. l Vię illi⁹.i.trę. m Ejus illoꝝ.i.fluuioꝝ: n Directę sr̄.i.oppositę ne vltra fluāt: o Sic pctōrib⁹ offēsiōes.i. obstacula ⁊ impedimēta. n Directę sr̄.i.oppositę ne ꝓficiāt q̄d disponūt. p In ira ei⁹.i.i correctiōe ei⁹.i. dei:q̄ videl eē ex ira cū potius ex mīscōia. Uñ.ij. Machab.vj.c. Uelto tpe ñ sinere pctōres ex snīa agere:sz stati vltiōes adhibere magni būficij ē indicij. Ps. Deꝰ tu ꝓpitius fuisti eis ⁊c. q Bona/vitę ętnę. r Bonis.i.oīb⁹ electſ. s Creata sūt.i.ꝓpata. Mat.xxv.c. Uenite ⁊c. t Ab ętno.i.ab ūtio: v Sic.i.silr. x Nequissimis .i.pctōrib⁹. y Bona/vitę ętnę. z Et mala/gehēne ꝓpata sūt ab ętno:bona si pęnituerint:mala/si ñ pęnituerit. ē.xv.d. Uñ hoīez vita ⁊ moꝛs:bonū ⁊ malū/qō placuerit ei dabit illi.

Initiū necessarię rei

a Initiū necessarię rei vitę hoim. i. res necessarię vitę hoim sustinędę/ fm q; i pncipio pdita fuit: Sūt b Aq̄/ ignis z ferrū. i. istrumēta diuersaꝝ artiū. c Sal/ q̄ cibaria pdiūt. d Lac/ q̄ puuli nutriūt. e Et panis similagine⁹/ ō similes facⁱ⁹/ q̄ adulti vtūt. f Et mel/ q̄ fiūt pot⁹ z medicinę. g Et botr⁹ vuę/ vñ fit vinū ad bibēdū. h Et oleū/ ad olera pdiēdū: z ad lucernas necessariū. i Et vestimētū/ ad frig⁹ arcēdū z decora corpis, ptegēdū. k Hęc oia sctis. electis. l In bona. i. i bonis eoꝝ creata sūt: qz illis bñ vtunt. m Sic z ipijs z pctōribus. q̄ illis abutunt. n In mala ꝺuertēt. i. i materiā pctiz i dānati onē ętnā. Sap. xiij. b. Creaturę dei i odiū factę sūt z i tęptationē aię hoim z i muscipulā pedib⁹ insipiētiū. Eccliastici⁹ decē ponit q̄ sūt vitę hoim necessaria: Aquā ad lauādū: ignē ad coquēdū: ferꝝ ad secādū: sal ad cōdiendū: lac ad puulos nutriēdū: panē ad comedēdū: mel ad sanādū: vinū ad bibēdū: oleū ad lucēdū: vestimētū ad vestiēdū. Moralit. Moralit. a Initiū necessarię rei vitę hoim/ spūali: b Aq̄/ baptismi. c Ignis/ pnię. Mat. iij. c. Ipe baptiçabit i spū z igne. d Ferrū/ patię tię. e Sal/ sapię. f Lac/ inocētię. g Panis similagine⁹/ spūal' doctrię. h Mel/ dulcedo ptēplatiōis. i Botr⁹/ leticia spūal'. k Oleū/ pietat'. l Vestimētū/ charitat': q̄ opit' multitudinē pctoꝝ. Jaco. vlt. d. Hęc oia i christo reptim⁹. Aquā habuit i baptismo: p⁹ ignē pnię i dcto: p⁹ ferꝝ patię i tęptatiōe: post sal sapię i respsiōe: Lac inocētię i ꝓuersatiōe: Panē similagineū i pdicatiōe: Mel suauitat' i correctiōe: Botr⁹ iocūditat' i trāsfiguratiōe. Ūñ z petr⁹ tres tabnas voluit facere/ Mat. xvij. a. Oleū pietat' i ifirmoꝝ curatiōe. Vestimētū charitat' i passiōe. Job. xv. b. Maiorē charitatē tc̄. Alit. b Aq̄/ doctrina refrigerās. c Ignis/ doctrina iflāmās. d Ferrū/ sermo increpās. e Sal/ discretio. f Lac/ doctrina puuloꝝ. g Panis similagine⁹/ doctrīa solida adultoꝝ. h Mel dulcedo scꝝturę. i Botr⁹/ feruoꝝ celi. k Oleū/ cōpassiōis. l Vestimētū/ honestę ꝓuersatiōis. m Hęc omia sctis in bona/ creata sunt. Sap. xvj. d. Omia transfigurata oīm tc̄. o Sic z ipijs z pctōrib⁹. i. hęretic' z hypocrit'. p In mala ꝺuertēt: qz eis abutūt. Ūñ Sap. xvj. d. Creatura tibi factori deseruiēs exardescit i tormētū aduersus iniustos: z lenior fit ad bñfaciēdū, p his q̄ i te ꝓfidūt. Josue. iij. c. Egressus ē pp̄s ō tabnaculū vt transiret iordanē. Ibi dic̄ Adamāti⁹. Pctōri ois creatura hostil' ē: iusto seruiūt oīa. q Sūt spūs/ maligni: r Qui ad vindictā/ maloꝝ: s Creati sūt/ a seipō a deo: nō q̄ seipsos creauerint: sz pctō suo tales effecti sūt. Et ponit/ ad/ ꝓsecutiue/ nō finaliter: sic ibi: Draco iste quē formasti ad illudēdū ei. t Et i furoꝛe suo. i. ai perturbatiōe z amissę fęlicitat' doloꝛe. v Cōfirmauerꝛ tozmēta sua/ desperates z i malicia simul z pęna ꝓficientes. x Et i tpe ꝓsūmatiōis/ mūdi. i. i fine: qñ veniet antichrist⁹ z soluet sathanas: Apoc'. xx. c. y Effūdēt vtutē/ malicię suę. i. grauiter instabūt ad cruciādū bonos. z Et furoꝛē ei⁹ q̄ fec illos ꝓfūdēt. i. ꝓ se irā dei ꝓcitabūt sęuiēdo i bonos. Job. xl. b. Cōstrixit caudā suā q̄si cedꝝ. Apoc'. xij. c. Uę trę z mari qz descēdit diabol⁹ ad vos hñs irā magnā sciēs qz modicū tps hz. a Ignis grādo/ fames z mozs. i. ifirmitas iducēs mortē. b Omnia hęc ad vindictā/ maloꝝ: c Creata sūt/ ꝓsecutiue/ nō finaliter. Oia enī ante pctm obediebāt hoi: nūc ꝺo impugnāt ipsū: et i futuro grauⁱ⁹ expugnabūt. Ūñ Sap. v. c. Accipiet armaturā zeli illius et armabit creaturā ad vltionē inimicoꝝ: et pugnabit cum eo oꝛbis terraꝝ cōtra insensatos. Jsi. ꝺ. Ū hō

B 3.29.d.

a Initiū necessarię rei vitę
b hoim: q̄ aq̄/ ignis z ferꝝ/ sal/ lac
c et pānis similagine⁹ z mel et
d botr⁹ vuę et oleū z vestimē-
e tū: Hęc oia sctis i bona: sic
f et ipijs z pctōrib⁹ i mala cō-
g uertēt. Sūt spūs q̄ ad vin-
h dictam creati sūt: ē i furoꝛe
i suo ꝓfirmauerꝛ tozmēta sua.
k Et i tpe ꝓsūmatiōis effūdēt
l vtutē et furoꝛē ei⁹ q̄ fec illos
m ꝓfundēt. Ignis/ grādo/ fa-
n mes z mozs: oia hec ad vin-
o dictā creata sūt. Bestiarum
p dētes et scoꝛpij: et serpētes:
q et rhōphęa vindicās in ext-
r miniū impios. In mādatis
s ei⁹ epulabunt: et sup terrā i
t necessitate ꝓparabunt: et in
v tpib⁹ suis nō pteriēt verbū.
x Ꝓpterea ab initio ꝓfirmā-
y tus sū z ꝓsiliat⁹ sū z cogita-
z ui et scpta dimisi. Oiā opa
a dñi bona: et oē op⁹ sua hoꝛa
b sūbmistrabit. Nō est dicere:
c b illō nequs ē: Omiā eni in
d tempoꝛe suo comprobabū-
e tur. Et nūnc in omni coꝛde
f et oꝛe collaudate z benedici
g te nōmen domini.
b
i
k

O Ccupatio. Ca. XL
magna creata ē ōib⁹

i padiso viueret: nō ignis vꝛeret/ nō aq̄ submergeret/ nō aeris absentia suffocaret/ nō spinarū aculeⁱ⁹ pūgeret/ nō oīe qō nocet moꝛtalib⁹ noceret. o Bestiarū dentes: q̄ pus hoibus obediebāt: e Et scoꝛpij/ oꝛe blādiētes z cauda pūgentes. f Et serpētes/ venenati. g Et rhomphęa vidicās. i. gladi⁹ ꝓsatil' ante introitū padisi posit⁹: vel diuina sentētia de malis vidictā faciēs. h In exterminiū. i. in oīmodā ꝓdēnationē. i Impios/ vidicās: hęc inquā creata sūt ad vindictā. k In mādatis ei⁹ epulabūtur/ maligni spūs: id ē exequēdo dei sententiā ꝓua malos iocūdabuntur. i. puniēdo desiderium suū adiplebūt. Vel supdicta: ignis/ grando ꝛc̄. k In mandatis eius. i. qñ dñs voluerit: l Epulabunt. i. deuozabūt impios. Ūñ Deut. xxxij. d. Cōgregabo sup eos mala et sagittas meas cōplebo i eis ꝛc̄. m Et sup terrā in necessitate: id qñ necesse fuerit aliquē puniri: vel qñ dñs iusserit: n Ꝓparabuntur/ dęmones vel creaturę ꝑdictę ad puniendū malos. o Et i tpib⁹ suis: id ē qñ oportunū fuerit. p Nō pteriēt ꝛbū. i. mādatū dei de puniēdis mal'. q Ꝓpterea. i. qz nō ē dicere q̄d ē b/ aut q̄d ē illō/ vl' qz sic video punitū pctm adę. r Ab initio/ intelligētię meę. s Cōfirmat⁹ sū z ꝓsiliat⁹ sū z cogitaui. i. cogitādo circa b firmat⁹ sū i cōsilio meo ne caderē i errozē/ nimis inqrēdo obscura scꝝturaꝝ z occulta dei. t Et scpta dimisi. i. libros i q̄b⁹ monui ne q̄s indiscrete iudicet in pśenti ō ābiguis z futurꝫ: vel pscrutet nimis curiose icerta z occulta sapię dei. s. iij. c. In plurib⁹ opib⁹ dei ne fuerꝫ curiosus: nō ē enī tibi necessariū ea q̄ abscōdita sūt videre oculꝫ tuis. i. inqrere advidēdū v Oia opa dñi/ siue creatiōis siue recreatiōis. x Bona/ i se z oib⁹ vtentib⁹ bñ eis. y Et oē op⁹/ tam dei q̄ hoim. z Sua hoꝛa. i. suo tempe. a Submistrabit. i. de⁹ mānifestabit q̄le sit. Ūl' y Oē op⁹ tā miscōię q̄ iusticię: z Sua hoꝛa submistrabit. i. faciet dñs ad ꝓsalariū bonoꝝ vel vidictā maloꝝ. b Nō ē dicere. i. nō ē dicēdū: vel nō pōt discrete dici: c Hoc illo neq⁹ ē. i. b op⁹ vl' b tps illo pei⁹ ē. Nihil enī malū vl' nequs a deo ē. Et tangit b auctoꝛ errozē q̄rūdā q̄ putāt a deo eē z ñ ex meritꝫ hoim q̄ tps vnū nequs ē alio. Ūñ dic̄ Glo. Rab. Ne dicas ꝓꝛa meliꝛa fuere tpa q̄ nūc sūt: ꝓtutes enī faciūt dies bonos/ vitia malos. d Oia enī in tpe suo cōprobabūt. i. mānifestabūt. e Et nūc i oi coꝛde. i. coꝛde pfecto: vel i oi cogitatiōe/ oi intētiōe/ oi affectiōe: f Et oꝛe collaudate z bñdicite. i. bonū dicite: g Nomē dñi. i. filiū vel dñm noiabilem.

Alit. ꝓsolatiū

Triplex occupatio

Aliter to/ tū caplm

O Ccupatio ꝛc̄. Hoc caplm diuidi tur i duas ptes. In ꝑma agit ō mal' q̄ hō p pctm incurrit. In scda de bonis q̄ ex gra oꝛiūt. Dic̄ g: h Occupatio magna/ ducatiōe: i Creata ē/ in ꝓpctō adę: dicit Glo. i. p pctō adę. k Oib⁹ hoib⁹/ oꝛtū ducētib⁹ ex adā. Est aūt occupatio laboꝛ siue sollicitudo mētē occupās circa tpalia. Ūñ mgr hugo sic describit eā. Occupatio est destructio z illaqatio mētis q̄ auertit z dissipat et illaqat eaꝫ ne cogitare valeat ea q̄ salutis sūt. Est aūt triplex occupatio / vt ipe dic̄. Prima ē necessitatis: q̄ pśenti miserię necessaria ē. Hęc ē mala malicia miserię non culpę: quia etsi pęnā habeat a beatitudine alienā/ culpam tñ non habet iusticię contrariā. Scda est curiositat': qua mens humana instat scrutari/ aut q̄ scire non ꝓuenit/ aut quę scire noxiū ē. Tertia ē cupiditatꝫ: q̄ mēs hūana i acq̄rēdis z ꝓservandis tpalib⁹

b Occupatio magna. i. necessitas laboꝛandi z necessaria ꝓcurādi z defect⁹ ꝓꝛios repandi. i Creata ē oib⁹ hoib⁹ id est post/etiā ꝓpē

Ps. 103.

Quandis tpalib⁹ distẽdit. Prima mala ẽ: scda peior: tertia pessima. Vñ Eccs. j.c. Hanc occupationẽ pessimã dedit de⁹ filijs hoim vt occupent i ea. a Et iugũ graue. i. afflictio gus. c Sup filios adã/heredes originalis pcti. De ℔ iugo dicit Thren. j.e. Vigilauit iugũ iniqtatũ meaꝝ i manu ei⁹. Est aũt iugũ corpis pna: iugũ animę culpa. Esa. v.c. Vę qui trahitis iniqtates i funiculis vanitatis: t quasi vinculum plaustri pctm. Primũ iugum p grãm fit suaue. Mat. xj.d. Jugũ meum suaue ẽ ꝛc. Secundum p grãm oino destruitur. Esa. ix.a. Jugũ oneris ei⁹: et virgã humeri ei⁹: et sceptrũ exactoris ei⁹. Jtẽ. x.f. Auferet onus eius de humero tuo: et iugum eius de collo tuo: t cõputrescet iugũ a facie olei. Et qz dixerat: Occupatio magna creata ẽ hoib⁹: exponit ꝯ magna: d A die exitꝰ ỏ vẽtre mris eoꝝ/a q̃ ptraxerit saccũ t meritũ sacci. i. culpã t pnã. e Usq; i diẽ sepultu rę i mrem oim. i. i terrã. Job. j.d. Nud⁹ egressus sũ de vtero mris meę ꝛc. Gen. iij.d. In sudore vultꝰ tui ꝛc. f Cogitatiões eoꝝ. i. varię mẽtis sollicitudines torquẽtes: Ecce occupatio. g Et timores cordis/q̃b⁹ sibi vane timẽt trepidãtes vbi nõ est timor: Ecce iugũ. b Adiuẽtiões expectatiõis. i. fictiões q̃b⁹ fingũt bona sibi futura/q̃ vane expectãt: vel mala sibi vẽtura/q̃ male timẽt. Mau. j.a. Onꝰ niniue lib vi siõis. Sap. xvij.c. Cũ sit timida neqtia/data ẽ i oim ꝓdẽnationẽ: Sp eni psumit scua pturbata pscia: nihil eni est timor nisi psũptiõis aduersarij. Poeta. Pessimꝰ i dubijs augur/timor. Osee. ix.c. Exosos habui eos ꝓpt malitiã adiuẽtionũ eoꝝ. i Et dies finitiõis. i. pcõceptio diei mortis vl cuiuslibet diei: cui ptinue morim: q̃ timorẽ t dolorẽ magnũ fac. Vñ Sen. In oi morbo tria ℔ grauia sẽt: metꝰ mortis/dolor corpis t inquietissima voluptatis. Hmõi igit angustię/sũt supple cõmunit sine psonę acceptiõe: k Ad q̃sidẽte sup sedẽ gliosã vsq; ad humiliatũ in terrã t cinerẽ. i. a maximo vsq; ad minimũ: a diuite vsq; ad pauperem/a potẽte vsq; ad debilẽ/a plato vsq; ad subditũ/a doctore vsq; ad discipulũ. Sedẽ gliosã vocat solitũ regũ vl tribunal iudicũ vl cathedrã platoꝝ vl doctoꝝ: qs oẽs sedes vanagl'ia undiq; circũdat. Vñ t ipe dns i loco ꝓdicatiõis. i. in Matth. 4.a. pinaculo tẽpli tẽptatꝰ fuit ỏ vanagl'ia. m Ab eo q̃ vtit hiacyntho: q̃si veste hiacynthina/et portat coronã vt rex vel vt clericꝰ. n Usq; ad eu⁊ q̃ coopit lino crudo. i. sacco vel veste stupea. o Furor. i. tracũdia: Jux illo: Jra leuis furor est. p Zelꝰ. i. iuidia vel celotypia. q Tumultꝰ/curarũ vl cogitationũ t affectionũ vel litiũ. r Fluctuatio. i. aie vacillatio. s Et timor mortis/eterne vel tempalis. t Tracũdia persequens. i. continue affligens/vel ira conuersa in odium. v Et contentio/causarũ/discordia disputationũ et ꝺdictionũ. Hęc oia insultũ faciunt in oẽm hoiem. x Et in tempe refectiõis. i. nocturne quietis: q̃ homo post laborẽ diei q̃te t somno refici debet. y In cubili somnꝰ nocti. i. nocturna visio. z Immutat sciaz eiꝰ. i. pturbat aiaz: vt videat sibi scire q̃ nescit vl nescire q̃ scit. a Hodicũ tanq̃ nihil i reqe/ẽ hõ toto tpe vitę suę. b Et ab eo in somnis q̃si i die respectꝰ/fit. i. visio. i. videt p somniũ. Dormiẽs id qd viderat p diẽ vigilãs/cernit i nocte somnias: ex cogitatiõe eni pcedẽte sepe oriunt somnia. Vñ Cato. Sõnia ne cures ꝛc. g. xxxiij.a. Multos errare fecerũt sõnia: t excideret sperates i illis. c Cõturbatꝰ ẽ in visu cordis sui. i. de visiõe somnij sui. f Tanq̃ q̃ euaserit i die belli: i q̃ etiã post bellũ remanet timor et tremor turbãs eum. b In tpe salutis suę. i. sanitatis vel pspitatis suę: i Exurrexit/hõ miser p superbiã se erexit: k Et admirans: id est seipsum mirabilem estimans. l Ad nullũ timorẽ cũ omni

a bominibus: ẽt iugum grãue
b c sup filios adã ạ die exitꝰ de
c vẽtre mris eoꝝ vsq; i diẽ sẽ-
f pulture i mrem oim. Cogita-
s tiões eoꝝ ẽt timores cordis:
h i ạdinuẽtiões expectatiõis: ẽt
k dies finitiõis: tạ q̃sidẽte sup
l sedẽ gliosã: vsq; ạd humilia
m tũ in terrã t cinerẽ: ạb eo qui
vtit hiacyntho t portat co-
n o ronã/vsq; ạd eũ q̃ coopit li-
p q no crudo. Furor/ çelus/tu-
r s multus/ fluctuatio ẽt timor
t mortis: iracũdia pseuerãs/ et
v x contentio et in tpe refectionis
y in cubili somnus noctis im-
z a mutat scientiam eius. Hodi-
b c dicum tanq̃ nihil in requie:
d e ẽt ab eo in somnis quasi in
f die respectus. Conturbatus
g h est in visu cordis sui tanq̃ q̃
k euaserit in diẽ belli. In tẽm-
l pore salutis suę exurrerit/ẽt
admirans ạd nullum timo-

Ar. residentes

multa cogitantem. c Sup filios adam: i. sup omẽs hoies pcti originaꝝ heredes. d A die exitus ỏ vẽtre mris eoꝝ. i. euę. e Usq; i diẽ sepulture i matrem oim: i. i terrã de q̃ supt est oĩs hõ. f Cogitationes eoꝝ/ vane. g Et timores cordis/mũdani et humani. h Adiuentiones expectatiõis. i. quę fiunt p expectationem et deliberationẽ vel p te expectata. Ar. tria B

i Et dies finitiõis. i. q tẽdũt ad mortẽ. Hmõi supple occupatio t iugũ sup oẽs filios adã est: k A q̃sidẽte sup sedẽ gliosã. i. a lucifero volẽte sedere cũ dño t psidere cũ alijs angel. l Usq; ad humiliatũ in terrã t cinerẽ. i. vsq; ad adã in terrã t cinerẽ redigibilẽ ꝓpt pctm. m Ab eo q̃ vtit hiacyntho⁊ portat coronã vsq; ad eũ q̃ coopit lino crudo. i. a platone vsq; ad subditũ: vel a ꝓtẽplatiuo vsq; ad actiuũ. o Furor/dei. i. vidicta pctoꝝ. p Zelꝰ/christi/q̃ celat aias ꝓpt quẽ nõ pcet i futuro: vl q̃ sibi aias suas vel aliorũ abstulerit. Prouer. vj.d. Zelꝰ t furor viri nõ pcet i die vidicię. q Tumultꝰ/demonũ vl dãnatoꝝ i inferno clamãtiũ q̃ doloꝛe. r Fluctuatio/nũc ad ignẽ nũc ad aquã recurrẽs: t simul vtrãq; pnã sentiẽs: qz ibi nullꝰ ordo sz sepitꝰ horror inhabitat. Job. x.d. Jtẽ Job. xxiij.c. Ad calorẽ nimiũ transiet ab aqs niuiũ: s Et timor mortis/ętne/vl etiã tpalis quẽ timet oĩs malꝰ. Job. xv.c. Terrebit eũ tribulatio t ãgustia vallabit eũ. Leuitis. xxvj.f. Terrebit eos sonitꝰ folij volãtis: et ita fugiẽt q̃si gladiũ. t Tracũdia psequẽs. i. ira iudicis i ętnũ punies. v Et ꝓtẽtio/psciẽtię remordẽtis t sibi ipsi ꝓtẽdentis: qz ibi nulla pax/nulla doloris mitigatio erit. x Et i tpe refectiõis. i. i tpe q̃ debebat hõ venire ad refectionẽ ętnã/ad epulas t nuptias agni. y In cubili somnus noctis imutat sciaz eiꝰ. i. corpe in sepulchro iacẽte/delectatio quã habuit in pñti vita/q̃si nox imutat sensũ aię eiꝰ i inferno dolẽtis: qz longe ibi aliter sentit ỏ voluptatibꝰ huiꝰ mũdi q̃ ℔ senserit dũ viuebat i corpe. Pęna eni apit ibi ocꝰos cordis: q̃s ℔ culpa claudit: vt dic Gregꝰ. Vl Sõnꝰ noctis. i. delectatio pcti. z Immutat sciaz eiꝰ. i. cã ẽ imutatiõis eiꝰ: qz delectatio pcti mutabit in tormentũ t materiã supplicij. a Hodicũ tanq̃ nihil i reqe/supple fuit respectu laboris ętni: licet toto tẽpore vitę suę reqeuerit/q̃ ẽ impossibile: qz oĩs hõ in dolore t labore viuit. Vñ Eccs. ij.d. Cũcti dies eiꝰ doloribꝰ t erũnis pleni sũt: nec p noctẽ mẽte reqescit. b Et ab eo: huic tali existẽti. c In somnis/pcti. d Quasi i die/iuste fit/respect ad diuinã miserationẽ. q. d. ita secure cogitat t sperat hõ i peccatis ỏ dei miserationẽ: sic ille q̃ viuit i iusticia t sctitate. Eccs. xlij.c. Sũt ipij q̃ ita securi sẽt q̃si iustoꝝ facta habeãt. e Cõturbatꝰ ẽ i visu cordis sui. i. videdo cor suũ tã turpe tã fetidũ: vel qm videbit cor suũ ab oibꝰ q̃ erũt i iudicio: vl i visiõe iudicij t infernj/reuelatis oculis cordis aspiciet velit nolit/vñ totꝰ turbabit. Sap. v.a. Videtes turbabũt timore horribili. f Tanq̃ q̃ euaserit. i. ex vas corpis exierit. g In die belli. i. i die mortis qñ morbꝰ cũ natura pugnat. De q̃ Job. xl.d. Memẽto belli t vltra nõ adijcias loq. Vel/ f Tanq̃ q̃ euaserit in die belli. i. de vita pñti. Tũc eni turbabunt q̃ ℔ nolũt turbare seipsos p pnias. b In tpe salutis suę. i. accesso ad pmerẽdũ salutẽ: vl tpis pspitatis t sanitatis. i Exurrexit/supbiẽdo. k Et admiratis. i. cupiditate rex tpaliũ estuãs. l Ad nullũ

timorem dei vel bois

nullū timorē:cū oī carne ab hoie vsq; ad pec⁹:& est respiciēs ⁊ admirās suā magnitudinē nullo timore cōpescit: nec dei nec hois nec pecor⁊. Al' sic: Et admirās ad nullū timorē.i.nihil timēs. a Cū oī carne ab hoie vsq; ad pec⁹/iane ꝓuenit.q.d.nihil ē ab igne tutū. Tāgit flagitiū bestiale/et ℨ naturā:qō ex superbia ĩcurrit hō c Et supplctiones/hmōi/septuplū.i.vindicta plena ⁊ pfecta veniet. q.d. peccatores q toto tpe vitę suę:qō septenarjo dierū agit/non cessauerūt peccare:plene ⁊ pfecte punient vel hic vel in futuro. Sile in Pś. Redde vicinis nr̄is septuplū.i.pnā pfectā. e Ad hęc.i.p̄ter mala p̄dicta ex peccato adę ꝓuenientia. f Mors/p̄matura. g Sanguis.i.homicidiū. h Cōtentio.i. discordia et rixa. i Et rhomphea.i.gladi⁹ p/secutiōis. k Oppressiones/tyrānor vl' hostiū tam tpalium q̄ spūaliū. l Et fames.i.defectus victualiū. m Et ꝓtritio.i. dolor cordis. n Et flagella/corpis: o Sup inīq̄s/puniendos. p Creata sūt hęc oīa a deo iudice iusto:qui nullū malū relinq̄t impunitū. q Et ꝓpt illos.i.ꝓt iniq̄tates illor: r Factꝰ est cataclysmꝰ.i. diluuiū generale.Ben.vij. Ecce oīa mala p̄dicta ꝓpt pctm̄ adę et pctā supaddita ĩcurrit hō.

Ps.77. j.41.b. q.2.c.in decretistico

a rē:cūz oī carne ab hoie vsq; ad pecus:et sup pctōres sep
b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x tuplū. Ad hęc mors/sanguis/ꝓtentio ⁊ rhomphea/oppressiones/fames ⁊ cōtritio ⁊ flagella. Sup iniq̄s creata sūt hęc oīa:et ꝓpt illos factus ē cataclysmꝰ. Oiā enī q̄ sūt i terrā ꝙuertent:et aq̄ oēs i mare ꝙuertēt. Omnē mun⁹ et iniq̄tas dēlebit/et fides in seculū stabit. Sūbstātię iniustoꝝ sic fluuiꝰ siccabunt: et sic tonitruū magnū i pluuia psonabūt. In aperiēdo manus suas lętābit:sic ꝟuaricatores i ꝓsūmatione tabescēt. Nepotes ipioꝝ nō multiplicabūt ramos:et radices imūdę sup cacumē petrę sonāt.

Unde Rab. Peccanti homini multiplex pna deputata est: vt correctꝰ pniteat ⁊ deinceps caueat:& quia negligit ⁊ ĩ pnis proficit/⁊ etiam meritis pnarum/induxit dns diluuium orbi vt hominem deleret quē creauit. Ad comparationē ꝙo pnę futurę nihil ē qō homo patitur in presenti. Quare aūt hęc mala homini inserant ostēdit: s Omnia enī quę de terra sūt/etiā bestes ſm corpus: t In terrā ꝙuertent. Ben.iij.d.Terra es ⁊c.ij.Regl.xiij.c.Omēs morimur ⁊c. Eccs.iij.d.Oia pgūt ad eundē locū. v Et aquę oēs i mare ꝙuertent/vñ exeūt. Eccs.j.b.Oia flumia intrāt in mare ⁊c. x Omne mun⁹.i.oīs questꝰ p auariciā collectꝰ: vel oīs fructꝰ acceptoꝝ munerū. y Et iniq̄tas/mūdanę vl' carnalis ꝙcupiscētię: z Delebit.i.cessabit ⁊ trāsibit ⁊ annihilabit.j. Joh.ij.c.Transit mundꝰ ⁊ ꝙcupiscētia eiꝰ. Vel sic: x Omne mun⁹ ⁊ iniq̄tas:quasi omē mun⁹ iniquū a corde/ab ore/a manu: y Delebit.i.cessabit ĩ futuro:qz nō est hypocrisis vel vanagloria vel auaricia in inferno neq; in cęlo. z Et fides i sęculū stabit.i.merces fidei q̄ p dilectionē opat. Et nō est ꝙtrariū qō dicit.j. Corl.xiij.c.q. fides ⁊ spes euacuabūt. a Substātię iniustoꝝ.i.bona tēporalia quę iniusti iniuste possidēt. b Sicut fluuiꝰ siccabunt.i. velocit euanescēt. Sap.v.b.Quid nob ꝓfuit superbia:aut diuitiarū iactātia q̄d ꝓtulit nob:Transierūt oīa illa sicut vmbra. Vel sic: a Substātię iniustoꝝ sic fluuius siccabunt.i.sicut torrēs q̄ cū impetu fluit in hyeme et siccat ⁊ deficit in estate:sic diuites huius mūdi in p̄senti vita abūdāt:sed in futura mēdicabūt/nec accipiēt:sicut patet i diuite epulone: Luc.xvj.f. Ps. Dormierūt somnū suū ⁊c. Quędā Glo.sup Job dic:Quare:Quia nihil posuerūt i manib⁹ pauperū. c Et sic tonitruū magnū in pluuia psonabūt/iusti.i.tumultuabūt. Tonitruū multū pstrepit:& cito in pluuia deficit:sic pompa diuitū modo pstrepit/sed cito in pęna cessabit. Prouerb.x.d.Quasi tēpestas trāsiēs nō erit impiꝰ. Job.xxj.b. Ducūt i bonis dies suos ⁊c. Esa.xxv. b.Spūs robustoꝝ q̄si turbo impellēs parietē. d In apiēdo manꝰ suas/ad accipiendū munera: e Lętabit/auarꝰ.i. gaudet auarꝰ de acceptiōe munerꝝ.ś.iiij.d. Nō sit manꝰ tua porrecta ad accipiēdū ⁊ ad dādū collecta. Deut.xvj.d. Nō accipies psonā nec munera:qz munera excęcāt oculos sapiētū ⁊ murāt ꝟba iustoꝝ. f Sic ꝟuaricatores.i.qz ꝟuaricatores illi⁹ p̄cepti: Nō ꝙcupisces rem ꝓximi tui: Exo.xx.c.

g In cōsūmatiōe.i.in morte: h Tabescēt/auari oī bono vacui. Job.xv.d. Ignis deuorabit tabernacula eoꝝ q̄ libēt munera accipiūt. i Nepotes ipioꝝ/carne ⁊ imitatiōe. k Nō multiplicabūt ramos/pgenies suę.i.nō diu durabit generatio eoꝝ. Un Rab. Sępe videmꝰ pgenię impioꝝ cito deficere:maxie cū filij imitāt iniq̄tatē patꝝ. l Et radices imūdę.i.mali parētes/ex q̄bꝰ mali rami filioꝝ nascūt. m Super cacumē petrę.i.ptātꝫ alicuꝰ durę ⁊ aridę: n Sonāt.i.nimis intonāt ⁊ arescūt/vt radices sup petrā. Cōparatio ē.q.d.sic radices nō firmit adhęrēt petrę:ſz arescēdo sonitū vl' strepitū faciūt:sic ipioꝝ parētū pgenies ñ firmiter adhęret christo:sed arefacta a gratia strepitum murmuris ac rixę ac inquietitudinis facit. Et sicut hmōi radices licet germinare incipiāt:tñ ad modicū vētū eradicant:sic talis pgenies licet aliq̄n bñ facere incipiat/ad primū psecutiōis estū deficit. Un Luc.viij.b. Hi radices nō habēt quia ad tempus credunt ⁊c. Sap.ilij. a. Adulterine plantationes non dabunt radices altas. Al'.siccabit

Sup omnē * timorē/dei vel hoīs refrenat a cupiditate. a Cū oī carne.i.ꝫ oēz hoiem. b Ab hoie vsq; ad pec⁹.i.tā ꝫ nobilē q̄s ꝫ ignobilē. q.d.cupiditate estuans mouit certamen ⁊ lites contra oēs hoies tam nobiles q̄s ignobiles. c Et/ideo/super peccatores/huiusmodi: d Septuplum/vindicabit:id est perfecte. e Ad hęc:id est p̄ter hęc/vel inter hęc: f Mors:id est moriendi necessitas:non solum timor mortis vt pus. g Sanguis: id est sanguinis effusio. h Contentio/dissensionis. i Et rhomphea/persecutionis. k Oppressiones/temptationū. l Et fames/defectꝰ victualiū. m Et ꝓtritio/dolor cordis. n Et flagella/infirmitatū/ꝓtumeliarum/verberum: o Sup iniq̄s creata sūt hęc oīa:q̄rū quędā creata sūt bonis/ſz nō sup eos:imo bñ potiꝰ sunt bonis sup ea. q Et ꝓpt illos.ſ.iniq̄s.i.ꝓter iniq̄tates eoꝝ: r Factꝰ ē cataclysmꝰ.i.diluuiū generale:maxie ꝓpt pctm̄ ꝓtra naturā. Vel/cataclysmū dic multiplicitatē pnarū:q̄s ꝓpt pctā inflixit deꝰ hoibꝰ. Nec mirū si mors ⁊ ꝓtritio sup iniq̄s creata sūt: s Oia enī quę de terra sūt.i.oēs hoies ꝓpt q̄s oīa facta sūt. t In terrā ꝙuertent/quātū ad corpꝰ:pręt christū et btās ꝙginē:vt dicūt. v Et aq̄ oēs i mare ꝙuertent .i.oēs delectatiōes i pniaz. Vel p aq̄s accipit ꝓphs:iuxt illud Apoc.xvij.d. Aq̄ oēs q̄s vidisti vbi meretrix sedet/ꝑū sūt et gētes ⁊ linguę. Per mare/amaritudo mortꝫ:quā nullꝰ hoīm euitare pōt.ij.Regl.xiij.c.Omēs morimꝫ ⁊c. x Omē munꝰ ⁊ iniq̄tas.i.oē munꝰ iniq̄ acq̄sitū: y Delebit:qz ꝑterit mūdus ⁊ oīs ꝙcupiscētia eiꝰ.j. Joh.ij.c. z Et fides i sęculū stabit.i.merces fidei in ęternū manebit.ſ.aperta visio dei. a Subę iniustoꝝ.i.diuitię auaroꝝ:q̄ deo ⁊ ꝓximis ⁊ ipis diuitijs retinēdo iuriant. b Sic fluuiꝰ siccabūt.i. velocit euanescēt. Pręfigit enī figura huius mūdi.j. Corl.vij. c Et sic tonitruū magnū i pluuia psonabūt.i.sic tonitruū magnū fit cū ignis i nube aq̄sa extinguit oīno:ita cū dns pluet i fine sup ignē auaricię/extinguent oīa/delectatiōes ⁊ ꝙcupię: ⁊ miseroꝝ q̄rulosꝰ gemit⁹ psonabit:q̄d ꝓfuit nob superbia:aut diuitiarū iactātia q̄d nob ꝓtulit:Sap.v.b. d In apiēdo manꝰ suas/ad recipiēdū: e Lętabit/auarus. f Sic ꝟuaricatores.i.mādatoꝝ dei trasgressores. g In ꝓsūmatiōe.i.i fine vitę: h Tabescēt/auari vacui oibꝰ bonis. Ps. Dormierūt somnū suū ⁊c. i Nepotes ipioꝝ non multiplicabunt ramos: id est malorum generatio cito deficiet:maxime cum filij parētes imitant. l Et radices imūdę:id ē cogitatiōes malę: m Super cacumen petrę sonant:id est super duricię obstinati cordis perstrepūt. Ps.78

* Super omnē aquam

a Sup omnẽ aquã viriditas/herbę. b Et ad oz̃ã fluminis.i.in ripa fluminis. c Ante omne fęnũ.i.citꝰ
Ps.128. q̃ omne fęnũ: d Euellet.i. marcescet euulsa:sicut fęnum tectoꝝ qđ pus q̃ euellaꝫ exaruit. Hoc est dicere:sicut herba quę secus flumẽ est citius crescit ꝛ citius euellit a terra ꝛ arescit euulsa:sic impij et

Al.tescã eorũ ꝓgenies cito florent diuitijs/ delitijs et honorib⁹ huꝰ mũdi:ꝛ subito moriuntur et marcescũt. Esa. xl. b. Omnis caro fęnũ: et ois gloria eiꝰ quasi flos agri. Exiccatum est fęnũ ꝛ cecidit flos.
Jaco. j.b. Exortus ẽ
Al.†Filii sol ꝛ arefecit fęnum:ꝛ flos eiꝰ decidit:et decor vultꝰ illiꝰ deperijt: ita ꝛ diues in itinerib⁹ suis marcescet.

Aliter a Sup oẽz aquã viriditas. i. tẽpalis ꝓsperitas eoꝝ. q. d. velocius transit viroꝝ tpalis ꝓsperitatis q̃ ois aq̃ quę defluit incessanter. b Et ad oz̃ã flumis.i.tempe
temptationis. c Ante omne fęnum euellet/viriditas tempalis.i.citius deficiet q̃ herba in ripa fluminis euellaꝫ. e Hẽa sicut padisus ꝛc. Scđa pars capituli:in q̃ agitur de bonis gr̃ę/per quę ꝑdictę miserię releuant. Dicit g: Hẽa dei supabũdans in fidelib⁹: f Sicut padisus i bñdictionib⁹/fructificat diuersas spẽs virtutũ:dicit Glo.id est ex gr̃a dei ẽ multiplicatio bonoꝝ operum. g Et misericordia/dei/vel etiã hois. b In sęculo ꝑmanet/in effectu suo. Vñ Matth.v.a. Beati misericordes ꝛc. i Vita sibi sufficientis oparij ꝓdulcabiꝫ/dulcore spũalis lętitię:ꝛ serenę ꝓscięntię in ꝓsenti:ꝛ sapore ętnę suauitatꝫ i futuro. Vñ
Ps.96. Ps. Lux orta ẽ ꝛc. Eccs.v.c. Dulcꝫ ẽ somnꝰ opãti:siue pauꝝ siue multũ comedat. k Et in ea inuenies:pꝰ laborẽ vtilẽ: l Thesaurũ/ętnę remunerationis. De q̃ Mat.vj.c. Thesauriçate vob thesauros in cęlo. m Edificatio ciuitatꝫ.i. ecclesię vel operũ bonoꝝ ꝓstructio: n Firmabit nomẽ/ bonę famę.i.firmũ faciet. Multiplicatio em̃ bonorũ operũ cõfirmatio est bonę famę. o Et super hanc/ędificationẽ: p Mulier imaculata cõputabiꝫ.i. in eminẽtiori loco huiꝰ ędificationis collocaꝫ ꝟginitas. Vñ Rab.i originali dic: Przcipuũ ꝛ supmũ i meritis electoꝝ ꝟginitas hz p̃miũ:qz ꝛ angelꝫ sociaꝫ i cęlis ꝛ seqꝫ agnũ q̃cũq̃ ierit. De hꝫ Apoc.xiiij.
Exo.26. a. Sic pelles hiacynthinę in tabnaculo cęlo vicinioꝝ rubricatis etiã martyrib⁹ fuerũt. Hoc tñ quęstionẽ habet:nec ẽ verũ simplicit. q Vinũ/modice sumptũ. r Et musica: id ẽ instrumẽtoꝝ vel cantuũ ꝓsonãtia: s Lętificat coꝛ/na
Ps.103. turaliꝫ. Vñ Ps. Et vinũ lętificat coꝛ hominis. Hystice
Hystice q Vinũ.i.feruoꝝ scięties legis. r Et musica.i. ꝓsonãtia ꝓphaꝝ: s Lętificat coꝛ/hois intelligẽtꝫ spũaliꝫ. t Et super vtraq̃ dilectio sapię/euãgelicę. Vñ Cant.j.a. dicit sponsa: Melioza sũt vbera tua vino ꝛc. v Tibię.i. ꝓphetię subtiles:ꝛ lõgę vt tibię/remotissima ꝓmittẽtes. x Et psalteriũ.i.lex decẽ mandata cõtinẽs: y Suaue facũt melodiã:qz ꝓcordãt in idipsũ lex ꝛ ꝓphetę:qđ enĩ lex figuraliꝫ demõstrauit:hꝫ idẽ ꝓphetę ꝑdixerũt futurũ:et hꝫ idẽ euãgeliũ demonstrat impletũ. Vñ seqꝫ. 5 Et sup vtraq̃ lingua suauis.i.christi vl apl̃oꝝ ꝑdicatio. a Grãm ꝛ speciẽ.i. gr̃osã speciẽ artificialiũ:qz gratꝫ.i.volũtarie fiũt. b Desiderabit oculꝰ.i.libenꝫ aspicit ꝛ delectaꝫ i his. c Et sup hec virides sationes.i.prata vel sata virentia.q.d.pulchriora sũt opa naturę q̃ opa artꝫ:ꝛ maioꝝ ẽ delectatio sensꝰ.
Hystice Hystice a Grãm ꝛ speciẽ.i.gratiosam speciẽ tẽpli et

c Et sup hec virides sationes.
d Amicus et sodalis in tẽpoze conuenientes:et super
b vtroq̃ mulier cũ viro. Frãtres in adiutoziũ in tẽ-
i pore tribulationis:et super
k eos misericordia liberabit.
l Aurum ꝛ argentum ꝛ cõsti-
m tutio pedũ:et super vtrunq̃
n cõsiliũ beneplacitũ. Fã-
o p cultates et virtutes exaltãt
q r coꝛ:et super hec timoꝛ dñi.
s t Non est in timore domini
v minoratio:et non est i eo in-
x quirere adiutoziũ. Timoꝛ
y domini sicut paradisus be-
z nedictionis:†super omnem
a gloziam operuerunt illum.

cerimonialiũ. b Desiderabit oculus/interioꝝ.i. intellectꝰ ad videdũ. c Et sup hec virides satiões.i. fructes q̃s christꝰ serit in ẽra cordis humani/vel semia suę ꝑdicationis: Maioꝝ enĩ in infinitũ delectatio ẽ ꝛ pulchritudo i ꝑdicatiõe euãgelij ꝛ viroꝝ bonoꝝ operũ/i q̃ moderni delectãt: q̃ i ornatu tẽpli ꝛ veteri cultura legis quã poꝝ ꝓphs sub lege habuit. d Amicꝰ et sodalis i tpe/necessitatis.i.in oi fortuna. B
f Cõueniẽtes:id ẽ mutuo se subleuãtes.
g Et sup vtroq̃ mulier cũ viro/suo ꝓueniẽs.q.d.ꝓueniẽs est societas amici ꝛ sodalis veri:sed ꝓueniẽtioꝝ ẽ societas mulieꝝ Al.†vietas et viri bñ ꝓcordantiũ sibiul. Mystice. d Mystice
Amicꝰ et sodalis: id ẽ antiq̃ patres. e
In tpe ꝓueniẽtes .i.adinuicẽ ꝓcordãtes et subuenientes. g Al.tet
Et sup vtroq̃ mulier cũ viro.i.eccliа cũ christo ꝓueniẽs.q. d.gra fuit ꝛ placida antiq̃ societaꝫ: hꝫ gr̃ioꝝ ꝛ ꝓueniẽtioꝝ ẽ societaꝫ christi ꝛ ecclię. b Fratres i adiutoziũ.i.mutuo se iuuãtes: i In tpe tribulatiõis/spũalis vl coꝛpaꝫ/supple sũt accepti vel vtiles. k Et sup eos misedia liberabit/a malo tribulatiõis.q.d.magis liberabit a malo tribulationis misedia q̃ frater. Ps. Frater nõ redimit/redimet homo ꝛc. l Aurũ ꝛ argentũ et ꝓstitutio pedũ.i.stabilitas gressuũ/supple sunt in adiutoziũ hominũ. n Et super vtrũq̃ ꝓsiliũ bñplacitũ.i.sapiẽtia ex q̃ bonũ datur ꝓsilium. Vel sic: l Aurũ ꝛ argẽtũ.i.oẽs diuitię. m Et cõstitutio pedũ.i.sanitas coꝛpis:p quã pedes stabiles ꝛ firmi ꝓsistũt/supple sũt in adiutoziũ hoim. n Et sup vtrũq̃.i. diuitias ꝛ sanitates coꝛpales: o Cõsiliũ bñplacitũ.i. adimpletio ꝓsilij dñi bñplacẽs. Matth.xix.c. Si vis ꝑfectꝰ esse ꝛc.q.d.bonę sũt diuitię:bona ẽ sanitas: sed pauptas oia abũciens vel subũciẽs/multo melioꝝ ẽ. Vñ dicit Glo. Rab. Diuitię datę a dño in tpe legis robozauerũt coꝛda antiquoꝝ: q̃bus dictũ est: Si voluerit ꝛ audierit me:bona terrę comedet: Esa.j.e. Sz hꝫ excellit timoꝛ dñi:ꝛ volũtaria pauptas ecclię christi:et hec ꝛ oẽs facultates mũdi abũcit. Mat.v.a. Bti pauꝑes spũ ꝛc. p Facultatꝫ.i. diuitię ꝛ mũdanę possessiones. q Et vtutes.i.coꝛpales vires: r Exaltant coꝛ.i.p supbiã. Vñ Esa. vij.a. Recęsit syria sup ephraim: id ẽ supbia sup diuites. Syria/ interꝑtat sublimis: et ephraim fructificaꝫ. Jõ monet apl̃s.j. Timoth.vj.d. Przcipe diuitib⁹ nõ sublime sape. s Et super hec.i. melius q̃ hec: t Timoꝛ dñi/exaltat coꝛ: qz illa mala exaltatiõe exaltant coꝛ:timoꝛ vo bona exaltatione exaltat: qz humiliat:ꝛ merito humiliatꝫ exaltaꝫ coꝛ. Luꝫ.xiiij.c. Qui se hũiliat exaltabiꝫ. Vel/ s Sup hec timoꝛ dñi:q̃si repssoziũ cõprimẽs. Vñ s.xxv.b. Timoꝛ dñi sup oia se supposuit. v Non est i timoꝛe dñi minoratio.i. defectꝰ boni/q̃ ꝑfectꝰ:qz timẽtiꝰ deũ nihil deest. Vñ Ps. Jnqrẽtes dñm nõ minuẽt oi bono. Ps.33.
x Et nõ est i eo inqrere adiutoziũ/aliud a timoꝛe.q.d. timoꝛ sibi sufficiẽt ẽ. Vñ Prouer.xiij.d. Timoꝛ dñi fõs vitę: vt declinet.i.declinare faciat/a ruina moꝛtꝫ. y Timoꝛ dñi/ filiaꝫ. z Sic padisꝰ bñdictiõis.i.abũdãs oiꝰ bonis:sic padisꝰ oiꝰ pomis. a Sup oẽm gl̃iã/tpalẽ: b Operuerũt illũ/bñdictiões dñi et ętna ꝑmia.q.d.timẽtẽ dñm circũstãt ꝛ oznãt bñdictiões dñi:ꝛ ętna ꝑmia/plusq̃ aliq̃ gl̃ia tpal. Sz qz timoꝛ dñi ociosꝰ nõ ẽ: Jux illõ Eccs.vij.c. Qui timet deũ nihil negligit: Jõ sbiũgit auctoꝛ:ociũ ꝛ pigritiã ꝓhibẽs:

Fili in tempoze vitę tuę

a Fili i tpe vite tue/ psentis.i.tibi date ad seruiendū dño t
pmerēdū vitā eternā. b Ne indigeas: Cōsequēs ponit
p antecedēte.i.ne ocieris qđ sequit egestas. Prouerb. x.a.
Egestatē opata est manus remissa: manꝰ aūt fortiū diuitias
parat. Prouerb.xxj.a. Cogitatiões robusti semp in abūdan
tia:omis aūt piger in
egestate est. Vel sic:
a Fili in tpe vite
tue.i. q̄diu viuis. b
Ne indigeas/ per
torpozē bonis opib⁹.
c Melius est enim
mori/morte corpali:
d Q̄ indigere/spi
ritualib⁹ diuitijs. Hā
hmōi indigētia mors
spūalis est:q̄ tāto gra
uior t pernicios̄ior ē:
quāto aia q̄ualet cor
pori. Glo. Stultū est
ociari t de alieno labo
re mercedē q̄rere. Re
cipit enī vnusq̄sq; sm opa sua: Matth.xvj.d. Vñ poeta di
cit. Miserū ē aliena viuere q̄dra. e Vir respiciēs i mēsā
alienā.i. volēs semp comedere in mēsa aliena t nunq̄ i sua:
vt mun⁹ vel scurra. g Nō est vita ei⁹ in cogitatione
victus.i. nō cogitat q̄lit de laboze suo viuat. h Alit enī
aiam suā.i. aialitatē suā: k Cibis alienis: pmanens
ociosus. Ecōtra de forti muliere/ Prouerb. vltī.d. Panem
ociosa nō comedit. Et ideo talib⁹ dare elemosynas pauperū
qui possunt laborare/pctm est. Vñ Hiero⁹. Histrionib⁹ da
re/nihil aliud est q̄ dęmonib⁹ sacrificare. Hoc ad lram dicit
contra clericos būficiatos:q̄ nihil boni facientes semper alunt
de mēsa dñi. Quib⁹ dñs dicit p Ps̄. Surgite postq̄ sederi/
tis q̄ māducatī panē dolozis. Hystice e Vir respici/
ens in mēsam alienā.i. ad doctrinā hęreticā vel ad tpalē
delectationē g Nō est vita ei⁹ in cogitatiōe victus/
spūalis.i. intelligētia veritatī q̄ viuit aia. h Alit enī ani
mā suā cibis alienis.i. hęreticoꝝ documētī: vel phoꝝ fi/
mentī: vel mūdanis delectatiōib⁹. Et de hmōi mēsis dicit
Esa.xxviij.b. Oēs mēsę repletę sūt vomitu sozdiūq;. Vel sic
e Vir.i. aliq̄s potēs opari: f Respiciēs i mēsam alie
nā.i. ad abūdātiā alioꝝ sperās se oꝛonibus eoꝝ saluari: t iō
nolēs opari: g Nō est vita ei⁹ in cogitatiōe victus
.i. nō cogitat vt de suo bono ope viuat. h Alit enī/ modo
p stultā p̄fidentiā.i. alēdā purat: i Animā suā cibis alie
nis.i. bonis meritī t pcib⁹ alioꝝ: et iō esurіēs mēdicabit i fu
turo: dicēs cū fatuis virginib⁹: Date nob de oleo vō vē. Et
dicet eis: Ne forte non sufficiat vē. Matth. xxv.a. l Vir
aūt disciplinat⁹/ vita. m Et erudit⁹/ scia.i. vir bon⁹ t
sapiēs: n Custodiet se/ ne sit ociosus dū tps habet opan
di. o In oze imprudētī.i. pigri t improuidētī sibi i po/
stey. p Cōdulcabit.i. cōmēdabit. Vel/ Cōculcabit.i.
frequēt versabit: q Inopia.i. ociū vel de ocio verba.
r Et i vētre ei⁹ ignis ardebit.i. fames t sitis: vel ignis
inferni/aut cupiditatis/aut luxurię: vel q̄ talētū sibi creditū ab
scōdit/nolēs pdesse primo cū posset/tandē doloꝝib⁹ inferni
et sera pnia ęstuabit. Prouerb.xx.a. Propt frig⁹ piger ara/
re noluit:mēdicabit ḡ ęstate:t nō dabit ei.

O Mors vē. Hoc caplm vidi/ Expo. La. XLI
tur in q̄nq; ptes. Primo ondit auctor q̄b⁹ iudicium
mortī odibile ē t q̄b⁹ amabile. Scōo ondit mortē nō esse me
tuendā:eo q̄ ieuitabilit a deo oib⁹ ifligat:ibi: Noli metue/
re iudiciū mortī vē. Tertio ondit pctōres esse abomīa/
biles cōmunas eis pēnā eternā:ibi: Filij abominationū
sūt filij pctōꝝ. Quarto ondit bonā famā p̄cellere cūctis
thesauris:ibi: Curam habe de bono nomine. Quinto
et vltimo instruit nos vt a vitijs caueamus:t ꝓtrib⁹ opam
dem⁹:ne spretis meliozib⁹ eligam⁹ peioza:ḡ seqt pfusio sem/
pitna:ibi: Disciplinā i pace: vsq; i finē capli. Cōsideras ḡ
auctor q̄ ęzio sic pauplb⁹ t mūdi ꝓceptoꝛib⁹ grosa ē mors:

O Mors q̄ amara est
memoria tua hoī iui/
sto t pacē habēti i sb/
stātijs suis/ viro q̄eto et cui⁹
vię directę sūt in oib⁹ et ad/
huc valēti accipere cibū. O
mors bonū est iudiciū tuū
bomi indigenti et q̄ minoza/
tur viribus:defecto ętate et
cui de oib⁹ cura ē et incredi/
bili qui perdit sapiam. Nō
li timere iudicium mortis.

sta hoī iusto amara. Dicit ḡ: s O mors/corpalis. t Q̄
amara est memoria tua nūcio magis pnitia tua. v hoī
iusto:ꝫ primū male acq̄rēdo/male retinēdo/male etiā ex/
pēdēdo. Scit enī q̄ iudiciū fiet sine miscōia illis q̄ nō fecerūt
miscōiaz: Jaco. ij.c. vt patet i diuite epulōe: Luc.xvj.e. Vt
Hoi iusto.i. fideli q̄ aliā vitā n̄ sperat. x A
Et pacē.i. requiē tpa Al. nō bz
lē q̄ pnitiosa est: De q̄ timiusto
dic̄ dñs Matth.x.d.
Nolite arbitrari: q̄
venerim mittere pacē
i trā A. Et Ps̄. Zela †Ps̄.72.
ui sup iniq̄ pacē pctōꝝ
vidēs. y Habēti
i substātijs suis.i.
i diuitijs et possessio/
nibus suis:q̄ sūt suba
sua:nō i deo. Sic ille
q̄ dr.ē.xj.c. Hęc ps
mercedis illi⁹ in eo q̄ Al. †timere
dic̄iueni m:bi requiē:
et nūc māducabo de bonis meis sol⁹. Et Luc.xij.c. dic̄ diues:
Aia mea habes m̄lta bona posita i ānos plurimos:requesce/
comede/bibe/epulare. z Viro q̄eto.i. ab alijs n̄ molestato
t ociū diligēti. a Et cui⁹ vię directę sūt i oib⁹.i. sano t
potēti ad opa gulę. De q̄ Esa.v.e. Vę q̄ potētes estis ad bi/
bendū vinū:t viri fortes ad miscēdā ebrietatē. Hoib⁹ hmōi
nō solū q̄es t securitas spūalis/ s etiā corpalis mortī cā fuit.
Vñ Judicī.viij.c. dr: Ascēdēs gedeon p vīa eoꝝ q̄ in taber/
naculis morabant ad oriētalē plagā/nobe t iecbaa:percussit
castra hostiū qui securi erāt t nihil aduersi suspicabant. His
q̄nq; generib⁹ hoīm amara ē ipsa memoria mortis/diuersis Quinq; gene/
de causis.i. infidelib⁹/diuitib⁹/ociosis/fortunatis/sanis. In/ rib⁹ hoīm ama/
fidelib⁹ q̄dē amara ē memoria mortī: q̄ de futura vita diffi/ ra est memoria
dūt. Diuitib⁹ ꝙ: q̄ diuitias suas histrionib⁹ eięciūt. Ocio/ mortis
sis aūt: q̄ de suis meritī nō ꝓfidūt. Fortunatī ꝙ: q̄ fortunā
suā cito ꝓspiciūt. Sanis aūt: q̄ infirmari t mori oportet. Ꝫ
his ē amara memoria mortī: Et alijs ē dulcis de q̄bus dicit:
b O mors/corpalis. c Bonū est iudiciū tuū: q̄ ęq̄li/
ter oib⁹ iudicat. d Hoi indigēti/trenis subsidijs.i. pau/
peri. e Et q̄ minoꝛat viri⁹/corpis.i. debili corpe: vel
nō p̄sumēti de se. f Defecto ętate.i. ei q̄ iam p̄ senectu/
te deficit: sicut abzaā. Gen.xxv.a. Deficiens abzaā mortuus
est in senectute bona. g Et cui de oib⁹/mādatī dñi ad/
implēdis vel ꝓmissis adiuuādis: h Cura ē.i. ꝓuidētię sol/
licitudo. Vel/ g Cui cura ē de oib⁹/necessarijs vitę acq̄
rendis:q̄ singulis dieb⁹ quęrit manib⁹ victum suū: tali dulcis
est mors: Actus mortis dic̄it iudiciū: q̄z i morte q̄libet vel dā/
natur vel saluat: destructiue. i Et incredibili.i. ei q̄ nec
mūdo credit nec mūdus ei. k Qui.i. q̄ ille: l Perdit:
id ē destruit t ptēnit vel amittit: m Sapiam/ hui⁹ mūdi:
q̄ stulticia est apud deū. j. Corī.iij.d. Ecce alia q̄nq; genera Quinq; gene/
hoīm ponit auctor: q̄b⁹ nō solū memoria s etiā ipsa p̄sentia rib⁹ hoīm bo/
mortis suauis ē t iocūda. s. paupib⁹/ debilib⁹/senib⁹/laboratī/ nū est iudiciū
b⁹/infirmātib⁹. His bonū ē iudiciū mortis: q̄z p ipsā trāseūt ō la mortis
boze ad requiē: de pauptate ad regnū: de doloze ad gaudiū:
ō vilitate ad glām: ō morte ad vitā. Breuit aūt oib⁹ bonis bo/
nū ē iudiciū mortis. Sctā talib⁹ mors. Quid sit mors. Mors Quid sit mors
nihil aliud ē q̄ exit⁹ ō carcere/finis exilij/laboris pfūmatio/ad
portū applicatio/pegrinatiōis finitio/oneris depositio gustissi/
mi.i. corpis: de furioso eq̄ descēsio.i. de carne: ō domo ruino/
sa libatio/oīm egritudinū t̄minatio/oīm piculoꝝ euasio/oīm
malorꝝ p̄sūptio/oīm viculoꝝ diruptio/debiti nature solutio/
reditus in patriā/ingressus ad gloriā. Jō dicit Ps̄. Pretio/ Ps̄.115.
sa in cōspectu dñi mors sanctoꝝ eius. Et Eccls. vij.a. Me/
lior ē dies mortis q̄ natiuitatis. Et cum talis sit mors/ nulli
bono est meruēda. Vñ subdit auctor: n Noli metuere
iudiciū mortī/tēpalis: q̄z q̄ mortē meruit: q̄ vivit pāit id/
ipsū. Bar.x.c. Nolite timere eos q̄ corp⁹ occidūt vē. Señ.
Illū lauda: illū imitare qui nō timet mori dum iuuat viuere.

Memēto quę ante

a Memento que ante te fuerũt.i.ỏ quo factus es. s. de limo ⁊ de nihilo. b Et que supuẽtura sũt tibi.i.ad qđ deuenies/memẽto.q.d.memento qz cinis es ⁊c. Uel sic: a Memẽto q̃ ante te fuerũt.i.cozam te in p̃senti.i.memento q̃lis est vita tua p̃sens. b Et q̃ supuẽtura sũt tibi.i.q̃lis erit vita futura.q.d.auctoz:pſidera ingressum tuũ q̃ immũdus fuit: progressũ tuũ q̃ laboziosus: egressũ tuũ q̃ piculosus. Natiuitas enim hois imũda ẽ: vita laboziosa:moꝛs piculosa.Uñ natiuitas plena est pudoꝛe/vita doloꝛe/moꝛs timoꝛe. Unde btũs Berñ. Recole hõ vñ venis/⁊ erubesce:vbi sis/⁊ ingemisce:q̃ vadis/⁊ contremisce. Uel sic. a Memẽto q̃ añ te fuerit/in alijs.i.respice ad exẽpla pꝛioꝝ. b Et q̃ superuẽtura sit tibi:hic innumeri doloꝛes/curę ⁊ sollicitudines:in futuro moꝛs ⁊ pęnę ękne.s.xliij.b. Memoꝛ esto qm̃ non tardabit moꝛs. c Hoc iudiciũ/moꝛtis tpalis: d A dño/ẽ:oi carni.i.omi hoi. Uñ.s.ix.d. Cõmunionẽ moꝛtis scito. Sed ꝛ.Sap. j.c. Deꝰ moꝛtẽ nõ fecit. Solꝰ. Deꝰ moꝛtẽ nõ fecit.i.causã moꝛtis.i.pctm̃/⁊ hõ.Stipẽdia em̃ pctī moꝛs:Ro.vj.d. e Et q̃ supueniẽt tibi i bñplacito altissimi/memẽto supleꝛ: f Siue decẽ/siue cẽtũ/siue mille ãni.q.d.memẽto q̃ ãni q̃ supuẽturi sĩt tibi/sũt i bñplacito dei/siue pauci siue multi sint:⁊ iõ nõ ẽ timẽda moꝛs:q̃ nõ venit nisi ex bñplacito dei.Cur aũt numeros istos potiꝰ ponat q̃ alios:planũ ẽ:qz p illos tãgit tres statꝰ hoim.i.icipiẽtes/pficiẽtes/pfectos. Denariꝰ enī ad icipiẽtes ptinet ꝓpt̃ decalogũ. Centenariꝰ ad pficiẽtes ꝓpt̃ sensuũ custodiã. Millenariꝰ ad pfectos:qz vltimꝰ numerꝰ ẽ. Et ita inuit auctoꝛ q̃ moꝛs et vita oĩm hoĩm in dei volũtate est: Et qz nullis timẽda est
Ps.88. moꝛs:⁊ q̃ nullꝰ euadet moꝛtẽ. Uñ Ps. Quis est hõ q̃ viuet ⁊ nõ videbit moꝛtẽ: Et reuera memoꝛãda est moꝛs:q̃tq̃ ãni supuenturi sũt. g Nõ est i inferno accusatio vite.i.nõ põt alicꝫs i inferno accusare deũ de bzeuitate vitę dices: Si vixissẽ ampliꝰ emẽdassẽ me:qz q̃ntũcũq̃ pua fuerit vita tua: potuisti emẽdare te ⁊ cauere a pctõ si voluisses. Uł/ h Accusatio vite.i.pfessio pctõꝝ. g Nõ ẽ i inferno.i.nõ pdest.
Ps.6. Uñ Ps. In inferno aũt q̃s cõfitebit tibi: i Filij abominationũ fiũt filij pctõꝝ.i. filij q̃ pꝛes impios imitant in malũ:fiũt abominabiles deo ⁊ hoibꝰ. Pꝛouerb.xxix.d. Abominant iusti virũ impiũ. k Et q̃ quersantur secus domos impioꝝ.i.⁊ illi fiũt abominabiles q̃ cũ ipsis quersant: Quia vt dicit Sen̄. Ex cõuictu fozmant moꝛes. j.Cor.xv.
Ps.17. d.Cozrũpũt bonos moꝛes ⁊c. Et Ps. Cũ sctõ sctus eris ⁊c. Sen̄. Sapiẽs videbit vbi victurꝰ sit:⁊ cũ quibꝰ:⁊ quõ: ⁊ qđ acturꝰ cogitat sp:et q̃lis vita nõ quãta. l Filioꝝ pctõꝝ/imitatione. m Periet hereditas:qz hereditas ad qũã festinat in p̃ncipio in nouissimo bñdictiõe carebit: Pꝛouerb. xx.d. n Et cũ semĩe illoꝝ.i. cũ filijs impioꝝ patrum. o Assiduitas opprobrij/manebit:quia semp dicet:ille fuit filiꝰ vsurarij vel raptoꝛis vel furis vel hmõi. Uel/Assiduitas opprobrij.i.opꝛobꝛiũ sempiternũ:qđ assidue.i. sine intermissiõe tozq̃bit. p De pꝛe impio q̃runt.i.conquerunt:filij: r Am ꝓpter illũ/quẽ male imitati sũt: s Sũt i opprobrio/tpali vel sempiterno. Sap. iiij.b. Ex iniq̃s oẽs filij q̃ nascent testes sũt neq̃tię aduersus parẽtes in interrogatiõe sua.i.in die iudicij q̃n interrogabunt a dño de
Mystice reddẽda ratiõe. Mystice p De pꝛe inimq̃.i.diabolo vł illo q̃ de mala volũtate ginit mala opa. q Querunt filij.i.opa.i.illũ accusabũt in die iudicij. r Am̃ ꝓpt̃ illũ sũt in opprobrio/infamatiõis ⁊ impꝛopꝛij ⁊ odij:qz tã ille q̃ illa a dño oduntˇ. Sap. xliij.b. Sicˇ odio sũt impiꝰ et impietas eiꝰ. Uł alit. p De pꝛe impio q̃runt filij.i.ỏ malo mgro vel plato cõquerunt discipuli vel subditi eiꝰ: doctrina vel exẽplo eiꝰ in pctis genitꝛ. r Am̃ ꝓpt̃ illũ sũt i opprobrio sẽpiterno. t Ue̅ vobis viri impij q̃ dereliq̃stis legẽ dñi altissimi. Et si nati fueritis in maledictiõe nascemini:⁊ si moꝛtui fueritˇ in maledictione erit pars vestra. Omnia q̃ de terra sunt in terram cõuertent: sic impij a maledicto in pditionẽ. Lucꝰ hominũ in cozpoze ipsoꝝ:nõmẽ aũt impioꝝ delebit. Curã habe ỏ bono nomine:hoc enī magis pmanebit tibi q̃ mille thesauri magni ⁊ pciosi. Bonę vitę numerꝰ dierũ:bonũ aũt nomen pmanebit i euũ. Bisciplinã in pace ꝓseruate filij. vꝛ:qz dicet eis: Ite maledicti ⁊c. Mat.xxv.d. Quasi dicat auctoꝛ: viri impij ⁊ nascũt i maledictiõe ⁊ moꝛiũt i maledictiõe. Hiꝛoꝰ. Totiẽs ex diabolo nascim̃/q̃tiẽs peccam̃. a Dia enī q̃ de terra sũt/pdita vł plasmata: b In terrã quertẽt/naturaliter. c Sic impij a maledicto/culpę: d In pditionẽ/pęnę ęterne quertent. Et rideꝛ sapiozibꝰ vbi de moꝛte tpali disputatũ est:qz sicut hõ de terra creatus/ p pctõ originali i ẽrã redit:q̃uis i incoꝛruptiõe surrecturꝰ:sic impij p pctis suis maledicti in ęternã pditionẽ cum coꝛpe et aĩa ibũt. e Lucꝰ hoim/re ⁊ noie.i. bene vtentium rõne: f In coꝛpe ipsoꝝ/est.i.q̃diu sũt i coꝛpe isto moꝛtali/sũt in luctu triplici. Pꝛo incolatu p̃sentis miserię: p dilatiõe patrię: p culpa diuinę offẽsę. Mat. v.a. Beati q̃ lugẽt. Apoc. xxj.a. Absterget deꝰ ⁊c. Felices lachꝛymę q̃ pia manu pditoꝛis ꝓmerent abstergi. g Nomẽ aũt impioꝝ delebitur/de libꝛo vitę vel de mũdo:qz cito tradet obliuioni. Pꝛo uerb.x.b. Memoꝛia iusti cũ laudibꝰ:⁊ nomẽ impioꝝ putrescet. Hiere. xvij.b. Dñe oẽs q̃ te derelinquũt ꝓfundent:recedẽtes a te in terra scribent. h Curã habe de bono nomine.i.de re boni nois:vt bñ ⁊ religiose viuas. Sic enī acquirit bonũ nomẽ:de q̃ Pꝛouer.xxij.a. Welꝰ ẽ nomẽ bonũ q̃ diuitię mltę:sup aurꝛ enī ⁊ argẽtũ gꝛa bona. Eccls. vij.a. Melius ẽ bonũ nomẽ q̃ vnguẽta pꝛeciosa. i Hoc enī magis pmanebit tibi.i.res nois: k Q̃ mille thesauri magni ⁊ pꝛeciosi.i.q̃ q̃libet diuitię tempales. Merces enī bonę vitę ⁊ bonę famę/pmanebit i ęternũ:diuitię ꝯo tpales cũ mũdo pibũt. Luc. x.c. Gaudete ⁊ exultate ⁊c. l Bonę vitę numerꝰ dierꝫ/erit.i.bñ viuẽs/q̃n p̃sentes dies finierit habebit ęternos. Uñ Ps. Uitam petiit a te ⁊c. Bona igit vita meretur beatã: et sic de vita transit ad vitã: de vita gꝛę ad vitã gloꝛię: de vita bona ad vitã beatã. Uel sic: Bonę vitę/est/numerꝰ dierũ.i.bona vita bzeuis ẽ in se: et pciosa apud deum. Qđ enī numerat ⁊ parũ est ⁊ finitũ. Job. xliij.a. Bzeues dies hois sũt ⁊c. Itẽ Job. ix.d. Dies mei trãsierũt q̃si naues poma poꝛtates. m Bonũ aũt nomen.i.res boni nois:vel bona fama. n Permanebit in ęuũ.i.i ętnũ. Uñ.s.xv.b. Noie ętno hereditabit illũ. Et qz tale nomẽ p moꝛ cõpositionẽ acquirit: Iõ de illa subiũgit dicens: o Disciplinã.i. moꝛum ordinatã coꝛrectionem. p In pace/pectoꝛis: q Cõseruate.i.cũ alijs seruate vł coꝛde et opere seruate. r Filij:qbꝰ seruat hereditas pꝛis ęterni. Heb.xij.d. Pacẽ seqmini cũ oibꝰ ⁊ sctimoniã sine q̃ nemo deũ videbit. Roma.xij.d. Si fieri potest qđ ex vobis est: cũ oibꝰ hoibus

est:cū omīb⁹ hoībus pacē habētes.ij.Cozinth.xiij.d.Pacē habete:z de⁹ pacis z dilectiōis erit vobiscū.Quia ꝙ sapiēti non sufficit bñ viuere/nisi ꝙ posse suo studeat alios edocere: vt dicit Rabanus:iam postq̄ bonū nomē z bonā vitam vtilem esse p̄dixit/abscōdentes suam scientiā reprehendit/dicens:

a Sapiētia enim abscōdita/ sub mo/
ꝙ.20.d. dio auaricię: b Et thesaur⁹ inuisus.i. non visus: c Que vtilitas in vtrisq̄: q.d.nulla:imo iniustissima:qz z sapia celata perit:z thesaur⁹ abscōdit⁹ putrescit:z ꝓximo et deo pariē iniuria fit:z etiā ipsi sapię: q̄ quasi fōs scaturiēs vult super riuos exteri⁹ emanare.Prouer. v.c. Deriuent fontes tui foras:et in plateis aq̄s tuas diuide. Idcirco autē redarguit⁹ seru⁹ nequā q̄ abscōdit pecuniā dñi sui in terra: Matth.xxv.c. Prouer.xj.d.Qui abscōdit frumēta maledicet⁹ in pl̄is:bñdictio aūt sup caput vendētiū. Ideo Ioseph bñdictus fuit:quia vendidit frumētū in ęgypto:emētes subiugauit regię seruituti:Gen.xlvij.e. Esa.vj.b. Uę mihi qz tacui. Prouer.xj.d.Ria q̄ bñdicit impinguabit⁹:z qui inebriat ipse ꝙz inebriabit⁹. d Melior est hō q̄ abscondit stulticiā suā.i. vaniloquiū et p̄auā doctrinā deuitat: e Q̄ hō qui abscōdit sapientiā suā/ tpe necessitatis. Nō em̄ semp necesse est sapientiā suā mōstrare: qz est temp⁹ loquēdi z temp⁹ tacēdi:dic̄ Eccēs.iij.b.Ul'sic: d Melior est hō q̄ abscōdit stulticiā suā/ tacendo/ e Q̄ hō q̄ abscōdit sapientiā suam/male viuendo: vel verbo⁹ fallacijs inuoluēdo.ē.iij.d. Nō abscondas sapientiā tuā in decore tuo.j.Cozinth.j.c.Nō misit me de⁹ baptiçare sed euāgelizare:nō in sapētia verbi: vt nō euacuet⁹ crux christi. Cū ꝙ nō potest esse aliq̄s bonus doctor/ qui ꝑfus nō didicit esse discipulus: ideo subiungit auctor: f Uerūtamē reuertimini in his q̄ ꝓcedunt de ore meo.q.d. licz malum dixerim esse abscōdere sapientiā suā:tñ ꝑfus q̄ docere ꝑsumatis/diligēter attendite z addiscite documēta mea:vt ꝑfus sitis conchę q̄ canales:z discipuli q̄ magistri. Prouerb.xvij.c. Qui ꝑfus respōdet q̄ audiat:stultū se esse demōstrat ꝛc.ē.xj.a.Prius q̄ audias nō respōdeas verbū. Job.xxxix.c. Nū quid ꝑbebis equo fortitudinē:aut circūdabis collo ei⁹ hinnitū: g Non est bonū omnē irreuerentiā obseruare.i.irreuerēter sibi magisteriū vsurpare:qđ est summa reuerentia. Jaco.iij.a. Nolite plures magistri effici fratres mei: sciētes qñ mai⁹ iudiciū sumit⁹.q.d.bonū ē seruare reuerentiā z in docēdo z in discendo. In docendo seruat⁹ reuerentia: cū quis ope monstrat qđ ore ꝑdicat. In discendo ꝙ seruat⁹ cū doctor⁹ pacifice audit⁹: z doctrina eius ope adimplet⁹. Nō tñ omnib⁹ magistris adhibēda est fides ęqualit⁹ ab omnib⁹: qz q̄ alijs ꝓficiūt⁹/alijs officiūt. Uñ subdit: h Et nō oia omīb⁹ bñplacent⁹ i fide.i.licz fideli exhortatiōe/vel fideliter dicant⁹. Uñ ꝓ diuersitate ꝑsonar⁹ varianda sunt genera exhortationū.Greg⁹.in moral'. Panis q̄ fortium robur consolidat/puulos enecat: et herba q̄ vni morbo vires supꝛimit alij vires iungit: z sibilus equos mitigat qui canes instigat.

i Erubescite a patre z a matre/tam naturali q̄ spūali: k De fornicatiōe/tā corꝑali q̄ spūali.q.d. ꝓpter reuerentiā patris z matris:z maxime ipsis sciētibus nolite fornicari. l Et a q̄sidēte.i.a ꝑlato vel ꝓfessore: m Et a potēte.i. a deo: n De mēdacio.i.ne coꝛā illis mēt̄iamini. Uel sic: l A q̄sidēte.i.a deo oīa videte:z ideo reste. m Et a potente.i.a deo oīa potēte:z ideo iudice. n De mēdacio/ ꝑmissiōis i baptismo factę. Hiere.xxix.f. Ego iudex z testis

m dēte et m̄ a potēte de mēdāc̄io: å ꝓncipe et å iudice de dēlicto:a synagoga/et plēbe de iniquitāte:a sōcio et amico dē iniustic̄ia: et de lōco in q̄ habitas/ dē furto/de vēritate dei et tēstamēto:de discūbitu i panib⁹/ et ab obfuscātione dati et accepti: a sālutantibus de silēcio:a rēspectu mulieris fornicarię/ z ab s auērsione vultus cognati.

dicit dñs. o A ꝓncipe.i.a christo homīe in ꝓmo aduentu. p Et a iudice.i.a christo homīe in secūdo aduentu: q De delicto/omissiōis.q.d.cauete ne peccetis coꝛā christo:qui oīa videt:z oīa iudicabit:vel transgrediēdo vel omittendo. r A synagoga.i.a collectiōe angelor⁹: s Et plebe/sāctor⁹. t De iniq̄tate/facta vel faciēda vl' ab offēsa eor⁹ cauete. Uel/ r A synagoga/peccantiū: s Et plebe/iustor⁹: id est a p̄sentia omniū erubescite: t De iniquitate/facta vel faciēda.ē.iij.a. Nō pecces in multitudine ciuitat⁹. v A socio z amico/erubescite: x De iniustic̄ia/faciēda.i. cauete ne agatis iniuste cū illis: vel cauete ab offensa eor⁹/ne possitis argui de iniustic̄ia. y Et de loco i quo habitas.i.de eccl'ia vl' de claustro vl' de scholis/ caue ne ipsū polluas/ vl' cohabitātes ne offendas morū ihonestate vl' vitę singularitate. z De furto/faciēdo/caue.Ul'sic. y De loco i quo habitas/de furto/caue.i.ne furtū facias vl' fieri sustineas i loco vbi habitas: Sic̄ legit⁹ Tob.ij.d.dixisse vxori suę:cū vocē hędi balāt⁹ audisset:Uidete ne forte furtiu⁹ sit/& reddite eū dñis suis:qz nō licet nob⁹ edere ex furto aut aliq̄d ꝓtingere. a De veritate dei/nō custodita vl' violata/erubescite/supple. Ueritas dei d̄: veritas fidei/q̄ de⁹ colit⁹: vl' veritas vitę/veritas iustic̄ię/veritas doctrinę:quā violare erubescibile ē. Uñ Ps. Saluū me fac dñe qm̄ defecit sct̄us:qm̄ diminutę sunt veritates a filijs hoīm. b Et testamēto.i.lege dei/vl' pacto nō custodito/erubescite. Ul'sic: De veritate dei:z testamēto.i.de veritate testamēti dei nō seruata/erubescite: vl' de nō violāda cauete. c De discubitu i panib⁹.i.in cōuiuijs .q.d.cauete ne sitis irreuerētes z infruniti in cōuiuijs cum sederitis ad mēsam ꝓpriā vel alienā. Uel erubescite/de discubitu i panib⁹.i. de varietate panū i mēsa discubitu:maxie cū alij idigeāt.q. d.vno genere panis sitis cōtēti. Ul'meli⁹:Cauete/de discubitu in panib⁹.i.ne mēsa aliena inuitati/ꝑmū locū accipiatis.q.d.cauti sitis i tenēdo locū in cōuiuijs. Luc̄.xiij.b.Cū inuitat⁹ fueris ad nuptias ꝛc. d Et ab obfuscatiōe dati z accepti.i.cauete ne obfuscetis: vel erubescite obfuscare datū vl' acceptū. Datū suū obfuscat:qui qđ dat imꝓperat vel extollit vl' augmētat: q̄ de accepto bñficio est ingrat⁹ vel illud diminuit. Gen.xxxiij.b.Si inueni gratiā in oculis tuis: accipe munusculū de manib⁹ meis: dixit Iacob ad esau. Seneca. Lex bñficij ē inꝛ duos:q⁹ alter statim obliuisci debet dati:alter memor⁹ accepti.ē. xx.b. Datus insipientis nō erit vtilis tibi:pauca dabit z multa ꝛproperabit. Ul'pōt dici q⁹ tristicia datū obfuscat. Uñ.ē.xxxv.b. In oī dato hilarē fac vultū tuū. Acceptū ꝙ obfuscat ingratitudo vel vilipēsio. e A salutātib⁹ de silēcio/erubescite vel cauete. Salutātes em̄ nō resalutare signū ē odij:vel nimię supbię. Uñ Poeta. Salutā libēter.ē.xxij.d. Amicū salutare nō ꝓfūdaris. Cōtrariū tñ videt⁹ ꝑcipere dñs: Luc̄.x.a. Neminē p viā salutaueritis. Et iij. Reg⁹.iij.e.dixit belisęus ad giezi:Si occurrerit tibi hō/nō salutes eū:z si salutauerit te nō rñdeas ei. Libēter salutate z salutātes resalutare bonū ē. Et h̄ monet hic auctor.Si curiositas vl' plicitas salutatiōis q̄ effectū itineris ꝛpedit/hęc mala ē. Et hāc ꝓhibet tā dñs q̄ belisę⁹. Uñ Matth.xj.b. dic̄ dñs Intrātes domū salutate eā/dicētes: Pax huic domui. f A respectu mulieris fornicarię/erubescite vel cauete:qz dic̄ Greg⁹: Nō licet intueri qđ nō licet cōcupiscī.ē.ix.a. Uirginē ne ꝓspicias:ne forte scādalizer⁹ i decore illi⁹. Job.xxxj. a. Pepigi fędus cum oculis meis ꝛc. g Et ab auersiōe vultus cognati

Ps.11.

vultus cognati/erubescite vel cauete.q.d. si cognat⁹ tu⁹ paup est vl infirm⁹/nō debes auertere faciē tuā ab eo. Nam vt dicit aplus.j. Timoth.v.a. Si qs autē suoꝝ t maxie domesticoꝝ curā nō habet/fidē negauit:t ē infideli deterioꝝ. Et nō solū ꝓsanguineis paupib⁹ cōpatiendū ē t cōdescēdēdū: sed omib⁹ indigētib⁹.

Ūñ sequit: a Ne auertas faciē tuā a ꝓximo tuo.i.a q/cūq; homīe indigenti īdignādo vl ꝓtēnēdo eū qz paup est:vel nō cōicando ei q̄ indiget. Tob.iij.b. Noli auertere faciem tuā ab vllo paupe:ita em̄ fiet vt nec a te auertat faciēs dñi.j. Joh.iij.c. Qui habuerit substātiā hui⁹ mūdi:t viderit fratrē suū necesse hꝫe:t clauserit viscera sua ab eo:quō charitas dei manet in eo? ℈.iij.a. Fili elemosynā paupis ne defraudes:t oculos tuos ne trāsuertas a paupe. Ibi iuenies de hac materia. b Et ab auferēdo ptē t nō restituēdo/erubesce vel caue.q.d.erubesce si aufers aliquid alicui t non restituis. Et ꝓhibet hic auctor cupiditatē t auariciā. Auferre em̄ cupiditatis est:nō restituere auaricię. c Ne respicias mulierē alieni viri:ne forte capiaris ī spēcie vult⁹ illi⁹: vt dauid in bersabee.ij. Regl.xj.a. Et holofernes in iudith. Judith.x.d. Ūñ.℈.ix.b. Propter speciē mulieris multi pierūt:t ex hac cōcupiscētia q̄si ignis exardescit. e Et ne scruteris ancillā ei⁹/ingrēdo de dña sua q̄lis sit:t q̄liter viuat. f Neq; steteris ad lectū ei⁹/dñę vel ancillę:vt aman ad lectū hester regine: Hester.vij.c. Mystice/exponit Glo. c Ne respicias/admirādo: de mulierē alieni viri.i. doctrinā vel eloquētiā hereticī: q̄ alien⁹ est a fide vl religiōe. e Et ne scruteris ancillā ei⁹.i. viri:simplex relatio.i.cupiditatē carnalē q̄ debet subeē spūi. Hāc nō debet qs ꝓscrutari: t suggestiōib⁹ ei⁹ subīci. f Neq; steteris ad lectū ei⁹.i. ne mozā feceris in stando delectationi. g Ab amicis de sermonib⁹ improperij/erubesce vel caue. h Et cū dederis/aliq̄d alicui: i Ne improperes/illud imitādo dñm:q̄ dat affluēter t nō improperat: Jaco.j.a.

a Ne auertas faciē tuā a ꝓxio
b tuo:t ab auferēdo ptē t non
c restituēdo. Nē respicias mū/
e lierē alieni viri:t nē scruteris
f ancillā eius:nēq; steteris ad
g lectum eius. † Ab amicis de
sermonib⁹ improperij: et cū
h dederis nē improperes.

Capitulū.XLII.

k n On duplices sermo/
m nē audit⁹ de reuelatiōe ꝓmo/
n nis absconditi:t eris vere sinē
o ꝓfusione:t inuenies gratiā in
p ꝓspectu oim hominū. Nē p
q bis omib⁹ cōfundāris: et nē
r s accipias ꝓsonā vt delinq̄s.
t v De lege altissimi t tēstamēto:t de iudicio iustificare im
x piū:de verbo socioꝝ t viato
y rū:et de dātione hereditatis

On duplices tē. In ꝑce Expo. Ca.XLII. Ideti capitulo ꝑgit auctor de iudicio futuro t punitiōe pctoꝝ: In h aūt agit de ꝑparatiōe hoīs ad futurū iudiciū securi⁹ audiendū. Diuidit aūt hoc capitulū in tres ptes. In ꝓma agit auctor de iusticia ad ꝓximū ꝓseruāda:t iniusticia cauenda. In secunda de sobrietate ad seipsum tenenda et luxuria fugienda:ibi: Filia patris tē. In tertia de pietate ad deū t grāruactiōe:ibi: Memor ero igit opeꝝ dñi. Et qz p ỹbū facili⁹ t sępi⁹ peccat ꝙ ꝓximū: ideo a iudicio verbi incipit/dicēs: k Nō duplices sermonē audit⁹ de reuelatiōe sermonis absconditi.i. audiuisti sermonē aliquē reuelari q̄ debet abscondi/ vel qz secretū est/ vel qz malū: nō narres alīs.℈.xix.b. Audisti verbū aduersus ꝓximū tuū cōmoriat in te/fidēs qm̄ nō te dirūpet. Item.xxvij.c. Qui denudat arcana amici/fidē ꝑdit. Vl sic: k Nō duplices.i. alij nō reueles: l Sermonē audit⁹.i. sermonē quē audisti de alio: vl de teipso. Pia em̄ mēs nō recolit mala audita/siue de se siue de alio. m De reuelatiōe sermōis absconditi.s.secreti:erubesce vel caue supple. n Et eris vere sine ꝓfusiōe/verecūdię. p Et inuenies gratiā i ꝓspectu omniū hoim/ q̄ modestiā linguę tuę nouerunt. Modestia em̄ linguę t deo t hoib⁹ t angelis placet. Phil.iij.a. Modestia vīa nota sit omib⁹ homib⁹. Vel aliter: l Sermonē audit⁹/ duplicat:q̄ mala q̄ audiuit alīs referēdo augmētat. Jtē q̄ peccatū suū excusando se ī aliū retorquet:vt adā ī euā: et eua ī serpentē: Ecc̄l.iij.c. De q̄ dī/ Prouer.xix.a. Melior est paup q̄ ambulat in simplicitate sua q̄ diues torquēs labia sua. Jtē sermonē audit⁹ duplicat: q̄ peccata cōfessa reiterat. Ūñ.℈.vij.a. Nō alliges duplicia peccata:nec em̄ in vno eris īmunis. Et j.b. Ne iteres verbū tuū in oꝛone. Jtē sermonē audit⁹ duplicat: de cui⁹ filijs bonū t malū emanat: De q̄ Jaco.iij.c. Nūquid fōs de eodē foramīe emanat dulcē t amarā aquā? Mystice aūt ꝓhibet auctor mystica verba legis sermone puerili dogmatizare/vt faciūt hereticī:vel simplicis fidei veritatē vertere ī errorē/ vt faciūt adulterātes ỹbū dei/q̄ p ornatū verboꝝ fauorē ꝓpri nō honorē dei vel veritatē ꝓmi grūt. Dicit g̃: k Nō duplices sermonē audit⁹ .i. quē audiuisti: m De reuelatiōe ꝓmōis absconditi/nō faciēda: n Et eris vere in ꝓsenti t ī futuro/q̄ ad hoc/ o Sine ꝓfusione/adducēte ignominiā. p Et inuenies gratiā in ꝓspectu oim hoim.i.gratios⁹ eris oib⁹ hoib⁹. Nihil em̄ magis gratiosū reddit hoiem q̄ modestia linguę. q Ne ꝓbis oib⁹/q̄ dixi cauēda/vl dicere ꝓposui: r Cōfundari/i ꝓsenti ꝓfusiōe verecūdię:t ī futuro cōfusiōe ignominię. Hiere.ij.e. Quō ꝓfundit fur q̄n deꝑhēdit:sic ꝓfusi sūt dom⁹ isrl. s Et ne accipias ꝓsonā vt delinq̄s/ob ꝓsonę gratiā vl oditū iudiciū querēdo: vel aliquē nō qz hō:sed ꝓpter diuitias vl aliq̄d hmōi honorādo: Hoc est em̄ accipe ꝓsonā: vt dic̄ Greg⁹. in moral. hominē nō qz hō:sed ꝓpter aliq̄d qō circa ipsum est honorare. Prouer.xix.a. Multi colūt ꝓsonā potētis:t amici sunt dona tribuētis. Deut.xvj.d. Nō accipies ꝓsonā nec munera. Prouer.xviij.a. Accipe ꝓsonā impij ī iudicio nō ē bonū vt declines a veritate iudicij. Ro.ij.b. Nō ē ꝓsonax acceptio apud deū. Act.x.e. In veritate cōperi:qz non est ꝓsonax acceptor de⁹. t De lege altissimi. Hic incipit clausula:t ad hęc oīa q̄ sequūt ꝑtinent: Ne cōfundar⁊: vt dic̄ Rab. Et ē sensus: De lege altissimi t testamēto.i.de trāsgressiōe legis t violatione pacti cū deo/ne cōfundaris.q.d.serua legē dei t pactū baptismale. x Et de iudicio iustificare impiū.i.ne cōfundaris de iudicio.q.d.caue ne in iudicio iustifices impiū/ne ꝓfundaris. Prouer.xvij.c. Et q̄ iustificat impiū: t q̄ condemnat iustū:abominabilis est vterq; apud deū. Eccli.xlij.d. Viuificabāt aīas eoꝝ:t violabāt me ad ꝓpīm meū,ꝓpt pugillū hordei t fragmē panis:vt interficerēt aīas q̄ nō moriunt tē. Vl sic. Ne cōfundaris/ t De lege altissimi/ postponēdo eā legi iustiniani. Esa.v.f. Abiecerūt legē dñi exercituū t eloquiū sancti isrl tē.iō irat⁹ ē furor dñi ī ꝓpl'o suo. Vl/ Nō ꝓfundar⁊ de/ v Testamēto/faciēdo: vt q̄dā nolūt ꝓdere testamentū/ etiā instāte morte/ aut ꝓ pudore/aut ꝓ auaricia. Vl/Ne cōfundar⁊/ de testamēto/hui⁹ mūdi nimis amato/vel male admīstrato.℈.xiij.b. Testamentū huius mūdi morte morieꝝ.i.q̄libet firma possessio: vel qō a parētib⁹ ē legatū:qz trāsit mūd⁹ t cōcupiscētia ei⁹.j. Joh.ij.c. Vl/Ne cōfundar⁊ de lege altissimi t testamēto/violato. Aug⁹. O mira dispēsatio/a testatoꝛe fugiūt hęredes:t ituenī ī cruce latrones. Jtē ecce ille testatoꝛ bon⁹:q̄ testm̄ cōscripsit san⁹/ vt illud ꝓfirmaret sepult⁹. Heb.ix.e. Ubi testm̄ ē/necesse est vt mꝛs intꝛcedat testatoꝛ⁊:testamētū em̄ ī mortuis ꝓfirmatū ē. In h testamēto sic cōfirmato septē legauit altissim⁹. Paupib⁹/regnū cęloꝝ:mitib⁹/trā viuēntiū:lugētib⁹/ꝓlationē:esuriētib⁹ iusticiā/satietatē:misericordib⁹/misericordię ꝓsecutionē: mūdis corde/dei visionē:pacificis/dei filiationē: Matth.v.a. Et de h testamēto dictū est.℈.xxiij.c. Et testm̄ altissimi et agnitio veritat⁊. y De ỹbo socioꝝ t viatoꝝ.i.socioꝝ ī via ne cōfundar⁊.i. nō loq̄ris vñ offēdant. Vl/Ne cōfundaris/de ỹbo socioꝝ t viatoꝝ.i. de loq̄citate vl detractiōe vl adulatiōe socioꝝ: vl aliq̄ alio turpi ỹbo habito ī pegrinatiōe. z Et de dātione hereditatis

Septē legauit altissimus

datiõe hereditatꝭ amicoꝝ/ne cõfũdarꝭ.i.de distractiõe hereditatꝭ pupilloꝝ tibi cõmissoꝝ.q.d.hereditatẽ pupilloꝝ tibi cõmissoꝝ ne distrahas vl̃ alienes/ne ꝓfũdarꝭ.Vl̃/ Ne cõfũdarꝭ/ de datiõe hereditatꝭ amicoꝝ.i.q̃ ptinet ad amicos tuos.i.ne des alijs hereditatẽ quã debes dare amicꝭ.Cõtrab mãdatũ facẽ q̃ dat ipijs bona ecclãstica: q̃ sũt bona amicoꝝ.i. iustoꝝ: vel q̃ dat diuitib⁹/qõ deberet dare paupib⁹ amicꝭ christi.

a amicoꝝ: de q̃litate statherę
b ꝛ pondeꝝ: de acq̃sitiõe mul-
c toꝝ ꝛ paucorũ: de corũpti-
one emptiõis ꝛ negociatoꝝ:
d ꝛ de mũlta disciplina filioꝝ:
e et serũo pessimo lat⁹ sangui-
f s nare: sup mulierẽ nequã bõ-
b nũ est signũ. Vbi mañ⁹ mltę
i k sũt clãude: ẽt qõcũq; trades
l m numera ꝛ appẽde: dãtũ vo ꝛ
n acceptũ omne describe. Dẽ
disciplina insensati et fatui ꝛ

a **De q̃litate statherę ꝛ põderũ**/nõ seruata/nõ ꝓfundaris: q.d.serua q̃litatẽ põderis ꝛ statherę ne cõfundaris. Deut. xxv. c. Nõ hẽbis in sacculo tuo diuersa põdera/ maiꝰ ꝛ minꝰ: nec erit i domo tua modꝰ maioꝝ ꝛ minoꝝ. Prouer. xx.b. Pondus ꝛ pondus/mẽsura ꝛ mẽsura/vtrũq; abominabile ẽ apud deũ. Osee.xij.b. Chanaan/i manu eius statherа dolosa. Chanaan interpꝛtat cõmutatio. Tũc chanaan i manu sua statherã dolosam habet: qñ q̃s ecclesiã suã in pinguiorẽ cõmutat: vel qñ p̃latꝰ honorẽ dignitatis appetit/ꝛ onus p̃latiõis abijcit. Glo. Rab. Quãrũ hypocrisis ꝛ dolꝰ dño displicerat/ostẽdit his ẽbis: **De q̃litate ꝛc.** Vñ Prouerb.xj.a. Statherа dolosa abominatio ẽ apud deũ: ꝛ pondꝰ ęquũ volũtas eiꝰ. Qui aũt alit curã vel causã paupis q̃ potẽtis librat: vel sua errata leuiora purat q̃ alioꝝ: vel q̃ imponit in bũeris homi onera grauia ꝛ ipoꝝtabilia: digito aũt suo nõ vult ea mouere: vt dr̃ Matth.xxiij.a. vl̃ q̃ bona i publico/mala aũt i occulto agit: talis hꝫ statherã dolosã ꝛ abominabilis ẽ apud deũ.

b **De acq̃sitiõe mltoꝝ ꝛ paucoꝝ**.i.iniuste acq̃sitoꝝ/ ne ꝓfũdarꝭ.q.d.nihil iuste acq̃ras vl̃ acq̃sitũ retineas/siue parũ siue multũ/ne ꝓfundaris.ℨ.v.a. Noli attẽdere ad possessiões iniq̃s. c **De corruptiõe emptiõis ꝛ negociatoꝝ**/ne ꝓfũdaris.i.de peccato facto in emptiõe ꝛ vẽditiõe. Hiero⁹. Difficile est inẽ vẽditoris emptorisq; cõmerciũ nõ inuenire pctm: qꝛ emptor rẽ emẽdã quãtũ põt vilificat/etiã ꝫ psciẽtiã. Prouer.xx.c. Malum est/malum ẽ dicẽ ois empto::ꝛ cũ recesserit tũc gl̃iabit. Vẽditor aũt rẽ vẽdẽdã quãtũ põt appꝛobat:ꝛ si q̃ d mali ẽ celat. Seneca: mãgones q̃cq̃d ẽ qõ displicat aliq̃ lenocinio abscõdũt. Vterq; ꝛo tã emptor q̃ vẽditor ꝛnegligẽtia ꝛ mẽdacio denotat.ℨ.xxvj.d. Difficile exuit negotiãs a negligẽtia: ꝛ nõ iustificabit caupo a pctis labioꝝ. d

Et de multa.i.moderata/**disciplina filioꝝ**/ne ꝓfũdarꝭ. q.d.noli eẽ nimis durꝰ i disciplinãdis filijs vl̃ subditꝭ. Eccs. vij.c. Noli eẽ iustꝰ multũ: neq; plꝰ sapias q̃ necesse ẽ. e **Et serуo pessimo latꝰ sanguiare**.i.vsq; ad sãguinẽ ꝫberare ne ꝓfũdaris. Seruꝰ pessimꝰ ẽ: q̃ ꝫbis ꝛ exẽplis eruditi nõ põt. Et talis verberibꝰ ꝛ flagellis coercẽdꝰ ẽ .ℨ.xxxiij.d. Seruo maliuolo tortura ꝛ cõpedes. f **Sup mulierẽ nequã**.i.vagã ꝛ luxuriosã: g **Bonũ ẽ signũ**.i. vtilis ẽ custodia signata.q.d.bonũ ẽ custodire firmiter mlierẽ nequã.ℨ.vij.c.Filię tibi sũt/serua corpꝰ illaꝝ.ꝫ.eo. Super filiã luxuriosã cõfirma custodiã. Vel sic: **Sup mulierẽ nequã bonũ ẽ signũ**.i. mulier nequã bonũ signũ q̃q; p̃tẽdit/licꝫ mala sit:ꝛ ió nõ cõfundarꝭ corripe vl̃ custodire eã. Vl̃ sic lege. e **Seruo pessimo latꝰ sanguiare sup mlierẽ nequã**.i.iuxta mlierẽ siue vxorẽ malã: g **Bonũ ẽ signũ**: sic iuxta leonẽ bonũ ẽ ꝫberare catulũ. Illa em̃ disciplina serui/q̃q; corrigit vxor: vel ad minꝰ ptimescit. Prouer.xix.d. Pestilente flagellato stultꝰ sapiẽtior erit. Põt etiã sic legi: e **Latus sanguiare sup mulierẽ nequã bonũ ẽ signũ**.i. nequã mulierẽ ꝫberare vsq; ad sanguinẽ/bonũ ẽ. h **Vbi mañ⁹ mltę sũt**.i.boies q̃ libẽter capent: i **Claude**/cellaria tua/ꝛ alia hmõi: ne forte lateat fur in multitudine: vel ne opoꝝtunitas det occasionẽ furãdi. k **Et qõcũq; trades**/alijs mutuo vl̃ i depositо: l **Numera ꝛ appẽde**/vt scias q̃d vl̃ quãtũ repetere debe/

o de seniorибus q̃ iudicant ab
p adolescẽtib⁹: ꝛ eris erũdit⁹ in
q r oib⁹/ꝛ pbabil̃ i ꝓspectu oim
s viroꝝ. Filiã p̃is abscõdita
t v est vigilia ꝛ sollicitũdo eius
x aũfert somnũ: nẽ forte i ado-
a b lescẽtia sua adultẽra efficiat
c ꝛ cũ virõ cõmorata ꝺdibilis
d e fiat: nẽq; pollũat i vginitа-
f g te sua/ꝛ in p̃aternis suis gra-
h ũida inueniat: ne forte cum
k viro cõmorata trãsgrediat:

as/ne p iniustitiã plꝰ petẽdi tota sũma debiti euacuet. **Mystice** Mystice/admonet doctores ꝛ p̃dicatores vbi diuersę sũt volũtates spũali lucro inhiãtes/caute esse dispẽsandũ ꝫbũ: Alij em̃ tẽptandi: alij discẽdi voto q̃rũt ꝫbũ: ꝫ nõ oia oib⁹ cõueniũt.

m **Datũ vo**/ alij: ꝛ acceptũ/ab alio: **omne describe**/in scẽptis redige: vl̃ in tabulis cordis reconde. Seneca. Lex bñficij est q̃ alter statim obliuisci debet dati: alter debet esse memor accepti. n **De disciplina insensati et fatui**/ non confunderis cõsentiẽdo eis/vel docendo recalcitrãtes ipsi/vel corripiẽdo ipsos: qꝛ tales nõ recipiũt disciplinã. Insensatũ dicẽ: q̃ nihil intelligit: fatuũ q̃ nihil sapit. Et talis indocibilis ꝛ incorrigibilis ẽ oino. Prouer.ix.b. Qui erudit derisorẽ: ipse iniuriã sibi facit: ꝛ q̃ arguit impiũ sibi maculã generat. o **Et de seniorib⁹ q̃ iudicant ab adolescẽtib⁹** nõ ꝓfundarꝭ/ detrahẽdo ꝛ derisẽdo eos.ℨ.viij.b. Mõ ignashoiem i sua senectute: eteni ex nobis senescũt. Job.xij.a. Deridet iusti simplicitas. Sꝫ nõ ipune. iiij. Regl.ij.d. Quadragintaduo pueri deriserũt helisẽũ/dicẽtes: Ascẽde calue/ascẽde calue ꝛ duo vrsi deuorauerũt eos. p **Et erꝭ erudit⁹ i oib⁹**/q̃ ptinẽt ad morũ disciplinã/his q̃ dicta sũt ipletꝭ. q **Et pbabilis**.i.cõmẽdalis: r **In cõspectu oim viroꝝ**.q.d.q̃ ꝓgrua disciplina vnũquq; arguit/eruditũ ꝛ pbabilẽ doctorẽ i ꝓspectu sctoꝝ se ostẽdit. Nec ẽ despicẽda i doctore nimiũ iuuenilis ętas quã vita ꝛ discretio cõmẽdat: sic dicit aplus.j.Timoth.iiij.c. Nemo adolescẽtiã tuã ꝓtẽnat: ꝫ exẽplũ esto fidelibus. s **Filia p̃is absconditа**: ẽ vigilia.i.causa vigilię ipsi: v **Et sollicitudo eiꝰ**/quã hꝫ de ipsa custodiẽda. x **Aufert somnũ**/ab eo: y **Ne forte i adolescẽtia sua adultꝛa efficiat**. Vñ.ℨ.vij.c. Filię tibi sũt/serua corpꝰ illaꝝ. Itẽ.xxvj.b. In filia nõ auertẽte se rc. b **Et cũ viro cõmorata odibil̃ fiat** ei/si nõ iueniat ꝫgo: vl̃ si fiat adultera. d **Aeqñ**.i.aliqñ: e **Pol luat**.i.corrũpat: f **In vginitate sua**/p mentis ꝓcupiscẽtiã. g **Et i patꝛnis suis**.i.dũ ẽ in custodia ꝛ domo patrꝭ: h **Grauida**.i.pgnãs: i **Inueniat**.i.appareat vtero tumescẽte ꝛ ptu appꝛopinquãte. Et itẽ sollicitudo eiꝰ aufert somnũ: k **Ne forte cũ viro cõmorata trãsgrediat**/lectũ ℨ viri sui. Aut certe

Mystice: s **Filia p̃is absconditа**/fidelis aia/christi filia/fide integra. Et hęc custodiẽda ẽ. Vñ Prouer.iiij.d. Oi custodia serua cor tuũ. Ibi inuenies deꝫ h. Itẽ eccl̃ia p̃lato tradita: de q̃.ij. Lor̃.xj.a. Despõdi vos vni viro rc. Hęc filia vigilãt ꝛ sollicite debet custodiri/ne sub regimĩe tuo fiat errore ꝺuida/pctõ polluta/iobediẽs mãdatis/sterilis i opib⁹ bonis. Dicit ꝺ: s **Filia p̃is absconditа**.i. fidelis aia vel eccl̃ia q̃ debet abscõdi mũdo/ne male cõcupiscat: t **Est vigilia**/ p̃is sui.i.eẽ debet. v **Et sollicitudo eiꝰ**.i.p̃is de ila custodiẽda. x **Aufert somnũ**/corpis vl̃ ocij vl̃ carnal̃ voluptatꝭ/abũdę etiã ꝓplatiõis. Prouer.vj.a. Discurrẽ festina/ suscita amicũ tuũ: ne dederꝭ somnũ oculis tuis: nec dormitẽt palpebrę tuę. y **Ne forte i adolescẽtia**/sua.i.i hac p̃senti vita in q̃ adolescere.i.crescere põt i merito: z **Adultera**/ a spõso suo christo: a **Efficiat**/adulterãs cũ diabolo p superbiã: vel cũ mũdo p auariciã: vel cũ carne p luxuriã vel gulã. Osee.vij.a. Oẽs adulterãtes q̃si cliban⁹ succẽsus a coquẽte. Hiero⁹. Vinũ in adolescẽtia duplex intẽtiuũ voluptatis. b **Et cũ viro**.i.christo: **cõmorata**/p fidẽ ꝛ spẽ: c **Odibilis fiat**/si meretrix fiat. d **Aeqñ polluat**/peccato/i vginitate sua.i.i fidei integritate. g **Et i patꝛnis suis**.i. in thalamis patris.i.ecclesia: h **Grauida inueniat**/erroꝛe/quo ad itellectũ: vl̃ malo ꝓposito/q̃ ad effectũ. k **Ne forte cũ viro cõmorata**/vt ꝑus: trãsgrediat/ mãdata

viri sui. a Aut certe sterilis efficiat/ex procuratione vel suffocatione pluis: vel preter nimiam frequentiam concubit⁹. b Sup filiam luxuriosam.i. ad luxuriam pronam. c Confirma custodiam.i. stabile statue custodiam. d Neqn faciat te venire i opprobriu inimicis/ q gaudet de infamia tua.

Mota filia abscondita

S.26.b. dicit filia hgo:q̄ grece dr apocrypha:hebraice alma:qđ nomen i sacra scptura nunq̄ sumit/nisi pro hgine. Scom Piero. Esa. xxiiij.b. vbi nos habem⁹:Ecce rebecca egrediebat hgo pulcherrima.vbi nos habem⁹ istud:hebraeꝰ hz/ alma pulcherria Itē/ Esa. vij.c.Ecce hgo concipiet t pariet filiu hebraeꝰ hz/ alma cōcipiet. Adfram ergo filiam hginē monet auctor parētes sollicite custodire:t cū disciplina nutrire: ne lasciuię t voluptati frena relaxet. Sic intellige de filio. Un.S.xxx.b. Curua ceruicē filij tui i iuuēture:t tūde lata eius dū infans est:ne forte induret t nō credat tibi.

Dystice ✠ viri. a Aut certe sterilis efficiat/in bonis opib⁹. b Sup filiam luxuriosam.i.sup carnalē aiaz: c Confirma custodiam/cogitationē t sensū. d Neqn faciat te veni re i opprobriu inimici.i.demonib⁹:q̄ pcōrib⁹ opprobriose insultāt. Un Ps. Qui tribulāt me exultabūt si mot⁹ fuero. Sequit. e A detractione in ciuitate/ Ul' fm aliam litteram: A detractione in ciuitate/qđa supplēt:ne cōfudaris: sed nimis lōga est subauditio: t ideo supplendū ē opprobriū dico habitū. Ul': a detractione in ciuitate: et abiectione plebis.q.d.tale custodi filiam ne sis i opprobriū inimici tuis: t pter detractionē q̄ fit de te i ciuitate:t abiectione q̄ abijceris etiam a plebe pter malam custodiam filię tuę. Tota em ciuitas t vulg⁹ male loquit de pte cui⁹ filia meretrix ē. Quid igit de p̄/ laro loquit: cui⁹ eccla cū demonib⁹ passim foznicat:sic dicit Ezech.xvj.b. Exposuisti foznicationē tuā oi trāseunti/ vt ei⁹ fieres rc. f Et confundat te/filia meretrix: g In multitudine ppli.i.causa sit tibi pfusionis. h Omi homini rc. Hic docet auctor puritatē cordis t corpis esse seruandā: q̄ maxime p stultū intuitū violat:sicut dr Piere. ix.f. Ascēdit mors p fenestras vras. Et Seneca. Nihil tā damnosū bonis moribus q̄ in aliq̄ spectaculo residere: qđ em p voluptatē facili⁹ vitā surrepit. Piero⁹. Periculose tibi mistrat cui⁹ vultū frequēter attēdis:nā ipudici oculi nō nozūt aię pulchritudinē pfiderare/s corpoz. Hinc pma mlier p stultū pomi itui/tū cecidit. Gen. iij.b. Vidit mlier lignū q̄ eet bonū ad vescēdū:t pulchrū oculis/aspectuq̄ delectabile:t tulit de fructu illi⁹ t comedit. Ubi dic Glo. Nō licet intueri qđ nō licet cōcupisci. Et dauid p stultū intuitū cecidit i bersabee. ij. Regl. xj. a. Ideo dic auctor: h Omi hoi/paupi vl' diuiti/nobili vel ignobili/iuueni vel seni/fęminę vl' mari: i Noli intēdere in specie.i. pter speciē corpalē. Job.v.a. Vidi stultū firma radice:t maledixi pulchritudini ei⁹ statim. k Et i medio mlier noli cōmoz̄ari/nisi velis pburi. Spes em mlier t eloqū t gest⁹ t ornat⁹ t qcqd i ea flāma ē ignis.S.ix.b. Speciē mlieris alienę mlri admirari reprobi facti sūt:colloqū em illi⁹ q̄si ignis exardescit. l De vestimēto em pcedit tinea/ q̄ corrūpit t cōsumit ea. m Et a muliere/ pcedit/ iniq̄tas viri.i.iniq̄ cōcupiscētia prauu desideriū: vt patet i dauid t bersabee. ij. Regl. xj. a. Et in samsone t thānata: Judicl. xiiij.a. Job.xiij.d. Quasi putredo cōsumēd⁹ sū rc. dic Bzegoriꝰ. Sicut tinea de veste nascit:sic pm⁹ mor⁹ de carne oritur et eā corrūpit. Ad litterā:a pma mliere pcessit iniq̄tas viri. n Melior ē iniq̄tas viri q̄m mulier bñfaciēs/ad cohabitandū.q.d.melius ē habitare cū viro iniq̄ q̄m cū mliere bona t pulchra/t securi⁹. Et reddit causā hui⁹. p Et.i.qz: mulier cōfundēs.i.scādalizās: q In opprobriū/est viro suo t patri t toto generi suo/magis q̄m vir iniqu⁹. Dystice/ In hoc loco vir dr qlibet fortis t discret⁹:mlier mēs indiscreta t infirma. Et sepe pringit q̄ vir fortis t discret⁹ labit i peccatū t fit iniqu⁹/s postea pniter. Infirm⁹ hō t indiscret⁹ de bonis opib⁹ sepe supbit t pnitere nescit: Et ita/ n Melior est iniq̄tas viri q̄m mulier bñfaciens.i. vir de iniq̄tate pnitēs: q̄ infirmus de bonis supbiens. Prouerb. xxiiij. c. Septies in die cadit iust⁹ t resurget:impij aūt corruēt in malū. Rab. Sepe culpa fortium fit occasio virtutis:t virt⁹ infirmor occasio peccati. Luc.xv.b. Gaudiū erit i cęlo sup vno peccatore rc. Dyst. Hiuerb. Dozalit. Moralit. n Melior est iniq̄tas viri.i. ingēlitas viri actiui.i. virilit opantis: o Q̄ mulier bñfaciēs.i. ptē platiuus/quiet⁹/vigilijs t ozonib⁹/ac meditatiōi insistēs. p Et mlier cōfūdēs.i. ptēplatiu⁹ supbiēs: q In opprobriū ē cozā deo t angelis t hoib⁹.S.x.a. Odibil ē cozā deo t hoib⁹ supbia. r Memor ero igit rc. Post exhortationē primi/agit auctor de magnalib⁹ dei: iuitās nos ad laudē.q. ex q̄ tāta ē occupationū diuersitas q̄ discrete cognoscere oportz: mlto fort⁹ magnalia dei. r Memor ero igit opes dñi/ ob laudē ei⁹. Thren. iij.c. Memoria memor ero:t tabescet in me aia mea: Hęc recolēs i corde meo i deo sperabo. s Et q̄ vidi:oculis mētis vl' corpis: t Annunciabo/aliis vt t ipsi laudet t magnificet deū. Hec solū annunciāda sūt opa dñi:s etiā scripto cōmendāda ob lōgiorē memoriā. Abacuk. ij.a. Scribe visū t explana eū sup tabulas vt pcurrat q̄ legerit eū. Apocl. j.d. Scribe q̄ vidisti t q̄ sūt t q̄ oportet fieri p⁹ hec. v In monib⁹ dñi opa ei⁹/fiūt.i. dns celerit et facilit opat: qz ipse dixit t facta sūt rc. x Sol illuminās p oia respexit .i. lumie suo oia respicibilia fec. y Et glia dñi.i. imēsitate sua gl'iosa: z Plenū ē op⁹ ei⁹. Sic em op⁹ dei nō pōt fieri sine deo: ita nō pōt psistere sine ei⁹ pūtia. Piere. xxiij.e Cęlū t trā ego ipleo. Loquit auctor cōpatiue.q.d. sicut sol illuminat totū mūdū spgēs lumē suū p vniuersa climata mūdi:ita gl'ia dñi illumiat oia opa ei⁹. Un. Ps. Q̄ magnificata sūt opa tua dne rc. Dystice: x Sol illuminās/christ⁹ p̄dicās: De q̄ Sap. v.a. Sol intelligētię nō ē ozt⁹ nob. Baruch. iij.a. Oriet vob timētib⁹ nomē meū sol iusticię. y Per oia respexit.i. oia vidit. Heb. iij. d. Omnia nuda t aperta sūt oculis ei⁹ ad quē nob sermo. Prouer. xv.a. In oi loco oculi dñi rc. ij. Paral. xvj.c. Oculi dñi pteplanē vniuersā trā. z Et glia dñi.i. laude diuia: a Plenū ē op⁹ ei⁹.i. incarnatio/pdicatio/passio/resurrectio/ascēsio. Mozalit: x Sol illuminās/plat⁹ instruēs vbo t exēplo: y Per oia respexit/oib⁹ cęlit cōdescendēs/oēs cognoscēs/oib⁹ cōis q̄si arbor vitę i medio padisi. z Et glia dñi/nō sua: a Plenū est op⁹ ei⁹.i. plati:qz i oi ope suo:nō suā s dei gl'iā q̄rit. Esa. vj.b. Glia dñi plena ē tra. b Nōne dns fecit sanctos enarrare oia mirabilia sua.i. oia mirabilia dei:q̄ patent hoib⁹/p scōs reuelata sūt:qb⁹ de⁹ reuelauit pmo: vt ipsi alios reuelarēt. Gen. xviij. c. Nū celare potero abraā q̄ gestur⁹ sū: Amos. iij.b. Nō faciet dns de⁹ verbū:nisi reuelauerit secretū suū ad suos suos pphas. Ps. Narrabo oia mirabilia tua.i. oia narrata mea erūt de mirabilib⁹ tuis. c Quę confirmabit.i. iplebit. d Dns omnipotēs stabilis i glia sua.i. seq̄ est homo t angelor glia:licz mobilis i effectu. Boeci⁹. Stabilisq̄ manēs dat cūcta moueri. Sap. vij.c. Mobilis/stabilis. Act. xvij.f. In ipso em viuim⁹ t mouemur t sum⁹. Ul' dr stabilis i glia sua:qz imutabis ē i se: t glia sua ienarrabil'. Jaco. j.c. Apud quē nō ē trāsmutatio rc. e Abyssū.i. pfunditatē psilior. f Et cor homi/bonor t malor: g Inuestiga/bit/dns. Piere. xvij.b. Prauū ē cor hois rc. h Et i altu/ra cor excogitabit.

Boeti⁹ de ciui. li.5.metro.9.

Ps.11.

Ps.25.

Ps.103.

Dystice

Mozaliter

tia eoꝝ excogitabit.i.astutias eoꝝ ita cognoscet q̄si excogitasset. Job.v.c. Qui apphēdit sapiētes i astutia eoꝝ t cōsiliū prauoꝝ dissipat. a Cognouit eīm dñs/ꝑm vtrāq; naturā: b Omnē sciētiā.i.oim tā ꝓteritoꝝ q̄ ꝑsētiū t futuroꝝ habet scientiā:qz nulla creatura inuisibilis est illi/cui oculi sūt vbiq;. c Et

ogitault B

inspexit in signuz

a tabit. Cōgnouit eīm dñs ōmnē
b sciētiā t inspexit i signū eui:
c annūciāns q̄ ꝓterierūt et q̄
f supuētura sūt/reuelās vestigia occultoꝝ. Mō ꝓterit illū
g ōis cogitatꝰ:t nō absc̄dit se
h ab eo vllꝰ ꝑmo. Magnalia
k sapiētię suę decōrauit q̄ ē añ
l sęculū t vsq; in sęculū: neq;
m adiectū ē/neq; minuet̄ nō
n eget alicuꝰ cōsilio. Oꝝ ēsi-
o derabilia oia opa eiꝰ:t tāq;
p scitilla t q̄ ē cōsiderare. Oia
q hec viuūt t mānēt i sęculū:
r in oi necessitate oia obaudiunt ei. Oia duplicia: vnū
s ꝓtra vnū/t ñ fec̄ q̄q; deesse.
t Uniuscuiusq; ꝓfirmabit bo
v na. t Et q̄s sciēs cōfirmābit
x fortitudinē eiꝰ:/Et q̄s satiabit
y videṡ gl̄iā eiꝰ:/ Ca. XLIII.
z Altitudinis firmamētū
a pulchritudo eius est:
b species cęli in visiōne gl̄ię.

qualitas vnius elementi cōtraria est vtriq; qualitati alterius elemēti: sed vna vni/nisi forte in igne et aqua mutuo:t aere et terra sil'. Unde.ē.xxxiij.c. Duo cōtra duo: vnū cōtra vnū.

a Et nō fecit quicq̄ deesse.i.nihil imperfectū fec̄. Deut. xxxij.a. Dei ꝓfecta sūt opa. Uel/ Nō fecit quicq̄ deesse/ vniuerso:licz in pte aliq̄s sit defectus:qz q̄d nō habet ille in se habet in alio. Similit̄ de terris t regiōib⁹. Un̄ Gen̄.j.d. Uidit deꝰ cūcta q̄ fecerat: t erāt valde bona. Augꝰ. Singula ꝑ se bona sūt:sed oia valde bona. b Uniuscuiusq; rei/cō-
firmabit/deꝰ/bona.i.naturales q̄litates: et licz pugnēt ad inuicē:t se mutuo corrūpāt:nō tñ omnino corrūpere se valēt: qz nō agūt ꝑm se tota: ꝑ ꝑm partē: vt dictū ē. c Et quis sciēs cōfirmabit fortitudinē eiꝰ.i.deꝰ.q.d.nullꝰ:qz ita firmata ē:vt meliꝰ firmari vel aliter mutari nō possit.s.fortitudo q̄ robustissimꝰ ē: Job.ix.c. Sed quare ipse dicit: Quis sciēs cōfirmabit fortitudinē eiꝰ: t nō potiꝰ q̄s potens vl' qui fortis. Respōsio. Prudētia fortitudinē cōfirmat:qz vt dicit Gregoriꝰ sup Job:ideo consilium fortitudini addit: qz sine ipso in ꝓceps ruit. Quia ergo nullus sapientior deo bene dicit: Quis sciēs cōfirmabit fortitudinē eius.
d Et q̄s satiabit videṡ gl̄iā eiꝰ.q.d.nullꝰ. Od̄ videt falsum.dicit eīm Ps̄. Satiabor cū apparuerit gl̄ia tua. Solutio. Duplex est famis: defectꝰ.s.et affectꝰ siue desideriꝰ: et vtriq; fami rñdet sua satietas. Quę rñdet ꝑori fami erit i patria:qz nullꝰ erit defectꝰ ibi: Et de illa dic̄ Ps̄. Satiabor cū apparuerit gl̄ia tua. Satietas q̄ rñdet secūdę fami/nō erit i patria: qz affectꝰ siue desideriū nunq̄ satiabit q̄n desideret q̄d habet. Un̄.ē.xxiij.c. Qui edūt me adhuc esurient ꝛc. Et hāc cōcordātiā adducit hic Rabanꝰ. Expo. Ca.XLIII.

Altitudinis firmamētū ꝛc. In fine ꝓcedētis capituli inuitauit auctor ad laudē dei: In hoc aūt capitulo de catalogo creaturarum ostēdit q̄ sunt causa laudis diuinę/ incipiēs a supioribus.i. a firmamēto/dicēs:
e Altitudinis firmamētū. Hypallage ē.i.altitudo firmamēti. Uł altū firmamētū: vt sit endiadis. f Pulchritudo eius est.s.dei: id est signum et ostensio pulchritudinis eiꝰ. g Species cęli.i.pulchritudo firmamenti. b In visiōe gl̄ię.i.ad videndū gl̄iā dei. Per altitudinē em̄ t pulchritudinē cęli videt quodāmodo gl̄ia dei.i.sapiētia/potentia t beniuolētia dei. Unde Ro.j.c. Inuisibilia dei a creatura mūdi ꝑ ea quę facta sūt intellecta cōspiciunt. Sap̄.xiij. b. A magnitudine speciei t creaturę cognoscibiliter poterit creatoꝝ hoꝝ videri.

Dystice. e Altitudinis firmamentū.i.altitudo sacrę scripturę quę ad cęlestia secreta ascendit: t docet diuidere aquas ab aquis: id est mala a bonis. f Pulchritudo eius est species cęli in visione gl̄ię.i.in hoc q̄ declarat decorem et maiestatē dei.j.Corinth̄.xiij.d. Uidemus

Dystice

Al. ꝓquā ꝓ Ouidius. i. metamorꝓh.

Al. non hꝫ ꝓ Et q̄s sciēs ꝓfitebit fortitudinē eius

Ps.91.

Ps.16.

Ps.16.

ꝯatoꝛ hoꝛtꝰ videꝛi. a Sol in aspectu.i.in oꝛtu qꝰ ꝑmo in/spicit i ascẽsu ad nostrꝰ hemispꝫiꝰ: b Annũciãs/die. c In exitu.i.in occasu/qꝰ exit a nob noctẽ annũciat/supple: vt ꝙ annũciãs diasyrmicꝰ sit. d Vas admirabile/sol vlꝯ firmamentꝰ. e Opus excelsi.i.dei/nõ naturę vel artificis alterius. f In meridiano.i.i meridie: g Exurit terrã:qm tũc magis directe exꝑãdit radios suos supꝛã. Vel/ f In meridiano/tpe.i.in estate: g Exurit terrã: id ẽ tũc calidioꝛ ẽ sol. b Et in cõspectu ardoꝛis eiꝰ.i.qꝰ intensioꝛ est caloꝛ eiꝰ.s. in diebꝰ canicularibꝰ: i Quis poterit sustinere:q.d.nullꝰ aut rarꝰ. k Foꝛnacẽ custodiẽs.i. sol caloꝛẽ suũ nutriẽs ⁊ tempans abstractione aquarũ maris. l In operibꝰ ardoꝛis.i.ad opandũ ardoꝛẽ. Sicut enim i foꝛnace nutrit et custodit ardoꝛ ꝑ asperſionẽ aquę:sic sol suũ ardoꝛẽ ꝑ abstractionẽ aquarũ maris tempat ⁊ custodit. Vel/ In operibꝰ ardoꝛis.i.opatiõe ardoꝛis q̃ abstrabit aquas maris ⁊ suspẽdit in nubibꝰ. m Triplicit sol exurẽs mõtes:id est tribus hoꝛis diei.s.tertia /sexta /nona :vel tribus mensibus anni.s.iulio/iunio/augusto:vel tribus ptibus mũdi mundi/asia/europa /aphꝛica. n Radios igneos exufflãs.i. emittẽs sicut folles flatũ emittũt ad incendendũ caminũ. o Et refulgẽs radijs suis:quibꝰ expansis per mũdũ oia illumiant. p Obcęcat oculos: quia tũc nõ põt conspici sol reuerberatis oculis. q Magnus dñs ꝙ fecit illũ/solẽ: qui totũ mũdũ illumiat. s Et i sermonibus eius.i.in ꝓceptis dñi: t Festinat iter.i.festinãter implet iter suũ sol.q.d.ꝓceptũ dñi exequit sol indesinenꝫ. v Et luna in oibꝰ.i.apud oẽs gẽtes: x In tpe suo.i. ꝟm cursũ suũ: Est/ y Ostẽsio tpis.i.distinctio temporũ .i. ꝑ vices suas tpa variat. Et hoc ꝟm mozẽ hebꝛeoꝝ:ꝙ tpa annos ⁊ mẽses distinguũt ꝟm cursum lunę. z Et signũ ęui.i. diurni tpis ⁊ ętatis mundi. Judęi em̃ ꝟm lunã cõputant ętatẽ mũdi. a A luna signũ diei festi.i.ꝟm lunam siue lunatiões festa ozdinanꝫ ⁊ obseruanꝫ apud iudęos. Lunã dico/ b Lumiare qꝫ minuit i cõsummatione.i. post cõsũmationẽ siue post pleniluniũ. Vel/ minuit in cõsummatiõe.i.eclipsat in pleniluntio. c Mẽsis ꝟm nomẽ eius est.i.denominat mẽsis a luna. Judęi em̃ ꝑ lunationes distinguũt.i.denoiant mẽses. Vocant em̃ marciũ illã lunationẽ q̃ termiat i marcio:⁊ sic de aliꝭ. d Crescẽs/paulatim/admirabilit:qꝝ simplices admiranꝫ: e In cõsũmatiõe.i.vsq̃ ad cõsummationẽ.i.pleniluniũ:⁊ post incipit minui: et sic est in augmẽto vl decremento luna: vnde mutabilitas causat in

a Sol in aspectu annũciãns i
b oꝛtu: vas admirabile opus
c excelsi. In meridiano exurit
d terrã: et in cõspectu ardoꝛis
e ei qꝫ potẽrit sustinere: Foꝛ
f nacẽ custodiẽs in operib ar/
m doꝛis. Triplicitẽr sol exurẽs
n montes radiõs igneos ex/
o ufflans:et refulgens radijs
p q suis obcęcat oculos. Mag/
r s nꝰ dñs qui fecit illũ:⁊ i ser/
t monib eius festinauit iter.
v x Et luna in omib in tẽpoze
z suo/ ostẽsiõ tpis ⁊ signũ ęui.
a Alũna signũ diei festi/lumi
b nare qꝫ minuit in cõsummia
c tiõe. Mẽsis ꝟm nomẽ eiꝰ est
d e crescẽs admirabilit i ꝓsũmá

eboze grãdẽ. e Opus excelsi.s.xxiij.a. Et qui creauit me/requit in tabernaculo meo. Sol/ f In meridiano.i. christꝰ i feruoze charitatis. g Exurit terrã.i.cõsumit terꝛenitatẽ. Ps. Nec ẽ q̃ se abscondat a caloꝛe eiꝰ. Apocl.i.d. Facies eiꝰ lucebat sicẽ sol i ꝛtute sua. b Et i ꝓspectu ardoꝛis eiꝰ.i.furoꝛis ardẽtis i die iudicij. i Quis poterit sustinere: Malach.iij.a. Quis poterit cogitare diem aduẽt eiꝰ: ⁊ qꝫ stabit ad videndũ eũ: Esa.xx.f. Ecce nomẽ dñi venit de longinq̃: ardẽs furoꝛ eiꝰ ⁊ grauis ad portandũ. Vel i bono: b In ꝓspectu ardoꝛis eiꝰ qꝫ poterit sustinere.i.qꝫ

Ps.ii.

Mt.vltimo

Mt.primo

potẽrit habitare cũ ardoꝛib sempiternis:in splẽdoꝛibꝰ sancto/rũ: Esa.xxxiij.b. Quis poterit habitare de vob cũ igne deuoꝛante:aut qꝫ habitabit ex vobis cũ ardoꝛib sempiternis: k Foꝛnacẽ custodiẽs i opib ardoꝛis.i. ignẽ gehẽne ꝓparas pctoꝛib ꝑ peccatis. m Tripliciter sol exurẽs mõtes:qꝛ christꝰ sup quos peccatũ cogitatiõis/ locutiõis ⁊ opis ętna flãma cõcruciat vel inflãmat igne pęnitẽtię.i.contritiõe/cõfessiõe/satisfactiõe/vel fide trinitatis. n Radios igneos exufflãs.i.emittẽs verba ꝺdicatiõis suę lucẽna et inflãmatia ad amoꝛẽ: sicut flatus folliũ fabri accẽdit ignẽ. o Et refulgẽs radijs suis.i.miraclis ⁊ doctrinis. p Obcęcat oculos/iudęoꝝ nõ credentiũ. Joh.ix.g. In mundũ hũc veni: vt q̃ nõ videt videãt: ⁊ q̃ vidẽt cęci fiãt. Sap.ij.c. Circũueniamꝰ iustũ:qm̃ iutilis ẽ nob:⁊ grauis ẽ nob etiã ad videndũ. Infirmis oculis odiosa ẽ lux:q̃ sanis ẽ amabilis. q Magnꝰ dñs.i.deꝰ ꝑ ꝟm diuinitatẽ. r Qui fecit illũ/boꝛeys s Et i ꝟm̃ oibꝰ eiꝰ festinauit iter/filiꝰ ad passionẽ currẽs sicẽ sol ad occasũ:deinde ad iferniũ:inde redẽs festinãter/ascẽdit i ęlũ. Ps. Exultauit vt gigas ad currẽdã viã:a sũmo ęlo egressio eiꝰ:⁊ occursus eiꝰ vsq̃ ad sũmũ eiꝰ. Can.ij.b. Ecce iste venit saliẽs i mõtibꝰ/trãsiliẽs colles. Phil.ij.a. Humiliauit semetipsũ/factꝰ obediẽs vsq̃ ad mortẽ/mortẽ aũt crucis: ꝛpter qꝫ ⁊ deꝰ exultauit illũ. v Et luna i oibꝰ i tpe suo ostẽsio tpis. Luna eccl̃ia est:q̃ a christo illuminat/sicẽ a sole luna: Et sole vmbꝛescente conuersa est in sanguinẽ.i.christo moꝛiẽte aspsa est sanguie multoꝝ martyꝝ. Matth.xxiiij.c. Post tribulationẽ dieꝝ illoꝝ sol obscurabit:⁊ luna non dabit lumẽ suũ. Joheł.ij.g. Sol cõuertet in tenebꝛas:⁊ luna i sanguinẽ anteq̃ veniat dies dñi magnꝰ ⁊ hoꝛribilis. Hęc luna in oibꝰ i oi tpe suo ẽ ostẽsio tpis.i.apud oẽs gẽtes ꝑ miracula ⁊ doctrinã suã apte ostẽdit tpus plenitudinis aduenisse. Gał.iij.a. Ubi venit plenitudo tpis misit deꝰ filiũ suũ natũ de muliere factũ sub lege. Hiere.viij.c. Milꝰ i ęlo cognouit tpus suũ:turꝛ ⁊ hirũdo ⁊ ciconia custodierũt tpus aduentꝰ sui:populꝰ aũt meꝰ non cognuit iudiciũ dñi. z Et signũ ęui.i. ęternitatis. Jn hoc ẽ q̃ in ꝓmitiua eccl̃ia christianis erãt oia cõia. Charitas etiã eccl̃ię oia cõia facit:repsentat em̃ statum ęternitatis vbi omnia omib cõia facit:qꝛ charitas nõ ġrit q̃ sua sunt:ꝫ q̃ iesu christi. a A luna signũ diei festi.i.ęternę visiõis:vel diei iudicij: De q̃ Esa.x.a. Quid facietis i die visitatiõis ⁊ calamitatꝫ: Osee.ix.a. Quid faciet i die solẽni/ in die festiuitatꝫ dñi: b Lumiare qꝫ minuit i ꝓsũmatiõe/ẽ luna.i.eccl̃ia:qꝛ sancti viri quãto maioꝛes sũt ⁊ pfectioꝛes:tãto minoꝛes ⁊ vilioꝛes se reputãt:⁊ tũc magis lucẽt i se et illuminãt alios. Job.xj.d. Cũ te ꝓsũptũ putaueꝛi oꝛieris vt lucifer.s.iij.c. Quãto magnus es hũilia te in oibꝰ. Luc.xxij.c. Qui maioꝛ ẽ i vob fiat sicẽ minoꝛ. Ezech.xlij.a. Bacophylacia i supioꝛibꝰ erãt hũilioꝛa. Hoc specialit ꝙuenit beatę ꝛginj: q̃ cũ salutarẽt ab angelo vt dei matꝛ: rũdit: Ecce ancilla dñi: Luc.j.d. c Mẽsis ꝟm nomẽ eiꝰ ẽ crescẽs admirabilit i ꝓsũmatiõe .i. ꝑmiũ mẽsuratũ/ ꝟm mẽsurã meriti crescit Esa. vlt.g. Erit mẽsis ex mẽse/⁊ sabbatũ ex sabbato.i.

Mystice ✻ nũc ꝑ speculũ sacrę scripturę. a Sol i aspectu.i.christus in ꝓmo aduẽtu. b Annũciãs/miscoꝛdiã/ c In exitu.i.in secũdo aduẽtu annũciãs iusticiã. Vl/ a Sol i aspectu.i.christꝰ i suo oꝛtu:fuit / b Annũciãs/pacẽ. Vñ Luc.ij.b.dicit angeli: Gl̃ia i excelsis deoꝝ:⁊ i ꝛra pax hoibꝰ. c In exitu/a mũdo fuit annũciãs pacẽ. Joh.xiiij.d. Pacẽ relinq̃ vob:pacẽ meã do vob. d Vas admirabile.i.coꝛpꝰ christi/scrinũ totiꝰ trinitatꝫ: Col.ij.b. e Opꝰ excelsi:opꝰ dei valde mirabile. Mã cõtẽtũ maiꝰ ꝓtineꝫ:⁊ q̃d mirabiliꝰ q̃s lux deitatꝫ i testa hũanitatꝫ: Dieu.xxxj.d. Nouũ creauit dñs sup ꝛrã:fęmia circũdabit virꝝ. d Vas admirabile/christꝰ hõ/plenũ gr̃ę ⁊ veritatis: Joh.j.b. e Opꝰ excelsi. Esa.xliij. Ego dñs creaui illũ.s. d Vas admirabile:beatꝰ paulus. Act.ix.c. Vas electiõis mihi est iste. e Opus excelsi:qꝛ ĩmediate a dño sine misterio hois ẽ cõuersus. Vl d Vas admirabile:beata virgo/arca noe: Gen.vj.c. Urna aurea plena mãna: Deb.ix.a. Pera dauid.j. Regꝫ.xvij.c. Thꝛonus salomonis.iij. Regꝫ.x.c. Fecit rex salomon thꝛonum de

✻ pręmiũ ex merito

bilitas causak in creaturis. a Vas castrox.i.collegiū planetax:t ꝑm ḡ imaginē castrox gerūt:qz ordinata sūt: Unde et militia cęli a gētib⁹ appellank. Esa.xxxiij.a. Plicabunk sic liber cęli:t ois militiā eox. Ink ḡ luna dr regina. Hiere.vij.d. Mulieres cōspergūt adipē/vt faciant placētas reginę cęli. Vel/Vas castro

B t.castox rū.i.luna quę nō solū a sole sed ab omnib⁹ planetis/vt dicūt/recipit aliquā mutationē: t ita quodāmodo hospirank apud eam: et ideo dicitur/vas castrox. Alia littera habet: a Vas castox.i.luna ḡ dr vas castox: qz castę mulieres/t casti viri eam colebant. Ūn dicit Isiō.q luna dicik p syncopā qsi lucina: De q virgili⁹. Casta fave lucina mihi. Vel aliter t melio⁹: a Vas castox/media corrupta.i.si qñ continens castorē t pollucem:et per hoc intellige alia signa ẓodiaci. b In excelsis in firmamēto cęli resplēdēs gliose.i.i firmamēto qō ē cęlū. Deinde adiūgit auctor de dimnib⁹ steillis vniuersalik/dicēs: d Species cęli.i.decor/t pulchritudo cęli: e Gloria stellax.i. splēdor siue luminositas stellax. Hoc aūt nō habēt stellę a se s a deo: Ūn sequik: f Mūdū illuminās in excelsis dns.q.d.etsi stellę cęlū ornāt t mūdū illumināt/nō ideo sūt colendę t adorādę:sed de⁹ qui hanc gloriā illis dedit:t tales illas creauit. g In vbis sancti.i.i ꝓcepto dei. i Stabūt ad iudiciū/stellę.i.post iudiciū qsi impleto officio suo qescēt. Habacuk.iij.c. Sol t luna steterūt i habitaculo suo.i. stabūt. l Et nō deficiēt/citra diē iudicij: m In vigilijs suis.i.i exercitatiōe officij sui:qō vigilāter iplet. n Vide arcū tc. Postq̄ disputauit auctor de sole t luna et cęteris stellis/agit de effectib⁹ eox. Et ꝓmo agit de effectu solis.i. de arcu cęlesti.i. iride:ḡ fit ex radio solis et aquositate nubis apposite soli. Et qz hoc ē op⁹ mirabile/dic: n Vide arcū: id est iridem factū ad modū arcus. Et qz q̄dā viderūt t quasi deū adorauerūt/non attendentes factorē eius: Ideo subdit:

℣ Et benedic.

Dyrtice ✻ ꝑmiū ex merito. Admirabilik dic:qz soli deo notū est incrementū meriti. In cōsūmatiōe ꝓo dic:qz boni dū crescūt in veritate/ decrescūt reputatiōe. a Vas castrorū in excelsis in firmamēto cęli resplēdēs gliose.i. ecclesia diuersos ordines fidelių cōtinēs/ in alto ꝓtutū collocata: tribilis vt castrorū acies ordinata: Cantl.vj.d. Ubi dicit tvirtutis Glo. Ecce quāto in se pfectius ordinē†vnitatis collocat:tanto terribilior est dęmonibus. Nota quattuor hic ḡ dicunk de ecclesia: q est vas:q est vas castrorum: q ē in excelsis:q est resplendens in firmamento. Vas quidē dicik ecclesia: qz est receptaculū gratiax cōtinens omne gen⁹ vini/ Rosatū: martyrū:floratū/ virginū:ferratū/cōfessorū:cupatū/pęnitentiū. De quo vase dr Ack.x.b. Vidit petrus cęlū apertū:t descēdens vas quoddā velut linthеū magnū quattuor initijs submitti de cęlo in terrā: in quo erāt oia quadrupedia t serpētia terrę t volatilia cęli. Esa.xxij.g. Suspendā super eum omnē gloriā domus patris eius: vasorū diuersa genera/omne vas paruulum: a vasis craterarū vsq̄ ad omne vas musicorum. a Vas castrorū/dicik: qz semp est in acie t in bello cōtra quattuor hostes atrocissimos semp pugnās: Dęmones/ hęreticos/ tyrannos/falsos fratres. Unde Cantl.vij.a. Quid videbis in sunamite/nisi choros castorū: b In excelsis/ dicik: quia sup montē virtutū posita. Ūn Matth.v.b. Nō pōt abscōdi ciuitas sup montē posita c Resplendens in firmamento/dicik:quia i firmitate veritatis t fidei luce ꝓdicationis p totū orbem gloriose resplendet. Matth. v.b. Vos estis lux mūdi. Alia littera habet: a Vas castox/corde t corpore. Tm em illi i ecclesia sūt numero t merito:q̄ castitatē seruant.s.coniugalē vel vidualē vel virginalē: Job/ Moe/ Daniel. Ezech.xiij.e. Si fuerint tres viri isti in medio ei⁹:noe daniel t iob/ipsi i iusticia sua liberabūt animas suas. d Species cęli gloria stellax.i.ornat⁹ ecclesię est pulchritudo sanctorū:qui dicunk hui⁹ mūdi illuminatio:t i ecclesia sunt fixe sicut stellę in cęlo . Judicl.v.e. Stellę manentes in ordine suo cōtra sisarā pugnauerūt. j.Corl.xv.k. Differt stella a stella in claritate.i.sanctus a sancto in sanctitate. Sed qm̄ nō a seipsis habēt lucē/ qua mūdū illuminānt:ꝺ a christo: Ideo cōuenienter subiūgit: f Abundū illuminās i excelsis dns.i.ꝓ excelsos vita et scientia: scz apostolos. Vel/Dns in excelsis/existens .i. ad dexteram patris sedens: vñ misit spiritū sanctū i apostolos: quo illuminata est tota ecclesia. Esa.lx.d. Nō occidet vltra sol tu⁹ t luna tua nō minuet: qz dns erit tibi in lucē sempitnā. g In vbis/festiuitatis et ꝓperatiōis t interrogatiōis. h Sācti.i.christi suos sanctificātis. i Stabūt/stellę.i.iusti/lęti/t securi. k Ad iudiciū.i.in iudicio malis timētibus t recedētib⁹ i infernū. Sap.v.a. Tūc stabūt iusti i magna cōstātia aduersus eos q̄ se angustiauerūt t q̄ abstulerūt laborē eox. l Et nō deficiēt/iusti in ꝑsēti vita. m In vigilijs suis/quib⁹ inuigilāt ad sui et ꝓximi custodiā/ad ꝓcauēdā hostis fraudulētiā/ ad cōseruandam dei amicitiā. Esa.xl.g. Qui sperant in domino mutabunt fortitudinē:assument pēnas sicut aquilę:current t non laborabūt:ambulabunt t non deficient. Et reddit Glo.rationem: quia in patiētia sua possidebūt animas suas. Lucl.xxj.d. Precincti lumbos suos t lucernas ardētes i manibus/expectāt dm̄ suum qñ reuertak a nuptijs: Lucl.xij.e. n Vide arcū tc. Sic dic Aristoteles in li.meteorox: Iris nō videk nisi i medietate circuli. Ūn cū dicat h auctor: Hyrauit cęlū i circuitu/ patet q̄ mystice debet intelligi q̄ dicit de arcu. Arcus igik sacra scriptura ē: De quo dicik i Ps. Ps.7. Arcus dicik sacra scꝓtura
Arcū suū tetendit t parauit illū. De quo tres sagittę spūaliter iaciunk. Una sagitta cōminatiōis: secūda sagitta ꝓmissionis:tertia sagitta exhortatiōis. Ūn sequik i versu: Et in eo parauit vasa mortis/sagittas suas ardētib⁹ effecit. Et hę sūt tres sagittę de q̄b⁹ ionathas/cobūba dñi siue donario dei/dic ad dauid.j.Regl.xx.d. Sedebis iux lapidē cui nomē ē ecel: t ego mittā tres sagittas iuxta eū t iaciam quasi exercēs me ad signum. Arcus manu tenek: alioquin inutilis est: et sacra scriptura debet manu teneri.i.opere adimpleri/alioquin pax prodest. Job.xxix.d. Arcus me⁹ in manu mea instaurabik. Ubi dicit Gregor⁹. Arcus in manu instaurak: dum quicq̄d de sacro eloquio studendo cognoscik/viuendo adimpleк. Arcus duo habet:lignū.s.et chordam. Lignū durū est et rigidum: chorda mollis est t lignū curuat. Lignum igik ē vetus testamentū/durum et impōrtabile. Ack.xv.c. Hoc est onus qō nec⁹ nos rc. Cornua ligni mobilia/sūt cerimonialia:quę ꝓ chordam noui testamenti flexa sunt in spiritualem intelligentiam. Seditū quod manu tenek imobile ē:t significat mozalia quę immobilia remanserūt in veteri testamento. Chorda

✻ mollis est nouū

Aliter Aliter. Arcus christ⁹. Zach.ix.c. Extendam mihi iudā qua/si arcum:id est christū:dicit Glo. Duo cornua huius arcus sunt duę naturę in christo. Chorda/vnio earū. De qua dixit Johānes baptista. Joh.j.d. Cui⁹ nō sum dignus vt soluam corrigiam calciamēti eius. Cornua hui⁹ arcus ad terrā versa sunt/sicut in iride:qō est signū pacis. Gen.ix.b. Ponā arcū meū i nubib⁹ cęli:t erit signū fęderis.i.pacis/ inter me t terram. Arcus tricolor est. Rubeus/cerule⁹/viridis: Et christ⁹ rube⁹ fuit in passiōe. Cantl.v.c. Dilect⁹ meus candid⁹ t rubicūd⁹. Cerule⁹ fuit i flagellatiōe. Esa.liij.b. Cui⁹ liuore sanati sum⁹. Viridis i patiētię lōganimitate t inocētię puritate. Lucl.xxiij.e. Si i viridi hoc facīt/in arido qd fiet: Sagittę emisse ab hoc arcu fuerūt ꝓba ꝓdicatiōis t doctrinę ei⁹. De quib⁹ dicik in Ps. Sagittę potētis acutę cū carbonib⁹ desolatorib⁹. Et alibi. Emitte sagittas tuas t ꝓturbabis eos. Inuitans igik nos auctor ad christi imitationē/dicit: n Vide arcū.i.respice christū i ꝑsepio humilē: in mūdo pauperē: in cruce stabilem: in inferno fortem: in cęlo sublimem: in iudicio iustum iudicē. Malach.iij.a. Quis stabit ad videndū eum:

Ps.119. Ps.143.

a Et benedic. i. lauda vel bonū dic. b Qui fecit illū. i. deū/qui dicit Gen. ix. b. Arcū meū ponā i nubib⁹ cęli: et erit signū fœderis inter me & terrā. Et q̄ diuersitas colorū ē in eo q̄ facit eū speciosum/subiūgit: c Valde speciosus est in splēdore suo/quā habet a radijs solijs ꝓm qualitatem nubis aquose. d Gyrauit cęlū. i. circumcudit vel vallauit. e In circuitu glorię suę. i. ꝓm circuitū figurę suę gloriose. i. semicirculari: q̄ dicit gloriosa ꝓpter mysteriū: vt patebit infra. Et q̄ dixerat būdicendū esse illum qui fecit iridem: ne crederet q̄ ab homīe fact⁹ fuisset adiūgit: f Manꝰ excelsi aperuerūt illū. i. arcū: deꝰ fecit illū & apit & ostēdit i cęlo i signū fœderis pꝰ diluuiū: q̄ ante nō apparuerat: vt dicit Glo. sup Gen. ix. Manum excelsi vocat christū/sapientiā & virtutē dei/ꝓm quā deꝰ opat oia. Nec solū ꝓpter iridem būdicendꝰ ē deꝰ: sed ꝓpter niuē et cęka que fecit. Ūñ sequit: h Impio suo accelerauit niuē. i. velociter descēdere fecit. k Et accelerat cozuscatiōes emittere iudicij sui/ante tonitrua: quę pueniunt exventis calidis & siccis conprehensis in nubibus inflāmantibꝰ eas Et dicūt cozuscatiōes iudicij: q̄ timozē incutiūt: vl q̄ memoriā de iudicio faciūt: vel q̄ ex dei iudicio et arbitrio fiūt. l Propterea. i. ꝓpt iudiciū & ꝑiriū & arbitriū dei: m Apti sūt thesauri/niuis & grādinis & nubiū & hmōi. i. occulte causę eoz: sic dic Glo. sup illud Ps. Qui ꝓducit vētos de thesauris suis. i. de occultis causis. De q̄b⁹ dr Job. xxxviij. c. Nūquid ingressus es thesauros niuis/aut thesauros grādinis asperisti: Vapozes em̄ de tra ascēdūt vsq̄ ad mediū aer̄ interstitiū: qui veniēte calore descēdūt: & p maiorē vel minorem frigiditatē cōdensati fiūt pluuia vel nix vel grando: et ꝫ si vapoz humidus ascēderit: si aūt sicc⁹/fient venti vl nubes. Hmōi thesauros apit deꝰ cū occultas causas istoz et eoz q̄ accidūt mūdo ostēdit/vel q̄n effectū exire facit: n Et euolauerūt nebulę sic aues/impulsu vētoz. p In magnitudine sua. i. in ꝑtute potētię suę: q Posuit/in cęlo siue i aere: r Nubes/ex vaporib⁹ cōdensatas: vt dictū ē. s Et cōfracti sūt. i. resoluti. t Lapides grandinis/p frigiditatem ex vaporibus congelati. v In ꝗspectu eius. i. ad nutū dei. x Cōmouebunt/mōtes: ad litterā/fient ꝛremoꝰ p loca: Matth. xxiij. a. Et a ꝓsentia filioz israł/ etiā mōtes moti st: sic dr in Ps. Mōtes exultauerūt sic arietes & colles sic agni ouiū. z Et i volūtate eiꝰ aspirabit noth⁹/q̄ alio noīe dr auster/vētꝰ calidꝰ q̄ suo calore dissoluit nives et glacies: De q̄ Can. iij. d. Surge aq̄lo & veni auster &c.

Ps. 134.

Ps. 113.

Mystice

a et benēdic: & qui fecit illum. b Valde speciosus est in splēdore suo. Gyrauit cęlū i circuitu glię suę: manus excelsi apuerūt illū. Impio suo accelerauit nimem: et accelerat cozuscationes emittere iudicij sui. Propterea aperti sūt thesauri: & euolauerūt nebulę sicut aues. In magnitudine sua posuit nubes: et confracti sunt lapides grandinis. In cōspectu eius cōmouebunt montes: & in volūtate eius aspirabit nothus.

Vox tonitrui eius.

✠ mollis ē nouū testamentū: q̄b⁹ duricię veteris testamēti emollit. Unde Matth. v. f. Dictū est antiquis: oculū ꝓ oculo: dentē ꝓ dēte: ego aūt dico vob/nō resistere malo. Itē. xj. d. Discite a me: nō moyse/q̄ mitis sū & humilis corde: & inuenietis requiē aiabus vestris: iugū em̄ meū suaue ē & onus meū leue. Lignum sinistra manu tenet: chorda dextera trahit: q̄ vet⁹ testamentū tēporalia ꝓmittit: quę p sinistrā significant: nouū ꝙo testamentū ꝓmittit ęterna/q̄ p dexterā significant. Cant. ij. b. Leua eius sub capite meo & dextera illius amplexabit me. De hoc dr. j. Paral. v. c. Filij ruben & gad & dimidię tribus manasse viri bellatores scuta portātes & gladios & tendentes arcum. Tendit aut̄ arcus iste in studio: Unde dicit: Vide arcū. i. sacram scripturā disce. Job. v. Scrutamini scripturas. a Et benedic/ore/corde/opere. b Qui fecit illū. i. q̄ sacrā scripturam/non solum dixit: sed et fecit. Act. j. a. Cępit iesus facere et docere. c Valde speciosus est in splendore suo. i. in expositiōe mystica: vel in ęterna ꝓmissione. d Gyrauit cęlū. i. ecclesiam: e In circuitu glię suę. i. ex oi parte sacra scꝑtura gl̄iosis doctrinis ꝓtegit eccl̄iā: q̄ de supnis & infimis loq̄t: et ꝫ dęmonū/carnis/mūdi insidias munit. Ūñ & quattuoz aialia: Apoc. iiij. c. plena sunt oculis & in circuitu & int⁹. f Manus excelsi. i. opa christi: g Aperuerūt illū. i. apte intelligi fecerūt. Tota em̄ scriptura est de christi incarnatiōe/passione/resurrectiōe/ascensiōe/spūssancti missione: & cęteris eiꝰ opib⁹: q̄ oia vsq̄ ad christū latuerūt i figura. Sz ītrāte sole i nubē. i. christo descēdēte i ꝙginē: disparuerūt nebulę figurarū & apparuit veritas earū. h Impio suo accelerauit niuē. i. frigida et cōgelata corda peccatoꝝ pdurit velociter ad nitozē iusticię. Unde Ps. Qui dat niuē sicut lanā. De qua fit vestis christi. k Et accelerat cozuscationes emittere iudicij sui. i. terrozes iudicij sui: & virtutū miracula. Ps. Illuxerūt coruscationes tuę orbi trę. l Propterea. i. ꝓpter imperiū dñi et virtutū miracula. m Aperti sūt/mūdo/thesauri/niuis. Sic i ꝓuersatiōe pauli. Act. ix. a. Et i vocatiōe matthei: Matth. ix. a. Pœnitentia magdalenę: Luc. vij. f. De quib⁹ thesauris dicit Job. xxxviij. c. Nūquid ingressus ē thesauros niuis/aut thesauros grādinis aspexisti: n Et euolauerunt nebulę/apti p vniuersum orbē. o Sic aues/volātes pennis virtutū. Ut prędicatores: qui ꝓpus latuerāt in thesauro prędestinatiōis/ascēdūt p cōtemplationē & descēdūt p sui ꝓsideratiōnē & alioꝝ cōpassionē. Esa. lx. b. Qui sūt isti q̄ vt nubes volāt: & quasi columbę ad fenestras suas. Glo. i. sūt aues de aquis baptismi vel lachrymarū.

✠ a Et benedic eū qui fecit illū: hominē bumilem/pauperē/patientē/fortē/sublimē & iustū. Et hęc oia ꝓpter te: vt & tu talis fias & gratias agas. c Valde speciosus ē in splēdore suo. i. in deitate sua: ꝓm quā est splendor glię & figura substātię eiꝰ. i. patris: Heb. j. a. Uel in splēdore vite et doctrinę: quo totū mūdū illumīauit. d Gyrauit cęlū in circuitu glię suę. i. vallauit ecclesiā angelorū & p̄dicatorū glorioso agmie. Apoc. iiij. b. In medio sedis & in circuitu sedis. i. ecclesię: in q̄ sedit deꝰ/ q̄ttuoz aialia plena oculis ante & retro. Esa. lxij. b. Sup muros tuos hierl̄m ꝓstitui custodes: tota die & nocte ꝑpetuo nō tacebūt. f Manꝰ excelsi. i. virtutū miracula. g Aperuerūt illū. i. deū esse apte mōstrauerūt. Job. ix. f. A sęculo non est auditum: q̄ quis aperit oculos cęci nati: nisi hic esset a deo non posset facere quicq̄. h Impio suo accelerauit. i. celerit vocauit ad fidē deꝰ pater vel christꝰ. i Niuē. i. frigidos peccatores. k Et accelerat cozuscatiōes emittere iudicij sui. i. miracula facere: vl p̄dicatores mittere/p q̄s terroꝝ iudicij futuri notꝰ fiat mūdo. Job. xxxviij. d. Nūquid mittes fulgura & ibunt: l Propterea. i. q̄ misit p̄dicatores: m Apti sūt thesauri sapię & scię dei: q̄ vsq̄ tūc fuerāt abscōditi. n Et euolauerūt nebulę. i. p̄dicatores p mūdū discurrerūt: o Sic aues/eleuati a tra p desiderium cęlestiū & ꝓtęptū trenoꝝ. Hęc em̄ sūt duę alę sanctoꝝ: quib⁹ volāt a tra ad cęlū. Ps. Quis dabit mihi pēnas sic colūbe & volabo & requiescā: p In magnitudine sua posuit nubes: ad p̄dicādū magnitudinē suā/misit p̄dicatores pluētes doctrinis/tonātes minis/coruscātes miraculis. Ūñ Ps. Et ꝑtutē terribiliū tuoꝝ dicēt: et magnitudinē tuā narrabūt. q Posuit/dic: vt notaret firmitatē fidei & patiētię p̄dicatoꝝ. Job. xv. c. Posui vos vt eatis & fructū afferatis. s Et ꝓfracti sūt lapides grādinis. i. liq̄facta sūt dura & frigida corda p̄uoꝝ igne charitatis & maleo increpationis p̄dicatoꝝ. Exo. ix. e. Grādo & ignis mixta parit ferebant: & p̄cussit grādo cūcta q̄ fuerāt i agris. v In ꝗspectu eiꝰ. i. i p̄sētia vl i aspectu christi: x Cōmouebūt. i. corde & corpe mouebūt. y Mōtes. i. supbi ad pœnitētiā. Esa. lxiij. a. Utinā dirūperes cęlos & descēderes/a facie tua mōtes defluerēt. Ps. Qui tāgit mōtes & fumigāt: sermo cō punctiōis. z Et in volūtate eiꝰ. i. christi aspirabit nothꝰ. i. q̄n & cui voluerit inspirabit grāz. Job. iij. a. Spūs vbi vult spirat. j. Corinth. xij. b. Diuidēs singulis ꝓut vult.

✠ Vox tonitrui eius

Ps. 144.

Ps. 54.

Ps. 103.

a Vox tonitrui ei⁹.i.tonitruū qō ꝓuenit ex collisiōe nubiū ꝛ ventoꝝ. b Verberabit trā.i.cōcutiet ꝛ tremere faciet/ad litterā. c Tēpestas aq̄lonis:ſuple eſt ī volūtate ei⁹. Tēpestas aūt vt dicit Iſid.dī a tpe:q̄ maxīe fit ī vere et autūno/ qñ nec plena ęstas ē/ nec plena hyems ex coniūctione ẓrioꝝ. d Et congregatio ſpūs.i. cōgelatio aq̄ę/q̄ fit ex vēto frigido/ q̄ dō hic ſpūs/ſuple ī ꝓſpectu grando/aliq̄n glacies/ aliq̄n nix/aliq̄n pluuia.

xberauit

Vox tonitrui ei⁹ ꝛ verberabit terrā/tēpestas aq̄lonis ꝛ cōgregatio ſpūs:et ſic alios deponēs ad ſedendū aſpergit niuē:ꝛ ſic locuſta demergēs deſcēſū ei⁹. Pulchritudinē cadoꝝ ei⁹ admirabit oculꝰ:

et ſup imbrē eius expauescit coꝝ. Velu ſicut ſale effundet ſup terram:ꝛ dū flauerit fiet tanq̄ cacumia tribuli. Frigidus vent⁹ aq̄lo flauit ꝛ gelauit cryſtall⁹ ab aq̄. Sup oēz cōgregationē aq̄ę requeſcet:

Ar. ꝛgelauerit

Subiūgit: e Et ſic quis/volitās: f Deponens/ſe a volatu: g Ad ſedēdū.i.ad q̄ſcendū in trā vel in arboꝛe: b Aſpgit niuē.i.ſic quis deponit alas a volatu ꝛ deſcēdit ab alto vt q̄ſcat inferi⁹: ita dñs niuē deſcēdere facit de cęlo q̄ terrā aſpgit. k Et ſic locuſta demergēs.i. de alto in trā cadēs: l Deſcēſus ei⁹.i.niuis: qꝛ ſic locuſta ledit viridia ad q̄ deſcēdit:ita nix. m Pulchritudinē cadoꝝ ei⁹.i.niuis: n Admirabit oculꝰ/intuētis: o Et ſup imbrē ei⁹/i quē reſoluit nix: p Expauescit coꝝ.i. obſtupeſcit cū ī tātā aquaꝝ copiā nix reſoluit. q Velu ſic ſalē effundet ſup trā.i.pꝛuinā:qꝛ ſic ſol terrā ab humoꝛe deſiccat:ita ꝛ gelu q̄damodo ſterilē reddit vt ſal. r Et dū flauerit/aq̄lo vl̄ ꝓcella: v Fiet tāq̄ cacumina tribuli.i.tūc aer aſper erit.i.tribulat⁹ ꝛ frigid⁹:vl̄ trā aſpa ꝑ gelu. y Frigid⁹ ventus aq̄lo flauit ꝛ gelauit cryſtall⁹ ab aq̄.i.aq̄ cōgelauit ī cryſtallū. d Sup omnē cōgregationē aquaꝝ req̄eſcet/ aq̄lo cōgelās/ꝛ indurās eas in glacie: Ut dic̄ Ariſtoteles:qñ aquę cōgelatę ſūt ī hyeme flat ꝛaro aquilo/qñ adeo elongat⁹ ē ſol ab illa regiōe vñ flat aquilo q̄ frigus oīno claudit poꝛos illi⁹ terrę:ita q̄ null⁹ vel modic⁹ vapoꝛ exit:ꝛ ſō nec vētus:qꝛ vent⁹ vapoꝛ ē:ꝛ ita ſclusus ꝓpter cōgelationē et ſolis elongationē requieſcit ſup cōgregationē aquarū. Quō aūtē fiat aquarum cōgregatio/oſtendit dicēs:

Et ſicut lozica induit

ꝯ Et ſicut lozica induit dinē lapidis aq̄ durank ꝛ ſupficies abyſſi cōſtringit. k Et ſicut locuſta demergēs deſcēſus ei⁹.i. diaboli vel nuius.i.tēptatiōis.q.d.ſicut locuſta ſubito ꝛigit ꝛ ſubito demergit:ſic diabol⁹ repēte irruit ꝛ erigit in ſupbiā:ꝛ ſubito deiicit ī triſticiā. Nūc ad alta eleuat ꝑ ambitionē honoꝝ:nūc ad ima deꝛimit ꝑ deſideriū cupiditatis et voluptatis :modo erigit in ꝓſumptionem :modo cōꝛimit in deſpatiōnē. Pꝛopter q̄ vtraq̄ mala neceſſaria ē ſpes .ſ.ꝛ timoꝝ. Spes quidem ne nimis deiici/ar:timoꝝ ne nimis extollat. Deut.xxiij.b. Nō accipies loco pigꝛoris inferiorē ꝛ ſuꝑiozē molā. Dicit etiā locuſta diabolus/ vel ſuggeſtio eius: qꝛ oñe fructiferū ꝛ viride vaſtare conat. Exo.x.d. Mane facto vēt⁹ vręs leuauit locuſtas q̄ aſcēderūt ſup vniuerſam terrā ęgypti. Jobel.j.a. Reſiduum bruche comedit locuſta:ꝛ reſiduū bruchi comedit rubigo. m Pulchritudinē cādoꝝ ei⁹.i.diaboli q̄ trāſfigurat ſe ī angelū luc.ij.Cor.xj.c.vt ſb ſpe boni decipiat. n Admirabit oculus/ tā coꝛpalis q̄ ſpūalis. Diabol⁹ em̄ duplicē hz candoꝛē. Unū q̄ ſe fingit ea facere vel dicere q̄ bonis angelis cōueniūt: vt dicit Aug⁹.ſup epiſtolā.ij. Cor.xj. Hūc candoꝛē admirat oculus ſpūalis. Aliū em̄ hz candoꝛē:quē aſſumit cū ſe ī angelū lucis trāſſigurat/viſibiliť apparēs: vt dic̄ Aug⁹.in li.de ciuitate dei: Aliq̄n oſtēdens ſe eſſe chriſtū:aliquando cęleſtē angelū: vel aliquē ſanctū virū:aſſumēs coꝛp⁹ ī ſpecie chriſti/vel boni angeli/vl̄ ſancti viri. Hūc candoꝛē admirat oculꝰ coꝛpalis:q̄ ſi aliq̄n ꝑ hmōi decipiat/mēs tñ a recta ſemita nō mouet/ dicit Aug⁹. ꝛ nullū ē in religiōe ꝓtaculū. De hoc dī Job.xlj.a.Quis reuelabit faciē indumēti ei⁹: et in mediū oꝛis eius⁹ q̄s intrabit:ij. Cor.ij.c. Nō ignoramꝰ cogitatiōes eius. o Et ſup imbrē eius.i. ꝓcellā aptę ꝓſecutiōis: p Expauescit coꝝ/homis. Si em̄ diabol⁹ decipe neq̄t apte/ſequit: vt dicit Glo. Uñ nūcleo.i.apte ſequiēs: nūc ſerpēs.i.occulte decipiēs appellat. Imber aūt appellat ꝓſecutio:qꝛ trā coꝛdis hūani reddit vberē ꝛ fęcundā. Job.xxxviij.c.Quis dedit vehemētiſſimo imbꝛi curſū:ꝛ viā ſonāti tonitrui vt plueret ſup trā abſq̄ hoie ī deſerto:ꝛ q Velu.i.frig⁹ infęcūditatis: r Sic ſalē effūdet/diabolus.ſ. s Sup trā.i.ſup trenas mētes:q̄s infęcūdas ꝛ ſteriles reddit ad oñe bonū. Ideo dic̄: Sic ſalē: qꝛ vbi ſal ſpgit/ſterilitas ſequit. Sal ſi mēſurate ponit ī cibo/ cōdimentū eſt cibi:ſi nimis vel nihil apponat/ inſulſus ē cib⁹: Sic tēptatio ſi mediocris ē ꝓuehit ꝛ cōdit tēptatoꝝ mētes: ſi nulla ē vl̄ nimia/ſubuertit. Luc.xiij.g. Si ſal euanuerit in quo cōdiet:Neq̄ in trā neq̄ in ſterq̄linio vtile erit:ſed foras mittet. t Et dū flauerit/aq̄lo.i.diabol⁹ flatu occulte ſuggeſtionis/vel aptę ꝓſecutiōis. v Fiet/ipſe diabol⁹: x Tā q̄ cacumina tribuli.i. aſper ꝛ pungēs ꝛ lacerās coꝝ temptati duris ꝛ aſperis ſpinis vitioꝝ/de quib⁹ temptat. Job xlj.b.Halit⁹ ei⁹ ꝓrunas ardere facit:ꝛ flāma de oꝛe ei⁹ egredit: y Frigidus vent⁹ aquilo.i.diabolus. Hiere.j.c. Ab aquilone pandet oñe malū. z Flauit/ſuggerēdo vel ꝓſequēdo. a Et gelauit/paulatim frigoꝛe ꝓfidię. b Cryſtallus.i.peccatoꝝ indurat⁹. c Ab aqua.i. a ꝓpria cōcupiſcētia: ſine q̄ pctoꝝ nunq̄ idurari pōt quantūcūq̄ flauerit ſuggeſtio vel ꝓſecutio diaboli. Jaco.j.b. Unuſq̄ſq̄ tēptat a ꝓpria ꝛcupia abſtract⁹ vl̄ illect⁹:deinde cōcupia cū ꝛcepit pit pctm̄: pctm̄ aūt cū ꝛſūmatū fuerit generat moꝛtē. Eſa.lj.g. Qui te būiliauerūt ꝛ dixerūt aię tuę:icuruare vt trāſeam⁹. d Sup oēm cōgregationē aq̄ꝝ.i.mētiū delitijs fluētiū ꝛ affluētiū: e Requeſcet/diabol⁹.i.ſine aliq̄ reſiſtētia in octō iduret:hęc ē em̄ requies diaboli. Job.xl.c.Sub vmbꝛa dormit in ſecreto calami ī loc̄ humētib⁹.i. coꝛdib⁹ auaroꝝ/ſuꝑboꝝ/ ꝛ luxurioſoꝝ.ij.Reg.j.d. Dōtes gelboe:qō inꝛꝛetat acer u⁹ pluuiaꝝ:nec ros nec pluuia ſup voſ ueniat:neq̄ ſint agri ꝓmitiaꝝ:qꝛ ibi abiect⁹ ē clype⁹ fortiū.i.clauſtraliū: vl̄ clericoꝝ.

ꝯ Et ſicut lozica

ꝓlice

a Vox tonitrui ei⁹ verberabit terrā.i. ꝓdicatio futuri iudicij: ꝛ cōminatio ętemi ſupplicij affligit trenos. Job.xxvj d.Cū vix paruā ſtillā ſermonis ei⁹ audierim⁹: q̄s poterit tonitruū magnitudinis illi⁹ intueri.ij.Reg.xix.b.Spūs grādis ꝛ fortis ſubuertēs mōtes ꝛ cōterēs petras añ dñm. Mon in ſpū dñs:et poſt ſpm̄ cōmotio. Mon in cōmotione dñs:et poſt cōmotionē ignis. Nō in igne dñs: et poſt ignē ſibilus aure tenuis:ibi dñs. Spūs fortis ē terroꝝ de aduētu iudicis ſubuertēs ꝛ cōterēs petras.i.ſuꝑboſ deiicies/duros ad cōpūctionē liq̄faciēs: Cōmotio eſt ꝓtritio coꝛdis ꝛ detestatio pcti. Ignis ē cel⁹ victę ꝛ lux ratiōis. Spūs lenis ē ſapoꝝ ętnę veritat̄ ꝛ inq̄ętę bonitat̄. Ibi dñs. Origen.ſup Exod.ix. Nō em̄ cū ſilētio ꝛberat dñs:ſ dat voces ꝛ doctrinā cęlit⁹ mittit: ꝑ quā poſſit culpā ſuā caſtigatus agnoſcere. Dat ꝛ grādinē ꝑ quā tenera adhuc vaſtank naſcētia vitioꝝ. Sed nota q̄ grādo feriēdo liq̄ſcit:ſ increpatio vl̄ cōminatio liq̄ſcūt ꝑ paſſionē vl̄ cōpunctionē: qꝛ de coꝛde cōpūctio ꝛ paſſibili ꝛ oꝛe modeſto debet ꝓdire increpatio coꝛrigētis. Pſ. Fulgura ī pluuiā fecit. c Tēpestas aq̄lonis.i.grauis ꝛ aꝑta ꝓſecutio dęmonis: d Et cōgregatio ſpūs.i. varietas et multiplicitas tēptationū:q̄s diabolus aut ꝑ ſe aut ꝑ ſuos ꝛmittit: vt feruoꝛē dilectiōis ꝛ lucē fidei extinguat:ſuple ſūt ī volūtate dñi: Nō em̄ quātū vellet:ſ quātū ꝓmittit tēptat aut vexat diabolus. Uñ ſennacherib.i.diabolo:dicit Eſa.xxxvij.f. Ponā circulū in narib⁹ tuis:ꝛ frenū ī labꝝ tuis:ꝛ reducā te in viā ꝑ quā veniſti. e Et ſic quis deponēs/ſe/ad ſedendū aſpergit/aq̄lo.ſ.diabol⁹: i Niuē.i.volatilē ꝛ mltiplicē tēptationē animā infrigidātē: ꝑ quā vult ſibi ſedē pare in coꝛde illi⁹ q̄ tēptat. Quis dī diabolus/ cū de ſuꝑbia tēptat:et qꝛ volitat huc ꝛ illuc circuīēs ꝛ q̄rēs quē deuoꝛet. Job.xl.d. Nūq̄d iludes ei q̄ſi aui:aut ligabis eū ancillis tuis? Dicit ꝛ aq̄lo/q̄ſi ligās aq̄s gręx ꝛ lachꝛymaꝝ ne effluāt. Job.xxxviij.c. De cui⁹ vtꝛo egreſſa ē glacies ꝛ gelu de cęlo q̄s genuit? In ſiſitu/

a Et sicut lozica induet se aqs/aquilo.i.ad siłitudin lozicę. Aquilo em̄ inclusus ī aqs circūdat glacie: q̄ similis ē lozicę in coloze et ſozma. Hā sic lozica habet maculas circulares: ita aqlo inclusus in aqs: anteq̄ cōgelank aq̄/mouet eas circularik: Qz vt dic̄ Aristoteles: vēt⁹ mouek ī gyzo t circulo toztuose. b Et deuozabit mōtes.i.suo vehemēti ipulsu dejcit t dirūpit. c Et exuret desertū.i.virētia/humētia desiccabit. Aqlo em̄ t frigid⁹ t sicc⁹ ē: vnde vim hz desiccādi virētia sic̄ calo: Un⁹ est em̄ effect⁹ frigoꝛ t calozis: vt dic̄ Jsid. Et ideo/qz frigus t ignis ī vno effectu ꝓueniūt: conuenięter sequik: e Et extinguet viride sicut ignē: supple vnū est extiguere viride. q.d. sic̄ ignis extinguit viride calozk suo: ita t aqlo frigiditate sua. Sillis est em̄ vis calozis t frigozis: vt dic̄ Jsid. Quidā tñ sic exponūt: Et extinguit viride sic̄/extiguit/ignē. Aqlo em̄ vtrūq̄ extinguit t viride t ignē sua frigiditate: q̄ cōsumit hūiditatē viridiū: t ꝛzia est caliditati ignis. f Medicina oim tc̄. Ostēso effectu aqlōis q̄ sua frigiditate res ita ꝓstringit/ vt nō sint aptę generatiōi: imo qō plus ē/timber ei⁹ sterilitatē ēducit: subiūgit de eo qō fertilitatē inducit. i. de pluuia australi q̄ grossa ē: qz vapozes grossi de mari ascēdētes cū ea miscent t eā ingrossāt/vt sit q̄si fomentū terrę t medicina ꝫ sterilitatē aqlonis. Uñ ꝓuenient dic̄: f Medicina oim/maloꝝ venientiū ab aqlone: g In festinatiōe nebulę. i. festina eleuatiōe nebulę de mari: q̄ signū est pluuię/ktā ꝓcundātis. Uñ iij. Regl. xviij. g. cū nubecula pua q̄si vestigiū homis ascendebat de mari/ dixit helias puero suo: Ascende t dic achab: Jūge currū tuū t descēde/ne occupet te pluuia/q̄ seq̄bak nubeculā: q̄ medicina fuit cōtra siccitatē/ q̄ fuerat ꝓ tres annos et menses sex: sicut narrat Jacob⁹ in C. anoñ. sua vltl. d. h Ros obuiās ab ardoze veniēti.i. obuians ardori veniēti ab ardoze.i.ab austro vēto calido: k Mūlē efficiet eū/ardozē.i.tēpabit illū. Uñ marie fit ros ī ęstate: qñ maioz est solis ardoz. l In sermōe ei⁹.i.dñi: m Siluit ventus.i.ꝯcuit. Matth. viij. c. Surgēs iesus imauit ventis t mari: t facta ē trāquillitas magna. n Cogitatiōe sua.i. sapiētia vel volūtate sua. o Placabit abyssum.i.mare: p Et plātauit illū/rozē vel aqlonē/vel ardozē: q Dñs iesus: qz oia ꝓ ipsū facta sūt: Joh. j. a. Ul⁹ dñs iesus plantauit illū.i.firmū fecit. Christ⁹ em̄ ꝑm diuinitatē fec̄ seipsū ꝑm hūanitatē Uñ Ps. Et erit tāq̄ lignū tc̄. r Qui nauigāt mare.i.ꝓ mare. s Enarrāt picula ei⁹.q.d.expti narrāt qō expti sūt: t alij taceāt. t Et audiētes/picula maris. v Auribus nōstris/interioꝛibus et exterioꝛibus/admirabimur. Multa em̄ sūt mirabilia maris/ad litterā/t piscula. Ibi em̄ sūt mōstra bestiaꝝ t alia mīta: sic̄ sapiētes tradiderūt. Uñ Ps. Hoc mare magnū t spacioſū manib⁹: illic reptilia q̄ꝝ nō ē numer⁹. Et de ꝟ sibiūgit auctoꝛ: x Illic.i.ī mari: y Mꝛeclara opa/dei: z Et mirabilia.i. digna admiratiōe. a Uaria.i.diuersa: b Bestiaꝝ genera/psilia eis q̄ sunt in terris: c Et oim pecoꝝ.i.lapides silęs pecoꝛib⁹.

Et creatura beluaꝝ

Mystice * a Et sic̄ lozica induit se/diabol⁹: aqs.i.mētib⁹ infidelitate gelatis/vel voluptate fluidis. Tales em̄ mentes sūt vestis t arma: imo t milites diaboli. Job. xlj. a. Coꝛp⁹ eius q̄si scuta fusilia cōpactū squamis sese ꝑmentib⁹: vna vni ꝓiūgit/ ne spiraculum quidē incedat ꝑ eas. b Et deuozabit mōtes.i.supbos sic̄ cibū delectabilē.j. Deu. v. b. Sobzij estote t vigilate: qz aduersar⁹ vester diabol⁹ tāq̄ leo rugiēs circūit q̄rēs quē deuozet. Job. xl. c. Huic mōtes herbas ferk. Abacuk. j. d. Incrassata ē ps ei⁹: t cib⁹ ei⁹ electꝰ. c Et exuret/igne cupiditatis vl luxurię: De q̄ Job. xxxj. b. Ignis ē vsq̄ ad cōsūptionē. d Desertū. i. desertozes ꝟitat/desertos a ꝟitate. Ul virētia deserti. i. claustri. Jobel. j. d. Ad te dñe clamabo: qz ignis comedit speciosa deserti: t flāma succēdit oia ligna regiōis. e Et extinguet viride. i. virozē t germē virtutū/ Sic̄ ignē/extinguit aqua/ supple. f Medicina omniū. i. salus hūani generis. g In festinatiōe nebulę. i. incarnatiōis dñicę. iij. Reg. xviij. g. Ecce nubecula pua q̄si vestigiū hoīs ascēdebat de mari. Esa. xix. a. Ascēdet dñs sup nubē leuē t ingrediek ęgyptū. Hęc nubecula sanauit totū genus hūanū. Sap. xvj. b. Nō herba neq̄ malagma sanauit eos: s tu⁹ ꝫmo dñe q̄ sanat oia. In festinatiōe nebulę dic̄: qz venit ꝑpe opoꝛtuno: t qz oīs velocitas amāti tarda est. Habacuk. ij. a. Si morā fecerit expecta eū: qz veniēs veniet et nō tardabit. h Ros. i. chriſt⁹ descēdēs largiter de supnis ad refrigerādū incētiuū vicioꝝ. i Obuiās veniēti ab ardoze. i. ardori diabolicę ꝓsecutiōis. k Humilē efficiet eū/diabolū. i. victū reddet eū ī cruce moriēs. Prouer. xix. d. Supbū sequik hūilitas t hūilē spū suscipiet gl̄ia. Hiere. xlvj. d. Fortj ipegit ī fortē: t ambo parik coꝛruēt. Uel sic: h Ros ab ardoze. i. christus a patre in quo est ardoꝛ charitatis descēdēs. i Obuiās/veniēti. i. diabolo: k Hūilē efficiet eū. i. hūiliabit supbiā ei⁹ humilitate passiōis: qō significak ī rogatiōib⁹ ꝫ i dzacōe: q̄ duob⁹ ꝓximis diēb⁹ ꝓcedit: in tertio q̄si victus sequik. Christ⁹ dī ros: qz suauik descēdit: t krā eccl̄ię fęcūdā reddit. Osee vltl. c. Ero q̄si ros: t ilił germiabit sic̄ lilių. Et ardozē diabolicę tēptationis refrigerat. s. xviij. b. Hōne ardozē refrigerabit ros? l In sermone ei⁹. i. impio/vel p̄dicatiōe. m Siluit ventus. i. mitigak ꝓsecutio. Matth. viij. d. Quis ē iste: qz venti t mare obediūt ei? n Cogitatiōe sua. i. volūtate vl sapia sua. o Placabit abyssū/ꝓfundę et obscurę tēptationis. Uel passiue: n Cogitatiōe sua. i. q̄ de ipso cogitak: o Placabit abyssū/hūani cozdis. Cogitatio em̄ paupratis t passiōis christi placat abyssū cupiditatis t ambitiōis hūanę. Job. xxviij. b. Abyssus dicīnō ē i me: t mare loqk/nō ē mecū. p Et plātauit illū. i. diabolū: q Dñs iesus: qz oia ꝓ ipsū facta sūt: Joh. j. a. Job. xl. b. Ecce behemoth quē feci tecū. Eccl. xxviij. d. Tu cherub extent⁹ t ꝓtegēs: t posui te ī mōte sancto dei. Ps. Aquilonē. i. dęmones t mare. i. hoīes pctōres tu creasti: Estatē. i. sanctos angelos: t ver. i. viros iustos: tu plasmasti ea. r Qui nauigāt mare/hui⁹ seculi/sup crucis nauicula: De qua dī: Sap. xiij. a. Exiguo ligno credūt hoīes aias suas/t trāseūtes mare ꝓ ratē liberati sunt. Matth. ix. a. Ascēdens iesus in nauiculā/trāsfretauit et venit in ciuitatē suā. i. qui ꝓ fidē crucis calcāt t trāsiliūt fluct⁹ hui⁹ seculi. s Enarrat picula ei⁹/ nō submersi in aquis voluptatū/ t sollicitudinū mūdanaꝝ: qz narratio peccantiū odiosa est. ē. xxvij. b. Uel sic: r Qui nauigāt mare. i. qui scrutati sunt ꝓfunda scripturę sacrę: s Enarrāt picula ei⁹. i. q̄ in ea scripta sūt: Cōtra eos q̄ docent t nō didicerūt. t Et audiētes aurib⁹ nris admirabimur/ꝓ multitudine t magnitudine piculoꝝ/quō q̄s pōt ea euadere. Ul ꝓ aliā litterā: Nō admirabimur: Et tūc supplendū ē: tantū quātū illi q̄ viderūt: qz segni⁹ irritāt animū/ demissa ꝓ aures: q̄ꝝ quę sūt oculis subdita fidelib⁹. x Illic. i. in mari huius seculi. y Mꝛeclara opa t mirabilia. s. miracula q̄ ꝓ sctōs suos quotidie operat de⁹. a Uaria bestiarū genera. i. dęmonū: De quib⁹ Ps. Me tradas bestijs aias cōfitētes tibi. Job. xl. b. Oēs bestię agri ludūt ibi. Esa. lvj. c. Omnes bestię agri venite ad deuorandum. c Et omnium pecoꝝ: id est omniū pecoꝝ genera sunt ibi. Leo superbię: dzaco inuidię: gryphes iracundię: asinus pigritię: vrsus gulę: equus luxurię: talpa auaricię: vulpes dolositatis: pisces curiositatis: mulus sterilitatis: coꝛuus ꝓcrastinationis: ciconia detractiōis: camęleos adulatiōis: t cętera hmōi. Ps. Hoc mare magnū t spacioſum manib⁹ illic reptilia tc̄.

Et creatura beluaꝝ

a Et creatura beluax/ itrāsitiue.i.bestię creatę: Ad frāz tot sē i mari genera bestiax q̄t i ęra: vl̄ forte plura. b Propter ipsū mare.i. ꝓpt̄ ei⁹ impetū refrenādū: c Cōsūmat⁹ ē itineris finis.i. posit⁹ termin⁹ vltra quē effluere nō possit. Ps.103. Ps. Terminū posuisti quē nō trāsgredient. Job.xxxviij.b. Circūdedi mare tmi/

a b c d e f g b k l m n o p q r s
r creatura†belua x. Propt̄ ipsū†cōsūmat⁹ est itineris finis: r i sermone ei⁹ cōpōsita sūt oia. Multa dicim⁹/r dē/ficim⁹ i vbis: cōsūmātio aūt sermonū/ipse est. In ōmib⁹ gloriantes: ad q̄d valebim⁹? Ipse eñ omipotens sup ōia opera sua. Terribilis dñs r māgn⁹ vehemēt/r mirābilis potētia ipsi⁹. Glōrantes eñm

t q̄ātūcūq; potuerit/supua/
v lebit adhuc et admirābilis
x magnificētia ei⁹. Būdicētes
y dñm exāltate illū q̄ātū pō/
a testis: māior est eñ oi laude.
b c Exāltātes eū replēmi vtute.
d e Me lāboret: nō eñ†pueni/
f g et is. Quis videbit eū r enār/
b rabit: et q̄s māgnificabit eū
i k sicut ē†ab initio? Multa ab/
l scondita sunt māiora his.

ad plenū posse laudare vl̄ cōprehēdere. e Nō eñ pueni/etis/vel/cōprehēdet/in ꝑsenti vita. ē. iij. c. Altiora te ne q̄sieris. f Quis videbit eū r enarrabit: q. d. null⁹. Exo. xxxiij. d. Nō videbit me hō r viuet. Job. j. b. Deū nemo vidit vnq̄. b Et q̄s magnificabit eū/digne.i. magnū enū

ciabit: i Sic ē ab initio. i. quātum magnus ē ab ęterno. Eccls vij. c. Alta est ꝑfundi/tas: q̄s inuestigabit eā: k Multa absc̄dita sūt/hoib⁹: l Maiora his/q̄ dixim⁹.

Pauca eñ Mystice
* a Et creatura beluarū. i. creatę be/stię/vel excedēs besti/as. i. dęmones i crude/litate: r bonox ꝑsecu/tiōe. b Propt̄ ip/sū. i. ꝓpter christū: c Cōsūmat⁹ ē itinerī finis. i. ordo rex trāseūtiū: r sęcli finis cōsūmat⁹. Ipse eñ alpha r ω. i. ꝓncipiū r finis. Apoc. j. b. Al' b Propt̄ ipsū. i. ei⁹ impio: c Cōsūmat⁹ ē itinerī fi/nis. i. tēptatiōis r ꝑsecutiōis bonox imutat⁹ ē curs⁹ ei⁹. Job xxxviij. b. Circūdedi mare termis meis: r posui vectes r ostia/r dixi: Usqꝫ huc venies nō ꝓcedes ampli⁹. d Et i sermo/ne ei⁹ cōposita sūt oia: q̄ ꝑsecutionū fluct⁹ r dęmonū mōstra/solo vbo cōpescit. f Multa dicim⁹/i cōmēdatiōe dei r operū ei⁹. g Et deficim⁹ i vbis: q̄ maior est omī laude. b Cōsūmatio aūt ꝓmonū. i. scripturax: i Ipse est: q̄ oēs scripturę de ipso sūt: r i ipso ipletę sūt. Sī i cruce moriēs/dixit: Cōsummatū est: Joh. xix. f. k In omnib⁹ sermonib⁹ vel opib⁹/vel ſturib⁹ vīs: l Gliantes. i. gloriā appetētes. m Ad q̄d valebim⁹/ex nob⁹: q. d. ad nihil. Nō eñ sufficiētes sum⁹ ex nob⁹ q̄si ex nob aliq̄d cogitare: sed oīs sufficiētia nr̄a ex deo ē. ij. Cor. iij. b. Quid habes q̄d nō ac/cepisti: si aūt accepisti q̄d gliar⁹/q̄si nō acceꝑis. j. Cor. iij. b. Al' sic: k In oib⁹/opib⁹ dei: l Gliātes. i. gliose inq̄rētes r itelligētes. m Ad aliq̄d valebim⁹/attigere: q. d. quā/tūcūq; opa ei⁹ cognouerim⁹/ipsa cognoscere vl' laudare dig/ne nō valem⁹. n Ipse eñ oipotēs sup oia opa sua: q̄ i ei⁹ dictiōe vniuersa sūt posita: r ad nutū ei⁹ oia fiūt. p Ter/ribilis dñs/malis i iudicio: q Et magn⁹ vehemēt: q̄ vbiq; ē tot⁹ potētialit⁹/ꝑsētialit⁹/essētialit⁹: attinges a fine ad fi/nē fortit⁹: r disponēs/oia suauit⁹: Sap. viij. a. Sī Ps. Mag/n⁹ dñs r laudabil⁹ nimis: r magnitudinis ei⁹ nō ē finis. r Et mirabil⁹ potētia ipsi⁹: q̄ oia de nihilo fec̄: r mirabilit⁹ ma/trē ꝓginē: r deū hoiez: r cor hūanū credibile fec̄. Ps. Mira/bilia opa tua: r aīa mea cognōscet nimis. s Glificātes. i. laudā/tes/dñm t Quātūcūq; potuerit/ supualebit ad/huc: mlto maior dign⁹ glificatiōe. Ps. Accedet hō ad cor altū: r exaltabit⁹ de⁹. v Et admirabilis magnificētia ei⁹. i. largitas ei⁹ q̄ magna fac̄: r magna dat nob⁹. Hester. xv. d. Valde mirabilis es dñe: r facies tua plena grax. x Būdi/cētes dñm. i. bonū dicētes: vel bñ de ipso dicētes: y Ex/altate illū quātū potestis. i. oia attribuētes: r vosipsos hūiliātes. a Maior ē eñ oi laude/angelica vel hūana. b Exaltātes eū. i. eius altitudinē ꝑdicātes: c Replemi vtute/hūilitat⁹/māsuetudinis r charitat⁹: vt sit⁹ digni lauda re: q̄ nō ē speciosa laus i ore pctōris. ē. xl. c. et Esa. xl. b. Sup montē excelsū ascēde tu q̄ euāgeliças siō. d Me laboret⁹/ cōprehēdere ipsū q̄ ē incōprehēsibilis. e Nō eñ pueni/etis. i. ꝑfecte veniet⁹ ad ei⁹ noticiā. Prouer. xxiij. a. Noli labo rare vt diter⁹: ꝑ prudētię tuę pone modū: ne erigas oc̄los tuos ad opes q̄s nō potes hr̄e: q̄ faciūt sibi pēnas r volabūt i cę/lū. f Quis videbit eū/sicuti ē: g Et enarrabit/oēs: Sol⁹ dñs ie⁹/q̄ sol⁹ ꝑfecte vidit. h Et q̄s magnificabit eū sic ē ab initio. i. q̄s ei⁹ deitatē explicabit/q̄ est ab ęterno: Esa. liij. c. Generatiōz ei⁹ q̄s enarrabit: k Multa/adhuc ab scōdita sc̄. i. nō cognita de deo: l Maiora his/q̄ memorauī

* Pauca eñ

Tribus de
is q̄s dicit
cere in vbo

Ps.95. Ps.144.

Ps.138

Ps.65.

Ps.144.

Ps.105.

E a Pauca enim vidimus operu ei⁹ / respectu vniuersitatis operu eius. b Oia aut dns fecit. q. d. hec tm ꝓfiteri debem⁹ / si fi possum⁹ videre oia. c Et pie agentib⁹. i. religiose viuentib⁹: d Dedit sapietiã. i. dui noticiã ꝙtu vtile ẽ.

Dystice * a Pauca enim vidim⁹ opꝛ ei⁹ / respectu vniuersitatis. Et rndet b ei qđ dixerat. ē. xlij. c. Memor ero opꝛ dñi: r ꝙ vidi annunciabo. b Oia aũt ꝙ i rerũ natura sũt / dns fecit. q. d. etsi pauca vidim⁹: hoc tm ꝓfiteri debem⁹ q dns oia fecit: r pro oib⁹ ẽ laudãd⁹. c Et pie agentib⁹. i. religiose viuentib⁹: sobrie nob: iuste p christo: pie deo. d Dedit sapiaz / sui r dei noticiã qlẽcũq. Vl / sapiaz. i. diuinaꝝ r hũanaꝝ rez cognitionẽ / ꝙtu vtile ẽ ad salutẽ. Vel / sapiaz. i. fidẽ / ꝙ purificat coꝛ: vt sapiat de omib⁹ p sapozẽ ꝓriũ: et ꝓstimet ꝑm valozẽ suũ.

A Audem⁹ rc. Sic dictũ est Expo. Cap. XLIIII in fine capituli ꝓcedẽtis / dns maioꝛ oi laude: r iõ cũ in se laudari ab hoie sufficiẽter nõ possit: laudãd⁹ est in sctis suis: in qb⁹ est mirabilis: Idcirco auctoꝛ posita laude dei i se r i opib⁹ suis: cõsequẽter adiũgit de laudib⁹ dei i sctis suis / ponens aliq̃ de opib⁹ illoꝝ / ꝓpter q̃ digni sunt laude: vt ad eoꝝ imitationẽ auditoꝛes iuitet. Diuidit aũt i duas ptes. In ꝓma ponit laudes sanctoꝝ generaliter. In secũda ponit laudes eoꝝ specialit / qđ fuerũt añ legẽ vsq; ad moysen. Dicẽ ġ: c Laudem⁹. i. dignos laude mõstrem⁹ verbo r imitatione. f Viros. i. homies virtuosos: q̃ nõ inflantur hũana laude. g Gloriosos. i. ex omi ꝓte gl'ia dignos: vel tã in gl'ia receptos: quia ante mortẽ nõ est certa vel secura laus homis: ne laudes hoiem quẽq̃: qm̃ i filijs suis agnoscit vir. ē. xj. d. Vl / Viros gloriosos: id est patriarchas r ꝓphetas r ceteros sanctos qui diuina locutione r visione fruebant: r spũsancto repleti / multa christi r ecclesie mysteria ꝙcinerũt. h Et parẽtes nostros / spũales: quoꝝ fidẽ r opera imitari debem⁹: r quoꝝ doctrina r exẽplis deo geniti sum⁹: ꝑm qđ dicẽ apl'us j. Corꝛ. iiij. d. Per euãgeliũ ego vos genui. i In generatione sua / spũali. i. pro generatione qua genuerũt deo filios spũales r bona opa: De qua / Sap. iiij. a. O q̃ pulchra est casta generatio. Vel / In generatiõe sua. i. ꝑm generationẽ suã. i. ꝑm ea ꝙ fecerũt in generatiõe. i. in vita sua. Ben. vj. b. Noe vir iustus atq; perfect⁹ in generatiõe sua. j. Wachab. ij. f. Memẽtote operũ patrũ ꝙ fecerũt in generationib⁹ suis. k Adultã gloriã. i. multa opa gloriosa: l Fecit dns / p viros gloriosos: m Magnificẽtia sua. i. potẽtia sua: p ꝙ opa r ipse magnus r ipsi laudabiles ostendunt. Et qz posset aliqs ꝙrere: qui vel quales sunt isti viri / ostẽdit dicẽs: n A ꝛeculo. i. a ꝓncipio mũdi: o Regnantes / sibi ꝑ ipsis r hostibus suis. p In potestatib⁹ suis. i. in virtutib⁹ ꝓphys. ē. vij. a. Noli ꝙrere fieri iudex nisi ꝑ frute valeas irrũpere iniqtates. Ben. j. d. Dominami piscib⁹ maris: r volatilib⁹ cęli: r vniuersis aiantib⁹ ꝙ mouent sup terrã. Greg⁹. Sciãt ꝓpositi se nõ hoib⁹ sed ꝛe bestijs dñari: qz qua pte bestiales sũt / dominatiõi subditi sunt. q Homies magni virtute. i. fortitudine agendi r patiẽdi. r Et prudentia sua ꝙditi / ad discernẽdũ r eligendũ bona: r vitãdũ picula. s Nũciãtes in ꝓphetis. i. in scripturis ꝓphetics. t Dignitatẽ p / pheraꝝ. i. qualia dignũ ẽ ꝓphas nũciare: vel p ꝙ ostenderẽt se habere ꝓphetica dignitatẽ. Quę in multis cõsistit. Primo in hoc q ꝓphetę non ꝓprio sed diuino spũ loquunt. Unde. ij. Pet. j. d. Hoc ꝑmũ intelligẽtes q̃ ois ꝓphetia scripturę ꝓpria interꝑtatiõe non fit: non enim volũtate humana allata est aliqn ꝓphetia: sed spũsancto inspirati locuti sunt sancti dei homies. Matth. x. c. Nõ enim vos estis q̃ loquimini: sed spũs patris vestri q̃ loquit in vobis. Secũdo in hoc videt futura aliqs abscõdita. Tertio in cõuersatiõe excellẽti. Quarto / passiõe pro christo. v Et ipe / rãtes in ꝑsenti populo. i. habentes ius imperãdi r auctorita / tẽ in ꝓpło: qui tũc erat ꝓsens: vt moyses et aaron r iosue r ceteri. Vel in ꝑsenti dicit: qz in futuro vn⁹ sol⁹ erit ꝑfatus qui omib⁹ imperabit. Vñ. j. Corꝛ. xv. c. Cũ euacuauerit omnẽ ꝓncipatum rc. Ibi. Glo. Dũ durat mũdus hoies hominib⁹ ꝑsũt: sed omibus collectis ꝑfatio omis cessabit. x Et virtute prudẽtię. i. virtuose et prudenter: y

A Populis sanctissima verba: nunciantes / supple virtuose nũciant: q̃ nullo timoꝛe veritatẽ tacẽt. Matth. x. c. Nolite timere eos q̃ occidũt coꝛp⁹ rc. Prudẽter aũt nũciãt: q̃ loco r tpe r mõ debito ꝑdicãt. Eccs. viij. a. Omi negocio tps ẽ et oportunitas. Matth. xxiiij. d. Quis putas est fidelis seruus et prudẽs: quẽ constituit dns supra familiã suam / vt det illis cibum in tempoꝛe. Luc. xij. c. Quis putas est fidelis dispensatoꝛ rc. z In peritia sua: id est sapienꝛ: a Requirentes modos musicos: id est musicas modulationes: Non ad delectationẽ auriũ: vt illi de quib⁹ dr / Esa. v. c. Cithara r lyra r tibia r tympanũ in cõuiuijs vris r opus dñi nõ respicitis: sed ad laudẽ dei / vt in se deuotionem excitarent. Unde cum cantabant versus psalmoꝛum / resonabat psalterium decachoꝛdũ: sicut scriptũ est: In decachoꝛdo psalterio cũ cantico in cithara. Ps. 91. b Et narrantes carmina scripturarũ: id est metrice scribẽtes: vt dauid psalteriũ: r hieremias threnas. c Hoies diuites in virtute / omi / vl potestate miraculoꝝ / vel virtute dei: q̃ oia tpalia ꝓpter christũ cõtemnũt. j. Corꝛ. iij. d. Oia vestra sũt. ē. xxxj. b. Beat⁹ diues qui inuẽtus ẽ sine macula. d Pulchritudinis studiũ habẽtes. i. pulchri ędificij faciẽdi dño: vt moyses de tabernaculo: Exo. xxxvj. Et salomõ de tẽplo ꝙstituẽdo. iij. Reg'. vj. et. vij. et. viij. Et significat hęc pulchritudo pulchritudinẽ aiaꝝ: q̃ ꝙsistit i vera fide r debita ozdinatiõe cogitationũ / affectionũ / r operũ. Unde Aug⁹. Pulchritudo coꝛpis est ptiũ cõgruẽtia cũ quadã colozis suauitate: sic i aia cũ ratio bñ ozdinata ordinat cogitatiões r opa: r affectus imitatiõe passiõis christi colozat: tũc pulchra ẽ aia. Et de hac pulchritudine dicit Ps. Dñe dilexi decozẽ dom⁹ tuę. e Pacificãtes. i. pacẽ habẽtes: f In domib⁹ suis. i. i ꝙsciętijs suis: vel pacẽ seruãtes i familijs suis. De vtroq; dicit / Sap. viij. c. In multitudine videboꝛ bon⁹: r i bello foꝛt: r intrãs domũ meã ꝙescã cũ illa. Prouer. xv. b. Secura mẽs ꝙsi iuge cõuiuiũ. g Oẽs isti in generatiõib⁹ gentis suę. i. int gentes suę generatiõis: h Gloriã / bonę famę vl ꝙscię / i Adepti sũt / merito bonę famę. Unde Glo. Merito prudẽtię r frutꝰ honozabãt a subditis: qz boni erãt r obedientes: qđ ẽ maxim⁹ honoꝛ ꝑfatoꝝ. Unde. j. Thessal. ij. d. Vos estis gloria nra r gaudiũ. Ibi Glo. Fruct⁹ magistri ẽ obedientia discipuli: cui⁹ bona quęrsatio coꝛonã dat magistro / iudice christo. k In dieb⁹ suis / mystic / r litkalib⁹ / mõ i noctib⁹ pcrũ: l Habent i laudib⁹ / ad huc: qz dies pleni iuenium i eis. Prouer. x. b. Memoria iusti cũ laudib⁹. m Qui de illis nati sũt: lr alit vl spũaliter eoꝝ exemplo r doctrina instructi: n Religrũt nomẽ narrãdi laudes eoꝝ. i. voce sil' r actiõe laudes parentũ suoꝝ celebrauerũt / r famã

brauerūt/ꝛ famā suā bene vīuēdo/ꝛ eos imitādo vsq; ad posteros extenderūt. ℣. xxx.a. Qui docet filiū suū in çelū mittit inimicū: et ī medio amicoꝝ gloziabit in illo: mozt⁹ est pater eius: ꝛ quasi nō est mozt⁹: similē enim reliq̄t sibi post se.

a Et sūt quoꝝ nō est memoria. i. q̄ non sunt digni memoria ad imitandū. ſ. impij ꝛ pctōres. De q̄b⁹ Ps. Perijt memoria eoꝝ cū sonitu. ℣. xlj.b. Nomē impiorū delebit. Prouerb. x.b. Nomen impiorū putrescet. b De/

ps.9.

rierūt/ cozpalit ꝛ spiritualit: c Quasi q̄ nō fuerint. ij. q̄ nihil bonj reliq̄rūt. d

nō bꝫt Et tpmanet ncta ne/ eorū: ꝛ ꝑ ētis sterit eoꝝ et fi im l. tmanēt L

Et nati sūt q̄si nō nati. i. peiuſ q̄ nō nati: q̄ bonū eēt ei si natus nō fuisset hō ille: Matth. xxvj.b. e Et filij ipsoꝝ: id est imitatozes eoꝝ. f Cū illis/ patrib⁹ peribūt. Uel/ e Filij ipsoꝝ. i. opera: f Cū illis/ in ęterna dānatiōe erūt: vt dicit Glo. Sap. xiij. b. Factū cū illo qui fecit tozmētū patiet. ℣. xxvj.a. Cōterek cū delinquēte delictū. g Sed illi viri miscōię sūt: id ē miscōiaz opantes ꝛ miscōiaz ꝑmerētes. h Quoꝝ pietates. i. cōpassiōes ꝛ miserationes: i Nō defuerūt/ tribulat̄ in sua tribulatiōe: vel ipsi in ꝑpria tribulatiōe a pietatis ope nō destiterūt. k Et cū semie ipsoꝝ. i. imitatoribus eoꝝ i cultu dei: l Perseuerat bona hereditas. i. firma spes ꝑmissiōis dei: q̄ seruātib⁹ legē multa bona ꝑmisit. m Et nepotū ipsoꝝ semē in testamēto stetit. i. ꝑnepotes eoꝝ pactū dñi seruauerūt: et in ꝓmissione ei⁹. i. in terra ꝑmissa eis/ manserūt. n Et filiozū ipsozū semē. i. abnepotes. o Propt illos vsq; in ęternū manet. i. longo tēpoze pactū dñi seruauerūt et in terra ꝑmissionis ꝑmāserūt. Per hoc aūt q̄ dicit: Usq; in ęternū manet/ mittit ad mysterium. Unde dicit Glo. Hęc iuxta bistoriā de ꝑtiarchis et ꝓphetis accipiunt: quoꝝ semen: id est Israelitę ꝑpter patrū merita ꝛ ꝑmissiōes sępe de angustijs liberatū est. Uñ moyses ꝑ pctis populi oās: abraā/ isaac/ ꝛ iacob reducit ad memoriā: Exo. xxxij.c. vt eoꝝ meritis deus placat⁹ filijs peccātib⁹ daret indulgētiā. Et ꝑtis dauid meritū/ filijs multo tpe seruauit regnū iuda. Sed sacratioze sensu viri miscōię sunt apli ꝛ ꝑdicatozes noui testamēti: q̄ ꝓbo euāgelij ꝛ mysterio baptismi quotidie gignūt filios dei: q̄ imitatores ꝑētū suoꝝ exēpla eoꝝ sequūt: q̄ꝝ cozpora ī spe resurrectionis quiescūt: qñ semen bonoꝝ operū cęlesti mercede cōpensabit. Uñ sequit: p Semē eoꝝ ꝛ gloria eoꝝ. i. gloriosum semē eoꝝ. i. bona opa: vel boni imitatozes. q Non derelinquet/ irremuneratū. Uel/ non derelinquet/ in manib⁹ inimicoꝝ suoꝝ: et si ad tpus exponat tribulationi ad

ps.36. augmētū patiētię ꝛ cozonę. Uñ Ps. Junioz fui etenī senui: et nō vidi iustū derelictū nec semē ei⁹ gręs panē. Esa. liij.b. Ad punctū in modico derelinq̄ te: ꝛ in miserationib⁹ magnis ꝓgregabo te. r Cozpa ipsoꝝ in pace sepulta sunt: et in pacis expectatiōe: ꝛ in spe bītudinis ęternę. Uñ Glo. In pace q̄escētia expectāt resurrectiōis diē: ꝛ gloriā ęternā. Ben. xv.c. Tu aūt ibis ad ꝑres tuos in pace sepultus in se-

ps.78. nectute bona. Sed quō verū est ℣ ad lr̄az: cū legat: Posuer̄t morticina seruoꝝ tuoꝝ escam volatilib⁹ cęli/ carnes sanctoꝝ tuoꝝ bestijs trę: Rūsio. De alijs ℣: et de alijs illud itelligit. Uel illud Ps. refert ad cadauera cozpoꝝ: istud Ecclesiasti/ ci refert ad q̄tē spirituū. Sed ex ℣ videt q̄ scti erāt apud inferos in pace ꝛ q̄te. Cōtra. Prouerb. xiij. b. Spes q̄ differt affligit aiam. Rūsio. In q̄te spei erāt: sed nōdū rei. In veritate affligebant desiderio suę expectatiōis: ℣ ꝑsolabant̄ certitudine spei. Carebāt etiā oī alia pęna materiali. Uñ Sap. iij. b. Justus si morte ꝓoccupatus fuerit in refrigerio erit.

s Et nomē eoꝝ. i. fama vel memoria: t Viuet ī generatiōes ꝛ generatiōes. i. semp. Ps. In memoria ęterna erit iust⁹. v Sapiaz ipsoꝝ: qua ꝓpt̄ tpalib⁹ ęterna q̄si sapida elegerūt. x Narrent populi. i. minozes et laici. y Et laudē eoꝝ nūciet ecclesia. i. maiozes ꝛ clerici ad dei honorē ꝛ sui ꝛ aliozū informationē. z Enoch ꝛc. Secunda pars capituli: vbi post sanctozū cōmendationē generalē descēdit auctoz ad laudes eozūdem specialeſ. Et ꝓmo ponit laudes eoꝝ q̄ fuerūt ante legē: icipiēs ab enoch q̄ ambulauit cum deo et translat⁹ est in paradisū: Ben. v.c. Et creditur venturus in fine mūdi. Apocl. xj.a. vt det hoib⁹ cōsiliū pęnitendi: et ꝓmuniat ꝑa astutiā antichri/

Ar. ꝛ generationem et generationem ℣.39.b. Ben. 5.c. Deu. 11.a. Ben. 6.b. Deu. 11.b.

sti. Sed quęrit: q̄re nō incipit ab adā. Et rñdet Glo. q̄ trāsgressus ē/ ꝛ de paradiso ejec⁹. Necꝫ ab abel: q̄ statī occisus nullū reliquit hęredem. Enoch ꝓo ꝛ trāslat⁹ fuit in paradisū viu⁹: et septim⁹ fuit ab adā: Uñ significat oēs iustos: q̄ in septima ętate mūdi ꝑ septifozmē gratiarū spūm ad requiē trāsferēt ad septimā ętatē. Unde q̄: z Enoch placuit deo: q̄ ambulauit cū eo: Ben. v.c. b Et trāslat⁹ ē in paradisū terrestrē: inde ventur⁹ in fine mūdi. c Ut det gentibus .i. oībus hoibus: d Sapientiā. i. consiliū pęnitēdi ꝛ ꝑcauēdi versutias et fallacias antichristi. Uel Sapientiā. i. spūalem intelligētiā siue fidē: vt ꝑ cozpalem eius trāslationē credam⁹ sctoꝝ spūalē trāslationē. Mystice z Enoch/ in terꝑtat̄ dedicatio: et significat virū claustralē: q̄ se voto triplici. ſ. pauptat̄/ castitat̄/ obedięt̄ię/ dedicat deo: vt iam ad alios vsus transire non possit. Hic/ a Placuit deo: q̄ ꝑpt̄ ipsū: sua/ suos/ ꝛ se dimisit: b Et trāslat⁹ ē i paradisū. i. de mūdo in claustrū: vt opet̄ ꝛ custodiat illū: sic̄ legit de adā Ben. ij. c. c Ut det gentib⁹ sapiaz. i. ꝓsilū/ mūdi ꝓicula fugiēdi/ locū securitat̄ grędi/ ꝑ ęternis trāsitozia cōmutādi. Claustrū ℣ paradisus dicit. i. locus delitiaꝝ: de q̄bus dicit Ecech. xxviij. c. In delitijs paradisi fuisti. Ubi enī est fluui⁹ de loco voluptat̄ egrediēs/ in quattuoꝛ capita diuisus: q̄ totū irrigat paradisū. i. regularis obseruantia: quę in quattuoꝛ partes diuiditur: id in oratione/ lectione/ meditatione exteriozi occupatiōe: Omis enī claustralis necesse habet ſp in aliqua istarum esse. Ubi est lignū vitę in medio. i. christus spūalit. Matth. xviij. c. Ubi fuerint cōgregati duo vel tres in nomine meo: illic sum in medio eoꝝ. Ubi est lignū sciētię boni ꝛ mali. i. regula quę docet q̄d bonū/ ꝛ quid malū/ ꝛ q̄d faciēdū et quid non. e Noe inuent⁹ est ꝑfect⁹ iust⁹. Ben. vj. b. Noe vir iustus atq; ꝑfect⁹ in generatiōib⁹ suis. i. respectu hominū sui tpis. f Et in tpe iracūdię. i. tempoze diluuij: quādo mltiplicata malicia hominū iratus fuit eis deus: id est vt oēs diluuio perderet: g Factus est recōciliatio: id est causa reconciliationis: quia verbo ꝛ exemplo populum docuit et ante diluuiū ꝛ post: ne iram dei incurreret.

Ideo. i. ꝑpter iustitiā noe: Mystice e Noe/ interꝑetatur requies: et significat Mystice christum: in quo solo requies est perfecta. Joh. xvj. g. Hęc locutus sum vobis: vt in me solum pacem habeatis: in mundo pressurā habebitis. Hic/ e Noe inuētus est perfectus/ iustus: id est perfecte humilis. Matth. iij. d. Sic decet nos implere omnem iusticiam. Uel/ Perfectus iust⁹ inuentus est: quia de se perfectam iusticiam exhibuit deo patri ꝑ ecclesia sua. f Et in tempoze iracundię: id ē in tempoze passionis: quo videbatur deus pater esse iratus filio: g Fact⁹ est recociliatio: id ē recōciliato: humani generis apud deū patrē. Col. j.c. In ipso cōplacuit oēm plenitudinē inhabitare: et per eū recōcilıari oīa in ipso pacificās ꝑ sanguinē crucis ei⁹: siue quę in terris sunt: siue quę in cęlis.

Ideo: id est merito

a Ideo.i. ꝓt iustictiã noe: b Dimissũ est reliquum ſrẽ.i.residua ps hoim i terra.ſ.acto aiç.j.Pet.iij.d. c Cũ factũ est diluuiũ:Geñ.vij.c. d Testamẽta ſeculi.i. pactũ de ſeculo nõ vltra p diluuiũ pdẽdo. e Posita sunt apud illũ.ſ.noe. f Ne deleri possit/vltra: b Diluuio/generali: i Oĩs caro.i.oẽ aial. Geñ. ix.b. Statuã pactum meũ vobiſcũ:z neq; vltra interficiet oĩs caro aq̃s diluuij.

Mystice * Geñ.17.a. a Ideo.i. merito passionis christi. b Dimissum est reliquũ terrę.i. saluatũ ẽ gen⁹ humanũ. c

B Geñ.17.d. Cũ factũ est diluuiũ/duplex.i.sanguĩs et aq̃ de latere christi manãtis. Naum.j.b. Bon⁹ dñs z ꝓfortãs

Alt. †testamẽtũ Geñ.22.b. Deu.11.d.

Diluuiũ triplex Ps.28.

i die tribulatiõis:z sperãtes i se sciẽs/z i diluuio ptereũte ꝓsũmationẽ facier loci ei⁹:z ĩmicos ei⁹ ꝓsequ̇t tenebrę. Est aũt triplex diluuiũ.ſ.diluuiũ gr̃ę/diluuiũ pęnę/diluuiũ culpę. Diluuiũ gr̃ę ẽ baptiſm⁹. De q̃ Ps. Dñs diluuiũ ihabitare fac:et sedebit dñs rex i ęternũ. In h̃ diluuio pereũt vitia:z saluant ꝓbates. Siq̃dẽ in mari rubro submersis egyptijs/saluati sũt hebrei: Exo.xiij.g. Diluuiũ pęnę/fluctus ſeculi. De q̃ Ps.

Ps.31. Verũtũ in diluuio aq̃rũ multarũ ad eum nõ approximabũt. In h̃ diluuio sola dilectio p patiẽtiã saluatur. Cant̃.viij.b. Aquę multę nõ potuerũt extinguere charitatẽ. Diluuiũ culpę est fluxus carnis. De q̃ Geñ.vj.c. Perdã aq̃s diluuij oẽm carnẽ.i.oẽz carnalẽ hoiez. In h̃ diluuio perit fere totus mundus. Osee.iij.a. Maledictũ z homicidiũ z mẽdaciũ z furtũ z adulteriũ inũdauerũt. Primũ diluuiũ est optãdũ:qz ẽ ad salu-

Ps.41. tẽ. Ps. Quẽadmodũ desiderat cerus ad fontes aq̃rũ:ita desiderat aia mea ad te de⁹. Secũdũ est tolerãdũ:qz ẽ ad ꝓfectũ augmẽtationẽ. Mat. v.a. Beati q̃ psecutionẽ patiũt ꝓt iusticiã:qm̃ ipsorũ ẽ regnũ cęlorũ. Tertiũ est p̃cauẽdũ: qz est ad dãnationẽ.j.Cor̃.vj.d. Fugite fornicationẽ. d Testamẽta ſeculi.i.pmissiões de salute ſeculi: e Posita sũt apd illũ:qz de⁹ pr̃ pmisit mũdũ saluare p illũ/ f Ne diluuio pęnę vl culpę: g Deleri possit oĩs caro.i.fragil hõ. Scõm Glo.p noe significant rectores ecclesię:q̃ inẽ fluctus ſeculi arcã.i.ecclesiã dei regũt:z p̃dicãt baptiſmũ pęnitẽtię:z oꝛonib⁹ z sacrificijs deũ placãt z recõciliãt humano generi. Seq̃t: k Abraã magn⁹ pr̃ multitudis gentiũ. Geñ.xvij.a. Eris pr̃ multarũ gẽtiũ:nõ vltra vocabit nomẽ tuũ abrã:sed vocaberi abraã:qz pr̃em multarũ gẽtiũ ꝓstitui te. Magn⁹ aũt dr̃/diuitijs z possessionũ magnitudie. Geñ. xiij.a. Erat aũt diues valde i possessiõe auri z argẽti. Vl̃ magn⁹ auctate:qz pr̃archa. Magn⁹ fide z obediẽtia:qz credidit deo/et reputatũ ẽ ei ad iusticiã: Geñ.xv.b. Magn⁹ significatiõe:qz gerit typũ pr̃is:i h̃ q̃ ũmolauit filiũ: Geñ.xxij.b. Typũ filij:i h̃ q̃ relicta sua generatiõe venit i terrã chanaã. Geñ.xij.b. Typũ antiquorũ z oĩm fideliũ patrũ:in h̃ q̃ tres vidit et vnũ adorauit: Geñ.xviij.a. Jõ recte dr̃ ei/ Geñ.xij. a. Bñdicã tibi z magnificabo nomẽ tuũ. l Et nõ est inuent⁹ similis illi i gl̃ia.i.i fide z obediẽtia gloriosa:quia ꝑm Josephũ pr̃im⁹ pdicator fidei catholicę fuit:z in oĩb⁹ facile deo credidit:et magnus vel maxim⁹ in tpe suo fuit. Vel/ In gl̃ia.i.in gloriosa victoria q̃ttuor regũ: Geñ.xiij.c. Vl̃ In gl̃ia/ꝓscientię:de q̃ dicit apl̃s.ij. Cor̃.j.c. Gloria nr̃a hęc ẽ/testimoniũ ꝓscię nr̃ę. Vl̃/ In gl̃ia/diuitijs:vt dictũ ẽ. Vl̃/ In gl̃ia:qz angelos i hospitio recepit: Geñ.xviij.a. Vel qz primo factę pmissiões d̃ christo nasciturο ex semie ei⁹. Geñ.xij.a. In te bñdicent vniuersę cognatiões trę. Vl̃/ In gl̃ia.i.in charactere circũcisiõis:q̃ diuidebat a cęteris nationib⁹. Vl̃/ In gl̃ia:qz senex d̃ vetula genuit filiũ:qd̃ fuit gl̃ia magna. m Qui ꝓseruauit.i.corde/ore/z ope seruauit:

n Legẽ excelsi.i.legẽ naturalẽ:q̃ in corde eius erat scꝑta:

Quęcũq; vult̃ vt faciãt vob hoies:z vos eadez facite illis: Mat.vij.b. Et qd̃ tibi oderis fieri/vide ne tu alicui feceris: Tob.iij.c. Vel/Legẽ excelsi vocat p̃ceptũ d̃ decimis solueñdis:qd̃ ꝓseruauit abraã:qũ decimas spoliator obtulit melchisedech sibi obuiã venienti: Geñ.xiij.d. o Et fuit/dñs scz. p In testamẽto cũ illo/abraam.ſ. .i. domin⁹ cũ eo fecit pactũ circumcisiõis: Geñ.xvij.b. Vel,pmisit ei dñs q̃ in semine ei⁹ bñdicerenť omes gẽtes: Geñ.xxij.d. q

Alt.†sicut

In carne ei⁹.i.i p̃putio suo z suorũ: r

Alt.†terre

Stare fecit firmamẽtũ/vel/testamẽtũ/alia lr̃a.i.firmũ pactũ circũcisiõis.q.d.i carne p̃putij sui z suorũ ꝓpleuit pactũ dñi:

Alt.nõ bz tdi

qz se z suos circũcidit: Geñ.xvij.d. Vel/ q In carne ei⁹.i.in ꝓle sua: r Stare fecit firmamẽtũ .i.firmã dei ꝓmissionẽ:qz de ipso nat⁹ ẽ christ⁹:sicut de⁹ ꝓmiserat:qd̃ ipse d̃z fecisse:qz idoneũ se reddidit vt d̃ ipso christus nasceret:sic btã ꝓgo d̃z meruisse portare z parere dñm. s Et i tẽptatiõe.i.i ꝓbatiõe q̃i iussus ẽ filium ĩmolare: Geñ.xxij.a. t Jnuẽt⁹ ẽ fidel.i.obediẽs et firmit credẽs q̃ dñs isaac suscitaret/vt i ipso bñdicerẽť oẽs gẽtes p christũ de ipso nasciturũ: sicut ꝓmisit ei dñs. Heb.xj.d. Fide obtulit abraã isaac cũ tẽptarek/z vnigenitũ offerebat in q̃ suscꝑat ꝓmissiões:ad quẽ dictũ est:qz in isaac vocabit tibi semẽ/arbitrãs qz z a mortuis suscitare eũ potẽs ẽ de⁹. v Jõ iure/iurãdo.i.firmiter ꝓmittẽdo. x Dedit/dñs: y Illi/abraã: z Gloriã.i.gaudiũ z honorẽ.ſ. a In gente sua.i.i filijs:vel inť iudęos.ſ. b Crescere illũ q̃si terrę cumulũ/z vt stellas.i. abũdanť. Cumulũ terrę dic̃ q̃ ad malos:q̃ sũt steriles i bonis opib⁹. Stellas dic̃ q̃ ad bonos: q̃ verbo z exẽplo noctẽ mũdi illuminãt. Vñ Glo. Duplex est ꝓmissio abraę. In arena maris exꝑmũť steriles iudei:i similitudie stellarũ fideles christiani:q̃ resurrectiõis lumie cozuscãt sic̃ astra cęli. Promissionẽ hãc duplicẽ habemus/ Geñ. xxij.c. Bñdicã tibi z mltiplicabo semẽ tuũ sic̃ stellas cęli:z velut arenã q̃ est i littore marť. c Exaltare semẽ ei⁹/ꝓtutibus z miraculis q̃ ꝓ eis fec̃ dñs. d Et hereditare illos: dedit/vl̃ fec̃ supple. e A mari/occidẽtali qd̃ dr̃ mare mortuũ: f Usq; ad mare/occidẽtale:qd̃ dr̃ mare magnũ. g Et a flumie/magno euphrate: h Usq; ad termios orbis terrarũ.i. vsq; ad ĩmios q̃ sũt colles trarũ:nõ q̃ vel flumia: sic̃ est mons libani.q.d.terra hereditatis eorũ ex vna pte terminať ad mõtẽ libani:ex alia ad flumen euphratẽ: ex alia ad mare mortuũ:ex alia ad mare magnũ. Deuť.xj.c. Oĩs locꝰ quẽ calcauerit pes vr̃/vr̃ erit:a deserto et libano et a flumine magno euphrate vsq; ad mare occidẽtale erunt termini vr̃i.

Ps.71. Hoc exponiť mystice de christo sup illud Ps. Dñabit a mari vsq; ad mare:z a flumie vsq; ad termios orb̃ terrarũ:quia christ⁹ dñať vsq; ad fines terrarũ:et ecclesia q̃ est corꝑ⁹ eius totũ mũdũ occupauit:qz in oẽz terrã exiuit son⁹ eorũ:z i fines orb̃ terrę ꝓba eorũ. Sap̃.j.b. Spũs dñi repleuit orbẽ terrarũ ꝛc. i Et isaac eodẽ mõ fecit.i.bñdixit z pmisit idẽ qd̃ abraã. k Propť abraã pr̃em ei⁹. Geñ. xxvj.a. Tibi et semi tuo dabo vniuersas regiones has cõplens iuramẽtũ qd̃ spopõdi pr̃i tuo abraã:z multiplicabo semẽ tuũ sic̃ stellas cęli. l Bñdictionẽ oĩm gẽtiũ dedit illi dñs.i.gr̃az ꝫ oẽs inť qs habitauit. Prouer.xvj.a. Cũ placuerit dño vias hois/ĩmicos aq̃s ei⁹ conuertet ad pacẽ. m Et testamẽtũ suum.i.pactũ de semie mltiplicãdo:vl̃ de christo d̃ ipso nasciturο:vel de terra pmissiõis possidẽda: n Cõfirmauit/vl̃ ꝓsumauit sup caput iacob.i.sup iacob:cui idipsũ pmissum est. Geñ.xxviij.c. dixit deus ad iacob:Ego sũ dñs deus abraã pr̃is tui z isaac:terrã in q̃ dormis dabo tibi z semi tuo eritq; germẽ tuũ

eritq; germẽ tuũ quasi puluis terrę: & dilataberſ ad oꝛiẽtez & occidentẽ: septẽtrionẽ & meridiẽ: & bñdicent in semie tuo oẽs tribꝰ terrę. Uel alit: Bñdictionẽ oim gẽtium. i. christũ a q̃ bñdictionẽ receptrũt oẽs gẽtes. Dedit illi dñs. i. vt de illo naſceret. Et testamẽtũ suũ. i. pmiſſũ suũ ỏ christo naſcituro. Cõfirmauit sup caput iacob. i. gẽtiꝫ ꝑli: q̃ poſterioꝛ ad gr̃am fidei et baptiſmi regenaꝛationẽ acceſſit: cui plenitudo ꝑtinę bñdictiõis ꝓuenit. a Agnouit eũ in bñdictionib⁹ suis. i. approbauit & dignũ suis bñdictiõib⁹ reputauit. Benedictiõib⁹ dicit pluralit: qꝛ duplex ẽ bñdictio. ſ. dexterę et ſiniſtrę: et vtraq; bñdict⁹ fuit iſaac a dño. b Et dedit illi. i. ſẽmi ei⁹. c Hereditatẽ. i. terrã ꝓmiſſionis q̃ſi iure hereditario.

a caput iacob. Agnouit eũ in
b bñdictiõib⁹ suis: & dedit illi
c hereditatẽ & diuiſit illi ptez
e in tribub⁹ duodecim. Et cõ
f ſeruauit illi hoies miſcoꝛię in
g uẽniẽtes gr̃am i ỏſpectu oꝛis
carnis. Capitulũ. XLV.

h Dilect⁹ deo & hoibus
i d moyſes: cui⁹ memoꝛia i bñdictione ẽ. Si
k milẽ illũ fecit i gloꝛia ſctoꝝ: et
m magnificauit eũ i timoꝛe iniꝛ
n micoꝝ: & i verbis suis monꝛ
o ſtra placauit. Glorificauit il
p lũ in ỏſpectu regũ: & iuſſit il
q li cõꝛã ppl'o suo: & oſtendit illi
r gloꝛiã suã. In fidẽ & lenitate
s ipſi⁹ ſctm̃ fecit illũ: & elegit
t eũ ex oi carne. Audiuit eni
v eũ & vocẽ ipſi⁹ & iduxit illũ
x in nube. Et dedit illi cõꝛ ad
y p̃cepta: & legem vitę & diꝛ
z ſciplinę docere iacob testamentum suum: & iudicia sua
a b iſrael. Excelſum fecit aaron
c d fratrem eius: & ſimilem sibi
e f p opa q̃ fec. Exo. a. ij. ca. vſq; xij. Inimicoſ etiã dic amalechitas: q̃s ꝓſtrauit ioſue ipo moyſe leuãte manꝰ & oꝛante: Exo. xvij. c. Inimicoſ etiã vocat dathan & chore & abiron & cõplices eoꝝ: q̃ ỏ moyſen ſe erexerũt & a tra abſoꝛpti ſũt: Numeri. xvj. e. n Et i verbis suis mõſtra placauit. i. ſerpentes magoꝝ: Exo. vij. b. Uel ſerpẽtes ignitos: Numeri. xxj. b. Uel Mõſtra placauit. i. plagas monſtruoſas ceſſare fecit. o Glorificauit illũ / miraculi & potẽtię. p In ỏſpectu regũ. i. pharaonis & ꝑncipũ egypti: q̃ ſubmerſi ſũt i mari rubꝛo. q Et iuſſit illi. i. iuſſa sua dedit illi: et ſecreti Ar. ꝓnubẽ
suꝛ ꝓticipẽ feč. r Cora ppl'o suo. i. pſente ppl'o suo: non ita tñ vt mõtẽ aſcẽderẽt vel tangerẽt / ſz tñ audiebãt vocẽ buccinę: & vi Ar. ꝓsuã
debãt fumũ & lãpades
coꝛuſcãtes in mõte: Exo. xix. d. s Et oſtẽdit illi gloꝛiã suã / in rubo: Exo. iij. a. Uel / Oſtendit illi gl̃iã suã. i. i monte ſinai: Exo. xxiiij. d. Cũ aſcendiſſet moyſes / operuit nubes mõtẽ: & habitauit gl̃ia dñi sup ſinai / tegẽs illũ nube ſex dieb⁹. Uel / Gloꝛiã suã. i. faciẽ suã gloꝛioſã. Exo. xxxiij. d. Ostende mihi gloꝛiã tuã: Rndit: Ego oſtẽdã oĩ bonũ tibi. t In fide & lenitate ipſi⁹ ſctm̃ fecit illũ. i. firmũ & mũdũ: et ꝓ b fides ei⁹ & lenitas erat acceptabil' deo. Nume. xij. a. Erat moyſes mitiſſim⁹ sup oẽs hoies q̃ morabant in terra. Et. j. eodẽ. b. At nõ talis ſeru⁹ meꝰ moyſes: q̃ i oi domo mea fidelisſim⁹ ẽ. Et põt accipi fides ꝓ fidelitate: qꝛ fidel' fuit dño: ſic ỏꝛ Heb. iij. a. Moyſes q̃dẽ fidelis erat i tota domo ei⁹ tanq̃ famulus. Et ꝓ fide ỏſtute theologica: quã firmiſſimã habuit. Un Heb. xj. e. Fide grãdis moyſes fact⁹ negauit ſe eẽ filiũ filię pharaonis: magꝛ eligẽs affligi cũ ꝓpl'o dei q̃ tpalis pcti hꝛe iocunditatẽ. v Et elegit eũ ex oi carne. i. de omni ꝓpl'o: vt educeret ꝓplm̃ iſraeliticũ de ęgypto. x Audiuit eni / moyſes: y Eũ. i. deũ vtraq; aure. z Et vocẽ ipſi⁹: q̃ loquebak ei facie ad faciẽ: ſicut amic⁹ ſolet loq̃ ad amicũ suum: Exo. xxxiij. b. a Et induxit illũ in nube. i. in caligine nubis / vnde loquebak ei. Exo. xxiiij. d. Septimo die vocauit eum dñs de medio caliginis: ingreſſuſq; moyſes mediũ nebulę aſcẽdit i montẽ & fuit ibi q̃draginta dieb⁹ & q̃draginta noctib⁹. b Et dedit illi. ſ. dñs moyſi: c Coꝛ. i. intelligẽtiã & volũtatẽ bonã. d Ad p̃cepta / decẽ: e Et legẽ
Ps. 89. vitę. i. quę dat vitã ęterña / ſi ſpũaliter intelligak & efficaciter impleak. Roma. vij. b. Inuentũ eſt mihi mãdatũ q̃ ỏ erat ad vitam: ỏ eſſe ad moꝛtem. f Et diſcipling / dedit legem. g Docere. i. vt doceret: h Iacob. i. ꝓplm̃ iſraeliticũ ex iacob natũ. i Teſtamentũ. i. pactũ dñi cũ ꝓpl'o. k Et iudicia sua iſrael / doceret ſuꝑle. i. ꝓplm̃ iſraeliticũ. Et eſt idẽ iacob & iſrael: ſed ꝓ hoc dat differẽtiã maioꝝ & minoꝝ: actiuoꝝ & ꝓtẽplatiuoꝝ: pgnitẽtiũ & pfectoꝝ. Nota differẽtiã inꝛ legẽ vitę & legẽ diſciplinę: et testamẽtũ & iudicia. Legẽ vitę dicit decalogũ & p̃cepta moꝛalia: Legẽ diſciplinę dicit ceꝛimonialia oĩa quę ppl'o ad onus data fuere ad tps. Testamẽtũ dicit pactũ ſiue fędus dñi cũ ꝓpl'o & populi cũ dño. Judicia ꝓ quę diminuik lis & iſligitur pęna reo: vt eſt illud: Si q̃s furat⁹ fuerit bouẽ vel ouem & occiderit vel vẽdiderit: q̃nq; boues ꝓ vno boue reſtituet: & q̃ttuoꝝ oues ꝓ vna oue: Exo. xxij. a. Poſt moyſi laudes ponit auctoꝝ commendationem aaron fratris eius: qui datus fuit ſoci⁹ & ꝓlocutoꝝ moyſi / eo q̃ eloquens eſſet: vt legik Exo. iiij. d. Deſcribens ergo ꝓtum veteris ſacerdotij & oꝛnatũ pontificis: q̃ oĩa figura erãt noui testamẽti et veri ſacerdotis ieſu chriſti: ſic legik Heb. ix. dic: l Excelſũ fecit / dñs / aaron fratrẽ ei⁹ / eloquẽtię venuſtate: et ſacerdotij dignitate: & vitę ſcitate. m Et ſimilez

 ſibi. i. moyſi in regnũ

sibi:i.moysi in regnū et ducatū populi: in signis miraculis
faciēdis/z ī officio sacerdotali/licet sacerdos nō fuerit:sic di-
Ps.98. cit Glo.super illud Ps. Moyses z aaron ī sacerdotib⁹ eius.
a De tribu leui/natum. Jacob genuit leui:leui autem
genuit caath:caath/amram:amram genuit aaron/moysen et
mariā. Exo. vj.c. b

B

Statuit ei:dns/aa-
ron. c Testamen-
tū eternū.i.pactū sa-
cerdotij legal' ⁊ni sa-
cerdotij.i.euāgelici fi-
guratiuū. Uel/ Eter-
nū.i.extra ⁊minū assi-
gnatū. Illō eni ⁊nū
dr ⁊m Aug⁹.qđ sine
termio ꝓfigitur. d

Alt.†stola

Alt.†Circū-
dediles

Et dedit illi sacer-
dotiū gētis/suę in-
struēde z regēde. e

Alt.†cinxit Exo.28.f.

Et btificauit illū
i glia/ sacerdotij vel
vestiū sacerdotaliū.i.
brīm dici voluit/ vl' be-
atū oñdit:qz beatū di-
cunt ꝓp'm cui b'n sūt.i.
ad ei⁹ cōmodū fiunt.
Et tal' reuera fuit aa-
ron:qz bñ funct⁹ fuit
officio suo. f Et cir-

a dē tribu leui. Statuit ei tē-
b stamentū ⁊ternū:et dedit illi
c sacerdotiū gētis/et btificauit
f illū i glia. Et circūcinxit eū
g ⁊na iusticię:et induit eū †sto-
b lā glię:et coronauit eū in va
i sis virtutis .†Circūpedes z fē-
k moralia z hūerale posuit ei:
l et circūcinxit illū tintinabul'
m aureis plurimis i gyro:dare
n sonitū in incessu suo/ audi-
o tū facere sonitū in tēplo ī mē
p moriā filijs gētis suę. Stolā
q sanctā auro z hiacyntho et
r purpura/op⁹ textile/viri sa-
s pientis iudicio et virtute prē
t duti. Torto cocco op⁹ artifi-
v cis/gēmmis pciosis figurati
x ligatura auri z ope lapida-
y rij sculpti ī mēmoriā/ secm nu-
z merū tribuū isrl'. Corona au-
a rea sup mitrā ei⁹ exp'ssa signo
b sctitatis:et glia honoris z op⁹
c virtutis desiderio oculoꝝ ornata. Sic pulchra ante ipsū
d nō fuerūt talia vsq; ad ⁊mū tē. Non ē induc⁹ illa alieni-
e gena aliqs: sed tm filij ipsi⁹
f soli et nepotes ei⁹ p oē tps.
g Sacrificia ipsi⁹ †consumata sūt
h igni qtidiē. Cōpleuit moy-
i ses man⁹ ei⁹:et vnxit illū oleo
k sctō. Factū ē illi i testamen-
l tū ⁊nū et semi ei⁹ sicut dies

Alt.topaze

cularib⁹ z operē textile. a Torto.i. bysso retorta: b Loc
co/bisticto. Alt. Tor
to cocco.i.filis coc/
cineis tortis. c Op⁹
artificis.i.beseleel vel
ooliab socij eius filij
achisamech de tribu
dā/vt dī Exo.xxxv.d.

Alt.torqtis

d Gēmis pciosis
figuratis z ligatura
auri z ope lapida-
rij sculptis. q.d. in
stola sctā. i. in rōnali
erāt pciosi lapides au
ro firmiē inclusi p qā-
tuor ordines dispositi

L

Alt.†cōsumpta Leuit.8.b.

e In memoriam
ꝑm numerū tribu-
um isrl'. i. duodecim
ob recordationē triū:qz vnus ꝓphas memor eēt ⁊ sacerdos duo-
rū.i.vt ꝓphas videns noia patrū suoꝝ satageret/ne a ꝓtute eoꝝ
degeneraret. Sacerdos etiā memor eēt vitā z fidē ꝓtriarchaꝝ/
qz noia gerebat imitari:z item memoraret z ꝓphas ex his pbꝫ
ortū/deo sacrificijs z ozonib⁹ cōmēdare. Dicit aūt hmōi ve-
stis stola sctā:quia ad sctm pontificē ptinebat: vel qz magne
sctitatis indicatiua erat.i. ꝓbitatis z iudicij:q̄ duo noia in ea scri
pta erāt: vñ et rōnale dictum est. f Corona aurea.i.la-
mina aurea q̄ z pēdalū dr: g Sup mitrā ei⁹.i.sup cidarim
et pileū. h Exp'ssa signo sctitatis.i.inscripta sctō dei no
mine tetragrāmaton:qđ ineffabile dr:nō qz nō possit vel de
beat dici:sed qz rem ineffabilē significat:qđ bis quattuor lit-
teris scribit:he/ioth/vau/heth:q̄ sonāt:ꝓncipiū vite passiōis
iste. i Et glia honoris z op⁹ ꝓbitatis/supple erat ī coro-
na vel in signo. Gloriosū eni z honorabile z ꝓtute plenū erat
op⁹ istud ꝓp' significationē. Significat eni vt dic Glo. hono
rificētiā diuię maiestatis:q̄ sup oīa honorari debet. k De-
siderio oculoꝝ ornata.i.ita ornata z fabrefacta vt oculis
desiderū faceret ad videndū. l Sic pulchra ante ipsū/
aaron. m Nō fuerūt talia vsq; ad ortē.i.vsq; ad vl-
timū terminū mūdi.q.d. nunq; vel nusq; fuerunt ita pulchra
ornamēta. n Nō est induc⁹ illa/veste vel corona aurea:
o Alienigena aliqs.i.gētilis aliqs vt iudeus de alia fa-
milia genit⁹/q̄ de leuitica de q̄ fuit aaron. p Sed tm filij
ipsi⁹/aaron. q Soli/post ꝓtem suū. r Et nepotes
ei⁹.i.filij filioꝝ. s Per oē tps/legl. Exo.xxviij.g. Vestiet
his oīb⁹ aaron fratrem tuū z filios ei⁹ cū eo. Et j. Legitimū
sempiternū erit aaron z semini ei⁹ post eū. t Sacrificia ip-
si⁹/aaron.i.q̄ ipse offerebat mane z vespe. v Cōsūmata.i.
ꝓsūpta erāt: x Igni qtidie:qz iuge erat sacrificiū matu-
tinū z vesptinū. Exo.xxix.g. y Cōpleuit moyses man⁹
ei⁹.i.inuestiuit eū sacerdotio p libz traditū in manu ei⁹. Uel
Cōpleuit man⁹ ei⁹/sacrificijs illi traditis ad offerendum.
Exo.xxix.b. Postq; initiaueris man⁹ eoꝝ/applicabis z vitu-
lū cozā tabernaculo testimonij:imponentq; aaron z filij eius
man⁹ sup caput ei⁹ ⁊c. z Et vnxit illū oleo sctō/ facto
ex myrrha ꝓtima z electa:et calamo z casia et cinnamomo et
oleo oliuarū: Exo.xxx.d. Et Leuit. viij.b. a Factū est
illi i testamētū ⁊nū.i.in pactū sempiternū. b Et semini
ei⁹.i.filijs ei⁹. c Sicut dies celi/ternī sunt. Et dicit h
nō qz ternū fuerit illud sacerdotiū: sed qz ternū sacerdotiū Ps.109
figurabat. De q̄ dicit Ps. Tu es sacerdos in ⁊nū secm or-
dinē melchisedech.

dinē melchisedech. Vl qz sine ēmini p̄fixiōe fuit datū: qō ho/
tat p̄ō q̄ dicit: Sic̄ dies celi: q̄ durant sine ēmini p̄fixione. a
Fūgi.i. ad fungēdū: b Sacerdotio/legali. c Et hīe
laudē.i. officiū laudandi deū. Uel/Hīe laudē/ex fideli et
sollicita admistratione sacerdotij d Et glificauit/deꝰ: e
Ip̄m suū.i. gloriosū
ondit inē oēs alios. f
glorificare In nomie suo.i. in
iuocatiōe nois sui: qz
ille p̄p̄s solꝰ nomē dñi
iuocabat/z exaudieba
tur: sicut legit Hiere.
xuij.b. Tu i nobis es
dñe: z nomē scm̄ tuū
invocatū est sup nos.
Uel/In noie suo.i.
i re nois sui.i. virtute z
ptāte sua: vl i fide no
minis sui.i. filij q̄ ē no
exi.16.a. mē p̄is. g Ipsū
.i. aaron: b Elegit:
dñs. i Ab oi viuē
te.i. sup oēm viuētē:
k Offerre.i. ad offe
rendū: l Sacrifi/
ciū deo incēsum.i.
thus z thymiama. m
Et bonū odorē.i.
deo acceptabilem. n
In memoriā pla/
care p̄ p̄plo suo.i.
vt deꝰ memorarē p̄li sui: z placabilis fieret ei. o Et de/
dit illi.i.dñs aaron: p In p̄ceptis suis/exequēdis.
q Ptātē/ad puniēdū reos. Uel/ o Dedit illi in p̄ce
ptis suis ptātē.i. vt potēt p̄cipere z p̄cepta executioi mā/
daret. r In testamēto iudicioꝝ.i. in pactō z iudicijs de/
dit illi ptātē: s Docere.i. ad docēdū: t Jacob.i. po/
pulū iudaicū. v Testimonia.i. mādata legis. x Et in le
ge sua lucē/doctrinę: y Dare isrl̄: vt daret p̄plo israeli/
tico: De ꝺ dedit illi ptātē. Prouer. vj.c. Mādatū lucerna z
lex lux. z Quia ꝓtra illū/aaron: a Steterūt alieni.i.
seditiosi schismatici: chore/dathan/et abiron: Nūeri. xvj.a.
b Et ꝓpē inuidiā circūdederūt illū hoies in de/
serto q̄ erāt cū dathā et abiron. Nūeri. xvj.a. c Et
ꝓgregatio chore i iracūdiā/supple circūdedit illū.i. aa
ron. d Vidit dñs deꝰ.i. se vidisse oñdit. e Et nō pla
cuit illi/factū illoꝝ. f Et ꝓsūpti sūt i impetu iracūdię
.i. absorpti sūt viui a terra/dathā.s.z abiron cū tabnaculis su
is z vniuersa substā sua: Nume. xvj.e. g Fecit ill̄ mon/
stra.i. mōstruosū genꝰ mortꝭ et insolitū z iauditū. Un̄ moy/
ses dixit Nume. xvj.d. Si ꝓsueta hoīz morte iterierint z vi/
sitauerit eos plaga q̄ z cęteri visitari solēt/nō misit me dñs: si
aūt rē nouā fecerit dñs vt apiēs terra os suū deglutiat eos z
oīa q̄ ad eos ptinēt descēderintq̄ viuētes i infernū/scietis qz
blasphemauerī dñz. Pluraliē aūt dic̄/mōstra: qz plures fue
rūt terrę aptiōes. h Et ꝓsūpsit illos.i. q̄sdā illoꝝ: i In
flāma ignis. Nume. xvj.e. Sz z ignis egressus a dño inē
fecit ducēto3 q̄nq̄gīta viros: q̄ offerebāt incēsū. k Et ad
didit/dñs/aaron/sacerdoti suo: l Gloriā/floritiōis vir
gę. Pri⁹ enī glīam dederat illi dñs i ꝓsūptiōe inimicoꝝ eius:
exi.17.c. sed postea glīam addidit i virgę eiꝰ floritiōe: per qō oñdit il/
lū eē sacerdotē dei. m Et dedit illi/dñs. n Hereditatē.i. decimas z oblatiōes iurę ꝑpetuo p̄cipiēdas. o Et
p̄mitias frugū terrę diuisit illi. i. diuidēdas ꝓstituit.
Nume. xviij.b. Dis oblatio z sacrificiū: z q̄cq̄d p̄ pcō atq̄
delicto reddit mihi z cedit i sctās sctōꝝ/tuū erit z filiorū tuoꝝ.
Et.j. Quicq̄d offertur p̄mitiarū dño/tibi dedi: vniuersa fru/
gum initia que gignit humꝰ z dño deportant cedent in vsus
tuos. p Danē ipsiꝰ/aaron.s. q In p̄mis. i. in p̄mi
tijs. r Darauit/dñs: s In satietatē/nō in voluptatē
vel superfluitatē. Ibi dedit illi dñs panes p̄mitiarū vel p̄miti/
as ad faciendū panes. t Mā sacrificia dñi: id ē dño ob
lata. v Edent/aaron z filij eius. x Que dedit/dñs:
y Illi aaron: z Et semini eius/iure perpetuo. Nu/
meri. xviij.b. Ecce dedi tibi custodiā primitiarū: oīa hęc que
sanctificant a filijs israel tibi tradidi z filijs tuis p̄ officio sa/
cerdotali legitima sem
piterna. a Cęterū B
.i. alias: b In ter/
ra: id est in distributi/
one terrę. c Gens Ut. †fructuū
leuitica.s. d Nō hę
reditabit: et pars
nō est illi i gente:
id ē inter filios israel.
Nūe. xviij. c. Dixit Ut. †inē gdes
dñs ad aaron: i tra eoꝝ
nihil possidebitis: nec
habebit̄ partez inter
eos: Ego pars z hęre
ditas tua in medio fi/
lioꝝ israel. Unde z h Ut. †dei
sequit: e Ipe enī
est pars eiꝰ z hęre
ditas. i. sanctificata
domino eius pars iu/ Ut. †ad illū
re hereditario. f Numeri. 25.c.
Phinees ꝛc. Post
aaron agit auctor de
phinees filio eleaçari
p̄termisso ipso eleaça
ri. Cuius ratio est: quia
non fecit aliqō factum nobile/propter qō debeat specialis il/
lius poni cōmendatio sicut phinees: qui zelo dei accensus is/
raelitam z madianitidē fornicantes interfecit: vt legitur Nu
me. xxv.b. Propter qō placata est ira dei contra populū su/
um. Unde Ps̄. Stetit phinees z placauit z cessauit q̄ssatio. Ps̄.105.
Dicit g̃: f Phinees filius eleaçari/filij aaron. g Ter
tius in gloria. i. in sacerdotij dignitate: vel in glorioso or/
natu vestium sacerdotaliū: quia aaron fuit p̄mus/eleaçar se/
cundus: ipse fuit tertiꝰ. h Imitādo eum. i. eleaçarū/vel
aaron. i In timore dñi/filiali siue sancto: qui pmanet in Ps̄.18.
sęculū sęculi. k Et stare. i. stando cōtra fornicantes pro
dño. l In reuerentia gentis/reueritus a gente sua: eo
q̄ p̄latus esset eorū. Uel/ k Stare. i. stabat solida mente: i
generali p̄turbatione coram dño fiduciam habens depcandi
dñm p̄ro populo suo. l In reuerentia gentis. i. p̄ re/
uerētia gentis. i. honore gentis: vt deus eū seruaret. Hono/
rabilis enī erat populus iudaicus p̄ cūctis gentib⁹: quē ho/
norē ne amitteret fornicādo vl idola adorādo depcabat phi/
nees mente fixa. Et ꝺ est: k Stare. i. stabat coram dño.
l In reuerētia. i. p̄ reuerētia: m Gentis. i. iudaici po/
puli ꝓseruāda. n In bonitate. i. dulcedine. o Et ala/
critate. i. feruenti deuotione. p Animę suę placuit
deo israel/feruēter celatꝰ p̄ dño: z vindicās eius iniuriā oc
cidendo fornicātes. Nume. xxv.c. Phinees filius eleaçari fi
lij aaron sacerdotis auertit iram meam a filijs israel: qz zelo
meo cōmotus est ꝓtra eos: vt nō ipse delerē filios israel in ze
lo meo. Et i hoc maxime laudabilis est phinees: qz dulcedi/
nē animi zeli feruore semp habuit/etiam vindicādo iniuriam
dñi. q Ideo statuit/dñs/illi testamētū pacis. i. pac/
tū sempiternū sacerdotij pacifice possidendi. Nume. xxv.c.
Ecce do ei pacē fœderis mei z erit tam ipsi q̄ semini eiꝰ pactū
sacerdotij sempiternū. r Et p̄ncipē sctōꝝ. i. sacerdotū:
s Et gentis suę. i. totiꝰ iudaici populi/supple fecit illū dñs:
t Ut sit illi/nō solū illiꝰ: v Et semini eiꝰ sacerdotij
dignitas in ęternū. i. longo tpe sine termini p̄fixione. Uel
In ęternū dicit: qz illud sacerdotiū erat ętni sacerdotij sig/
nificatiuū. x Et testamētū dauid regis filij iesse ꝺ tri/
bu iuda/supple statuit illi: sicut dñs p̄misit dauid regnū p
samuelē. j. Regū. xvj.c. Et p̄missū impleuit sicut p̄misit phi
nees sacerdotiū p̄ moysen et p̄missū soluit. Uel p̄ hęc verba

significat auctor q dauid in distributione ministrorum templi qs in viginti quattuor sortes diuisit. j. Paral. xxiiij. vt per vices dño ministrarent: gloriã phinees non minorauit sed auxit. Vñ ibi in Paralipomenon legit: Phinees autem filius eleazari erat dux eorum cui dño. Et tradũt hebrei q adhuc viuebat phinees i tabernaculo vicesministrorũ ordinauit. Scõm hoc sic potest construi Ifram. Ut sit illi i semi ei⁹ sacerdotij dignitas i eternũ: i vt testamẽtũ. i. ordinatio et promissũ: a Dauid regis filij iesse de tribu iuda: de amplia/tione cultus i ministrorum diuisione: sit/ b hereditas ipsi/phinees: c Et semini ei⁹. i. cedat ei iure hereditario. Et qre habuit hãc dignitatem phinees/ostẽdit auctor cũ subdit: d Ut daret/ipse phinees: e Sapiẽtiã. i. doctrinã legis dei. f In cor nrm. i. vt cor nrm illuminaret ad verã cognitionẽ i accenderet ad vere amore dñoc eni officiũ sacerdotũ. Vñ Malach. ij. b. Labia sacerdotis custodiũt scientiã: i legẽ requrẽt ex ore ei⁹: qr angel⁹ dñi exercituũ ẽ. g Judicare. i. ad iudicãdũ: h Gentẽ suã. i. sibi tanq̃ pontifici subditã i cõmissam. i In iusticia/tribuens vnicuiq; fm meritũ ei⁹. k Ne abolerent bona ipsor/filior isrl vl sacerdotũ p iniusticiã vel violẽtiã fortior. l Et gloriã ipsor/phinees i filior ei⁹. i. sacerdotij dignitatem. m In gẽte eor. i. plm israeliticũ. n Eternã fecit. i. diuti⁹ pmãsurã: q̃diu. s. ipsi pmanserũt in p̃ceptis dei: sicut. j. Paral. xxviij. b. dr de salomone: Firmabo illi regnũ ei⁹ vsq; i eternũ si perseuerauerit facere p̃cepta mea. Expo. Ca. XLVI

Fortis ꝛc. Qm̃ lege accepta a plato/debem⁹ nos p̃ dñ iudicare i alios postea sic decet: Jõ auctor ordine cõpetenti post laudes latoris legis i aliorum patrũ q̃ sub lege fuerũt/agit de p̃ib⁹ q̃ fuerũt tpe iudicũ: i notatim de tribus. s. iosue/caleph/et samuel. Diuidit aũt hoc caplm̃ i tres partes. In p̃ma agitur de iosue et caleph notatim. In scõa de iudicibus qui successerũt iosue cõmunit: ibi: Et iudices singuli. In tertia de samuele singulariter: ibi: Dilectus a domino deo suo ꝛc. Primo igitur commendans iosue moysi successorem in regimine populi/dicit: o Fortis in bello/cõtra amalechitas: Exo. xvij. c. et alios hostes israel. p Jesus naue/iesus filius naue. i. iosue. q Successor moysi/in regimie plis: Josue. j. a. r In pphet. i. i numero pharũ existens: qr vt dicit Glo. et ope i notie christum figurauit. s Qui fuit magn⁹ fm nomẽ suũ. i. magn⁹ saluator. Jesus eni saluator interptat. Vñ exponẽdo subdit: t Magnus i salutẽ electorum dei. i. iudeorum: qs dñs elegerat sibi q̃si plm̃ peculiarẽ de oi natiõe. v Expugnare. i. ad expugnãdũ: x In surgẽtes hostes/ptra israel. y Et persequeret/expugnat hostib⁹: z Hereditatez isrl. i. terrã pmissionis q̃ ptinebat ad filios isrl iure hereditario/fm pmissiones factas abrahã/isaac/et iacob. a Quam gliam. i. expugnationẽ hostiũ gloriosã: vel quã hereditarẽ p victoriã gloriosã. b Adept⁹ ẽ iosue. c Extollẽdo manus. i. clypeũ quẽ tenebat i manib⁹ ptra hai. Josue. viij. d. Leua clypeũ q̃ in manu tua est ptra vrbẽ hai qm̃ tibi tradidi eã. d Et iactãdo. i. ptra vibrãdo. e Cõtra ciuitates: hostiũ. f Rhompheas. i. gladios ex vtraq; pte acutos. g Quis ante illũ/iosue. s. h Sic restitit/hostib⁹ israel: q. d. null⁹. i Nã hostes/isrl: k Ipse dñs pcussit: vt q̃libz reges amorreor: Josue. x. l Aut non in iracũdia ei⁹/q̃ irat⁹ erat ptra hostes isrl pro dño. m Impeditus ẽ sol/a cursu suo: ne. s. pcederet vltra anteq̃ cepisset hostes suos. n Et vna dies facta ẽ quasi duo. i. fere ita longa vt duo. Josue. x. c. Stetit sol in medio cęli i non festinauit occumbere spacio vni⁹ diei: nõ fuit ante nec postea tam longa dies/obediẽte dño voci hois et pugnãte p israel. o Jnuocauit altissimũ potẽtem i oppugnãdo inimicos vndiq;/dicens: Sol ptra gabaon ne moueat/: i luna ꝛ vallẽ hailon: Josue x. c. p Et audiuit. i. exaudiuit. q Ilũ magnus i sctus de⁹. i. magnificans et sctificãs suos. r In saxis grãdinis/de cęlo missis. s Turbauit valde fort: qr illis saxis plures de hostib⁹ ceciderunt q̃ gladio: Josue. x. c. In q̃ morali figurat q rudis p̃dicatio pnarũ cõminationẽ vehement deterrẽs plures interficit pctores q̃ subtilis i polita p̃dicatio: q̃ per gladiũ significat. Vñ legit Judicl. iij. d. q sangar sexcẽtos viros de philistijm inkfecit vomere. Et sanson i mãdibula asini interfecit mille: Judicl. xv. c. Aioth ꝛo gladio suo elimato/ñ legit occidisse nisi vnũ virũ: et hũc q̃dẽ pditiose: Judicl. iij. c. t Impetũ fecit/iosue. v Cõtra gẽtẽ hostilẽ. i. ꝛ amorreos. x Et in descẽsu/ad spelun/cam vbi latebãt q̃libz reges q̃s includi iusserat/obuolut⁹ lapidib⁹ magnis ad os spelũce: Josue. x. d. y Perdidit cõtrarios. i. amorreos: i reges eor: Nam iterfecto exercitu: p̃cepit iosue pncipib⁹ suis vt ponerẽt pedes sup colla eor: et ita fecerũt: i occiderũt i patibulis suspenderũt: Josue. x. d. z Et cognoscãt gẽtes/alię: a Potentiã ei⁹. i. dñi. b Quia ptra dñz pugnare nõ est facile: imo impossibile: qr ire illi⁹ nemo resistere põt: Job. ix. b. Vel/Contra dñm. i. ptra seruos dñi: c Pugnare non est facile: qr nisi pus offenderint dñm: sp pugnat p eis dãdo victoriã vel patientiã. Hester. vj. d. Si de semie iudeor ẽ mardoche⁹ añ quẽ cadere cepisti/nõ poter resistere. Judith. v. d. Si nõ est offensio plis hui⁹ cor deo suo/non poterim⁹ resistere illis: qm̃ de⁹ eor defendet eos. d Et secut⁹ est/iosue. s. e A tergo potentes. Hoc itelligit de expugnatiõe hai: vbi iosue simulante fugã i ciuib⁹ de hai illũ insequẽtib⁹ surrexerũt de loco insidiar q̃libz milia virorum: qs abscõderat iosue inter bethauen i hai: et a tergo cedebãt hostes: i iosue cũ suis a facie rebellabat: i sic omes interfecti sunt hostes: Josue. viij. c. f Et i diebus moysi. i. moyse adhuc viuẽte: g Discidiã fecit ipse/iosue. h Et caleph filius rephone/psolãdo i psortãdo plm̃ quẽ deterruerãt et in despationẽ miserant alij exploratores: Nume. xiij. d. i Stare. i. stãdo. k Cõtra hostẽ. i. ptra alios exploratores detrahẽtes terrę pmissionis et plm̃ deterrẽtes. l Et phibere. i. phibẽdo: m Gentem/iudaicã. n Apetis/desparionis de obtinẽda terra p/missionis. o Et pstringere. i. pstringẽdo increparionibus et exhortationib⁹: p Murmur malicię. i. diffidẽtię plis: qui murmurabat ptra dñm i moysen/volẽs reuerti in egyptum: Nume. xiij. a. Jgit vociferans ois turba fleuit nocte illa: et murmurati sũt ptra moysen i aaron cuncti filij isrl/ dicẽtes: Utinã mortui essem⁹ i egypto i nõ in hac vasta solitudine.

Et ipsi duo/iosue

B

a Et ipsi duo/iosue ⁊ caleph. b Cōstituti/exploratores a moyse. Uel/Cōstituti.i.stabiles ⁊ firmi nō diffidētes vt alij. c A picu/lo liberati sūt/a numero sexcētoꝝ miliū peditū.i.a ꝓstratiōe in q̄ sexcēta milia peditū q̄ exierāt de egypto ceciderunt. d Inducere. i. vt inducerēt:

a Et ipsi duo ꝓstituti a picu/
b c lo liberati sūt a numero sexcē/
d toꝝ miliū peditū inducē il/
e f los i hereditatē in terrā quę
g h manat lac et mel. Et dedit
i dñs illi caleph fortitudinez
k et vsq; i senectutē pmānsit illi
l vtus: vt ascēderet i excelsuz
m n terrę locū: et semē ipsi⁹ obti/
o nuit hereditatē. Et viderūt
p oēs filij isrl̄ q̄ bonū ē obse/
q q̄ sctō deo. Et iudices singu
r li suo noie: quoꝝ nō est coz/
s ruptū coꝝ: qui nō auersi sūt
t a dño: vt sit memoria illoꝝ i
v x bñdictiōe. Et ossa coꝝ pullu
y lāt de loco suo: et nomē coꝝ
z ā pmānet i ętnū: ꝓmānēs ad
filios illoꝝ sctōꝝ viroꝝ glia.
b Dilect⁹ a dño ꝓ deo suo samu
c el ppha dñi: renouauit im/

Josue.14.c.

C

ł.ꝓmanēte

.nō hꝫ ꝓ deo

ꝓ periū: et vnxit ꝓncipes i gen
e te sua. In lege dñi iudicauit
f g cōgregationē: et vidit deum
h i iacob/et i fide sua phāt⁹ ē p/
k pheta. Et cognit⁹ ē in vbis
l m suis fidel̄: quia vidit ł dñm lū
n cis. Et inuocauit dñm oipotē
tem i oppugnādo hostes cir
o cūstātes vndiq; i oblatione
p viri ł imolati. Et ītonuit ꝺ cę
q lo dñs: ⁊ i sonitu magno au/
r ditā fecit vocē suā/et ꝓtriuit
s ꝓncipes tyrioꝝ et oēs ducesꝫ
t philistijm. Et ante tps finis
v vitę suę ⁊ sęculi testimoniū
ꝓbuit i ꝓspectu dñi ⁊ christi:
x Decunias ⁊ vsq; ad calcia
y menta ab omni carne nō ac/
z cepit: et non accusauit illum
a hō Et post hec ł dormiuit
b et ł notū fec regi: et oñdit illi

Pō.iii.

ꝓ periū: et vnxit ꝓncipes i gen/
te sua. In lege dñi iudicauit
cōgregationē: et vidit deum
iacob/et i fide sua phāt⁹ ē p/
pheta. Et cognit⁹ ē in vbis
suis fidel̄: quia vidit ł dñm lū/
cis. Et inuocauit dñm oipotē/
tem i oppugnādo hostes cir/
cūstātes vndiq; i oblatione
viri ł imolati. Et ītonuit ꝺ cę/
lo dñs: ⁊ i sonitu magno au/
ditā fecit vocē suā/et ꝓtriuit
ꝓncipes tyrioꝝ et oēs duces
philistijm. Et ante tps finis
vitę suę ⁊ sęculi testimoniū
ꝓbuit i ꝓspectu dñi ⁊ christi:
Decunias ⁊ vsq; ad calcia/
menta ab omni carne nō ac/
cepit: et non accusauit illum
hō Et post hec ł dormiuit
et ł notū fec regi: et oñdit illi

Ar. ł ꝺeū

B

Ar. ł iuiolati

ak. ł obdormiuit

Ar. ł votū

ꝓ periū: et vnxit ꝓncipes i gen/
te sua. In lege dñi iudicauit
cōgregationē: et vidit deum
iacob/et i fide sua phāt⁹ ē p/
pheta. Et cognit⁹ ē in vbis
suis fidel̄: quia vidit ł dñm lū/
cis. Et inuocauit dñm oipotē/
tem i oppugnādo hostes cir/
cūstātes vndiq; i oblatione
viri ł imolati. Et ītonuit ꝺ cę/
lo dñs: ⁊ i sonitu magno au/
ditā fecit vocē suā/et ꝓtriuit
ꝓncipes tyrioꝝ et oēs duces
philistijm. Et ante tps finis
vitę suę ⁊ sęculi testimoniū
ꝓbuit i ꝓspectu dñi ⁊ christi:
Decunias ⁊ vsq; ad calcia/
menta ab oi carne. i. ab oi hoie:
hō accepit. i. nec magnū nec modicū. z Et ñ accusauit illū hō: sup b
q̄ mun⁹ ab aliq̄ accepit: vel etiā sup aliq̄ pcō. j. Reg. xij. a.
Dixit samuel ad ꝓplm: ꝓuersat⁹ sum coꝝ vob ab adolescētia
mea vsq; ad hāc diē: ecce ꝓsto sū: loq̄mi de me coꝝ dño: ⁊ co
rā christo ei⁹: vtr̄ bouē cuiusq; tuleri aut asinū: si quēpiā ca/
lūniat⁹ sū: si oppressi aliquē: si ꝺ manu cuiusq; accepi mun⁹: et
ꝓtēnā illō hodie restituāq; vob. Et dixer̄t: nō es calūniat⁹ nos
neq; oppressisti neq; tulisti de manu alicui⁹ q̄cq;. Utinā tales
essēt hodie oēs ꝓlati ⁊ socij eoꝝ. Prouer. xv. c. Qui odit mu
nera viuet i ętnū. Esa. xxxiij. c. Qui ꝓcit auaricią ex calū/
nia ⁊c. Job. xv. ꝺ. Ignis deuorabit tabnacla eoꝝ q̄ libēt mu
nera accipiūt. Deut. xvj. ꝺ. Nō accipies psonā nec munera:
q̄ munera excęcāt oculos sapiētum ⁊ imutāt verba iustoꝝ.
a Et post hec dormiuit. i. mortuus requieuit in pace. j.
Reg. xxv. a. Mortu⁹ ē samuel ⁊ ꝓgregat⁹ ē vniuers⁹ isrl̄ ⁊ plā
xer̄t eū nimis. b Et notū fec regi. i. sauli. c Et oñdit

a Et ipsi duo/iosue ⁊ caleph. b Cōstituti/exploratores a moyse. Uel/Cōstituti.i.stabiles ⁊ firmi nō diffidētes vt alij. c A picu/lo liberati sūt/a numero sexcētoꝝ miliū peditū.i.a ꝓstratiōe in q̄ sexcēta milia peditū q̄ exierāt de egypto ceciderunt. d Inducere. i. vt inducerēt: e Illos.i.filios isrl̄. f In hereditatē.i. in terrā ꝓmissiōis iure hereditario possidēdam. g In terraz q̄ manat lac ⁊ mel .i. q̄ abūdat i pascuis aialiū vnde lac: et arboriḃ⁹ vū mel. Similis metaphoza ē Job. xxix. a. Lauabā pedes meos butyro? ⁊ petra fundebat mihi riuos olei. Sz quō dicit inducere illos i hereditatē/cū ipsi ꝓstrati sūt i deserto: Rūsio. Simplex relatio ē ibi: quia nō ipsi q̄ murmuraue rūt/sed filij eoꝝ introducti sūt i terrā ꝓmissiōis. Nume. xiij. f. Igit̄ oēs viri q̄s miserat moyses ad ꝓtēplāndā terrā et q̄ reuersi sē murmurare fecerūt ꝑ eū oēm mlt̄itudinē detrahētes ętę eo q̄ esset mala/mortui sē atq; ꝑcussi i ꝓspectu dñi: Josue aūt filiꝰ nun et caleph filiꝰ iephone vixerūt ex oiḃ⁹ q̄ ꝓfecerāt ad ꝓtēplādam terrā. h Et dedit dñs illi caleph: de q̄ ꝓcessit locutio: i Fortitudinē/corpis ⁊ aię ꝓtra hostes. k Et vsq; i senectutē pmānsit illi vtus. Unde Josue. xiiij. c. Hodie octogintaq̄nq; ānoꝝ sū sic valēs vt eo valebam tpe q̄n ad explorādū missus sū: illius fortitudo tpis i me pseuerat tam ad bellādū q̄ ad gradiēdū. l Et ascēderet i excelsū terrę locū. i. in montē hebron: in q̄ enachim habitabāt: quē ꝓmiserat ei moyses: sic̄ legit̄ Josue. xiiij. c. m Et semē ipsi⁹/caleph: n Obtinuit hereditatē. i. hebron/iure hereditario. Josue. xiiij. ꝺ. Bñdidixit iosue caleph ⁊ dedit ei hebron i possessionē: atq; ex eo fuit hebrō caleph filio iephone. o Et videṛt oēs filij isrl̄: q̄ tūc erāt. p Quia bonū ē obsecā sctō deo/p se ⁊ suos sctificati. q Et iudicet ⁊c. Scda ps/vbi agit cōit de iudicib⁹ q̄ iosue successer̄t in defensiōe ꝓplī: Sic post passionē christi succesṣer̄t duodeci apli q̄ ecclīa rexerūt. Dic̄ g: q Et iudices singuli suo noie. i. ochoniel/aioth/sangar/debora/gedeō/thola/iair/iepte/abesan/ahialon/abdon/sanson. r Quoꝝ nō ē corruptū cor ꝑ infidelitatē aut idolatriā. s Qui nō auersi sūt a dño .i. a cultu dñi. t Et sit memoria illoꝝ i bñdictiōe/laudis ⁊ gl̄ię. Prouer. x. b. Memoria iusti cū laudib⁹. Pō. In memoria ętna erit iust⁹. v Et ossa eoꝝ pullulāt de loco suo. i. i magna veneratiōe habenḃ in loco suo vbi miracula fiūt et filij dño generanḃ per imitationē. Uel/Ossa eorū .i. fortia opa eoꝝ. x Pullulāt de loco suo/p exēplū: q̄ miti audit̄ opiḃ⁹ eoꝝ corrigūt vitā suā. Uel/ v Ossa eoꝝ pullulāt de loco suo. i. fort⁹ ⁊ pinguis interi⁹ doctria eoꝝ virozē fidei ⁊ plārulas moꝝ incessanḃ emittit. y Et nomē eoꝝ. i. fama. z Permanet i ętnū/apꝺ deū. Et q̄ posset ita ꝓmanere apꝺ deū nomē eoꝝ ⁊ nō apꝺ hoiem: sic̄ ⁊ de mlt̄ sctis q̄rū merita sūt occulta: Jō subiūgit: a Permanēs ad filios illoꝝ sctōꝝ viroꝝ glia. i. doctria ⁊ exēpla gloriosa. Sic ꝓstrue. Glia sctōꝝ viroꝝ. i. duodecim ꝓdictoꝝ iudicū/est permanēs ad filios. i. vsq; ad filios. Illoꝝ iudicū. s. Uū Glo. dic̄. Robur bonoꝝ operū ętna mercede donaḃ. i. remunerabḃ apud deū: vt memoria noīs eoꝝ ad posteros cū gl̄ia trāsīerabḃ. Uū. s. xliij. c. Sapiaz coꝝ narrant

mit̄ i oiḃ⁹ credidit deo. Ul̄/ h In fide sua. i. i fidelitate sua: i Probat⁹ ē ꝓpha/ver⁹. k Et cognit⁹ ē in vbis suis fidel̄. i. verax: q̄ q̄cq̄ ꝑdicebat eueniebat. j. Reg. iij. d. Creuit samuel ⁊ dñs erat cū eo: ⁊ ñ cecidit ex oiḃ⁹ vbis ei⁹ i trā: et cognouit vniuersus isrl̄ a dan ⁊c. l Quia vidit/visu interiori. m Dñm luc⁹/intrāsitiue. i. dñz q̄ ē lux vera illuminās oēm hoiez venientē in hūc mūdū: Joh. j. a. Uel trāsitiue. Dñm luc⁹. i. auctorē ⁊ dñatorē luc⁹. n Et inuocauit dñz oipotē i oppugnādo hostes circūstātes vndiq;. j. Reg. vij. c. Clamauit samuel ad dñm ꝓ isrl̄ ⁊ exaudiuit eū dñs. o In oblatiōe viri imolati. i. suiipi⁹: q̄ obtulit agnū itegr̄ ꝓ isrl̄. j. Reg. vij. c. Tulit samuel agnū lactantē vinū ⁊ obtulit illū holocaustū itegr̄ dño. Ul̄/Viri imolati: q: ꝑ seipm obtulit deo. p Et ītonuit de celo dñs in sonitu magno. i. ł fragore vehemēti. q Auditā fec vocē suā. i. tonitruū suū. r Et ꝓtriuit ꝓncipes tyrioꝝ: q̄ iuuabāt philistęos. s Et oēs duces philistijm. j. Reg. vij. c. Factū ē cū samuel offerret holocaustū dño philistijm iure ꝓliū ꝑ isrl̄: ītonuit dñs fragore magno i die illa sup philistijm ⁊ exterruit eos et cęsi sr̄ a filijs isrl̄. t Et aū tps finis vitę suę ⁊ sęcl̄i. i. aū terminū vitę suę: v Tertioniū ꝓbuit i ꝓspectu dñi ⁊ christi. i. saul̄ mūcti: q̄. s. x Decunias ⁊ vsq; ad calciamēta ab oi carne. i. ab oi hoie: y Nō accepit. i. nec magnū nec modicū. z Et ñ accusauit illū hō: sup b q̄ mun⁹ ab aliq̄ accepit: vel etiā sup aliq̄ pcō. j. Reg. xij. a. Dixit samuel ad ꝓplm: ꝓuersat⁹ sum coꝝ vob ab adolescētia mea vsq; ad hāc diē: ecce ꝓsto sū: loq̄mi de me coꝝ dño: ⁊ corā christo ei⁹: vtr̄ bouē cuiusq; tuleri aut asinū: si quēpiā calūniat⁹ sū: si oppressi aliquē: si ꝺ manu cuiusq; accepi mun⁹: et ꝓtēnā illō hodie restituāq; vob. Et dixer̄t: nō es calūniat⁹ nos neq; oppressisti neq; tulisti de manu alicui⁹ q̄cq;. Utinā tales essēt hodie oēs ꝓlati ⁊ socij eoꝝ. Prouer. xv. c. Qui odit munera viuet i ętnū. Esa. xxxiij. c. Qui ꝓcit auaricią ex calūnia ⁊c. Job. xv. ꝺ. Ignis deuorabit tabnacla eoꝝ q̄ libēt munera accipiūt. Deut. xvj. ꝺ. Nō accipies psonā nec munera: q̄ munera excęcāt oculos sapiētum ⁊ imutāt verba iustoꝝ. a Et post hec dormiuit. i. mortuus requieuit in pace. j. Reg. xxv. a. Mortu⁹ ē samuel ⁊ ꝓgregat⁹ ē vniuers⁹ isrl̄ ⁊ plāxer̄t eū nimis. b Et notū fec regi. i. sauli. c Et oñdit

Ar. ł fulgure

illi finē vitę suę: suscitat⁹ p mulierem phytonissā. j. Regl. xxviij. c. a Et exaltauit dñs: b Locē ei⁹. i. samuel: de terra i ppheta. Illudit ei qđ dicit. j. Regl. xxviij. b. Quid vidisti dixit saul mulieri: Et ait mulier ad saul: Deos vidi ascendentes de ra. c Delere. i. delendū. d Impietatē gētis. i. saulē impiū: qñ dixit: Cras aūt tu et filij tui mecū eritis. j. Regl. xxviij. c.

Exposi. Ca. XLVII.

Apparexit nathā ⁊c. Post duces successerūt reges i Alt test isrl. Et ī auctor qz capitulo p̄cedēti egit de iudicib⁹: in hoc capło sublimgit ō regib⁹. Dividit aūt h capitulum in tres ptes. In pma agit de nathan ꝓphēta ⁊ dauid rege israel. 1. Regl. 17. f. In scđa ō salomone: ibi: Post ipsū surrexit filius sensatus. In tertia agit de roboam filio salomonis et hieroboā suo eiusdem: qđ successerit ei in regnū: alter in iuda. s. roboam: et alt in isrl. s. hieroboā. Dicit ergo: e Post hęc. s. post saulē ⁊ samuelē: f Surrexit nascēdo de ꝑtute i vtutē ꝓcedēdo/ꝓphetię donū recipiēdo: g Nathan ppha: qđ dauid regē de adulterio bersabee/in homicidio vrię libere corripuit. ij. Regl. xij. c. h In diebus dauid. i. regnante dauid: surrexit: i Et ās i adeps p interiorē pinguedinē charitatis: de qua Hiere. xxxj. c. Inebriabo aias sacerdotū pinguedine. k Sepat⁹ a carne. i. ab oi inqnamēto carnis: vel ab oi illicito vl inordinato affectu carnali: vel a psortio ⁊ vita ⁊ moꝛib⁹ carnaliū: qui in carne ꝓtęt carnē viuēs corpe ꝓuersat⁹ ē cū hoīb⁹ in mūdo/ s mēte cū angelis i cęlo: sm qđ dic apl's Phil. iij. d. Nra cōuersatio in cęlis est. Vel Sepatus a carne. i. a timore humano: qz audacē redarguit regē de pctō suo. Esa. lj. c. Quis tu vt timeas ab hoīe mortali: l Sic dauid a filijs isrl. i. int filios isrl surrexit/sic nathā sepat⁹ a carne. Vel sic nathā surrexit in alto ꝑtutū sepat⁹ a carne. i. a moꝛib⁹ carnaliū: sic dauid surrexit in alta ꝑtutū sepat⁹ a filijs isrl fide ⁊ moꝛib⁹. Et postea ondit qđ surrexit dauid ꝓpter sui strenuitatē. m Cū leonib⁹ lusit ās cū agnis. i. leuit/⁊ ās ludēdo leones occidit. n Et in vrsis ꝗmilit fecē sic in agnis ouiū i iuuētute sua. Ubi aūt leones vl vrsos occiderit dauid nō legit i textu/nisi qđ ipse dixit ad saulē/qñ petebat vt mitteret ꝫ goliā. j. Regl. xvij. d. Pascebat seruꝰ tuus gregē p̄is sui ⁊ veniebat leo vel vrsus ⁊ tollebat arietē de medio gregl ⁊ pseq̄bar eos ⁊ ꝑcutiebā eruebāq̄ de ore eoꝝ: et illi ꝓsurgebāt aduersū me: ⁊ appꝛehēdebā mētū eoꝝ ⁊ suffocabā/iterficiebāq̄ eos: Ita ⁊ leonē ⁊ vrsū interfeci ego seruꝰ tuus. o Nunqđ nō occidit/ipse dauid: p Gigātē. i. goliā: q. d. sic. j. Regl. xvij. f. q Et abstulit opprobrium de gēte/ deriſus. i. seruitute qua seruiebāt philisteis: vel qđ sustinebat de h q nō inueniebat in toto israel q̄ auderet pugnare ꝫ goliam: q̄ tota die impꝛopabat eis dicēs: Ego exprobrauī agminib⁹ isrl hodie: date mihi virū qui ineat mecū singulare certamē. j. Regl. xvij. b. r In tollēdo manū in saxo fūde dejecit exultationē golię. i. goliā exultātē ⁊ insultātē isrl/dejecit dauid voluēdo fundā ⁊ lapidem iaciēdo. j. Regl. xvij. f. Misit dauid manū suā in perā: tulitq̄ lapidē ⁊ funda fecit: ⁊ circūducēs pcussit philistęū in fronte: ⁊ infix⁹ est lapis in frōte ei⁹ ⁊ cecidit i facie ⁊c. s Ubi. i. in q̄ loco: t In uocauit/dauid. v Dūm oipotentē/in adiutoriū sibi. x Et dedit/dñs: y In dextera ei⁹. i. dauid. z Tollere/de medio. i. occidere. a Hoiez fortē in bello. i. goliā. b Et exaltare cornu gētis suę. i. robur et fortitudinē: qz interfecto golia exaltat⁹ ē isrl sup oēs gētes ⁊ reuerit⁹ ab oibus natiōib⁹. c Sic. i. p h q occidit goliam. d In decē milib⁹ glificauit eū/dñs. i. glificari et laudari fecē. j. Regl. xviij. b. Pręcinebant mulieres ludētes ⁊ dicētes; Saul pcussit mille: et dauid decē milia. e Et laudauit eū. i. laudabilē fecit. f In bñdictiōib⁹ dñi. i. in bonis opib⁹ q̄ a domino faciebat ꝓpter q̄ bñdicebat ab oīb⁹: et accepti⁹ erat apd oēs. Ita. j. Regl. xviij. d. Alt modus In oīb⁹ vijs suis pruden⁊ agebat dauid/et dñs erat cū eo: omis aūt isrl ⁊ iuda diligebat dauid. Et iterū glificauit eum dñs s In offerēdo. i. grat⁹ ꝓferēdo. b Holi corōnā glię. i. regalia ptātē ꝓcēptis cūctī frib⁹ suis. j. Regl. xvj. b. Et vere laudabilē fecē eū dñs: i Cōtriuit eni inimicos/suos: vndiq̄ dauid vel dñs. ij. Regl. vij. b. Fuit tecū i oīb⁹ vbicūq̄ ambulasti: ⁊ interfeci vniuersos inimicos tuos a facie tua. k Et extirpauit philistęum ꝫ hos. i. aduersarios suos. l Usq̄ i hodiernū diē. ij. Regl. viij. a. Et pcussit dauid philistęum ⁊ hūiliauit eos. m Cōtriuit cornu ipsoꝝ. i. ptātē siue supbiā: n Usq̄ i ętnū. i. toto tpe vitę suę. o In oi ope/suo: p Dedit ꝓfessionē/laudis: q Sctō ⁊ excelso. i. deo. r In vbo glię. i. i psalmis. s De oīi corde suo. i. toto intellectu ⁊ affectu. t Laudauit dñz. Ps. Bñdic aia mea dñz ⁊c. v Et dilexit deū q̄ fecē illū/hoiez vl regē. x Et dedit illi ꝫ inimicos potētiā/vt ab oīb⁹ timeret. y Et stare fecit/dauid. s. z Cātores ꝓtra altare/holocaustoꝝ: qz ad alid altare qđ erat i sctā/soli sacerdotes intrabāt. j. Paral. xxv. a. Igit dauid ⁊ mgr⁹ exercit⁹ segregauerūt in misteriū filios asaph ⁊ heman ⁊ idithū: q̄ ꝓphārēt. i. cātarēt i cithar ⁊ psalterijs ⁊ cymbalis. a Et i sono. i. i cātu eoꝝ: b Dulces fecē modulos. i. dulces melodias adinuenit: q̄s cātabāt cātores vt facerēt harmoniā delectabilē i cātu suo. Est aūt harmonia dissimiliū sonoꝝ i vnū redacta ꝓcordātia. Et h fuat eccl'ia vsq̄ hodie. Joseph⁹ ꝓo narrat qđ cū dauid sūma pace fruerē: cātica ⁊ hymnos cōposuit: alios trimetros alios pentametros/alios hexametros. Et hymnos faciebat dauid cātari i sabbatis ⁊ alijs festiuitatib⁹ i diuersis organis q̄ cōposuerat ipe dauid. Et hos hymnos vel cāticū ipoꝝ vocat h auctor modulos dulces. c Et dedit/dauid. s. d In celebratiōib⁹. i. i magnis solēnitatib⁹. e Dec⁹. i. cult⁹ ampliationē: qz tūc ⁊ plures erāt cātores: ⁊ plura solēni⁹ cātabāt: vñ decorat festiuitas: sic hodie fit in eccl'ia. f Et ornauit tpa. i. festiuitates tpoꝝ: sm qđ vnicuiq̄ cōpetebat: vni maiorē alij minorē cultū assignās. g Usq̄ ad ꝓsumationē vitę: qz iste cult⁹ vsq̄ ad mortē suā fuat⁹ fuit: et etiā post i tpe salomonis. Sz vsq̄ ad ꝓsumationē vitę dic auctor: qz dauid circa finē vitę suę hāc fec cult⁹ āpliationē. Et q̄re h fec dauid subdit auctor: h Ut laudarēt/cantores ⁊ mīstri ꝓstituti a dauid: i Nomē sctm dñi. i. dñm sctm ⁊ noiabilē. k Et āplificarēt. i. āplā ⁊ imēsā ānūciarēt. l Mane/surgētes: m Dei sctitatē. i. deū sctm p cantū ⁊ sacrificia ipsi reuerēter exhibita. Et ne

gtictiōib⁹ dñi: in offerēdo illi h cōronā glię. Cōtriuit eni inimicos vndiq̄ ⁊ extirpauit philistęum cōtrarios vsq̄ in l hodiernū diē. Cōtriuit cornu ipsoꝝ vsq̄ in ętērnū. In oi ope dedit ꝓfessionē sancto ⁊ excelso i vbo glorię. Bē omi corde suo laudauit dñm/⁊ dilexit deū q̄ fecē illū: et dedit illi ꝓtra inimicos potentiā. Et stare fecit cāntores contra altare: et in sono eoꝝ dulcēs fecit modulos. Et dedit in celebrationibus decus: et ornauit tempora vsq̄ ad cōsummationē vitę: vt laudarent nomen sanctum domini et amplificarent mane dei sanctitatem.

ter exhibita. Et ne aliqs posset arguere auctorē de eo q̄ ita cō
mēdat hoiez adulterū/pditorē ⁊ homicidā/sbiūgit: a Spūs/
sanct⁹. b Purgauit pctā ipsi⁹/tria:id ē adulteriū i ber/
sabee/⁊ pditionē ⁊ homicidiū in fuū suū vriā. ij. Regl. xij. d.
Dixit dauid ad nathā: Peccaui dño. Dixitq; nathā ad da/
uid: Dns q̄z trāstulit
pctm tuū. c Et ex/
altauit i ēternū cor/
nu ei⁹ .i. ptātē. In ēr
nū/dicit:q̄z diu dura/
uit regnū ei⁹: vel quia
chr̄ist⁹ de ipso descen/
dit:cuius regnū pma/
net in ēternū. Esa. ix.
b. Cui⁹ regni nō erit
finis. d Et dedit il
li testamētū regū
.i. pactū ō regno i suo
genere pmāsuro. Re
gū aūt pluraliter:q̄z
pactū istud siue pmis/
sio ad alios reges se
extēdit. Ūñ. ij. Regl
vij. b. Suscitabo semē
tuū p⁹ te:qō egrediet
ō vtero tuo/⁊ firmabo
regnū eius:ipse ędifi/
cabit domū noi meo:
⁊ stabilitā thronū reg/
ni ei⁹ vsq; i sempiternū.

Al. †Christ⁹

Al. tregni C

L. †requieuit latitudine †Luc. i. c.

a †Spiritꝰ pūrgauit peccata
c ipsi⁹: ⁊ exaltauit i ēternū cor
d nu ei⁹. Et dedit illi testamen
e tū †regū: et sedē glię i israel.
f g Post ipsū surrexit filꝰ sen/
g sat⁹: et ppt illū †dejecit oēm
h i potētiā inimicoꝝ. Salomon
l impauit i dieb⁹ pac: cui sub
m iecit de⁹ oēs hostes vt ędi/
n ret domū in noie suo/et pa/
o raret sctitatē in sempiternū:
p q̄dmodū erudit⁹ ē in iu/
q uētute sua. Et implēt⁹ est q̄si
r flumen sapia: et terrā retexit
s aia sua. Et replesti i cōpati/
t onib⁹ ęnigmata: ad insulas
v longe diuulgatū est nomen
x tuū: et dilect⁹ es in pace tua.

a In cantilenis et puerbijs ⁊
b cōpationib⁹ et interptationib⁹
c murāte sūt terrę: et i noie dñi
d †cui est cognomē de⁹ israel.
e Collegisti quasi aurichalcū
f aurū: et vt plūbū cōplesti ar
g gentū. Et inclinasti femora
h tua mulierib⁹. Ptātē habui
i sti i corpe tuo. Dedisti ma/
k lā in gloria tua: et pphana/
l sti semē tuū indūcere irācun
m diā ad liberos tuos: ⁊ i cētē
n ris stulticiam tuam: vt fā/
o ceres imperium bipertitum: ⁊
p ex †ephraim imperare impe/
q rium durum. Deus autem
r non derelinquet misericor/
s diam suam/et non corrūpet

phat auct⁹: ⁊ Et replesti i cōpationib⁹ ęnigmata:
.i. obscuras pabolas aggregasti p ignotas silitudies: vel dilu
cidasti p notas. v Ad insulas lōge. i. vsq; ad fines trę:
x Diuulgatū ē nomē tuū/ppt sapiaz ⁊ diuitias ⁊ fortitu
dinē. Ūñ ⁊ regina saba venit a finib⁹ trę audire sapiaz salomo
nis et temptare eū in
ęnigmatib⁹. iij. Regl.
x. a. y Et dilect⁹
es i pace tua/deo ⁊
hoib⁹/in pncipio vi/
tę. z In cātilenis: Al. †dei
De q̄b⁹ in Cantic. dic
tū est. a Et i puer
bijs: De q̄b⁹ in pa/
rabolis dictū est. b
Et cōpationib⁹. i. si/ 3. Regl. 1. Ita.
militudinib⁹. c Et
interptationib⁹. i. ex/
positionib⁹: De q̄b⁹ in
eccl'iaste dictū est. d
Mirate sūt terrę
.i. hoies habitātes in
terra: propt sapiaz et
breuitatē dictoꝝ. iij.
Regl. iiij. d. Locut⁹ ē Al. †ephrem
salomon tria milia pa B
rabolas: ⁊ fuerūt carmi
na eius q̄nq; milia: et
dispurauit sup lignis
a cedro q̄ est in libano
vsq; ad hysopū q̄ egredit de pariete: ⁊ disseruit de iumētis ⁊ vo
lucrib⁹ ⁊ reptilib⁹ ⁊ piscib⁹: Et veniebāt de cūctis pl'is ad au
diendū sapiaz salomonis: ⁊ ab vniuersis regib⁹ trę/ q̄ audie/
bāt sapiaz ei⁹: Ecce admiratio. e Et/ dilectus es/in noie
dñi. i. i cultu nois dñi: f Cui ē cognomē de⁹ israel: licet
de⁹ sit oīm: propt nimiā dilectionē ⁊ familiaritatē: sicut aliqs
qñ bñ amat aliū/imponit sibi cognomē ab eo. Vel q̄z ō cog/
natione israelitar⁹ ē de⁹/ōz: Cui cognomē ē de⁹ israel: vt sit sens⁹:
de⁹ ō israel. g Collegisti q̄si aurichalcū aurū. i. in mul/
ta abūdātia. b Et vt plūbū cōplesti argētū. i. abūdanē
accumulasti. Dns enī cū sapia dedit ei diuitias multas: vt le
git. iij. Regl. iij. b. Et iterū de ophir veniebat ei aurū pluri/
mū ⁊ de arabia: vt legit. iij. Regl. x. b. Quid aūt q̄rē ⁊ diui
tias secutū fuerit/subdit auctor: i Et inclinasti femora
tua mulierib⁹/multę ⁊ alienigenis: ppt q̄s idola adorauit
q̄ eis fecit. iij. Regl. xi. a. Rex salomon adamauit mulieres
alienigenas multas. Et postea sequit. Cūq; tam senex esset
deprauatū est cor ei⁹ p mulieres vt sequerēt deos alienos.
k Ptātē habuisti i corpe tuo. i. potēs fuisti ad voluptа
tē corpis adipiscēdā. l Dedisti maculā/infamię. m In
glia tua/quā primo habuisti anteq; adamares mulieres.
n Et pphanasti semē tuū. i. filiū tuū pphanū ⁊ odibilē
fecisti, ppt pctm tuū q̄ idola gētū adorasti. Quō aūt semē suū
pphanauit salomon: ostēdit auctor/cum subdit: o Indu/
cere. i. vt induceres: p Iracūdiā/dei: ad liberos tu/
os. q Et cęteri/hoib⁹. i. in pl'o israel: r Stulticiā tu/
am. i. exēplū vl' pnā stulticię tuę. s Vt faceres imperū
.i. regnū: bipertitū: quia duę trib⁹ adhęserūt trib⁹ oboā fi/
lio salomonis: et decē secutę sūt hieroboā seruū ei⁹. iij. Regl
xi. b. Quia nō custodisti pactū meū ⁊ pcepta mea q̄ mādaui
tibi/dirūpens scindā regnū tuū ⁊ dabo illud tuo tuo. t Et
ex ephraim impare impiū durū. i. hieroboā: q̄ fuit ō tri
bu ephraim dura impantē. s. adorare idola: vt legit. iij. Regl
xij. f. Timens enī si decē trib⁹ ascēderēt in hierl'm adorare q̄
reuerterēt ad dñz suū: fec̄ duos vitulos aureos: ⁊ vnū posuit
i dan ⁊ aliū in bethel: q̄ erāt duo terr' .i. israel: et illos adorari
pcepit. Sz qm̄ nō oīno abstulit regn' israel a roboā: tō sequit:
v De⁹ aūt nō derelinq̄t misericordiam. i. puniēdo nō ob/
liuiscet miseri: nec ptinebit i ira misericordias suas: sed pot⁹ cum
irat⁹ fuerit misericordię recordabit: Abacuk. iij. a. x Et non
corrūpet nec⁹ delebit opa sua. i. promissiones suas q̄s fe/
cit dauid de regno eius

Ps. 71. Ps. 75. De q̄. Ps. Orietur in diebus eius iusticia ⁊ abūdantia pacis. Et
alibi. Factus ē in pace locus eius. Et Esa. ix. b. Multiplicabit ei⁹
imperiū. Hic tēplū. i. dei ecclesiā ō viuis ędificauit lapidib⁹:
vbi laus ei⁹ ⁊ gl'ia pmanet in ętnū. Bona salomōis/bonos q̄
sūt in ecclesia significāt: mala aūt malos. Sicut in vna area/
bonos significāt grana: malos vero palea. Ūñ Matth. iij.
c. Cui⁹ vētilabrū in manu ei⁹: ⁊ pmūdabit areā suā: ⁊ congrega
bit triticū in horreū suū: paleas aūt cōburet igni inextinguibili. Dicē g̃: f Post ipsū/dauid. s. g Surrexit filꝰ sen/
sat⁹. i. in regē elt sublimat⁹ filꝰ sensat⁹. i. salomon: cui dns su
per oēs sapiam ptulit. iij. Regl. iij. b. Dedi tibi cor sapiēs et
intelligēs intātū vt nullus ante te similis tui fuerit: nec post
te surrectur⁹ ē. h Et ppt illū. i. ppt dauid: i Dejecit/
dns: k Oēm potētiā inimicoꝝ/israel tpe dauid: vt sa/
lomon oēs regiones subditas habet sine bello: ⁊ in pace posset
ędificare domū dño. Ūñ sequit: l Salomon impera/
uit in diebus pac. i. pax fuit in dieb⁹ ei⁹. m Cui sub/
iecit de⁹ oēs hostes/israel. n Vt ędificaret domū/tem/
pli: i noie suo. i. ad honorē nois sui: ⁊ vt domus dñi noiet.
o Et pararet sctitatē. i. vtēsilia tēpli ⁊ vasa sancta: p In
sempiternū. i. lōgo tpe duratura. Vel/In sēpiternū/dicē ppt
significationē: q̄z istō tēplū significat ecclīā: ⁊ vasa tēpli fide/
les i ecclīa i ętnū duraturos. Ūñ Ps. Domū tuā dñe decet
sctitudo i lōgitudie dierū. q Quēadmodū erudit⁹ ē
i iuuētute sua/ab ipso deo: qñ postulauit sapiaz. iij. Regl.
iij. b. r Et iplet⁹ ē q̄si flumē sapia: q̄z sic flumē reple/
tū aq̄s inūdat ⁊ irrigat loca vicina: ita salomon sua sapia totū
israel gubnabat. s Et terram retexit aia sua. i. naturas
rerū terrenarū sua scientia ⁊ inuestigatione inuestigauit. Apostro/

cit dauid de regno eius in eternū māsuro. ij. Regl. vij. b. qđ nō staret nisi salomon filiū reliquisset q̄ regnaret post ipsum. a Nec̄ perdet a stirpe/radicit⁹. b Nepotes electi sui/iacob vel dauid. c Et semē ei⁹ q̄ diligit dñm non corrumpet: qz sepe parcit dñs filijs ꝓter ꝓres. d Dedit aūt reliquū iacob z dauid de ipsa stirpe. Sic ꝓstrue: Dedit aūt/dñs/reliquū de ipsa stirpe. i. reliquā partez q̄ nō est secuta hieroboam. s. duas tribus: iacob z dauid/electis suis. i. ꝓpt ipsos reliqt

3. Regl. 12. duas tribus filio salomonis roboam: vt sic staret ꝓmissio facta iacob: Gen. xxviij. c. Et dauid. ij. Regl. vij. b. e Et finem/vitę: f habuit salomon cum patribus suis: id est simul cum patribus suis: et sepultus cum patribus suis. iij. Regl. xj. g. Dormiuit salomon cum patrib⁹ suis sepultusq̄ e⁊ in ciuitate dauid cū patrib⁹ suis. Ex qb⁹ verbis innuit q̄ salomon pęnituit cū ꝓpib⁹ suis. Et ꝟ dicit Hiero⁹ sup Ecech. Sed Beda super Esaiā videt dicere ꝓtrariū. Et Aug⁹. in lib. de ciui. dei dicit: Salomon malos exit⁹ habuit. Sed pōt glosari. i. mal⁹ in senectute fuit. g Et relict ꝛc. Tertia ps/vbi agit de roboā filio salomonis: et hieroboā seruo eiusdē: q̄ ei succedęret in regnū. Cōtinuās aūt dicta dicēdis dic̄: g Et relict/salomon mortęs: h ꝓst se de semie suo gētis stulticiā. i. stultū filiū: q̄ cā stultitię restitit genti iudaicę. i Et minutū a sua ꝓudētia roboā. i. deficiētē a ꝓudētia salomōis. Et minutū a sua ꝓudētia roboā dic̄: qz ꝑmo ꝓudēs fuit cū sapiētes ꝓris sui ꝓsuluit. Prudēs etiā fuit/cū dic̄ deliberatiōis sup rñsione ꝓpō faciēda q̄siuit. iij. Regl. xij. b. Sz minut⁹ fuit ab hac ꝓudētia: qñ relicto ꝓsilio senior⁹ secut⁹ ē ꝓsiliū iuuenū. Eodē ca. Vñ sequit hic: k Qui auertit gētē/a suo dño et a cultu diuino: l Cōsilio suo. i. cōsilio iuuenū sibi dato: z approbato. Qđ ꝓsiliū fuit: vt diceret ꝓpō: Pater me⁹ cęcidit vos flagellis: ego cędā scorpiōib⁹. iij. Regl. xij. c. Sed qm̄ ꝓpōs aduersus ē roboā: regē sup se ꝓstituit hieroboam filiū nabath: Ideo de illo subiungit auctor: m Et hieroboam filiū nabath/relict post se salomon regē sup decē trib⁹: hoc tm̄ ꝑpt volūtatē z intentionē. n Qui peccare fecit ist'/in cultura vitulor aureor q̄s fecit a ꝓpō adorari: vnius in dan: alter⁹ in bethel. iij. Regl. xij. g. o Et dedit viā peccādi. i. causam z exēplū. p Ephraim. i. decē tribub⁹: q̄ dicunt ephraim ꝓpt hieroboā ꝑmū regē suum q̄ fuit de tribu ephraim: israel aūt dicunt nomie ꝑris sui ꝓpt multitudinē. Alię due trib⁹. s. trib⁹ iuda z trib⁹ beniamin q̄ adhęserūt roboā/dicunt iuda ꝓpt dignitatē z ꝓrogatiuā iude filij iacob. q Et plurima redūdauerūt pctā eorū. i. hieroboā z ephraim: qz sic a fonte riuul⁹: ita a hieroboā et ephraim idolatria redūdauit. r Ualde eni auerterūt illos/pctā ipsor. s Auerterūt illos a terra sua. i. a hierusalē metropoli iudęę: ne irent illuc adorare in tęplo. Vel/ s Auerterūt illos a terra sua. i. eiecerūt a samaria z tota tra illa: qz ꝓpt hmōi pctā ducti st captiui i assyrios. iij. Regl. xvij. d. v Et q̄siuit/hieroboā vel ephraim: x Oēs neqtias. i. oē pctī gen⁹ vel pcti nouitates. Quātū fecerī i his neqtię oūdit. y Usq̄ dū ꝓueniret ad illos defēsio. i. ecechiaſ q̄ defēdit eos nō decē trib⁹ ꝟ duas a rege assyrior: cui⁹ exercitū occidit dñs vna nocte cētū octogīta milia q̄ ciuitatē hierl̄ obsederāt: et sic merito ecechię liberat⁹ ē ꝓpō iuda: Esa. xxxvij. g. Hoc audierī decē trib⁹ q̄ tā captiuatę erāt i assyrios a salmanasar. iij. Regl. xvij. et ita ꝓuenit ad illos defēsio ꝑ auditū: ad iudam ꝟo p effectū. Alij legūt ꝟ de tyro: q̄ iudęis captiuis dedit licētiā redeūdi: vt legit. j. Esdrę. j. b. ſm q̄ de ipso ꝓdixit Esa. xlv. a. Hęc dicit dñs christo meo cyro: cuius apphendi dexterā. Et vsq̄ tunc durauit neqtia hȳc in iudęa. Glo. legit de christo sic: y Usq̄ dū ꝓueniret ad illos defēsio. i. vsq̄ ad aduētum christi: qui conuersos ad se defēdit. z Et ab oīb⁹ pctis liberauit eos: ꝑ baptismū vł pniaz merito passionis. Vñ Daniel. ix. f. Septuagīta hebdomadeſ abbreuiatę sūt sup ꝓpm̄ tuū z sup urbem tuā sctām vt cōsumet⁹ ꝓuaricatio: z finez accipiat peccatū: et deleatur iniqtas et adducat iusticia sempitna: z impleatur ꝓphetia et visio et vngatur sanctus sanctorum. Mystice. Roboam qui interpretat

a nec̄ delebit opa sua: nec̄ ꝑ
b det a stirpe nepotes electi sui
c et semē ei⁹ q̄ diligit dñm nō
d corrūpet. Dedit aūt reliquū iacob z dauid de ipa stirpe:
e et finē habuit salomon cum
f patrib⁹ suis. Et reliqt pōst se de
g semie suo gentis stulticiā et
h minutū a sua ꝓudētia roboam: q̄ auertit gētē ꝓsiliō suo:
i k et hieroboā filiū nabath qui
l m peccare fec̄ israł: et dedit viā
n o p q peccādi ephraim: z plurima
r redūdauerī pctā eor. Ualde eni auerterūt illos a terra sua. Et q̄siuit oēs neqtias
s t v x vsq̄ dū peruenirent ad il
y z los defensio: et ab oīb⁹ pctis liberauit eos. Ca. XLVIII

a T Surrexit helias ꝓ
b pheta q̄si ignis: z
c verbum ipsius quasi facula ardebat. Qui in
d duxit in illos fāmem et imitantes illū inuidia sua pauci facti sunt. Non enim poterant sustinere pręcepta dñi.
b Verbo dñi continuit cęlum

latitudo ꝓpī/vel impetus ꝓpī/vel dissipās ꝓpōs/vel inclinatio ꝓpor: significat malos ꝓlatos: q̄ malo exēplo inclināt populos a tramite ꝟitat⁹/z semitas iusticię dissipāt: z ducūt post se ꝓpōs ꝑ latā et spaciosā viā q̄ ducit ad mortē: ꝑ quā multi ābulāt: vt dr Mat. vij. b. Artā ꝟo viā q̄ ducit ad vitā illā fugiūt z abominant. Vñ Jobel. j. d. Cōputruerūt iumēta. i. ꝑlati q̄ alios deberēt iuuare z portare/i stercore suo: demolita sūt horrea: dissipatę sūt apothecę. Esa. xxxiij. b. Dissipatę st vię/cessauit trāsiēs ꝑ semitas: irritū factū est pactū. Ui relicto ꝓsilio seniorū. i. sctorū: iuuenū desideria z adulatiōes sequūtur. Vñ Eccs. x. c. Uę tibi terra/cui⁹ rex puer ē: et cui⁹ ꝓncipes mane comedūt. Prouer. xxix. a. Cū impij sūpserit ꝓnci patū gemet ꝓpl's. Hieroboā ꝟo q̄ interꝑtat discernēs ꝓpm̄/vel sup⁹ dimicās/vł trpalitas: significat hęreticos: q̄ ꝓpm̄ diuidūt a fide vnitate: et ꝫ fidē eccłę dimicāt. Vñ ꝑ ꝓphaz dictū est ei. iij. Regl. xj. f. Tolle tibi decē scissuras: hęc dic̄ dñs de⁹ israel: ego scindā regnū salomōis z decē trib⁹ dabo tibi: pauo vna trib⁹ remanebit ei ꝓpt ſuū meū dauid. Decē scissuras iubet sibi tollere: qz hęretici decalogū violāt z corrūpūt: vna tribus cū filio dauid remanet: qz catholica eccłia in vnitate fidei ꝑmanēs/christo adhęret: qz vn⁹ de⁹/vna fides/vnū baptisma: Eph. iij. b.

Expositio Capituli. XLVIII

T Surrexit ꝛc. Dictum est in fine capł'i pcedēt⁹: q̄ hieroboā viā peccādi dedit ꝓpō: et rēūdauit pctm̄ illi⁹ i reges futuros p⁹ eū: q̄ oēs idolatrę fuerūt: Cōtra q̄s misit dñs ꝓphas mł'tos: q̄ eos ab idolatria reuocarēt: inł q̄s maxie fuerī helias z helisę⁹/de q̄b⁹ agit i ꝟ capł'o. Dividit aūt ꝟ capł'm i tres ptes. Jn ꝑma pte agit ꝺ helia. Jn secūda de helisęo. Jn tertia ꝺ ecechia rege iuda: q̄ a terra iuda idolatriā extirpauit. Cōmēdās igit heliā auctor dic̄: a Et surrexit helias ꝓpha/ad ꝓphandū/ad ꝑdicādū/ad arguendū. b Quasi ignis/psequēs malos z cęlās iusticiā. Vñ duos quinq̄genarios missos ab ochozia rege ist'i igne cęlesti cōbussit. iij. Regl. j. c. Et qz ꝟ ꝟbo solo fecit: ideo sequitur: c Et ꝟbū ipsi⁹ q̄si facula ardebat: qz ex magno cęlo loq̄bat: z ignē de cęlo trahebat ad ꝟbū suū. Hiere. v. d. Ecce dedi ꝟba mea i ignē in ore tuo: z ꝓpm̄ istū i ligna. d Qui iduxit i illos/idolatras. e Famē: qz clausit cęlū trib⁹ annis z sex mēsib⁹: ita vt nō plueret sup terrā. iij. Regl. xvij. a. Et Jaco. vlt. d. f Et imitātes illū iuidia sua ꝛc. sacerdotes baal. i. ꝓferētes se ei vł imitari volētes petēdo ignē ꝺ cęlo. iij. Regl. xviij. g. g Nō eni poterāt sustinere ñcę pta dñi. i. ñ poterāt resistere volūtati dñi ꝓcipiēt⁹ ſm helia vt inficerent. h Verbo dñi ꝓtinuit cęlū. i. in ore sibi inspirata a deo z directa ad dñm clausit cęlū ne plueret sup terram annis tribus et mēsibus sex: sicut dicit Jaco. vlt. d.

Et deiecit a se ignem:

a Et deiecit a se ignē/in ſtrute ozonis suę. b Terrę.i. ad terrā vt ꝓſūmaret ſacrificiū ſuū.iij.Regł.xviij.f. c Sic amplificat⁹ ē helias i mirabilib⁹ ſuis.i. in ꝓuerſatiõe ſua mirabili ꝛ miraculoꝝ ſtrute/q̄ dñs fecit p ipſū/diuulgatū eſt nomē eⁱ⁹ p vniuerſū oꝛbē. d Et às pōt ſimiliť gloriari tibi/o helia:ˢ e Qui ſuſtuliſti/ vel ſuſcitaſti moꝛtuū ab inferł.i. a limbo. f De ſoꝛte moꝛtis .i. de moꝛte q̄ eſt cõis ſoꝛs oīm.S.ix.d. Cõmunionē moꝛtł ſcito. g In ꝛbo dñi dei id eſt in oꝛone ſuſa ad dñz:ꝛ iſpiꝛata a deo. iij.Regł.xvij.b. Expandit ſe helias atq̄ mēſ⁹ ē ſup pueꝝ trib⁹ vicib⁹:et clamauit ad dñm/et ait: Dñe de⁹ me⁹ reuertať obſecro aīa pueri hui⁹ in viſcera eⁱ⁹:ꝛ exaudiuit dñs voceˢ helię ꝛ reuerſa ē aīa pueri itra eū et reuixit. b Qui deieciſti reges.i. deiciēdos p̄dixiſti: i Ad pniciē.i. ꝑ pniciē ſuā: vt achab q̄ naboth occidit.iij.Regł.xxj.e. Et ochozię caſum p̄dixit.iij. Regł.j.a. k Et ꝓfregiſti facile.i. ꝓfringendā p̄edixiſti: potentiā ipſoꝝ: l Et gloſos.i. gloꝛioſū ꝛ ſupbū ochoziā vel ociam q̄ miſit duos q̄nq̄genarios: m Delecto ſuo/nõ ſuꝛrecturū p̄edixiſti.iij.Regł.j.d. n Qui auditi i ſina iudiciū.i. ſecretū ꝓfiliū dñi: quo ſeptē milia hominū reſeruauit: q̄ nõ curuauerūt genua ſua ante baal: helia credēte ſe ſolū remāſiſſe fidelē.iij.Regł.xix.d. o Et i oꝛeb/ vel/choreb iudicia deſēſiõis.i. viſiões vidiſti iudicia dñi ſub volūtate deſignātes. Vidit enī vel audiu.t q̄ttuoꝛ: Ventū foꝛtē ꝓterentē petras: cõmotionē/ignē/ſibilū. Hę viſiões dicunť iudicia defenſiõis: qꝛ dñs his ſe defendit.i. vlciſciť de inimicis ſuis. Vel iudicia deſēſiõis pñt dici q̄ locuˢ ē eis dñs ſup vltione ſumēda de idolatriſ p̄ achabel: quē inūgi p̄cepit i regē ſyrię:et hieu ſuper iſrael.iij.Regł.xix.c. Et de hoc ſubdit:
p Qui vnḡ reges.i. achabel ſup ſyriā:ꝛ hieu ſup iſrł.i. p̄ceptū de inūgēdo accipis. q Ad penitētiā.i. ad vltionē ꝛ punitionē idolatrarū. Vterq̄ enī iſtoꝝ multos idolatraſ interfecit: vt patet.iij.Regł.ix.et.x. r Et ꝓphas facis ſucceſſoꝛes/tuos/poſt te.i. p̄phām.ſ. heliſeū: qꝛ merito ꝛ p̄cib⁹ helię datˢ ē heliſęo ſpūs eⁱ⁹ duplex.i. ad duo: ad p̄phetandū ꝛ miracula faciēdū. Et iō foꝛſitan dixit p̄phas plurale p̄ ſingulari. Notādū aūt q̄ helias nec achabel nec hieu vnxit: ſed ſolū de inūgēdo p̄ceptū receꝑit.iij.Regł.xix.c. Vade et reuertere i viā tuā p deſertū in damaſcū: cunq̄ pueneꝛł illuc vnges achabel regē ſup ſyriā:et hieu filiū nāſi vnges regē ſup iſrł:heliſeū aūt filiū ſaphat vnges p̄phām p te. Ipſe nõ aliter vnxit achabel/niſi qꝛ i heliſęo diſcipulo ſuo p̄dixit ipſū regē foꝛe ſyrię.iij.Regł.viij.d. Hieu ſiliť nõ vnxit niſi p quēdā diſcipulū heliſeī:q̄ vnxit eū.iij. Regł.ix.b. Heliſeū ꝛo nõ vnxit:ſz tm̄ palliū ſuppoſuit ei.iij.Regł.xix.d. s Qui receptˢ ē/in cęlū: t In turbie ignis.i. in cõmotiõe aeris ignei ſurſū ſapientł. v In curru eārū igneoꝝ.iij. Regł.ij.b. Ecce curˢ igneˢ ꝛ eq̄ ignei diuiſerūt vtrūq̄ ꝛ aſcēdit helias p turbinē i cęlū/aereū.ſ. in padiſū terreſtrē: vbi ē enoch vſq̄ ad iudiciū:et tūc vēturi ſūt p̄dicare pniaz/ꝛ occidenť ab antichriſto:ſiť legiť Apoc.xj.b. Et Walach.vlť.b. Et de ꝟ ſubdiť. x Qui inſcriptˢ es/in libꝛo p̄deſtinatiõis diuinę. y In iudicijs tpoꝝ.i. vt p̄dices aduētū dñi ad iudiciū vltimis tp̄ib⁹. z Lenire iracūdiā dñi.i. ad leniē dū iracūdiā dñi ꝛ pctōres. a Cõſiliare/vel/recõciliare .i. ad recõciliandū: b Coꝛ pris ad filiū.i. coꝛ dei ad populū iudaicū: vel coꝛ iudaici p̄pli ad p̄plm chriſtianū. c Et reſtituere trib⁹ iacob/ad deū. Walach.vlť.b. Ecce ego mittā vob helią p̄phām anteqū veniat dies dñi magn⁹ ꝛ horribilis:ꝛ conuertet coꝛ patrū ad filios:et coꝛ filioꝝ ad p̄res eoꝝ. d Qui ſūt q̄ te audierūt.i. doctrinę tuę tunc obedierūt. e Et i amicitia tua.i. in tua amicabili doctrina. f Decorati ſūt/decoꝛe ſtrutū ꝛ pnię. De q̄ decoꝛe dic̄ Ps. Confeſſionē ꝛ decoꝛē induiſti:amict⁹ lumie ſicut veſtimēto. g Maz nos vita/nature. h Quum⁹ tm̄/in p̄ſenti. i Poſt moꝛtē aūt/coꝛporis. k Non erit tale nomē nr̄m/q̄le eſt tuū. Ar. †viderūt q.d. nomē nr̄m nobiſcum viuit: et nobiſcū moꝛiť: nomē aūt tuū o helia poſt moꝛtē viuit.i. celebꝛe habetur. Ar. †vectus Prouer.x.b. Memoria iuſti cū laudib⁹:nomē aūt impioꝝ putreſcet. S. xliij.c. Coꝛpa ſctoꝝ i pace ſepulta ſūt:ꝛ nomē eoꝝ viuet i generatiões ꝛ generatiões. l Helias ꝛc. Scda ps/vbi agiť ō heliſęo q̄ petijt vt ſpūs helię mgri ſui duplex fieret in eo.iij.Regł.ij.b. Dic̄ ꝟ Rab. q̄ niſi myſteriū obſeruaſ/nō ē opoꝛtuna petitio: qꝛ nō eſt diſcipul⁹ ſupꝛa mgrm:ſed ſufficit vt ſit diſcipul⁹ ſic̄ mgr eⁱ⁹: Mat.x.c. Jō Rab. myſtice exponit dicēs:q̄ heli/ Myſtice as chriſtū ſignificat: Interp̄tať eni deⁱ me⁹: vł dei donatio: vel dñs aſcēdēs: vel robuſt⁹ dñator. Heliſeus/q̄ iterp̄tať dei mei ſalutare: ſignificat eccleſiā q̄ p chriſtū ſaluať. Dedit helias heliſęo petēdi optionem:qꝛ chriſt⁹ diſcipulis ſuis dixit: Petite ꝛ dabiť vob: Mat.vij.a. Petijt heliſe⁹.i. eccl̄ia: Fiat ſpūs tu⁹ duplex i me.i. duplex gꝛa ſpūſſcti mihi ꝓferať a te: Remiſſio pctōꝝ:ꝛ collatio ſtrutū. Chriſt⁹ ꝛo tm̄ vnū ſpm̄ habuit:qꝛ remiſſiõe pctōꝝ nō eguit:ſ ſtrutū opa feč. Si videris me inquit helias.iij.Regł.ij.b.q̄ tollar a te/erit q̄ petiſti:ſi aūt nō videris/nō erit:qꝛ q̄ recta fide chriſti paſſionē/reſurrectionē/aſcēſionē ꝛc. credit/petitiõis ſuę fructū ſalutarē accipit. Proiect⁹ moꝛtu⁹ i ſepulchꝝ heliſei ad tactū oſſiū eⁱ⁹ reuixit.iij.Regł.xiij.d. Quia q̄ firma fide tāgit moꝛtē chriſti:pticeps ē eⁱ⁹ reſurrectiõis. Vñ Joh.xj.c. Ego ſū reſurrectio ꝛ vita:q̄ credit i me etiā ſi moꝛtu⁹ fuerit viuet. Veruntñ veraciť ꝛ ꝓgrue p̄ōt exponi petitio heliſei:vt ñ q̄rat diſcipul⁹ ſup̄ mgr̄m eⁱ/ꝟ ſic̄ mgr̄:ꝟ modo. Obſecro vt ſpūſ tu⁹ duplex .i. q̄ ē i te ad duo.ſ. ad p̄phandū ꝛ miracula faciēdū/fiat i me: et ita factū ē:qꝛ heliſe⁹ ꝛ p̄pha fuit:ꝛ miracła multa etiā viu⁹ ꝛ moꝛtu⁹ feč:nā duos moꝛtuos ſuſcitauit:vnū viu⁹.iij.Regł. iij.ſ. aliū moꝛtu⁹.iij.Regł.xiij.d. Helias ꝛo vnū ſolū ſuſcitauit viu⁹.ſ. filiū viduę.iij.Regł.xvij.a. Et ita ſpūs magiſtri duplicatˢ ē i diſcipł'o:ſz p̄ter petitionē eⁱ⁹. Dic̄ g̃: l Helias:q̄ſi iſte ē helias: m Qui i turbie tectˢ ē/vel/vectˢ i cęlū/ne videreť ab hoib⁹ ap̄li⁹. n Et i heliſęo/diſcipulo eⁱ⁹: o Cõplet⁹ ē ſpūs eⁱ⁹.i. plene poſiu⁹ ſiue datˢ: vł duplicatˢ: vt dixim⁹. p In dieb⁹ ſuis.i. q̄diu vixit. Et dic̄ ſuis:qꝛ bñ vixit heliſe⁹. q Nō ꝓtimuit p̄ncipē/aliquez hūano vł mūdano timoꝛe. Vel/p̄ncipē.i. benadab regē ſyrię:qñ eⁱ⁹ p̄filia ꝛ inſidiaſ reuelauit regi iſrł/dño inſtruēte:ꝛ cū eⁱ⁹ exercit⁹ miſſus fuiſſet ad eū capiēdū/ꝑcuſſit eos auriſia:ꝛ duxit audaceť i ſamariā:et poſtea ſanoſ remiſit.iij.Regł.vj. Quidā exponūt ꝟ ō helia:q̄ nō ꝓtimuit p̄ncipē achab q̄n occurreret ei ac diceret: Ego nō turbaui iſrł ſed tu ꝛ dom⁹ p̄ris tui:q̄ dereliq̄ſtiˢ mādata dñi:ꝛ ſecuti eſtˢ baal.iij.Regł.xvij. c. Sz nō ē ꝓgrua expoſitio:qꝛ poſt timoꝛe vni⁹ mulierł.i. ieçabel aufugit ipſe. Vñ.iij.Regł.xix.a. Miſit ieçabel nūciū ad heliā dicēs: Hęc mihi faciāt dij ꝛ hęc addāt:niſi hac hoꝛa cras poſuero aīam tuā ſicut aīam vni⁹ ex illis. Timuit g̃ helias ꝛ ſurgens abiit quocunq̄ eum ferebat voluntas. Verius igitur exponiť de heliſęo:q̄ nec benadab timuit/vt dixim⁹:nec regē iſrael:

mus. Nec regē israel: q̄ exīstēte fame in samaria, ꝑter obsidionem dixit de helisęo: Hęc faciat mihi deꝰ: et hęc addat: si steterit caput helisęi sup ipsū hodie. Sed nec tunc timuit helisęus. iiij. Regl. vj. g. a Et potētia: id est timore potētię: b Nemo vicit illū helisęū. c Nec superauit illū ✠bū aliq̄ cōminationis vel vituperatiōis vel adulationis. d Et mortuū ꝓpheta uit corpꝰ ei⁹. i. verū ꝓphetā fuisse mōstrauit: q̄n mortuū suscitauit. iiij. Regl. xiij. d. 4. Regl. 13. d. Alt. tsua e Vel, ꝓphetauit. i. mysticam suscitationē significauit: q̄ sic ad tactū ossiū eiꝰ mortuꝰ reuixit: ita pctōres p tactum verę fidei christi viuificant. e In vita sua tempali: f Fecit mōstra. i. miracula. Primo, aq̄s iordanis ad tactū pallij diuisit. iiij. Regl. ij. c. Postea, aq̄s amaras hiericho p salis appositionem sanauit. iiij. Regl. ij. d. Tertio, q̄ draginta duos pueros irridentes se maledicendo ab vrsis deuorari fecit. Ibidē. Quarto, alueum torrētis arefacti sine vento et pluuia aq̄s impleuit. iiij. Regl. iij. c. Quinto, vasa vacua viduę mutuata oleo impleuit. iiij. Regl. iiij. a. Deinde filiū sunamitis mortuū suscitauit: Ibidē. f. Postea naaman leprosū sanauit. iiij. Regl. v. d. Ferrū de ꝓfundo fluminis ad manubrium reuocauit. iiij. Regl. vj. b. Inde miss tes benadab ad se capiēdū missos cęcitate ꝑcussit et sanauit. iiij. Regl. vi. d. Et mlta alia miracula fecit helisęꝰ in vita sua. g Et i morte mirabilia opatꝰ ē: q̄ mortuꝰ mortuū suscitauit. iiij. Regl. xiij. d. h In oibꝰ istis nō pęnituit populus, israel videns tot et tanta miracula. i Et nō recesserūt a peccatis suis. i. non dimiserūt peccare. k Vlq̄ dū abiecti sūt de terra sua. i. de iudea in captiuitatē inchoatā per theglatphalasar. iiij. Regl. xv. Et p salmanasar cōsūmatā. iiij. Regl. xvij. l Et dispsi sūt in omnē terrā, assyriox. m Et relicta ē gens ꝑpauca: id ē valde pauca. s. tribꝰ iuda et beniamin: q̄ cultura dei penitꝰ nō abiecerat. n Et princeps in domo dauid, ꝑpaucus relictꝰ est in cultu dei. o Quidā ipsox, p̄ncipū domus dauid. i. regnū iuda: p Fecerūt q̄ placeret deo. s. ecechias. iiij. Regl. xviij. Et iosias. iiij. Regl. xxiij. q Alij aūt multa cōmiserūt pctā, vt ioza. iiij. Regl. iij. Achaz. iiij. Regl. xvj. Idi fuerūt idolatrę: Et oēs alij multa cōmiserūt pctā: ꝑter dauid et ecechiā et iosiā: vt dr̄. j. xlix. b. Mystice styce. Helias christū significat. Fames triū annoꝝ verbi dei et fidei trinitatis inediā figurat. De q̄ dicit Amos. viij. d. Nitti famē in terrā, nō famē panis neq̄ sitim aquę: sed audiēdi verbū dei. Helias ter incūbens sup puerū suscitauit eū a morte: et christꝰ dns carnē assumens p fidē trinitatis genꝰ humanū suscitauit a morte pctī. Helias subleuatꝰ i cęlū, christū significat ascendētē i cęlū. Sed helias ascēdit i curru, ad significandū q̄ hō purꝰ adiutorio indiget alieno: Christꝰ ✠o virtute ꝓpria ascēdit in cęlū. Vñ Joh. iij. b. Nemo ascēdit in cęlū: nisi q̄ de cęlo descēdit: filiꝰ hois q̄ in ē cęlo. Enoch ante legē trāslatꝰ est in cęlū: Gen. v. c. Helias sub lege vectꝰ est in cęlū. iiij. Regl. ij. b. Christꝰ sb gra: nec trāslatꝰ nec ꝛbuectꝰ: s ꝓpria ✠trute sup oēs cęlos ascēdit: Actl. j. a. Lucl. vlt. g. Helias et reges vnxit et ꝓphas in vtionē inimicox isral: et christꝰ et p̄ncipes seculares et doctores ꝓstituit et punxit i baptismo ad extirpādū inimicos ecclię. Vñ dicēte dño: q̄ nō habet emat gladiū: dixerūt discipuli: Dñe: Ecce duo gladij hic. At ille dixit eis: Satis ē: Luc. xxij. d. Princeps secularis vnū portat gladiū. s. materialē ad vindictā malox. Ro. xiij. b. Nō sine cā gladiū portat: Dei enī minister ē: vindex in irā ei q̄ malū agit. Judex ecclīasticꝰ aliū portat gladiū. s. spūalē: q̄ est ꝓhibitio, vl officiū p̄dicādi. Eph. vj. c. Et gladiū spūs q̄ ē ✠bū dei. Christꝰ igit inimicos ecclesię: alios p reges mucrone: alios p prophetas transuerberat gladio linguę Vñ. iij. Regl. xix. c. Qui fugerit gladium açabel occidet eū hieu: et qui fugerit gladium hieu occidet eū helisęꝰ. Et Osee. vj. b. Dolaui in prophetis: et occidi eos in ✠bo oris mei. r Ezechias munuit cc. Tertia ps capituli vbi agit de laudibus ezechię regis: q̄ a iuda oēs idolatras extirpauit: et mlta alia laude digna fec. Propter q̄ et de ipso dr̄: Alt. tSubiec 4. Regl. 19. Alt. tpa Ezechias munuit ciuitatē suā: id ē hierusalez murꝰ et turribꝰ et victualibꝰ: armis et boibꝰ ꝓtra sennacherib. iiij. Regl. xviij. c. et. ij. Paral. xxxij. a. s Et iduxit i medio ipsi⁹ aquā. i. fontē siloe: vt esset intra ciuitatē qui ꝑus erat extra. t Et fodit ferro. i. instrumentis ferreis. v Rupem, quę erat int fontē et ciuitatē: vt p eius meatū occultū aquę influerent ciuitati. x Et ędificauit ad aquā, recipiendā vel ꝓtinēdā. y Muteū. i. cisternā. z In dieb⁹ ipsi⁹ ascēdit sennacherib, in iudeā. a Et misit rapsacē, de lachis in hierusalē ad ecechiā. iiij. Regl. xviij. d. et. ij. Paral. xxxij. b. Et Esa. xxxvj. a. b Et sustulit manū suā. i. exercitū suū rapsaces. c Cōtra illos. i. iudeos. d Et extulit in sion. i. contra sion. e Maledictū suā, imꝓperādo et blasphemādo et cōminādo populo q̄ erat sup mux dicēs: Hęc dicit rex magnꝰ rex assyriox: quę est ista fiducia q̄ ꝓfidis: aut q̄ ꝓsilio vel fortitudine rebellare disponis cc. Esa. xxxvj. b. Idē dr̄. iiij. Regl. xviij. d. Et. ij. Paral. xxxij. c. f Et supbꝰ factꝰ ē potētia sua, sennacherib: q̄ patet p verba nūciox suox dicētiū: Audite verba magni regis assyriox: Hęc dicit rex: Nō vos seducat ezechias: nō poterit vos eruere de manu mea cc. iiij. Regl. xviij. f. Et Esa. xxxvj. c. g Tunc. i. loquente rapsace. h Mota sunt corda et mens ipsox. i. iudeox pę timore. i Et doluerūt q̄si ptuiētes mulieres. i. valde. Unde Esa. xxxvij. a. Hęc dicit ezechias: Dies tribulatiōis et angustię et correctiōis et blasphemię dies hec: quia venerūt filij vsq̄ ad partū: et virtꝰ nō est pariēdi. k Et inuocauerūt dñm misericordē, in auxiliū ꝓtra sennacherib: l Et expandentes manus, ad cęlum et ostendentes lras blasphemię: q̄s nūcij ei⁹ attulerūt. m Extulerūt, voce: n Ad cęlū. Esa. xxxvij. c. Tulit ezechias libros de manu nūciox et legit eos, et ascēdit i domū dñi: et expādit eos ezechias coram dño et orauit ad dñm dicēs: Dñe exercituū deꝰ isral cc. o Et sctūs dñs deꝰ audiuit cito voce ipsox. i. exaudiuit i bono. Vñ et esaias misit ad ezechiā dicēs: Hęc dicit dñs deꝰ isral: q̄ deprecatꝰ es me sup sennacherib rege assyriox audiui. iiij. Regl. xix. d. p Nō est cōmemoratꝰ, dns. s. q̄ peccatox illox. i. ꝑpetrā illox, non dimisit misereri eis. r Hęc dedit illos inimicl suis. i. assyrijs: licz pctā eox ꝑ exigerēt. s Sz purgauit illos, a pctis suis. t In manu esaię ꝓphę sci. i. exēplo et ĩstructiōe eiꝰ: vel adiutorio illiꝰ. v Delecit castra assyriox et ꝓtriuit

stra assyrioꝝ ⁊ cõtriuit illos angelꝰ dñi: centũ octogintaquinq; milia/ occidẽs nocte vna. iiij. Regl. xix. g. Esa. xxxvij. g. a ¶Nã fecit ecechias qđ placuit deo: qz idola/ tras extirpauit: ⁊ cultũ dñi renouauit. b ¶Et fortit iuit i via dauid ꝓris sui quã mãdauit illi/ ecechie/ c ¶Esaias ꝓpha magnꝰ. i. magnanimꝰ: d ¶Et fidelis in ꝓspectu dñi/ vel/ dei. Aperuit em̃ valuas tẽpli q̃s clauserat achaz pat eiꝰ: ⁊ cõ/ Alt. tolli gregauit ad cultũ dei sacerdotes et leuitas Regl. 20. b. dispsos: q mũdauerũt Esa. 38. b. tẽplũ ⁊ obtulerũt hostias dño. ij. Paral. xxix. a. Et dissipauit excelsa ⁊ contriuit statuas ⁊ succidit lucos/ A cõfregitq; serpentem q̃ neũ quẽ fecerat moyses. iiij. Regl. xviij. a. e ¶In dieb⁹ ipsi⁹/ ecechie/ f ¶Retro redijt sol⁹ decẽ lineas. iiij. Regl. xx. b. Esa. xxxviij. b. g ¶Et addidit regi/ ecechie/ h ¶Vitã/ cozpalẽ. i. additã oñdit. Nã ẽm elõgationẽ diei significata ẽ elõgatio vitę. i ¶Spũ magno. i. ꝓphico: k ¶Elidit/ esaias/ l ¶Altima. i. ea q̃ futura erãt tpe gr̃e. s. christi i carnationẽ. Ecce ꝟgo ꝓcipiet: Esa. vij. c. Et eiusdẽ natiuitatẽ: Puer natꝰ ẽ nob: Esa. ix. b. Et eiꝰ passiõnẽ: Ipse em̃ vulnerat⁹ ẽ ꝓpt iiq̃tates nr̃as: Esa. liij. b. Et ea q̃ futura erũt vltimis tpib⁹ de antichristo: de aduẽtu christi ad iudiciũ. m ¶Et cõsolat⁹ ẽ/ docẽdo ⁊ scribẽdo: n ¶Lugẽtes i siõ. i. i hierlm/ o ¶Usq; i sępiternũ: qz vsq; ad finẽ sęcli ꝓsolãt hoies doctria ei⁹. p ¶Oñdit etiã futura ⁊ absc̃dita añq; euenirẽt. Esa. xj. a. Egredietur virga de radice iesse/ et flos de radice eius ascendet ⁊c.

¶Expo. La. XLIX

Memoria ioſie ⁊c. Post laudes ecechię regi ponit auctor laudes ioſię. Post ecechiã em̃ non fuit rex in iuda dignus laude niſi ioſias: ſic patet ex. iiij. Regl. xxij. et. j. et. ij. Paral. xxxiij. et. j. Diuidit aũt hoc capitulũ i quinq; ptes. In ꝑma cõmendat ioſias. In ſecũda dic̃ auctor oẽs reges iuda ꝓter tres. i. dauid/ ecechiã/ ioſiã pctõ idolatrię denotatos: ibi: ¶Qręſ dauid ⁊c. In ttia ponit cõmẽdatio ꝓphaꝝ q̃rũdã notatim. ſ. ecechiel: ⁊ q̃rũdã cõiter: vt duodeci ꝓphaꝝ: ibi: ¶Ecechiel q̃ vidit ⁊c. In q̃rta ponit cõmẽdatio virorꝝ ſb qđ⁹ captiuitas babylonica redijt i iudeã: quoꝝ auxilio ⁊ ꝓſilio tẽplũ ⁊ ciuitas dedicata ẽ. i. ꝯzobabel ⁊ ieſu ⁊ neemię: ibi: ¶Quõ amplificem⁹. In quita ponit laus enoch ⁊ ioſeph: q añ legẽ fuerũt: ibi: ¶Nemo natꝰ ẽ in fra ⁊c: Per qđ patet q nõ ẽ grend⁹ h ordo hiſtorialis: ſ veritas. Dic̃ g: q ¶Memoria ioſie/ filij amõ/ filij manaſſe/ ⁊ filij ecechię: r ¶In cõpoſitõe odoris facta ẽ op⁹ pigmẽtarij. i. ſuauis ⁊ odorifera ẽ q̃ſi odor aromatic⁹ cõpoſitus ope pigmẽtarij. Qualis g̃ fuit ꝓtia eiꝰ/ cuiꝰ memoria talis: Talis illi nõ fuit añ eũ rex q reuerteret ad dñm i oi corde ſuo/ ⁊ in tota aia ſua/ ⁊ vniuerſa ꝓtute ſua/ iuxꝝ oẽm legẽ moyſi: nec poſt eũ ſurrexit ſimilis illi. iiij. Regl. xxiij. e. Et q: ꝟmo libẽt ſit de re cuiꝰ memoria delectabilis ẽ: Jõ ſ̃bdit auctor: s ¶In oi ore/ generalit magnoꝝ ⁊ paruoꝝ. t ¶Quaſi mel idulcabit eiꝰ memoria. q. d. ſic mel delectat guſtũ comedẽtẽ: ⁊ quãto amplius masticat: tãto dulciꝰ inuenit: ſic ioſię memoria delectat de ipſo loquẽtẽ: ⁊ quãto ꝺs plꝰ de ipſo loquit: tanto amplius i eiꝰ memoria delectat. v ¶Et vt muſica i cõuiuio vini. i. ſic̃ harmonia iſtrumẽtorꝝ muſicorꝝ dulcis ẽ ⁊ ſuauis i cõuiuio vini qđ delectat: ita memoria ioſię dulcis eſt ⁊ ſuauis: nõ ſolũ loquẽti ſ etiã audiẽti. O ſee vlt. c. ¶Memoriale eiꝰ ſic̃ vinũ libani. ſ. xxxij. a. Cõmula carbũculi i ornamẽto auri/ ⁊ cõpatio muſicorꝝ i cõuiuio vini. Ecce tribꝰ cõpat auctor memoriã ioſię: odori opis pigmẽtarij: mellis dulcedini: harmõię muſico/

rũ: Primũ delectat olfactũ: ſecũdũ guſtũ: tertiũ auditũ: qz memoria ioſię ſuauis ẽ in cord̃e: ſuauis i ore/ ⁊ ſuauis i aure. Et hoc ꝓpter tria q̃ i eo fuerũt: vt dic̃ Rab. Fama ꝟtutis q̃ ſupat oẽm odorẽ: ſuauitaſ modeſtię q̃ excedit oẽm dulcedinẽ: ſtudiũ reſtaurãdi cultũ dei/ qđ ſupat oẽm cantilenã. Jpſe em̃ poterat dicere cũ Pã Ps. 118. Oz̃ dulcia faucib⁹ meis eloq̃a tua ſup mel ori meo. Et qz ipe docuit ꝓhm̃ pnitere ſup trãſgreſſiõib⁹ legis: vt legit. iiij. Regl. xxij. a. Jõ ſequit: r ¶Ipe eſt directꝰ diuinitꝰ i pnitẽtia gentis/ iudaicę. i. in doctrina pnitẽtię: quia docuit eos pnitere. y ¶Et tulit: id eſt abſtulit: B al. nõ bz freges Alt. talitſſimus z ¶Abominatiões i/ pietatis. i. idola ⁊ pha/ na/ i qb⁹ impietas idolatrię celebrabat. Sacerdotes etiã excelſorũ occidit: vt legit. iiij Regl. xxij. d. a ¶Et gubernauit/ ioſias b ¶Ad dñm cor ipſi⁹/ ꝓpũ doctrina ⁊ exẽplo. c ¶Et i dieb⁹ pctoꝝ. i. i tpe q̃ regnabat pctm̃ idolatrię/ ⁊ trãſgreſſio legis/ ⁊ violatio cultꝰ dei. d ¶Corroborauit pietatẽ. i. cultũ firmit obſeruãdũ iſtituit. iiij. Regl. xxij. e. Phytões ⁊ hariolos ⁊ figuras idoloꝝ et ũnũdicias ⁊ abominatiões q̃ fuerũt i tra iuda ⁊ hierlm abſtulit ioſias/ vt ſtatueret ꝓba legis. Et i hoc magꝰ laudãdꝰ eſt: qz in dieb⁹ malis bonꝰ fuit. e ¶Qręſ dauid ⁊c. Secũda ps capli: vbi dicit auctor oẽs reges iuda peccatũ cõmiſiſſe ꝓter tres. i. dauid/ ecechiã/ ioſiã. Et videt q nulla ſit exceptio. Nã ⁊ dauid adulteriũ i berſabee/ ⁊ homicidiũ ſit⁹ ⁊ ꝓditionẽ in vriã/ legit cõmiſiſſe. ij. Regl. xj. Et ecechias itẽ peccauit ſupbiendo de victoria aſſyrioꝝ: ꝓpter qđ ęgrotauit. Eſa. xxxviij. a. Solutio. Jſti tres dicuntur non peccaſſe ſimpliciter: ſed alioꝝ cõparatiõe: qz q peccauerũt cõdigna pnitẽtia deleuerũt: ⁊ deuotiõi ac pietaſ officio dño placuerũt. Jta ſoluit Rab. Alij dicunt q auctor intelligit de peccato idolatrię: q̃ oñs reges iuda rei fuerũt/ vel faciẽdo vl̃ pmittẽdo: ꝓter iſtos tres. Salomon em̃ idola adorauit. iij. Regl. xj. a. De alijs ſp in fine legit: Uerũtñ excelſa nõ abſtulit. Verbi gra. De ioas dr̃. iiij. Regl. xij. a. Fecit ioas rectũ cũctis diebꝰ qđ⁹ docuit eũ ioiada ſacerdos: verũtñ excelſa non abſtulit. Et de azaria legit. iiij. Regl. xv. a. Fecit azarias qđ erat placitũ cor̃ dño iuxta oia q̃ fecerat amaſias pater eiꝰ: verũtñ excelſa nõ ẽ demolit⁹. Et. j. g. dr̃ idẽ de ioathan filio azarię. Et de ioſaphat idẽ. iij. Regl. vlt. f. Jſti ꝟo tres oia phãna ⁊ idola cõtriuerũt: vt dictũ ẽ. Et iõ dic̃ auctor: e ¶Qręſ dauid ⁊ ecechiã ⁊ ioſiã oẽs reges/ tã iuda q̃ iſrl. f ¶Peccatũ/ idolatrię/ g ¶Cõmiſerũt/ in ſe vl̃ alijs. Vl̃ oẽs reges/ ꝓter iſtos tres pctm̃ cõmiſerũt/ cõparatiõe iſtoꝝ q̃ min⁹ peccauerũt: et qđ peccauerũt cito cõdigna pnitẽtia ⁊ pietaſ officio deleuerũt. h ¶Nã religiõrũt legẽ potẽtis. i. dei: i ¶Reges iuda/ idolatrãdo: vl̃ idola pmittẽdo/ cũ deberẽt ⁊ poſſent auferre: iuxꝝ illã legẽ/ Deut. vij. a. Aras eoꝝ ſubuertite ⁊ ꝟfringite ſtatuas lucoſq; ſuccidite ⁊ ſcuptilia cõburite. k ¶Et cõtempſerũt timorẽ dei. i. deũ q ſup oia eſt metuẽd⁹: qz iudex q oia iudicabit: ſapiẽs q nõ poterit falli: iuſtꝰ q nõ poterit flecti: fortis q ſi poterit ſuperari. Job. ix. c. Si fortitudo q̃rit/ robuſtiſſim⁹ ẽ: ſi ęqtas iudicij/ nemo audet ꝑ me teſtimoniũ reddere. Ecce qđ dicit auctor: ¶Reliquerũt legẽ potẽtis/ quãtũ ad illos q pmittẽdo idola peccauerũt. Et cõtẽpſerũt timorẽ dei/ q̃ntũ ad illos q idola coluerũt: Et reuera cõtẽpſerũt: qđ apparet ex pena. l ¶Dederunt em̃. i. dari peccatis ſuis meruerũt: m ¶Regnũ ſuũ alijs. i. babylõis ⁊ chaldęis. n ¶Et gloriã ſuam: id eſt ciuitatem et templũ atq; diuitias: in quib⁹ gloriabant. o ¶Alienigenę genti: id eſt babylonicę.

Incenderũt/ gens

a Incēderūt/gēs.ſ.aliena: b Electā ſanctitatis ci/uitatē.i.hierlm:q̄ dī electa ciuitas:qz dñs elegit eā: vt ibi i/uocaret nomē eiꝰ ꝛ ſanctificaret nomi ſuo. Ciuitas aūt ſanc/titatl dī ꝓpter templū ſanctificatū dño:qđ erat in ea. Vl ipſi iudęi:incēderūt electā ſanctitatl ciuitatē.i.incēdiū eiꝰ cauſa fuerunt: c Et

Al.†gentes deſertas fecerunt vias eius.i.vacuas ſine viatore. d In

Al.†ipſius manu hieremię.i. ſic hieremias ꝓpheta/uerat ꝛ ſcripſerat. Hie/re.xxxviij. e. Trahet ciuitas bī manꝰ chal/dęoꝝ ꝛ ſuccendēt eam igni. Itē Thren.j.b. Vię ſion lugent eo q̄ nō ſit q̄ veniat ad ſolē nitatē eius. Et reuera hieremias hęc ꝓpha/uerat: vſi irati fuerunt iudęi ꝫ eū. e Mā ma le tractauerūt illū: pſcientes eū in lacū. Hiere.xxxviij.b. Illū

Al.† via dico/ f Qui a ven tre.i.ī vētre/ g Pa/ tris cōſecratꝰ ē ꝓpha. Hiere.j.b. Priuſ q̄ te formarē i vtero noui te:ꝛ anteqū exires de vulua ſanctificaui te:ꝛ ꝓphe tā in gentibꝰ dedi te. h Euertere.i.extra vertere peccata interioza: i Et pdere/pctā exteriora. k Et iterū reędi ficare/ędificiū virtutū. l Et renouare/honeſtatē moꝝ. Hoc eſt qđ dī Hiere.ſ.b. Ecce ꝓſtitui te ſup gentes ꝛ regna vt euellas ꝛ deſtruas ꝛ diſpdas ꝛ diſſipes ꝛ ędifices ꝛ plātes. m Ezechiel ꝛc. Tertia ps capīt: vbi ezechiel ꝓpha ſpēalit: ꝛ alij duodecim ꝓphę cōiter cōmędant. Dicit g: Ezechiel: ſupple ꝓpha laudabilis fuit: n Qui vidit/ī viſiōe: o Cō/ſpectū glię.i.figurā ſiue ſilitudinē glię dei: p Quā oſtē dit illi/dꝰ/ q In curru cherubin.i.ī q̄ttuoꝝ rotis ſequē/tes vel ſtātes iuxꝝ cherubin. Hec pōt̄ intelligi de ꝓma viſiōe ezechielis: qz ibi nulla fit mētio de cherubin. Intelligit g̣ de alia viſione:de q̄ dī.x.capło.b. Vidi ꝛ ecce q̄ttuoꝝ rotę iuxta cherubin:rota vna iuxta cherub vnum:ꝛ rota alia iuxꝝ cherub vnū:ſpecies autē rotarū erat q̄ſi viſio lapidis chryſolithi:et aſpectꝰ eaꝝ ſilitudo vna q̄ttuoꝝ/ q̄ſi ſi ſit rota in medio rotę. Et reuera hoc vidit ezechiel. r Mā cōmemoratꝰ ē inimicoꝝ/iſrl̄ puniēdoꝝ: t In imbre.i.iundatiōe vindictę: v Bñfacere.i.ad bñfaciendū: x Illis q̄ oñderūt/ver/bo ꝛ exēplo: y Rectas vias/iſrl̄.i.q̄ bñ fecerūt eis: ꝛ cō/paſſi ſūt eis q̄ñ ducebanꝰ in captiuitatē.q.d.cōmemoratꝰ eſt ezechiel in ꝓphia ſua de punitiōe inimicoꝝ iſrl̄: et retributiōe inimicoꝝ eius. Et tangit auctor q̄ ezechiel in conſolatiōe ꝓpli ſui captiui ꝑdixit calamitates circūſtantiū nationū:q̄ vel iuue/runt hoſtes iſrl̄/ vel inſultauerunt captiuis.ſ. āmon ꝛ moab ꝛ edom ꝛ philiſtīm ꝛ tyri ꝛ ſidonis ꝛ ęgypti ꝛ ethiopię: quarū oīm calamitates ꝑdixit ezechiel/a.xxj.capło vſq̄ ad.xxxiij. Vel poteſt intelligi generaliter de omnibꝰ malis puniēdis: ꝛ de omnibꝰ bonis remunerādis:vt ſit ſenſus: r Cōmemo rat ꝰ eſt/ ezechiel/ s Inimicoꝝ/dei.i.oim maloꝝ puniē/dorū. Cōmemoratus eſt inq̄/ t In imbre.i.in fęcunda et inundante ꝑdicatiōe ſua terrā eccleſię inebriāte ꝛ fęcūdante. Et iterū cōmemoratꝰ eſt deū/ v Benefacere illis qui oſtenderūt vias rectas.i. qui recta via incedūt.q.d.ꝓ/pheta in ſua ꝑdicatione cōminatus eſt malis:ꝛ cōſolatus eſt

Ezech.36.c. bonos. Unde.xxxvj.c. dicit in ꝓſona dñi:Cum ſanctificatus fuero in vobis coꝝā eis:tollā quippe vos de gentibꝰ et cōgre/gabo vos de vniuerſis terris:ꝛ adducam vos ī terrā veſtrā: et effundā ſup vos aquam mundā:ꝛ mūdabimini ab omnibꝰ iniquitatibꝰ veſtris. z Et duodecim ꝓphetaꝝ oſſa pullulāt de loco ſuo.i.duodecim ꝓphęꝝ etiā poſt mortē fructū fecerunt: tū ꝓpter honorē ſibi impenſum:tū q̄z dignā ſibi memoriā poſteris reliquerūt ad ſui imitationē. Simile, ꝫ xlvj.c. de iudicibus. Oſſa eoꝝ pullulant de loco ſuo. In lo/co ſuo pullulare dicunt: qz vbi ſepulta fuerūt in veneratione habent. Et merito/ a Mā corroborauerūt/ꝓphetę.ſ. ꝛbo ꝛ exēplo: b Ja/cob.i. populū iudai/cū in fide et moribus. c Et redemerunt ſe/a peccato taciturni/tatl: d In fide vir tutis ſuę.i. in fideli/tate ſuę virtuoſę ędi/cationis. e Quō amplificemus ꝛc. Quarta ps vbi cōmē/dat ęzorobabel ꝛ ieſus et neemias:ſub quibꝰ captiuitas babylōica rediit in iudęā. Et qz ęzorobabel dux fuit ex/ercitꝰ redeuntis:ideo ꝓmo ponit eiꝰ cōmē/datio. Dic̄ g̣ e Quō amplificemꝰ.i. di/gna laude cōmēdabi/mus: f Zoroba/bel/ducē populi iſraelitici q̄ regreſſus de babylone reſtaura/uit templū dñi.j.Eſdrę.v. Et vere amplificandꝰ ęzorobabel: g Nam ꝛ ipſe quaſi ſignū/fuit/ī dextera manu iſrl̄: id eſt populo iſraelitico.i. excitatio memorię dei:ꝛ ꝓceptorū eiꝰ:ſic ſignum aliquod qđ ponit in manu dextera/ excitat ad habendū memoriā alicuiꝰ rei. Unde dicit Deut.xj.c. Suſpē dite ꝓcepta mea ꝓ ſigno in manibꝰ veſtris: et int̄ oculos ve/ſtros collocate. Et ſumit hoc qđ dicitur hic de Aggeo.ij.d. vbi dicit:Aſſumā te ęzorobabel fili ſalathiel ſerue meus dicit dñs:ꝛ ponā te quaſi ſignaculū:quia te elegi dicit dñs exerci/tuū. h Et ieſum filiū ioſedech/ ſacerdotē magnū/quō amplificemus: i Qui/duo.i. ęzorobabel ꝛ ieſus: k In dieb ꝰ ſuis ędificauerūt domū/dñi: l Et exaltauerūt templū ſanctū dño/reſtaurātes ꝛ renouātes cultū dei:ꝛ vtenſilia templi ad honorē dei. Templū dico/ m Para/tū in gloriā ſempiternā.i. ad laudandū deū in ſempiter/nū:niſi peccata iudęoꝝ impediuiſſent. n Et neemias/ pincerna regł artaxerxis: o In memoria multi tēpo/ris/ē.i.dignꝰ ē multo tēpore eē in memoria hoīm p Qui.i. qz ille/ q Erexit nobis muroſ/ciuitatl hierlm: r Euer ſos/a chaldęis.iiij. Regł.vltł.c. s Et ſtare fecē portas vrb̄: t Et ſeras/portaꝝ: v Qui erexit domoſ nras/ q̄s euerterat nabuchodonoſoꝝ. De hac ędificatiōe portaꝝ ꝛ erectiōe domoꝝ legit Neemię.iij. p totū. x Nemo natꝰ ē ꝛc. Quīta ps:vbi ponit laus quorūdā partiū q̄ añ legē fu/erūt. Et licꝫ ꝑus dixerit de his vł fuerit fctā mētio de enoch: qz parū dixerat:auctor repetēs ō eodē/dic̄: x Nemo natꝰ eſt i fra q̄lis enoch.i.nemo ſilis ei fuit. Et ſubiūgit cauſa y Mā ipſe receptꝰ eſt a terra/in cęlū. Geñ.v.c. Sed hoc videt falſū: qz helias ſilr legit receptꝰ ſiue raptus in cę/lū.iij. Regł.ij.b. Ad q̄ pōt ſolui mltiplicit. Primo ſic. Ne/mo fuit ei ſilis tpibꝰ ſuis:vel añ diluuiū nullꝰ fuit ei par i bo/noꝛe: vel ſimplicit nullꝰ q̄ legat patrē ꝛ matrē habuiſſe fuit ei ſilis. Helias em̄ etſi raptus legat ſic enoch: tū de patre vel matre eius non legit:ſz ſubdito introducit.iij. Regł.xvij.a. Dixit helias thesbites de habitatoribꝰ galaad ad achab ꝛc. Vel hypbolice dictū eſt/vel ſingularit: ſicut illud.ſ.xliij.c. Nō eſt inuētꝰ ſilis illi. z Et ioſeph à natꝰ eſt hō ꝓn/ceps fratrū.i.ad hoc natus eſt vt eſſet ꝓnceps fratrū ꝛ etiā ęgypti:ꝛ ſaluaret patrē ꝛ fratres ſuos:ſicut legit Geñ.xlv.b. Pro ſalute vr̄a miſit me deus ante vos ī ęgyptū. Et vltł.d. Vos cogitaſtꝰ ō me malū:ꝛ deꝰ vertit illud i bonū:vt exalta/ret me ſic i ꝓſentiarū ceruitis: ꝛ ſaluos faceret multos ꝓpłos.

Firmamentū gentis

a Firmamentū gentis suę/vl' egyptiacę:cōtra famem
quę inualuerat maxia in egypto: z in terra chanaā. Geñ.xlj.
b Rector fratrū/q̄s rexit z docuit. c Stabilimentū
Ps.104. ppli/iudaici z egyptiaci. Uñ Ps.de ipso. Cōstituit eū dñm
dom⁹ suę z pncipē oīs possessiōis suę: vt erudiret pncipes ei⁹
sic semetipsū:et senes
ei⁹ prudētiā doceret.
Et nota q̄ttuor q̄ de
ipso dicunt. Princeps
fratrū : rector fratrū:
firmamētū gētis:sta/
Ar.tbi bilimentū ppli. Prin/
ceps quidē fratrū fa/
ctus est ꝓpter suā cē/
perantiā:qz em̄ noluit
peccare cū vxore dñi
A suī/ meruit exaltari et
fieri pnceps egypti:z
p cōsequēs fratr̄. Rector p prudentiā : firmamentū p fortitudinē:stabilimentū p iusticiā. d Et ossa
ipsi⁹ visitata sūt.i.in terrā pmissionis delata. Exo.xiij.d.
Tulit moyses ossa ioseph secū/eo q̄ adiurasset filios isrl'/ dicēs: visitabit vos de⁹:efferte ossa mea hinc vobiscū. e Et
post mortē ꝓphauerūt/nō ꝓbo ē facto.i. sua ipsa trāslatione/sacramēta nr̄ę redēptiōis futura ostēderūt/z cōplēda in
tra pmissiōis:ad quā ipsa translata sūt. Uel ideo ꝓphasse dicunt ossa ioseph: qz sua asportatiōe implerū est qđ p̄dixerat
ioseph:Geñ.vlt.d. Post mortē meā de⁹ visitabit vos:asportate vobiscū ossa mea de loco isto. Uel ꝓphauerūt se cū christo surrectura. Magister aūt dicit in historijs:q̄ ossa ꝓphetauerunt de difficultate itineris. Sed quō ꝓphauerint nō declarat. f Seth/filius adā: g Et sem/pmogenit⁹ noe. h
Apud homies gloriā adepti sūt/et etiā apud deū. i
Et sup omnē animam.i. sup oēs hoies. k In origine adā.i.qui nati sunt de adā/ existētes tūc tpis:qz vt dicit
Glo. Seth fili⁹ adā:et sem pmogenit⁹ noe /tā fide q̄ moribus⁹ hom̄ib⁹ sui tpis p̄latus fuit:in quib⁹ christ⁹ significat q̄ deus z
hō est:cui de⁹ dedit nomē qđ est sup oīe nomē: vt in nomie
iesu oīe genu flectat cc. Phil'.ij.b. Et nota q̄ per oēs istos
quoq̄ laudes hic ponunt significat mystice christ⁹. Et ē plānum mysteriū in Glo. ꝓpter qđ ad alia ꝓcrāsimus.

Simon onię fili⁹ cc. Posita Expo. Ca.L.
laude multoq̄ patrū/ tā ante legē q̄s sub lege existentiū/ponit auctor laudes simonis summi pōtificis iudęoq̄ filij onię:q̄ adeo pusillanimis z auar⁹ fuit:vt alt ioseph⁹:
vt ptolemęo euergeti regi egypti negaret tributa: ꝓpter qđ
eum cōtra se ad iracūdiā ꝓuocauit:qui moriens/simoni filio
suo de q̄ hic dicimur sacerdotiū reliqt:cui etiā simoni mortuo
successit onias fili⁹ eius. Fuit aūt h simon de q̄ hic agit pontifex iudęoq̄/regnāte ptolemęo euergete i egypto:et seleuco i
syria z asia. Fuit etiā cōtēporane⁹ iesu filio sirach q̄ hūc libr̄
scripsit: qđ patet ex eo q̄ vitā ei⁹ z mores tā exp̄sse descripsit.
Diuidit aūt hoc capitulū in tres ptes. In pma cōmēdat simon. In secūda oñdit duas gētes quę isrl' maxie infestabāt
sibi odiosas.s.philisteos z idumęos:ibi: Duas gentes cc.
In tertia oñdit qs hui⁹ libri scriptor fuerit/ iuitas ad studiū
disciplinę ei⁹:ibi: Doctrinā sapiētię. Dic g̃: l Simon
onię filius sacerdos magn⁹/vita z virtute fuit supple.
n Qui i vita sua suffulsit domū.i.ruinas templi repauit.
o Et i dieb⁹ suis corroborauit templū:ad litterā:colūnis z appodiamēti. Moie dom⁹ z templi synagoga accipit:quā
verbo z exēplo suffulsit z corroborauit:sic doctores euāgelici ecclesiā. p Templi etiā altitudo ab ipso fūdata ē.i.
tectū templi p ipsū renouatū est fūdit⁹. q Duplex edificatio/int⁹.s.z exteri⁹. Intus asserib⁹ z tabulis:exteri⁹ lapidib⁹
z cemēto. Uel/duplex edificatio/est duplex templi mās̄io:
sancta/ z sanctas̄ctoq̄. Uł/duplex edificatio/ est duplex
tabulatū. Primū triginta cubitoq̄:z secūdū totidē: tertiū ꝓ
qđ erat septuaginta/dicit altitudo templi. r Et excelsi pa/

rietes templi/ ab ipso fundati sunt et erecti. Hanc autem
historiā nō habem⁹ i canone:sed iosephus narrat eā. s In
dieb⁹ suis emanauerūt putei aq̄ę z q̃si mare repleti sūt supra modū/putei z cisternę ciuitat⁹. Tāgit q̄ simō
iste restituit aq̄ductū quē fecerat ezechias int̄ duos muros ci/
uitat⁹:vt dī.ij.Paral'.
xxxij.a. et .ē.xlviij.c.
dictum est. Uel forte
ad p̄ces simonis pu/
tei ciuitat⁹ tpe siccitatis abūdauerūt aquis
vsq̄ ad sūmū:sic legit
de beata Genouefa.
v Qui curauit gē Ar.ipsius
tē suā.i. curā habuit
de ipsa instruenda vel
regēda. x Et liberauit illā a pditione.i.a peccat⁹ z a seruitute diaboli:z mor/
te ęterna/ monitis z instructionib⁹ suis: vel a seruitute z oppressiōe circūstantiū nationū: vel a pditione siccitatis vel sitis
ex defectu aquę
Mystice: l Simon onię fili⁹/christ⁹ dei fili⁹: q̄ tristiciā z dolorē ecclię audiuit:z męrorē.i.causā męroris.i.pctā i
cruce deposuit. Simon quidē: vt dicit Glo. interp̄tat/ pone
męrorē/vel audi tristiciā: Et christ⁹ nostrā tristiciā audiuit p
cōpassionē:z deposuit męrorē p passionē. Esa.liij.b. Unusq̄s/
q̄ i viā suā declinauit:z dñs posuit i eo iniq̄tates oīm nostr̄.
m Sacerdos magn⁹/sacerdotij ętnitate. Uñ Ps. Tu es Ps.109
sacerdos in ętrnū ꝑm ordinē melchisedech. Itē magn⁹ donor̄ magnitudine:qz accepit dona nō ad mēsurā:z de pleniIob.1.b.
tudine ei⁹ nos oēs accepim⁹. Itē magn⁹ oblatiōis magnitudinē: Mā seipsū obtulit hostiā deo patri p nob. Heb.vij. Uñ.
ē.xlv. Ecce sacerdos magnus q̄ in diebus suis placuit deo.
n Qui i vita sua suffulsit domū.i.ecclīā fulcimēto sue
p̄dicatiōis z exēplo suę cōuersatiōis. Uis colūnis suffulta est
dom⁹ dei.i. doctrina p̄dicatiōis christi/z exēplo cōuersatiōis
eiusdē. Uñ Act.j.a. Cepit iesus facere z docere. De his co/
lūnis dī i Ps. Ego ꝓfirmaui colūnas ei⁹. De domo ꝺo hac Ps.74.
dī.ē.xliij.d. Beat⁹ q̄ reqescit iuxt̄ domū illi⁹. Et in Ps. Bti Ps.83.
q̄ hitant i domo tua dñe. De domo ꝺo z colūnis sił/dī Pro
uerb.ix.a. Sapia ędificauit sibi domū:et excidit colūnas sepтē. Et qz dñs discipulos coadiutores addidit p̄dicatiōi: Jō
sequit: o Et i dieb⁹ suis corroborauit templū.i.ecclīā
p p̄dicationē apl'oꝝ. p Templi etiā altitudo ab ipso fū
data ē.i.charitas ecclię sup fūdamētū fidei collocata. q Du
plex ędificatio/ab ipso fūdata ē.i.duplex vita:actiua.s.z cō
templatiua. Martha z maria: Lucę.x. Rachel z lia: Geñ.xxix.
r Et excelsi parietes templi/erecti sł ab ipso.i.fideles de
vtroq̄ pplo/venientes ꝓiūcti i vno lapide anguli q̄ ē christ⁹ ie/
sus: Eph̄.ij.d. s In diebus suis emanauerūt putei
aq̄ę.i.pfunditas scriptuarū:q̄ i diuinis libris sb figuris diu
latuerat p ipsū ē manifestata. Uñ z i ei⁹ morte velū templi scis/
sū ē mediū: Matth.xxvij.f. Uel putei aq̄ę/dicunt sancti p̄/
dicatores:in q̄b⁹ sūt aq̄ doctrinaq̄/et aq̄ grāq̄. Hi putei ema
nauerūt/cū p mūdū p̄dicādo discurrerūt. t Et q̃si mare
adipleti sł supra modū/scia dñi z grā. Esa.xl.c. Repleta ē tra scia dñi:sic aq̄ mar⁹ opient⁹. Mare exhauriri ñ pōt:
oēs aq̄s recipit z oēs emittit z sp plenū manet:z ideo recipit
vt eas emittat. Eccs.j.b. Oia flumia intrāt i mare et mare
nō redūdat: z ad locū vñ exeūt flumia reuertūt vt iterq̄ fluāt:
Sic p̄dicatores z scias z gratiā oēm recipiūt vt alīs cōferant
et nihil amittūt. Matth.x.a. Gratis accepistis gratis date.
Esa.lv.a. Oēs sitientes venite ad aq̄s:z q̄ nō habetis argētū
ꝓpate emite z comedite. v Qui curauit gētē suā/a morbo peccati: x Et liberauit illā a pditione.i.a defectu inferni. Curauit gētē/apponēdo emplastra sacramētoq̄:libauit
rūpēdo vincula pctōq̄:curauit medicina p̄dicatiōis:liberauit
virtute passionis. Curauit gentem:qz medicus .ē.xxxviij.a.

ex defectu ag̃. a Qui ꝓualuit amplificare ciuitatẽ/ hierl'm: quã repauit ⁊ muniuit ꝯ hostes. Vel Qui ꝓualuit amplificare ciuitatẽ/muros dilatãdo plꝰ solito: vl' numeꝝ habitãtiũ augmentãdo: vel victualia cõgregãdo: vel qz tpe suo plures ventebãt ad tẽplũ: vl' qz dominiũ ciuitatꝫ amplia/uit: qz plures ꝓselytos fec̃. b Qui adeptꝰ ẽ gl̃ã i cõuersatione gentis. i. in eo qꝺ sua doctrina et exẽplo conuertit gentes ad pnitẽtiã: ⁊ qui ꝓius idola colebant/ coluerũt vnũ deum. c Et ingressum domꝰ/domini: id est vestibulum: ꝺ Et atriũ ãplificauit. i. introitũ ⁊ portas atriũ ⁊ tẽpli reparauit: e Quasi stella matutina/ã̃ clarioz est cẽteris: f In medio nebulę: ⁊ ꝙsi luna plena/ã̃ ꝙ totã noctẽ resplẽdet: h In dieb⁹ suis lucet. q. ꝺ. sic stella matutina i medio nebulę lucet: et sic luna plena ꝙ totã noctẽ lucet: sic simõ onię filꝰ inꝛ malos doctrina ⁊ exẽplo refulsit. i Et ꝙsi sol refulgẽs/⁊ illuminãs totũ mũdũ: k Sic ille effulsit i tẽplo. i. i misterio tẽpli: vl' i medio synagogę. l Quasi arcus refulgẽs inꝛ nebulas gl̃ię. i. inꝛ claras nebulas ⁊ illumiatas a sole. q. ꝺ. nõ solũ inter malos fulgebat: sed etiã inꝛ bonos ꝙsi sol inter oẽs stellas clarꝰ effulget. m Et ꝙsi flos rosaꝝ i dieb⁹ vernis/ qui maxie vernãt et redolent rosę: In hoc odoz famę ⁊ opinionis eiꝰ cõmẽdat. q. ꝺ. bonę famę ⁊ laudabilis opinionis existit. n Et ꝙsi lilia ã̃ sunt in trãsitu aquę: In hoc castitas eiꝰ cõmẽdat. o Et ꝙsi thus redolẽs i dieb⁹ ęstatis: In hoc cõmendat ozonis deuotio ⁊ cõpassiõis affectꝰ. In dieb⁹ ęstatis dicit: qz arboz thuris incidit i ęstate: vt ꝓpꝛ autũnali collectiõi. p Quasi ignis effulgẽs. In ꝫ cõmendat claritas doctrinę eiꝰ: ⁊ feruoz charitatis ⁊ ęli ardoz. q Et thus ardẽs i igne. i. sicut thus ardens in igne late diffundit odorem: sic simon in igne tribulatiõis longe ⁊ late diffundebat odorẽ ꝛ frutis patiẽtię ⁊ sanctitatis suę/⁊ oratiõnẽ ad dñm/ qꝺ notat in fumo: q. ꝺ. simõ i tribulatiõe patiẽs erat: ⁊ deũ etiã ꝓ ꝑsequẽtibꝰ recta charitate orabat. r Quasi vas auri solidũ. i. non tenue/nõ pozosum: sed forte/ s Oznatũ omni lapide ꝑcioso. i. omni genere lapidis ꝑciosi. In hoc eñ cõmendat ꝫ in multis bonis simon

Mystice ✻ Honora medicũ ꝓꝑ necessitatẽ etem: illũ creauit altissimꝰ. Matth. ix. b. Nõ est opus valẽtibꝰ medicꝰ: ꝫ male habẽtibꝰ. Aug⁹. Magnꝰ venit medicꝰ: qz magnꝰ vbiq; iacebat ęgrotꝰ.

Ps. 17. Et liberauit illã a ꝑditiõe: qz dñs. Vñ Ps. Dñs firmamentũ meũ ⁊ refugiũ meũ et liberator meꝰ. a Qui ꝓualuit amplificare ciuitatẽ. i. eccl'ã numero credentiũ: vel claustrũ numero bonoꝝ claustraliũ: vel aiaꝝ numero bonoꝝ operũ et sanctoꝝ desideriorꝝ ⁊ piaꝝ cogitationũ. b Qui adeptꝰ est gloriã in cõuersatione gentis/ad fidẽ vel pnitẽtiã: qz crescẽte numero fideliũ/creuit ⁊ nomẽ ⁊ gl̃ia christi. c Et igressũ domꝰ ⁊ atriũ amplificauit. i. doctoꝝ ac ꝑdicatoꝝ ordinẽ: ꝓ quẽ fit igressus i domũ eccl'ię triũphãtis: ⁊ in atriũ eccl'ię militãtis. e Quasi stella matutina i medio nebulę ⁊c. Differẽtia doctoꝝ siue ꝗrũlibet fideliũ significat: quibꝰ dñs diuersas largit gr̃as: diuidẽs singlis ꝓut vult. j. Cor. xij. b. In quibusdã eñ lucet/quasi stella matutina. i. i via pnitẽtię pnitẽtibꝰ: i medio nebulę. i. nebulosę conscientię. In aliis/quasi luna plena. i. in ꝑfitientibꝰ: q plenã quidẽ iustitiã habẽt/sed nõ ꝑfectã: qz nõ est ibi statꝰ. In aliis/refulget quasi sol. i. in ꝑfectis: q et plene calent: ⁊ ꝑfecte lucent. Calent sibi: ⁊ lucẽt aliis. Joh. v. f. Erat iohes lucerna ardẽs ⁊ lucẽs. ã̃. xxvij. b. Nõ sanctꝰ i sapiẽtia pmanet sicut sol. Christꝰ etiã stella matutina fuit i natiuitate. Apoc. ij. g. Qui vicerit ⁊ custodierit opa mea vsq; i finẽ/dabo illi stellã matutinã. Hęc est stella ã̃ ꝓduxit magos vsq; ad iesũ in bethleẽ: Matth. ij. a. Habuit aũt hęc stella sex radios: sic ⁊ ãlibet alia stellã habet: quibꝰ totã eccl'iã illustrauit. Prim⁹ ẽ radius hũilitatis/quẽ emisit i natiuitate. Paruulus eñ natꝰ ẽ nob: Esa. ix. b. Secũdꝰ ẽ radiꝰ vilitatis: quẽ emisit cũ voluit inuolut pãnis vilibꝰ ⁊ in ꝓsepio reclinari. Luc. ij. a. Peperit filiũ suũ ꝓmogenitũ ⁊ pãnis involuit ⁊ reclinauit i ꝓsepio: quia nõ erat ꝛc. Tertiꝰ est radius volũtarię pauptatꝫ: quẽ emisit i tota sua cõuersatiõe: qz vulpes foueas habẽt: ⁊ volucres cęli nidos: filius aũt homis non habet vbi caput suũ reclinet: Matth. viij. c. Quartus ẽ radiꝰ patiẽtię: quẽ emisit i malox ⁊ tribulationũ ꝙnimi ꝓpessiõe. Quintꝰ ẽ radiꝰ obediẽtię: quẽ emisit i mozt̃ volũtaria suscepti õe. Factus ẽ eñ obediẽs vsq; ad mozt̃: Phil. ij. a. Sextꝰ ẽ radiꝰ sapię: q effulsit i sua ꝑdicatiõe. Itẽ luna plena fuit dũs i passiõe: vbi passus ẽ eclipsim: sol fuit i resurrectiõe qñ resplẽduit eius caro plus ꝙ sol. Itẽ ꝓ stellã/lunã/⁊ solẽ/tria ã̃ sũt i christo designant. Per solẽ/deitas: ꝓ lunã/caro: ã̃ i cruce passa ẽ eclipsim: ꝓ stellã/aĩa: ã̃ semꝑ fixa stetit i firmamẽto deitatis ꝓ iugẽ fruitionẽ. Itẽ in radijs solis vident atomi: sic in vita christi apparẽt nob defectꝰ nr̃i. Vñ Eccl'i. xliij. c. Fili hois ofide filijs isr̃l tẽplũ: ⁊ cõfũdant ab iniq̃tatibꝰ suis. Itẽ in doctrina eiꝰ atomi sacrę scripturę/ã̃ in vmbra legis latuerãt nob apparuerũt. Itẽ sol iste rotundꝰ fuit i se/ lucidꝰ ꝓximo ⁊ calidꝰ: vt nos sobrie ⁊ iuste ⁊ pie viuamus in hoc sęculo: Titum. ij. d.

l Quasi arcus refulgẽs inꝛ nebulas gl̃ię. In arcu duo sunt colores: igneus qui significat charitatem in deum: et aqueꝰ significãs cõpassionẽ ad ꝓximũ. Et hęc duo specialissime fuerũt in christo. Vel certe colorꝰ igneꝰ significat iustitiã eius/ã̃ in futuro iudicabit mundũ. Colorꝰ aqueꝰ significat misericordiã ꝓmi aduẽtꝰ. Vl' duo colores arcus/ duę sũt nature in christo. Igneꝰ deitas: aqueꝰ hũanitas. Hic arcꝰ tensus fuit in cruce. Zach. ix. c. Extendã mihi iudã quasi arcũ. Nebulę gl̃ię sunt ꝑdicatores eccl'ię: q licz sint mundo despecti: sunt tñ coraꝫ dño glorioſi. Inter istas nebulas refulsit sol iusticię: qz qui de cęlo venit supꝛ oẽs est: Joh. iij. d. De ꝫ dr̃ Gen. ix. b. Arcũ meũ ponã i nubibꝰ cęli: ⁊ erit signũ fœderis inter me ⁊ terrã. m Et ꝙsi flos rosarũ i diebus vernis. i. flos martyrũ in tpe gr̃ę. Christꝰ eñ flos est oĩm florũ. Cant. ij. a. Ego flos campi ⁊ liliũ cõvalliũ. Rosę sunt martyres: q spinã habẽt exteriꝰ in cõuersatiõe: sed odorẽ suauitatis interiꝰ in ꝓtẽplatiõe. Frigidi sũt ꝫ incentiua vitioꝝ: ꝫ purpurei. i. ad martyriũ ꝓparati. n Et ꝙsi lilia ã̃ sũt in trãsitu aquę. Lilia candida sũt ⁊ medicinalia ꝓtra vstionẽ: Sic christꝰ cõtinẽs vl' cãdidꝰ fuit ꝓ oĩmodã cõtinẽtiã: ⁊ medicinalis alijs ꝓ doctrinã. Cant. ij. a. Ego flos cãpi ⁊ liliũ ꝓvalliũ. Pluraliꝫ aũt dicit/lilia: ꝓpter duplicẽ cõtinẽtiã: interiorẽ. s. ⁊ exteriorẽ. Trãsitu aquę dic̃. i. in trãsitu labẽtis sęculi: vl' vitę suę trãlis: quã sic aquã effudit in cruce: vt nos lauaret a sordibꝰ vitioꝝ. Vñ ꝓ Ps. dicit: Sicut aq̃ effusus sũ ⁊ dispersa sũt oĩa ossa mea. Ps. 21. o Et ꝙsi thus redolens i diebus ęstatis. i. oꝛonẽ effundẽs ad patrẽ ꝓ oĩb⁹ in die passiõis. p Quasi ignis effulgẽs/ꝓ ardorẽ charitatis ⁊ lucẽ ꝑdicatiõis. ã̃. xlviij. a. Surrexit helias q̃si ignis: ⁊ ꝓbũ eiꝰ ꝙsi facula ardebat. q Et thus ardẽs i igne/passiõis. Thus eñ cũ i igne cremat i se ꝓsumit: sed odore reficit circũstãtes: sic christꝰ in passiõe cõsumptꝰ ẽ. i. mortuꝰ: ⁊ odore suauitatis respsit oẽs fideles. Thus ardẽs in igne/christꝰ vel ꝗlibet iustus flagrãs in tribulatiõe. r Quasi vas auri solidũ oznatũ omi lapide ꝑcioso. Vas fuit christꝰ ꝓ doctrinã: aureũ ꝓ mũdiciã: solidũ ꝓ patientiã: qz ꝑdicatoꝝ fuit ⁊ virgo

et martyꝛ

in multis bonis simon. Vas eñ cõcauũ ẽ: i hoc cõmẽdat eꝰ humilitas. Aurũ rubeũ est: in hoc eiꝰ charitas: In ℔ qõ dic̃: Solidũ/eiꝰ ꝓstantia. Ornatũ oĩ lãpide ꝑcioso. i. omi genere virtutũ. a Quasi oliua pullulãs: In hoc lux fidei et affectꝰ misericordię cõmendat. b Et cypressus. i. quasi cypressus/in altitudine se extollẽs: In hoc altitudo perfectiõis ꝛ odor bonę volũtatis cõmendat. Ecce talis fuit simõ. Postea determiat auctor qualis fuerit/ c In accipiendo ipsũ. i. dũ ipse acciperet: d Stolã glorię. i. honorẽ sacerdotij/vl tunicã hiacynthinã: De q̃ dictũ est. ℈. xv. b. Stola glorię vestiet illũ. Et. xlv. b. de aaron: Stolam sanctã auro hiacyntho ꝛ purpura/opꝰ textile. e Et vestiri eũ in cõsũmatione virtutis. i. dũ vestiret sic in signũ cõsummatę virtutis: tũc erat talis qñ posset supbire. f In ascẽsu altaris sancti gloriã dedit sanctitatl amictũ. i. amictꝰ: neutrũ ꝓ masculino. Vel/amictũ sanctitatis. i. indumẽtũ sanctitatis idicatiuũ. i. ephot supbumerale: i ascẽsu altarl scti: id est qñ sacerdos offerebat dño ad altare sanctũ/ dabat gloriosum fulgorẽ: qz in eo erant lapides †pretiosi nimię claritatis: vt dictũ est. ℈. xlv. vbi actũ est de vestibꝰ aaron. b In accipiẽdo autẽ ptes de manu sacerdotũ. i. decimas decimaꝝ: q̃s minores sacerdotes offerebãt summo põtifici: Numeri. xviij. d. i Et ipse stans iuxta arã. i. dũ stabat ad altare/offerens sacrificiũ dño. k Circa illũ corona fratꝝ. i. minoꝝ sacerdotũ ꝛ leuitaꝝ q̃ seruiebãt ei. l Et quasi plantatio cedri i mõte libano. i. sicut cedri plantati in libano: m Sic circa illũ steterũt/ minores sacerdotes ꝛ cęteri seruitores. n Quasi rami palmę ꝛ oẽs filij aaron in glia sua. i. in glorioſis vestibꝰ suis steterũt. i. sicut rami palmaꝝ circa stipitẽ: sic oñs filij aaron stabãt circa simonẽ sacerdotem sacrificiũ offerentem. q Oblatio autẽ dñi/facta est: r In manibꝰ ipsoꝝ/sacerdotũ. i. ꝑ manꝰ sacerdotũ: s Coram omi synagoga isrl̃. i. coram multitudine plębis. t Et cõsummatiõe fungẽs. i. bolocausto cõsummãte sacrificiũ: v In arã/incẽsi. Facto eñ sacrificio i altari holocaustoꝝ/itrabat sacerdos i sctã vbi erat altare incẽsi: ꝛ incẽdebat thymiama vel thus sup altare: ꝛ sic cõsummatũ erat sacrificiũ: vt põt haberi Leuitl̃. xvj. et Numeri. xviij. et. xix. ꝛ multis alijs locis. Vl̃ Cõsummatiõe fungẽs i arã. i. maiori sacrificio: qõ dicit holocaustũ. i. totũ incẽsum. x Amplificare oblationẽ excelsi regl̃. i. ad offerẽdũ amplã ꝛ ꝑfectã oblationẽ excelso regi. y Posꝛrexit manũ suã in libatiõe. i. accępit libamẽta q̃ cũ singulis sacrificijs animalium fiebant/ ꝺm legem: Leuitl̃. ix. et Numeri. xxviij. z Et libauit i sanguine vuę. i. i vino rubeo: qõ ꝓpt colorẽ vocat sanguis vuę. Numeri. xxviij. a. Libabitl̃ vini quartã partẽ hin ꝑ agnos singulos i sãctuario domini. Vl̃ sanguinẽ vuę vocat sanguinẽ hostię: quẽ libabat sacerdos. i. circa altaris crepidinẽ fundebat. Unde Leuitl̃. i. b. Immolauit sacerdos vitulũ cozã domino: et offerent filij aaron sacerdotis sanguinẽ eius fundentes ꝑ altaris circũitũ. Et de hoc subdit auctor: a Effudit in fundamẽto altaris. i. sup basim altaris: b Odorem diuinũ excelso pncipi. i. sanguinẽ hostię in odorem suauissimũ domino. Qõ dicit ꝓpter mysteriũ significatiõis: Nõ eñ illud sacrificiũ placebat dño: sed res figurata ꝛ fides ac deuotio offerentis. Unde Esa. j. b. Holocausta arietũ ꝛ adipem pinguium: et sanguinẽ vitulorꝝ ꝛ agnorum ꝛ hircorum nolui: vnd̃e dicit Glo. Et intelligit ꝓpter se: sed ꝓpter significationẽ ꝛ offerẽtis ℈ deuotionẽ. Tũc/qñ

* ꝛ martyr. Ornatũ omni lapide ꝑcioso. i. omi genere virtutũ. Vasa dicunt ꝑdicatores. Act. ix. c. Vas electionis mihi ẽ iste. ℈. xlij. a. Vas admirabile opus excelsi. Hester. j. b. Bibebãt aũt q̃ iuitati fuerãt aureis poculis: ꝛ alijs atq; alijs vasis cibi iferebanꝝ: qz ꝺm diuersitatẽ auditoꝝ ordinatoꝝ eꝰ i ecclesia diuersa genera ꝑdicatorum. Unde Eccs. ij. b. Feci cyphos ꝛ vrceolos i ministerio ad vina fundẽda. Esa. xxij. g. Suspẽdam sup eum. i. super christũ/ omnẽ gloriã domꝰ patris eius: vasorũ diuersa genera/a vasis craterarum vsq; ad omne vas musicũ. Nota vas cõcauũ est ꝛ latum ꝛ circulis ligatum. Cõcauũ q̃dẽ est ꝑ humilitatẽ: latum ꝑ charitatẽ: ligatũ trib̃ circulis. Quoꝝ ꝑmꝰ est cõsideratio ĩmũdę natiuitatis. Deꝰ ꝓsideratio miserię ꝑsentis. Ultimꝰ ẽ cõsideratio incertę mortis. Sine his vinculis oñe vas ĩmundũ reputat in lege. Numeri. xix. c. Vas qõ nõ habuerit opculũ/nec ligaturã desup/ ĩmundũ erit. In auro q̃ttuor attẽdunt: põdus/puritas/ color/ ꝛ fulgor. Põdus est feruor deuotiõis: puritas ẽ sincerꝛitas intentiõis: color genꝰ opatiõis: fulgor exemplũ cõuersatiõis. a Quasi oliua pullulãs/ꝑ opa pietat̃. b Et cypressus i altitudine se extollẽs/ ꝑ gloriã resurrectiõis: vl̃ cypressus i exaltatiõe crucis/q̃ fuit eleuatꝰ i cruce. c In accipiẽdo ipsũ stolã glorię. i. stolã ĩmortalitatis in die resurrectiõis. e Et vestiri eũ in cõsũmatione virtutis. i. oĩmoda ĩpassibilitate/pfecta claritate. f In ascensu altaris sancti. i. i ascensiõe in cęlũ: g Gloriã dedit sanctitatl amictũ. i. spm̃sanctũ dare ꝓmisit discipul̃/quo induerenꝝ ꝛ sancti fierẽt. Ps. Ascẽdit christꝰ in altũ captiuã duxit captiuitatẽ dedit dona hoibꝰ. Lucl̃. vltl̃. g. Sedete in ciuitate quoadusq; induamĩ ꝓtute ex alto. h In accipiẽdo aũt ptes de manu sacerdotũ. Glo. Partes accipit dñs de manu sacerdotũ: q̃ bonę opationis actũ exigit a ministris: q̃ seipsos offerũt deo hostiã viuã ꝛ sanctã deo placentẽ: Ro. xij. b. i. Pet. ij. b. Vos estis genꝰ electũ: regale sacerdotiũ. i Et ipse stans iuxta arã/crucis: k Circa illũ corona fratrũ. i. discipulorꝝ. Uersus. Rex sedet in cęna cinctus turba duodena. Se tenet i manibꝰ/se cibat ipe cibꝰ. Job xxix. d. Cũ sederẽ q̃si rex circũstãte exercitu: erã tũ męrentiũ ꝓsolator. l Et q̃si plãtatio cedri i mõte libano: sic circa illũ steterũt q̃si rami palmę. i. sicut cedrꝰ libani oñs excedit arbores: sic christꝰ i eccl̃ia oẽs excedit martyres. Uñ ℈. xxiij. b. Quasi cedrꝰ exaltata sũ i libano. Mõs libanꝰ est eccl̃ia. Ps. Mõs dei/mõs pinguis/mõs i q̃ bũplacitũ ẽ dño habitare i eo. Rami palmę sũt martyres christi: q̃ ꝑ patiẽtiã passiõis meruerũt sedere cũ ipso i gl̃ia. Apoc̃. iij. d. Qui vicerit dabo illi sedere mecũ i throno meo. o Et oñes filij aarõ. i. oẽs christi imitatores steterũt iuxt̃ ipsũ: p In glia sua. Joh. xvij. d. Pater q̃s dedisti mihi volo vt vbi sũ ego ꝛ illi sint mecũ. q Oblatio aũt dñi. i. dñici corpis: r In manibꝰ ipsoꝝ. i. sacerdotũ. s Coram omi synagoga. i. coram oi multitudine fideliũ. t Et ꝓsũmatiõe fũges i arã amplicare oblationẽ excelsi regl̃. i. ꝓsũmata oblationẽ faciẽs i cruce/ amplã obtulit oblationẽ deo patri. i. seipsũ. y Posꝛrexit manũ suã in libatione. i. extẽdit manꝰ suas i passiõe. z Et libauit i sanguine vuę. i. libamẽ sanguis sui obtulit deo patri. Gen̄. xlix. b. dr̃ de iuda: Lauabit i vino stolã suã: ꝛ i sanguĩe vuę pallũ suũ. a Effudit in fundamẽto altaris odorẽ diuinũ excelso pncipi. Diuinũ odorẽ vocat sanguinẽ iesu christi/ad honorẽ dei patrl̃ effusũ q̃ est odor suauissimꝰ deo omipotẽti. Uñ Gen̄. xxvij. d. Ecce odor filij mei

Mystice

Al. †cupressus
Al. †altitudinẽ

Al. †de

Al. onychini

Pś. 67.
Epb. 4. b.

Pś. 67.

deuotionē. a Tūc/qñ simon offerebat hmōi sacrificia: b
Exclamauerūt filij aaron/laudes dei: c In tubis
ductilib⁹ sonuerūt:ꝛ auditā fecerūt vocē magnā i
memoriā cozā deo.i.i memoriā vocis magnę ꝛ terribilis
dñi/audite a ꝑpl'o/qñ vedit legē in mōte sinai: Exo.xix.c. e

Tūc.i. tpe sacrificij:
vel sacerdotib⁹ tubis
canētib⁹: f Dis po
al.†,pductilib⁹ pul⁹ sil' ꝓperauerūt
ꝛ cecidert i faciē/
Al.†dño suā/sup trā adoza/
re dñm deū suū: ꝛ
dare p̄ces oipotē/
ti deo excelso.i. cū
sacrificiū offerret pōti
fex ꝛ sacerdotes tuba
canerēt: ois ꝑpl⁹ ꝓ/
pabat ad tēplū et lau/
des dño offerebāt hu
Al.†tanctus milit ꝛ deuote. Mūeri
x.b. Si qñ habebitis
epulū ꝛ dies festos et
calēdas/tubis canetis
sup holocaust' ꝛ pacific' victimis: vt sint vob i recozdationē
dei vr̄i. g Et amplificauerūt.i. amplas deo laudes si/
milit dederēt sacerdotes/vl' ꝑpl⁹.s. h Psallētes i voci/
bus suis.i. in ozonib⁹/vl' i psalmodijs suis. i Et in ma/
gna domo.i. in tēplo: k Fact⁹ ē son⁹ suauitat'/tintin/
nabuloꝝ:q̄ depēdebāt a vestē pōtific' suauit' sonātiū. l Ple
nus.i. magn⁹: qz ibi erāt.lxxij.tintinnabula aurea interserta
totidē malisgranatis: vt legit Exo.xxviij.f. Vl'son⁹ suaui
tatis/dicit hic cāt⁹ sacerdotū vl' cātoꝝ:q̄ tūc plen⁹ ē/qñ mi/
nistris cantātib⁹/ꝑpl⁹ ozoni ꝛ laudib⁹ vacat. m Et roga
uit ꝑpl⁹ dñm excelsū i p̄ce/vnanimi. Singulariť em
dicit/in p̄ce/cū.s. dixisset/dare p̄ces/ꝛ i vocib⁹ suis:qz vnū
oīs petebāt:ꝛ vna intentiōe vnaq̄ deuotiōe. n Elsœdū
pfect⁹ est honoz dñi.i. obsequiū mistroꝝ impletū: vel ozo
cuiuslibet pfecta. o Et mun⁹ suū pfecerūt.i. oblatiōes
suas gratuitas. q Tūc.i. pfecto honoze/ꝛ cōplet' oblatiōi/
bus. r Descēdēs/pōtifex.i. simon ab altari ad qō oblatu/
rus ascēderat: sicut dictū ē.s. eodē.b. In ascēsu altaris sancti
gloriā dedit sanctitatis amictū. s Extulit man⁹ suas.i.
eleuauit ad cęlū ad gr̄arū actiōes referēdas: vel ad deū exozā
dū. t In omnē cōgregationē filioꝝ isr̄'.i. in cōspectu
oīs congregatiōis: vl' vt cōiter ozaret ꝓ oib⁹: qz ozganū oim ē.
Extulit inq̄ man⁹ suas/ v Dare gloriā deo.i. ad dandū
gloriā deo.i. laudē: x Alabijs suis/cozdis ꝛ ozis. y Et
in noie ipsi⁹ gl'iari.i. ad glificandū nomē ei⁹: vel ad ostēdē
dū q̄ tm̄ in noie eius.i. in ꝟtute ei⁹ est gl'iandū.ij. Corl'.x.d.
Qui gl'iat i dño gl'iet. z Et iterauit ozonē suā/quā fecit
ꝓ se ꝛ ꝓ toto ꝑpl⁹: ꝛ gras egit deo. a Dolēs ostēdere
Al.†libertatē vtutē dei.i. miscōię liberationē quā dat oib⁹ affluēter: ꝛ ñ
ipzoperat. b Et post rursū.i. tertio: c Plus ozauit.i.
diuti⁹: vel plus petēs: d Deū oim.i. creatozē ꝛ guberna/
tozē ꝛ cōseruatozē oim. e Qui magna fecit in oi tra.i.
mirabilia vl' miracula aliq̄: Nulla em̄ tra est in q̄ aliqua mira
cula nō fecerit de⁹. f Qui auxit dies nr̄os a vētre ma
tris nr̄ę.i. cōseruauit

Mystice ✠ odoz filij mei sic̄ odoz agri pleni cui bñdixit dñs. In fun
damēto aūt dicit effusū sanguinem: qz vt dicit Glo. sacerdos
legalis fudit sanguinē hostię in cōmozatione christi: q̄ est fun
damentū eccl'ię: vt dr̄.j. Corl'.iij.c. a Tūc exclamaue/
rūt filij aarō i tubis ductilib⁹ sonuerūt: ꝛ auditā fe
cerūt vocē magnā.i. ad magna vocantē: ꝛ magna ꝓmit/
tentē. b In memoriā cozā deo.i. bñplacito dei. Hic est
clamoz p̄dicantiū/vel certe ozantiū: q̄ plus assistit i deuotiōe
cordis q̄ crepitu vocis. Esa.xl.b. Exalta i fortitudine vocē
tuā. Exo.xiij.d. Quid clamas ad me: c Tūc ois ꝑpl⁹ sil'
ꝓpauerit: ꝛ cecidert i faciē/suā/sup trā adozare do/
minū deū suū: ꝛ dare p̄ces oipotēti deo excelso: qz
cū officiū ecclīasticū ꝑ ministros eccl'ię honeste agit i memoriā
chr̄isti: ꝑpl⁹ ad laudes dei/puocat⁹/ꝓsternit se i faciē.i. cor/
dis sui exhibet hūilitatē: maxie visa hūilitate p̄lati.j. Esdre.
x.a. Ozāte esdra ꝛ implozāte deū ꝛ flēte ꝛ iacēte añ tēplū dei:
collect⁹ ē ad eū de isr̄'l cętus grādis nimis viroꝝ ꝛ mulierū et
pueroꝝ: ꝛ fleuit ꝑpl⁹ mlto fletu. Et nota qō dicit: dare p̄/

n excelsū in p̄ce/ yscœdū pfect⁹ †Ps.53: ces: qz volūtarie de/
o est honoz dñi: et mūus suū bent esse. Ps. Volū/
pq pfecerūt. Tūc descēdens tarie sacrificabo tibi.
rs extulit man⁹ suas i omnē cō/ Tales p̄ces libēter ex
tv gregationē filioꝝ isr̄'l/dare audit dñs. Exo.xxxv.
x gloriā deo a labijs suis/ ꝛ in a. Sepate apud vos
y noie ipsi⁹ gl'iari. Et iterauit ꝓmittias dño: oīs volū/
a ozationē suā/volēs ostēdere tari⁹ ꝛ pno animo of/
b vtutē dei. Et post rursū pl⁹ ferat eas dño. Quidā
c ozauit dēū omniū: qui ma/ aūt oroneś/imo ꝛ bo/
f gna fecit i omi tra: qui auxit ras canonicas q̄si pro
dies nostros a vētre matris seruitute tenēt. Uñ di/ B
cunt: Liberemus nos Al.nō hꝫt
de hozis nr̄is. Quidā post rursū
aūt vendunt: aut pro
numimo inanisglorię/
aut laudis hūanę: aut
cōmodi tpalis. De q̄/
bus dr̄ Matth.vj.a. Nō eritis sic̄ hypocritę q̄ amāt i syna/
gogis ꝛ i angulis platęaꝝ stātes ozare: vt videant ab hoīb⁹.
Preces etiā dic̄ pluralit': qz ꝑ mult' ꝛ cozde ꝛ oze ē ozādū.
Phil'.iij.a. Petitiōes vr̄ę inotescāt apud deū. Oipotēti ꝛ
excelso deo/dic̄: qz oīb⁹ dat ꝛ oīa q̄ petunt pie ꝑ se ꝛ pse/
uerāt ꝛ ad salutē: ꝛ qz excelsa dat nō ŧrena: ꝛ vt alt' desideriis
ad ipsū clamem⁹/ p̄ces mūdas ꝛ auratas elemosynas offerē/
do. Act.x.a. Oones tuę ꝛ elemosynę tuę ascēderūt i memo
riā cozā deo. g Et amplificauerūt/p̄ces vel laudes dei.
h Psallētes i vocib⁹ suis.i. bona opa p̄cib⁹ adiūgentes.
Vocib⁹ suis dic̄/nō vicarijs. Ps. Voce magna ad dñm Ps.76
clamaui. i Et i magna domo.i. eccl'ia ꝑ totū orbē dilata/
ta. k Factus est son⁹ suauitatis plen⁹.i. ozo deuota:
p̄dicatio sana. Vl' mag⁹ fit i eccl'ia son⁹: qñ ozātib⁹ sacerdotib⁹
et bñdicētib⁹ deū rñdet oīs ꝑpl⁹: amē. Qui son⁹ ē tā ad cla/
morē vocis/q̄ ad deuotionē ptinet cozdis. Ad clamorē voc'
ꝓpter ꝓximū: ad deuotionē cozdis ꝓpter deū. Nō em̄ videt
i facie/de⁹ i cozde.j. Regl'.xvj.b. m Et rogauit ꝑpl⁹
dñz excelsū i p̄ce.i. vnanimit': n Elsœdū pfect⁹ ē ho/
noz dñi.i. vsq̄ acceꝑint a deo qō postulāt: vl' vsq̄ ad finē mū
di: qñ cozp⁹ christi.i. eccl'ia icozruptiōis gl'ia honozabit': ꝛ mē
bza suo capiti cōiūgent'. Tūc siq̄dē erit pfect⁹ honoz christi.
o Et mun⁹ suū.i. ozonē gratuitā: p Perfecerūt.i. pfe/
cte fecerūt/ cozde ꝛ oze ozātes.j. Corl'.xiij.c. Ozabo spiritu
ozabo ꝛ mēte/psallā spū/psallā ꝛ mēte. q Tūc descēdēs
extulit man⁹ suas i omnē cōgregationē ꝛc̄. Hoc de
christo exponit. r Descēdēs/em̄ i infernū die passiōis:
s Extulit man⁹ suas/resurgēdo ꝛ captiuos ab inferis li/
berādo/ꝛ dęmones supādo. Exo.xvij.c. Cū leuasset moyses
man⁹ suas vincebat isr̄'l. t In oēm congregationē filioꝝ
isr̄'l.i. in ꝓspectu oīs eccl'ię: qz post resurrectionē ꝓbuit seipsū
viuū: ꝛ in multis argumētis ꝑ. xl. dies apparēs eis: Act.j.a.
v Dare gl'iā deo a labijs suis.i. vt apl'i ꝛ cęt' p̄dicatores
q̄ fuit labia christi darēt deo gl'iā p̄dicādo fidē ꝛ resurrectiōis
iesu christi. y Et i noie ipsi⁹ gl'iari: vt oīderēt ꝛ docerēt
de noie dñi/ꝛ nō i alio gl'iandū esse.ij. Corl'.x.d. Qui gl'iat i
dño gl'iet. Idere.ix.g. Nō gl'iet sapiēs i sapiētia sua: nec for
tis i fortitudine sua: nec diues in diuitijs suis: sed in hoc gl'iet q̄
gl'iat/ scire et nosse me: qz ego sū dñs q̄ facio misericordiā et
iudiciū ꝛ iustitiā in tra. z Et iterauit ozonē suā/i mōte
oliueti. Matth.xxvj.d. Itez secūdo abiit iesus ꝛ ozauit di/
cēs: Pr̄ mi ꝛc̄. Vl' Iterauit ozonē suā.i. itez ꝛ itez eē fa/
ciēdā fbo ꝛ exēplo docuit. Luc'.xviij.a. Oportet sp ozare ꝛ
nō deficere. a Dolēs ostēdere vtutē dei.i. largitat' mi/
sericordiā: q̄ p̄cātib⁹ se tribuit. b Et post rursū.i. tertio:
c Plus ozauit deū oim: qui magna fecit i oi tra.
Matth.xxvj.d. Itez abiit iesus ꝛ ozauit tertio eūdē sermo/
nē/dicens. f Qui auxit dies nr̄os a ventre matris
✠ nr̄ę.i. fructus

tris nr̃e.i.cõseruauit ⁊ compleuit. a Et fecit nobiscũ ꝑm suã misericordiã:in vita ꝓseruãdo: bona tpalia cõferẽdo:pctã dimittẽdo:ad pẽnitẽtiã patiẽter expectãdo:pẽnitẽtes clemẽter suscipiẽdo. b Det nobis ⁊c.Aũ oñdit autor deũ eẽ talẽ q̃ liberter exaudiat delẽcãtes:ideo oꝛonẽ suã ad ipsũ dirigit/dicẽs: b Det/ille.ſ.q̃ talis est: c Nobis iocũditatẽ cordis/interp. d Et/det/fieri pacẽ in diebus nr̃is in isr̃l. Det etiam per dies sempit̃nos.i. Ar.teos sp: e Credere isr̃l.i. det vt ꝑplus israelitic⁹ semp credat i deũ.Et det/ g Nobiscũ eẽ miscõiã dei/vt liberet nos in dieb⁹ suis.i. q̃s nobis dedit ad sibi seruiẽdum.

a nr̃e: ⁊ fecit nobiscũ ꝑm suam
b c miscõiã: Det nõb iocũditatẽ cordis: ⁊ fieri pacẽ i dieb⁹
d e nr̃is i isr̃l p dies sempit̃nos:
f g credere isr̃l nõbiscũ esse misericordiã dei: vt liberet nos i
h dieb⁹ suis. Duas gẽtes odit
i k l m aia mea: tertia aũt nõ est gẽs
n o quã oderim: Qui sedent in
p mõte seir ⁊ philistijm ⁊ stult⁹ populus qui hãbitat in

Qui aũt illi sint hostes a quib⁹ liberari petit auctor ꝓsequẽter oñdit/dicẽs: h Duas gẽtes odit aia mea: idumẽos ⁊ philisteos:q̃ coꝛpaliter infestabãt filios isr̃l. i Tertia aũt nõ est gens quã oderi. Sic ꝓstrue: Tertia gẽs.ſ. sichimitę: nõ est/gens:quã oderim/respectu aliaꝝ duaꝝ: qꝛ nõ facto vel bello/ sed tm̃ verbis et detractiõib⁹ infestabãt eos. Postea ostẽdit q̃ sint illę tres gentes. m Qui sedẽt i mõte seir.i.idumęi q̃ habitãt in mõte seir:q̃ iudęos reuertẽtes de ęgypto nõ ꝑmiserũt trãsire ꝑ terrã suã: sed cũ infinita mltitudine armatoꝝ occurrerũt eis:sic legit̃ Nũeri.xx.d. Et etiã isultauerũt iudęis:q̃s captiui ducti sũt a chaldęis. Etiã ꝑsonalit̃ ꝓsecuti sũt sepe: Vñ ꝑ eos ꝓphetauit Ezech.xxxv.ca.ꝓ totũ. Et Esa.xxj.c. Onꝰ duma ad me clamat̃ ex seir ⁊c. Sũt aũt seir/edom/esau/nomĩa sinonima p̃mi filij isaac:cui⁹ timore fugit iacob in mesopotamiã/ adhuc patre suo isaac viuẽte: Gen.xxvij. a. Et ex illo tpe sp odiosi fuerũt sibi ꝯnuicẽ iudęi/ q̃ de iacob:⁊ idumęi/q̃ de edom nati sũt. n Et philistijm. Hęc ẽ secũda gens odiosa ⁊ aduersa iudęis:q̃ semp ꝓsecuta ẽ eos: vt patet a q̃rto capl̃o. j. Regl. vsq̃ ad finẽ tertij. o Et stult⁹ ꝑplus q̃ habitat in sichimis. Est tertia gẽs minus odiosa.i.sichimitę:q̃ dicunt̃ stult⁹ ꝑplus:qꝛ descẽderũt a sichẽ/q̃ stultus fuit/cũ rapuit dinã filiam iacob:quapꝛopt̃ interfecti fuerũt fere oẽs sichimitę a filijs iacob:Gen.xxxiij.d. Uel ideo:qꝛ elegerũt sibi i regẽ abimelech spuriũ/interfectis legitimis filijs hieroboal:q̃ abimelech postea plũmos sichimitas occidit:⁊ mlta mala fecꝛ eis. Aũ ioathã minim⁹ filiꝰ hieroboal q̃ euaserat/paradigma ꝓposuit sichimitis de lignis siluaꝝ: q̃ elegert sibi rhamnũ i regẽ: Judic.ix. Ut̃ iõ stult⁹ ꝑplus dr̃: qꝛ baal colebãt: vl̃ qꝛ se circũciderũt ꝑt̃ sichẽ/ vt ducerẽt dinã: ꝑt̃ qõ etiã fortẽ dr̃ hic: Nõ ẽ gẽs quã oderim. q Doctrinã sapię ⁊c. Tertia ꝑs capl̃i vbi auctor ad studiũ sapię inuitat/ cõmẽdãs opꝰ suũ/ ⁊ oñdens q̃ vtile sit legẽti/meditãti vel opanti/dicẽs: q Doctrinã sapię/de diuinis: r Et disciplinę/de terrenis: s Scripsit in codice isto iesꝰ filiꝰ sirach hierosolymita q̃ renouauit sapiẽtiã/obliuiõe antiq̃tã: v De corde suo.i.ꝑ studiũ cordis sui. Aũ ſ.xxxiij.c. Ego nouissimꝰ euigilaui: ⁊ q̃si qui colligit racimos post vindemiatores:i bñdictiõe dei ⁊ ipse spaui. x Beatꝰ q̃ i istis v̇sat bonis/ legẽdo ⁊ relegẽdo. y Qui ponit illa i corde suo/meditãdo ⁊ diligẽdo: z Sapiẽs erit sp cũ ea ope impleuerit. Tũc eñ incipiũt sapere res iuxta sapoꝛẽ ꝓpriũ:bona bene/⁊ mala male. a Si eñ hęc fecerit.i. ꝑfecte impleuerit ope: b Ad oia valebit/ sibi necessaria acq̃renda. Ul̃ ad oia valebũt ei:qꝛ oia cedẽt ad eiꝰ vtilitatẽ: bona ꝑ cõgratulationẽ: mala ꝑ patiẽtiã vel cõpassionẽ.Ro. viij.e. Scimus qm̃ diligentibꝰ deum oia coopant̃ in bonũ his q̃ sm̃ ꝓpositũ vocati sũt sancti. Uel liber ad oia valebit/ei q̃ fecerit hęc q̃ in eo scripta sunt. c Quia iux dei.i. sapiẽtia quę in eo cõtinet: d Uestigiũ eiꝰ est.i. via ducens ad cęlum.

q sichimis. Doctrinã sapiẽr tię ⁊ disciplinę scripsit in cõ
s dice isto/ iesus filius sirach/
t hierosolymita: qui renouaꝝ
v uit sapientiam de cõrde suo.
x Beatus q̃ in istis versat̃ bo
y nis: qui põnit illa in corde
z suo/sapiẽs erit semper. Si
a b enim hęc fecerit/ ad õia va
c lebit:quia lũx dei vestigium eiꝰ est.

* nr̃e.i. virtutes ⁊ spũales mẽtis illumiatiões: De quib⁹ Mystice
Ps. Et dies pleni inuenient̃ i eis. Esa.xxxviij.b. Adijciã sup Ps.27.
dies tuos q̃ndecim annos.i. dabo tibi sup virtutes ⁊ virtutũ opa veteris ⁊ noui testamẽti itelligẽtiã. a Et fecit nobiscũ ꝑm suã miscõiã:nostrã miseriã assumẽdo: et suã glociã nobis cõicando. Ipse q̃ talis ẽ: b Det nobis iocũditatẽ cordis/q̃ ẽ area beatitudinis: vidẽs oñe gaudiũ tẽporale. ſ.xxx.c. Nõ est oblectamentũ sup cordis gaudiũ. Et .ſ.d. Jocunditas cordis hęc ẽ vita hoĩs: ⁊ exultatio viri ẽ longanimitas. d Et fieri pacem in diebus nostris in israel:id est in populo christiano vidente iam ꝑ fidẽ e Det dies sempiternos credere israel.i.toto tpe vitę p̃sentis: Nam finita vita p̃senti/ transibim⁹ de visiõe fidei ad visionẽ speciei: qꝛ cum venerit qõ ꝑfectũ ẽ/ euacuabit̃ qõ ex pte est. j. Corl. xiij.c. Et det/ g Nobiscũ esse misericordiã dei vt liberet nos in dieb⁹ suis.i.in diebus iudicij: quãdo dies erũt sui:qꝛ cũ accepit tꝑus ipse iusticias iudicabit. h Duas Ps.74.
gentes odit aia mea:iudęos blasphemos/⁊ gẽtes idolatras. i Tertia.ſ.hęretici: k Nõ ẽ gẽs/vna.ſ.sed mltiplex/diuersis iuolura erroꝛib⁹: l Quã oderim.i.quã odiui. Hę sũt vulpeculę sansonis/q̃ facies q̃dẽ diuersas habẽt: ⁊ caudas colligatas: Judicl.xv.a. Postea specificat. m Qui sedẽt i mõte seir.i.iudei supbi ⁊ hispidi. n Et philistijm .i.gẽtiles potiõe phię cadentes. o Et stult⁹ ꝑplus q̃ habitat i sichimis.i.hęretici i magno laboꝛe positi.ſ.iani. Ul̃ alit̃. b Duas gẽtes odit aia mea.i.supbos ⁊ auaros. i Tertia nõ ẽ gẽs quã oderim: ⁊ imago gẽtis.i.hypocritę: Qui reuera nõ sũt hoies/sed simulacra hoĩm: De q̃b⁹ Ps. Simulacra gẽtiũ argẽtũ ⁊ auꝝ/opa manuũ hoĩm: Si/ Ps.113.
miles fiãt illis q̃ faciunt ea:⁊ oẽs q̃ ꝓfidũt i eis.i. ꝑlati q̃ ꝓfert eis bñficia. m Qui sedẽt i mõte seir.i.supbi ⁊ ambitiosi ⁊ hispidi ⁊ pilosi. n Et philistijm.i.auari potiõe cadẽtes aurei calicis babylõis: Hiere.li.a. o Et stult⁹ ꝑplus.i. hypocrita: p Qui habitat i sichimis.i.i laboꝛe. Hiere. ix.b. Ut iniq̃ ggerẽt laborauerũt. q Doctrinã sapię/de diuinis: r Et disciplinę/de hũanis: s Scripsit i codice isto iesꝰ filiꝰ sirach hierosolymita. Cõtra Amb. sup Beati imaculati. In libꝛo sapię sirach. Rũsio. Nomie ꝓpis accipit filiũ. t Qui renouauit sapiam de corde suo.i.igenio suo. x Beatꝰ q̃ i istis v̇sat bonis/legẽdo/meditãdo/opãdo. y Qui ponit illa i corde suo/memoꝛit retinẽdo. z Sapiẽs erit semp. Apocl. vlt.b. Beatꝰ q̃ custodit v̇ba ꝓphię libꝛi huiꝰ. a Si eñ hęc fecerit ad oia valebit/intelligẽdo. c Qꝛ lux dei.i.sapia: d Uestigiũ eiꝰ ẽ.i.dux ⁊ via. Pꝛouer. vj.c. Mãdatũ lucerna: et lex lux. Mozalit̃ aũt ꝑ simonẽ significat obediẽtia:qõ patet Mozaliter
ex noĩs iterꝑtatiõe. Aũ q̃t iueniet̃ simões i biblia:tot inuenies genera obediẽtiaꝝ. Simon magꝰ: Act̃ .viij.b. Simon lepꝛosus: Matth.xxvj.a. Simõ scarioth: Joh.vj.g. Simõ chananęꝰ: Matth.x.a. Simon cyreneus: Luc̃l.xxiij.d. Simon bariona. xvj.c. Simon iohãna: Joh.j.f. Simõ petrꝰ: Joh.xxj.b. Simon onię filiꝰ/hic. Hęc est vera ⁊ ꝑfecta obediẽtia/q̃ oibꝰ etiã malis obedit̃ in his q̃ nõ sũt ꝯ deũ. Onias interꝑetat̃ iutilis dñs.j. Pet.ij.c. Serui subditi estote i oĩ timoꝛe dñi: nõ tm̃ bonis ⁊ modestis/sed etiã discholis.

C Onfiteboꝛ tibi ⁊c. Ostẽsa Expo. La.LI.
vtilitate libꝛi sui/ponit oꝛonẽ: in q̃ gꝛas agit de oibꝰ bñficijs sibi a deo collatis. Refert̃ aũt hęc oꝛo mei ad totã ecclesiã q̃s ad vnã ꝓsonã:qꝛ i ea multę tribulatiões ⁊ diuersaꝝ ꝓsolationũ genera cõtinent̃: q̃ nõ vni ꝓsonę cõue-

nſūt. Et hęc est tertia oro auctoris in ꝟ libro. Primas. xxiij. a. Dñe pat et dñator vitę meę ne derelinqs me i cogitatu et ꝓsilio illor et. Scda. s. xxvj. a. Miserere nr̄i dꝰ omniū. Tertia hic. Diuidit aūt ꝟ capitulū i tres ptes. In ꝑma gras agit/enumerās mala a qb⁹ se liberatū gratulat. Jn secūda ostēdit se i tuūetute sapiaz q̄siuiſ se: ibi: Cū adhuc iuniorē sū. Jn ktia iuitat alios ad studiū disciplinę: ibi: Approp/piate ad me i doctri et. Dic̄ ġ i ꝑsona ecclesię: a Confitebor/pcās et laudes/ore/corde/et ope. b Tibi nō hoi. c Dñe rex .i. dꝰ trinitas q̄ oia regis. Vl dñe rex .i. pr̄ iesu q̄ est dñs et rex eccl̄ię/caput et spōs⁹ ei⁹: Col. j. c. d Et collaudabo. i. i mēte et corde: corde et ore laudabo: e Te deū saluatorē meū: q̄ ex officio vl consuetudine saluādi saluator appellaris. f Cōfitebor noi tuo. i. ad honorē nois tui. i. potētię tuę. g Qm̄ adiutor et ꝓtector factus es mihi. Adiutor/ad faciēdū bona: ꝓtector ad sustinēdū et supādū mala. h Et liberasti corp⁹ meū a pditiōe/corpaliū vitior⁹: q̄ maxie infestāt eccl̄iā hodie. i A laqō linguę iniq̄. i. psuasiōis hęretic⁹ vl suggestiōis diabolicę/vl adulatorię/vl detractorię. Job. v. d. A flagello linguę absc̄deris. s. xxvij c. Flagelli plaga liuorē facit: plaga aūt linguę cōminuet ossa. k Et a labijs opantiū mēdaciū. i. a psuasiōib⁹ philosophor vl hęreticor vl hypocritar/opa bona malo fine facientiū. Ps. Dñe libera aiaz meā a labijs iniqs et a lingua dolosa. l Et i ꝓspectu astātiū. i. dęmonū/vel malor hoim q̄ astāt vt decipiāt: vl angelor q̄ astāt vt adiuuēt. m Factꝰ es mihi adiutor: ne caderē/ꝟ vincerē. i. Cor. j. iij. b. Spectaculū facti sum⁹ mūdo et angelis et hoib⁹. n Et liberasti me ꝑm multitudinē miscōię nois tui: qđ ē iesus. i. saluator. i. ꝑm multitudinē miscōię q̄ueniēt et comitāt et ꝓsummātis. o A rugiētib⁹ q̄paratis ad escā. i. a psecutorib⁹/vel dęmonib⁹ q̄ circūeunt rugiētes et q̄rētes quē deuorēt. j. Pet. v. b. p De manib⁹ q̄rētiū aiaz meā. i. de potestate dęmonū: q̄ tm̄ aias q̄rūt ad pdendū. Gen. xlij. d. Da mihi aias/cętera tolle tibi. q Et de multis tribulatiōib⁹ q̄ circūdederūt me/vndiq̄: de sursū aerię potestates: deorsū mor⁹ carnales: a dextris domestici: a sinistris extranei: deforis hęretici: deint⁹ frēs falsi. Ps. Circūdederūt me dolores mort⁹: et picula inferni inuenerūt me. r A pressura flāmę q̄ circūdedit me: Ad lr̄az/vt patet in trib⁹ puer⁹: Daniel. iij. e. Et sp̄aliter verū ē in oib⁹ sanct⁹: q̄s flāma psecutiōis aut tribulatiōis nō lędit: sz poti⁹ vinc'a eor. i. pcā dirūpit. Esa. xlij. a. Cū ābulauer et i igne nō cōburer: et flāma nō nocebit te. s Et i medio ignis: q̄ ligna cōsumit: ꝟ aur depurat. i. feruētis tribulatiōis: t Nō sū estuat⁹. i. estu psecutōis a statu rectitudinis lap⁹. v De altitudine vētr̄ i ferī/liberasti me/supple. i. de sinu iferni: ad lr̄az/pr̄iarchas/ꝓphas/et alios sc̄os q̄ aduētū dñi ꝓcesserūt: vel mystice de pfūdo ꝑsilio diaboli. Job. xlj. a. Quis reuelabit faciē indumēti ei⁹: et mediū ozis ei⁹ q̄s itrabit: x Et a ligua coinq̄nata. i. suggestiōe diabolica/vl a ligua vetulę ad luxuriā iuitāt. s. xxvij. c. Beat⁹ q̄ tect⁹ ē a ligua nequā. y Et a ꝟbo mēdacij/adulator⁹ vl detractor⁹/vl hęretici/vl test⁹ falsi. z A rege iniq̄. i. a diabolo: q̄ ē rex sup vniuersos filios supbię: Job. xlj. d. Vl tyrā/

Oratio iesu filij sirach.

a b c Confitebor (Ca. LI. tibi dñe rex: et collaudabo te deū saluatorē meū. Cōfitebor nomi tuo: d e f g qm̄ adiutor et ꝓtector factus es mihi: et liberasti corp⁹ meū h i a pditiōe: a laqō linguę iniq̄ k l m et a labijs opantiū mēdaciū: et in ꝓspectu astantiū factꝰ es mihi adiutor. Et liberasti me n ꝑm multitudinē miscōię nois o tui a rugientib⁹ q̄paratis ad escā: de mānib⁹ q̄rētiū aiam p q meā: et de multis tribulatiōibus q̄ circūdederūt me: a r pressura flāmę q̄ circūdedit me: et s t i mędio ignis nō sū estuatus. v De altitudine ventris inferi/et a lingua coinq̄nata/ x y z a ꝟbo mēdacij/a rege iniq̄ et lingua iniusta. Laudabit a b vsq; ad mortē aia mea dñm: c et vita mea appropiauit quasi d e erat i inferno deorsum. Circūdederūt me vndiq;: et non f g erat q̄ adiuuaret. Respiciēs eram ad adiutoriū hominū h et non erat. Memor⁹ sum i misericordię tuę domine: et k coopationis tuę q̄ a sęculo l m sunt: quoniā eruis sustinentes te: et liberas eos de manu n gentium. Exaltasti super o terrā habitationē meā: et p q r s mor̄te defluenti deprecatus sum. Jnuocauit dñm patrē t dñi mei: vt non derelinquat v me in die tribulatiōis meę: et x y i tp̄e supbor⁹ sine adiutorio.

Al. de portis tribulationum

Ps. 119. Ps. 114.

Al. ta

† Ps. 33. ℔

† Ps. 145.

Al. tde Al. tmanib⁹

Al. tdeū

Ps. 14

Ps. 116

mor⁹ oi viuēti. e Circūdederūt me vndiq;/hostes spūales et corpales/p oēs sensus/p oia mębra/in oi loco/in oi tpe. Thren. iij. b. Circūędificauit aduersum me vt nō egrediar: aggrauauit cōpedē meū: ꝓclusit viaſ meas lapidib⁹ q̄dris: semitas meas subuertit: vrsus insidiās fact⁹ ē mihi: leo i absc̄dito. f Et nō erat q̄ adiuuaret/me: die eccl̄ia. g Respiciēs erā ad adiutoriū hoim: et nō erat q̄ adiuuaret me. Et ideo/ h Memorat⁹ sū misericordię tuę dñe. i. gr̄e opant⁹: i Et coopatiōis tuę. i. gr̄e coopant⁹: k Quę a sęculo sūt/sup gen⁹ hūanū. Hoc ē documentū iosaphat regis iuda: vt cū hō vndiq; se videat destitutū/a deo ḡrat auxiliū. q̄. Paral. xx. c. Cū ignor⁹ q̄d agere debeam⁹ ꝟ solū habem⁹ residui: vt oculos nr̄os dirigam⁹ ad te. Et merito memorat⁹ sū tui: l Qm̄/tu/eruis/ab oi malo: m Sustinētes te/i firma spē: n Et liberas eos ꝺ manu gētiū. i. de potestate hostiū vt nō ꝓualeāt. Mau. j. b. Bon⁹ dñs et cōfortās i die tribulatiōis. j. Machab. ij. g. Cogitate p generationē et generationē: q̄z oēs q̄ sperāt i eū nō infirmāt. Jō dic̄ iacob/Gen. xlix. c. Salutare tuū expectabo dñe. Et Esa. xlij. c. Expectabo dñm q̄ abscōdit faciē suā a domo iacob. o Exaltasti sup̄ t̄rā habitationē meā. i. fecisti mihi habitatiōnē in cęlis sup̄ t̄rā: vbi iā habitat eccl̄ia p spē et ꝓplationē. Phil. iij. d. Cōuersatio nr̄a i cęlis ē. Tādē hītabit p speciē et fruitionē. Ps. Dñe q̄s hītabit i tabnaculo tuo: Qui ingredit sine macula et opat iusticiā. Esa. xxxiij. c. Qui ābulat i iusticijs et loq̄t ꝟitatē q̄. p̄cit auaricię ex calūnia: et excutit man⁹ suas ab oi munere: q̄ obturat aures suas ne audiat sāguinē: et claudit oc̄los ne videat malū: iste i excelsis hītabit. p Et ꝓ mor̄te defluēti/euadēda vl ęq̄nimit sustinēda. i. p pęnas tēpali/q̄ trāsit et defluit. Vl/ Pro mor̄te defluēti. i. q̄ fac̄ defluere i pfūdū gehēnę. q Depcat⁹ sū. i. de corde pcat⁹. r Jnuocaui. i. int⁹ vocaui clamore cordis: s Dñm patrē dñi mei. i. iesu chr̄isti. t Vt nō derelinq̄t me/desolatā et destitutā. v In die tribulatiōis meę. i. in p̄senti vita vbi tribulatiōes vndiq; mihi militāt. x Et in tpe supbo/rū. i. i hoc tpe p̄senti/in q̄ imp̄ij supbiūt: y Sine adiutorio tuo: sine q̄ nec modicū sustinere posset eccl̄ia: q̄z nisi dñs custodierit ciuitatē frustra vigilat q̄ custodit eā. j. Thessal. v. a. Dies dñi venit sicut fur. Jbi dicit Glo. Dō ē dies hoim ꝓ libitu agētiū

p libitu agentiū. Sed sic faciet tibi dñs in die sua: sicut facis tu in die tua. Lucᶜ .xix.f. Et quidē i hac die tua q̄ ad pacē tibi. Sz qm̄ dñs p̄sto ē oib⁹ inuocātib⁹ eū i veritate: Ideo de laude eⁱ⁹ in psona eccl̄ie liberate/subdit: a Laudabo nomē tuū assidue/ orando. s. xviij. c. Nō impediaris orare sp: z ne veteꝛ vsq̄ ad mortem iustificari. j. Thessal. vltᶜ. c. Sine intermissiōe orate. b Et collaudabo. i. corde z ore laudabo: c Illud/nomē dñi: d In pfessiōe/peccati z laudis. e Et exaudita ē oratio mea: hecᶜ. Discedite a me maligni ōes qui opamini iniq̄tatē qm̄ exaudiuit dñs vocem fletⁱ⁹ mei. f Et liberasti me de pditione/peccati vl̄ inferni. g Et eripuisti me de tpe iniq̄/p̄sentis vite q̄ regnat iniq̄tas. h Propꝛea cōfitebor/ pcm̄ meū in p̄senti: i Et laudē dicā tibi/in futuro: k Et bñdicā/ bñfaciēdo z bñ loquēdo z gr̄as referēdo: l Nomē dñi. i. christū iesū: cuⁱ⁹ meritᶜ z gr̄a liberata sū. Esa. lv. d. In lętitia egrediemi: et i pace deducemi: mōtes z colles cantabāt coꝛā vobis laudē: z oia ligna regionis plaudēt manu. Itē/ Esa. lj. a. Ponet dñs desertū sion q̄si delitias: et solitudinem eⁱ⁹ q̄si hoꝛtū dñi: Gaudiū z lętitia inueniet in ea: gr̄arū actio z vox laudis. m Cū adhuc iuniꝛ sū. Secūda ps: vbi narrat q̄lit ab infātia q̄siuit sapiētiā: vt nos exēplo sui inuitet ad sil̄r faciendū. Dicit ḡ: m Cū adhuc iuniꝛ sū. i. esse. n Propꝛ q̄ oberrē. i. errassem peccādo. o Quęsiui sapiaz palā in oꝛone mea. i. apta oꝛone vocis/nō tm̄ desiderio coꝛdis. Vel/ Palā. i. vt palā. i. vt mānifesta mihi fieret. Quęrit aūt sapia tribⁱ⁹ modis. Instantia oꝛonis: vt hic: et Jaco. j. a. Si q̄s idiget sapia/postulet eā a dño ꝛc. Vigilātia lectiōis. Sap. vj. b. Clara ē z ḡ nunq̄ marcescit sapia: z facile videt ab his q̄ diligūt eā: z inuenit ab his q̄ ḡrūt illā: pꝛeoccupat q̄ se concupiscūt: vt illis se p̄oꝛ ostendat: qui de luce vigilauerit ad illam nō laboꝛabit: assidentē em̄ illā foꝛib⁹ suis inueniet. Tertio mō ḡrit studio bonę opatiōis. ē. j. d. Fili cōcupiscēs sapiētiā cōserua iusticiā: z deⁱ⁹ p̄bebit illā tibi. De his trib⁹ modis ḡrēdi sapiētiā dicit Pꝛouer. ij. a. Si sapiētiā inuocaueris/Ecce p̄mus. Et inclinaueris coꝛ tuū pꝛudētię/Ecce secūdⁱ⁹. Et q̄si pecuniā: z sic thesaurū effoderis illā/ Ecce tertius. Tūc intelliges timoꝛē dñi z scientiā dei inuenies. p Ante tpus/maturę ętatis/ q̄ posse peccare vel studere ad sapiētiā. q Postulabā p illa/obtinēda. r Et vsq̄ in nouissimis. i. vsq̄ ad mortē: s Jnqrā eā/oꝛādo/legēdo/opando. q. d. ante eroꝛē puericię vel iuuētutis desiderauī z postulaui sapiētiā a dño: z vsq̄ ad mortē pseueraui. t Et floꝛebit/ sapia in me: v Tanq̄ p̄coꝛ vua. i. p̄coqua q̄ p̄uenit generalē maturitatē. Cōpat aūt auctoꝛ sapiētiā suā vuę p̄coquę: tum p̄pter iocūditatē: tum p̄pter festinatā maturitatē. Wich. vij. a. Ficus p̄coquas desiderauit aīa mea. x Lętatū ē coꝛ meū i ea. i. in acq̄sitiōe vl̄ possessiōe eⁱ⁹ vl̄ expiētia z vsu eius. Sap. viij. c. Non habet amaritudinē cōuersatio eⁱ⁹: nec tędiū q̄uictⁱ⁹ illi⁹: s lęticiā z gaudiū. y Ambulauit pes meⁱ⁹. i. affectus: z Jter rectū. i. viā mādatoꝛū dei: quę recte ducit ad vitā. Matth. xix. c. Si vis ad vitā ingredi serua mandata. a A iuuentute mea inuestigabam eam/p me studendo. Sed quoniam ad perfectionem sapientię peruenire non est humani studij: sed diuini muneris: vt dicit Rabanus: Jdeo subdit: b Jnclinaui modice. i. humiliter vel parū respectu boni adepti. c Aurē meā/interiozem et exteriozē: d Et excepi illam/ quasi liquoꝛē optimū in vase hūilitatis. Jaco. j. c. Jn māsuetudine suscipite insitū verbū. Pꝛouer. xj. a. Vbi humilitas ibi sapientia. Job. xij. b. Puteus altus est: z in quo haurias nō habes. i. humilitatē. Glo. b Jnclinaui modice aurem meā. i. parū ex me pfeci: d Et excepi illā/ desup infusam. e Multā inueni in meipso sapientiā. i. materiā sapientię: qz sapiētia ē/ hominis suūpsiⁱ⁹ cognitio: vt dicit pbus. f Et multū pfeci in ea. i. sapia mei. Et qz de cęlo descēdit a pꝛe luminū/vt dicē Jaco/ bus: Jō seqt̄: g Dāti mihi sapiētiā dabo gloꝛiā/laudādo/ gr̄as referendo: nomē domini p̄dicando. Et ex hoc magis dak sapientia. Lucᶜ. vj. f. Date et dabit vobis. Matth. x. a. Gratis accepistis gratis date. Causam autē gr̄e pfecerit in sapiētia auctoꝛ/ subiūgit: h Cōsiliatus sum em̄. i. cōsilio spūssancti instructⁱ⁹: i Ut facerē illā. i. mādata z documēta eⁱ⁹. k Zelatus sum bonū. i. celo dei exarsi in amoꝛe boni. l Et nō cōfundar. i. nō fraudaboꝛ a spe. iij. Regl. xix. c. Zelo celatus sum p dño deo excituum: qz dereliquerūt pactū dñi filij isrl̄. m Colluctata est aīa mea in illa. i. ad illā habendā/oꝛādo/meditādo/legēdo/opādo. Et sic in lucta coꝛpali q̄ſq̄ vnⁱ⁹ supioꝛ alt̄ inferioꝛ ē: sic i hac lucta spūali q̄ſq̄ supioꝛes sunⁱ⁹ p diligētiā: q̄ſq̄ inferioꝛes p negligētiā. Et sic i lucta coꝛpali nudi deꝛiciūt/z vestiti deꝛiciunt: sic i lucta spūali nuda ē sapia. Si ḡ ad luctandū cū ea accesseris vestitⁱ⁹ amoꝛe frenoꝛ/ deꝛiceris: si nudⁱ⁹ q̄ualebis. Vñ Greg⁹. Qñ ad fidei agonē venimus/luctā p̄ malignos spūs sumimus. Maligni aūt spūs nudi sunt: qz nihil in h̄ mūdo p̄tiū possidēt. Nudi ḡ cū nudis debemⁱ⁹ luctari: Mā si vestitⁱ⁹ q̄s cū nudo luctak/citⁱ⁹ deꝛicit: qz bz vñ teneak. n Et i faciēdo eā. i. mādata z documēta eⁱ⁹: o Cōfirmatⁱ⁹ sū/i sapia vl̄ ꝑtute. Assiduitas em̄ boni opis/pfirmatio ē sapię z ꝑtutis. p Manⁱ⁹ meas. i. opa: q Extēdi in altū/ ad deū p rectā intēt̄ionē: pꝛis p/cibⁱ⁹ ḡrēdo dei auxiliū/nō boim: p ękmis opando/nō p terrenis. Leuitᶜ. xj. d. Aial qđ ambulat sup manⁱ⁹ ex cūctᶜ aiantibⁱ⁹ imūdū erit. i. q̄ facit opa bona p ękmis/imūdⁱ⁹ erit. Vl̄ manⁱ⁹ i altū extēdere/ ē i exēplū alioꝛ opa sua demōstrare. Matth v. b. Sic luceat lux vra coꝛā hoib⁹ vt videāt bona opa vra: z gl̄ificēt patrē vm̄ q̄ in cęlis ē. r Et i sapia eⁱ⁹. i. i gustu z intuitu sapiētię: s Luxit aīa mea/p peccatis z miserijs suis ḡ videt ḡ p̄us nō videbat. Vñ liber deuoꝛatⁱ⁹ a iobe fecit amaricare ventrē eⁱ⁹: Apocᶜ. x. d. Et Ezech. xij. a. Fili hois vēter tuⁱ⁹ comedet: z viscera tua cōplebunt volumīe isto. Sapiētia em̄ speculū ē: vbi intuētib⁹ imago sua plenissime demōstrat. Jaco. j. d. Si q̄s auditoꝛ ē ꝑbi z nō factoꝛ: hic cōpabit viro p̄siderāti vultū natiuitatᶜ sue i speculo. Vel/ r In sapiētia eⁱ⁹. i. i cognitiōe dei: s Luxit aīa mea/p offensa eⁱ⁹: p sepatiōe ab eo: p timoꝛe iusticię. t Et ignoꝛātias meas illumiauit/deⁱ⁹ vel sapia. i. pctā ḡ p̄us ignoꝛabā mihi demōstrauit. v Animā meā direxi ad illā/acq̄rendā vel implendā. x Et in agnitiōe/mentis illumīatę: y Jnueni eā. i. veni ad eā. Vel/ in agnitionē. i. p agnitionē mei z dei: inueni eā. Aug⁹. Dñe nouerim me/nouerim te. z Possedi cū ipsis. i. cū amatoꝛib⁹ sapientię. Vl̄ Cum ipsa/sapiētia: a Coꝛ ab initio. i. i meditatiōe z amoꝛe sapiētię iugit tenui coꝛ meū a iuuētute. b Propt̄ hoc nō derelinq̄r/a sapiētia/q̄ dicit: Ego diligētes me diligo. Pꝛouerb. viij. b. Qui

Al. terulisti

Al. toberrarē

Al. thecoquas

Jaco. 5. d.

Al. taguitione

Al. tipsa

Sapiētia q̄rit tribus modis

uerb.viij.b. a Uentr̃ me⁹.i.mẽs vel anim⁹ meus. b Cõturbat⁹ est.i.cõmotus ad pẽitentiã. c Quęredo illã: qz ois disciplina i pẽsẽti q̃dẽ amara ẽ: Heb.xij.d. d Propter ea.i.qz sic cõturbatus ẽ uentr̃ me⁹: e Bonã possidebo possessionẽ.i.sapientiã vl facũdam: p quã illã distribuã ad laudẽ dei. Prouerb. iij.b. Posside sapientiã: t i omi possessiõe tua acẽre prudentiã.

Bedit eĩ mihi dñs linguã/eruditã.i.facundiã vel eloquẽtiam sapiẽtię. g Mercedẽ meam: id est per quam cõparem mihi mercedem. Glo. Bona ẽ merces lingua erudita: q̃ scit fratres instruere t corrigere. Esa.l.b. Dñs dedit mihi linguã eruditã: vt sciã sustẽtare eũ qui lapsus est. b Et in ipsa laudabo eum/ orando/ q̃dicando/ cõfitẽdo t psolãdo. Et qz talis lingua libẽter audit: Ideo sequit: i Appropiate ad me/audiendũ t imitandũ: k Indocti/q̃ doceri potest: t vultis: vl indoctos vos reputatis. l Et cõgregate vos/mente t corpe: m In domũ disciplinę.i.eccliã/ vbi vera disciplina discit t docet. n Quid.i.cur/adhuc retardat⁊/cõgregari i domũ disciplinę: o Et q̃d dicit⁊/i his.i.ad hęc q̃ sequũt: vl ptra has admonitiões sapię: p Aię vrę sitiũt vehemẽter/potũ ẏbũ dei. Sitis aũt duo notat: desideriũ t defectũ. Amos viij.d. Witã in trã famẽ: nõ famẽ panis neq̃ sitim aq̃: s audiẽdi ẏbũ dei. q Aperui os meũ/vt effũderẽ imbrẽ doctrinę ad irrigãdũ alias sitiẽtes. r Et locut⁹ sũ/dicẽs: s Cõpate vobis/ad vestrã vtilitatẽ: t Sine argẽto/materiali: v Sapiẽtiã:numero.s.triplici:oronis/lectiõis t bonę opatiõis. Esa.lv.a. Oẽs sitiẽtes venite ad aq̃s:t q̃ nõ habet⁊ argẽtũ,perate/emite t comedite: venite emite absq̃ argẽto t absq̃ vlla cõmutatiõe vinũ t lac. x Et collũ vestrũ.i.rigorẽ supbię vrę: vel libertatẽ arbitrij: y Subijcite/volũtarie: z Jugo.i.christi. Matth.xj.d. Tollite iugum meũ sup vos:t discite a me qz mitis sũ. Threñ.iij.c. Bonũ ẽ viro cũ portauerit iugũ dñi ab adolescẽtia sua. a Et suscipiat aia vra disciplinã/ordinate viuẽdi. b In prio ẽ eĩ inuenire eã/gr̃ẽti debito mõ. Deut.xxx.c. Juxta ẽ ẏmo.i. intelligẽtia sermõis dei/i ore tuo: t i corde tuo vt facias illũ. Sap.vj.c. Qui de luce vigilauerit ad illã nõ laborabit: assidentẽ eĩ fori⁹ suis inueniet eã. c Uidete oculis vris/iterioribꝰ: d Quia modicũ laborauι/ad cõpationẽ fructꝰ. Sap.iij.a. In paucis vexati/ i mltis bñ disponent. Vl/modicũ laborauι.i.ex me pax pfect: Mõ eĩ sufficiẽtes sumꝰ cogitare aliq̃d a nob q̃si ex nob: s oĩs sufficiẽtia nra ex deo ẽ. ij. Cor⁊.iij.b. e Et iueni mihi multã requiẽ.i.multã sapiẽtię iocunditatẽ/in q̃ mlta q̃es ẽ. Ergo exẽplo mei/ f Assumite.i.ad vos sumite: g Disciplinã/sapiẽtię vl pẽitẽtię. h In multo numero argẽti.i.p multo numero argẽti. i Et copiosũ aurũ possidete i ea.i.p auro copioso/possidete disciplinã pẽitẽtię vel sapiẽtię. Prouer.iij. b. Pręciosior ẽ sapiẽtia cũctis opib⁹:t oĩa q̃ desiderant huic nõ valẽt cõpari. Itẽ Prouer.viij.a. Accipite disciplinã meã t nõ pecuniã: doctrinã magis q̃ aurũ eligite: Melior ẽ sapia cũctis opib⁹:t oĩe desiderabile ei nõ põt cõpari. Sap.vij. d. Est eĩ hęc speciosior sole et sup oẽm dispositionẽ stellarũ luci cõpata pior inuenit. Uel sic: k Assumite disciplinã in multo numero argenti: id est in multiplici genere diuinę eloquẽtię. Multiplex est eĩ diuinum eloquiũ:t paucis datũ est inde assumere disciplinã. l Et copiosũ aur.i. copiosã intelligentiã/ m Possidete i ea/eloquẽtia/vt nõ sit eloquẽtia sine sapiẽtia. n Letet aia vra/nõ caro q̃ corrupit. o In misericordia eius: id est i memoria misẽdię dei. Magna eĩ est cordis iocũditas si recordet misẽdię supni iudicis. Threñ.iij.c. Memoria memor ero t tabescet in me anima mea:hęc recolens in corde meo in deo spabo. p Et nõ confundemini in laude eius: id est nõ erit⁊ ingrati i grarũactiõe:qđ ẽ magna ẏfusio. q Opamini op⁹ vestrũ.i. vob iniũctũ a deo vel a plato:t saluti vrę grauũ. r Ante tpus mortis vl iudicij/qñ nõ licet amplius operari. Eccls.ix.c. Quęcũq̃ facere põt manus tua instãter opare: qz nec op⁹ nec ratio nec sapientia nec scientia erit apud inferos q̃ tu ppe ras. Job.ix.a. We oportet opari opera eius qui misit me donec dies ẽ: veniet nox qñ nemo potest opari. s Et dabit vobis/dñs/mercedẽ vestrã/remunerationẽ ętnã: t In tpe suo.i.in futuro sęculo. Bal.vlt.b. Qui semiat in spũ/de spũ metet vitã ętnã. Bonũ aũt faciẽtes nõ deficiam⁹:tpe eĩ suo metem⁹ nõ deficiẽtes. Ergo dũ tpus habem⁹/operemur bonũ ad oẽs. Matth.xvj.d. Filꝰ hois venturꝰ ẽ i gla patris sui cũ angelis suis:tũc reddet vnicuiq̃ ẏm opera eius. Ecce nuptię factę sunt i chana galileę.i.in eccliã militante. Chana quidẽ cel⁹:galilea trãsmigratio interptat:qz in ecclia celo,dei trãsmigrat de vitijs ad ẏtutes:de culpa ad pẽitẽtiã:de morte ad vitã:de stabulo miserię ad palatiũ glię. In his aũt nuptijs fuit spõsus t spõsa.i.christꝰ t ecclia:sensus t lra:mẽs humana t gra diuina:qz sic spõsus t spõsa ,creat prolem carnalẽ:sic sensus t lra intellectũ spũalẽ:mens t gra bonã voluntatẽ. Hẽsa aũt in his nuptijs est sacra scriptura q̃tuor ĩtra basib⁹.i.historia tropologia/ allegoria/ anagogia. Mensale ẏo t cętera oramẽta sũt sanctor expositiões t exẽpla eorũ. Ibi panis ẽ ẏfirmatiõis: vinũ exultatiõis:sal discretiõis:cultus rõnis:pisces fidei:ouũ spei:panis charitatis:oleũ pietatis: butyrũ devotiõis:lac hũilitat⁊:christi carnes:sctor passiones. Hic quertit christꝰ aquã tribulatiõis i vinũ exultatiõis: hic seruit architriclino.i. christo: qui est princeps triclinij.i. ecclię hũtis tres ordines lector.i. tres ordines saluãdor:cõiugatos/ptinẽtes/t ẏgines. Job/noe/daniel. Ibi lecti dicũt thalami/ Ezech.xl.b. Porro thalami portę ad vlã orientalẽ tres hinc et tres inde.i.tres thalami a dextris/ t totidẽ a sinistris:qz in vnoq̃ istor ordinũ ptingit t bonos t malos pariter inuenire. Ubi Matth.xxiij.d. Erũt duo i agro/vnꝰ assumet t vnꝰ relinquet⁊:duę molẽtes i mola: vna assumet t vna relinquet⁊: duo i lecto/vnꝰ assumet t vnꝰ relinquet. Porta ẽ fides: via orientalis christꝰ:qz oriẽs nomẽ eius: Zach.vj.c. Qui ẽ via ambulãtibꝰ:veritas expectãtibꝰ: vita pseuerãtibꝰ. Joh.xiiij.a. Ego sũ via/veritas t vita. In his lectis vl thalamis reclusit spõsus cũ spõsa. Prouer.viij.d. Delitię meę esse cũ filijs hoim. Hãc mẽsã t fercula eius posuit salomon Prouer.ix.a. Sapiẽtia ędificauit sibi domũ.i.filꝰ aptauit sibi corꝑ:t excidit colũnas septẽ.i.eccliar extruxit vniuersitatẽ: t imolauit victimas suas.i.sanguie suo t martyr ecclesiã psecrauit:t posuit mẽsã.i.sacrã scripturã exposuit/ p̃dicãdo/legẽdo/disputãdo:t misit ancillas suas.i.aplos t cętero sãctos: vt vocarẽt ad arcẽ cęli et ad męnia ciuitatis.i.ecclię cõstruẽda. Una istar ancillar fuit iste Iesus filꝰ Sirach: q̃ sic audiuim⁹ nos vocauit ad arcẽ t ad męnia ciuitatis. Alia ancilla est Esaias/quem post illum libũ iuuãte domino ,ponimus nos lecturos.

Explicit liber Ecclĩasticꝰ.

Postilla dñi Hugonis Cardinalis sup Ecclĩasticũ: Explicit.

Ar. teruditã

Esa.55.a.

Ar. tipsius